

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

Τ Ω Ν

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΤΗΣ Γ' ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

(1920 - 1921)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
1921

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ ΕΝΑΡΞΕΩΣ

τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως.

Ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Βουλευτηρίου, σήμερον τὴν 23 Δεκεμβρίου 1920, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τετάρτην καὶ κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ προγράμματος ὑποβέβηκαν ὥραν 10 π. μ., συνελθόντες πλεῖστοι Πληρεξούσιοι κατέλαβον τὰς ἐδρας τῶν. Τὴν τοῦ προσωρινοῦ Προέδρου κατέλαβεν ὁ πληρεξούσιος ἐκ Κεφαλληνίας κ. **Ι. Α. Βριώνης** πρεσβύτερος τὴν ἡλικίαν, ἀπόντος τοῦ κατὰ τὴν Κανονισμὸν τῆς ληξέσης Συνόδου τῆς Βουλῆς δικαιοκρένου γὰρ κατὰ τὴν αὐτὴν, τὰς δὲ τῶν γραμματέων οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Σ. Τσιχόπουλος** ἐξ Ἀρκαδίας, **Γ. Μερακούρης** ἐξ Ἀττικῆς καὶ Βιωτίας, **Δ. Χατζίσκος** ἐκ Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος καὶ **Γ. Κρεστανίτης** ἐξ Ἀργίας καὶ Ἠλίδος. Προσελθόντος κατ'ἑπὶ τοῦ Σεδασμωτάτου Μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Θεολλήτου, μετὰ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, παρισταμένων δὲ καὶ τῶν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς καὶ τῶν δικῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐν αὐτῇ θρησκευτικῶν Ἀρχηγῶν, Μωχμεθανῶν, Ἀρμενίων καὶ Ἰσραηλιτῶν, ἐπίσης δὲ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀπαιτῶν τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν Ἀρχῶν τῆς Πρωτεύουσας, ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Σεδασμωτάτου Μητροπολίτου μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν Ἀρχιερέων ἱερέων καὶ διακόνων ἀγιασμός, ἀγιασθῆντων καὶ εὐλογηθέντων τοῦ Βουλευτηρίου καὶ τῶν Πληρεξουσίων.

Ἀγγελθεῖσης μετὰ τοῦτο τῆς ἀρίξεως τῆς **Α. Μ.** τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ τῆς **Α. Μ.** τῆς Βασιλίσσης Σοφίας, πόντες οἱ Πληρεξούσιοι ἡγέρθησαν, τὸ δὲ προσωρινὸν Προεδρεῖον καὶ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον μετὰ τοῦ Σεδασμωτάτου Μητροπολίτου καὶ τῶν μελῶν τῆς **Ι.** Συνόδου ἐξῆλθον εἰς τὰ προπύλαια τοῦ Βουλευτηρίου, ὅπου ἐδεξιώθησαν αὐτοὺς καὶ ὠδήγησαν εἰς τοὺς ἐπὶ τῆς προεδρικῆς ἐδρας θρόνους.

Ἡ **Α. Μ.** ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἔστη ἔχων ἀριστερᾷ μὲν τὴν **Α. Μ.** τὴν Βασιλίσσαν Σοφίαν, ἀκολουθούν-

των των Α. Β. Ὑψηλοτάτων τοῦ Πρίγκιπος Νικολάου Ἀνδρέου καὶ Χριστοφόρου, δεξιὰ δὲ τοῦ Υπουργικῆν Συμβουλίου καὶ τῆ προσωρινῆν Προεδρείον. Ὅπισθεν ἑστῆσαν οἱ ὑπακιστάται των Α. Μ. Αἱ περιγλίπτοσαι ἀνελθοῦσαι κατελθόντες θέσεις ἐν τῷ βασιλικῷ θεωρεῖῳ.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς, των πληρεξουσίων ἐπευφημούντων, ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, κ. Δ. Γ. Ράλλης τὸ χειρουργαρεὶν καὶ ἀνέγνωσε τὸν ἐπόμενον λόγον.

Κύριοι·

Λογίζομαι εὐτυχὴς ἐν μέσῳ των ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ, τοῦ περιβαλόντος με μετὰ τόσης ἀγάπης καὶ στοργῆς, καὶ προσαγορεύω εὐφροσύνως μετ' ὑμῶν τοὺς των χωρῶν, των ἄρτι ἀνακτισσάσων τὴν ἐλευθερίαν των, χάρις εἰς τὴν ἔνδοξον ὁρᾶσιν τοῦ κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν γενναίου στρατοῦ μας καὶ τὴν εὐμενῇ ὑποστήριξιν των προαιωνίων δικαίων μας παρὰ των Μεγάλων Συμμάχων ἡμῶν Ἀννάμεων, συνεχισσάσων τὴν πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ δίκαια εὐνοϊάν των, δι' ἣν βαθεῖαν αἰσθάνομαι εὐγνωμοσύνην μετὰ τοῦ ὅλου Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ εὐρεῖα ἐντολὴ δι' ἣς περιέβαλεν ὑμᾶς ὁ λαός, ἐντολὴ ἣς τὰ ὅρια χαράσσονται ἐκ των γεγονότων τῆς τελευταίας τετραετίας, καθιστᾷ ὑμῖν ἐφικτὴν τὴν προσήκουσαν διαρρύθμισιν τοῦ πολιτεύματος ἐπὶ βάσεων ἀπολύτως λαϊκῶν κατὰ τὰς νῦν κρατούσας ἀντιλήψεις καὶ ἀνάγκας.

Ἐν τῷ νομοθετικῷ ὑμῶν ἔργῳ ἡ Κυβέρνησις εἰσηγηθήσεται πρὸς τὴν διαρρύθμισιν τῆς τε Διοικήσεως καὶ των Οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους καὶ τῆς Χώρας των ἀναγκαίων μέτρων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν των πόρων αὐτῆς, ὅπως οὕτως ἀπροσκοπίτως προβῇ αὕτη ὁμονοοῦσα εἰς τὴν συντέλεσιν τοῦ ἐθνικοῦ καὶ ἐκπολιτιστικοῦ προορισμοῦ τῆς.

Πέποιθα, ὅτι ἡ λαϊκὴ ἀντιπροσωπεῖα θὰ ἐνισχύσῃ τὸν ἀγῶνα, ὃν ἐν τῷ Μικρασιατικῷ μετώπῳ συνεχίζει ὁ ἡρωϊκὸς ἡμῶν στρατός. Τὴν ἐπιτυχίαν

αὐτοῦ ἐγγυᾶται ὁ ἐνθουσιασμός μετ' οὗ ἀποβλέπει εἰς αὐτὸν τὸ Ἑλληνικόν· διότι ἀντιλαμβάνεται ὅλην τὴν σοβαρότητα τοῦ συντελουμένου ἔργου, ἐξυπηρετοῦντος τοὺς ἐθνικοὺς σκοποὺς καὶ ἀνυψούντος τὴν διεθνῇ περιωπὴν τῆς Ἑλλάδος, ὥς οὐσιώδους παράγοντος ἐν τῇ πραγματώσει τῆς ἐκ των κοινῶν ἡμῶν καὶ των Μεγάλων μας Συμμάχων συμφερόντων καὶ ἐκ τοῦ πολιτισμοῦ ὑπαγορευομένης πολιτείας.

Ἡ ἐδραία σύμπαντος τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπόφασις εἰλικρινοῦς συμποράξεως μετὰ των Μεγάλων Συμμάχων ἡμῶν θέλει ἐξυπηρετήσῃ τὰ κοινὰ συμφέροντα καὶ ἐπισπάσει τὴν πρὸς ἡμᾶς πεποίθησιν, ἥτις ἀσφαλῶς θέλει ἀγάγει εἰς τὴν ἐμπέδωσιν ἀγαθοτάτων πρὸς αὐτὰς σχέσεων.

Ἡ συμμαχία ἡμῶν μετὰ τῆς διὰ τοσούτων ἡρωϊκῶν ἀγώνων καὶ θυσιῶν δικαίως μεγαλυνθείσης συμμαχίας ἡμῶν Σερβίας παραμένει κραταῖα ἐγγύησις τῆς ἐν τῇ Χερσονήσῳ τοῦ Αἴμου διατηρήσεως ποθητῆς εἰρήνης, ἥς στερορὰν βάσιν ἀποτελεῖ τὸ ἐκ των προσφάτων Συνθηκῶν πλουσθὲν καθεστώς, ἀσφαλίζον τὰ ἐθνικὰ δίκαια των οἰκούντων αὐτὴν λαῶν ὥς καὶ των μειονοψηφῶν.

Ὁ ἐπικείμενος γάμος τοῦ Διαδόχου τοῦ Θρόνου μετὰ τῆς θυγατρὸς των Βασιλέων τῆς Ρουμανίας καὶ ὁ τοῦ Διαδόχου τῆς Ρουμανίας μετὰ τῆς Βασιλόπαιδος Ἑλένης καθιστῶσιν ἐγκαρδιούς σχέσεις πρὸς τὸ ἀνδρωθὲν ἔνδοξον καὶ ἰσχυρὸν Βασίλειον τῆς Ρουμανίας.

Ὁ ἀδόκητος καὶ σκληρὸς θάνατος νεαροῦ καὶ σφριγῶντος βλαστοῦ τοῦ Οἴκου μου, τοῦ πολυκλαίστου υἱοῦ μου Ἀλεξάνδρου, ἐπιτελέσαντος κατὰ τὴν ἀποδημίαν μου τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα καθήκον, ἐπληξεν εἰς τὰ καίρια τὰς καρδίας ἐμοῦ τε καὶ τῆς Βασιλείσεως, ἀμφότεροι δ' ἀντλήσαντες ἀνακούφισιν ἐν τῇ θερμῇ συμμετοχῇ τοῦ λαοῦ εἰς τὸ στεγγὸν ἡμῶν πένθος εὐγνωμονοῦμεν αὐτῷ.

Ἰλεως γένοιτο ὁ Ὑψιστος πᾶσιν ἡμῖν καὶ ἐνισχύοι τὸ πατριωτικὸν ἡμῶν ἔργον.

Κηρύττω τὴν ἐναρξιν τῆς Γ' ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῆς Συνελεύσεως.

Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ βασιλικοῦ λόγου οἱ Βασιλεῖς, συνοδευόμενοι ὑπὸ τῶν Α. Γ. τῶν Περιγίπων, ἀποχαιρετίζοντες ἀπῆλθον ἐν μέσῳ τῶν ἐπευφημιῶν τῶν πληρεξουσίων καὶ τοῦ λαοῦ, προπεμφθέντες μετὰ τῶν προπυλαίων ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ προσωρινοῦ Προεδρείου καὶ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἐἶτα ὁ προσωρινὸς Πρόεδρος κ. Ι. Βριώνης, ἐπανελθὼν εἰς τὴν ἐδραν του, ἀναγγέλλει ὅτι θέλει συγκαλέσει τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν πρὸς καταρτισμὸν τοῦ ὀριστικοῦ προεδρείου καὶ τακτικὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἅμα ὡς τὸ Προεδρεῖον ἤθελε πεισθῇ ὅτι θὰ ἔχῃ συγκεντρωθῇ ἐπαρκὴς ἀριθμὸς Πληρεξουσίων διὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν συνεδριῶν.

Μετὰ λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 11 καὶ 15' π. μ.

Ὁ πρὸς. Πρόεδρος

Οἱ πρὸς. Γραμματεῖς

Ι. Βριώνης

Σπ. Τσιακόπουλος

Δ. Χατζίσκος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Α'

Τῆς 11 Ἰανουαρίου 1921.

Ὁρᾷ 10 καὶ 20' π. μ. ὁ προσωρινὸς Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως κ. Ι. Βριώνης ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Μετὰ τοῦτο ὁ κ. Πρόεδρος λέγει πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅτι, ἐπειδὴ δὲν ἀνεκηρύχθησαν ἔτι πλείονες τῶν ἐξήκοντα πληρεξουσίων, τὸ μὲν ἐνεκα ἀργοπορίας περὶ τὴν ἐκδοσιν ἀποφάσεων τοῦ Ἐκλογοδικείου περὶ τοῦ κύρους τῶν ἐκλογῶν τῶν διεξαχθεῶν εἰς τὸ μέτωπον Σμύνης καὶ τὸ τῆς Ἀδριανουπόλεως, τὸ δὲ ἐνεκα μὴ συμπληρώσεως τῆς ἐκλογῆς ἐν Μυτιλήνῃ, διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ἐπανάληψιν αὐτῆς ἐν τῇ τμήματι Ἀγίου Εὐστατίου, δέον νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἐκλογή τοῦ Προέδρου καὶ ὁ καταρτισμὸς τοῦ Προεδρείου διὰ τὴν ἐπομένην Δευτέραν, ἵνα οἱ μὴ ἀνακηρυχθέντες

Πληρεξούσιοι δυνήθωσι νὰ μετέσχωσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Προεδρείου.

Πολλοὶ τῶν κ. Πληρεξουσίων ζητοῦσι νὰ ὀρκισθῶσι.

Πρόεδρος. Ὁ ὅρκος θὰ γίνῃ μεθ' αὐτῶν.

Λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 10 καὶ 45' π. μ.

Ὁ πρὸς. Πρόεδρος

Ι. Βριώνης

Οἱ πρὸς. Γραμματεῖς

Σπ. Τσιακόπουλος

Δ. Χατζίσκος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Β'

Τῆς 18 Ἰανουαρίου 1921.

Ὁρᾷ 10 καὶ 30' π. μ. ὁ προσωρινὸς Πρόεδρος κ. Ι. Βριώνης, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας μετὰ τοῦ λοιποῦ Προεδρείου, κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδρίας καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα. Ἀναγινώσκονται μετὰ τοῦτο καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἐναρξέως τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως καὶ τὰ τῆς προηγουμένης συνεδρίας.

Καλοῦνται κατόπιν ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου οἱ κ. κ. Πληρεξούσιοι νὰ ὀρκισθῶσι. Προσέρχεται ὁ ἱερεὺς κρατῶν τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Ὁ γραμματεὺς κ. Σ. Τσιακόπουλος ἀναγινώσκει πρῶτον τὸν ὅρκον τῶν ὀρθοδόξων τῷ θεήσκευμα Πληρεξουσίων Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενίων καὶ ὀρκίζονται οὗτοι κατὰ τὸ κάτωθι πρακτικὸν πρωτόκολλον ὀρκωμοσίας ἀνατείναντες τὴν χεῖρα, ὡς ἐξῆς:

«Ὀρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας, ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος, ὅτι, πιστὸς εἰς τὴν Συνταγματικὴν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ Πληρεξουσίου καθήκοντα· ὅτι οὐδὲ θάπροτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιβῆναι εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συνετελέσω εἰς τὴν διαρρύθμισιν τοῦ πολιτεύματος ὅπως ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Προσκομίζεται ἔπειτα τὸ Κοράνιον καὶ ὀρκίζονται οἱ Μωχμεθανοὶ τὸ θεήσκευμα Πληρεξούσιοι, τοῦ αὐτοῦ κ. Γραμματέως ἀναγινώσκοντος τὸν ὅρκον, ὡς ἐξῆς: «Ὀρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ τοῦ μάνου αὐτοῦ Προφήτου, ὅστις εἶναι ὁ Μωάμεθ, ὅτι, πιστὸς εἰς

τὴν Συνταγματικὴν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ Πληρεξουσίου καθήκοντα· ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιβᾶλλον εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν δικαίωσιν τοῦ πολιτεύματος ὅπως ἐκασφαλίσθωσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Προσκομίζεται ἔπειτα ἡ Ἱερὰ Βίβλος καὶ ὀρκίζονται οἱ Ἰσραηλῖται, τοῦ κ. Γερμαντέως ἀναγινώσκοντος ὡς αὐτὸς τὴν ὁρκον, ὡς ἐξῆς:

«Ὀρκίζομαι εἰς τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ εἰς τὴν Ἱερὰν Αὐτοῦ Βίβλον, ὅτι, πιστὸς εἰς τὸν Συνταγματικὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ Πληρεξουσίου καθήκοντα· ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιβᾶλλον εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν δικαίωσιν τοῦ πολιτεύματος ὅπως ἐκασφαλίσθωσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Ἀμέσως κατόπιν ὁ Πληρεξούσιος Δράμας κ. **Γ. Ζερβός** ἐκφράζει τὴν γνώμην, ὅτι ὁ δοθεὶς ὁρκος δὲν εἶναι ἐκείνος, ὅστις πρέπει νὰ δοθῇ, καὶ προσθέτει ὅτι δὲν γνωρίζει τοὺς λόγους, δι' οὓς ἡ Κυβέρνησις πρόβηται...

Δὲν προλαμβάνει ὅμως νὰ τελειώσῃ τὴν φράσιν του καὶ θύελλα διαμαρτυριῶν ἐγείρεται ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως καὶ τῶν θεωρείων. Ὁρθοὶ πολλοὶ τῶν Πληρεξουσίων χειρονομοῦσιν, ἐκ τῶν θεωρείων δὲ ἀκούονται φωνὴ «ἔξω, ἔξω», ἐνῶ ὁ κ. **Πρόεδρος** κρούει τὸν κώδωνα.

Ἐπελθούσης ἡσυχίας, ὁ Πρωτοπουργὸς κ. **Δ. Γ. Πάλλης** ἀνέρχεται τὸ βήμα, ὑπὸ τὰ χειροκροτήματα καὶ τὰς ἐπευφημίας τῆς Συνελεύσεως καὶ τῶν θεωρείων, καὶ λέγει τὰ ἐξῆς:

Δ. Γ. Πάλλης (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου). Κύριοι! ὁ ἐπελθὼν ἄνθρωπος ὁρμίζεται εἰς τὸ ὅτι μία διατάξις θεμελιώδης τοῦ καὶ νομισμοῦ δὲν ἐτηρήθη παρὰ τοῦ ἀξιωματικοῦ Πληρεξουσίου, ὅστις ἀνῆλθε πρὸ ὀλίγου ἐπὶ τὸ βήμα. Κατ' αὐτὴν δὲν δύναται νὰ δοθῇ ὁ λόγος πρὸ τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ Προεδρείου. Ἀμέσως μετὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ Προεδρείου ἐγὼ αὐτὸς θέλω λάβει τὸν λόγον, δια νὰ ἐξηγήσω πρὸς τὴν Συνέλευσιν τοὺς λόγους οἵτινες ἤγαγον εἰς τὸ νὰ χαρακτηρηθῇ ἡ παρούσα Συνέλευσις ὡς Γ' Συντακτικὴ ἐν Ἀθήναις Συνέλευσις, καὶ αὐτὸ

θέλει ἐκνομοποιηθῇ καὶ ὁ ἀξιότιμος συναδελφός, ὡς πρὸς τὸ ἐρώτημα τὸ ὅποτον ἐβηκε πρὸ ὀλίγου, καὶ θέλει πεισθῇ ὅτι ὁ ὁρκος καλῶς ἐδόθη, διότι πρόκειται περὶ τῆς Γ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικῆς Συνελεύσεως (καὶ γὰρ αὐτὴ χειροκροτῆματα).

Προκειμένου μετὰ τοῦτο νὰ γίνῃ μυστικὴ διὰ ψηφοδελτίων ψηφορορία πρὸς ἐκλογὴν τοῦ ἐριστικοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως, προσκομίζεται καὶ τίθεται ἐπὶ τοῦ βήματος ἡ ψηφοδόχος κλήπη. Καλοῦνται ὡς ψηφοδότες οἱ κ. **Γ. Ραδινός, Γ. Κρεστενίτης** καὶ **Μανοῦσος Βολουδάκης** καὶ ἀρχεται ὑπὸ τὴν ἐπιπτεῖαν αὐτῶν ἡ ψηφορορία, ἐκφραζομένων κατὰ νομὸν τῶν ὀνομάτων τῶν κ. Πληρεξουσίων. Προτερουμένων τῶν Πληρεξουσίων τῆς Θεσσαλίας πρὸς ψηφορορίαν, σύσσωμος ἡ Συνέλευσις καὶ τὰ θεωρεῖα χειροκροτοῦσι καὶ ζητωκραυγάζουσι.

Περαιτωθείσης τῆς ψηφορορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς, πρέσβυς τὸ ἐξῆς ἀποτάσσεται:

Ἐψήφισαν ἐν ὧν 319.

Ἐλάσαν ψήφους:

Κ. Ἀργασάκης Δομβάρδος 218.

Π. Δαγκιλιῆς 71.

Κατ' ἀκολουθίαν Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ἐξελέγη ὁ Πληρεξούσιος τοῦ Νομοῦ Ζακύνθου κ. Κ. Ἀργασάκης Δομβάρδος, ὅστις καλεῖται ὑπὸ τοῦ προσωρινοῦ Προέδρου νὰ καταλάβῃ τὴν ἐδραν.

Ὁ κ. **Κ. Ἀργασάκης Δομβάρδος** ἀνελθὼν ὑπὸ τὰ χειροκροτήματα καὶ τὰς ἐπευφημίας τῆς Συνελεύσεως καὶ κατακλιθεὶς τὴν ἐδραν ἀποστίνει πρὸς τὴν Συνέλευσιν τὴν ἐξῆς προσφωνήσιν:

«Βαθυστάτην χιρσάνομαι πρὸς ὑμᾶς, κύριοι συναδελφοί, εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τῇ ἐξόχῳ τιμητικῇ ἐντολῇ μετὰ τὴν ὁποίαν μετὰ περιεβάλετε. Εἶμαι δὲ ἰδιαιτέρως εὐτυχὴς διότι εἰς ἐμὲ ἔλαχεν ὁ κληρὸς ἵνα προεδρεύω Ἑθνικῆς Συνελεύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν διὰ πρώτην φοράν συμπαρεδρεύουσι τὰ τέσσαρα τῆς μεγαλυνοθείσης Ἑλληνικῆς πατρίδος. Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Εὐγε, εὐγε. (Χειροκροτήματα παρατεταμένα).

Πρόεδρος. Μετὰ παλαῶν συγκινήσεως ἀγίας ὑποδέχεται ἡ Ἑλλὰς εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς τὰ τέκνα της (εὐγε εὐγε, ζητωκραυγὰ καὶ χειροκροτήματα) καὶ χεῖρει καὶ ἀγάλλεται πᾶσα ἑλληνικὴ καρδιά διὰ τὰ ἐπιτευχθέντα

εθνικά αποτελέσματα, τὰ ὀφειλόμενα εἰς τοὺς ἡρωικοὺς ἀγῶνας τῶν τέκνων τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς... (χειροκροτήματα)... ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν εὐμενῆ ἀναγνώρισιν τῶν ἀπαρχαγμάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ δικαιωμάτων ὑπὸ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, πρὸς τὰς ὁποίας ζωηρὰν θέλει διακηρεῖ πάντοτε τὴν εὐγνωμοσύνην ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνισμός. (Χειροκροτήματα παρατεταμένα).

Καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνακηρύχθη-
τος ὁ ἡρωϊκὸς ἡμῶν στρατός... (Ζήτω ὁ Ἑλληνικὸς
στρατός. "Ορθοὶ χειροκροτοῦσι καὶ ζητωκραυγάζουσιν ὅλοι
οἱ Πληρεξούσιοι).

Καὶ τὴν στιγμὴν, λέγω, ταύτην, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνα-
κηρύχθητος ὁ στρατός ἡμῶν ἐξακλουθεῖ μαχόμενος καὶ βα-
δίζει εἰς νέους θριάμβους ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ προορισμοῦ
τοῦ Ἑλληνισμοῦ, θερμὸν ἀπευθύνω πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῆς θέ-
σεως ταύτης χαιρετισμὸν... (Ζήτω ὁ στρατός) σὺν τῇ πε-
ποιθήσει ὅτι ταχέως θὰ ἔλθῃ ἡ εὐτυχὴς στιγμὴ νὰ ἴδω-
μεν ὁλοκληρωτικῶς ἐκπληρουμένους τὰς προσδοκίας καὶ τὰς
ἐλπίδας μὲ τὰς ὁποίας ἐγεννήθησαν, ἐγαλουχήθησαν, ἡνδρώ-
θησαν καὶ ἀπέθανον ὁλόκληροι γενεαὶ Ἑλλήνων πατριωτῶν.
(Εὖγε καὶ χειροκροτήματα).

Βαρὺ καὶ εἴπω ποτὲ σόβρον προβάλλει ἐνώπιον ἡμῶν,
Κύριοι, τὸ ἔργον τῆς παρούσης Ἑθνικῆς Συνελεύσεως, πε-
ριβεβλημένης μὲ ὁλόκληρον τὸ κύρος τῆς γεννητικῆς
καὶ ἐμφαντικωτέρας λαϊκῆς προσελεύσεως ἀπὸ ὅσας ἔχει
νὰ ἐπιδείξῃ ἡ πολιτικὴ ἱστορία μιᾶς ὁλοκληροῦ ἐκκτον-
ταετίας ἐλευθέρου ἐθνικοῦ βίου.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς τελευταίας τετραετίας μί-
α ἀπάνταστος πολιτικὴ περιπέτεια, ἀνεπιστρεπτὶ εὐτυ-
χῶς καταλυθεῖσα διὰ τῆς λαϊκῆς θελήσεως, ἐδημιούργησε
κατὰστασιν, ἧς τὴν ριζικὴν διόρθωσιν καλεῖται ἡ Ἑθνικὴ
Συνέλευσις νὰ ἐπιχειρήσῃ, ἀναστηλῶσα τὰς λαϊκὰς ἐλευ-
θερίας καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου καὶ τοῦ νομίμου καὶ
τροποποιήσασα τὰ τοῦ πολιτεύματος ἡμῶν κατὰ τρόπον
προσαρμοζόμενον πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς
ἐποχῆς, ἀλλὰ καὶ καθιστῶντα ἀδύνατον πᾶσαν ἐν τῇ
μέλλοντι ἀπόπειραν πρὸς τὴν διὰ τῆς βίας καὶ τῆς αἰθαιρε-
σίας ἐπιβολὴν τῆς θελήσεως τῶν ὀλίγων ἐπὶ τῶν πολλῶν.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ ἀδιάσπαστος καὶ ἀδιατάρακτος
προβαίνουσα εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς ἡ Ἑθνικὴ Συνέλευσις θέλει
φανῇ συνεπὴς πρὸς τὴν ἐπιτακτικὴν ἐντολήν μεθ' ἧς περιε-

βλήθη ὑπὸ τῆς μεγάλης καὶ ἀνεπηρέαστου εἰς ἀπειλὰς καὶ
πιέσεις πλειονοψηφίας τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος. (Ζωηρὰ χει-
ροκροτήματα). Εὐγνωμονῶ, κύριοι, καὶ πάλιν διὰ τὴν τιμη-
τικὴν ἐντολήν με τὴν ὁποίαν μὲ περιεβύλετε. Πρὸς ἀκρι-
βῆ ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τὸ ὁποῖον μοὶ ἀνέτεθη ἔχω ἀνάγκη
τῆς εὐμενοῦς συνδρομῆς πάντων ὑμῶν, ἐλπίζω δὲ
ὅτι θέλετε εὐχεσθῆθαι νὰ μοὶ χρηγήσῃτε ταύτην καθ' ὅσον
τὸ διάστημα τῶν ἐργασιῶν. (Ζωηρὰ χειροκροτήματα
ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων).

Ἐλπίζω ἤδη ὅτι ἡ Συνέλευσις εἶναι σύμφωνος νὰ ἐκφρα-
σθῇ καὶ εὐχαριστίαν πρὸς τὸν κ. προσωρινὸν Πρόεδρον
διὰ τὴν μέγαν τοῦδε προσεδρίαν αὐτοῦ.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα. (Χειροκρο-
τήματα).

Ἀκολουθῶν ὁ ἐκ Καλλιπόλεως τῆς Θράκης Ἕλλην Πλη-
ρεξούσιος κ. **Α. Μπανάλμπασης**, ἀνελθὼν εἰς τὸ βῆμα,
λέγει τὰ ἑξῆς:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Πληρεξούσιοι. Κατίπιν πέντε
αἰῶνων δουλείας καὶ πολιτικοῦ χωρισμοῦ ἡ Θράκη, ἐλευ-
θερά πλέον, καταλαμβάνει τὴν θέσιν αὐτῆς ἐν τῇ μεγά-
λῃ ἐλευθερᾷ Ἑλληνικῇ οἰκογενείᾳ. (Ζήτω ἡ Θράκη). Πρὶν
ὥμως ἐπιστήμως ἐπιληφθῇ τῶν εὐγενῶν τῆς καθηκόντων
πρὸς τὸ Πανελλήνιον θεωρεῖ ἐπιβεβλημένον νὰ ἐκφράσῃ
διὰ τῶν Πληρεξουσίων τῆς τὴν αἰδίαν αὐτῆς εὐγνωμοσύνην
πρὸς τοὺς γνωστούς καὶ ἀγνώστους, ἐλευθέρους τε καὶ
ἀλυτρώτους μάρτυρας καὶ ἡρώας τῆς ἑλληνικῆς ιδέας,
πρὸς τοὺς πολιτικούς καὶ διπλωματικούς δημιουργοὺς τῆς
Μεγάλης Ἑλλάδος, τοὺς θέντας ὡς γνώμονα τῆς ζωῆς
τῶν τὴν πάσῃ θυσίᾳ ἐκπλήρωσιν τοῦ ἐνικίου ιδεώδους τῆς
φυλῆς... (Χειροκροτήματα), πρὸς τὸν ἑνδοξόν ἐθνικὸν Στρα-
τὸν καὶ Στόλον, τῶν ὁποίων οἱ τίμιοι ἀγῶνες μᾶς παρέ-
σχον τὸ δικαίωμα ν' ἀναπνέωμεν τὴν γλυκεῖαν τῆς ἐλευ-
θερίας αἴραν. (Ζήτω ὁ Στρατός).

Ἡ Θράκη ἀπευθύνει ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν πρὸς τὸν
μαχόμενον Ἑλληνικὸν Στρατόν, διαβεβαιήσασα ὅτι πάσῃ
θυσίᾳ θέλει ἐνισχύσει τὸ ἀπελευθερωτικὸν αὐτοῦ ἔργον
(ζωηρὰ χειροκροτήματα). Τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς ἐκφράζει
ὡσαύτως πρὸς τὰς Συμμάχους Δυνάμεις, αἵτινες δὲν ἐφεί-
σθησαν θυσιῶν πρὸς περιφρούρησιν τῶν ἀνθρωπίνων δι-
καιωμάτων καὶ κατὰλυσιν δεσμῶν δουλείας. Ἡ ἐθνικὴ
συνείδησις τῶν Θρακῶν, παρκαμίνισα ἀγνώως ἑλληνικὴ διὰ

μέτου κλώνων διωγμοῦ, δικακρύνεται σήμερον ὅτι οὐδέποτε ἐλησιμύνησε τὴν ὕψηλὴν αὐτῆς ἀποστολήν. Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Ἑλλάδος, ἠθικῶς καὶ οικονομικῶς κύριος τῆς Χώρας, ἐλευθερός σήμερον καὶ πολιτικῶς, ἐπανερχεται εἰς τοὺς κόλπους τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος μὲ ἓνα καὶ μόνον μύχιον πύθον μετὰ τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἀποκατάστασιν τῆς Φυλῆς, νῦν συντελέσθη καὶ οὗτος εἰς ἀναγέννησιν τοῦ σημερινοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὑποβοηθήσῃ τὴν κοινωνικὴν ἐξελίξιν πάντων τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι συμβιούντων στοιχείων καὶ οὕτω ραγῇ ἀντάξιος τοῦ ἐλληνικοῦ ὀνόματος καὶ τῶν θυτιῶν, ἧς ὑπὲρ αὐτοῦ ὑπέστη ὁλοκληρὸς ὁ Ἑλληνισμὸς.

Μετὰ τὸν ὅρκον τοῦτον τῆς ἐθνικῆς πίστεως ἀπευθύνομεν τὸ χεῖρ πρὸς τοὺς φίλους συναδέλφους, εὐχαριστοῦντες αὐτοὺς διὰ τοὺς τίσον θερμοὺς ἀδελφικοὺς λόγους τῶν καὶ εὐχόμενοι ὑπὲρ τοῦ μεγάλειου τοῦ Ἑλληνισμοῦ. (Παυροκροτῶμενα χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Πρόεδρος** παρκαλεῖ ἀλολούθως τὴν Συνέλευσιν νῦν συνελθῇ αὖριον, ὥρα 4 μ. μ., πρὸς ἐκλογὴν τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ Προεδρείου καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται.

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρα 12.30' μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος	Οἱ προσ. Γραμματεῖς
Κ. Ἀργασάρχης Δομβάρδος	Σπ. Τσιακόπουλος
	Στρατ. Γεωργιλαδάκης

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 18 Ἰανουαρίου 1921, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι τῆς Γ' ἐν Ἀθήναις Συνελεύσεως τῶν Ἑλλήνων, τῇ προσκλήσει τοῦ Προσωρινοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως κ. **Ἰωάννου Βριώνη**, Πληρεξουσίου Κερκίληνίας, ἀνατείναντες τὴν χεῖρα, ἔδωκαν τοὺς ἑνω ἀναγκασμένους ὅρκους κατὰ τὸ ἴδιον ἑκαστος θερήσαντα.

Ὁ ἱερὸς

Α. Παπαιοικονόμου

Ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως
Κωνστ. Ἀργασάρχης Δομβάρδος

Οἱ προσωρινοὶ γραμματεῖς
Σπ. Τσιακόπουλος
Σ. Παϊπέτης

Οἱ ὀρκισθέντες Ἠλῆες ἐξ ὁσίων

Δ. Γ. Ράλλης, Δ. Γιούνης, Ν. Καλογερόπουλος, Παναγ. Τσαλδάρη, Περ. Κ. Μυρογιάννης, Ἰωάν. Δ. Ράλλης, Ἰωάν. Βριώνης, Μ. Σουλτάνης, Θεόδ. Λαμπρίτης, Νικόλ. Φίλιππος, Λουκ. Τσουκλῆς, Μιχ. Γούδας, Β. Μαρκεζίνης, Χριστ. Ἀσπρής, Α. Κυρῶζης, Εὐάγ. Γερουσιάνης, Κ. Γερτίπης, Γ. Δασκαλόπουλος, Δ. Κεζένης, Ἀλ. Παπακωνσταντίνου, Κ. Γεωργιαντόπουλος, Κ. Σπυρίδης, Δ. Μπούδρας, Κ. Ἀλφρονάτος Τυπάλδος, Ἀντ. Μάτσας, Στ. Γεωργιλαδάκης, Π. Σάκας, Γ. Τσαγγῆς, Αὔγ. Θεολογίτης, Α. Ζουμπῆς, Στ. Κωστόπουλος, Ἀντ. Βιτάλης, Κ. Κότσωνας, Γ. Σισίνης, Σπ. Στάης, Μιχ. Ἀννίος Κοβάλιερχος, Κ. Σταῖκος, Κ. Γερουσιάνης, Γ. Ἀναστασόπουλος, Δημ. Σπηλιωτίπουλος, Ἐπ. Ἐμπειρίκος, Πέτρο Μιλάχ, Ἐμ. Χατζιδάκης, Ἐμ. Κάκας, Ε. Χατζῆς, Νικόλ. Δ. Λεβίδης, Α. Μαλακίδης, Λουκ. Μπουρνέζος, Ἀλῆ Ριζὲ Βένης Χαρδῆ, Ἀλῆ Ριζὲ Χατζῆ Γουτούρ, Σιλῆλ. Μεχμέτ Ὀγλού, Ἀπ. Ζούζουλης, Σαρκεντίν Ἀχμέτ Ἀλῶν, Ἀμπῆς Σαῖτ, Ρετζέπ Αουτρή Χατζῆ Μεστά, Ἀρ. Χηναῖδης, Ἀλῆ Δερβίς Χουσεῖν Ζαδὲ, Κερίμ Ρετζέπ Σακερτζῆ Ἀμπιτῆ-Σιῖς Βένης, Μεχμέτ Τάιμπ, Ν. Τσογγλός, Σολομών Μαρτίνης, Σίμ. Λιούμπης, Χασὴν Ἐρὴν Ἰβράχμ, Ἰωάν. Κούσουλης, Χουσεῖν Ζαδὲ Ἰβράχμ, Α. Παλαιολόγος, Γ. Καλαμίδης, Θεόδ. Μοσχούλης, Χρ. Γουλόπουλος, Ομέρ Αουρῆ Ἰτζέτ, Γ. Κωνίης, Γαῖπ Χατζῆ Κερίμ, Ἠλ. Ἀνδρίτσος, Ἀριττ. Φωτήλας, Σ. Γάτος, Δ. Χατζίσκος, Γ. Καλαντζόπουλος, Μ. Γ. Ραῖλκος, Στ. Μεραούνης, Ν. Κρίτσας, Χ. Ζακίμπας, Γ. Ἀντωνάδης, Ξανθ. Μυρογιάννης, Θεόδ. Τουρκοβάσιλης, Δ. Δαγκλῆς, Κ. Χριστίδης, Μ. Σαχλαμπάνης, Δ. Κίγκος, Β. Μπάλλος, Ν. Κωνσταντόπουλος, Π. Μπέμπης, Α. Μητράκης, Κ. Γ. Κουρτίδης, Ἀγ. Μανούσος, Φιλ. Μανουηλίδης, Ζ. Σαβρίνης, Π. Ἀργυρόπουλος, Ἀ. Ἀράνης, Γ. Μεραούνης, Ε. Σπουγιαννάκης, Π. Πρωτοπαππαδάκης, Δ. Κετσῶνος, Γ. Ἀλεξανδρόπουλος, Σπ. Δελιγιάννης, Μιχ. Μακρόνης, Δ. Ἀναγνωστάκης, Φλωῆς Φλωρίδης, Γ. Ζερβός, Ν. Καμπάνης, Π. Μποῦτος, Γρ. Βαμβούρης, Στ. Κατσινδῆμας, Γ. Μάντακας, Γ. Καρπετόπουλος, Γ. Καλέλης, Δ. Κρεμέζης, Α. Καρπάνος, Ἀθ. Λουκ. Εὐταξίας, Ν. Ἀπεργίης, Ἀθ. Ἀργυρός, Γ. Βηλαρῆς, Ν. Θεοτόκης, Γ. Θεοτόκης, Α. Σκιαδαρῆς, Δ. Βινεράτος, Κ. Ζερβός Ζουμάνης, Γ. Μυλωνογιάννης, Α. Παῖζης, Ἀγ. Παπαζαχαρίου, Ἀντ.

Γαλιανάκης, 'Αγ. Σλήμαν, 'Επ. Κώνστας, 'Ηρ. Θαλασσι-
νός, Χαρ. Βοζίκης, Στέφ. Σκελλελαριάδης, Ι. Α. Οικονομί-
δης, Κ. Λουκουρέζος, Κ. Δροσόπουλος. Π. Σισμάνης, Δ.
Τζωρτζόπουλος, Γ. Μπούσιος, Χασάν βέης Μεχμέτ 'Αλῆ, Γ.
Χατζηγεωργίου, 'Ηλ. Μπασιδάκης, Κ. Πολυγένης, Π. Πανα-
γιωτόπουλος, 'Αγ. Πετραλῆς, 'Α. Τζαννέτος, 'Αθ. Παπ-
παλοῦδης, Κ. Χατζηγιαννάκης, Β. Χατζηλιάς, Γ. Καλδῆς,
Κεβόρη Παπαζιάν, Π. Κουρτιδης, Κωνστ. Φυνίτσιος, 'Αθ.
Τζώνης, Γ. Κοκκινάκης, Μ. Παππαμιχαήλ. Π. Φλώρος,
Λέλιος Μελιάνης, Νικόλαος Κουλιάνδρος, Χρ. Κερῆς,
Κ. Οικονομίδης, Γρ. Σερραφινός, Φίλ. Δρακούμης, Μ.
Σιάππας, Γ. Ραδινός, Δ. Κουκουλέτσος, Μεχμέτ Σαα-
δῆκ 'Ισμαήλ, Χατζῆ Χαζούζ- 'Αλῆ Γκαλῆπ, 'Επ. Δηλι-
γιάννης, Π. 'Αντωναρόπουλος, Μεχμέτ Μουσταφᾶ Μπα-
λαμπάν, 'Αλέξ. Παππαθωκασίου, 'Ερμούλ. Βελλόπουλος, Γεώρ.
Μπρίκας, 'Αθ. Αἰλιανός, Παναγ. Σδρόλιας, Ί. Θ. Γιαννό-
πουλος, Περ. Ρεδιάδης, Νικ. Γερμανός, Μεν. Μπατρίνος,
Ξενοφ. Στρατηγός, Π. Κοσσανάκος, Κ. Κουμουνοῦδρος, Ν.
Καλαντζάκος, Δ. Παναγιώτου, Σουλεῖ 'Εφένδης, Τ. Κ.
Φαρμακόπουλος, 'Ιωάν. Αυγινός, Κωνστ. Παππαμιχαήλ-
πουλος, Νικ. Στράτος, Δημ. Τσιτσάρας, Κων. Γρικουπης-
Ι. Κ. Χριστοδουλῆς, Παναγ. Στάκος, Εὐστ. Παππακων,
σταντίνου, Σωτ. Σωτηριάδης, 'Ιω. Κελούτσης, Νικ. Τριαν-
ταφυλλάκος, Νικίλ. Βάμβογλη, Βασίλ. Σερραφῆμ, 'Αλέξ-
'Αντωνιάδης, Παν. Σπυρίδης, Χρ. Μητροπούλος, 'Αναστ.
Γκωρίτσας, 'Ανδρ. Μικούλης, Αυσῆς Κανακάρης, 'Ρούφος,
'Ανδρ. Στεφανόπουλος, 'Ανδρ. Παναγιωτοπούλος, Γ. Α.
Κρεσιενίτης, Θεόδ. Ν. Ζάμης, 'Αγ. 'Αγγελόπουλος, Γ.
Παππαγιαννέπουλος, Κ. Σταματόπουλος, 'Αναστ. 'Αναγνώ-
στου, Μιχ. Στεφανίδης, Μιχ. Κακαράς, 'Ιωάν. Βογιατζῆς-
Σ. Μπαλάνος, Παν. Λεβέντης, Γ. Χατζηκωνσταντῆς, Φίλ.
Καρρέρ, Νικ. Μουζάκης, Γ. Μαρῆς, Μᾶρκος Θεοδωρίδης,
Χριστ. Γρόλλιος, Κεραλεδὴν Βέης, Μιλτ. Ζαρερούπουλος,
Στέφ. Δρακούμης, Θ. Χατζηδημητρίου, Σακῆς 'Ισάκ,
'Αβράμ, Δ. Τσαλόπουλος, Γ. 'Αλεξάνδρου, Δανὶδ 'Αλ-
χανάκης, Παναγ. Δαγκλῆς, Κ. Φίλωνδρος, 'Αναστ. Μπα-
κάμπας, Θεόδ. Χρυσόβερρης, Σπυρ. Βαλαωρίτης, Δημ.
Κόλλας, Μαρῆνος Γερουλάνος, 'Αντ. Μομφερράτος, Κωνστ.
Τσιτσελίκης, Γεώργ. Βαρθολομαῖος, Μπεντρή Γιαγιά Βέης,
'Αλέξ. 'Ιωαννίδης, Β. Βύζας, 'Αριστ. Ζάγος, 'Ερμ. Λαδό-
πουλος, Μιχ. Καμπάνης, Θεόδ. Σκούρος, 'Αντ. Μεσσινέ-

ζης, Γεώργ. Μαυρομιχάλης, Νικ. Τσιριγώτης, Βρασ. Λεό-
πουλος, 'Ιωάν. Κιζελῆς, Στυλ. Χριστέας, 'Αντ. Καρτά-
λης, Γεώρ. Μπαλτατζῆς, Μ. Μαργαρίτης, Γ. Γκαλῆς,
Δημ. Ρίδικς, Μιχ. Κουρῆς, Χρ. Βασιλακάκης, 'Αντών. Παπ-
παγεωργίου, Δ. Σάλης, Μ. Σ. Ραλῆς, 'Αντ. Μαργαρίτης,
Ν. Παρίσης, Σ. Κουμουνοῦδρος, 'Αγ. Μισορῆς, Γ. Δι-
κκιάκος, Γ. Σπηλιόπουλος, Κ. Τσόφος, Σωτ. Γκοτζίμα-
νης, Γ. Ρουσιδης, Π. Κοκκινάτος, Π. Βεζιρτζῆς, Μ. Στα-
μούλης, Β. Σκουλῆς, Μ. Βολουδάκης, Γ. Σ. Φραγκουδάκης,
'Αρήρ Χαρούζ, Γ. Μαλινδρέτος, Νικ. Βλιάμος, 'Αντ. Χρη-
στομάνος, Χρ. Καρατζῆς, Π. 'Ιακώβου, Γ. Ζηλάκης, Κ. Μα-
ρούλης, Π. 'Αλεξίδης, Π. Γρίνης, Σπυρ. 'Αλεξιάδης, Γεώρ.
Κονούτσας, Κ. Σταργιόπουλος, Χρ. Χατζηπέτρος, Γεώργ.
Χλωρός, 'Ιωάν. Παππαλουῆς, 'Ιωάν. Χριστάκης, 'Ιωάν.
Χατζῆς, Παν. Παππαθωκασίου, Εὐάγ. Φιλιππίδης, Μ. Το-
πάδης, Νικ. Σεργεντάνης, Γεώρ. Μακρυντωνάκης, Γ. Πα-
ναγιωτάκης, 'Ερμ. Θεοδωρίδης, Ι. Βατίτσας, Γ. Πώπ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Γ'

Τῆς 19 'Ιανουαρίου 1921.

Ὁρᾷ 1 καὶ 30' μ. μ. ὁ κ. Πρόεδρος ἀνεβῶν ἐπὶ τῆς
ἐδρας ἀναγνίσκει τὴν ἐκφῆσιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσ-
σει νὰ ἀναγῶσι τὰ θεωρεῖται.

'Αναγινώσκονται εἴτε καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς
προηγούμενης συνεδριάσεως.

Πρόεδρος. Παρακαλοῦνται νὰ προσέλθωσιν οἱ μὴ πο-
δρισθέντες Πληρεξούσιοι ὅπως ὀρκισθῶσι.

Προσέρχονται οἱ πληρεξούσιοι 'Αδριανουπόλεως **Φερῆ**
Ὁμέρ 'Εφένδης καὶ Σαράντα 'Ελλησιῶν **Ἰχσάν Φε-**
ζηλζαδὲ Βέης καὶ ὀρκίζονται ἐπὶ τοῦ Κορκινίου κατὰ τὸ
κάτωθεν παρατεθέντον πρωτόκολλον, ὡς ἔξῃ:

«Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ
τοῦ μόνου αὐτοῦ Προφῆτου, ὅστις εἶναι ὁ Μωάμεθ, ὅτι, πι-
στὴς εἰς τὸν Συνταγματικὸν Βασιλέα τῶν 'Ελλήνων Κων-
σταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξου-
σίου καθήκοντα· ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω, οὐδὲ θὰ ψηφίσω
τι ἀντιθέτῳ εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντε-
λέσω εἰς τὴν δικρρύθμισιν τοῦ πολιτεύματος ὅπως ἐξ-
σφαιλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ 'Εθνους
καὶ τοῦ Λαοῦ.»

Προκειμένου κατόπιν να διεξαχθῇ μυστική διὰ ψηφοδε-
τίων ψηφοφορία πρὸς ἐκλογὴν τῶν Ἀντιπροέδρων, τῶν Γραμ-
ματέων, τῶν Κοσμητῶρων καὶ τῶν διαρκῶν Ἐπιτροπῶν τῆς
Βουλῆς, γίνεται διακοπὴ 10' λεπτῶν πρὸς διακομὴν τῶν
σχετικῶν ψηφοδετίων.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως μετὰ ἐν τέταρτον
τῆς ὥρας προσκρίνονται καὶ τοποθετοῦνται ἐπὶ τοῦ βή-
ματος καὶ ψηφοδόχοι κάλπαι.

Καλοῦνται ὡς ψηφολεκτοὶ οἱ Πληρεξούσιοι κ. κ. Γ. Ρα-
δινός, Μανούσος Βολουδάκης καὶ Σερ. Γεωργιάδης καὶ
ἄρχεται ἡ ψηφοφορία, ἐκφωνουμένων κατὰ Νομούς των
ὀνομάτων τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων.

Παρατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης διακοπῆς
προέκυψε τὸ ἐξῆς ἀποτελεσματικόν:

Ἐψήφισαν ἐν ὄλῳ 277.

Ἐξελέγησαν Ἀντιπρόεδροι.

Σπῆρος Μπαλάνος	λαβὼν ψήφους	230
Σωτ. Σωτηρίουδης	" "	212
Νικ. Βλιάμος	" "	205

Ἐπέλαχον δὲ

Ἰωάννης Παππαλουκάς	λαβὼν ψήφους	4
Β. Σερραρεῖμ	" "	1
Ἡλ. Μπατδένκης	" "	2
Ν. Φίλιος	" "	1
Ε. Χατζιδάκης	" "	7.

Ἐξελέγησαν Γραμματεῖς

1) Σπ. Τσιγκόπουλος	λαβὼν ψήφους	231
2) Γεώρ. Κρεττενίτης	" "	218
3) Ἀγγ. Μισυρλῆς	" "	209
4) Π. Τακώβου	" "	205.

Ἐξελέγησαν Κοσμητοὶ οἱ κ. κ.

Κ. Οἰκονομίδης	λαβὼν ψήφους	208
Π. Μποῦτος	" "	208

Εὐρέθησαν δὲ καὶ λευκὰ ψηφοδέλτια 46.

Ὡσαύτως γενομένης τῆς διακοπῆς τῶν δευτέρων τῶν
διαρκῶν διαρκῶν Ἐπιτροπῶν προέκυψεν ὅτι ἔτυχον τῆς
σχετικῆς πλειοψηφίας οἱ κάτωθι:

Ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ, Ἀπολογισμοῦ καὶ τοῦ
Λογιστικοῦ τοῦ Κράτους

Γεώρ. Ἀνστασόπουλος, Ξ. Μαυρομάτης, Α. Καρατάλης,
Α. Παναγιωτόπουλος, Γ. Χατζηγεωργίου, Σ. Γαυτζίμης,
Ἀν. Ἀργυρός, Γ. Θεοτόκης, Γ. Μπούσιας, Δ. Χατζίσκος,
Ἐρ. Αλδύπουλος, Ἀλ. Μακρίδης.

Ἀλέξ. Καραπάνος, Ν. Παρίσης, Ε. Τσουδερός, Φ. Φω-
ρίδης, Γ. Καλδῆς, Α. Μπακίλαμπας.

Ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν

Χρ. Μητσόπουλος, Ἀγ. Σαβῆμαν, Ν. Καραπάνος, Πέτρο
Μαλάχ, Ν. Θεοτόκης, Γ. Μπαλτιτζῆς.

Ἀλ. Καραπάνος, Γ. Ἐξηγητής, Α. Μπακίλαμπας.

Ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης

Κ. Πολυγένης, Α. Μομφερράτος, Μ. Σουλτάνης, Σ. Σω-
τηριάδης, Ἐπ. Δηλιγιάννης, Κ. Στρακατόπουλος.

Ν. Καλέλης, Α. Τζιζανέας, Ν. Παπαδάκης.

Ἐπὶ τῶν Δημοσίων ἔργων, Σιδηροδρόμων
καὶ Συγκοινωνίας

Π. Ἀργυρόπουλος, Α. Μποντζῆς, Κ. Οἰκονομίδης, Γ.
Φαρμακόπουλος, Γ. Σισινῆς, Ν. Ἰσιγγής.

Α. Ἀντωνιάδης, Χαλὶτ Χαλὶτ Βαζιζαδέ, Μ. Παπαμιχε-
λάκης.

Ἐπὶ τῶν Ταχυδρομείων καὶ Τηλεγράφων

Γ. Κανούτσος, Γ. Καραντζόπουλος, Δ. Τσιτσάκης, Γ. Κί-
νιας, Γ. Βογιατζῆς, Ἀλῆ Ριζαῖθης.

Ἀγγέλ. Μανουσός, Θ. Χρυσοθεργής, Γ. Βαλαχῆς.

Ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ὑγείας

Γ. Ραδινός, Ε. Παπακωνσταντίνου, Μ. Γεωργιάδης, Α.
Χρηστογιάννης, Χ. Ἀσιμῆς, Γ. Καραλῆς.

Α. Χριστίδης, Κ. Σπυρίδης, Μ. Καπότης.

Ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας, τῆς Κεντρικῆς καὶ
Τοπικῆς Διοικήσεως

Δημ. Κόλλας, Σ. Δεληγιάννης, Σ. Μπαλῆς, Δ. Τουρ-
κοβασίλης, Φίλ. Καρρέρ, Π. Κουρόνιος.

Ε. Θεοδορίδης, Δ. Σαλτῆς, Γ. Ζερβός.

Ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων

Ἄθ. Εὐταξίας, Α. Στεφανόπουλος, Κ. Παπαμιχαλόπου-
λος, Ν. Φίλιος, Ἀρπᾶς Χίλμῃ, Α. Παναγιωτόπουλος,
Κ. Κουρτίδης, Ἰσχάν Φεζηλίζαδῆ, Δ. Κίγκος.

Ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, τῶν Ἀρχαιο- τήτων καὶ Διδακτηρίων

Ἄθ. Εὐταξίας, Α. Στεφανόπουλος, Θ. Σκοῦρος, Α. Χρη-
στομάνος, Α. Παναγιωτόπουλος, Εὐστ. Παπακωνσταντίνου-
Β. Χατζηλίας, Ν. Κωνσταντόπουλος, Κ. Φίλωνδρος.

Ἐπὶ τῶν Ἀμέσων καὶ Ἐμμέσων Φόρων

Α. Τσουκλῆς, Ε. Ἐμπειρίος, Μ. Θεοδορίδης, Π.
Λεβέντης, Δουρὴ Ἰτζέτ, Κ. Στάκος.

Γ. Καρανίκης, Φ. Μανουηλίδης, Χρ. Ροδόκωνάκης.

Ἐπὶ τῆς Γεωργίας.

Ἰ. Θεοτόκης, Π. Σισμάνης, Ἀρπ.τῇ βέης, Χ. Κερῆς,
Ν. Κρίτικας, Ν. Γερμανός.

Εὐάγ. Χατζῆς, Α. Βεζιρζόγλου, Α. Ζουρμπᾶς.

Ἐπὶ τῶν Δημοσίων κτημάτων

Χασάν βέης, Ε. Κάκος, Γ. Μάντζακας, Ἀλῆ-Ριζᾶ Χα-
μδῇ βέης, Μ. Ζαφειρόπουλος, Ν. Μουζάκης.

Ἄ. Ἀντωνιάδης, Μ. Βοῦλουδάκης, Π. Φλώρος.

Ἐπὶ τῆς Περιθάλψεως.

Κ. Στάκος, Μ. Γκανίλας, Κ. Στεφανόπουλος, Ε. Κών-
στας, Κ. Κότσικος, Δ. Κατσάνος.

Σ. Κωστήργλου, Ἀγ. Θεολογίτης, Μ. Μανασάκης.

Ἐπὶ τοῦ Ἐπισιτισμοῦ

Σιμ. Λιούμπης, Χ. Γρόλλιος, Μ. Μπατρίνος, Κ. Ζερ-
βός, Ἀρπᾶς βέης, Δ. Τζωρτζόπουλος.

Γ. Γαλάκας, Κ. Φανίτσιος, Μ. Βαλῆς.

Ἐπὶ τοῦ Ἐμπορίου, βιομηχανίας, ἐργασίας, ἀσφαλείας καὶ κοινωνικῆς προνοίας

Απ. Ζούζουλας, Κ. Μαρούλης, Ι. Αυγινός, Μ. Θεοδορίδης,
Δ. Κρεμλῆς, Δ. Παναγιωτοῦ.

Α. Στχαμούλης, Ἠλ. Ἀσπιώτης, Χρ. Βασιλεζάκης.

Ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν.

Κ. Κωνστανδοῦρας, Π. Σπυράκης, Δ. Γιῶδας, Κ. Τρικού-
της, Ἠλ. Μπασιδέκης, Θ. Λυμπρίτης.

Δ. Δαγκλιῆς, Β. Σκουλῆς, Ε. Τσακρῆς.

Ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν.

Μ. Γιῶδας, Π. Ρεδιζίδης, Π. Ἀργυρόπουλος, Κ. Τυ-
πάζιδης, Γ. Καλαμίδης, Α. Μιχαήλης.

Π. Γιάννης, Κ. Μελέας, Δ. Θεοδοράκης.

Ἐπὶ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

Ε. Ἐμπειρίος, Α. Γαϊόνης, Α. Βιτάλης, Α. Ἀράκης,
Γ. Καλαμίδης, Α. Παζῆς.

Ἀγγ. Μανούσος, Ι. Μάνος, Γ. Ἀνδρεάδης.

Ἐπὶ τῶν Ἀναφορῶν.

Ι. Παπακλωνίης, Ι. Γιαννιόπουλος, Π. Κοτονάκος, Ε.
Φιλιππίδης, Ι. Οἰκονομίδης, Γ. Γκανίλας.

Β. Μπαλάκας, Γ. Μυλωνογιάννης, Π. Μπέμπης.

Ἐπὶ τοῦ Λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς.

Γ. Δασκαλόπουλος, Ι. Σισίνης, Ι. Βριώνης, Ι. Καλιώ-
της, Α. Ἀγγελόπουλος, Θ. Μασχούλης.

Α. Παπακωνσταντίνου, Ν. Σεργεντάνης, Δέλιος Μαλιάνης,

Ἐπὶ τοῦ Βασιλικοῦ Λόγου.

Χ. Βαζιλικῆς, Γ. Μπαλτατζῆς, Σ. Στάης, Α. Κερτάλης,
Ν. Θεοτόκης, Κ. Λυκουρέζος.

Γ. Ἐξηναέρης, Α. Παπακωνσταντίνου, Ν. Παρίτης.

Μεθ' ὧς τε καὶ ἡ συνεδρίασις ὥρῃ 7 μ. μ., ὅπως ἐπανα-
ληφθῇ αὖτις ὥρῃ 4 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Οἱ Γραμματεῖς

Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Σπ. Τσιακόπουλος

Στρ. Γεωργιλαδάκης

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 19 Ἰανουαρίου 1921, ἡμέραν τῆς
ἐβδομάδος Τρίτην, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι Πληρεξούσιοι
τῆς Γ' ἐν Ἀθήναις Συνελεύσεως τῶν Ἑλλήνων Ἀδρια-
νουπόλεως Φερή-Τομῆς ἐρένης καὶ Σαράντα Ἑκκλησιῶν

Ἰχθάν-Φεξηλζαδὲ βέης, τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως κ. Κωνστ. Ἀργασάρη Λομβάρδου, ἀνατείναντες τὴν χεῖρα ὁρκίσθησαν ἐπὶ τοῦ Κορανίου τὸν Συνταγματικὸν ὅρκον, ἔχοντα οὕτω·

«Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ τοῦ ἡνίου κύτου Προφήτου, ὅστις εἶναι ὁ Μωάμεθ, ὅτι, πιστὸς εἰς τὸν συνταγματικὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα· ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιθέκων εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διακρῦθμισιν τοῦ πολυτεύματος, ὅπως ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Ὁ Πρόεδρος

Οἱ ὁρκισθέντες

Κ. Ἀργασάρης Λομβάρδος Φερήτ-Ὀμέρ ἐφένδης
Ἰχσάν Φεξηλζαδὲ βέης

Οἱ Γραμματεῖς

Σπ. Τσιακόπουλος

Στρ. Γεωργιλαδάκης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Δ'

Τῆς 20 Ἰανουαρίου 1921.

Ὡρὰ 5 μ. μ. ὁ κ. Πρόεδρος ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Καλοῦνται εἶτα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου καὶ ὁρκίζονται ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. Κ. Μελάς, Χρ. Ροδοκανόκης, Γ. Φραγκούλης Ἀνδρεάδης, Μάρκος Βολίκας, Ἡλ. Ἀσπιώτης, Β. Κουκουρίδης καὶ Γ. Μπρίκας, τὸν συνταγματικὸν ὅρκον ἔχοντα οὕτω, κατὰ τὸ κάτωθι παρατιθέμενον πρωτόκολλον.

«Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἀγίας, ὁμοουσίου καὶ ἀδιαίρετου Τριάδος, ὅτι, πιστὸς εἰς τὸν Συνταγματικὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα, ὅτι οὐδὲ

θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιθέκων εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διακρῦθμισιν τοῦ πολυτεύματος, ὅπως ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ»

Πρόεδρος. Κύριοι Πληρεξούσιοι μετὰ μεγάλῃς λύπης ἀνγκαινῶ ὑμῶν τὸν θάνατον πολυτίμων συναδελφών, τῶν Γεωργίου Κυριακοπούλου ἐξ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, Δημητρίου Καρκαίτη ἐκ Αἰτίας καὶ Ἐκνθίου Δελφινιγῆ ἐξ Ἑβρου.

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτῶν κατετέθη ἐντολὴ τοῦ Προεδρείου στέφανος ἐπὶ τῆς σοφοῦ τοῦ πρώτου ἐν Κορίνθῳ κηδεύοντος καὶ ἀπεστάλησαν συλλυπητήρια γράμματα εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ. Ἐπίσης ἀπεστάλησαν συλλυπητήρια γράμματα πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Δημ. Καρκαίτη θανόντος ἐν Βιέννῃ, καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Ἐκνθ. Δελφινιγῆ ἀποδιδώσαντος ἐν Ἑβρῳ.

Ἀνακρινῶ πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅτι συμφώνως τῷ Κανονισμῷ τῆς Βουλῆς ἡ διαρκὴς ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπὴ ἀπετελέσθη ἐκ τῶν πληρεξουσίων κ. κ. Δημ. Γ. Τσιτσάρα, Κωνστ. Πολυγένης, Ἰωάν. Βογιατζῆ, Ἀναστ. Σκιαδαρέση καὶ Βασίλ. Μαργεζίνη.

Ἡ δὲ διαρκὴς ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς ἀπετελέσθη ἐκ τῶν κ. κ. Μιχ. Γούδα, Ρήγα Πάντου καὶ Παναγ. Σάκκη.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ παρκαλῶ τὴν Συνέλευσιν νὰ ἐπιτρέψῃ ὅπως αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως, μέχρις οὗ κατάρτισθῇ ὁ νέος Κανονισμὸς, διέπονται ὑπὸ τοῦ ὑφισταμένου Κανονισμοῦ. Δέχεται τοῦτο ἡ Συνέλευσις;

Ἡ Συνέλευσις ἐδέχθη, μεθὲν ὁ κ. Πρόεδρος ἀνγκαινῶ πρὸς τὴν Συνέλευσιν τὰ ἑξῆς:

— Ὁ Διακηγορικὸς Σύλλογος Θεσσαλονίκης ζητεῖ νὰ ἀνθεωρηθῇ τὸ ἐνοικιστικὸν Θεσσαλονίκης.

— Οἱ καπνοπαρκαγωγοὶ Ἀγρινίου καὶ περιχώρων ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα καὶ ζητοῦσιν ὅπως ἀρ' ἑνὸς μὲν ἐπιλυθῇ τὸ καπνεργατικὸν ζήτημα, ἀρ' ἑτέρου δὲ τὸ πρῶτον τοῦ Νομοῦ τῶν τύχη κηλυτέραις διακηρύξεως.

— Οἱ Πρόεδροι τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν καὶ Γεωργικῶν Συλλόγων Θεσσαλίας ζητοῦσιν ὅπως ἐπιτευχθῇ παρὰ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἡ λύσις τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος.

— Οί σιγαροποιοί Θεσσαλονίκης ζητούν ὅπως ἀποζημιωθῶσιν.

— Οἱ κάτοικοι Λαζουρίου ζητοῦσι νὰ παρκαμεινῇ καὶ προαχθῇ εἰς γυμνασιάρχην ὁ καθηγητὴς κ. Παξινόπουλος.

— Ὁ Ἰωάν. Ἀργυρίου καταγγέλλει σκάνδαλον περὶ ἀποστολῆς εἰς Γαλλίαν πρὸς παραλαβὴν ὑλικοῦ τοῦ Τεγματιάρχου Ἐπιμελητῆς Σοφάκη, δημοσιεύματος Ζυμβρακίῃ καὶ βαρυνομένου μετὰ πλείους μηνύσεις διὰ σέδαρωτάτος καταχρήσεις κλπ.

— Ὁ Σύνδεσμος θυμάτων τῆς τυραννίης ἐν Πειραιεὶ ζητεῖ ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἱκανοποίησιν.

— Οἱ κάτοικοι φυλακῶν Πύλου ζητοῦσιν ὅπως διὰ βασιλικῆς χάριτος τύχωσιν ἀναστολῆς τοῦ ἡμίσεος τῆς ποινῆς τῶν.

— Ἡ χήρα Ἰσμήτ Μουσταφᾶ ζητεῖ ὅπως ἀποδοθῇ δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 821122 καὶ 41115 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας τοιφλίτικόν της ὡς κατ' ἐχούσα πόνον ζωῆς καὶ τὸ ὅποσον παρὰ νόμους τῆς τὸ κατέλαβον.

— Οἱ κάτοικοι κοινότητος Δουραλῆς, τέως δήμου Ἐλous, ζητοῦσιν, ὅπως ληφθῇ μέριμνα λόγῳ τῶν πλημμερῶν ἃς ὑπέστησαν.

— Οἱ ὑποδηματοποιοὶ Γυθείου ζητοῦσι μετενδύθωσιν τοῦ νόμου 1640 περὶ καθαρῆς προσόδου.

Ἡ Μίνα Δ. Ἀντωνάκου (ἐκ τῆς Κοινότητος Ἀρεοπόλεως) δι' αἰτήσεώς της πρὸς τὴν Συνέλευσιν παρκαμνεῖται ὅτι δὲν μισθοδοτοῦνται οἱ κληρωτοὶ τοῦ 1919 - 1920, τοῦλάχιστον ἐκείνοι οἵτινες εὐρίσκονται εἰς τὸ μέτωπον τῆς Μ. Ἀσίας ὅτι καθυστεροῦνται πολλὰ ἐπιδόματα ἐφ' ἑδρῶν 3) ὅτι ἐγένετο μεγάλη ἀδικία λόγῳ πολιτικῶν ἢ ἀτομικῶν λόγων τῶν κ. Προέδρων Κοινοτήτων ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐπιδόματα τῶν ἐφ' ἑδρῶν τοῦ 1915 4) παρκαμνεῖται διὰ τελείαν ἐγκατάλειψιν καὶ παρκαμνεῖ ὅπως οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Δακωνίας ὑποστηρίξωσι τὰ δικαίά της.

— Ἐπανερχόμενοι Μουσουλμᾶνοι Φλωρίνης ἐπιζητοῦσι τὴν ἀνάκτησιν τῶν κτημάτων των.

— Καπνεργάται Σιατίστης διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἀκατεργάστων καπνῶν εἰς τὸ Ἐξωτερικόν.

— Ὁ Προκόπιος Κολλύβας, πρόεδρος Πρωτοδικῶν, ὑποβάλλει ἀναφορὰν περὶ διαρρυθμιστέων δικιχέσεων τοῦ Συντάγματος καὶ ἐλδοτέων συνκρῶν ψηφισμάτων ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.

— Δηρύεται καὶ καπνοπαρκαγῶν Ματαρχάκας, Παππαδάτων, Κερκασόβου καὶ Ζευγαρχαίου αἰτοῦσιν ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ ἐξαγωγὴ καπνοῦ.

— Ὁμηροὶ Καβάλλιωται καταστραφέντες ὑπὸ τοῦ ἐντολοδόχου τῶν Ἰωάννου Ζώτου ἐπικαλοῦνται τὴν συνδρομὴν τῆς Συνελεύσεως ὅπως ψηφισθῇ πίστωσης δι' αὐτοὺς μὴ λαβόντας παρὰ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως.

— Ὁ Γεωργιὸς λαὸς Καρδίτσας ζητεῖ βελτίωσιν κατastάσεώς του.

— Ὁ πληρεξούσιος Ναδὴρ Ραμαντὴν αἰτεῖται παρὰ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως δεκαήμερον ἄδειαν διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Συναινέται τῆς Συνελεύσεως ἡ ἄδεια χορηγεῖται.

— Ὁ πληρεξούσιος τοῦ νομοῦ Κερκλληνίας Διονύσιος Βινιεράτος αἰτεῖται ὡσαύτως τετράμηνον ἄδειαν διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως ἡ ἄδεια χορηγεῖται.

Πρόεδρος. Ο κ. Σουλιώτης Νικολαΐδης ἔχει τὸν λόγον.

Ὁ κ. **Ἀθ. Σουλιώτης Νικολαΐδης**, λαβὼν τὸν λόγον, ὁμιλεῖ μετὰ συγκινήσεως περὶ τοῦ δολοφονηθέντος πολιτευτοῦ **Ι. Δραγοῦμη**, οὗτινος ἐξείρει διὰ μακρῶν τὴν πατριωτικὴν δράσιν κατ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ζωὴν. Ἀνερχεται δέ, προσθέτει, τὸ βῆμα, διότι φρονεῖ ὅτι εἶναι δικαίον ἀρχομένων τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως νὰ μνημονευθῇ πρωτίστως τὸ ὄνομα αὐτοῦ, πεσόντος θύματος χάριν τῆς ἀναστηλώσεως τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ, ἀπὸ τοῦ ἐθνικοῦ βήματος. Ὑποβάλλει ἐν τέλει μετ' ἄλλων συναδέλφων πρότασιν ὅπως ἐπὶ τοῦ τύπου τῆς δολοφονίας τοῦ γενεσίου καὶ θερμοῦ πατριώτου ἀνεγερθῇ ἀναμνηστικὴ στήλη, ἐκλεγῇ δὲ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ, ἥτις νὰ μεταβῇ καὶ ἐκφράσῃ ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως τὰ συλλυπητήρια αὐτῆς πρὸς τὴν υἱογένειαν Δραγοῦμη, νὰ καταθέσῃ δὲ καὶ στέφανον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ νεκροῦ ἀνδρός.

Ὁ κ. **Ἀθ. Ἀργυρός**, συμφωνῶν, λέγει, πληρέστατα πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ κ. Νικολαΐδου καὶ συμμεριζόμενος τοὺς λόγους αὐτοῦ, φρονεῖ ἐπὶ πλέον ὅτι ἦτο ἐπιβεβλημένον νὰ κατατεθῇ ἀμάραντος στέφανος ἐπὶ τοῦ τάφου ἐνὸς ἐκλεκτοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ ἔθνους πρὸ ὅλων τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Μακεδονίας, ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς ὁποίας παντοιοτρόπως ἡγωνίσθη ὁ πεσὼν θύμας στυγεραῆς δολοφονίας. Οὐ μόνον ὁ **Ι. Δραγοῦμης**, ἐπιλέγει, ἀλλὰ καὶ ὁλό-

Δ. Γούναρης (Ἰπποσύνης τῶν Στρατιωτικῶν). Τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωάννου Δραγοῦμη, κύριαι συνάδελφοι, λέγει τὸς ὅσα δυσκόλως δύνανται νὰ ἐκφρασθῶσι καὶ ὑπὸ τῆς πολλῆς εὐγλωττοῦ φωνῆς. Τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωάννου Δραγοῦμη προκαλεῖ ἐν τῇ ψυχῇ παντὸς Ἑλλήνου αἰσθήματα πικρίλα, ἀπὸ τῆς ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως πρὸς τὸ ἄτομον μέχρι τοῦ ἔθνους πρὸς τὴν πατριωτικὴν καὶ τῆς υπερτάτης λύπης πρὸς τὸ σφραγισθὲν θῆμα. Καὶ τὰ αἰσθήματα ταῦτα γεννᾷ τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωάννου Δραγοῦμη, διότι ὁ οὕτως ἀγρίως ἀπὸ τοῦ μέσου ἡμῶν ἀρκαρπαγὴς ἀνὴρ ἐκπροσωπεῖ ἔργον ἀρξάμενον ἐξ ἀπαλῶν ἀνύχων καὶ συνεχισθὲν μέχρι τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ κοροὺρηγίς αὐτοῦ ἀπεσπασεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ μέσου ἡμῶν, ἔργον ἐν τῷ ὁποίῳ οὐδὲν δύναται τι

νά εὖρη τὸ ἀμφίβολον καὶ πᾶν τὸ ὑπεράγαν λαμπρόν.

Ὁ ἀνατρεχών εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Ἰωάννου Δραγοῦμη ἀπὸ τῶν πρώτων ἀρχῶν βλέπει αὐτὸν παρὰ σκευάζομενον ἵνα ἀφιερώσῃ ἐκ αὐτοῦ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς πατρίδος καὶ ἵνα τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ μετ' ἀποτελεσματικότητος δυνήθῃ νὰ παράσῃ. Μετὰ τὸ προπαρσκευαστικὸν στάδιον συναντᾷ τις αὐτὸν ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ πανταχοῦ, ὅπου διεξάγεται ἄγων ὑπὲρ ἐλευθερίας τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος. Τὸν συναντᾷ ἑτοιμον οὐ μόνον νὰ συνεισφέρῃ τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ τὴν παντοῦσαν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ τὴν πολυτίμην. Καὶ ὅτε ἐπῆλθον αἱ χλιπαὶ ἡμέραι τῶν τελευταίων ἐτῶν ὁ Ἰωάννης Δραγοῦμης, μὲ τὸν ὅποῖον κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἰδιαίτεροι μὲ συνέδσαν δεσμοί, ἐν εἵχεν ὄνειρον, μίαν ἔθεσεν εἰς ἐαυτὸν ἀποστολήν, νὰ συντελέσῃ διὰ πατῶν τῶν δυνάμεων αὐτοῦ ἵνα ἡ ἐλευθερία, τὴν ὁποίαν ἠγωνίσθη παντὶ τρόπῳ νὰ μεταδώτῃ εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν δουλείαν τοῦ βαρβάρου κατακτητοῦ ἀδελφοὺς ἡμῶν, ἀποκατασταθῇ καὶ εἰς τὴν χώραν ταύτην, ἡ ὁποία ἐκ περιστάσεων, οἷας δὲν θέλω νὰ περιγράψω, εἶχε περιέλθει εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον ἐπιτρέψατέ μοι νὰ μὴ χαρακτηρίω (χειροκροτήματα, εὐγε, εὐγε, καὶ εἶχε τὴν ὑπερτάτην εὐτυχίαν ἐλθὼν ἐνταῦθα καὶ τοῦ ἀγωνος τοῦ ἐπιβεβλημένου εἰς πάντα πατριώτην μετέχων νὰ συνεισφέρῃ οὐ μόνον τὴν δρᾶσιν καὶ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν του. Τιμὴ καὶ δόξα εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐλευθερίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ θυσιάσθεντα (εὐγε, εὐγε, χειροκροτήματα).

Εἶναι καθήκον τῆς Συνελεύσεως τῆς Ἑθνικῆς νὰ ἐκφράσῃ ὁλόκληρον τὸ ἄλγος αὐτῆς ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ γενναίου πατριώτου. Εἶναι καθήκον συγχρόνως αὐτῆς, οὐ μόνον πρὸς τὸν κρεουργηθέντα ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἐπιγενομένους, ἵνα διδάγματα πορίζωνται ἐκ τῆς εἰς αὐτὸν ἀπονειμμένης τιμῆς, ν' ἀνεγείρῃ τὴν στήλην τὴν ὁποίαν προέτεινεν ὁ πρῶτος λαβὼν τὸν λόγον συναδέλφους. Εἶναι καθήκον πάντων ἡμῶν τῶν γνωρισάντων καὶ ἀγαπήσαντων αὐτὸν νὰ σπεύσωμεν νὰ δεχθῶμεν καὶ τὴν ἐτέραν πρότασιν, περὶ καταθέσεως εἰς τὸν τάφον του στεφάνου καὶ ἐκφράσεως τῶν θερμῶν ἡμῶν συλλυπητηρίων εἰς τὴν οἰκονομείαν αὐτοῦ (Ζωνρὰ χειροκροτήματα).

Πρόεδρος. Ἐρωτῶ τὴν Συνέλευσιν· δέχεται τὴν πρότασιν τοῦ κ. **Νικολαΐδου**;

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Ὁ κ. **Σ. Σωτηριάδης** ζητεῖ νὰ ἐρισθῇ ἡμέρα πρὸς γενικωτέρην συζήτησιν περὶ τῆς ἐξελιχθείσης ἐν Ἑλλάδι τυραννικῆς καταστάσεως, ὅπως ὅλοι οἱ πληρεξούσιοι ἐκθέσωσι τὰς γνώμας των καὶ χαρακτηρίσωσι δυνάτως τὸ καθεστὸς ἐκεῖνο.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις κάμνει καὶ ὁ κ. **Χρ. Μητροπούλος**.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ περὶ τούτου τὴν Συνέλευσιν καὶ συναινέσει αὐτῆς ὁρίζεται ἡ προσεχὴς Δευτέρα πρὸς γενικωτέρην συζήτησιν ἐπὶ τῆς ἐξελιχθείσης καταστάσεως ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν τελευταίαν τετραετίαν.

Ἀνέγχεσθαι εἶτα ἐπὶ τὸ βῆμα ὁ κ. **Πρωθυπουργός**.

Δ. Γ. Ράλλης (Πρωθυπουργός). Ἀναμνησθητέως, κύριοι, πρέπει ν' ἀσχοληθῶμεν περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς ἀρτι συνελθούσης αντιπροσωπείας. Περὶ τὸν χαρακτηρισμὸν αὐτοῦ, κατὰ τὴν παρελθούσαν Βουλὴν, ἔλαβεν χώραν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ σοβαρὰ συζήτησις. Ἐπὶ αὐτῇ παρατηρήθη, ὅτι ἦτο ἐνδεχόμενον, μεθ' ὅσα ἔλαβον χώραν ἀπὸ τετραετίας, νὰ συγκληθῇ Συντακτικὴ Ἐθνοσυνέλευσις, ὅπως ρυθμισθῇ τα τοῦ πολιτεύματος κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ μὴ ἐπακλινθῶσιν ὅσα κατὰ τὴν περίεδον ἐκείνην ἔλαβον χώραν.

Ὡς πρὸς τὴν σύγκλησιν Ἑθνικῆς Συνελεύσεως ὑπῆρχαν ἐπαγγελμιέναι δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως ἢν διεδέχθημεν ἐν τῇ Ἀρχῇ. Ὑπὲρ τῇ ἀναστολῇ τῶν συνταγματικῶν διατάξεων δι' ὧν περιεβάλλετο ἡ δικαστικὴ ἀνεξαρτησία ἡ τότε Κυβέρνησις ἐπηγγέλλετο εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ὅτι θέλει καλέσει Ἑθνικὴν Συνέλευσιν, ὅπως κρίνῃ περὶ τῆς σοβαρωτάτης ἀληθῶς πράξεως ἐκείνης, ἥς ἀνελάμβανεν ὅλην τὴν εὐθύνην. Καὶ ἐπὶ τῇ ἀναβιώσει τῆς Βουλῆς τῆς 31ης Μαΐου αἱ αὐταὶ ἐπαγγελίαι ἐδόθησαν πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ἀνέμενε δ' ὁλόκληρος ἡ Χώρα, ὅπως κληθῇ διὰ τῆς ψήφου της ν' ἀποστείλῃ τοὺς αντιπροσώπους ἐκείνους, διὰ τῶν ὁποίων θ' ἀνορθώσῃ τὸ πολίτευμα, τὸ ἐκ βάρων συγκλονισθέν. Ἀτυχῶς ὅλκι ἐκεῖναι αἱ ἐπαγγελίαι ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐλησμονήθησαν, περῆλθον ἔτη πέντε ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῆς Βουλῆς τῆς 31ης Μαΐου, ἡ περίοδος αὐτῆς ἐξέπνευσε καὶ παρὰ τὸ Σύνταγμα παρεστάθη. Παρεστάθη παρὰ τὸ Σύνταγμα ἡ περίοδος τῆς βουλευτικῆς ἐκείνης αντιπροσωπείας, ἡ ὁποία τεθηκυῖα ἀνέζησε δις ἢ τρίς, καὶ ὅτε ἐπῆλθε τὸ μοιραῖον τὸ ἀναπόφευκτον ἐκ τῆς αὐτομάτου λειτουργίας τοῦ πολιτεύμα-

τος υπεβλήθη εν πρόγραμμά, τὸ ὁποῖον ἐκκινῶνιζε τὴν δρα-
σιν τῆς μελλούσης ἀντιπροσωπείας, ἐκείνης τὴν ὁποίαν
εὐτυχῶς συγκροτεῖ σήμερον.

Ἐν τῷ προγράμματι ἐκεῖνῳ περιελήφθησαν ὡς ἀναθεω-
ρητέαι διατάξεις ἐκεῖναι, αἵτινες ἀποτελοῦσιν ἀληθῶς τὴν
βάσιν καὶ τὴν κρηπίδα τοῦ πολιτεύματος, καὶ ἐπηγγέλθη-
σαν πάλιν, ἐπὶ τῇ ὑπόθεσιν τοῦ προγράμματος, ἐκεῖνου διὰ
τὴν μέλλουσαν ἀντιπροσωπείαν, αἱ αὐταὶ ἐπαγγελίαι καὶ
πάλιν, καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἔφθασαν εἰς τὸ Διάταγμα
τῆς 18ης Σεπτεμβρίου, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐκλήθησαν οἱ ἐκλο-
γεῖς ὅπως ἀποστείλωσι νέους βουλευτὰς εἰς τὴν Βουλὴν.

Τὸ Διάταγμα τοῦτο δεσμεύει ἡμᾶς; Ὡς αἰτιολογία τοῦ
Διατάγματος υπεβλήθη ἡ ἐξῆς θεωρία· ὅτι διὰ τοῦ προ-
γράμματος καὶ δι' ὅλων τῶν τελεσθέντων δὲν ἐπρόκειτο νὰ
μεταβληθῇ ἡ μορφή τοῦ πολιτεύματος, ἡ βασιλευσμένη Δη-
μοκρατία νὰ μεταβληθῇ εἰς δημοκρατίαν. Ἡ θεωρία αὕτη
εἶναι ἀναμειβητῆτως ἐντελὴς, πεπληνημένη.

Τὸ Σύνταγμα ἡμῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 108, τῷ πραγματευο-
μένῳ περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν διατάξεων αὐτοῦ, διακρί-
νει μεταξὺ τῶν θεμελιωδῶν καὶ τῶν μὴ θεμελιωδῶν δια-
τάξεων. ὁρίζει δ' ὅτι μετὰ δεκατίαν ἀπὸ τῆς ψηφίσεως
αὐτοῦ δίνονται ἡ Βουλὴ κατὰ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ αὐτῷ δι-
δικασίαν νὰ προβῇ εἰς ἀναθεωρήσιν ὠρισμένων διατάξεων μὴ
θεμελιωδῶν. Ἀλλ' ἐρωτῶν· αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 90 καὶ
98 τοῦ Συντάγματος, αἱ ἀποτελοῦσαι καὶ συνιστῶσαι καὶ
ἐξασφαλίζουσαι τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας,
δὲν εἶναι θεμελιώδεις; Καὶ δὲν ὀρεῖται ν' ἀποχληθῇ ἡ
ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία καὶ νὰ ἐξειάσῃ πῶς ἐξεδύθη τὸ
Διάταγμα ἐκεῖνο τῆς 14ης Ἰουνίου 1917 περὶ ἀναστολῆς
τῶν διατάξεων τούτων; Τίθεται τὸ Διάταγμα τοῦτο ἐ-
νώπιον τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας, εἴτε αὕτη ἤθελε
χαρακτηρισθῇ ὡς συντακτικὴ εἴτε ἤθελε χαρακτηρισθῇ
ὡς καθαρῶς ἀναθεωρητικὴ. Τὸ Διάταγμα ἐκεῖνο ὁμῶς ὁ-
ρίζει ὅτι θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Συνέλευσιν τῆς ἐθνικῆς
ἀντιπροσωπείας καὶ πρέπει ν' ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἐ-
θνικὴ ἀντιπροσωπεία, διότι, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἔχει
καθῆκον νὰ πιάξῃ τοῦλάχιστον διὰ τὸ μέλλον πᾶσαν ἐ-
πιβουλὴν κατὰ τῆς δικαστικῆς ἀνεξαρτησίας, ἔχει καθῆ-
κον, λέγω, ἡ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία νὰ κανονίσῃ τὰς
σχέσεις, αἱ ὁποῖαι παρήχθησαν κατὰ τὴν διὰ μιᾶς τοιαύτης
συνταγματικῆς παραβιάσεως. Ἡ παράβασις ἔλαβε χώραν, ἡ

παράβασις αὕτη δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κυρωθῇ, διότι ὁ ὁ-
ρος ὑπὸ τὸν ὁποῖον ἐξεδύθη τὸ Διάταγμα ἐκεῖνο δὲν εἶναι
δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ. Ἦδη κατηργήθη ἐκ τοῦ ἐτι
ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἀνέλαβε τὴν εὐθύναν τῆς ἐκδόσεως
αὐτοῦ ἐσκυρτίσθη καὶ ἐρυχθεύθη ἐκ τῆς Χώρας. Ἀλλ' ἡ
ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία ἔχει καθῆκον νὰ ἀκυρώσῃ αὐτό,
ὡς ἔπραξεν ἡ Γαλλικὴ Συντακτικὴ Συνέλευσις τοῦ Μπο-
ντῶ μὲ ἐν Διάταγμα ἐκκαθάρσεως ἡνωτέρων δικαστικῶν
προκλήθην παρὰ τοῦ μεγάλου ποίετικῆς Γαλλίας
Γαμβέττα.

Ὀρεῖται, λέγω, ἡ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία, ἀκολουθοῦσα
τὸ παράδειγμα ἐκεῖνο, νὰ ἀκυρώσῃ διὰ τῆς ψήφου αὐτῆς
τὸ ἀληθές ἐξέδλωμα, τὸ ὁποῖον κατέρριψε πᾶσαν ἐγγνώ-
σιν ὑπὲρ τῆς Χώρας καὶ πᾶσαν ἀσφαλείαν αὐτῆς ἐκ δι-
καστικῆς ἐξουσίας ἀμερολήπτου καὶ ἀνεξαρτήτου. Ἐχετε
καθῆκον νὰ κανονίσῃτε καὶ τὰς συνεπείας τοῦ Διατάγμα-
τος ἐκεῖνου, τοῦ ψευδοδιατάγματος, διότι παρήχθησαν
συνεπείαι διὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐκδοθεῖσων παρὰ τῶν
δικαστῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν ἦσαν περιβέβλημένοι μὲ τὴν τή-
ξενον τὴν δικαστικὴν, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ
Συντάγματος.

Ἀλλ' ἔχετε καθῆκον, κύριοι, νὰ ἐξετάσῃτε κατὰ πόσον
εἶναι δυνατόν ἀντιπροσωπεῖν τεθνηκυῖα, κατόπιν τῆς ἀ-
σκήσεως προνομίας τοῦ Στέμματος, ν' ἀναβιώσῃ καὶ νὰ
παραβιῇ ἐνταῦθα καὶ πέρα τῆς περιόδου διὰ τὴν ὁποίαν
ἐξέλεγη. Διότι παρητάθη ὁ βίος αὐτῆς τῆς τεθνηκυίας ἀν-
τιπροσωπείας δις, ἀντιπροσωπείας ἀντιπρονομιᾶς ψευδῶς
τὴν ἐκπροσώπισιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τὸ πρόγραμμα
τὸ ὑποβλήθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς προκατὰ χρόνον εὐρη-
ται ἐν ταῖς πραγματικαῖς καὶ θέλετε εὐρεῖ ἐν αὐτοῖς πλεί-
στας θεμελιώδεις διατάξεις τοῦ Συντάγματος, αἵτινες κατὰ
τὸ πρόγραμμα ἐκεῖνο ἔπρεπε νὰ μεταρρυθμισθῶσιν. Αἱ δια-
τάξεις αὗται τοῦ Συντάγματος, αἱ θεμελιώδεις, αἱ ἀφορῶ-
σαι εἰς τὰς προνομίας τοῦ Στέμματος, αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὴν
ἀνεξαρτησίαν τὴν δικαστικὴν, αἱ ἀφορῶσαι εἰς ὅλας ἐκείνας
τὰς ἀσφαλείας, τὰς ὁποίας συνεπάγονται αἱ ἐλευθερίαι ἡμῶν
θεσμοί, πῶς — λέγω — ἤθελον ἀναθεωρηθῇ αὗται, ἐν περι-
πτώσει κατὰ τὴν ὁποίαν ἤθελατε θεωρεῖται ὅτι μόνον κα-
θῆκον ἀναθεωρητικὸν ἔχει ἡ παρούσα ἀντιπροσωπεία, ἀπὸ
ἔχουσα τὴν ῥητὴν διάταξιν τοῦ Συντάγματος, τὸ ἄρθρον
108, τὸ ὁποῖον ὁρίζει τὴν διαδικασίαν τῆς ἀναθεωρήσεως,

ἀλλὰ καὶ περιλαμβάνει μόνην τὴν περίπτωσιν τῶν μὴ θεμελιωδῶν διατάξεων, ὡς ἀναθεωρητέων· Ἐλπίζω, κύριοι, ὅτι ἀπὸ τῆς αὐτοῦ θὰ συνέλθῃ ἡ Συντακτικὴ Κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ, τὴν ὁποίαν θὰ παρακαλέσω τὸν κ. Πρόεδρον ὅπως εἰδικῶς κατάρτισῃ. Ἀληθῶς, κύριοι, μέγα θὰ εἶναι τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς καὶ μέγα τὸ ἔργον τῆς Ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας, διότι ἔχει ν' ἀσφαλίσῃ τὴν Ἑλληνικὴν λαὸν κατ' ὑπερβατικῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προσαρμολῶσι πρὸς τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ λαοῦ καὶ πρὸς τὴν ἐθνικὴν κυριαρχίαν. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν θεμάτων αὐτῶν ὀρεῖται ἡ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία νὰ προσαρμολῇ τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος πρὸς ὁρισμένους διατάξεις τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν, ἡ ὁποία θὰ κατὰ τὴν αὐτοῦ ἐνῶπιον ὑμῶν, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν, ὀρεῖται ἡ Ἑλλὰς νὰ χορηγήσῃ μονίμους καὶ ἀπαραβάτους ἀσφαλείας ὑπὲρ τῶν μειονοφηγιῶν. Ἀναγκαστικῶς δὲ θὰ περιληφθῶσιν ἐν τῷ Συντάγματι διατάξεις τοιαύται ὑπὲρ τῶν μειονοφηγιῶν ἐλαίνων αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνονται εἰς τὰς Χώρας, αἱ ὁποῖαι εὐτυχῶς ἀνεκτήθησαν παρὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀνταξίως τοῦ μακροῦ αἰῶνος πεντε, ἀνταξίως τῶν ἀγῶνων καὶ τῶν θυσιῶν αὐτοῦ, ἀνταξίως τοῦ πολιτισμοῦ του, κατὰ τὴν ὑψηλὴν ἀπὸ μακρῶν αἰώνων. Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν μεγάλων Συμμάχων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῇ ἐνδιέξῳ δούσει τοῦ μαχημένου Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ἡ Ἑλλὰς θέλει ἶδαι ἄμειβομένους τοὺς ἀγῶνας αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ ὁποῦ πάντοτε ὑπῆρξεν ὁ πρόσκοπος. (Παρατεταμένα χειροκροτήματα καὶ ἐπευφημίαι).

Πρόεδρος. Ὁ κ. Στράτος ἔχει τὴν λόγον.

Ν. Στράτος. Κατόπιν τῶν ἐλλογῶν τῆς 1ης Νοεμβρίου καὶ κατόπιν τῶν ὁρῶν καὶ συνθηκῶν ὑπ' αἱ εἰσέωσεν ἡ Χώρα κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν, τὸ συνέδριον, τὸ ὁποῖον ἀπέστειλεν ἵνα συνεδριάσῃ ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ ὁ Ἑλλ. λαὸς διὰ τῆς πανδημίας καὶ πανηγυρικῆς πλειονοφηρίας αὐτοῦ, δὲν εἶναι δυνατόν ἢ νὰ ἔχῃ τὸν τίτλον τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἑλλήνων. Ὁ ἀξιώτισμος καὶ σεβαστὴς κ. πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐξέθηκεν ἀνκλυτικῶς ὅτι καὶ ἡ σημερινὴ μειονοφηρία τῆς Ἑθν. Συνελεύσεως διὰ τῶν κυβερνητικῶν αὐτῆς πράξεων εἶχεν οὐ μόνον προαναγγεῖλει, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀναγκαστικὴν τὴν δικαιοδοσίαν τὴν συντακτικὴν τοῦ σημερινοῦ Σώματος, ἴσως θὰ ἦτο περιττὸν νὰ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν πρὸς καθορί-

σμὸν τῶν δικαιωμάτων τοῦ σώματος, ὅσα ἀναλόγηται καὶ τιμωροῦντες ἐδογματίζον καὶ ἐπηγγελλοντο αἱ πρόφητι Κυβερνήται, ἵταται νὰ μετεβάλλωσι γνώμην καὶ νὰ ἐπιβάλλωσι τὴν ἐναντίαν διὰ τῆς λογικῆς. Εἶναι ἀναμνησθήτητον ὅμως ὅτι ὅσα διέπραξαν περὶ τὴν δικαιοσύνην τῆς Χώρας, ἀλλὰ καὶ ὅσα διέπραξαν ἐν σχέσει πρὸς τὸ νομισματικὸν σῶμα, ἐπιβάλλουσι τὴν καθαρὴν αὐτῶν ὑπὸ σώματος, τὸ ὁποῖον νὰ ἔχῃ πλήρη τὴν ἐκτασιν τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ ὡς συντακτικῆς.

Ὅτε ἐνόμιζον ὅτι ἡ πλειονοψηφία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἦν μετεβάλλει φρόνημα διὰ τῶν λογικισμῶν καὶ ἀπελάσεως, ἐξεδίδον Διατάγματα ὑπὸ τὴν κύρωσιν τῆς Συνελεύσεως. Οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐπηγγέλλοντο τὴν σύγκλησιν τῶν ἑλληνικῶν παρσικῶν, ἵνα μείζονα δώσωσιν ἐκτασιν εἰς τὸ σῶμα τοῦτο. Καὶ ὑπὸ τοιαύτους ὅρους ἐξεδίδον Διατάγματα παρατάσεως τῆς Βουλῆς τῆς 31 Μαΐου. Ἀλλ' ὅτε τὸ φρόνημα τῶν ἑλληνικῶν παρσικῶν, τῶν προχρηματικῶν παρσικῶν, ὅτι συνησθάνοντο τὸν δαυτὸν πρὸς τὴν Πατρίδα, ἐλαίνων αἱ ὁποῖαι παρέμειναν ἐν πλήρει δαυτῇ πρὸς τὴν Πατρίδα, ἐλαίνων αἱ ὁποῖαι συνεκαυτίζοντο πρὸς τὸ φρόνημα τοῦ Ἑλλ. λαοῦ, τοῦ θυσιασκαντος πάντοτε τὴν αἵμα καὶ τὸ χρῆμα τοῦ ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως, ὅτε εἶδον ὅτι τὸ φρόνημα αὐτὸ τῶν παρσικῶν ἐστράφη ἐναντίον τῆς τιμωρίας καὶ τῶν τυράννων, ἐλησμονήσαν τὰς συνταγματικὰς ἐπηγγελίας καὶ ἐστράφησαν πρὸς τὴν Ἀναθεωρητικὴν Βουλὴν, ζητοῦντες ἵνα διὰ τῆς ἐπιταγῆς τῆς μελλομένης ἀκύρου Βουλῆς δεσμεύσωσι τὴν Συνελευσιν τὴν κυρίαρχον ἐξουσίαν ἐνὸς ἐλευθέρου λαοῦ. Ἡ ἀνάγκη τῆς Συνελεύσεως τῆς Ἑθνικῆς εἶναι ἐπικρατεστέρη τῆς θελήσεως τῆς σημερινῆς μειονοφηρίας καὶ ἐπιβάλλεται ἐκ τῆς ἐξεστάσεως τῶν προχρηματικῶν. Τὸ σύνολον τοῦ συστήματος τῶν Συνθηκῶν, αἰτίνας συνωμολογήθησαν ἐν Παρισίοις, ἐγκαθίδρυσαν νέας ἀρχὰς διεθνούς Δικαίου καὶ ἐγκατέστησαν ὑποχρεώσεις διὰ τὰς Κράτη, αἰτίνας εἶναι ἀνάγκη νὰ τύχωσι συνταγματικῆς κυρώσεως.

Οἱ ὅροι τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου, οἱ ὅροι τῆς συντάξεως τῶν πολεμικῶν προϋπολογισμῶν, οἱ ὅροι τοῦ περιορισμοῦ τῶν πολεμικῶν βιομηχανικῶν χρήζουσι συνταγματικῆς κυρώσεως. Ἀλλ' ἀνεγνωρίσθησαν ἐπίσης ἀρχαὶ σχετιζόμεναι πρὸς τὴν ὅλην κοινωνίαν καὶ εἰδικῶς πρὸς τὴν ἐργατικὴν κοινωνίαν. Εἶναι ἀνάγκη, κύριοι, ἵνα ἡ

Ἑλλὰς ἀποδεχθῇ ἐγκραδίως ταύτας, εἶναι ἀνάγκη ἵνα διὰ συνταγματικῆς ἐπιτυχῆς καθορίσῃ ὡς ἰδίαν συνειδητὴν ἀπ' αὐτῆς καὶ ἰδίαν θέλησιν ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἀπεδέχθη ἐκ συμβατικῆς ὑποχρεώσεως. Νέοι ὅροι βίου ὑπάρχουσι σήμερον, τοῦ βίου ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἐν τῷ κόσμῳ. Νέοι ὅροι πολέμου καὶ κοινωνικοῦ βίου ὑπάρχουσι σήμερον ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἡ Ἑλλὰς ἐξῆλθε τοῦ πολέμου τούτου μείζων ἀλλ' ἔχουσα καὶ μείζονας ὑποχρεώσεις ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀπολιτιστικὴν αὐτῆς δρασιν.

Νέοι πληθυσμοὶ εἰσέχθησαν εἰς τὴν χώραν καὶ νέοι μάλιστα πληθυσμοὶ ἔχουσι εἰσέλθῃ εἰς τὴν χώραν ἀπὸ τοῦ 1912. Τὸ Σύνταγμα, τὸ ὅποιον διαπλάσκει ὁ γένεσι τοῦ παρελθόντος ὑπὸ ὠρισμένους ὅρους καὶ ὑπὸ ὠρισμένης ἀνάγκης, τὸ Σύνταγμα τοῦτο ἡ ἀνάγκη τῶν πραγμάτων ἐπιβάλλει ν' ἀναθεωρηθῇ καὶ νὰ συζητηθῇ ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ παρόντος, ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων οἱ ὅποιοι ἐπιδραμεῖν τὸ σύνολον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τῆς παρ' αὐτοῦ διακρίσεως πολιτικῶν ἀρχῶν καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν ἐθνικῶν πλειονοψηριῶν. Ἀξιώσεις πραγμάτων λοιπὸν ἐπιβάλλει ὅπως τὸ ἔργον τῆς Συνελεύσεως ταύτης εἶναι ἔργον συντακτικόν, ἔργον ἐπεκτείνον τὰς συζητήσεις ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς συστάσεως τῆς πολιτείας. Ἀλλ' εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπίσης, ὅτι ἐκ τοῦ Συντάγματος θὰ θεωρηθῇ ὅτι δὲν εἶναι ἀναθεωρητέον νὰ καθιερωθῇ αὖθις διὰ νέας κυρώσεως. Δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ ὑπάρχῃ τὸ αἰσθητικὸν ὅτι τὸ πολίτευμα ἔχει ὕγιως, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἡ ἀντικειμενικὴ ἐντύπωσις ὅτι δέχονται πάντες ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν ὅτι ἔχει τοῦτο ὕγιως. Ὅταν οἷός τις βραχισθῇ, ὁ συνετὸς ἰδιωκτῆτης ἐπισκευάζει καὶ ἐπιχρίει αὐτὸν διὰ νὰ παρίσταται καὶ ἐξωτερικῶς ὡς νέον καὶ στερεὸν οἰκοδόμημα. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος κατεστῆ ἐπὶ τριετίαν ἐτοιμόδροπον καὶ βραχισμένον. Τὴν σύνταξιν τοῦ Κοινοβουλίου ἐκκονίζον διὰ Βασιλικῶν Δικταγμάτων. Τὴν ἰσοδύναμιν τῶν δικατῶν τὴν ἐκκονον ἀντικείμενον Βασιλ. Δικτάγματος. Τί ἀρῆσαν ἐκ τοῦ πολιτεύματος ὄρθιον; οὐδέν. Ποῖαν ἀρῆσαν ἐκ τῶν λειτουργιῶν τοῦ πολιτεύματος εἰς τὴν θέσιν τῆς; οὐδεμίαν. Μὴ τὴν μονιμότητα τοῦ Στρατοῦ, ἢ μὴ τὴν εὐλάβειαν πρὸς τὴν Ἱερὰρχίαν, τὴν ὁποίαν ἐρράπισεν ἐν τῷ νηῷ τῆς Κοζάνης

εἰς, δυστυχῶς κατελεγόμενος σήμερον μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους;

Πολλοὶ πλειοψηφῶντες. Αἴσχος, αἴσχος!

Ν. Σιγάτος. Ὅτε τὸ σύνολον τῆς πολιτείας κατεπαινετοῦτον τρόπον κατέρριψαν, ὅτε χίλια νομοθετικὰ δικτάγματα ἐξεδίδοντο κατεργαζόμενα συντακτικὰς δικτάξεις καὶ καταργούμενα νόμους κατὰ πᾶσαν ἐπιτυχὴν οἰομένηποτε ἰδιώτου, ὅτε ὑπὸ τοιοῦτους ὅρους κατελύθη ἡ νόμιμος βᾶσις τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας, εἶναι δυνατόν ἡ πολιτεία αὕτη ν' ἀνοικοδομηθῇ περικταμένων ἡμῶν ὡς κοινῶν βουλευτῶν, ἵνα ψηφίσωμεν νέους νόμους; Εἶναι ἀνάγκη, ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω, ὅτι ἐκ τοῦ Συντάγματος δὲν θὰ μεταβληθῇ νὰ μὴ μείνῃ ἄνευ νέου πολιτικοῦ ἐπιχειρήματος καὶ νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν λαὸν μετὰ τὴν εἰσὶνὰ τοῦ ὕγιους καὶ τοῦ ἀρτίου. Δι' οὖλους αὐτοὺς τοὺς λόγους, κύριοι, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς δικαιοδοσίας τοῦ σώματος τὸ ὅποιον συνεκλήθη. Ἀλλὰ τὰ μέλη τῆς πλειονοψηρίας ἔχουσι καὶ ἐντολήν ἐκ μέρους τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Τὰ μέλη τῆς πλειονοψηρίας, ὅτε ἐξεδόθη ἡ πρόξις τῆς Βουλῆς τῆς καταλυθείσης διὰ τῆς θέλησεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, καταλυθείσης καὶ οὐχὶ δικλυθείσης, διέτι δικλυμένη ἦτο πρὸ τριετίας νομίμως, ὅτε ἐξεδόθη ἡ πρόξις ἐκείνη καὶ ἡ πρόξιν Κυβέρνησις ἡ στηριχθεῖσα ἐπὶ τῆς πλειονοψηρίας τῆς Βουλῆς ἐκείνης ἐξέδωκε διὰ τὰγμα διαλύσεως τῆς Βουλῆς καὶ προσκλήσεως τῶν ἐκλογῶν εἰς ἐκλογὰς νέων βουλευτῶν, τὰ μέλη τῆς σημερινῆς πλειονοψηρίας διὰ τῶν ἐκπροσωποῦντων τότε αὐτὰ ὡς ἡγετῶν κατὰ τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἔθεσαν ἐνώπιον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ πανηγυρικῶς τὸ ἐρώτημα, ἂν τὸ συνέδριον εἰς ὃ καλοῦνται θὰ εἶναι συνέδριον ἀπλῶς κοινοβουλευτικόν ἢ συνέδριον συντακτικόν καὶ ἐξεθεσαν τὴν γνώμην ὅτι λαμβάνοντες τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ θέλουσι μεταβάλλει τὴν Βουλὴν τὴν κληθεῖσαν ὑπὸ τῆς παρελθούσης Κυβερνήσεως εἰς Ἑθνοσυνέλευσιν. Ἐλθόν τὴν ἐντολήν διὰ τῆς πανηγυρικῆς πλειονοψηρίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἐντολήν ταύτην καλοῦνται νὰ ἐκπληρώσωσι. Τὸ συνέδριον λοιπὸν τὸ ἡμέτερον εἶναι συνέδριον ψήφῳ τοῦ λαοῦ, ἐπιταγῇ τοῦ λαοῦ, συντακτικόν συνέδριον.

Φιλ. Καρρέ. Ἐπιταγή τοῦ λαοῦ.

Ν. Στράτος. Ἡθέλον, κύριοι, προτείνει ἵνα μὴ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὴν διὰ τοῦ Β. Διατάγματος ὀνομασίαν τοῦ συνεδρίου εἰς Ἑθνικὴν Συνέλευσιν, ἀλλ' ἵνα διὰ ψηφίσματος ὡς κατὰ κλειῆδος τῆς συζητήσεως ἀναγνωρίσωμεν καὶ ἡμεῖς ἐκυτοῦς ὡς Ἑθνικὴν Συνέλευσιν.

Δ. Γούναρης. Ν' ἀναγνωρίσωμεν ὅτι εἴμεθα, ὅχι ὅτι γινώμεθα;

Ν. Στράτος. Βεβαίως.

Α. Καραπάνος. Θέτετε τὸ ζήτημα εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς Συνελεύσεως;

Ν. Στράτος. Μάλιστα, τὸ ζήτημα τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἰδίας ἡμῶν ἀρμοδιότητος. Νομίζω ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον ταῦτα, ὅχι διότι ἡ ὀνομασία τοῦ σώματος ὡς Συνέλευσις διὰ τοῦ Β. Διατάγματος εἶναι ὀνομαστικῶς ἀνεπικρὴς πρὸς κανονισμόν τῆς δικαιοδοσίας του, διότι εἶναι γνωστὸν, οὐδεὶς τὸ ἡμφισβήτησεν οὔτε θὰ τὸ ἀμφισβήτησῃ ἐξ ἡμῶν τοῦλάχιστον τῶν ἐδρεύοντων εἰς τὰς πτέρυγας ταύτας (δεικνύει τὴν δεξιάν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἢ ὅποις διέπει τὰ πράγματα σήμερον εἶναι Κυβέρνησις ἐκπεφωτισμένη ἐκ τῆς πλειονοψηφίας ἐκείνων τῶν ὁποίους ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀπέστειλεν ἐνταῦθα ἵνα ἐκπληρώσωσι τὸ ἔργον τὸ ἐντεταλμένον. Κατὰ συνέπειαν ὀνομαζομεν τὸ σῶμα τοῦτο Ἑθνικὴν Συνέλευσιν τῶν Ἑλλήνων ἐξετέλετε τὴν ἐντολήν τὴν ὁποίαν ὁ λαὸς διὰ τῆς ψήφου τῆς 1ης Νοεμβρίου παρέσχε πνευματικὴν. Ἀλλ' ἐπειδὴ πρόκειται νὰ προσώμεν εἰς ἔργα συντακτικὰ, εἶναι ὀρθόν νομίζω, ἵνα καὶ ὁ ἐλάχιστος ἐνδοικισμὸς διὰ τὸ μέλλον λαβῇ, ὅτι εἶναι δυνατὸν τὸ Συνέδριον τοῦτο νὰ λάβῃ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ τὴν συντακτικὴν ἐξ οὐκ ἀντιθέτου πρᾶξεως τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας.

Θέλω, κύριοι, νὰ εἶναι δικτατηνημένον τοῦτο διὰ πράξεως τοῦ σώματος, διότι τὸ Μύσταγμα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι θεσμὸς δοτὶς εἶναι θεσμὸς ὁ ὁποῖος ἀπορρέει ἐκ τῆς συνειδήσεως τοῦ ἔθνους.

Διὰ τοῦτο πρέπει καὶ ἡ ἀναγνώρισις τῶν δικαιωμάτων τῆς Συντακτικῆς νὰ προέλθῃ ἐκ τῆς συνειδήσεως τοῦ ἔθνους. Ἡμεῖς δὲ κατ' ἄτομον καὶ καθ' ὁμάδα ὅλοι ἐχομεν τὴν ἐντολήν τὴν συνειδητὴν τοῦ ἔθνους ὅτι ἀποτελούμεν Ἑθνικὴν Συνέλευσιν καὶ τὴν ἐντολήν ταύτην ἀποδεχόμενοι καὶ ἐκπληροῦντες νομίζω ὅτι εἶναι ὀρθόν νὰ ἐνισχύσωμεν δι' ἐνὸς ψηφίσματος τὸ ὁποῖον θὰ παρέχῃ τὴν ἀνα-

γνώρισιν ὅτι εἴμεθα Ἑθνικὴ Συνέλευσις καὶ ὅτι δικαιοδοτοῦμεν ὡς Ἑθνικὴ Συνέλευσις. Ἐν ἡ Βουλὴ ἀποδέχεται τὴν γνώμην ταύτην, εἶναι ἔργον τοῦ προεδρίου νὰ δικτυώσῃ ἐν ψήφισμα, τὸ ὁποῖον νομίζω ὅτι εἶναι ὀρθόν νὰ περιλάβῃ καὶ τὴν κύρωσιν τοῦ διατάγματος τοῦ ἀρροφῶντος τὸ δημοψήφισμα.

Δ. Γούναρης (Ῥπ. Στρατ.) Πρέπει νὰ γίνῃ εἰδικὴ δικτύωσις.

Ν. Στράτος Ὅπως θέλετε. Περιορίζομαι ἀπὸψε εἰς τὸ ζήτημα τοῦ καθορισμοῦ τῆς δικαιοδοσίας τῆς Συνελεύσεως.

Δ. Γούναρης (Ῥπ. Στρατ.) Μάλιστα.

Ν. Στράτος. Ταῦτα εἶχον, κύριοι, συνάδελφοι καὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους, ν' ἀνακινῶσα πρὸς ἡμᾶς συμπαθῶν καθ' ὅλα πρὸς ὅσα ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀνακινῶσεν. Ὅσον ἀρροφὴ δὲ τῆς διαβεβαίωσεως τὰς ὁποίας ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργ. Συμβουλίου παρέσχε πρὸς τὴν Βουλὴν περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν, νομίζω ὅτι πᾶσα ἀντιπροσωπεΐα τοῦ ἔθνους οὐκ ἀνδῆποτε καὶ ἐν ἔχρ ἐντολὴν καὶ ἰδιότητα, ἐρ' ὅσον θίγεται ἔστω καὶ δι' ἀπλῆς ἀνκρίσεως ἡ συνθήκη τῶν Σεβρῶν, ἐρ' ὅσον ἀνκρίσεται καὶ ἐν τῇ Βουλῇ ἡ συνθήκη τῶν Σεβρῶν καθ' ἣν ὥρα ἐπίκειται Διτάκεις, ἧτις θ' ἀσχοληθῇ περὶ αὐτῆς, ἔχει καθήκον, ὡς ἔχει καθήκον πᾶς πληρεξούσιος ἀναρχόμενος εἰς τὸ βῆμα, οὐκ ἀνδῆποτε καὶ ἐν ἔχρ ἰδιότητα, ν' ἀναγνώρισῃ ὅτι ἡ ἑλληνικὴ φυγὴ ὁλοκληρὸς εἶναι πραγματοποιημένη εἰς τὴν δικτήρησιν τῶν κατετημένων διὰ τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν ὡς τοῦ ἐλαχίστου ὅρου τῆς ἐκνοποιήσεως τῶν ἑλληνικῶν θυτιῶν. (Χειροκροτήματα παρατεταμένα ἐκ τε τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρητῶν).

Τὴν συνθήκην τῶν Σεβρῶν διέπραξεν ὁ Ἑλλήν στρατιώτης καὶ τὸ ἀρειδῶς γυθὲν ἑλληνικὴν αἷμα, τὸ ὁποῖον ἐρύθη χωρὶς νὰ ἐξετάξῃ εἰς ποῖον πτέρυγα ἀνήκει καὶ ποῖον ἔχει φρόνημα ἐσωτερικόν. Χειροκροτήματα παρατεταμένα ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν ἀκριστηρίων). Τὴν Μακεδονίαν ἐπενέφεραν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Ἑλλάδος ὅλοι οἱ Ἕλληνες καὶ τὴν Θράκην καὶ τὴν Σμύρνην ἐπανάφεραν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Ἑλλάδος ὅλοι οἱ Ἕλληνες, διότι κοινὴ εἶναι ἡ ἑλληνικὴ φυγὴ καὶ ἐνισχὴ εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν δούλων ἀδελφῶν καὶ τὴν μεγέθυσιν τῆς πατρίδος. (Χειροκροτήματα καὶ ἐπευφημίαι).

Β. Σκουλάς. Αιτημονεῖτε καὶ τὰ Δωδεκάνησα καὶ τὴν Βόρειον Ἠπειρον.

Ν. Σιγάτος. Δὲν λησμονῶ, ἀξιότιμε συνάδελφοι, οὐτε τὰ Δωδεκάνησα οὔτε τὴν Βόρειον Ἠπειρον, εἴμαι δὲ θεοφάνης ὅτι ὑπὲρ τῆς ἀναγκτήσεως τῆς Βορείου Ἠπείρου θὰ ἀσχοληθῶσι ζωηρότερον ἐκεῖνοι οἱ Ἕλληνες, οἵτινες, ὅτε ἀπεκλείοντο οἱ Ἄγριοι Σκράντα καὶ κατεδικάζοντο ὑφ' ὑμῶν οἱ Βορειοηπειῶται εἰς τὴν πείναν, ἀγωνίζοντο διαμαρτυρούμενοι ὑπὲρ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου. (Χειροκροτήματα παρκατεταμένα).

Ἀλ. Καραπάνος. Εἰς ποίους ἀναφέρεσθε;

Ν. Σιγάτος. Ὅχι εἰς ὑμᾶς, διότι ἐπεινάσατε καὶ ὑμεῖς μετὰ τῶν ἄλλων καὶ διαμαρτυρήσατε κατὰ τῶν ἡδὴ συνεργατῶν σας.

Α. Μάτσης. Μὴ λησμονεῖτε ὅτι τὴν Βουλὴν τῆς 6 Δεκεμβρίου, εἰς τὴν ὁποῖαν ἦσαν καὶ Βορειοηπειῶται βουλευταί, τὸ κῆρυξ ἐκεῖνο ἦλθε καὶ κατέλυσε, διὰ τὴν ἐξοχάγῃ ἐκ τῆς Βουλῆς ἐκεῖνους οἱ ὁποῖοι θὰ ἦσαν σήμερον ἐν μεσῷ ἡμῶν. (Χειροκροτήματα).

Β. Σκουλάς. Τὰ πράγματα εἶναι διαφορετικά. Πρὸ τοῦ πολέμου ἡ Βορεία Ἠπειρος εἶχε καταληφθῇ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ κατόπιν ἐγκατελείφθη. (Διαμαρτυρίαι καὶ θόρυβος). Ὅσοι οἱ Ἕλληνες εἴμεθα σύμφωνοι νὰ ὑπερασπίσωμεν τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα ἀνεξαρτήτως ἀποχρώσεως.

Ν. Σιγάτος. Θὰ σᾶς παρακλέσω, κύριοι συνάδελφοι, νὰ μοὶ κάμῃτε μίαν προσωπικὴν χάριν· ὅταν ὁμιλῶ καὶ διακόπτωμαι ὑπὸ τῆς πτέρυγος ἐκείνης, νὰ μὲ ἀρῇναιτε ἀγκυλόμενον διὰ τὰς διακοπὰς, διότι ὑπέστην τὰς διακοπὰς αὐτῶν ἐπὶ μίαν τριετίαν καθ' ἃν χρόνον τὰ τοῦ προεδρείου τῆς Βουλῆς καὶ τὰ τοῦ βήματος διπύθονεν ὁ λοχαγὸς τῶν σωματοφυλάκων καὶ εἴμαι εὐτυχὴς σήμερον ὑφισταμένος ἐλευθέρως διακοπὰς ἐλ μέρους τῶν κυρίων ἐκείνων διὰ τὸ ν' ἀντιληφθῶσιν ὅτι σωματοφύλακες δὲν ὑπάρχουσι πλέον ἐν τῇ ἑλληνικῇ Βουλῇ καὶ ὅτι εὐχαρίστως ἀκούω νὰ μὲ διακόπτωσιν. (Εὖγε εὖγε, χειροκροτήματα).

Συμπληρῶ, κύριοι, διότι δὲν θέλω νὰ κυράσω ὑμᾶς.

Περὶ τὴν Συνθήκην τῶν Σεβρῶν, περὶ τὴν ἐλευθερωθεῖσαν Θράκην καὶ περὶ τὴν σήμερον ἠνωμένην μὲν κατ' αὐσίαν ἀλλ' αὐτόνομον, αἴριον δὲ μέλλουσαν νὰ ἐνωθῇ καὶ τυπικῶς Σμύρνην, καὶνὸς εἶναι καὶ ἐνικῆς ὁ ἑλληνικὸς

γῶν, πᾶσα δὲ ἑλληνικὴ ψυχὴ δεῖον νὰ πάλῃ ὅπως μετὰ τὸ ἐλάχιστον συμβῇ δυστύχημα περὶ τὰ κατετημένα. Καὶ πᾶσα ἑλληνικὴ διάνους πρέπει εὐθέως καὶ μετ' ἑλληνικοῦ πατριωτισμοῦ νὰ τείνῃ εἰς τὸ νὰ παρὰσχῇ πᾶσαν συνδρομὴν πρὸς ἐκπεράτωσιν τοῦ ἔργου καὶ αὐξήσιν ἀκρότητων. (Χειροκροτήματα παρκατεταμένα ἐκ τῆς αἵθουσας καὶ τῶν θεωρείων).

Διὰ δὲ τὸ ἔργον ἡμῶν, ἡμεῖς οἵτινες εἴμεθα ἠνωμένοι μετὰ παντὸς Ἑλλήνος θέλοντος νὰ παρὰσχῇ τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ εἰς τὸ ἔργον τῆς Πατρίδος, τὴν ἐξωτερικὴν, ἔχομεν ἀνάγκην νὰ δηλώσωμεν πρὸς πάντας ὅσοι ἐτυράνησαν τὴν τύπον, ὅτι θὰ εἴμεθα ἐνταῦθα δίκαιοι, ἴσοι καὶ ἐλεύθεροι εἰς τὰς συζητήσεις, ἀλλ' ἐτοιμοὶ πρὸς καλὰ τὴν διὰ τὰ ἀδίκως διαπεπραγμέναν κατὰ τῶν ἐλευθερίων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. (Εὖγε, εὖγε, χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Α. Τσουκαλᾶς** λέγει ὅτι τὰ σπρά ἀληθῶς ἐπιχειρήματα τῶν προλαλήσαντων σὺδῶως τὴν ἐπεισαν, ὅταν ἀφορᾷ τὴν χαρακτηρησικὴν τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως, διότι καὶ τὸ ζήτημα τῆς δικαστικῆς ἰσοδυνάμειας ἐλύθη διὰ τοῦ δημοσιευθέντος Διατάγματος καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἐπικρατοῦς εἰς τὴν Θρόνον τοῦ ἀντισυνταγματικῶς καὶ ἀδίκως καὶ αὐθαγέτως ἐξορισθέντος Βασιλέως Κωνσταντίνου δὲν ὑφίσταται μετὰ τὸ δημοψήφισμα καὶ τὴν ψῆφον τῆς 1ης Νοεμβρίου. Ἐξετάζων τὰ ὅρια τῆς Ἀναθεωρητικῆς καὶ Συντακτικῆς Συνελεύσεως, ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως λέγει ὅτι δύναται ἡ Ἀναθεωρητικὴ Συνέλευσις ν' ἀναθεωρήσῃ πᾶσα τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος, ἐκτὸς τοῦ Θρόνου, περὶ τοῦ ὁποίου βεβαίως δὲν προτιθέμεθα ν' ἀσχοληθῶμεν. Τούνοχτιον, χαρακτηρησικὸς τῆς Συνελεύσεως ὡς Συντακτικῆς ἀποτελεῖ συνέχειν τῆς ἐπαναστατικῆς κατστάσεως καὶ θὰ παρατεθῇ παρὰ τοῦ ἐκμεταλλευομένου πάντα τὰ ἐθνικὰ ζητήματα βεβαιότητος τῆς Νικαίης ὡς συνέχειν τῆς ἐπαναστατικῆς καταστάσεως, ὑπὲρ θὰ παρεμποδίσῃ τὴν ταχέαν ἀναδημιουργίαν τοῦ Κράτους, διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι τὸ Κράτος μεταβλήθη διὰ τῆς ὑπερτριτοῦς τυραννίδος εἰς ἐρείπια, τὰ ὁποῖα πρέπει ν' ἀνεγείρωμεν. Οὕτε πρέπει νὰ λησμονῶμεν τὸ οικονομικὸν ζήτημα, τὸ ὑπεράγειν δυσχερές. Καταλήγων προτείνει νὰ ἐργασθῇ συντόμως ἡ Συνέλευσις πρὸς περάτωσιν τοῦ συντακτικοῦ ἔργου, ἐπικαλούμενος παραδείγματα ἐκ τῆς Συνελεύσεως τοῦ 1843. (Χειροκροτήματα)

Ο κ. **Περ. Αργυρόπουλος** συνηγορῶν ὑπὲρ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ σώματος ὡς Συντακτικῆς Συνελεύσεως καταθέτει τὴν ἐξῆς πρότασιν ψηφίσματος :

«Κληθεῖσα ἡ Βουλὴ πρὸς ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος, κατὰ παράβασιν τοῦ άρθρου 108 αὐτοῦ, καὶ ἀπεφύκει ἐκ τῶν ἐλλογῶν τῆς 1ης Νοεμβρίου π. ε., δι' ὧν ὁ λαὸς ἐπέτυχεν δι' αὐτῶν τε καὶ τοῦ δημοψηφίσματος τὸ μὲν τὴν ἀνατροπὴν μιᾶς τυραννίδος καταλύσεως οὐσιαστικῶς τὸ πολίτευμα, τὸ δὲ τὴν πλεονέκθειαν τοῦ νομίμου τῆς Ἑλλάδος Βασιλέως,

Ψήφισε :

Κηρύττει ἐαυτὴν Συντακτικὴν Συνέλευσιν, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Γ' ἐν Ἀθήναις Ἑθνικὴ Συνέλευσις»,

Βεβαίως :

τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς, ὅπως διατηρήσῃ τὴν μορφὴν τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος ὑπὸ τὴν συνταγματικὴν αὐτοῦ μορφήν,

Βεβαίως :

τὰ ἀπαράγραπτα ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου δικαιώματα τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ τῶν νομίμων καὶ γνησίων Αὐτοῦ ἀπογόνων,

Ἀποφασίζει :

ὅπως, μετὰ τὴν ἀναθεώρησιν καὶ ἐπιψήφισιν τοῦ Συντάγματος, προβῇ ὡς νομοθετικὸν σῶμα εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Ο κ. **Σ. Σωτηριάδης** συμμερίζεται τὴν γνώμην ὅτι ἡ Συνέλευσις ἔχει χαρακτηρῆσαι συντακτικὴν, ἐξετάζει τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῆς 31 Μαΐου, ἐξ ὧν φάνηται ὅτι ἐπρόκειτο περὶ Συντακτικῆς Συνελεύσεως καὶ ὅτι ἡ τότε Κυβέρνησις ἀπέφυνε τὸν χαρακτηρισμὸν, διότι τὴν ἐτρόμαξε τὸ φάσμα τῆς ἐπικυρόσεως τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου. Καυτηριάζει τὴν καταλυθεῖσαν τυραννίαν, ἥτις ἔρριψεν εἰς τὰς φυλακὰς καὶ ἐξώρισεν ὅ,τι ἡ Ἑλλὰς ἐντιμὸν ἔχει, ἥτις κατέσφαιξε τὸ ἑλληνικὸν Σύνταγμα καὶ ἀνῆρπεν ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ πολίτου καὶ κατέστησεν ἀπαράκλητον, τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιτακτικῆς ἐντολῆς τοῦ λαοῦ πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ Συντάγματος διὰ Συντακτικῆς Συνελεύσεως.

Ο κ. **Ἀντ. Μομφερράτος**, ἀναλύων τὸ ζήτημα τῆς

Συντακτικῆς, συνηγορεῖ ὑπὲρ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ σώματος ὡς συντακτικῆς καὶ λέγει ὅτι εἶναι ἤδη τοιοῦτον ὥστε νὰ περιτεύχῃ τὸ ψήφισμα. Ἀναφέρει τὰς παραβιάσεις τοῦ Συντάγματος ὑπὸ τοῦ καταλυθέντος καθεστώτος, ὅσων ἀφάρη τὴν δικαιοσύνην καὶ ἄλλας θεμελιώδεις διατάξεις τοῦ Συντάγματος, καὶ ζητεῖ ὅπως ἡ Συνέλευσις, ταχέως προβῇ εἰς τὸ ἔργον τῆς πρὸς ἀναστήλωσιν τοῦ πολιτεύματος καὶ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ. (Χειροκρατήματα).

Ο κ. **Π. Δαγκλῆς** ἐκθέτει ὅτι ἡ ἀπόφαις τοῦ Κομματος τῶν Φιλελευθέρων εἶναι, ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς Συντακτικὴ, συμφώνως πρὸς τὴν προκήρυξιν ἣν ἔκρινε πρὸς τὸν Ἕλληνα λαόν ἡ πρόφη Κυβέρνησις. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδική του γνώμη, προσθέτει, εἶναι νὰ μὴ γίνῃ Συντακτικὴ, διότι δύναται νὰ ἐκταθῇ εἰς ἄριστον καὶ ἀσύμφορον ἑθνικὴν ἐξελίξιν. Ὡς πρὸς τὸ ἑθνικὸν ζήτημα, ἐξακολουθεῖ, τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν, τὴν Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θὰ ταχθῇ παρὰ τὴν πλευρὰν τῆς Κυβερνήσεως καὶ θὰ ὑποστηρίξῃ πάσῃ θυσίᾳ αὐτήν.

Ο κ. **Α. Μάνεσις** λέγει ὅτι ἡ συνεργαζομένη Ἀντιπολίτευσις εἶχε θέσει σαφῶς πρὸς τὸν λαόν τὸ ζήτημα τῆς Συντακτικῆς. Κατόπιν διὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κομματος ἐδηλώθη πρὸς τὸν λαόν, ὅτι δὲν ἀπεδέχεται νὰ λυθῇ διὰ τῶν ἐλλογῶν τὸ ζήτημα τῆς ἐπικυρόσεως τοῦ Βασιλέως, ἀλλὰ τοῦτο θὰ λυθῇ διὰ δημοψηφίσματος. Οἱ ἀντίθετοι λέγουσιν ὅτι ἄλλοτε πρὸς ἄλλοτε ἐλλογῶν ὑπέβλεπεν ἡ τότε Κυβέρνησις, δεσμεῖον οἶονεὶ τὸν λαόν ἐντὸς τοῦ κύκλου ἐκείνου. Ἀλλ' ἡ καταλυθεῖσα Κυβέρνησις δὲν ἤτο παρὰ ἄθροισμα ὀλίγων ἀνδρῶν, στηριζομένων εἰς τὴν βίαν καὶ μὴ ἀντιπροσωπευόντων οὔτε τὴν νομιμότητα οὔτε τὴν πλειονότητα. Καὶ τὸ πρόγραμμα αὐτῶν κατεψηφίσθη. Ὅτε δὲ μετὰ σφύραν κακοποιῶν κατελύοντο ὑπὸ τῶν τότε κυβερνώντων οἱ θεσμοὶ τοῦ Συντάγματος, θεμελιώδεις καὶ μὴ, οὐδεμία ἄλλη λύσις χωρεῖ, εἰμὴ ἡ διὰ Συντακτικῆς Συνελεύσεως ἀνοικοδόμησις τοῦ πολιτεύματος. Οὐδαμῶς δ' ἠκούσθη ὅτι ὁ καταλυτὴς δύναται νὰ ἔχῃ μείζονα δικαιώματα τοῦ ἀνοικοδόμου. Ἀπὸ σκοπιμότητος δὲ ὁ πραγματικὸς κίνδυνος ἔγκειται ὅχι εἰς τὴν ὑπαρξίν συντακτικοῦ σώματος, ἀλλὰ τὸν κίνδυνον εἰς τὴν ἑλλειψίν αὐτοῦ, ὡς ἐγένετο ἄλλοτε ἐν Γαλλίᾳ. Τὸ κύρος μιᾶς Συντακτικῆς Συνελεύσεως εἶναι ἀπαράκλητον, διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἐνότητα

καὶ τὴν νομιμότητά ἐλεῖ ὅπου μέχρι πρό τινας ἔπνεον ὁ ἄνεμος τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς καταστροφῆς.

Ὁ κ. **Ν. Καμπάνης** ἐκθέτει διὰ μακρῶν ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως τῆς γνώμας τοῦ περὶ χαρακτηρίσμου τοῦ σώματος καὶ ἀποδεικνύει ὅτι κατ' αὐτὸ τὸ ψήφισμα τῆς ἀναξιοσάτης Βουλῆς τῆς 31 Μαρτίου, τὸ εἰσηγῆθῆν ὑπὸ τῆς κρημνισθείσης τυραννίας, θ' ἀνθεωροῦντο θεμελιωδῶς διαταξίς, ὡς αἱ περὶ πρηνυμίων τοῦ Βασιλεως καὶ αἱ τῆς διαδοχῆς τοῦ Θρόνου· συνεπῶς ἡ μέλλουσα νὰ ἐκλεγῇ ἀντιπροσωπεῖα τοῦ λαοῦ καὶ τότε κατ' ἀναπόδραστον ἀνάγκην θὰ ἦτο Συντακτικὴ Συνέλευσις, ἡ δὲ καταλυθεῖσα τυραννία ἤθελε νὰ ὀνομάσῃ ταύτην Ἀναθεωρητικὴν, ἵνα κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἔχῃ τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως. Ἀποδεικνύει εἴτε ὅτι ἡ τότε Ἀντιπολίτευσις ὑπὸ συντακτικὸν πρόγραμμα κατέβηκεν εἰς τὰς ἐκλογάς. Ἐπίσης δὲ ἀποδεικνύει καὶ ἀπὸ οὐσιαστικῆς ἀπόψεως, ὅτι μόνον ὑπὸ Συντακτικῆς Συνελεύσεως δύνανται ν' ἀνορθωθῶσι τὰ δημιουργηθέντα ὑπὸ τῆς τυραννίας ἐρείπια καὶ καλεῖ τὴν Συνέλευσιν, ὅπως προβῇ μετὰ τῆς ἐπιβαλλομένης τύλμης ἀλλὰ καὶ περιστάσεως εἰς τὸ βαρύντατον ἔργον τῆς καὶ συντάξῃ τὸ πολίτευμα ὡς ἐμπρέπει εἰς τὴν ἐλευθερον Ἑλληνικὸν λαόν, ὅστις λαμπρῶς ἐράνη καὶ κατὰ τὸ δικαίωμα τῆς τριετοῦς τυραννίας τοῦ ἀντάξιως τῆς ἐνδύξου ἱστορίας τοῦ καὶ τῶν μεγάλων προγόνων του.

Προκειμένου νὰ ὁμιλήσωσιν οἱ κ. κ. **Ν. Δ. Λεβίδης**, **Χ. Μητσόπουλος** καὶ ἄλλοι τινές, ὁ κ. Πρόεδρος, συναινέσει τῆς Συνελεύσεως, λύει τὴν συνεδρίαν ὥρᾳ 8 1/2 μ.μ., διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ αὕτη κῆρυον ὥρᾳ 5 μ. μ., ὅποτε θὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Σ. Τσιακόπουλος
Π. Ἰακώβου

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τὴν 20 Ἰανουαρίου 1921, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τετάρτης, οἱ πληρεξούσιοι τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων **Κωνστ. Μελάς** καὶ **Χίου Χρ. Ροδοκανάκης**, **Γ. Χατζῆ Φραγκούλη** **Ἀνδρεάδης**, **Μᾶρκος Βολίκας**, **Ἡλ. Ἀσπιώτης** καὶ **Β. Κουκουρίδης**, καὶ ἑβρου **Γ. Μωρίκας**, τῇ προσκλήσει τοῦ

Προέδρου τῆς Συνελεύσεως κ. **Κωνστ. Ἀργ. Λομβάρδου**, ἐδῶκαν ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὸν συντακτικὸν ὅρκον ἔχοντα οὕτως :

«Ὁρκιζόμεθα εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Θεοουσίας καὶ ἀδικήσας τοιαύτας, ὅτι πιστοὶ εἰς τὴν Συντακτικὴν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων **Κωνσταντῖνον**, θὰ ἐκπληρώσωμεν εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξούτου καθήκοντα, ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνωμεν οὐδὲ θὰ ψηφίσωμεν τι ἀντιβαῖνον εἰς τὰς πεποιθήσεις μας καὶ ὅτι θὰ συντελέσωμεν εἰς τὴν διακρύψιν τοῦ πολιτεύματος, ὅπως ἐξακραλισθῶσι τὰ δικαίωμα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Ὁ Ἱερεὺς
Α. Παπαϊονόμου

Οἱ ὀρκισθέντες
Κωνστ. Μελάς
Χρ. Ροδοκανάκης
Γ. Χ. Φραγ. Ἀνδρεάδης
Μᾶρκος Βολίκας
Ἡλ. Ἀσπιώτης
Β. Κουκουρίδης
Γ. Μωρίκας

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Σπ. Τσιακόπουλος
Π. Ἰακώβου

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Ε'

Τῆς 21 Ἰανουαρίου 1921.

Ὡρᾳ 5 καὶ 15' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐνάρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται ἀκολούθως καὶ ἐπιμυρύνονται τὰ πρακτικά τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Μεθ' ὃ κ. **Πρόεδρος** ἀνακρίνοι πρὸς τὴν Συνέλευσιν τὰ ἑξῆς :

— Ἡ Συμβουλία χήρᾳ **Γ. Δημαρᾶ** αἰτεῖται ἀνάλογον ἀποζημίωσιν ἀπολέσασα τοὺς δύο υἱούς της ἐν πολέμῳ.

— Οἱ ἀπελαθόντες παρὰ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως ἑφελδοὶ ἀξιομαχικοὶ ζητοῦσιν ἀποζημίωσιν.

— Κατάδικοι φυλακῶν Πύλου αἰτοῦνται βασιλικὴν χάριν ἢ ἀναστολὴν κατὰ τὸ ἥμισυ τῆς ποινῆς των.

— Ὁ ἀρχιρύλαξ δατῶν **Μηθύμνης** ἀναφέρει ὅτι ὁ πληρε-

ξούσιος Λέσθου Δημ. Σάββας, κατὰ Νοέμβριον π. έ. εξέδ-
 ρητε σκαιώς τοὺς Παλαιοελλαδίτας.

Ο κ. Πρόεδρος ἐγείρμενος μετὰ τοῦτο ἀνγκινώσκει
 τὸν ἐξῆς χαιρετισμὸν τῶν Βορειοηπειρωτῶν :

«Οἱ Βορειοηπειῶται, οἵτινες, πιστεύσαντες εἰς τὴν δι-
 βεδαιώσιν τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν ὅτι ἡ προσωρινὴ ὑπ'
 αὐτῶν κατοχὴ ἐγένετο διὰ στρατιωτικούς λόγους, ὑπέ-
 στησαν καὶ ὑφίστανται κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν τυραν-
 νικὴν κατάστασιν, χάριν τῆς ἀλληλεγγύης πρὸς τὸν λοιπὸν
 Ἑλληνισμόν, πολλὰ, χαιρετίζουσι χαρμυλύνως τοὺς ἀδελ-
 φούς ἀντιπροσώπους τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐκφράζουσιν εἰς
 τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τὴν ἀφροσύνην των εἰς τὸ ἑλληγι-
 κὸν ἰδεῶδες, τὴν ἐμμονὴν εἰς τὴν ἑθνικὴν ἀποκατάστασιν
 καὶ τὴν ὀριστικὴν ἐπάνοδον τῆς Βορείου Ἠπείρου εἰς τὰς
 ἀγκάλας τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος καὶ εὐχονται ἐπὶ τῇ ἐνάρξει
 τῶν ἔργασιων τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως πλήρη εὐόδωσιν τοῦ
 πατριωτικοῦ αὐτῆς ἔργου».

Τὸν χαιρετισμὸν ἀκούουσιν ἰστάμενοι ὄρθιοι καὶ ὅλοι αἱ
 πληρεξούσιοι τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ πληρεξούσιος κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος** ζητεῖ ἐπὶ τῇ
 εὐκαιρίᾳ ταύτῃ νὰ ὀρισθῇ ἡμέρα πρὸς εἰδικὴν συζήτησιν τοῦ
 Βορειοηπειρωτικοῦ ζητήματος. Εἰς παρτήρησιν ὅμως, ὅτι
 δὲν πρόκειται περὶ συζήτησεως ἀλλὰ περὶ χαιρετισμοῦ, ὁ
 κ. **Ἀναστασόπουλος** λέγει ὅτι σήμερον δύναται νὰ γίνῃ
 καὶ ἀντιχαιρετισμὸς καὶ συζήτησις.

Ὁ κ. **Χρ. Μητσόπουλος** συμφωνεῖ μετὰ τοῦ κ. **Ἀναστα-
 σοπούλου**, ἐλπίζει δέ, προσθέτει, ὅτι ταχέως καὶ ἡ Β.
 Ἠπειρος θ' ἀποτελέσῃ μέλος ἀναπόσπαστον τῆς Μητρὸς
 Ἑλλάδος.

Οἱ κ. **Α. Τζώνης** καὶ **Ε. Χατζῆς** ζητοῦσιν ἐπίσης ὡς
 Ἠπειῶται νὰ ὀρισθῇ εἰδικὴ ἡμέρα συζήτησεως διὰ τὸ Βο-
 ρειοηπειρωτικὸν ζήτημα.

Δ. Γ. Ράλλης (πρωτ.) Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Β. Ἠπεί-
 ρου δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ νὰ συγκινήθῃ ἡ ἑθνικὴ ἀντι-
 προσωπεΐα. Τῆς συγκινήσεως ταύτης μετέχει ἐκ μέσης
 καρδίας ἡ Κυβέρνησις καὶ παρακαλεῖ, ὅπως εὐχρεσθῇ ἡ
 Ἐθνοσυνέλευσις νὰ ὀρίσῃ ἡμέραν πρὸς συζήτησιν, ἵνα γίνῃ
 αὕτη ὅσον τὸ δυνατόν εὐρυτέρα.

Πρόεδρος. Πολὺ καλὰ.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** ἔχει τὴν λόγον.

Ν. Στράτος. Κύριοι πληρεξούσιοι ἀπὸ τῆς χθὲς προε-

τιθέμεν νὰ ἐπιτελέσω καθήκον ἱερὸν κατὰ τὴν ἀντίλη-
 ψίν μου, ἐνώπιον τῆς ἑθνικῆς ἀντιπροσωπεΐας, ἡ ὁποία
 δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι θὰ συμμερισθῇ τὴν γνώ-
 μην μου περὶ τοῦ ἐκτελεστέου καθήκοντος. Ἡ πρότασις
 τὴν ὁποίαν ὑπέβαλεν ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἀειμνηστὴν Ἰωάν-
 νην Δραγοῦμην ὁ ἐντιμὸς πληρεξούσιος Θεσσαλονίκης
 χθὲς μετ' ἀνάγκασε ν' ἀναβάλῃ διὰ τὴν σήμερον τὴν ἐκτέ-
 λεσιν τοῦ καθήκοντος, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν γνώμην μου,
 προσηγέσθαι παντὶς ἄλλου. Τὴν 31 Μαΐου τοῦ ἔτους 1917 ὁ
 Βασιλεὺς ἡμῶν Κωνσταντῖνος, ἀπερχόμενος τῆς Ἑλλάδος
 κατ' ἐπιταγὴν καὶ ἐπιβολὴν ξένων θελήσεων, ἀσχέτων πρὸς
 τὴν θέλησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, κατέλιπεν ἐπὶ τοῦ Θρόνου
 τὸν δευτερότατον Αὐτοῦ υἱόν, ὡς Βασιλέα θεωρούμενον
 παρὰ τῶν ἐνασχευάντων τὴν ἐπιβολὴν ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς
 θελήσεως, ὡς τοποτηρητὴν τοῦ ἑλληνικοῦ Θρόνου θεωρού-
 μενον ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ὁ Ἡγεμονίδης οὗτος,
 οὗτινος τὸ ὄνομα ὡς Βασιλέως Ἀλεξάνδρου Α' διέπει τὴν
 πολιτικὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος, ὡς διεπλάσθη αὕτη ἐπὶ
 μίαν τριετίαν, ὁ Ἡγεμονίδης οὗτος ὑπῆρξεν ἐντεταλμένος
 μάρτυς ἐπὶ τὸν Θρόνον τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἀνῆλθεν ἐπὶ
 Θρόνον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀπεμάκρυναν τὸν Πατέρα αὐτοῦ.
 Ἐνήχησε βασιλικὰ καθήκοντα, θεωρούμενος ὡς Βασιλεὺς,
 μὴ ἀσχῶν πραγματικὴν διακυβερσίαν. Ἐμαρτύρησε πολι-
 τικῶς, ἐμαρτύρησεν οἰκογενειακῶς, ἐμαρτύρησε ψυχολογι-
 κῶς καὶ δικαιοῦμαι νὰ διακηρύξω ὅτι μετὰ τῶν μαρτύ-
 ρων τοὺς ὁποίους ἀπαριθμεῖ ἡ τριετὴς τελευταία ἱστορία
 τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας κατέχει τὴν πρώτην θέσιν
 ἐκεῖνος ὅστις, ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῶν ὑψηλῶν καθη-
 κόντων καὶ ἐκ τῆς ἐντολῆς τῆς πατριωτικῆς πρὸς ἡμᾶς
 συμφωνος ἡ ἐντολὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ νὰ χρησιμεύσῃ
 ὡς ἀρραθὼν τοῦ νομίμου Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸν
 Θρόνον, ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ καταπίνει καθημερινῶς καὶ αὐ-
 τὰς γὰς ὕβρεις πρὸς τὸν γεννήτορα αὐτοῦ. Ἐνόστησεν ὁ
 Βασιλεὺς ἐκεῖνος καὶ τῶν περιθάλψεων τῆς μητρὸς ἐστε-
 ρήθη. Ἐστρεφθή ἐσκεμμένως σκληρὰς γενομένης ἀρνή-
 σεως πρὸς τὴν μητέρα, τὴν ὁποίαν παρέστησαν συγχρό-
 νως πρὸ τοῦ Διεθνοῦς Κοινοῦ ὡς ἀνάλγητον τὴν μητέρα
 Αὐτῆν, ἡ ὁποία σπαρασσομένη ἐκ τῆς ἀγωνίας ἐξήτει νὰ
 παράσχῃ τὴν συνδρομὴν τῆς εἰς τὸν νοσοῦντα βρέως
 υἱόν τῆς. Ἀπέθανεν ὁ Ἡγεμονίδης καὶ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ
 συνώδευον ἄνθρωποι ἀσυμπαθεῖς, φυλαττόμενοι ὑπὸ τῶν

σωματοφυλάκων των και άνθρωποι συμπαθεῖς περιφρουρούμενοι ὡς ὁμηροὶ ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν ὁργάνων. Ὁ δὲ Ἑλληνικὸς λαὸς δὲν ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν διὰ νομίμων τοῦ νὰ ἐπιδείξῃ τὴν στοργὴν αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀπελθόντα μάρτυρα Ἡγεμονίδην. Ἐθεώρησα λοιπὸν ἱερὸν καθήκον νὰ προκαλέσω τὴν Ἑθνικὴν Συνέλευσιν, ἵνα ἐκφράσῃ τὸ πρᾶγματικὸν πένθος τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς διὰ τὸν ἀδικὸν θάνατον ἐνὸς μάρτυρος Ἡγεμονίδου καὶ ἵνα ἀποφασίσῃ νὰ στήσῃ τὴν προσηνὴν αὐτοῦ δημοσίαν δαπάνην ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ καὶ καταθέσῃ ἐπὶ τούτου στέφανον, ὡς ἡ πραγματικὴ ἀντιπρόσωπος τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς. Οὕτω θέλωμεν ἀποδεχθῆ καὶ διακηρύξῃ, ὅτι ἡμεῖς, οἱ ἀντιπρόσωποι οἱ νόμιμοι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, θεωροῦμεν τὸν Ἡγεμονίδην ἐκείνον ὡς πραγματικὸν Ἡγεμονίδην τοῦ ἑλληνικοῦ οἴκου, παθόντα ὑπὲρ Πατρίδος καὶ ὑπὲρ τοῦ Θρόνου. (Χειροκροτήματα.)

Συνκινέσει τῆς Συνελεύσεως, ἡ πρότασις τοῦ κ. Στράτου γίνεται διὰ βοῆς δεκτή.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Ν. Λεβίδης ἔχει τὸν λόγον.

Ὁ κ. Ν. Α. Λεβίδης λέγει ὅτι αἱ Ἑθνικαὶ Συνελεύσεις, ὅταν ἐργάζωνται συμφώνως πρὸς τὰς θελήσεις τῶν λαῶν, ἐπιτυγχάνουσι τοῦ ἐκυτῶν σκοποῦ, ἄλλως ἀποτυγχάνουσι, καὶ οὐδαμῶς ἀμφιβάλλει ὅτι τὸ παρὸν Συνέδριον θὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ τοῦ, συγκληθὲν τῇ θελήσει τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅστις ἀποστέλλων ἐνταῦθα τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἐβουλευέτο καὶ ἐπέπεσε ὅτι ἀποστέλλει αὐτοὺς οὐχὶ δι' Ἀναθεωρητικὴν ἀλλὰ διὰ Συντακτικὴν Συνέλευσιν, ἔχων ὑπ' ὄψει τοῦ ὅλον τὴν προεκλογικὸν ἀγῶνα τὸν ὁποῖον διεξήγαγεν ἡ Ἡνωμένη Ἀντιπολίτευσις διὰ τῶν Δικηγελεμάτων καὶ τῶν ἄλλων ἐνεργειῶν αὐτῆς, ἃς πλήρως ἀπεδέχετο. Ἐκ νεκρωτικῆς ἡλικίας δημοσιογραφῶν καὶ πολιτευόμενος δὲ ἐνόμισε, λέγει, ὅτι πρέπει ν' ἀναρτήσῃ τὰ ὅπλα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐν τοιαύταις κρίσεσιν στιγμαῖς καὶ διὰ τοῦτο ἔσπευσε νὰ πράξῃ τὸ καθήκον αὐτοῦ ὡς ἡδύνατο περὶ ἀποκαταστάσεως τῆς ἐλευθερίας τοῦ Ἑλλην. λαοῦ. Ἀναγινώσκων δὲ διάφορα ἄρθρα αὐτοῦ δημοσιευθέντα καθὼς καὶ ἄλλα κείμενα ἰσχυρίζεται ὅτι ἔκτοτε ἐτονίζετο ὅτι ἡ μέλλουσα νὰ συγκληθῇ Βουλὴ θὰ ἦτο Ἐθνοσυνέλευσις. Διατάγματα δ' ἄλλως, προσθέτει, νομοθετικά καὶ εἰσηγητικά ἐκθέσεις φέρουσαι τὴν ὑπογραφήν αὐτοῦ τοῦ κ. Βενιζέλου ὁμιλοῦσι περὶ συγκλήσεως μελλούσης Ἐθνοσυν-

νλεύσεως. Ἐκ πάντων τούτων δύναται νὰ τεκμαρθῇ ὅτι σκρῶς ἔκτοτε περὶ συγκλήσεως μελλούσης Ἐθνοσυνελεύσεως ἐπρόκειτο. Ἀλλὼς τε ὅλοι ἡμεῖς ζητοῦμεν ὅπως πνευματικὴν ἐνικρατήσῃ καὶ διαπῇ ἡμᾶς πρὸς ζύθυσιν τῶν καθ' ἡμᾶς καὶ τὸ πνεῦμα τοῦτο τὸ φιλελεύθερον καὶ νεωτεριστικὸν δὲν δύναται νὰ ἐμφυσηθῇ εἰς γῆρας σῶμα· γῆρας δὲ εἶναι τὸ σῶμα τοῦ διαπόντος ἡμᾶς πολιτεύματος, καθόσον οὐδέποτε ἐβίγησαν αἱ θεμελιώδεις διατάξεις αὐτοῦ διὰ τῶν μεταρρυθμίσεων τοῦ Συντάγματος τῷ 1911. Ἐδρεῖομεν λοιπὸν, τονίζει, ἐνταῦθα ὡς Συνέδριον συντακτικόν. Τὸ δὲν ἄρθρον τοῦ Συντάγματος εἶναι θεμελιώδες περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν παρχαλίων, τὴν μεταρρυθμίτην τοῦ ὁποῖου κακῶς μεταρρυθμίσει ἡ Ἀναθεωρητικὴ Βουλὴ ὡς μεταρρυθμίσει, οὐδαμῶς μεταρρυθμίσει τῶν ἱερῶν Γραφῶν ἐπιτροπεύμενης. Ἡ δὲ αὕτη δὲ τοῦτο καὶ μόνον οὐσιώδης λόγος ὅπως τὸ σῶμα ἡμῶν χαρακτηρηθῇ ὡς συντακτικὸν σῶμα, ἵνα διορθῶτῃ τὸ τελευταῖον ἐδάφριον τοῦ θεμελιώδους 2ου ἄρθρου τοῦ Συντάγματος. Μαμφετὰ δ' ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τὸν τέως Μητροπολίτην Ἀθηνῶν, ψευδομητροπολίτην ἀπακκλῶν αὐτὸν, διὰ τῆς προσπαθείας αὐτοῦ πρὸς μεταρρύθμιση τῶν Ἀγίων Γραφῶν.

Ἀλλὰ καὶ γενικῶς λαχθαρύμενων ὑπ' ὄψει τῶν τροποποιήσεων πλείστων θεμελιωδῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος, κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους γενομένων καὶ κλονιστῶν τὸ συνταγματικὸν οἰκοδομημα. ἐπιβάλλεται ὅπως διὰ Συντακτικῆς Συνελεύσεως μεταρρυθμισθῇ καὶ στερεωθῇ τὸ νῦν ἡμῶν πολίτευμα.

Ἀλλ' ἡ προσηνὴς τῶν ἀπελευθερωθεῖτων Ἑλλ. Χωρῶν, ἐξακολουθεῖ ὁ ρήτωρ, αἰτνεῖ, ἐπὶ αἰῶνος ὁλοκλήρως δουλεύουσαι ἐτήρησαν ὅλα αὐτῶν τὰ αἰτήματα γνησίως ἑλληνικά καὶ συνετελέσαν οὕτω καὶ αὐτὰ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ τῶν ἀγῶνος, ἐπιβάλλουσι νὰ συνεδριάσωμεν ὡς συντακτικὸν σῶμα. ὥστε καὶ οἱ ἐνταῦθα εἰσελθόντες συνάδελφοι ἰσοτίμως καὶ ἐλευθερώς νὰ συζητήσωσι περὶ τοῦ πολιτεύματος ὅπερ δέον νὰ συζητήσῃ ἡμᾶς. Διὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους, ἐπιλαίει τέλος ὁ κ. Λεβίδης, κηρύττομαι ὑπὲρ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ σώματος ὡς Συντακτικῆς Συνελεύσεως. (Χειροκροτήματα.)

Ὁ κ. Χρ. Μητσόπουλος λέγει ὅτι ὁ καταναλωθεὶς πρὸς συζήτησιν ἐλάχιστος χρόνος πρὸς χαρακτηρισμὸν τοῦ σώματος δὲν εἶναι μακρὸς. Ἀπαιτεῖται πολὺ πλείων χρό-

νος όπως διευκρινισθῇ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τὸ ζήτημα τοῦτο, ἵνα οὕτως ἐν πεποιθήσει χαρακτηρίσωμεν ὡς δεῖ τοῦτο. Ἐν Ἑλλάδι, διὰ τρίτην φοράν ἐρχομένου τοῦ ζητήματος τῶν Συνελεύσεων, δὲν κατωρθώθη νὰ διευκρινισθῇ ἂν διαρκεῖ γινωμῶν προκάλυψαν τὴν σύγκλησιν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως. Καὶ σήμερον δὲ οὐχὶ διαρκεῖ γινωμῶν ἀλλὰ λήψις μέτρων πρὸς ἀπαλλαγὴν διὰ παντὸς ἀπὸ πάσης τρομοκρατικῆς καταστάσεως, οἷα ὑπῆρξεν ἡ καταλυθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἑλλήν. λαοῦ κατάστασις, ἣν εἶχε δημιουργήσει Κυβερνησις ἀποτελεσθεῖσα ἀπὸ Μαρμελούκους. (Θόρυβος καὶ διαμαρτυρίαι ἐκ μέρους τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ἐγείρονται ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῆς φράσεως ταύτης, ὡς καὶ δ' ἐκ τῶν θεωρειῶν καὶ ἀνταγλήσεις ἀνταλλασσόμεναι μεταξὺ τῶν ἀντιπρονοούντων πληρεξουσίων δίδουσιν εἰκόνα πλήρους ἀναστατώσεως ἐν τῇ αἰθούρῃ).

Ἐπελθούσης σχετικῆς ἡσυχίας, ὁ κ. Γ. Ἀναστασόπουλος ἐξηγῶν τὰ λεγθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Μητσόπουλου λέγει ὅτι ὁ κ. συνάδελφος καλῶν Μαρμελούκους δὲν ἐννοεῖ παρὰ ἐκείνους οἵτινες ἐτυράννησαν τὸν λαόν, συνεκαλύψαντες τοὺς δρόμους τοὺς πολίτας καὶ ἐρ νεναν ἑαυτοὺς ἀνθρώπους.

Νεὸς τότε ἐγείρεται θόρυβος καὶ διαμαρτυρίαι καὶ ὁ κ. Πρόεδρος διακόπτει τὴν συνεδρίασιν. Μετὰ 10' λεπτά, ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως, ὁ κ. Πρόεδρος παρατηρεῖ ὅτι δὲν δύνανται νὰ γίνῃ συζητήσεις διὰ διακοπῶν θορυβωδῶν, συνιστᾷ δ' εἰς πάντας νὰ ζητῶσι τὸν λόγον καὶ ν' ἀπαντῶσιν εἰς τοὺς ἐμιλήσαντας. Δηλοῦν ἀκόμη ὅτι ἀπαγορεύει τὰς διακοπὰς καὶ συνιστᾷ εἰς τὰς θεωρεῖαι ν' ἀπέχωσιν ἐπιδοκιμασιῶν ἢ ἀποδοκιμασιῶν, διότι θὰ λάβῃ μέτρα κατὰ τῶν θορυβούντων.

Ὁ κ. Μητσόπουλος, συνεχίζων, λέγει ὅτι οὐδέποτε ἤθελε δι' ὅσων εἶπε νὰ προσβάλῃ τινὰ, ἀλλ' ἂν δὲν ἔδιδοντο νὰ μὴ χαρακτηρίσῃ τὰ γεγονότα ὡς εἶδει. Καὶ ἐξαιρουμένων φρονεῖ ὅτι τὴν Συντακτικὴν Συνέλευσιν ἀπαγορεύει ἡ ψήφος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, διότι δι' αὐτῆς θ' ἀπακρυσθῇ ἡ ἐπιστροφή τῶν τυράννων καὶ διὰ ψήφισματός τῆς Συνελεύσεως θὰ ἐμποδισθῇ ἡ ἐπάνοδος εἰς θέσεις δημοσίας ὧν ἐκείνων οἵτινες συνειργάσθησαν μετὰ τῶν τυράννων.

Ὁ κ. πληρεξούσιος λέγει ὅτι τὴν Συντακτικὴν ἐπιβάλλει καὶ ἡ διάταξις τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν, ἥτις θέτει περιορισμοὺς εἰς τὴν χώραν.

Ὁ κ. Γ. Πῶπ, διακόπτων, παρατηρεῖ διὰ τοῦτο

ἀκριβῶς ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη Συντακτικῆς Συνελεύσεως διὰ νὰ γίνωσι δεκτοὶ οἱ δουλικοὶ ὅροι τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν, οἱ ἐπιβαλλόμενοι διὰ τῶν διατάξεων περὶ μειονοψηφῶν εἰς τὴν Ἑλληνισμὸν. Ἀρκεῖ Ἀνθεωρητικὴ Βουλὴ διὰ νὰ τοὺς ἀπορρίψῃ, παρὰ τὸ ἄλλο τίμιον ἔργον, ὅπερ ἐνδικρέσει τὴν Ἑλλάδα. Δηλοῦν ἀκόμη ὅτι, ὅταν ἐλθῇ πρὸς συζήτησιν ἡ συνθήκη, θὰ ἐμιλήσῃ διὰ μακρῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦτου.

Ὁ κ. Μητσόπουλος ἀντιθέτως φρονεῖ ὅτι ἡ παραδοχὴ τῶν ὁρῶν τούτων δὲν ἐξαρτᾶται παρὰ ἡμῶν, ἐπιμένει δ' ὅτι ἀπαιτεῖται Συντακτικὴ Συνέλευσις καὶ ὅχι Ἀνθεωρητικὴ Βουλὴ, διὰ νὰ συζητήσῃ καὶ ψήφισῃ τοὺς ὁρους περὶ μειονοψηφῶν καὶ τῆς ἄλλης ἐγγυήσεως, ἧς ἡ συνθήκη ἐπιβάλλει εἰς πάντας τοὺς μετασχόντας αὐτῆς, καὶ ἔχῃ δὲ πλήρη δικαιοῦντα ἐλευθερίας διὰ πᾶσαν συζήτησιν, καὶ ζητεῖ ἐπὶ τῇ ἐνστάσει ταύτῃ ὁ κ. πληρεξούσιος ἀπὸ τὴν Κυβερνήσιν ν' ἀνακοινώσῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὡς κυρίαρχον, ὅποια θὰ εἶναι τὰ μέλη τῆς ἀντιπροσωπείας ἥτις θὰ μετὰσχῃ τῆς Διατάξεως, διότι νομίζει ὅτι δὲν πρέπει νὰ μετὰσχῃ αὐτῆς ὁ κ. Πολίτης.

Πρόεδρος. Κύριε πληρεξούσιε, τὸ θέμα εἶναι ἐκτὸς τοῦ συζητουμένου, περὶ χαρακτηρισμοῦ τοῦ σώματος ὡς συντακτικοῦ ἤ μη.

Ὁ κ. Μητσόπουλος ἐπιμένει εἰς τὴν γνώμην του καὶ ζητεῖ πληροφορίας περὶ τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ κ. Ν. Στράτος φρονεῖ ὅτι ἡ Κυβερνησις ὀφείλει νὰ πληροφρήσῃ τὴν Συνέλευσιν διὰ τὰ περὶ τὴν συνθήκην τῶν Σεβρῶν συμβαίνοντα, ὅποτε θὰ δώσῃ καὶ πληροφορίας περὶ τῆς ἐλληνικῆς ἀντιπροσωπείας, ἵνα ἐκφράσῃ τὸ Συνέδριον τούτο τὰς εὐχὰς του, τὰς γνώμας του καὶ τὰς ἀποφάσεις του ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Ὁ κ. Μητσόπουλος εὐχαριστεῖ τὸν προκληθέντα διὰ τὰ λεγθέντα, τὰ ἐνισχύοντα τὴν πρότασιν του, καὶ ἐπιμένει νὰ διαφυσθῇ τὸ γράβην περὶ συμμετοχῆς τοῦ κ. Πολίτου εἰς τὴν ἀντιπροσωπείαν τῆς Ἑλλάδος.

Ν. Στράτος. Αὐτὸ το ὄνομα πρέπει νὰ διαγραφῇ ἐκ τῶν καταλόγων τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας.

Ὁ κ. Μητσόπουλος συμφωνεῖ εἰς τούτο, διότι ὁ κ. Πολίτης, συνεργὸς τοῦ τυράννου, εἰργάσθη διὰ νὰ παραστήσῃ, ὅτι καὶ Δυναμεῖς εἶχον δικαιοῦντα προστασίας

ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ ζητεῖ ἵνα τὸ σῶμα, κηρυσσόμενον Συντακτικὴ Συνέλευσις, διαδηλώσῃ τὸ ἀνεξάρτητον καὶ κυρίαρχον τῆς Χώρας ἀπὸ τοῦ 1827. Νέαν δουλεῖν δὲν δεχεται ὁ λαὸς καὶ ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ. (Χειροκροτήματα).
Ἡμεῖς οἱ ἴδιοι θὰ ἐξηγείρομεν τὴν Ἑλληνικὴν λαὸν καθ' οἷσάδηποτε προσπαθεῖας πρὸς μείωσιν τῆς ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας.

Ὁ κ. Ν. Σιγάτος ἀπαντῶν εἰς σχετικὴν φράσιν τοῦ βήτορος λέγει ὅτι οὗτος ἐμίλησε μόνον περὶ τῆς μιᾶς τῶν συνθηκῶν τῶν Σεβρών, τῆς ἀπορώσεως τὴν ἀναγκάζουσιν τῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων, οὐχὶ δὲ περὶ τῆς ἐτέρας τῶν συνθηκῶν τῆς ἀπορώσεως τῆς μειονοψηφίας. Λέγει οὖν περὶ τῆς πρώτης εὐμεθεῖς ὅλοι οἱ Ἕλληνες εἰσὶν οἱ ν' ἀγωνισθῶμεν, διὰ τὴν τὴν διατηρήσωμεν καὶ τὴν ἐκτελέσωμεν. Διὰ τὴν ἄλλην εἰμεθεῖς πρόθυμοι νὰ συζητήσωμεν, ὡς διακηρύξωμεν, ὡς καὶ εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς τότε Ἀντιπολιτευσεως ἀνεγράφημεν, πρὸς τὸν λαὸν ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶναι κυρίαρχος καὶ ἀνεξάρτητος. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. Μητσόπουλος, κατὰ κλήρον, ζητεῖ τὸ ζήτημα τῶν ἑλληνικῶν δικαιωμάτων περὶ ἀνεξαρτησίας τῆς Χώρας νὰ συζητηθῇ ἰδιαιτέρως, καὶ φανερῶν ὅτι εἶναι ἤδη Συντακτικὴ Συνέλευσις τὸ σῶμα ζητεῖ ὅπως διὰ ψήφισματος οἱ μετασχόντες τῆς τυραννίας, εἴτε εἰς τὸν στρατὸν, εἴτε εἰς τὴν κλήρον, εἴτε εἰς τὴν δικαιοσύνην, εἴτε εἰς ἄλλον κλάδον τῆς Διοικήσεως εὐρίσκονται, ἀποκλεισθῶσι τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας, διὰ δὲ τὴν τριανδρίαν ἐρισθῇ θάνατος παρὰ τῆς Συνελεύσεως (Χειροκροτήματα).

Λύεται μετὰ τοῦτο συναινέσει τῆς Συνελεύσεως ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8 μ. μ., διὰ τὴν ἐπανακληρῶθῃ ἄρτιον ὥρᾳ 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Σ. Τσιακόπουλος
Ἀν. Σκιαδαρέσης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Γ'

Τῆς 22 Ἰανουαρίου 1921.

Ὁρᾷ 5 καὶ 35' μ. μ. ὁ κ. Πρόεδρος, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας, κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θωροεῖα.

Ἀναγινώσκονται ἀκολουθῶς καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Πρόεδρος. Ἀνακρινῶ πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅτι σήμερον τὴν πρώτην τὸ Προεδρεῖον τοῦ Σώματος εἶχε τὴν τιμὴν νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως. Παρκαλλῶ τὸν κ. Γραμματεῖα ν' ἀναγνώσῃ πρὸς τὴν Συνέλευσιν τὴν Προσφώνησιν τοῦ Προεδρείου καὶ τὴν Ἀντιφώνησιν τῆς Α. Μεγαλειότητος.

Ὁ κ. Γραμματεὺς ἀναγινώσκει πρῶτον τὴν Προσφώνησιν τοῦ Προεδρείου ἔχουσαν οὕτω:

«Τὸ Προεδρεῖον τῆς Γ' Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως λαμβάνει τὴν τιμὴν ν' ἀναγγεῖλῃ πρὸς τὴν ὑμετέραν Μεγαλειότητα τὴν νόμιμον τοῦ σώματος συγκροτήσιν καὶ νὰ καθυποβάλῃ Αὐτῇ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ βαθυτάτου σεβασμοῦ τῆς.

Τὰ γεγονότα τῆς τελευταίας τετραετίας κατέστησαν ἀναγκάειν καὶ ἀπαράρτητον τὴν συγκρότησιν Συντακτικῆς Συνελεύσεως, καλουμένης ὅπως ἀποκαταστήσῃ πλήρως τὰς κατεχόμενους λαϊκὰς ἐλευθερίας καὶ ἐπαναφέρῃ ἐν τῇ προστακούσῃ ἰσχύϊ τὰς συνταγματικὰς ἐγγυήσεις, τὰς τοσοῦτον βαθέως ἐραιζωμένους ἐν τῇ ἐθνικῇ συνειδήσει. Ἐν τῇ ἐργασίᾳ δὲ ταύτῃ ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις μετὰ πεποιθήσεως ἀτενίζει πρὸς τὸν ἐπανελθόντα λατρετὴν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων, τὸν Ὁποῖον διὰ τοῦ δημοψηφίσματος τῆς 22 Νοεμβρίου ὁμόφωνος καὶ πανηγυρικῇ ἐκδήλωσις πανελληνίου πόθου ἐπανεφάρσεν εἰς συνέχισιν τῶν ὑψηλῶν Αὐτοῦ καθηκόντων.

Τῶν ἐθνικῶν ἰδεωδῶν ἡ ολοκληρωτικὴ προχρηματοποίησις σὺν τῇ τελείᾳ ἀποκαταστάσει τῆς εὐρύθμου καὶ κανονικῆς λειτουργίας τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος πέποιθεν ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις ὅτι θέλει ἐπιστεφῇ τὸ ἔργον αὐτῆς.

Τὸ Προεδρεῖον τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως εὐχεταὶ ὁλοφύγως, Μεγαλειότητα, ὅπως ὁ Ὑψιστος σκέπῃ τὴν Πατριδα καὶ τὴν λαοφιλεῖ αὐτῆς Βασιλεῖαν».

Μεθ' ὁ κ. Γραμματεὺς ἀναγινώσκει τὴν Ἀντιφώνησιν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ἔχουσαν οὕτω:

«Μετὰ χαρᾶς βλέπω τὸ Προεδρεῖον τῆς Γ' Ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως προσερχόμενον ἵνα μοὶ ἀναγγεῖλῃ τὴν καταρτισμὸν τοῦ σώματος. Ἡ θέλησις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, πανηγυρικῶς ἐκδηλωθεῖσα ἐν τῇ δεθείσῃ εὐ-

ρείς ἐντολῇ δι' ἧς περιεβλήθησαν οἱ κ. κ. πληρεξούσιοι, πέποιθα ὅτι θέλει εὖρεϊ τὴν εὐτοχὴν αὐτῆς ἀποτύπωσιν ἐν τῷ ἔργῳ τῆς Συνελεύσεως, τὰ ὅρια καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ ὁποίου ἐχάραξαν τὰ γεγονότα τῆς τελευταίας τετραετίας, ἐξ ὧν ἀπερρέυεν ἡ ἀνάγκη τῆς συγκαλήσεως Συντακτικῆς Συνελεύσεως. Ὑπὸ τὴν σκέπην δὲ τῶν δικτάζων τοῦ Συντάγματος, οἷον θὰ διακορμίσωσιν αὐτὸ συμφώνως πρὸς τὰς συγχρόνους ἀντιλήψεις καὶ ἀνάγκας τὰ ῥῶτα τῶν κυρίων πληρεξούσιων, πέποιθα ὅτι θὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἀπρόσκοπος λειτουργία τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, ὁ σεβασμὸς τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ τὴν ὑπερτάτην ἐγγύησιν τῆς προσηκούσης ἐπ' ἀρχαῖῳ τῆς Πατρίδος ἐνκοπήσεως, τῶν κρατικῶν ἐξουσιῶν.

Ἐπὶ τοῦτοις εὐχαριστοῦμαι, κύριοι, ἵνα ὁ Ὑψίστος σκέπη καὶ προστατεύῃ τὴν φιλότιμον ἡμῶν Ἑλλάδα.

Τὴν ἀνακοίνωσιν ταύτην ἐκάλυψαν ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγαὶ ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως ἐκ μέρους τῶν κ. κ. πληρεξούσιων.

Λαμβάνει κατόπιν τὸν λόγον ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κ. Δ. Γ. Ράλλης, ὅστις ἀνακοινᾷ τὰ ἑξῆς.

Δ. Γ. Ράλλης (Πρωθυπουργός, Προκυψάσης, κύριοι, διαφωνῶντας, ἐν τῷ Ὑπουργ. Συμβουλίῳ ἐπὶ σοβαρῶν ζητημάτων, ἀρρῶντων τὴν παράστασιν τῆς Κυβερνήσεως, ἐθεώρησα ὅτι εἶχον καθήκον νὰ ὑποβάλω πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα τὴν παρτίτσιν μου ἐκ τῆς θέσεως τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργοῦ τῶν Ἑξωτερικῶν καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῆς Διακρίσεως, ὅπως ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῆς Μεγαλειότητός Του ἐπὶ τῶν διαφόρων ζητημάτων τὰ ὁποῖα προέκυψαν ἐν τῷ Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ καὶ ἤγαγον εἰς διαφωνίαν. Συγχρόνως ὑπέσχετο εἰς τὴν Α. Μεγαλειότητι τὴν παρτίτσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, ὅστις εὐηρετήθη νὰ μοὶ τὴν ἀποστείλῃ.

Παρακαλῶ τὴν Συνέλευσιν, ὅπως εὐαρεστηθῇ νὰ διακόψῃ τὰς συνεδριάσεις αὐτῆς μέχρις οὗ ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς προκυψάσης κρίσεως, πρέπει δὲ νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν τῆς ἡ Συνέλευσις, ὅτι ἡμέτερος μετὰ τὸν κατὰ τὴν ἐκείνην ἡμετέρας ἀναγκάζει θὰ προσελθῶμεν ἐνώπιον ὧν καὶ θὰ κρίνητε περὶ τῶν λόγων οἵτινες ἤγαγον εἰς τὴν διαφωνίαν.

Ὁ κ. Γ. Πῶπ λέγει ὅτι λαμβάνει ὑπὸ σημείωσιν τὰς δηλώσεις ταύτας τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Λύεται μετὰ τοῦτο, συνκινεῖται τῆς Συνελεύσεως, ἡ συνεδρίασις ὥρα 5 καὶ 50' μ. μ., τοῦ κ. Προέδρου δηλώσαντος ὅτι θὰ καλέσῃ τὴν Συνέλευσιν ἕκαστῃ ἡμέρᾳ τῆς ὑπουργικῆς κρίσεως.

Ὁ Πρόεδρος
Σίμος Μπαλάνος

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Ἰακώβου
Γ. Α. Κρεστενίτης

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις, σήμερον τὴν 22 Ἰανουαρίου ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Περικτερεῖν τοῦ ἔτους 1921 ὁ κάτωθι ὑπογεγραμμένος πληρεξούσιος Καλλιπύλεως κύριος Γεώργιος Ἐξηντάρης, τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου κ. Κ. Ἀργακάρη Λομβάρδου, ἔδωκεν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὸν συντακτικὸν ὅρκον ἔχοντα οὕτως:

«Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἀγίας, ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος, ὅτι, πιστὸς εἰς τὸν Συνταγματικὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα· ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιβαῖνον εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διακορμίσιν τοῦ πολιτεύματος, ὅπως ἐξικραλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Ὁ Ἱερεὺς
Α. Παπαϊκονόμου
Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Ὁ ὀρκισθεὶς
Γ. Ἐξηντάρης
Οἱ Γραμματεῖς
Σπ. Τσιακόπουλος
Στρ. Γεωργιλαδάκης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Ζ'.

Τῆς 25 Ἰανουαρίου 1921.

Ὅρα 4 καὶ 35' μ. μ. ὁ προεδρεύων α' Ἀντιπρόεδρος κ. **Σίμ. Μπαλάνος** ἀναλθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας, κηρύσσει τὴν ἐνάρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεώρετα.

Ἀναγινώσκονται ἀκολουθῶς καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Καλοῦνται εἰτα ὑπὸ τοῦ κ. Ἀντιπροέδρου καὶ ὀρκίζον-

ται ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου οἱ πληρεξούσιοι Σαράντα Ἐκκλησιῶν καὶ Ἀντ. Βεζιρζόγλου, Ριζιδεστοῦ καὶ Θεολόγος Ἐξηνητάρης καὶ Ἰωάν. Παπαπαδόπουλος, Λεσβίου καὶ Δ. Σάββας, Ἰωαννίνων καὶ Τιμ. Μπότσαρης καὶ Ἑρμοπολεως καὶ Δ. Βοκοτόπουλος δόντες τὴν συνταγματικὴν ὁρκὸν ἔχοντα οὕτως:

«Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας, ὑπερουσίας καὶ ἀδικιέρτου Τριάδος, ὅτι, πιστοὶ εἰς τὸν Συνταγματικὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσωμεν εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα, ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνωμεν οὐδὲ θὰ ψηφίσωμεν τι ἀντιβᾶννον εἰς τὰς πεποιθήσεις μας καὶ ὅτι θὰ συντελέσωμεν εἰς τὴν διαρρύθμισιν τοῦ πολιτεύματος, ὅπως ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Καλεῖται ἐπίσης ὁ πληρεξούσιος Ἐβρου καὶ Χαμίτ Χαμίτ Βεηζαδέ, ὅστις δίδει ἐπὶ τοῦ Κορηνίου τὸν συνταγματικὸν ὁρκὸν ἔχοντα οὕτως:

«Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ τοῦ μόνου Αὐτοῦ Προφήτου, ὅστις εἶναι ὁ Μωάμεθ, ὅτι, πιστὸς εἰς τὸν Συνταγματικὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα, ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιβᾶννον εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διαρρύθμισιν τοῦ πολιτεύματος, ὅπως ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ», κατὰ τὰ κάτωθι παρὰτιθέμενα πρωτόκολλα ὁρκωμοσίας.

Πρόεδρος. Λαμβάνω τὴν τιμὴν ν' ἀνακινώσω πρὸς τὴν Συνέλευσιν τὸ ἐξῆς ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀποσταλὲν πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως, ἔχον οὕτω:

«Πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Γ' ἐν Ἀθήναις Ἑθνικῆς Συνελεύσεως.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω ὑμᾶς, ὅπως εὐαρεστούμενος ἀνακινώσῃτε εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς εὐηρεστήθη ν' ἀποδεχθῇ τὴν παρτίτησιν τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ Δημητρίου Γ. Ράλλη καὶ νὰ διορίσῃ Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τὸν κ. **Νικόλαον Καλογερόπουλον**. Ὡσαύτως εὐηρεστήθη ν' ἀποδεχθῇ τὴν παρτίτησιν τῶν Ὑπουργῶν κ. κ. Π. Τσαλ-

δάρη, Ν. Π. Καλογερόπουλου, Θ. Ν. Ζαήμε, Δ. Π. Γούναρη, Ι. Δ. Ράλλη καὶ Π. Κ. Μαυρομιχάλη, καὶ νὰ διορίσῃ Ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας τὸν κ. Π. Τσαλδάρη, ἐπὶ τοῦ Ἐπισιτισμοῦ καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν τὸν κ. **Πέτρον Πρωτοπαπαδάκη**, ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης τὸν κ. **Νικόλαον Γ. Θεοτόκη**, ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῆς Περιθάλψεως τὸν κ. **Θεόδ. Ν. Ζαμην**, ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν τὸν κ. **Δημήτριον Π. Γούναρη**, ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν τὸν κ. **Ἰωάν. Δ. Ράλλη**, ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας τὸν κ. **Πέτρον Κ. Μαυρομιχάλη** καὶ ἐπὶ τῆς Γεωργίας τὸν κ. **Γεώργιον Μπαλτατζή**.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰανουαρίου 1921

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου
Νικόλαος Π. Καλογερόπουλος».

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κ. **Ν. Καλογερόπουλος** ἀνακινῶν εὐθὺς ἀμέσως ὅτι ὑπέβαλε τὴν παρτίτην αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Μ. καὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν Ναυκῶν κ. Ἰωάννης Δ. Ράλλης, ἥτις καὶ ἐγένετο δεκτὴ. Ἀκριβῶν δὲ κατόπιν τὴν λόγον ἀπὸ τοῦ θέματος ποιεῖται τὰς ἀκολουθοῦσας ἐγγράφους δηλώσεις πρὸς τὴν Συνέλευσιν.

Ν. Καλογερόπουλος (πρωτ.) Κληθέντες εἰς τὴν δικδοχὴν τῆς προκατάρχου Κυβερνήσεως, ἡς τὰ πλεῖστα μέλη τῆς ἡμετέρας μετεῖχον, προσερχόμεθα ἐνώπιον ὑμῶν, κύριοι πληρεξούσιοι, ὅπως βεβαιώσωμεν ὅτι αἱ ιδέαι τῶν προκατάρχων ἡμῶν, αἱ σαφῶς διατυπωθεῖσαι ἐν τῷ πρὸς τὴν Συνέλευσιν τούτην, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, βασιλικῷ λόγῳ, θέλουσιν ἐξακολουθήσει ἀποτελοῦσαι ἀπαραγκλίτως τὸ πρόγραμμα ἡμῶν.

Ἐσχάτως ἡ Ἑλλὰς ἐκλήθη ὑπὸ τῶν μεγάλων αὐτῆς Συμμάχων, ὅπως συμμετάσχῃ Συνδικαστικῶς ἐν Λονδίνῳ, ἀσχοληθησομένης εἰς τὸ Ἀνατολικὸν ζήτημα.

Πάντως ἡ συνθήκη τῶν Σεβρῶν θ' ἀποτελέσῃ τὴν μόνον βᾶσιν τῶν ἐν Λονδίνῳ διαπραγματεύσεων, ὡς ἐκπροσωποῦσα τὴν κατὰ τὸ δυνατόν ἐν τῷ παρίντι δικαίωσιν τῶν πόθων τῶν ὑπὸ τὴν Τουρκικὴν δεσποτεῖαν διατελεσάντων λαῶν.

Μεταξὺ τῶν λαῶν τούτων ἡ Ἑλληνικὴ Φυλὴ εὐρηταὶ ἐν τῇ πρώτῃ γρχμῇ τῶν θυσιῶν καὶ ὧς ἔθνος καὶ

ὡς Κράτος. Δὲν ἀπώκησε δὲ ἡ Ἑλλὰς ν' ἀναλάβῃ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐπιβολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῆς συνθήκης ταύτης, οὐδὲ θ' ὑστερήσῃ τὸ παράπαν πρὸς ταύτην τὴν κατεύθυνσιν, ὑπὸ τὴν παροῦσαν Κυβερνήσιν, πτωχὴν ἔχουσαν τὴν γνώμην ὅτι ἐμμένονσα εἰς στενὴν συνεργασίαν μετὰ τῶν συμμάχων θ' ἐμπεδώσῃ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν εὐνομίαν ἐν Ἀνατολῇ καὶ διὰ νέων ἐν ἀνάγκῃ θυσίων, εἰς ἃς εἶναι πρόθυμος πάντοτε, καὶ νῦν εἴπω ποτε, ὁμόφρων καὶ σύσσωμος ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Τὴν Ἑλλάδα θ' ἀντιπροσωπεύτῃ εἰς τὴν Διάσκεψιν αὐτὸς ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, πεποιθὼς ἐπὶ τὴν ἀμέριστον καὶ κρατικὴν ὑποστήριξιν τῶν ἐνδιόξων Συμμάχων μας, ἧς ἡ Ἑλλὰς ἔσχε τόσα δείγματα καὶ ἥτις προκαλεῖ ἐνδελεχῶς καὶ ἀπαρκεσιώτως εὐγνώμονα τὰ αἰσθημάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ πρὸς αὐτάς.

Πεποιθότες εἰς τὴν μετ' ἐμπιστοσύνης ὑποστήριξιν τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως θέλομεν καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν ὑπὲρ τῆς εὐδωσέως τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων. (Χειροκροτήματα).

Προκειμένου μετὰ ταῦτα νὰ ὁμιλήσωσιν ἐπὶ τῆς γενικῆς καταστάσεως κατὰ τὴν τελευταίαν τετραετίαν οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Α. Σουλιώτης Νικολαΐδης** καὶ **Περ. Ι. Ἀργυρόπουλος** δηλοῦσιν ὅτι παραιτοῦνται τοῦ λόγου.

Λαμβάνει εἰς τὴν λόγον ὁ κ. **Ν. Στράτος** ἐπὶ τῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως, ὅστις λέγει τὰ ἑξῆς :

Μετὰ τὰς δηλώσεις εἰς τὰς ὑπῆλθε προέβη ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, καταλήγων εἰς τὴν πεποιθητὴν ὅτι ἡ Συνέλευσις θ' περιβάλῃ διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς τὴν νέαν Κυβέρνησιν, ὅπως ἐνισχύσῃ τὸ ἔργον τῆς τὸ σχετιζόμενον ἀμέσως πρὸς τὴν διαχείρισιν τῶν ὑπερτάτων ἐθνικῶν συμφερόντων, ἅτινα εὐρεῖται σήμερον πρὸ τῆς ἐρεύνης τῆς Εὐρώπης, νομίζω πρέπον νὰ δηλώσω πρὸ πάσης ψηφοφορίας, ὅτι θ' πράσχω μὲν ψῆρον ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὁμοῦ μετὰ τῶν συναδέλφων μεθ' ὧν συνεργάζομαι, ἀλλὰ δικτυπῶν ὠρισμένως ἐπιφυλάξεις διὰ τὰ μέχρι τοῦδε πεπραγμένα. Ἐνώπιον τῆς Διασκέψεως τῆς 8ης Φεβρουαρίου τίθεται ὑπὸ συζήτησιν τὸ ἑλληνικὸν ζήτημα, σχετιζόμενον πρὸς τὸ ὅλον Ἀνατολικὸν ζήτημα, μὲ βάσιν τὴν συνθήκην τῶν Σεβρῶν καὶ μὲ τὴν ἐπιρύλαξιν ὅτι θ' συζητηθῶσιν αἱ τροποποιήσεις, αἵτινες ἐκ τῶν νέων περιστάσεων ἐνδείκνυνται. Ἡ φρασολογία

τοῦ κοινοπονηθέντος ἡμῶν πρωτοκόλλου τῆς Συνδιασκέψεως δὲν ἀποδεικνύει ὅτι ἐλήφθη ἀπόφασις ἐκτὸς ὑπὲρ τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν, ἀποδεικνύει ὅμως ὅτι ἐλήφθη ἀπόφασις, ἵνα συζητηθῇ τὸ ζήτημα τῆς ἀναθεωρήσεως τῆς συνθήκης ταύτης.

Ὁμιλῶν περὶ τῆς μειαδικείας τῆς Ἑλληνικῆς Ἀντιπροσωπείας εἰς Λονδίνον τανύζει ὅτι θεωρεῖ τὴν συνθήκην τῶν Σεβρῶν ὡς τὸ κατώτατον ὅριον ἱκανοποιήσεως τῶν δικαίων τοῦ ἔθνους ἀπέναντι τῶν θυσίων αὐτοῦ καὶ τῶν αἱμάτων τὰ ὅποια ἔχυσεν, ὅχι μόνον κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον, ἀλλὰ ἅρ' ἧς συνέστη τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος καὶ ἅρ' ἧς ἤρξατο μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγὼν.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα. (Χειροκροτήματα).

Ν. Στράτος.—Φρονῶ ὅτι τὰ δίκαια τῆς Ἑλληνικῆς Χώρας δὲν κρίνονται ἐπὶ τῇ βράσει ἐνὸς πολέμου καὶ μόνου. Ταῦτα δημιουργεῖ ἡ μακρὰ ἱστορία τῆς Φυλῆς, ἱστορία μαρτυρίων καὶ ἐθελουσιᾶς πάντων τῶν τέκνων τῆς, ἡ ἀδιάλειπτος αἰματοχυσία καὶ ἡ εἰς χρεῖμα θυσία τοῦ ἔθνους, αἱ ὅποια ἐδημιούργησαν τίτλους, οὓς δὲν δύναται τις νὰ παρίδῃ. Ἐν οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς, οἱ μεγάλοι ἡμῶν Σύμμαχοι, πρὸς οὓς εἴμεθα εὐγνώμονες δι' ὅσα διέπραξαν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, ἐν ἔχρυσι ζήτημα νὰ λύσωσι δικαίως κατὰ τῆς ὁμῆρου ἐπικρατείας, τὸ ζήτημα τῆς περιφερείας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. Στράτος συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ προσπάθειά πρὸς ἀναθεώρησιν τῆς συνθήκης πρὸς ὄφελος τῆς Τουρκίας δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀποτελέσματα, διότι ἡ δύναμις καὶ τὸ σθένος μεθ' οὗ ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία θ' ἐρρασθῇ ἀναμειψθητήτως θ' συντελέσῃ ὥστε ἡ ἀπόφασις τῶν ἰσχυρῶν νὰ στραφῇ μόνον τιμωρὸς κατὰ τοῦ Κράτους τὸ ὅποιον ἀρνεῖται νὰ ἐκτελέσῃ συνθήκην ὑπογραφῆσαν. (Χειροκροτήματα). Ἐπίσης ὑπάρχουσι κίνδυνοι ἐκ τῶν τάσεων μεγάλων Κρατῶν, νὰ ἐπιτύχωσιν ἀναθεώρησιν τῆς συνθήκης ἐπ' ὄφελος τῆς Τουρκίας, θυσιαζομένων τῶν ἑλληνικῶν συμφερόντων, πρὸς ἀποκατάστασιν δῆθεν τῆς εἰρήνης ἐν Ἀνατολῇ.

Δ. Γούναρης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Καὶ πρὸς συνέχισιν τῆς ἀλληλοσφραγῆς.

Ν. Στράτος. Ἀκριβῶς. Οἱ κίνδυνοι οὗτοι δύναται νὰ ἀποκρουσθῶσι, μόνον ὅταν ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία

παρίσταται εξουσιοδοτημένη παρὰ τοῦ Ἔθνους, ἵνα διαδηλώσῃ πανηγυρικῶς, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος εἶναι ἑτοιμον, ἵνα πανστρατικῶς ἐπιβάλῃ τὴν τήρησιν τῆς συνθήκης εἰς τοὺς ἀρνούμενους τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς. (Χειροκροτήματα). Τὴν θέλησιν ὁμοῦς ταύτην τοῦ Ἔθνους, δὲν ἀρκεῖ νὰ διαδηλώσωσιν οἱ κυβερνήται τῆς σήμερον, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη ῥητῶς νὰ δηλωθῇ πρὸς τοὺς Συμμάχους, ὅτι εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη πλήρης νὰ ἐπικρατήσῃ ἐμπιστοσύνη πρὸς τὴν ἑλληνικὴν πολιτικὴν, ἵνα ἀρεθῶσι λελυμένοι καὶ χεῖρες τῆς Ἑλλάδος καὶ στρατιωτικῶς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς δεδομένης εἰς αὐτὴν ἐντολῆς. Διότι ἡ ἐντολὴ ἦτο ἀνέκαθεν περιωρισμένη τοπογραφικῶς. Ἴνα ὁ Στρατὸς ἐπιβάλῃ τὴν δύναμιν τῶν ὁπλῶν αὐτοῦ εἶναι ἀνάγκη νὰ λυθῶσιν αἱ χεῖρες του καὶ νὰ μὴ ἴσταται ἀπλοῦς φρουρὸς. Ἐὰν ἐξακολουθήσῃ ἡ κατὰστασις αὕτη, ὁ Στρατὸς εἶναι καταδικασμένος νὰ ὑφίσταται ἀπωλείας αἵματος καὶ κόπων, χωρὶς νὰ δύνηται νὰ πληῖξῃ τὸν ἀντίπαλον.

Ὁ κ. Ν. Στράτος τονίζει κατόπιν τὴν ἀνάγκην τῆς ἄρσεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἀποκλεισμοῦ, διότι ἡ ἐξάντλησις τῶν συμμάχικων πιστώσεων γεννᾷ δυσχερεῖς εἰς τὸ συνάλλαγμα, ἔχοντες δ' ἀνάγκην δανείων καὶ ἀκόμη καὶ ἐσωτερικῶν δανείων, ὧν τὴν πραγματοποίησιν καθίστα ἄδύνατον ἡ στάσις τῶν Συμμάχων. Ἐπιμένει ὅτι ἡ ὑψοῦς τοῦ συναλλάγματος ὀφείλεται εἰς τὴν παρεμπόδισιν τῆς ἀναλήψεως τοῦ ὑπολοίπου τῶν πιστώσεων ἐκ τοῦ δανείου τῶν 750 εκατομμυρίων, ἡ δὲ ἐξάντλησις τοῦ δικηθείμου συναλλάγματος τῆς Χώρας πρὸς προμήθειαν ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ διαφόρων εἰδῶν ἀΐζειν τὴν τιμὴν τοῦ συναλλάγματος καὶ ἐνισχύει περισσώτερον τὴν οἰκονομικὴν στενοχωρίαν. ὥστε νὰ καθίσταται ἄδύνατος ἡ διὰ νέων δαπανῶν συνέχισις τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν. Λέγει κατόπιν ὅτι ἡ Συνέλευσις πρέπει νὰ γνωρίζῃ πάσας τὰς λεπτομερεῖας, διὰ νὰ κρίνῃ περὶ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως, ἥτις εἶναι πλήρης δυσχερειῶν, διότι δυστυχῶς εἰς τὸ πνεῦμα τῆς διπλωματίας τῶν Συμμάχων εἶναι ἐμπειλεγμένα περὶ τὸ ζήτημα τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν ζητήματα συνδεόμενα πρὸς τὴν ἀσκήσιν τῆς κυριαρχίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ζητήματα συνδεόμενα πρὸς τὸ δικαίωμα τὸ ἀπόλυτον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τῆς αὐτοδιοικήσεως αὐτοῦ,

διὰ τῆς ἀνακηρύξεως Βασιλέως Ἐκείνου, τὸν Ὀποῖον ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ θέλει, καὶ τῆς ἐκλογῆς Κυβερνήσεως, τὰς ὁποίας ἡ πλειονοψηφία τοῦ Ἔθνους ᾔθελεν ἐγκρίνει. Διὰ τοῦτο ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεῖα μεταβαίνει εἰς Λονδίνον ἔχει τὸ καθήκον νὰ ἀρῇ τὰς ὑπαρχούσας παρεξηγήσεις ἐκ τῶν φληναφημάτων καὶ σιγχιμεροτήτων, αἵτινες ἐπὶ τριετίαν διεδόθησαν εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἑλληνικῆς Δυναστείας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ κυβερνητικοῦ βίου καὶ αἴρουσιν ὃ ἀποκαταστήσῃ ὅχι ἀπλῶς φιλικὰς σχέσεις, ἀλλὰ σχέσεις ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης μετὰ τοῦ Κράτους τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τῶν Συμμάχων. Καταλήγων λέγει ὅτι θὰ δώτῃ ψῆρον ἐμπιστοσύνης διὰ τὸ περαιτέρω ἔργον, ἐπιφυλασσόμενος δι' ὅτι παρελείβῃ νὰ γίνῃ κατὰ τὸ διακρούσαν διάστημα ἀπὸ τῶν ἐκλογῶν μέχρι σήμερον.

Ὁ κ. Φ. Δραγούμης δηλοῖ κατ' ἐντολὴν τῶν συναρχόμενων ἀνεξαρτήτων Πληρεξουσίων τὰ ἑξῆς:

«Κατ' ἐντολὴν ἀνεξαρτήτων συμπραττόντων δηλοῦμεν ὅτι μολοντι ἡ παρούσα Κυβέρνησις δὲν ἀντιπροσωπεύει πάσας τὰς ἀποχρώσεις τῆς πλειονοψηφίας, ἣν ἀποδέχεται τὸ πρόγραμμα τοῦ τῆς κατὰ τὰς ἐκλογὰς συναρχόμενης Ἀντιπολιτεύσεως, ἅς ἡ λαϊκὴ ψῆφος ἐστειλεν ἐνταῦθα, θὰ παράττωμεν τὴν ἐμπιστοσύνην ἡμῶν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, διαδηλοῦντες διὰ ταύτης τὴν ἀπόφασιν ἡμῶν ὅπως παραιρεῖσθωμεν ἡνωμένοι.

α') Πρὸς ἐξουδετέρωσιν πάσης ἐκδιουργίας, ἀσκομένης ἐξω τῆς αἰθούσης ταύτης πρὸς διάσπασιν τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος.

β') Πρὸς διακρύψιν τῆς ἀκεραιότητος τοῦ Κράτους καὶ ἐκτέλεσιν, ἀλλήλεγγυως μετὰ τῶν Συμμάχων, τῶν ἐκ τῆς συνθήκης ὑποχρεώσεων τῆς Ἑλλάδος καὶ

γ') Πρὸς πλήρη ἀποκατάστασιν τοῦ πολιτεύματος καὶ ἐκκράτισιν τῆς ἐσωτερικῆς ἐλευθερίας.

Οὕτω πράττοντες ἐλπίζομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐν τῷ πατριωτικῷ αὐτῆς θὰ πράξῃ πᾶν ὅ,τι ἐπιβάλλει ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων». (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. Γ. Πῶπ ἐρωτᾷ: Ἐτεθεῖ ζήτημα ἐμπιστοσύνης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως; Γίνεται συζήτησις ἐπὶ τῶν δηλώσεων ἡ ὑπάρχει πρότασις ἐμπιστοσύνης, τὴν ὁποῖαν ἀγνοοῦμεν; Διότι, ἂν ἀντελήθῃ καλῶς, ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἠθέλησε νὰ δώτῃ μορφήν προκλητικῶς ψήφου ἐμπιστοσύ-

νης εις τὰς ανακοινώσεις τὰς ὁποίας ἐποιήσατο. Ὑμεῖς δέ, κύριε Πρόεδρε τῆς Συνελεύσεως, ἐκκλέσχετε εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὰς κυβερνητικὰς δηλώσεις τοὺς κ. Πληρεξούτους εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῶν ἐργασίαν, ὡς ἀναγράφεται ἐν τῇ ἡμερησίᾳ Διατάξει, ἀλλ' ἐπὶ ἤλθεν ἡ διακοπὴ τοῦ κ. Πληρεξουσίου ἐξ Αἰτωλοκαρνανίας καὶ ἤρξατο σειρὰ δηλώσεων.

Ἐπομένως παρκαλλῶ ὑμᾶς, κύριε Πρόεδρε, νὰ διευκρινίσαι τὴν κατὰστασιν, συγχρόνως δὲ παρκαλλῶ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ δηλώσῃ, ἂν πρόκειται ὅπως νὰ διεξαχθῇ πολιτικὴ συζήτησις, ποῦ θὰ εἶναι τὰ ὅρια τὰ ἐπιτροπεύμενα εἰς μίαν τοιαύτην πολιτικὴν συζήτησιν, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἂν θὰ ρηθῶμεν διὰ τῆς συζητήσεως εἰς συμπέρασμα παροχῆς ἢ ἀρνήσεως ψήφου ἐμπιστοσύνης. Διότι νομίζω ὅτι ἄλλως ἐπὶ τοσοῦτῳ σοβαρῶν ζητημάτων καὶ τόσῳ λεπτῶν θεμάτων δὲν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ διεξαχθῇ συζητήσεις ἐλεγκτικῆς τῆς πορείας τῆς Κυβερνήσεως σύμφωνα πρὸς τοὺς πόθους καὶ αὐτῆς καὶ ὁλοκληρῶς τῆς Συνελεύσεως, τοῦτέστι σύμφωνα πρὸς τὰς ὑπηγορευμένας ἐπιφυλάξεις ὑπὸ τῆς λεπτοτάτης καὶ κρισιμωτάτης περιόδου τῶν περιπετειῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν τῆς Χώρας.

Ν. Καλογερόπουλος (Πρωθυπουργός). Διὰ τῶν συντόμων δηλώσεων, ἃς ἔλαβον τὴν τιμὴν ν' ἀνακρινώσω πρὸς τὴν Συνέλευσιν, ἐσημείωσα καθ' ὅσον πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἐν γένει πολιτικὴν. Ἡ πολιτικὴ τὴν ὁποίαν ἡ παρούσα Κυβέρνησις θ' ἀκολουθήσῃ εἶναι αὐτὴ αὐτὴ ἡ πολιτικὴ ἣτις ἐφημεύσθη ὑπὸ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως, ἥς κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ ἡμεῖς μετείχομεν καὶ ἡ ὁποία ἀνεγράφη ἐν σαφέστερον εἰς τὴν Βασιλικὴν Λόγον, τὴν ἀπαγγεληθέντα ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν ἡμῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς προσκλήσεως τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τοῦ Λονδίνου, ἀνεκοινώσα ἐκεῖνα, τὰ ὅποια λεπτομερῶς καὶ διὰ τῶν ἀνακοινώσεων τοῦ Τύπου εἶνε γνωστὰ εἰς ὑμᾶς, ὅτι καλούμεθα εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν, ἀλλ' ἡ Συνδιάσκεψις ἐκεῖνη θὰ περιστραφῇ εἰς ἐξέτασιν τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν καὶ ὅτι βεβαίως ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλην ἀντίληψιν παρὰ ἐκεῖνην, τὴν ὁποίαν διετύπωσε καὶ ὁ ἀξιότιμος, ἐξ Αἰτωλοκαρνανίας πληρεξούσιος, ὅτι τὰ ἀποφασισθέντα διὰ τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν εἶναι τὸ ἐλάχιστον ὅριον τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν συμφερόντων. (Χειροκροτήματα).

Περαιτέρω προσέθη καὶ ἐζήτησε νὰ ἀρθῇ πᾶσα ἀμφισβόλια ἐν τῇ δικαιοῇ αἰσθητήποτε ὑπάρχοντα περὶ τῆς πολιτικῆς τῆς Ἑλλάδος. Μετὰ τὴν ἀφορμὴν, τὴν ὁποίαν δικαίως ἔδωκεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Ὑψίων πληρεξούσιος, λέγει ὅτι ἡ Ἀντιπροσωπεία ἡ Ἑλληνικὴ τὸ πᾶν θὰ πρᾶξῃ πρὸς εὐδωσιν τῶν ἐλλ. συμφερόντων. Νομίζω, προσθέτει, ὅτι τοιαύτην δὴλωσιν ποιητάμενος πρὸς τὴν Συνέλευσιν ἱκανοποιῶ τὰς ἀξιώσεις τῶν ἀξιολόγων προκαληφάντων, διότι οὐδὲν ἐξικρῶ ἐκ τῶν θεμάτων τὰ ὅποια ἔθιζαν. Ἐν ὅτῳ πρόκειται περὶ συμφερόντων ἐθνικῶν, ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐξεντλήσῃ πᾶν μέσον καὶ ἡ Ἀντιπροσωπεία αὐτῆς ἐν Λονδίῳ θὰ μετέλθῃ πάντῃ τρόπῳ ὅπως τὰ συμφέροντα τὰ ἐθνικὰ παρκαμίνωσιν ἀνεμνηστεύσας μειώσεις καὶ ὅπως πᾶσα περαιτέρω ἱκανοποίησις κατὰ τὸ δυνατόν δοθῇ εἰς τὰς ἀξιώσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Καὶ ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ταύτην θὰ ὑπεραμυνθῶμεν τῶν ἐλληνικῶν συμφερόντων μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς, τὴν ὁποίαν πᾶς Ἕλληὴν ἔχει ἐν αὐτοῦ. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. Π. Δαγκλῆς λέγει ὅτι αἱ δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως, ἣτις εἶναι συνέχεια τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως, εἶναι τῶν ἐθνικῶν καὶ τῶν τῶν πατριωτικῶν, ὥστε οὐδεὶς νὰ ἔχῃ ἀμφισβήτησιν. Προσθέτει ὅτι τὸ κύμα τῶν Φιλελευθέρων ἐπιδοκιμάζει τὰς δηλώσεις ταύτας καὶ τὸ ἔθνος ὁλοκληρῶν, ἐτοιμὸν νὰ στρατευθῇ, τάσσεται παρὰ τὸ πλεῖστον τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα ἐνισχύσῃ αὐτὴν εἰς τὸ ἔργον τῆς πρὸς πλήρη ἐκπλήρωσιν τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν. Καὶ εἰς τοῦτο πάντες εἴμεθα ἐντελῶς σύμφωνοι.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἐρωτᾷ ἂν ἡ Συνέλευσις ἀποδέχεται τὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Προκειμένου κατόπιν νὰ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐξελιχθείσης ἐν Ἑλλάδι πολιτικῆς καταστάσεως, συμφώνως τῇ ἐληγμένῃ ἀποράσει τῆς Συνελεύσεως, πλεῖστοι τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων συνιστῶσι ν' ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις.

Τὰς αὐτὰς συντάξεις κάμνει καὶ ὁ κ. **Ἀλ. Καραπάνος**, φρονῶν ὅτι παρομοία συζήτησις θ' ἀπέβαινε ἐπιβλαβὴς καὶ ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς.

Ἀποφάσει τῆς Συνελεύσεως ἡ συζήτησις ἀναβάλλεται.

Ὁ κ. Ν. Γερμανός, φρονῶν ὅτι ἡ περαιτέρω συζήτησις ἐπὶ τοῦ χρακτηρισμοῦ τοῦ σώματος ὡς Συντακτικῆς Συνελεύσεως μετὰ τὰς δηλώσεις τοῦ πρώην Πρωθυπουργ-

γού κ. Ράλλη καὶ τὰς ἐξενεχθείσας γνώμας, ὑπὸ τῶν ἄλλων ῥητόρων ἔχει ἐξαντληθῆ, συνιστᾷ νὰ θεωρηθῇ αὕτη τερμικτισθεῖσα καὶ νὰ ὑποβληθῇ τὸ σχετικὸν ψήφισμα περὶ ἀνακηρύξεως αὐτῆς, ὡς Συντακτικῆς, νὰ παραρρήση δὲ μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις εἰς τὸ κύριον ἔργον τῆς, ἵνα μὴ ἐπέρχεται ἀπώλειαν χρόνου.

Ὁ κ. Ν. Στράτος συμφωνεῖ μετὰ τοῦ κ. Γερμανοῦ, ἀλλὰ δὲν συμφέρειται παρὰ ὑπὸ ἐπιφυλάξεις τινὰς πρὸς τὴν γνώμην αὐτοῦ περὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ τοῦ αὐτοχαρακτηρισμοῦ τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. Γ. Καλδῆς, διαφωνῶν πρὸς τοὺς ὁμιλήσαντας περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῆς Συνελεύσεως ὡς Συντακτικῆς, ἀναφέρεται εἰς τὸ πρὸ τῶν ἐλλογῶν ἐκδοθὲν Νομοθετικὸν Διάταγμα, τὸ ὁποῖον διὰ λόγους σκοπιμότητος ἐκάλει τὸν λαὸν εἰς ἐκλογὰς δι' Ἀναθεωρητικὴν Βουλὴν καὶ οὐχὶ διὰ Συντακτικὴν Συνέλευσιν.

Ὁ κ. Π. Τσαλδάρης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) παρατηρεῖ ὅτι ὁ ἐντολοδόχος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ μεταβάλλῃ τὴν ἐντολὴν τοῦ ἐντελέως του· δέον κατ' ἀκολουσίαν νὰ ἐξετασθῶσιν οὐχὶ οἱ λόγοι σκοπιμότητος, οἵτινες ὑπεγράψαντο πρὸς ἴδιον συμφέρον τότε τὴν ἐκδοσὶν τοῦ Νομοθ. Διατάγματος, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐντολὴ ἡ δοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἑλλήνου λαοῦ πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους του.

Γ. Καλδῆς. Ὁ ἀξιώματος κύριος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸς μοι ὑπέδειξεν ὅτι λόγοι σκοπιμότητος...

Δ. Γούναρης (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν). Σὺς ὑπέδειξεν ὅτι περὶ σκοπιμότητος ἀπέναντι τοῦ δικαιώματος τῶν λαῶν δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος εἰς τὰ Κράτη τὰ ὁποῖα διέπουν Σύνταγμα καὶ νόμοι. Αὐτὸ σὺς ὑπέδειξεν ὁ κ. Ὑπουργός. (Ραγδαῖα χειροκροτήματα.) Σὺς ὑπέδειξεν ὅτι ἡ θεωρία τῆς σκοπιμότητος ὑπῆρξεν ἡ γέφυρα διὰ τῆς ὁποίας μετέστημεν ἀπὸ τοῦ κράτους τοῦ δικαίου εἰς τὸ κράτος τῆς βίας, τῆς αὐθαριστείας καὶ τῆς κατακτητικῆς τῶν πάντων. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς αἰθούσας καὶ τῶν θεωρείων). Αὐτὸ σὺς ὑπέδειξεν ὁ κ. Ὑπουργός.

Ὁ κ. Γ. Καλδῆς συνεχίζων λέγει ὅτι, ἀφοῦ ἤδη καὶ τὸ ζήτημα τὸ δυναστικὸν δὲν ὑφίσταται...

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Οὔτε ὑφίστατο οὔτε ὑφίσταται. Ζήτην ὁ Βασιλεὺς.

Γ. Καλδῆς. Ἀφοῦ δυναστικὸν ζήτημα δὲν ὑφίσταται, λόγοι νομιμότητος ἀλλὰ καὶ λόγοι ἐσωτερικοῦ καὶ

ἐξωτερικοῦ συμφέροντος ἐπιβάλλουσιν, ὅπως ἀπορριψώμεν τὴν πολιτικὴν ἀριστίαν δίδοντες εἰς τὴν χώραν διατακτικὴν ἐν ἐπανακρατικῇ καταστάσει καὶ νὰ χαρακτηρίσωμεν Ἀναθεωρητικὴν τὴν παρούσαν Συνέλευσιν.

(Ὁ ὄμιλος καὶ φωναί: Ὁχι, όχι).

Ὁ κ. Γ. Ἀναστασόπουλος λέγει ὅτι τὴν μορφήν τοῦ χαρακτηρισμοῦ ἔδωκεν ἡδη ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς διὰ τῆς ψήφου τῆς 1 Νοεμβρίου, ἥτις ἦτο ψῆφος ἐπαναστάσεως κατὰ μὴς τετρακετοῦ τυραννίας, ἐπαναστάσεως ἐναρέτου καὶ εἰρηνικῆς ἀνταξίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ πλὴν τούτου, ἐξακολουθεῖ, ὁμῶς, ἡδη τὴν συντακτικὴν ὁρὸν ἡθλομένη εἶσθαι ἐπὶ τοὺς ἀντικειμένους τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας ἀνελάμβανεν.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀναγκή τις τοῦ προσράτου παρελθόντος, κατὰ τὸ ὁποῖον πᾶν τὸ συνταγματικὸν κατεπλήθη, καταδεικνύει ὅτι οὔτε ἀπλῆ οὔτε Ἀναθεωρητικὴ Βουλὴ, ἀλλὰ μόνον μία Συνταγματικὴ Συνέλευσις, φέροντα ἐν ἐκτετῇ τὴν κυρίαρχον θέλησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, δύναται νὰ ἐπανορθώσῃ τὸ παραβρισθὲν πολίτευμα καὶ ν' ἀποδώσῃ τὸ δίκαιον οὐχὶ εἰς τὰ ἄτομα, ἀλλ' εἰς αὐτὴν τὴν παλαιὰν δικαίαν. Ὁ κ. Δαγκλῆς, προσθέτει, ὁμιλῶν ἐντεῦθεν, ὡμολόγητε μετριοφρίως ὅτι δὲν εἶναι συνταγματολόγος ἵνα ἔχῃ συνταγματικὰς ἀντιλήψεις περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀνορθώσεως τοῦ Συντάγματος, εἶχεν ὁμῶς πολλὰς τοιαύτας ὅτε κατεπείθει τοῦτο. Συνταγματικὴ λοιπὸν Συνέλευσις, ἐξακολουθεῖ, χρειάζεται ἵνα ἀποδώσῃ τὸ δίκαιον εἰς τὴν κατακτηθεῖσαν δικαιοσύνην καὶ ἵνα ἐκκαθάρσῃ τοὺς παραμένοντες κόμην θεράποντας τῆς δικαιοσύνης, ἐνῶ δὲν ἦσαν παρὰ θεράποντες παθῶν, ὅτε ἤρχοντο ἐνταῦθα νὰ δικάσωσι τοὺς παλαιούς Πρωθυπουργοὺς καὶ ἄλλας ἐγκρίτους κορυφὰς τῆς Χώρας.

Ἀλλὰ καὶ τὸ ζήτημα τῆς μεταρρυθμίσεως τῶν θεμελιωδῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος περὶ τῆς Βασιλείας, παρὰ τὰς ὁποίας ἐξεδιώχθη ἐντεῦθεν ὁ θρυλικὸς ἡμῶν Βασιλεὺς (Φωναὶ καὶ ζητωκραυγαὶ ὑπὲρ τῆς Βασιλείας), καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἀναβιωσάσης Βουλῆς τῆς 31 Μαΐου, τῆς Βουλῆς ἐκείνης τῶν Λαζάρων, ἥτις ἐδημιούργησε δικαστικὴν, ἐκκλησιαστικὴν καὶ οἰκονομικὴν χάος, ἐπιβάλλουσιν, ὅπως κηρυχθῇ Συντακτικὴ ἡ παρούσα Συνέλευσις. Ἐπαναλαμβάνων δ' ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀπέστειλε μὲν ῥητὴν ἐντολήν τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἵνα

ἀποταλέστωσι Συντακτικὴν Συνέλευσιν, λέγει πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τοὺς πληρεξούτους ὅτι ὁ λαὸς ἀγρυπνεῖ, ἂν οὗτοι περὶ τὴν ἐντολὴν τοῦ, ὑποβάλλει δ' ἐν τέλει τὸ ἐξῆς ψήφισμα :

Π Φ Ι Σ Μ Α

Ἡ Ἑθνικὴ Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων ἐκλεγείσα διὰ τῆς ψήφου τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920, συμφώνως τῇ ἐντολῇ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῷ δαθέντι ὅρκῳ,

Κηρύσσει ἐκτὴν Γ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴν Συνέλευσιν τῶν Ἑλλήνων.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Ν. Γερμανδὸς ἐπέβαλε πρότασιν ὅπως ἡ συζήτησις θεωρηθῇ περικοθεῖσα.

Πλειστοὶ πληρεξούσιοι ἐγγεγραμμένοι ζητοῦσι νὰ ὁμιλήσωσιν.

Ὁ κ. Ρ. Μερκούρης φρονεῖ ὅτι κατόπιν τῶν λεγθέντων ὑπὸ τῶν διαφόρων πληρεξουσίων ἡ συζήτησις πρέπει νὰ κηρυχθῇ περικοθεῖσα.

Πλειστοὶ ὅμως πληρεξούσιοι ἐξ ἀμειτέρων τῶν περὶ τῆς αἰθείας ὁρθοὶ διακηρύσσονται, ζητοῦντες νὰ ὁμιλήσωσι.

Ν. Καλογερόπουλος (Πρόεδρος Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου). Ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσιν ἀκόμη πληρεξούσιοι ἐπιθυμοῦντες νὰ λήθωσι τὸν λόγον ἂς ὁμιλήσωσιν.

Ὁ κ. Ξενοφ. Στρατηγὸς ὁμιλῶν ἐν ἐλπίσει ἀναφέρει ὅτι, ἵνα θεμελιωθῇ ὁ Συνταγματικὸς Χάρτης καὶ μὴ ἔχῃ τὸ δικαίωμα ὁ πρῶτος τυχερὸς νὰ ἐπιβάλλῃ ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τὴν ζυγὸν τῆς τυραννίας, καὶ ἵνα ἡ μεγεθυθεῖσα Ἑλλάς κυβερνηθῇ ἐν τῷ μέλλοντι ὑπὸ κρατικοῦ ὀργανισμοῦ ὅστις θὰ περὶ αὐτὴν ἐξ ἰδίων τὰς οἰκονομικὰς ἐνισχύσεις, ἐκλίπῃσι δὲ οἱ προσωπικοὶ κομματικοὶ δεσμοὶ διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως τῶν σχέσεων μεταξὺ ἐλλογέως καὶ ἐκλεξιμῶν, διὰ τῆς κατάρξεως τουτέστι τῆς συναλλαγῆς, ἧτις ὑπάρξασα εἰς ἄλλους χρόνους ἦτο ἀπόρροια τῶν μεγάλων γεγονότων τῆς Ἑλληνικῆς ἑπαναστάσεως, δέον ἀσφαλῶς ἢ παροῦσα Συνέλευσις νὰ χαρακτηρισθῇ Συντακτικὴ. Μόνον διὰ τοῦ κύρους μίᾳς Συντακτικῆς Συνελεύσεως δύνανται νὰ ἐπέλθωσιν ἐν Ἑλλάδι αἱ προσδοκώμεναι παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ μεταρρυθμίσεις τοῦ πολιτεύματος, αἵτινες θὰ ἐξασφαλίσωσιν εἰς αὐτὸν αἴσιον καὶ ἀσφαλὲς τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ μέλλον.

Ὁ κ. Ἐμ. Λαδόπουλος λέγει ὅτι, ἵνα κατελήξῃ τις εἰς ἀσφαλὲς συμπέρασμα, δέον ν' ἀνακοπῇσθαι ὅσα συνέβησαν κατὰ τὴν τελευταίαν τετραετίαν, καὶ προσθέτει ὅτι τίποτε δὲν ἔμεινεν εἰς τὴν θέσιν του. Αἱ Συντακτικαὶ Συνελεύσεις εἶναι ἀπόρροια πάντοτε τραυματικῶν περιόδων. Καὶ οὐδεμίαν ἄλλην περίοδον θὰ ἠδύναντο νὰ χαρακτηρισθῇ τραχυδεστέρα ἀπὸ τὴν τελευταίαν περίοδον. Κατελήγει κηρύσσεται ὑπὲρ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ Σώματος ὡς Συντακτικῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. Ν. Παρίσης λέγει ὅτι ἡ περὶ χαρακτηρισμοῦ τοῦ Σώματος συζήτησις δὲν πρέπει νὰ λαμβάνῃ κομματικὸν χαρακτήρα, ἱσχυριζόμενος ὅτι τὸ σῶμα δέον νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς Ἀναθεωρητικὴ Βουλὴ, διότι διὰ τοιούτων στοιχ. προεληφύχθησαν αἱ ἐλλογαὶ ὑπὸ τῆς προακτῆρου Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. Ν. Στεῖρος, δικαίπτων καὶ διὰ μικρῶν ὁμιλῶν, λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐκεῖνη δὲν ἦτο νόμιμος Κυβέρνησις τῆς Χώρας ὡς προερχομένη ἀπὸ μὴ νόμιμον Βουλὴν, ἀναζήτησεν διὰ δικτατορίας καὶ τῆς ὁποίας εἶναι γνωστὸν ὅτι τὴν ὁνόματα ἐδόθησαν εἰς τὴν Ἀνάτολιν ὑπὸ τοῦ τότε ἰδιαιτέρου Γραμματέως τοῦ Ὑπάρχου Ἀρμυστοῦ τῶν Δυνάμεων, κατὰ τὸν τρόπον καταλύοντα τὸ πολίτευμα καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος. Τονίζει δ' ὅτι δέον νὰ θεωρησώσιν ἐαυτοὺς εὐτοχεῖς οἱ ἀντιπολιτευόμενοι, ἐὰν συντελέσωσι διὰ τῆς συμβολῆς τῶν ὅπως ἐπικυρωθῶσι τὰ τοῦ πολιτεύματος κατὰ τὸν τρόπον ὅστις νὰ ἐδρακιώσῃ αὐτὸ ἐπ' ἐθνικῇ ὠρελαίᾳ πάντων τῶν Ἑλλήνων. Τοῦτο θὰ ἐξυλίσσεν ἐν μέρει, προσθέτει, αὐτοὺς ἀπέναντι τῶν κακῶν αἵτιναι ἐπέφερον εἰς τὴν Χώραν διὰ τῆς τετραετοῦς πολιτείας τῶν.

Ὁ κ. Ν. Παρίσης συνεχίζων φρονεῖ ὅτι εἶναι πρόθυμοι νὰ λογοδοτήσωσιν, ὅταν ζητηθῶσι παρ' αὐτῶν εὐθύναι. Κηρύσσεται δ' ἐν τέλει οὐχὶ ὑπὲρ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ σώματος ὡς Συντακτικῆς Συνελεύσεως, ἀλλ' ὡς Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς τῶσαν δι' ἐσωτερικοῦ ὅσον καὶ δι' ἐξωτερικοῦ λόγους.

Ὁ κ. Α. Παναγιώτου λέγει ὅτι τὸ ἐπικρατοῦν νεώτερον πνεῦμα ἐπιβάλλει ὅπως τὸ σῶμα κηρυχθῇ συντακτικόν, ἵνα δυνθῇ καὶ μεταρρυθμίτῃ τὸ πολίτευμα κατὰ τὸν προτασσόμενον τὰ ἐργατικὰ δίκαια.

Ὁ κ. Ι. Κούσουλας φρονεῖ ὅτι ἔσα ἀνταρπάγησαν διὰ τῆς πρὸ τῶν ἐλλογῶν τῆς 1ης Νοεμβρίου Κυβερνήσεως δὲν

είναι δυνατόν ν' αποκηρυχθῶσιν, εἰμὴ μόνον διὰ Συντακτικῆς Συνελεύσεως. Τοῦτο ἐπιβάλλει ἐπίσης ἡ προσέλευσις Πληρεξουσίων νέων Χωρῶν.

Ὁ κ. **Περ. Ἀργυρόπουλος**, ἀναφερόμενος εἰς τὴν πρότασιν ψήφισματος ἣν ὑπέβαλεν εἰς προηγουμένην συνεδρίαν, υποστηρίζει, ὅτι τὸ ψήφισμα δι' οὗ τὸ σῶμα δέον νὰ χαρακτηρίσῃ αὐτὸ ἐκυτὶ εἰς Συντακτικὴν Συνέλευσιν εἶναι ἀνγκυλίον, καθόσον δὲν ὑπῆρξεν ἐπιτακτικὴ ἐντολὴ παρὰ τοῦ λαοῦ διὰ τὸ ζήτημα τῆς Συντακτικῆς. Ἐπιτακτικὴ ἐντολὴ (*mandat impératif*) ἐδόθη μόνον διὰ τὸ ζήτημα τῆς παλινρθώσεως τοῦ νομίμου Βασιλέως καὶ διὰ τῶν ἐκλογῶν, καθ' ἃς ἐτέθη παρὰ τοῦ κρατούντος τὴν ἀρχὴν καὶ παρὰ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως τὸ ζήτημα τοῦτο, καὶ διὰ τοῦ δημοψηφίσματος.

Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία διὰ τοῦ β. λόγου ἐχαρακτήρισε τὸ σῶμα, ἀλλ' ἡ ἐκ τῶν ἄνω προᾶξις αὕτη κατὰ παντὸς τοὺς συνταγματολόγους ἀποτελεῖ πρᾶξιν ἀπαντακτικὴν, ἥς ἡ Συνέλευσις, σύμφωνα ἄλλως τε πρὸς τὸ κρατοῦν περὶ Συντακτικῆς ἐν τῇ χώρᾳ πνεῦμα, ἔχει καθήκον ν' ἀντιτάξῃ πλήρη τὴν εὐθύνην διὰ ψήφισματος αὐτοχαρακτηρισμοῦ αὐτῆς εἰς Συντακτικὴν Συνέλευσιν.

Δοθέντος ὅτι πλὴν μονομερῶν ἀντιρρήσεων τὸ σῶμα εἶναι κεκηρυγμενον ὑπὲρ τοῦ χαρακτηρισμοῦ ὡς συντακτικῶν, ἀφοῦ πάντες οἱ ἀρχηγοὶ τῶν μερίδων ἐξεδήλωσαν τοῦτο, δὲν ἀπομένει ἢ ἡ λύσις τοῦ ζητήματος ἢ ἐπιβάλλεται ἢ οὐ νὰ γίνῃ ψήφισμα καὶ κατὰ τίναν τύπον.

Ὁ κ. **Σ. Γκοτζαμάνης** λέγει ὅτι δὲν ὑπῆρξε τὸ Συνταγματικὸν παράτιον τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως. Εἶναι γνωστὸν πῶς ἐδημιουργήθη ἡ παρούσα κατάστασις. Ἐχομεν πολλὰ περὶ τῶν ὁποίων ὀφείλομεν ν' ἀσχοληθῶμεν καὶ τὰ ὅποια δὲν διευθετοῦνται μὲ ἀπεραντολογίας καὶ συνιστᾷ τάχιστα τὴν περάτωσιν τοῦ ἔργου τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως, ὑπὲρ ἧς καὶ κηρύσσεται.

Ὁ κ. **Ἀλ. Ἰωαννίδης** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ χαρακτηρισμοῦ δέον νὰ λυθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γεγονότων. Τὰ γεγονότα δὲ καὶ τὸ δημοψήφισμα τῆς 22 Νοεμβρίου δεικνύουσιν ὅτι εἰμὲθα Συντακτικὴ Συνέλευσις ὑπὸ περιορισμοῦ, πρῶτος τῶν ὁποίων εἶναι ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ περιορίσῃ τὰ ὅρια τῆς παρούσης Συνελεύσεως.

Ἐκ τῆς συστάσεως ταύτης ἐγχειρομένης συζητήσεως

περὶ τοῦ ἂν ἔχει δικαίωμα ὁ Βασιλεὺς νὰ διαλύσῃ ἢ ὅχι τὴν παρούσαν Συνέλευσιν κηρυσσόμενην Συντακτικὴν, λαμβάνουσι μέρος οἱ κ. κ. **Ν. Καμπάνης, Α. Μάτεσις, Γ. Ἀναστασόπουλος, Χ. Βοζίκης, Ἀθ. Ἀργυρός, Α. Παπαποστόλου καὶ Ν. Σιγάτος**, κηρυσσόμενοι ὑπὲρ τῆς γνώμης ὅτι ἡ Συνέλευσις, ὡς κυρίαρχον σῶμα, μόνη αὕτη ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαλύσῃ ἐαυτὴν ἄρα τῇ πέρατι τοῦ ἔργου αὐτῆς.

Ὁ κ. **Α. Ἰωαννίδης** λέγει ὅτι, μὴ ἐπιθυμῶν ἵνα ἡ Συνέλευσις εὐρεθῇ εἰς σύγκρουσιν πρὸς τὸν Βασιλέα, ἐζήτησε νὰ καθορισθῇ ἀπὸ σήμερον τοῦτο.

Ὁ κ. **Γ. Μερκούρης**, φωνῶν ὅτι ἡ Συνέλευσις εἶναι Συντακτικὴ, λαμβάνει, λέγει, τὴν λόγον ἵνα ἀνταρστή τῆς γνώμης τοῦ πληρεξουσίου κ. Ἀργυροπούλου, ὑποστηρίζοντος ὅτι αἱ ἐκλογαὶ εἶχον μόνον τὴν ἐννοίαν τῆς ἐπανόδου τοῦ Βασιλέως. Ἡ ψῆφος τῆς 1ης Νοεμβρίου, προσθῆται, ἔχει ἐντολὴν ν' ἀναμορφωθῇ τὸ Κράτος συμφώνως πρὸς τὰς νέας ιδέας τῆς παγκοσμίου κινήσεως. Ἀλλὰ πλὴν τούτου καὶ νέοι πληρεξούσιοι ἐκ τῶν Νέων Χωρῶν εἰσέρχονται εἰς τὸ Κοινοβούλιον καὶ δέον ἢ Ἐθνοσυνέλευσις νὰ εἶναι Συντακτικὴ καὶ ὑπὲρ ταύτης κηρύσσεται.

Ὁ κ. **Χ. Βασιλακάκης** νομίζει ὅτι ἡ Συνέλευσις μὴ λυθὲν δέον ν' ἀπασχοληθῇ περὶ τοῦ πῶς νὰ μὴ γίνῃ ἀνωτέρας τοῦ Στέμματος, μετὰ τὴν ὁρκον ὃν ἔδωκαν οἱ πληρεξούσιοι. Ἐπικαλεῖται τὰ ἐπὶ Ὁθωνος κατὰ τὴν Συνέλευσιν τοῦ 1843 λαβόντα χώραν καὶ ὑποστηρίζει ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀπογομνωθῇ ὁ Βασιλεὺς τῶν δικαιωμάτων του.

Ὁ κ. **Ι. Κίνιας** ἀπαντᾷ ὅτι ἡ Συντακτικὴ Συνέλευσις δὲν διαλύεται ἢ λαϊκῇ θέλεισι, προσθῆται, μᾶς ἔδωκε τὰ ὅρια μέχρι τῶν ὁποίων θὰ χωρήσωμεν, μετὰ δὲ τὸ δημοψήφισμα ἔχουσι καθορισθῇ τὰ δικαιώματα τοῦ Βασιλέως ἀπέναντι τῆς Συνελεύσεως καὶ δὲν πρέπει ν' ἀνησυγῇ διὰ τὰ δικαιώματα ταῦτα ὁ κ. πληρεξούσιος.

Ὁ κ. **Ν. Καμπάνης** καὶ ἄλλοι πληρεξούσιοι διαμνησκόμενοι κατὰ τοῦ κ. Βασιλακάκη καὶ προκαλεῖται ζωηρὸς θόρυβος.

Ὁ κ. **Βασιλακάκης** καταλήγων ζητεῖ νὰ καθορισθῇ τὰ ὅρια τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως καὶ κατέρχεται τοῦ βήματος.

Ὁ κ. **Ἀθ. Τζώνης** μετὰ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς πολι-

τείας τῶν Φιλελευθέρων, κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Αδ. Εὐταξίας** λέγει ὅτι τὸ Σῶμα δὲν δύναται, ὡς κυρίαρχον, νὰ παρκαμείνῃ ἐπ' ἀπειρον. Ἀμα λήξῃ τὸ ἔργον τοῦ θὰ πύστη νὰ εἶναι κυρίαρχον, διότι ὑπερῆς μετὰ τοῦτο Συντακτικῆς Συνελεύσεως θὰ ἐτήμκινεν ἀνυπαρξίαν πολιτευσκῆν. Ἀναφέρει κατόπιν τί γίνεται ἐν τῇ κοιτίδι τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ τῇ Ἀγγλίᾳ, καὶ καταλήγει ἰσχυρίζομενος ὅτι ἡ παρῶσα Συνέλευσις ἐφ' ὅσον ἀσχολεῖται εἰς τὸ συντακτικὸν αὐτῆς ἔργον θὰ ὑρίσεται ὡς κυρίαρχον σῶμα, ἀμα ὅμως τὸ ἔργον αὐτῆς περτωθῇ, τότε ἡ ἰδίᾳ θὰ κηρύξῃ αὐτὴ ἐκυτὴν δικαλωμένην.

Δ. Γούναρης. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ἐνόμιζον, κύριοι, ὅτι δὲν θὰ ἐγίνετο συζήτησις περὶ τοῦ χαρακτηρὸς, ὃν ἔχει ἡ Συνέλευσις αὕτη. Καὶ ἐνόμιζον τοῦτο, διότι εἰς πάντας εἶναι γνωστὰ τὰ πράγματα, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ Συνέλευσις ἐπήγγασεν.

Ἡ Συνέλευσις ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἑλληνικὴν λαόν, ὅστις ἀπέστειλεν ἡμᾶς ἐνταῦθα κατόπιν ὠρισμένων γεγονότων, ἅτινα ἐπεδρασσαν καθ' ὠρισμένον τρόπον ἐπὶ τῆς πολιτευσκῆς μηχανῆς. Τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα εἶναι πασίδηλα.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀπέστειλεν ἡμᾶς ἐνταῦθα, ἵνα τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα διαρρυθμίσωμεν, ἵνα ὅσα μέρη τῆς πολιτευσκῆς μηχανῆς ὑπέστησαν φθοράς, βλάβας, καταστροφάς ἀνορθώσωμεν καὶ πρεπόντως ἐκσφελίσωμεν.

Τὸ ἔργον ἡμῶν τοῦτο προκλύπται ἐκ τῶν πραγμάτων. Εἶναι ὑπεράνω οἰσδῆποτε θελήσεως. Ἐλέχθη πρὸ ὀλίγου ἐνταῦθα, ὅτι ἐγένετο ἐπανάστασις κατὰ τὴν Ἰην Νοεμβρίου. Ὁχι, κύριοι. Τὴν Ἰην Νοεμβρίου δὲν ἐγένετο ἐπανάστασις. Τὴν Ἰην Νοεμβρίου ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς, ἀσκήων τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέξῃ τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτοῦ, ἀνέτρεψεν ὅχι βίαι, ἀλλὰ διὰ τῆς ψήφου αὐτοῦ, τὸ καθεστῶ, τὸ ὁποῖον αὐτὸ διὰ τῆς βίας εἶχε διοισθῇ, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ ἔχη τὴν τιμὴν νὰ εἶναι καὶ ἐπανάστασις. (Χειροκροτήματα καὶ ἐπευφημία ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων. Καὶ τὸ καθεστῶ ἐκεῖνο, τὸ διὰ τῆς βίας καὶ καθ' ὃν τρόπον εἶπον καὶ ὅχι ὡς ἐπανάστασις ἐπίβληθέν, τὸ καθεστῶ ἐκεῖνο ἐπληξεν εἰς τὰ καίρια ὀλόκληρον τὸ πολίτευμα ἡμῶν. Δὲν θ' ἀπαριθμήσω ἐγὼ τὰς διατάξεις τὰς θεμελιωδιστάτας, τὰς ὁποίας ἔχει καταδικάσει. Ὁ εἰς τῶν παρχόντων τοῦ πολιτεύματος εὐρίσκειτο

μακρὸν τῆς Χώρας, ἡ ὁποία μετὰ πόνου ἀπηύθυνε πρὸς αὐτὸν τὰ βλέμματα καὶ τὴν καρδίαν. (Χειροκροτήματα). Ἀντὶ τοῦ ἑτέρου τῶν παρχόντων εἶχαν ἐγκατασταθῇ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ὅμιλος ἀνθρώπων, ἐχόντων τὴν ἐντολήν, ὅχι ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἐκ τῆς θελήσεως ἀνθρώπων βίαι ἐπιβληθέντων εἰς τὴν Χώραν. Αἱ ἐλευθερίαι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ αἱ πολιτικαὶ εἶχον ποδοπατηθῇ. Διότι ἀντὶ τῶν ἐκ τῆς ἐνασχίσεως αὐτῶν ἐνδεικνυομένων λαϊκῶν ἀντιπροσώπων εἶχον εἰσχυρῇ εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην οἱ δεχόμενοι νὰ λαμβάνωσι παρὰγγέλματα περὶ τῆς ἐναργείας τῶν ἀπὸ ἐκεῖνων, ὁ ὁποῖος ἤξιον τὴν Χώραν ὑποπόδιον τῶν ποδῶν του. (Χειροκροτήματα). Πάντες δ' ἐκεῖνοι, πρὸς τοὺς ὁποίους ἠδύνετο ν' ἀποβλέπῃ ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ἵνα τὸν ἀντιπροσωπεύσωσιν, ὅσοι ἀπήρεσκον εἰς τοὺς κακτοῦντας εἶχον ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴν Χώραν αὐτήν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ Πατρίς των, ἀπὸ τὴν Χώραν αὐτήν, διὰ τὴν ὁποίαν ἤθελον θυσιάσαι καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν των, καὶ εἶχον σκληρὰ μακρὰν, διότι ἦσαν ὅκληροί εἰς ἐκεῖνους, οἱ ὁποῖοι ἐπτοῦντο νὰ τοὺς ἀτενίσωσιν. (Χειροκροτήματα). Αἱ προσωπικαὶ ἐλευθερίαι τοῦ πολίτου τί θὰ ἐγίνοντο; Σεῖς εἴδατε τί ἐγένετο, ἐνθυμεῖσθε ὅσα εἴδατε καὶ δὲν θέλω νὰ σᾶς ἐπαναφέρω τὴν φρίκην, τὴν ὁποίαν, ὅτε ἐπελοῦντο, ἠσθάνεσθε.

Οὕτω συνετρίβη, κύριοι, τὸ πολίτευμα τῆς Χώρας. Καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ἐξέλεξεν ὅμως, διὰ ν' ἀνορθώσῃτε αὐτό, διαρρυθμίσητε δ' αὐτὸ κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὴ ἐν τῷ μέλλοντι παρομοία βεβήλωσις. Αὕτη εἶναι ἡ ἀποστολὴ σας, κύριοι. Τὴν ἀποστολὴν αὐτήν σας δίδουσι τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα καθώρισε καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς θελήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐν τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐντολῇ, περιεχόμενον τὸ ὁποῖον ἀρρελεῖς τινες ἐφαντάσθησαν ὅτι δι' ἐνὸς ψηφίσματος τῶν ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους ἡ παρχβίσις τοῦ πολιτεύματος εἶχε συγκεντρώσει ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἠδύνετο νὰ περιορισθῇ. (Χειροκροτήματα.) Καὶ μετὰ τὰς πράξεις ταύτας, λεγουσί τινες σήμερον, ὅτι δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς.

Κύριοι, αὐτὰ εἶναι ἀστείότητες. Δὲν συζητῶ περὶ αὐτῶν, διότι θὰ ἠδίκουν τὴν νοημοσύνην ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ θὰ προσέβλαλλαν καὶ τὸ αἶσθημα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος

δὲν μᾶς ἔσται ἐν ἐδῶ διὰ τὴν συζήτησιν περὶ ὁρίων τεθέντων εἰς τὴν ἐντολήν του, ἀπὸ ἐκείνου, οἱ ὅποιοι, κατὰ τὰς ἀποφάσεις τοῦ πολίτευμα, ἐραντὰς ἔστησαν προσθέτως, ὅτι ἡδύναντο νὰ περιορίσωσι καὶ τὴν ἐντολήν τοῦ λαοῦ. Καὶ ἀρκούμαι νὰ εἶπω ὅτι τὴν ἐντολήν σὺς προσδιώρισαν τὰ πράγματα. Καὶ εἶναι αὕτη εὐρυτάτη. Ν' ἀποκαταστήσῃτε τὸ πολίτευμα, τὸ ὅποῖον ἔχουσι κατεδαφίσει, καὶ νὰ μεριμνήσῃτε διὰ τῆς διαρρυθμίσεως αὐτοῦ τῆς προσηκούσης, ὥστε νὰ καταστή ἡδύναντο ἐν τῷ μέλλοντι οἰκονομικῶς πικρομένη βεβήλωσις αὐτοῦ. (Χειροκροτήματα).

Ο κ. **N. Δ. Λεβιδης** λέγει ὅτι δικαίωμα καὶ καθήκον ἔχουμεν ἐκ τῆς ἐντολῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ νὰ κηρύξωμεν τὸ Σῶμα συντακτικόν. Ἀναφερόμενος εἰς τὴν Συνέλευσιν τοῦ 1862 λέγει ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ἐκείνης, αὐτὴ αὕτη δηλαδή ἡ Συνέλευσις ἐκήρυξεν ἐκ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας αὐτῆς τὸν Βασιλέα εἰς τὸν νέον Σύνταγμα.

Ο κ. **N. Στράτος** λέγει ὅτι ὁ Βασιλεὺς ὑπάρχει καὶ θὰ ὑπάρχῃ, ἀσκῶν τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν μέχρι πέρας τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως. Ἡ Συνέλευσις δὲν εἶναι σῶμα διαλυτόν. Περαιτούμενον ὅμως τοῦ συντακτικοῦ αὐτῆς ἔργου, δύναται νὰ κηρύξῃ ἐκ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας αὐτῆς τὸ Σῶμα, καὶ τότε εἶναι διαλυτή. Ἐκφράζει ἐν τῇ ἐκτελεστικῇ ἐξουσίᾳ αὐτῆς τὸν λαόν, ὡς τὸ συντακτικὸν ἔργον τῆς Συνελεύσεως περαιωθῇ ταχέως. (Χειροκροτήματα).

Ο κ. **A. Εὐταξίας** λέγει ὅτι ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως ὑπάρχει πληθὺς ζητημάτων καὶ ἔχει αὕτη ἀνάγκην μακροῦ χρόνου, ὅπως τὰ ἐπιλύσῃ καὶ τακτοποιήσῃ.

Φρονεῖ ὅτι ὅλα τὰ Νομοθ. Διατάγματα τῆς καταλυθείσης Κυβερνήσεως πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς διατάγματα ὑποκείμενα εἰς συζήτησιν καὶ κύρωσιν ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως.

Ο κ. **Περ. Ἀργυρόπουλος** προτείνει τὴν σύστασιν μεγάλης ἡμικυβερνητικῆς ἐπιτροπῆς, ἢ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας δὲν δύναται νὰ λειτουργήσῃ ἀμέσως, ὅπως παραπεμφθῇ ἡ σωρεία τῶν νόμων τῆς τελευταίας τριετίας πρὸς διόρθωσιν, καθόσον τὸ σῶμα δὲν εἶναι πρακτικὸν ν' ἀναλάβῃ ἀπ' εὐθείας μόνον τοῦ τῆς ἐργασίας ταύτης.

Ο κ. **A. Σουλιώτης Νικολαΐδης** λέγει ὅτι τὸ ἔργον τῆς Ἑθνοσυνελεύσεως εἶναι διπλοῦν, ὡς καὶ ὅλοι οἱ ἀγορεύσαντες ἀνεγνώρισαν. Εἶναι πρῶτον ἔργον διαρρυθμίσεως καὶ

ἀναρρυθμίσεως τοῦ Συντακτικοῦ, ἔργον συντακτικόν, καὶ εἶναι ἔργον κοινὸν τῶν ἀπὸ τριετίας διαπραχθέντων. Καὶ λέγων ἔργον κοινὸν τῶν ἀπὸ τριετίας διαπραχθέντων, ἀλλ' ἔργον δικαιοσύνης καὶ ἐπανορθώσεως τῶν βλαβῶν. Πληθὺς εἶναι οἱ παθόντες πατριῶται. Ἡ ἐπανορθώσις τῶν βλαβῶν αὐτῶν δὲν πρέπει νὰ γίνῃ εἰλικρινὴ καὶ ὡς ἔτυχεν, ἵνα μὴ προκύψωσιν ἀδικίαι ἐν τῇ ἀπονομῇ τῆς ἐπανορθώσεως ἢ παραλείψῃς πικραίνουσαι. Πρὸς τοῦτο προτείνει ὅπως συσταθῇ ἐιδικὴ ἐπιτροπὴ ἐπανορθώσεως, ἡ ὁποία νὰ μελετήσῃ καλῶς καὶ ταχέως τὸ ζήτημα.

Πρόεδρος. Οὐδενὸς ἄλλου ζητήσαντος τὸν λόγον ἡ συζήτησις κηρύσσεται περαιωμένη.

Τίθεται ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῆς Συνελεύσεως τὸ ἐξῆς ψήφισμα, μετὰ τὴν προσθήκην ἐν αὐτῷ τῶν λέξεων «ἀναγνωρίζει καὶ κηρύσσει», ἀπορριθείσης τῆς λέξεως «ἀποφασίζεται». (Ἀναγινώσκει) :

Ψ ἢ φ ἰ σ μ α

Ἡ Ἑθνικὴ Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων ἐκλεγεῖται διὰ τῆς ψήφου τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920, συμφώνως τῇ ἐντολῇ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῷ δοθέντι ὅρκῳ,

Ἀναγνωρίζει καὶ κηρύσσει ἐκ τῆς ἑκτελεστικῆς ἐξουσίας αὐτῆς τὸν Βασιλέα εἰς τὸν νέον Σύνταγμα.

Ἐρωτᾷ τὴν Συνέλευσιν : Ἐγκρίνει τὸ ψήφισμα τοῦτο; Τὸ ψήφισμα γίνεται διὰ βοῆς δεκτὸν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως.

Μεθ' ὧς γίνεται ἡ συνεδρίασις περὶ ὧραν 9ην καὶ 10' μ.μ., ἵνα συνεχισθῇ αὔριον ὥρα 9η μ.μ.

Ο Πρόεδρος
Σίμ. Μπαλάνος

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Ἰακώβου
Π. Μισυρλῆς

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 25 Ἰανουαρίου 1921 ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέραν, οἱ κάτωθι υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι Σαράντα Ἑκκλησιῶν Ἀντ. Βεζιρζόγλου, Παιδιστοῦ Θεολόγος Ἐξηγτάρης καὶ Ἰωάν. Παπακδάρτος, Ἰωαννίνων Τμ. Μπούτταρης Λέσβου Δ. Σάββας καὶ Κυκλάδων

Δ. Βοκοτόπουλος, τῇ προσκλήσει τοῦ προεδρεύοντος Ἀντιπροέδρου κ. Σ. Μπαλάνου, ἔδωκαν ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὸν συντακτικὸν ὅρκον ἔχοντα οὕτως:

«Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας, ὁμοουσίου καὶ ἀδικριέτου Τριάδος, ὅτι, πιστοὶ εἰς τὸν Συνταγματικὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσωμεν εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ Πληρεξουσίου καθήκοντα· ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνωμεν οὐδὲ θὰ ψηφίσωμεν τι ἀντιβαῖνον εἰς τὰς πεποιθήσεις μας καὶ ὅτι θὰ συντελέσωμεν εἰς τὴν διαρρύθμισιν τοῦ πολιτεύματος, ὅπως ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Ὁ Ἱερὸς

Οἱ ὀρκισθέντες

Δ. Χαϊμαντᾶς

Ἀντ. Βεζιρζόγλου

Θ. Ἐξηγιάδης

Ἰ. Παππαδάτος

Δ. Σάββας

Τιμ. Μπότσαρης

Δ. Βοκοτόπουλος

Ἐπίσης κληθεὶς ὀρκίσθη ἐπὶ τοῦ Κορκινίου καὶ ὁ πληρεξούσιος Χαμίτ Χαμίτ Βεηζαδὲ τὸν συντακτικὸν ὅρκον ἔχοντα οὕτως:

«Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ τοῦ μόνου αὐτοῦ Προφήτου, ὅστις εἶναι ὁ Μωάμεθ, ὅτι, πιστὸς εἰς τὸν Συνταγματικὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα· ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιβαῖνον εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διαρρύθμισιν τοῦ πολιτεύματος, ὅπως ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Ὁ ὀρκισθεὶς

Χαμίτ Χαμίτ Βεηζαδὲ

Οἱ Γραμματεῖς

Σπ. Τσιανόπουλος

Στρ. Γεωργιλαδάκης

Ὁ Πρόεδρος

Σ. Μπαλάνος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Η'.

Τῆς 26 Ἰανουαρίου 1921.

Ὄρχ 5 καὶ 30' μ. μ. ὁ προεδρεύων κ' Ἀντιπρόεδρος κ. Σίμος Μπαλάνος, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας, κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγιγνώσκονται εἴτα τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως καὶ ἐπικυροῦνται διορθωθέντι μετὰ παρατηρήσεις τῶν πληρεξουσίων κ. κ. Ἀθ. Εὐταξίου καὶ Περ. Ι. Ἀργυροπούλου.

Ἀναγιγνώσκονται ἀκολουθῶς ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἐξῆς:

— Ἐμποροὶ Φουστάνης παρακαλοῦσι τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν, ὅπως διατάξῃ ὅ,τι δεῖ διὰ τὸν νόμον τῆς καθαῆς προσόδου λόγῳ τοῦ ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ τηρήσῃ ἐμπορικὰ βιβλία, καθόσον ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἀγνοεῖται.

— Ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος Τριπόλεως παρακαλεῖ, ὅπως δικταχθῇ ἡ συνέχισις τῶν ἐργασιῶν πρὸς περάτωσιν τοῦ μεγάρου Δικαστηρίου.

— Τὸ ἐργατικὸν Κέντρον Πατρῶν αἰτεῖται ὅπως ἡ ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν εἰσερχομένη ἐταίμη ξυλεία διὰ τὴν κατασκευὴν σταφιδουκιθωτίων φορολογηθῇ βαρέως, ἵνα μὴ εὐρεθῶσιν εἰς δυσχερεῖς θέσιν ἐλλείψει ἐργασίας τόσοι ἐργάται, οἱ ὅποιοι ἐργάζονται εἰς τὰ ξυλουργικὰ ἐργαστήρια τὰ κατασκευάζοντα τὴν διὰ κατασκευὴν σταφιδουκιθωτίων ξυλείαν.

— Ὁ Νομάρχης Τρικάλων συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Καλογριανῶν παθόντων μεγάλας καταστροφὰς ἐκ πλημμυρῶν, ὅπως ληρθῇ μέριμνα.

— Ἡ Συντεχνία τῶν καπνεργατῶν Ἡρακλείου ζητεῖ ὅπως ἀποζημιωθῶσι καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἡμίσεις, οἵτινες δὲν ἔλαβον ἀποζημιώσιν.

— Ὁ Κεντρικὸς Σύνδεσμος τῶν παθόντων ὑποβάλλει ψήφισμα διὰ τὰς τιμωρίας ἃς ὑπέστη κατὰ τὸ παρελθὲν καὶ παρακαλεῖ ὅπως ληρθῇ τοῦτο ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.

— Κατάδικοι Ποινικῶν Φυλακῶν Κεφαλληνίας παρακαλοῦσιν ὅπως ληρθῇ δι' αὐτοὺς μέριμνα, ἐπειδὴ τοῖς καθυστεροῦνται τὰ ὄψα, πλυντικὰ κλπ.

— Κυνηγοὶ Λαμίας ὑποβάλλουσιν ἀναφορὰν δι' ἧς ζητοῦσιν ὅπως ἐλαττωθῇ τὸ τέλος ἀδείας πρὸς θήραν.

— Κατάδικαι φυλακῶν Παλαμηδείου ζητοῦσιν ὅπως τοῖς χορηγηθῇ βασιλικὴ χάρις.

— Ἡ «Παμφθιωτικὴ Ἐνωσις» Φθιώτιδος ζητεῖ τὴν ταχυτέραν λύσιν τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος διὰ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τῶν τσιφλικίων.

Ὁ Πληρεξούσιος Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Ξενοφ. Μαυρομμάτης υποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ κατάρτησεως τοῦ νόμου 1321 περὶ ἐγγείου φόρου ἐπὶ τοῦ καπνοῦ».

— **Πρόεδρος.** Παρκαλέω τοὺς κ. κ. Πληρεξουσίους τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ μετέσχωσι τῆς καταρτισθησομένης ἐπιτροπῆς πρὸς μεταρρυθμίσιν τοῦ Συντάγματος καὶ θέλοντας νὰ ἐργασθῶσιν ὅπως δηλώσωσι τοῦτο εἰς τὸ Προεδρεῖον, καὶ προβῇ τοῦτο εἰς τὸν καταρτισμὸν αὐτῆς.

Οἱ κ.κ. **N. Δ. Δεβίδης, Α. Ροῦφος Κανακάρης** καὶ **X. Βοζίκης** συνιστῶσιν ὡς προκτικώτερον ὅπως τὸ Προεδρεῖον καθορίσῃ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ δὲ κ. Βοζίκης δηλοῖ ὅτι θὰ συμμετάσχῃ τῆς ἐν λόγῳ ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Αθ. Ἀργυρὸς** προτείνει μέσῃν λύσιν, ὁ δὲ κ. **Αθ. Εὐταξίας** συνιστᾷ ν' ἀναβληθῇ ὁ καταρτισμὸς τῆς ἐπιτροπῆς μέχρι τῆς αὔριου.

Ὁ κ. **A. Σουλιώτης Νικολαΐδης**, ἐπανερχόμενος ἐπὶ τῆς χθὲς υποβληθείσης προτάσεώς του περὶ καταρτισμοῦ ἐπιτροπῆς πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν παθόντων, τονίζει τὸν σκοπὸν αὐτῆς καὶ παρκαλεῖ τὸ Προεδρεῖον νὰ καταρτίσῃ αὐτήν.

Οἱ κ.κ. **A. Ροῦφος Κανακάρης** καὶ **Σ. Σωτηριάδης** συμφωνοῦντες συνηγοροῦσι, φρονῶντι δ' ὅτι προμοίαν πρότασιν δέον νὰ υἱοθετήσῃ ἡ Κυβέρνησις.

A. Γούναρης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Διὰ νὰ προβῶμεν κανονικῶς εἰς τὸ ἔργον, πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ. Ἐκαστος τῶν κυρίων Πληρεξουσίων δύναται νὰ υποβάλλῃ οἰκονόμως πρότασιν νόμου θέλει. Θὰ παρκαλέσω τοὺς κυρίους συναδέλφους νὰ ἔχωσιν ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις αὐτάς τοῦ Κανονισμοῦ. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ ἐγένετο λόγος περὶ ἐνεργείας πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν ζημιῶν τὰς ὁποίας ὑπέστησαν οἱ πολῖται κατὰ τὴν διαρρέυσσαν περίοδον, νομίζω ὅτι θὰ γίνῃ ἀνάγκη νὰ καταρτισθῇ ἐπιτροπὴ πρὸς ἐξερεύνησιν τῶν ζημιῶν καὶ καθορισμὸν τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ληφθῶσι πρὸς ἀντιμετώπισιν αὐτῶν. Ἐπὶ τούτου δὲ τοῦ θέματος ἀπησχολήθη ἡ

Κυβέρνησις, διότι δὲν πρόκειται μόνον νὰ ληφθῇ ἀπόφασις πρὸς συγκατάθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ πρέπει νὰ δοθῶσιν εἰς αὐτήν καὶ τὰ ἀπαιτούμενα ὄργανα, ἵνα ἐξακριβώσῃ τὰς ζημίας, καὶ διαγραφῇ καὶ ὁ τρόπος, κατὰ τὸν ὅποιον θέλει ἐνεργήσῃ τὴν ἐξακριβώσιν, καὶ ἐν γένει νὰ καθορισθῶσιν οἱ ὅροι ὑπὸ τοὺς ὁποίους θὰ ἐργασθῇ λυσιτελεῶς. Προσεχῶς λίαν θὰ υποβάλλῃ τὴν γνώμην αὐτῆς ἡ Κυβέρνησις περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν πρέπει νὰ γίνῃ τὸ ἔργον τοῦτο, καὶ τότε θ' ἀκουσθῶσι καὶ αἱ γνώμαι τῶν μελῶν τῆς Συνελεύσεως, αἱ ὁποῖαι φωτίζονται θὰ παράσχωσι τὸ μέσον ἵνα ὡς ἥριστα ἐκτελεσθῇ τὸ ὄντως δυσχερὲς τοῦτο ἔργον.

Ὁ κ. **N. Γερμανὸς** ἐρωτᾷ ἂν θὰ συζητηθῇ αὐρίον ἢ ἀναυρὸν τῶν παθόντων.

A. Γούναρης. Ἐρ' ὅσον πᾶσαι αἱ προτάσεις τῶν κ. Πληρεξουσίων εἰς τὴν αὐτὴν ἀποβλέπουσι, τότε θὰ ἀπορρυσθῇ ἡ Συνέλευσις ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν καὶ ὅσα εἶπον ἤδη.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα. Νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις, ὅταν θὰ ἔλθωσι πρὸς ἐξέτασιν αἱ προτάσεις πᾶσαι.

Ὁ κ. **Γ. Μερκουρὸς** συνιστᾷ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ πρότασις τοῦ κ. Σουλιώτου, ἥτις θέλει συντελεσθεῖ νὰ υποβοηθήσῃ τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως διὰ τῶν ἐρευνῶν αὐτῆς.

Ὁ Πληρεξούσιος κ. **Γ. Ἀλεξάνδρου** συνιστᾷ εἰς τὴν Συνέλευσιν νὰ σπεύσῃ νὰ ἀκυσώσῃ πρῶτον ὅλας τὰς ἀπορρίψεις τῶν Στρατοδικείων, ἀπολύοντα αὐτάς ἐκ τῶν φυλακῶν ἀνθρώπους σηπομένους ἀκόμη ἐν αὐταῖς. Ἐπίσης συνιστᾷ ν' ἀναδιορισθῶσιν οἱ παύθέντες ὑπάλληλοι, οἵτινες δυστυχοῦσι, καθίσαν ἔξω ὁ κόσμος εἶναι κατηγχευόμενος.

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Οἱ κ.κ. **I. Χριστοδουλιᾶς, E. Μαυρομμάτης** καὶ **Π. Σταΐκος** συνιστῶσιν ἀναγορὰν καπνοπαραγωγῶν ζητούντων ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ληθῇ τὸ καπνεργατικὸν ζήτημα, ἀφ' ἑτέρου τὸ προϊόν των νὰ τύχῃ καλυτέρας διανομῆς.

Ὁ κ. **Χριστοδουλιᾶς**, ἀνελύων τὸ ὑπόμνημα καὶ τονίζων τὴν σοβαρότητα τῶν αἰτημάτων τῶν παραγωγῶν, συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ μὴ παρίδῃ, ἀλλὰ νὰ μεριμνήσῃ περὶ τοῦ ζητήματος. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ παρρησιάζεται

ἐπὶ κακῇ κατ' αὐτοῦ συμπεριφορᾷ τοῦ διευθυντοῦ τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ ζητεῖ τὴν δέουσαν τιμωρίαν του.

Ο κ. **Μαυρομμάτης** τονίζει τὴν κρίσιν τοῦ καπνῶ, δι' ἣν εἶναι ὑπεύθυνος καὶ ἡ Πολιτεία, καὶ καταλήγει ὑποβάλλων πρότασιν νόμου περὶ καταργήσεως τοῦ νόμου 1321 περὶ ἐγγείου φόρου ἐπὶ τοῦ καπνοῦ.

Ο κ. **Στάϊκος** τονίζει ἐπίσης τὴν κρίσιν τῶν καπνο-παραγωγῶν, ἐξ οὗ καὶ αἱ ἔριδες μετὰ τῶν καπνεργατῶν καὶ καπνεμπόρων, καὶ συνιστᾷ ἡ καθορισμὸν ἐιδικῆς ἡμέρας πρὸς συζήτησιν ἡ καταρτισμὸν Ἐπιτροπῆς, ὡς προσφορετέρου μέτρου, πρὸς ἐξέτασιν καὶ διακανονισμὸν τοῦ ζητήματος. Κατακρίνει τὴν παρεμπόδισιν τῆς ἐξαγωγῆς τῶν συνεσκευασμένων καπνῶν ὑπὸ τῶν καπνεργατῶν καὶ συνιστᾷ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ νόμου πρὸς πρόληψιν δυσχερέσεων.

Οἱ κ. κ. **Α. Πετρακάκος, Ν. Τσιριγώτης, Ἰω. Καρελᾶς** καὶ **Π. Κοσονάκος** συνιστῶσιν ἀναφορὰν ὑποδηματοποιῶν Γυθείου ζητούντων νὰ μεταρρυθμισθῇ ὁ νόμος 1640 περὶ φορολογίας καθαρᾶς προσόδου.

Ο κ. **Πετρακάκος** ἐμπιστεύεται εἰς τὴν μέριμναν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Οἱ κ. κ. **Ἀγγ. Παππαξαχαρίου** καὶ **Νικ. Γερμανδός** συνιστῶσιν ἀναφορὰν σιγαροποιῶν Θεσσαλονίκης ὅπως ἀποζημιωθῶσιν.

Ο κ. **Παππαξαχαρίου**, ἀναφέρων τὰ δεινὰ τῶν σιγαροποιῶν, συνιστᾷ νὰ ληφθῇ μέριμνα περὶ τῶν ἐργατί-δων ἰδίᾳ, αἵτινες οὐδαμῶς ἔτυχον προσοχῆς καὶ πένονται. Συνιστᾷ ἐπίσης νὰ μελετηθῇ ὁ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦτου νόμος καὶ τροποποιηθῇ.

Ο κ. **Ν. Γερμανδός** συνιστᾷ ἐπίσης ν' ἀποζημιωθῶσιν αἱ ἐργάτιδες, ἐὰν δὲν ἔχωσιν ἀποζημιωθῇ.

Οἱ κ. κ. **Αθ. Τζώνης, Α. Βιτάλης, Χρ. Καρᾶς, Ἀλ. Παππαποστόλου** καὶ **Ἀγαμ. Σλήμαν** συνιστῶσιν εἰς τὴν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ἀναφορὰν προέδρων Γεωρ. Συνεταιρισμῶν καὶ Γεωργικῶν Συλλόγων Θεσσαλίας, αἰτούντων ὅπως ἐπιταχυνθῇ ἡ λύσις τοῦ ἀγροτικοῦ ζητή-ματος.

Ο κ. **Τζώνης** συνιστᾷ νὰ λυθῇ τὸ γεωργικὸν ζή-τημα, διότι οἱ ἀγροτικοὶ πληθυσμοὶ εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ προβῶσιν εἰς τὰ ἔσχατα. Ἐλπίζει ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας δὲν θὰ παρίδῃ τὴν σύστασιν.

Ο κ. **Καρᾶς** συνιστᾷ ἐπίσης νὰ ληφθῇ μέριμνα τις περὶ τοῦ ζητήματος, παρακαλεῖ δὲ τὴν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δι-καισύνης νὰ συμπληρώσῃ τὰ Πρωτοδικεῖα Θεσσαλίας πρὸς πρῶτον τῆς ἐκδικάσεως τῶν ἀπαλλοτριωτέων κτημάτων.

Ο κ. **Παππαποστόλου** προσθέτει ὅτι ἡ ἱκανοποιητικὴ λύσις εἶναι ἐπιβεβλημένη καὶ ὑπεσχημένη ὑπὸ τῆς παρού-σης Κυβερνήσεως νῦν, Ἀντιπολιτευσέως δὲ τότε, καὶ δὲν ὑπενθυμίζει παρὰ τὰς ὑποσχέσεις τῆς Κυβερνήσεως.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις κάμνει καὶ ὁ κ. **Ἀγ. Σλήμαν**, ὅστις πέποιθεν ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ὡς ἀντιπρόσω-πος Θεσσαλίας θὰ δείξῃ μετῴσον τὸ ἐνδιαφέρον αὐτοῦ διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Γ. Μπαλιατζῆς. (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Τὴν αὐτὴν ἀνυ-πομονήσαν, τὴν ὁποίαν δεικνύουσιν οἱ ἀξιότιμοι συνάδελφοι, οἱ ἐκ τῶν Θεσσαλικῶν περιφερειῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἀγρο-τικῶν περιφερειῶν, θὰ εἶχον καὶ ἐγώ, ἐὰν δὲν εἶχον τὴν τι-μὴν νὰ συμμετέχω τῆς Κυβερνήσεως, καὶ θὰ ἐποιούμην πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὰς αὐτὰς συστάσεις, τὰς ὁποίας ποιοῦνται πρὸς τὴν Κυβέρνησιν οἱ ἀξιότιμοι συνάδελφοι, διότι ἡμεῖς, οἱ ἐγγύτατα εὐρισκόμενοι πρὸς τὰ πράγματα, γνωρίζομεν ὁποίας ὑποχρεώσεις ἔχει καὶ ἡ Συνέλευσις, ἀλλὰ καὶ ἡ Κυβέρνησις, ἵνα ταχέως συντελεσθῇ, βελτιούμενον καὶ συμπληρούμενον, τὸ ἀρχαῖον ἔργον. Ἡρξάτο ἤδη, κύριοι, τὸ ἔργον ἡρξάτο πρὸ πολλοῦ. Ὁ πρῶτος εἰσηγητὴς τῆς ἰδέας τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν ὑπῆρξεν ὁ ἀείμνηστος Θεοτόκης, διὰ τῆς ἐξαγορᾶς καὶ δικ-νομῆς τῶν Στεφανοβικεῶν κτημάτων.

Κ. Κουμουνδούρος. Ὁ Ἀλέξανδρος Κουμουνδούρος, ἅμα τῇ ἀπελευθερώσει τῆς Θεσσαλίας. . .

Γ. Μπαλιατζῆς. Εἶμαι εὐτυχὴς ὅτι δύναμαι καὶ τοῦτο νὰ πιστοποιήσω, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἀνδρός.

Τὸν τρόπον τῆς λύσεως, τὸν κατ' ἐμὲ ἐπιτυχῆ, καθ' ὃν ἐπελήφθη τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος ἡ Κυβέρνησις Θεοτό-κη, δὲν ἠκολούθησαν δυστυχῶς οἱ τελευταίως ψηφισθέν-τες ἀγροτικοὶ νόμοι. Πάντα ὅμως ταῦτα, κύριοι, μελετῶν-ται ἐν τῷ Ὑπουργείῳ, τοῦ ὁποίου μοὶ ἀνετέθη ἡ διεύθυ-σις, ἔχω δὲ γνῶσιν αὐτῶν καὶ ἐξ ἰδίων μελετῶν, αἱ ὁποῖαι μοὶ ἐπεβλήθησαν κατ' ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην, ἀφοῦ ἔχω τὴν τιμὴν ν' ἀντιπροσωπεύω ἀγροτικὴν περιφέρειαν, τὰ μέτρα δὲ τὰ σχετικὰ πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο ἐν συνόλῳ θὰ ἀποτελέσωσι τὴν ἀγροτικὴν καὶ γεωργικὴν πολιτικὴν τῆς

Κυβερνήσεως, τὴν ἀπορῶσαν ὄχι μόνον τὴν Θεσσαλίαν, ἀλλ' ὅλας τὰς ἀγροτικὰς περιφερείας.

Ι. Θεοτόκης. Καὶ τὴν Ἐπτανήσον.

Γ. Μπαλιτζῆς. Βεβαίως, καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι πᾶσι πρὸς ἀλλήλους ὅμοιαι ὡς πρὸς τὰς ἀνάγκας, ὡς πρὸς τὰ ὀρθούμενα προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἔχει νὰ ἐπιλύσῃ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας. Τὰ ὅσα τὰ μέτρα, ἀποτελοῦνται τὸ σύνολον τῆς προνοίας τῆς Πολιτείας ὑπὲρ τῶν Γεωργῶν, ἴσως θὰ ἔχω ἐγὼ τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Συνέλευσιν, διατετυπωμένα εἰς νομοσχέδια, θὰ παρακαλέσω δ' ἐν καιρῷ τὴν Συνέλευσιν ὅπως κατάρτισῃ ἐπιτροπὴν ἐκ Πληρεξουσίων ὅλων τῶν ἀγροτικῶν περιφερειῶν, ἵνα ἀπὸ κοινοῦ μελετήσωμεν ταῦτα καὶ ὑποβάλωμεν τὸ πόρισμα τῆς τοιαύτης ἐργασίας καὶ μελέτης μας ὑπὸ τὴν ὀριστικὴν κρίσιν καὶ ψῆφον τῆς Συνελεύσεως.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Οἱ κ. κ. **Ι. Κίνιας, Α. Μάτεσις, Χ. Μητσόπουλος** καὶ

Δ. Τσουκαλᾶς συνιστῶσιν ἀναφορὰν θυμῶν τυραννίας ἐν Πειραιεῖ ζητούντων ἡθικὴν καὶ ὕλικὴν ἱκανοποίησιν.

Ὁ κ. **Κίνιας** ἀναφέρειν τὰ δεινὰ τὰ ὁποῖα ὑπέστησαν οἱ παθόντες, πενήμενοι καὶ στερούμενοι, διότι ἀντετάχθησαν κατὰ τῆς τυραννίας, ἐρίσθη τὴν προσοχὴν τῆς Συνελεύσεως καὶ ὑποβάλλει πρότερον συστάσεως ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέτασιν τῶν παραπάνω τῶν δεινοπαθησάντων.

Ὁ κ. **Μάτεσις** πέποιθεν ὅτι ἡ ἀναγγεληθεῖσα ὑπόσχεσις τῆς Κυβερνήσεως περὶ μελλούσης μερίμνης θέλει πραγματοποιηθῇ καὶ ἀρκεῖται εἰς τὴν δοθεῖσαν ἤδη περὶ τοῦτου βεβαίωσιν.

Ὁ κ. **Μητσόπουλος** συνιστῶν ἐπίσης τὴν ἀναφορὰν ἐφιστᾷ ἰδιαίτερώς τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ ὅσον τῆς τῆς τελεσφόρου μέτρον ὑπὲρ αὐτῶν.

Οἱ κ. κ. **Α. Παπαζαχαρίου, Ν. Κουλάνδρος** καὶ **Κ. Κότσανος** συνιστῶσιν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης αἴτησιν τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης αἰτοῦντος ἀναθεώρησιν ἐνοικιστάσιου Θεσσαλονίκης.

Ὁ κ. **Παπαζαχαρίου** συνιστῶν τὴν ἀναφορὰν τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν 1) νὰ ἄρῃ τὴν ἐπὶ Κυβερνήσεως Βενιζέλου γενομένην ἀναστολὴν τοῦ νόμου περὶ δικηγορικῶν συλλόγων, 2) νὰ τροποποιήσῃ ἢ ἄρῃ τὸ δικαιοστάσιον, ἐνεκὰ τοῦ ὁποῖου

ἐξέλιπε πᾶσι πίστις παρὰ τῷ ἐμπορικῷ κόσμῳ Θεσσαλονίκης, 3) νὰ τροποποιήσῃ τὸ ἐνοικιστάσιον πρὸς περιορισμὸν τῶν ἐκμεταλλευτῶν τῶν ξένων ιδιοκτησιῶν καὶ 4) νὰ συμπληρώσῃ τὸ δικαστικὸν προσωπικόν διότι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου δὲν λειτουργοῦσι τὰ δικαστήρια πρὸς ζημίαν τῶν τε ιδιωτικῶν καὶ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων.

Ὁ κ. **Κουλάνδρος** συνιστᾷ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ ἐνοικιστάσιου, ὁ δὲ κ. **Κότσανος** ἐμὴν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ταύτης λέγει ὅτι παρὰ τὰς συνταγματικὰς διατάξεις ἡ ἀστικὴ ιδιοκτησία Θεσσαλονίκης εὐρίσκεται ἐν διωγμῷ συνεπεί τῶν καταθλιπτικῶν ἀρθρῶν τοῦ ἐνοικιστάσιου Θεσσαλονίκης, συνιστᾷ δ' ὡς μερίστην ἀνάγκην νὰ γίνῃ βίβλική μεταρρύθμισις τῶν ἀρθρῶν τοῦ ἐνοικιστάσιου καὶ πρὸς τοῦτοις συσταθῇ ἐπιτροπὴ, ἥτις ἀρῶν προηγουμένως ἐξετάσῃ τὴν οικονομικὴν κατάστασιν τοῦ ἐνοικιστοῦ νὰ ἐπιβάλλῃ ἀκολούθως τὸ ἐνοίκιον, τὸ ὅσον πρέπει νὰ πληρῶνῃ ὁ ἐνοικιστής, πρὸς δὲ αἱ δικαστικαὶ περὶ ἐξώσεων ἀποφάσεις νὰ ἐκτελῶνται καὶ ὅχι ν' ἀναστέλλωνται.

Οἱ κ. κ. **Ν. Τσιριγώτης, Γ. Καραλᾶς** καὶ **Π. Κοσυνάκος** συνιστῶσιν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν αἴτησιν τῶν κατοίκων κοινότητος Δουραλῆς τὴν δὲ δὴμου ἔλous παρακαλοῦντων ὅπως ληφθῇ μερίμνα λόγῳ τῶν πλημμυρῶν ἃς ὑπέστησαν.

Ὁ κ. **Τσιριγώτης**, ἀναφέρειν τὰς ζημίας καὶ τοὺς κινδύνους οἵτινες ἀπειλοῦσι τὴν κοινότητα Δουραλῆς, συνιστᾷ τὴν ἀναφορὰν καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν.

Οἱ κ. κ. **Χρ. Καραῆς, Ἀλ. Παπαποστολόου, Α. Τζώνης** καὶ **Ἀγαμ. Σλήμαν** συνιστῶσιν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας αἴτησιν τοῦ γεωργικοῦ λαοῦ Καρδίτσης αἰτοῦντος βελτίωσιν τῆς καταστάσεώς του.

Ὁ κ. **Καραῆς** λέγει ὅτι Διατάγματα περὶ ἀπαλλοτριώσεως ὑπογεγραμμένα ἀκυροῦνται καὶ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως, διότι οἱ ἀγροτικοὶ πληθυσμοὶ ἀνησυχοῦσι.

Συνηγοροῦσιν ὁ κ. **Παπαποστολόου** καὶ ὁ κ. **Τζώνης**.

Γ. Μπαλιτζῆς (Ὑπουργὸς Γεωργίας). Τὰ Διατάγματα αὐτὰ ἦσαν ἀφ' ἐαυτῶν ἀκυρὰ ὡς ἀντισυνταγματικῶς φέροντα τὴν ὑπογραφήν τοῦ θανόντος Βασιλέως καὶ δι' αὐτὸ ἠκυρώθησαν.

Οἱ κ. **Πάνος Στάϊκος, Ἰωάν. Χριστοδουλιᾶς** καὶ **Δ. Τσιτσάκης** συνιστῶσιν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσω-

τερικῶν ἀνθρώπων καπνοπαρκαγωγῶν Ματαράγκας, Παππαδάτων, Κερασόδου καὶ Ζευγαρκίου κλιτούντων τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ καπνοῦ.

Ὁ κ. **Στάϊκος** ἐφιστᾷ ἐκ νέου τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ συνιστᾷ νὰ ἐπιβληθῇ τὸ κράτος τοῦ νόμου.

Π. Τσαλδάρης (Υπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν). Ἐνόμισα περιττὸν ν' ἀπαντήσω προηγουμένως, διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ πρῶτος ἀγορεύσας ἐκ τῶν κ. πληρεξουσίων κ. Χριστοδουλιᾶς, αὐτὸς αὐτὸς ἐδήλωσεν εἰς τὴν Συνέλευσιν τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ὁ Ὑπουργὸς ἔλαβε διὰ τὴν γενομένην καταγγελλίναν περὶ παρακωλύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τῶν καπνῶν. Καὶ οἱ κ. πληρεξούσιοι Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ἐπανειλημμένως ἤλθον πρὸς με καὶ ἀντελήφθησαν ὅτι εὐθὺς ἄμεσως, ἅμα τῇ συστάσει, διέταξα καὶ ἐστάλησαν ἐπείγοντα τηλεγραφήματα εἰς τὰς ἐν Ἀγρινίῳ ἀστυνομικὰς ἀρχάς, αἱ ὁποῖαι διεστάλθησαν νὰ πράσσωσι πᾶσαν προστασίαν εἰς τοὺς καπνεμπόρους, τοὺς θέλοντας νὰ ἐξαγάγωσι καπνὰ. Δυστυχῶς ὅμως οἱ ἐργάται ἦσαν ἄρκετὰ πολλοί, ὥστε ἡ ἀστυνομία νὰ μὴ δυναθῇ νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ λάβῃ, καὶ ἐθεωρήθη ἐπὶ πλέον ἀναγκαῖον, ἵνα μὴ ὑπὸ τὰς ἐκτάκτους περιστάσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐγένετο ἡ σχετικὴ πρὸς ἀλλοτρίους ληφθῶσιν ἄλλα αὐστηρότερα μέτρα, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ἦσαν ἐπωφελῆ διὰ τὴν δημοσίαν τάξιν. Κατόπιν παρεκάλεσα καὶ αὐτοὺς τοὺς κ. πληρεξουσίους νὰ ἔλθωσιν εἰς συνεννόησιν μετὰ τῶν καπνεργατῶν καὶ τῶν καπνεμπόρων, πρὸς ἐπίτευξιν φιλικῆς λύσεως τοῦ ζητήματος. Μοὶ ἐδηλώθη κατ' ἐπανάληψιν, ὅτι ἐγένετο διευθέτησις τις ἢ ὁποῖα ὅμως δὲν ἐπραγματοποιήθη. Διὰ τοῦτο δὲν εἶχον πλέον καμμίαν ἀπορροήν, ἵνα διατάξω ἄλλα μέτρα. Ἦδη, ὅτε ἀκούω ὅτι ἀκόμη ἐξακολουθεῖ τὸ ζήτημα τοῦτο, βεβαίως, κατὰ καθήκον τὸ ὁποῖον ἔχω ὡς Ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν, ἐκ νέου θὰ διατάξω, καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν ἐλπίζω ὅτι ἡ δικταγὴ μου θὰ εἶναι ἀποτελεσματικωτέρα.

Ἀλλὰ σὰς λέγω ἀκόμη ὅτι αὐτοὶ δὲν παρακωλύουσιν ἄμεσως διὰ παρακρητήσεώς τινος τὴν ἐξαγωγὴν τῶν καπνῶν, ἀλλὰ συμφωνοῦσι με τοὺς ἐργάτας νὰ μὴ ἐργασθῶσιν. Ἐὰν τοῦτο συμβαίνει, νὰ συμφωνῶσι με τοὺς ἐργάτας οἱ ὁποῖοι ἤθελον χρησιμεύσει διὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν καπνῶν, ἐν ταύτῃ περιπτώσει γνωρίζετε ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ

μέτρον τι, δι' οὗ νὰ ἐξαναγκασθῶσιν οἱ ἐργάται νὰ ἐργασθῶσι καὶ ἐξαγάγωσι τὰ καπνὰ. Ἐο' ὅσον ἐμποδίζεται ἡ ἀσκήσις τοῦ δικαίου καὶ τῆς ιδιοκτησίας, βεβαίως ἐρείλόμεν νὰ προστατεύσωμεν αὐτὸ. Θὰ συστήσω ὅμως εἰς τοὺς κ. κ. πληρεξουσίους Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὑπάρχει μία σύμπτωσις συμπεριόντων μετὰ τῶν καπνεργατῶν καὶ καπνοπαρκαγωγῶν. Γνωρίζετε ὅτι τὸ συμφέρον τῶν καπνεργατῶν συνδυάζεται με τὸ συμφέρον τῶν καπνοπαρκαγωγῶν. Ἦθελον συστήσει, ἂν ἦτο δυνατόν, νὰ ἐπέλθῃ εἰς συνδυασμὸς τῶν δύο συμφερόντων. Μοὶ παρεστάθη ὅτι παρακωλύεται ἡ ἐξαγωγή τῶν καπνῶν τοῦ τελευταίου ἔτους. Οἱ ἐργάται ἰσχυρίζονται ὅτι ζητοῦσι νὰ εὐρωσιν ἐν μέτρῳ ἐργασίας, καὶ ἂν τὰ καπνὰ ἐξαγῶνται ἀκατέργαστα, αὐτοὶ δὲν θὰ ἔχωσι καμμίαν ἐργασίαν. Οἱ ἔμποροι λεγούσιν ὅτι «τὸ ἐμπόρεμά μας θὰ ἐμπρεσθῶμεν ὅπως θέλομεν». Θὰ ἦτο λοιπὸν εὐκατεῖον, ἂν ἦτο δυνατόν, νὰ εὐρεθῇ συνδυασμὸς τῶν δύο τούτων συμφερόντων.

Ὁ κ. **Στάϊκος** συνιστᾷ νὰ ἐπιβληθῇ τὸ κράτος τοῦ νόμου.

Ὁ κ. **N. Στράτος** λέγει ὅτι καὶ αἱ δύο ἐνδιαφερόμεναι τάξεις, καπνεμπόρων καὶ καπνεργατῶν, ὁρίστανται πῶς εἰς τῆς κατεστάσεως, διότι καὶ οἱ καπνεργάται πένονται καὶ οἱ καπνοπαρκαγωγεῖς ὑπερέβουσιν. Ἡ σύστασις ἐπιτροπῶν εἶναι παραπομπὴ εἰς τὰς Ἑλληνικὰς καλένδας. Διὰ τοῦτο χρειάζεται ἄμεσος ἀποστολὴ Νομάρχου καὶ ἀνωτάτων ὑπαλλήλων πρὸς συμβιβασμὸν τῶν συμφερόντων, ἵνα μὴ ἐπέλθῃ δικτάραξις τῆς δημοσίας τάξεως.

Ὁ κ. **Τσιτσάρας** συνιστᾷ ἐπίσης νὰ ληφθῶσι μέτρα πρὸς ἄρσιν τῶν διανομιῶν καὶ ἀποστάσεων ταραχῶν ἐν Ἀγρινίῳ.

Οἱ κ. κ. **N. Κаланτζάκος, Α. Τσινιαλᾶς, Α. Παππαλουκάς καὶ Χ. Μητσόπουλος** καταθέτουσι καὶ ἀναπτύσσουν ἀναφορὰν ἐξορισθέντων ἐρέδρων ἀξιωματικῶν, ζητούντων ἡθικὴν καὶ ὕλικήν ικανοποίησιν.

Ὁ κ. **Κаланτζάκος** ἀναπτύσσων καὶ προφορικῶς διὰ μακρῶν συνιστᾷ τὴν ἄμεσον ἡθικὴν καὶ ὕλικήν ικανοποίησιν τῶν δεινοπαθησάντων ἐρέδρων χάριν τῆς ιδεολογίας των, ἥτις ἦτο ἡ ἐπαναφορὰ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως.

Ἀναβλήθεισος μετὰ ταῦτα τῆς συζητήσεως τῶν ἄλλων ἀναφορῶν, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν κ. **Π. Τσαλδάρης** ἀνεληθὼν ἐπὶ τοῦ βήματος ὑποβάλλει πρὸς

έγγραψιν υπό τῆς Συνελεύσεως ψήφισμα, υπογεγραμμένον ὑφ' ἐλοκλήρου τοῦ Υπουργικοῦ Συμβουλίου «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου π. ἔτους περὶ ἐνεργείας δημοψηφίσματος Νομοθετικοῦ Διατάγματος».

Υποβάλλει ἐπίσης ἕτερον ψήφισμα.

«Περὶ μὴ πληρώσεως κενουμένων ἐδρῶν Πληρεξουσίων», ἥτινα ἀμφοτέρω κηρύσσονται **κατεπείγοντα**.

Υποβάλλει κατόπιν τὰ ἐξῆς σχέδια νόμου κηρυσσόμενα καὶ ταῦτα **κατεπείγοντα** ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως.

1) Σχέδιον νόμου «περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμίων ἐγγραφῆς εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους καὶ τοὺς καταλόγους βιβλιαρίων κατὰ τὸ ἔτος 1921».

2) Σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου ΑΥ41 τῆς 27 Μαΐου 1887» καὶ

4) Σχέδιον νόμου «περὶ ἐξελέγξεως τοῦ κύρους τῆς γενομένης ψηφοφορίας τῶν ἐν ἐκστρατεία ἀξιοματικών» κλπ.

Ὁ κ. ὑπουργὸς υποβάλλων τὰ ψηφίσματα καὶ τὰ νομοθετήματα ταῦτα ποιεῖται βραχέων ἐν' ἑκάστου τούτων συζήτησιν.

Ὁ κ. **N. Στράτος** λαμβάνων ἀρρομὴν ἐκ τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου «περὶ ἐξελέγξεως τοῦ κύρους τῶν ἐκλογῶν κλπ.» παρακαλεῖ νὰ κατατεθῇ ὁ φάκελος τῶν ἐνεργειῶν διὰ τῆς ἐκλογῆς τῆς γενομένης εἰς τὸ Μέτωπον, διότι δι' ὅσας κακοηθείας ἐγένοντο πρέπει νὰ τιμωρηθῶσιν ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων οἱ ἐνεργήσαντες ταύτας.

Υποβάλλει δὲ μετὰ τοῦτο πρότασιν, ὅπως ὁρισθῇ ἡμέρα συζητήσεως τῶν ἐξῆς τριῶν θεμάτων:

1) Ἄν παρεβιάσθῃ τὸ Σύνταγμα, ὡς ὑπεστήριζεν ἡ καταλυθεῖσα Κυβέρνησις, καὶ πότε.

2) Ἄν ἡ Ἑλλάς ἐτέθῃ ποτὲ ὑπὸ ξενικὴν κηδεμονίαν ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῆς διοίκησιν, καὶ

3) Ἄν παρεβιάσθῃ ἡ μετὰξὺ Ἑλλάδος καὶ Σερβίας συνθήκη ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, ὡς ἐπιστήμως ἀνεκοινώθη εἰς τὴν Ἑλλην. Κυβέρνησιν.

Τὴν πρότασιν τοῦ ταύτην ὑποστηρίζει διὰ βραχέων ὁ κ. Στράτος, πέποιθε δέ, λέγει, ὅτι θὰ κάμῃ αὐτὴν ἀποδεκτὴν ἡ Συνέλευσις, ἵνα ἐκ τῆς γενησομένης συζητήσεως καταδειχθῶσιν αἱ διασπαρεῖσαι πανταχοῦ συκοφανταί καὶ ῥαδιουργαί κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπὶ βλάβῃ αὐτῆς.

Ὁ κ. **N. Δ. Δεβίδης** λαμβάνων ἀρρομὴν ἐκ τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου «περὶ παρατάσεως τῆς προ-

θεσμίας πρὸς ἀπότησιν τῶν ἐκλογικῶν βιβλιαρίων συγχάσει τὸν κ. ὑπουργὸν τῶν Ἑσωτερικῶν. Διεκτραγωδῶν δὲ τὰ λαβόντα χώραν προεκλογικὰ ὄργανα ἐν Ἀττικῇ ἰδίᾳ καὶ τοῖς περιχώροις, ἐπὶ τῆς προκείμενῃ Κυβερνήσεως, δηλοῖ ὅτι ἐπιφυλάσσει ἵνα κατὰ τὴν σχετικὴν συζήτησιν ἐπιλήθῃ ἐκτενέστερον ὅπως ἀποκαλύψῃσι καὶ κολληθῶσι πάντες οἱ ὑπάλληλοι ἐκεῖνοι οὕτως μετῴχθην ἥτιμα μετὰ πρὸς ἐκλογικὴν ἐπιχειρήσιν καὶ νοθείαν τοῦ θρονήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ὁ κ. **Γ. Μπούσιος** παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ὑποβάλῃ πρὸς κύρωσιν τὸ τεχύτερον, τὰ ἐκδοθέντα ἀπὸ τῆς 1ης Νοεμβρίου μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1920 Νομοθετικὰ Διατάγματα.

Ὁ κ. **Πρωθυπουργὸς** βεβαιῶν ὅτι τὰ ἐν λόγῳ Διατάγματα θὰ εἰσχωθῶσιν ἡμέτως πρὸς κύρωσιν.

Τὰ αὐτὰ ὑπόσχεται καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν.

Ὁ κ. **X. Μητσόπουλος** λέγει ὅτι ὁ ἐλδιωχθεὶς τυραννὸς εἶχεν ὡς πρῶτον ἄρθρον τοῦ τὴν κατὰκτείν τῶν Ἀθηνῶν καὶ δι' αὐτὸ περισυνέλεξεν ἀπὸ πάσης γωνίας τῆς Μεσσηνίας ἐπὶ ἡλυδας, ἵνα τοὺς μεταχειρισθῇ ὡς ὄργανα τῆς τυραννίας τοῦ.

Ὁ κ. **N. Δ. Δεβίδης**, διακόπτων, διακηρύσσεται διὰ φράσιν τοῦ κ. Μητσόπουλου ἀρροῶσαν τοὺς ἐκ Μ. Ἀσίας καταγομένους, προσθέτει δ' ὅτι ὁ μουσικὸς Καλομοίρης ἐκάλεσεν 150 μουσικοὺς καὶ τοῖς ἐζήτησε τὰ βιβλιαρίά των, ἐπειδὴ δὲ οὗτοι ἡρνήθησαν, ἐξετοπίσθησαν ἀράματα εἰς Θεσσαλονίκην.

Ὁ κ. **N. Στράτος** ἀναφέρει ὅτι τὴν παρεμονὴν τῶν ἐκλογῶν ἀξιοματικὸς ἐκ τοῦ Υπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν τὸν εἰδοποίησεν ὅτι πάντες οἱ στρατιῶται τῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Υπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν διετάχθησαν νὰ παραδώσωσι τὰ βιβλιαρίά των. Παρατηρεῖ ὅτι ἡ φράσις τοῦ κ. Μητσόπουλου διὰ τοὺς πρόσφυγας ὑπῆρξε βρατεῖα. Ἡ Ἑλλάς — λέγει — πρέπει νὰ εἴναι καὶ εἶναι μία καὶ ἀδιαιρέτος. Κακίζει τὴν πρᾶξιν τοῦ καταλυθέντος καθεστώτος, ἐγγράψαντος εἰς τοὺς δημοτικούς καταλόγους Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ἀπείρους πρόσφυγας ἐκ Σμύρνης, χαρακτηρίζει ὡς ἐγκληματικὴν τὴν πρᾶξιν ταύτην ἐθνικῶς, διότι οἱ ἐνταῦθα ἐγγραφόμενοι θὰ ἀφροῦντο κατὰ τὴν διενέργειαν τοῦ δημοψηφίσματος ἐκ τῆς ἐθνικῆς δυνά-

μεως Σύμνης ἐπὶ προφανεῖ ἐθνικῇ βλάβῃ καὶ καταστροφῇ.

Ὁ κ. **Μητσόπουλος** συνεχίζων ἀναφέρει τὸν τρόπον καθ' ὃν τὴ πρόπην καθεστῶς ἐκόμισε καὶ ἐνέγκρε τοῖς ἐπὶ ἡλυδας ὡς πολίτης Ἕλληνας. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο προκαλεῖται διχμαρτυρίαν ἐκ μέρους Ὁρχαῶν ἀντιπροσώπων ὡς προσδωλομένων ὑπὸ τοῦ βήτορος.

Ὁ κ. **Μητσόπουλος** ἀπαντῶν λέγει ὅτι δὲν μέμρεται τοὺς ἐγγραφεύοντας ἀλλὰ τὰς πράξεις τῆς τότε Κυβερνήσεως καὶ δὲν εὐρίσκει δεδικαιολογημένας τὰς διχμαρτυρίας τῶν κ. κ. συναδέλφων Ὁρχαῶν καὶ Μουσουλμάνων, οὗς, λέγει, θεωρεῖ ὡς ἀδελφούς.

Ὁ κ. **Κ. Κουμουνδοῦρος** διχκόπτων ἰσχυρίζεται διὰ μακρῶν τὰ ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως Βενιζέλου ἐκτυλιχθέντα ἔκτροπα καὶ ἀποκλιεῖ ταῦτα προδοτικὰ κατὰ θώματα κατὰ τῆς Πατρίδος καὶ κατὰ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλείου.

Ἐγείρονται ὡς ἐκ τούτου νέαι διχμαρτυρίαι καὶ θύρβος ἐκ μέρους τῆς ομάδος τῶν φιλελευθέρων, τῶν πληρεξουσίων κ. κ. **Τσαγγῆ, Καλδῆ** καὶ ἄλλων βοώντων ὅτι οὐδέναι Ἕλληνας γνωρίζουσιν ὡς προδότην. Δημιουργεῖται οὕτω θόρυβος, ὃν ἐπιτείνει ὁ κώδων τοῦ κ. Προέδρου ζητοῦντος νὰ ἐπιβάλῃ τὴν τάξιν, πλεῖστοι δ' ἐκ τῶν πληρεξουσίων τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων κινεῖνται ν' ἀποχωρήσωσιν ἐκ τῆς αἰθούσης πρὸς τὰς διχμαρτυρίας τῆς πλειονοψηφίας τοῦ κέντρου.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** ἀνερχόμενος τότε ἐπὶ τοῦ βήματος συνιστᾷ ὅπως κ. κ. πληρεξούσιοι ἀπορεύωσι τὰς ἐκφράσεις τὰς δυνάμενας νὰ δημιουργῶσιν ἐπεισόδια καὶ δικτατορίαν τὴν ἡρεμίαν τῶν συζητήσεων. διότι οὕτω, λέγει, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διεξαχθῇ ἡ Συνέλευσις τελεσφόρως τὸ μέγα ἔργον αὐτῆς.

Ἐπέρχεται μετὰ τοῦτο ἡσυχία καὶ ὁ κ. **Μητσόπουλος** ἀνερχόμενος ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ βήματος λέγει ὅτι πρέπει νὰ ἀρθεῖ πλήρης ἐλευθερία κατὰ τὰς συζητήσεις, νὰ διατυπωθῇ δέ, εἰ δυνατόν, καὶ ψήφισμα τῆς Συνελεύσεως, ὅπως νὰ δύναται τις νὰ συζητήσῃ καὶ ἐξαγγεῖν ἐλευθέρως τὰ καθήκοντα τοῦ πληρεξουσίου. Δηλώνει δ' ὅτι ἐπιφυλάσσεται νὰ κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς συνθήκης τῶν Σερβῶν λόβη εὐρύτερον τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ἀνακνηθέντος θέματος, ὡς καὶ τοῦ τῆς ἐγγυήσεως τῶν μειονοψηφίων, κκ. τέρεται τοῦ βήματος.

Ὁ κ. **Κ. Κουμουνδοῦρος**, λαμβάνων ἐκ νέου τὸν λόγον,

ἐκφράζει τὴν λύπην του, διότι παρατηρεῖ ὅτι ὁσάκις πρόκειται ἐκ τῆς πλειονοψηφίας νὰ συζητηθῶσι θέματα θίγοντα τὴν πρόπην Κυβέρνησιν ἐγείρεται θόρυβος ἐκ τῆς μειονοψηφίας, ἵνα μὴ ἀκουσθῶσιν οἱ ῥήτορες. Ἐξέρει κατόπιν τὸν πατριωτισμὸν τοῦ Βασιλείου, ὅστις, λέγει, διὰ τῆς ἀνδρείας τοῦ καὶ διὰ τῶν πολεμικῶν διδασκαλιῶν τοῦ πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς ὑπῆρξεν αὐτὸς μόνος ὁ αἴτιος τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Μακεδονίας καὶ Ὁρχίας, καὶ ἀφηγούμενος ὅτι ὁ κ. Βενιζέλος δὲν ἐπεκάλυψε ἐπὶ τοῦ πρῶτουπουργικοῦ ἐδωλίου τῇ ἐγείρει τοῦ Ἕλλ. λαοῦ ἀλλὰ τῇ ἐπιβολῇ τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, οἵτινες πλανώμενοι συζητοῦσιν ἀκόμη μετ' αὐτοῦ, συνιστᾷ εἰς τοὺς ὀπαδούς του νὰ μὴ θορυβῶσιν ὁσάκις γίνεται ἔλεγχος τῶν πράξεων τοῦ Βενιζέλου, πρῶτον τὸ ὅποσον καὶ αὐτοὺς καὶ τὸ κόμμα των θὰ ὠρελήσῃ.

Λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρῃ 9 μ. μ., ἵνα ἐπακολουθῇ αὔριον ὥρῃ 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Σ. Μπαλάνος

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Κρεστινίτης
Α. Σκιαδαρέσης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Θ'.

Τῆς 27 Ἰανουαρίου 1921.

Ὁρᾷ 5 καὶ 40 μ. μ. ὁ προεδρεύων κ' Ἀντιπρόεδρος κ. **Σίμος Μπαλάνος**, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας, κηρύσσει τὴν ἑναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖτα.

Ἀναγινώσκονται εἴτε τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. **Α. Μάτεσις** παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἔχει ἀναγραφῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἡ σύστασις τοῦ ὅπως κατὰ τὴν προσεχῇ συζήτησιν τῶν πρῶτων κατὰ τὴν διαρρυσσασαν τριετὴν προσκομισθῶσι καὶ κατατεθῶσι καὶ τὰ ἐστενογραφημένα πρακτικὰ τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου καὶ παρακαλεῖ ν' ἀναγραφῇ αὕτη.

Ὁ κ. **Χρ. Βασιλακάκης** παρακαλεῖ ν' ἀναγραφῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἡ πληροφορία ἣν ἔδωκε χθὲς εἰς τὴν Συνέλευσιν περὶ τῆς Σύμνης, ἐὰν δὲν ἔχῃ ἀναγραφῇ ἐν τοῖς ἐστενογραφημένοις πρακτικοῖς.

Ὁ κ. **Χρ. Μητσόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι διευπλώ-

θησαν ἐν τοῖς πρακτικοῖς γινώσκαι καὶ πράξεις, ὡς π. χ. ἡ διατύπωσις ψήφισματος περὶ ἐλευθερίας τοῦ λόγου κατὰ τὰς συζητήσεις, ἃς δὲν εἶπε, συνιστᾷ δὲ πληρεστέραν καὶ εὐρύτεραν διατύπωσιν τῶν ὁμιλιῶν τῶν ἀγροειδέντων.

Τὰ πρακτικὰ μετὰ τοῦτο ἐπικυροῦνται ὡς διωρθώθησαν.

Πρόεδρος. Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς κατὰ τὴν Δ' Συνεδρίαιον τῆς 10ῆς Ἰανουαρίου 1921 ληφθείσης ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως παρκαλεῖ τὴν Συνέλευσιν νὰ μὴ χορηγήσῃ τὴν ἐντολὴν ὅπως ἐκλέξω καὶ εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν, ἥ ὅποια νὰ μεταβῇ καὶ ἐκφορᾷ ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως τὰ συλλυπητήρια αὐτῆς πρὸς τὴν οἰκογένειαν Ἀρχαγοῦμαι καὶ καταθέσῃ στέφανον εἰς τὸν τάφον τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρός.

Ἐπίσης παρκαλεῖ τὴν Συνέλευσιν νὰ δεχθῇ, ἵνα ἡ αὕτη Ἐπιτροπὴ ἐπιμεληθῇ τὴν ἀνάγεσιν τῆς ἀναμνηστικῆς στήλης ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς δολοφονίας τοῦ γενναίου καὶ θερμοῦ πατριώτου.

Ὡσαύτως παρκαλεῖ τὴν Συνέλευσιν νὰ δεχθῇ, ὅπως ἡ ἀναγκαία διὰ τὴν ἀναμνηστικὴν στήλην δαπάνη βαρύνῃ τὸν προϋπολογισμόν τῶν ἐξόδων τῆς Συνελεύσεως καὶ δικτεθῇ κατὰ τὰ κεκκονισμένα.

Ἀποφάσει τῆς Συνελεύσεως ἡ ἐντολὴ χορηγεῖται.

Ο κ. Ν. Στράτος παρκαλεῖ ὅπως ἡ Συνέλευσις χορηγήσῃ τὸ δικαίωμα εἰς τὸν κ. Πρόεδρον νὰ καταρτίσῃ καὶ τὴν ἑτέραν Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ἀνάγεσιν προτομῆς τοῦ ἀειμνήστου βασιλέως Ἀλεξάνδρου.

Ἀνακρινόντων ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἑξῆς:

Ὁ Πρόεδρος τῆς ἐπὶ τῆς ἀπαντήσεως εἰς τὸν βασιλικὸν λόγον Ἐπιτροπῆς κ. Σπ. Στάης καταθέτει εἰς τὴν Συνέλευσιν τὰ σχέδια ἀπαντήσεως εἰς τὸν βασιλικὸν λόγον τῆς τε πλειονοψηφίας καὶ τῆς μειονοψηφίας.

Ἐπιτροπὴ ἐνοικιαστῶν φόρου δεκάτης ἔτους 1916 τῆς Φλωρίνης παρκαλεῖ ὅπως ἀνσταλῶσιν αἱ ἀποφάσεις τῆς δευτεροβάθμιας Ἐπιτροπῆς περὶ ἀπαλλαγῆς φόρου δεκάτης 1916, ἅτε στηριχθεῖται ἐπὶ πλημμελοῦς ἐξετάσεως τῶν πραγμάτων.

Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι οἱ ἐκτὸς ὑπηρεσίας παρκαλοῦσι τὴν σεβαστὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἐν τῇ στοργικῇ αὐτῆς μερίμνῃ περὶ ἀποκαταστάσεως πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν παθόντων ὑπαλλήλων μεριμνήσῃ καὶ περὶ τῶν δημοσίων τούτων ὑπαλλήλων, ἐκτάκτων καὶ μονίμων, τῶν

ἀπολυθέντων ἢ ἐξαναγκασθέντων εἰς ἐγκατάλειψιν ἢ παραιτήσιν τῆς θέσεώς των διὰ τῶν βενιζελικῶν συμβουλιῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1916 καὶ ἐντέθεν ἐπὶ τῇ βύσει τῶν αὐτῶν ἀρχῶν ἐφ' ὧν ἐγένετο καὶ ἡ ἐπαναρχία τῶν ἀποτρυθέντων ἑξωμνηστικῶν, τῶν ἀπολυθέντων δικαστικῶν, κληρικῶν τοῦ Πανεπιστημίου κλπ.

— Ἐπιτροπὴ κητοίων Στόψης (Μηθύμνης) κατόπιν συλλογητηρίου ζητεῖ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἐξαγωγή ἐλκίου.

— Ἡ Γενικὴ Συνομοσπονδία τῶν Ἑργατῶν τῆς Ἑλλάδος ἐπιβάλλει δικατωρίαν διὰ τὴν ἄδικον καὶ παράνομον παράτασιν τῆς φυλακίσεως 19 καπνεργατῶν κρητομένων εἰσέτι εἰς τὰς φυλακάς Κεφάλλας.

— Ἑλλήνες Ἰσθμίου τοῦ Καναδά ζητοῦσιν ὅπως ἡ Κυβέρνησις μεριμνήσῃ καὶ ἀποζημιωθῶσι διὰ τὰς κατατροπὰς τῶν καταστημάτων των.

— Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης διαβιβάζει πρὸς τὴν Συνέλευσιν ἔγγραφον τοῦ εἰσαγγελέως τῶν ἐρετῶν Αἰγίου, δι' οὗ ζητεῖται ἡ καταδίωξις τοῦ πληρεξουσίου Ἀρχαῆς κ. Γ. Ζερβῶ, πρὸν Γενικοῦ Διοικητοῦ Σάμου.

— Ὁ πληρεξούσιος Ἰωννίνων Τιμοθέων Ν. Μπότσαρης παρκαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἀναγνωρισθῇ αὐτῷ ἡ κυριότης τῶν κτημάτων τῆς περιοχῆς τοῦ χωρίου Σουλίου λόγῳ κληρονομικῶν δικαιοματων.

— Ὁ πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βαιωτίας κ. Περ. Ἰκκ. Ἀργυρόπουλος ζητεῖ παρὰ τῆς Συνελεύσεως μνησίαν ἔδειαν διὰ τὴν ἀλλοδαπὴν, προκειμένου ν' ἀποτελέσῃ μέλος τῆς εἰς Λονδίνον μετακινουμένης διὰ τὴν Διέσκεψιν Ἀποστολῆς.

Συναινέσει τῆς Συνελεύσεως, ἡ ἔδεια χορηγεῖται.

— Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. Α. Σουλιάτης, Νικολαΐδης, Π. Ἀργυρόπουλος, Θ. Σαῦρος, Ε. Φιλιππίδης, Χ. Γουλιόπουλος, Δ. Στεφανήπουλος, Γ. Μπούσιος, Ἀλ. Ἰωαννίδης, Γ. Ἀναστασόπουλος, Γ. Μερκούρης, Φ. Αρχαγοῦμαι, Σταμ. Μερκούρης, Γ. Ἀθωνάσιος, Ε. Στουγιαννάκης, Ε. Χρ. Τζιδάκης, Σ. Παππῆς, Ν. Κουλιάνδρος καὶ Γ. Ζάχος ὑποβάλλουσιν ἔγγραφον πρὸς τὴν Συνέλευσιν πρότασιν, δι' ἧς παρκαλοῦσιν ὅπως μετὰ τὸν κατάρτισιν τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς συσταθῇ ἐγείρῃ τῆς Συνελεύσεως ἑτέρα Ἐπιτροπὴ πληρεξουσίων, ἥτις νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τῶν πολλαχῶς παθόντων κατὰ τὸ διάστημα τῆς τυραννίας καὶ ὑποδείξῃ τὸν τρόπον τῆς ἐκκαταστάσεως αὐτῶν.

Εγκρίσει τῆς Συνελεύσεως ἡ σύστασις αὕτη γίνεται δεκτὴ καὶ ἀποφασίζεται ν' ἀναγραφῇ πρώτη πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Εἰσέρχεται κατόπιν ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Οἱ κ. κ. **N. Κаланτζόκος** καὶ **K. Παππαμιχαλόπουλος** συνιστῶσιν ἀναφορὰν κατὰδικῶν Πύλου ζητούντων βυζαντινὴν χάριν.

Ὁ κ. **Κаланτζάκος** ἀναπτύσσων παρακαλεῖ τὴν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ ἐκτείνῃ καὶ διὰ τοῦς ἐν λόγῳ κατὰδικους τὸ μέτρον τῆς ἀναστολῆς διὰ τὸ ἥμισυ τῆς ποινῆς διὰ τὴν μέχρι τῆς ἐπανόδου τοῦ Βασιλέως διαρρέυσαντα χρόνον.

Οἱ κ. κ. **A. Ρούφος Κανακόρης** καὶ **I. Γιαννόπουλος** ἀναπτύσσουσιν ἀναφορὰν τοῦ Ἑργατικοῦ Κέντρου Πατρῶν περὶ φορολογίας βαρεῖας τῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσκαγομένης ξυλείας πρὸς κατασκευὴν σταφιδοκιβωτίων, ἵνα μὴ ἐν ἐνκνίᾳ περιπτώσῃ εὐρεθῶσιν εἰς δυσχερεῖς θέσιν, λόγῳ ἐλλείψεως ἐργασίας, τῶσοι ἐργάται ἐργαζόμενοι εἰς τὰ ξυλουργικὰ ἐργαστήσια διὰ τὴν κατασκευὴν σταφιδοκιβωτίων.

Ὁ κ. **Γιαννόπουλος** ὑποστηρίζων τὴν ἀναφορὰν εὐρίσκει δίκαια τὰ αἰτήματα τῶν ἐργατῶν καὶ παρακαλεῖ νὰ ἐπιβληθῇ βαρεῖα φορολογία πρὸς προστασίαν τῶν ἐργατῶν.

Οἱ κ. κ. **Xρ. Καρᾶς, Γ. Ραδινὸς** καὶ **A. Κουκουλέτσος** συνιστῶσιν ἀναφορὰν κατὰδικῶν Κοινότητος Κηλογραυρῶν παθόντων μεγάλαν καταστροφὰς ἐκ πλημμυρῶν καὶ αἰτουμένων, ὅπως ληθῇ μερίμνα πρὸς τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Κουκουλέτσος**, συνηγῶν ἐκτενῶς ὑπὲρ τῆς ἀναφορᾶς, παρακαλεῖ τὴν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ λάβῃ ταύτην ὑπ' ὄψιν του καὶ νὰ μεριμνήσῃ τάχιστα, καθόσον αἱ καταστροφαὶ εἶναι μεγάλαι καὶ οἱ κάτοικοι ὀρίστανται τὰ πάνδεινα.

Ὁ κ. **Γ. Κοκκινάκης** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν Συντεχνίας καπνοεργατῶν Πρακλείου περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ὑπολοίπων ἐργατῶν μὴ ἀποζημιωθέντων εἰσέτι.

Ὁ κ. **Κοκκινάκης** καταδεικνύων τὸ ἄδικον τὸ προσγι-

νόμενον εἰς τοὺς μὴ ἀποζημιωθέντας ἐργάτας, παρακαλεῖ νὰ ληθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀναφορὰ καὶ ν' ἀποσταλῇ πρὸς τὴν κ. Ὑπουργὸν, ἵνα λάβῃ γνώσιν αὐτῆς.

Οἱ κ. κ. **A. Παππαξαχαρίου, I. Σιακῆς, N Γερμανὸς** καὶ **N. Κουλάνδρος** ἀναπτύσσουσιν τηλεγραφικὴν ἀναφορὰν ἐμπόρων Φουστάνης παρακαλοῦντων τὴν Ἐθνικοσυλλευσιν, ὅπως διατάξῃ, ὅτι δεῖ διὰ τὴν νόμον τῆς κληρονομιάς, λόγῳ τοῦ ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ τηρήσῃ ἐμπορικὰ βιβλία, ἕτε ἀγνοουμένης τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

Ὁ κ. **Παππαξαχαρίου** ἀναπτύσσων λέγει ὅτι ὁ νόμος οὗτος μεταφρασθεὶς ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐν Ἑλλάδι καὶ συνιστᾷ νὰ τροποποιηθῇ.

Ὁ κ. **Γερμανὸς** συνιστᾷ ἐπίσης τὴν διακρίθμισιν τοῦ νόμου, ἔχοντος πλείους ἀτελείας, ἐρ' ὧν θὰ ὑποβάλλωσιν ὑπόμνημα καὶ οἱ ἔμποροι Θεσσαλονίκης. Παρακαλεῖ τελοῦς ν' ἀντικατασταθῇ ὁ νόμος οὗτος, πιέζων μεγάλως τοὺς ἐπαγγελματίας, διὰ τῆς τηρήσεως βιβλίων, ἐνῶ εἶναι ἀγράμματοι.

Ομοίως συστάται κάμνει καὶ ὁ κ. **Κουλάνδρος**, ὑποδεικνύων ἰδίᾳ διὰ τοὺς κερραγωγεῖς νὰ τεθῇ φόρος ἐπιτηδεύματος.

Οἱ κ. κ. **Ἰωάν. Κούσουλαι** καὶ **Ἀλ. Παππαθανασίου** παρακαλοῦσι τοὺς κ. Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ἵνα κατὰθεσῶσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν πίνακα ἐμφαίνοντα τοὺς παθόντας κατὰ τὰ Νοεμβριανά τοῦ 1916.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ παρακαλεῖται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν τί σκεπτεται ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους παθόντας ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1917 μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου 1920, τοὺς ἰδίως ὅλως ἀπελαθέντας, φυλακισθέντας, στερηθέντας τοὺς μόνους προστάτας των, συνεπεία κακώσεων, τυφεισμῶν, καὶ τοὺς ὑποστάντας ἐμπρησμοὺς τῶν οἰκιῶν των.

Ὁ κ. **Κούσουλαι** ἀναπτύσσων παρακαλεῖ ὅπως τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ πίναξ τῶν ἀποζημιώσεων τῶν ὁποίους ἔλαβον οἱ παθόντες κατὰ τὰ Νοεμβριανά, διότι ἐγένετο ἀγρία διασπάθησις χρημάτων τότε. Λέγει ὅτι πρωτίστως πρέπει ν' ἀποζημιωθῶσιν οἱ παθόντες ἐν Φθιωτιδορωμαϊδί, τῷ Νομῷ ὅστις ἔπαθε τὰ φοβερώτατα κατὰ τὴν περίοδον τῆς τυραννίας καὶ ἰδίως αἱ οἰκογένειαι Γ. Κουτσούρη καὶ Μούρτου, τῶν ὁποίων αἱ οἰκαὶ καὶ αἱ περιουσίαι κατεστράφησαν ἐντελῶς, ἐκτὸς τῶν ἄλλων διωγμῶν. Ζητεῖ νὰ κατατε-

ήσων οι πίνακες ούτοι και να όριθῇ ήμέρα συζητήσεως δι' αὐτοὺς καὶ ὁ Ποινικὸς Νόμος ἐπιβάλλει τιμωρίαν εἰς τοὺς ἐξαπατήσαντας τὰς Ἀρχὰς κατὰ τὴν διατίμησιν τῶν ζημιῶν των.

Ὁ κ. **Π. Πρωτοπαππαδάκης** (Ἰ.π.Οἶκ.) δηλοῖ ὅτι ἤρχισεν ἤδη γινομένη ἐργασία πρὸς σύνταξιν τῶν πινάκων τούτων, ἀναμένονται δὲ σχετικὰ στοιχεῖα καὶ ἐξ ἄλλων Ὑπουργείων καὶ ἐλπίζει ὅτι πολὺ ταχέως θὰ καταθέσῃ τὰς ζητουμένας πληροφορίας εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Οἱ κ. κ. **Γω. Κούσουλαι** καὶ **Ἀλ. Παππαθανασίου** παρκαλοῦσι τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἵνα ζητήσῃ παρὰ τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου καὶ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ υποβάλῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν πίνακα ἐμφαίνοντα τοὺς ἀπὸ τοῦ 1910 μέχρι σήμερον εὐρεθέντας ἐλλειμματίας ἐκ τῶν υπολόγων τοῦ Δημοσίου μετὰ τῆς πληροφορίας τίνες ἐξ αὐτῶν ἀπελύθησαν, κατεδιώχθησαν ποινικῶς, τίνες παρέμειναν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἢ μετέβησαν εἰς ἄλλην καὶ διὰ τίνος λόγον ἐπεδείχθη ἡ τοιούτη ἐπισείκεια πρὸς αὐτούς.

Ὁ κ. **Π. Πρωτοπαππαδάκης** (Ἰ.π.Οἶκ.) ἀπαντᾷ ὅτι καὶ ὁ πίναξ οὗτος καταρτίζεται καὶ θὰ κατατεθῇ.

Ὁ κ. **Ἀλ. Παππαθανασίου** παρκαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ καταθέσῃ τὸν φάκελον τὸν ἀφορῶντα αἰτήσεις ἀδείας πωλήσεως τοῦ ἀγροτικοῦ κτήματος Κουβέλα, κειμένου ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἀχινού τῆς Φθιώτιδος.

Ὁ κ. Περικλῆς Χαντζιδάκης ἀναπτύσσων εὐρίσκει ὅτι ἡ δοθεῖσα ἄδεια πωλήσεως τοῦ κτήματος δι' ἧς ἡγοράσθη τὐτο ὑπὸ τοῦ Δ. Φύλλου εἶναι ἄκυρος, γενομένη πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν χωρικῶν ἐν συνεταρισμῷ μετὰ τοῦ πρῶην βουλευτοῦ Ἐληρῶ πρὸς βλάβην τοῦ Δημοσίου καὶ παρκαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ προσαγάγῃ τὴν σχετικὴν φάκελον καὶ προστατευθῶσιν οἱ ἀκτήμονες.

Ὁ κ. **Γ. Μπαλτατζῆς** (Ἰ.π.Οἶκ., Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι θὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. **Βιτάλης** παρκαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπαιτουμένην πίστωσιν, ὅπως λάβωσι τὴν δευτέραν δόσιν οἱ τορπιλισθέντες κλπ.

Ὁ κ. Βιτάλης ἀναφέρων τὸ πλῆθος τῶν παθόντων κατὰ τὸν φεβρίν πόλεμον, ὧν πλεῖστοι εἶναι κατωπλόγιοι Ἕλληνες, παρκαλεῖ ὅπως ὁ κ. Ὑπουργὸς σπεύσῃ

καὶ λάβῃ μέτρα πρὸς χορήγησιν τῆς υπολειρωθείσης εἰς αὐτοὺς ἀποζημιώσεως.

Δ. Πετρακάκος. Ὁ Εὐρώπας, πλημμυρῆσαι κατ' αὐτὴν, προξένησε βαρυτάτας συμφορὰς εἰς πολλὰς κατωπλόγους τοῦ Ἑλλους. Χωρὶς ἀναζητῆσαι μέχρι τοῦδε ἐν τῷ ἐμπόρῳ καὶ περιφέρειαι ἀπὸ τῆς πλουσιωτέρας καὶντακί εἰςτέτι ἡρεσιωμέναι ὑπὸ τῶ ὕδατι. Συνιστῶ ἐνταῦθεν θερμότης εἰς μὲν τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως ἀπὸλλῇ πάσης φρολογίας εἰς ἀνάλογον χρονικὸν διάστημα τὴς πλημμυροπικθείς, εἰς δὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας, ἵνα δι' ἐπεργάντων ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων ἀσφαλίσῃ τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν τῶν κατοίκων τοῦ Ἑλλους.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** (Ἰ.π.Οἶκ., Ἐσωτερικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι ἀναμένει νὰ υποβληθῇ ἡ σχετικὴ ἐκθεσις τίνων ἔργων ὑπάρχει ἀνάγκη πρὸς ἐκτέλεσιν ὅπως διατάξῃ τὰ δέοντα.

Ὁ κ. **Ν. Κ. Παρίσης** παρκαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τοῦ Ἐπισιτισμοῦ ὅπως, εὐαρεστούμενος, πληροφρήσῃ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν 1) εἰς ποῖον ποσὸν ἀνέργετα ἡ ἐτησίαι ἐσωτερικὴ κατανάλωσις ἐλλείου, 2) εἰς ποῖον ποσὸν ἀνέλθε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἡ ἐλλειοπαράγωγη, καὶ 3) ἂν ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐξαγωγὴν ποσότητος τινος, ὁπόσας καὶ πότε.

Ὁ κ. Παρίσης ἀναπτύσσων λέγει, ὅτι ζητεῖ τὰς πληροφορίας ταύτας, ἵνα ἴδῃ ἂν θὰ ἐπιτρέπῃ ἡ ἐξαγωγὴ ἐλλείου εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Τὸ ζήτημα, προσθέτει, ἐνδικρεῖται ὅχι μόνον τὴν Μυτιλήνην, ἀλλὰ καὶ ἄλλα ἐλλειοπαράγωγα μέρη τῆς Ἑλλάδος καὶ θὰ μετεβῇ τὴν ἐρώτησιν τοῦ εἰς ἐπερώτησιν, ἵνα καὶ ἄλλοι Πληρεξούσιοι μετὰσχῶσι τῆς συζητήσεως.

Ὁ κ. **Ἐμμ. Χατζιδάκης** παρκαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ καταθέσῃ τὸ διάταγμα διὰ τοῦ ὁποῖου παρεβιάσθη ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου 75 τοῦ Συντάγματος, διὰ ν' ἀνέξηθῇ ἡ πρόσθετος ἀποζημιώσις δι' ἐξοδα παραστάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, καὶ τί ποσὸν ἐν συνόλῳ εἰσέπραξε διὰ τοῦ στραγγαλισμοῦ τῆς συνταγματικῆς ταύτης διατάξεως ὁ Πρόεδρος τῆς νεκροκαστάτης Βουλῆς.

Ὁ κ. Χατζιδάκης λέγει, ὅτι τὰ Συνταγματα τοῦ 1814 καὶ 1864 δὲν ἀνεγνώρισαν ἐξοδα παραστάσεως εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, καὶ μόνον τὸ ἐν ἰσχύϊ Συν-

ταγμα τοῦ 1911 ἐχορήγησε τοιαύτην ἀποζημίωσιν· ἀλλ' ὁ Πρόεδρος τῆς ἀνομοῦ Βουλῆς τῆς τελευταίας τριετίας εἰσηγήθη τὴν ἐκδοσὶν ἀντισυνταγματικῶν Δικτάγματος, δι' οὗ ἐτετραπλασιάσθη τὰ ἔξοδα παραστάσεώς του. Περὶ καλεῖ λοιπὸν ν' ἀνακοινωθῇ τί ποσὸν ἐνεβλήκατον ὁ ἀξιότιμος αὐτὸς Πρόεδρος ὅπως κατελογισθῶσιν αἱ δέουσαι εὐθύναι. Ὁ κ. Στράτος, ἄλλοτε πρόεδρος τῆς Βουλῆς, προσηθείη, παραμοίαν ἀποζημίωσιν δὲν ἐδέχθη ἀποστείλας αὐτὴν εἰς τὸ Τμήμα τοῦ Ἑθνικοῦ Στόλου.

Ν. Στράτος. Διὰ νὰ εἰμὲθα ἐν τάξει, δηλῶ ὅτι ἐγὼ εἰσηγήθην τὴν πρότασιν γενομένην δεκτὴν περὶ ἐξόδων παραστάσεως τῶν προέδρων τῆς Βουλῆς, δὲν ἔλαβον ὅμως ἐγὼ τότε τὸ ποσόν, ἵνα μὴ παρεξηγηθῶ.

Ὁ κ. **Κων. Δροσόπουλος** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ τὸν πληροφορήσῃ διὰ τί οἱ ἀετοπόροι ὑπαξιωματικοί, οἵτινες ὑπηρετοῦσιν ἀπὸ τοῦ 1918 εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ διανύσαντες μαθηματὰ εἰς ἐκπαιδευτικὰς οὐλὰς καὶ τυχόντες πτυχίου, δὲν προήχθησαν εἰς ἐξέδρους ἀνθυπολοχαγοὺς συμμόρφως τῷ ἄρθρῳ 6 τοῦ 1185 νόμου τῆς 25 Ἰουλίου 1918 περὶ ἀετοπορίας.

Ὁ κ. Δροσόπουλος παρακαλεῖ νὰ τῷ δοθῶσιν αἱ πληροφορίες τὰς ὁποίας ἐζήτησεν.

Ὁ κ. **Κωνστ. Φανίτσιος** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Συνέλευσιν, διὰ τί ἐστειλέθησαν αἱ ἐργασίαι πρὸς ἀνοικοδόμησιν τῶν χωρίων Ἀκκωβίλια, Ὁρρανοῦ, Κάργιανης, Μπουμπλιάνης, Τσάντης, Ποδαγύριανης καὶ Σεμάλτου τῆς περιφέρειας Περγαιῶν τοῦ νομοῦ Δράμας, ἐνῶ ὑπὸ τῆς προκείμενου Κυβερνήσεως εἶχον ἀποσταλῆ μνημονιαὶ καὶ συνεργεῖα, ἐκτελεσάντα πᾶσαν τὴν προεκτακτικὴν ἐργασίαν τῆς ἀνοικοδομήσεως, δεδομένου ὅτι περκαμένουσιν ἄστεγοι καὶ ἐκτεθειμένοι οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων τούτων.

Ὁ κ. Φανίτσιος ἀναφέρει τὰς καταστροφὰς, τὰς ὁποίας ὑπέστησαν ὑπὸ Βουλγάρων τὰ ἐν λόγῳ χωρία, παρακαλεῖ, ὅπως, καθ' ἣν στιγμήν τισκῶται δίδονται ἀποζημιώσεις διὰ τὰς παθόντας κατὰ τὰ Νοεμβριανὰ καὶ Ἰουλιανὰ, ληφθῇ μέριμνα πρὸς στεγασμὸν, καθόσον ὅσα ὑπέστησαν οὗτοι τὰ ὑπέστησαν καταστροφάντες ὑπὸ τῶν Βουλγάρων χάριν τῆς πατρίδος.

Ὁ κ. **Παν. Τσαλδάρης** (Ὑπουργ. Ἐσωτερικῶν) ἀπαντῶν

λέγει ὅτι δὲν εὔρα καμίναν σχετικὴν πίστωσιν, διετράχθη δὲ ἤδη ἡ ἀρμοδιὰ ὑπηρεσίᾳ νὰ προβῇ εἰς μελέτην ὥστε νὰ περικοπεθῇ πᾶσα βοήθεια εἰς τοὺς παθόντας. Ἐὰν δὲ, προσθεῖται, ἐπαμάρτησεν ἡ ἐργασία τῆς προχείρου στεγασεως ἥτις εἶχεν ἀρχίσαι τῇ ἐποπτείᾳ ἀποστράτων ὑπιοματικῶν, τοῦτο συνέβη, διότι οἱ ὑπιοματικοὶ ἐπαρκεθόντες εἰς τὴν σωματικὰ των μετὰ τὸ νέον Διάταγμα ἀπῆλθον ἐκείθεν.

Ὁ κ. **Γ. Μερκούρης** παρακαλεῖ ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐρωτήσεως ταύτης νὰ ἐπιστηθῇ ἡ προσοχὴ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας ὥστε ν' ἀναγράφωνται κανονικῶς ἐν τῇ ἡμερ. Δικτάξει τῶν ἀναφορῶν αἱ σχετικαὶ ἐρωτήσεις τῶν κ. πληρεξουσίων πρὸς ἀποφυγὴν παρεπώνων καὶ προστριβῶν. Παρατηρεῖ δ' ὅτι, ἂν συνεζητεῖτο ἡ ὑπ' ἀρ. 27 ἐρώτησίς του, δὲν θὰ εἶχε τὸ θάρρος ἢ μᾶλλον τὸ θράσος ὁ προκαλῆσας πληρεξούσιος νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τῶν ἀποζημιωθέντων κατὰ τὰ Νοεμβριανὰ.

Ὁ κ. **Ἀλ. Καραπάνος** διαμαρτύρεται διὰ τὴν φρασολογίαν ταύτην τοῦ κ. Μερκούρη καὶ ἐγείρεται θόρυβος μετὰ τῆς ὁμάδος τῶν Φιλελευθέρων, ὅστις ὅμως καταστέλλεται τῇ ἐπεμβάσει τοῦ κ. Προέδρου ἐπιβελόντος τὴν τάξιν.

Ὁ κ. **Π. Φλώρος** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διὰ ποίαν αἰτίαν ἀνεκλήθη ἡ χορηγηθεῖσα πίστωσις διὰ τὰ ἐν κατασκευῇ δημόσια ἔργα τῆς Ἡπείρου.

Ὁ κ. **Παναγ. Τσαλδάρης** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι ἀνεκλήθη ἡ χορηγηθεῖσα πίστωσις καὶ διετράχθη νὰ καταρτισθῇ μελέτη ὅπως προκηρυχθῇ δημοπρασίαι, καθόσον ἡ δι' ἡμερομισθίων ἐργατῶν περὶ τῶν ἐν λόγῳ δημοσίων ἔργων ἐθεωρήθη καὶ εἶναι ἀκανονική.

Λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρα 7 1/2 μ. μ., ἵνα ἐπαναληφθῇ αὔριον ὥρα 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Σ. Μπαλάνος

Οἱ Γραμματεῖς

Α. Σκιαδαρέσης

Π. Ἰακώβου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Γ

Τῆς 28 Ἰανουαρίου 1921.

Ὠρὰ 5 καὶ 40' μ. μ. ὁ πρὸςεδρεύων α' Ἀντιπρόεδρος κ. **Σίμος Μπαλάνος**, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρᾶς, κηρύσσει τὴν ἑαρξὴν τῆς συνεδριάσεως καὶ διακτᾶσαι γ' ἀνοιχθῶσι τὰ θέματα.

Ἀναγινώσκονται εἴτε τὰ πρακτικὰ τῆς χθεςινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. **Ε. Χατζιδάκης** παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶπεν ἀκριβῶς, ἐν τῇ χθεςινῇ του ἀγαρεύσει περὶ τῶν ἐξόδων παραστάσεως τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, «τὰ Συντάγματα», ἀλλὰ «τὰ Συντάγματα τοῦ 1844 καὶ 1864 δὲν ἀνεγνώρισαν ἐξόδα παραστάσεως κ.λ.π.», καὶ παρακαλεῖ νὰ διορθωθῶσιν οὕτως ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τὰ πρακτικὰ.

Ἐπικυροῦνται μετὰ τοῦτο διορθωθέντα τὰ πρακτικὰ.

Ἀνακοινοῦνται ἀκολουθῶς ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἐξῆς:

— Ἀνυπότακτοι Ἕλληνες ἐκ *Cedar Rapids* παρακαλοῦσιν ὅπως ψηφισθῇ νόμος περὶ τοιμητῶν μόνον θητείαις διὰ τοὺς ἀνυποτάκτους τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἵνα προσέλθωσι καὶ ὑπηρετήσωσι.

— Φοιτηταὶ τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου ἐγγεγραμμένοι ὑπὸ τοῦ ἔτους 1914 παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἐνεργήσῃ διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ ἐγκριθῇ ἡ αἵτησις των ἡ ἀρροῦσα τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἐγγραφῶν των μὴ δυνηθέντων νὰ τὰς συμπληρώσωσι λόγῳ οἰογενειακῶν δυσχερειῶν.

— Ὁ κ. Σπυρίδων Σκαντζῆς καθηγητῆς, ἐξ ὀνόματος πολλῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, παρακαλεῖ τὴν Σὴν Κυβέρνησιν, ὅπως τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα τῆς 4 Δεκεμβρίου 1920 περὶ ἐπαναρχίας τῶν ἀπολυθέντων μονίμων ὑπαλλήλων ἰσχύσῃ καὶ δι' ἐκείνους οἵτινες διωρίσθησαν πρὸ τῆς λαϊκῆς ἐτυμηγορίας τῆς 1 Νοεμβρίου 1920.

Ὁ πληρεξούσιος Μεσσηνίας κ. **Παναγ. Σάκης** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1763 περὶ παραγωγῆς τῶν Στρατολόγων».

Ὁ πληρεξούσιος Μεσσηνίας κ. **Νικόλ. Καλαντζάκος** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ ἀναστολῆς ποινῆς τῶν καταδικασθέντων μέχρι τῆς 6 Δεκεμβρίου 1920».

Πρόεδρος. Ἀνακρινῶ πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅτι, συμ-

φώνως τῇ ἀπορρίψει αὐτῆς, τὴν ἐπὶ τοῦ Συντάγματος Ἐπιτροπὴν συνεκρίθησαν ἐκ 49 μελῶν τῶν ἐξῆς:

Γ. Ἀλεξανδροπούλου, Μ. Σουλτάνη καὶ Π. Σταῖκου, ἐξ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας.

Κ. Πολυγένης, Σ. Σιάνη καὶ Σ. Σωτηριάδου, ἐξ Ἀργολίδας καὶ Κορινθίας.

Ν. Τριανταφυλλάκου καὶ Χ. Βοζίκη, ἐξ Ἀρκαδίας.

Ν. Καλέλη καὶ Εὐ. Γαρουφαλλίᾶ, ἐξ Ἀρτης.

Ι. Δ. Ράλλη, Δ. Τσουκαλᾶ, Ν. Δ. Δεβίδη, Γ. Μερκούρη, Γ. Ἀναστασοπούλου, Α. Μάτεσι καὶ Χ. Μητσοπούλου, ἐξ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας.

Δ. Ρούφου Κανακάρη καὶ Α. Παναγιωτοπούλου, ἐξ Ἀρχίας καὶ Πιλιδος.

Γ. Κοκκινάκη, ἐξ Περκαλείου.

Α. Νικολαΐδου, Πέπο Μαλᾶχ καὶ Ἀμπτῇ Βέη Σεσμίς-ὄγλου, ἐκ Θεσσαλονίκης.

Α. Μπακάλμπαση, ἐκ Κιλικιᾶς.

Α. Μομφερράτου, ἐκ Κερκυρῆς.

Γ. Μπουσίου, ἐκ Κοζάνης.

Ν. Καμπάνη, Ἐμ. Λαδοπούλου, Β. Μαρκεζίνη καὶ Π. Ρεδιάδου, ἐκ Κυκλάδων.

Α. Καρτάλη καὶ Ἀγ. Σλήμαν, ἐκ Λαρίδας.

Ν. Παρίτση, ἐκ Λέσβου.

Κ. Δυκουρέζου καὶ Ν. Καλαντζάκου, ἐκ Μεσσηνίας.

Σ. Γκοτζαμάνη, Χασὼν Μπέη καὶ Ι. Καντατζόγλου, ἐκ Πελλῆς.

Α. Ἀργυροῦ καὶ Κ. Τερτίπη, ἐκ Τρικκάλων.

Α. Παππαθανασίου, Δ. Χατζίσκου καὶ Ι. Παππαλουκά, ἐκ Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος.

Ἐπ. Δηλιγιάννη, ἐξ Ἀρκαδίας.

Δ. Παναγιώτου, ἐξ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας.

Ξενοφ. Στρατηγοῦ, ἐκ Κερκύρας.

Δ. Μπούσδρα, ἐκ Τρικκάλων Θεσσαλίας.

Φ. Δραγούμη καὶ Κεμαλεδὶν Μπέη, ἐκ Φλωρίνης.

Δ. Γούναρης. (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου προσωρινῶς καὶ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Παρακαλῶ τὴν Ἐπιτροπὴν, ὅπως συνέλθῃ, συγκατατεθῇ καὶ ἐπιληθῇ τὸ ἔργον τῆς τῷ ταχύτερον, ἵνα τυχῶς ἐπιληθῇ καὶ ἡ Ἑθνικὴ Συνέλευσις τοῦ ἔργου τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Συντάγματος. Συνιστᾷ ἐπίσης εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅπως

ἀποδεχθῇ, ἵνα τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς εἰσάγῃται πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Συνέλευσιν τετραμνηστικῶς, οὕτως ὥστε νὰ ἐργάζωνται διὰ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ Συντάγματος ταυτοχρόνως ἢ τε Ἐπιτροπῇ καὶ ἡ Συνέλευσις καὶ ἐπιτευχθῇ τοιαυτοτρόπως ἐξοικονόμησις χρόνου.

Πρόεδρος. Συνιστῶ ὅπως ἡ ἐπιτροπὴ καταρτίσῃ ἴδιον κανονισμὸν τῶν ἐργασιῶν της, ἵνα τὸ ἔργον αὐτῆς ἐπιτευχθῇ ταχύτερον.

Ὁ κ. **Χ. Μητσόπουλος** προτείνει ὅπως ἀπ᾽ τῆς ἐδωμάδος μὴ γίνηται συνεδριάσεις, διὰ νὰ δυνηθῶσιν οἱ κ. συνάδελφοι ν' ἀνακουφίζωνται.

Ἡ Συνέλευσις ἀποκρούει τὴν πρότασιν.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** συνιστᾷ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι διαφωνοῦν κατὰ τὰς συζητήσεις ἐν τῇ Συνελεύσει ἐπὶ ζητημάτων συνταγματικῶν δὲν δύνανται νὰ ἀποτελέσωσι ζήτημα ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Δ. Γούναρης (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προσωρινῶς καὶ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτ.). Τὸ Σύνταγμα εἶναι προσωρισμένον νὰ διευθύνῃ τὴν Χώραν διὰ χρόνον ὅσον τὸ δυνατὸν μακρότερον. Ὁ σκοπὸς καὶ ἡ σκέψις τῶν ἀποτελούντων τὴν Συνέλευσιν, ἐν τῷ καταρτισμῷ τοῦ Συντάγματος, εἶναι νὰ ἔχωμεν τὰ βλέμματα ἐστραμμένα, οὐχὶ εἰς τὸ συμφέρον τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ ἄλλου κόμματος ἢ τὰς γνώμης πρὸς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν πτέρυγαν. Καταρτίζοντες τὸ Σύνταγμα πρέπει νὰ προσπαθῶμεν ἵνα τοῦτο ἀποτελέσῃ τὸ θεμέλιον τῆς Πολιτείας, εἰ δυνατόν, ἐπὶ γενεὰς ὁλοκλήρους καὶ νὰ εἶναι ἐπαρκὲς οὐ μόνον διὰ τὴν ἱκανοποίησιν ὠρισμένων ἀντιλήψεων ἐντεῦθεν ἢ ἐκεῖθεν προσερχομένων, ἵνα αὐταὶ πραγματοποιοῦνται κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ἀλλὰ πρέπει ν' ἀποβλέψωμεν ὅπως πραγματοποιοῦνται, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν, ὅλα ἐκεῖνα αἱ ἀντιλήψεις τὰς ὁποίας ἡ ἐξέλιξις τοῦ μέλλοντος θέλει παρουσιάσῃ ὡς ἀναγκάσις διὰ νὰ περιληφθῶσιν εἰς τὸ Σύνταγμα, ὅπερ θὰ δημιουργήσωμεν. Κατὰ τοιαύτην ἔννοιαν νομίζω ὅτι πάντες οἱ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ θὰ εἶναι πρόθυμοι νὰ δεχθῶσιν ὅπως μὴ ἀποβλέψωμεν εἰς ἑτερόν τι παρὰ εἰς τὴν σκοπιμωτέραν καὶ ἀσφαλεστέραν διαρρύθμισιν τῶν τῆς Πολιτείας, ἐφ' ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτερον χρόνον.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ μετὰ τοῦτο τὴν Συνέλευσιν, ἂν δέχεται νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ προχθεσινὴ πρότασις τοῦ κ. Στράτου περὶ ὁρισμοῦ ἡμέρας πρὸς συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Χώρας, τῆς δῆθεν παραβίασεως τοῦ Συντάγματος καὶ τῆς ἀθετήσεως τῆς συνθήκης τῆς Σεβρίας.

Ὁ κ. **Χ. Μητσόπουλος** ζητεῖ ἐπὶ τῇ ἐνκαιρίᾳ νὰ ὑποβάλῃ σχεδίου ψηφίσματος διὰ τὴν συζήτησιν τῆς συνθήκης μετὰ τῆς Σεβρίας.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** (Πρόεδρος Ὑπουργ. Συμβουλ. κλπ.) παρατηρεῖ ὅτι, μὴ ἀναγκαστικῆς οὐδεμιᾶς σχετικῆς προτάσεως ἐν τῇ ἡμερησίᾳ Διατάξει, συμφώνως πρὸς τὴν κανονισμὸν δὲν δύναται νὰ γίνῃ συζήτησις.

Ὁ κ. **Χ. Μητσόπουλος** ἐπιμένει νὰ ἐξακολουθήσῃ ὁμιλίαν.

Δ. Γούναρης. Κύριε συνάδελφε, δὲν ὑπάρχει σήμερον ζήτημα νὰ συζητήσωμεν.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** ἐπεξηγῶν τὰς προχθές γενομένας προτάσεις τοῦ ὑποδείκνυει τὸν τρόπον καθ' ὃν δέον αὐταὶ νὰ συζητηθῶσιν.

Δ. Γούναρης. (Πρόεδρος Ὑπουργ. Συμβουλίου κλπ.) Ἐκ τῆς δικτυώσεως τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ ἀξιότιμος πληρεξούσιος Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας νομίζω ὅτι δύνανται νὰ κανονισθῇ ἡ συζήτησις τῶν τριῶν θεμάτων κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Πρόκειται περὶ τριῶν ἐρωτήσεων ἢ ἐπερωτήσεων. Ἡ πρώτη δύναται νὰ διεξχθῇ, ὡς ἀπεδέχθη ὁ κ. πληρεξούσιος, μετὰ τὴν συζήτησιν τοῦ βασιλικοῦ λόγου. Μένουσιν αἱ δύο ἄλλαι, ὧν ἡ πρώτη ἡ ἀπορώσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Χώρας θὰ συζητηθῇ ὁμοῦ μετὰ τὰς σχετικὰς συνθήκας, εἴμεθα σύμφωνοι, ἡ ἑτέρα ἡ ἀπορώσῃ τὴν παραβίαν τῆς Σεβριακῆς Συνθήκης εἶναι ἀντικείμενον ἰδίαις ἐπερωτήσεως, διὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὁποίας εἶναι ἀνάγκη νὰ προαχθῶσιν ὅλα τὰ στοιχεῖα, ἅτινα εἶναι ἀπαραίτητα ἵνα ὅχι μόνον ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἐνταῦθα μορφώτῃ γνώμην, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρος ὁ κόσμος, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἐπὶ ἔτη ἐπύρθη ὑπόδικος ἡ Χώρα, ἀποκτήσῃ τὴν ἀκλόνητον πεποίθησιν ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἐξεπλήρωσε τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας εἶχεν ἀναλάβει, καὶ ἐξεπλήρωσεν αὐτάς ἐν ὁλοκλήρῳ τῷ μέτρῳ, τὸ ὅποτον ἐπέβαλλεν οὐχὶ ἡ περιωρισμένη ἐρμηνευτικὴ ἔννοια τῆς συνθήκης, ἀλλὰ τὸ αἴσθημα τῆς Ἑλλάδος τὸ μετὰ παλμῶν καὶ ἀγωνίας παρακολουθοῦν τὰς περιπετείας τῆς συμμάχου Χώρας, καὶ ἡ

συζητήσεις αὐτῆς, κύριοι, θὰ γίνῃ καὶ θὰ προέλθῃ τὸ συμπέρασμα τοῦτο καὶ θ' ἀποδειχθῇ πόσον ὑπερῆξαν σκληροὶ πρὸς τὴν Χώραν ἡ ὁποία ἐγέννησε καὶ ἐξέθρεψε καὶ τοὺς ἐκείνου οἱ ὁποῖοι τοιαῦτα ἐνώπιον ὅλου τοῦ κόσμου κατ' αὐτῆς κατεσκευάστησαν. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Χ. Μητσόπουλος** διευκρινίζεται διὰ τὴν συσχέτισιν τοῦ προκειμένου ζητήματος μετὰ τοῦ ζητήματος τῆς περὶ μειονοφηριῶν συνθήκης.

Ὁ κ. **Α. Μάτεσις** ζητεῖ νὰ κατατεθῶσι τὰ πρακτικά τῶν συνεδριάσεων τοῦ εἰδικῆς δικαστηρίου, ἐστεινογραφημένα, ἐπίσημα καὶ διδόμενα πρὸς τὸν τύπον τότε, ὡς σχετικά πρὸς τὴν μετὰ τῆς Σερβίας συνθήκην.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ ὅτι θὰ κατατεθῶσι.

Ν. Στράτος. Δικνευθέντων, κ. Πρόεδρε, τῶν σχεδίων ἀπαντήσεως εἰς τὸν βασιλ. λόγον τῆς πλειονοφηρίας καὶ τῆς μειονοφηρίας, παρακαλῶ ν' ἀναγραφῇ εἰς τὴν Ἡμερ. Διάταξιν ἡ ἐπὶ τούτων συζήτησις διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέρα.

Δ. Γούναρης. Παρακαλῶ νὰ συγκατατεθῇ ἡ Συνέλευσις ν' ἀναγραφῇ εἰς τὴν Ἡμερ. Διάταξιν πρώτη, ἀλλ' ἡ συζήτησις νὰ γίνῃ τὴν προσεχῇ Πέμπτην.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται καὶ ἀποφασίζεται ἡμέρα συζητήσεως ἡ προσεχὴς Πέμπτη.

Εἰσέρχεται εἴτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ὁ κ. **Μ. Καβαλιεράτος**, συνιστῶν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Περιθάλψεως ἀναφορὰν τῆς χήρας Σπυριδούλας Γ. Δημουλά, αἰτούσης περίθελψιν διὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ της, παρατηρεῖ ὅτι κακῶς διευτυπώθη ἡ περίληψις τῆς αἰτήσεως ταύτης. Δὲν πρίκειται περὶ περιθάλψεως, ἀλλὰ περὶ ἀπονομῆς δικαιοσύνης, περὶ χρηρηγήσεως τουτέστι πρὸς αὐτὴν ἀποζημιώσεως διὰ τὸν ἐν τῇ ὁδῷ Σταδίου συμβάντα φόνον τοῦ υἱοῦ της ὑπὸ Βενιζελικῶν κατὰ τὴν μεθεπομένην τῶν ἐκλογῶν. Ἡ αἴτησις δ' αὕτη εἶναι, προσθέτει, δικαιοστάτη καὶ παρακαλεῖ νὰ παραπεμφθῇ ἡ σχετικὴ ἀναφορὰ εἰς τὴν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα.

Ὁ κ. **Ιω. Χριστάκης** ἐπὶ ἀναφορὰς τῆς Ἐπιτροπῆς ἐνοικιαστῶν πόρου δεκάτης ἔτους 1916 τῆς Φλωρίνης, συνιστῶν τὴν ἀναφορὰν παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν

Οἰκονομικῶν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν τῶν ἐνοικιαστῶν ὡς δικαιοτάτην.

Προκειμένου κατόπιν ν' ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως τῶν κ.κ. **Α. Σουλιώτου Νικολαΐδου, Θ. Σκούφου** καὶ λοιπῶν, ὅπως συσταθῇ Ἐπιτροπὴ πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος τῶν πολλὰ παθόντων κατὰ τὸ διάστημα τῆς τυραννίας, ἐπέρχεται αἰφνιδίᾳ διακοπὴ τοῦ ἡλεκτροφωνισμοῦ τῆς αἰθούσης τοῦ Βουλευτηρίου καὶ ἀποφασίζεται νὰ διακοπῇ ἐπὶ 5 λεπτὰ ἡ συνεδρίασις.

Μετὰ τὴν πάροδον τῶν 5' λεπτῶν ἐπαναλαμβάνεται ἡ συνεδρίασις ὑπὸ τὸ ῥῶς κηρίων.

Ὁ κ. **Κ. Λυκουεῆζος**, λαμβάνων ἀμέσως τὸν λόγον, ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπὶ τῶν ὑπαρχουσῶν ἤδη ἀπεργιῶν τῶν τροχιδορμικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἡλεκτροτεχνιτῶν, εἰς ἣν ὀφείλεται καὶ ἡ διακοπὴ τοῦ ἡλεκτροφωνισμοῦ, καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ λάβῃ μέτρα πρὸς ταχεῖαν κατάπαυσιν τῶν ἀπεργιῶν τούτων, διότι ὁ βίος κατέστη ἀβίωτος ὑπὸ ταιούτους ὅρους.

Ὁ **Δ. Γούναρης** (Πρόεδρος Ὑπουργ. Συμβουλίου κλπ.) λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς ἐξομάλυνσιν τῶν ζητημάτων, ἐξ ὧν ἐπῆλθεν ἡ ἀπεργία. Δυστυχῶς ὅμως ἡ ἐπιλυσις τούτων ζητημάτων δὲν εἶναι τόσον εὐχερής. Ἡ Κυβέρνησις πέποιθεν ὅτι τάχιστα θὰ καταστῇ δυνατόν νὰ ἐξευρεθῇ ἡ προτήκουσα λύσις. Δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις θὰ παράσχῃ τὴν συνδρομὴν της εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ Κυβέρνησις προσπαθεῖ ἵνα προστατευομένων μετ' ὅλου τοῦ ἐνδιαφέροντος, τοῦ ὁποίου εἶναι ἄξια, τῶν συμφερόντων τῶν ἐργατῶν, ἐξευρέθῃ λύσις ικανοποιούσα ταῦτα ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς Κοινωνίας καὶ τοῦ Κράτους.

Λύεται κατόπιν ἡ συνεδρίασις ὥρα ὃ καὶ 30', μ. μ. διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ αὔριον ὥρα 2 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Σ. Μπαλάνος

Οἱ Γραμματεῖς
Ἀγ. Μισυρλῆς
Π. Ἰακώβου

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΙΑ'

Τῆς 29 Ἰανουαρίου 1921.

Ὡρὴ 3 καὶ 5' μ. μ. ὁ προεδρεύων α' Ἀντιπρόεδρος κ. **Σίμος Μπαλάνος**, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρᾶς, κηρύσσει τὴν ἐνάρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διακτᾶται ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Τὰ πρακτικὰ τῆς χθυσινῆς συνεδριάσεως δηλοῦν ὅτι θ' ἀναγνωσθῶσιν ὅριον ὡς μὴ ἐκτυπωθέντα.

Ἀκολουθεῖ ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινῶν τὰ ἑξῆς :

— Ὁ Χρῆτος Ν. Ζορμπᾶς, πρῶτον ἀξιωματικὸς τοῦ Ἰππικοῦ, αἰτεῖται δι' αἰτήσεώς του πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τὴν ἐπαναρχορὰν του εἰς τὴν ἐνεργὴν στρατὸν.

— Οἱ κρατούμενοι ἐν ταῖς φυλακαῖς Τρικαλῶν αἰτοῦνται ἀποναρξὴν χάριτος μὲν εἰς τοὺς ἔχοντας μακροχρονιωτέραν κάθειρξιν, μετριασμὸν δὲ τῆς ποινῆς τῶν ἐχόντων ὀλιγωτέραν τοιαύτην.

— Καλλιεργητὰ ἰδιοκτητὰ ἀγροτικῶν κτημάτων περιμερίαις Αἰῶνσι ζητοῦσι τὴν τροποποίησιν τοῦ ἐμφυτευτικοῦ νόμου ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς κτήσεως κυριότητος μεταξὺ τῶν ὑπαρχόντων ἐμρυτευτῶν καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν.

Ὁ πληρεξούσιος ἐκ Κεφκλήνης κ. **Ἀντ. Μομφεργάτος** ὑποβάλλει ψήφισμα «περὶ ἀκυρώσεως τῆς ποινικῆς διώξεως καὶ παραπομπῆς εἰς Εἰδ. Δικαστήριον τῶν μελῶν τῶν Κυβερνήσεων Στ. Σκουλούδη καὶ Σπυρ. Λάμπρου».

Ὁ πληρεξούσιος ἐξ Ἀρτης κ. **Α. Τζώνης** ὑποβάλλει ψήφισμα «περὶ ἀναστολῆς πάσης φύσεως ὑπηρεσιακῶν συμβουλίων».

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρωτοφρονῶς καὶ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων 1054 καὶ 1312 περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας νέων ἐκτάκτων ἐκπαιδευτικῶν οὐλαμῶν ἐρέδρων ἀξιωματικῶν».

Ὁ κ. **Π. Πρωτοπαππαδάκης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς πρὸς ἐισαγωγὴν χάρτου ἔνυ ὕδατινων σηλείων πρὸς τυπωσιν ἐφημερίδων καὶ ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν».

Πρόεδρος. Ἀνακοινῶ πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ τὴν ἐκράσιν συλλυπητηρίων εἰς τὴν οἰκονομικὴν Δραγούμην καὶ ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως ἀναμνηστικῆς στήλης εἰς τὸν Ἰωάννην Δραγούμην συνεκροτήθη ἐκ τῶν

πληρεξουσίων κ.κ. **Νικ. Δ. Δεβλίδης**, ἐξ Ἀττικῆς καὶ Βουλωνίας, **Χαραλ. Βοζίκη**, ἐξ Ἀρχαδίας, **Ἀθ. Σουλ. Νικολαΐδου**, ἐκ Θεσσαλονίκης, **Σωτηρίου Γκοτζαμάνη** ἐκ Πέλλης, **Σ. Μπαλάνου**, ἐξ Εὐβοίας, καὶ **Ἀθανασίου Ἀργυροῦ**, ἐκ Σερρών.

Εἰσέρχεται εἴτε ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων

Οἱ κ. κ. **Α. Σουλιώτης Νικολαΐδης**, **Θ. Σκοῦφος**, **Ε. Φιλιππίδης**, **Χ. Γουλόπουλος**, **Δ. Στεφανόπουλος**, **Γ. Μπούσιος**, **Ἀλ. Ἰωαννίδης**, **Γ. Ἀναστασόπουλος**, **Γ. Μερκούρης**, **Φ. Δραγούμης**, **Σταμ. Μερκούρης**, **Ἀλ. Παππαθανασίου**, **Ε. Στουγιαννάκης**, **Ζ. Χριστάκης**, **Σ. Παππᾶς**, **Ν. Κουλάνδρος** καὶ **Α. Ζάχος** παρακλίσιν ὅπως μετὰ τὸν κατὰ τὴν τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς συστάθῃ, ἐγκρίσει τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ἐτέρᾳ Ἐπιτροπῇ πληρεξουσίων, ἥτις νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τῶν πολλαχῶς παθόντων κατὰ τὸ διάστημα τῆς τυραννίας καὶ ὑποδείξῃ τὸν τρόπον τῆς ἐκκαταστάσεως αὐτῶν.

Ὁ κ. **Σουλ. Νικολαΐδης**, ὁμιλῶν ἐν ἐκτάσει, λέγει ὅτι τὸ πλῆθος τῶν παθόντων εἶναι μεγάλον. Συμφώνως δὲ πρὸς τὸ πρόγραμμα τὸ ὅποιον ἐψήφισεν ὁ λαὸς κατέχουσιν τὴν τυραννίδα ἔχομεν τὴν ὑποχρέωσιν πάντες οἱ πληρεξούσιοι νὰ μὴ παραμελήσωμεν, ἀλλὰ νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἐν ἐκ τῶν πρώτων ἔργων τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως τὸ ζήτημα τῶν ἐπαναρθώσεων καὶ τῆς πλήρους ἡθικῆς καὶ ὕλικῆς ἀποκαταστάσεως τῶν παθόντων. Διὰ τοῦτο παρακαλοῦμεν ἵνα, ὡς συμφώνως πρὸς τὴν ὑπόβληθεῖσαν πρότασίν μας, κατηρτισθῇ Ἐπιτροπὴ πρὸς μελέτην τῶν μεταρρυθμιστικῶν διατάξεων τοῦ Συνταγματος, κατὰ τὴν ἐκδομένην παρομοίαν καὶ πρὸς μελέτην τοῦ τρόπου τῆς ἐκκαταστάσεως τῶν παθόντων, νὰ τεθῇ δὲ ἡ πρότασίς μας αὕτη ὑπὸ τὴν ψῆφον τῆς Συνελεύσεως.

Δ. Γούναρης (Πρόεδρος Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Τὸ ζήτημα τῶν ἐπαναρθώσεων τῶν ζημιῶν αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο εἰς διαφόρους πολέμους κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀτυχοῦς περιόδου εἶναι ζήτημα πολλαπλῶν ἀπόψεων. Δὲν εἶναι διατεθειμένος νὰ προῶ ἤδη εἰς τὴν ἐκθεσιν ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὴν ὑπόδειξιν τῶν διαφόρων ἀπόψεων τῆς ὁποίας τὸ ζήτημα

ἔχει, ἡ σοβαρότης τῶν ὁποίων ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι δὲν διαφεύγει οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ δικροῖται τῆς συνειδήσεως τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως, καὶ ἐπομένως οὐδεμίαν δυσκολίαν ἔχω νὰ δεχθῶ τὴν πρότασιν τοῦ ἀξιωματικοῦ συναδέλφου περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῆς τῆς Ἑθνοσυνελεύσεως, ἡ ὁποία νὰ προβῇ εἰς τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος, νὰ ἐξετάσῃ τὰ διάφορα σημεῖα τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρουσι διὰ τὴν προσήκουσαν λύσιν αὐτοῦ καὶ ν' ἀνακοινώσῃ εἰς τὴν Ἑθνοσυνέλευσιν τὰ συμπέρασματά εἰς τὰ ὁποῖα θὰ καταλήξῃ. Ἀλλ' εἶπον καὶ ἄλλοτε καὶ ἐπαναλαμβάνω καὶ σήμερον ὅτι τὸ ζήτημα ἀπασχολεῖ καὶ τὴν Κυβέρνησιν, θὰ εἶναι δ' εὐτύχημα νὰ ἐπιληφθῇ αὐτοῦ καὶ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἑθνοσυνελεύσεως. Μεταξὺ τῆς ἐργασίας τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐργασίας τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἑθνοσυνελεύσεως θὰ ὑπάρξῃ ἡ ἐπαρὴ ἡ ἀπαρκίαιτος ἢν φέρῃ τὴν σκοπὴν εἰς πέρας ὅσον ἔνεστι πληρέστερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον. Συμφωνῶ μὲ τὴν πρότασιν τοῦ ἀξιωματικοῦ συναδέλφου, νὰ καταρτισθῇ ἡ περὶ τῆς ἡ πρότασις Ἐπιτροπὴ τῆς Ἑθνοσυνελεύσεως.

Ὁ κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι ἡ σημασία τῆς προτάσεως ταύτης εἶναι μεγάλη καὶ φρασεῖ ὅτι ἡ σύστασις τῆς Ἐπιτροπῆς πρέπει νὰ συναδύεται δι' εὐρεία ἐξουσίας, διὰ νὰ δυναθῇ αὕτη νὰ φέρῃ ἀποτελεσματικὰς, τασσομένους καὶ ὁρίου εἰς αὐτήν, ἵνα καταθεσθῇ ταχέως τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐργασίας αὐτῆς. Ἀναφέρει τὰ ἀπορριπθέντα πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν παθόντων κατὰ τὴν Ναυπλιακὴν ἐπανάστασιν ὑπὸ τῆς τότε Συνελεύσεως καὶ καταλήγει ὑποστηρίζων ὅτι τὰ συμπεράσματα τῆς Ἐπιτροπῆς ν' ἀποτελέσωσιν αὐτὸ τὸ ψήφισμα τῆς Ἑθνοσυνελεύσεως ὑπὲρ ἐκνοποιοῦσεως τῶν παθόντων. Ἀναφερόμενος καὶ πάλιν εἰς τὸ γενικὸν ζήτημα τῶν ζημιῶν λέγει ὅτι πρωτίτως πρέπει νὰ ἐκνοποιοῦσιν οἱ παθόντες, ἀπολυομένων ἐκείνων τῶν ὑπαλλήλων ἐκ τοῦ καταλυθέντος καθεστώτος οἵτινες ἐλησφόνησαν τὴν ἀποστολὴν των καὶ εἶχον τάξει ἑαυτοὺς πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ὀργάνων τῆς ἐκπεσούσης τυραννίης. Ν' ἀνασταλῇ δὲ καὶ ἡ μονιμότης ἐν ἀνάγκῃ, χωρὶς νὰ παραβιασθῇ ὁ νόμος καὶ τὸ δίκαιον.

Ὁ κ. **Δ. Στεφανόπουλος** ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἐν λόγῳ Ἐπιτροπὴ δέον νὰ μελετήσῃ καὶ τὴν τρόπον τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν ἀποφάσεων τῶν Στρατοδικείων τῶν ἐκ κομματικῆς ἀπόψεως ἐκδοθεισῶν, διότι πλεῖστοι ἐκ τῶν ἀποφάσεων

ἐκείνων ἦσαν, προσθέτει, ἄτιμοι ἀποφάσεις, ἐνεκ τῶν ὁποίων οὐ μόνον ἐφυλκίσθησαν καὶ σήπονται ἀκόμη εἰς τὰς φυλακὰς πολλοὶ ἄθωοι, ἀλλὰ καὶ ἐφανεύθησαν ἄνευ οὐδενὸς λόγου πολλοί. Συνιστᾷ δ' ὅπως τὰ τέσσαρα τῶν οὕτως ἀδίκως φανευθέντων μεταφερθῶσι εἰς τὴν β' σειράν ἐφεδρείας, διὰ νὰ μὴ ἀπορριπθῶσιν τελείως καὶ ἀδίκως τιμωρηθεῖσιν οἰκογένεια. Ζητεῖ ἐπὶ πλέον τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἐπικρατῇ καὶ πέρα τοῦτο πρὸς ἐξακριβώσιν τῶν παχυλῶν μισθῶν οἵτινες ἐδίδοντο πρὸς τοὺς ἀποστελλομένους εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ διαφόρους ἀκάρπους ἀποστολάς.

Μετὰ τινὰς παρατηρήσεις τῶν κ. **Δ. Γούναρη** καὶ **Κ. Δουκουρέζου** κηρύσσεται περικομμένη ἡ συζήτησις, γίνεσθαι δεκτὴ ἡ πρότασις τῶν πληρεξουσίων κ. κ. **Α. Σουλιώτου Νικολαΐδου, Θ. Σκούφου, Ε. Φιλιππίδου** καὶ λοιπῶν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως καὶ ἀπορριπτεῖται νὰ καταρτισθῇ ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου δεκαπενταμελὲς Ἐπιτροπὴ, ἥτις νὰ ὑποβάλῃ τὸ πόρισμα τῶν ἐρευνῶν αὐτῆς, νὰ ὁρισθῇ δὲ ὁ χρόνος μέχρι οὗ θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ πράξῃ τοῦτο ἐν ἡ περιπτώσει ἡ Συνέλευσις ἤθελε πεισθῇ ὅτι ἡ ἐν λόγῳ Ἐπιτροπὴ ἐπιβραδύνει τὰς ἐργασίας αὐτῆς.

Ὁ κ. **Ν. Γερμανὸς** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ πληροφρήσῃ τὴν Συνέλευσιν τί σκέπτεται ὡς πρὸς τοὺς λιποτάκτας ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἰδίως τοὺς ἐκ Χαλκιδικῆς, οἵτινες δι' ἀσημάντους λόγους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λιποταξίαις καὶ ἀπὸ λόγους ἀνάγκης ὑπαγορευθείσης καταδικάσθησαν ὑπὸ τῶν Στρατοδικείων εἰς πολυετὴ κάθειρξιν διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἐθεωροῦντο ὡς ἀντιδραστικοί.

Ὁ κ. Γερμανός, ἐμιλῶν διὰ μακρῶν, λέγει ὅτι μεταξὺ τῶν πολυαριθμῶν θυμάτων εἶναι καὶ οἱ λιποτάκται τῆς Χαλκιδικῆς, οἱ ὁποῖοι ἐκτὸς ὀλιγίστων ἐξαίρεσεων δὲν ἦσαν τοιοῦτοι καὶ δι' αὐτοὺς ζητεῖ οὐχὶ ἐπιτίμειαν ἀλλὰ δικαιοσύνην. Κατὰ παράβασιν, προσθέτει, τῶν στοιχειωδেষτων κανόνων τοῦ ἀνθρωπισμοῦ διάφορα ὄργανα τῆς ἐκπεσούσης Κυβερνήσεως μεταδίδαντα ἐκεῖ ἐξέδιδον διατάγματα πρὸς προσέλευσιν εἰς τὸν στρατὸν διαφόρων ἡλικιῶν καὶ μετῆρχοντο ὅλα τὰ μέσα τῆς ἐξοντώσεως δι' ἐκείνους οἵτινες δὲν προσήρχοντο, χαρακτηριζομένους ὡς ἀντιδραστικούς. Ἀναφέρων μετὰ τοῦτο τὰ μέσα τῆς ἐξοντώσεως, οἷα ἦσαν αἱ καταδίκαι εἰς πολυετεῖς φυλακίσαις, εἰς βαρύντα πρόστιμα, εἰς καταστροφὰς οἰκιῶν

κλπ., ἀρνηγῆται τὰ τοῦ ἀπαγχονισμοῦ ὑπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ Κονδύλη ἐν Πολυγύρῳ τοῦ Σλαβάνου, ὁ ὁποῖος εἶχε μόνος του τὰς νεκρωσίμους εὐχάς, (κίσθησις ἐν τῇ Συνελεύσει), διότι ὁ σκληρὸς ἱερεὺς δὲν ἠδύνατο ἐκ τῆς συγκινήσεως νὰ πράξῃ τοῦτο, καὶ προσθέτει ὅτι ὁ μελλοθάνατος, πρὶν ἀποθάνῃ, εἶπεν εἰς τοὺς παρευρισκομένους μάρτυρας: «δὲν με κρεμάτε σεῖς; με κρεμάει ὁ Δεσπότης»!

Α. Παπαξαχαρίου. — Καὶ ὁμοῦς μένει εἰς τὴν θέσιν του ὁ Δεσπότης οὗτος.

Ν. Γερμανός. — Ὁ Κκσσανδρείας μένει ἀκόμη καὶ φατριάζει (κίσθησις).

Ν. Δ. Δεβίδης. — Ὑπάρχει νόμος ἐπιτρέπων τοιοῦτου εἵδους θανατικὰς ἐκτελέσεις;

Ν. Γερμανός. — Βεβαίως ὄχι.

Κ. Δροσόπουλος. — Αὐτοὶ οἱ ἀξιωματικοὶ τί γίνονται;

Δ. Γούναρης. — Τὰ Σώματά των διεξάγουσιν ἀνακρίσεις, ἵνα καταδικωθῶσι ποινικῶς.

Α. Ἀλεξάνδρου. — Μένουσιν ἀκόμη εἰς Κωνσταντινούπολιν αὐτοὶ καὶ δολοφονοῦσιν.

Ὁ κ. **Ν. Δ. Δεβίδης** ζητεῖ νὰ γενικευθῇ ἡ συζήτηση, ἵνα ἀκουσθῶσι φρικαστικὰ λεπτομέρεια περὶ τῶν τελεσθέντων, διὰ ν' ἀνορθωθῶσιν αἱ τριχες πικρὲς Χριστιανοί. Μόνον τὰ ἐν Δουλαίᾳ γενόμενα εἶναι ἀρκετὰ διὰ νὰ συγκλονισθῶσιν ὅσοι τὰ μάθωσιν.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** παρατηρεῖ ὅτι ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦτου ὠρίσθη εἰδικὴ συνεδρίασις, ἵνα συζητηθῇ. Σήμερον συζητεῖται τὸ ζήτημα τῶν λιποτακτῶν καὶ ἐπὶ τούτου θὰ δώσῃ πληροφορίας, ἵνα ἡ Συνέλευσις ἱκανοποιηθῇ.

Ὁ κ. **Ν. Γερμανός** συνεχίζων ἀναφέρει διάφορα περιστατικὰ βιαιᾶς καὶ κίθαιρέτου καταδίκης Μακεδόνων ὑπὸ τῶν βενιζελικῶν ὀργάνων καὶ παρακαλεῖ νὰ διαταχθῇ ἡ ἀποφυλάκισις ὅλων τῶν οὕτω καταδικασθέντων, νὰ συσταθῇ δὲ εἰδικὴν Στρατοδικεῖον πρὸς ἀναθεώρησιν τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, ἀφωρωθῶσιν ὅσοι εἶναι ἀθῶοι καὶ τιμωρηθῶσιν οἱ τυχόν πραγματικοὶ ἐγκληματίαι.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης**, ἀπαντῶν, πληροφορεῖ τὴν Συνέλευσιν, ὅτι δι' ἐγκυκλίου ἐζήτησε παρὰ τῶν Βασιλικῶν Ἐπιτρόπων νὰ δώσωσι πληροφορίας περὶ τῶν καταδικασθέντων τούτων, ἵνα δοθῶσι χάριτες ἀμέσως. Πρὸς πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἐδόθησαν χάριτες, ἐνεργεῖ δὲ μετὰ πάσης ταχύτητος, ἵνα δοθῶσι χάριτες εἰς ὅσους τυχόν ὑπὸ τού-

τους ὁρους καταδικάσθησαν. Ὑπόσχεται νὰ συστήσῃ εἰδικὴν ὑπηρεσίαν πρὸς ταχεῖαν διεκπερίωσιν ὅλων αὐτῶν τῶν ὑποθέσεων.

Δ. Τζωρτζόπουλος. — Δύο ἀδελφοὶ καταδικάσθησαν εἰς ισόβιαν δεσμὴν καὶ τίποτε δὲν ἐγένετο δι' αὐτούς.

Ν. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Σήμερον συνηλλε τὸ Συμβούλιον τῶν χαρίτων, διὰ ν' ἀποφασθῇ καὶ δι' αὐτούς. Τὴν προαίαν σὰς τὸ εἶπον καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης**, συνεχίζων, τονίζει, ὅτι πρῶτος αὐτὸς αἰσθάνεται, ὡς καὶ ἡ Συνέλευσις, ἀγκανάκτησιν διὰ τὰ τοιαῦτα ἄδικήματα καὶ θὰ κἀμῃ ὅ,τι εἶναι δυνατόν, ἵνα δοθῶσι χάριτες καὶ ἐξέλθωσι τῶν φυλακῶν οἱ τόσον ἀδίκως καταδικασθέντες.

Συγχαυνευμένης μετὰ τοῦτο τῆς ὑπ' ἀριθ. 3 ἐρωτήσεως πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς Στρατιωτικῶν καὶ Δικαιοσύνης λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Α. Παπαξαχαρίου**, ὅστις δηλοῖ ὅτι ἡ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν διὰ β. χάριτος ἀπὸ τῆς ἀπὸ τοῦ 1916 καὶ ἐντεῦθεν σηπομένων ἐν ταῖς φυλακαῖς Μακεδόνων λιποτακτῶν δὲν εἶναι σκόπιμος, διότι ἐκ πείρας γινώσκει ὅτι ἡ δικδικασία τῆς β. χάριτος λίαν βραδύνει ἕνεκα τῆς μεγάλης ἀτελείας τῶν διαφόρων στρατιωτικῶν ὑπηρεσιῶν, ἕνεκα τῆς μεγάλης πληθύσεως τῶν τοιούτων φυλακισμένων καὶ ἕνεκα τῆς βραδύτητος μεθ' ἧς ἐργάζεται ἡ ἀρμοδίως ἐπὶ τῶν χαρίτων Ἐπιτροπεία. Πρὸς ἀποδείξιν τοῦτου ἀναφέρει καὶ παραδείγματα τινὰ δοθεισῶν χαρίτων.

Πλὴν τούτου φέρει ὀνομαστικὰ καὶ παραδείγματα φυλακισμένων, περιλαμβανομένων εἰς προηγούμενον διάταγμα ἀμνηστίας καὶ κρατουμένων ἀδίκως ἐτι εἰς τὰς φυλάκας.

Διὰ ταῦτα συνιστᾷ εἰς τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης νὰ ὑποβῶσιν εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν νόμον, δι' οὗ πάντα τὰ τοιαῦτα ἐγκλήματα, ἅτινα θεωρεῖ πολιτικὰ, ν' ἀμνηστευθῶσιν, ἵνα τάχιστα ἐξέλθωσιν ἐκ τῶν φυλακῶν οἱ ὑποβλήθεντες εἰς πᾶσαν ἀδικίαν Μακεδόνες διὰ τὴν πρὸς τὸ τότε νομιμον καθεστῶς καὶ πρὸς τὸν λατρευτὴν Εὐαγγελία των ἀφροσίων.

Ν. Θεοτόκης. Ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐργασία πρὸς παροχὴν ἀμνηστίας εἰς αὐτούς.

Ὁ κ. **Ν. Γρόλλιος** ἐπίσης συνηγορεῖ πρὸς παροχὴν ἀμνηστίας εἰς τοὺς οὕτως ἀδίκως τιμωρηθέντας.

Ὁ κ. **Α. Σκιαδαρέσης** παριστᾷ ἐντόνως τὴν ἀνάγκην

τοῦ τυχόντος τετρακτισμοῦ τῆς ἀθλίκης καταστάσεως, ἥτις ἐδημιουργήθη διὰ τῆς καταρρεύσεως τῶν νόμων καὶ τῆς θεωρίας τῆς σκληριότητος, ἐκ τῆς ὁποίας σήκονται εἰς τὰς φυλακὰς τόσοι ἀθῶοι. Δὲν νομίζει σκόπιμον νὰ διαρρήξωσι τὰς φυλακὰς οὗτοι καὶ νὰ ἐξέλθωσιν, ἀφοῦ ταύτας δύναται ἡ Συνέλευσις νὰ ἀνοίξῃ. (Χειροκροτήματα).

Ἐξαιρών τὸν ζῆλον τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης ζητεῖ νὰ ἐνιχυθῶσιν οὗτοι καὶ δι' ἄλλου προσωπικοῦ, διότι τὸ ὑπάρχον εἶναι ἀνεπαρκές, διὰ νὰ ἀνέβρῃ εἰς τοὺς ὄγκους τῶν δικογραφεῶν τὰς δικογραφίας τῶν οὕτως ἀδίκως κρατούμενων. Τονίζει δὲ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκδόσεως Δικτάγματος ἀμνηστίας, ἵνα τὸ ταχύτερον ἀπολυθῶσιν οἱ παθόντες.

Οἱ κ. κ. **Δ. Γούναρης** καὶ **Ν. Θεοτόκης** ὑπόσχονται ὅτι θὰ ὑποβάλωσι προτεχνῶς σχετικὸν νομοσχέδιον, ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ δοθῇ ἀμνηστία.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν
Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν ἐπερωτήσεων

Ὁ κ. **Δημήτριος Πειτρακάκος** ἐπερωτᾷ τὸν κ. ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸν διὰ ποίους λόγους ἠκύρωσε τὴν δημοπρασίαν πρὸς κατασκευὴν τοῦ ὑπολειπομένου τμήματος τῆς ὁδοῦ Ἀρεοπόλεως—Γυθείου, ἀφοῦ ἐπείγει ἡ συντέλεις τοῦ ἔργου. Πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι κατὰ τὴν πρώτην, τὴν καὶ ἀκυρωθεῖσαν δημοπρασίαν, οὐδεμία παρὰ-τυπία δικαιολογοῦσα τὴν ἀκύρωσιν ἔλαβε χώραν.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) ἀναφέρει τὰ τῶν γενομένων δημοπρασιῶν, λέγων ὅτι ὑπεβλήθη διὰ τοῦ Νομάρχου Μεσσηνίας αἰτήσεις τοῦ ἐργολάβου Μιχαὴλ Βασιλάκου καὶ ἀπ' εὐθείας τῷ Ὑπουργεῖῳ ἐτέρα αἰτήσεις τοῦ Διονυσίου Πιερράκου, δι' ὧν ἀμφότεροι ἐζήτησαν νὰ τοῖς κατακυρωθῇ τὸ ἔργον ἀντὶ ἐνὸς τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ ἑκαττον τοῦ προϋπολογισθέντος ποσοῦ. Κατόπιν τῶν προσφορῶν τούτων τὸ Ὑπουργεῖον διέταξε νέαν δημοπρασίαν, ἥτις διεξήχθη τὴν 20 Δεκεμβρίου 1920 καὶ καθ' ἣν ἀνεκηρύχθη ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῆς δημοπρασίας Ἐπιτροπῆς τελευταῖος μειωδότης ὁ ἐργολάβος Διονύσιος Πιερράκος, προσενεγκὼν τέσσαρα τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ ἑκαττον τοῦ προϋπολογισμοῦ. Τὰ πρακτικὰ ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου καὶ τὸ ἔργον κατακυρώθη ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐργολάβου

Δ. Πιερράκου, ἀπεστάλησαν δὲ τὰ σχετικὰ εἰς τὸν κ. Νομάρχην Ἀκωνίας πρὸς σύνταξιν τοῦ ἀπαιτούμενου συμβολαίου καὶ ἐνέργειαν τῶν περικιτέρω διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου.

Οἱ κ. κ. **Δημ. Κρεμεζῆς** καὶ **Δημ. Παναγιώτου** παρκαλοῦσι τὸν ἀξιότιμον κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ ἐνυποστηθῇ νὰ πληρορροήσῃ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν ἃν ὑπάρχουσιν ἐπαρκῆ στοιχεῖα δικαιολογοῦντα τὴν δικαστικὴν ἀρχὴν Καθάλλας ἐξαιρουμένην νὰ κρατῇ προφυλακισμένους ἐπὶ δέκα ὅλους μῆνας ὁκτώ καπνεργάτας, ὧν ὁ εἰς ἀπέθανεν ἐκ τῶν κακουχιῶν ἐν τῇ φυλακῇ.

Ἐπίσης νὰ πληρορροήσῃ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν διὰ τὴν ἰσχυρὸν λόγον ἀπερρίθη ἡ αἵτησις των περὶ ἀποφυλακίσεως αὐτῶν ἐπὶ ἐγγυήσει.

Καὶ ἡ μὲν τυραννικὴ Κυβέρνησις συνελάμβανε καὶ ἐκράτει ἐν προφυλακίσει τοὺς πολίτας ἀπ' ἀρίστον, ἡ σημερινὴ ὅμως Κυβέρνησις ἐπανορθοῦσα τὰ ἀδικήματα ἐκείνης ὀφείλει ἢ ν' ἀποφυλακίσῃ τοὺς ὡς εἴρηται ἐργάτας ἢ νὰ εἰσπαγγῇ τοὺς εἰς δίκην ὡς τάχιστα.

Ν. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης). Ὁ Εἰσαγγελεὺς Θεσσαλονίκης διὰ σημερινοῦ τηλεγραφήματός του μᾶς πληροφορεῖ ὅτι οἱ καπνεργάται ἀπελύθησαν.

Ὁ κ. **Κ. Δροσόπουλος** ἐπερωτᾷ τοὺς Ὑπουργοὺς, τῶν Στρατιωτικῶν, Ἐσωτερικῶν καὶ Δικαιοσύνης: Ὑπάρχει ἐνωμοτάρχης τῆς Χωροφυλακῆς Καλογερόπουλος Θεόδωρος, ὅστις ἐπὶ τοῦ τυραννικοῦ καθεστώτος, ὡς ἀστυνόμος τοῦ χωρίου Κερατέας, εἶχεν ὑπερβῇ τὸν Ἀλῆ Πασᾶν εἰς δαρκινοὺς, στραγγαλισμοὺς, βασανιστήρια, κρεμάσματα ἀπὸ τῶν ποδῶν κλπ.

Ὑπάρχουσιν ἐναντίον του πλεῖστοι μὲνύσεις τόσοι ἐνώπιον τοῦ Εἰσαγγελέως ὅσον καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς, ὁ δὲ ἐνωμοτάρχης οὗτος ἐξαιρουμένη περιρριμένος εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν.

Διερμηνεύων τὴν κατάπληξιν τῶν βασανισθέντων συμπολιτῶν ἐρωτᾷ εἰς τί ὀφείλεται ἡ ὀλιγορία τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν.

Ὁ κ. Δροσόπουλος ἀναφέρει ὅτι ὁ ἐν λόγῳ Καλογερόπουλος μετῆλθε φρικτῶδη μέσχα κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Βενιζελισμοῦ καὶ ζητεῖ τὴν τιμωρίαν του τὴν ἡμετέραν. Ἐπίσης λέγει ὅτι καὶ ἕτερος ἐν Ἰατρίῳ ἀνθυποχριστὴς τῆς Χωροφυ-

λακτής, Νέστορ Μικρυγιάννης, σήμεραν ἔδωκε μέχρις αὐτοῦτος χωρὶς καὶ παρακαλεῖ νὰ ληρθῶσι τὰ σχετικὰ μέτρα.

Ὁ κ. **N. Δ. Δεβίδης** λέγει ὅτι ὁ Κηλογαρόπουλος εἶναι ὄργανον τοῦ στρατηγοῦ Ζυμβρακίτη καὶ δι' αὐτὸ δὲν τιμωρεῖται.

Ὁ κ. **N. Κουλάνδρος** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἑσωτερικῶν νὰ πληροφρήσῃ τὴν Συνέλευσιν διατί δὲν διωρίσθη εἰσέτι Γενικὸς Διοικητὴς Θεσσαλονίκης, καίτοι ὁ Νομάρχης Θεσσαλονίκης ὑπέβλεπε παραίτησιν.

Π. Τσαλδάρης (Ὑπουργὸς Ἑσωτερικῶν). Ὁ Νομάρχης εὐρίσκεται ἐν ἀδείᾳ, ὁ δὲ Γεν. Διοικητὴς θὰ μεταβῇ τάχιστα.

Ὁ κ. **Δημ. Πετρακάκος** συνιστᾷ εἰς τὴν κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργὸν ὅπως εἰσηγηθῇ εἰς τὴν Συνέλευσιν νομοθετικὸν μέτρον πρὸς ἀμνηστίαν καὶ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρέωσης τῶν ἀνυποτάκτων καὶ λιποτακτῶν τῶν ἐν Ἀμερικῇ, ἢ καὶ πλιννίστασις αὐτῶν διευκολυνθῇ καὶ μυριάδες ἑλληνικῶν αἰμογενεῶν ἀνακουφισθῶσι, ἅμα δὲ καὶ τὸ Δημόσιον Τραπεζὸν ἐνισχυθῇ. Διότι ὑπολογίζεται ὅτι πλέον τῶν 100,000,000 δραχμῶν θέλουσιν εἰσπραχθῇ.

Ὁ κ. **Πετρακάκος** ἀναπτύσσει τὴν ἐπερώτησίν του καὶ παρακαλεῖ νὰ ληρθῇ τάχιστα ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Π. Χ. Φλῶρος** συνιστᾷ θερμῶς εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἵνα προνοῦσα περὶ τῶν λόγων τῶν πολυτελῶν στρατεύσεων καταστάντων φυματικῶν στρατιωτῶν εἰσηγηθῇ νομοθετικὰ μέτρα δι' ὧν θὰ δικαιῶνται οἱ οὕτω παθόντες διὰ τὸ μεγάλειον τῆς Παιδείδος μας νὰ παραμεινωσιν εἰς τὰ κατὰ τύπους καταγωγῆς τῶν μονακτῆρι, ἵνα οὕτως εὐρίσκωσι τὴν ἐπιβλαβὲς φυνισθεραπεῖαν καὶ οἱ ἑαυτοὺς ἀφιερῶσκαντες εἰς τὸν Θεὸν μοναχοὶ θεαρεστήτερον ἀσχολῶνται περιποιούμενοι τοὺς συντελεστές τοῦ μεγάλειου τῆς Παιδείδος μας.

Ὁ κ. **Φλῶρος** ἀναπτύσσει τὴν σύστασίν του καὶ παρακαλεῖ νὰ ληρθῇ ὑπ' ὄψιν, καθόσον τὸ κλίμα τῶν μονῶν εἶναι ὑγιεινότητων.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι τὸ πλῆθος τῶν φυματικῶν καὶ τὸ ποσὸν τὸ ὅποιον δαπανᾷ δι' αὐτοὺς τὸ Κράτος τὸν ἐξέπληξε καὶ ἀνέθεσεν εἰς Ἐπιτροπὴν ἵνα μελετήσῃ τὸ ζήτημα καὶ μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεως αὐτῆς θὰ δυνήθῃ νὰ ἐξαγάγῃ τὰ σαφῆ

συμπεράσματα ὥστε νὰ προταίνῃ τὰ ἀναγκασιούμενα μέτρα διὰ τὴν ἀνακούφισιν καὶ ἐπιδιώξιν τῆς θεραπείας αὐτῶν.

Οἱ κ. κ. **Κ. Φανίτσιος** καὶ **N. Τσιριγώτης** συνιστῶσι νὰ ἐπιστηθῇ ἡ προσοχὴ τῶν στρατιωτικῶν ἱατρῶν ὥστε νὰ μὴ συναρπάζωσιν ἀνυμῆς στρατιῶται ὑγιεῖς μετὰ φυματικῶν, διότι ἐντεῦθεν ἡ ἐξάπλωσις τῆς φυματιώσεως.

Ὁ κ. **N. Παρίσης** συνιστᾷ νὰ προσληθῇ εἰς τὴν κατάρτισθαισμένην Ἐπιτροπὴν καὶ ὁ πληρεξούσιος κ. Κατὰπότης, ἐργασθεὶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Εἰσέρχεται κατόπιν ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς συντακτικῆς καὶ νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ὁ πληρεξούσιος ἐξ Ἀρτης κ. **Εὐάγγ. Γαρουφαλιάς** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἡμερησίας Διατάξεως παρατηρεῖ ὅτι ἡ Συνέλευσις δὲν δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν συντακτικὴν καὶ νομοθετικὴν ἐργασίαν αὐτῆς πρὶν ἐπικυρωθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἐκλογοδικείου αἱ ἐκλογαὶ τοῦ Μετώπου, καθόσον δὲν δύνανται νὰ παρακλήθωνται ἐνταῦθα πληρεξούσιοι νομοθετοῦντες, αἵτινες δὲν θὰ εἶναι ἐνταῦθα, ἐὰν δὲν κυρωθῶσιν αἱ ἐκλογαὶ τῶν. Ἐπειδὴ δὲ, προσθέτει, τὸ ἐκλογοδικεῖον δὲν εἰργάσθη ὅπως περατώσῃ τὸ ἔργον του, προτείνει ὅπως ἡ Συνέλευσις ἀναλάβῃ αὐτὴ αὐτὴ τὴν ἐξέλεξιν τοῦ κύρους τῶν ἐκλογῶν, ὡς κυρίαρχον πλέον σώμα μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῆς ὡς Συντακτικῆς. Ὑποβάλλει δὲ πρὸ τοῦτο σχετικὴν πρότασιν ψηφίσματος.

Ὁ κ. **Σωτ. Σωτηριάδης**, πληρεξούσιος ἐξ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, λέγει ὅτι σχετικῶς μετὰ τὸ ζήτημα ὑπερῆλθεν ὁ προλαλήσας συνάδελφος τῷ εἶχε γεννηθῇ ἡ ἀπορία ὑπὸ τοῖς ἀρχαῖς καὶ κατὰ τινὰ τρόπον θέλει ἐνεργηθῇ ἡ ἐξέλεξις τοῦ κύρους τῶν ἐκλογῶν τῆς παρούσης Συνελεύσεως. Ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸ σώμα ἐκηρύχθη συντακτικόν, δὲν δύναται προφανῶς νὰ ἔχῃ ἰσχύον τὸ ἄρθρον 73 τοῦ Συντάγματος, ὅπερ προβλέπει περὶ ἐκδικάσεως βουλευτικῶν ἐκλογῶν, ἐνῶ ἐν προκειμένῳ ἔχομεν ἐκλογὰς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως.

Ἡ Συνέλευσις εἶναι κυρίαρχον σώμα, συγκεντρῶν ἐν αὐτῷ ἀπάσας τὰς ἐξουσίας τοῦ Κράτους, καὶ τὸ σώμα τοῦτο ἐν τῇ κυριαρχίᾳ αὐτοῦ θέλει ἐνθάρμυνε τὴν ἐξέλεξιν τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς τῶν πληρεξουσίων.

Ἀναγινώσκει πρὸς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης αὐτοῦ περὶ κοπῆς ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς Συνελεύσεως τοῦ 1862, εἰς ἃς διατυπῶνται αἱ γνώμαι σοφῶν νομοδιδασκῶν, τοῦ Σκριπτόλου καὶ Καλλιγῆ, οἵτινες διδάσκουσιν, ὅτι ὅλαι αἱ ἐξουσίαι, καὶ ἡ νομοθετικὴ καὶ ἡ ἐκτελεστικὴ καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ δικαστικὴ, ἀσκοῦνται ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, ἀναφέρει δὲ παρὰδείγματα ἀσκήσεως τοιαύτης ἐξουσίας ὑπὸ τῆς ἐκθεσεως Συνελεύσεως.

ὑπὸ τοῦς ὅρους ἄρα ὅρ' οὗς λειτουργεῖ μία Συντακτικὴ Συνέλευσις, φρονεῖ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξαρτηθῇ ἡ ἐκδικασίς τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς αὐτῆς ἀπὸ ἐνδεῶς δικαστικῶν λειτουργῶν, τινὲς μάλιστα τῶν ὁποίων δὲν εὐρίσκονται εἰς τὸ ὕψος των, ὥστε ν' ἀπονεμηθῇ εἰς αὐτοὺς τοιαύτη τιμὴ.

Καταλήγων ὑποστηρίζει, ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐὰν ἡ Συνέλευσις ἔχῃ ἀντίθετον γνώμην, πρέπει αὕτη νὰ βυθισθῇ τὸν τρόπον τῆς ἐξελέξεως τῶν ἐκλογῶν, διότι ἄνευ τοιοῦτου προσδιορισμοῦ τὸ ἐκλογοδικεῖον οὐδεμίαν ἔχει ἀρμοδιότητα νὰ ἐπιληρθῇ τῆς ἐκδικάσεως τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς τῶν Πληρεξουσίων τῆς Συνελεύσεως.

Δ. Γούναρης (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος, ὁ ἄρτι κατελθὼν τοῦ βήματος, καὶ ὁ ἕτερος ἐξ Ἀρτῆς συνάδελφος, ὁ ἀρξάμενος τῆς συζητήσεως, ἔθηκαν μίαν ἀρχήν, τὴν ἀρχὴν ὅτι ἡ Ἑθνικὴ Συνέλευσις, διότι ἀνεκλήρουζεν ἐαυτὴν Συντακτικὴν, ἀπερρίρησεν αὐτοδικαίως ἐν ἐαυτῇ πᾶσας τὰς ἐξουσίας τοῦ Κράτους, καὶ τὴν συντακτικὴν καὶ τὴν νομοθετικὴν καὶ τὴν συνελευσιακὴν καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν δικαστικὴν. Ἡ γνώμη αὕτη ἐμφανίζεται ὡς συμπέρασμα τῆς παντοδυναμίας τῆς Ἑθνοσυνελεύσεως, ὡς ἐξουσίας δύνανται συντακτικὴν, ὡς ἱκανῆς δηλονότι νὰ μεταβάλλῃ τὸν θεμελιώδη νόμον, κατὰ συνέπειαν μὴ δεσμευμένης ὑπὸ τοῦ θεμελιώδους Νόμου καὶ κατὰ περαιτέρω συνέπειαν ἱκανῆς νὰ μεταρρυθμίσῃ πᾶσας τὰς ἐξουσίας αἵτινες καθορίζονται ἐν τῷ θεμελιώδει Νόμῳ.

Ἡ ἀποφῆς αὕτη τῆς παντοδυναμίας τῆς Συνελεύσεως δύναται νὰ θεωρηθῇ ὀρθῶς ἔχουσα θεωρητικῶς. Ἀλλ' ἡ συναγωγὴ τοιούτων συμπερασμάτων ἐκ τῆς βάσεως τῆς παντοδυναμίας τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως ὡς Συντακτικῆς εἶναι πλάνη καὶ πλάνη ἀπὸ τὴν ὁποίαν πρέπει κατὰ πάντα τρόπον νὰ προφυλχθῶμεν. Δὲν εἶναι ἀληθές, ἐκ

τοῦ ὅτι ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ μεταρρυθμίσωμεν τὸ Σύνταγμα, ὅτι δυνάμεθα νὰ μεταβληθῶμεν εἰς σώμα ἀπορροῦν πᾶσαν εἰκνδήποτε ἐν τῷ Κράτει ἐξουσίαν καὶ νὰ ἀσκήσωμεν αὐτὴν κατὰ παρὰγνώρισιν τῶν ἀρχῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουσιν ἀναγνωρισθῇ ἐν τῷ Σύνταγματι καὶ ἐν τῷ κοινοβουλευτικῷ πολιτεύματι. Ὅχι, δὲν δυνάμεθα νὰ παρὰβιάσωμεν τὰς ἀρχὰς τῆς πολιτικῆς αἱ ὁποῖαι διέπουν τὰ σύγχρονα πολιτεύματα, διότι ὑπὲρ τὴν νομικὴν δεσμευσιν, τὴν ἐκ τοῦ Σύνταγματος τοῦ ἰσχύοντος, ἥτις δὲν ὑφίσταται δι' ἡμᾶς, ἐρ' ὅσον δυνάμεθα νὰ μεταβάλωμεν αὐτὴ, ὑπάρχει ἡ δεσμευσις ἡ ἐκ τῶν ἀρχῶν τῶν ὑπερτέρων, τὰς ὁποίας ἔχομεν ἐπιβεβλημένην ὑποχρέωσιν νὰ κυρώσωμεν ἐν τῷ πολιτεύματι τὸ ὅπῃον ἔα καθορίσωμεν καὶ τὰς ὁποίας θὰ ἔχομεν κατ' ἰσχυρότερον λόγον ἐπιτακτικὴν ὑποχρέωσιν νὰ σεβασθῶμεν καὶ πρὶν κυρώσωμεν. Εἶναι δὲ ὑπερτερὰ αἱ δεσμεύσεις αὗται ἀπὸ τὰς δεσμεύσεις τὰς ὁποίας ἔχουσιν αἱ λέξεις αἱ χαρακτηρόμεναι ἐπὶ τοῦ χάρτου, διότι εἶναι δεσμεύσεις ἀπορρέουσαι ἀπὸ τὸ πολιτικόν, τὸ ἠθικόν καὶ τὸ κοινωνικὸν καθεστῶς τῆς Χώρας, τῆς ὁποίας τὸ πολίτευμα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παρὰγόντων τούτων ἔχομεν καθῆκον νὰ διαρρυθμίσωμεν καὶ ὅχι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ιδέας, ὅτι ἡμεῖς εἰμὲν ἐδῶ παντοδύναμοι, ὡς ἦτο ἄλλοτε αὐτός ὁ Δημιουργὸς ἀπέναντι τῆς ἀμόρφου ὕλης, εἰς τὴν ὁποίαν διέταξεν ἐν ἑπτὰ ἡμέραις νὰ λάβῃ καὶ ἔλαβε μορφήν τὴν ὁποίαν ἔλαβεν. Ὅχι, κύριοι, δὲν ἔχει οὕτω τὸ πρᾶγμα. Ἀλλ' οὕτε εἶναι ἀληθές ὅτι, ἐκ τοῦ ὅτι ἀποτελοῦμεν Συντακτικὴν Συνέλευσιν, δικαιουμένην νὰ μορφώσῃ καὶ ὅσον τρόπον θέλει τὸ πολίτευμα, δὲν ἔχομεν ἐν ἰσχύϊ τὸ ὑπάρχον Σύνταγμα. Τοῦτο θὰ ἦτο συλλογισμὸς τῇ ἀληθείᾳ περίεργος. Ἐχομεν Σύνταγμα. Συνῆλθε Συνέλευσις, ἱκανὴ νὰ μεταβάλλῃ αὐτό. Συμπέρασμα: Ἐπαυσεῖν ἰσχύον αὐτὸ τὸ Σύνταγμα. Εἶναι πλάνη αὕτη τὸσον μεγάλη, ὅση θὰ ἦτο ἡ πλάνη ἡ ὁποία θὰ ἔλεγεν: Ἐχομεν νομοθετικὴν ἐξουσίαν, ἡ ὁποία ἔχει τὴν δύναμιν νὰ μεταβάλλῃ τοὺς νόμους. Ἀρα δὲν ἰσχύουσιν οἱ νόμοι, διότι ὑπάρχει ἐξουσία ἡ ὁποία δύναται νὰ τοὺς μεταβάλλῃ. Καὶ ἀφοῦ ἡ πλάνη αὕτη ἡ δευτέρα εἶναι ἐξόφθαλμος καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ τὴν ὑποστηρίξῃ, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ πρώτη πλάνη, κατὰ τὴν ὁποίαν, ἐπειδὴ ἡ Συντακτικὴ Συνέλευσις ἔχει τὴν δύναμιν νὰ μεταβάλλῃ τὸ Σύνταγμα, δὲν ἰσχύει τὸ Σύνταγμα. Τοῦτο εἶναι

επίσης πλάνη ρυανέρ. Δυνάμεθα βεβαίως, όπως θέλομεν, νὰ μεταβάλλωμεν τὸ Σύνταγμα. Ἐχομεν τὴν συντακτικὴν ἐξουσίαν, ἀλλὰ δὲν ἐπεται ἐξ αὐτοῦ, ὅτι τὸ Σύνταγμα, ἡμᾶς τῇ ἐμφανίσει ἡμῶν, ἐξηφανίσθη. Ὑπάρχει λοιπὸν τὸ Σύνταγμα. Βεβαίως εἶναι ὀρθὴ ἡ παρετήρησις τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, ὅτι τὸ Σύνταγμα ἀπορρῆ ἐκλογῶν Βουλευτῶν καὶ τὴν τρόπον καθ' ὃν αὐτὰ ἐκδικάζονται.

Δὲν ὁμιλεῖ περὶ ἐκλογῶν μελῶν Συνελεύσεως καὶ ἐπομένως καὶ σχετικῶς δικτάξεις τοῦ Συντάγματος δὲν εἶναι ὑποχρεωτικῆς ἐγκυρῆς ἐπὶ τῶν ἐκλογῶν τῶν μελῶν τῆς Συνελεύσεως. Ἡ ἐκλογὴ θὰ ᾔτο δυνάτῃ νὰ κριθῇ εἴτε κατὰ τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον ὀρίζει τὸ Σύνταγμα διὰ τῆς βουλευτικῆς ἐκλογῆς εἴτε κατὰ τὸ σύστημα τῆς ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ἐκδικάσεως. Ἀλλὰ, πρὶν ἀκόμη συνέλθῃ ἡ Συνέλευσις, ἐνεφανίσθη σοβαρώτατον ζήτημα. Εἶχε ψηφισθῇ νόμος, κατὰ τὴν ὁποῖον ἐνηργήθησαν αἱ ἐκλογαὶ ἐν τῷ Μετώπῳ. Αἱ ἐκλογαὶ αὐταὶ ἐνηργήθησαν κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος καθίστα αὐτὰς μὴ ἐκλογῆς. Ἐνηργήθησαν κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος δὲν ἐπέτρεπε νὰ δοθῇ τὸ ὄνομα τῆς ψηφοφορίας εἰς τὴν μηχανορραφίαν, ἡ ὁποία ἐκεῖ συνετελέσθη. Καὶ ἐκ τῆς τοιαύτης μηχανορραφίας ἐπεδιώκετο νὰ ἀλλοιωθῇ τὸ ἐκλογικὸν ἀποτέλεσμα τῶν πλείστων Νομῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἐὰν ἀρνήετο νὰ χωρήσῃ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου ἐκείνου ἀπρόσκοπτος, θὰ ἐστελλόντο τὰ ἀποτελέσματα τῆς μηχανορραφίας αὐτῆς εἰς τὰ διάφορα Πρωτοδικεῖα, τὰ ὁποῖα θὰ προσέδινον εἰς τὴν ἀνακλήρουζιν ὡς ἐπιτυχόντων Βουλευτῶν καὶ μελῶν τῆς Συνελεύσεως ἐκείνων τοῦ ὁποῖου ἡ μηχανορραφία αὐτὴ καὶ ὅχι τῶν πολιτῶν ἡ ἐκλογὴ καθίστα μέλη τῆς Συνελεύσεως. Ὁ κ. συνάδελφος νομίζει ὅτι ὑπῆρχε μέτρον τι ἄλλο πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ αὐτοῦ αὐτοῦ. Ποῖον; Νὰ δικταχθῶσιν οἱ Νομάρχαι νὰ προσώτῃν εἰς ἀνακλήρουζιν τῶν ἀντιπροσώπων, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐντὸς τῆς χώρας ψηφοφορίας, χωρὶς νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐν τῷ Μετώπῳ μηχανορραφίας; Βεβαίως ἡδύνατο νὰ γίνῃ τοῦτο. Ἀλλὰ, κύριοι, ἐπὶ τοιαύτων ζητημάτων εἶναι ἀναγκαῖον, εἶναι ἐπιβεβλημένον, νὰ ἐνεργῇ ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἀντιπροσωπεύει τὸ Κράτος, μεθ' ὅλης τῆς λεπτότητος ἡ ὁποία παρέχει τὴν ἐγγύησιν, ὅτι δὲν καταπιέζει, ὅτι δὲν ἀδικεῖ τοὺς ἀντιπάλους, καὶ ὅτι δὲν ἀπεμάκρυνεν ἐκ τῆς Συνελεύσεως ἐκείνους, οἱ

οἱποῖοι ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ παρεκχλήθωνται ἐν αὐτῇ. Οὐδεὶς δύναται νὰ κακίστῃ ἡμᾶς, ὅτι διὰ τοῦ συστήματος τὸ ὁποῖον ἀκολουθήσαμεν, συστήματος ἐκ δικαίου τοῦ ἀντιθέτου πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλει ὁ ἀξιοτίμος συναδελφός ν' ἀκολουθήσωμεν, ἐξητήσαμεν νὰ ἐνεργήσωμεν ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν ὅτι οὐδεμίαν συνέβη αὐθαρεσία, ἐγγύησιν ἡ ὁποία ᾔτο χρήσιμος, ὅχι μόνον εἰς ἡμᾶς, ὡς Κυβέρνησιν, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντας τοὺς ἐν τῇ αἰθούσῃ αὐτῇ παρεκχλημένους, οἱ ὁποῖοι οὕτως ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ εἴπωσιν εἰς τὸν θρόνον ἐκείνον, ὅτις θὰ ἐτόλμα νὰ εἴπῃ εἰς αὐτοὺς ὅτι ἡ ἐνταύθα ἐμφανίσις των εἶναι ποσὸν τῆς καταξέσεσίνος των ἀποτελεσμάτων τῆς δῆθεν ψηφοφορίας τοῦ Μετώπου, νὰ εἴπωσιν εἰς αὐτόν, ὅτι τοῦτο ἐγένετο μετὰ ὀρίμην ἀντικειμενικὴν ἐρευναν παρ' ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι οὐδεμίαν εἶχον σχέσιν πρὸς ἡμᾶς, ἀλλ' οἱ ὁποῖοι προήλθον ἐκ κυρώσεως ὑπὸ δικαστικῷ σώματι, καὶ δὴ δικαστικῷ σώματι οὐχὶ κεκοινοδομένου, ὅπως τὸ μετεχειρίσθητε σεῖς; διὰ νὰ ἐπιχειρήσῃτε τὰ σκότικα ἔργα διὰ τῶν ὁποίων κατετρεφέατε τῆς πολιτικῆς τῆς Ἑλλάδος ἐλευθερίας, ἀλλὰ πλήρους καὶ ἁγίου καὶ φέροντος ἐν ἐκείνῳ καὶ ἐκείνους, κατὰ τῶν ὁποίων ἡ συνείδησις ἡμῶν, ἐν πλήρει δικαίῳ, κρίσθαι τὴν ὀλίγην τὴν ἀπιστορήν, τῆς ὁποίας τὸ ἔργον αὐτῶν κατέστησαν αὐτοὺς ἐπαχθίους. Δὲν λυπώμαι δ' ἐγὼ, διότι ὁ κληρὸς ἔφερον ὥστε μετὰξὺ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀπαρνήθησαν περὶ τῆς ἐν τῷ Μετώπῳ ψηφοφορίας, ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐγκατακτίσαν τὴν ψηφοφορίαν αὐτὴν ὡς μὴ ψηφοφορίαν, ἀλλ' ὡς μηχανορραφίαν, μετὰξὺ ἐκείνων, λέγω, ὑπῆρχαν καὶ τινες ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν προηγουμένην περίοδον ᾔσαν ὄργανα τυφλά, παρεδεδωμένα εἰς τὴν παντοῦ ἐμετάλλευσιν τὴν ὁποίαν ἐποιήσαντο τῆς δικαστικῆς αὐτῶν συνειδήσεως. Λέγω τὴν λέξιν, διότι δὲν εὐρίσκω ἄλλην κατάλληλον.

Εἰς Πληρεξούσιος. Ἀσυνειδησίης.

Δ. Γούναρης. Εἰς τὰ ἔργα ἔκρινον ἄξιον νὰ χρησιμοποιοῦσιν αὐτοὶ. (Χειροκρατήματα).

Ἰδοὺ ὁ λόγος διὰ τὴν ὁποῖον κατερύγομεν διὰ τὴν κρίσιν τῶν ἐκλογῶν τοῦ Μετώπου εἰς τὸ σῶμα αὐτό. Τὸ εὐνομεν ἐν τῷ καμμένῳ Συντάγματι. Δὲν τὸ κατεσκευάσαμεν ἡμεῖς κατὰ τῆς ἰδίας ἡμῶν ἀντιλήψεις. Προσερύγομεν εἰς αὐτὸ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ ἔλαβε τὴν προσηκουσάντα χαρακτηρισμὸν ἡ δῆθεν ψηφοφορία τοῦ Με-

τόπου, ἐφθέρσας εἰς κάλαθον ἀγρήστον. Ἡ ἐνέργεια ἡμῶν χρῆζει βεβαίως κυρώσεως. Καὶ δι' αὐτό, κύριε συνάδελφε ἐξ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, ὑπάρχει δι' αὐτῆς ἐν τῷ Νομοθετικῷ Δικτάγματι περὶ κυρώσεως ὑπὸ τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως τοῦ Δικτάγματος τούτου.

Σ. Σωτηριάδης. Ὁμιλεῖτε περὶ νόμου, ὁποῖος εἶναι ἀνυπαρξής, διότι ὁ νόμος περὶ ψηφοφορίας εἰς τὸ Μέτωπον, τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐψηφίσθη μετὰ τὴν Βουλὴν των, δυνάμει ἐνὸς Νομοθετικοῦ Δικτάγματος, τὸ ὅποῖον δὲν ἐκυρώθη, δὲν ὑπάρχει πλέον.

Δ. Γούναρης. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἄλλο ὑπάρχει τὸ δικαίωμα τῶν πολιτῶν τῶν εὐρισκομένων ἐν τῷ Μετώπῳ, νὰ ψηφίσωσι. Καὶ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποῖαν κατ' αἰωνόδηποτε τρόπον ἐδημιουργήθη σύστημα, κατὰ τὸ ὅποῖον ἦτο δυνατόν νὰ λεχθῇ ὅτι πολλοὶ Ἕλληνες, οἱ ἐν τῷ Μετώπῳ, ἐψήφισαν, νομίζετε σεῖς, ὅτι ἡδυνάμεθα ἡμεῖς νὰ ἀντεπεξέλθωμεν κατὰ τῆς ιδέας, ὅτι αἱ ψῆφοι ἐκεῖναι ἦσαν ψῆφοι τῶν πολιτῶν Ἑλλήνων διὰ τοῦ ἱγυρισμοῦ αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον ἐπικαλεῖσθε; Βεβαίως ἡδυνάμεθα νὰ τὴν πράξωμεν, ἀλλὰ πράττοντες τοῦτο ἐξετιθέμεθα εἰς κινδύνους, τοὺς ὁποῖους βεβαίως ἂν εἴχατε ὑπ' ὄψει σας, δὲν θὰ ἐλέγετε αὐτὸ τὸ ὅποῖον νῦν λέγετε.

Γ. Ἀναστασόπουλος. Θὰ ἦτο ἄρνησις τοῦ δικαιώματος τῆς ψῆφου εἰς αὐτοὺς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.

Δ. Γούναρης. Τοὺς στρατιώτας βεβαίως. Δὲν ἤσθην νόμῳ τὴν δυνάμιν νὰ εἴπωμεν ὅτι οἱ στρατιῶται δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ ψηφίσωσι, διότι τὸ σύστημα κατὰ τὸ ὅποῖον ἐγένετο δυνάμη ἡ ψηφοφορία των ἦτο σύστημα μὴ κεκυρωμένον ὑπὸ τοῦ Α ἢ τοῦ Β τύπου, εἶχομεν ὅμως τὴν ὑποχρέωσιν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ἐνεργεῖτο ὡς προῖον ψηφοφορίας τῶν στρατιωτῶν δὲν ἦτο προῖον ψηφοφορίας αὐτῶν, ἀλλ' ἦτο σιότιον κατασκευασμα διαπραχθὲν ὑπ' ἀνθρώπων ἐπιδιωκόντων σκοποὺς ἀνομολογήτους πρὸς τελείαν νόθευσιν καὶ καταβεβήλωσιν τῶν ἐκλογικῶν δικαιωμάτων τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν, καὶ τοῦτο ἐπιστοποιήσαμεν διὰ τοῦ τρόπου τὸν ὅποῖον ἐνηργήσαμεν, καὶ τὸ ἐπιστοποιήσαμεν, ἐπαγαλαμβάνω νὰ σὰς εἴπω, δι' ἐκείνων τῶν ὁποίων ἡ κρίσις εἰς οὐδεμίαν δύναται νὰ ὑποβληθῇ ὑποψίαν, ὅτι ἐμεροληπτήσαν ὑπὲρ ἡμῶν. Ἐκρίθη οὕτω τὸ οὐσιωδέστερον μέρος τοῦ κύρους τῶν ἐκλογῶν. Ὑπολείπεται τὸ ὑπόλοιπον. Ἡ Συνέλευσις

δὲν δεσμεύεται ὑπὸ τῆς δικτάξεως τοῦ Συντάγματος, ἔχει διότι τὸ Σύνταγμα δὲν ἰσχύει, ἀλλὰ διότι δὲν ἔφορξεν ἡ ἐκλογὴ τῆς Συνελεύσεως ἡ δικταξίς τοῦ Συντάγματος περὶ ἐκλογοδικείου. Δύναται ὅθεν νὰ ἐπιληφθῇ ἡ ἰδίᾳ τῆς ἐκδικάσεως τῶν ἐκλογῶν. Ἐχω ὅμως τὴν πεποίθησιν ὅτι, ἀφοῦ ἀπερρίθη τὸ ἐκλογοδικεῖον περὶ τοῦ κύρους τοῦ ἡμίσεος τῶν ἐκλογῶν, θὰ ἦτο ἄτοπον ἡ Συνέλευσις νὰ θελήσῃ νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ὑπολοίπου ἡμίσεος. Θὰ ἐδημιουργεῖτο τότε κατάστασις, ἡ ὁποία θ' ἀπετέλει πρόδηλον σύγχυσιν, διότι ἡ Συνέλευσις ἐπελήφθη ἤδη τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς συγκροτηθεῖσα εἰς Σῶμα καὶ διὰ τοῦτου καταδείξαται ὅτι δὲν εἶναι διατεθειμένη νὰ ἐπιληφθῇ αὐτὴ τῆς ἐκδικάσεως τοῦ κύρους τῶν ἐκλογῶν. Θὰ ὀπισθοδρομῇ, ἐὰν εἴλεγε σήμερον ὅτι θελεῖ νὰ ἐκδικάσῃ αὐτὴ τὸ κύρος τῶν ἐκλογῶν. Καὶ διὰ ποῖον πρακτικὸν ὄφελος; Διὰ νὰ δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι δὴθεν ἡ Συνέλευσις τοῦτο πράττουσα ἐπιδίωξε σκοποὺς πολιτικούς ἐν τῇ κρίσει περὶ τῶν ἐκλογῶν, ἀνέμιξα βλέψεις πολιτικές;

Δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν γένεσιν τοιούτων ἐντυπώσεων καὶ διὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι εἶναι ἐπιβεβλημένον ν' ἀρῶμεν τὴν ἐκδικασιν καὶ τοῦ ὑπολοίπου μέρους τοῦ κύρους τῶν ἐκλογῶν εἰς ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ φορὰ τῶν πραγμάτων ἐπιτακτικῶς ἐπιβάλλει νὰ ἀνατεθῇ ἡ ἐκδικασίς, τοῦ μέρους ἐκείνου τὸ ὅποῖον ἤδη ἐξεδικάσθη.

Τὸ ἐρώτημα τὸ ὅποῖον ὑπεβάλλον ἀμφότεροι οἱ ἀξιότιμοι συνάδελφοι, πῶς, ἐὰν τοῦτο δεχέσθε, θὰ προβῇ, μήπω ἐκδικηθέντος τοῦ κύρους τῶν ἐκλογῶν, ἡ Συνέλευσις εἰς τὰ ἔργα αὐτῆς;—τὸ ἐρώτημα τοῦτο, λέγω, ἔχει τὴν ἀπάντησιν ἐν τῷ συστήματι τοῦ ἐκλογοδικείου. Διότι κατὰ τὸ σύστημα τοῦ ἐκλογοδικείου τὸ σῶμα καταρτίζεται, ἐπιλαμβάνεται τῶν ἔργων αὐτοῦ, ἀπκεῖ ταῦτα καὶ κατὰ τὸ δικαίωμα κατὰ τὸ ὅποῖον δὲν ἔχει ἀκούη ἀπορριθῇ τὸ ἐκλογοδικεῖον περὶ τοῦ κύρους αὐτοῦ. Τοῦτο εἶναι τὸ σύστημα τοῦ ἐκλογοδικείου, οἷον ὑπάρχει ἐν τῷ Συντάγματι, οἷον ἔχει διαρρυθμισθῇ ἐν τῷ νόμῳ περὶ ἐκλογοδικείου, κατὰ τὸ ὅποῖον (ἀναγινώσκει): «οἱ ἀνακηρυχθέντες ὑπὸ τοῦ οἰκείου Πρωτοδικείου Βουλευτικῆς κλπ.». Ἐν τῷ συστήματι λοιπὸν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκλογοδικείου ἐκδικάσεως ἔγκειται ἡ ἐκπλήρωσις τῶν καθηκόντων τοῦ Βουλευτοῦ καὶ πρὸ τῆς ἐκδικάσεως τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ.

Ε. Γαρουφαλιάς. Ὑπάρχει τοιοῦτον παράδειγμα;

Δ. Γούναρης. Βεβαίως. Ἀφοῦ οὕτως ἔχει ὁ νόμος, τὸ νομοθετικὸν σῶμα δὲν ἔχει ποτὲ ὑποχρεωσιν ν' ἀνελκύσῃ.

Ὁ κ. **Σ. Σωτηριάδης** τονίζει, ὅτι δὲν ἠθέλησε νὰ ἀνελκύσῃ τὴν Κυβερνήτην διὰ τὴν ἐνεργεῖαν αὐτήν.

Δ. Γούναρης. Εἶπον λοιπὸν ὅτι δὲν ἔχομεν τὴν ὑποχρεωσιν τοῦ Συντάγματος, τοῦ προνοούντος περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν θὰ κινήθῃ ἡ ἐκλογὴ τῆς Συνελεύσεως, ν' ἀκολουθήσωμεν τὸ σύστημα τοῦ ἐκλογοδικείου. Δυνάμεθα νὰ ἀκολουθήσωμεν αὐτὸ ἢ τὸ σύστημα τῆς ὑπὸ τῆς ἰδίας τῆς Συνελεύσεως ἐκδικάσεως. Ἀνεπτύξα δὲ τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους, κατὰ τὴν ἐμὴν κρίσιν, εἶναι ἐπιβεβλημένον ν' ἀκολουθήσωμεν τὸ σύστημα τοῦ ἐκλογοδικείου. Πρὸς τοῦτο θὰ παρακαλέσω τὴν Συνέλευσιν διὰ ψηφίσματος αὐτῆς ν' ἀποφανθῇ ὅτι ἄρεσται εἰ, τὸ κατὰ τὸ Σύνταγμα συνεσταλμένον ἐκλογοδικεῖον ἢ συνεχεῖα τῆς ἐκδικάσεως τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς.

Ὁ κ. **Ν. Σιράτος**, συμφωνῶν πρὸς τὴν ὁρθότητα τῶν παρατηρήσεων τοῦ κ. Γούναρη, λέγει, ὅτι οὐδυνῶς ἀποδέχεται τὰς γνώμας τοῦ ἐξ Ἑλλάδος πληρεξουσίου κ. Πανουράλλη φοβουμένου κινδύνους ἀκυρωτήτων τῶν πράξεων τῆς Συνελεύσεως, κατόπιν μάλιστα τοῦ προταθέντος ψηφίσματος ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως. Αὐτοβουνομένου δ' ὑπ' ὅψιν, ἐξακολουθεῖ, ὅτι τὸ λειτουργεῖν ἤδη Σύνταγμα προνοεῖ περὶ ἐλεγχῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν καὶ οὐχὶ περὶ ἐκλογῶν Συντακτικῆς Συνελεύσεως, ἡμεῖς ὡς Συντακτικὴ Συνέλευσις εἴμεθα κύριοι νὰ κανονίσωμεν τὰ καθ' ἡμᾶς. Ἀλλὰ διὰ λόγους λεπτότητος, ὡς ὑποστηρίζει ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διὰ λόγους εἰς ὃν ῥήτωρ εὐρίσκει ὑπεράγαν λεπτοῦς, μετὰ τὰ τελεσθέντα ἐκλογικὰ ἔργα ἐν τῷ Μετώπῳ, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ν' ἀρήσωμεν τὴν ἐλεγχὸν τῶν ἐκλογῶν εἰς τὸ ἐκλογοδικεῖον. Ἀλλὰ καὶ λόγοι ἰμοιομορφίας, ἀλλὰ καὶ λόγοι πρακτικότητος ἀκέραια, μᾶς ὑποχρεοῦσιν οὕτω νὰ πράξωμεν, καθόσον δύναται νὰ φαντασθῇ τις ὅποῃ καὶ ὅπου διαμάχαι θὰ δημιουργηθῶσιν ἐνταῦθα τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡμεῖς καὶ ἐν πλήρει ἀκέρει διακρίψῃ ἢ ἠθέλωμεν νὰ ἀκυρώσωμεν ἐκλογὰς οἰωνοδῆπote πληρεξουσίων, ἐνῶ ἡμεῖς ἔχομεν ἀνάγκην μίαν ὥραν ταχύτερον νὰ προσδώμεν εἰς τὸ συντακτικὸν μᾶς ἔργον. Ἀλλῶς δέ, προσθέτει, θ' ἀπεδίδοτο εἰς ἡμᾶς ἡ μοιρὰ τῶν ἐκλογικῶν

προσφάτων τῶν ἀντιπάλων ἡμῶν, πράγμα τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ἡμῶν θέλει ἀνεχθῇ. Διὰ πάντας τοὺς λόγους, τούτους, λέγει, συμφωνῶ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἐρ' ὅσον ἠθελε δεχθῇ τροποποίησιν τὴν ὁποίαν θέλει ἐπιφέρει ἐπὶ τοῦ ψηφίσματος.

Διὰ τῆς τροποποιήσεως ταύτης δὲν θ' ἀποκλείωνται, λέγει, πληρεξυστοὶ ἐκ τῆς Συνελεύσεως λόγῳ ἀκυρότητος τῶν ἐκλογῶν αὐτῶν. Νὰ προστεθῇ δὲ παρακαλῶ καὶ ἡ δηλώσις ἣν ἔκαμεν ἤδη ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ τῆς ἐννοίας ἣν θὰ ἔχη τὸ ψηφίσμα ὡς πρὸς τὴν ἀρχαίαν δικαιοσύνην τοῦ ἐκλογοδικείου.

Ὁ κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος** λέγει, ὅτι μετὰ τὰς τοσοῦτα σφαῖρας καὶ συνταγματικὰς ἀγορεύσεις τῶν κ. κ. Γούναρη καὶ Σιράτου θεωρεῖ ὅτι συντομεύεται τὸ ἰδικίον τοῦ ἔργου καὶ ἀναπτύσσει, ὅτι διπλοῦν πρόκειται τὸ θέμα τῆς συζητήσεως, πρῶτον, πρὸ τοῦ ἐλεγχῶν καὶ τῆς κυρώσεως τῶν ἐκλογῶν, ἔπειτα τῆς νομιμοποιήσεως τῶν πληρεξουσίων, δύναται ἡ Συντακτικὴ Συνέλευσις νὰ προέλθῃ εἰς νομοθετικὴν ἐργασίαν; Καὶ δευτέρον, δέον ἢ Συντακτικὴ Συνέλευσις νὰ ἐλεγχῇ τὰς ἐκλογὰς ἢ τὸ ἐκλογοδικεῖον; Ἐπὶ τοῦ πρώτου θεματός ἀναπτύσσει, ὅτι δέον πρὸς ἀσφαλεῖ λόγῳ ν' ἀναζητήσωμεν τὴν ἱστορικὴν ἐμπειρίαν. Καὶ ὅντως πρὸ τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911 κατὰ τὸ ἰσχύον Σύνταγμα διετὴν ἦτο τὸ ἔργον τῆς Βουλῆς, δικαστικὸν καὶ νομοθετικόν. Ἄμα τῇ ἐναρξῇ τῆς α' Συνόδου ἡ Βουλὴ διακηρύνει, εἰς τμήματι προεξήλαρχε τὰς ἐκλογὰς καὶ ὑπεβάλλει τὸ τμήματι ἐθέτει, περὶ τοῦ ἐγγύρου ἢ ἀγύρου ἐκαστῆς ἐκλογῆς. Ἐπελκυσθέντος εἴτα ὅλη ἡ Βουλὴ ὡς δικαστικὴν ποίμν καὶ ἐπὶ μῆνα ἢ μῆνας συνεζήτει ἐπικουρούτα ἢ ἀκυρούτα τὰς ἐκλογὰς. Μετὰ δὲ τὴν ὁλοσχερῇ ἐξέλευσιν τῶν ἐκλογῶν προήρχετο ἡ Βουλὴ εἰς τὰς ἀρχαιότητας τοῦ Προεδρείου καὶ τὰς ἐκλογὰς τῶν ἐπιτροπῶν καὶ ἤρχιζε τὸ νομοθετικὸν ἔργον. Τὸ ἰσχύον ὁμοῦς Σύνταγμα μετέθετο τὸ δικαστικὸν ἔργον τῆς Βουλῆς, τὸν ἐλεγχὸν τῶν ἐκλογῶν, εἰς τὸ διὰ συνταγματικὸν νόμον ἐστὲν ἐκλογοδικεῖον καὶ διεγίνετο ὅτι κατὰ τελεμένην πᾶσι ἐκλογῇ εἶναι νομίμως δὲν ἐξήρτησε τὴν ἐναρξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας ἐκ τῆς κτίσεως τοῦ ἔργου τοῦ ἐκλογοδικείου. Τούναντιον καθορίζειται τόσον ἐν τῷ νόμῳ περὶ ἐκλογοδικείου ὅσον καὶ ἐν τῷ Κανονισμῷ τῆς Βουλῆς, ὅτι μετὰ τὸ πρωτοπρῶτον Προεδρεῖον ἡ Βουλὴ ἀμέσως προβαίνει εἰς

τὴν ἐκλογὴν τοῦ τακτικοῦ Προεδρείου, ἥτοι νομιμοποιεῖται πρὸς νομοθετικὴν ἐργασίαν, ἀλλὰ καὶ ἐκ δικτάξεως τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ Κανονισμοῦ προκύπτει ὅτι ὁ βουλευτὴς καὶ πρὶ τῆς ἀποφάσεως περὶ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς δύναται νὰ μετέχῃ πάσης νομοθετικῆς ἐργασίας καὶ ψήρου πλὴν τῆς ψήρου ἐπὶ τῆς συζητήσεως περὶ τοῦ κύρους τῆς ἰδίᾳς αὐτοῦ ἐκλογῆς. Τοῦτο βεβαίως μάλιστα διατάσσεται περὶ βουλευτῶν ἐξ ἐπαναληπτικῶν ἐκλογῶν, οἵτινες μετέχουσι παντὸς ἔργου τῆς Βουλῆς πλὴν τῆς ψήρου ἐπὶ τοῦ νομίμου τῆς ἐκλογῆς τῶν. Ἐπομένως, συμπεραίνει ὁ κ. πληρεξούσιος, οὐδεμία συνταγματικὴ εὐχαισθησιὰ δύναται νὰ θιγῇ ἐκ τῆς πρὸς τοῦ νομοθετικοῦ ἔργου τῆς Συνελεύσεως, ἐνῶ ἀκόμη ἐκκρεμεῖ ἡ κύρωσις τῶν ἐκλογῶν.

Ἐπὶ τοῦ δευτέρου θέματος τῆς ἐκδικάσεως τῶν ἐκλογῶν ὑπὸ τοῦ ἐκλογοδικαίου ὑποστηρίζει ὁ κ. Ἀναστασίου πούλος ὅτι τὸ ἐκλογοδικεῖον ἐπιληρθὲν ἤδη τῆς ἐξελέξεως τῶν ἐκλογῶν πρέπει ν' ἀρθεῖ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον τοῦ διὰ ψήφισματος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως καὶ ἐξ ἄλλων λόγων, ἀλλ' ἰδίᾳ ἔτι καὶ Ἐθνοσυνέλευσις, εἰς ἣν ἀτενίζει ὁ Ἑλληνισμὸς, ἀρθεῖ ἐκ τοῦ πολιτικοῦ ἐπιπέδου εἰς τὴν περιωπὴν τῆς μεγάλης ἀποστολῆς της, ἀφ' ἧν οὐσα τὴν ἐκδικασὶν τῶν ἐκλογῶν εἰς τὸ δικαστικὸν σῶμα καὶ εἰς μηδὲν ἐπιτρέπονται μηδὲ πόρωθεν νὰ ὑπολάβῃ, ὅτι σῦρεται ὡς τὸ τυραννικὸν παρελθὸν εἰς πολιτικὰ, προγραφὰς.

Ὁ κ. **Α. Χατζίσκος** συνιστᾷ ὅπως ὑποβληθῶσι καὶ ψηφίσματα δι' ὧν ἡ Συνέλευσις θ' ἀπορρυνθῇ, ὅτι ἡ ιδιότης τοῦ ἔξιωματικοῦ καὶ τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου δὲν εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν τοῦ Πληρεξουσίου.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** (ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) δηλοῖ ὅτι ἔχει ἐτοιμὸν τοιοῦτον ψήφισμα, τὸ ὅποιον θὰ ὑποβάλῃ.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀναγινώσκει μετὰ τοῦτο τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Γούναρη κατατεθὲν ψήφισμα ἔχον οὕτως:

**« Ἡ Γ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ Συνέλευσις
τῶν Ἑλλήνων**

Ψήφισε

Ἡ διάταξις τοῦ ἀρθροῦ 73 τοῦ ἰσχύοντος ἤδη Συντάγματος καὶ ὁ νόμος ὁ ἀφορῶν τὴν τῆς λειτουργίας καὶ τῆς ὅλης διαδικασίας τοῦ εἰδικοῦ δικαστηρίου τοῦ προβλεπο-

μένου ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω ἀρθρου ἰσχύουσι διὰ τὴν ἐξελεγκτικὴν καὶ ἐκδικαστικὴν τῶν ἐκλογῶν τῆς παρούσης Συνελεύσεως».

Ὁ κ. **Α. Γούναρης** ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν ποιεῖται τὴν δήλωσιν, ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ψήφισματος εἶναι ὅτι θέλει συνεχισθῇ ἡ ἀρχαία δικαστικὴ τοῦ ἐκλογοδικαίου καὶ παρακαλεῖ ν' ἀναρρῶν τοῦτο εἰς τὰ Πρωτοδικα.

Γίνεται δεκτὴν δι' ἀναστάσεως τὸ ψήφισμα τοῦτο, καὶ γὰρ νομὴν δεικνύει τῆς προτάσεως τοῦ κ. Γκουρκαλλίου.

Ὁ κ. **Α. Γούναρης** ἀπευθύνει κατόπιν τὸ ἔξῃς ἑγκρισμὸν πρὸς τὴν Συνέλευσιν, ὅπως καὶ ἀναγινώσκει ἀπὸ τοῦ βήματος:

« Πρὸς τὴν Γ' Συντακτικὴν Συνέλευσιν τῶν Ἑλλήνων.

Ἐχόντες ὑπὸ φῶς οὐ μόνον ἀσφαλείας καὶ δημοτικῆς τάξεως ἐπιβάλλουσιν ὡς καὶ κερχὴ εἰς ἀκτιστικὴν τοῖς ἰστορίας, φιλικῆς καὶ περιφερειᾶς ὁρακίης, Δυτικῆ καὶ Ἀνατολικῆς, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ὑποβληθῶμεν ὑπὸ τὴν ἑγκρίσιν τῆς Συνελεύσεως πρότασιν πρὸς παροχὴν ἀδείας διὰ τὴν ἔλθοσιν τοῦ οἰκέτου Β. Δικτάγματος, συμφώνως τῷ ἀρθρῳ 91 τοῦ Συντάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἰανουαρίου 1921.

Ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως ἡ ὅδεα χαρακτηρεῖται, μεθ' ἧς γένηται ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως.

Τῆς συντακτικῆς καὶ νομοθετικῆς ἐργασίας.

Πρόεδρος. Συζητήται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου π. ε. περὶ ἐναρξίας δημοψηφισματος Νομοθετικοῦ Διατάγματος», εἰσαγόμενον ὡς εἰδικοῦ ψηφίσματος συντακτικῆς ἰσχύος.

Γίνεται δεκτὸν τοῦτο κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, ἀναβαλλομένης τῆς ψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ἐπὶ τῆς κατ' ἀρχὴν συζήτησεως τοῦ ψηφίσματος περὶ μὴ πληρώσεως κενουμένων ἐδρῶν πληρεξουσίων ὁ κ. **Α. Λεσβίου** πληρεξούσιος κ. **Γ. Καλδῆς** παρατηρεῖ ὅτι ὑπῆρξε παρόμοιον ψηφισμα διὰ τετυπωμένον κατὰ τὸ 1910 καὶ τὸ πρᾶγμα τότε ἐδικαιολογεῖτο, διότι ἐπρόκειτο περὶ Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς, σήμερον οὖτως προκειμένου περὶ Συντακτικῆς Συνελεύσεως δὲν εὐρίσκει δεδικαιολογημένον τὸν λόγον τῆς μὴ πληρώσεως τῶν κενουμένων ἐδρῶν. Φησὶν ὅτι καὶ δι' ἄλλους λόγους καὶ πρὸς πληρεστέραν ἐκπροσώπησιν τοῦ Ἑλλ. λαοῦ δεόν νὰ πληρῶνται δι' ἐπαναληπτικῶν ἐκλογῶν αἱ

κενούμεναι έδρακι, διό και κηρύσσεται κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ ψήφισματος.

Ο κ. **Δ. Πετρακάκος** λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἰσάγουσα παρόμοιον ψήφισμα δεικνύει αὐτὴ ἤρχισεν νὰ βυθίζῃ ἐπὶ τῶν ἰσχυρῶν τῆς τυραννίας. Τὸ προτεινόμενον ψήφισμα, λέγει, εἶναι ἀντίθετον πρὸς τὰς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ καὶ πρὸς αὐτὸν τὴν ἡγῶναι τῆς πρῶτης Ἡνωμένης Ἀντιπολιτευσεως, ἣτις εἶχεν ὑποσχεθῆ ὅτι θὰ ἐνεργήσῃ νέας ἐλλογὰς πρὸς συμπλήρωσιν τῆς Συνελεύσεως.

Ο κ. **Ν. Στράτος**, δικαίωτων, παρατηρεῖ ὅτι ὅπως εἶχε προταθῇ ἡ ἐλλογὴ διπλασίου ἀριθμοῦ πληρεξουσίων ἐν περιπτώσει νίκης τῆς Ἀντιπολιτευσεως, ἀλλ' ἂπορροισθείσης τῆς πρὸς τὴν ἐκείνης τῇ μέλει τῆς Ἡνωμένης Ἀντιπολιτευσεως ἔμειναν σύμφωνα νὰ πληρῶνται μόνον αἱ κενούμεναι θέσεις.

Ο κ. **Δ. Πετρακάκος**, συνεχίζων, κακίζει τὸ ὑποβληθὲν ψήφισμα, διότι εἶναι ὑβερσὶν, λέγει, νὰ κλείσωμεν τὰς πύλας τῆς Συνελεύσεως εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ λαοῦ, ὑπὲρ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ ὅποιου τίςποτε διεξηγούμενον ἡγῶναι.

Ο κ. **Ν. Παρίσης** παρατηρεῖ ὅτι οὐδὲν ἔχει νὰ προσθέσῃ διὰ τὰς κενούμενας ἑδράς, διαρκούσης τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως, ἀλλὰ διὰ τὰ μετὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐλλογῶν ὑπὸ τοῦ ἐκλογοδικείου δημιουργηθησόμενα τοῦτον κενὸν δέον νὰ δηλωθῇ ὅτι θὰ πληρωθῶσι ταῦτα, καθόσον δὲν βλέπει τὸν λόγον δι' ὃν δέον ν' ἀποκλεισθῇ τότε ἡ ἐκπροσώπησις τοῦ Ἑλλην. λαοῦ ἐν τῇ Κοινοβουλίᾳ.

Ο κ. **Ν. Στράτος**, ἀναγνέων τὰς ἀντιλήψεις τῆς προσφάτως Ἡνωμένης Ἀντιπολιτευσεως περὶ διπλασίου ἀριθμοῦ ἀντιπροσώπων ἢ ἐκπροσωπηθῶσιν οὐχὶ μόνον αἱ πολιτευόμενοι ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι κοινωνικαὶ καὶ ἐπαγγελματικαὶ τάξεις, αἵτινες κατόπιν ἀπερρίθθησαν διὰ λόγους τεχνικούς, εὐρίσκει τόλμηρὸν τὸ σήμερον προτεινόμενον ψήφισμα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὡς προσκρούον εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Συντάγματος καὶ εἰς τὴν λαϊκὴν ἁρμονίαν ἣτις ἐκπροσωπεῖται διὰ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος. Ἡ ἁρμονία, λέγει, αὕτη καὶ αἱ ἐνδείξεις τῆς κοινῆς γνώμης εἶναι ἀπαράιτητα καὶ δὲν πρέπει νὰ παρῶνται καὶ διὰ τοῦτο ἀντιτίθεται κατ' ἀρχὴν κατὰ τοῦ ψήφισματος, ἢν τοῦτο δὲν μεταρρυθμισθῇ καὶ δὲν περιορισθῶσιν αἱ διατάξεις αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ συντακτικοῦ ὁρίου, ὡς προηγουμένως ἤδη εἶπεν, ὑποβαλὼν τροποποιήσιν αὐτοῦ.

Ο κ. **Μ. Σαχλαμπάνης** παρατηρεῖ ὅτι ἡ αἰτιολογικὴ ἡμέτις ὡς βραχυτάτη δὲν ἀναφέρει αὖν τοὺς λόγους διατί ὑποβλήθῃ τὸ ψήφισμα τοῦτο. Ἀποκρίσκει ὅθεν αὐτὸ, καθόσον ἡ Συνέλευσις ὑδαμένην ζητεῖν δύναται νὰ ὑποστήῃ ἐκ τῆς ἐνεργείας ἐλλογῶν πρὸς πλήρωσιν κενούμενης ἑδράς. Ὑποδεικνύει ἐν τέλει νὰ καὶ ψηφισθῇ τοῦτο λόγω σκοπιμότητος.

Ο κ. **Π. Τσαλδάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) παρατηρεῖ ὅτι ἡ θεωρία τῆς σκοπιμότητος οὐδὲν πλέον λόγον ἔχει ν' ἀκούσῃ ἐνταῦθα. Ἐν' ὅσον ὑπάρχει ἡ ὑπεχρέωσις τοῦ νόμου, ἡ θεωρία αὕτη εἶναι περιττή.

Ο κ. **Μ. Σαχλαμπάνης** συνεχίζων παραίτηται ἐν τέλει νὰ παραπερσθῇ τὸ ψήφισμα εἰς τὴν Ἑπιτροπὴν τὴν Συντακτικὴν τοῦ Συντάγματος, νὰ συζητηθῇ καὶ κατόπιν νὰ ὑποβληθῇ πρὸς ψήφισιν.

Ο κ. **Α. Μάτσος** ἀγιστὸν ὅτι ἐν' ὅσον τὸ ψήφισμα περιελαβε τὴν ἰσχὺν ἐκτὸς ἐντὸς τῶν συντακτικῶν ὁρίων τῆς Συνελεύσεως δὲν προδικάζει τὸ τί θέλει ἰσχύσει διὰ τὴν περαιτέρω ἐξακολουθήσιν τοῦ σώματος ὡς νομοθετικοῦ, διότι περὶ τοῦτου θὰ προσητῇ τὸ νέον συνταχθησόμενον πολίτευμα.

Δ. Γούναρης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Βεβήλως. Παραποθείσης τῆς συζήτησεως ὁ κ. **Ν. Στράτος** ὑποβάλλει τὰς ἐξῆς τροπολογίας ἐν τῷ κείμενῳ τοῦ ψήφισματος: «Ἡ Ἰ' ἐν Ἀθήναις κλπ. Κοινοθεῖται ἐνεκα θανάτου, παραιτήσεως ἢ ἐκπτώσεως κλπ. καὶ ἡ ἑδρά πληρεξουσίου μέχρι πέρατος τῶν συντακτικῶν ἐργασιῶν κλπ».

Ἰνέται μετὰ τοῦτο, ἐγερσεί τῆς Συνελεύσεως, δεξιὴν δι' ἀναστάσεως τὸ ψήφισμα, ὡς ἐτροποιογήθη, ἀναβάλλεται δὲ ἡ συνολικὴ ψήφισις αὐτοῦ πρὸς συγκατάθεσιν τῶν τροπολογιῶν.

Ἐπίσης γίνεται δι' ἀναστάσεως δεξιὴν κατ' ἀρχὴν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Νοεμβρίου 1920 Νομοθ. Διατάγματος περὶ ἐξελέγξεως τοῦ κύρους τῆς γενόμενης ψηφοφορίας τῶν ἐν ἐκστρατεῖᾳ ἡλωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ἐπιτιτῶν».

Μεθὺ λήσκει ἡ συνεδρίασις ὥρα 6 καὶ 30' μ. μ. ἢν ἀποκαληρηθῇ κατὰ τὴν προσητῇ Δευτέρῃν ὥρα 5 μ. μ.

Ο Πρόεδρος καὶ α. α.

ὁ Ἀντιπρόεδρος

Σ. Μπαλάνος

Οἱ Γραμματεῖς

Π. Ἰακώβου

Ἀγ. Μισυρλῆς.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ IB'

Τῆς 1 Φεβρουαρίου 1921.

Ὡρὴ 5 καὶ 20 μ. μ. ὁ πρὸςδρεύων καὶ Ἀντιπρόεδρος κ. **Σίμος Μπαλάνος**, ἀναλθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας, κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀναγνώσῃ τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ Πρακτικά τῆς 28 καὶ 29 Ἰανουαρίου μετὰ παρατηρήσεως τοῦ κ. Παρμενίου ἐπὶ τῶν τελευταίων, ζητήσας ν' ἀναγερῇ ἐν αὐτοῖς ὅτι μετὰ τὴν προχθεσινὴν αὐτοῦ ἀγύρευσιν ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἐδήλωσεν ὅτι καὶ ἀποστάσεις τῶν Στρατιωτικῶν τῆς προκατάρχου Κυβερνήσεως θὰ ἀκυρωθῶσι.

Δ. Γούναρης (ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Εἶπον ἐτι δύνανται νὰ ἀκυρωθῶσι.

Ν. Γερμανός. Πολὺ καλὰ. Ν' ἀναγερῇ ἡ δέλωση αὕτη εἰς τὰ Πρακτικά.

Τὰ Πρακτικά διορθωθέντα ἐπικυρώνονται.

Ὁ κ. **Κ. Λυκουρξός**, παρατηρεῖ ὅτι εἰς τὰ διαύρτα ἐπίσημα ἔντυπα τῆς Βουλῆς δὲν εἶναι καθορισμένος ὁ εἶδος τῶν πληρεξουσίων τῆς Συνελεύσεως, ἀναγερμένων ὅτε μὲν ὡς βουλευτῶν, ὅτε δ' ὡς ἀντιπροσώπων καὶ ἀλλοτε ὡς πληρεξουσίων. Διὰ τὴν ὁμοιομορίαν πρέπει νὰ καθορισθῇ πῶς πρέπει ν' ἀναγερῶμεθα, νομίζει δ' ὅτι ὁ εἶδος **πληρεξουσίου** ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι ὁ ὀρθός.

Πρόεδρος. Πληροφῶ τὴν κ. πληρεξούσιον ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἐλύθη κατὰ τὴν προχθεσινὴν συνεδρίαν τῆς Συνελεύσεως τῆς ἀπορριθείσης, τῇ εἰσηγήσει τοῦ κ. Λεβίδου, νὰ ἀνομαζώμεθα καὶ θὰ ἀνομαζώμεθα πληρεξούσιοι.

Ἀνακινῶνται ἀκαλοῦτως ὑπὲρ τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἑξῆς:

— Ἐπιτροπὴ καπνοπαραγωγῶν Κοινότητων Μακεδονίας, Παπιπιδάτων, Ἀνω καὶ Κάτω Κερκισίου καὶ Ζευγαρχίου Μεσολογγίου αἰτεῖται τηλεγραφικῶς ἐλευθερὴν ἐξαγωγὴν καπνῶν.

— Τὸ Σωματεῖον τῶν Κτηνοτρόφων Βεργίας αἰτεῖται παράτασιν τοῦ ἐνοικιοστασίου τῶν βοσκῶν.

— Ἐπιτροπὴ κατοίκων Δουλείας διαμκρτύρεται δι' ἀναφορὰς τῆς κατὰ διαγωγῆς πρὸν βενιζελικοῦ βουλευτοῦ Ἀνδρεαδάκη, ἀποκλιέσσαντος αὐτοῦ βουλευτοῦ κατὰ συνεδρίαν Δικαστηρίου Λεβαδείας.

— Κατάδικοι ἐν ταῖς φυλακαῖς Σπάρτης κρατούμενοι χιτοῦνται μετρίκην τῆς ποινῆς των.

— Ὁ Νικόλαος Τουμπάλης, βιομήχανος Θεσσαλονίκης, αἰτεῖται προστασίαν τοῦ λόγῳ τοῦ ὑπὸ τῆς βενιζελικῆς τυραννίης προσγενομένου κατ' ἄδικηματος.

— Ὁ Σατῆλιος Σκουρόπουλος ἐργαστασιάρχης αἰτεῖται τηλεγραφικῶς λύσιν ἐπιτάξεως ἀλεύρων ἐργαστασίου του.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Τρίγωνος τῆς ὑποδιοικήσεως Πλωμαρίου τοῦ νομοῦ Λέσβου καὶ ἐλαιοκτηματικῇ χιτοῦνται τὴν ἀκύρωσιν τοῦ ὑπὲρ τῆς προκατάρχου Κυβερνήσεως ψηφισθέντος ὑπ' ἀριθ. 2459 νόμου, ἀφορῶτος τὴν διάθεσιν τῶν ταχυρελίων τῆς περιφερείας ταύτης διὰ τὴν κατὰ τὴν τοῦ λαμενῆς Πλωμαρίου.

Ὡσαύτως τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Πλαγιάς τῆς αὐτῆς ὑποδιοικήσεως Πλωμαρίου τοῦ νομοῦ Λέσβου καὶ ἐλαιοκτηματικῇ ὑπαβάλλουσι παρενοχλεῖν αἰτήσιν πρὸς τὸν αὐτὸν σταθμὸν.

Ὁ Ρεζίτ Χασάν καὶ λοιποὶ κτηματικῇ Εὐάνθης χιτοῦνται τὴν κατάρτησιν τοῦ ἐνοικιοστασίου βοσκῶν τῆς Μακεδονίας.

Ὁ ἐν Ἀργεὶ καθηγητὴς Δημ. Πρώτης ὑπαβάλλει σχέδιον ὑπομνήματος περὶ τῶν ἱστορικῶν καὶ φυσικῶν συνόρων τῆς Μακεδονίας Ἑλλάδος.

Ὁ Δομῆτιος Κωνσταντίνου, κατάδικος, τέως ἀνθυποσπιστής, κρατούμενος ἐν ταῖς φυλακαῖς Παιλίου Στρατῶνος Ἀθηνῶν, αἰτεῖται νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 2178 τοῦ μηνὸς Μαΐου 1920 νόμον, τὴν ἀκυρώνοντα τὴν χορήγησιν ἀμνηστίας εἰς ἀπαντὰς τοῦ εἰς βιβλίον πλημμελήματος κατάδικου.

Ὁ Νικόλαος Μοροπούλος, τέως διευθυντὴς τοῦ περιοδικοῦ «Τὸ Βῆμα», αἰτεῖται παραχρῆν ἀποζημιώσεως δι' ἧς ὑπέστη ζημίαν καὶ ἀπορρίψασιν τοῦ παρὸντος καταδικασθέντος ἀδελφοῦ του Κωνστ. Μοροπούλου.

Ὁ Κωνσταντ. Ἀναγνωστόπουλος, ἄμισθος ὑπογράμμειτος τοῦ Εἰρηνοδικείου Κλείτορος Μυλῶντος τοῦ νομοῦ Ἀρκαδίας, αἰτεῖται ἀποζημιώσιν.

Ἐπιτροπὴ λαοῦ Μεσσηνίας αἰτεῖται παρὰ τῆς Συνελεύσεως τὴν ψήφισιν νόμου περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Σωματείου Εἰνοδόχων αἰτεῖται ὅπως 1) παρὰ τὴν τῶν ἐξουδότης τὸ δικαίωμα

πραγματίζεσθαι ἐπὶ τῶν εἰσκαμιζομένων πραγμάτων τῶν ἐνοικιαστῶν διὰ πᾶσαν καθυστερουμένην ἀπαίτησιν μισθώσεως, 2) νὰ εὐθύνονται οἱ ἐνοδόχοι μόνον ἐφ' ὅσον προκατατεθήσαν αὐτοῖς πράγματα ἐνκντὶ ἰδιοχειροῦ ἀποδείξεως τῆς Διευθύνσεως καὶ 3) νὰ καθυστερῶσι τὰ τῆς ἐσωτερικῆς εὐταξίας δι' ἀτυννομιᾶς διαταγῆς.

Ὁ Κωνσταντῖνος Λεβεντιάδης, ἀποστράτης ὑπολοχαγός, ὑποβάλλει σχέδιον συμπληρώσεως τοῦ πολιτεύματος, τῆς Δικαιοσύνης, τῆς Ἀστυνομίας καὶ τῆς Ἀγροφυλακῆς.

Ὁ Ἐμμανουὴλ Μαράκης, ἀπόστρατης ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ, κλιθεῖται τὴν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ἐπ' αὐτὸν του.

Ὁ πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κ. Κ. Δροσόπουλος ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Νομοθ. Δικτάγματος περὶ ἐξελέγγειας τῆς ψήροφίας τῶν ἐν ἐκστρατείᾳ ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ἀπαιτῶν».

Ὁ κ. Π. Τσαλδάρης (ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 964 «περὶ συστάσεως νομοπρακτικῆς ἐπιτροπῆς πρὸς σύνταξιν πρὸς σχεδίων διοικητικῶν κωδίκων».

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Νοεμβρίου 1920 Νομοθετικῆς Δικταγματος «περὶ χορηγίας εἰς τὴν Βασιλομήτερον Ἀντιβελτισσαν Ὀλγαν».

Ὁ κ. Ν. Τσιριγώτης, πληρεξούσιος Λακωνίας, ὑποβάλλει ψήφισμα περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν Ἀρχῶν.

Ἀπαντᾷ θέλουσι τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Εἰσέρχεται εἴτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Οἱ κ. κ. **I. Βογιατζῆς**, **A. Σκιαδαρέσης** καὶ **N. Καλαντζάκος** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τοῦ καθηγητοῦ Σπυρίδωνος Σακελλῆ.

Ὁ κ. **Βογιατζῆς** λέγει ὅτι ἡ ἀναφορὰ ἀφορᾷ τὸ Διάταγμα περὶ ἐπαναφορᾶς καὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων καὶ ἐπιφυλάσσεται, ὅταν ἔλθῃ πρὸς συζήτησιν τοῦτο, νὰ ἐμιλήσῃ.

Ὁ κ. **Καλαντζάκος** ἐπίσης ὑποστηρίζει τὴν ἀναφορὰν συνιστῶν ὅπως ἐν τῷ Δικτάγματι ἐλείψῃ περιληφθῶσι καὶ οἱ δὲν ἀπεζημιώθησαν.

Οἱ κ. κ. **N. Καλαντζάκος**, **A. Σκιαδαρέσης**, **A. Παπαθανασίου**, **N. Μουζάκης**, **Π. Φλώρος**, **X. Καρᾶς**, **E. Κώνστας**, **A. Βιτάλης**, **A. Χατζίσκος**, **Γ. Βηλαρᾶς**, **Θ. Χρυσοβέργης**, **N. Παρίσης**, **Π. Σάκης** καὶ **A. Πετρακάκος** συνιστῶσιν ἀναφορὰν ἀνυποτάκτων Ἑλλήνων τοῦ Cedar Rapids.

Ὁ κ. **Καλαντζάκος** ἀναπτύσσων τὴν ἐν λόγῳ ἀναφορὰν καὶ ἀρηγορῶντος τῆς πίσεως τῆς οἰκονομικῆς, ὅρ' ἥς ἀναγκάσθησαν νὰ μετακινήσωνται οἱ ἀνυπότακτοι καὶ ἄλλοι Ἕλληνες, συνιστᾷ νὰ νομοθετηθῇ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ὅπως οἱ μὲν ἐκπληρώσαντες τὴν θητεῖαν ἀπαλλαγῶσι τῆς ἐφεδρικῆς περικυψείας, ἄλλοι πληρώσωσι γιλλίαις δρχμῶν, οἱ δὲ ὑπερχοντες ὑπερχρεώσων κληρώσεως καὶ θητείας νὰ ὑπηρετήσωσι θητεῖαν μόνον ἀνεξαρτήτως τῆς κληρώσεως εἰς ἣν ἀνήκουσι, πληρώνοντες γενναῖον χρηματικὸν ποσόν, τοῦθ' ὅπερ εἶναι συμπερόν καὶ εἰς τὸ Δημόσιον καὶ εἰς αὐτοὺς, δυνάμενους νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πατρίδα.

Ὁ κ. **Παπαθανασίου** συμφωνεῖ συνιστῶν ἵνα ἡ Συνέλευσις φανῇ ἐπιεικὴς ἐπὶ κοινῇ ἐθνικῇ ὀργεῖλῃ.

Ὁ κ. **Μουζάκης** ποιεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις.

Ὁ κ. **Φλώρος** συνιστᾷ νὰ ληρθῇ ἰδιαίτερη πρόνοια διὰ τοὺς ἀνυποτάκτους τοὺς ἐν τῷ τουρκικῷ στρατῷ ὑπηρετήσαντας ἐπίσης νὰ ληρθῇ πρόνοια καὶ διὰ τοὺς ἐξ Ἀμερικῆς ἐπιστρέφοντας, τοὺς περὶ τοῦ δημόσιου ἀναγκάζομένους νὰ παρουσιάζωνται εἰς τὰ σώματά των, ὥστε νὰ μὴ ὑφίστανται πρόσθετον ποινὴν.

Ὁ κ. **A. Γούναρης** (ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι ἐλήφθη μέτρον νὰ εἰσχωθῇ νομοσχέδιον, θὰ συσταθῇ δὲ καὶ ἐπιτροπή, ἥτις θὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα ὅλων τῶν κατηγοριῶν τῶν ἀνυποτάκτων καὶ τότε εὐρίσκειται ἡ συζήτησις.

Ὁ κ. **Γ. Καρπετόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι διὰ τοῦ ἐκδοθέντος πρὶ τινος νομοθ. δικτάγματος δημιουργεῖται μεγίστη ἀνισότης διὰ τοὺς ἐξ Ἀμερικῆς ἀνυποτάκτους, ἐπιτρεπομένου δι' αὐτοῦ ν' ἀπαλλαγῶσιν οὗτοι πάσης ποινικῆς διώξεως, ἀλλ' ὑποχρεωμένων νὰ ὑπηρετήσωσι τόσον χρόνον ὅσον καὶ αἱ κλάσεις των. Τοῦτο, προσθέτει, εἶναι

καὶ ἄνισον καὶ ἄδικον καὶ ἐριστὴ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἐπὶ τούτῳ.

Οἱ κ. κ. **Ἀντ. Βιτάλης, Α. Σκιαδαρέσης, Ν. Καλαντζάκος καὶ Γ. Σπηλιόπουλος** συνιστῶσιν ἀναρροὴν τῶν ρυτιτῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ζητούντων ἀναρώσων ἐγγραφῆς.

Ο κ. **Βιτάλης** παρακαλεῖ νὰ ληρῇ ὑπ' ὄψιν ἡ χιτήσις τῶν ρυτιτῶν, διότι αἱ ἀνώμαλοι περιπτώσεις δὲν ἐπέτρεψαν εἰς αὐτοὺς ν' ἀναρρώσῃ τὰς ἐγγραφὰς τῶν.

Ο κ. **Καλαντζάκος** πειθεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις, ἐπίσης δὲ καὶ ὁ κ. **Π. Ἰακώβου**, ὅστις προσθέτει ὅτι τὸ γινόμενον μέχρι τοῦδε ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀποτελεῖ μέγα πλῆγμα κατὰ τῶν ρυτιτῶν, οἵτινες στρατευθέντες καὶ τελειοποιηθέντες δικαιοῦνται νὰ τύχῃσι τοῦ εὐεργετήματος τούτου.

Ο κ. **Σπηλιόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι, ἵνα ἀποῇ τελειότερος ἡ συζήτησις, δεῖν ν' ἀκουσθῇ αὐτὴ παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ ἀπουσιάζοντος.

Δ. Γούναρης Πρόεδρος Ὑπουργ. Συμβουλίου. Παρακαλῶ νὰ σταθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἡ ἀναρροὴ καὶ θὰ ληρῇ ὑπ' ὄψιν.

Οἱ κ. κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος, Ν. Δεβίδης, Κ. Δροσόπουλος καὶ Α. Σκιαδαρέσης** συνιστῶσιν ἀναρροὴν καλλιεργητῶν ἰδιοκτητῶν ἀγροτικῶν κτημάτων Λιόπεσι.

Ο κ. **Ἀναστασόπουλος** ἀναπτύσσων ἐν ἐκτάσει τὰ τῆς ἀναρροῆς καὶ ἐν σχέσει πρὸς ταύτην καὶ ἐν γένει πρὸς τὰ τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος ἐξάγει τὸ συμπέρασμα ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν χωρικῶν Λιόπεσι προτεινόμενα ἀφορροῦσι πάντας τοὺς εκπροσωποῦντας μικρὰν ἢ καὶ μεγάλην ἰδιοκτησίαν ἐν Ἑλλάδι. Συνιστᾷ νὰ τυπωθῇ ἡ ἀναρροὴ τῶν χωρικῶν Λιόπεσι, πλὴν τὰ σιρὰ καὶ ἐνδιαφέροντα περιλαμβανούσα, καὶ παρακαλεῖ ἐν τέλει, ὅπως τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας μεταρρυθμίσῃ τὸν ὑφιστάμενον ἤδη ἀγροτικὸν νόμον, ἵνα προστατευθῇ ἡ μικρὰ ἰδιοκτησία.

Ο κ. **Γ. Μπαλιτζῆς** (Ὑπουργ. Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι, ὡς ἐδήλωσεν ἤδη, θὰ προσαγάγῃ σχετικὸν νομοσχέδιον διαρρυθμίζον τὸν ἰσχύοντα ἀγροτικὸν νόμον.

Ο κ. **Ν. Δεβίδης** ἐξιστορῶν πῶς ἔχει τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἐν Ἑλλάδι ὁμολογεῖ ὅτι εὐρίσκει τὴν λύσιν δυσκολωτάτην μεθ' ὅλην τὴν προηγηθεῖσαν ἐπ' αὐτοῦ ἐργασίαν τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως.

Ἐξετάζων δὲ τὰ ἐν τῷ ὑπομνήματι ὑπὸ τῶν χωρικῶν ἀναρρόμενα συνιστᾷ νὰ ληρῇ ὑπ' ὄψιν πρὸς ἐριστικὸν καὶ τελειωτικὸν κανονισμὸν τοῦ ζητήματος τοῦτου ἐν ταῖς Μεσογείαις τῆς Ἀττικῆς.

Ο κ. **Κ. Δροσόπουλος** εὐρίσκει δικαίαν τὴν αἴτησιν τῶν χωρικῶν, ἀναπτύσσων δ' εὐρύτερον πύτην παρακαλεῖ νὰ ληρῇ ὑπ' ὄψιν, ὥστε νὰ μὴ μείνωσιν ἀκτήμονες οἱ ὄντες ἤδη μικροῖδιοκτηταί.

Ο κ. **Γ. Μερκούρης** συνιστᾷ ἐπίσης τὴν ἐν λόγῳ ἀναρροὴν εὐρίσκων δίκαια τὰ ἐν αὐτῇ διατυπούμενα ὑπὸ τῶν χωρικῶν.

Ο κ. **Χ. Μητσόπουλος**, ἐπιφυλακσόμενος, λέγει, νὰ ὁμιλήσῃ, ὅταν ὑποβληθῇ κατὰ τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας εἰδικὸν νομοσχέδιον, ἐξετάζει τὰ τοῦ καθορισμοῦ ὁρίου τῆς μικρᾶς ἰδιοκτησίας τῆς μὴ θιαγῆς, ἣτις ἐξέτεται κατ' ἀνώτατον ὅριον εἰς 50 στρέμματα, τονίζει δ' ὅτι δὲν πρέπει νὰ στερηθῶσι τῆς ἰδιοκτησίας τῶν αἱ μικροὶ ἰδιοκτηταὶ διὰ νὰ γίνωσι κύριον μόνον οἱ ἐμρυσταταί.

Ο κ. **Α. Τσουκαλᾶς** ζητεῖ, ὅπως ἡ Κυβέρνησις μελετήσῃ καλῶς τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα ἀνέχουσα τὴν ἀγροτικὴν παραγωγὴν, ἣτις εἶναι τὸ θεμέλιον τοῦ Κράτους. Δὲν πρόκειται μόνον, λέγει, περὶ ἀπονομῆς στοιχειώδους δικαίου εἰς μίαν πολυπληθεῖ κοινωνικὴν τάξιν, τὴν τῶν γεωργῶν καὶ ἐμρυστατῶν καὶ μικροῖδιοκτητῶν καλλιεργητῶν· πρόκειται καὶ περὶ ζητήματος δημοσίου τάξεως καὶ ὑψίστων δημοσίων συμφερόντων. Διὰ τοῦτο συνιστᾷ, ὅπως ἐκτὸς τοῦ ἐμρυστατικοῦ ζητήματος μελετηθῇ καλῶς καὶ τὸ ἀγροτικόν, προστακτικῇ δὲ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πλήρες σύστημα ἀγροτικῆς πολιτικῆς, ἣτις καλῶς ἐφαρμοζομένη οὐ μόνον θὰ ἀποδώσῃ δικαίον εἰς τοὺς ἀγροτικοὺς πληθυσμούς, ἀλλὰ καὶ θὰ πολλὰπλασιάσῃ τὴν παραγωγὴν, τὴν βάσιν τῆς ὑποστάσεως τοῦ Κράτους.

Ο κ. **Ν. Καλέλλης** ζητεῖ διασάφησιν τῶν πρὸ τινων ἡμερῶν γενομένων δηλώσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ περὶ τῶν ἀκυρωθέντων Διαταγμάτων περὶ ἀπαλλοτριώσεως.

Ο κ. **Γ. Μπαλιτζῆς** δηλοῖ ὅτι τὰ Διατάγματα ἐκεῖνα ἠκυρώθησαν, διότι δὲν ἦσαν Διατάγματα ὡς μὴ φέροντα βασιλικὴν υπογραφήν, ὑπόσχεται δὲ νὰ φέρῃ πλήρες σύστημα πρὸς λύσιν τοῦ ὅλου ἀγροτικοῦ ζητήματος διὰ σειρᾶς νομοσχεδίων, ὥστε νὰ κανονισθῇ ὀριστικῶς τοῦτο.

Ο κ. **Ε. Γαρουφαλιάς**, λαμβάνων άρρομήν εκ τής διεξαγομένης συζητήσεως, προτείνει, όπως ή Συνέλευσις αναθεωρήτη την άπόφασίν της περί έφαρμογής του ισχύοντος ήδη Κανονισμού, συνιστᾷ δέ νά γίνη νας Κανονισμός, όστις νά διέπη τάς έργασίας τής Συνελεύσεως, διότι είναι άδύνατον, προσθετεί, μέ τόν ισχύοντα Κανονισμόν νά προσδύσωσιν αί έργασίαι τής Συνελεύσεως.

Ο κ. **Α. Μάτεσις** εύρίσκων ότι ο Κανονισμός έχει καλώς επί τούτου συνιστᾷ εις τόν κ. Υπουργόν τής Γεωργίας, προτιθέμενον νά εισαγάγη ριζικών νομοθετημα, νά ζητήση τάς γνώμας τών ιδιωτικτών και τών καλλιεργητών εκμεταλλευτικών κτημάτων, ώστε νά ικανοποιηθῇ πάντως τό δίκαιον.

Εισέρχεται ειτα ή Συνέλευσις εις τήν

Ήμερησίαν Διάταξιν των Έπερωτήσεων

Ο κ. **Ν. Γερμανός** συνιστᾷ εις τόν κ. Υπουργόν των Οικονομικών, νά υποβάλῃ εις τήν Συνέλευσιν συντόμως πρὸς ύψηλιν νομοσχέδιον, τό όποϊόν νά επιφέρῃ τήν φορολογικήν άρρομήσιν μεταξύ των Νέων Χώρων και των τής Παλαιάς Ελλάδος.

Αναφερόμενος ειτα εις όμιλίαν του γενομένην ότι τό πρῶτον εισήλθεν εις τήν Βουλήν τῇ 1913 περί τής έν γενει διουικήσεως έν ταῖς Νέαις Χώραις, όμιλεῖ διά μακρῶν αναπτύσεων τήν έπερώτησιν του, συνιστᾷ δ' έν τέλει τήν φορολογικήν άρρομήσιν μεταξύ Παλαιας και Νέας Ελλάδος καθώς και τήν κατάργησιν τής δεκάτης. Υποδεικνύει επίσης και έτερα οικονομικά μετρα διά τής Νέας Χώρας.

Ο κ. **Π. Πρωτοπαππαδάκης** Υπουργός των Οικονομικών άπαντών εύρίσκει όρθός τας παρατηρήσεις του κ. Γερμανου και θ' αναθέσῃ εις τας αρμοδίας υπηρεσίας νά καταρτίσωσι τήν σχετικήν μελέτην, ίνα τακτοποιηθῇ τό ζήτημα τούτο.

Ο κ. **Ν. Γερμανός** παρατηρεῖ ότι μετά τόν νόμον περί κληρῶν προσόδου ούδεμία μελέτη είναι αναγκαία και συνιστᾷ τήν ταχέϊν φορολογικήν άρρομήσιν.

Ο κ. **Ν. Παρίσης** παρακαλεῖ τόν κ. Υπουργόν του Έπισιτισμού, όπως εύρεστούμενος πληροφορήσῃ τήν Έθνοσυνέλευσιν 1) εις ποῖον πόνον άνέρχεται ή

έτησία έσωτερική κατανάλωσις, τοῦ ελαίου, 2) εις ποῖον πόνον άνήλθε κατᾷ τό έτος τούτο ή ελαυποκαγωγή και 3) έν ή Κυβέρνησις θά επιτρέψῃ τήν εξαγωγήν ποσοτήτας τινος, όπόσης και ποτε.

Ο κ. Παρίσης δηλεῖ ότι παρατεῖται πάσης ἀναπτύξεως, τοῦ κ. Υπουργοῦ δηλώσαντος ότι θά λάβῃ μέτρα ικανοποιητικά και διά τούς παραγωγούς και διά τό Κράτος.

Ο κ. **Έμμ. Θεοδωρίδης** παρατηρεῖ ότι εις τούς μαθητάς των Γυμνασίων τής τελευταίας τάξεως, οί όποιοι διέκοψαν τήν στήτην κληθόντες ως κληρωτοί τοῦ 1919, επιτρέπεται νά ύποστώσι τας άπολυτήριους εξετάσεις και έν δέν συνεπληρώσωσιν πληρεῖς τό σχολικόν ἔτος.

Έν τούτοις εις τόν μαθητήν Νικόλαον Πρατωτάκην, ἤδη δεκαέα τοῦ 9ου λόγου τοῦ 33 Πεζικοῦ Συντάγματος τής Μααρχίας Κυδωνιῶν, δέν έχορηγήθη άδεια, όπως κατέλθῃ εις Χανιά τής Κρήτης και υποβληθῇ εις τας εξετάσεις ταύτας ένώπιον των κληρηγῶν τοῦ εκεί Γυμνασίου, καίτοι δι' επανειλημμένων αιτήσεων έξητήθη αὐτῇ και παρά τοῦ ίδιου και παρά τοῦ πατρός του.

Όθεν παρακαλεῖ τόν κ. Υπουργόν νά παραγγείλῃ διά γενικής έγκυκλίου εις τὰ Σώματα στρατοῦ ότι ή ταιούτη άδεια είναι υποχρεωτική και ότι δέον νά χορηγῆται ὅμα ζητηθῇ, νά είναι ὅμως έπαρκής, διά νά είναι χρησιμοποιοίσιμος.

Επίσης ο κ. Θεοδωρίδης παρατηρεῖ ότι ἔχει εκδοθῇ κατᾷ τήν 31 Οκτωβρίου 1920 ή υπ' αριθ. 208167 έγκυκλίσις, καθ' ἣν έθελονταί τοῦ 1916, έν διέκοψαν τήν έθελοντικήν υπηρεσίαν των, δέν τυγχάνουσι τοῦ εύεργετήματος τής άπολύσεως, ἀλλ' ἀκούσθησιν τήν νύκτασιν εις ἣν άνήκουσιν.

Η στενή έρμηνεία τής έγκυκλίου ταύτης άποβαίνει άδικος διά τινας άνηλίκους έθελοντάς τοῦ 1916, οί όποιοι δύο περίπου μήνας πρίν ή κληθῇ ή κλάσις των άρέθθησαν επί τῇ αιτήσεϊ του πατρός των, και οί όποιοι επανήλθον εις τόν στρατόν μετά τήν διακοπήν ταύτην των δύο μηνών, ἤτοι παύδες, παρά τήν θέλησιν των.

Είναι δίκαιον, λέγει, νά τύχωσι και οὔτοι τοῦ εύεργετήματος τής άπολύσεως ή τό πολὺ ν' άπολυθώσιν, άφού ύπηρετήσωσι τόν χρόνον, καθ' ὃν διεκόπη ή έθελοντική θητεία των.

Συνιστᾷ έν τέλει εις τόν κ. Υπουργόν, όπως λάβῃ πρόνοιαν επί τοῦ ζητήματος τούτου πρὸς θεραπείαν.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** (Υπουργός των Στρατιωτικῶν) άπαντα ότι θά εξετάσῃ άμφοτέρω τά ζητήματα και θά ενεργήσῃ τὰ δέοντα.

Ο κ. Π. Φλώρος λέγει ότι λόγω τῆς πληθώρας αἰτήσεων πρὸς ἔκδοσιν διαβατηρίων εἰς τὴν ἐνταῦθα Νομαρχίαν, παρὰ πᾶσαν τὴν καλὴν θέλησιν καὶ ὑπεράνθρωπον ἐργατικότητα τῶν πρὸς τοῦτο δύο ὑπαλλήλων, εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπηρετηθῶσιν οἱ θέλοντες νὰ ταξιδεύσωσι, καὶ οὗτου ἕνεκα εἶναι ὑποχρεωμένοι ν' ἀναμείνωσιν ἐπὶ ἡμέρας. Πρὸς ἀμεσώτερον ἔκδοσιν διαβατηρίων καὶ διευκολύνσιν τῶν ἐνδιαφερομένων νομίζει ὅτι ἐπιβάλλεται, ἵνα ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κινήσῃ τὸ εἰδικὸν διὰ τὰ διαβατήρια προσωπικόν, παρακαλᾷ δὲ νὰ ληρθῇ ὑπ' ὅψιν ἡ σύστασις τοῦ αὐτοῦ.

Ο κ. Π. Τσαλδάρης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ἀπαντᾷ ὑποσχόμενος ὅτι θὰ μεριμνήσῃ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, εὐρίσκων δικαίως τὰς συστάσεις τοῦ κ. πληρεξουσίου.

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο ἡ Συνελεύσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς συντακτικῆς καὶ νομοθετικῆς αὐτῆς ἐργασίας.

Ἀποφάσκει τῆς Συνελεύσεως ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου ἀπαντήσεως εἰς τὴν βασιλικὴν λόγον διὰ τὴν μεθεπομένην Παμπτην, 12 Φεβρουαρίου.

Ἐπὶ τῆς α' κατ' ἄρθρον συζήτησεως τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21ης Νοεμβρίου 1920 Νομοθ. Διατάγματος περὶ ἐξελέγχσεως τοῦ κύρους τῆς γενομένης ψηφοφορίας τῶν ἐν ἐκστρατείᾳ ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ὀπλιτῶν» ὁ πληρεξούσιος κ. Κωνστ. Λυκουρέζος παρακαλεῖ νὰ προσαχθῶσι τὰ σχετικὰ ἔγγραφα περὶ τοῦ τρόπου τῆς διενεργείας τῆς ψηφοφορίας ἐν ταῖς Νέαις Χώραις, ἵνα γνωσθῶσι καὶ ἐν τῇ Συνελεύσει αἱ πολυεπίδοι ἀσχημαὶ αἵτινες ἔλαβον χώραν. Τὰ ἔγγραφα ἐζήτησε κατ' ἐπανάληψιν, προσθέτει, διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ εἰσχυθῶσιν ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως.

Ο κ. Κ. Δροσόπουλος παρατηρεῖ ὅτι κατὰ τὰς γενομένας ἐκλογὰς ἐν τῷ Μενώπῳ ἐπλάσθησαν τὰ φρόνημα τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν παρ' ἀνωτάτων ἀξιωματικῶν. Δέον νὰ γίνῃ εὐρυτάτη ἔρευνα ἐπὶ τούτου, προσθέτει, ὅποτε ὅχι μόνον νὰ τιμωρηθῶσιν οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι ἀποτασσόμενοι τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ, ἀλλὰ καὶ ποινικῶς νὰ καταδιωχθῶσιν. Ὑποβάλλων δὲ πρὸς τοῦτο καὶ σχετικὴν τροπολογίαν παρακαλεῖ νὰ ληρθῇ αὕτη

ὑπ' ὅψιν κατὰ τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ο κ. Σ. Σωτηριάδης ὑποστηρίζει ὅτι πρέπει νὰ προστεθῇ εἰδικὴ διατάξις εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, κατ' ἣν νὰ θεωρῇται ἰσχύων ὁ νόμος περὶ ψηφοφορίας τῶν στρατιωτικῶν ἐν τῷ Μετώπῳ, διότι πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ νόμος οὗτος ἐψηφίσθη κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ληξέσης ψευδοβουλῆς, ἥτις κατ' ἐν χρόνον ὁ βίος τῆς Βουλῆς αὐτῆς εἶχε παραταθῇ δια δικταγματος συντακτικοῦ, ἐξ ἐκείνων ἅτινα ἐξεδίδεν αὐθαριετως ἡ πρὸς τὴν λαὸν ἔργῃν τυραννικὴ Κυβέρνησις καὶ ἅτινα ἐτέλουν ὑπὸ τὴν ἑγχείρην τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως. Δοθέντος ὅμως ὅτι τοιαύτη ἑγχείρις δὲν ἐδόθη εἰς τὸ ἐλδομέν διατάγμα, οὔτε εἶναι ποτὲ δυνάμει νὰ δοθῇ, ὁ νόμος οὗτος οὐδὲν ἄλλο εἶναι εἰμὴ πρᾶξις ἄκυρος, ἀνύπαρκτος καὶ ἀνίσχυρος καὶ συνεπῶς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, ἐνθυμίζον θέματα ἀναφερόμενα εἰς τὸν νόμον τούτον, θὰ ἐστειρῆτο ἀντικειμένου. Ἀλλ' ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις εὐλογως ἠθέλησε ν' ἀναγνωρίσῃ δικαίωμα ψήφου εἰς τὰ τανύμας, τὰ ὅπια διὰ τοῦ ἀμάρτυς των προστατεύουσιν ἐκεῖ τὰ δίκαια τῆς Πατρίδος μας, καὶ νὰ θεωρήσῃ ἰσχύοντα τὸν νόμον ἐκείνον, εἶναι ἀπαραίτητον ν' ἀναγᾷ εἰδικὴ διατάξις εἰς τὸ νομοσχέδιον.

Ο κ. Ν. Δ. Δεβίδης θεωρεῖ ἀπαραίτητον νὰ ἐκτεθῶν ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως οἱ αἰσχυροὶ ἀνωτάτων ἀξιωματικῶν πρὸς νόθευσιν τοῦ φρονήματος τῶν ἐκλογέων. Ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὴν πρώτην ἔτη τῆς Βουλῆς τοῦ Γεωργίου εἰς ἀξιωματικὰς ἀναμειβείς εἰς τὰς ἐκλογὰς ἐτημωρήθη αὐστηρότατα καὶ ἔκατε οὐδεὶς ἀξιωματικὸς ἐπεχείρησε τινούτων τι. Ἡδὲ οὕτως τὰ τετρατορογμήματα τῶν πλείστων ἀξιωματικῶν τοῦ Μετώπου ἀποδεικνύονται τοιαῦτα, ὥστε πρέπει οὗτοι νὰ τιμωρηθῶσιν παρὰδειγματικῶς. Ἐν τῷ συγγαίρει τὴν Κυβέρνησιν, διότι διὰ καυστικῶν λέξεων ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει ἐλαττωμένην ὀρθῶς τὰ γενόμενα.

Ο κ. Ν. Κούσουλαις λέγει ὅτι παρὰ τοὺς ἀξιωματικούς ἐκείνους οἵτινες ὠργίσαν ὑπῆρξαν καὶ ἐξαρσεις ἐντίμων ἀξιωματικῶν καὶ δὴ ὁ Μανέτας καὶ ὁ Πλατῆρας, αἵτινες ἀρῆξαν πᾶσαν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς στρατιώτας νὰ ψηφίσωσιν ὡς ᾔθελον. Μόνον ἐν Θροάκῃ, λέγει, ἡ νοθεύς ὑπῆρξεν αἰσχίστη καὶ κρίνει καθῆκον νὰ κάμῃ διαστολήν

τῆς ἐκλογῆς τούτης ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Μικρασιατικοῦ Μετώπου.

Ο κ. **Ἡρ. Θαλασσινός** εὐρίσκων δίκαιον τὸν νόμον περὶ ψηφοφορίας τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν παρὰ τὸν ὅτι ἐκ τῶν δύο ἐν τούτοις ἀντιλήψεων αἰτίαις ἐπακράτουν τότε ἐν τῷ Μετώπῳ κατωρθώθη νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ἰδεω-δεστέρα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν, χάρις καὶ εἰς τοὺς ἀληθεῖς Ἑλληνας ἀλλὰ καὶ χάρις εἰς τοὺς ἀληθεῖς ἐργάτας τοῦ ἀντιπολιτευομένου τότε τύπου, πρὸς οὓς ἐκ-φράζει τὸν θαυμασμὸν του. Ἀναφέρων δὲ τὰ τελεσθέντα ἐν τῷ Μετώπῳ ἔργα εὐρίσκει νομιμωτάτην τὴν ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὴν ἀγκυρήσιν τῶν πληρεξου-σίων ἀνευ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ Μετώπου, καθύστερον πολ-λὰ τῶν πραγματικῶν ἀποτελεσμάτων θὰ μετεβάλλοντο ἐπὶ προφανεῖ νοθείᾳ τοῦ φρονήματος τοῦ Ἑλλ. λαοῦ. Διη-γεῖται τὸν τρόπον τῆς ψηφοφορίας διὰ τῶν ψηφοδελτίων, ὧν πολλὰ ἐλάττωσαν, καὶ χαρακτηρίζων ὡς πολιτικὴν θρασύ-τητα καὶ ἀναισχυντίαν τὰ γενόμενα λέγει ὅτι πάντα ταῦτα ὀφείλονται εἰς τὸν κ. Βενιζέλον, ὅστις, ἐὰν ᾔθελε, δὲν θὰ συνέδραμινεν ταῦτα.

Ν. Λεβίδης. Θέλω νὰ σας ἐρωτήσω πῶς ὁ κ. Στε-ργιάδης, ὁ ὁποῖος εὐρίσκετο ἐκεῖ τότε, δὲν ἠδύνατο νὰ προ-λάβῃ τὰ λαβόντα χώραν ἢ τοῦλάχιστον νὰ καταγγείλῃ αὐτὰ εἰς τὴν τότε Κυβέρνησιν, καὶ παρακαλῶ τὴν Κυβέρ-νησιν νὰ πληροφρήσῃ ἐν εὐθέτῳ στιγμήν ἂν ὑπάρχουσιν εἰς τὰ Ἰπουργεῖα καταγγεῖλαι πρὸς τὴν Κυβέρνησιν Βενιζε-λου ἐκ μέρους τοῦ κ. Ἀρμυστου δι' ὅσα εἶδομεν ἐκεῖ ἐπὶ πολὺν χρόνον τελούμενα πρὸς νοθείαν τοῦ φρονήματος. Διότι ἔπρεπε νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ Ἑλληνι-κοῦ λαοῦ ἐπὶ διαφρημίσεων τινων, αἰτίαις μετὰ πολλῆς ἐνστάσεως γίνονται ἀφορώσκι πρόσωπα τοῦ παρελθόντος συστήματος.

Δ. Γούναρης (Πρόεδρος Ἰπουρ. Συμβουλίου κλπ.). Τὰ τελεσθέντα ἐτελέσθησαν ὑπὸ τῶν στρατ. ἀρχῶν τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς, καὶ δὲ πολιτικῇ ἀρχῇ δὲν ἔλαβον ρυθμιτικῶς γνώ-σιν αὐτῶν παρὰ ἀρὰν ἐτελέσθησαν, ἥτοι μετὰ τὴν ἡμέραν τῆς ψηφοφορίας. Τότε, ὅπως ὑπέπεσαν εἰς τὴν ἀντίληψιν ὅλου τοῦ λαοῦ, ὑπέπεσαν εἰς τὴν ἀντίληψιν καὶ τῶν πο-λιτικῶν ἀρχῶν, καὶ ὁποῖα ἐμύρωσαν τὴν γνώμην τὴν ὁποίαν ἐσπευσαν καὶ ἀνῆγγεῖλαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Χ. Μητσόπουλος. Ἐπιτρέψατε καὶ εἰς ἐμὲ μίαν δικαιο-

σύνη. Κατὰ τί ὁ κ. Στεργιάδης ἐπροσπάτεισε κατὰ τὴν ἀποβίβασιν τῶν ἀποστειλόντων ἐντεῦθεν ἕνα παρὰ τῶν κατὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Μετώπου, κατὰ τι τοὺς ἐπροσπάτει-σεν ὁ κ. Στεργιάδης, διὰ τὴν ὁποίαν τότοι διθύρραμβοι;

Δ. Γούναρης (ὑπ. Στρατ.). Ὁ ἀρμυστὴς ἐκίχεν πᾶν ὅ,τι ἦτο δυνατόν ἕνα προσπατεῖσθαι τοῦ ἀποστειλόντος ἀντι-προσώπου. Ἀλλ' ἡ ἐξέγερσις ἢ τεχνητὴ ἢ εἶχον διαιουρ-γῆται οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἦτο τοιαύτη ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ συγκρατήσῃ τὰ πράγματα μεθ' ὅλην τὴν ἐνεργειάν τιν πα-ρεμβῆσιν αὐτοῦ, ὡς ἐβεβαίωσαν καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ με-ταβάντες ἐκεῖ ἀντιπρόσωποι.

Σ. Σωτηριάδης. Ὁρῶ νὰ δηλώσω ὅτι ὁ κ. Μανου-σόπουλος, ὁ ὁποῖος προέσχετο τῶν ἀντιπροσώπων, ἔτυχε πάσης προστασίας.

Ο κ. **Ἡρ. Θαλασσινός**, συνεχίζων, ἀναφέρει ἐν τέλει τὰ ἐν Σάμῳ καὶ Ἰακρίῳ γενόμενα, ὅπου ὁ λαὸς δὲν ἐτυ-φλώθη ἀπὸ τὰς λάμπεις τοῦ μεγάλου ταύρου τοῦ πρώην προέδρου τῆς Βουλῆς καὶ τὰς προεδρικὰς θέσεις, συγχάριεν δὲ καὶ τὴν Σκαιτικὴν λαὸν καὶ τοὺς πολιτευτὰς τῆς Πη-λίου ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς πιστοῦς εἰς τὸν Βασιλέα καὶ σώ-σαντας οὕτω διὰ τῆς πίστεως τῶν ταύτης τὰς ἐλευθερίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, δι' ἃς τίσται θυσία ἐγένοντο.

Α. Μάτεσις. Δὲν φαντάζομαι ὅτι ὑπάρχει ἀντίρρησης καθ' ὅσον ἀρρῶ τὴν χαρακτηρὸν τοῦ νομοθετήματος περὶ τῶν ἐκλογῶν τοῦ Μετώπου, τὸ ὁποῖον μετὰ τῆς ἐπακολου-θησάσης ἐφαρμογῆς του ὠνόμασαν ἐνώπιον τοῦ ἐκλογοδι-καίου εἰδεχθῆ ὡς ἀνεπὶ τῆς ἐκλογῆς καὶ μετὰ τὴν ἐκλογὴν εἰς νομιμότητα. Τὸ νομοθετήμα ἐκεῖνο εἶχε τὴν σπερμα τοῦ θανάτου ἐν αὐτῇ τῇ γενέσει του, διότι δὲν ἦτο εἰλικρινὲς καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι εἰλικρινές, ἀρὰ ἀνετίθετο ἡ δικ-αίωσις τοῦ λαοῦ φρονήματος εἰς τὴν ἀνωτέραν ἐπο-πτεῖαν ἐνὸς στρατιωτικοῦ ἀρχηγοῦ, ὅστις ἐδήλωσεν ἐκ τῶν προτέρων ὅτι περιφρονεῖ τὸ φρόνημα τοῦτο.

Δὲν συμφωνῶ ὅμως μετὰ τὴν γνώμην τὴν προταθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου ἐξ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, διότι αὕτη θέτει μίαν γραμμὴν χωρίζουσαν τὴν πρώτην περίδον τῆς Βουλῆς ἐλευθέρῃ πρὸ τῆς περικοπῆς τῆς ὑπὸ τὴν δευτε-ραν περίδον, τουτέστι τὴν κατόπιν, τῆς περικοπῆς, κη-ρύττοντες δὲ ἀκούα τὰ ἔργα τῆς δευτέρας περιόδου πιθα-νὸν νὰ θεωρηθῶμεν ὡς ἐξ ἀντιδιατιλῆς δεχόμενοι τὸ ἔγκυρον τῶν ἔργων τῆς πρώτης περιόδου. Ἀλλὰ τοιοῦ-

το ζήτημα δεν πρέπει να ληρθῇ ἐνταῦθα παρεμπιπτόντως ἀλλὰ μετὰ συζήτησιν γενικὴν τῶν ἔργων τῆς Βουλῆς ἐκείνης.

Ο **κ. Κ. Λυκουρέζος** λέγει ὅτι δὲν πρόκειται νὰ κριθῇ τὸ νομοθέτημα, διότι τοῦτο ἐν τῇ ἀρχῇ του εἶναι ὀρθόν. Οἱ ἐκείνοι σκοποὶ τοῦ νόμου προκαλέσαντος τὰς νόθεύσεις θὰ ἐξετασθῶσιν ἄλλοτε. Τὸ νομοθέτημα μὲν ὁδηγεῖ εἰς κινδύνους. Ἡ Βουλὴ τῆς 31 Μαΐου ἦτο ἴκνημος, ἀλλ' ἐργάσθη πράγματι. Τοὺς νόμους τῆς Βουλῆς ἐκείνης ὑπεγύρυσεν ἡ ἰδιωτέλεια, ἀλλ' εἶναι οὐχ ἥτιον νόμοι δικαίον νισσαντες συμφέροντα τὰ ὅποια δὲν δυνάμεθα νὰ παρίδωμεν. Κατὰ τῶν ἀναξίων ἐκείνων ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαλλήλων νὰ ἐνταλθῶσιν οἱ κ. κ. Υπουργοὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Στρατιωτικῶν νὰ ἐνεργήσωσι συντόμως καὶ ἀίστητος.

Ο **κ. Ν. Στράτος** λέγει ὅτι τὸ ἔργον τῆς ἀνακληθείσης Βουλῆς θὰ κριθῇ ὁλοκληρῶς. Ἡ Βουλὴ, τὸ σῶμα μᾶλλον ἐλεῖνο ἐξήσπεν ἐννομοθετήσεν. Ἐκ τοῦ ἔργου τῆς Βουλῆς ἐκείνης πραγματικὴ ἐργασθεῖς προήλθεν συμφέροντα τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἰδιωτῶν. Πρέπει νὰ συζητήσωμεν εἰς ὥρισμένην ἡμέραν περὶ τοῦ ἀκυρώσεως τῶν πράξεων τῆς Βουλῆς ἐκείνης. Μεχρις ὅμως τῆς ἡμέρας ἐκείνης οἱ νόμοι τῆς δέον νὰ θεωρῶνται ἔγκυροι. Πρέπει κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην νὰ συζητήσωμεν καὶ περὶ τῆς Βουλῆς τῆς 6 Δεκεμβρίου, ἐξ ἧς προσελύσαν ἐπίσης δικαιώματα καὶ καθήκοντα. Τὸ ἔργον τῆς διώξεως τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἀξιωματικῶν τῶν παρεμβασάντων τὰς ἐκλογὰς τοῦ Μετώπου πρέπει νὰ ἐξετασθῇ. Ἀπὸ τοῦ 1916 εἶχε σχεδιασθῇ ἡ νόθευσις τοῦ ἐκλογικοῦ φρονήματος. Εἶναι, λέγει ὁ κ. Στράτος, δημοσιευμένη ἐπιστολὴ τοῦ ὑποστρατήγου σήμερον, ἀντισυνταγματάρχου τότε, Ζυμβερκάκη, ὅστις κατὰ τὰ ἔγγραφα τὰ ὅποια εἶναι δημοσιευμένα ἐνώπιον τοῦ ἐκλογοδικείου εἶχεν ὀργανώσει τὴν θεαματικὴν καὶ ἐπαίσχυντον διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Στρατὸν σκηνὴν τῆς ξυλοκοπήσεως τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἀντιπολιτεύσεως.

Ο **κ. Γ. Ἀναστασόπουλος** νομίζει ὅτι ὑπάρχει τηλεγράφημα αὐτοῦ τοῦ ἰδίου.

Ν. Στράτος. Μάλιστα καὶ οὗτος τὴν τρικοστὴν Ἰουλίου 1916 ἔγραψεν ἐκ Θεσσαλονίκης πρὸς τὴν κ. Βενιζέλου μεταξὺ ἄλλων τὰ ἐξῆς. καὶ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη κατεσχέθη ὑπὸ τῆς Εἰσαγγελίας εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Βενιζέλου τῷ 1916 καὶ αὐτὸ νομίζω ὅτι εἶναι εἰς γνῶσιν

τοῦ κ. Βουλευτοῦ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, ὅστις τότε ἦτο Εἰσαγγελεὺς.

Σ. Σωτηριάδης. Μάλιστα καὶ ἐγὼ θὰ σῶ; ἀναγνώσω καὶ ἄλλην ἐπιστολὴν.

Ν. Στράτος. Ο κύριος λοιπὸν αὐτὸς γράφει τὰ ἐξῆς πρὸς τὸν κ. Βενιζέλον τὴν 30 Ἰουλίου 1916: «Ἀναμνηστικῶς ἔχομεν ἀνάγκην ἐργασίας καὶ ἐργασίας φανατικῆς, ὥστε μάλιστα ἐργασίας τρομακτικῆς, ὅπως ἀναγκάσωμεν τοὺς Μουσουλμάνους καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας, τοὺς τελευταίους ἐξαρτώνοντας ἐμπορικῶς μᾶλλον ἐκ Βερολίνου καὶ Βιέννης, εἰς ἀπογὴν ἀπὸ τῆς ἐξέλιξης. Ἐννοούμενος ἐν Θεσσαλονίκῃ τότε καὶ βλέπων ὅτι ὁ Μακεδονικός λαὸς ἦτο κεκμημένος ἐννοτίον τῶν βενιζελικών μεθόδων ἐσχέθη ἡ κύριος αὐτοῦ νὰ ἐξανηγάσῃ τοὺς Μουσουλμάνους καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας ν' ἀπόσχῃσι, διότι διὰ τοῦ πρώτου τούτου ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο ἐξηστραλισμένη ἡ ἐκλογὴ τῆς Μακεδονίας ὑπὲρ τοῦ συστήματος τὸ ὅποion ἐξυπηρετεῖ. Ἀλλ' ἔχομεν καὶ τὴν ἄλλον κύριον, τὴν κύριον Ἠλιάκην, τὸν περίφημον Γενικὸν Διοικητὴν τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας. Ο κύριος αὐτὸς εἶπεν ἔλθει εἰς Κοζάνην τῷ 1916 καὶ ἔγραψεν ἐκείθεν πρὸς Βενιζέλον τὴν 22 Ἰουλίου: «Εὐρίπιδος καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ 200 Κρήτες χωροφύλακες ὑπηρετούντες ἐν τῇ Γαλλικῇ χωροφυλακίᾳ. Εἶναι ἀναγκαῖον ἵνα καὶ ἄλλοι ἄνδρες προσελθῶσι, καὶ στρατολογηθῶσιν. Αὐτοὶ θὰ εἶναι τὰ κυριώτερα ὄργανα τῆς τρομακτικῆσεως ἐνεργήσαντε λοιπὸν τὰ καθ' ὑμᾶς». Ἀλλὰ ἐπιστολὴ τοῦ ἰδίου πρὸς Βενιζέλον: «Θὰ ἴδω τὸ ἀπὸ γένους τοῦτο τὴν Γαλλὸν Πρόξενον, θὰ τῷ συστήσω τὴν ἐντὸς τῆς ἐξδομῆδος φυλακίαν τοῦ Δερβί: «Ἡ σχεματίσωμεν τρία σώματα ἐκ δεκαπέντε ἕως εἰκοσιν ἰνδῶν εἰκαστον. Τὰ σώματα ταῦτα θὰ εἶναι ὑπὸ τὰς διαταγὰς ἀρχηγοῦ τῆς ἐμπιστοσύνης μου καὶ ὅστις θὰ συνενεχθῇ μετ' ἐμοῦ. Προτείνω ὡς τοιοῦτον συνόδουσκά με ἕως ἐδῶ. Θὰ τηλεγραφήσω εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπως ὁ ἐν Χανίσις Πρξενος εἰδοποιηθῇ καὶ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Δημάρχου τὴν ἀπιστολὴν τοῦ ἐν λόγῳ προσώπου. Γράψατε περὶ τούτου καὶ τὰ λοιπὰ πρόσωπα θὰ εἶναι Κρήτες καὶ Γάλλοι χωροφύλακες μετὰ ἰθαγενῶν ὁδηγῶν. Αὐτοὶ καὶ φυλακίαις θὰ ἐκτελεσθῶσιν εὐκόλως κατὰ τὴν νύκτα ταύτην τὸ μετρον θὰ ᾔγῃ ὡς πρότηγμα τὴν ᾄριξιν τῶν Τούρκων, ᾄριξιν περὶ ἧς σᾶς ἔγραψα. Ἡ εἰδησις φαίνεται ψευδής, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὴν διατώσωμεν σκοπίμως. Συνιστῶ εἰς τὸν Πρόξενον νὰ

τὴν τηλεγραφικήν εἰς τὰς ἐφημερίδας. Οἱ ἄνδρες θὰ πρῶτον στολὴν γαλλικὴν, οἱ ἀρχηγοὶ θὰ πρῶτον ἐνδυμασίαν πολιτικὴν. Ἄν καὶ συλλήψαις ἐνεργηθῶσιν τὴν νύκτα, θὰ πρῶτον γαλλικὴν στολὴν.

Καὶ καταλήγων ὁ κ. Στράτος λέγει: Κύριοι, ἰδοὺ οἱ ἀνθρώποι, ἰδοὺ τὸ ἔργον των. Αὐτοὶ λοιπὸν οἱ κύριοι ἀπὸ τοῦ 1916 ἐπειραματίζοντο τὴν νοθεύειν τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν.

Συνιστᾷ ἐν τῇδε, ὅπως ἐναγλῆθῃ διὰ ψήφισματος ἡ δικαιοσύνη νὰ ἐπιληφθῇ ταχέως τῆς τιμωρίας ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἐπεβουλεύθησαν τὰς ἐλευθερίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. Σ. Σωτηριάδης, ἀποκρούων τοὺς κινήματα ἐκ πεπληγμένης βίας τὴν ἐξενεργηθεῖσαν γνώμην αὐτοῦ περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου. Δικταγμένου, λέγει ὅτι ἴσως μᾶλλον εἶναι ἀκυρὰ τὰ νομοθετήματα τῆς προκάτοχου Κυβερνήσεως. Δύνανται οὖν καὶ ἡ Συνέλευσις νὰ ἀκυρώσῃ τὰ ἀξία ἀκυρώσεως, νὰ φευσθῇ δὲ τῶν λοιπῶν.

Ν. Στράτος Ἀκριβῶς αὐτὸ τὸ ἴσως μᾶλλον θέλω ν' ἀποκρούσω, διότι θὰ δηλωρηθῶσιν ἅπασαι κίνδυνον ἀκυρώμεν τῶν νόμων τῆς Βουλῆς τῆς 31 Μαΐου. Μεχρις οὗτοῦ δέ, προσθετεῖ, ἡ Συνέλευσις κόμη τὴν ἐπιλογὴν τῶν νομοθετημάτων ἵτινα δεόν νὰ κυρωθῶσιν ἡμεῖς δὲν ἔχομεν δικαίωμα νὰ προβῶμεν εἰς κινήσεις μνησμένον τὴν Κυβέρνησιν Βενιζέλου. Προτείνει δ' ὅπως φευσθῇ εἰδικὴ ἡμέρα συζητήσεως τούτων διὰ τὴν Βουλὴν τῆς 6 Δεβρίου ὅσον καὶ διὰ τὴν τῆς ἀντισυνταγματικῶς ἀναβιώσεως Βουλῆς τῆς 31 Μαΐου.

Ὁ κ. Σ. Σωτηριάδης ὑπερκινῶνται εἰς γνώμης του, συμφωνεῖ δὲ καὶ οὗτος ὅπως φευσθῇ ἡμέρα συζητήσεως ἵνα καταδειχθῶσι πᾶσαι αἱ διαπραχθεῖσαι παρανομίαι.

Ὁ κ. Α. Τσοικαλᾶς λέγει ὅτι οὐδεὶς ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι κατὰ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Μετώπου διαπραχθήσαν νοθεύαι καὶ ἐπεμβάσεις πρωτοφανεῖς εἰς τὴν πολιτικὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος, καὶ πρὶν ἢ ὁ ἐν Σμύρῃ ἀρμολὴς χαρκτηρίσῃ ὡς νόμους τὰς ἐκλογὰς ἐκείνας ὁνότερον τοῦ Κράτους δικαστικοὶ λειτουργοὶ ἄξιοι τῆς ἐγνωμοσύνης συνέλεξαν ἀποδείξεις περὶ τῶν νοθεύων ἃς διετύπωσαν ἐν ἐπισήμῳ ἐκθέσει. Περαιτέρω ἀναφερόμενος εἰς τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον ζητεῖ τὴν ζητηθεῖσαν τιμωρίαν τῶν ἀξιωματικῶν οἱ ὅποιοι διεπραχάν τὰς νοθείας, αἵτινες συνεπαχόν-

ται καὶ τὴν ἐκπτώσιν τοῦ στρατιωτικοῦ τῶν βαθμῶν, καὶ ζητεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις συλλέξῃ τὰ στοιχεῖα ἐπὶ τῇ βίαι τῶν ὁποίων θ' ἀγγαλιθῶσιν αἱ δικαστικαὶ ἀρχαὶ αὐστηρῶς ἐπιβάλλουσιν τὴν νόμον.

Καὶ ἐπὶ τοῦ ἐτέρου ζητήματος ἀρκεῖται, λέγει ὁ ρήτωρ, νὰ ἐπιληφθῇ ἐπιφυλακτικῶς ἵνα διὰ μακρῶν ἐκπαιδῇ. Ὅσον ἀρκεῖ τὰ ἐκλογικὰ δικαιώματα τῶν στρατιωτῶν, περὶ αὐτῶν ἀσφαλίσαν τὰ περισσότερα τῶν κοινοβουλευτικῶν τῆς Εὐρώπης, γνωματεύοντα ὅτι ἡ τοιαύτη ἀσφάλεις τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος δὲν συνεπαχεται τὴν ἐλευθερίαν ἐκδήλωσιν τοῦ πολιτικοῦ φρονήματος.

Ὁ κ. Ν. Καλαντζάκος, λαμβάνων ὡς βῆμα εἰς τὴν Βουλὴν τῆς 31 Μαΐου 1916 εἶναι παρόνομος, δὲν συμφωνεῖ μετὰ τῶν νομιζόντων ὅτι ἡ Συνέλευσις δὲν δύναται νὰ ἀκυρώσῃ τοὺς παρὰ τῆς παρανομίας Βουλῆς ψηφισθέντας νόμους. Λαμβάνων δὲ ἀρμολὴν ἐκ τῶν λαγθέντων περὶ τῶν γενομένων καὶ ἔξω καὶ ἐντὸς τῆς αἰθούρας ταύτης κατὰ τὴν βενιζελικὴν περίοδον κατακρίνει τὴν στάσιν τῆς τότε μειονημέρειας καὶ ἐπισημαστικῶς νὰ ζητήσῃ κατὰλογον τῶν τότε πολιτευθέντων ὡς ὑπευθύνων διὰ τῆς κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ διαπραχθείσης ἀδικίας, ἐνεκα τῆς ἀνεκτικότητος τῶν ἀντιπροσώπων ἐκείνων.

Ὁ κ. Ν. Δ. Δεβίδης ἀναφέρει τὴν ἀντισυνταγματικότητα τῆς Βουλῆς τῆς 31 Μαΐου, ἣν ἀποκαλεῖ ψευδοβουλὴν, παρατηρεῖ οὖν ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀκυρωθῶσιν ὅλα τὰ παρὰ τῆς Βουλῆς ἐκείνης γενόμενα. Πρέπει οὖν, προσθετεῖ, νὰ γνωσθῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν λαὸν ὅτι οὐχὶ εἰς ἐπιεικέας, δὲν ἀκυρώνομεν τὰς πράξεις τῆς παρανομίας ἐκείνης Βουλῆς, ἀλλὰ διότι τὰ οὕτω γενόμενα δὲν δύναται ἄλλως γενέσθαι. Καὶ ἀναφέρει πρὸς πίστωσιν τῆ ἱστορικῆν γεγονότος τοῦ ἐν Ρώμῃ ποτὲ ψευδοπραίτωρος, οὐτινος αἱ πράξεις καὶ αἱ ἀποράσεις ἐγένοντο δεκταὶ ὑπὸ τῶν αὐστηρῶν Ρωμαίων.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περαιτωμένη ἡ συζήτης.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἄρθρον συζητήσιν τὸ νομοσχέδιον.

Γίνονται ἐπίσης δι' ἀναστάσεως δεκτὰ κατ' ἀρχὴν τὰ νομοσχέδια.

1) «περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν ἐγγραφῆς εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους καὶ τοὺς καταλόγους βιβλιαρίων κατὰ τὸ ἔτος 1921» καὶ

2) «περί τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου „ΑΓΉΠ“ τῆς 27 Μαρτίου 1887».

Μεθ' ἄνευται ἡ συνεδρίασις ὥρῃ 9 καὶ 15' μ. μ., ἵνα ἐπικληρωθῇ αὐριον ὥρῃ 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Σ. Μπαλᾶνος

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Οἰκονομίδης
"Αγ. Μισυρλῆς

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΙΓ

Τῆς 2 Φεβρουαρίου 1921.

Ὡρῃ 5 καὶ 30' ὁ Προεδρεύων α' ἀντιπρόεδρος κ. Σίμος Μπαλᾶνος ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἑνκρίξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ποῖν ἡ ἀναγνωσθῶσι τὰ Πρακτικά τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως, ὁ πληρεξούσιος κ. Α. Τζώνης λέγει ὅτι ἐξ εὐλαβείας πρὸς τὴν σημερινὴν ἑορτὴν τῆς Ὑπαπαντῆς, ἣτις ἄλλως τε εἶναι καὶ ἐξαιρετέα, δὲν πρέπει νὰ γίνῃ συνεδρίασις. Προτείνω ὅθεν νὰ διακοπῇ ἡ ἀρχαιμένη συνεδρίασις δι' αὐριον.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται διὰ βολῆς τὴν πρότασιν.

Πρόεδρος. Ἄνευται ἡ συνεδρίασις.

Ἄνευται ἡ συνεδρίασις ὥρῃ 5 καὶ 45' μ. μ., ἵνα ἐπικληρωθῇ αὐριον ὥρῃ 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Σίμ. Μπαλᾶνος

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Ἰακώβου
Γ. Κρεστενίτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΙΔ

Τῆς 3 Φεβρουαρίου 1921.

Ὡρῃ 5 καὶ 45' μ. μ. ὁ προεδρεύων α' Ἀντιπρόεδρος κ. Σίμος Μπαλᾶνος ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἑνκρίξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά τῆς

προηγουμένης συνεδριάσεως, μετὰ παρρηγήσει τοῦ κ. Μάττει περὶ διορθώσεως τυπογραφικῶν παροραμάτων.

Καλοῦνται εἶτα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Δ. Καϊσᾶνος** ἐξ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, **Ορ. Κυπριανός** ἐκ Λαρίων, **Ἀθ. Μιαοῦλης** καὶ **Δ. Θεοδώρου** ἐξ Ἰθρῶν καὶ **Ν. Παππαδάκης** ἐκ Ακτινίου, οἵτινες ἔδωκαν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ὡς συντακτικὸν ὅρκον ἔχοντα οὕτως·

«Ὁρᾶζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἀγίας, ἁγιοῦς καὶ ἀδικορέτου Τριάδος, ὅτι πιστὸς εἰς τὴν Συνταγματικὴν Βασιλείαν τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον θὰ ἐμπληρώσω εὐθυνηδὴτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα, ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιθέκων εἰς τὰς παραιτήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διακρίθυσιν τοῦ πολιτεύματος, ὅπως ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Ἐπίσης προτέλλων τῇ προκλήσει τοῦ κ. Προέδρου οἱ πληρεξούσιοι **Χαλῆτ Χαλῆτ Βαϊζῆς**, **Νεῖρ** καὶ **Χρυσὴν Τόκη** καὶ ἔδωκαν ἐπὶ τοῦ Κορκινίου τὴν Συντακτικὴν ὅρκον ἔχοντα οὕτως·

«Ὁρᾶζομαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ τοῦ μόνου Ἀληθοῦ Προφήτου, ὅστις εἶναι ὁ Μωάμεθ, ὅτι πιστὸς εἰς τὴν Ὑνταγματικὴν Βασιλείαν τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐμπληρώσω εὐθυνηδὴτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα, ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιθέκων εἰς τὰς παραιτήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διακρίθυσιν τοῦ πολιτεύματος, ὅπως ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ», κατὰ τὰ κάτωθι παρρηθεμένα πρωτόκολλα ὁρκωμοσίας

Ἀνακοινοῦνται εἶτα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἐξῆς·

Ἡ Πανελλήνιος Ομοσπονδία τοῦ Ναυτικοῦ Ἑργατικοῦ Σωματείου παρκαλεῖ τὴν Συνέλευσιν, ὅπως εἰσηγηθῇ νομοθετικὸν μέτρον περὶ ἐπιβολῆς προσθέτου μολογίας 40 ο ἐκ τῶν ἐκτάκτων κενῶν εἰς ἰδιοκτήτας πλοίων προερχομένων ἐκ πωλήσεως, τορπιλλίσσεως καὶ ἐμμεταλλεύσεως κατὰ τὰ ἔτη 1915, 16, 17 καὶ διανομῆς τοῦ εἰσπραχθησομένου ποσοῦ εἰς τὰ πληρώματα καὶ τὰς οικογενεῖας παθόντων, δεδομένου ὅτι τὸ διὰ τῶν περὶ ἐκτάκτων κερδῶν νόμων 1043 καὶ 1285 προβλεπόμενον ποσοστὴν 150/ο

ήτο ανεπαρκές, και όπως καθορίσθη το δικύωρον εργατίας, ως εν Γαλλία Προτογυλίη κλπ.

Ο Συνδεσμος των αποστράτων αξιωματικών της ξηρής πών αποστρατευθέντων πρό του 1912 παρκαλει την Κυβερνησιν, όπως ά κατ' το έτος 1916 ψηφισθείς νομος 728 περί βελτιώσεως των συντάξεων συμπεριλάβη και αυτούς.

Ο Α. Πίπης, αποστράτος συνταγματάρχης, παρακαλει την Κυβερνησιν, όπως μεριμνήση και δια τού, πρό του 192 αποστρατευθέντος αξιωματικού, περί βελτιώσεως της συντάξεώς των.

Ο Πρόεδρος της Κοινότητος Κερυζι, Αχρίσας, ζητεί την άρσιν της μεσεγγυήσεως του χωρίου Κερυζι, όπως παληθή τουτο εις χωρικάς.

Επιπροκαταγωγοί Λαύου παρακαλοει την Κυβερνησιν, όπως επιτροπή ή εξαγωγή άκατεργάστων καπνών.

Το έργασιών Σωματοειών Κερυζισης, παρακαλει την Κυβερνησιν, όπως άπαγορεύη την εξαγωγήν ανεπεξεργάστων καπνών.

Έργαται Γρικαίων κατόπιν συλλογικότητος αϊτούσιν άπαγορεύσιν της εξαγωγής ανεπεξεργάστων καπνών, άρσιν βρείας ρορολογίας καπνών και επισκευήν στρατώνων πώλεως.

Καπνοπαρκαγωγοί Παλαιών Κορίνθου αϊτούσιν, όπως επιτροπή ή εξαγωγή άκατεργάστων καπνών.

Επιτροπή καπνοεργατών Βόλου ζητεί, όπως ή Κυβερνησις λάβη άμεσως ύμστακά μέτρα πρός άπαγορεύσιν της εξαγωγής ανεπεξεργάστων καπνών.

Καπνοπαρκαγωγοί Κοινότητων Μιτράχης, Παππαδάτων, Άνω και κάτω Κερυζιού και Ζεργακαίου Μεσολογγίου ζητούσι την έλευθεράν εξαγωγήν καπνών.

Έπινκαδιορισθέντες ύπαλληλοι των Τ.Τ.Τ. πρό της 1ης Νοεμβρίου 1920 παρκαλοεισιν, όπως εξομοιωθώσι τα ύπηρεσιακά των δικαιώματα πρός τους ύπαλληλους περί ών προνοεί το άπό 3ης Δεκεμβρίου 1920 Νομ. Διάταγμα.

Ο Άθωνσιος Τσουντας καθηγητής του έν Κοζάνη Γυμνασίου παραπονείται δι' άναφοράς του πρός την Συνέλευσιν διότι άπερίφθη ή αίτησις περί προκαγωγής του.

Ο Νικολας Καρατζάς αίτεται την ελάττωσιν της βρείας ρορολογίας των άδειών θήρας.

Οί Σ. Νικολακάκος και Β. Προκοπίου καταγγέλλου-

σιν ότι έξερνήσθη μή τις κατ' στρατιώτου Δ. Μασκαλερα καταγορεύμενου επί εξαπατήσεϊ των άρχων και λαόντας ψευδώς παράττειν άνάβληας.

Οί δημοτικαί στρατιώται αίτούνται άμεσον ύμνην ένίσχυσιν αϊτών, παρακαλοεισιν συγγράμως την Συνέλευσιν όπως τή ζητημα τουτο κηρυχθή καταπειρών.

Η Καπνοεργατική Ομοσπονδία της Ελλάδος συνιστά, όπως κληθή μετρον πρός άπαγορεύσιν της εξαγωγής ανεπεξεργάστων καπνών και άναγκαστικήν τούτων επεξεργαστήν, ίνα βελτιωθή ή δυσχερές θέσις των καπνοεργατών, ανερχομένων εις 20,000.

Ο πληρεξούσιος έλ Χαλίων Έμ. Θεοδοωρίδης αίτεται άδειαν άπουσίης εις την ήμεραν.

Αποφάσαι της Συνελεύσεως ή άδεια χορηγείται.

Η επί του Δομιστικού της Βουλής Έπιτροπή ύποβάλει πότεισιν ψηφίσματα μετ' έισηγητικής έκθεσεως περί της πληρωτέας άπόζημιώσεως εις τους πληρεξούσιους της παρούσης Συνελεύσεως.

Ο κ. Π. Προτοπαππαδάκης (Υπουργός των Οικονομικών ύποβλήτει σχέδιον νόμου περί κυρώσεως του Νομ. Διατάγματος της 30 Δεκεμβρίου 1920 περί παρκατάσεως προθεσμίας δια την καταγωγήν συγγρογγάτου του έλευθέρου έμπορίου έν ταις Νέαις Χώραις.

Οί πληρεξούσιοι κ. κ. Ενοφ. Μαυρομμάτης, Έπαμ. Δηλιγιάννης, Περικλ. Μπούτιος, Σ. Σωτηριάδης, Β. Σεραφείμ, Α. Χηριάδης, Α. Πετραλιάς, Γ. Σχινάς, Ν. Μισυρλής, Γ. Κρεσσιενίτης και λοιποί ύποβάλουσιν πρότεισιν νόμου περί τροποποιήσεως του νόμου περί του κατωτέρου προσωπικού της δικαστικής ύπηρεσίας.

Αναβάνων μετά τουτο την λόγον ό εξ Αττικής πληρεξούσιος κ. Ν. Α. Λεβίδης λεγει ότι έλθεγεις ύπό της επί της μεταρρυθμίσεως του Συντάγματος Έπιτροπής ως Πρόεδρος αϊτής εκρράζει πρός αϊτήν την εγγνωμοσύνην του δια την μεγάλην τιμήν, τονίζων δέ μετά τουτο το εις την Έπιτροπήν άνταθεν τιμητικόν μέν αλλά μέγα και δυσχερέστατον έργον, το όποιον δείται να συντελεσθή και χρόνου μακρού και μελέτης και άνείσεως, προτείνει κατ' έντολην της Έπιτροπής εις την Συνέλευσιν να διακρίπτονται δις ή τρις της εβδομάδος αϊ έργασια της Συνελεύσεως ωτε να δυνηθώσι τα μέλη της Έπιτροπής να παρα-

σκευασθῶσι καὶ κατάρτισωσιν ἀρτιωτέρας τὰς μεταρρυθμίσεις τοῦ Συντάγματος, προχωρήσωσι δὲ καὶ εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἀναγκαίου αὐτοῖς ἔργου.

Ὁ κ. Ν. Στράτος φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀρτιωθῶσιν αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως, ἀλλὰ νὰ διακοπῶσιν αὐταὶ ἐπὶ 15 ἕως 20 ἡμέρας, ἵνα δυνήθωσι τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς νὰ ἀσχοληθῶσιν ἀνάτωι ἐπὶ τοῦ συνταγματικοῦ ἔργου. Αἱ διατάξεις τοῦ Συντάγματος, ποικίλαι τὴν μορφήν, προσθατεῖ, καὶ τὰς ἀρχὰς μετὰ τὴν παγκόσμιον πόλεμον, πρέπει νὰ διαχωρισθῶσι καὶ νὰ κατὰ τὰς ἐπὶ γενικῶν βάσεων δογματικῶν. Ἀφοῦ δ' οὕτω διευκρινισθῶσι νὰ εἰσχωθῶσι πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἥτις νὰ ἐκφέρῃ τὰς γνώμας καὶ ἀποφάσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τούτων, τότε δὲ νὰ προβῇ ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν εἰδικὴν σύνταξιν τῶν ἄρθρων τοῦ Συντάγματος. Τοῦτο, λέγει, εἶναι ἀπαραίτητον οὐ μόνον ὅπως τὸ μέλλον πολίτευμα ἡμῶν διαρρυθμισθῇ συμφώνως πρὸς τὰς βλέψεις καὶ ἀντιλήψεις ὅλων τῶν πληρεξουσίων, ἀλλ' ἵνα καὶ ἡ ἐργασία κατὰ τὴν εὐκολωτέραν καὶ ταχύτεραν προτείνω λοιπὸν, συνεχίζεῖ, νὰ εἰσχωθῶσιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὅσα νομοθετήματα θεωρηθῶσι πρὸς αὐτῆς ἐπείγοντα καὶ νὰ ψηφισθῶσι καὶ νὰ διακοπῶσιν ἔπειτα αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως ἵνα δυνήθῃ ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ παρασκευάσῃ καὶ φέρῃ πρὸς συζήτησιν μελετημένον τὸ πρῶτον τῆς ἐργασίας αὐτῆς.

Ὁ κ. Γ. Μπούσιος παρατηρεῖ ὅτι μετὰ τὴν ληρθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπόφασιν ὅπως ἐκλεγῶσιν ἐννέα εἰσηγηταί, οἵτινες νὰ μελετήσωσι καὶ ὑποδείξωσιν εἰς αὐτὴν ὅσα ἄρθρα δέοντα μεταρρυθμίσεως καὶ ἐπ' αὐτῶν κατόπιν νὰ ἐργασθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ τὴν βουλευτικὴν μεταρρύθμισιν, δὲν εὐρίσκει λυσιτελεῖ τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως· φρονεῖ δ' ὅτι μίαν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ καὶ ἴσο ἀρκετὴ νὰ ἀργῇ ἡ Συνέλευσις, ὥστε νὰ μὴ παρεληφθῇ καὶ τὸ ἄλλο μέχρι ἔργον τῆς Συνελεύσεως, διὰ τὸ ὅποσον ἀπέστειλε τοὺς ἀντιπροσώπους του ἐνταῦθα ὁ Ἐλληνικὸς λαός.

Ὁ κ. Σπυρ. Κουμουνοῦρος λέγει ὅτι, καίτοι εὐρίσκει ὀρθὰς τὰς παρατηρήσεις τῶν κ. κ. Λεβίδη καὶ Στράτου, δὲν συμφωνεῖ ὅμως ἀπολύτως μετὰ τὰς γνώμας των. Προτείνει ἐντεῦθεν μέτρη λύσιν, καθ' ἣν τρεῖς ἢ τετράκις τῆς ἐβδομάδος ἡ Συνέλευσις νὰ ἐργάζεται ἐπὶ

τοῦ συνταγματικοῦ ἔργου καὶ τὰς ἄλλας ἡμέρας ἐπὶ τῶν λοιπῶν θεμάτων τῆς Συνελεύσεως, ἵτινα οὐδαμῶς πρέπει νὰ παρεληφθῶσιν.

Ὁ κ. Γ. Ἀναστασόπουλος παρατηρεῖ ὅτι αἱ πολυμελεῖς Ἐπιτροπαὶ δυσκόλως ἐργάζονται, φρονεῖ δ' ὅτι ἡ διακομὴ τῶν κεφαλαιωδῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος εἰς ἐννέα εἰσηγητὰς καλῶς ἐγένετο. Λέγει ὅτι ἡ διακομὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως προταθεῖσα ἐν τῇ Συνταγματικῇ Ἐπιτροπῇ ἀπεκρούσθη ὡς ἀλυσιτελής, διότι αἱ Συνελεύσεις, προὖν ἀνωμάλου περιόδου, ἔχουσιν ἀνάγκην συντόμου ἐργασίας πρὸς περάτωσιν τοῦ ἔργου αὐτῶν. Ἐφ' ὅσον δ' ἡ χώρα εὐρίσκεται ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς εἰς κρίσιμον στιγμὴν ἡ ἀργία τῆς Συνελεύσεως δὲν εἶναι ἐποικιοδομητική.

Ἐπηγγέλημεν, λέγει, τὴν ἀνάρθρωσιν τῆς Δικαιοσύνης, τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ὑπηρεσιῶν, τὴν παγίωσιν τοῦ Δημοσίου Δικαίου καὶ τοῦτο θὰ γίνῃ διὰ συντόμου ἐργασίας. Ἐπεὶ γὰρ λοιπὸν ἡ συνεχίσις τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως καὶ εἶναι ἀνάγκη ἡ ἐπιτροπὴ νὰ εὐρίσκεται ἐν στενῇ ἐπαφῇ μετὰ τῆς Συνελεύσεως πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς εἰς τὸ ἔργον τῆς. Προτείνει τέλος τὴν μίαν ἡμέραν ἀργίαν καθ' ἐβδομάδα καὶ ζητεῖ ὅπως αἱ συνεδριάσεις ἄρχονται ἀπὸ τῆς ὅτης ὥρας ἀποκρούων τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν.

Ὁ κ. Α. Μάτεσις φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ διακοπῶσιν αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως, δὲν ἀποκρούει ὅμως τὴν γνώμην νὰ ἀργῇ ἡ Συνέλευσις ἐπὶ μίαν ἢ δύο ἡμέρας καθ' ἐβδομάδα, κατὰ τὰς ὁποίας νὰ συνεδριάζῃ ἡ ὀλομέλεια τῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ γίνεσθαι ἡ εἰσήγησις ἐκ μέρους τῶν εἰσηγητῶν αὐτῆς. Κατὰ τὰς συνεδριάσεις ταύτας φρονεῖ ὅτι δύνανται νὰ ὑποβάλλωνται καὶ ἀναπτύσσωνται ἐνώπιον τῆς ὀλομελείας τῆς Ἐπιτροπῆς αἱ γνώμαι τῶν ἐν τῇ Συνελεύσει Κομμάτων καὶ ὁμάδων καὶ παντὸς ἄλλου πληρεξουσίου διατιθεμένου νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς Ἐπιτροπῆς. Πάντως ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἔχῃ νὰ συζητήσῃ κατὰ πρῶτον τὰ θεωρητικὰ καὶ νομικὰ θεμέλια, τὰς πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀρχάς, αἵτινες θὰ χρησιμεύσωσιν ὡς βάσις τοῦ νέου πολιτεύματος καὶ πρὸ τῆς γενικῆς συζητήσεως περὶ παραδοχῆς ἢ μὴ ὡς τινων θεσμῶν ἐν τῇ συντάξει τῆς Πολιτείας. Οὐδὲν δὲ κωλύει κατὰ τὴν γνώμην του ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ ἐν τῇ προόδῳ τοῦ ἔργου τῆς ὑποβάλλει ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως τὴν ῥιζικὴν λύσιν τοῦ

ούτων ζητημάτων, όπως έχη την γνώμην αὐτῆς ὡς ἀσφαλέστερον ὁδηγὴν τῶν περαιτέρω ἔργων τῆς ὡς καὶ τῆς συντάξεως τῶν λεπτομερειῶν. Τοῦτο δὲ ἀφελῆ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐν τῇ προόδῳ τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ὁ κ. **Χ. Βοξίκης** λέγει ὅτι ἐκ τῶν δύο προδεδειγμένων ζητημάτων, τοῦ τῆς διαρκούς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως καὶ τοῦ τῆς προμελέτης καὶ προσυζητήσεως τῶν μεταρρυθμίσεων, τὸ πρῶτον δὲν ἔχει θέσιν συζητήσεως, κατόπιν τῆς ληθραίας ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἀποφάσεως ὅπως οὐχὶ ἡ Συνέλευσις ἀποφραθῇ περὶ τοῦτου ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς. Ἀποκρούει ἐπίσης, λέγει, καὶ τὴν ἄλλην διατυπωθεῖσαν γνώμην, περὶ συγχρόνου συνεδριάσεως καὶ Ἐπιτροπῆς καὶ Συνελεύσεως, ἔχων περὶ τοῦτου πεῖραν ἐκ τῆς γενομένης κατὰ τὴν Ἀνθεωρητικὴν Βουλὴν ἐργασίας ἐπὶ τοῦτου.

Ν. Στράτος. Ἡ ἐντολὴ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ἀνθεωρητικῆς Βουλῆς, ἥς ἦμην Πρόεδρος, ἦτο πολὺ διάφορος τῆς σημερινῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως. Ἀπὸ τότε ἕως τώρα ἐπῆλθον μεγάλα κοινωνικὰ καὶ πολιτικὰ μεταβολά, ὥστε καὶ μετὰ τριετὴ τυραννίαν, στρατ. νόμον καὶ λογοκρισίαν, ὡς καὶ τὰ γεγονότα τοῦ πολέμου, νὰ ἐπιβάλλεται ἄμεσος ἐργασίᾳ συντακτικὴ, ἵνα τὸ μέλλον πολίτευμα κατὰ τὴν ἔξιν τῶν μεταγενεστέρων εἰς οὗς θὰ παρὰδῶθῃ.

Ὁ κ. **Χ. Βοξίκης** συνεχίζων προσθέτει ὅσα ἐπρότεινεν ὁ κ. Στράτος δὲν δύνανται νὰ γίνωσι δεκτὰ, διότι τότε θὰ εἶναι ὡς νὰ ἐχρητίμευσεν ἡ Συνέλευσις ὡς εἰσηγητῆς τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς. Θεωρεῖ τὴν κατὰ τοιοῦτον τρόπον συζήτησιν ἄσκοπον, διότι θὰ ὑπάρχῃ ἐξ ἐπηρεασμοῦ δεδουλευμένον, χωρὶς ἡ ἐπιτροπὴ νὰ δύναται νὰ τὸ ὑπερβῇ. Νομίζει δ' ὅτι πρέπει νὰ ἀκούσθωσι καὶ αἱ γνώμαι τῶν ἀρχηγῶν τῶν Κομμάτων διὰ νὰ δύναται ταχύτερον νὰ προχωρῇ τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Σ. Σωτηριάδης** φρονεῖ ὅτι μίᾳ ἢ δύο ἡμερῶν διακοπὴ εἶναι ἀπαρκτητὸς διὰ νὰ δύναται ἡ Συνέλευσις νὰ προχωρήσῃ, ἐκ παραλλήλου δὲ ἐργασθῇ καὶ ἡ Συνταγματικὴ Ἐπιτροπὴ. Ἀποκρούει δὲ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Στράτου περὶ προσυζητήσεως τῶν συνταγματικῶν θεμάτων ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, διότι τότε ἡ ἐπιτροπὴ θὰ ἐπηρεασθῇ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως καὶ δὲν θὰ ἐπιτελέσῃ ἀνεπηρεάστως

τὴν μεγάλην ὄντως καὶ δυσχερῆ αὐτῆς ἐντολήν. Νὰ βολιδοσκοπήσῃ ἡ ἐπιτροπὴ, προσθεταί, τὰς γνώμας τῶν κορυφῶν καὶ μετὰ τοῦτο νὰ προβῇ εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς, εὐρίσκει λύσιτελές καὶ καταλήγει τασσόμενος μετὰ τὴν γνώμην τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως μίαν ἢ δύο ἡμέρας.

Ὁ κ. **Δουκ. Ροῦφος Κανακάρης** ὑποστηρίζει νὰ διακοπῶσιν αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τινι χρόνῳ, διότι φρονεῖ ὅτι, ἵνα ἀποτελεσθῇ ἄρτιον τὸ μεταρρυθμιστικὸν ἔργον τῆς Συνελεύσεως, πρέπει νὰ μελετηθῶσιν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ νὰ παρὰλθῶσι πρὸ τῆς Συνελεύσεως ἅπαντα τὰ πρὸς μεταρρυθμίσειν ἄρθρα τοῦ Συντάγματος.

Ὁ κ. **Ἀθ. Σουλιώτης Νικολαΐδης**, καίτοι συμφωνεῖ, λέγει, μετὰ τὰς γνώμας τοῦ κ. Στράτου ὅπως τεθῶσι κεφαλαιώδεις ἀρχαὶ μεταρρυθμίσεων τοῦ πολιτεύματος, οὐκ ὅμως δὲν συμφωνεῖ περὶ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος. Προτείνει δὲ καὶ οὗτος τὴν ἀπαξ ἢ καὶ δις τῆς ἐβδομάδος διακοπὴν τῶν συνεδριάσεων ὡς ἀριεστῶν πρὸς μελετην καὶ προπαρασκευὴν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ὡς μὴ παραβλεπουσῶν τὸ γενικὸν ἔργον τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Σ. Στάης** παρατηρεῖ ὅτι, ὡς γίνεται ἡ συζήτησις, εἶναι ὡς νὰ ἀποδοκιμαζέται ἡ Συνταγματικὴ Ἐπιτροπὴ πρὶν ἐπιληρθῇ τοῦ ἔργου τῆς. Ἡ μακρὰ διακοπὴ ἀπακούσθη διὰ πλειονοψηφίαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὁρθῶς ἤρωτήθη καὶ ἡ Συνέλευσις ὑπὸ τοῦ κ. Λεβιδῆ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Ἐὰν δὲ ἡ Συνέλευσις πρὸκειται νὰ καθιερῇ τὸν τρόπον τῆς ἐργασίας τῆς Ἐπιτροπῆς, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ παρὰκληθῇ. Ἐὰν ὅμως γίνωσι δύο ἡμέραι διακοπῆς, τιμῶναι καὶ παρὰκληθῇ νὰ μὴ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις ὡς ἐντελῶς ἄλλοτε.

Δ. Γούναρης (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου προσωρινῶς καὶ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ἐκ τῶν δύο προτάσεων, λέγει, μίᾳ περὶ διακοπῆς ὀλίγων ἡμερῶν τῆς ἐβδομάδος προταθείσης ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐτέρας περὶ διακοπῆς 15-20 ἡμερῶν, ἡ πρώτη δύναται νὰ ληρῇ ὑπ' ὄψιν, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν ὅπως τὴν προηγουμένην ἀποφραίνεται ἡ Συνέλευσις ἂν θὰ συνεδριάζῃ ἢ ὄχι. Τὸ ἔργον, προσθέτει, τὸ ὁποῖον ἔχει νὰ ἐπιτελῇ ἡ Συνταγματικὴ Ἐπιτροπὴ εἶναι ὑψίστης σοβαρότητος. Βεβαίως ἐκείνοι οἱ ὁποῖοι εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ἐπιληρθῶσι τοῦ ἔργου τούτου,

έχοντες πλήρη τήν συνείσθησιν τῆς σοβαρότητος αὐτοῦ, θά ἀπορροφηθῶσιν ἐξ ὁλοκλήρου ὑπ' αὐτοῦ. Βεβαίως θά ἀφιερῶσιν εἰς αὐτό πάσας αὐτῶν τάς δυνάμεις, ἅς εἶναι δέ βεβαίαι ὅτι, ὅσονδ' ἴσως καί ἂν παρεμείλῃσιν τὰ ἑτέρα αὐτῶν καθήκοντα, οὐδείς θά ἔχη τὸ δικαίωμα νὰ καταγνώσῃ κατ' αὐτῶν ἀμέλειαν. Ἀπ' ἐναντίας μερίστη θά εἶναι ἡ εὐγνωμοσύνη τῆς Συνελεύσεως, ἡ εὐγνωμοσύνη τῆς χώρας, ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ μέλλοντος πρὸς αὐτούς, ἂν ἐν τούτῳ τῷ κυρίῳ ἐπιτύχωσι. Βεβαίως δὲ πρέπει νὰ παρόσχουμεν εἰς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ὅσον τὸ δυνατόν πλείοντον χρόνον ἵνα τὸ ἔργον αὐτὸ ἐπιτελεσῶσι. Νομίζω ὅμως, καίτοι τοιαύτην ἔχω τὴν ἀντίληψιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ, νομίζω ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ παρῶμεν καί τὰς ἄλλας ἀναγκάς ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ Συνέλευσις καλεῖται νὰ ἐπισκοπήσῃ. Ὑπάρχουσι μετὰ τὰ ὅποια εἶναι ἀνάγκη νὰ ληφθῶσιν. Ὑπάρχει ὁ ἐλεγχος, τὸν ὅποιον δὲν δυνάμεθα νὰ δεγθῶμεν ν' ἀναισθη. Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ ὀρίσωμεν ἀπὸ τοῦδε τὴν Τετάρτην καὶ Σάββατον μετὰ τὴν ἀνωτέρω ἐπιφύλαξιν. Τοιοῦτοτρόπως δίδεται ὁ χρόνος κατὰ τὸ δυνατόν εἰς τοὺς κυρίους συναδελφούς τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν ἐπιτροπὴν, ἢ ἑτέρου δὲ δὲν λαμβάνει καὶ ἡ Συνέλευσις ἀπόφασιν ἡ ὁποία νὰ περιορίσῃ τὸ ἑτέρα αὐτῆς ἔργον ἵνα δεσμεύσῃ αὐτὴν καθ' ἣν στιγμὴν ἤθελε νομίσει ἀναγκαῖον νὰ συνεδρίσῃ καὶ τὰς ἡμέρας αὐτάς. Ὅσον αὐτοῦ τὸν χρόνον καὶ ὃν ἂν ἔρξηται ἐφαρμοζομένη ἡ ἀπόφασις αὕτη νομίζω ὅτι θά ᾔτο ὀρθὴν νὰ ἀρξήται ἐφαρμοζομένη ἢ ἢς ἐπιληφθῇ τοῦ ἔργου αὐτῆς ἡ Ἐπιτροπὴ. Δὲν μοι φαιίνεται ὀρθὴ ἡ γνώμη τοῦ ἀξιολύτου πληρεξουσίου Κοζάνης, καθ' ἣν, ἂν ὀρθῶς ἀντελήφθῃ, πρέπει ν' ἀναμεινῶμεν τὸ τέρας τοῦ ἔργου τῶν εἰσηγητῶν.

Νομίζω ὅτι οἱ εἰσηγηταὶ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ θ' ἐργασθῶσι παραλλήλως. Οἱ εἰσηγηταὶ καλοῦνται νὰ δώσωσι τὴν διατύπωσιν εἰς τὰ ζητήματα τὰ ὅποια θά συζητηθῶσιν ἐν τῇ ἐπιτροπῇ, ἐπομένως καὶ οἱ εἰσηγηταὶ καὶ ἡ ἐπιτροπὴ θ' ἀσχοληθῶσιν ἀπὸ τοῦδε εἰς τὸ ἔργον τοῦ ὁποίου τὰ πορίσματα θ' ἀγάγωσιν ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως.

Ἀλλὰ δὲν θέλω τὸ παράπαν νὰ συζητήσω τὸν τρόπον καθ' ὃν ἡ ἐπιτροπὴ θά κανονίσῃ τὴν ἐργασίαν αὐτῆς. Κατεστήσαμεν τὴν ἐπιτροπὴν ἵνα αὕτη ἐπιληφθῇ τῆς μελέτης τοῦ θέματος καὶ ἀγάγῃ ἐνώπιον ἡμῶν τὰ πορίσματα τὰ ὅποια ἐκ τῆς μελέτης ταύτης θέλουσι προελθεῖ. Θά

ἢ το ἀντιστροφή τῶν πραγμάτων ἂν ἡμεῖς ἐκκαταστήσωμεν ἐντεῦθεν τὴν μεθόδον καθ' ἣν θέλει ἐργασθῇ ἡ ἐπιτροπὴ ἵνα ἀποτελεσματοπώτερον γῇται εἰς τὸν σκοπὸν τὸν ὅποιον ἐνετείλαμεν αὐτὴν νὰ ἐπιτελέσῃ. Καὶ διὰ τοῦτο δὲν νομίζω ὅτι καὶ γινόμεναι τὴν ἐσπέρην ταύτην συζητήσεως περὶ τῆς μεθόδου καθ' ἣν ἐπιοῦν θέλει ἐργασθῇ ἡ ἐπιτροπὴ καὶ περὶ τῆς σχέσεως τοῦ ἔργου αὐτῆς πρὸς τὴν Ἐθνικοὺς δυνάμει ν' ἀποτελεσθῇ ἡ ἀντικείμενη ἀποράσεως τῆς Συνελεύσεως. Ἰδίως δὲν νομίζω ὅτι δὲν νὰ ἐντείνωμεν τὴν ἐπιτροπὴν νὰ ἐπιληφθῇ πρῶτον τῆς δικτυώσεως τῶν γενικῶν πολιτικῶν ἀρχῶν ἐπὶ τῶν ὅποιον θά μελετήσῃ τὰς διακρίσεις διακρίσεις τοῦ Συντακτικοῦ καὶ ν' ἀξιῶσιν πρὸς αὐτῆς ν' ἀρχήσῃ αὐτῆς ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως, ἵνα αὐταὶ καταστήσῃ τὸ ἀντικείμενον ἰδικιτικῆς θεωρητικῆς αὐτῶς εἰπεῖν συζητήσεως, τὸ συμπέρασμα τῆς ὁποίας δεκτὴν γινόμενον ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως θά καταστῇ ἡ ὑποχρεωτικὴ βῆσις τοῦ πολιτευματος, τὸ ὅποιον θέλει ὑποχρεωθῇ νὰ δικτυώσῃ ἡ ἐπιτροπὴ. Τὴν γνώμην ταύτην, κύριοι, δὲν νομίζω ὀρθήν.

Ἐν τοῖς πολιτικαῖς σώμασι γίνεται συζήτησις, ἐν τῇ ὁποίᾳ βεβαίως καὶ καὶ διαφέρει πολιτικῶν καὶ ἐκτελεστικῶν, ἀναπτύσσονται καὶ ὑποστηρίζονται. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν συμβαίνει ἵνα ψηφισθῶσιν καὶ ἀρχαὶ αὐταί. Τοῦτο συμβαίνει διὰ τὴν στήριξίν τῃς τῶν ἐπιχειρημάτων τὰ ὅποια ἐκ τῶν ἀρχῶν ταύτων ἐκπηγάζουσιν ὠριμένοι θεσμοί, ὠριμένοι μέτρα. Συζήτησις περὶ ἀρχῶν δὲν ἔχει τὴν τύπον ἐν οἰκότητι πολιτικῆς Συνελεύσεως, πρὸς μὲν ἔρ' αὐτὴν ἐκ τῆς συζητήσεως ταύτης πρόκειται νὰ ὑποστηρίχῃ ὠριμένη θετικὴ συγκεκριμένη πρότασις. Δὲν εἶναι δυνατόν, δὲν εἶναι πρακτικόν νὰ ἐπιληφθῶμεν μιας θεωρητικῆς συζητήσεως χωρὶς συγχρόνως νὰ συζητῶμεν περὶ συγκεκριμένης τινὸς προτάσεως εἴτε ὑποστηρίζομένης εἴτε ἀπορριπτομένης ὑπὸ τῆς θεωρητικῆς ἀρχῆς, τὴν ὁποίαν ὡς ἐπιχειρηματικὴν ἐν τῇ συζητήσεσι τῆς συγκεκριμένης προτάσεως ἐξετάζομεν. Ἀλλως, κύριοι, ἔχω τὴν ἀντίληψιν, ὅτι τὸ ἔργον τὸ ὅποιον ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ ἡ Συντακτικὴ Συνέλευσις καλοῦνται νὰ ἐπιτελέσωσι δὲν εἶναι ἔργον ἐπιστάσεως ἀρχῶν πολιτικῶν. Εἶναι ἔργον ἐρένης καὶ ζυγίσεως τῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὑπαρχουσῶν καὶ εἰς ἐνέργειαν κειμένων δυνάμεων καὶ καθορισμοῦ τοῦ συστήματος κατὰ τὸ ὅποιον καὶ δυνάμεις αὐταὶ θέλει γίνεαι δυνατόν νὰ ἰσορροπήσωσιν, καθάτις

συνεισφορῆς ἐπὶ τῶν κοινῶν ἔργων τῆς προαγωγῆς τῶν κοινῶν συμφερόντων εἰναι συμβολὴν τὴν ὁποῖαν καλεῖται διὰ τῆς ἐπιτροπῆς τὴν ὁποῖαν ἄσκει νὰ συνεισφέρει. Τὸ ἔργον τὸ συντακτικόν, κύριοι, δὲν εἶναι ἔργον ἐπινοίας· εἶναι ἔργον συναρμογῆς δυνάμεων ἐν τῇ κοινωνικῇ ὑπαρχουσῶν.

Ἀν δὲ τοῦτο ἦτο ἀληθές· ἐν πάτῃ οὐκ ἔστιν ἐπινοία, εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἀληθές· καὶ τὰς πονηρὰς ἡμέρας ὅς διανύομεν. Τὸ Σύνταγμα δὲν ἔχει πραγματικὴν ὑπόστασιν παρὰ ἑρ' ὅσον λαμβάνει ὑπ' ὄψιν ὅλας ἐκείνας τὰς ἐν τῇ χώρῃ ὑπαρχούσας δυνάμεις τὰς πραγματικὰς καὶ ἀγνωρίζει εἰς αὐτὰς τὴν ἐκκενότητά ν' ἀσκήσωσι τὴν ἐπιτροπὴν τὴν ὁποῖαν προστάζει ν' ἀσκήσωσι, συναρμῶζει δὲ ταύτας πρὸς ἀλλήλας οὕτως ὥστε ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ αὐτῶν παύει ἡνωμέναι ἐπὶ τὸ κοινὸν νὰ συντελῶσιν ἔργον ἀντὶ τῆς αἰτίας νὰ μάχεται κατὰ τῆς ἐτέρας καὶ τὴν ἡγῶνα τῆς μιᾶς ἢ ἄλλης νὰ παραλύει. Ὁ πόλεμος ὁ πραγματικὸς κατέρρουσε πολλὰς αἰτίας, αἱ ὁποῖαι ἔχουσιν τὴν βίαν αὐτῶν ἐν τῷ περικυβερνῶντι καὶ ἐν τῷ σκόρπῳ, ὅστις πρὸς αὐτὰς ἀπενέμετο ἀπὸ αἰώνων καὶ γενεῶν, συνεκράτει πολλὰς· εἰς αὐτῶν τῶν δυνάμεων τῶν ἐν τῇ κοινωνικῇ πράγματι ὑπαρχουσῶν μερῶν, τοὺς ὁποίους ἦτο δύσασκον νὰ διατηρώμεν ἢ ὑπερπηδήσωμεν. Ἀλλ' ἤδη αἱ δυνάμεις αὗται δὲν εἶναι πλέον δυνατόν νὰ συγκρατηθῶσι διὰ τῶν πάλαι πραγμάτων, καὶ αἱ δυνάμεις αὗται νὰ μετέσχῃσι τῆς διαχειρίσεως τῶν κοινῶν. Ἐκ τῆς πρὸς αὐτὰς δὲ ἐμπιστοσύνης ἐκείνων αἰτινῆς θὰ καθορίσωσι τὸ Σύνταγμα θὰ ἐμπνευσθῶσι τὸ κῆσθημα τῆς εὐθύνης, καὶ ἐντεῖθεν τὸ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῶν κοινῶν. Οὕτω δὲ ἀπὸ δυνάμεων αἱ ὁποῖαι, ἐὰν παρεκκλίνουντο ἀπὸ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ κοινὰ, θὰ ἠδύναντο νὰ ἀποβῶσι καταστρεπτικὰ ἢ καταστῶσι δυνάμεις δημιουργικὰ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ πᾶσιν τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῇ χώρῃ ὑπαρχουσῶν.

Θὰ εἶναι βαρὺ, κύριοι, ὑπερμέτρως βαρὺ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἔχει νὰ τελέσῃ ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ κατὰ τὴν ἠθροσινέλευσιν.

Ἐπιλαμβάνομεθα τῆς διαρρυθμίσεως τοῦ πολιτεύματος ἡμῶν κατὰ τὴν ἐνᾶρξιν τῆς νέας μεταπολεμικῆς περιόδου. Ἐπιλαμβάνομεθα αὐτῆς πρὶν ἢ ἀρχῇ προηγηθῶσιν ἡμῶν ἕτεροι λαοὶ ἐν τῷ ἔργῳ τῆς συνταξέως μεταπολεμικοῦ πολιτεύματος. Καὶ καλούμεθα τὸ ἔργον τοῦτο νὰ ἐπιτελέσῃται ἐν πλήρει συνειδήσει τῆς εὐθύνης

τὴν ὁποῖαν ἀναλαμβάνομεν ἀπέναντι τῆς χώρας, τῆς ὁποῖας θὰ θέτωμεν τὰ πολιτικὰ θεμέλια. Δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ἁριστῶν συναδελφῶν δὲν θὰ ἐπηρεασθῇ ἀπὸ θεωρητικὰς ἰδέας καὶ δόγματι ἐν τῇ δικτυώσει τῶν περιστάσεων αὐτῆς, ἀλλὰ θὰ σπείρῃ ταῦτα ἐπὶ τῆς ἐξουσίας καὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν πραγμάτων ἐν τῇ χώρῃ ὑπαρχουσῶν δυνάμεων, τὰς ὁποῖας θὰ συναρμῶσιν οὕτως ὥστε ἐν κοινῇ καὶ οὐχὶ ἐν ἀντιθέσει νὰ συντρέχωσιν εἰς τὸ ἔργον τὸ πολιτικόν. Ἐγὼ πλήρη τὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ νομίζω ὅτι πρέπει ν' ἀρῶμεν αὐτὴν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν καθήκον αὐτῆς καθ' ὅσον ἔχει νομίσαι τρόπον. Ἀς ἐπιφυλάξωμεν νὰ ἐξετάσωμεν ἕνα μόνον τὰς περιστάσεις εἰς τὰ ὁποῖα θέλει προέλθει, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρον τὸ ὅλην τὸ ὁποῖον θέλει προέλθει ἐκ τῶν περιστάσεων αὐτῆς. Ἀλλὰ μέχρι τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποῖαν θέλει προτείνει τὸ ἔργον αὐτῆς ὡς ἀρῶμεν αὐτὴν ἀπερίοιστον ἀπὸ οἰονδήποτε πρόσκομμα ἀναθέτοντες εἰς αὐτὴν καὶ τὴν καθορισμὸν τοῦ προγράμματος κατὰ τὸ ὁποῖον θέλει προῦθ' εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς. Ἐπιδοκιμαστικῶς.]

Ὁ κ. Ἀντ. Μομφερράτος παρηγορεῖ ὅτι ἡ γενναία συζήτησις τίσιν ἐν τῇ ἐπιτροπῇ ὦσον καὶ ἐν τῇ Συνεδρῶντι μᾶλλον θλασθεὶς εἶναι ἡ ἀρετή, διότι καὶ ἐντεῖθεν καὶ ἐντεῖθεν ἡκούσθησαν φιλοσοφικὰ θεώρημα περικυβερνῶντι μέγα καὶ δυσχερὲς τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τὴν τρομάζει. Καὶ ἐὰν ἔπρεπε, προσθέτει, νὰ συζητήσωμεν, μᾶλλον ἐπὶ τῆς μελλούσης ἀρχῆς, ἔπρεπε νὰ φέρωμεν τὸν λόγον. Ὑποστηρίζων δ' ὅτι οὐχὶ εἴκοσιν ἡμέραι, ὡς προεβλήθη, ἀλλὰ πολὺ περισσότεροι χρόνοι θὰ χρειασθῶσιν ἢ ἡ ἐπιτροπὴ ἐπεξεργασθῇ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον τῇ ἀνετέθη καὶ ὅτι καλῶς ἀπεράσισεν αὐτὴ προτείνουσα ἐνέαν εἰσηγητὰς πρὸς προπαρασκευὴν τῆς συνταγματικῆς ἐργασίας, καταλήγει λέγων ὅτι αἱ εἰσηγηταὶ θὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τὸ ἔργον αὐτῶν καὶ ἂν ἡ ἐπιτροπὴ τὸ ἐγχαίρῃ θὰ ἔλθῃ ὡς παρασκευαστικὴ ἐργασία εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἢ ὁποῖα θὰ ζητήσῃ τὰς γνώμας ὅλων τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ θὰ συναγάγῃ συμπεράσματα πραγματικά, διότι τὸ ἔργον ἡμῶν εἶναι ἔργον παρασκευαστικόν, παρακκλῶμεν δὲ τότε διὰ τῶν φιλοσοφικῶν αὐτοῦ σκέψεων νὰ βοηθήσῃ καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, διότι δὲν τὸν ἐνέηται. Ἡθέλησε νέας

καινωνικας ἀνάγκας νὰ ὑποδείξῃ; Ἐννοεῖ τὰς ἐργατικὰς τάξεις; Ἦν ἐννοῇ τὰς ἐργατικὰς τάξεις, εἰσέλθαι ἐπὶ τὴν νὰ ἐπιληρωθῶμεν ἀπὸ τοῦ θέματος. Ἦν πρόκειται νὰ συνδράμωμεν τὴν κατωτέραν τάξιν, τὴν ἐργατικὴν, καὶ ἐγὼ εἶμαι σύμφωνος. Εἰς τὰς ξένας νομοθεσίας ὑπάρχει τὸσον ὅλιγον, ὥστε εἶναι ὀρθὸν κατὰ τὴν ἐργασίαν πολλὰ νὰ συζητηθῇ ἐνταῦθα. Οὐσίητε πᾶσι θέματα ἐννοεῖτε δι' αὐτῶν τῶν ἰδεῶν νὰ συζητήσητε, διὰ νὰ γάρωμεν καὶ ἡμεῖς τὸν λόγον, διότι καὶ ἡμεῖς παρεκκλινούμεν τὴν ἀνέγκην καὶ τὴν πρόβαν τῶν ἐργατικῶν τάξεων. Ἐγὼ ἀντιτίθεμαι κατὰ τοῦ ἀπὸ τοῦδε ἐπιστολῆς τῆς ἀρχῆς διὰ ἡμερῶν.

Ὁ κ. **Ξενοφ. Στρατηγός** παρακλήσῃ τὴν ἀπὸ τὴν ἐπιτροπῆς ὡς ἀναπληρωματικὴν αὐτῆς μέλος, διότι λέγει οὐ τὴν ἀναπληρωματικὴν μέλη εἰς μίαν πληροπληθεῖ Συνέλευσιν οὐδεμίαν ἔχουσι θέσιν καὶ ῥητὴν ἐμπόδιν καθίστανται. Παραπονεῖται μὴ ἐκλεγείς μέλος τῆς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ἐπιτροπῆς, ὅπου θὰ εἶχε θέσιν, ἐπικυβερτῶναι δὲ καὶ πάλιν τὴν παρακλήσιν τὴν ἀπὸ τὴν ἐπιτροπῆς.

Πρόεδρος. Δηλῶ εἰς τὸν κ. πληρεξούσιον οὐ μόνον λόγον εἶχον νὰ μειώσω τὴν ἡξίαν τῶν κ.κ. πληρεξουσίων οὐδὲ ἐξέλεξα ὡς μέλη ἀναπληρωματικὰ, διότι εἰς ὅλας τὰς πόλιν μελετῆς ἐπιτροπῆς καὶ δὴ κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συνταγματικῆς τοῦτο ἐγένετο καὶ διότι καὶ τὰ ἀναπληρωματικὰ μέλη δύνανται νὰ ἐργασθῶσιν. Οἷον ἡττων προτείνω εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅπως δεχθῇ ὡς τὴν μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἀνακαθίσταν ὅλα τεκνικά.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Μάλιστα.

Γίνεται διὰ βουλῆς δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ κ. Προέδρου.

Ὁ κ. **Ν. Δ. Λεβίδης** ἐξηγῶν δικτὶ κατ' ὑπερβάσιν τῆς ἐντολῆς ἣν ἐλάθεν ἔφερε τὸ ζήτημα πρὸ τῆς Συνελεύσεως, λέγει ὅτι εὕρισται ὀρθὸς τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Στρατηγ. οὕτως ἐγκωμιάζει τὴν βελτιομένην, ἐπικινεῖ δὲ ἰδιαιτέρως καὶ τὴν δοξάν αὐτοῦ κατὰ τοὺς πρὸ ὀλίγου ἡγῶνας τῆς Ἀντιπολιτευσεως. Δηλοῖ ἡμῶς ὅτι δὲν συμφωνεῖ μετὰ τὴν γνώμην περὶ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν καὶ ἐπικαλεῖται τὴν συναρμολογίαν ὅχι μόνον τῶν ἐντὸς ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκτὸς τῆς Συνελεύσεως συνταγματολόγων καὶ παντὸς Ἑλλήνος πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν βλαπτικῶν τῆς καθηκόντων. Ἀπευθύνεται, προσθέτει, καὶ εἰς τὴν πτέρυγα τῶν φιλελευθέρων πρὸς τοῦτο, καίτοι ῥιζικῶς διαστρέφεται, καὶ τείνει

πρὸς αὐτὴν τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦτου, ὡς θὰ τείνω καὶ ἐπὶ ἄλλων γενικῶν θεμάτων, ἵνα τὸ μέλλον πολίτευμά μας καταστή ἱερὸν καὶ τέλειον.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** ἀνακλῶν οὐκ εἶπεν ἐξηγεῖ τὴν πρότασιν τοῦ διὰ νὰ ἀρῇ, λέγει, μίαν παρεξηγήσιν ἐμπεδωμένησαν εἰς τὴν σκεψὶν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περικυρωμένη ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ἡ συζήτησις, ἐρωτᾶται δὲ πρὸς αὐτοῦ ἡ Συνέλευσις ἂν δέχεται τὴν πρότασιν τοῦ προσωρινοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κ. **Δ. Γούναρη**, ἵνα ἡ Συνέλευσις διακοπῇ τὰς ἐργασίας αὐτῆς κατὰ Τετάρτην καὶ Σάββατον, ὑπὸ τὴν ἐπιβλέψιν ἵνα ἀπορρίπτεται αὐτὴ κατὰ τὴν προκηρυχθεῖσαν τῶν ἡμερῶν τούτων συνεδρίαν ἂν ἡ Συνέλευσις ἐπικυβερτῶναι ἀνάγκης καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, ἀρχίσῃ δὲ ἰσχύουσα ἡ ἀπόφασις αὐτῆς τῆς Συνελεύσεως καὶ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ Συνέλευσις ἀποδέχεται δι' ἀναστροφῆς τὴν πρότασιν τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Μεθ' αὐτῆς ἡ συνεδρίασις ὥρῃ 9 μ. μ. ἵνα ἐπικυβερτῶναι αὐτὴν ὥρῃ 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Σ. Μπαλάνος

Οἱ Γραμματεῖς

Σπ. Τσακόπουλος

Ἄγ. Μισυρλῆς

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 3ην Φεβρουαρίου 1921, ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τετάρτην, οἱ κατωθὶ ὑπογεγραμμένοι **Δ. Κατωᾶνος** πληρεξούσιος ἐξ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας καὶ **Ὁρέστης Κυπριανός** ἐκ Λεσβου, **Ν. Παλπαδάκης** ἐκ Λασιθίου, **Ἀθανάσιος Μιαοῦλης** καὶ **Δ. Θεοδωράκης** ἐξ Ὑδρας τῇ προσκλήσει τοῦ προεδρεύοντος πρώτου ἀντιπροέδρου τῆς Συνελεύσεως κ. Σ. Μπαλάνου ἀνατείναντες τὴν δεξιάν ὡρκίσθησαν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Ἐπαγγελίου τὸν συνταγματικὸν ὅρκον ἔχοντες οὕτως:

Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἀρχῆς, δημοκρατίας καὶ ἀδικαιοῦτος Τραϊάδος, οὐκ πιστὸς εἰς τὸν Συνταγματικόν, Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, ὅτι ἐκπληρώσω κῶσυναιδῆτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα, ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιβαίνον εἰς τὰς πεποιθήσεις μου

καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διαρρύθμισιν τοῦ πολιτεύματος, ὅπως ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματά καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Ὁ Ἱεροδός
Δ. Χαϊμαντᾶς

Ὁ Πρόεδρος
Σ. Μπαλάνος

Οἱ ὀρκισθέντες
Ν. Παππαδάκης
Δ. Κατσᾶνος
Ἀθ. Μιαούλης
Ὁρ. Κυπριανός
Δ. Θεοδωράκης

Οἱ Γραμματεῖς
Κ. Οἰκονομίδης
Γ. Κρεστενίτης

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τὴν 3ην Φεβρουαρίου 1921. ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Τετάρτην, οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι Χαμητ Χαμητ Βεηζαδὲ ἐξ Ἑβρώ. Νεῖρ ἐξ Ἀδριανουπόλεως καὶ Χουσεῖν Ἰβραήμ ἐκ Ραιδεστού τῇ προσκλήσει τοῦ προεδρεύοντος ἀντιπροέδρου τῆς Συνελεύσεως κ. Σίμου Μπαλάνου ἔδωκαν ἐπὶ τοῦ Κορκωνίου τὸν συντακτικὸν ὅρκον ἔχοντες οὕτως : «Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ τοῦ μόνου αὐτοῦ Προφήτου ὅστις εἶναι ὁ Μωάμεθ, ὅτι, πιστὸς εἰς τὸν Συναγματοῦ Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα, ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιβαῖνον εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διαρρύθμισιν τοῦ πολιτεύματος, ὅπως ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματά καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Ὁ Πρόεδρος
Σ. Μπαλάνος

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Κρεστενίτης
Περ. Μποῦτιος

Οἱ ὀρκισθέντες
Χ. Χαμητ Βεηζαδὲς
Νεῖρ
Χουσεῖν Ἰβραήμ

Τῆς 4 Φεβρουαρίου 1921.

Ὡς καὶ 30' μ. π. ὁ προεδρεύων κ' Ἀντιπρόεδρος κ. Σίμος Μπαλάνος, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρᾶς, ἀφ' ὧς τὴν ἐγκρίσιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀναγρῶσι τὸ θεωρεῖται.

Ἀνακοινῶνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Πρόεδρος. Ὑπάρχει ἀντίρρηση ἐπὶ τῆς ἐπιταγῆς τῶν πρακτικῶν;

Ε. Στρατηγός. Παράκλησιν, κ. Πρόεδρε, ὅτι τὰ πρακτικὰ ἀπεδωκὼν ἐντελῶς ἐσχυλμένως ὅσα ἀνεκοινώσῃ χθὲς εἰς τὴν Ἑθνοσυνέλευσιν, περὶ αὐτῶν δὲ νὰ διαρρηθῶσι ταῦτα ὡς ἐξῆς:

«Ὁ κ. Ξενοφ. Στρατηγός περὶ αὐτῶν τὸν κ. πρόεδρον νὰ τὴν ἀπαιτῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἐπεξεργασίας τοῦ Συντάγματος ὡς ἀνεπληρωματικὸν αὐτῆς μέλος, διότι δὲν ἐπιθυμῶ νὰ δέχηται τίτλους μὴ καλύπτοντας πραγματικὴν ἐργασίαν, φρονεῖ δ' ὅτι τὰ ἀνεπληρωματικὰ μέλη τῶν μεγάλων ἐπιτροπῶν ἐκ 12 μελῶν οὐδεμίαν δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐργασίαν, ὡς προορίζομεν νὰ καὶ ὡνται ὅσον ἀποσιμῶντις εἰς τὸν ἀνεπληρωματικὸν πρὸς σχηματισμὸν ἀπαιτίας καὶ ν' ἀπερχοῦνται πάλιν εὐθὺς ὡς ἡ ἀπαιτία συμπληροῦται ὑπὸ τῶν τακτικῶν μελῶν. Ἐκθέτει εἰτα ὅτι, ἀφοῦ δὲν ἐκρίθη ἀνεπληρωματικὴ ἡ συνεργασία τοῦ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἡ ἀπαιτία τῆς Συνελεύσεως, οὐδ' εἰς αὐτὴν μάλιστα τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Στρατιωτικῶν, ἡτο περιττὸν νὰ ἐκλεγῇ ἀνεπληρωματικὸν μέλος τῆς ἐκ 12 μελῶν ἐπιτροπῆς».

Ἐπιμαρτυροῦνται τὰ πρακτικὰ διαρρηθέντα.

Ἀνακοινῶνται ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἐξῆς:

— Κατὰ δικαίον διὰ κοινὰ ἀδικήματα ἐν ταῖς φυλάκασι Συγγροῦ περὶ αὐτῶν ὅπως ἀπονεμηθῇ αὐτοῖς βασιλικὴ χάρις.

Ἐπιτροπὴ ἐξορίστων Ἑλλήνων Αἰγύπτου εἰς Ἰσπανίαν περὶ αὐτῶν τὴν Κυβερνητικὴν νὰ ἐγκρίνῃ ὅπως ἀποζημιωθῶσι καὶ ἐκπληρωθῶσι εἰς τὴν πατριδα τῶν.

— Μουσουλμάνοι πόλεως Γρεβενῶν διαμαρτυροῦνται διὰ τὴν σύλληψιν καὶ φυλάκισιν Μουρτῆ καὶ ἄλλων προυχόντων Μουσουλμάνων διαμαρτυρηθέντων διὰ βᾶπτισιν ἀνελίκου Μουσουλμάνου περὶ τῶν ἀρχῶν καὶ διὰ τὴν τρύ-

των τῆς ἐκχριστιανίσεως, παρακαλοῦσι δ' ὡς πρὸς ἀπολύ-
θωσιν οἱ ὡς ἂν ἐκ τῶν φυλακῶν καὶ λαθρῶν ἢ προστι-
κόντων μέρων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

— Ὁ Πιπτιλίνος Ζηδεῖς, τελεωνεικὴς ὑπάλληλος ἐξο-
ρισθεὶς καὶ φυλακισθεὶς διὰ τὰ πολιτικά του φρονήματα,
παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὥπως συμπεριληφθῇ εἰς τοὺς μέ-
λονται διὰ νόμον ἢ τοξήμιωθωσιν ὡς πολιτικῶς παθόντες.

Ἐπιτροπὴ ἀγροτικῆς Συνελεύσεως Λαρίδος, Τριαν-
θου, Ξακσάνος καὶ Ἀργίου ζητεῖ 1) τὴν διὰ Διευθυν-
τος ἡμετέρον παραχώρησιν τῶν τσιφλικίων τῶν ἐπιδικασθεν-
των καὶ μὴ ἐπιδικασθεντων 2) ἀποστολὴν συνεργείων
πρὸς διανομὴν κώπων καὶ 3) σύστασιν Γεωργικῆς Τραπεζίης
πρὸς χορήγησιν δανείων.

Ἐπιτροπὴ ἀναμύμων ἀγροτῶν δήμου Φερῶν διαμαρ-
τύρεται 1) διὰ τὴν μὴ παράτασιν τῆς προθεσμίας πρὸς
ὑποβολὴν δηλώσεων ὑπὸ τῶν Συνεταιρισμῶν πρὸς ἀπόλη-
ψιν τῆς κολλητικῆς ἐσόδου 2) διὰ τὴν διὰ προγενεστέ-
ρον Διευθυντῶν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἀκόρεστον
ἀπώλειαν τσιφλικίων τινῶν 3) διὰ τὴν κατεπύλη-
σιν δικαιωμάτων τινῶν τῶν Συνεταιρισμῶν καὶ παρακαλεῖ
ὥπως καὶ τινὰ τῶν ἀπώλειαν τσιφλικίων ὡς προπλη-
μακὰ καὶ γινῇ ἡ διαδικασία ἐκτιμήσεως μετὰ τὴν παρα-
χώρησιν εἰς τοὺς Συνεταιρισμοὺς τῶν τσιφλικίων καὶ τέλος
ζητεῖ τὴν κατάρτησιν τῆς δελτίου τῶν κωπῶν καὶ συγ-
χώνευσιν ταύτης εἰς τὸν ὅρον καθαρῆς προσόδου.

— Ὁ πρόεδρος ἱεροῦ Βασιλεῖος Μιλέτης παρακαλεῖ
ὥπως συσταθῇ ἁρμοδίως καὶ τοποθετηθῇ εἰς ἐνορίαν τινὰ.

— Οἱ ἐν Ἀθήναις ἀνταποκριταὶ ἐπαρχικῶν ἐφημε-
ρίδων παρακαλοῦσιν ὥπως ἀρθρῇ ἡ ἀκαταμέτρητος ἰσορρο-
σίᾳ ἐπὶ τῶν ἐντεῦθεν εἰς τὰς ἐπαρχικὰς ἐφημερίδας ἀποστε-
λωμένων τηλεγραφημάτων.

— Ὁ μυστῆς Κυβερτικῆς Ἀβδουλλῆ Χάμη παρακα-
νεῖται διὰ τὴν παράνομον πωσίαν του.

— Δικηγόροι Πελοποννήσου ζητοῦσιν ὥπως ἐκκαταληθῶσι
διὰ τὰς ζημίας ἃς ὑπέστησαν πωθέντες ὑπὸ τῆς προαχ-
τήρου Κυβερνήσεως.

— Ὁ Γεωργίος Νικολαΐδης ἀνκρίνει εἰς τὴν Συνέλευ-
σιν ὅτι ὁ Δημήτριος Στάμ. Μπακλέρης ἐξ Ἀχαιοῦ τῆς
Τριέρας λαβὼν ἀναβολὴν κατετάξεως ἔχει μόνον μέχρι σή-
μερον δὲν προσήλθε νὰ ὑπηρεστήσῃ, ἀλλὰ καὶ ἤδη ἀταρα-
χῆται διὰ Νίκαιαν.

— Ἡ Χαρίλαος Δ. Νουδῆ, ὑφ' ἡγετῆρος τοῦ ἀποθνήσκοντος
Γεωργίου Δ. Νουδῆ καὶ ἀδελφῶν τοῦ ἀποθνήσκοντος βου-
λευτοῦ Ἀττικῆς Ἰωάν. Δ. Νουδῆ, παρακαλεῖ τὴν Κυβερ-
νήσιν ὥπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἀΐτησιν τῆς συντάξεώς της.

— Ὁ ἐξ Ἀρκαδίας πληρεξούσιος κ. Στ. Ν. Σακελ-
λαριάδης ὑποβάλλει τροποποίησιν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ
προσπονήσεως τοῦ ἔθρου 3 τοῦ νόμου 1111 τῆς 27
Μαρτίου 1887 ἥτις θὰ σκελῇ πρὸς τύπωσιν καὶ θὰ δυνευσθῇ.

— Ὁ ἐκ Σάμου πληρεξούσιος κ. Ἐπαμ. Κώνστας
ὑποβάλλει τροποποίησιν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ παρα-
τάσεως τῶν προθεσμιῶν ἐγγραφῆς εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς κα-
ταλόγους καὶ τοὺς καταλόγους βιβλικίων κατὰ τὸ ἔτος
1921, ἥτις θὰ σκελῇ πρὸς τύπωσιν καὶ θὰ δυνευσθῇ.

— Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. Α. Παππαζαχαρίου, Ι. Χρι-
στάκης, Ν. Κουλάνδρος, Ζ. Σαββαρίκας, Φ. Δραγού-
μης, Μ. Ζαφειρόπουλος, Α. Σουλιώτης Νικολαΐδης,
καὶ Γ. Σεραφειανὸς ὑποβάλλουσι τροποποίησιν ἐπὶ τοῦ νο-
μοσχεδίου περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν ἐγγραφῆς εἰς
τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους καὶ τοὺς καταλόγους βιβλικί-
ων κατὰ τὸ ἔτος 1921, ἥτις ἐπίσης θέλει τοπωθῇ καὶ
δυνευσθῇ.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. Σ. Σωτηριάδης καὶ Κ. Δροσό-
πουλος λαμβάνοντες τὴν λόγον ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ παρα-
καλοῦσι νὰ κανονισθῇ ἡ σειρά τῶν ἐρωτήσεων τῶν ἐν τῇ

Παραστάσει Διεύξεσι, ὥπως καθιερωθῇ νὰ συζητηθῶσιν
αὗται.

Προκειμένων νὰ εἰσέλθῃ ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν Ἡμερη-
σίαν Διάταξιν τῶν Ἀνκρίσεων καὶ Ἐρωτήσεων, ὁ πληρε-
ξούσιος κ. Σ. Κουμουνοῦρος προτείνει ὥπως ἡ Συνέλευσις
εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς συντακτικῆς καὶ
νομοθετικῆς κινήσεως ἐργασίας, ἀναβάλλομένης τῆς συζήτη-
σεως ἐπὶ τῶν Ἀνκρίσεων καὶ Ἐρωτήσεων.

Τὸ κ. Προέδρου ἐρωτήσαντος τοὺς ἐγγεγραμμένους
ὅτι δέχονται νὰ παρατηρηθῶσι τῆς συζήτησεως καὶ ταύτων
δεχθέντων ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ συζητηθῶσιν αἱ ἐρωτήσεις αὐ-
τῶν κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς αὔριον

Εἰσάγεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς συντακτικῆς καὶ νομοθετικῆς αὐτῆς ἐργασίας.

Πρόεδρος. Ἄ κατ' ἄρθρον συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου

νόμου «περί παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν ἐγγραφῆς εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους καὶ τοὺς καταλόγους βιβλικίων κατὰ τὸ ἔτος 1921».

Ὁ πληρεξούσιος κ. **Ἀγγ. Παπαξαχαρίου** λαμβάνων τὸν λόγον, παρατηρεῖ ὅτι ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις 1) διεργάσατο κακῶς ἐκ τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων Θεσσαλονίκης πολλοὺς ἐκλογεῖς δικαιουμένους ψήφου· 2) πρὶς ὑστεροβούλους σκοποὺς, οἵτινες κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπαυγόν, διέστρεψε τὰ ὀνόματα πολλῶν ἐκλογέων καὶ οὕτω δὲν ἤδυνήθησαν οὗτοι νὰ ψηφίσουν· 3) διεργάσατο πολλοὺς Ὀθωμανοὺς ὡς Τούρκους ὑπηκόους· 4) ἐπέτερεσε πλείστον ἐκλογεῖς τῶν βιβλικίων τῶν. Διὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους, ἀλλὰ καὶ διὰ λόγους ἐλλείψεως ἀκόμη πολιτικῆς μορφώσεως τῶν ἐν ταῖς Ν. Χώρας κατοίκων, ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου μόνου περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀνακτῆσεως τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος καὶ τῶν ἀπολετάντων τοῦτο καθὼς καὶ πάντων ἐκείνων, οἵτινες μέλλουσιν ν' ἀποκτήσωσιν αὐτό.

Ὁ πληρεξούσιος κ. **Ἐπ. Κώνστας** παρατηρεῖ ὅτι λόγοι τῶν γενομένων δικατορῶν καὶ παραμορφώσεων ἐν Σχέμῃ καὶ ἄλλοις τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων ὑπὸ τῆς προκάτοχου Κυβερνήσεως, πλείστα τῶν ὁποίων ἀρχαεῖται, προτείνει νὰ συσταθῇ Ἐπιτροπὴ πρὸς γενικὴν ἀναθεώρησιν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, ὑποβάλλει δὲ πρὸς τοῦτο σχετικὴν ἐπὶ τοῦ συζητουμένου νομοσχεδίου τροπολογίαν.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** (Ἰπποτερικῶν Ἐσωτερικῶν) δηλοῖ ὅτι ἔχει ἐτοιμὸν νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον θὰ ὑποβάλλῃ λίαν προσεχῶς πρὸς ψήφισιν εἰς τὴν Συνέλευσιν περὶ γενικῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων.

Ὁ κ. **Ι. Χριστοδουλιᾶς** προτείνει ὅπως παρακταθῇ ἡ προθεσμία μέχρι τέλους Μαΐου, συνιστᾷ δὲ νὰ συνταχθῶσι νεοὶ καταλόγοι, εἰς οὓς νὰ συγχωρευθῶσι καὶ τὰ διάφορα παρωχημένα καταλόγων καὶ ἐπέλθῃ οὕτω πλήρης ἡ ἐκκαθάρισις.

Ὁ κ. **Σ. Γκοτσαμάνης** συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ὑποβάλλῃ ὅσον τι δυνατόν τὸ τεχύτερον τὸ παρ' αὐτοῦ ὑποσχεθὲν νομοσχέδιον, ἵνα καταρθῶθῃ ν' ἀνακτῆσωσιν οἱ ἀλλοεῖς ἐκλογεῖς τὰ ἑαυτῶν δικαιώματα.

Ὁ κ. **Ι. Δ. Ράλλης** (πληρεξούσιος ἐξ Ἀττικῆς) ἀναφέρει τὰς λαβούσας χώρας ἐν Ἀθήναις νοθείας ὑποδεικνύει ὅπως ἐν τῷ ὑποβληθελῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ νομοσχεδίῳ εἶται

χθὲν εἰδικὴ διατάξις πρὸς ἀνέυρεσιν τῶν ἐνόχων τῶν δικαστρεψάντων τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους κατὰ τὰς τελευταίας ἰδίαι ἐκλογάς, οἵτινες ἐπιφανεῖς μάλιστα ὄντες δεῖν νὰ τιμωρηθῶσιν αὐστηρότατα, ὁδηγούμενοι μέχρι τοῦ ἐδωλίου τοῦ καταγορευμένου καὶ ὅχι νὰ περιβεβῶνται ἐλευθερίαν.

Ὁ κ. **Ν. Δ. Λεβιδης** συμπληρῶν συνιστᾷ ὅπως ἡ εἰσπρακτικὴ ἐκθεσις τοῦ ὑποβληθελῶν νομοσχεδίου εἰναὶ εὐρυτέρη, ὥστε στρεφόμενοι ἐπ' αὐτῆς οἱ κ. κ. πληρεξούσιοι νὰ συζητήσωσιν εὐρύτατα τὸ νομοσχέδιον καὶ ἐκτελεθῶσιν οὕτως ὅλα τὰ κίσχη τὰ λαβόντα χώρας ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ τῆς διοικήσεως τῆς προκάτοχου Κυβερνήσεως.

Ὁ πληρεξούσιος κ. **Σ. Βλιάμος** παρατηρεῖ ὅτι τὸ πολὺπλοκὸν ζήτημα τῆς ἐγγραφῆς τῶν ἐκλογέων εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους, δεῖν ν' ἀπλοποιηθῇ βεβαίως κατὰ τὸ ἐν Εὐρώπῃ ἐπικρατοῦν σύστημα. Καθ' ὅσον τὸ ἔτος, προσθέτει, ἔχουσιν τὴν δικαίωσιν νὰ ἐγγράφωσιν οἱ ἐκλογεῖς εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους καὶ δὲν στεροῦνται ἐν παντὶ χρόνῳ τοῦ σπουδαιότητος τῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτου.

Ὁ κ. **Γ. Μερκούρης** (πληρεξούσιος ἐξ Ἀττικῆς) ἀναφέρει ὅτι οἱ ἐγγραφεῖς εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους τοῦ δήμου Ἀθηναίων κατὰ τὰ τελευταία ἔτη ἀνῆλθον εἰς 30 χιλιάδας, ἐξ ὧν 12 χιλιάδες εἰναὶ ἐντελῶς ἀνύπαρκτοι πρόσωπα. Ὑποδεικνύει διὰ τοῦτο ὅτι πρέπει νὰ ἐνεργηθῶσιν αὐστηρόταται ἀνακρίσεις κατὰ τῶν νοθευτῶν τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, ἐξ ὧν πολλοὶ εἰναὶ ὑπάλληλοι καὶ μένουσιν εἰς τὰς θέσεις τῶν ἀκόμη, ἵνα ἐπιβληθῇ καὶ κατὰ τούτων ἡ δέουσα τιμωρία.

Ὁ κ. **Δαυτὸ Ἀλχανάτης** (πληρεξούσιος ἐκ Θεσσαλονίκης) εὐρίσκει μισρὴν τὴν τασσομένην ἐν τῷ νομοσχεδίῳ προθεσμίαν καὶ συνιστᾷ νὰ καταστῇ αὕτη μακροτέρᾳ παρακαλεῖ δὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ διατάξῃ ὅπως δοθῶσι καὶ εἰς τοὺς Ἰσραηλῆτας Θεσσαλονίκης ἐκλογικὰ βιβλικία· καθόσον ἐπὶ Βενιζελοκρατίας δὲν ἐδόθησαν εἰς αὐτοὺς τοιαῦτα διὰ διαφόρους προτάσεις. Ἀναφέρει μάλιστα καὶ ἀνώτερον ὑπάλληλον εὐρισκόμενον ἐν ἀποστολῇ ἀκόμη, ὅστις, λέγει, ὥργισεν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐπὶ τῷ κεραλαίῳ τούτῳ εἰς βῆρος καὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ τῶν ἄλλων Θεσσαλονικέων.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** (Ἰπποτερικῶν Ἐσωτερικῶν) δηλοῖ

ὅτι τὸ ὑποβληθέν μένεν νομοσχέδιον θὰ παρπεμφθῇ εἰς ἐπιτροπὴν καὶ δύναται νὰ ὑποβλήσιν ἐκεῖ ἀπῆλθε τῆς συστάσεως τῶν, ὥστε νὰ καταστῇ ἄρτιον τὸ νομοθέτημα. Ὡς πρὸς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἐνόχων τῆς νοθείας, τῶν ἐκλογικῶν κατεχόντων, παρκαλεῖ τοὺς κ. κ. πληρεξούσιους νὰ τὸν συντρέξωσιν εἰς τοῦτο καταγγέλλοντες τοὺς ἐνόχους εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. Ὅσον δ' ἄφορᾷ τὴν παρκαλῆσιν τῶν προθεσμιῶν, αὕτη θὰ γίνηται διὰ Β. Δ.

Ο κ. Κ. Λυκουρέζος ἀριστῶς τὴν προσοχὴν τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν συζήτησιν καταγγελλέντων ἐκλογικῶν ὑργίων, συνιστᾷ δὲ ἰδιαιτέρως εἰς αὐτὸν ὅπως διατάξῃ ἀυστηροτάτως ἀνακρίσεις κατὰ τῶν ἄξιωματικῶν ἐλείνων ὥστις συνεκέντρωσαν ἄπειρα βιβλιάρια εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐξαγωγῆς, ὅπως παρεμπιδίσωσι τὴν ἐνάγκησιν τοῦ ἐκλογικοῦ δικαίου τῶν ἐλλογέων.

Ο κ. Ν. Καλαντζάκος λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον δικαιοκρατῶς ἔχει ἄριστα. Αἱ ποινικαὶ διατάξεις τῆς παρὰ δόσεως τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου εἰσὶν κῆστηρι καὶ λυσιτελεῖ, ἀλλὰ πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ποινικῶν ἐκείνων διατάξεων ἀπικτεῖται δικαστικῶς ἐξουσίᾳ τοῦ ὕψους καὶ κύρους ἐννομουμένης Πολιτείας. Δυστυχῶς λόγῳ τῆς πολιτικῆς ἐπεμβάσεως ὑπὸ τῆς ἐκπεσούσης Κυβερνήσεως Βενιζέλου ἡ Δικαιοσύνη ἀπώλεσε τὸ κύρος αὐτῆς, οἱ δὲ πολῖται δὲν ἔχουσιν ἐμπιστοσύνην πρὸς αὐτὴν διὰ τὴν ὑποβάλλωσιν μηχανήσεις κατ' ἐκτροπέντων ὑπαλλήλων. Παρίσταται ἀνάγκη ἵνα ἡ Ἐθνικὴ συνέλευσις ἄρξῃται τοῦ ἔργου αὐτῆς ἐκ τῆς ἀναστολῆς τῆς ἰσχυρότητος καὶ ἀνεκτικότητος τῶν ὑπαλλήλων διὰ τὴν ἀπακαθαρθῶσιν αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι ἐκ τῶν ἐπιβλαβῶν αὐτῶν στοιχείων τοῦτο θεωρῶ πρῶτοντον καθήκον διὰ τὴν τεθῶσι τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των καὶ ἵνα καὶ πράξεις ἡμῶν ὡς συμφωνοὶ πρὸς τὴν λαϊκὴν ἐντολήν.

Ν. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Πληροφόρῳ τὴν Συνέλευσιν ὅτι εὐθὺς ἀμέσως αὔριον θάω διατάξω νὰ ληρθῶσι τὰ κατὰλληλα μέτρα πρὸς ἐνέργειαν κῆστηρι τῶν ἀνακρίσεων.

Ο κ. Δ. Σπηλιωτόπουλος (πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας) ἀναφέρει ὅτι κατὰ τῆς παρεμονῆς τῶν ἐξαγωγῶν ἐστάλησαν εἰς τὸ Πρωτοδικεῖον Πειραιῶς δι' ἐγγράφου τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν χίλια καὶ πλέον βιβλιάρια ὅπως διανεμηθῶσιν εἰς τοὺς κῆστηρι πρίσφυρας, ἀλλ' ὁ Πρόε-

δρος τοῦ Πρωτοδικείου, ἰσχυμένους εἰς τὴν ὕψος τῆς θεσεώς των, δὲν διένειμε ταῦτα, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐγκατήματος καταλείπει εἰς τὴν ἀρχαίαν τοῦ Πρωτοδικείου. Παρκαλεῖ νὰ διαταχθῇ ἡ καταχρηστὴ τῶν βιβλιάρων ταύτων καὶ νὰ διαταχθῶσιν ἀνακρίσεις πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ τιμωρίαν τῶν ἐνόχων.

Οἱ κ. Σ. Γκοιζαμάνης καὶ Μ. Μπατρίνος, πληρεξούσιοι Πέλλης καὶ Φλωρίνης, παρκατεῦσιν ὅτι διεγερθήσαν ἐκ τῶν ἐκλογικῶν κατεχόντων των ὡς ἄνωστοι καὶ εἶναι οὕτως ἀνύπνατοι. Παρκαλοῦσι δὲ ν' ἀναθεωρηθῶσιν αἱ κατεχόμεναι.

Ο κ. Α. Μάισης συνιστᾷ ὅπως πρὶν τῆς ἀνακαθαρσεως τῶν ἐκλογικῶν κατεχόντων μὴ ἐνεργηθῶσι δημοτικαὶ ἐξαγωγαί. Ἐνεκα δὲ τούτου, λέγει, πρέπει ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον νὰ ἐνεργηθῇ ἡ ἐν λόγῳ ἀνακαθαρσις, ὑποβάλλει δ' ἐπὶ τοῦ συζητουμένου νομοσχεδίου σχετικὴν τροποποίησιν.

Ο κ. Χρ. Μητσόπουλος, ἀναφερόμενος εἰς προηγουμένην αὐτοῦ ἐρώτησιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, κατ' ἔνθα κηδεῖσεν ὅτι διὰ τῆς ἐγγραφῆς χιλιάδων ξένων εἰς τοὺς κατεχόντους Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ἡλλοιώθη ἡ μορφή των δύο πόλεων, συνιστᾷ ὅπως πρὶν τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ νομοσχεδίου γίνῃ εὐρεῖα συζήτησις, ἵνα ἀποδειχθῶσιν καὶ τιμωρηθῶσιν οἱ ἐνόχοι των τούτων ἐκλογικῶν ἐγκατήματων, καταλείπει δὲ κατεχόμενους καὶ τὸ νομοσχέδιον. Ὅσον ἄφορᾷ, προσθέτει, τῆς ἐν τῇ συζητουμένῳ νομοσχεδίῳ ἀναφερομένης παρὰ τάσεως προθεσμιῶν, εὐρίσκει βραχὺν τὸν τασσόμενον χρόνον καὶ συνιστᾷ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἐγγραφῆς ἐκλογέων εἰς τοὺς ἐκλογικὸς κατεχόντους κατ' ὅσον τὸ ἔτος. Ὑποδεικνύει δὲ ὅπως περιορίσθῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἀθρόας ἐγγραφῆς μόνον κατὰ τῆς παρεμονῆς τῶν ἐξαγωγῶν. Θεωρεῖ ἐν τελεί ἀνεπρκές ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον.

Ο κ. Α. Τσουκαλᾶς λέγει ὅτι δικαίως ἐγένετο τούτη συζήτησις, διότι ἐγένετο μετὰ τὴν νοθείαν, πλαστοπροσωπία καὶ πλαστογραφία κατὰ τῆς ἐξαγωγῆς. Ἀναφέρει ὅτι πολλοὶ ἐψήφισαν δις καὶ τρίς καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Πειραιεῖ κατὰ τῆς τελευταίας ἐξαγωγῆς λαβόντες βιβλιάρια παρὰ των περιγρήμων σωμάτων ἀσφαλείας. Τρεῖς χιλιάδες ἀκόμη βιβλιάρια ἐδόθησαν ἐκ τῆς Δέσφης των Φιλελευθέρων εἰς τὸν Δημαρχεῖον, ὅπου καὶ εὐρεθίσαν.

Ο κ. Τσουκαλᾶς λέγει ὅτι πᾶς πολῖτης ἔχει δικαίωμα

και καθήκον να προστατεύη τὰς ἐλευθερίας του και ιδίως τὴν ἐκλογικὴν τοιαύτην, ἥς ἡ παρθεμία εἶναι μέγα ἐγκλημα, τιμωρούμενον ὑπὸ τῶν κοινῶν Διακαστηρίων αὐστηρῶς, ὡς αναφέρει ὁ Ποινικὸς Νόμος, ἐν ἀναγκινώττει. Ἐν τούτοις οἱ πολῖται ἀδικησάντων, ἐνῶ τὰς ἐλευθερίας και τὴν ἐκλογικὴν τοιαύτην νόμου δεόν να φυλάττωσιν οἱ πολῖται, οἱ μόνον φύλακες αὐτῶν. Μὴ πληνωμένα ἐρ' ὅσον οἱ πολῖται δὲν ἐνδιαιρέονται και δὲν καταγγέλλουσι τὰ τοιαῦτα ἀδικήματα ἀδυνατος ἀποδίδει εἰς τὸ Κράτος ἢ ἐξασφαλίσαι τῶν ἐλευθεριῶν και τῆς τῶν νόμων ἐφαρμογῆς. Μόνον ἔτσι οἱ πολῖται ἐνοήσωσι τοῦτο, ὡς συμβαίνει εἰς πάντα τὰ περὶ πολιτισμένα Κράτη, τότε και μόνον θὰ ἐξασφαλισθῶσιν αὐταί. Ἐγὼ ὡς ἀξιωματικὸς κατήγγειλα πλειστάκις κατηχήσεις δεκάδων ἐκπομπῶν, ἀλλ' ὁ ἀρχηγὸς τῆς Φυλῆς, διότι δὲν εἰν συνέσει, εἶπεν ὅτι ἔχω ψύχωση. Ὁχι, δὲν ἔχω ψύχωση, ἀλλ' ἔχω ὑπερῆκτον και ἐπιτακτικὴν καθήκον, ὡς πάντες οἱ πολῖται, οἱ μόνον τῶν νόμων και τοῦ Κράτους φύλακες.

Ο κ. **Ι. Α. Πάλλης** διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἐγένοντο καί σχετικὰ μνηύσεις λόγῳ τῆς σωρείας τῶν νοθευῶν και διὰ τοῦτο συνέστησε προηγουμένως, ὡπως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν πρὶν ἢ ὑποβάλῃ τὸ σχετικὸν περὶ ἀνακαθάρσεως νομισματικῶν προβῆ εἰς ταχεῖαν ἐρευναν πρὸς ἀνακάλυψιν και τιμωρίαν τῶν ἐνόχων.

Ο κ. **Α. Τσουκαλῆς** εὐρίσκει ὀρθὴς τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. **Ι. Α. Πάλλη**, ἀλλὰ παρατηρεῖ ὅτι τοῦτο οὐδέναι πρέπει νὰ ἐμποδίσῃ τοῦ νὰ πράξῃ τὸ καθήκον του καταγγέλλοντων πᾶν κατὰ τῆς πολιτείας και κατὰ τῆς ἐλευθερίας τῶν πολιτῶν παρόμοιον ἐγκλημα.

Ο κ. **Κ. Στεργιόπουλος**, πληρεξούσιος ἐκ Τρικαλῶν, ἀναφέρειν τὰ ἐν Τρικαλῶν ὑπὸ τοῦ κ. Χατζηγιάννη και τῶν ὁπαδῶν αὐτοῦ διαπραχθέντα συνιστᾷ νὰ ἐπικαθῇ τὸ μέτρον τῆς τιμωρίας και κατὰ τῶν ἐν γνώσει λαθόντων πλαστὰ βιβλίαρια και ἀποκτησάντων δικαιώματα ὅπερ δὲν εἶχον.

Ο κ. **Ν. Α. Δεβίδης** παρατηρεῖ ὅτι και κατὰ τὸ παρελθὸν ἐλάμβανον χώραν ἀτοπα εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους, ἀλλὰ τὰ γενόμενα νῦν εἶναι ἀφάνταστα. Ἀναφέρων δὲ τὰ τῆς συνεργασίας αὐτοῦ, ὅτε ἦτο πρίεδρος τῆς Βουλῆς τῷ 1907, μετὰ τοῦ κ. **Α. Πάλλη**, **Φ. Νέγρη**, **Δ. Βαλασινοπούλου**, πρὸς κατακτισμὸν τοῦ θεσμοῦ περὶ ἐκλογικῶν

βιβλίαριον, λέγει ὅτι οὐδέποτε ἐρχντο εἰς τὸ ὄρατος αὐτὸς θεσμὸς θὰ ὑρίσκατο τοιαῦτον σπαραχτὸν ὅσον ὑπέστη ἐπὶ τῆς προκατὰ Κυβερνήσεως και ἀπορεῖ πῶς οὐδὲν ἄκουε ἐνηργήθη κατὰ τῶν βαναύσων αὐτῶν αἰτίας ἐνόθευσαν τὴν φωνήν και τὴν συνείδησιν τοῦ Ἑλλ. λαοῦ. Ἀπὸς καταδιώκοντι, λέγει, αὐστηρῶς οἱ γυμνασιπώλαι, αἴτινες δι' ὀλίγων δραμίων νοθεύουσι τὸ γάλα, και οἱ λοιποὶ νοθεύει τῶν τροφίμων, κατὰ μέζονα λόγον δεόν να τιμωρηθῶσιν οἱ νοθευτὰι τοῦ φρονήματος τοῦ λαοῦ. Ἀπαρτῶν κατόπιν τοὺς ἐγγεγραμένους ἐν τοῖς καταλόγοις Ἀθηνῶν ἀπὸ τοῦ 1915, αἴτινες κατὰ μέσον χρόν ἀνέρχονται εἰς 2500 ἐτησίως, ὡς και τὰ ἐν Ἀθήναις τμήματα, τὰ ἀληθινὰ προσφυγικὰ, εἰς ἃ ἀναγράφοντο οἱ πρόσφυγες, ὡπως και τὰς ψήφους τὰς ὑποίχας ἔλαβον ἡ Ἀντιπολιτευτικὴ κατὰ τῆς ἐκλογῆς τῆς 1 Νοεμβρίου ἐν ταῖς Ἀθήναις και τῷ Παιρικῷ, εὐρίσκει ὅτι πάντες οὗτοι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἦσαν πραγματικοὶ ἐκλογεῖς Ἀθηνῶν.

Κατὰ τὸ 1920 ἀναγράφησαν, λέγει, 29.105 ἐκλογεῖς, ἐξ ὧν ἦσαν πολλοὶ πρόσφυγες, και ὅπου τοῦτο ἐγένετο ὑπερίσχυον οἱ Βενιζελικοὶ και ὅπου ἔμενον οἱ παλαιοὶ ἐκλογεῖς ὑπερίσχυον οἱ τῆς Ἀντιπολιτευτικῆς. Τοῦτο δεικνύει ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρχωσι δύο ἐνόμενα ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, ὡς δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ ἐκ τοῦ ὅτι ἄλλοι οἱ μὲν Βενιζελικοὶ ἔλαβον 25 και ἄλλοι, ὅπου τὰ προσφυγικὰ τμήματα, ἔλαβον 650. Τὰ πολιτικὰ ρεύματα δὲν περιφύονται εἰς ὀρισμένα τμήματα, ἀλλ' εἰς ὁλόκληρον τὴν περιφέρειαν, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ψηφοφορίας εἰς τὰ τμήματα τῶν χωρικῶν δήμων. Εἰς πολλοὺς δήμους ὁ τότε Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν οὐδεμίαν ψήφον ἔλαβε (χίσθησις).

Ν. Καλέλης. Εἶχον ὁργανώται καλῶς τὴν ἐκλογὴν εἰσὶν οἱ ὅποιοι τὴν διεύθυνον.

Ι. Α. Πάλλης. Τολμῶσι, κύριε Πρόεδρε, νὰ ὁμιλῶσιν ἀκαμῆ οἱ νοθευταί, ἀλλ' εἶναι ἀπορία· ἄξιον ὅτι ὁ κ. Εἰσαγγελεὺς τῶν ἐν Ἀθήναις Πλημμελειοδικῶν δὲν ἤρπασεν ἀπὸ τοῦ ὁπίου τὴν πρῶην κ. διαμαρτυρόντα, ὁ ὅποτος εἶχεν ἐγκαταστήσει τὴν Στρατηγεῖον τῆς νοθείας εἰς τὸ Δημαρχεῖον ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ τότε Προϋπουργοῦ τοῦ ἡράσαντος τὴν ἐξουσίαν. Ὁμιλοῦσιν αὐτοί, οἱ ὅποιοι τὰ πάντα διέπραξαν, φόνους και νοθείας, κατὰ τὴν ἀπαισιώτερον τρόπον, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ὀφείλεται παρὰ εἰς τὴν

επιμωρήσαν και επιείκειαν ήμων. (Χειροκροτήματα.)

Ο κ. Ν. Δ. Λεβίδης εξεκοινοθών αναφέρει πώς έγινε τα ή τελευταία έλλογη εν' Αττική, όπου έδρα ε' πρώην Δημαρχος 'Αθηνών Μπενάκης, ο λευκός γεροντός τον άπεκάλετον, άλλο μαύρος λόγω των ψήφων ής έλαθεν, εξείρων δέ τή έλλογη- κήν φρήνην των χωριών τής Αττικής λέγει, ότι χάρης εις αυτούς απήλλαγη δια παντός ε' τόπος από εκείνων ε' όποιος καταταράχνησε τήν χώραν γύτης ήμιν ήθίων ήνω- ματιζών, όπλιτών και πολιτών ένα επικαθήση, επί του αρχήλου του 'Ελληνικού λαού.

Ι. Δ. Ράλλης. Και ε' όποιος τή βήμα χιόν επί του όποιου εύρίσκεσθε τούτην την στήλην τή μετέδωκεν εις ιατρον.

Είς τήν πράσιν τούτην ακολουθούνται δικαρχοί εις τής πέτρους των Φιλελευθέρων.

Οί κ. Γ. και Σ. Μερκούρης εγχειρόμενοι παρατηρούντι ότι πρέπει νά κινήσονται οι δικαρχοί ήμενοι και να σιωπήσω.

Πολλοί Θράκες πληρεξούσιοι δικαρχοί είναι λέγοντες, ότι δεν βλέπουν τον λόγον δικαί νά κινήσονται. Επακα- λουθεϊ δέ θούρος και κωδωνοκρούσει εκ μέρους του κ. Προέδρου ζητούντος νά επιβάλη τήν τάξιν. Εν μέ ω του θούρου όστις γενικεύεται εις όλην τήν Συνέλευσιν πλει- στοι πληρεξούσιοι εκ τής άριστερας πέτρους υποχωρούν.

Επιελθούσης τέλος ήσυχίας, ο κ. Λεβίδης, συνεχίζων τήν άγόρευσιν αυτού και αναφέρειν τή του 'Αριστοδήμου του Μαλικού, τυράννου εν Σικελία, όστις εν τέλει ζύ- λους και ροπάλοις έτιμωρήθη υπό του λαού, ον άπατήσας είχαν άφοπίσαι, παρατ' τον λόγον αυτού προτείνων όπως συλλεγθώσιν άπαντες τή κατά τή 1920 δικαρχοί εντα έλλογικά βιβλιαρικά και κωσι, όσθ'ωσι δέ νέκ άλλου τύπου και άλλου σχήματος, τονίζων ότι ούτω μόνον θα ενεργώνται εν τώ μελλόντι άνόθευτοι έλλογικά.

Μετά τινος κατόπιν παρατηρήσεις επί του νομοσχεδίου των κ. κ. Α. Παπαποστόλου, Ν. Μουζάκη και Ι. Κούσουλα παρατ'ται ή συζήτησις και γίνεται δι' ανα- στάσεως δευτήν τή νομοσχεδίου εις χ' κατ' ήθρον συζήτησιν.

Επί του εις α' κατ' ήθρον συζήτησιν του νομοσχεδίου «περί τροποποιήσεως του ήθρου 3 του νόμου ΑΥΓΙ' της 7 Μαΐου 1887» ο κ. Α. Μάτσας αναφέρει όπερ του νο-

μοσχεδίου, όπερ καλύπτει μίαν επαναστητήν ανάγκην, άλλο θεωρεί ότι ή δι' αυτού παρεχόμενη αύξησις δεν είναι επαρκής και προτείνει τήν διπλασιασμόν αύτης, έπίσης δέ και αύξησιν του αριθμού των άποζημιωτέων ήμερων.

Ο κ. Δ. Σπηλιωτόπουλος ζητεί τήν διπλασιασμόν τής άμοιβής των δικαστικών αντιπροσώπων, διότι τή ποσόν τή όρίζομενα υπό του νομοσχεδίου είναι πολύ γλίσχα και οι δικαστικοί αντιπρόσωποι άπουσίασιν πολλούς ήμερας και υπέστησαν άσυγκρίτως μεγαλύτερας δαπάνας.

Γίνεται μετά τούτο δευτήν τή νομοσχεδίου.

Προτάει κατόπιν του κ. Σπ. Κουμουνδούρου προτάσ- σεται ή συζήτησις του ψηφίσματος «περί καθορισμού τής πληρωτέας εις τούς κ. κ. πληρεξούσιους τής πικρούσης Συνελεύσεως άποζημιώσεως».

Δ. Γούναρης (Πρόεδρος του 'Υπουργικού Συμβουλίου) λαμβάνων τον λόγον παρατηρεί ότι αναγνωρίζει τής ανάγκης αΐτινες υποχρεούσι τήν αύξησιν τής άποζημιώ- σεως των κ. κ. πληρεξουσίων, δεν δύναται όμως νά απο- δεχθῇ τήν πρότασιν τής επιτροπής όπως τή ποσόν τής άποζημιώσεως αναδικάθη εις πεντα χιλιάδας. Προτείνει όπως ή ύλική άποζημιώσις δι' όλους τούς πληρεξούσιους όρισθῇ εις 3 χιλ. δραχμής δι' έκάστην τριμηνίαν.

Ο κ. Ι. Κούσουλας αποβλέπων, λέγει, όπως τή πολι- τεύεσθαι μή γίνηται κατ'μα των πλουτοκρατών, άλλ' είσέρ- χονται εις τή Κοινοβούλιον και πενέστεροι, προτείνει όπως ή άποζημιώσις όρισθῇ εις 1.500 δραχμής κατά μήνα.

Ο κ. Δ. Παναγιώτου εύρίσκει ότι ή επιτροπή καλώς καθώρισε τή ποσόν των 5 χιλιάδων δραχμών κατά τριμη- νίαν. Τονίζων δέ τής οικονομικής δυσχερείας τής σήμερον, ένεκα των όποιων οι πολιτευόμενοι καταφεύγουσιν εις άλ- λότρια έργα ένα επαρκέσωσιν εις τής ανάγκης αύτων, νομίζει, ότι, και 2.500 δραχμής κατά μήνα εάν έδιδοντο εις τούς πληρεξούσιους, δεν θα ήταν πολλάί.

Ο κ. Αθ. Τζώνης ύποστηρίζων τήν πρότασιν τής επιτροπής προτείνει όπως ή άλλη λογαφία των κ. κ. πλη- रेξουσίων αποστέλληται άτελής.

Ο κ. Σπ. Κουμουνδούρος αναφέρει τούς μισθούς και τή επιδόματα τή όποια λαμβάνουσιν οι δικαστικοί υπάλ- ληλοι στελλόμενοι εις περιδείας, τονίζων δέ τής οικονομι- κής δυσχερείας του βίου σήμερον φησεί ότι 50 δραχμών χορηγία ήμερησίως εις τούς πληρεξούσιους είναι δικαιωτάτη.

Ο κ. Σωτ. Σωτηριάδης δηλοῦν ὅτι εἶναι ἐκ τῶν ἀπορωτάτων, ἀναφύων δὲ ὅτι τὸ Κράτος εὐρισκᾶται εἰς δεινὰς οικονομικὰς δυσχερεῖας ἔχον ν' ἀντιμετωπίσῃ πλὴν ἄλλων ὑποχρεώσεων καὶ τὰς ὑποχρεώσεις πρὸς τοὺς πεινῶντας νομίζει ὅτι πρῶτοι αἱ πληρεξούσιοι πρέπει νὰ δώσωσι τὴν παράδειγμα τῆς αὐτοθυσίας καὶ νὰ μὴ ἐμμείνωσιν εἰς τὴν πρότασιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ο κ. Γ. Μερκούρης λέγει ὅτι κατόπιν τῆς δηλώσεως τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως πᾶσα εἰσυτέρεα συζήτησις περιττεύει. Ἡ Κυβέρνησις ἐν γνῶται τῆς οικονομικῆς καταστάσεως τῆς Χώρας μᾶς ἔδωκε νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐμμείνωμεν εἰς τὴν πρότασιν τῆς ἐπιτροπῆς.

Ο κ. Α. Κανακάρης Ροῦφος διαφωνῶν, λέγει, πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καθὼς καὶ πρὸς τὰς γνώμης τοῦ πληρεξουσίου κ. Σωτηριάδου προστίθεται ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐτάχθη ὑπὲρ τῆς κλιθέσεως τῆς βουλευτικῆς ἀποζημιώσεως διὰ γενικωτέρους λόγους. Ἀναφύων δὲ τώρα καὶ τὰς βουλευτικὰς ἀνάγκας αἰτνεῖς κακοῦσι, παρακκλεῖ τὸν κ. Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου νὰ μὴ ἐμμείνῃ εἰς τὴν γνώμην του. Προτείνει δ' ἐπὶ πλέον ὅπως ἡ βουλευτικὴ ἀποζημιώσις καὶ ἀναγκρῆ ἐν τῷ ψηφισθησομένῳ Σύνταγματι, ἀλλὰ κανονίζεται αὕτη κατὰ τὰς, ἐκάστοτε οικονομικὰς ἀνάγκας, τῆς χώρας.

Ο κ. Π. Φλώρος, ἀνατρέχων ἱστορικῶς εἰς τὰς πολιτευμένους ἐν Ἑλλάδι πλουτοκρατικὰς τάξεις, φρονῶν δ' ὅτι καὶ αἱ πενέστεραι τάξεις δέον νὰ πολιτευώνται, προτείνει νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ πρότασις τῆς Ἐπιτροπῆς. Καὶ λόγοι ἄλλως τε, προσθέτει, γνητὶκὸς ἀντιπροσωπεῖς τοῦ λαοῦ ἐπιβλέλλουσιν ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασις τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ο κ. Α. Κρεμύνης ἐκπληροσώμενος διὰ τὰς γνώμης τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ εὐρίσκει ἀντιφατικὰς πρὸς ἄλλη μετὰ τοῦδε ἐκέρυξε περὶ ἐργατικῆς πολιτικῆς καὶ περὶ λαικοῦ κόμματος, διαφωνεῖ πρὸς αὐτὰς, διότι, ἐν αὐταῖς κατισχύουσιν, αἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Κράτους θὰ προέρχωνται μόνον ἐκ πλουτοκρατῶν. Ὑάσσεται δ' ἐν τῇ μετὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ο κ. Α. Πετρακάκος τινίζει ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς ἀποζημιώσεως εἶναι δημοκρατικὸς, ἀναγνωρισθεὶς παρ' αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης, καὶ δικαίωμα δημοσίου δικαίου τῶν πολιτευομένων, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ δὲν ἐπιτρέπεται παραίτησις, προτείνει ὅπως, ἐν ἡ πρότασις τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν γίνῃ

δεκτὴ, τότε νὰ ἐρισθῇ ἡ ἀποζημιώσις ἀναλόγως τῆς περιουσιακῆς καταστάσεως ἐκάστου Πληρεξουσίου. Ἄλλως, λέγει, ἀνεπιγνώστως ἡ Κυβέρνησις τείνει νὰ καταστήσῃ τὸ κοινοβούλιον κοινοβούλιον ἐρηπλιτῶν.

Ο κ. Ἀλ. Παλπαποστόλου λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως δὲν πρέπει νὰ συζητηθῇ πρὸς τὰς οικονομικὰς δυνάμεις τοῦ Κράτους, διότι τοῦτο δὲν εἶναι συμφερὲν ἀλλὰ βλάβη αὐτοῦ, καθόσον οἱ πενέστεροι πολιτευόμενοι δὲν δύνανται ν' ἀντιμετωπίσωσι τοὺς πλουσιωτέρους μεταρχομένους πᾶν μέτρον πρὸς ἐπικράτησιν. Ἀναφύων τίνος πῶς δίδονται ἐν Ἑλλάδι καὶ ἄλλοι εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ λαοῦ διαφωνεῖ πρὸς τὴν γνώμην τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, συναγορῶν ὅπως γίνῃται ἀποδεκτὴ ἡ πρότασις τῆς Ἐπιτροπῆς.

Δ. Γούναρης (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν). Ἦκουσα μετὰ πολλῆς προσοχῆς τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν ἀξιωματικῶν συναδελφῶν. Δὲν ὑποτιμῶ τὴν παραπάνω τὴν σημασίαν αὐτῶν. Ὁρεῖλω μὲν ἐξηγήσιν καὶ τὴν ἐξηγήσιν ταύτην παρέχω. Φαίνεται ὅτι δὲν κατενοήθη ἐπικρῶς, ὅτε πρὸ ὀλίγου ἐλάβον τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ συζητουμένου θεματός. Εἶπον ὅτι προδήλως τὸ ψήφισμα, τὸ ὁποῖον τὴν ἑσπέραν ταύτην πρόκειται νὰ ψηφίσωμεν, ἀρροῇ τὴν ἀποζημιώσιν τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων κατὰ τὸ συνταγματικὴν τῆς Συντακτικῆς διαδικασίας, διότι κατόπιν περὶ τῆς ἀποζημιώσεως, ἡ ὁποία θὰ δίδεται εἰς τοὺς βουλευτὰς, θὰ μεριμνήσῃ τὸ Σύνταγμα. Ἐν τοῦτο κατενοεῖτο, βεβῶως δὲν θὰ ἐλέγοντο ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα ἐλέχθησαν περὶ δημοκρατικότητος τῆς ἀποζημιώσεως, περὶ ἐπιλογῆς βουλευτῶν οὐκ οἷδ' ἐκ ποίων τάξεων κοινωνικῶν, ἐκ τῶν ὁποίων σήμερον δὲν ἐπιλέγονται, διότι δὲν δίδεται εἰς αὐτοὺς ἀρετὴ ἀποζημιώσεως, ὡς καὶ ὅλα τὰ ἄλλα τοιαύτης φύσεως ἐπιχειρήματα. Πρόκειται περὶ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν Πληρεξουσίων τῶν ἐκλεγεμένων ἤδη, ὅτε δὲ πρόκειται περὶ τῶν τοιούτων Πληρεξουσίων, ἤθελον παρακκλεῖσαι τοὺς κ. κ. Πληρεξουσίου νὰ μοι εἰπωσι κατὰ πῶσαν τριπλὴν θέλουσι γίνεαι οὗτοι κρείττονες ἢ ἄλλοι, ἐν ἡ ἀποζημιώσεως αὐτῶν ἤθελεν ὀριθῇ μεγαλυτέρα. Τὸ ζήτημα δὲν δύνανται νὰ τεθῇ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τούτου· τὸ ζήτημα δὲν δύνανται νὰ τεθῇ παρὰ μόνον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἐπὶ τοῦ ὁποῦ ἔθεσαν αὐτὸ ἄλλοι ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν συναδελφῶν· ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν ἀναγκῶν τῆς ζωῆς.

Πρόκειται περί ἀναγκῶν βαρυτάτων· πρόκειται περί ἀναγκῶν, εἰς τὰς ὁποίας ὀφείλομεν μετὰ συντριβῆς ἡμεῖς αἱ ἐν τῇ αἰθούσῃ αὐτῇ νὰ ἐμολογήσωμεν ὅτι δὲν θὰ ἐπαρκέσωμεν διὰ τῶν δαρχμῶν, τὰς ὁποίας θὰ μᾶς δώσῃ τὸ Κράτος. Ἀλλ' ἀκριβῶς πρέπει νὰ ἔχωμεν τὸ δικαίωμα νὰ εἰπώμεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν λαὸν ὅτι ὑποβλήθημεν πρὸς ἐξυπηρέτησιν αὐτοῦ οὐ μόνον εἰς τὴν ἀπώλειαν τοῦ χρόνου ἡμῶν, οὐ μόνον εἰς τὴν ἀφιερώσιν τῶν δυνάμεών μας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ, ἀλλ' ἀκόμη καὶ εἰς τὰς στερήσεις, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀναγκαστικαί. Κεῖ περιπλεον δεῖν νὰ μὴ γεννήσωμεν εἰς οὐδένα τὴν ἰδέαν ὅτι, ἔχοντες τὴν εὐχέειαν νὰ διαθέσωμεν τὸ δημόσιον ταμεῖον ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν, δὲν διέθεσκαμεν αὐτὸ κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς νὰ στερήσωμεν καὶ εἰς οὐδένα νὰ ἐπιτρέψωμεν τὴν ὑπόνοιαν ὅτι, περὶ τοῦ μετρου τοῦ ἀναπορεύεσθαι διὰ τὰς ἀνάγκας ἡμῶν ἐμεριμνήσαμεν.

Κύριοι συνάδελφοι, ποιοῦμαι ἐκκλησίαν πρὸς ὑμᾶς οὐ μόνον ὡς μέλος τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ ὡς μέλος τῆς Συνελεύσεως. Ἄς ἀρκεσθῶμεν εἰς τὸ ποσόν, τὸ ὅποιον πρὸ ὀλίγου εἶπον. Πιστεύετε με ὅτι ἡ ἐκκλησίᾳ μου αὕτη δὲν παραβλέπει τὰς στερήσεις, εἰς τὰς ὁποίας θὰ ὑποβλήθῃτε, ἐλπίζω ὅμως ὅτι θ' ἀκούσητε τὴν παρακλησίαν μου, ἵνα καὶ τὴν στέρησιν ταύτην πρόσθετον θυσίαν εἰς τὴν τύπον παρ' ἡμᾶς.

Ο κ. Ν. Στράτος, διὰ μακρῶν ὁμιλιῶν, κατακρίνει πρῶτον τὴν διαδικασίαν τῆς εἰσαγωγῆς τῆς προτάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Συνέλευσιν. Ἀναφερόν κατ' ἑπὶ τὴν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως τοῦ 1862 ὁρισθεῖσαν ἀποζημίωσιν καὶ τὸς γενομένους περιγραφὰς τοῦ Συνταγματικῆς δι' ἐκτάκτων Συνόδων ὅπως καλυφθῇ τὸ σφάλμα ἐκεῖνο τῆς Συνελεύσεως τοῦ 1862, πενιχρὴν πειρὴν ὁρίσεως καὶ μετανοήσεως διὰ τοῦτο, ἀναγκάζεται νὰ μὴ συμφωνήσῃ πρὸς τὰς γνώμας τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τὸν ὅποιον ἀλλῶς τε, προσθετεῖ, τιμῇ καὶ ἀγαπᾷ. Ἰπειδὴ δέ, ἐξακολουθεῖ, εἰρίσκει δεδικαιολογημένους τὰς ἀπειτήσεις τῆς Συνελεύσεως ὅπως ἡ ἀποζημίωσις ἦ μεγάλη, ἀλλ' ἵνα ἐξ ὅλλου τετρατιθῇ καὶ ἡ συζήτησις αὕτη, προτείνει ὅπως τὸ ποσὸν τῶν 1600 δρχμῶν, τὸ ὅποιον ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὡς δυσβάστακτον πᾶσιν, ἐλαττωθῇ, τὸ δὲ πᾶσιν τῶν 3000, τὸ ὅποιον προτείνει ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ

τὸ ὅποιον κρίνει ἡ συνέθεσις τῶν μελῶν τῆς Συνελεύσεως ὡς ἀνεπαρκές, ἀλλ' ἤδη. Ἄς ρηθῶμεν εἰς τὸ ποσὸν τῶν 4000. Ἄς μοὶ ἐπιτρέψῃ ἡ Συνέλευσις νὰ ὑποβάλω τὴν συμβουλευτικὴν αὐτὴν λύσιν. Ἀνακρινόμενος ἐγὼ τὸ βῆρος καὶ τὰς δυσχερεσίας τῶν μελῶν τῆς Συνελεύσεως, διότι ἕκαστα πρότερον κρινόμενα ὑπ' αὐτῶν ἔδικον, ἀλλ' ἵτως καὶ τῆς κατακρίσεως αὐτοῦ ἐξῶ τῆς Βουλῆς, ἐπὶ ὑπὲρ τῆς σπαταλῶντος τῆς Κυβερνήσεως.

Ο κ. Πρόεδρος θεωρήσας περὶ αὐτοῦ μετὰ τοῦτο τὴν συζήτησιν ζητεῖ νὰ ὑποβάλῃ πρὸς τὴν Συνέλευσιν τὰς ὑποβληθείσας προτάσεις.

Πλειῶστοι ὅμως πληρεξούσιοι διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ τετρακτισμοῦ τῆς συζήτησεως καὶ ζητοῦσι νὰ λάβωσι τὴν λαγὴν.

Ο κ. Ἀλ. Ἰωαννίδης ἀναγνωρίζει τὴν σφοδρότητα τῶν ἐνδοικσμών τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ νομίζει ὅτι τὸ ἔργον τῶν Πληρεξουσίων εἶναι τόσον βαρὺ καὶ οὐσιώδες ὥστε ἐπιβάλλεται νὰ τοὺς παρασχεθῶσι τὰ ὅλα καὶ μὴ μέρη, ὥστε δύνηται νὰ ἐκτελέσωσι τὸ ἔργον των.

Φέρει ὡς παράδειγμα τοὺς φοιτητὰς αἰτίνας ἐστερήθησαν τῶν χρηματικῶν των πόρων ἐν Ἑλλάτῃ ὑπὸ τὴν Βενιζελικὴν τυραννίδα καὶ ἐπέζων ἐπὶ διατίκν με ἐλάχιστον ἐπίδομα προσερχόμενον ἐξ ἐράνων, ἔζων μὲν, ἀλλὰ δὲν ἐργάζοντο, αἱ πληρεξούσιοι ὅμως, λέγει, πρέπει νὰ ἐργασθῶσι, καὶ διὰ τοῦτο προτείνει νὰ ὁρισθῶσι 1,500 δι' ἐκάστην τριμηνίαν.

Ο κ. Α. Γούναρης (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου) ποιούμενος ἐκκλησίαν εἰς τὰ αἰσθητικά τῶν κ. κ. πληρεξουσίων παρακαλεῖ αὐτοὺς ν' ἀρκεσθῶσιν εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ καθορισθὲν ποσόν.

Πλειῶστοι πληρεξούσιοι. Ὁχι, ὅχι.

Ἐγείρονται νὰ τι διαμαρτυρίαι καὶ ζητεῖται ἡ ἐξακολουθησις τῆς συζήτησεως.

Ὁ ἐκ Φλωρίνης πληρεξούσιος κ. Ι. Χριστιάνης λέγει ὅτι, ἐν ἡ Κυβερνήσις ἐμμένῃ εἰς τὴν πρότασιν αὐτῆς, πλειῶστοι τῶν κ. κ. πληρεξουσίων θ' ἀναχωρήσωσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας των μὴ δυνάμενοι ν' ἀντιμετωπίσωσι τὰ οἰκονομικά βάρη τῶν Ἀθηνῶν.

Ο κ. Χαρ. Βοζίκης ὑποβάλλει πρότασιν ὅπως δίδωνται 3 χιλ. δρχμῶν εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις πληρεξούσιους καὶ 4 χιλ. δρχμῶν εἰς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις.

Ἐπικολουθεῖ θορυβώδης συζήτησις μετὰ τῶν πληρεξουσίων διαμαρτυρουμένων διὰ τὰς ὑποβληθείσας προτάσεις, παρ' ὅλην τὴν κωδωνοκρουσίαν καὶ τὰς διαμαρτυρίας τοῦ κ. Προέδρου, ὁ πληρεξούσιος δ' ἐξ Ἀττικῆς κ. Α. Τσουκαλῆς ἐγείρεται ἵνα ὑποβάλῃ ἑνστάσιν περὶ μὴ ἀπκρίσεως.

Ὁ κ. **Ι. Δ. Ράλλης** λέγει ὅτι, ἀρὸς τῆς Κυβερνήσεως δὲν δύναται διὰ λόγους σοβαροῦς ν' ἀποδεχθῇ τὴν πρότασιν τῆς Ἐπιτροπῆς οὔτε τὴν τοῦ κ. Στράτου, ὑποβάλλει πρότασιν ὅπως ὅλοι οἱ πληρεξούσιοι τῆς παρούσης Συνελεύσεως λαμβάνωσι 4 χιλ. δραχμῶν κατὰ τριμηνίαν, πλὴν τῶν μονίμως ἐγκατεστημένων ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ, εἴτινας θὰ λαμβάνωσι 3 χιλ. κατὰ τριμηνίαν.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** (Πρόεδρος Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου) λέγει ὅτι, ἵνα ἐκανοποιηθῶσι πᾶσαι αἱ ἀξιώσεις τῆς Συνελεύσεως, δηλοῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δέχεται τὴν πρότασιν τοῦ ἐξ Ἀττικῆς πληρεξουσίου κ. **Ι. Δ. Ράλλη**.

Ἐγείρονται νέαι διαμαρτυρίαι ἐκ μέρους πολλῶν πληρεξουσίων μὴ δεχομένων τὴν πρότασιν ταύτην.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐξαισθηθῇ ἐπὶ πλέον ἡ συζήτησις αὕτη καὶ συνιστᾷ τὸν τερματισμὸν αὐτῆς χάριν τῆς ἐξιοπροσέχεις αὐτοῦ τοῦ σώματος.

Μετά τινὰς κατόπιν παρατηρήσεις τῶν κ. κ. **Π. Ἰακώβου**, **Δ. Τσουκαλᾶ** καὶ **Δ. Πετρακάκου** κηρύσσεται περικοπὴ τῆς συζήτησεως ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου, καὶ ἐρωτᾶται ἡ Συνέλευσις ἂν δέχεται τὴν πρότασιν τοῦ κ. **Ι. Δ. Ράλλη**, γενομένην ἀποδεκτὴν καὶ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ πρότασις αὕτη γίνεται δι' ἀναστάσεως δευτῆς ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, τροποποιουμένης συμφώνως ταύτῃ τῆς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Λογιστικοῦ τῆς Συνελεύσεως ὑποβληθείσης πρότασις.

Λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 καὶ 20' ἵνα ἐπαναληφθῇ αὔριον ὥρᾳ 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Σ. Μπαλάνος

Οἱ Γραμματεῖς
Δημ. Πετρακάκος
Ἀγγ. Μισυρλῆς

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΙΓ'.

Τῆς 5 Φεβρουαρίου 1921.

Ὦρᾳ 5 καὶ 45' μ. μ. ὁ πρῶτος ἀντιπρόεδρος κ. **Σίμος Μπαλάνος**, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας, κηρύσσει τὴν ἐνάρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατύσσει ν' ἀναγῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ Πρακτικὰ τῆς χθεςινῆς συνεδριάσεως.

Ἀκολουθῶς ἀνακοινοῦνται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἐξῆς:

Ὁ Δευτὴρ Ν. Φωκᾶς ζητεῖ ἀποζημίωσιν ὡς φυλακισθεὶς καὶ καταδιωχθεὶς ἐπὶ τῆς προκλήτου Κυβερνήσεως.

— Δημοδιδάσκαλοι Σπάρτης ζητοῦσιν ὅπως τὸ φηρισθὲν Νομοθ. Διάταγμα περὶ ἐπανακροῦς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων συμπεριλάβῃ καὶ αὐτούς.

— Ὁ Ἀναγνώστης Τζιωμάκης, πατὴρ τοῦ ὑπὸ τῶν Τούρκων δουλοπρηθέντος κατὰ τὸ ἔτος 1911 ἱεροδικάου Δημητρίου Τζιωμάκη, παρακαλεῖ, ὅπως τῷ χορηγηθῇ μικρὰ σύνταξις πρὸς διατροφὴν τῶν δύο θυγατέρων του.

— Ἐπιτροπεῖα τῶν ἐν Ἑλλάδι Ποντίων παρακαλεῖ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν ὅπως συνηγορήσῃ ὑπὲρ τῆς ἰδρύσεως Ἑλληνομουσουλμανικῆς αὐτονόμου Πολιτείας τοῦ Πόντου ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ ἐλεγχον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν μὲ ἐντολὴν δόξαν ὡς αὕτη ἤθελεν ἐκλέξει.

— Τὸ κατώτερον πρωτοπικλὸν τοῦ τελωνείου Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἀξίητιν τοῦ μισθοῦ του.

— Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ξ. Μαυρομμάτης**, **Δ. Χατζίσκος**, **Ν. Κρίσας**, **Ι. Κούσουλας**, **Ἡρ. Θαλασσινός**, **Ἐπ. Κώνστας**, **Ε. Γαρουφαλιάς**, **Δ. Τζωρτζόπουλος**, **Γ. Χλωρός**, **Δ. Τσιτσάρας**, **Γ. Καλαντζόπουλος**, **Δ. Κατσᾶνος**, **Ν. Βλιάμος**, **Κ. Στεργιόπουλος** καὶ **Ἀθ. Τζώνης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ νόμου 1321 τοῦ 1918 περὶ ἐγγείου φόρου ἐπὶ τοῦ παραγομένου καπνοῦ ἐν τῷ παλαιῷ Βασιλείῳ, ἐν Χίῳ, Σάμῳ καὶ Κρήτῃ», ἥτις θέλει ἐκτυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Οἱ κ. κ. **Δ. Κατσᾶνος** καὶ **Δ. Τζωρτζόπουλος** ὑπο-

Οὐδὲν ἄλλοις πρότερον νόμου «περὶ ἀπαγορεύσεως ἐξαγωγῆς ἐπεξεργασμένων ἀρωματικῶν καπνῶν.

Ὁ κ. **Ξενοφ. Στρατηγός** υποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ψηφίσματος περὶ ἀκυρώσεως τῆς ποινικῆς διώξεως καὶ παραπομπῆς εἰς εἰδικὸν δικαστήριον τῶν μελῶν τῶν Κυβερνήσεων Στ. Σκουλούδη καὶ Σπ. Λάμπρου.

Οἱ Ὑπουργοὶ κ. κ. **Π. Τσαλδάρης** καὶ **Π. Πρωτοπαπαδάκης** υποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2.25 περὶ καταργήσεως τῶν εισφορῶν τῶν δήμεων καὶ κινουμένων διὰ τῆς διαπάνης τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως κλπ.»

Ὁ κ. **Π. Πρωτοπαπαδάκης** (Ὑπουργὸς Ἐπισιτισμοῦ καὶ προσωρινῶς τῶν Οἰκονομικῶν) υποβάλλει τὰ ἐξῆς σχέδια νόμου:

1) «Περὶ προικῶς τῆς Βασιλόπιδος Ἑλένης»

2) «Περὶ τρόπου διαθέσεως ἡδαιῶν ἐξαγωγῆς ἐλαίου».

Ὁ κ. Ὑπουργὸς υποβάλλων τὸ νομοσχέδιον τοῦτο λέγει, ὅτι ὑπάρχει παρακωλυθῆκα 120 ἐκτεταγμένων ὁκλάων. χρειάζονται δὲ 50 ἐκτεταγμένα κατ' ἔτος. Ἐκθέτει τοὺς λόγους δι' οὓς πρέπει νὰ βυθμισθῇ ὁ τρόπος τῆς παραγωγῆς τῶν ἡδαιῶν, διότι ἡ διαρκὲς τῆς τιμῆς ἀφίνει ἐκκατὰ κέρδη, ἢ ἐμισθὴ δὲ πλειοδοτικὴ δημοπρασίᾳ πρὸς παραγωγὴν ἡδαιῶν πρὸς ὄφελος τοῦ Δημοσίου.

Ὁ κ. **Ξενοφ. Στρατηγός** λαμβάνων πρὸ τῆς **Ἡμερησίας Διατάξεως** τὸν λόγον παρατηρεῖ ὅτι ἐρωτήσεις αὐτοῦ ἀπὸ πολλοῦ ὑποβλήθησιν καὶ ἐγγραφεῖσιν εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν, ἀρροῶσιν δὲ σπουδαιότατα ζητήματα κατέρχονται εἰς τὸν πυθμένα ἀντὶ ν' ἀνέρχωνται καὶ δὲν ἔχ' συζητηθῶσι ποτέ. Δὲν γνωρίζει διὰ τινος λόγον συμβαίνει τοῦτο.

Πρόεδρος. Ἀπλοῦστατα, διότι κατὰ τὸν Κανονισμόν προηγούνται αἱ ἀναφοραί.

Ὁ κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος** ἐπ' εὐκαιρίᾳ λέγει ὅτι ἔχει υποβάλει ἀναφορὰν ἀναπήρων θυμῶν τῆς 18 Νοεμβρίου, τὴν ὅποιαν δὲν εὕρισκει λυσitteles δι' ἐθνικωτέρους λόγους ν' ἀναγκασθῇ πρὸς συζήτησιν. Παρακαλεῖ διὰ τοῦτο νὰ διαπεμφθῇ αὕτη εἰς τὴν συσταθεκυμένην μεγάλην ἐπιτροπὴν πρὸς ἔρευναν καὶ μέριμναν τῶν παθόντων, ὅπως ληφθῇ καὶ δι' αὐτοὺς μέτρον πρὸς ἐκανοποίησιν πάσης δικαίως ἀξιώσεως τῶν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινᾷ μετὰ τοῦτο τὰ ὀνόματα τῆς

καταρτισθείσης παρ' αὐτοῦ ἐπιτροπῆς πρὸς ἔρευναν τῶν παθόντων.

Ὁ πληρεξούσιος ἐκ Τρικυκλῶν κ. **Γ. Ραδινός** παρακαλεῖ ὅπως περιληφθῶσιν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ καὶ πληρεξούσιος ἐξ ὅλης τῆς Θεσσαλίας, διότι παρατηρεῖ ὅτι ὁ νομὸς Τρικυκλῶν δὲν ἐκπροσωπεῖται ἐν τῇ ἐπιτροπῇ.

Ὁ κ. **Γ. Μερκούρης** ὑποστηρίζει ὅτι πρῶτιστος πρέπει νὰ συμμετάσχῃ τῆς ἐπιτροπῆς οἱ στέφανοι τῆς πατρίδος τῆς συστάσεως, συνιστᾷ δ' ὅπως περιληφθῶσιν ἐν αὐτῇ πληρεξούσιοι ἐξ ὅλων τῶν νομῶν τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἡρμοδίον νὰ γνωρίζωσι καὶ νὰ ὑποδείξωσι τοὺς παθόντας ἐκ τῶν συμπολιτῶν τῶν.

Ὁ κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος** λέγει ὅτι οἱ μέλλοντες νὰ ἀποτελέσωσι μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ταῦτες ἢ ἀποσπέρωσιν ὑπηρεσίαν καὶ προτείνει νὰ συμπληρωθῇ ἡ ἐπιτροπὴ ὅπως τὸ ἔργον αὐτῆς ἀποβῇ ἄριστον καὶ ἀποδώτῃ πλήρες δικαίον εἰς τοὺς παθόντας.

Αἱ ὑποδείξεις αὐταὶ γίνονται ἀποδεχταὶ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως καὶ ἐγκρίσει αὐτῆς ἀρτεῖται εἰς τὴν κ. Πρόεδρον νὰ καταρτίσῃ τὸν κατάλογον τούτων συμπολιτῶν πρὸς τὰς ἐγκριθείσας ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ὑποδείξεις.

Πρόεδρος. Ἀνακοινᾷ πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς ἀνέγκειν προταγῆς τοῦ ἀειμνήστου βασιλέως Ἀλεξάνδρου ἀποτελέσθη ἐκ τῶν πληρεξουσίων κ. κ. **Π. Παναγιωτοπούλου, Σίμου Μπαλάνου, Δ. Κόλλα, Μ. Καμπάνη** καὶ **Ι. Κουτιαντζόγλου.**

Εἰσέρχεται κατόπιν ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων.

Οἱ κ. κ. **Π. Στάϊκος, Δ. Κατσῶνος, Γ. Ἀλεξανδρόπουλος, Δ. Τσιτσάρας, Ε. Μαυρομμάτης, Γ. Κаланτζόπουλος, Ι. Χριστάκης, Π. Παππαθανασίου, Δ. Κρεμέζης, Ι. Χριστοδουλιᾶς, Δ. Παναγιώτου** καὶ **Ι. Παππαλουκάς** συνιστῶσιν ἀναφορὰν Ἐπιτροπῆς καπνοπαραγωγῶν κινουμένων Ματαράγκας, Παππαδάτων κλπ. (Μεσολογγίου).

Ὁ κ. **Στάϊκος**, ἀναπτύσσων τὴν ἀναφορὰν διὰ μαζῶν, παρακαλεῖ νὰ προστατευθῶσιν οἱ παραγωγοί, οἵτινες μὴ δυνάμενοι νὰ πωλήσωσι τὰ προϊόντα τῶν πένονται, συνιστᾷ δ' ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἐπιστήσῃ σπουδαίως

ἐπὶ τούτου τὴν προσοχὴν τῆς πρὸς ἐνέργειαν δυσχερέτων συνεπειῶν.

Ὁ κ. **Κατοᾶνος**, παρατηρῶν ὅτι καλῶς τὸ ζήτημα τίθεται πρὸ τῆς Κυβερνήσεως ὥς ἔρις μετὰ τῶν ἐργατῶν καὶ παραγωγῶν, ἐνῷ πρόκειται περὶ κρίσεως τῆς παραγωγῆς ὁλοκληρώου, ἐπιστῇ ἐπὶ τοῦ ὅλου ζητήματος τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως χωρὶς, προσθέτει, νὰ παραγινωρισθῇ καὶ τὸ δίκαιον τῶν ἐργατῶν, ὅπου τοῦτο ὑπάρχει. Ἀναρρέων κατόπιν πῶς ἐπεξεργάζονται τὰ καπνά, ἐνεκα τοῦ ὅπου δυσφημοῦνται τὰς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, τετρακτίζει τὴν ἀγορευτὴν τοῦ ἐπιστῶν καὶ πάλιν τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς δικακνονισμὸν τοῦ ὅλου ζητήματος, ὑποβάλλει δὲ καὶ σχετικὴν πρότασιν νόμου.

Ὁ κ. **Μαυρομμάτης** λέγει, ὅτι ὁμιλήσας ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ πρὸ ἡμερῶν δὲν ἐπανερχεταί σήμερον. Συνιστᾷ ὅμως, νὰ συσταθῇ ἐιδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν καπνουργῶν ἐπαρχιῶν, ἵνα μελετήσῃ καὶ ὑποδείξῃ αὐτῇ τὰ μέσα καὶ τὸν τρόπον πρὸς τὴν Κυβερνήτην πρὸς δικακνονισμὸν τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Χριστάκης** φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξάγῳται ἄνευ ἐπεξεργασίας τὰ καπνά, διότι θὰ χάσῃ τὴν φήμην των καὶ καταλήγει συνιστῶν νὰ γίνῃ δεκτὸς ὁ καταρτισμὸς Ἐπιτροπῆς πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Παπαθανασίου**, παρατηρῶν ὅτι ἡ κρίσις τῆς κρίσεως τῶν καπνῶν ὀφείλεται εἰς τὴν πολλαπλὴν φορολογίαν καὶ εἰς τὴν εἰς βάρος τοῦ καπνοῦ ἐκμετάλλευσιν τῶν Ἰσχυρῶν διὰ τοῦ συναλλάγματος, προτείνει νὰ καταρτισθῇ ἐιδικὸν νομοσχέδιον πρὸς προστασίαν τῆς καπνοπαραγωγικῆς τάξεως.

Ὁ κ. **Κρεμέξης** λέγει, ὅτι δὲν πταίουσιν οἱ ἐργάται ἀλλ' ἡ κερδοσκοπία, καὶ συνιστᾷ ὅπως ληρθῇ μέριμνα πρὸς ἀποτροπὴν ἀπεργιῶν καὶ ὠφελίμων εἰς τὸ Κράτος. Προτείνει δ' ὅπως εἰς τὴν συσταθησομένην Ἐπιτροπὴν περιληφθῶσι καὶ ἐργάται.

Ὁ κ. **Παναγιώτου** εὐρίσκει ὅτι ἡ κρίσις τοῦ καπνοῦ ὀφείλεται εἰς τὸν χωρισμὸν τῶν παραγωγῶν καὶ τῶν ἐργατῶν καὶ εἰς τὴν διείσδυσιν τῶν αἰσχροκερδῶν ἐμπόρων καὶ τῶν τρᾶς τῶν καπνῶν καὶ προτείνει οὐχὶ νὰ ἐπιβληθῇ τὸ κράτος τοῦ νόμου δι' ὅπλων, ἀλλὰ νὰ ατυπηθῇ ἡ αἰσχροκέρδεια. Συνιστᾷ δ' ὅπως οἱ ἄγροί οἱ χέρσοι τῆς Μακε-

δονίας παραχωρηθῶσιν εἰς τοὺς ἐργατάς ἵνα παραληφθῶσιν καὶ συνέπειαι τῆς ἀπεργίας.

Ὁ κ. **Χριστοδουλῖας** συνιστᾷ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐπέμβασιν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ νόμου, καθίσαν ἡ παρεμπόδισις τῆς φαρτώσεως τῶν πλῃαιῶν καπνῶν συνεπήγαγε κρίσιν οικονομικὴν καὶ ἐγέννησε ζήτημα δημοσίας τάξεως, ἐκ παρακλήσεως δὲ κινιστῆ τὴν μελῶσιν ἐσοδείκν, νὰ ἐπεξεργάζηται δ' ὁ κληνὸς κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῶν ἐργατῶν.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** (Ἰπουργὸς Ἑσωτερικῶν) ἀπαντῶν εἰδικῶς ἐπὶ τῆς ἀναρρήσεως καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων θεμάτων εἰς ἃ ἐξετράπησαν οἱ ἀγορευόντες, παρατηρεῖ ὅτι ἔλαβεν ἐγκρίτως τὰ μέτρα τὰ ὅπου πρὸ τινος ἐξήγγειλεν, ἀλλὰ διὰ τῶν μέτρων τούτων δὲν λύεται τὸ ζήτημα, καθίσαν δὲν δύνανται νὰ παραρῶσιν οἱ ἐργάται. Διὰ τοῦτο, λέγει, συνέστησεν ὅπως παρεμβῶσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ οἱ πολιτευταὶ Αἰτωλίας καὶ ἐξυρεθῇ συμβιβαστικαί τις λύσεις. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, προσθετεῖ, θὰ ἐπανέλθῃ καὶ πάλιν τὰς διαταγὰς τοῦ πρὸς προστασίαν τῶν ἐμπόρων καὶ παραγωγῶν.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** παρατηρεῖ, ὅτι, προκειμένου περὶ διχοστασίας, δὲν εὐρίσκει ἀρκούσας τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Ἰπουργοῦ, διότι ἐκ τῶν δύο τάξεων, τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ἐμπόρων, συντρίβεται τῆς τρίτης, ἡ τῶν παραγωγῶν. Λέγει δ' ὅτι, ἀντὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν πληρεξουσίων Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, δεῖν νὰ λάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν ἡ Κυβέρνησις ὅπως μὴ ὑφίστανται ζημίαι καὶ πιέσεις οἱ παραγωγοί. Ὑπέδειξα, προσθετεῖ, τίνα τὰ ληπτέα μέτρα, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη. Δεῖν νὰ σταλῇ Νομάρχης εἰς Αἰτωλίαν, πλὴν δὲ τούτου ἀνάγκη νὰ σταλῶσι δύο ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τῶν Ἰπουργείων Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Γεωργίας ἵνα ἐξετάσωσιν ἐπιτοσίως τὸ ζήτημα καὶ ὑποβάλωσι τὰς ἐκθέσεις αὐτῶν, ἐπ' αὐτῶν δὲ στηριζομένη ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ ὀριστικὰ μέτρα, ὅπου ἐπιβάλλονται. Δὲν εἶναι, λέγει, ἐν τέλει ἀποστολὴ τῶν πληρεξουσίων ν' ἀναλάβωσιν ἐνάσκησιν ἐξουσίας ἀνηκούσης εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ νὰ ἐλέγχωσι καὶ νὰ ὑποδουλώσιν.

Ὁ κ. **Π. Κυρ. Μαυρομιχάλης** (Ἰπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι τὰ ὑποδειχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. πληρεξουσίου μέτρα ἐλήφθησαν ἤδη πρὸ πολλοῦ, διετάχθη δὲ

καὶ ἀναχωρεῖ αὐτὸν ἀνώτερος ὑπάλληλος πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος.

Ο κ. Π. Τσαλδάρης (ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) παρατηρεῖ ὅτι ὁ κ. Στράτος παρεξήγησε τοὺς λόγους του. Δὲν εἶπε, λέγει, ὅτι τὴν ἐξουσίαν τῆς Κυβερνήσεως ἔχῃ μεταβιβάσῃ εἰς τοὺς πληρεξουσίους, ἀλλ' ὅτι ἐδεχθῇ τὴν προταθεῖσαν μεταλλάξῃσιν τῶν κ. κ. πληρεξουσίων μεταβάσεων κατ' ἐκπαλίψιν παρ' αὐτῶν. Συνεγίζων δὲ προ-θέτει ὅτι ἐὰν ἡδυνάμην νὰ πράξω τὸ ἐπράξα καὶ διέταξα νὰ προστατεῦθωσιν οἱ παρχωροὶ, ἀλλὰ δὲν ἡδυνάμην καὶ νὰ παρχωρωίτω τὸ δικαίον μίᾳς ἄλλης τάξεως, τῆς τῶν ἐργατῶν, ἣτις πένεται. Τὸ ζήτημα δὲν λύεται διὰ πολέμου κατὰ μίᾳς τάξεως.

Τελευτῶν δηλοῖ, ὅτι δέχεται τὴν σχηματισμὸν τῆς ἐπιτροπῆς, ὑποσχόμενος, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχῃ λάβῃ τὰ προσήκοντα μέτρα, μέλλοντα νὰ φέρῃ εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν καὶ σχετικὸν νομοσχέδιον.

Ο κ. Δ. Τζωρτζόπουλος λέγει ὅτι μετὰ τῶν ἐργατῶν καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας υπεγράφη πρωτόκολλον, κατὰ τὸ ὁποῖον οἱ ἐργάται θ' ἀπεξεδουλεύοντο πᾶσαν λύσιν ὑποδεικνυσμένην ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν εὐρίσκει ἐντεῦθεν δικαίον νὰ κκεῖζονται οἱ ἐργάται.

Ο κ. Π. Τσαλδάρης (ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) δηλοῖ ὅτι δὲν ἔλαβε γνῶσιν τοιαύτου πρωτοκόλλου.

Ο κ. Δ. Κρεμέζης, ἐργατικὸς πληρεξούσιος, λέγει ὅτι οἱ καπνεργάται πονοῦν καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ δοθῇ πρὸς αὐτοὺς οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις.

Ο κ. Π. Κ. Μαυρομιχάλης (ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας) παρατηρεῖ ὅτι πρὸ ὀλίγου ἀκόμη χρόνου ἐδόθησαν πρὸς τοὺς καπνεργάτας 12 ἑκατομμύρια πρὸς ἐνίσχυσιν.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ἀθ. Παππαλούδης** καὶ **Μ. Βαλῆς** παρακαλοῦσιν ὅπως εἰς τὴν σχηματισθησομένην ἐπιτροπὴν προσληφθῶσι καὶ μέλη ἐξ Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Λέσβου.

Παρατωθείσης τῆς συζητήσεως ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ ἂν δέχεται ἡ Συνέλευσις τὴν ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Μχυρομμάτη πρότασιν πρὸς καταρτισμὸν ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἂν δίδεται αὐτῇ ἡ ἐντολὴ νὰ καταρτίσῃ τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται τὴν ὑποβληθεῖσαν πρότασιν, ἐγκρίνει δ' ὅπως καταρτισθῇ αὕτη ἐκ μέρους τοῦ κ. Προέδρου.

Ἀναβληθεῖσων μετὰ τοῦτο τῶν ἄλλων ἀναρρῶν καὶ ἐρωτήσεων

Εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἐπερωτήσεων.

Ο κ. Ἀθ. Τζώνης παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ἵνα καταρτίσῃ ἐπιτροπὴν, ἣτις νὰ ἐξετάσῃ καὶ ἐξελέγῃ πῶς καὶ περιουσίαι ἐιδικήσαν τὴν τελευταίαν δεκαετηρίδα διὰ δολίων μεσῶν καὶ εἰς ἄλλας τοῦ Δημοσίου, ἵνα κατόπιν γίνῃ ἀμέσως ἡ δηλώσις αὐτῶν.

Ο κ. Τζώνης ἀναπτύσσων τὴν ἐπερώτησίν του ταυνίζει, ὅτι πολλὰ περιουσίαι κατὰ τὸν πάλαιον ἐιδικήσαν καίτοι καίτοι καὶ παρὰ τὴν ἀνάγκην, ἀναρρεῖ δὲ καὶ παρὰ τὴν ἀνάγκην ὀνομαστὶ τῶν αὐτῶν πλουτησάντων. Συνιστᾷ τὴν σύστασιν ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος καὶ τὴν ἀρχίμειον τῶν παρὰ τὴν ἀνάγκην.

Ο κ. Δημ. Πετρακάκος ἐπερωτᾷ τὴν ἐπὶ τοῦ Ἐπιστιτισμοῦ κ. ὑπουργόν διὰ τίνος λόγου διατελεῖ εἰσέτι ἀπηγορευμένη ἡ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐξαγωγή ἐλαίου ἐρπεινῆς ἐποδείας. Τὸ Λακωνικὸν ἐλαίον, λέγει, διατελεῖ τὸ μόνον σχεδὸν προϊόν τῆς Μάνης, τῆς ὁποίας ὁ πληθυσμὸς πλήττεται δεινῶς, ἂν τὸ ἐλαίον δὲν τῷ τῆς ἐκποδῆς ὁπωσδήποτε ν' ἀντιμετωπίσῃ τῆς τόσας ἄλλας ἠντημένους βιοτικὰς ἀνάγκας. Τὸ ἐλαίον ἐξαγόμενον εἰς Ἀμερικὴν θὰ ὑπεβοῆται ἄλλως τε τὴν χηλάρωσιν τοῦ συναλλήγματος καὶ τὴν ἐντεῦθεν ὑποτίμησιν τῶν ἐκεῖθεν εἰσφοριζομένων εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης.

Ο κ. Πετρακάκος ἀναπτύσσων τὴν ἐπερώτησίν του καταδεικνύει τὸ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀσύμμερον τῆς καταστάσεως ταύτης καὶ συνιστᾷ τὴν ἄρσιν τῆς ἀμέσους ἀπαγορεύσεως.

Ο κ. Π. Πρωτοπαππαδάκης (ὑπουργὸς Ἐπιστιτισμοῦ) ἀπαντᾷ ὅτι μετ' ὀλίγον θέλει ὑποβάλῃ σχετικὸν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου νομοσχέδιον.

Ο κ. Δημ. Πετρακάκος συνιστᾷ εἰς τοὺς κ. κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοὺς τὴν ἐπιταχύνσιν τῆς χρηρήσεως βασιλικῆς χάριτος, εἴτε τὴν λήψιν νομοθετικοῦ μετρου πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν ὁμογενῶν ἐκείνων καταδίκων καὶ δὲ ἀξιοματικῶν, ὁποῖα ἀπελευθερωθέντες ἐκ τῶν φυλακῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γενικῆς ἀπελευθερώσεως τῶν πολιτικῶν καταδίκων ἐπαυλεῖσθῃσαν, διότι τὰ Στρατοδικεῖα τῆς Τυρκίας καταδικάζοντα τοὺς διὰ λόγους

καθαρῶς πολιτικούς εἶχε τεχνήντως καὶ πρὸς δυσφήμησιν ἐνίων ἀτόμων διακυπνῶσαι καὶ κατηγορίαις κοινῶν ἀδικημάτων.

Ο κ. Πετροκλάδος ὑποστηρίζει τὴν ἐπερωτήσιν του καὶ ἐρυστῇ τὴν ἄμεσον λήψιν μέτρων πρὸς ἀποκατάστασιν των οὕτω παθόντων.

Ο κ. Γ. Καρπετιόπουλος διαμαρτύρεται ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, διότι κατεδιώκονται ὀπλῖται οἵτινες δικασθέντες ὑπὸ των Στρατοδικείων ἔλαβον ἀναβολὴν τῆς ἐκτίσεως τῆς ποινῆς των μέχρι τῆς ἀρτυρητέστως των ζητεῖ νὰ διακαχθῇ ἀμέσως ἡ ἀναστολὴ τῆς διώξεως καὶ ἡ ὑποβολὴ σχετιῶν νομοσχεδίων, ὃν ἀξιώσῃ δὲ ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀπὸ τοῦ Εἰσαγγελεῖς νὰ ἐκτελῶσι τὰς διαταγὰς του, προκειμένου μάλιστα δι' ἀνθρώπους ὑπηρετήσαντας καὶ πολυμήταντας.

Ο κ. Ν. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης) ἀπαντᾷ ὅτι οἱ Εἰσαγγελεῖς ἐνήργησαν κατὰ τοὺς κειμένους νόμους, δηλαδὴ ὅμως οὐ θέλει λάβει ὑπ' ὄψιν τὰς συστάσεις τοῦ κ. Πληρεξουσίου.

Ο κ. Δ. Γούναρης (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) δηλοῖ ὅτι θέλει ληρθῇ ταχέως μέτρον καὶ θέλει εἰσκαθῇ εἰδικόν διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο νομοσχέδιον.

Οἱ κ. κ. Σπυρ. Γάτος, Γεώργ. Χλωρὸς καὶ Μιλ. Καβαλιεράτος παρκαχλύουσι τὸν κ. Ὑπουργόν τῆς Παιδείας νὰ πληροφρήσῃ τὴν Συνέλευσιν ὅτι εἶναι ἀληθές ὅτι ἐν ἔτει 1918 φιλόχρησι ἐπισκέπτεται τῶν Δελφῶν ἀπέσπασαν ἐκ τῆς μετώπης τοῦ Θησαυροῦ των Σιγνίων καὶ παρελάβον ἀσπίδα, ἐρ' ἧς ἦτο γεγλυμμένη κεφαλή Μεδούσης, ἀπέκοψαν δὲ καὶ τεμάχια ἐνεπίγραφα ἐκ τοῦ Θησαυροῦ των Ἀθηναίων, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει τί ἐνήργησεν ἡ ἀρμυρὴ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Ὑπουργείου κατὰ των ὑπαιτίων ὑπαλλήλων τοῦ Μουσείου, ἐξ ἀμελείας των ὁποίων ἐγένετο ἡ ἀχρηκατήριτος αὕτη σύλληψις.

Ο κ. Γάτος ζητεῖ παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ νὰ δοθῶσι πληροφρήσεις.

Ο κ. Χλωρὸς παρκατρεῖ ὅτι οὐδεμίαν ἐνέργειαν πρὸς ἀνακάλυψιν των κλεπτῶν ἐγένετο μέχρι τοῦδε, ἀλλ' οὐδὲ καὶ παρὰ τοῦ ἐφόρου ἐζητήθησαν εὐθύναι.

Ο κ. Θ. Ζατμης (Ὑπουργὸς Παιδείας) ἀπαντᾷ ὅτι ὅντως ἡ κεφαλή Μεδούσης ἐκλάπη παρὰ ξένου σωφῆρος, ἀλλὰ πέρυτια ἀνακαλυφθεῖσα εὐρίσκεται ἐν κλειστῇ προθήκῃ ἐν Δελφοῖς. Ὡς πρὸς τὰ ἀποσπασθέντα κατὰ κειροῦς ἐνε-

πίγραφα τεμάχια ἐκ τοῦ Θησαυροῦ των Ἀθηναίων, ἐνήργηθησαν τὰ δεόντα ὑπὸ τοῦ ἀρμυρίου ἐφόρου.

Οἱ κ. κ. Α. Παππαζαχαρίου, Γ. Σεραφιανὸς καὶ Χ. Γρόλλιος ἀνταρρουν σὶ ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις των Φιλελευθέρων διὰ τῆς ἀπὸ 30 Νοεμβρίου 1913 συμβάσεως ἐδώρησεν εἰς τὸν κ. Ἀθ. Παλαιῶν ἐκ Σιγνίων ἑκατὸν γήπεδον τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης, παρὰ τὴν θάλασσαν ἄξις ἐκκατομμυρίου. Τὴν Φεβρουάριον δὲ τοῦ ἔτους 1920 ἐγένετο σύμβασις μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ των Οἰκονομικῶν, ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ Δημοσίου, τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ τοῦ Ἀθ. Παλαιῶν ἐπὶ ὑποθήκῃ τοῦ γηπέδου τούτου, συνιστῶσι δὲ εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν των Οἰκονομικῶν νὰ ὑποβάλῃ τὰς συμβάσεις ταύτας εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ νὰ πληροφρήσῃ τοὺς πληρεξουσίους ποῖα μετὰ ἔλαβε πρὸς διάτασιν τῆς περιουσίας τῆς πόλεως ταύτης.

Ο κ. Παππαζαχαρίου ἀνκατεύσων διὰ μακρῶν τὴν ὑπόθεσιν διηγείται πῶς ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις των Φιλελευθέρων διὰ τῆς ἀπὸ 30 Νοεμβρίου 1913 συμβάσεως ἐδώρησεν εἰς τὸν κ. Ἀθην. Παλαιῶν ὡς ἀντιπροσώπων τῆς ἐταιρείας Πρωτοπαππᾶ καὶ Σίγας γήπεδον ἄντικον εἰς τὴν πόλιν Θεσσαλονίκης παρὰ τὴν θάλασσαν ἄξις ἐκκατομμυρίου ἀντὶ 25 χιλ. δραχμῶν.

Ἐπειδὴ, λέγει, κακῶς ἡ τότε Κυβέρνησις ἐδώρησε ξένον γήπεδον, περιουσίαν τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης, ἐπειδὴ ὁ σκοπὸς δι' ὃν ἐδωρήθη τὸ οἰκόμεδον, ἦτο ἡ ἀνοικοδόμησις ἀλευρομύλου τῆς ἐταιρείας Πρωτοπαππᾶ καὶ Σίγας, δὲν ἐξετελέσθη, ἐπειδὴ, ἀνακτηθείσης τῆς πόλεως Δεδεαγᾶς καὶ γενομένου δυνατοῦ ν' ἀνελθῇ τὸν αὐτόθι ἀτυρόμυλόν της ἡ ἐταιρεία, ἐξέλιπεν ὁ λόγος τῆς δωρεᾶς, διὰ τοῦτο παρκαχλεῖ τὴν Κυβερνήσιν νὰ ἀκυρώσῃ τὴν σύμβασιν καὶ νὰ δώσῃ τὸ οἰκόμεδον εἰς τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης. Ἄν δὲ εἶναι ἀδύνατον τοῦτο εἰς τὴν Κυβερνήσιν, νὰ ὑποβάλῃ αὕτη τάχιστα νομοσχέδιον ὅπως ἡ Ἐθνικοσυλλευσὶς ἀκυρώσῃ τὴν σύμβασιν.

Ο κ. Π. Πρωτοπαππαδάκης (Ὑπουργὸς) ἀπαντᾷ ὅτι λαμβάνει ὑπὸ σημείωσιν τὰς συστάσεις τοῦ κ. πληρεξουσίου πρὸς ἐνέργειαν των δεόντων.

Π. Φλώρος. Οἱ των κλάσεων τοῦ 1900, 1901 καὶ 1902 των Νεῶν Χωρῶν ἀγύμναστοι ὄντες καὶ ἐπανερχόμενοι νῦν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπηρετήσωσιν ἐπὶ τέσσαρας μῆνας εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ. Ἐπειδὴ ἀρ' ἐνός

παρουσιάζονται τὸ ἄτοπον νὰ συγχρονίζονται πατὴρ καὶ υἱός, ἢ ὅτερον δὲ οἱ πλεῖστοι τούτων ὡς ὑπερήλικες νὰ μὴ δύνανται ν' ἀντέχουν εἰς τὰ γυμνάσια, πορείας κλπ., κρίνω σκόπιμον νὰ συστήσω εἰς τὴν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, ἵνα διατάξῃ τὰς ἀρμοδίας ἀρχὰς τῶν Νέων Χωρῶν, ἵνα τοὺς τοιούτους πρὸς τήρησιν τῶν νομίμων διατυπώσεων χρησιμοποιοῦσιν εἰς ὑπηρεσίας βοηθητικάς, εἰς γραφεῖα, ἀποθήκας, κλπ., ἐνθὰ ἀλλοθὺς θὰ εἶναι χρησιμότεροι τῶν κληρωτῶν.

Ὁ κ. Δ. Γούναρης (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) δηλοῖ ὅτι θὰ μελετηθῇ τὸ ζήτημα.

Οἱ κ. κ. Γ. Καλῆς, Ἀντ. Παππαγεωργίου, Ν. Παρίσης, Δ. Βαλῆς, Ὁρ. Κυπριανός, Δ. Σάββας, Δέλιος Μαλιάκας, Ἀλ. Μητρελίας, Χρ. Βασιλακάκης καὶ Γρ. Βαμβούρης ἀναφώνησαν, ὅτι διὰ τοῦ νόμου 2125 ἀφαιρεθὴ μὲν ὁ φόρος ὠνίων καὶ ἐμπορευμάτων ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων, εἰσπραττόμενος ἐρεξίξῃ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου, ἀλλ' ὑπεχρεώθη τὸ Δημοσίον νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς δήμους, ὧν αἱ πρωτεύουσαι ἔχουσι 5,000 κατοίκους, ἐτήσιαν ἐπιχορήγησιν, ἐνῶ δὲν δείκνυνται συνεπὲς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις του, τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὸν νόμον Λέσθου, μὴ καταβάλλον τακτικῶς τὴν ἐπιχορήγησιν, ἀλλὰ περιοριζόμενον νὰ χορηγῇ μικρὰς τινας προκαταβολὰς, ἐπερωτῶσι τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς Ἑσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν διατί διαπράττεται ἡ ἀδικία αὕτη, ἡ ὁποία περιήγαγεν εἰς οικονομικὸν μαρasmus τοὺς ἐνδιαφερομένους δήμους καὶ τὰς κοινότητας τοῦ νομοῦ Λέσθου.

Ὁ κ. Π. Πρωτοπαππαδάκης δηλοῖ ὅτι θὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Οἱ κ. κ. Ν. Μουζάκης καὶ Ι. Παππαλουκάς παρκαλοῦσι τὴν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Ἱθυσυνέλευσιν δικαί εἰσέτι δὲν ἔλαβεν πρὶν οὖν ὑπὲρ τῶν στρατευσίμων σπουδαστῶν τοῦ Πανεπιστημίου, εἰς τοὺς ὁποίους προσγίνεται μέγα ἀδικημα, καθότι ἀναγκάζονται νὰ δικνύωσι τὸ πλεῖστον μέρος τῆς φοιτήσεως αὐτῶν ἐν τῷ στρατεύματι, πρὸς βλάβην αὐτῶν καὶ τῆς ἐπιστήμης, ἐνῶ ἠδύναντο κάλλιστα, μεταφερόμενοι εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ζώνην, νὰ χρησιμοποιῶνται εἰς τὰς γραφικὰς ὑπηρεσίας τῶν διαφόρων στρατιωτικῶν καταστημάτων, καὶ εἰς τὴν φρουρῇ τῆς πόλεως ἀκόμη, ἀντὶ ἐλείνων οὕτως περμιένουσι χωρὶς νὰ εἶναι φοιτηταί.

Ὁ κ. Δ. Γούναρης (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) δηλοῖ ὅτι θέλει ληρθῇ περὶ τούτου μετρον.

Οἱ κ. κ. Δ. Παναγιώτου, Δ. Κρεμέζης, Δ. Κατσάνος καὶ Π. Φλώρος ἐπερωτῶσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μετὰ σκέπτεται νὰ λάβῃ ὥστε νὰ ἐμποδισθῇ ἡ ἐξαγωγή ἀνεπαίσθητων κληρῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, καθόσον ἐκ τῆς ἐξαγωγῆς τούτου μνησθῶν ἄνευ ἐργασίας 30,000 κληρῶν ἔχεται.

Οἱ κ. κ. Παναγιώτου καὶ Κρεμέζης λεγούσιν ὅτι σχετίζεται μὲ τὴν ἤδη γεννημένην συζήτησιν τὸ ζήτημα, συνιστῶσι δὲ μόνον ὥπως περιληφθῶσιν εἰς τὴν συσταθεσμένην περὶ τοῦ κληρῶν Ἑπιτροπὴν καὶ ἐργάται.

Ὁ κ. Φλώρος συνηγορεῖ ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν, συνιστῶν νὰ προστατευθῶσιν οὗτοι.

Ὁ κ. Δ. Πετρακάκος συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν τῆς Δημοσίας Ἑκπαιδεύσεως ὅπως, προκειμένων μετὰ βούλων εἰς τὰς τάξεις τῶν διδασκάλων καὶ ὑποδιδασκάλων Λακωνίας, ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν του, ἵνα μὴ ἀδικηθῇ τις ἐκ τῶν ἀκρίμων ἀγωνιστῶν τῆς ἐλευθερίας, διότι εἰς εὐόρκους καὶ ἐπαγγελματίας διδασκάλους ὁρεῖται πλεῖστα ὅσα ὁ ἀπελευθερωτικὸς ἔργον. Ο κ. Πρωτοπαππαδάκης ἀναφέρει ὅτι πλεῖστοι τῶν διδασκάλων ἐν Λακωνίᾳ ἠγωνίσθησαν σθεναρῶς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, συνιστᾷ δὲ νὰ μὴ μετακληθῶσιν οὗτοι τούτων ἔπραξαν πιστῶς τὸ καθήκον των.

Οἱ κ. κ. Δ. Κρεμέζης καὶ Δ. Παναγιώτου παρκαλοῦσι τὴν κ. Ὑπουργὸν τοῦ Ἑπισιτισμοῦ νὰ πληροφορήσῃ τὴν Συνέλευσιν δικαί ἡ Ἀγορὰ τῶν Ἀθηνῶν ἔμεινεν ἄνευ κρεάτων καὶ διατί αἱ κτηνοτροφικαὶ διαταγαὶ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν καὶ τοῦ Ἑπισιτισμοῦ εἰς διαφόρους Νομούς ὅπως ἀρῶσιν τὴν ἐξαγωγὴν ἐλευθέρην δὲν ἐξετελεσθήσαν.

Ὁ κ. Παναγιώτου ἀντιπύσων τὸ θέμα τοῦ ἐρωτᾷ ἐν τελεί δικαί δὲν ἐξήχθησαν κρέατα προσωρισμένῃ δι' Ἀθήνας ἐκ τῶν ὑμῶν Ρυθίου καὶ Πεζέζης, εἰς βάρος τῆς κοινῆς καὶ τῶν ἐργατῶν. Κακίζει δὲ τὴν κ. Ὑπουργόν, διότι ἔσπευσε νὰ ἔρῃ τὰς διατιμήσεις πρὶν ἢ ἐφοδικῇ πρῶτον τὴν Ἀγορὰν καὶ ὑπερετιμῆθησαν οὕτω φρικτικῶς τὰ τρέφοντα καὶ τὰ κρέας.

Ὁ κ. Ν. Γερμανός, τονίζων τὸ ζήτημα τῆς ὑπερτιμῆσεως τῶν κρεάτων, παρκατῆρεῖ ὅτι ἐξηυτελείσθῃ αὐτὸ τοῦτο τὸ Κράτος ἐν τῇ προκειμένῃ περιστάσει μὲ τὴν ἀναίρεσιν τῶν ἀσυννομικῶν ἀνακυνοθέντων, ἥτινα ὥρεται

να λάβη υπ' όψιν αὐτοῦ ὁ κ. Ὑπουργός πρὶν ἢ ἄρῃ τὰς δικτιμώσεις καὶ δώσῃ εὐκαιρίαν εἰς τὴν ἀνταρραχθεῖσαν νὰ ἀπομυζήσῃ τὴν κοινωνίαν.

Ὁ κ. Π. Πρωτοπαππαδάκης (Ὑπουργός Ἐπισιτισμοῦ) ἀπαντᾷ ὅτι ὡς πρὸς τὴν μὴ ἐξαγωγὴν ἐκ τῶν λιμένων Γουθείου καὶ Πρεβέζης θὰ ἐξετασθῇ δικτὶ δὲν ἐπετράπη ἡ ἐξαγωγὴ κατὰ τὴν τῆς ἐγκυκλίου τοῦ ὑπουργείου πρὸς τοὺς Νομαρχαίους ὅτι ἦτο ἐλευθέρω. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἄρσιν τῶν δικτιμώσεων τοῦτο ἐγένετο ὡς ἐπείβη εἰς τὸ ἐμπόριον ὁ ἐλευθερὸς ἀνταγωνισμὸς ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν πολιτῶν, δὲν γνωρίζει δὲ, προσθετοί, τινὲς ἀνταγωνισθέντα ἐξέδωκεν ἡ Ἀστυνομία.

Οἱ κ. Δημήτριος Παναγιώτου καὶ Δημ. Κρεμέξης παρκαλλοῦσι τὴν Κυβερνήσιν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Συνέλευσιν, τί σκέπτεται διὰ τοὺς ἀργούντας σιγαροποιούς Θεσσαλονίκης, Ἡρακλείου καὶ ἄλλων μερῶν. Βεβαίως ἡ εἰσαγωγὴ μηχανημάτων δὲν πρέπει νὰ χρησιμεύῃ ὅπως ρίπτωνται εἰς τοὺς δρόμους ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι δὲν δύνανται νὰ τραπῶσιν εἰς ἄλλο ἐπάγγελμα καὶ ὡς ἐκ τούτου πέπονται.

Ὁ κ. Παναγιώτου παρκαλεῖ ὅτι εἰς ὅλα τὰ Κράτη προτοῦ εἰσπαχθῶσι μηχανήματα βιομηχανικὰ λαμβάνονται μέτρα πρὸς προστασίαν τῶν μελλόντων νὰ μείνῃσιν ἄεργων ἐργατῶν. Συνιστᾷ νὰ ληθῇ μετὰ ὅπως μὴ μείνῃσιν ἄνευ ἐργασίας ὑπεργλυκύνοντα ἐργάται.

Οἱ κ. κ. Γ. Καλδῆς, Ἀντ. Παππαγεωργίου, Μ. Βαλῆς, Ν. Φίλιος, Ν. Παρίσης, Ἀλ. Μητρώλιας, Δ. Σάββας, Ὁρ. Κυπριανός, Χρ. Βασιλακάκης καὶ Γρ. Βαμβούρης ἐπερωτῶσι τοὺς κ. κ. Ὑπουργούς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν διατί δὲν διενεμήθη ἀκόμη εἰς τοὺς δῆμους καὶ τὰς κοινότητας τοῦ νομοῦ Λέσβου ὁ φόρος ἰχθύων, τὸν ὅποιον, δυνάμει τοῦ νόμου 2125, εἰσπράττει τὸ Δημόσιον διὰ λογαριασμὸν αὐτῶν ἀπὸ τῆς 1 Ἀπριλίου 1920.

Ὁ κ. Καλδῆς ἀναισχύων τὴν ἐπερώτησιν τὴν ποσὶ καλεῖ τὴν προτοχὴν τῶν κ. κ. Ὑπουργῶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος καὶ συνιστᾷ τὴν ταχθεῖσαν διανομὴν τοῦ εἰσπραχθέντος ποσού.

Ὁ κ. Π. Μαυρομιχάλης (Ὑπουργός Ἐθνικ. Οἰκονομίας) ἀπαντᾷ, ὅτι ὄντως τὸ ποσὸν εἰσπράττεται, ἀλλὰ καθίσταται δυσχερεστὰ τὴν διανομὴν, παρέχει δὲ τὴν βεβαίωσιν ὅτι θὰ ἐξομαλυνθῇ ἐγκαίρως τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. Π. Πρωτοπαππαδάκης (Ὑπουργός τῶν Οἰκονο-

μικῶν, προσθετοί, ὅτι ἀπαιτεῖται ἐλεγχμὸς τοῦ Γεν. Λογιστηρίου πρὸς διανομὴν, ὅστις γίνεται ἤδη.

Οἱ κ. κ. Δημ. Πετρακάκος, Ἰω. Χριστοδουλιᾶς, Δημήτριος Παναγιώτου καὶ Δημήτριος Κρεμέξης ἐπερωτῶσι τὴν Κυβερνήσιν διὰ ποίους λόγους ἐξακολουθοῦσιν οἱ κ. κ. Ὑπουργοὶ τὸ τυραννικὸν μέτρον τῆς εἰσδοῦς ἐπὶ μίαν καὶ μόνον ὥραν καθυμέραν τοῦ λαοῦ εἰς τὰ γραφεῖα τῶν διευκρίσεων. Κατὰ τὴν ἀληθῶς ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ θέλημα τοῦ καθυμέραν συνωστισμοῦ ἐλευθέρων πολιτῶν πρὸ εὐκαρίων καλεϊσμένων ἀπὸ πρώτας μέχρι βραδείας νυκτός, ἐνσταλασμένων νὰ παρέχῃσι τὰς ὑπηρεσίας τῶν εἰς τὸν φορολογούμενον λαόν, ἀντὶ τούτου δὲ δεσποτικώτατα ὑφιστάμενων πρὸ τοῦ κυριάρχου λαοῦ. Οἱ ὑπάλληλοι δέον νὰ κατακρίνωσιν ὅτι εἶναι ὑπηρετοὶ καὶ μόνον ὑπηρετοὶ τοῦ λαοῦ.

Ὁ κ. Πετρακάκος παρκαλεῖ τὰς δυσχερεῖς τὰς ὁποίας συναντᾷ ὁ λαὸς πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ συνιστᾷ ν' ἀφελθῇ ἐλευθέρω ἡ εἰσδοὺς εἰς τὰ ὑπουργεῖα καὶ νὰ καθορισθῇ περισσότερος χρόνος ἀκροάσεων.

Ὁ κ. Χριστοδουλιᾶς παρκαλεῖ νὰ συσταθῇ περὶ σιγῆς ἐκ μέρους τῶν ὑπαλλήλων τῶν διευκρίσεων ὑπουργείων, ὅποτε καὶ οἰκονομικὰ χρόνοι ἐπέρχεται καὶ οἱ ὑπὸ θέσεις περικοπῶνται ταχύτερον. Παρκαλεῖ ὅτι ἡ εἰσδοὺς τοῦ θήλαος γένους εἰς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας παρέλυσεν τὰς, φρονεῖ δ' ὅτι πρέπει ὅσον τάχιστα ν' ἀπομακρυνθῇ τοῦτοι ἐκ τῶν ὑπουργείων καὶ τῶν ἄλλων δημοσίων ὑπηρεσιῶν.

Ὁ κ. Παναγιώτου προτείνει ὅπως τὰ ὑπουργεῖα μείνῃσιν ἀναισχύ ἀπὸ τῆς 10 12 ἢ καὶ μέχρι τῆς 1 ἡμέρας μ. μ., συνιστᾷ δὲ νὰ εἰσληθῇ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους νὰ ἐργάζωνται πλείοντερον χρόνον.

Ὁ κ. Κ. Φανίσιος εὐρίσκει ἀντιρᾶσκουσιν τὴν πρότασιν τοῦ κ. Παναγιώτου, ζητούντος πλείονος ὥρας ἐργασίας παρὰ τῶν ὑπαλλήλων, πνευματικῶς ἐργαζομένων, ἀπαιτούντες δὲ τὴν ἐκτάωσιν διὰ τοὺς ἐργάτας. (Ἐπιδεικνύονται).

Διεξάγεται εἴτις μακρὰ διαλογικὴ συζήτησις, εἰς ἣν λαμβάνουσι μέρος οἱ κ. κ. **Ε. Στρατηγός, Κ. Δροσόπουλος καὶ Ἐμ. Χατζιδάκης** προτείνοντες ἐκαστος διάφορα συστήματα πρὸς παροχὴν πληροφοριῶν εἰς τοὺς πολίτας διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ὑποθέσεων τοῦ λαοῦ.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** (Πρόεδρος Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου), ἀπαντῶν καὶ διαγράφων τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καθὼς καὶ τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ μέρωσιν, φρονεῖ ὅτι εἶναι δυσχερεστὰτη, ἢ μὴ ἀδύνατος, ἡ μεταβολὴ τῆς καταστάσεως, οἰκδηποτε μετὰ καὶ ἂν ληθῶσι καὶ οἰκδηποτε συστήματα καὶ ἂν ἐφαρμοσθῶσι. Πάντως, προσθέτει, θέλει μεριμνῆται ὅπως βελτιωθῇ ὅσον εἶναι δυνατόν ἡ παρουσκζόμενη ἐν τοῖς ὑπουργείοις κακὴ κατάσταση.

Εἰσέρχεται μετὰ ταῦτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς συντακτικῆς καὶ νομοθετικῆς αὐτῆς ἐργασίας.

Γίνονται δεκτὰ κατ' ἀρχὴν τὰ σχεδία νόμου :

1) «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 964 περὶ συστάσεως Νομοπαρασκευαστικῆς ἐπιτροπείας πρὸς σύνταξιν διοικητικῶν κωδίκων»,

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Ν/βρίου 1920 Νομοθ. Διατάγματος περὶ χορηγίας εἰς τὴν Βασιλομήτορα Ἀντιβασιλίσσαν «Ὀλγαν»,

3) «Περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων 1054 καὶ 1312 περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας νέων ἐκτάκτων ἐκπαιδευτικῶν οὐλακμῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν»,

4) «Περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας πρὸς εἰσαγωγὴν χάρτου ἄνευ ὕδατινων σημείων πρὸς τύπωσιν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν»,

5) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 30 Δεκεμβρίου 1920 περὶ παρατάσεως προθεσμίας διὰ τὴν καταχρὴν σιγαροχάρτου τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου ἐν ταῖς Ν. Χώραις».

Γίνεται εἴτε δεκτὸν τὸ σύνολον τῶν ἐξῆς ψηφισμάτων ἐχόντων οὕτω :

ΨΗΦΙΣΜΑ

Περὶ μὴ πληρώσεως κενῶν ἐδρῶν πληρεξουσίων

(Ὡς ἐτροποποιήθη)

Ἡ Γ' Ἐν Ἀθήναις Συντακτικῇ Συνέλευσις

Ψ' η ρ ι ζ ε ι

Κενωθεῖτα ἑνεκα θανάτου, παραιτήσεως ἢ ἐμπρώσεως ἐν τινι ἐκλογικῇ περιφερείᾳ ἑδρα πληρεξουσίου, μέχρι πέ-

ματος τῶν συντακτικῶν ἐργασιῶν τῆς πικρῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως δὲν συμπληρωτα, ἐρ' ὅσον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκλεπίντων δὲν ὑπερβάνει τὸ πέμπτον τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν πληρεξουσίων τῆς ἐκλογικῆς τάξεως περιφερείας.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου π. ἔτους περὶ ἐνεργείας Δημοψηφίσματος Νομοθετικοῦ Διατάγματος.

Ἡ Γ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικῇ Συνέλευσις

Ψ' η ρ ι ζ ε ι

Ἐπαιροδεται τὸ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1920 Ν. Διατάγμα περὶ ἐνεργείας Δημοψηφίσματος, ἔχον οὕτω :

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσταμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1.

Τὴν 22 Νοεμβρίου 1920, ἡμέραν Κυριακὴν, ἐνεργηθήσεται Δημοψήφισμα πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς λαϊκῆς θελήσεως περὶ ἐπικένδου τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου εἰς τὴν Πατρίδα πρὸς ἀνάκλησιν τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ καθηκόντων καὶ περὶ ἐξουσιοδότησεως τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ὑποβάλῃ αὐτῷ τὴν πρὸς ταῦτα παράκλησιν τοῦ λαοῦ.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ψηφοφορία ἐνεργηθήσεται κατὰ τὰς ὑφισταμένας περιφερείας ἐκλογικῶν συλλόγων.

Ὁ Νομάρχης δύναται δι' ἀποφάσεώς του, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὰς τοπικὰς συνθήκας, νὰ ὀρίσῃ καὶ ἄλλα, πλὴν τῶν ὑφισταμένων, ἐκλογικὰ τμήματα, ὀρίζων συγχρόνως καὶ τὰ καταστήματα τῆς ψηφοφορίας. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Νομάρχου δημοσιεύεται διὰ τοιχοκόλλησεως εἰς τὰ δημοσιώτερα μέρη τῶν ἀποτελούντων τὸ ἐκλογικὸν τμήμα συναισιμῶν δύο τοῦλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς διὰ τὴν ἐνεργείαν τοῦ Δημοψηφίσματος ὀρίσθευσε.

Ἄρθρον 3.

Δικαίωμα ψήφου ἔχουσιν οἱ ἐγγεγραμμένοι ἐν ταῖς ἰσχύουσιν ἐκλογικοῖς καταλόγοις, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐνηργήθησαν καὶ τελευταίαι βουλευτικαὶ ἐκλογαί.

Ἐγγεγραμμένοι εἰς ἐκλογικοὺς καταλόγους ἄλλων ἐκλογι-

κων συλλόγων ψηφίζουν εν ᾧ τόπῳ εὑρίσκονται τὴν ἡμέραν τοῦ Δημοψηφίσματος, ἀφοῦ βεβαιώσωσι τὴν Ἐφορευτικὴν Ἐπιτροπὴν περὶ τῆς τοιαύτης ἐγγράφης των καὶ ὑπὸ τὰς ποινὰς τοῦ νόμου. Ἡ τοιαύτη βεβαίωσις δύναται κατὰ βούλησιν τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ γίνη καὶ ἐνὸρκως.

Ἐχουσιν ἐπίσης δικαίωμα ψήφου οἱ ἔχοντες ἀπολυτήριον στρατοῦ, καὶ ἂν δὲν εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς ἐκλογικὸν τινα κῆ-
τάλογον, καὶ στρατιώται ἐν γένει.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ψηφοφορία ἐνεργηθῆσεται μυστικῶς διὰ ψηφοδελτίων ἄνευ οὐδενὸς διακριτικοῦ σημείου.

Ἐν τῷ ψηφοδέλτιῳ ἀναγράφεται ὡς δηλωτικὴ μὲν τῆς βου-
λήσεως τοῦ ἐκλογέως πρὸς πρόσκλησιν τοῦ Βασιλέως ἡ λέξις «Κωνσταντῖνος», ὡς δηλωτικὴ δὲ τῆς ἐναντίας βουλήσεως ἡ λέξις «Ὅχι». Τὰ ψηφοδέλτια τῶν μὴ γνωρίζοντων τὴν Ἑλ-
ληνικὴν ἐκλογεῶν δύναται νὰ γράφονται καὶ εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν γλῶσσαν.

Ψηφοδέλτια μὴ περιέχοντα μίαν τῶν δύο τούτων λέξεων εἶναι ἄκυρα.

Ἄρθρον 5.

Ὁ ἐκλογεὺς ρίπτει τὸ ψηφοδέλτιον αὐτοῦ εἴτε ἐντὸς φάκε-
λου εἴτε συνεπιτυγμένον, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ φαίνεται ἡ ἐν
αὐτῷ σημειουμένη λέξις, εἰς τὸ ψηφοδόχον κιβώτιον ἰσοχέως.

Ἄρθρον 6.

Τὰ ψηφοδόχα κιβώτια κατασκευασθῆναι ἐξ οἰαδήποτε
ὕλης καὶ καθ' οἷονδήποτε δυνατόν τρόπον.

Ἄρθρον 7.

Ἡ ψηφοφορία ἐνεργηθῆσεται ἐνώπιον τῶν αὐτῶν ἐφορευτι-
κῶν ἐπιτροπῶν, ἐνώπιον τῶν ὑπῳίων ἐνεργηθῆ καὶ ἡ διὰ τὰς
τελευταίας ἐκλογὰς Βουλευτῶν.

Ὅπου δὲν ὑπάρχουσιν ἐφορευτικαὶ ἐπιτροπαὶ ἡ δὲν καθίστα-
ται ἐφικτὴ ἡ συγκρότησις αὐτῶν ἐκ τριῶν τοὐλάχιστον μελῶν,
ὁ Νομάρχης διορίζει τοὺς ἐλλείποντας ἐπὶ τῷ τέλει συγκρο-
τήσεως ἐπιτροπῶν ἐκ τριῶν μελῶν.

Ἄρθρον 8.

Ὡς πρὸς τὸν διορισμὸν τῶν δικαστικῶν ἀντιπροσώπων ἡ
ἀναπληρωτῶν αὐτῶν καὶ ὡς πρὸς τοὺς δικαστικούς Ἐφόρους
ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 61 τοῦ νόμου ΔΝΖ'
τοῦ 1912, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι δικαστικοὶ ἀντιπρόσωποι καὶ
ἀναπληρωταὶ διορίζονται ἐξ οἰωνδήποτε δικαστικῶν ὑπαλλήλων
καὶ ἄνευ τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἄρθρῳ περιορισμῶν.

Ἡ ἐξ οἰωνδήποτε λόγου ἀπουσίας τοῦ δικαστικοῦ ἀντιπροσώ-
που οὐδαμῶς παρακωλύει τὴν ἐνέργειαν τῆς ψηφοφορίας, τὰ δὲ
καθόληντα αὐτοῦ ἐνασκαῖ ἡ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ.

Ὁ διορισμὸς τῶν ἀντιπροσώπων τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς γε-

νῆσται ἐντὸς τῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος
διατάγματος.

Ἄρθρον 9.

Τὸ κατὰ τοὺς ἰσχύοντας νόμους πρόγραμμα τῆς διοικητικῆς
ἀρχῆς περὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ Δημοψηφίσματος δημοσιευθε-
ται δύο τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς δι' αὐτὴν ὁρισθείσης.

Ἄρθρον 10.

Μετὰ τὸ πέραν τῆς ψηφοφορίας διενεργεῖται ἡ διαλογὴ ὑπὸ
τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, συνεκασσομένου τοῦ οἰκείου πρωτο-
κόλλου, ὅπερ, μετὰ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων καὶ τῶν ψηφοδελ-
τίων, ἀποστέλλεται εἰς τὸν Νομάρχην τῆς οἰκείας περιφερείας
διὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς, καὶ τοιοῦτου μὴ
ὑπάρχοντος, διὰ τινος τῶν μελῶν τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς
δυναμένου πρὸς τοῦτο νὰ παραδώσῃ ταῦτα καὶ εἰς τὸν δικατι-
κὸν ἀντιπρόσωπον ἐνὸς ἐκ τῶν πλησίον τμημάτων τῆς ψηφο-
φορίας ἐπὶ ἀποδείξει. Ὁ Νομάρχης, συγκαταρτῶν τὰ διάφορα
ἀποτελέσματα, ἀγγέλλει ταῦτα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσω-
τερικῶν ἀνυπερθέτως.

Ἄρθρον 11.

Περὶ ὧν θεμάτων δὲν προβλέπει εἰδικῶς τὸ παρὸν διάταγμα
ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ διατάξεις τῶν ἰσχυόντων ἐκλογικῶν
νόμων.

Ἄρθρον 12.

Ὡς πρὸς τὴν ἐν Θράκῃ διενέργειαν τοῦ δημοψηφίσματος καὶ
τὴν ἐν τοῖς μετώποις, ἐφαρμόζονται ἐν γένει αἱ διατάξεις τῶν
νόμων 2184 καὶ 2185, ἐξ' ὧν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀνάλογος αὐ-
τῶν ἐφαρμογὴ καὶ ἐξ' ὧν αἱ διατάξεις αὗται δὲν τροποποιού-
νται διὰ τοῦ παρόντος.

Ψηφοφορία ἐν τοῖς μετώποις δὲν ἐνεργεῖται, ἐὰν καὶ ὅπου
ἤθελε κριθῇ αὕτη ἀδύνατος ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἀρχηγοῦ τοῦ Στρα-
τοῦ, εἴτε λόγῳ πολιτικῶν ἐπιχειρήσεων εἴτε ἄλλων σχετικῶν
πρὸς ταύτας αἰτιῶν.

Εἰς τοὺς Ἡμετέρους ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Ἐσωτε-
ρικῶν Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν
τοῦ παρόντος διατάγματος, ὅπερ ὑποβληθῆσεται πρὸς κύρωσιν
εἰς τὴν Ἑθνικὴν Συνέλευσιν εὐθὺς ὡς συνέλθῃ.

Ἐν Αἰτωλῷ τῇ 12 Νομβρίου 1920.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ἡ Βασιλομήτωρ Ἀντιβασιλίςσα

Ο Λ Γ Α

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Δ. Γ. Ράλλης

Τὰ Μέλη

Π. Τσαλδάρης, Θ. Ζηϊμης, Ν. Καλογερόπουλος,
Π. Μαυρομιχάλης, Δ. Γούναρης, Ι. Δ. Ράλλης.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἰανουαρίου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

Ν. Καλογερόπουλος

Τὰ Μέλη

Π. Τσαλδάρης, Π. Μαυρομιχάλης, Π. Πρωτοπαππα-
δάκης, Γ. Μπαλτατζής, Ν. Θεοδόκης, Δ. Γούναρης.

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

Περὶ καθαρισμοῦ τῆς πληροτέας εἰς τοὺς κ. κ. Πλη-
ρεξουσίου, τῆς παρούσης Συνελεύσεως ἀποζημιώσεως

(Ὡς ἐτροπυπωτήθη ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως).

Ἡ Γ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικῇ τῶν Ἑλλήνων
Συνέλευσις

Ψ η φ ι ζ ε ι

Ἐν ἀρχῇ ἐκάστης τριμηνίας καὶ ἀπὸ τῆς 1ης Νοεμ-
βρίου 1920 κατεβάλλοντο εἰς τοὺς πληρεξουσίους τῆς παρού-
σης Γ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύ-
σεως, ὡς ἀποζημιώσεις δι' ἐκάστην τριμηνίαν, εἰς μὲν τοὺς
μονίμως ἐγκατεστημένους ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ δραχμαὶ
τρεῖς χιλιάδες (3.000), εἰς δὲ τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις
δραχμαὶ τέσσαρες χιλιάδες (4.000).

Ὁ κ. Γ. Ἀναστασόπουλος, πληρεξούσιος ἐξ Ἀττικῆς
καὶ Βοιωτίας, λέγει ὅτι ἐπειδὴ ἐντολὴν συναδελφου τοῦ
παλαιολογεῖ ὅπως γίνῃ ἐρμηνευτικὴ δήλωσις, ἥτις νὰ καταχω-
ρισθῇ εἰς τὰ Πρακτικὰ περὶ τοῦ τίνες ἐννοοῦνται μονίμως ἐγ-
κατεστημένοι ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ καὶ ἂν εἰς τοὺς ἐν
Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ ἐγκατεστημένους περιλαμβάνονται
οἱ ἐν γένει οἰκονομικοὶ πληρεξούσιοι ἐν Ἀθήναις, ἀλλὰ μὴ
ἔχοντες τὴν οἰκονομικὴν κατοικίαν ἐδῶ, ἀλλὰ βιούντες καὶ
ἐν ταῖς ἐπαρχίαις των.

Δ. Γούναρης (Πρόεδρος Ὑπουργ. Συμβουλίου). Ἡ ἐν-
νοια τοῦ ὅρου ἐγκατάστασις δὲν εἶναι ἡ νομικὴ ἐννοια τῆς
ἐγκαταστάσεως. Ἀς μοὶ ἐπιτραπῇ δὲ νὰ εἴπω ἑτέραν τινα
χαρακτηρισμὸν εἶναι ἡ οἰκονομικὴ ἐννοια τῆς ἐγκαταστά-

σεως. Ἐκεῖνος ὁ ὅποιος ἔχει ἐν Ἀθήναις τὴν ἐγκατάστα-
σιν ἐννοεῖται ὅτι ποιεῖται πάσης τῆς δαπάνης τῆς ἀναγκα-
σίου εἰς τὴν διαμονὴν τοῦ ἐκεῖ σπουδάζοντος, δηλ. ἐν
Ἀθήναις.

Γ. Ἀναστασόπουλος. Ἀρκεῖ.

Δ. Γούναρης. Ἐκεῖνος ὁ ὅποιος ἔχει κυρίαν ἐγκατά-
στασιν, ὁ ὅποιος οἰκονομικῶς ὑφίσταται δαπάνης ἐγκατα-
στάσεως ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ καὶ ἑτέρας πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν
κλήρων των ἐν Ἀθήναις, ἐκεῖνος θεωρεῖται ἐγκατεστη-
μένος ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ. Ὁ ἴδιος εἶναι ὁ κριτής. Τοῦτο εἶναι πρό-
βλητον, ὅτι κριτής εἶναι ὁ ἴδιος πληρεξούσιος, διότι φυσικῶ-
τατον εἶναι ὅτι τὸ Προεδρεῖον δὲν θὰ ἐξετάσῃ ἂν θὰ κρίνῃ
κρίτως ὁ πληρεξούσιος, διότι πρόκειται περὶ πληρεξου-
σίων, ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν θὰ ἐπι-
βάλωμεν τὸν ἑλεγχον, ἂν αὐτοὶ ἢ ἄλλως ἐδήλωσαν ἀνα-
κριβῶς. Ὁ πληρεξούσιος θὰ δηλώσῃ ὁ ἴδιος, ἂν εἶναι ἐγ-
κατεστημένος μονίμως ἐν Ἀθήναις ἢ ὄχι. Τὸ νομικὸν κρι-
τήριον, ἢ ὅπως τῆς διακρίσεως εἶναι ἂν ἔχει τις δύο ἐγκα-
ταστάσεις καὶ ἐξοδεύει εἰς δύο μέρη. Ἐκεῖνος ὁ ὅποιος δὲν
ἐξοδεύει εἰς δύο μέρη, ἀλλὰ μόνον εἰς ἓν μέρος, ἐκεῖνος θεω-
ρεῖται ἐγκατεστημένος εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐκεῖνος δ' οἱ ὅποιοι
ἐξοδεύουσιν εἰς δύο μέρη θεωροῦνται ὅτι εἶναι ἐγκατεστη-
μένοι εἰς ἐπαρχίαν.

Χ. Μητσόπουλος. Τότε μένουσιν 8 οἱ τῶν Ἀθηναίων.

Γ. Ἀναστασόπουλος. Μὲ συγκριθεῖτε. Οἱ ἔχοντες μόνον
ἐγκατάστασιν ἐν Ἀθήναις δὲν εἶναι 8, ἀλλὰ 18.

Χ. Βοζίκη. Τὸ φέρονται, ὡς κατεπίστη μετὰ τὴν τρο-
πολογίαν δηλαδή, ὁμιλοῦν περὶ ἐπαρχίας Ἀθηναίων κάμνει
αὐτὴν τὴν διάκρισιν, περιλαμβάνει δηλαδή καὶ τὸν Πει-
ραιεῖ καὶ τὰ Φάληρα καὶ τὴν Κηφισίαν.

Δ. Γούναρης. Βεβαίως.

Πρόεδρος. «Ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ».

Δ. Γούναρης. Καὶ ἐπομένως ἐν ὅλῃ τῇ περιφερείᾳ.

Λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 καὶ 15' μ. μ.
ἕνα ἐπαναλήφθη κατὰ τὴν προσεχῇ Δευτέραν ὥρᾳ 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Σ. Μπαλάνος

Οἱ Γραμματεῖς

Π. Ἰακώβου

Γ. Κρεστενίτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΙΖ'

Τῆς 8 Φεβρουαρίου 1921.

Ὡρὰ 5 καὶ 30' μ. μ. ὁ προεδρεύων α' ἀντιπρόεδρος κ. **Σίμος Μπαλάνος** ἀναλθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρᾶς κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θύραια.

Τῇ προσκλήσει τοῦ κ. **Προέδρου** ὁ πληρεξούσιος κ. **Κ. Καραμπέτσης** προσέρχεται καὶ δίδει ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Βυαγγελίου τὴν συνταγματικὴν ὁράσαν ἔχοντα οὕτως:

«Ὁρίζονται εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἡγίας ὁμοουσίου καὶ ἁδι-
κρήτου Πατρός, ὅτι πιστὸς εἰς τὴν Συνταγματικὴν Βασι-
λέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον θὰ ἐμπληρώσω εὐσυνειδή-
τως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα· ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω
οὐδὲ θὰ ψήφισω τι ἀντιθετικὸν εἰς τὰς πεποιθήσεις μου
καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διαρρύθμισιν τοῦ πολιτεύ-
ματος, ὅπως ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμ-
φέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ κατὰ τὸ ἀκράτῳ
προαριθμένον πρωτόκολλον.

Ἀναγινώσκονται εἴτα καὶ ἐπικυροῦνται τὰ Πρακτικά τῆς
προηγούμενης συνεδριάσεως.

Ἀναγιγνώσκονται κατόπιν ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἑξῆς:

— Ἡ Γεωργική Ἐνωσις ὑποβάλλει ὑπόμνημα ἰδιοκτη-
τῶν λιβάδιων κτεόντων τὴν ἄρσιν ἢ τὴν μὴ ἀνανέωσιν
τοῦ ἐνοικισιασμοῦ τῶν βουκῶν.

— Αἰποτάχται ἀκούμενοι εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρα-
τοῦ παρκαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν, ὅπως καὶ οἰονόμησεν
τρόπον ἀπαλλαγῆς αὐτοὺς τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρέσεως.

— Ἡ Ἐνωσις Μακεδονικῆς Νεολαίας (Γαῖμα Φλω-
ρίνης) ζητεῖ ἀμνηστίαν εἰς ἀποτάχτας καταδικασθέντας
ἐλαφρῶς συνειδήσει ὑπὸ στρατοδικαίων τῆς Ἑθνικῆς Ἀσφύνης.

— Ὁ Νικόλαος Ἀθανασίου παρκαλεῖ τὴν Συνέ-
λευσιν ὅπως διατάξῃ τὴν ἀρμοδίαν Ἀρχὴν καὶ τῷ παρκα-
λώτῃ ἐπειγόντως τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Παναπιστημίου κα-
τασχεθεῖσαν κλιμακίως καὶ παρκαλῶς οἰκίαν τοῦ πρὸ
τριετίας.

— Ὁ Συνεταγισμὸς ὀρυζοκαλλιέργειας Μετσόνης πα-
ρκαλεῖ τὴν Συνέλευσιν, ὅπως συστήσῃ εἰς τὰ Ὑπουργεῖα
Στρατιωτικῶν καὶ Ἐπιτιτισμοῦ ν' ἀγοράσωσι τὴν
προσφεθεῖσαν ποσότητα ὀρύζης ἐκ διακοσίων χιλιάδων
ἐκάδων, ἄλλως τε ὁ Συνεταγισμὸς κινδυνεύει νὰ διαλυθῇ.

— Ὁ Σύνδεσμος ἀποστράτων ὁπλιτῶν Χωροφυλακῆς
ζητεῖ ἐσθλίωσιν συντάξεως ὁπλιτῶν.

— Ἡ Μαρία χήρα Γεωργίου Ἰωσήφ (δικηγόρου) ἀπο-
βιώσαστος ἐκ πνευμονικῆς ὅτε μετέβη εἰς Ἑρζάκην ὡς δικα-
στικός ἀντιπρόσωπος κατὰ τὸ Δημιουργιστικὸν ζήτησιν
τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἀποζημιώσιν ἢ συντάξιν.

— Ἐπαγγεληματικὴ κἀτοιμασία Σύρου ζητοῦσι τὴν ἀντι-
κατάστασιν τοῦ νόμου περὶ κληροῦς πλοσόδου διὰ τὸ
δύσκολον τῆς τηρήσεως τῶν πρὸς τοῦτο βιβλίων.

— Ἐμπόροι Ἡρακλείου Κρήτης παρκαλοῦσι τὴν Συνέ-
λευσιν ὅπως μεριμνήσῃ καὶ ἀποζημιωθῶσι, κλητόν ἀπὸ
τοῦ 1916 δὲν ἐξήχθησαν ἐλευθέρως τὸ ἐμπόριόν των.

— Ὁ Νομάρχης Ἀργολίδος καὶ Κερυνθίας ὑποβάλλει κίτησιν
τῶν ἐν Προνοίᾳ Νεοπλίου παθόντων ἐκ τῆς θεοσημίας καὶ
χληλῆσθουσας αἰτουμένων τὴν παροχὴν βοηθήματος.

— Ὁ κ. **Ν. Θεοτόκης** (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης καὶ προσωρ.
ἐπὶ τῶν Νεοτιμῶν) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμου:

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1920 Ν. Δ.
περὶ κατακτητηρίων ἐξετάσεων τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Βασι-
λέως Πάυλου κλπ. καὶ τοῦ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1920 Ν.
Δ. περὶ βαθμολογίας τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Βασιλέως Πάυ-
λου δοκίμου σηματογράφου».

«Περὶ κωνιτισμοῦ, ἐξῆδων παρκατάσεως τῶν ἐν τῇ Νεο-
τικῇ βύσει Κωνσταντινουπόλεως ὑπηρετούντων ἁγιοματι-
κῶν, ὑπαξιωματικῶν, νεοτῶν κλπ.».

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ.
2222 νόμου, περὶ τελεματικῆς καταλήψεως καὶ ἀποζημιώ-
σεως χώρου εἰς θέσιν Σακχαρχαγὰ τῶν τέως δέμων Ἑ-
λευσίνος, Ἀθηναίων καὶ Πειραιῶς χρησιμοποιηθησούμενον
πρὸς ἀνέγερσιν Πολεμικοῦ Νεοστάθμου».

— Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** (Πρόεδρος Ὑπουργ. Συμβουλίου καὶ
Ὑπουργ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια
νόμου:

«Περὶ ἀπρόβλεπτων ἐξῆδων στρατοῦ καὶ

«Περὶ μεταθέσεως εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἀνδρῶν τοῦ
στρατευματος».

— Ὁ Πληρεξούσιος Σάμου κ. **Εἰ. Κώνστας** ὑποβάλλει πρό-
τασιν νόμου «περὶ ἀναγνωρίσεως τῶν ἀποφοίτων τοῦ ἱερο-
διδασκαλείου τοῦ Συλλόγου τῶν Μικρασιατικῶν «Ἀνατολῆς»
ὡς ἱσοτίμων πρὸς τοὺς ἀποφοίτους τῶν πρὸ τῆς νέας
διαρρυθμίσεως τριταξίων διδασκαλείων τοῦ Κράτους.

Ἀπαντα θέλουσι τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Πρόεδρος. Ἀνακρινῶ πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ἡ **Ἐπιτροπὴ** πρὸς ἔρευναν τῶν **ζημιῶν τῶν παθόντων κατὰ τὴν παρελθούσαν τριετίαν** κατηρτίσθη ὡς ἑξῆς:

Ἐξ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Π. Στράκας, ἐξ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας Κ. Πολυγένης, ἐξ Ἀρχαΐδας Σπ. Τσακνόπουλος, ἐξ Ἀρτης Εὐαγγ. Γαρουφαλιάς, ἐξ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας Γ. Μερκούρης, Α. Μπαρνέζος, Π. Γεωρίτσας καὶ Ι. Βατίστας, ἐξ Ἀχαΐας καὶ Ἠλίας Α. Κωνσταντίνος Ρούφας, Δ. Στεφανόπουλος καὶ Γ. Κρεστενίτης ἐκ Δράμας Μ. Ρούδης, ἐξ Εὐβοίας Α. Παλιολόγος, ἐκ Ζακύνθου Φιλ. Καρρέρ, ἐκ Θεσσαλονίκης Ν. Γερμανός, Ἀθ. Σουλιώτης Νικολαΐδης, Πέτρο Μαλάχ, Ἀγγ. Παπαζαχαρίου, Ἀμπ.τῇ Βένης Σεμπές καὶ Κ. Κότσιανος, ἐκ Κερκύρας Σπ. Βλάχωφτης, ἐκ Κερκυραίων Μιγ. Ἀν. Καθλιεράτος, ἐκ Κοζάνης Γ. Μπούσιος, ἐκ Κυκλάδων Ν. Καμπάνης, Θ. Σαῦρος καὶ Ἀ. Βιτάλης, ἐκ Λακωνίας Ν. Τσιρινιώτης καὶ Π. Κοσμάκος, ἐκ Λαρίσης Κ. Οἰκονομίδης, ἐκ Μεσσηνίας Ἀγ. Μισυρλῆς, ἐκ Σάμου Ἐπ. Κώνστας, ἐκ Σερρών Ἀθ. Ἀργυρός, ἐκ Τρικυλλίων Δ. Κουκουλέτσος, ἐκ Φθιώτιδος Ἀθ. Εὐταξίας καὶ Ν. Κρίστας, ἐκ Φλωρίνης Σ. Λιούμπης.

Ἡ δὲ Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς παρασκευῆς καὶ ἐξαγωγῆς τοῦ καπνοῦ κατηρτίσθη ὡς ἑξῆς:

Ξανθ. Μυρογιάννης, Π. Σαβῆς, Δ. Καρανός, Δ. Τζωρτζόπουλος, Ἀθ. Εὐταξίας, Δ. Χατζίσκος, Α. Καρατάλης, Δ. Κρεμαζής, Δ. Παναγιώτου, Ι. Χριστάνης, Ἀ. Ξωαννίδης, Ε. Γαρουφαλιάς, Γ. Καρπετιώπουλος, Κ. Τερτίπης, Ν. Βιλάμος, Κ. Μαρτύλης, Α. Ἀναγνωστάου, Ρετζέπ Χατζῆ Μεσάν, Σ. Γκατζαλένης, Ν. Παρίτσας, Ἀρῖφ Χαρούζ, Φ. Φλωρίδης, Κ. Φανίσιος, Μ. Ζακρεϊόπουλος, Ἀθ. Ἀργυρός, Ι. Χριστοδουλίδης.

Εἰσέρχεται κατόπιν ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων.

Αἰτῆσαι τοῦ πληρεξουσίου κ. **Γ. Καλδῆ** προτίθεται ἡ ὑπ' ἀριθ. 157 ἐρώτησις τοῦ πληρεξουσίου κ. Ἀγ. Σλήμαν χαρκτηρισθεῖσα ὡς προσωπικὸν ζήτημα, ἔχουσα ὡς ἑξῆς:

«Ὁ κ. **Αγ. Σλήμαν** παρακαλεῖ τὴν ἑξουσίαν κ. Ὑπουργόν τοῦ Ἐπισιτισμοῦ νὰ πληροφορήσῃ τὴν Συνέλευσιν τίνα μέτρα σκεπύει νὰ λάβῃ διὰ τὴν κατεχιδίωσιν τῶν

μετὰ τὸ ἔτος 1920 ἐξαγωγόντων ἐκ Μυτιλήνης, παρὰ τὴν ἀπαιτήσευν τῶν Ἀρχῶν, μέγαν ἀριθμὸν ἑλμίνων ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κ. Γεωργίου Καλδῆ, πληρεξουσίου καὶ τότε βουλευτοῦ Μυτιλήνης».

Ὁ κ. **Γ. Καλδῆς** λέγει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἐξαγωγῆς ἑλμίνων, ἀλλὰ περὶ μεταβάσεως ἀγωγῶν ἐκ Πλωμαρίου εἰς Αἴγυπτον πρὸς ἐργασίαν ἐπὶ ἐργασίαις χελώνων δραχμῶν πρὸς ἐπιστροφὴν παρ' ἐκείστῳ τούτων τοῦ ζῴου των, ζητηθείσης παρὰ τῆς Γεν. Διοικήσεως. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀγωγεῖς ἦσαν πένητες, ὁ ἀναφερόμενος ἀδελφός του διηκούσων τοὺς ἀγωγεῖς τούτους παρεσχών τὰς χρηματικὰς ἐργασίας καὶ πλέον οὐ παρακαλεῖ δὲ νὰ διαταχθῇ ἡ Γεν. Διοίκησις Μυτιλήνης νὰ σταλῇ τὰ σχετικά ἔγγραφα ἵνα καταφανῇ ἡ ἀλήθεια τῶν παρ' αὐτοῦ λεγόμενων, ἐκτρέχει δὲ τὴν λύπην του διότι ὁ ἐπερωτῶν ἔπειθε θυμῷ κακῶς ὡλὼν εἰσηγήσεων εἰσαγγῶν τοιαύτην ἐπερώτησιν.

Ὁ κ. **Ν. Καλαντζάκος** παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἀνάμειξις τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κ. Καλδῆ ἦτο ἀδικιολόγητος.

Γ. Καλδῆς. Μὲ συγχωρεῖτε ἐπεδύλλεσθαι προκειμένου περὶ εὐνοίας συμπολιτῶν μας μὴ, δυνάμενων νὰ καταβάλωσι τὴν χίτσουμένην ἐργασίαν καὶ ἐπιφυλάσσεσθαι νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸν ἀνὰ τῇ προσκομίσαι τοῦ σχετικοῦ ρακέλου.

Ὁ κ. **Γ. Χατζηγεωργίου** ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς Νικολάου Γουρπῆος βιομηχανοῦ Θεσσαλονίκης, λέγει ὅτι πρόκειται περὶ δραματικῶν γέροντος μὲ ἥρωα τὴν Ζυμβρικιάκην καὶ μὲ θύματα τὴν σύζυγον καὶ τὸ μικρὸν αὐτοῦ κοράσιον καὶ παρακαλεῖ νὰ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν, ἵνα λάβῃ γνώσιν καὶ διαταξῇ τὰ δέοντα πρὸς τιμωρίαν τοῦ δράστου, ἀπονεκρῶντος ἤδη τῆς Θεσσαλονίκης.

Οἱ κ. **Π. Φλώρος, Α. Παππαζαχαρίου, Κ. Στεργιόπουλος** καὶ **Κ. Φανίτοις** συνιστῶν ἀναφορὰν τοῦ Σωματείου τῶν ἀτηνοτρόφων Βεροῖκας.

Ὁ κ. **Φλώρος** ἀναπτύσσων τὴν ἀναφορὰν συνιστᾷ ν' ἀνανεωθῇ τὸ ἐνοικιστάσιον πρὸς προστασίαν τῆς ἀτηνοτρόφου καὶ τοῦ λαοῦ ἐποικένως τοῦ ποταύτου πορίζομενου ἐξ αὐτῆς.

Ὁ κ. **Παππαζαχαρίου** συμφωνῶν ὅπως ἀναγεθῇ τὸ ἐνοικιστάσιον συνιστᾷ νὰ ληρθῶσιν αἰσθητὰ μέτρα κατὰ τῶν ἐκμεταλλευτῶν ἐνοικιαστῶν τῶν κοινοτικῶν

λιθαδίων Λαγκαδῶν καὶ ἄλλων μερῶν, εἰς ἃ ἔχουσιν ἀναμιχθῆ καὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι.

Γ. Μπαλτατζῆς (Ἵπουργός). Παρκαλιῶ νὰ μοὶ δοθῇ ἐγγράφως ἡ καταγγελία, ὥστε νὰ ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα κατὰ τοιούτων ἐκμεταλλευτῶν.

Ὁ **κ. Στεργιόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι τὸ μόνον νομοθετικὸν μέτρον τὸ ληρθὲν πρὸς προστασίαν τῶν κτηνοτρόφων εἶναι τὸ τοῦ ἐνοικιοστασίου περὶ βοσκησίων γαιῶν. Παρκαλιῶ ἵνα μὴ σχηματισθῇ ἐπιτροπὴ, ἀλλὰ διὰ Β. Δικτάγματος τροποποιηθῶσι δικτάξεις τοῦ ὑφιστάμενου πρὸς μείζονα προστασίαν κτηνοτρόφων.

Ὁ **κ. Φανίτσιος** παρατηρεῖ ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαϊκότατον καὶ συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου διὰ τοὺς μεγάλους ἰδιοκτήτας, ν' ἀφελῶσι δὲ ἐλεύθερα τὰ κοινοτικὰ λιθαδία πρὸς προστασίαν τῆς κτηνοτροφίας, ἐξ ἧς θὰ ἐπέλθῃ καὶ ἡ ὑποτίμησις τῶν κρεάτων.

Ὁ **κ. Γ. Μπαλτατζῆς** (Ἵπουργ. Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικιοστασίου ἐπὶ τῶν βοσκησίων γαιῶν ἀπασχολεῖ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἵπουργείου τῆς Γεωργίας. Αἱ γνώμαι περὶ τῆς διατηρήσεως ἢ μὴ αὐτοῦ δὲν ἀπερυσσάλλωθησαν ἔτι. Ἐυρισκόμεθα πρὸ δύο ἀντιθέτων καὶ ἀλληλοσυγκρουομένων συμφερόντων, ἄρ' ἐνὸς τῶν συμφερόντων τοῦ ἰδιοκτήτου, ἐπιθυμούντος ν' ἀνακτήτῃ τὴν ἐλευθέραν διάθεσιν τῆς ἰδιοκτησίας του καὶ ἄρ' ἑτέρου τῶν συμφερόντων τῶν κτηνοτρόφων, ἀξιούντων νὰ διατηρηθῇ τὸ εὐεργετικὸν τοῦ ἐνοικιοστασίου, ἵνα μὴ ἐκ τῆς ἐλευθέρως ἐνοικιάσεως τῶν βοσκῶν προκύβῃ ὑπερβολικὴ αὔξησις, τῶν μισθωμάτων. Ἀλλ' ὑπὲρ τὰ συγκρουόμενα οὕτω συμφέροντα ὑπάρχει καὶ τὸ γενικώτερον κοινωνικὸν συμφέρον, ὅπερ δέον νὰ ληρθῇ ὑπ' ὄψιν, διότι ἐκ τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος κατὰ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν κατεύθυνσιν θὰ θιγῇ ἡ κοινωνία ἐντὺ συνόλῳ. Ἐνεκα τούτου συνέστηται ἐπιτροπὴ ἐξ ὑπαλλήλων τοῦ Ἵπουργείου τῆς Γεωργίας, ἧς θὰ παρκαλιῶται νὰ μετὰσχῶσι καὶ ἀξιότιμοι συνάδελφοι ἀντιπροσωπεύοντες ἐπαρχίας ἀμετώτερον ἐνδιαφερομένους εἰς τὸ ζήτημα, ἵνα αὕτη ἀποφανθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ κατ' ἀρχὴν ζητήματος, τῆς διατηρήσεως δηλονότι ἢ μὴ τοῦ ἐνοικιοστασίου, καὶ ἐπὶ τῶν ἐπενεγμένων μεταρρυθμίσεων καὶ μεταβολῶν, ἂν γένηται ἀποδεικτὴ ἡ διατήρησις τοῦ ἐνοικιοστασίου τῶν λιθαδίων. Τὰ περίμματα εἰς ἃ θὰ καταλήξῃ ἡ ἐπιτροπὴ θὰ ὀδηγή-

τῶσι τὸν Ἵπουργόν καὶ θὰ τὸν φωτίσωσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν καιρῷ θ' ἀνακοινωθῶσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν.

Οἱ **κ. κ. Α. Μάτεσις, Α. Μπουρνόζος καὶ Γ. Ἀναστασόπουλος** συνιστοῦσιν ἀναρροῶν τῶν κατόικων Δουλείας.

Ὁ **κ. Μάτεσις** ζητεῖ ν' ἀναδελθῇ ἡ ἀναρροὴ πρὸς περισυλλογὴν τῶν γενομένων ἀνακρίσεων.

Ὁ **κ. Αναστασόπουλος** λέγει ὅτι ἡκοίθη δεινὴ ὕβρις κατὰ τῶν Δουλειωτῶν ὡς προδωτῶν καὶ ἀπατριδίων ἐν μεσῷ τοῦ δικαστηρίου καὶ σὺνδριμὰ ἡκούσθη διαμαρτυρία. Παρκαλιῶ τὸν **κ. Ἵπουργόν** τῆς Δικαιοσύνης νὰ προσκομίσῃ τὰ περίμματα τῶν γενομένων ἀνακρίσεων.

Ὁ **κ. Ν. Θεοτόκης** (Ἵπουργός Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι θὰ φέρῃ ταῦτα εὐθὺς ὡς ληρθῶσιν.

Ὁ **κ. Α. Πετρακάκος**, ἐπὶ τῆς ἀναρροῆς τῶν κατὰδίκων τῶν κατωμένων ἐν ταῖς φυλακαῖς Σπαρτίας, παρκαλιῶ τὸν **κ. Ἵπουργόν** τῆς Δικαιοσύνης νὰ εἰσπράξῃ νομοσχέδιον πρὸς ἀπονομήν τῶν γαιῶν καὶ νὰ μὴ ἀναμνήνῃ τῆς γνώμης τῶν Συμβούλων.

Ὁ **κ. Ν. Θεοτόκης** (Ἵπουργός Δικαιοσύνης) ἀπαντᾷ ὅτι τὸ Συμβούλιον συνέρχεται δις τῆς ἐβδομάδος, καὶ θὰ ἱκανοποιηθῶσι τὰ δικαία παράπονα τῶν Σπαρτικῶν.

Ὁ **κ. Α. Στεφανόπουλος**, ἐπὶ τῆς ἀναρροῆς Σπηλ. Σταυροπούλου ἐργαστασιάρχου μακαρινοποιίας, παρκαπονν μόνον κατὰ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἵπουργείου Ἐπισιτισμοῦ, ἐπιταξίας ἄλλωρα μόνον τοῦ ἐργαστασίου του, παρατηρεῖ ὅτι ὑπάρχει μεγίστη ἔλλειψις ἀλεύρων ἐν Ἀχαΐᾳ καὶ Ἡλιδι ἐξαιρετικῶς καὶ παρκαλιῶ νὰ ληρθῶσι μέτρα ὅπως ἀποσταθῇ φροτὶον σίτου εἰς Πάτρας, ἐξετασθῶσι δὲ καὶ τὰ παράπονα τοῦ **κ. Σταυροπούλου**.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιεῖται καὶ ὁ **κ. Σταματόπουλος**.

Ὁ **κ. Π. Πρωτοπαππαδάκης** (Ἵπουργός Ἐπιτιτ.) ἀπαντᾷ ὅτι θὰ ἐξετασθῶσι τὰ παρκαπονν τοῦ **κ. Σταυροπούλου**. Ὅσον ἀρροῇ τὴν ἔλλειψιν ἀλεύρων, αὕτη προσέρχεται ἐκ τῆς βραδύτητας τῆς ἐλεύσεως τοῦ ἐρχομένου ἤδη σιτοφροτίου καὶ δι' αὐτὸν διέταξε, προσθέτει, ὅπως σταλῶσιν ἐπαρκὴ ἄλλωρα ἐκ Πειραιῶς, αὕτη καὶ ἐστάλησαν ἤδη.

Ὁ **κ. Γ. Γιαννόπουλος**, ἐπὶ τῆς ἀναρροῆς τῆς Εἰρήνης γάρας Ἀποστόλου Παππαδοπούλου, συνιστᾷ νὰ σταλῇ αὕτη εἰς τὸ ἀρμόδιον Ἵπουργεῖον.

Οἱ **κ. κ. Α. Μάτεσις, Κ. Δροσόπουλος, Ε. Μανρομμάτης καὶ Ι. Κούσουλας** συνιστῶσιν ἀναρροῶν τῶν ἀπο-

στράτων αξιωματικών των αποστρατευθέντων πρὸ τοῦ 1912.

Ο κ. **Δροσόπουλος** λαμβάνων, λέγει, ὅπ' ὅσον τὴν πραγματικότητα τῶν ἐθνικῶν ἰδεῶδων καὶ θεωρῶν, ὅτι αἱ ἐν λόγῳ ἀξιωματικοὶ ἀποτελοῦν τὸν σύνδεσμον τῶν ἐσθῶν παρὰδόντων, ὡς καὶ αἱ πρὸ αὐτῶν, συνιστᾷ ὡς μελετητὴν ἢ ἀναφορὰ καὶ ἀμειψιῶσιν αἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι ἀφιερώσαντες τὴν ζωὴν των ὑπὲρ τῆς πατρίδος, νὰ παύσῃ δὲ ἡ ἐγκαινισθεῖσα διαχείρισις μετὰ τὸ αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων μεταγενεστέρων ἀξιωματικῶν.

Ο κ. **Κούσουλας** συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἀναφορᾶς καὶ συνιστᾷ νὰ συσταθῇ ἐπιτροπὴ πρὸς κῶξιν τῶν συντάξεων καὶ τῶν ἐν λόγῳ ἀξιωματικῶν καὶ ὅλων τῶν ἄλλων δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐπὶ μιᾷ ἐνίκῃ ἀρχῇ, τῆς ἀπονουμῆς τοῦ δικαίου.

Προκειμένου μετὰ τοῦτο νὰ εἰσαχθῇ ἡ Συνελεύσις εἰς τὴν ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἐπερωτήσεων, ὁ κ. **Πρόεδρος**, ζητεῖ τὴν ἄδειαν τῆς Συνελεύσεως, ν' ἀναβληθῶσιν αὐταί, ἵνα εἰσαχθῇ καὶ αὐτὴ εἰς τὸ νομοθετικὸν αὐτῆς ἔργον.

Πληῖστοι πληρεξούσιοι ἐγείρονται διχμητρῶνται ἀξιοῦντες νὰ μὴ ἀναβληθῶσιν αἱ ἐπερωτήσεις.

Ο κ. **Ν. Σιράτος** λαβὼν ἐκ τούτου τὴν λόγον ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ λέγει, ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀναβάλῃ τὰς ἐπερωτήσεις ἀποτελούσας ἔργον, ἐλέγχου οὔτε δι' ἀποράσεως τῆς Συνελεύσεως. Καὶ εἰς, προσθέτει, ἐν θέλῃ νὰ ἐμιλήσῃ, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐμιλήσῃ. Παρκατῶ ὅμως, ἐξακολουθεῖ, ὅτι ἡ διαχείρισις τῶν ἀναφορῶν ὡς γίνεται ἀποβίνει μάταιον καὶ βλαπτικὸν ἔργον καὶ διὰ τοὺς ἀναφερομένους καὶ διὰ τοὺς ἐρωτῶντας. Προτείνει ὡς ἐκ τούτου ὡς ἡ Συνελεύσις ἀναθέσῃ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Συνελεύσεως Ἐπιτροπὴν νὰ ἐξεύρῃ τρόπον ὡς ἐξαντλῶνται αἱ ἀναγεγραμμέναι ἐν τῇ ἡμερ. Διατάξει ἀναφοραί. Συνιστᾷ δ' ὡς πρὸς τὰς ἐπερωτήσεις ὡς αἱ κ. Πληρεξούσιοι μὴ ἀναπτύσσουσιν ταῦτας καὶ προσωρικῶς, ἀφ' οὗ τὰς ἔχουσιν ἤδη ἀναγράψαι, πρὸς ἐξοικονόμησιν χρόνου.

Ο κ. **Ν. Δ. Δεβίδης** παρατηρεῖ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο, σπουδαιότατον ὄν, ἀπηχόλησεν εὐρύτατα τὴν Βουλὴν τῆς ἡς Δεκεμβρίου, ἡ ὁποία κατήρτισεν ἐπιτροπὴν, ἥτις ἐπεξεργάσθη καὶ κατήρτισε σχεδίων Κανονισμοῦ διευκολύνοντος τὸ ἔργον τῶν συζητήσεων ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων. Ἡμεῖς δὲ, λέγει, βλέπει ὅτι ἡ θύρα τῆς ἡμερ. Διατάξεως συνελθῶς εὐρίσκεται, προτείνει ὡς κατηρτισθῇ

Ἐπιτροπὴ εἰς ἣν νὰ ὑποβληθῇ ὁ παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς τῆς ἡς Δεκεμβρίου κατηρτισμένος Κανονισμός, ἵνα κατορθωθῇ νὰ ληρθῇ μέτρον πρὸς ἐξοικονόμησιν τῆς σπατάλης χρόνου τῆς γενομένης διὰ τὰς συζητήσεις τῶν ἀναφορῶν.

Ο κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι ὁ ἰσχύων Κανονισμός εἶναι ἐλεθριώτατος, φησιν ὅτι κύριον σκοπὸν ἔχει νὰ βοηθῇ τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὸ διοικητικὸν αὐτῆς ἔργον, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὸ νομοθετικόν, διὰ τὸ ὅποσον κυρίως καλοῦνται αἱ Βουλαί. Συμφωνεῖ διὰ τοῦτο μετὰ τοῦ κ. Δεβίδου, ὅπως χρησιμοπονηθῇ ἡ τότε γενομένη ἐργασία παρ' αὐτοῦ καὶ τοῦ κ. Δεβίδου ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ, ν' ἀρχίσῃ δ' ἀμέσως παρὰ τῆς Συνελεύσεως ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζητήσις χωρὶς νὰ γίνῃ νέα Ἐπιτροπὴ. Ἀνάγκη, προσθέτει, χάριν τῆς ἐπιβουλῆς τοῦ Σωματος νὰ παύσῃ ἡ ἀφειδῆς λογοκοπὴ ἡ γινομένη ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Ο κ. **Χ. Μητσόπουλος** ἀποκρούων τὰς προταθείσας γνώμας ὡς περιοριστικὰς τοῦ ἐλέγχου ἀναφέρει, πῶς διεξάγεται ἐν τῇ ἰταλικῇ Κοινοβουλίᾳ ἡ συζητήσις ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων, ἄνευ πολλῶν λόγων καὶ συζητήσεων, καὶ προτείνει ὅπως μιμηθῶμεν τὸν τρόπον ἐκεῖνον καὶ ἡμεῖς οὕτω τροποποιήσαντες κατ' ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως καὶ τὸν Κανονισμὸν τὸν ἰδικόν μας.

Ο κ. **Α. Τσουκαλᾶς** λέγει ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα εἶναι σπουδαιότατον, διότι πρόκειται νὰ κανονισθῶσιν αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως, καὶ διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι καλὸν ἦτοεν εἰσθαι ὅπως ἀναθεωρηθῇ ὁ Κανονισμός. Ἐν τούτοις διαφωνεῖ πρὸς τοὺς προαλλήσαντας, διότι ὁ κοινοβουλευτικὸς ἐλέγχος ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον καὶ σπουδαιότατον ἔργον τοῦ Κοινοβουλίου, ἐνθ' ὃν νομοθετικὸν ἔργον εἶναι δευτερεύον. Δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ νόμος οὔτε νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐρ' ὅσον δὲν θῇ ὑπάρχῃ ἐλέγχος κοινοβουλευτικὸς πλήρως ἀσκούμενος ὡς μόνον κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ἐκτροχιαζομένων δημοσίων ὑπαλλήλων. Καὶ εἰς πάντα τὰ Εὐρωπαϊκὰ Κράτη πάντες οἱ συγγραφεῖς τοῦτο δέχονται. Ἄλλως δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῇ, ὅτι ἡ ἐπὶ τετραετίαν τυραννία ἐδημιούργησεν ἀδικήματα στραφόμενα κατ' ἀτόμων καὶ καθ' ὁμάδων μεγάλων πολιτῶν, πρέπει δὲ νὰ θεραπεύσωμεν ταῦτα, ἐπομένως οὐχὶ ὀρθὸς ὁ περιορισμὸς τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου. Ἄλλως αἱ ἐρωτήσεις καὶ

ἀναφροσύνη οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἐλεγχος ὑπὸ ἑτερον τύπον ἐρ' ὅσον ἐπομένως ὑφίσταται ἀνάγκη ἐλέγχου, δὲν δύνασθαι ν' ἀποφύγωμεν τὰς ἐρωτήσεις. Οὐμιλεῖ ἐπὶ τῆς διαφοράς ἐρωτήσεων καὶ ἐπερωτήσεων καὶ καταλήγει, ὅτι δύναται ν' ἀνθεωρηθῇ ὁ Κανονισμός, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ περιστῇ ὁ ἐλεγχος.

Ο κ. Δ. Βοκοτόπουλος ἐσχυρίζεται ἐτι διὰ τοῦ περιορισμένου μέτρου ὅχι μόνον δὲν καταργεῖται ὁ ἐλεγχος, ἀλλ' εὐρίσκεται καὶ ἐξοικονομεῖται συνάμα χρόνος πολύτιμος. Καταργεῖται μόνον ἡ λογοκοπία.

Ο κ. Ν. Καλαντζάκος ἀπορεῖ πῶς προτάθη περιοριστικὸν μέτρον συζητήσεως τῶν ἀναφορῶν.

Ο κ. Ν. Δ. Λεβίδης ἀπαντῶν λέγει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ περιοριστικοῦ μέτρου, ὅπερ θὰ ἦτο ἀντίθετον πρὸς αὐτὸς τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος, πρὸς ὅς δὲν θὰ ἴσσευε, ἀλλὰ περὶ κέρδους χρόνου.

Ο κ. Καλαντζάκος συνεχίζων εὐρίσκει ὡς μόνον μέτρον θεακτεῖν νὰ μὴ ἐπιτρεπῶνται παραβιάσεις τῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ.

Ο κ. Ξενοφ. Στρατηγὸς λέγει, ὅτι, ὡς καὶ γὰρ παρεπονεθῇ, αἱ ἐρωτήσεις αὐτοῦ αἵτινες ὑπεβλήθησαν εὐρίσκονται, εἰς τὸ τέλος τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ἀντὶ νὰ προηγηθῶσι κατὰ τὴν συζήτησιν. Συμφωνεῖ πρὸς τοὺς παραγορεύσαντας προκειμένου νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος, ὅπως συζητῶνται ἐγκρίτως καὶ ὑπὸ τῶν κ. πληρεξουσίων ὑποβληθέντων ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.

Πρόεδρος. Ὑπακούσης εἰδικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Συνελεύσεως, ἐρωτῶ δέχεται ἡ Συνέλευσις ὅπως αἱ παρατηρήσεις καὶ αἱ προτάσεις τῶν κ. κ. Λεβίδη, Βοκοτόπουλου καὶ τῶν ἄλλων πληρεξουσίων ὑποβληθῶσιν εἰς αὐτήν, ἵνα τὰς λάβῃ ὑπ' ὄψιν.

Ο κ. Δ. Γούναρης (πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου) λαβὼν τὴν λόγον λέγει ὅτι τὰ ἔθροα 24 καὶ 23 τοῦ Κανονισμοῦ ἔχουσι καλῶς καὶ δὲν χρῆζουσιν ἀνθεωρήσεως, ὅτι ὅμως τούτων γίνονται κατὰχρησις ἐκαστοτε ὑπὸ τῶν κ. πληρεξουσίων, οἵτινες λαμβάνοντες τὸν λόγον ἐπὶ ἐκάστης ἀναφορᾶς δὲν περιορίζουσιν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ τοῦ εἰς αὐτὴν περιεχομένου, ἀλλ' ἐξ ἀφορμῆς τοῦ εἰδικοῦ θέματος τῆς ἀναφορᾶς ἀρχίζουσι συζήτησιν ἐπὶ γενικωτέρου θέματος, διὰ τὸ ὅπου εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητος καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Συνέλευσις ὅπως συζητήσῃ, καὶ οὕτως

ἀπόλλυται ὁ χρόνος μὲ ἀκόπου συζητήσεις χωρὶς κανὲν πραγματικὸν ἀποτέλεσμα. Διότι καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Συνέλευσις δὲν εἶναι παρεσκευασμέναι διὰ τοιαύτην συζήτησιν, ἡ ὁποία γινώσκον δι' ἐρωτήσεως ἢ ἐπερωτήσεως δύναται ν' ἀπασχολήσῃ σοβαρῶς τὴν Συνέλευσιν καὶ νὰ ὑπάρξῃ οὕτως ἐκ τῆς συζητήσεως ταύτης πραγματικὸν ὄφελος, καὶ διὰ τοῦτο συνιστᾷ εἰς τοὺς κ. πληρεξουσίους νὰ ποιῶνται χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων τῶν ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ παρεχομένων αὐτοῖς, τοῦ νὰ λαμβάνωσι τὸν λόγον ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν ἢ καὶ ἐπὶ τῶν ἐρωτήσεων ἀκόμη, καὶ οὐχὶ κατὰχρησιν, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι οὕτως ἡ Συνέλευσις θελεῖ χωρῆσαι πραγματικῶς ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς κανονικῆς καὶ ἐποφελῆς διὰ τὴν τύπον.

Ο κ. Π. Πρωτοπαππαδάκης (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν, καταθέτει τὴν ράκελον τῶν ὁνομάτων τῶν ἀπαιτηθειῶν ἐπὶ τῆς προκητῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ τοῦ 1917 μέχρι σήμερον, τὴν ζητηθέντι ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως.

Οἱ κ. κ. Χ. Μητσόπουλος καὶ Ι. Κούσουλας προτείνουσιν ὅπως τυπωθῶσι Γαλλιστὶ καὶ Ἑλληνιστὶ τὰ ὀνόματα καὶ διανεμηθῶσιν πρὸς ἀκριβῆ γνώσιν τῶν δεθέντων πασῶν.

Ἡ Συνέλευσις δέχεται τὴν πρότασιν.

Πρόεδρος. Ἐρωτῶ δέχεται ἡ Συνέλευσις ν' ἀναβληθῶσιν αἱ ἐπερωτήσεις:

Ο κ. Ν. Στράτος παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀναβληθῶσιν αἱ ἐπερωτήσεις, διότι εἶναι δικαιώμα τῶν μειονοψηφικῶν καὶ δὲν ἐξαρτάται ἐξ ἀποράσεως τῆς πλειονοψηφίας ν' ἀναβληθῶσιν ἢ μὴ. Φρονεῖ ὅτι, ἐὰν ἀναβληθῶσι καὶ εἰσέλθῃ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν Νομοθετικὴν Ἡμερησίαν Διατάξιν, τοῦτο θὰ εἶναι ἡ τελευταία φασὶ καὶ ἂν θὰ γίνῃ.

Ο κ. Π. Τσαλδάρης (Ὑπουργὸς Ἑσωτερικῶν) λέγει ὅτι πρέπει νὰ τηρηθῇ ὁ Κανονισμός. Καὶ ἐὰν εἰς ἐπικρατὴ νὰ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἐπερωτήσεων, δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀναβληθῶσιν αἱ ἐπερωτήσεις.

Εἰσέρχεται ἐννεκ τούτου ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Ο κ. Ξαν. Μανρομμάτης ἐπερωτᾷ δικτὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν δὲν ἀνεκρίνωσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν ἂν ἀπεραιοθῇ ὁ εὐρακισμὸς τῆς Ἐκτετακτικῆς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τίνος μέτρον ἔλαβε πρὸς

λαμπρότερον ἐπιτυχίαν τοῦ ἐορτασμοῦ· ἐπίσης τίνα μετρη-
ἔλαθε πρὸς μετακομιδὴν τῶν ὁσίων τοῦ Ἀλ. Ὑψηλάντου
ἐξ Οὐγγαρίας.

Ἀναπτύσσων καὶ προπορικῶς ὁ κ. πληρεξούσιος τὴν ἐπε-
ρώτησίν του λέγει τὰ ἐξῆς· Καίτοι ὀλίγοι ἡμέραι ὑπολεί-
πονται μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς Ἐκτονταετηρίδος ἀπὸ
τῆς Ἐπανάστασεως τοῦ 1821, οὐδεμία ἐπίσημος μνηεὶα ἐν
τῷ Ἐθν. Συνεδρίῳ ἐγένετο περὶ τοῦ ἐορτασμοῦ τῆς Ἐκτον-
ταετηρίδος καὶ περὶ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἡ Κυβερ-
νήσις πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐορτασμοῦ. Ἀναγνωρίζει τοὺς δια-
φόρους περισπασμοὺς τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰς ἐθνικὰς ὑπο-
θέσεις ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ τῆς ἀσχολίας αὐτῆς διὰ τὴν ἐσω-
τερικὴν περισυλλογὴν, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐορτασμός τῆς Ἑλληνι-
κῆς Ἐπανάστασεως καὶ ἡ δικημέτις αὐτοῦ ἀνὰ τὸν Κόσμον
ἐπικαίρως καὶ μεγάλως ἤθελε συντελεσεῖν εἰς τὴν εὐόδωσιν
τῶν ἐθνικῶν πραγμάτων. Καίτοι ἡ ἀνθρωπότης παρῆλκε-
ν ἀπὸ πάσης κλισηματικότητος καὶ διαγκωνίζεται ἀπὸ τῆς
δίψης τοῦ αἵματος εἰς τὴν δίψαν τοῦ χυμῆτος, πιστεύει ὅτι
δὲν ἐξέλιπον παντάπασιν καὶ ἄνθρωποι ἐνδιαφερόμενοι περὶ
τῆς ἐλευθερίας τῶν λαῶν.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις, λέγει, εἶναι τὸ μεγαλύτερον
γεγονός του παρελθόντος αἰῶνος, καὶ ὁ ἐορτασμός τῆς Ἐπα-
ναστάσεως τοῦ 1821 δὲν εἶναι ὑπόθεσις ἀποκλειστι-
κῶς ἑλληνικὴ οὐδὲ τῶν γειτόνων χριστιανικῶν λαῶν
τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου τῶν λαβόντων τὴν ἀρχὴν τῆς
ἐλευθερώσεώς των ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως. Εἶναι
ὑπόθεσις ἐνδιαφέρουσα σύμπαντα τὸν κόσμον, διότι ἡ ἐξέ-
γερσις τῶν Ἑλλήνων δὲν ἔθαυτε μόνον τὸ ξίφος τοῦ κατα-
κτητοῦ καὶ ἔδωκε τὴν ἀρχὴν εἰς καταρρεύσεις τῆς Τουρ-
κικῆς Αὐτοκρατορίας· συνετρίψε καὶ τὸ φεδρωτότερον, μι-
κρὸν ἀλλὰ τρομερὸν, λεπτὸν ἀλλ' ὑπουλόν· ἔθαυτε τὴν
κίχμην τῆς γραφίδος, δι' ἣς ἐγράφη ἡ συνθήκη τῆς Βιέν-
νης, δι' ἣς συνεβάλλοντο οἱ δυνάσται τῆς ἐποχῆς ἐκείνης
εἰς τὴν κατὰ πνίξιν καὶ πάσης σκέψεως πρὸς ἀπελευθέρωσιν
τῶν λαῶν. Καὶ κατεδείχθη αὐτως ὅτι ἡ θέλησις καὶ τὸ δι-
κκινεῖν ἐνὶ λαοῦ εἶναι μεγαλύτερα δυνάμεις, πρὸ τῆς ὁποίας
συντρίβεται πᾶσα ἀντίστασις. Καὶ ἔστω τοῦτο ὡς παρά-
δειγμα, ὡς ἐνθάρρυνσις διὰ τοὺς λαοὺς τοὺς ὀρεγομένους
τῆς ἐλευθερίας καὶ πλήρους ἀνεξαρτησίας αὐτῶν (χειρο-
κροτήματα).

Ἐν τέλει ὑπομνησθεὶς εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν ὅτι εὐρί-

σκονταὶ ἐν τῇ ξενίᾳ τὰ ὅσα τοῦ Ἀλεξ. Ὑψηλάντου καὶ
συνστῆ τὴν ἐγκαιρὸν μετακομιδὴν τῶν λειψάνων τοῦ
εὐγενοῦς τούτου τέκνου τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους.

Π. Τσαλδάρης (Ὑπουργὸς Ἑσωτ.). Ὁ ἐορτασμός τῆς
Ἐκτονταετηρίδος τῆς ἐθνικῆς πάλινγενεσίας βεβαίως
ἐπεβάλλετο νὰ γίνῃ ὡς ὅσον οἶόν τε μεγάλου πρεπῆς εἰς πᾶσαν
περίπτωσιν, ἀλλ' ἰδίως ἐπεβάλλετο ὑπὸ τὰς παρούσας
περιστάσεις. Πρὸς τὴν ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος τῆς Ἑλ-
ληνικῆς Ἐπανάστασεως, ἡ ὁποία ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν
εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, σήμερον περὶστανται καὶ ἕτεροι
γεγονότα καὶ ἴη τῆς μεγεθύνσεως τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία
σχεδὸν ἐπεράτωσε κατὰ τὴν μέγιστον αὐτοῦ μέτρος τὴν ἐθνι-
κὸν ἔργον. Δὲν θέλω προκαλεῖσθαι περὶ τῆς ἐορτῆς αὐτῆς
νὰ εἰπω ἄλλο τι, διότι πρόκειται περὶ μεγάλῃς ἐθνικῆς
ἐορτῆς καὶ βεβαίως ἡ ἀποδέλφωσιν εἰς τὴν ἐορτὴν αὐτὴν
ἀνεξαρτήτως ἄλλων ἐσωτερικῶν περιπετειῶν, τῆς ὁποίας
ἡ ἀρχὴν νὰ τὰς εὖρη ἀπεσβεσμένως ἡ ἐορτὴ τῆς ἐθνι-
κῆς πάλινγενεσίας. Ἀλλὰ γνωρίζετε, κύριοι, ὅτι ὅλαί αἱ
περιστάσεις ἐκείναι, αἱ ὁποῖαι παρενέπεσαν, παρενέβαλον
προσκόμματα ἐκινῶ διὰ τὴν μεγάλου πρεπῆς πνευματικὴν
τῆς ἐθνικῆς Ἐκτονταετηρίδος. Ἐγὼ ὅπ' ὅψαι μου διὰ τὴν
ἐορτὴν αὐτὴν νόμον, ὁ ὁποῖος ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς παρελ-
θούσης Βουλῆς, ὑπάρχει δὲ καὶ σχετικὸν διάταγμα, ἐπὶ τῇ
ράσει τοῦ ὁποίου συνστάθη ἡ ἐπιτροπὴ. Ἐξήτησα ἐκ τῆς
ὕπηρεσός τοῦ Ὑπουργείου νὰ πληροφορηθῶ τί συνετελέσθη
ἀπὸ τοῦ ἔργου διὰ τὸ ὅποιον προέβλεψεν ὁ νόμος καὶ τὸ διά-
ταγμα, διὰ τὸ ὅποιον καὶ διατέθη 1,000,000 ἐκ τοῦ Προ-
πολογισμοῦ. Δὲν εὗρον ὡς τίποτε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του
Ὑπουργείου εἰμὴ μόνον μίαν ἀνακορὴν ἐνὸς ἐκ τῶν μελῶν
τῆς ἐπιτροπῆς, ὑποβληθεῖσαν ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸν σχη-
ματισμὸν τῆς παρούσης Κυβερνήσεως, ἡ μᾶλλον τῆς προ-
κατόχου, καὶ ἡ ὁποία ἔλεγεν, ὅτι τὸ μέλο· ἐκεῖνο δὲν θέλει
τοῦ λοιποῦ νὰ μετέχῃ εἰς ἐπιτροπὴν ἀδρανοῦσιν. Αἱ πλη-
ρωροὶ αὖ τὰς ὁποίας περαιτέρω ἐξήτησα μοὶ εἶπον, ὅτι δὲν
ἐγένετο τίποτε, καθίσουν δ' ἐπληρωροῦσθαι ἐπίσης οὔτε ἐκ
τοῦ ἐκατομμυρίου ἐκείνου διετέθη τι. Ὑπὸ τῆς περιστάσεως
αὐτῆς εὐρέθην εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ προνοήσω περὶ συστάσεως
νέας ἐπιτροπῆς. Ἡ σύστασις μιᾶς τοιαύτης ἐπιτροπῆς δὲν
εἶναι καὶ ἔργον τίσον ἄπλου, διότι πρέπει νὰ ληρῇ πρόνοια
ὥστε ἐν αὐτῇ νὰ περιλαμβάνωνται ὅλα τὰ ὄνυμα ἐκεῖνα
τὰ ὁποῖα ἐκπροσωποῦσι τοὺς μεγάλους ἐκείνους ἥρωας, οἱ

ὅποῦτοι συνέτειναν διὰ τῶν θυσίων καὶ τοῦ αἵματός των νὰ μὴς δώσωσι τὴν ἐλευθερίαν, ἔπρεπε δὲ νὰ περιλάβω καὶ ἄλλα πρόσωπα παριστῶντα τὴν νέαν γενεάν καὶ πρόσωπα τὰ ὅποια θὰ ἔσχον ἱκανὰ νὰ ὀργανώσωσι τὴν ἐπιτροπὴν. Ἐπὶ τῇ βάσει τούτων συνέστησα ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ἐσρατσμὸν. Ἐξ αὐτῆς πρὶναιτὶ νὰ συγκαταθῇ ἡ ὀργανωτικὴ ἐπιτροπὴ διὰ νὰ προβλέψῃ διὰ τὸ περαιτέρω ἔργον. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ χρόνος μέχρι τῆς 23ης Μαρτίου εἶναι πολὺ βραχύς καὶ βεβαίως κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ συντελεσθῶσιν εἰρηλ. ἐλάχιστοι ἀπὸ ἐλπίαν τὰ ὅποια θ' ἀποκρίσῃ ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τὴν ἐσρατσμὸν θὰ γίνῃ οὕτως εἰς μεγαλοπρεπῆς ἐσρατσμὸς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, θὰ θεωρηθῇ δὲ ὅλον τὸ ἔτος ἐσρατσμὸν καὶ θὰ ληρῶσι διάφορα μέτρα ἵνα καὶ ἡ 23η Μαρτίου ἐσρατσθῇ μεγαλοπρεπῶς καὶ συγχρόνως προκηρῶσιν μνημεῖά των εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἐσρατσμοῦ αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Ἀριστοτέλης Φωτήλας** λέγει ὅτι ὁ ἐσρατσμὸς τῆς Ἐκτονταετηρίδος ἀποτελεῖ ἐθνικὴν ἀνάγκην καὶ δι' ὅσα ἐθνικὰ ἔργα πρὸς ἀπελευθέρωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐπετελέσθησαν καὶ διὰ τὴν νίκην τῆς 1 Νοεμβρίου, ἥτις κατέδειξεν ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εἶναι ἕτις ὅλων τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἀνταρτίων προσδοκιῶν, προτείνει δ' ὅπως ὁ ἐσρατσμὸς μὴ περιορισθῇ εἰς μίαν ἀλλ' εἰς τρεῖς ἡμέρας, ὑποδειχθῇ δὲ εἰς τὴν Α. Μεγαλειότητα τὸν Βασιλέα νὰ μετὰβῃ εἰς Κελλάςβρυτα, ἐκεῖ ὅθεν ἐξεπήδησεν ὁ σπινθὴρ τῆς ἐλευθερίας καὶ κατὰ συνέπρῃν ὁ προζιῶντος τύραννος.

Ὁ κ. **N. Δ. Λεβίδης** ἀποκρούει τὴν πρόπιν τοῦ κατὰ τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὸν ἐσρατσμὸν τῆς Ἐκτονταετηρίδος καὶ προτείνει ν' ἀνταρτῇ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως εἰς τὴν κ. Πρόεδρον νὰ σχηματίσῃ ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν διαφόρων Κομμάτων καὶ ἐπὶ κεφαλῇς ταύτης νὰ τεθῇ τὸ Κράτος, ἵνα οὕτω δοθῇ ἐπιστημὴ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν. Φρονεῖ δ' ὅτι πρέπει νὰ μετὰσχῶσι ταύτης καὶ οἱ ἀπόγονοι τῶν λογίων καὶ τῶν μεγάλων κληρικῶν τοῦ ἀγῶνος ὡς καὶ ἀπόγονοι τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Ἐπαναστάσεως. Νομίζει δ' ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἡ κατὰ τῆς ἐπιτροπῆς ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ πρέπει νὰ εἶναι συμπληρωμὴ τῆς ὅλης κατὰ τῆς ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Ξενοφῶν Στρατηγὸς** φρονεῖ ὅτι πρέπει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν νὰ μετὰσχῶσιν ὅλοι οἱ ἐκπροσωποῦντες τὴν ζωὴν τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν Ἐκτονταετηρίδα. Συνιστᾷ νὰ ἰδρῶσιν μετὰ μνημεῖα, ἐθνικὰ, πολεμικὰ, πνευματικὰ κλπ.,

ἵνα ἀποτελέσωσι σταθμὸν τῆς ἐλληνικῆς σταδιοδρομίας. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι πρέπει πρῶτον νὰ ἐκτεθῶσιν αἱ σκεψαὶ τῶν ἀρμοδίων πρὸς μεγαλοπρεπέστερον ἐσρατσμὸν τῆς Ἐκτονταετηρίδος.

Ὁ κ. **T. Μπότσαρης**, ἀπόγονος, λέγει, τῶν Μπότσαρῶν, παρρησεῖ ὅτι πρὶν ἢ παρρησεῖσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς Σμύρνης, τῆς Βορείου Ἡπείρου καὶ τῶν Δωδεκανήσων δὲν θὰ ἦτο ὅρθον νὰ γίνῃ ὁ ἐσρατσμὸς, ἀλλὰ ν' ἀναβληθῇ. Δὲν πρέπει ἡμεῖς νὰ δώμεν, τῶν οἰκίων τῶν ἄλλων ἐμπροκρινόμενοι.

Ὁ κ. **Φωτήλας** λέγει ὅτι λυπεῖται καὶ αὐτὸς διότι δὲν παρρησῶνται ἐνταῦθα οἱ ἀντιπρόσωποι ἄλλων τμημάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀλλὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἀφορμὴ ἀναβολῆς, διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ τανισθῇ ὅτι ὁ λαὸς οὗτος ὁ ἀγωνισθὲς διὰ τὴν ἐλευθερίαν του δικαιοῦται νὰ τύχῃ ἱκανοποιήσεως σήμερον ἐκεῖ ὅπου ἡ τύχη τῶν αὐτῶν κρίνεται.

Ὁ κ. **I. Κούσουλαι** προτείνει τὴν ἀναβολὴν τοῦ ἐσρατσμοῦ καὶ συμφωνεῖ μὲ τὴν γνώμην τοῦ κ. Στρατηγῶ.

Ὁ κ. **Σουλῶντης Νικολαΐδης** ἀπορεῖ πῶς ὁ κ. Μπότσαρης ἐλησμονήσῃ τοὺς ἥρωας τοῦ 1821 καὶ ἐκλήθῃ μόνον τῶν παρόντων καὶ ἀπόντων.

Ὁ κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος** λέγει ὅτι λόγοι εὐλαθείας πρὸς τὴν γῆραιον κ. Μπότσαρην δὲν ἐπιτρέπουσιν εἰς αὐτὸν νὰ ἐκταθῇ, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παρρησῶνται τὸ κατὰ τὸν πρὸς τοὺς ἥρωας τοῦ 1821, ὡς δὲν εἶναι δυνατόν οἱ σημερινοὶ νὰ μὴ ἐσρατσῶσι τὴν ἐλευθερίαν, ἥτις εἶναι ἐγγρήσις ὅτι καὶ οἱ λοιποὶ ἀλύτρωτοι θὰ συνεσρατσῶσι ταχέως τὴν ἀνεξαρτησίαν των. Ἀς γρηγορήσῃ καὶ ἡ ἀποβλέπουσα πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν, ὅστις εἶναι μία ἐγγρήσις περὶ ταχυτέρως ἀπολυτρώσεως των.

Ὁ κ. **Ἀναστ. Μπακάλμπασης** μετὰ χαρῆς, λέγει, δέχεται ὡς ὀρεξὶ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἀγάλλεται διότι θὰ δοθῇ εὐκαιρία εἰς τοὺς ὀρεξῆς τοὺς ἐν τῷ περιθωρίῳ τῆς Ἑλλήν. Ἱστορίας ἐπὶ τίς οὐκ ἀδύνατος νὰ ἐκφράσωσι τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν πρὸς πάντας τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀγωνισθέντας καὶ ἀγωνιζομένους. Ἀλλ' ἐπειδὴ, παρρησεῖ, οἱ ὀρεξῆς εὐρίσκονται ἀκόμη ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Μ. Ἀσίας ἀγωνιζόμενοι, θεωρεῖ

καλὸν νὰ προτείνῃ τὴν ἀνάδοχὴν τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ἐκκτονταετηρίδος. Ἀντὶ τοῦ ἑορτασμοῦ δὲ προτείνει νὰ μελετηθῇ τὸ ἔργον ὅλων τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐργασθέντων ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας, νὰ συγγραφῇ ἔπειτα καὶ νὰ τυπωθῇ βιβλίον καὶ νὰ διανεμηθῇ κατὰ χιλιάδας εἰς ἅπαντας τὸν Ἑλληνισμόν, ἵνα γνωρίσῃ ἕκαστος ἡμῶν τίνες ὑπερστέλι προσεφέρθησαν ὑπὸ τούτων εἰς τὴν Περσίδα.

Ὁ κ. **A. Μάτσεις** φρονεῖ ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ περὶ ἑορτασμοῦ καθ' ὅλον τὸ ἔτος θὰ παράσχω τὴν ἀπαιτούμενον χρόνον πρὸς διεξχώρησιν τῶν δικηρῶν σημείων τῆς ἑορτῆς. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ πρόγραμμα τῶν ἐορτῶν λέγει ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς 25 Μαρτίου ὑπερῆξεν ὁ κερπὺς τῆς κατεργασίας τεσσάρων ἰσοκλήρων κλάδων καὶ σπανὶς θὰ τὴν μῆσωμεν τὴν μνήμην τῆς ἀμετρήτου στρατιᾶς τῶν γνωστῶν καὶ ἀγνωστων ἡρώων καὶ μαρτύρων, ὡς πρῶτον καὶ ἡγέτην αὐτῶν θὰ μνημονεύσωμεν τὴν πρῶτον κλάδον πεσόντα Βασιλέα Κωνσταντῖνον Παλιολόγον.

Ὁ κ. **Φ. Δραγούμης** παρατηρεῖ ὅτι καὶ εἰ ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ Ὁρῆες θὰ χωρῶσι διὰ τὴν ἑορτάσειν τῆς Ἐκκτονταετηρίδος.

N. Στράτος. Νομίζω, κύριοι πληρεξούσιοι, ὅτι ἡ ἑορτὴ εἶναι ὁρῶν νὰ ὑποδικισθῇ εἰς δύο μέρη. Ἐχομεν μίαν ἑορτὴν ἀναμνηστικὴν τῆς ἡμέρας τῆς ἀνάξσεως τοῦ μεγάλου ἀγώνος, ἐκ τοῦ ὁποῦ προήλθον ἡμεῖς ἐλευθεροὶ ἀλλὰ καὶ ἐντολολόγοι μεγάλων ἐντολῶν, ἔχομεν ἄρ' ἑτέρου τὸ σπάδιον νὰ ἑορτάσωμεν τὴν Ἐκκτονταετηρίδα τῆς ιδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, ὅπερ ἀπετελέσθη πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐντολῶν τοῦ Γένους. Οὕτω νομίζω ὅτι θὰ εἶναι δυνατόν καὶ κατὰ τὸ πρᾶγον ἔτος, ἥτοι κατὰ τὴν προσεχῇ Μάρτιον, νὰ ἑορτασθῇ ἑορτὴ ἀναμνηστικὴ τῆς ἡμετέρας ἀνεξαρτησίας, κατὰ τὴν προσήκοντα δὲ χρόνον νὰ ἑορτασθῇ ἡ Ἐκκτονταετηρίς τῆς ιδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου καὶ ὁ ἑορτασμός ταύτης φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ καθ' ὃν χρόνον εἶπεν ὁ κ. πληρεξούσιος ἐκ Κερκύρας. Ἐορτάζοντες τὴν Ἐκκτονταετηρίδα ἀπὸ τῆς ιδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου θὰ ἑορτάσωμεν ταύτην κατὰ τρόπον εἰκονίζοντα καὶ εἰς τοὺς ἔξω Ἑλληνας καὶ εἰς τὸν Διεθνῆ κόσμον τί ἐξτετέλεσε τὸ Βασίλειον τοῦτο ἀπέναντι τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν ἐντολῶν τὰς ὁποίας παρέσχον εἰς αὐτὴν οἱ πρόγονοι ἀπελευθερωταί. Νομίζω ὅτι οὕτως ὑποδικιζοῦντες τὸ πρᾶγμα θὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἑορτα-

σμοῦ καὶ θὰ καθορίσωμεν ὡς τὴν ἑορτὴν ἐπιδείξωσι οἱ αἱ τῆς συγγένου προόδου καὶ ἀκμῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, τὸν ἑορτασμόν δὲ τούτον θὰ πανηγυρίσωμεν τελείως καὶ πλήρως ἀπὸ τοῦδε, μεμινῶντες ἀπὸ τοῦδε, συνιστῶντες τὴν δέουσαν ὀργανωτικὴν ἐπιτροπὴν καὶ ἀπὸ τοῦδε παρέχοντες εἰς αὐτὴν τὰ μέσα, ἵνα ἡ ὀργάνωσις τοῦ πανηγυρισμοῦ γίνῃ πλήρης καὶ χρησιμεύσῃ οὕτως οὐ μόνον ὡς ἀναμνηστικὴ ἑορτὴ ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπιδείξις τῆς οἰκῆς ἀκμῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου. Ἀν δὲ κατὰ τὸ πρᾶγον ἔτος ἔχομεν νὰ τελέσωμεν μίαν ἀναμνηστικὴν ἑορτὴν τῆς ἡμέρας τῆς ἀνάξσεως τοῦ μεγάλου ἀγώνος, ἔχομεν ὑποχρέωσιν τὴν ἑορτὴν ταύτην νὰ τελέσωμεν πρὸς μνημὴν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον, αὐστηρῶς καὶ μόνον, τῶν μεγάλων μορῶν ἐκείνων, στρατιωτικῶν, πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν, καὶ τῶν μεγάλων κασιδιῶν ἐκείνων τῶν ὁπλιτῶν, οἵτινες ὑπερέβησαν ὑπὸ τῆς διαταγῆς αὐτῶν, οἵτινες διὰ τῆς αὐτοθυσίαις αὐτῶν παρέδωκαν εἰς ἡμᾶς Ἑλλάδα ἐλευθερίαν. Ἐχομεν ἀνάγκην καὶ εἰς τοῦτο θὰ μοι ἐπιτρέψῃ ὁ σεβαστός μοι πληρεξούσιος Ἰωαννῖνων ἔχομεν ἀνάγκην νὰ τελέσωμεν τὴν ἑορτὴν ταύτην καὶ οὐδὲν κώλυμα ὑπάρχει.

Δὲν ἔδομεν οὕτε χορεύομεν οὕτε θὰ ἑορτάσωμεν τοιαύτον γεγονός. Ἐχομεν καθῆκον πρῶτον νὰ μνημονεύσωμεν τοὺς πεσόντας καὶ τοὺς δούσαντας. Ἀρ' ἑτέρου ἡ ἑορτὴ ἡ σημερινὴ τῆς Ἐκκτονταετηρίδος ἐνέχει δύο ἀπόψεις τιμῆς. Ἡμεῖς, ἡ τρίτη γενεὰ ἀπὸ τῆς ἐπανάστασεως, ὑπερήρκασι δυνάμεθα ν' ἀντίσωμεν τοὺς ἥρωας ἐκείνους, οἵτινες ἔδωκαν εἰς ἡμᾶς τὴν ἐλευθερίαν, διότι τὴν ἐντολὴν τὴν ὁποίαν παρέσχον ἡμῖν ὡς δημιουργήματα τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας δὲν κατησχύνσαμεν, ἀλλ' ἐξετετέλεσαμε αὐτὴν ἕκαστος ἐν τῷ μέτρῳ τῆς ἰκανότητος αὐτοῦ. Εἴμεθα ἀπόγονοι, οἵτινες δυνάμεθα ὑπερηράνως ν' ἀντιμετωπίσωμεν τὴν ἐντολὴν τῶν προγόνων ἡμῶν, διότι παρελάβομεν τὴν Ἑλλάδα ὅταν παρέδωκαν ἡμῖν οἱ πρόγονοι ἐλευθερωταί καὶ σήμερον ἐμρανίζομεν αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ διεθνοῦς κόσμου Ἑλλάδα μεγάλην. Ἀπέναντι δὲ τῶν τμημάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἅτινα μένουσιν ἔτι ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας, τελούντες τὴν ἀναμνηστικὴν ἑορτὴν παρέχομεν εἰς αὐτὰ μείζονα ἔτι τὴν ἐνίσχυσιν καὶ μείζονα ἔτι τὴν κύρωσιν τῶν ἐλπίδων αὐτῶν, ὅτι τὸ μικρὸν Βασίλειον, τὸ ὁποῖον ἀνέλαβε πτωχόν, ἐκτετραχλησιμένον καὶ ἀσθενὲς ἐφθασεν ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ αὐτοῦ διαστήματος νὰ

εμπληρώσει τὴν ἐντολὴν ταύτην, ἐντολὴν γυμναστικὴν, ἐντολὴν τὴν ὁποίαν ἀνέλαβε μικρὸν ἀπέναντι τῆς μεγάλου-τέρας μερίδος τῆς Φυλῆς. Ἐξετέλεσε τὴν ἐντολὴν ταύτην τὸ Βασιλεῖον τοῦτο καὶ σήμερον εἶναι ἰκανώτερον κατὰ πολὺ νὰ ἐκτελέσῃ καὶ τὸ ὑπόλοιπον μέρος τῆς ἐντολῆς. Ἡ δὲ εἶναι λοιπὸν ὁ ἐφορτασμός τῆς Ἐκκτοντατηρίδος ὁ ἀρχαῖος τῶν ἐλπίδων, ὅτι τάχιστα θ' ἀνατεῖται ἡ ἡμέρα τῆς πλήρους ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως.

Κατὰ τοῦτο λοιπὸν νομίζω ὅτι καὶ ὀρθὴν καὶ δίκαιον ἢ εἶναι τὴν ἐφορτὴν νὰ τελεσθῇ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις καὶ ὀρθότερον καὶ λυσιτελέστερον ἢ εἶναι νὰ δικιζέσθῃ τὴν ἐφορτὴν εἰς οἷα εἶπαν δύο τμήματα. Ἐρ' ὅσον ὅπως οὕτω πρόκειται νὰ ἐφορτασθῇ, ὀρθὴν ἢ εἶναι τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐφορτῆς ταύτης ν' ἀνέλθῃ τὸ σῶμα διὰ ψηφισματος αὐτοῦ καὶ οὐχὶ διὰ Δικταγματος. Θέλει συντελεσθῇ εἰς μείζονα ἐκδήλωσιν τῆς πελεσθησομένης σήμερον ἐφορτῆς καὶ μετὰ ἐκτελεσθῇ τελεσθησομένης, καὶ ἀναλάβῃ ταύτην αὐτὸ τὸ σῶμα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, τὸ μόνον ἀρμόδιον ὡς ἐνασκούν τὴν ἐθνικὴν κυριαρχίαν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ο κ. **Πρόεδρος**, κηρύσσειν παραποθέσθαι τὴν συζήτησιν, ἐρωτᾷ τὴν Συνέλευσιν, ἂν δεχεται τὴν ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου κ. Ν. Δ. Λεβίδη πρότασιν.

Ο κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Συνέλευσις διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Στράτου ὑποβληθεῖσαν πρότασιν ὡς ἀπωτέραν.

Ο κ. **Ν. Δ. Λεβίδης** λέγει ὅτι εὐθεθεῖς πρὸ τοῦ καταρτισμοῦ ἐπιτροπῆς ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ ὑπέβαλε τὴν περὶ καταρτισμοῦ ἐπιτροπῆς πρότασιν του ὑπὸ τὴν ἑννοίαν ὅπως αὕτη συνεργασθῇ μετὰ τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ καταρτισθείσης ἢ καταρτισθησομένης. Ἐάν ὁ κ. Υπουργὸς δεχθῇ ὡς ἀπωτέραν τὴν πρότασιν τοῦ κ. Στράτου, δηλοῖ ὅτι οὗτος ἀποσύρει τὴν πρότασιν αὐτοῦ.

Π. Τσαλδάρης (Υπουργός). Παρακαλῶ νὰ διατυπωθῇ ἡ πρότασις τοῦ κ. Στράτου.

Ν. Στράτος. Ἐγὼ ὑπέβαλον πρότασιν πρὸς καταρτισμὸν ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς, ἵνα κανονίσῃ τὰ τοῦ ἐπιμνημοσίνου πανηγυρισμοῦ τῆς ἐθνικῆς ἐφορτῆς, παρασκευάσῃ δὲ τὸν ἐφορτασμὸν ἀπὸ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Ο κ. πληρεξούσιος ὑπέ-

βαλε πρότασιν, ὅπως ἡ Συνέλευσις ψηφίσῃ ὡς ὀρθὴν τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἑλληνικὴ κατὰ τὸν εἰρηστικὸν καὶ θεῖον τὴν θεμελίωσιν τῆς ἀνακατήσεως τῆς ἐλευθερίας ταύτης, εἰς τὴν ὁποίαν ὅπ' αἰώνων μετὰ κόπου ἔτεινον. Ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς ἡμέρας ταύτης εἶναι κεκοιμημένος ἀπὸ τὴν συνείδησιν τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων. Ἡ Συνέλευσις κατ' ἐπιταγὴν συγκαλεῖται ἐδρεύοντα ἐνταῦθα, ἵνα τὰ θεμελίωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, τοῦ ὁποῦ τὰς βέλτερας ἐκείνης πρὸ ἐκείνων ἐτῶν θεῖον, στερεώτερον θέσῃ, ἡ Συνέλευσις αὕτη, ἐκπροσωποῦσα τὴν συνείδησιν τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων ὡς ἐμὴν ἀντιπροσώπων, ὅτι προσδίδει ἐκδήλωσιν τὸ κύριον αὐτῆς. Βεβαίως δὲ ἡ συντελέσει εἰς τὴν πανηγυρικώτεραν ἐκδήλωσιν τοῦ αὐθιγμοῦ ταύτου τοῦ ἐφορτασμοῦ τῆς Συνελεύσεως, διὰ τοῦ ὁποῦ ἡ ἀπερχομένη εἰς αὐτὴν τὸ δυνατόν πανδημότερος τρόπος τοῦ ἐφορτασμοῦ τῆς μεγάλης ἐφορτῆς. Ἐπομένως ἡ Συνέλευσις δύναται νὰ προβῇ εἰς ψήφισμα, διὰ τοῦ ὁποῦ ἡ πρὸς τὸ μέσον πρὸς πανδημότερον πανηγυρισμὸν τῆς Ἐκκτοντατηρίδος, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ληθισθῇ, ὅτι μὲς χωρίζει ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐλάχιστος χρόνος· ἐπομένως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιληθῇ τοῦ ἔργου ἡ Συνέλευσις διὰ τοῦ καταρτισμοῦ μίαν ἐπιτροπῆς, τῆς ὁποίας ἡ κατάρτισις, ἡ συγκατάθεσις καὶ ἡ ἐναρκῆς τῆς ἐνεργείας αὐτῆς ἢ ἀπαιτήσῃ ἡμέρας τινάς.

Δὲν εἶναι δυνατόν, λέγω, νὰ ἐπιληθῇ ἡ Συνέλευσις τῆς ἐκτελέσεως τοῦ πανηγυρισμοῦ ταύτου. Ὁ πανηγυρισμὸς θὰ γίνῃ διὰ τῶν ὁργάνων τοῦ Κράτους, τῶν ὁποίων τὰς ἐργασίας θὰ διευθύνῃ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἐκ καταλλήλων προσώπων πρὸς τοῦτο καταρτιζομένη. Ἐάν δ' ἡ Συνέλευσις θέλῃ νὰ καταρτίσῃ ἐπιτροπὴν, ἵνα αὕτη ἰδιαίτε- ρως ἐκπροσωπήσῃ τὴν Συνέλευσιν κατὰ τὸν πανηγυρισμὸν, βεβαίως δύναται νὰ τὸ πράξῃ. Ἐάν δηλαδὴ θέλῃ νὰ ἐλεῖξῃ ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία νὰ κανονίσῃ τὸν τρόπον, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Συνέλευσις θὰ συμπράξῃ εἰς τὸν πανηγυρισμὸν τοῦτον, βεβαίως δύναται νὰ τὸ πράξῃ· ἀλλ' ἐάν ἡ Συνέλευσις ὡς σῶμα ἤθελεν ἐπιληθῇ νὰ κανονίσῃ αὕτη τὴν διεργάνωσιν τοῦ πανηγυρισμοῦ, φοβούμαι, ἢ μᾶλλον εἶμαι βεβαίως, ὅτι καταδικάζει τὸ ἔργον τοῦ πανηγυρισμοῦ ταύτου, αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ δυσχερές, ἐνεκα τοῦ βραχυτάτου διαστήματος, τὸ ὁποῖον ὑπολείπεται, εἰς ἀσφαλὴ σποτυχίαν. Εἶμαι λοιπὸν τῆς γνώμης νὰ προβῇ ἡ Συνέλευσις εἰς ἀπόφασιν περὶ τῆς

ὅσον ἔνδρα πανηγυρικώτερος τελέσεως τοῦ πανηγυρισμοῦ τούτου τῆς Ἐκκτονταετηρίδος, κατόπιν δ' ἡ Συνέλευσις νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκλογὴν ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία νὰ μελετήσῃ τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον αὕτη αὕτη ἡ Συνέλευσις θὰ συμπράξῃ κατὰ τρόπον συντελεστικώτερον εἰς τὸν πανηγυρισμὸν τούτον, καὶ κατόπιν ἡ Συνέλευσις θὰ συμματάσῃ, ὡς ἀκριβῶς περὶ τὴν αὐτὴν αὕτη ἡ Συνέλευσις, αὕτη ἡ ἰδίᾳ εἰς πάσης τῆς γινόμενης ἐποχῆς.

Ὁ κ. **Ε. Στρατηγός** φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ ψηφισθῇ κατ' ἀρχὴν ἡ πρόταξις τοῦ περὶ ἐκλογῆς ἐπιτροπῆς πρὸς παρκαταστάσιν τοῦ ἐορτασμοῦ ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς, τῆς ἀποκαταστάσεως διὰ μεγάλων καὶ ἄλλων ἔργων.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** λέγει ὅτι προέτεινε νὰ γίνῃ ψήφισμα τῆς Συνελεύσεως, περὶ τῆς δ' ὅτι ἡ Κυβέρνησις δεχέται ἐν μέρει τὴν πρότασιν τοῦ. Δὲν συμφωνεῖ εἰς τοῦτο μετὰ τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καθόσον θὰ ἐπερίτευσεν τότε ἡ σύστασις ἐπιτροπῆς ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, μόνον σκοπὸν ἐχούσης, νὰ συμματῇ τῶν ἐορτῶν ἡ Συνέλευσις, ὡς ἀποδοτικῶς θὰ συμματάσῃ. Διὰ τοῦτο προτείνει ὅπως καὶ ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς εἶναι ἐνιαῖον, προσετι δε νὰ γίνωσι δύο ἐπιτροπαὶ ὧν ἡ μία τυμητικὴ, εἰς ἣν νὰ περιληφθῶσι τὰ ὀνόματα τῶν ἐνδύξων προγόνων, ὧν τὰ ὀνόματα φέρονται ἀναγεγραμμένα εἰς τὰς σελίδας τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, καὶ ἡ δευτέρα ὀργανωτικὴ ἐπιτροπὴ, ἥτις σὺν τοῖς ἄλλοις ν' ἀναλάβῃ καὶ τὴν κοινὴν ἀναμνηστικῶν μεταλλίων τοῦ μεγάλου ἐορτασμοῦ.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** (Πρόεδρος Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου), παρέχει εὐρείας ἐξηγήσεις πῶς ἐννοεῖ τὸν κατὰ τὴν ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως καὶ τὴν συμματῶν αὐτῆς εἰς τὸν ἐθνικὸν πανηγυρισμὸν, ἀντικρούων εἰς πλεῖστα σημεῖα τὰς γνώμας τοῦ κ. Στράτου.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν) λέγει ὅτι τῇ 25 Μαρτίου θὰ γίνῃ ἐπίσημος ἐορτασμός, τῆς Ἐκκτονταετηρίδος, ἐορτασμός ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλοπρεπέστατος, καὶ ὅτι θὰ ἐξκολουθήσῃ οὗτος καὶ διαρκούντος τοῦ ἔτους διὰ διαφόρων ἐορτῶν, ὡς θὰ εἶναι ἡ μεταβίβασις εἰς Ἀγίαν Ἀκύραν, αἱ ἀποκαλύψεις, μνημεῖων κλπ., φρονεῖ δ' ὅτι πάντα ταῦτα δὲν εἶναι ἔργον τῆς Συνελεύσεως, καὶ διὰ τοῦτο θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν σύστασιν παρ' αὐτοῦ τῆς ἐπιτροπῆς, περὶ ἧς εἶπεν ἥδη, δηλοῦν δ' ὅτι εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιτροπὴν θὰ συμπεριλαμβάνωνται ἀρκετὰ μέλη

τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, καὶ ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως ταύτης κρινόμενων τῶν πραγμάτων προκύπτει ὅτι ἡ πρότασις τοῦ κ. Λεβίδου ἐμπεριέχεται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ κατὰ τισθησομένην ἐπιτροπὴν. Ἐὰν ὅμως, προσθεταί, ἡ Συνέλευσις θέλῃ νὰ προβῇ εἰς ἐκλογὴν ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς, εἶναι δικαίωμα τῆς ὡς κυρίαρχου νὰ πράξῃ τοῦτο, τὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν ὡς χωριστῶν ἐπιτροπῶν, ὡς προέτειναν ἡ ἐξ Αἰτωλίας, πληρεξούσιος κ. Στράτος, τελείως ἀποκρούει.

Ὁ κ. **Κ. Δροσόπουλος** συμφωνῶν, λέγει, μετὰ τοῦ κ. Στράτου, ἀποκρούει τὴν γνώμην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ περὶ διαφόρων ἐορτασμῶν διαρκούντος τοῦ ἔτους, διότι ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι ἐπείγουσαι ἐργασίαι, εἰς ἃς πρέπει ν' ἀσχοληθῇ καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Συνέλευσις.

Α. Μάτεσις. Μεταξὺ τῶν ἔργων τῆς ἐπιτροπῆς παρκατῶ νὰ ὑποδειχθῇ καὶ ἡ σύγκλησις μεγάλου ἱστορικοῦ Συνεδρίου διὰ τὸ τέλος τοῦ τρέχοντος ἔτους ἢ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐπόμενου.

Ὁ κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος** λέγει ὅτι ὡς ἀπὸ κύματις τῆς ὁδοῦ συζητήσεως ὑποβάλλει πρὸς τὴν Συνέλευσιν τὸ ἀκόλουθον ψήφισμα:

«**Η Γ'** ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων **ψηφίζει**, ἵνα τῇ 25 Μαρτίου 1821 τὸ ἔθνος ἐορτάσῃ πανηγυρικῶς τὴν ἐκατοστὴν ἐπέτειον τῆς μεγάλης ἡμέρας τῆς 25 Μαρτίου 1821, καθ' ἣν ὑψώθη ἡ σημαία τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας καὶ ἤρξατο ὁ μέγας ἀγών».

Ὁ κ. **Μάτεσις** διαφωνῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν τεθεῖσαν πρότασιν, ὅτι «ἤρξατο ἀπὸ τοῦ 1821 ὁ μέγας ἀγών», διότι ὁ ἀγὼν οὗτος εἶχεν ἤδη ἀρχίσαι ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ κ. **Φωτήλας** προτείνει ν' ἀναβληθῇ ἡ ψήφισις τοῦ ψήφισματος δι' αὔριον.

Ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως ἀπορρίπτεται ἡ πρότασις τοῦ κ. Φωτήλα, γίνεται δὲ διὰ βοῆς δεκτὸν, ἀναθεωρηθὲν καὶ διορθωθὲν ἀποράσει τῆς Συνελεύσεως, τὸ ἐξῆς ψήφισμα:

«ΨΗΦΙΣΜΑ

Ἡ Γ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων

ψηφίζει

ἵνα τὸ ἔθνος ἐορτάσῃ πανηγυρικῶς τὴν ἐκατοστὴν ἐπέ-

τειν τῆς μεγάλης ἡμέρας τῆς 25 Μαρτίου 1821, καθ' ἣν ὑψώθη ἡ σημαία τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας».

Μεθ' ἡστέται ἡ συνεδρίατις ὥρα 9 καὶ 30', ἵνα ἐπακολουθήσῃ κέρειον ὥρα 5 μ. μ.

Ο Πρόεδρος καὶ κ. κ.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

Σ. Μπαλάνος

Οἱ Γραμματεῖς

Γ. Κρεστενίτης

Π. Ἰακώβου

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΙΗ'

Τῆς 9 Φεβρουαρίου 1921.

Ὁρα 9 μ. μ. ὁ κ' Ἀντιπρόεδρος κ. **Σίμος Μπαλάνος** ἀναλθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας κηρύσσει τὴν ἐγκρίσιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖν.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ Πρακτικά τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινῶνται κατόπιν ὑπὸ τοῦ κυρίου Προέδρου τὰ ἑξῆς :

Ἐφεδροὶ ἀξιωματικοὶ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸν πῖνακα Β' τῆς μονιμοποιήσεως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῶν Ἀντιστρατήγων παρκαχέουσιν ὅπως κληθῶσι πρὸς μονιμοποίησιν καὶ ἀποδοθῇ αὐτοῖς τὸ δικαίον.

Πολιτικοὶ συνταξιούχοι ζητοῦσιν αὐξήσιν τῆς συντάξεώς των.

Τὰ μέλη τοῦ Ἀσκήσι Συλλόγου Σερρών «Ἀπὸν καὶ Ζητοῦσι I) ὅπως τὸ ταχύτερον ἀποστείλῃ ἡ Κυβέρνησις πρὸς διανομὴν εἰς τοὺς μὴ λαθόντας Κρατικὴν ἢ δανείον τὸ ὑπὸλοιπον τῶν 2 ἐκατ. δραχ. (εἰς 1.400.000 δραχ., ὑπερ ἣ τῶς Κυβερνήσις ὑπεσχέθη νὰ χρηρηγήσῃ 2) ὅπως οἱ λαθόντες πλέον τῶν 5 χιλιάδων δραμῶν ταχυνθῶσι ἐκ τοῦ Κρατικοῦ δανείου ἐπιστρέψωσι τὴν ἐπὶ πλέον, 3) ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ ἀνοικοδόμησις κέντρικῆς τμήματος τῆς πόλεως, 4) ὅπως καταργηθῇ ὁ φόρος δεκάτης, ὅπως κατασκευασθῶσιν ἔργα συγκοινωνίας καὶ ἀντιπλημμυρικά, ὅπως παύσῃ τὸ Δημόσιον νὰ εἰσπράττῃ ὑπερβολικὰ ἐνόμισα ἀπὸ τῶν μεταγεννημένων ἀστικῶν ἀδεύοντων κτήματων, ὅπως ὑποταχθῇ ὁ μέγας ἄρτος καὶ καταργηθῇ ἡ τροποποιηθῇ ὁ νόμος περὶ καθαρῶς πρηνίδου.

— Ὁ Θεμιστοκλῆς Μπαμίδης, πληρεξούσιος Ἀργυρινά-

σπου καὶ Πρόεδρος Ἑπειρωτικοῦ Συλλόγου, ἀναφέρει ὅτι καὶ Ἀλβανικαὶ Ἀρχαὶ Ἀργυροκράστου ἠσπύσαν τρομοκρατικὰ μέτρα, ὅπως ἐπιτύχωσιν ἐνεργεῖν ἐλλογῶν.

— Κατάδικοι ἐπικυρωτικῶν φυλακῶν Πύργου παρκαχέουσι τὴν Συνέλευσιν, ὅπως μεριμνήσῃ νὰ μεταρρυθθῇ ἡ ποινὴ των.

— Ὁ Ταξίαρχος Ἀρχινιώτης, κάποιος Σπερχεινδός, παρκαχέει ὅπως τὸ εὐεργετήμα τοῦ στρατολογικοῦ νόμου 425 περὶ μεταφοράς εἰς τὴν 6' σειράν ἐφεδρείας τῶν ἀδελφῶν τῶν τραυμαθέντων ἢ ἀποθανόντων ἐν πολέμῳ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τοὺς ἀδελφούς των τυρεκισθέντων εἴτε διὰ ψήφισμας νέου νόμου εἴτε διὰ προσηθείας ἄλλου εἰς τὸν ὑπάρχοντα.

— Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Νεοχωρίου Νέδρουπόλεως παρκαχέει τὴν Συνέλευσιν ὅπως ψηφισθῇ νόμος δι' οὗ τὸ δάστη νὰ γίνωσι κοινοτικά.

— Ὁ Μπαχλ Δούκας δημοσιογράφος Βαθῆος Σαμου ζητεῖ, ὅπως ἀποζημιωθῇ διὰ τὴν ἐπιτάξιν καὶ μεταβολὴν εἰς Σερ. Νοσοκομεῖον ὑπὸ τοῦ τότε Γεν. Διοικητοῦ Κωνστ. Μετὰ τῆς κρίσεως του.

— (Ὁ Σύμβουλος ὑπαλλήλων κρεσπολῶν Παιριῶς παρκαχέει τὴν Συνέλευσιν, ὅπως ἐνεργήσῃ πρὸς τὸ ὕψος τῶν Ἑσπεριῶν νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ διαταρῇ δι' ἣς ἀπαγορεύεται ἡ σφαγὴ καὶ ἐκδόρξ ζώων ἐντὸς τῆς ἀγορῆς Παιριῶς.

— Ὁ Ὀρθόδοξος Ἑλλήν. Κοινότης « Ἁγίος Γεώργιος » Τριάντου Κωνσταντῆ παρκαχέει, ὅπως ληφθῇ μεριμνὰ διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν ὁμογενῶν ἂν τὰ κατεστράμμενα κατὰ στρατὸν καὶ ἐλαττωθέντα τῇ 24 Ἀπριλίου 1918 στρατιωτικῇ ἐπιτροπῶντες ἐκ τοῦ Μετόπιου.

— Ἡ Πανελλήνιος Ἑνωσις τροχμακτικῶν πολέμων παρκαχέει τὴν Συνέλευσιν ὅπως μεριμνήσῃ ν' ἀποδοθῇ ἀνάλογος καὶ δικαίη μηνιαία σύνταξις εἰς τοὺς τροχμακτικῶν ἐνδόξων πολέμων.

— Ὁ πληρεξούσιος Κοζάνης κ. **Γεώργιος Βαρθούλης** ὑποβάλλει πρότασιν περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἐσχύοντος Κανονισμοῦ τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** Ὑπουργὸς τῶν Ἑσπεριῶν, ὑποβάλλει σχέδιον νόμου « περὶ δημοτικῶν στρατολόγων ».

Ἀπαντᾷ θέλουσι τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Προκαρμένον τῇ Συνέλευσιν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν **Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἀναφορῶν** λαμβάνει τὸν λόγον ὁ πλ.

ρεξούσιος Δράμας κ. **Γ. Ζερβός**, ό όποίος παρκακλεῖ όπως ή Συνέλευσις δώσῃ τήν άδειαν πρὸς καταδίωξιν του εἰς τόν κ. εἰσαγγελεά Αἰγαίου, ἵνα ὅταν τὸ δυνατόν ταχύτερον ἐπιληρθῇ ἡ Δικαιοσύνη τοῦ ἔργου αὐτῆς. Αναφέρων δὲ τοὺς λόγους δι' οὓς ἔχει υποβληθῇ κατ' αὐτοῦ μήνυσις προσ- θέται· «δὲον νὰ σημειωθῇ ὅτι οἱ καταγγέλλοντες εἶναι πληρεξούσιοι ἀνέχοντες εἰς τήν πολιτικὴν μερίδα εἰς ἣν ἀνήκω καὶ ἐγώ».

Ο κ. **Ε. Χατζῆς** πρὸ τῆς Ἡμερησίης Δικτάξεως λαβὼν ἐπίσης τὸν λόγον λέγει ὅτι, καίτοι ἡ Κυβέρνησις πρὸ πολλοῦ ὑποσχέθη νὰ φέρῃ πρὸς συζήτησιν τὸ ζήτημα τῆς Βορείου Ἡπείρου, δὲν τὸ ἔφερε. Τονίζων κατόπιν τὴν ἀγωνίαν εἰς ἣν διατελοῦσιν οἱ οἱ κάτοικοι τῆς Ἡπείρου δι' ὅσα λαμ- βάνουσι χῶρον ἐν ἀπάσῃ τῇ Ἡπείρῳ καὶ διὰ τὴν ἐξασ- λωθεύσαν ἀκόμη ἐκκρεμότητα τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος, ὅπερ ἔδει νὰ εἶχεν ὀριστικῶς κανονισθῇ καὶ λυθῇ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς Συνθήκης ὡς πρὸς τὸ Ἀδριατικὸν ζήτημα, παρκακλεῖ τὴν Κυβερνήτην νὰ προβῇ εἰς σχετικὰς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου δηλώσεις.

Δ. Γούναρης (Πρόεδρος Ὑπουργ. Συμβουλίου). Τὸ ζήτημα τὸ ὅποιον ἔθιξεν ὁ ἀξιότιμος συνάδελφος ἐνδιέφερε πάντας ἡμᾶς. Λίαν προσεχῶς, ἐντὸς τῆς ἐβδομάδος, θὰ γίνῃ δυνατὴν νὰ ἐπιληρθῇ αὐτοῦ ἡ Συνέλευσις, τότε δὲ ἡ Κυ- βέρνησις θέλει προβῇ εἰς τὰς ἀναγκαίαις δηλώσεις καὶ ἡ Συνέλευσις θὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα.

Εἰσέρχεται κατόπιν ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων.

Οἱ κ. κ. **Δ. Τσιτσάρας, Κ. Τερτίπης καὶ Ι. Παππα-
λουκάς** συνιστῶσιν ἀναφορὰν ἀπὸ ποταγωγῶν Κοινοτήτων
Μικραῶνας, Κερκυρῶν, Παππαδάτων καὶ Ζευγχαλαίου.

Ο κ. **Παππαλουκάς** συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβερνήτην ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἐν λόγῳ ἀναφορὰν, καίτοι γνωρίζει τὸ ἐνδιέφέρον τῆς Κυβερνήσεως δι' ὅλας τὰς παραγωγικὰς τά- ξεις. Ἀπορεῖ δὲ πῶς ἡ Κοινὴ Γνώμη ἀνησυχεῖ καὶ πῶς ἀνη- συχοῦσι πολλοὶ πληρεξούσιοι περὶ τούτου, γνωρίζοντες ὅτι ἡ Κυβέρνησις δι' ὅλας τὰς παραγωγικὰς τάξεις μεριμνᾷ.

Οἱ κ. κ. **Κ. Τερτίπης, Δ. Μπούοδρας, Α. Παππαπο-
στόλου, Ι. Χριστάκης καὶ Ε. Μαυρομμάτης** συνιστῶσιν
ἀναφορὰν τοῦ Βραχτικοῦ Σωματείου Καρδίτσας.

Ο κ. **Παππαποστόλου** συνιστᾷ νὰ παρκαλεσθῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομικῆς ὥπως ληρθῇ ὑπ' ὄψιν. Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Μαυρομμάτης**.

Οἱ κ. κ. **Α. Μάτεσις καὶ Ν. Μουζάκης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν ἐπικρατισθέντων ὑπαλλήλων τῶν Τ.Τ.Τ. πρὸ τῆς 1 Νοεμβρίου 1920, παρκακλεῖν δὲ νὰ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ πρὸς τὴν ἀρμοδίαν Ὑπουργόν, ἵνα λάβῃ ταύτην ὑπ' ὄψιν τοῦ καὶ προταγεύσῃ τὴν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλους.

Οἱ κ. κ. **Γ. Μερκούρης, Ι. Παππαλουκάς, Σ. Σιάης καὶ Μ. Καβαλιεράτος** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τοῦ Νεοσλαβὸν Καρατζᾶ πρὸς ἐλαττωσιν τῆς βαρὺς καὶ δυσολογίας ἐπὶ τῶν ἀδειῶν θήρας.

Ο κ. **Μερκούρης** συνιστᾷ νὰ μελετηθῇ τὸ ζήτημα ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ νὰ μεταρρυθμισθῇ τὸν νόμον τῶν ἀδειῶν, διότι λέγει θὰ εἰσπράττωται περισ- σότερα, ἐλαττωμένου τοῦ τέλους αὐτῶν.

Ο κ. **Παππαλουκάς** ποιεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις καὶ διὰ λόγους οἰκονομικοῦ καὶ διὰ λόγους ὑγεινῆς καὶ διὰ λόγους στρατιωτικοῦς ἀλύτη.

Ο κ. **Σιάης** λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονο- μικῶν εἶναι διατεθειμένος νὰ ὑποβάλῃ νομοσχέδιον καὶ παρκατεῖται τοῦ περικρινοῦ λόγου.

Οἱ κ. κ. **Ε. Στρατηγός, Ἀγ. Σλήμαν, Ν. Καλαντζάκος καὶ Γ. Σχινᾶς** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν δημοτικῶν Στρα- τολόγων.

Ο κ. **Στρατηγός** συνιστᾷ τὴν αὐτῶν περικρινοῦν ὅτι πρέπει νὰ ληρθῇ αὕτη ὑπ' ὄψιν. Ἐπ' ἐθνικῶς συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ μελετηθῇ τὸν ὑπάρχοντα ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου κανονισμὸν καταρ- τισθέντα ὑπὸ τοῖς πρώτοις Ἐπιτελείοις ἐφαρμοζόντων αὐτὴν καὶ διὰ γενικωτέρους λόγους οἰκονομικοῦ καὶ στρατιω- γικού.

Παρομοίαις συστάσεις ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Καλαντζάκος. Π. Τσαλδότης** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν). Θὰ ὑποβληθῇ σχετικὸν νομοσχέδιον.

Ο κ. **Σλήμαν** εὐχαριστῶν τὸν κ. Ὑπουργόν δη- λοῖ ὅτι κατόπιν τούτου παρκατεῖται τοῦ λόγου.

Οἱ κ. **Α. Παππαζαχαρίου, Α. Παναγιώτου, Α. Κρεμέ-**

ξης, καὶ **N. Παρίτσης** συνιστῶσιν ἀναρροῦν ἐλασιπορ-
γωγῶν Λεσθού.

Ὁ κ. **Παναγιώτου**, ἀναρροῦν τῆς ὑπερβολικῆς τι-
μῆς τῆς ὁποίας ἐπλήρωσαν ὁ λαὸς πέφυκε διὰ τὸ ἔλαιον.
συνιστᾷ εἰς τὴν κ. Ὑπουργὸν νὰ καμῇ παρκατάστησιν ἐλαίου
καὶ νὰ διδῇ εἰς τὰ Πρατήρια πρὸς πώλησιν, ὅπως μὴ
ὑπερτιμηθῇ καὶ πάλιν τὸ ἔλαιον καὶ πωληθῇ πρὸς δεκα-
πλασὶ 10 καὶ πλέον κατ' ὄγκον, ὡς συνέβη πέφυκε, καίτοι
ὑπῆρχεν ἀφθονία ἐλαίου, ὡς ἀποδεικνύεται σήμερον. Τὰς
αὐτὰς συστάσεις ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Κρεμέζης**, τονίζων
ὅτι τὸ ἔλαιον διὰ τὸν λαόν εἶναι ὅ,τι καὶ ὁ ἄρτος.

Ὁ κ. **Παρίτσης** λέγει ὅτι ἐν Λεσθῷ ὑπάρχουσι 35
ἐκτομμύρια ἀκάδες ἐλαίου περυσινῆς ἐσοδείας καὶ συνι-
στᾷ ὅπως ὁ κ. Ὑπουργὸς λάβῃ καὶ τοῦτο ὑπ' ὄψιν του,
προκειμένου νὰ λάβῃ οἰκονομικὰ μέτρα πρὸς διακωνισμόν
τοῦ ζήτηματος τούτου.

Ὁ κ. **Δ. Καζάκης** συνιστᾷ ἀναρροῦν τοῦ Πράεδρου τῆς
Κοινοῦτος Κρυῖα, περὶ ἀποκαταστάσεως ἀνητμένων καλλι-
εργητῶν, ἀναπτύσσων δ' αὐτὴν ἐριστῇ ἰδιαιτέρως ἐπὶ
τούτου τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ συνιστᾷ τὴν
μεταρρυθμίσειν τοῦ σχετικοῦ νόμου, ὅπως ἀποκατασταθῶ-
σιν ἅπαντες οἱ ἀνητμένοι καλλιεργηταί.

Ὁ κ. **Π. Δαγκλῆς** συνιστᾷ ἀναρροῦν τοῦ Α. Ἡπίτου ἀπο-
στράτου συνταγματάρχου. Εὐρίστων δικαίως τῆς γενόμενης
συστάσεως κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίσιν πρὸς κρίσιν τῆς
συντάξεως τῶν ἀποστρεφόντων πρὸ τοῦ 1912 Ἀξιωματι-
κῶν συνηγορεῖ ὑπὲρ αὐτῶν καὶ παρκαταλείπει τὴν Κυβέρνησιν
νὰ ἐπικρατῇ τὸ μέτρον καὶ εἰς τοὺς Ἀξιωματικούς τούτους,
ἔνα ἐκλίπη ἡ ὑπάρχουσα ἀνίστησις. Περὶ τούτου, προσθέτει,
εἶχε καμει ἤδη συστάσεις καὶ ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ
Βενιζέλου. Εἶναι ἄλλως τε ἀνιδύνατον, λέγει, εἰς τὴν
σπουδαίαν ἐποχὴν ἡ παρὰ γλίσχρον συντάξεως εἰς τοὺς
Ἀξιωματικούς.

Ὁ κ. **Ἀστ. Ζουρμπᾶς** συνιστᾷ ἀναρροῦν τοῦ Μουρτῆ
Καθάλλας Ἀδδουλιχ Χιμῆ, ἀναπτύσσων δὲ ταύτην
ἀναγκινώττει διανοήτους κατὰθέσεις μαρτύρων ἀπὸ τὴν ἐκ-
θεσιν τῆς διεθνούς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς, τῶν κακουργη-
μάτων Καθάλλας κατὰ τῶν χωρὶς δῶν, οἵτινες ὑπε-
δείξαν τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Μουρτῆ Καθάλλας ὡς κοινοτυ-
κῶν ἀντιπάλου τῶν, ἐξέλιον δὲ τὴν διαγωγὴν αὐτοῦ

κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς Βουλῆς παρκαταλείπει τὴν Κυ-
βέρνησιν νὰ ἀναγκασθῇ τὴν γενόμενὴν παρ' αὐτῆς ἀπί-
στην του.

Ὁ κ. **Ἀμπᾶς Σεῖτ** πληρεξούσιος Κοζάνης ἐγχειρίμα-
τος λέγει τὰ ἑξῆς. Ὁ Μουρτῆς Καθάλλας ὠρεῖται, ὡς
ἠρητικιστικὸς λειτουργὸς τῶν Μουσουλμάνων ν' ἀπευθυνθῇ
πρὸς τοὺς ἐν τῇ Συνελεύσει προεδρεύοντας Μουσουλμάνους
πληρεξούσιους, οἵτινες εἶναι περὶ τοὺς 40. Δὲν γνωρίζω δικαί-
τ' ἐκεῖθεν συναδελφὸς ἀνέλαβε νὰ τὸν προσκαλέσῃ, ὥστε
διότι ἐκεῖνος τὸν ὑπετίμηκεν εἰς τῆς ἐλλογῆς. Ἡμεῖς
γνωρίζομεν ὅτι ὁ Μουρτῆς αὐτὸς εἶναι ἀνίκανος. Σὰς φέρω
ἐν παρκαταλείπει. Πρὸ δύο ἐτῶν ἤγερθη ἐν Καθάλλας ἀγωγὴ
περὶ δικζυρίου Μουσουλμανικοῦ ἀνδρογύνου. Ἐξεδόθη
ἡ ἀπόφασις τοῦ Μουρτῆ, πρὶν ὅμως παρελθῇ τριμηνία.
ὥπως ἐπιτραπῇ ἐκ νέου ἡ σύζευξις τῆς δικζυρθεσίας, ἔγινε
νέα ἀγωγὴ, ὅπως ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ γυνὴ αὐτῆς ἦτο παρθενο-
ς. Κατόπιν ἔγινε καὶ τρίτη ἀγωγὴ, εἰς τὸ τέλος τῆς ὁποίας
ὁ Μουρτῆς ἔλαβεν αὐτὸς σύζυγον τὴν γυναικα ἐκείνην. Ἐάν
ἡ Κυβερνητικὴ ἐπικυρῇ τὴν Μουρτῆν αὐτὸν, τὴν συγχάριον.
Χειροκροτήματα.

Ὁ κ. **Μ. Γούδας** λέγει ὅτι μετὰ τὰ λεχθέντα τὸ ζήτημα
θεωρεῖται ληξάν καὶ δικαίως ἀπελύθη ὁ Μουρτῆς.

Οἱ κ. κ. **Μ. Θεοδωρίδης, Σ. Μαυρομμάτης** καὶ
Ἡρ. Θαλασσινός συνιστῶσιν ἀναρροῦν τῶν δικηγόρων
Ρεθύμνης.

Ὁ κ. **Μαυρομμάτης** συνιστᾷ ν' ἀποσταλῇ ἡ αἴτη-
σις εἰς τὴν ἀρμοδίαν Ἐπιτροπὴν καὶ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν.

Ὁ κ. **Θαλασσινός** λέγει ὅτι οἱ δικηγόροι Ρεθύ-
μνης ζητοῦσι ν' ἀποζημιωθῶσι, διότι μὴ ὑπακούσαντες
εἰς τὴν τότε ἐπανακρατικὴν Κυβέρνησιν Βενιζέλου ἐ-
τήρησαν πιστῶς τὸν ὅρκον αὐτῶν εἰς τὴν Βασιλέα καὶ
ποινικῶς ἐδιώχθησαν καὶ ἀπηγορεύθη πρὸς αὐτοὺς νὰ ἐργά-
ζωνται. Ἐπειδὴ, προσθέτει, ἡ Κυβερνητικὴ ἐκείνη δὲν ἦτο
δυνατὴν νὰ ἀνακαθῇ ἐπανακρατικὴ ἀλλά....

Ἐγείρεται θύρυβος ἐκ μέρους τῆς ομάδος τῶν Φιλελευ-
θέρων ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἐνεκα φράσεως τινος τοῦ ἐχθρο-
τος καὶ ἀμειβόνται ἀντεγκλήσεις μετὰ τῶν πληρεξουσίων
τοῦ Κέντρου, τὰς ὁποίας καταπαύει ἡ συνεχὴς κωδωνοκρου-
σίς του κ. **Προέδρου**, ἐπιβάλλοντας τὴν τάξιν.

Συνεχίζων μετὰ τοῦτο ὁ κ. **Θαλασσινός** τὴν ἀγορεύσιν
του συνιστᾷ ὅπως ἡ ἐν λόγῳ ἀναρροὴ ἀποσταλῇ εἰς τὴν

σηματισθησόμενην μεγάλην Ἐπιτροπὴν τῶν παθόντων ὡς μελετήσῃ ταύτην καὶ ἀποζημιώσῃ τοὺς δικηγόρους Ρεθύμνης.

Οἱ κ. κ. **Χρ. Μητσόπουλος** καὶ **Ἀλ. Ἰωαννίδης** συνιστῶσιν ἀναρρᾶν ἐξουσίαν Ἑλλήνων Αἰγύπτου εἰς Ἰσπανίαν. Λέγουσιν ὅτι ἐπὶ τῆς ἀναρρᾶς αὐτῆς ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ ἐμιλήσῃσι διὰ μακρῶν. Παρακαλοῦσι τὸν κ. Πρόεδρον ἢ νὰ τῆς ἐπιτρέψῃ νὰ ἐμιλήσῃσι πέρα τῆς ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ ὁριζομένης ὥρας ἢ ν' ἀναβληθῇ καὶ νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὰς ἐπερωτήσεις.

Πρόεδρος. Δηλῶ ὅτι δὲν δύναμαι νὰ παραβῶ τὸν Κανονισμὸν.

Χ. Μητσόπουλος. Τότε ν' ἀναβληθῇ καὶ νὰ ἐγγραφῇ ὡς ἐπερωτήσιαι, ὡς συζητηθῇ τὴν προερχ. Περμπην.

Ο κ. **Μητσόπουλος** συνιστᾷ ἐπίσης ἀναρρᾶν τῶν κατὰ δίκων φυλακῶν Συγγρῶν παρακαλῶν τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ μὴ ἀρκεσθῇ εἰς τὴς ἐκθεταίς τοῦ Συμβουλίου, ἀλλὰ νὰ γίνῃ φέρεσις τῆς Συνελεύσεως ὅπως ἀπολυθῶσι τῶν φυλακῶν οἱ ἀδικοπαθεῦντες.

Ο κ. **Ν. Θεοτόκης** (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης) ἀπαντᾷ ὅτι δὲν δύναται νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν σύστασιν τοῦ κ. πληρεξουσίου, παρῶν τὴν λειτουργοῦντα καὶ ισχύοντα νόμον.

Οἱ κ. κ. **Ἀστ. Ζουρμπᾶς** καὶ **Ἀλ. Ἰωαννίδης** συνιστῶσιν ἀναρρᾶν τῶν ἀνταποκριτῶν ἐπαρχικῶν ἐφημερίδων, παραπονουμένων κατὰ τῆς ἀσυνυμένης λογαριστικῆς ἐν τῷ τηλεγραφείῳ.

Ο κ. **Ζουρμπᾶς** ἀναγνωρίζει, λέγει, τὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν λογαριστικὴν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ προσερχομένων εἰδήσεων, δὲν εὕρισκει ὅμως σκόπιμον τὴν λογαριστικὴν τῶν ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ εἰδήσεων, ἀλλὰ μᾶλλον βλαπτικὴν διὰ τὴν κοινὴν ἡσυχίαν καὶ συνιστᾷ νὰ ἀρθῇ αὕτη.

Ο κ. **Ἰωαννίδης** παρατηρεῖ ὅτι περὶ καθυστέρησεως τῶν τηλεγραφημάτων τῶν ἐπαρχικῶν ἐφημερίδων πρόκειται.

Ο κ. **Η. Τσαλδάρης** (Ὑπουργὸς Ἑσωτερικῶν) παρακαλεῖ νὰ τῷ δικηθείαθῇ ἡ ἀναρρά, ὡς ἐξετάσῃ ταύτην, προσθέτει ὅμως ὅτι οἱ διευθύνοντες τὴν τηλεγραφικὴν ὑπηρεσίαν ἔχουσιν ἐκ τοῦ νόμου τὸ δικαίωμα νὰ μὴ διαβιβάζωσι τηλεγραφήματα ἀφαιρῶντα τὴν δημοσίαν τάξιν πρὶν ἢ

συνεννοῶνται μετὰ τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ, λέγει, νομίζει ὅτι πρόκειται περὶ καθυστέρησεως τηλεγραφημάτων καὶ οὐχὶ περὶ λογαριστικῆς μὴ ὀριστημένης.

Ἐπὶ τῇ ἐκτετατῇ κατὰ τὴν Συνέλευσιν εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τοῦ συντακτικοῦ καὶ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δευτὴν κατ' ἀρχὴν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2120 περὶ καθυστέρησεως εἰσπρατῶν τῶν δήμων καὶ κοινότητων διὰ τὰς δαπάνας τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως κλπ.» μετὰ παρατηρήσεως τοῦ πληρεξουσίου **Ἐναμ. Κώνοντα**, περὶ τῶν ἐν Σάμῳ κοινότητων, ὅτι κινεῖται καὶ σχετικὴν τροπολογίαν.

Γίνεται ἐπίσης δι' ἀναστάσεως δευτὴν κατ' ἀρχὴν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ προκῆς τῆς Βασιλόπουδος Ἰλίδος» τροπολογηθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ἐπὶ τῆς συζητήσεως κατ' ἀρχὴν τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τρόπου διαθέσεως ἐξαγωγῆς ἐλαίου» ὁ πληρεξούσιος Κερκλληνίης, κ. **Μιλτ. Ἀννίνος Καβαλιερᾶτος** συνιστᾷ νὰ μὴ ἐπιτραπῇ ἡ χορήγησις ἀδειῶν πρὸς ἐξαγωγὴν τοῦ ἐλαίου, ἀλλὰ τὸν συνιστᾷ νὰ γίνῃ αὐστηρότερη ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐξαγωγῆς, ὅπως ὑπομνηθῇ τοῦτο καὶ πάλιν ἡ εἰς βόρρος τοῦ λαοῦ ἀπὸ μακρῶν χρόνων ἐργαζομένη χιτρώμεναι.

Η. Πρωτοπαππαδάκης (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι δὲν ὑπάρχει ταῦτα ῥόδια, διότι κατὰ τὴν στατιστικὴν ὑπάρχει μὲν ἀπὸ θέραι ἐλαίου ἐκ τῆς περυσινῆς ἐποδείας.

Ο κ. **Μιλτ. Καβαλιερᾶτος** ἀνταρρᾷ κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου συνιστᾷ νὰ εὑρεθῇ ἄλλος τρόπος ταμειακῆς ἐνίσχυσεως τοῦ δημοσίου ταμείου, διότι ἄλλως ὁ λαὸς θὰ πληρώσῃ 30 ἑκατομμύρια δραχμ. διὰ τὸ ἐλαίον του.

Ο κ. **Γ. Ραδινός** παρακαλεῖ νὰ ἐπαιταθῇ τὸ μέτρον τῶν δημοπρασιῶν διὰ τῶν ἀδειῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων προϋόντων καὶ ὅχι μόνον ἐπὶ τοῦ ἐλαίου.

Ο κ. **Ν. Παρίσης** ἐξετάζων τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς ὑπηρετικῆς τοῦ Ἰνστιτούτου ἐπὶ τοῦ ἐλαίου τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν εὕρισκει ὅτι τὸ ἐκ 40 ἑκατομμυρίων ὀκάδων ὁρίσθαι πρὸς ἐξαγωγὴν ποσὸν εἶναι πολὺ ὀλίγον, ὑπολογιζομένου ὅτι καὶ ἐφέτος θὰ ἔχω-

μεν ἀρεστήν ἐλασιοπαρκαγωγὴν, ἀποῦ ἐν Λεσόφ θὰ ὑπάρξῃ παρκαγωγὴ 35 ἑκατομμυρίων ἀλάδων. Μεθ' ἑλκ ταῦτα ἐπικροτεῖ, προσθέτει, τὴν ἀπόφασιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ κατελήξαντος εἰς τὴν ἀπόφασιν ἐξαγωγῆς, ἔστω καὶ 10 ἑκατομμυρίων. Εὐρίσκεται οὖτως, λέγει, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν κ. Ὑπουργὸν ὡς πρὸς τὰ λαμβανόμενα μέτρα καὶ διὰ τὸ τῆς διὰ δημοπρασίας παρκαγωγῆς εἰδικῶν ἀδειῶν, τοῦθ' ὅπερ μισοὶ τὸ κύρος τοῦ Κράτους, ζητοῦντος νὰ ἐπιβάλῃ ἐμμέσον φορολογικὴν διὰ τῆς διαφοράς τιμῆς εἰς τοὺς ἀρεστὴ πληρώνοντες ἤδη παρκαγωγὰς καὶ πολλὰς ὑφισταμένους διαπύνας διὰ τὰς ἐκθλίψεις καὶ ἄλλα ἐξοδα. Ἀναφέρει κατόπιν τινὰ τιμὴν ἔχει τὸ ἐλαίον ἐν Μασσαλίᾳ καὶ ἄλλοιχοῦ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὅπου πρὸςφέρονται ἐλαία, καὶ φρονεῖ ὅτι τὸ Κράτος πρὸς νὰ παρκατεθῇ τῆς ἐμμέσου φορολογικῆς τοῦ ἐλαίου. Ἀλλὰ πλὴν τούτου ἀντιτίθεται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ληρθέντος ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ μέτρου, διότι κατὰ τὸν τὸ ἄσπ τῶν ἀδειῶν, τὰς ποτα θὰ γίνωσιν ἐν ταῦθα, οὐδὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ πράξωσιν οἱ μικροὶ παρκαγωγοὶ καὶ μικροὶ ἐλαιοκατέχοντες. Τὰς ἀδείας ἄλλως τε θὰ λαμβάνωσιν οἱ ἐκ μεταλλευτικῆς ἐπιχειρηματίας καὶ οὐχὶ οἱ ἐλασιοπαρκαγωγοί, οὓς ὀρεῖται νὰ προστατεύσῃ τὸ Κράτος. Πρὸς ἀποφυγὴν πάντων τῶν ἀτόπων τούτων καὶ προστασίαν τῶν παρκαγωγῶν προτείνει ὅπως ἐπιτραπῇ εἰς τὰ ὑπερπαρκαγωγὰ μέρη ἰδίᾳ νὰ ἐξαχθῇ τὸ 13. Ἐκ Μυτιλήνης, λέγει, καὶ μετὰ τούτου δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἐξαχθῇ περισσότερον τῶν 6 ἑκατομμυρίων ἀλάδων. Οὕτω τροποποιουμένου τοῦ νομοσχεδίου, οὐδὲν δὲν δύσκολον εἶναι νὰ κηρυχθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ο κ. **Γ. Καρπετόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι τὸ ληρθὲν μέτρον ἐγένετο πρὸς ἀποφυγὴν τῶν παρελθόντων ἀτόπων. Ἀλλὰ δι' αὐτοῦ, ὅπερ δὲν ἀπέβλεπε βεβαίως εἰς ἀποτρίβεισιν χρημάτων ἀλλ' εἰς κρείσσονα τρόπον ἐξαγωγῆς ἐλαίου, ἐδημιουργήθη ἄλλο ἄτοπον, ἢ ἐπιβολὴ φορολογικῆς ἀφ' ἐνὸς καὶ ἡ ἐξαγωγή τῶν κακῶν ἐλαίων ἐπὶ προφανεῖ βλάβῃ τῆς ὅλης ἐλασιοπαρκαγωγῆς τῆς Ἑλλάδος. Συνιστᾷ ἐν τέλει νὰ ληρθῇ μέτρον ὅπως ἀποφευχθῇ ὁ κίνδυνος αὗτος, ὅστις θὰ δυσφημῇ τὰ καλὰ ἐλαία τῆς Ἑλλάδος.

Ο κ. **Δ. Παναγιώτου** συνιστᾷ ὅπως ληρθῇ μέτρον πρὸς καταπολέμησιν τῶν αἰσχροκερδῶν, διότι πολλαὶς ἡκούσθη φωνὴ ὑπὲρ τῶν παρκαγωγῶν πρὸς τὸν σκοπὸν μόνον αἰσχροκερδείας. Ἀναφέρει δ' ὅτι εἰσῆχθησαν ἑνεκα τούτου ἐλαία ἐξ Ἀμερικῆς, βραμυκέλαια καὶ ἄλλα, καὶ ὁ Ἕλληνας

λαὸς κατανάλισκε ὁ ἐργατικὸς ἰδίᾳ πολλὰ ἐλαία, προτείνει νὰ ἐξασφαλισθῇ διὰ παρκατελήματος τὴν ἀναγκαζομένην ποσότητα, τὴν ὅποιαν νὰ χρησιμοποιοῦται ἐν κινήσιν πρὸς κατεπολεμητικὴν τῆς αἰσχροκερδείας.

Ο κ. **Ξενοφ. Μαυρομμάτης** λέγει ὅτι ὁ Ἕλληνας λαὸς μετὰ τὸν ἄρτον κατανάλισκε ἀρεστὴν ἐλαίον, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ τρώγῃ εὐθηνῶν. Ἀναφέρει κατόπιν τῆς παρκατελήσεως ποσότητας ἐλαίου ἐν Λευκάδι. Πάργα, Κερκύρα κλπ. ἐπικροτεῖ τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ληρθὲν μέτρον, τισσόμενος ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου.

Ο κ. **Γ. Καλδῆς** ἀνακρίνων τῆς διαπάνης τῆς ἐλασιοπαρκαγωγῆς Λεσίου ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς τοῦ Πηλίου καὶ συγκρινὼν ταύτας πρὸς τὰς τιμὰς τῆς πρὸςφερομένης, κίττιναι ἀφάνουσι κέρδος μόνον 10 λεπτῶν κατ' ἑκάστην, εὐρίσκει ὅτι τὰ προτεινόμενα ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ μέτρα πρὸς προστασίαν τῶν παρκαγωγῶν οὐδὲν εἶναι ἐπικροτῆ. Λέγει κατόπιν ὅτι τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαίου δὲν συθμίζει ἡ Ἑλλὰς ἀλλὰ καὶ ἄλλα Ἀγροτικῶν ἀνθρώπων τῆς τιμῆς, κίττιναι δὲν εἶναι ἐκπονητικὰ διὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι παρκαγωγούς, διακρινὼν δὲ πρὸς αὐτὴν τὴν βῆσιν τοῦ νομοσχεδίου προτείνει ν' ἀρεθῇ ἐλευθέρᾳ ἡ ἐξαγωγή τοῦ ἐλαίου, καθύστερον τὸ σύστημα τῆς διὰ δημοπρασίας κατοχῆς ἀδειῶν θὰ δημιουργήσῃ σωρεῖαν ἀτόπων εἰς βάρος τοῦ Ἕλληνα λαοῦ, τῶν λαθροπώρων καὶ ἰδίᾳ τῶν παρκαγωγῶν, οἵτινες θὰ πέσωσι θύματα τῶν ἐκμεταλλευτῶν. Ἐπειδὴ δὲ νομίζει ὅτι σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ φορολογικὴ τοῦ βαρέως ἤδη φορολογουμένου ἐλαίου, φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐμμένῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς εἰς τὰς γνώμας του, ἀλλὰ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐλευθερίαν ἐξαγωγῆς τῶν 40 ἑκατομμυρίων, ἀνακόπως τῆς ποσότητος τῆς παρκαγωγῆς.

Ν. Στράτος. Καὶ τῆς ποιότητος, παρακαλῶ, ὥς μὴ κατεστραφῶσι τὰ ἔντερα τοῦ Ἑλλ. λαοῦ.

Γ. Καλδῆς. Βεβαίως καὶ τοῦτο νὰ ληρθῇ ὑπ' ὅψιν.

Ο κ. **Μ. Σαχλαμπάνης** δὲν ἀποκρούει, λέγει, κατ' ἀρχὴν τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίον, ἀλλ' ἐξετάζων διὰ μακρῶν τὴν βῆσιν τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως ἐρ' ἡς στηρίζεται τὸ νομοσχεδίον, τὴν συμμετοχὴν ταυτέστι τοῦ Δημοσίου εἰς τὰ πραγματοποιηθῆσιν ὑπὸ τῶν παρκαγωγῶν κέρδη, ὅπερ δὲν εὐρίσκει ὀρθόν, ὡς δὲν εὐρίσκει ὀρθὸν καὶ τὸ καθυστερούμενον σύστημα τῆς ἐξαγωγῆς διὰ τῆς δημοπρασίας ἀδειῶν, φρονεῖ ὅτι ἡ βῆσις τοῦ νομοσχεδίου πρέπει νὰ μετα-

εληθῆ. Προτείνεται ὡς ἐκ τούτου νὰ θεωρηθῇ δικαιοπείθῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ἀναχέλιμα ἐν καὶ νὰ κληθῶσι νὰ συνεργασθῶσι μετὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ οἱ μὲν πλεονεξοῦντες ἐξ ἐλαιοπαρκαγωγῶν μερῶν ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ἐξ ἄλλων μερῶν, ὥστε νὰ κατὰ τὴν ἄρτιν τὸ νομοσχεδίον.

Ὁ κ. **Μ. Παππαμιχελάκης** λέγει ὅτι ὁ κ. Παιδείας ἐπαρκατέστη μετὰ τῆς σαρκείας τῆς ζήτημα τοῦ ἐλαίου ὥστε περιτείνει νὰ ἀνέλπυξαι αὐτοῦ. Λέγει ὅτι τάσσεται μὲ τὴν γνώμην ταύτην καὶ ἐκφράζει τὴν πεποιθήσιν ὅτι τὸσον ἡ Συνελεύσις ὡς καὶ ἡ Κυβέρνησις θελοῦσιν ἀναγνωρίσει τὸ δικαίον των ἰσχυρισμῶν τούτων καὶ θελοῦσιν ἐπιτρέψει τὴν ἐξαγωγήν τοῦ περισσεύοντος ἐλαίου ἄνευ ἁδείων, προστατεύοντες οὕτω τοὺς ἐλαιοπαρκαγωγούς τοὺς τὸσον ὡς ὡς ὁρμηλοῦμένους.

Ὁ κ. **Γ. Κοκκινιάκης** λέγει ὅτι διὰ τοῦ ὑπὲρ κρίσιν νομοσχεδίου ἐπιδιώκονται ἀρ' ἐνὸς μὲν ἡ ἐπάρκεια τῆς χώρας, δι' ὅ εἰμεθα πάντες σύμφοροι, ἀρ' ἑτέρου δὲ ἡ ἀπχλ-λαγὴ τοῦ ὕπουργου ἀπὸ ἐνοχλήσεων πρὸς παροχὴν ἁδείων ἐκ μερῶν των ἐπιδιωκόντων ἀδικιολόγητον κέρδος ἐμπόρων. Ἀλλὰ δὲν ἐπιτυγχάνονται ἢ οἱ δύο πρῶτοι ἐκ τῶν ἐπιδιωκόμενων σκοπῶν. Ἐκτὸς τούτων τὸ νομοσχεδίον ἔχει καὶ ἄλλας ἐλλείψεις, περὶ ὧν θὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν. Ἀναπτύσσει τοὺς λόγους δι' οὓς θεωρεῖ ἀπαραίτητον ν' ἀρθεῖ ἐλευθέρῃ ἡ ἐξαγωγή τοῦ ἐλαίου καὶ ἰδίᾳ ἡ ἐξαγωγή των μὴ φεγωμένων ἐλαίων τῆς Κρήτης, ἥτινα εἶναι πολλὰ, οἱ δὲ ἐλαιοπαρκαγωγοὶ ὑπερέρουν πολὺ.

Ὁ κ. **Ι. Χριστοδουλιᾶς** κηρύσσεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου τῆς ἐξαγωγῆς ἐλαίου καὶ ζητεῖ τὴν παρκατέστησιν τοῦ ἐλαίου καὶ τὴν ἰδρύσιν παρκατέστησιν, δι' ὧν εἶναι δυνατὸν ν' ἡμυνθῇ ἡ Πολιτεία κατὰ τῆς κίττακας καὶ ἐπιτύχῃ τὴν ὑποτίμησιν τοῦ ἐλαίου, ὅπερ εἶναι ἐκ τῶν πρώτων ἐδῶν τῆς ἀνάγκης τοῦ λαοῦ.

Ὁ κ. **Ν. Κουλάνδρου** λέγει ὅτι, διὰ ν' ἀποκλεισθῶσι τὰ τρῶσι των μελλόντων νὰ λάβωσιν ἁδείας, νὰ ὁριθῇ τιμὴ κατ' ὅσον ἐν ταῖς δημοπρασίαις οὕτω δ' ἀπορροῦνται οἱ οἱ κίνδυνοι, περὶ ὧν ὁμιλήσαν οἱ παρκατέστησιντες.

Ὁ κ. **Χ. Βασιλακάκης** ὁμιλῶν διὰ μικρῶν παρκατέστησιν ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ ἐλαίου εἶναι ζήτημα κοινὸν καὶ ἐκ τῆς τιμῆς τοῦ βυθολαλείου.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** λέγει ὅτι τὸ βυθολαλείον γὰρ κατὰ τὸν νόμον καὶ εἶναι ὁ χημικὸς ἀποκαταστάτης τοῦ ἐλαίου καὶ τοῦ.

Ὁ κ. **Βασιλακάκης** φωνεῖ ἐξ ἄλλου ὅτι θίγεται ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ Κράτους διὰ τῆς δημοπρασίας των ἁδείων.

Δ. Γούναρης. Ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ Κράτους θίγεται οὐκ ἀνὰ τὸν ὅσον δίδονται καὶ ἁδεῖαι καὶ δι' αὐτῶν γίνεται ἐκμεταλλεύσις εἰς βάρος τοῦ λαοῦ. Αὐτὸ εἶναι ἐλλείψις ἀξιοπρεπείας καὶ δι' αὐτὸ γίνεται τὸ νομοσχεδίον.

Χ. Βασιλακάκης. Οἱ ἁδεῖαι οὐκ εἶναι κίττακας.

Δ. Γούναρης. Οὐδεὶς κίττακας θὰ γίνεσθαι. Ἡ ἁδεῖα θὰ ἐκδίδεται ἀνάγκης τῆς διαφοράς τῆς τιμῆς ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ. Διὰ τούτου ἐπέβη ἡ βῆσις τῆς ἁδείας. Κατ' ἀνάγκην ἡ ἁδεῖα θὰ πωληθῇ μὲ τὴν τρέχουσαν τιμὴν.

Ὁ κ. **Δ. Κρεμέζης** παρκατέστη ὅτι δὲν μένουσιν ἐν τῇ κίττακῃ καὶ ἐλάττωσι πλεονεξοῦσιν. Διὰ τούτου προτείνει τὴν ἀνάγκην τοῦ νομοσχεδίου.

Οἱ κ. κ. **Ν. Στράτος** καὶ **Κ. Λυκουρέζος** ἐκρίνοντας τὴν σπουδαιότητα τοῦ νομοσχεδίου προτείνουν νὰ ψηφισθῇ κατ' ἀρχὴν καὶ μετὰ τούτου νὰ παρκατέστη εἰς εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην καὶ κατὰ τὴν νὰ συζητηθῇ.

Ὁ κ. **Α. Τσουκλιᾶς** συμφωνεῖ ὡς τὸ νομοσχεδίον στέλλῃ εἰς Ἐπιτροπὴν.

Π. Πρωτοπαππαδάκης (Ὑπουργός). Ἡ Κυβέρνησις οὐδεὶς θὰ εἶχε πρὸς τούτοις ἀντίρρησην ἐν ὅσον θὰ ἐδέχοντο τούτοις οἱ ἡμεῖς ἐνδεδειγμένοι πλεονεξοῦσιν.

Προτάσει κατὰ τὴν Προεδρίαν τοῦ Ὑπουργοῦ Συμβουλίου κ. **Δ. Γούναρη**, κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κ. **Προέδρου** ἐκ των ἐλαιοπαρκαγωγῶν εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἀποτελεσθεῖσιν ἐκ των κ. κ. **Ἰωάν. Θεοτόκη** ἐκ Κερκύρας, **Ν. Παρίση** ἐκ Λέσβου, **Γ. Κοκκινιάκη** ἐκ Κρήτης, **Σ. Σιάν** ἐξ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, **Στ. Χριστέα** ἐκ Λακωνίας καὶ **Γ. Δικαίου** ἐκ Μεσσηνίας, πρὸς ἣν παρκατέστη τὸ νομοσχεδίον, γινόμενον δι' ἀναγκάτως δεκτὸν κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως. Τάσσεται δὲ τριήμερος προθεσμία εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς κύριον, ὡς ὑποβλήῃ τὴν ἐκθεσίν της, καὶ ἀποφασίζεται ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ὡς, ἐὰν ἡ ἐπιτροπὴ μετὰ τριή-

μερον δὲν ὑποβάλλῃ κὴν ἐλθεσιν αὐτῆς νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις καὶ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** (Πρόεδρος προσωρινῶς τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) περὶ τρόπου ἐξακριβώσεως τῶν ἡλικιῶν τῶν κτην-μένων τὴν ἑλληνικὴν γενέσιν ἀπὸ τοῦ 1913 καὶ

2) περὶ καθορισμοῦ τῶν στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀνυποτάκτων καὶ λιποτακτῶν.

Οἱ πληρεξούσιοι κ.κ. **Δ. Σπηλιωτόπουλος** καὶ **Α. Τσουκαλᾶς** προτείνουν νὰ κηρυχθῇ κατεπείγον τὸ δεύτερον τῶν ἄνω νομοσχεδίων καὶ νὰ ψηφισθῇ κατ' ἀρχὴν, προσθε-τεῖ δ' ὁ κ. Τσουκαλᾶς ὅτι προκειμένου περὶ ἀνυποτάκτων καὶ λιποτακτῶν τῶν κλάσεων τῶν μὴ διατελουσῶν ἐν στρατῷ καὶ αἵτινες πρόκειται μετ' ὀλίγου ἡμέρας νὰ προσέλθωσι νὰ δοθῇ δικαιοδικῶς ἀναστολὴ προσεδρεύσεως μέχρις οὗ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** δέχεται τοῦτο.

Κηρύσσεται **κατεπείγον** τὸ νομοσχέδιον καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴν κατ' ἀρχὴν, παρκατέμπεται δὲ εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ἐπιτροπὴν ἐντελλομένην νὰ ὑποβάλλῃ ταχέως τὴν ἐκθετὴν τῆς.

Προτάσει κατόπιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Διακισύνης καὶ **Ν. Θεοτόκη**, κηρύσσεται **κατεπείγον** καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴν κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2222 νόμου «περὶ τμηματικῆς καταλήψεως καὶ ἀποζημιώσεως γῶρου εἰς θέσιν Σικραμικῶν τῶν τέως δῆμων Ἐλευσίνος, Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς χρησιμοπονηθησομένου πρὸς ἀνάγκαν Πολεμικοῦ Νηυστάθμου.»

Μεθ' αὐτοῦ ἡ συνεδρίασις ὥρα 9 καὶ 25' μ. μ. ἵνα ἐπα-κλήφθῃ τῇ προσεχῇ Πέμπτῃ ὥρα 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος καὶ κ. κ.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

Σ. Μπαλάνος

Οἱ Γραμματεῖς

Γ. Κρεστενίτης

Π. Ἰακώβου

Ὁρᾷ 5 καὶ 15 μ. μ. ὁ προεδρεύων α' Ἀντιπρόεδρος κ. **Σίμος Μπαλάνος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσεται ν' ἀναγνῶσι τὰ θεωρεῖται.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινούνται καὶ ἐξῆς ἀναφορὰί:

— Ὁ Ἑλληνικὸς Φοιτητικὸς Σύλλογος ὑποβάλλει εἰς τὴν Συνέλευσιν ὑπόμνημα, δι' οὗ ζητεῖ:

1) Τὴν ἄμεσον ἀποστράτευσιν πάντων τῶν φοιτητῶν.

2) Τὴν ἀναδρομικὴν ἐγγράφην.

3) Τὴν παράτασιν τοῦ προνομίου τῆς μὴ καταβολῆς τῶν ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεων τῶν στρατευομένων.

4) Τὴν κατάργησιν τῶν προστίμων.

5) Τὴν κατάργησιν τῶν τμηματικῶν ἐξετάσεων.

6) Τὴν συμπλήρωσιν τῶν κενῶν ἐδρῶν καὶ τὴν ἐκδοσιν τῶν ἀναγκαζίων συγγραμμάτων.

— Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Κουντουριωτίσσης ἐκ μέρους τῶν κολλητῶν κατόικων Κουντουριωτίσσης, Καλυβίων καὶ Βροντῶς παρκαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὡς ἀνυπό-φωσιν τὴν πώλησιν τῶν χωρίων τῶν ὑπὸ τῆς προεκτί-χου Κυβερνήσεως εἰς τρίτην ἐκμεταλλευστὴν, καθύσον αἱ κολληταὶ εἶναι εἰς θέσιν ν' ἀγροῦσιν αὐτὰ ἐπὶ τῷ αὐτῷ τμηματι, ἀπελευθερούμενοι αὐτῶς ἐκ τῆς δουλοπα-ροικίας.

— Ὁ Ν. Πάλλης, Ρ. Χατζηαθανασίου καὶ Α. Γῶγος ἀνθυπολοχαγοὶ ἀνάπηροι πολέμου παρκαλοῦσι τὴν Συνε-λευσιν ὡς συμπεριληφθῶσιν εἰς τοὺς νόμους 680 καὶ 911 τῶν παθόντων Ἀξιωματικῶν.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) ὑπο-βάλλει τὰ ἐξῆς σχέδια νόμου:

«Περὶ προσίντων προβιβάσμου ὑπαξιωματικῶν εἰς τὴν βαθμὴν τοῦ ἀνθυπαπιστοῦ τοῦ ἐνεργοῦ καὶ ἐρέδρου Στρατοῦ».

Περὶ συγχωνεύσεως λίχου ὑποψηρίων Εὐελπίδων καὶ ἀπαρτίσεώς του ὡς 1ης τάξεως Στρατιωτικοῦ Σχολεῖου Εὐελπίδων».

— Ὁ πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κ. **Α. Μάτεσις**

υποβάλλει τροπολογία ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀποζημιώσεως τῶν δικαστικῶν ἀντιπροσώπων».

— Οἱ Πληρεξούσιοι Τριτάτων κ. κ. **Γ. Κανούτας, Σ. Ἀλεξιάδης, Δ. Μπουσδράς** καὶ **Ἡλ. Μπασδέκης** υποβάλλουσι τροπολογία ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ περικοπῆς τῶν προθεσμιῶν ἐγγραφῆς εἰς τοὺς ἐλαιομυλούς κατὰ λόγους».

— Ὁ Πληρεξούσιος Κυζιλίων κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** υποβάλλει πρότασιν ψηφίσματος «περὶ τῆς ἐπικρατικῆς νομοθεσίας».

— Οἱ Πληρεξούσιοι κ. κ. **Κ. Δροσόπουλος, Π. Γκορίτσας, Γ. Κίνας, Ν. Δ. Λεβίδης, Δ. Χατζίσκος, Δ. Παναγιώτου, Α. Γουσκαλάς, Σ. Γάτος, Σ. Σωτηριάδης, Κ. Λυκουρέζος, Ἀθ. Εὐταξίας, Α. Μάτεσις, Κ. Σιάτκος, Γ. Κούσουλαις, Ἀλ. Παλπαθανασίου** κ. λ. π. υποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ περικοπῆς πρὸς κατὰ τὰς εἰς τὴν ἐνεργὴν στρατὸν τῶν ἐν τῷ πόντῳ Β. τῆς μονιμοποιήσεως ἐγγεγραμμένων ἐρεδρῶν ἡξιωματικῶν», ἥτις θὰ τυπωθῇ καὶ θὰ δικτυωθῇ.

Πρόεδρος. Ἀνακρινῶ πρὸς τὴν Ἑθνοσυνέλευσιν ὅτι τὴν ἐνισχυτικὴν ἐπιτροπὴν τῶν Στρατιωτικῶν, πρὸς ἣν παρεπέμθη τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἀνυπατάτων καὶ λιποταχτῶν», κατήχησεν ἐκ τῶν κ. κ. **Ε. Στρατηγοῦ, Α. Τσουκαλά, Κ. Δροσοπούλου, Γ. Ἀλεξάνδρου, Χ. Γρολλίου** καὶ **Ε. Στάη.**

Ἡ **Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ** ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τῶν δικαστικῶν ἀδειῶν ἐξουχίως ἐλπίου» υποβάλλει τὴν εἰσαγγελτικὴν ἐκθεσὶν τῆς, ἥτις ἐπίσης θέλει τυπωθῇ καὶ δικτυωθῇ.

Προαχένου ἡ Συνέλευσις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν **Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἀναφορῶν**, ὁ πλειρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κ. **Λυκ. Τσουκαλάς**, λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ προσωπικοῦ ζητήματος, ἀνέρχεται ἐπὶ τοῦ βήματος καὶ λέγει τὰ ἑξῆς :

Α. Τσουκαλάς. Καθ' ἣν στιγμήν, κυριοῦ, ὅψιστα ἐθνικὰ ζητήματα κινεῖνται ἐν Ἀσυνδίῳ, εἰς τῶς Βουλευτῆς τῆς Βενιζελικῆς φρενίας δημοσυργεῖ ἐσκεμμένῳ ἐν Πειριεῖ διατρᾶξαι τῆς τάξεως ὁργανῶν νουτικῆν ἀπεργίαν καὶ ἀδικῶν πολυπληθεῖς ἐργάτας.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Ποῖος εἶναι αὐτός;

Α. Τσουκαλάς. Ὁ κ. Μαρτῆς Ἐμπεριόκος. Καθ' ἣν

στιγμὴν, λέγω, εἰς τῶς βουλευτῆς δημοσυργεῖ ἀπεργίαν, ἕτερος πλειρεξούσιος ἐκ Δράμας, ὁ κ. **Θεολογίτης**, δημοσιεῖ σήμερον ἔθρονον εἰς Ἀθηναίων ἐρηκερδῆ, διὰ τοῦ ὅποιου καπηλικῶς ὑβρίζει τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα, ὑβρίζει τὴν νομίμην καθεστῶς τὴν ἀπορροσῶν ἐκ τῆς ἑλλάδος θεολογίας, ὑβρίζει τὴν Συνέλευσιν, ὑβρίζει τὸν Ἕλληνα. Λαόν, ἔχει δὲ τοιοῦτον θράος καὶ γράρει . . . (ζητεῖ νὰ ἀνακινῶσθαι τὴν ἐρηκερδίαν)

Γ. Ἀναστασόπουλος. Τὰ γινόμενα, λέγει, δὲν ἀπορροσῶσι προσωπῶν, ἀλλ' αὐτὴν τὴν Συνέλευσιν καὶ ποιούμενος ἐκλήκην πρὸς τὴν πετριωτιστὴν τοῦ κυρίου Τσουκαλά παρκαλεῖ αὐτὴν χάριν αὐτῆς τῆς αξιοπροσεχίας τῆς Ἑθνοσυνελεύσεως νὰ μὴ ἀνακινῶσθαι ἔθρονον τοιοῦτον φέρων αὐτοχῶς ὑπογράφην πλειρεξούσιον, ὅπερ δὲν εἶναι ἡ βουλευτικὴ καὶ ὑβρίζει κατὰ τῆς ἰδέας καὶ τῆς ψῆφου τοῦ Ἑλληνοῦ λαοῦ, ὅπ' νόμους δὲ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων κατὰ τῆς κοινότητος ταύτης στιγμῆς τῆς Πατρίδος.

Αὐγ. Θεολογίτης. πλειρεξούσιος Δράμας. Τὸν λόγον, κ. Πρόεδρε, ἀπομακρυνόμενος δὲ τῆς θέσεώς τοῦ βαδίζει πρὸς τὸ βήμα. Ἐρ' ὅσον, λέγει, μοὶ ἀποδίδονται τάς τε προδουτικαί . . . (θόρυβος καὶ ρωαί).

Πρόεδρος. (Κρούων τὸν κώδωνα.) Ὁμιλεῖ ἄλλος. Δὲν ἔχετε τὸν λόγον, κ. πλειρεξούσιος.

Α. Θεολογίτης (ἐπικρατίζων εἰς τὴν θέσιν τοῦ). Ἡμεῖς ἐπολεμήσαμεν διὰ τὴν Πατρίδα.

κ. **Ἀναστασόπουλος** (ἐν ὀργῇ καὶ ἐν μέτῳ θορύβου). Ἀλλ' ἡμεῖς δὲν ἐπολεμήσαμεν διὰ τὴν Πατρίδα; Δὲν ἐπολεμήκαμεν ὅσοι ἀπετάχθησαν ἢ ἐροῦλακίσθησαν ἢ ἐξωρίσθησαν ἢ ἐσυρκαίσθησαν.

Α. Τσουκαλάς (πρὸς τὴν πτέρυγαν τῶν Φιλελευθέρων). Εἰθε ἄξιον περιρρονήσεως. Καὶ εἰθε ἄξιον περιρρονήσεως.

Καταρχαί τοῦ βήματος, ἐνῶ αἰετίζεται νέος θόρυβος ἐκ τῆς ἀριστερῆς πτέρυγος καὶ δικυβίζονται ζωηρὰ ἀντεγλήσεις μετὰ τῶν πλειρεξουσίων τῆς πλεινοψηφικῆς καὶ τῆς μειονοψηφικῆς μεθ' ὅλας τῆς παρκαλεούσης τοῦ κ. Προέδρου καὶ τὴν ἀδιάκοπον κωδωνοκρασίαν. Πλεῖστοι πλειρεξούσιοι ἐκ τῆς πτέρυγος τῶν Φιλελευθέρων σπεύδουσι πρὸς τὸν κ. Θεολογίτην ἀκρυγάζοντα καὶ ζητοῦντα τὸν λόγον καὶ τὴν προτροποῖσι νὰ παρκατεθῇ τοῦ λόγου του, τοῦθ' ὅπερ νὰ δέχεται. Καταπαύει οὕτως ὁ θόρυβος.

Ὁ κ. **Ἀθ. Ἀργυρός**, ἀνερχόμενος ἐπὶ τοῦ βήματος,

λέγει ότι τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. πληρεξουσίου Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας περὶ τοῦ βουλευτικοῦ ἄρθρου τοῦ καθεστώμενου τῆς Κυβερνήσεως, τῆς Συνελεύσεως καὶ τῆς Χώρας...

Α. Θεολογίτης. Διευκρινίζουσι.

Ἐγείρεται τότε νέος ὁμιλίτης καὶ δικτυοκροῦνται ζωηρόταται μετὰ τῶν κ. Πληρεξουσίων ἀνταγλιήσεις. Ἀπαντες οἱ πληρεξούσιοι ἐν τῇ αἰθούτῃ ἵστανται ὄρθοι κραυγάζοντες καὶ χειρονομῶντες ζωηρῶς, ἐνῶ μάλιστα ὁ κ. Πρόεδρος κρούει συνεχῶς τὴν κώδωνα ζήτων νὰ ἐπιβάλῃ τὴν τάξιν, ἀπειλεῖται δὲ πρὸς στιγμὴν ῥῆξις.

Ἐνεκ τούτου ὁ κ. Πρόεδρος λύει διὰ παντός λεπτὰ τὴν συνεδρίαν καὶ τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως καὶ πλείστοι τῶν κυρίων πληρεξουσίων ἐξέρχονται τῆς αἰθούτης.

Μετὰ τὴν διακοπὴν ὥρα 6 καὶ 10' μ. μ.

Ἐπανακληθεὶς τῆς συνεδριάσεως, χωρὶς οὐδεὶς ἐκ τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος νὰ παρίσταται, ἀνέρχεται ἐπὶ τοῦ βήματος ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὅστις λέγει τὰ ἑξῆς:

Δ. Γούναρης (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου). Δὲν δύνامي, κύριοι πληρεξούσιοι, παρὰ νὰ ἐκφράσω τὴν βαθυτάτην λύπην μου, τὴν ὁποίαν ἡσθάνηται διὰ τῆς σκηναίης, αἱ ὁποῖαι συνέβησαν ἐν τῇ αἰθούτῃ ταύτῃ. Ἐνθα λυπῶνται δὲν γίνεται δυνατὸν εἰς τοὺς κ. πληρεξουσίους νὰ συγκρατηθῶσιν ὥστε ἡ διεξγωγὴ τῶν συζητήσεων νὰ γίνεται μετὰ τῆς ἀπαραιτήτου διὰ τὴν σοβαρότητα αὐτῶν ἡρεμίας. Ὁρῶμαι νὰ παρακαλέσω ἰδιαιτέρως ὑμᾶς, κύριοι, νὰ καταβάλλητε πᾶσαν ὑμῶν τὴν προσπάθειαν ἵνα συγκρατήτε τὴν ἑστώ καὶ δεδικαιολογημένην ὁργὴν τὴν ὁποίαν προκαλοῦσι πράξεις, οἷον τὸ δημοσίευσμα τὸ ὁποῖον ἔφερεν ἐπὶ τοῦ βήματος τούτου τὸν ἄξιότιμον ἐξ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας πληρεξούσιον.

Τὸ δημοσίευσμα δὲν ἀνήκει εἰς τὴν αἰθούσαν ταύτην, ἂν καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος τὸ ἔγραψε περιλαμβάνεται μετὰ τῶν μελῶν τῆς Συνελεύσεως. Ἦτο ρυτίδην τὸ αἰσθητικὸν τῆς ἀγκυροκρήσεως, τὸ ὁποῖον τὸ δημοσίευσμα ἐξήγειρε παρὰ τοῖς πληρεξούσις, ἀλλὰ θὰ παρακαλέσω αὐτούς, καὶ θὰ τοὺς παρακαλέσω μετὰ πᾶν τὸ συναισθητικὸν τῆς εὐθύνης, τὴν ὁποίαν ἔχομεν διὰ τὴν προσήκουσαν διεξγωγὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος, νὰ προσπαθήσωσι νὰ συγκρατῶνται πάντες, οὐδαμῶς δὲ νὰ υπερβῶσιν τὰ ὅρια ἐλεῖν ἐντὶ τῶν

ὑποῶν πρέπει νὰ ἐστάληται ἵνα προσκόντως διεξάγωνται καὶ ἐργασίαι τοῦ Σώματος.

Ν. Σιγάτος. Αἱ σκηναὶ καὶ ὁποῖαι ἐλαβόν χωρὶς πρὶ ὀλίγου δὲν εἶναι δυνατὴν, κύριοι πληρεξούσιοι, εἰμὴ νὰ προκαλέσωσι τὴν βαθυτάτην λύπην ὅλων ἡμῶν. Ὁ ἄξιότιμος πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας εἰρήθη ἐν εὐλόγῳ δυσαναγκαστήσῃ διὰ δημοσίευσμα τὸ ὁποῖον καθήκον τοῦ ὁλοκληρου τοῦ ἔργου οὐχὶ τῆς Συνελεύσεως καὶ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ τοῦ ὅλου συστήματος τὸ ὁποῖον ἔφυγε τῆς μερίστης πλειονοψηφίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἡ ἐπιδόξα τοῦ κ. πληρεξουσίου ἀπὸ τοῦ βήματος ἦτο εὐλογος κατὰ τὴν γνώμην μου, διότι ἐφείλον τινὲς τῶν κ. πληρεξουσίων ν' ἀντιλαμβάνονται, ὅτι, ἐάν εἴναι δικαθεσμένοι νὰ ἐλέγξωσιν εἴτε τὸ ἔργον τῆς Συνελεύσεως, εἴτε τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως, εἴτε τὸ ἔργον τοῦ βουλευτικοῦ συστήματος τὸ ὁποῖον ἀποτελοῦσιν, ἀρροδιώτερον βῆμα πρὸς ἐνάσκησιν τοῦ ἐλέγχου τούτου εἶναι τὸ βῆμα τῆς Συνελεύσεως ἢ αἱ στήλαι τῶν ἐφημερίδων, ἐκ τῶν ὁποίων δύναται ἀνεξελέγκτως ν' ἀποσπῶσιν τὰς ὁψεις τῶν καθ' ὅλον κλήρου τοῦ σώματος. Διὰ τούτο νομίζω, ὅτι ὁ ἄξιότιμος πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας δὲν ἐξῆλθε τοῦ Κανονισμοῦ οὔτε τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ὡς πληρεξουσίου πρώτων ὅ,τι ἔπραξε. Νομίζω ὅμως ὅτι ἔχω καὶ ἐγὼ καθήκον νὰ παρακαλέσω τοὺς κ. συναδέλφους ὅπως συγκρατῶσι τὴν ὁργὴν αὐτῶν, διότι ἀπὸ ἡμερῶν, κύριοι, δημιουργοῦνται ἐπεισόδια ἐν τῇ Συνελεύσει ὀρεγόμενα εἰς προκλήσεις ἐντέχνους, σήμερον δὲ δύνامي νὰ εἶπω ὅτι ἡ πλειονοψηφία τῆς Συνελεύσεως ἐνέπετεν εἰς πυγίδαν καὶ παρεσύρθη εἰς σκηναὶν ἐν τῇ Συνελεύσει, ἡ ὁποία βεβήτως θὰ ἔχῃ ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ κύρου τῶν ἐργασιῶν ἡμῶν καὶ θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δυσημίαν τῶν προθέσεων τῆς Συνελεύσεως παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ λαῷ. Διὰ τούτο εἶναι ἀνάγκη ὅπως τὰ νεῦρα συγκρατῶνται εἰς τὸ μέλλον, νομίζω δ' ὅτι ὀρεγόμενα νὰ προσπαθήσωμεν ὅπως διεξαγάγωμεν τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀκαταβλήμενον εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, μετ' ὅλης τῆς ψυχραιμίας, ἡ ὁποία ἐγγυᾶται ὅτι τὸ ἔργον τούτο θὰ εἴναι καρποφόρον.

Ἦτοις συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐξέφιν τῶν ἡμερῶν τούτων καὶ ἡ λόγος τῶν περιττάσεων ἀναβολῆς τοῦ ὅλοιο ἐλέγχου τῶν πεπραγμένων ὑπὸ τῆς πρώτης Κυβερνήσεως, διότι, ἐάν ὁ ἐλεγχος οὗτος διεξήγετο εἰς ταυτήν ἡμέραν, ἦτοτε πε-

ρατωθή τὸ ἔργον τοῦ ἐλέγχου καὶ ἤθελον περαιοθῇ καὶ αἱ ἐξάψεις. Ἀλλ' ἔνεκεν τῶν περιπτώσεων ἢ ἐνστάσεως τοῦ ἐλέγχου τούτου ἀνεβλήθη καὶ ὡς συνέπειαι τούτου προκύπτει ὅτι καθ' ἑκάστην εὐχρηστικὴν ἐπεισοδὶα πρέχουσιν ἀφορμὰς ἐναπαύσεως προχείρου ἐλέγχου καὶ δημιουργοῦνται ἐπισοδικαὶ ζητήματα περικυκλωμένα μίαν κατὰστασιν ἐξάψεως, ἢ ὅποια δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ τὴν ἄρχὴν τὴν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐν τῇ χωρῇ.

Καὶ ταῦτα μὲν εἰς τὸν ἀρχὴν τὰ ἐπισοδικὰ. Ἀλλ' ὀφείλω νὰ συστήσω ἐπίσης δύο πραγματά. Ἐν πρώτοις εἶδον μετακλίπη, μὲν εἰσεβήσαντες εἰς τὴν κίθουσαν ἄνδρας τοῦ στρατοῦ.

Δ. Γούναρης. Ἀπεμεινώνθησαν.

Ν. Στράτος. Μάλιστα. Ἀλλὰ πρέπει νὰ μάθωσιν ὅτι δὲν εἶναι ἡ θέσις των ἐν τῇ κίθουστῇ ταύτῃ. Καίτοι ἀνταλήθηται ὅτι παρενόησαν ὅχι ἔνα διαπράξωσιν ὅτι διεπραξάν ἄλλοι ἄλλοι ἐν τῇ κίθουστῇ ταύτῃ στρατιωτικῇ, ἐν τούτοις δὲν ἔχουσι θέσιν.

Δ. Γούναρης. Διατάχθησαν ν' ἀπομεινώνωσι.

Ν. Στράτος. Μάλιστα. Ἐπίσης ἤθελον προκαλέσαι νὰ μοι ἐπιτραπῇ νὰ ὑποβάλω τὴν γνώμην μου ὅσον ἀρχίζωσιν ἡ θύρῃ καὶ προσήκει ἐγκαίρως νὰ παρεμβάλῃ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως πρὸς κατὰστάσιν τῶν πραγμάτων, διότι ἡ πρόληψις εἶναι ἐν τούτῳ προτιμότερη τῆς κατὰστασιν.

Ο κ. Σπυρίδων Κουμουνδοῦρος παρατηρεῖ ὅτι καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Συντηρητικοῦ Κόμματος περιορίσθησαν νὰ δώσωσι συμβουλὰς πρὸς τὰ μέλη τῆς πλειονοψηφείας. Ἀλλὰ συμβούλαι, λέγει, πρέπει νὰ δώσιν καὶ πρὸς τοὺς πληρεξουσίους τῆς μειονοψηφείας ἵνα μὴ προκαλῶσι, διότι ἄλλως θὰ ῥυγισθῇ ἐντεῦθεν μὲ σπασμένα κεφάλια.

Γ. Μερκούρης. Μετὰ τὰς συστάσεις τοῦ ἀξιωματικοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Συντηρητικοῦ Κόμματος ὡς καὶ τῇ λαβὴν λόγον ἐν τῇ κίθουστῇ ταύτῃ ἐπισοδικῶν, ζητῶ συγγνώμην διότι διὰ δραμετέρων τινά φράσιν ἐκτοξευθεῖσαν ἐναντίον μου ἐκ τῆς πτέρυγος ἐκείνης παρεφέρθη ἴσως, θεωρῶ δὲ καθήκον μου νὰ δηλώσω καὶ ἐγὼ ὅτι συμφωνῶ πλήρως πρὸς τὰς συστάσεις ταύτας, διότι εἶναι ὅντως ὀδυνηρὸν τὸ ἐξελεγχθῆναι πρὸς ὀλίγον ἐν τῇ κίθουστῇ ταύτῃ θέσιν. Ἀλλ' ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι τοῦτο ὀρεῖ-

ταται ἀπολύτως εἰς τὴν ἀσυνείδητον προκαλητικότητα ἰδίως τῶν πληρεξουσίων τῶν Νέων Χωρῶν, οἵτινες ἀγνοοῦντες τὰ ὅσα ἐπὶ τετραετίαν ὑπέστημεν παρουσιάζονται ὡς ἀντιπρόσωποι τῶν παρανομιῶν αἵτινες ἐνηργήθησαν εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Οἱ ταῦτα γνωρίζοντες, καίπερ καθήμενοι εἰς τὰ κάτω ἐδωλὶα τῆς πτέρυγος ἐκείνης, κύπτουσι τὴν κεφαλὴν βεβηρημένην ἔχοντες τὴν συνείδησιν των δι' ὅσα διεπραξάν ἐναντίον ἡμῶν.

Διὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι εἶναι ἐπ' ἀνάγκης νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ συζήτησις καὶ διεκτραγωδηθῶσιν ὅσα ὑπέστη ὁ Ἕλληνας λαός. Δέν νομίζω δ' ὅτι ἡ ἀναβολὴ ἢ γενομένη ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως διὰ τὴν ἐλεγχὸν τῶν πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ τασούτω πανηγυρικῶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ καταλυθέντος συστήματος ὠφέλησεν. Εὐθύς ὡς γνωσθῶσι ταῦτα πάντα οἱ κ. πληρεξούσιοι τῶν Νέων Χωρῶν, τοὺς ὁποίους χάρις εἰ, τοὺς γενναίους ἀγωνίας τοῦ στρατοῦ μας ἐδέχθημεν τὸ πρῶτον ἐν τῇ κίθουστῇ ταύτῃ μὲ ἀνοιχτὰς ἀγκάλας, θὰ κατανοήσωσιν ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς αὐτοὺς νὰ γίνωνται αὐτόκλητοι ὑπερασπισταὶ τοῦ πρὸ τῆς λαϊκῆς ἀποδοκιμασίας ἐγκυκταλείψαντος τὴν Ἑλλάδα τυράννου.

Ὁ κ. **Ν. Δ. Λεβίδης** λέγει ὅτι οἱ προκαλέσαντες τὸ ἐπισοδικὸν εἶναι οἱ τῆς πτέρυγος τῆς ἀριστερῆς, οἵτινες πρὶν ἀκούσωσι τί εἶπεν ὁ κ. Τσουκαλῆς ἤρχισαν κρυφαῶς καὶ προκαλοῦντες, αὐτοὶ οἵτινες ἐπὶ μίαν τριετίαν ἡμιποδίζον πάντας νὰ ὁμιλῶσιν, ὀδηγῶντες αὐτοὺς εἰς τὰς φυλακάς, διότι ἦσαν ἐν μειονοφηρίᾳ. Ὁ κ. Λεβίδης ἀναφέρειν ἔπειτα ὅσα ἔργα ἐγένοντο εἰς βάρος ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν, χωρῶν καὶ ὁρμῶν καὶ τυφεκισθέντων τονίζει ὅτι δὲν διεμαρτυρήθη ἀκόμη ἐν ὀνόματι τοῦ Ἑλλήν. λαοῦ, διότι ἡ σχετικὴ ἐρώτησις δὲν ἦλθε πρὸς συζήτησιν. Ἀλλ' ἀπορεῖ, λέγει, πῶς οἱ τοιαῦτα πράξαντες τολμῶσι νὰ διαμαρτυρῶνται καὶ νὰ προκαλῶσιν, ὅτε μάλιστα ὁ ἀθεοργαστὸν πληρεξούσιος ἀπεκάλεσεν ἀνέθικον τὴν πλειονοψηφίαν. Ἀλλοτε, λέγει, κατὰ τὴν Συνέλευσιν τοῦ 1864, ὅτε ὁ πληρεξούσιος Κέας Σταθόπουλος ὕβρισεν ἥρωας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐλήφθη ἀπόφασις καὶ ὁ Σταθόπουλος ἀπεβλήθη τῆς κίθουστῆς. Ἐνῶ δ' ἔπρεπεν αὐτοὶ, λέγει, νὰ κἀθύνται ἄρρωστοι καὶ ἡσυχῇ ὡς ἰχθύες, ἀρῶν ὁ ἀρχηγὸς των ἔρριψε πῶσας εἰς αὐτοκίνητον καὶ μὲ σηκωμένον *γιακᾶν*, μετὰ τὴν καταδίκην τοῦ λαοῦ, πρὸ τοῦ ὁποίου αὐτοὶ εἶναι ἔνοχοι,

προκαλοῦσι καὶ διακρίπτουσι καὶ ὡς μηχανάδες κρυψάδουσι. Ἐγὼ, προσθέτει, ἂν αἱ περιστάσεις τὸ ἐπέτρεπον, θὰ ὑπέβαλλον ψήφισμα εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἵνα ἀποβληθῶσιν αἰκύριοι ἐκείνοι αὐτῆς διὰ τὴν συμπεριφορὰν των. (Χειροκρατήματα).

Ὁ κ. **Α. Μάτεσις** λέγει ὅτι ὁ ἤδη πληρεξούσιος Ἀττικῆς κ. Τσουκαλᾶς διατελὼν βουλευτῆς ἐν τῇ Βουλῇ τῆς 31ης Μαΐου ἀπεσπᾶσθη βίχ' ἀπὸ τῆς αἰθούρας ταύτης καὶ ἐστάλη ὑπὸ περιορισμὸν ἐπὶ εἰς τὴν ἀλόκληρον εἰς Κορίνθον. Δὲν ἀνῆλθεν ὁμοῦ εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ διεγερθῇ ὅσα ὑπέστη, ἀλλ' ἀπλῶς διὰ νὰ φέρῃ ἐνώπιον τοῦ σώματος προῶν πληρεξουσίου ἀπαδουσκὰ πρὸς τὰς κοινοβουλευτικὰς ὑποχρεώσεις. Δὲν μὲν προξενεῖ, λέγει, ἀπορίαν ἢ στάσις τοῦ ἐλεγχθέντος· τοῦτο εἶναι ἐν ἀπλῶν ἐπεισόδῳ, ἀλλὰ τὸ ὅτι ἀλόκληρος ἢ πτέρυξ ἐκείνη υἱοθέτησε τὴν στάσιν τοῦ παρεκτραπέντος. Πιστεύω ὅτι θὰ ἐπανέλθωσι καὶ πάλιν εἰς τὰς θέσεις των· ἀλλὰ λέγω πρὸς αὐτοὺς, ὅτι ὅσαι ἐξ αὐτῶν τὸ πρῶτον εὐρίσκονται ἐνταῦθα, καὶ ἰδίως αἱ ἀντιπροσωπεύοντες τὴν Θρακίαν, τὴν ὑποίαν μετὰ τίσιν ἀγάπης σφίγγομεν ἤδη εἰς τοὺς κόλπους ἡμῶν, πρέπει νὰ μετῴθῃσιν καλῶς καὶ τὴν πρόσφατον ἱστορίαν τῆς Πικτίδος, καὶ νὰ σφρέψωσι τὸ βλέμμα πρὸς τὴν πλειονοψηφίαν, ὅπου ὀλιγίστους θὰ ἴδωσι μὴ καταδιωχθέντας, πρὸς αὐτὸ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, οὗτινος ὁ Πρόεδρος διεβλήθη πρὸς τοὺς Συμβούλους ὡς ἐχθρὸς των, ἐνῶ ἦτο ὁ φιλόπατρις Ἕλλην καὶ ὡς ταυτοῦτος δὲν ἠδύνετο ἢ νὰ φρονῇ φίλα πρὸς τοὺς Συμβούλους. Ἄς ἴδωσιν ἀκόμη δύο πληρεξουσίους, τῶν ὁποίων ἡ ψυχὴ ἀγαεῖ, διότι ἐκινδύνευσεν ἡ ζωὴ του πρὸς των, πολιτικῶν ἀνδρῶν φιλότατου εἰς ὅλους μας, καταδικασμένου εἰς θάνατον ἐπὶ ἐσχάτῃ προδοσίᾳ. Ἐμμεν, λέγει, ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἀντιτάσσονται κατὰ παντός ἐμποδίου τῆς ἐλευθερίας τοῦ βῆματος καὶ ἡ Συνέλευσις ἦν πρωτὰ ταῦτα πάντας τοὺς ἡμιθνήσκοντας ἀπὸ τοῦ βῆματος ταύτου.

Ὁ κ. **Ι. Δ. Πάλλης** ἐκφράζων τὴν λύπην του διὰ τὰ συμβάντα ἐν τῇ αἰθούρᾳ, παρατηρεῖ ὅτι, ἂν ὁ λαὸς τὸν λόγον κ. συναδέλφους ἐξ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας δὲν εἰλόμενος ἀντικανονικῶς τὸν λόγον, δὲν θὰ ἐπὶ ἤρχοντο αἱ χερδαῖαι συνέπειαι αἵτινες ἐπῆλθον, ὅπως ἐπιτόχη τὸ παίγνιδιον, τὸ ὅποιον ἀπὸ πολλῶν μηνῶν προητομαζών οἱ ἀποχωρήσαντες, οἱ τὰ πάντα διαπράξαντες κατὰ τοῦ Ἑλλήν. λαοῦ, οἱ ὅλοι τὰς κακίας ἐκπροσωποῦντες καὶ ὁμοῦς προπηλακίζοντες ἡμᾶς, ἵνα περιέλθωσιν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀμυνομένου καὶ

ἐξέλθωσιν ἐντεῦθεν ἡθῶρι, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ ἐξέλθωσι μετὰ στίγμα τοῦ δολοφόνου. Κατακρίνων δὲ ζωηρῶς τὸ ἔργον τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν βενιζελικῶν ἀποκαλεῖ τοῦτον Ἀρχισυμμορίτην καὶ λέγει ὅτι οὗτος ἀπὸ πανταετίας μετὰ τῶν συνεργατῶν του οὐδὲν ἄλλο πράττει ἢ νὰ κακουργῇ εἰς βάρος τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ ἔθνους. Κατακρίνων ἐκφράζει τὴν λύπην του, ἀλλ' ἐκφράζει ταύτην ἵνα στιγματίσῃ τὰς προκλήσεις ἐκείνων.

Σ. Σωτηριάδης. Δὲν ἐκπλήσσομαι, κύριοι πληρεξούσιοι, διὰ τὰ τελεσθέντα. Εἶτε τὸ ἐπεισιόδιον ἐξεργάσθῃ διότι παρεβιάσθη ὁ Κανονισμὸς εἶτε μὴ, τὸ γεγονός· τῆς ἀποχωρήσεως τῆς πτέρυγος ἐκείνης ἀσφαλῶς μίαν ἡμέραν ἔῃσαν ἢ ἑράδιον θὰ ἐπὶ ἤρχετο, διότι μὴ λησμονεῖτε ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο πάντοτε ἐχρηκτερίστε καὶ χρηκτερίζετε τὴν μερίδα ἐκείνην. Εἶναι σύστημα τὸ ὅποιον ἀπὸ του παρελθόντος εἶχεν ἐγκαινίσει καὶ εἰς τὸ νὰ διαβάλλῃ, νὰ συκοφαντῇ, νὰ ὑβρίξῃ καὶ εἰς τὸ τέλος νὰ παρίσταται πάντοτε ἀδικουμένη. Καὶ διὰ νὰ μὴ θεωρηθῇ ὅτι αὐτὰ τα ὅποια λέγω εἶναι λόγια, ἔχω νὰ σᾶς ἀναγνώσω ἐκ τῶν Ἐπτανηογραφημένων Ἠρακτινῶν τῆς ψευδοβουλῆς κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν περικυπᾶς ἀπὸ δύο ἀγορεύσεις τοῦ ἀντιπροέδρου τότε τῆς Κυβερνήσεως Ρεπουλῆ καὶ τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ Βενιζέλου. Καὶ ὁμιλῶν ὁ τότε ἀντιπρόεδρος Ρεπουλῆς κατὰ τὴν ἱστορικὴν ἐκείνην συνεδρίαν εἶπε ταῦτα ἀκούσθαι καὶ προκαλῶ τὴν προσοχὴν σας. Ὁμιλεῖ, κύριοι, περὶ τυραννίδος, τὴν δὲ τυραννίδα ἐγκυβερνεῖ πρᾶγματι ἐπιτήμῳς ἐν τῇ χώρᾳ ἡ Κυβέρνησις ἐκείνων. Καὶ ἐπὶ χώρῃ καὶ εἶπεν ὁ περίφημος τότε ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως· «καὶ εἶδον Συμμάχματα χαφιέδων», λαλεῖ δηλονότι ὁ ἱστορικός ἀρχηγὸς τῶν χαφιέδων ὅτι τὴν ὑπῆρχεν ἐν τῷ παρελθόντι χαφιέδες. Πότε, κύριοι; Τὴν στιγμήν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπὶ μίαν ἀλόκληρον τετραετίαν ἦτο ἀδύνατον νὰ βεβήσωμεν ἔσω καὶ ἐν βῆμα χωρὶς νὰ παρακολουθώμεθα ἀπὸ ἐνῆ χαφιέ. Καὶ προχωρῶν λέγει· «καὶ εἶδον συκοφαντικὰς καταδιώξεις· αἰσῶν πολιτῶν». Λέγει αὐτὰ πῶς, κύριοι; Ὁ Βυζαντινὸς Ρεπουλῆς, τὴν στιγμήν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐνώπιον τῆς Ποινικῆς Διακισύνης καὶ εἰς ὅλας τὰς εἰρητὰς ἐτύθη ὁλος ὁ ἐπίλεκτος κόσμος τῆς Ἑλλάδος.

Δὲν ὑπῆρξε κορομφὴ ἡ ὁποία νὰ μὴ ἐνεκλείσθῃ εἰς τὰ κατὰ γόγια καὶ εἰς τὰς εἰρητὰς, δὲν ὑπῆρξε πολιτικὸς ἀρχηγός

καὶ κορυφαῖος πολυτευόμενος ὁ ὁποῖος δὲν ἀπεμνήσθη εἰς τὰς εἰρκτάς. Καὶ διὰ ν' ἀποδώσω μίαν ἀμυδρὰν εἰκόνα αὐτῆς τῆς διώξεως τῶν ἀθῶν πολιτῶν, περὶ τῆς ὁποίας ἐλάλει ὁ περίφημος αὐτὸς ἀντιπρόεδρος, δὲν ἔχω εἰμὴ νὰ σᾶς εἶπω ὅτι ὁ ἤδη Πρόεδρος τῶν Ἐφετῶν κύριος Ι. Χατζάκος καὶ ὁ ὑποφαινόμενος, ὁ ὁποῖος ὑπηρετεῖ τότε ὡς Εἰσαγγελεὺς Ἐφετῶν, ἐπροφυλακίσθημεν, ὡς ἐκ συστάσεως μετὰ τοῦ τότε εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐνεργήσαντες τί, νομίζετε; ἄμεσον αὐτουργίαν κλοπῆς εἰς τὴν οἶκον κάποιου Λεοντίου, καὶ ἔμεινα τεσσαράκοντα ὁλοκληροῦς ἡμέρας ἐγκάθειρτος εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ παλαιοῦ στρατῶνος φυρδὴν μίγδην με λωποδύτης, χασισοπότας, δολοφόνους, ἐνεκλειίσθη δ' ἐν πλήρει ἀπομονώτει εἰς τὰς φυλακὰς Συγγροῦ ὁ ἤδη Πρόεδρος τῶν Ἐφετῶν κ. Χατζάκος, τύπος ἀρετῆς δι' ὅσους ἐγνώρισαν αὐτόν, ἐπὶ 13 ὁλοκληροῦς ἡμέρας δι' ἄμεσον αὐτουργίαν κλοπῆς!

Εἰς Πληρεξούσιος. Τίνας πράγματα;

Σ. Σωτηριάδης. Τῆς ἀρχῆς τοῦ κ. Λεοντίου καὶ κάποιος βιβλιοθήκης ἀμυθῆτου δῆθεν ἀξίως, διὰ τὰ ὅποια ὁ ἀξιότιμος αὐτὸς κ. Λεόντιος εἰσέπραξεν 75 χιλιάδας δραχμῶν!

Α. Τσουκαλᾶς. Καὶ ὁ Ὑψηλάντης; ἔκλεψε τὰ κουτάλια τοῦ Μπενάκη.

Κ. Δροσόπουλος. Ἐν εἶναι δυνατὸν, τὰ Πρακτικά τὰ ὅποια θὰ δημοσιευθῶσιν αὔριον νὰ περιέχωσιν ἐν λεπτομερείᾳ ὅλους τοὺς λόγους τῶν προαληθάντων, κ. Πρόεδρε.

Σ. Σωτηριάδης. Καὶ προχωρεῖ, κύριοι, τὸ κατηγορητήριον ἐκεῖνο τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς τότε Κυβερνήσεως κατὰ τῆς τυραννίδος καὶ λέγει: «Καὶ εἶδμεν ἐκδυσχερῆσαι, ἀστυνομίαν ἀσυνείδητον ὄργανον τυραννικῆς αὐταρχείας». Ἐπαναστατεῖ, βλάπτει, ἡ συνείδησις τοῦ κ. ἀντιπροέδρου. Αὐτὰ τὰ εἶδεν ὁ Ἐμμανουὴλ Ρεπουλῆς! Καὶ προχωρῶν λέγει: «Καὶ εἶδμεν δικαιοσύνην δούλων, εὐτελεῖ καὶ ταπεινῶν τῶν δυναστικῶν θελήσεων». Καὶ ἐλάλει αὐτὰ, κύριοι, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐγκαταστήσει κατὰ παράβασιν τοῦ Συντάγματος καὶ παντὸς γραπτοῦ καὶ ἠθικοῦ νόμου δικαιοσύνην διευθυνομένην ἀπὸ τοὺς διαφόρους Κινδύνηδες, οἱ ἑπὶ τοὶ ἐδίκασον ὅτι εἶχεν ἐπίλεκτον ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος καὶ δικαιοσύνην ἀποτελουμένην ἀπὸ τὰ

ὑπολείμματα τοῦ ἐρημωθέντος ὑπὸ τούτου δικαστικοῦ κόσμου τῆς Ἑλλάδος, ἥτινα συνεκέντρωται ἀπὸ τὰς δικαστρύων γωνίας τῆς ἐλληνικῆς γῆς, ἀσυνείδητα καὶ εὐτελεῖ ὅντως ὄργανα ἐπιδουλοῦμενα τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν. (Χειροκροτήματα).

Α. Βοκοτόπουλος. Ἀληθές τι.

Σ. Σωτηριάδης. Καὶ ἐξακολουθεῖ ὁ περίφημος ἀντιπρόεδρος: «Καὶ εἶδμεν Κλήρον στερνώνοντα τὴν ὅλην ἀθλίαν εἰκόνα». Ομιλεῖ περὶ Κλήρου ἐκεῖνος οστις ἐγκατέστησε τὸν Ἅγιον Μελέτιον!

Αὐτὸ εἶναι, κύριοι, τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον ἐκολούθησε πάντοτε ἡ πέρυξ ἐκεῖνη, νὰ κατηγορεῖ ἐκεῖνα τὰ ὅποια διεπράττει ἢ ἐπράττει νὰ δικαζέσῃ καὶ νὰ παρίσταται πάντοτε ἀδικουμένη. Καὶ παρκαποννῶνται οὐδὲν τηρεῖται εὐλόγως γλώσσῃ! Ποῖοι, κύριοι, παρκαποννῶνται; Ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων ὁ ἀρχηγὸς εἰς τὴν αὐτὴν ἱστορικὴν συνεδρίαν.....

Γ. Μπαλτατζῆς. Ποῦ εἶναι αὐτὰ γραμμένα;

Σ. Σωτηριάδης. Εἶναι ἀπὸ τὰ Ἐστενογραφημένα Πρακτικά. Ἀλλὰ ἐπὶ τῇ βύσει κειμένων. Εἶναι εἰληφμένα ἀπὸ τὰ Ἐστενογραφημένα Πρακτικά τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης, εἰς φυλλάδιον τὸ ὁποῖον αὐτοὶ οὗτοι ἐξέδωκαν. Καὶ ἐμύλησιν περὶ ἀδρότητας γλώττης αὐτοῖ, τῶν ὁποίων ὁ ἀρχηγὸς εἰς τὴν αὐτὴν ἱστορικὴν συνεδρίαν εἶπε τὰ ἑξῆς: «Ἐν ἀρήσωμεν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα τοὺς φίλους ἡμῶν ἐρικρινεῖς εἰς τοὺς διωγμοὺς τοῦ ἐγκαθιδρυθέντος δεσποτισμοῦ». Καὶ ἐξακολουθῶν ὁ ἀξιότιμος τότε ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως...

Α. Βοκοτόπουλος. Δὲν εἶναι ἀξιότιμος.

Σ. Σωτηριάδης. Εἶναι τρόπος τοῦ λέγειν. Ἐγὼ σέβωμαι ἐμαυτὸν καὶ τὸ σῶμα πρὸς τὸ ὁποῖον λαλῶ μετὰ χειρὸς ὡς μίαν κοινοβουλευτικὴν ἑκφρατὴν εἰδικῶς διὰ νὰ κάμω τὴν ἀντίθεσιν πρὸς τὸν τότε ἐμιλοῦντα. Καὶ ἐξακολουθῶν ἀποκαλεῖ τὴν ἀντίπαλον αὐτοῦ Κυβέρνησιν «Κυβέρνησιν καθαρμάτων». Καὶ ἐξακολουθεῖ εἰς ὅλας τὰς σελίδας λαλῶν οὕτως ἀσεβῶς περὶ τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ ἀντιπάλων, οἱ ὅποιοι ἐπὶ μακρὰς δεκαετηρίδας εἰτέφεραν ὅλας αὐτῶν τὰς δυνάμεις καὶ ὑπηρετίας εἰς τὴν Πατρίδα, αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἀξιοῖ ὅτι ἀνῆλθεν εἰς τὴν περιωπὴν τοῦ Περιελάους! Καὶ λαλεῖ οὕτω περὶ ἐνὸς Δραγούμη, ἐνὸς γέροντος Ράλλη, τῶν ὁποίων ὁ βίος εἶναι αὐτόχρομα ὕμνος πρὸς τὴν Πατρίδα, μὲ ἀσέβειαν μὴ προσήκουσαν οὐχὶ εἰς ἀρχηγόν

Κόμματος καὶ κυβερνήτην ἀλλὰ οὐδὲ εἰς ἄνθρωπον ἔχοντα στοιχειώδη κοινωνικά καθήκοντα.

Ἡ ὁμάς ἄρα ἥτις ἔχει ἀρχηγόν ἕνα ἄνδρα μακτυροῦντα τοιαύτην περιφρόνησιν πρὸς τοὺς ἀντιπάλους του δὲν δικαιούται νὰ εἶναι τόσο εὐθιςτος. Ἀλλὰ τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ομάδος ἐκείνης εἶναι νὰ ὑβρίζῃ καὶ νὰ παρίσταται ὑβριζομένη, νὰ συκοφαντῇ, νὰ διαβόλη καὶ ν' ἀποδίδῃ εἰς τοὺς ἀντιπάλους τῆς ὅσα ἡ μερὶς ἐκείνη ἀισθάνεται ἐαυτὴν ἱκανὴν νὰ διαπραχῇ. Κατακλῆγων ὁ κ. Σωτηριάδης συνίστα ἁδιαφορίαν πρὸς τὴν μερίδα ἐκείνην. ἥτις διέπραξε τόσα κακά κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, καὶ καλεῖ τὸ σῶμα ν' ἀσχοληθῇ εἰς τὸ μεγα ἔργον δι' ὃ ἐνετάλη κατὰ παμφηρίαν ὑπὸ τοῦ λαοῦ.

Αδ. Σουλιώτης Νικολαΐδης. Ὅσα ἐλέγχθησαν ἐπὶ τοῦ ἐπεισοδίου ὑπὸ τῶν ἀγορευτάντων δὲν εἶναι βέβαια διὰ τὴν Ἑλληνικὴν λαόν. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θὰ ἐννοήσῃ κάλλιστα τί συνέβη ἐνταῦθα, διότι γνωρίζει τὰς παρὰδόσεις τοῦ Κόμματος τὸ ὁποῖον ἐξῆλθε τῆς νήθοσος οὔτε θὰ δυσαναγχετήσῃ διὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν ἐξελεθόντων. Θὰ χαρῇ μάλιστα διότι πάντοτε ἐδυσεφόρησε διότι οἱ ἐν τῇ αἰθούσῃ παραισθήνται ὁπαδοὶ τοῦ τυράννου του, τῶν ὁποίων μάλιστα οἱ πλείστοι γνωρίζει πῶς ἐξελέγησαν. Ὅσα ἐλέγχθησαν ἐλέγχθησαν διὰ νὰ διαρωτιθῶσιν ἐπὶ τοῦ ἐπεισοδίου ἄλλοι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔχουσι δηλητηριασθῇ κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀπὸ τὴν ἀρχηγὸν τῶν ἀποχωρησάντων. Διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι πρέπει ταχέως νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπισήμως νὰ ἐκτεθῶσιν ἐνταῦθα ὅσα ἡ καταλυθεῖσα ὀλιγαρχία, ἥς ὁπαδοὶ εἶναι οἱ ἀπελθόντες, διέπραξε. Διότι ἐκ τῆς συζητήσεως ἐκείνης τῆς ἡμέρας θὰ καταφανῇ ὅτι μία τῶν ἐγὼληματικωτέρων συνηθειῶν τοῦ ἀπελθόντος Κόμματος ὑπῆρξε νὰ ἐκμεταλλεύηται ὠμότατα τὴν μεγάλην στοργὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς τὸ ἐθνικὸν συμφέροντα, καὶ ὅτι τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ Κόμματος ἀνεκαθεν ἦτο ν' ἀποθρασύνηται πρὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐγκαρτεροῦντος χάριν τοῦ ἔθνους καὶ νὰ προβαίνει εἰς πᾶσαν κατ' αὐτοῦ προσβολήν. Διὰ τοῦτο συνιστῶ νὰ μὴ ἀνὰβληθῇ πλέον ὁ ἔλεγχος τῶν ὑπὸ τῆς καταλυθείσης ὀλιγαρχίας διαπραχθέντων.

Ὁ κ. **Ν. Καμπάνης** λέγει ὅτι ἡ ἐκκλησις τὴν ὁποίαν ἀπήνθουνεν ὁ ἀξιοτίμος πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κ. Μάτεσις πρὸς τοὺς ἀποχωρήσαντας βενιζελικούς

θὰ ἦτο ἐπιβεβλημένη, ἐν ἧτι δυνατόν αὐτὴ νὰ εὕρισκεν ὑπήχην εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῶν. Ἀτυχῶς ἡ ὅλη πολιτεία τοῦ Κόμματος τῶν ἀπὸ πενταετίας καὶ ἐντεύθεν ὡς καὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων ἀπὸ τῆς ἐνκρίσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐθνικοσυμβουλίας μέχρι σήμερον ἀποδεικνύουσι περιττόνως τὸ ἀντίθετον. Πρὸς ἀπόδειξιν τοῦτου ἀναγκάσσει ἐν ἐκτάσει τὴν πολιτείαν τοῦ ἐλπεύοντος ἀρχηγοῦ τοῦ αὐτοκαλούμενου Φιλελευθέρου Κόμματος ἀπὸ τῆς ἐπιούσης τῶν ἐλλογῶν τῆς 1ης Νοεμβρίου, ἵππτε, ὡς γνωστὸν, ἐσκευώρησεν, ὅπως μὴ ἐγκαταλίπῃ τὴν Ἀρχὴν, σπᾶσιν, ἥτις ἐκτακτικῶς χάρις εἰς τὴν φιλοπατρίαν τοῦ Στρατοῦ, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν δὲ τοῦ τοιοῦτου σχεδίου τοῦ ἀναγκασθῆ περιδεῆς νὰ τρεπῇ εἰς φυγὴν ἐξω τῆς Πατρίδος καὶ νὰ ζητήσῃ δούλον εἰς ξένην γῆν, ἕνα ἰσχυρότερον βυσσοδομῇ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ παναγρυπνῶς ἀναδειχθείσης Κυβερνήσεως. Ἐκθέτει εἰτα ὁ κ. Καμπάνης τὴν ἐν Ἀρχῇ γενομένην κατάνεικα καὶ οὐκ ἐκτὸς ἀποτυχούσαν γνωστὴν ἀπώπειρον τοῦ Ζουβράκηκη, ὅπως ἐπαναστατήσῃ στρατὸν καὶ λαὸν καὶ καταργήνῃ ἐκ τοῦ Μετώπου εἰς Κωνσταντινούπολιν πεντηκοντάδος ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐν κρούς σκοποῦ τῶν δὲν ἐσταλμῆθησαν οὐδὲ πρὸ αὐτῶν τῶν ἱεῶν καὶ ὁρίων τοῦ ἔθνους, καθύστερον προσεπάθησαν νὰ διαφθεύωσι καὶ αὐτὸ τὸ Κέντρον τῶ ἐθνικῶν, ἥτοι τὸ Πατριρχεῖον, ὅπερ ἐπὶ 500 ὅλη ἔτη ὑπῆρξεν ἡ κρητὶς τῆς ἐθνικῆς μας ὑπάρξεως· κατάρθωσαν δὲ νὰ διαφθεύωσιν ἀτυχῶς ἱεράρχας τινάς, αἵτινες καθ' ὃν τρόπον πολιτεύοντι ἐκ κομματικῶν ὑπολογισμῶν βλάπτουσι κακίως τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα καὶ σχεδὸν προδίδουσι ταῦτα.

Γ. Μπαλιατζῆς (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Κύριοι συνάδελφοι, σῆς παρκαλλῶ νὰ μὴ παρὰσύρῃθε ἐκ τῆς βύτης τοῦ λόγου καὶ ἐκτρέπησθε πρὸς τοιαύτας κρίσεις. Εἶναι ἐνδεχόμενον τινὲς νὰ σκέπτονται ἄλλως, ἀλλὰ μὴ λησμονεῖτε ὅτι τὸ Πατριρχεῖον εἶναι τὸ Κέντρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὑπῆρξεν ὁ σηματοφόρος τῆς Ἑλληνικῆς Ἰδέας, τὸ Κέντρον τὸ ὁποῖον ἐπὶ τισσεῖς αἰῶνας δουλείας συνεκράτησε, συνεκέντρωσεν, ἐρρύθμισε πᾶσαν ἐθνικὴν ἡμῶν δρᾶσιν καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ὀφείλομεν τὴν ἐθνικὴν μας ἐνότητά (ζωηρὰ χειροκροτήματα ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων).

Ν. Καμπάνης. Χαίρω, κ. Ὑπουργέ, διότι εἴμεθα

σύμφωνοι, διότι ἐγὼ εἶπον ὅτι τὸ Πατριρχεῖον ἐπὶ 500 ἔτη εἶναι τὸ ἐθνικὸν μας. Κέντρον χάρις εἰς τὴν φιλοπα-
τοῖαν τῶν ἱθυνόντων αὐτῷ ἤδη δέ, ἀπὸ σαῖς μὲ βεβαιώ-
νατε, ὅτι καὶ οἱ Ἱεράρχαι νῦν οἱ ἔχοντες ἄλλην ἀντίληψιν
ἔχουσι καὶ τὴν ἐκ πλάνης καὶ οὐχὶ ἐκ κακομακρυῆς, ὅτε-
ροβουλίας, ἀποτόμως εὐχεχρίτως τὴν ὄντως βάρυν χαριεπι-
σμῶν, ὃν μὲ βαρεῖται ἀλλήθως ἀποδίδιν ἑκάστη δι' αὐτοῦ,
κατόπιν τῆς ἐν' ἐσχάτων πολιτείας τῶν.

Ο κ. **I. Δ. Ράλλης**, δικηγόρος, λέγει ὅτι οἱ ἀντι-
ποιοῦμενοι σήμερον πατριρχικῇ καθήκοντα οὐδόλως ἀντι-
πρὶσωπεύουσι τὴν Μεγάλην Ἑκκλησίαν.

Ο κ. **N. Καμπάνης** πλέκει εἰς τὸ ἐγκώμιον τοῦ ἑλ-
ληνικοῦ Τύπου καὶ ἀποστηρίζει τὴν ἀνθεθνικὴν πολιτείαν
τοῦ βενιζελικοῦ. Καταλήγων δὲ συμπεραίνει, ὅτι οὐδεμίαν
παράβασιν τοῦ Κανονισμοῦ ἐγένετο ὑπὸ τῶν κυρίων πλη-
ρεξουσίων τῆς Συμπολιτείας, ἀλλ' ὅτι ἐγκαλοῦνται
αἱ τῆς ἐκτεθείσης πολιτείας τῶν βενιζελικῶν εἶναι καὶ
ἡ ἀποφινὴ αὐτῶν τοῖς ἐν τῇ Συνέλευσει καὶ καρύ-
τωμα αὐτῆς τὴν ἀποφινὴν ἐπιστάδιον καὶ ἐν τῇ ἐσχά-
τῃ, ὅτι τὰ συμβῆντα κατὰ τὴν ἀποφινὴν συνε-
δρίαν οὐδὲν ἄλλο ἀποτελοῦσιν εἰμὴ σκηνοθεσίαν γενο-
μένην ὑπ' αὐτῶν διὰ γνωστοῦς ἀλλ' ἀνομοιογέντους σκο-
πούς. Δὲν ἐνέπεσε λοιπὸν εἰς ἐνέδραν ἡ Συνέλευσις, ἀλλ'
ἐν γνώσει ἀνταποκρίσεως καὶ ἀνέταξε καὶ τὴν. Κατα-
λήγων πλέκει τὸ ἐγκώμιον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ στρα-
τοῦ, καὶ εὐγνωμονεῖ τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Μεγάλας Δυνάμεις,
δι' ὅσα μέχρι τοῦδε ἔπραξαν ὑπὲρ τοῦ Ἑθνικοῦ, ἐκφρά-
ζει δὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι περ' ὅλης τῆς συκαφαντικῆς καὶ
τῆς διαβουλῆς τοῦ συντριβέντος Κόσμου τὰ ἐθνικὰ συμ-
φέροντα, τὰ ὅποια διχαιρίζεται ἤδη Κυβέρνησις ἀπορρο-
υσῶν ἐκ τῆς θελήσεως τοῦ λαοῦ καὶ ἀπολαύοντα τῆς ἐμπι-
στοσύνης τῆς μερίδος πλειονοψηφίας αὐτοῦ, θὰ προαχθῶσι
μεγάλως καὶ οὐδὲν θὰ δικτατεύωσι κίνδυνον.

Καταλήγων λέγει ὅτι, παρὰ τὴν συμπεριφορὰν τῶν δια-
κῶς κατὰ τοῦ Ἑθνικοῦ βουλευτῶντων, οἱ γενναῖοι ἡμῶν
Σύμμαχοι δὲν εἶναι δυνατὴν παρὰ ν' ἀποδώσωσι τὸ δι-
καιον ἐκεῖ ὅπου ἀνήκει. Συνιστᾷ ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει
καλὸν εἶναι νὰ προσέχῃ ἡ Συνέλευσις νὰ μὴ ἐμπίπτῃ
εἰς τὰς παγίδας, τὰς ὅποιες στήνεται καλοποῦς βενιζελικῇ
σπεῖρα.

Γ. Ἀναστασόπουλος ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν διὰ

βραχέων νὰ δώσω τὴν καριότῃ εἰκόνα τῶν γενομένων πρὸς
ἐλπίου, ἢ ἀλήθειαν δ' ἀποταλεῖ τὸν ἀσπληρότερον ἐλαγ-
χον καὶ τὴν μοῦρην τῶν πρὸ ἐλπίου ἀποχωρησάντων.

Ο κ. **Τσουκλῆς** ἀνέβη τὸ βῆμα καὶ τῶν ἐρημευ-
τινῶν, ἐν ᾗ κατεχωρίζετο ἄθρον ὑπογεγραμμένον ὑπὸ πλη-
ρεξουσίου τινός. ἔζητησε δ' ἐν δικαίᾳ ταρχεῖν ἄνθρωπότη-
καὶ. Ἐγὼ δ' εἶπον αὐτῷ, ὅτι ὁ πατριωτισμὸς σου, καὶ ἡ
ἔξιοπρέπεια τοῦ σώματος δὲν ἐπιτρέπεται τὴν ἀνγνωσιν
τοῦ ἄθρου. ἀλλ' οὐδὲ ὁ Κανονισμὸς ἐπιτρέπει τὴν ἀνα-
γνωσιν ἐγγράφων ὁριστικῶν. τὸ δὲ ἄθρον εἶναι βωμολο-
χία κατὰ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς χώρας κατὰ τῶν
πληρεξουσίων καὶ αὐτῆς τῆς ψήρου καὶ τῆς ἰδέας τοῦ
Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ο κ. **Τσουκλῆς**, ὁ δεινὸς κατὰ διω-
χθεῖς, ὁ ἀπελθθεῖς, ὁ ἀδικηθεῖς καὶ ὡς Ἑλλήν καὶ ὡς
βουλευτῆς, παρητήθη τῆς ἀνθρωπότητας, ὅτι ὁ πληρεξούσιος
Δράμας, ὁ συνθέτης τῶν ὕψων, οἷς εἶναι ὁ αὐτομαρ-
καλισμὸς πάντων κατὰ τῶν ἐλευθερίων τοῦ ἀδελφοῦ
λαοῦ τῆς Δράμας καὶ οὐ ἡ νόθος ἐκλογὴ κρίνεται ὑπὸ τοῦ
Ἑλληνοδικαίου, ἔζητησε κατόπιν σχεδίου προδιαγεγραμ-
μένου τοῦ νὰ δημιουργηθῇ θύρος καὶ σκηνὴς, ὅπως
τὸ ἔργον τῆς ὑπονομεύσεως κατὰ τῶν συμπεριόντων τῆς
Πατρίδος, τὸ ὅποιν διαπράττεται ἐντὶ καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλ-
λάδος, τοιμηθῇ καὶ ἐντὶ τῆς Βουλῆς. Διαμαρτυρήθη, ὅτι
ἐκλείπει τὰ γραφέντα βωμολοχικῶς, καὶ εἶπεν, ὅτι αὐτὸς
ἐπολέμησε. Ἐφ' ἀπήνησα, ὅτι ἐκ τῶν Ἑλλήνων δὲν ἐπο-
λέμησαν μόνον οἱ ἀποταχθέντες ἀξιομακρικοὶ καὶ ἱρε-
δρι τοιοῦτοι, ἥρωες δύο πολέμων, οἱ ἐξορισθέντες, οἱ
φυλακισθέντες, οἱ τυρακισθέντες ἐπὶ τῆς τυρρανίδος, καὶ
ἀπηνυθύνθη εἰς τὴν πτέρυγαν ἐκείνην συνιστῶν ἡρώων καὶ
φρόνησιν. Ομολογῶ δ' ὅτι πολλοὶ τῶν ἐκ τῆς πτέρυγος
ἐκείνης μετὰ φρονήσεως συνεφώνουν, ὅτε ἡκούσθη ὕβρις τις
ἐξ ἄλλων, ἐνθυμίζουσα τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἐκκλόντο
«καθάρματα» οἱ πολιτικοὶ ἡγέται τοῦ τόπου ὑπὸ τοῦ κ. Βε-
νιζέλου ἡκούσθη ἡ λέξις **προδοταί**. Ἡ σκηνὴ εἶχε σχε-
δὸν τελειώσει, ὅτε ἡ βαρεῖα ὕβρις ἐπήνεγκε τὴν μικρὰν
συμπλοκὴν, ἵνα συντελεσθῇ τὸ ἔργον ὅπερ ἐσκοπεῖτο, ὡς
ἐλπίζω, οὐχὶ ὑφ' ὅλων τῶν ἀπελθόντων. Δὲν κατηγορῶ ἐρή-
μην τοὺς ἀπελθόντας καὶ ἡ ἀντίληψίς μου εἶναι ὅτι οὐχὶ
πάντες εἶναι οἱ ἑνοχοὶ τοῦ ἐσχεδιασμένου ἔργου τῆς ἀπομα-
κρύνσεως. Ὅπως δὲ ποτε ὅμως δέον νὰ ἐννοηθῇ, ὅτι εἴμεθα ἐν-
ταῦθα ἀπεσταλμένοι ὑπὸ τοῦ Ἑλλήν καὶ λαοῦ, ἵνα ἀποκα-

ταστήσωμεν τὸ καταλυθὲν πολίτευμα καὶ τὸ δημόσιον δίκαιον καὶ δὲν θὰ διατάσωμεν ἐν τῇ ἀντιλήψει τοῦ δικαίου νὰ προσέλθωμεν εἰς πᾶν ἔργον ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Νόμου, ὥπως προκοπῶμεν τὰ συμφέροντα τῆς Πατρίδος, τὰ ὅποια ὑπονομεύουσι καὶ διὰ τῆς πολιτείας των τὴν ἐσπέραν ταύτην οἱ ἀπομακρυνθέντες ἢ τινὲς τοὐλάχιστον αὐτῶν. (Χειροκροτήματα).

Κ. Τυπάλδος. Ἔχω νὰ συστήσω πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὥπως ταχέως ἐκινήσῃ ἡμερᾶς συζητήσεως διὰ τὴν πρώτην εὐθύνην τῆς ἀσκηθείσης τυραννίας. Δέχομαι ὅτι τὸ κίνημα τῆς Θεσσαλονίκης ἠδύνατο νὰ ἀμνηστευθῇ, ἀλλ' οὐδεμίαν δύναμιν δύναται νὰ σώσῃ καὶ νὰ προφυλάξῃ ἀπὸ τὴν δικαίαν τιμωρίαν τοὺς ἀρχηγούς τῆς τυραννίας καὶ ὑπευθύνους διὰ τὰς ἀπελάσεις, διὰ τὰς φυλακίσεις, διὰ τὰς ὕβρεις....

Ν. Δεβίδης. Καὶ διὰ τὰς διωρυγίας.

Κ. Τυπάλδος. ...ὅσας ὑπέστη ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Ἐν ἡ δὲ περιπτώσει αὐδαίς ἐλεγχρὸς ἐνεργηθῇ διὰ τὴν τιμωρίαν αὐτῶν, ἡ δίκη αὐτῶν ἀπὸ τῆς αἰθουρᾶς ταύτης θὰ μετανεχθῇ εἰς τὴν ἀγορὰν.

Ὁ κ. **Κ. Καλαντζάκος** λέγει ὅτι οἱ ἀποχωρήσαντες μισούνται τὸ παρόδειγμα τῶν ἐκρῶλων τῆς Νικαίης καὶ δικραῶς ὑπονομεύουσι τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους. Δηλοῦν ὅτι δὲ θ' ἀνεγθῇ πλέον ἡ Συνέλευσις τὰς προκλήσεις τῆς ἀποχωρησάσης πτέρυγος.

Ὁ κ. **Κ. Γεωργαντόπουλος**, πληρεξούσιος Δράμας, ἐκθέτει πῶς εἶναι ὁ δημοσιεύσας τὸ ὑβριστικὸν ἔθρονον καὶ προκαλέσας τὸ ἐπεισόδιον. Μεταξὺ ἄλλων λέγει ὅτι ὁ κύριος αὗτος συνίστα πρὸ τῶν ἐκλογῶν νὰ σφαγῶσι πάντες οἱ «προδῦται» καὶ ὅτι κατὰ τὰς ἐκλογὰς ἐν τῇ πατρίδι του θάσῃ ἐδῶκεν ὑπὲρ τῶν συμπολιτῶν του, οὓς καθύβρισε διότι ἐφήφισαν ἀντιθετιζελικούς.

Πρόεδρος. Κύριοι πληρεξούσιοι, μετὰ τὴν ἐκφράσιν λύπης διὰ τὰς κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην ἐξεληχθείσας σκηνάς ἐκ μέρους τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, θεωρῶ καὶ ἐγὼ καθήκον μου νὰ ἐκφράσω τὴν λύπην μου διὰ τὰ γενόμενα. Ὁ πληρεξούσιος Ἀττικῆς κ. **Ι. Δ. Ράλλης** ἀπέδωκεν εἰς τὸ Προεδρεῖον παράθεσιν τοῦ Κηρυγμοῦ.

Ι. Δ. Ράλλης. Οὐδεμίαν μομφήν.

Πρόεδρος. Παράθεσιν τοῦ Κανονισμοῦ.

Ι. Δ. Ράλλης. Ποίαν; δὲν εἶπον παράθεσιν.

Πρόεδρος. Παράθεσιν ἐξήχηθη ὁ λόγος ἐκ μέρους τοῦ πληρεξουσίου Ἀττικῆς καὶ Βιαιωτικῆς κ. Γεωργαλῆ καὶ ἀπορῶται τῆς Συνελεύσεως ἐνεργηθῇ νὰ τῷ δοθῇ ὁ λόγος ὥπως ἐκινήσῃ ἐπὶ προσωπικοῦ ζητηματος. Δὲν ἔτο δυνατόν τ' Ἐπιδρεῖον νὰ θεσπῇ ὑπὸ ἐλεγχρὸν τὸν κ. πληρεξούσιον καὶ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ πῶς εἶναι τὸ προσωπικὸν ζήτημα. Ὁ συναδελφός κ. Γεωργαλῆς, ὡς ἡ Συνέλευσις ἐξήχησε νὰ μὴ ἐκκινήθῃ, παρητήθη τοῦ λόγου του. Ὁ κ. πληρεξούσιος Δράμας ἐξήχησε τίς ν' ἀναγείνῃ ὁ κ. πληρεξούσιος Ἀττικῆς, ὡς δὲν εἶπε. Καὶ εἰς αὐτὸν τὸ Προεδρεῖον ὑπεδείχεν ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀπαντήσῃ καὶ οὗτος ἐπέστη. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀντιλήψις τοῦ Προεδρείου ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Τὸ Προεδρεῖον ἐκφράζει τὴν λύπην του διὰ τὰς σκηνάς αἱ ὅποια συνετέλεσαν χωρὶς νὰ δυναθῇ νὰ ἴδῃ τί ἐγένετο ἀκριβῶς· διὰ καὶ ἡ κορύφις τοῦ κώδωνος καὶ ὁ θύραυρος ἔτο τούτωτος, ὥστε οὐδὲν ἔτο δυνατόν ν' ἀντιληφθῇ τις. Καταρχήμως τοῦ Προεδρείου ἀντελήφθη ὅτι ἐν τῇ αἰθούρᾳ εἶχεν εἰσδύσει πρόσωπον ἀγνωστον, ὅπερ ἀνεμίσθη εἰς τὰς σκηνάς. Παράστα διατάξῃ τὴν σύλληψίν του, ἥτις καὶ ἐγένετο, εὐρίσκειται δὲ ἡδὴ ἐνώπιον τῆς Διακυσίνης, ἵνα δώσῃ λόγον πῶς παρεισερχομένη εἰς τὴν αἰθουρὰν καὶ ἀνεμίσθη εἰς τὰς σκηνάς.

Εἰς Πληρεξούσιος. Ποῖος εἶναι;

Πρόεδρος. Δὲν γνωρίζω τὸ ὄνομα τοῦ συνελήφθη ὑπὸ τοῦ προερχομένου καὶ κρατεῖται. Ταῦτα ἐνῆλθα πρέπον νὰ ἐκθέσω πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν, παρκαλῶ δὲ καὶ συνιστῶ εἰς τοὺς κ. πληρεξούσιους ἡρεμίαν κατὰ τὰς συζητήσεις, ὥπως διεσπασθῶσι κανονικῶς αἱ ἐργασίαι τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.

Κ. Μητσόπουλος. Πρωτοῦ εἰσέλθῃ ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ζητῶ νὰ ἐρωτήσω τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ θέματος πολιτικῆς σπουδαιότητος· ζητῶ νὰ ἐρωτήσω τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ θέματος πολιτικῆς σπουδαιότητος ἐπαιγούσης λίαν. Πρώτιστα αὐτήν, κ. Πρόεδρε, δι' ὧν καὶ διὰ σημειώματος ἐγγράφως. Ὁ Ἑλληνικὸς λαός καὶ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἔχουσιν ἄμεσον καὶ ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ πληροφορηθῶσιν ἂν ἐφείλονται νὰ θεωρήσωσιν ὡς ἀληθῆ τὴν ἐκ Λονδίνου τηλεγραφεθεῖσαν καὶ εὐρεῖας δημοσιό-

τητος ἀπανταχοῦ ἐν Ἑλλάδι συκοῦσαν κατὰ πλεονεξίαν δὴλωσιν τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Καλουργοπούλου, τὴν ἄρει τοῦδε μὴ δικαίως θείσαν ἐπισήμως, ὅτι αἱ Ἕλληνες εἰμεθα εὐγνώμονες πρὸς τὴν κ. Βενιζέλου ἐπὶ τῇ μεγαλουργίᾳ του. Φαίνεται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν λαὸν πᾶν κατὰ πλεονεξίαν τὸ ὅτι θὰ παρουσάζετο ὑπὲρ τοῦ Πρωθυπουργοῦ αὐτοῦ ἐν μέσῃ Εὐρωπαϊκῇ Διασκεύῃ ὡς εὐγνώμων πρὸς τὴν αἰνέτητον τυραννόν, τὴν ὅπου ἐπὶ ποσὺν ἀκρόμῃ ἀπέκλεισε καὶ ἀπέσβεσε τοῦ πολιτικοῦ βίου, καὶ εὐγνώμων πρὸς τυραννὴν βανχυστον, τὴν ὅπου κατέλυσε μετ' ἀπερχέας. Καὶ θὰ πύχνηται νὰ ἡδύνατο ἡ Κυβέρνησις νὰ δικαίως τῆς τηλεγραφηθείσης αὐτῆς δηλώσει τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, αἱ ὅπου, μὴ ἀμφισβῆστε, κύριοι, ὑπαγόνται εἰς τὴν κατηγόριον τῶν λόγων καὶ τῶν φαινομένων, ὅσα ἀπεβόσκον τὴν Βενιζελιστὴν καὶ τὴν ἐν μέσῳ ἡμῶν πτέρυγάν του κατὰ τοῦ καθεστῶτος. Διότι—πῶς ὅχι—δύνανται νὰ δικαίως τῶν ἐπὶ δικαίως προξικισθῶσι μετὰ τῆς ἐμῆς τὴν ὅπου ἐγνωρίσαμεν πρὸ μικροῦ, ἵνα ἐπαναφέρωσι τὴν ἀνδρὰ καὶ τὸ σύστημα διὰ τὴν ὅπου αἱ Ἕλληνες παριστάνομεθα θαυμάσιαι καὶ εὐγνώμονες ὑπὲρ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλλάδος.

Γ. Μπαλιατζῆς (Ἵπουργός Ἑξωτερικῶν). Ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν ἔχει γνώσιν τῶν ὀφθέν συνεντεύξεων τούτων τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, καίτοι, ἂν εἶχον γίνεαι πάντως, θὰ εἶχον ἔλθει εἰς γνώσιν αὐτοῦ.

Χ. Μητσόπουλος. Ἀνακορῖζεται τις ὁληθῶς διότι ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ ἐπιβεβαιώσῃ ὡς γενομένης τῆς δηλώσεως τῆς ἀποδιδόμενης εἰς τὸν κ. Πρωθυπουργόν, αἱ ὅπου προσξένησαν ὁδύνην εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν.

Εἰσέρχεται κατόπιν ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἑρωτήσεων.

Οἱ κ. κ. **Ἀγ. Σλήμαν, Σπ. Ἀλεξιάδης, Κ. Οἰκονομίδης, Ἀλ. Ἰωαννίδης** καὶ **Δ. Μπούσδρας** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν ἀκτημένων ἀγροτῶν τοῦ δήμου Φερῶν περὶ ἐξαγορᾶς τῆς ἐσοδείας.

Οἱ κ. **Ἀλεξιάδης**, ἀναπτύσσων τὸν νόμον 2521, παρακαλεῖ νὰ δοθῇ νέα προθεσμία πρὸς τοὺς ἀγρότας τοῦ δήμου Φερῶν πρὸς ὑποβολὴν δηλώσεων. Οἱ κ. **Παππαζαχαρίου**

πειθεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις. Οἱ κ. **Οἰκονομίδης** συνιστᾷ νὰ τροποποιηθῇ ὁ νόμος πρὸς πρόληψιν δυσχερεσιῶν συνεπειῶν μετὰ τῶν ἀγροτῶν καὶ τῶν ιδιοκτητῶν.

Οἱ κ. **Ἰωαννίδης**, θεωρῶν δημαγωγικὴν τὴν ἀγροτικὴν νόμον, ὅστις ἀφορᾷ ὅλην τὴν Ἑλλάδα, φρονεῖ ὅτι χρειάζεται περισσύτερος χρόνος πρὸς συζήτησιν καὶ ζητεῖ νὰ μετατραπῇ εἰς ἐπερώτησιν ἢ ἐρώτησιν τῶν

Οἱ κ. **Γ. Μπαλιατζῆς** (Ἵπουργός Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι μετὰ τὰς δηλώσεις τὰς ὅπου ἔλαβεν ἤδη δὲν ἔχει πρὸς νὰ προσθέσῃ ὅτι ταχέως ἡ Συνέλευσις θ' ἀπασχοληθῇ μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο, προσθέτει δ' ὅτι κατήρτισε καὶ εἰδικὴν ἐπὶ τοῦτου Ἐπιτροπὴν.

Οἱ κ. **Μπούσδρας** προσθέτει τινὰ ἐπὶ τοῦ ἰδίου ζητήματος.

Οἱ κ. κ. **Ἀγ. Σλήμαν, Δ. Μπούσδρας, Κ. Οἰκονομίδης, Ἰω. Χριστάκης, Γ. Ραδινός, Ἀλ. Ἰωαννίδης, Δ. Καζάκης** καὶ **Ν. Μαργαρίτης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀγροτικῆς Συνελεύσεως Ἀκρίσης, Τυρνάβου, Ἑλασσόνας καὶ Ἀργεῖας.

Οἱ κ. **Οἰκονομίδης**, θεωρῶν ἐπαρκεῖς τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Ἵπουργοῦ, λαλεῖ ὅτι οὐδεμία ἀμφισβῆσις χωρεῖ περὶ τῶν μερικῶν τῆς Κυβερνήσεως. Ἐν τούτοις παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὥπως ὅσον τάχιον ὑποβάλῃ νομοσχέδιον δι' οὗ νὰ λύται βίβλως τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα, νὰ ἐξευρεθῇ δὲ καὶ τὸ ἀναγκαζὸν χρηματικὸν ποσόν, ἰδρυμένου πιστωτικοῦ ιδρύματος. Παρακαλεῖ δ' ὥπως τυπωθῶσι τὰ ὑποβληθέντα μετὰ ὑπομνήματα ὅσον τοῦ ἀγροτικοῦ ὅσον καὶ τῶν ιδιοκτητῶν καὶ νὰ διανεμηθῶσιν, ἵνα γένηται εὐρεῖα συζήτησις. Ἄρτιον δὲ τὸ μέλλον νὰ ὑποβληθῇ νομοθέτημα.

Οἱ κ. **Χριστάκης**, ἐξαίρων τὰ δίκαια τῶν ἀγροτῶν, φρονεῖ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀγροτικὸν ζήτημα μόνον ἐν Θεσσαλίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἐν Ἠπείρῳ, διὸ πρέπει νὰ μεριμνήσῃ ἡ Κυβέρνησις. Παραπονεῖται δ' ὅτι δὲν συμπεριελήφθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος, καίτοι γεωπόνος δυνάμενος νὰ ὑποβοηθήσῃ τὸ ἔργον τοῦ κ. Ἵπουργοῦ.

Οἱ κ. **Γ. Μπαλιατζῆς** (Ἵπουργός Γεωργίας) ἐξηγεῖ δικαίως δὲν συμπεριελήφθη ὁ κ. Πληρεξούσιος εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν, δηλοῦ δ' ὅτι θέλει ἤδη συμπεριληθῇ.

Οἱ κ. κ. **Καζάκης** καὶ **Μαργαρίτης** συνηγοροῦσιν ἐπὶ τῆς ὑπὲρ τῆς ἀναφορᾶς.

Οί κ. κ. **Γ. 'Αναστασόπουλος** καὶ **Δ. Πετρακάκος** συνιστῶσιν ἀναρρῶν τοῦ Δανιὴλ Ν. Φωκᾶ.

Ὁ κ. **'Αναστασόπουλος** παρκαλεῖ νὰ σταλῇ αὕτη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τὴν κατετισθεῖσαν διὰ τοὺς παθόντας.

Οί κ. κ. **Σ. Σωτηριάδης, Σπ. Στάης, Τ. Φαρμακόπουλος** καὶ **Γ. Καρπετιόπουλος** συνιστῶσιν ἀναρρῶν τῷ Νομάρχῳ 'Αργολίδος καὶ Κορινθίας.

Ὁ κ. **Στάης** παρκαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἑσωτερικῶν νὰ λάβῃ μέριμναν διὰ τοὺς κατόικους Προνοίας τῆς 'Αργολίδος, ὑποστάντας σοβαρὰς ζημίας ἐκ θεομηνίας.

Ὁ κ. **Φαρμακόπουλος** ζητεῖ νὰ διαταχθῶσιν ὁ Νομαρχανκίας καὶ ὁ Νομάρχης, ἵνα ἐξερευνήσωσι τὰς ζημίας καὶ ἐπέλθῃ τὸ Κράτος ἄρωγόν εἰς τοὺς παθόντας.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Καρπετιόπουλος**.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** Ὑπουργὸς Ἑσωτερικῶν παρκαλεῖ νὰ τῷ σταλῇ ἡ ἀναρρῶν, δηλοῦν δ' ὅτι θὰ λάβῃ ἀμέσως τὴν ἐπιτελλόμενα μετρη.

Ὁ κ. **Γ. Μπούσιος** συνιστᾷ ἀναρρῶν τοῦ 'Αναγκνώστου Τζιωμακῆ, παρκαλεῖν νὰ ληρῇ αὕτη ὑπ' ὄψιν τετελεσμένη εἰς τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργόν.

Ὁ κ. **Α. Παππαζαχαρίου** συνιστᾷ ἀναρρῶν τῷ κατωτέρω προσωπικῷ τοῦ Τελωνείου Θεσσαλονίκης. Ἐπ' αὐτῇ παρκαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ μέριμναν διὰ τοὺς κατωτέρους ὑπαλλήλους, διότι οἱ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι ἐργάζοντο μόνον δι' ἐκτελεστὰς συν. ἀποσυντάσσοντες τὰ νηυσχεδία, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τοὺς κατωτέρους.

Ὁ κ. **Π. Πρωτοπαππαδόκης** Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν λέγει ὅτι θὰ ληρῇ μέριμνα.

Οἱ κ. κ. **Σ. Σωτηριάδης, Χ. Μητσόπουλος, Δ. Παναγιώτου** καὶ **Α. Παππαποστόλου** συνιστῶσιν ἀναρρῶν τῶν εἰς τὰς τιμὰς τῶν Στρατῶν καλυμμένων λιποτακτῶν, παρκαλεῖν νὰ ληρῇ αὕτη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν μετρη.

Ὁ κ. **Γ. Μπούσιος** συνιστᾷ νὰ ληρῇ πρῶτον δι' ὅλας τὰς περιπτώσεις τῆς λιποταξίας.

Δ. Γούναρης. Παρκαλεῖ νὰ σταλῇ ἡ ἀναρρῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

Οἱ κ. κ. **Γ. Μπούσιος, Ι. Χριστοδουλιᾶς, Ε. Μαυρομάτης, Ν. Κουλάνδρος, Φ. Δραγούμης, Σ. Σωτηριά-**

δης, Δ. Παναγιώτου, Χ. Μητσόπουλος, Ι. Χριστάκης, καὶ Χρ. Γουλόπουλος συνιστῶσιν ἀναρρῶν τῆς Ἑνώσεως τῆς Μακεδονικῆς Νεολαίας, παρκαλεῖν νὰ ληρῇ αὕτη ὑπ' ὄψιν.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** συνιστᾷ νὰ σταλῇ ἡ ἀναρρῶν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Στρατιωτικῶν καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου νὰ ὑποβάλῃσι τὰς παρατηρήσεις τῶν οἱ κ. πληρεξουσίων.

Οἱ κ. κ. **Α. Βιτάλης, Κ. Λυκουρέζος** καὶ **Π. Σι-σμάνης** συνιστῶσιν ἀναρρῶν τοῦ Νικολάου Ἀθανασίου.

Ἐπίσης ὁ κ. **Β. Μαρκεζίνης** συνιστᾷ νὰ ληρῇ αὕτη ὑπ' ὄψιν καὶ ν' ἀποδοθῇ τὸ δίκαιον εἰς τὴν ιδιοκτητήν.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** ὑπόσχεται νὰ μελετήσῃ τὴν ζήτησιν.

Οἱ κ. **Α. Σλήμαν, Π. Φλώρος, Ι. Χριστοδουλιᾶς** καὶ **Ι. Παππαλουκάς** συνιστῶσιν ἀναρρῶν τῆς Γεωργικῆς Ἑνώσεως.

Οἱ κ. κ. **Χριστοδουλιᾶς** καὶ **Παππαλουκάς** παρκαλεῖν νὰ ληρῇ αὕτη ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν ιδιοκτητῶν καὶ γυνωμι κατὰ τὴν κατετισμένην τοῦ γεωργικοῦ νομοσχεδίου.

Λέγεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρῃ 9 καὶ 10 μ. μ. ἵνα ἐπαναληρῇ αὐρίον ὥρῃ 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος καὶ κ. κ.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος;

Σ. Μπαλάνος

Οἱ Γραμματεῖς

Π. Ἰακώβου

Γ. Κρεστενίτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Κ'.

Τῆς 12 Φεβρουαρίου 1921

Ὁρᾷ 5 καὶ 30 μ. μ. ὁ κ. Ἀντιπρόεδρος κ. **Σίμος Μπαλάνος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐνάρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ Πρακτικά τῆς χθεςινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. **Αγ. Σλήμαν** λαμβάνων ἀφορμὴν ἐκ τῶν ἐν ταῖς Πρακτικαῖς δηλώσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας

«περί καταρτισμοῦ ἐπιτροπῆς πρὸς μελέτην τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος» ἐρωτᾷ ἂν ὑπάρχει ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως περί προσθήκης νέων μελῶν εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἐπιτροπὴν.

Πρόεδρος. Ὁχι.

Ὁ κ. **Ι. Χριστάκης** λέγει ὅτι δὲν παρεπονέθη ὡς μὴ περιληφθεὶς ἐν τῇ Γεωργικῇ Ἐπιτροπῇ, ὡς ἀναγράφεται ἐν τοῖς Πρακτικαῖς, ἀλλὰ γενικῶς ὁμιλῶν εἶπεν ὅτι ἐν τῇ ἐπιτροπῇ ἐκείνῃ ἔπρεπε νὰ περιληφθῶσι καὶ εἰδικοί γεωπόνοι, ὡς εἶναι ὁ κ. **Ι. Θεοτόκης**, αὐτὸς ὁ ἴδιος καὶ ἄλλοι, δυνάμενοι νὰ συνεισφέρωσι τὰς γνώσεις των, καὶ οὕτω νὰ διευτυπωθῇ ἡ διόρθωσις.

Πρόεδρος. Τὰ Πρακτικὰ ἐπικυροῦνται συμφώνως πρὸς τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. πληρεξουσίου.

Ἀναγινοῦνται εἴσα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἐξῆς :

Ὁ **Γεώργιος Αὐλωνίτης**, κτήσιος Ἀθηναῖος, ὑποδεικνύει τὰ ἄτοπα τῆ παρουσιαζόμενῃ ἐκ τῆς τελευταίας τροποποιήσεως τοῦ ἐνοικιστικοῦ καὶ ζητεῖ νέαν τροποποίησιν αὐτοῦ.

Οἱ κτηνοτρόφοι Μακεδονίας ζητοῦσι τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου περί ἐνοικιστικοῦ βόσκητων.

Οἱ ἄδελφοὶ **Νικόλαος** καὶ **Γεώργιος Λακέρ**, ἑγγονοὶ τοῦ ἡμιμνήστου Βαρβάκη, παρκαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν, ὡπὼς ἐκ τοῦ ποσοστοῦ τοῦ πληρωνομένου εἰς τοὺς ἐκ Ρωσίας πρόσφυγας, δοθῇ αὐτοῖς λόγῳ δανείου ποσὶν 120 χιλιάδων δραχμῶν ἀπέναντι τῆς ἀξίας των ἐν Γαλιανίῳ κτημάτων των, ὧν τοὺς τίτλους κατέχουσι.

— Δημόσιοι ὑπάλληλοι τυχόντες ἀναστολῆς προσελεύσεως ἐν τῷ στρατῷ ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα δι' οὗ ζητοῦσι τὴν κατάργησιν των νόμων 2421 καὶ 2495.

Ἡ **Εὐγενὴς γῆρα Προκοπίου Οἰκονομοπούλου** παρκαλεῖ τὴν Συνέλευσιν, ὡπὼς αὐξηθῇ ἡ σύνταξις της.

— Κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας Παζῶν παρκαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν, ὡπὼς ληφθῇ μέτρον πρὸς ἐπίτευξιν τακτικοῦ ἐπιστισμοῦ καὶ ἀποκατάστασιν τεχνολογικῆς συγκοινωνίας.

Ὁ **Τριαντάφυλλος Πρωτοπαππας**, κάτοικος Λαρίσης, παρκαλεῖ τὴν Συνέλευσιν, ὡπὼς, λόγῳ τοῦ ὅτι ἐκ των τοιῶν υἱῶν του ὁ εἰς ἀπέθανεν ἐκ φυματικώσεως, μόλις ἀπολυθεὶς των τάξεων τοῦ Στρατοῦ, ὁ δὲ δεύτερος ἐτυφελίσθη ὑπὸ ἐκτάκτου Στρατοδικείου τῆς **I Μεραρχίας** καὶ ὁ τρίτος εἰσέτι ὑπηρετεῖ εἰς τὸν Στρατόν, τύχῃ προστασίας ὡς πά-

σχίον ἀρροτέρους τοῦ ἐφελκόμενος καὶ συνεπῶς ἀνίσταται πρὸς ἐργασίαν.

Ἡ **Συντεχνία των ἐν Ἀθήναις καὶ Παιονίᾳ πύλων γυναικείων** πύλων ζητεῖ ὅπως αὐξήθῃ ὁ ἀριθμὸς ἐπὶ των ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσπαγομένων ἐτησίων πύλων, καὶ τινες εἰσάγονται καὶ φεροῦνται ὡς ἄνεργοι, ὑπαγόμενοι οὕτως εἰς τὴν κατήγορον των πύλων ὅλων.

Ἐπιτροπὴ συμβουλευτικῶν καὶ βολύλων μεταγραφῶν καὶ ὑποθηκῶν ἀπολυθέντων καὶ ἐξοριθέντων ἀρκαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὡπὼς μετνηθήσῃ περί ἐπανεκδουρισμοῦ καὶ ἀποζημιώσεως αὐτῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεώς των.

— Τὸ ἐν Ἀθήναις Σωματεῖον «Φοιτητικῆς Συντροφικῆς» ὑποβάλλει ὑπόμνημα δι' οὗ ζητεῖται τὴν ἀνακαταστάσιν προστατεύσεως των φοιτητῶν ἐν γυναι των Πανεπιστημίων.

— Κάτοικοι **Μαρτίου** τῆς **Λαρίδος** ζητοῦσιν, ὡπὼς ἀπαλλαγθῶσι τοῦ ἐπιβληθέντος ποσοστοῦ ἐκ μέρους τῆς ἐπὶ τῆς ἐπιτάξεως των ζώων ἐπιτροπῆς τοῦ 1915, ὡς μὴ ἐμπροσθεῖς παρουσιάσαντες τὰ χροστώματα κτήνη των.

Κάτοικοι τῆς κοινότητος **Μαρτίου** παρκαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὡπὼς ἀποζημιωθῶσι διὰ τὰς κατατρεφὰς ἃς ὑπέστησαν ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ τῆς Ἀφῶνης.

— Ὁ πληρεξούσιος **Λακωνίας** κ. **Δ. Πετρακάκος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περί ὑποχρεώσεων των ἀνυπατάκτων».

— Ὁ πληρεξούσιος **Ψαῶν** κ. **Α' Ἀράνης** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περί ιδρύσεως τιμῶν ἀπομνημονίων πολέμων καὶ των ἀπορριμισθεισῶν υἱογενειῶν αὐτῶν».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Α. Τσουκαλᾶς**, **Κ. Δροσόπουλος**, **Ε. Βελλόπουλος**, **Α. Κυρώσης**, **Π. Γκορίτσας**, **Δ. Παναγιώτου**, **Σ. Σωτηριάδης**, **Ι. Κλινίας**, **Χ. Βοζίκης**, **Σ. Γάτος**, **Ν. Δ. Λεβίδης**, **Α. Παπαθανασίου**, **Ι. Κούσουλας** καὶ **Κίμων Στάτικος** ὑποβάλλουσιν πρότασιν νόμου «περί κατατάξεως καὶ ἐγγραφῆς εἰς τὴν ἐγκειρμένην πίναν Β' μονιμοποιήσεως διακρίτων ἐρ. δυν. ἡμιμνηστικῶν».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Δ. Κοικουλέτσος**, **Γ. Ραδινός**, **Σ. Ἀλεξιάδης**, **Γ. Κανούτας**, **Γ. Δασκαλόπουλος**, **Κ. Λυκουρέζος**, **Α. Παππαποστόλου**, **Κ. Στεργιόπουλος** καὶ **Γ. Μπούσιος** ὑποβάλλουσιν πρότασιν νόμου «περί τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2521 καὶ τοῦ πρὸς ἐκτελεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος Β. Δ. τῆς 8/17 Ὀκτωβρίου 1920».

Ἀπαντα θέλουσι τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.
Εἰσέρχεται κατόπιν ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἑρωτήσεων.

Οἱ κ. κ. **Α. Μάτεσις, Γ. Χριστοδουλιᾶς, Σ. Μαυρομμάτης, Σ. Στρατηγὸς καὶ Κ. Μητσόπουλος** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν ἀποστράτων ὀπλιτῶν Χωροφυλακῆς.

Ο κ. **Χριστοδουλιᾶς** συνιστῶν τὴν ἀναφορὰν ὡς δικαίαν παρκαλλεῖ νὰ ληρῇ ὑπ' ὄψιν τὴν αὐτῆς συστάσεις ποιοῦνται καὶ οἱ κ. κ. **Μαυρομμάτης καὶ Μάτεσις.**

Ο κ. **Στρατηγὸς** συνιστᾷ νὰ ἐξετασθῇ συντομώτερον τὸ μέτρον τῆς λήψεως μερίμνης τῶν διὰ τοὺς ὀπλίτας τῆς Χωροφυλακῆς ὅσον καὶ δι' ὅλους τοὺς ἄλλους δικαιοῦς τοῦ στρατεύματος, ἀνεπέρους κλπ. καὶ νὰ ἐξισωθῇ ἡ σύνταξις ὅλων, διότι εἶναι ἄνισον καὶ ἀδίκον τὸ ἐκκρυπνίζεσθαι μετρον.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἀπαντᾷ ὅτι τὸ ζήτημα ἀπασχόλησε τὴν ὑπηρεσίαν καὶ κατεργάσθη ἐπιτροπὴ ὅπως μελετήσῃ τοῦτο καὶ ὑποβλήθῃ νομοσχέδιον.

Ο κ. **Μητσόπουλος** δὲν εὐρίσκει λόγους ὅπως ὑποστηρίξῃ τὸ δίκαιον τῶν αἰτούντων. Κατόπιν ὁμοῦ τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ παρκατεῖται τοῦ λόγου, πεποιθὼς ὅτι θέλει ληρῇ ὑπ' ὄψιν ἡ συζητουμένη ἀναφορά.

Οἱ κ. κ. **Α. Μάτεσις, Σ. Σωτηριάδης, Ν. Δ. Λεβίδης, Γ. Ἀναστασόπουλος καὶ Δ. Σπηλιωτόπουλος** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῆς Μαρίας χήρας Γρηγορίου Ἰωσήφ δικηγόρου.

Ο κ. **Λεβίδης** συνηγερῶν ὑπὲρ ἀναφορᾶς τῆς χήρας Ἰωσήφ παρκαλλεῖ νὰ ληρῇ αὕτη ὑπ' ὄψιν.

Ο κ. **Ἀναστασόπουλος** λέγει ὅτι ὁ Γρηγόριος Ἰωσήφ, ἐγκριτοῦν μέλος τοῦ δικηγόρικου Συλλόγου Ἀθηνῶν, ἔπεσεν ὑπηρετῶν τὴν Πατρίδα. Ἐστῆκε ὡς δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος εἰς τὴν Θράκην κατὰ τὸ Δημοφθόριμα τῆς 22 Νοεμβρίου. Ἐν τῇ βραρεῖ χειμῶνι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐνθουσιωδῶς ἐπετέλεσε τὸ καθήκον του, ἐπανελθὼν δὲ βραρεῖς ἀσθενὴς ἀπέθανε μετὰ δύο ἡμέρας. Δὲν ὑπολείπονται αἱ οὕτω θνήσκοντες τῶν πεσόντων ἐν μάχῃ κατ' ἐχθρῶν καὶ ἡ Πατρίς ἔχει ἴσως ὑποχρεώσεις πρὸς αὐτοὺς. Ο Γρηγόριος Ἰωσήφ δὲν ἦτο μόνον δικαστικὸς ἀντιπρόσωπος, ἀλλὰ καὶ ἀπόστολος τῆς ἰδέας τῆς 22 Νοεμβρίου καὶ ἡ Κυβέρνησις

ἔχει ὑποχρεώσιν νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν ἄρτον εἰς τὴν ὀρφανισθεῖσαν οἰκογενεὴν του. Ἡ Συνέλευσις πᾶσα παρκαλλεῖ νὰ συστήσῃ τὴν ἀναφορὰν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἐκωστήσατε, παρκαλλῶ, κύριε Πρόεδρε, τὴν Συνέλευσιν.

Ο κ. **Μάτεσις** συνιστᾷ θερμῶς τὴν ἀναφορὰν ἀρροῶσαν θυμῷ τοῦ καθήκοντος τῶν εὐγενῶν ἰδεῶν τοῦ καὶ ἐπικαλεῖται ὑπὲρ τῆς χήρας τὴν ἀρωγὴν τῆς Πολιτείας ὑπὲρ τῆς ὑποίτης ἀπέθανεν.

Ο κ. **Σωτηριάδης** συνηγερᾷ ἐπίσης ὑπὲρ τῆς ἀναφορᾶς ὑποστηρίζων ὅτι ὁ Γρηγόριος Ἰωσήφ ὑπῆρξεν εἰς ἓκ τῶν ἀγωνιστῶν τῆς ἰδέας καὶ ἐργάτης ἀρωσιωμένου τοῦ δικαίου. Φρονεῖ ὅτι ἐπιβόληθέντος εἰς τὴν Πολιτείαν εἶναι τὸ καθήκον νὰ λάβῃ μέτρον ὑπὲρ τῆς οἰκογενεῖς αὐτοῦ.

Πρόεδρος. Συναινεῖ ἡ Συνέλευσις νὰ σταλῇ μετὰ τοιούτων συστάσεων ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Ἡ Συνέλευσις ἀποδέχεται ὅπως ἡ ἀναφορὰ ἀποσταλῇ μετ' εἰδικῆς τῆς συστάσεως πρὸς τὸν κ. Ὑπουργόν τῆς Δικαιοσύνης.

Οἱ κ. κ. **Α. Βιτάλης, Α. Μάτεσις καὶ Δ. Παναγιώτου** συνιστῶσιν ἀναφορὰν ἐπαγγελματικῶν κατόικων Σύρου.

Ο κ. **Βιτάλης** συνιστῶν θερμῶς τὴν ἀναφορὰν παρκαλλεῖ νὰ ληρῇ αὕτη ὑπ' ὄψιν, καθόσον οἱ μικροπωληταὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ τηρῶσι βιβλία πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς καθαρᾶς προσόδου. Παρομοίως συστάσεις ποιοῦνται καὶ οἱ κ. κ. **Παναγιώτου καὶ Μάτεσις.**

Οἱ κ. κ. **Ν. Κаланτζάκος, Μ. Μανασάκης καὶ Γ. Κοκκινάκης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν ἐμπόρων Πρακλείου Κρήτης.

Ο κ. **Κаланτζάκος** λέγει ὅτι ἡ ἐκπετοῦσα βενιζελική τυραννία ἐπληξεν κυρίως τοὺς ὁμοειδέτας Κρητικὰς ἐμπόρους καὶ πολλὰχῶς ἐζημίωσεν αὐτοὺς, μὴ ὑποκύναντα εἰς τὰς ἀξιώσεις αὐτῆς. Συνιστᾷ ὡς ἐκ τούτου θερμῶς τὴν ἀναφορὰν καὶ παρκαλλεῖ νὰ ληρῇ αὕτη ὑπ' ὄψιν.

Π. Πρωτοπαππαδάκης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Παρκαλλῶ νὰ μοι σταλῇ ἡ ἀναφορά.

Ο κ. **Ἀθ. Ἀργυρὸς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Κοινότητος Τορόντου Καναδῶν.

Ο κ. **Ἀργυρὸς** ἀναφέρει τὰς καταστροφὰς τῶν ἑλληνικῶν καταστημάτων Τορόντου, τὰς προξενηθείσας ὑπὸ τοῦ

ἐπιστρέψαντος στρατού, προσθέτει ὅτι καὶ καταστραφαὶ αὐταὶ ἐρείλονται εἰς ἐκδήλωσιν ὑπερπατριωτισμοῦ τῶν ἐκεῖ βενιζελικῶν καταρχιδουρηγησάντων τοὺς ἐκεῖ Ἕλληνας. Ἐπρεπε δὲ νὰ παρίσταντο ἐνταῦθα οἱ ἀπαχωρήσαντες, ἵνα ἀκούσωσιν ὅποια παθήματα ὑπεστήσαν καὶ οἱ ἐκεῖθεν ἀκρίμη του Ἀτλαντικοῦ ὁμογενεῖς. Θύματα καταστάντες τῆς πολιτικῆς τῶν ἰδελουγίων. Συνιστᾷ θερμῶς τὴν ἀναρροήν καὶ παρκαλλεῖ νὰ ληρθῇ αὕτη ὑπ' ὅψιν.

Ο κ. **Γ. Μερκούρης**, **Δ. Παναγιώτου**, **Δ. Κρεμέζης**, **Δ. Τσουκαλᾶς** καὶ **Α. Μάτεσις** συνιστῶσιν ἀναρροήν τῶν ὑπαλλήλων κρεσπολῶν Πειραιῶς.

Ο κ. **Μερκούρης** συνιστῶν θερμῶς τὴν ἀναρροήν στῆ-
ριζομένην ἐπὶ δικαίῳ λόγῳ παρκαλλεῖ νὰ ληρθῇ αὕτη ὑπ' ὅψιν.

Ο κ. **Παναγιώτου** ἀναρροῦν τὰς ἀλλεπαλλήλους ἀλλή-
λων κατεθείσας διαταγὰς τὰς δεθείσας ὑπὸ τοῦ πρῶην Διευ-
θυντοῦ τῆς Ἀστυνομικῆς Παππαποστολίου εὐρίσκει δικαίαν
τὴν αἵτησιν καὶ συνιστᾷ καὶ διὰ λόγους ὕψους ἀκούει νὰ
ληρθῇ αὕτη ὑπ' ὅψιν.

Ο κ. **Κρεμέζης** λέγει ὅτι γίνεται διπλῆ ζημία καὶ
εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ εἰς τοὺς κατόικους ὁ σφαγμὸς τῶν
σφαγίων ἐν τῇ ἀγορᾷ Πειραιῶς καὶ παρκαλλεῖ νὰ ληρθῇ
ἡ ἀναρροή ὑπ' ὅψιν.

Ο κ. **Τσουκαλᾶς** λέγει ὅτι κυρίως ζήτημα ὕψους
ἐπιβάλλει νὰ ληρθῇ ὑπ' ὅψιν ἡ ἀναρροή καὶ παρκαλλεῖ
νὰ ληρθῇ αὕτη ὑπ' ὅψιν.

Ο κ. **Εμμ. Χατζιδάκης** ἐπὶ τῆς ἀναρροῆς Μιχαήλ
Δούκα, δημοσιογράφου Βαθῆος Σάμου, λέγει ὅτι ὁ κακὴ τῇ
μοίρᾳ ἐκπεριθελὶς εἰς Σάμον ὑπὸ τῆς ἀνῆμου Κυβερνήσεως
Θεσσαλονίκης Διοικήτης κατελάβε κατὰ Μάρτιον τοῦ 1917
οἰκίαν τοῦ Μιχαήλ Δούκα καὶ ἐχρησιμοποίησεν αὐτὴν ἐπὶ
δύο καὶ πλέον ἔτη ὡς στρατιωτικὸν Νοσοκομεῖον. Ἐκτοτε
ἐπὶ δύο σχεδὸν ἔτη βασανίζεται ὁ αὐτοῦ ἰδιοκτήτης νὰ
λάβῃ τὰ ἐνοίκια καὶ τὴν ἀποζημίωσιν. Παρκαλλεῖ νὰ πε-
ρατωθῶσιν αἱ ἀτελεύτητοι δικτυπώσεις, νὰ λάβῃ ὁ ἰδιοκτή-
της τὸ δίκαιόν του καὶ δυνηθῇ νὰ ἐπισκευάσῃ καὶ χρησι-
μοποιήσῃ τὴν οἰκίαν του.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** (Υπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν)
ἀπαντᾷ παρκαλλῶν νὰ τῷ σταλῇ ἡ ἀναρροή, ἵνα διαταχ-
θῶσι τὰ δέοντα.

Οἱ κ. κ. **Α. Παππαποστολίου**, **Δ. Κουκουλέτσος** καὶ

Γ. Δασκαλόπουλος συνιστῶσιν ἀναρροήν τοῦ Καινοτικῆς
Συνδουλίου Νεοχωρίου Νεβροπόλεως.

Ο κ. **Παππαποστολίου** λέγει ὅτι τὰ δάστη Νεβρο-
πόλεως εἶναι ὑψίστης σημασίας καὶ παρκαλλεῖ νὰ ληρθῇ
ὑπ' ὅψιν ἡ ἀναρροή ὑπὸ τοῦ κ. Υπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Οἱ κ. κ. **Δ. Χατζίσκος**, **Ι. Κούσουλας** καὶ **Ι. Παπα-
λουκάς** συνιστῶσιν ἀναρροήν τοῦ Γαζιάρου Ἀρχινιώτου,
κατοίκου Σπερχειῶδος, ζητοῦσι δὲ νὰ γενικευθῇ ἡ συζήτησις.

Ἀπορρᾷ τῆς Συνελεύσεως ἀνελήλται ἵνα γενικευθῇ
ἡ συζήτησις ἐπ' αὐτῆς τῇ προσεχέει Δευτέρᾳ.

Οἱ κ. κ. **Γ. Κρεστενίτης**, **Δ. Τσουκαλᾶς** καὶ **Ε. Μαν-
ρομμάτης** συνιστῶσιν ἀναρροήν τῶν κατεδικῶν τῶν ἐπα-
νθρωπικῶν φονεῶν Πύργου.

Ο κ. **Τσουκαλᾶς** συνιστᾷ νὰ ληρθῇ ἰδιαιτέρως ὑπ'
ὅψιν ἡ ἀναρροή τῶν ὑπὸ τῶν Στρατοδικείων κατεδικα-
σθέντων, διότι κακῶς οὗτοι κατεδικάσθησαν. Δὲν ἀνέρχον-
ται δέ, λέγει, οὗτοι ἢ εἰς 180 μόνον.

Ο κ. **Ν. Θεοτόκης** (Υπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ἀπαντᾷ
ὅτι θέλει λάβει ἐγκρίτως μέριμναν περὶ τούτων.

Ο κ. **Ε. Μανρομμάτης** συνιστᾷ ὅπως διὰ φαιδρμῆτος
τῆς Συνελεύσεως δεθῇ χάρις εἰς τοὺς κατεδικῶν, ὡς εἴθι-
σται εἰς ἀπάτας τὰς Συνελεύσεις. Ἐπιβάλλεται μάλιστα,
προσθέτει, ἐπὶ πλεον τοῦτο μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῆς Α. Μα-
ρχαῆς ἰσητός. Παρκαλλῶς σ' αὐτοῖς ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Γ.
Κρεστενίτης**, εἰς σκῶν δικαιοσύνην τὴν αἵτησιν.

Οἱ κ. κ. **Κ. Μητσόπουλος**, **Α. Μάτεσις**, **Ι. Παπα-
λουκάς**, **Δ. Χατζίσκος**, **Α. Τσουκαλᾶς** καὶ **Ε. Μανρο-
μμάτης** συνιστῶσιν ἀναρροήν τῶν πολιτικῶν συνταξιούχων.

Ο κ. **Μητσόπουλος**, ἐμὲλλον διὰ μακρῶν ἐπὶ τῆς ἀνα-
ρροῆς, λέγει ὅτι ὑπάρχουσι 15 χιλ. αἰμαγένετοι συνταξιού-
χων, ἤτοι περὶ τὰς 100 χιλ. ἀτόμων, τὰ ὅποια εἶναι ἀδύ-
νακτον νὰ ζήσωσι μετὰ τὴν γλιττοχρον σύνταξιν ἢ λαλθάνουσιν.
Οἱ συνταξιούχοι οὗτοι ὑπερέστησαν τὴν Κράτος πτωχῶς καὶ
ἡ ἀξιοπρ. πειχ τοῦ Κράτους ἐπιβάλλει ὅπως μὴ πένονται
τῇμερον. Ἀλλὰ καὶ ὑπάρχουσι Σύνδεσμοι συνταξιούχων ὑπε-
ρασπίζοντες τὰ συμφέροντα αὐτῶν ὑψοῦντες φωνήν ἥτις
τοῖς ἀριστοῖς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φωνοῦντων ἀκούεται. Θὰ
συνίστα λοιπὸν καὶ εἰς τοὺς ἐν Ἑλλάδι συνταξιούχους νὰ
πράξωσι τὸ ἴδιον, ἐρ' ὅταν τὸ Κράτος δὲν λαμβάνει πρό-
νοιαν ἀνθρωπότητος. Συγκρίνων κατόπιν τὴν διπλασια-
σμὸν καὶ τριπλασιασμὸν τῶν μισθῶν τῶν νεωτέρων ὑπαλ-

λήλων πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν συντάξιούχων λαμβανόμενας συντάξεις ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν πάλαιων μισθῶν ὑποδεικνύει τὴν ἀνάγκην νὰ ληφθῇ μέτρον πρὸς ἐξίσωσιν τῶν συντάξεων πρὸς τὰς τῶν ὑπαλλήλων ταύτων καὶ προκαλεῖτ' ἐν ὑποβληθῇ εἰδικὴν νομοσχέδιον μετὰ εἰδικὴν καὶ σπουδαίαν μελέτην τοῦ ζητήματος ὑπὸ Ἐπιτροπῆς, ὥστε νὰ κληρονομήσῃ μὲνικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο.

Προνομίαι συστάσεις ποιοῦνται καὶ οἱ κ. κ. **Παππαλουκάς, Χατζίσκος** καὶ **Μαυρομαμάτης**, ὁ δὲ κ. **Τσουκαλᾶς**, χαρακτηρίζων τὸ ζήτημα οὐχὶ ὡς ζήτημα δικαίου, ἀλλὰ καὶ δημοσίας τάξεως καὶ χρηστότητος τῶν ὑπαλλήλων, συνιστᾷ τὴν ταχέαν λύσιν αὐτοῦ.

Π. Πρωτοπαππαδάκης (ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. — Ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Κηλογγερόπουλος πρὶ ἐμοῦ εἶχε προνοήσει ν' ἀναθέσῃ ὅλη ἐπιτήμηως εἰς ἐπιτροπὴν ὅπως ἐκπονήσῃ μελέτην ἐπὶ τῶν συντάξεων τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων. Τὸ ζήτημα τῶν συντάξεων παρουσιάζεται ὑπὸ δύο ὄψεις: Οἱ ἐν ὑπηρεσίᾳ ὑπαλλήλοι θ' ἀποχωρήσῃσι λαμβάνοντες σύνταξιν ἐπὶ τῇ βῆσει τοῦ ὑφ' ἡμῶν μισθοῦ τῶν, ἐνῶ οἱ συντάξιμοι τῆς σήμερον ἔλαβον τὴν σύνταξιν τῶν ἐπὶ τῇ βῆσει τοῦ πάλαιου ἐλασσονος μισθοῦ. Φρονῶ ὅτι τῶν τελευταίων τοὐλάχιστον ἡ σύνταξις πρέπει ν' ἀφομοιωθῇ πρὸς τὴν τῶν πρώτων.

Χ. Μητσόπουλος. Δικαί τοῦλάχιστον;

Π. Πρωτοπαππαδάκης. Ὁμιλῶ τεύτην τὴν στιγμὴν περὶ τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων τῶν σημερινῶν, πρέπει δὲ νὰ βελτιωθῶσι καὶ αἱ συντάξεις τῶν παλαιότερων. Ἡ σύνταξις ἐνὸς ὑπαλλήλου, ὁ ὅποτος ἀπερχεται σήμερον τῆς ὑπηρεσίας, πρέπει κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸν μισθὸν αὐτοῦ ν' αὐξάνηται καὶ αἱ συντάξεις τῶν παλαιοῦν τῶν πρὸ τῆς αὐξήσεως τῶν ὑπαλλήλικῶν μισθῶν ἀποχωρησάντων τῆς ὑπηρεσίας νὰ βελτιωθῶσι.

Χ. Μητσόπουλος. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ἤθελον νὰ ἐπιτύχω ἀπαντήσεις σαφεστέρως. Οὐδαίς λόγος ὅτι ὑπῆρχε νὰ ὑρίσκηται καὶ ἐνταῦθα διαφορὰ μετὰξὺ τῆς συντάξεως ἢ ὁποῖα θ' ἀπονεμηθῇ εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τοὺς νῦν ὑπηρετοῦντας καὶ εἰς τοὺς παλαιούς. Διὰ τοῦτο εἶπον προηγουμένως ὅτι τὸ «τοῦλάχιστον» δὲν ἐνίσουν ἐπικρατῶς καὶ διὰ τοῦτο ἐννοῶ νὰ μὴ ὑρίσκηται διαφορὰ μετὰξὺ παλαιῶν καὶ νέων συντάξεων.

Π. Πρωτοπαππαδάκης. Εἶπον τοῦλάχιστον, διότι εἰς πρῶτον μὲλλον οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων θ' αὐξηθῶσι καὶ κατ' ἀναλογίαν θ' αὐξηθῶσι καὶ αἱ συντάξεις τῶν ὑπαίτων ὅτι κἀκὼς οἱ ὑπαλλήλοι.

Οἱ κ. κ. **Ν. Κаланτζάκος, Ἀντ. Βιτάλης, Ι. Παππαλουκάς, Φ. Δραγούμης, Σ. Μερκούρης, Ε. Μαυρομαμάτης, Γ. Σπηλιόπουλος, Α. Τσουκαλᾶς** καὶ **Α. Μάτεσις** συνιτωσιν ἀναρρᾶν τῶν παρελθόντων ἐρεδρῶν ἀξιοματικῶν τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὸν πίνακα Β. τῆς μονιμοποιήσεως.

Ὁ κ. **Κаланτζάκος** ἀναπτύσσων διαμαρτυρίαν τὴν ἀναρρᾶν καὶ ἐξαιρῶν τὰς ὑπηρεσίας τῶν ἐρεδρῶν ἀξιοματικῶν καὶ κατὰ τὴν πλείων καὶ κατὰ τὴν κατὰ τὴν ἀξιοματικῶν καὶ τὴν ὑπαίτων οὗτοι πιστοὶ μείναντες εἰς τὴν γὰρ τῶν πολλῶν εἰδικοποιήσαν, ἐνίοι δὲ τούτων καὶ ἀπέθανον εἰς τὰς φυλακὰς, συνιστᾷ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ ἐκανοποιηθῶσι οἱ ἐν λόγῳ ἀξιοματικοί.

Ὁ κ. **Σπηλιόπουλος** συνιστᾷ ἐπίσης τὴν ἀναρρᾶν παλαιῶν νὰ ληφθῇ αὕτη ὑπ' ὄψιν ἐρ' ὅσον δὲν ὑπάρχουσιν ἀνυπερβλήτα ἐμπόδια.

Προνομίαι συστάσεις ποιοῦνται καὶ οἱ κ. κ. **Δραγούμης, Παππαλουκάς, Τσουκαλᾶς** καὶ **Μάτεσις**, οἵτινες λέγουσιν ὅτι ὑπερβαρύνουσιν εἰς τὴν γενικὴν ὑπὸ τῶν προκαταρκτικῶν συνηγορίαν, ὁ δὲ κ. **Μερκούρης** ἀναρρᾶν τὰ δεινοπαθήματα τὰ ὅποια ὑπέστησαν οἱ ἐρεδρῶν ἀξιοματικοί, ὧν πλεῖστοι ἀπέθανον ἐκ τούτων, ἄλλοι δὲ καὶ παρερρόνησαν κατόπιν τῶν γενιμένων κατ' αὐτῶν διωγμῶν, καὶ λέγων ὅτι οἱ ἀξιοματικοὶ οὗτοι δὲν ὑπερβαίνουν τοὺς 320, συνιστᾷ θερμῶς τὴν ἀναρρᾶν καὶ προκαλεῖτ' νὰ ληφθῇ αὕτη τάχιστα ὑπ' ὄψιν.

Προκειμένου εἶτα ἡ Συνέλευσις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἡμερησίαν Νομοθετικὴν Διάταξιν λαμβάνει ἀπὸ τοῦ βήματος τὸν λόγον ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κ. **Δ. Γούναρης**, ὅστις λέγει τὰ ἑξῆς:

Δ. Γούναρης (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου προσωρινῶς). Κύριοι πληρεξούσιοι, τὴν προσεχῆ Κυριακὴν ὁ Διάδοχος τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου ἐν Βουκουρεστίῳ τελεῖ τοὺς γάμους αὐτοῦ μετὰ τῆς Α. Β. Ὑψηλότητος τῆς πριγκίπισσας Ἑλισάβετ τῆς Ρουμανίας. Τὸ εὐτυχές γε-

γυνίς, τὴν ὁποῖαν πᾶσι ἐλληνικῇ καρδίᾳ βυθόως κισθάνεται, πρέπει βεβαίως νὰ χαρακτηρῇ καὶ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως καὶ ἐνταῦθα καὶ δι' ἀποστολῆς τηλεγραφημάτων συγκρατηρίου καὶ εὐχετηρίου ἐκ μερὸς τοῦ κ. Προέδρου τῆς Συνελεύσεως. Προκακλῶ τὴν Συνέλευσιν νὰ προσθῇ εἰς τὴν περὶ τοῦτου ἀπόφασιν. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων).

Ν. Στράτος. Βεβαίως ἡ ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως εἶναι ἐκθέτουρος.

Πρόεδρος. Δέχεται ἡ Συνέλευσις τὴν πρότασιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως;

“Ολοι οἱ πληρεξέουσιαι. Μάλιστα, μάλιστα. (Ζητωκραυγαὶ ἐνθουσιῶδεις ὑπὲρ τοῦ Διατάγου).

Εἰσέρχεται κατόπιν ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ συντακτικοῦ καὶ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Ἀναβιβάζεται ἀποράσει τῆς Συνελεύσεως διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Γρίττην ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἀποκνήσεως εἰς τὸν βασιλικὸν λόγον.

Πρόεδρος. α' κατ' ἄρθρον συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2222 νόμου περὶ τμηματικῆς καταλήψεως καὶ ἀποζημιώσεως γῶρου εἰς θέτιν Σακραμента τῶν τέως δῆμων Ἑλευσίνος, Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς χρησιμοπονηθέντος μόνου πρὶν ἀνέγερσιν Πολεμικοῦ Ναυστάθμου.

Ὁ κ. **Ι. Δ. Πάλλης** προτείνει ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις, καθόσον θ' ἀποκτιθῇ μακρὸς ἐπ' αἰ- τοῦ λόγος.

Ἀπορριβθεὶς τῆς προτάσεως τοῦ κ. **Ι. Δ. Πάλλης**, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Π. Ρεδιάδης**, ὁ ὁποῖος παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἀπόφασις περὶ ἰδρύσεως Πολεμικοῦ Ναυστάθμου, μάλιστα ἀντὶ 7 ἐκπομπῶν λιγῶν, ἔδει νὰ στηρίζεται ἐπὶ ἐπιταγμένων μελετῶν, αἵτινες δὲν ἐγένοντο, καὶ διὰ τοῦτο προτείνει τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως καὶ τὴν ἀναστολὴν παντὸς ἐκτελουμένου ἔργου. Ἐξετάζων κατόπιν ἀπὸ τε πολεμικῆς ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως τὴν ἰδρύσιν νέου Πολεμικοῦ Ναυστάθμου τῆς Ἑλλάδος εὐρίσκει ἐσπευσμένην τὴν λαμβανομένην περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ ἔργου ἀπόφασιν καὶ τονίζει ὅτι πρὶν

ἡ διευθετηθῇ τὰ ἐξωτερικὰ τῆς Ἑλλάδος πράγματα, ἅτινα θὰ ἐπιτρέψωσιν εἰς αὐτὴν νὰ καταρτίσῃ ναυτικὴν πρὶν ἄλλῳ, οὐδαὶς λόγος πρέπει νὰ γινῇ περὶ κατασκευῆς Ναυστάθμου, ὅστις εἶναι ἀγνωστὸν ἂν θὰ κατασκευασθῇ ἐν Σακραμента ἢ ἐν Αἰγίνῳ. Ἐξετάζων κατόπιν τὰ ὑπάρχοντα περὶ κατασκευῆς τοῦ Ναυστάθμου ἀγγλικὰ σχέδια εὐρίσκει ὅτι παλαιὰ ὡς ἐκπονηθέντα πρὶν τοῦ 1912 δὲν δύνανται νὰ χρησιμοπονηθῶσι σήμερον, καθόσον σήμερον, λέγει, εἶναι ἀγνωστὸν καὶ ὅποιαι τις μανθὲς πολεμικὴ θὰ ἐπικρατήσῃ ἐν τῷ ναυτικῷ, λαμβανόμενον ὑπ' ὄψιν ὅτι μετὰ τῆς τοῦ καταδρομικοῦ καὶ τῆς τοῦ θωρηκτοῦ παρεμβολῆς ἤδη καὶ ἡ τοῦ αεροπλάνου. Καταλήγων δὲ λέγει ὅτι δὲν ἀποκρύβει τι νομισχέδιον κατ' ἄρχην, θεωρεῖ ὅμως καθήκον τοῦ νὰ ἐπιμελῇ εἰς τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου καὶ εἰς τὴν ἀναστολὴν πάσης ἐκτελέσεως οἰκονομικοῦ ἔργου μέχρι τῆς ἐπιταγμένης καὶ ὁριστικῆς μελέτης τοῦ σπουδαιοτάτου καὶ ἐθνικοτάτου τούτου ἔργου τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

Ὁ κ. **Ν. Δ. Δεβίδης** ἐξιστοῦν τὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ πύργου Ναυστάθμου καὶ ἀνδρῶν τὰς ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Β. Τεργαστηριᾶς δεδημοσιευμένας μελέτας ἐπὶ τούτῳ τῆς τότε ἐπιτροπῆς, μετὰ τῆς ὁποίας εἶχεν προτείνει νὰ ἰδρυθῇ ἐν τῷ Εὐβοικῷ κόλπῳ ὁ Ναύσταθμος, παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶναι αὐτὲ ἰσθὺν ἀλλ' αὐτὲ κανονικὴν ὥπως ἡ Συνέλευσις, ἥτις ὡς ἀντιφάσκειν σήμερον διαχειρίζεται μετὰ τῆς Κυβερνήσεως σήμερον τὰ κοινὰ, προσθῇ εἰς τὴν ἀπόφασιν ἀπορρίψεως χωρὶς πρότερον νὰ ἔγῃ πρὶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς, μελετημένον ἔργον καὶ σχέδια, προκειμένοι μάλιστα περὶ τούτῳ κοινοτικά; δαπάνης. Ἀλλὰ πλὴν τούτων, προσθέτει μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ ἐνὸς ἐλθροῦ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τοῦ Ὀθωμανισμοῦ, ἐμοχνησθῇ ἐπὶ τοῦ ἐρίζοντος καὶ πάλιν ὁ ἄλλος μέγας τοῦ ἔθνους ἐλθρὸς, ὁ Σλαβισμός, ὅτε θὰ προκατῇ ἀνάγκη νὰ ἰδρυθῇ ἄλλοτε ὁ πολεμικὸς Ναύσταθμος τῆς Ἑλλάδος, φρονεῖ ὅτι πρέπει ν' ἀναβληθῇ πᾶσι ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις μέχρι τῆς προσκομίσσεως τοῦ εἰδικῷ φακέλου τῆς μελέτης τοῦ ἔργου, μετὰ τὴν μελέτην τοῦ ὁποίου ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως νὰ διεκχυθῇ συζήτησις. Ἐὰν τοῦτο δὲν συμβῇ, δηλῶ, λέγει ὁ ρήτωρ ὅτι θ' ἀρνηθῶ τὴν ψῆφόν μου εἰς τὴν προκείμενον νομοσχέδιον καὶ θὰ διχ-

μικροτητῶ ὑπὸ τὴν ψήφισιν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως τοσούτω σοβαροῦ νομοσχεδίου ἀνευ ἐπισταμενῶν μελετῶν καὶ ἐκθέσεων.

Ὁ κ. Κ. Δροσόπουλος λέγει, ὅτι τὸ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχεδίον δύναται νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ δύο ἀπόψεων· ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς οὐσίας καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν τύπων.

Προκειμένου περὶ τῆς οὐσίας, τῆς κατασκευῆς δηλονότι τοῦ Ναυσταθμοῦ, ζητήματος ὅπερ ἀπὸ μακροτάτου χρόνου μελετᾶται ὑπὸ τῆς Ναυτικῆς Ὑπηρεσίας, θὰ ἤθελε νὰ γνωρίζῃ ἂν αὕτη κατέληξεν εἰς τελικὰ συμπεράσματα, ἐπιβάλλοντα τὴν ἄμεσον καὶ ταχεῖαν ἐκτέλεσιν, τὴν ὁποίαν τὸ νομοσχεδίον, κηρυχθέν ἐπεῖγον, ὑπονοεῖ. Διηκδῶ

α') Ποῦν εἶναι τὸ ναυτικὸν πρόγραμμα τῆς Ἑλλάδος, διότι νομίζει ὅτι ἐσχατῶς ἐν τῇ ναυτικῇ πολεμικῇ τέχνῃ ἐπὶ ἄλλοις τοσούτοι ἀνατροπῇ διὰ τῆς ἐμφανισσεως τῶν ὑποβρυχίων καὶ τῶν ἀεραπλάνων, ὥστε νὰ μὴ ἔχωσιν ἀκομὴ καθορισθῇ καὶ κατευθύνσεις πρὸς τὰς ὁποίας θὰ στραφῇ ἡ μέλλουσα κατασκευὴ τῶν στόλων, ὁ τύπος τῶν ναυτιλῶν μονάδων, αἵτινες θ' ἀποτελέσωσι τούτους. Καὶ λίαν προσεχῶς θὰ διεξέλθῃ ἐν Ἀμερικῇ μονομαχία ἀεραπλάνου καὶ θωρηκτοῦ, εἰς ἣν θὰ λάβωσι μέρος προσωπικῶς ἐπιβαίνοντες ἑκατέρου εἰς στρατηγὸς καὶ εἰς ναύαρχος, ἐκ προσώπων ὄντες δύο ἐκ τῶν ἐπικρατουσῶν ἀντιλήψεων.

Ἀνέγνωσε, λέγει, εἰς ἑλληνικὰς ἐφημερίδας τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν προκηρυσσόμενην ἐκποίησιν δικυβρίων μονάδων τοῦ στόλου μας, ἀλλὰ δὲν εἶδε διὰ τίνων ἑτερον θὰ συμπληρωθῶτιν αὕτη.

β') Ἐὰν τὸ ναυτ. πρόγραμμα ἔχῃ καθορισθῇ, ἐμελετήθη ἤ γε ἡ κατασκευὴ τοῦ Ναυσταθμοῦ ἐν ὅλαις ταῖς λεπτομερείαις, τῆς ἐκτέσεως, τῶν κτιρίων, τοῦ προορισμοῦ ἔχει μόνον ὡς τύπου συνεργείων καὶ ἐπισκευῆς, ἀλλὰ καὶ ὡς ὁμηγηρίου τοῦ στόλου καὶ ὡς ναυτικῆς βύσεως αὐτοῦ.

Προκειμένου δὲ περὶ τῶν τύπων τοῦ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχεδίου, νομίζει ὅτι διὰ τὴν κατασκευὴν τούτου καλῶς σιχαίου ἔργου θὰ ἔχῃ καταρτισθῇ πλήρες σχέδιον, προβλέπον καὶ προνοῶν περὶ ὅλων τῶν ἀναγκῶν τοῦ μέλλοντος Ναυσταθμοῦ μας, ὥστε νὰ μὴ συμβῇ καὶ πάλιν ἐκεῖνο ὅπερ συνήθως συμβαίνει εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν δημοσίων ἔργων, ν' ἀρχῶνται τούτεστι τῆς κατασκευῆς καὶ εἶτα διὰ προσθηκῶν, τροποποιήσεων καὶ ἀφαιρέσεων νὰ προσπαθῶσι

νὰ ἐναρμονίσωσι τὴν κατασκευασθὲν πρὸς τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας.

Ὅχι δὲ μόνον σχέδιον κατασκευῆς, λέγει, ἀλλὰ καὶ πρόγραμμα κατασκευῆς θὰ ἔχῃ καταρτισθῇ, πρόγραμμα ὅπερ θὰ προβλέπῃ τὴν περιόδον κατασκευῆς καὶ τὰ εἰσνομικά μέσα καὶ τὸ ἀπαιτούμενον προσωπικὸν μέχρι τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν.

Ἀλλὰ τὸ νομοσχεδίον καταδεικνύει ὅτι ἡ προμελέτη αὕτη καὶ τὸ πρόγραμμα εἶναι ἐλλιπεῖς καὶ ἀμελετήτων, ἄφου ἀναγκάζεται ἡ ὑπηρεσία νὰ ἐπαυξάνῃ τὰς προθεσμίας πρὸς τῆς ἀδυναμίας νὰ τηρηθῇ ἐντὸς αὐτῶν. Οὕτως ἀναδιδάσκει τὴν προθεσμίαν ἀπαιλουμένην καὶ ἀποζημιώσεως εἰς ὀλίγοντον ἐπικρατῶν. Ἀλλὰ τίς μὰρ ἐγγυᾶται ὅτι καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ἐπικρατῆς ταύτης δὲν θὰ ζητηθῇ νέα περάτσεις, διότι καὶ πάλιν ἡ ὑπηρεσία δὲν θὰ ἔχῃ καταρτίσει νὰ περάτῃ τὴν ἀπαιλουμένην; Δύνανται ὅμως οἱ ἰδιοκτῆται τῶν κατασκευαζομένων κτημάτων ν' ἀναμένωσιν ἐπ' ἄπειρον τὴν πληρωμὴν τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ κτήματός των, ὅπερ πλέον δὲν τοῖς ἀνέχει καὶ τὸ ὅσον δὲν δύνανται αὐτομόλως νὰ διαθέσωσι, διότι δὲν εἶναι πλέον ἰδιοκτησία αὐτῶν.

Ὁ Ὑπουργὸς ἀπεκρίθη ὅτι ἔτος θὰ προσδιορίξῃ τὰς ἀπαιτουμένης ἐκτάσεις, ἀλλὰ αὐτὸ θὰ ἔδυνάτο νὰ γνωρίζῃ ἀπὸ τούδε, ἐὰν κατηρτίζετο τὸ πρόγραμμα κατασκευῆς, περὶ οὗ ὁμίλησε προηγουμένως.

Νομίζει ἐπομένως εἰς δεῦρον νὰ συνιέναι ἡ προθεσμία ἀπαιτουμένης τῶν κτημάτων καὶ ὅτι, ἄφου περῆλθεν ἤδη ἐν περίπτῳ ἔτος, δὲν δύναται νὰ περατῇ καὶ πλέον τοῦ ἐνὸς ἐξαμήνου ἢ τὸ πολὺ ἔτους.

Ἐπίσης ἤθελε νὰ γνωρίζῃ ἂν τὸ τρίμηνον διάστημα ὅπερ προβλέπει ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ άρθρου 3, περὶ ἀπαιτουμένης λωρίδας ἐδάφους διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ὑδροφόρων σωλήνων, ἔχει τεθῇ αὐτοκράτως ἢ ἔχει προβλεφθῇ εἰς τρίμηνον ἢ διῶναι τῆς ἐργασίας ταύτης.

Ὁ κ. Ι. Α. Πάλλης ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργόν νὰ δηλώσῃ ἂν ἡ γνώμη τῆς Ἀγγλικῆς Ἀποστολῆς ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὅπως ὁ Ναύσταθμος ἰδρυθῇ ἐν Σακραμαμέντ.

Ν. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Βεβαίως ἡ γνώμη τῆς Ἀγγλικῆς Ἀποστολῆς εἶναι ὅπως ὁ Ναύσταθμος κατασκευασθῇ ἐν Σακραμαμέντ.

Ι. Δ. Πάλλης. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, κ. Πρόεδρε, εἶμαι ἀγκυλωμένος ν' ἀνκαίνωμαι εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι, ὅτε πρὸ ἐλλείπου δικηθῆναι τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν, ὁ Ναύσταθμος Κέλλυ, ἀρχηγὸς τῆς Ἀγγλικῆς Ἀποστολῆς, μοι ἐδήλωσε κατηγορηματικῶς ὅτι ὁ Ναύσταθμος δὲν πρέπει νὰ κατασκευασθῇ ἐν Σακραμεντῷ. Καὶ ὁ κ. Πάλλης ἀνταρᾷ διὰ μακρῶν διὰ τῆς ἰσχυρῆς πρεσβείας ἡμεῶν καὶ μεταπρεσβεικῶς ὁ Ναύσταθμος Κέλλυ ἐφώνει ὅτι ὁ Ναύσταθμος δὲν ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἐν Σακραμεντῷ, διέφρασε δὲ τὸ γεγονός ὅτι ἡ Ἀγγλ. Ἀποστολὴ εἶχε περὶ τούτου καὶ εἰσηγήσεις εἰς Ἀγγλίαν, καθὼς ὑπεστήριζεν ἡ ἐπαναστατικὴ Κυβέρνησις τοῦ Βενιζέλου, σπεύδουσα νὰ κατασκευάσῃ τὸ ἔργον. Ἐκφράζει διὰ τούτο τὴν βαθυτάτην αὐτοῦ ἐκπλήξιν διὰ τὴν παρυσιαζομένην σήμερον, μετὰ τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, ἀντίστασιν τῆς Ἀγγλικῆς Ἀποστολῆς καὶ τὴν μεταβολὴν τῶν γνώμων αὐτῆς εἰς τόσον ἄλιον χρονικὸν διάστημα. Βεβαίως, προθέτει εὐρίσκει ἀνεπηρέστη σήμερον τὸν Ναύσταθμον, ἀλλὰ πρὸς τὸ κατασκευῆναι τὸ ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος πρῶτον καὶ καθαρῶς ὁ συνδυασμὸς τῆς δραστικῆς τῆν ὅπου ἔχῃ ἐν τῷ μέλλοντι ὁ Ἑλλ. Στόλος, δὲν βλέπει τὴν σπουδὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν νὰ προσῇ εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, ὅτε μάλιστα εὐρισκόμεθα πρὸ τούτων περὶ ἀντιθέσεων τοῦ ναυάρχου τῆς Ἀγγλ. Ἀποστολῆς. Ἀλλῶς τε, λέγει, καὶ ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀποφασίης δὲν συμφέρει νὰ γίνῃ τούτου ἔργον σήμερον, ὅτε τῶν μεγάλων εἰσὶ καὶ ἐργατικαὶ ἀξιώσεις, τούτων δὲ ὑπερτεταμέναι εἰσι καὶ οἰκοδομήματα καὶ λοιπαὶ ὀλκίαι. Δὲν πρὸκειται περὶ πικρῶν ἰδίων, πρὸκειται περὶ 7 ἑκατομμυρίων λιρῶν. Διὰ τούτο, περὶ αὐτῶν, λέγει, τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἐξετάσῃ πάντα ὅσα εἶπεν καὶ κατὰ τὴν β' συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου νὰ ἐλθῇ τὴν γνώμην αὐτοῦ εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἀπὸ ἐπιμένει εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** εὐρίσκει ἀντιπαρατακτικὰς πρῶτον τὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου, ὡς ἐπὶ ἀντισυνταγματικῶν νόμων, τοῦ νόμου 2202, στηριζόμενος, φρονεῖ δ' ὅτι πρέπει ν' ἀποσυρθῇ τὸ νομοσχεδίον ὡς ἀντισυνταγματικόν. Ἐξιστορῶν δὲ μετὰ τούτο διὰ μακρῶν πῶς ἔχουσιν ἐπαρρηθῇ τὰ περὶ κατασκευῆς τοῦ Ναυτάθμου σχέδια ὑπὸ τοῦ μετακληθέντος Ἀγγλοῦ εἰδικοῦ

Ράμπαντ πρὸ τοῦ 1912, λέγει ὅτι τῶν ἡ γνώμη τοῦ Ράμπαντ ὅσον καὶ ἡ γνώμη τοῦ ἀρχηγοῦ μεταπίπτει τῆς Ἀγγλικῆς Ἀποστολῆς ναυάρχου. Καὶ συνεπίπτει ὅπως ὁ Ναύσταθμος γίνῃ ἐν Σακραμεντῷ. Ἀπορεῖ διὰ τούτο πῶς ὁ ναύσταθμος Κέλλυ ἔχει ἀντιθέτον γνώμην.

Ι. Δ. Πάλλης. Ὁ κ. Κέλλυ μοι εἶπεν ὅτι τὸ πλοῦτον τὸ ὅπου ἂν κατασκευασθῇ εἰς Σακραμεντῷ δύναται νὰ κατασκευῇ καὶ εἰς Μάλταν.

Ν. Στράτος. Ἄλλο ζήτημα αὐτό.

Ν. Θεοτόκης. Τὸ σχέδιον σήμερον γίνεται ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς προέτης τοῦ κ. Ράμπαντ.

Ν. Στράτος. Μάλιστα. Τότε πάντες ἔσονται σύμφωνα διὰ τὸν Σακραμεντῷ, διότι ὑπῆρχε καὶ ἡ πρῶτα τοῦ Ρωσικοπολωνικοῦ πολέμου. Ἐγενήθη τὸ ζήτημα τότε ἂν ὁ Ναύσταθμος πρὸς νὰ γίνῃ εἰς τὰς ἀνατολικὰς ἢ δυτικὰς ἀκτὰς τῆς Ἑλλάδος. Ὑποχρέωσις τῆς Τουρκικῆς Αὐτοκρατορίας ὁ Ναύσταθμος ἔπρεπε νὰ γίνῃ εἰς τὸ Αἰγαῖον, διότι, ἂν ἐγένετο εἰς τὸ Ἰόνιον, ἂν ἔδιδεν ἀρκετὰς παρεξηγήσεων. Ὑπῆρχε τότε ἀμφη καὶ τὸ ζήτημα τῆς θέσεως, ἰσχυρῶς νὰ προφυλάσῃ τὴν σιτορὴν ἀπὸ οἰονομήσεως κινδύνων. Ἐάν ἐπρωτιματῇ ἡ Ναυτιλία, διὰ Ναύσταθμον ἂν ὑπῆρχεν ἀνάγκη μεγάλων δαπανῶν ὀργανωμένης εἰδικῆς ἀφάντης δια τὴν πρὸς αὐτοῦ. ἢ ἡ θέσις πρὸς νὰ εἶναι ἀσφαλὴς, διότι εἰς αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἡ πολιτικὴ ἀνεξαρτησία τῆς χώρας.

Ι. Δ. Πάλλης. Αὐτὸ πρὸ τοῦ πλέμου τοῦ 1912;

Ν. Στράτος. Μάλιστα δὲ ὅτι καὶ τότε προτιμήθη ὁ Σακραμεντῷ, εὐρισκόμενος καὶ πλησιέστερος τοῦ Παρισιῶς, κεντρικῶς βιομηχανικοῦ. Ἀκόμη καὶ ἡ διὰ πλοῦς τοῦ ἐδν-φίους ὑπῆρξε λόγος ἐγκαταστάσεως τοῦ Ναυσταθμοῦ ἐν Ἑλευσίνι, ἐπὶ τῇ βᾶσει πρὸς ἡμεῶν, δυνάμενος ἐπὶ μίαν πεντηκονταετίαν νὰ ὑπηρετήσῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ ναυτικοῦ τῆς Ἑλλάδος, θεωρουμένου ἀκαταλλήλου τοῦ ἐν Σαλαμῖνι χώρου. Κατὰ τὴν οἱ κ. κ. Δελερτζῆς καὶ Μισούλης ἐλάττωσαν τὸν κ. κ. Κωρῶν διὰ τὰς λεπτομερεῖας τοῦ σχεδίου τοῦ Ναυσταθμοῦ, ἐγένετο δὲ καὶ συνεργεῖον πρὸς τούτο. Κατὰ τὸ 1915 ὑπεβλήθησαν εἰς ἐμὲ ὅλα τὰ σχέδια μὲ δαπάναν 50 ἑκατομμυρίων πολεμικῶν, ὥστε σήμερον νὰ μὴ εἶναι ἐπαρκὲς τὸ πλοῦτον 7 ἑκατομμυρίων λιρῶν.

Ν. Θεοτόκης. Τὸ πρὸς τὸν τούτῳ ἂν διετίθετο ἐντὸς δεκαπέντε ἐτῶν.

Ν. Στράτος. Μάλιστα. Τότε καταρτίσθη ἐπιτροπὴ μὲ

τὸν Νάυαρχον Κουντουριώτην, τὸν κ. Κάρ καὶ ἄλλους ὑπὸ τὴν προεδρίαν μου καὶ συνεζήτηθη τὸ ζήτημα, ἐνεκρίθη τὸ σχεδίου καὶ ἡ θέσις καὶ ἐπεστράφησαν τὰ σχέδια εἰς τὸν κ. Ράμπαντ. Ἐκτοτε δὲν γνωρίζω τί ἐγένετο.

Π. Ρεδιάδης. Ἐξεδηλώθησαν γινώμαι μόνον;

Ν. Σιγάτος. Αἱ γινώμαι ἐδόθησαν μετὰ μελέτην. Ἐξετάζων κατόπιν τοῦ ζητήματι πρέπει νὰ γίνῃ σήμεραν τὸνίζεσθαι καὶ περιστάσεις μετεδλήθησαν καὶ τεχνικῶς καὶ πολιτικῶς. Ὁ Νάυσταθμος προϋποθέτει ναυτικὴν πρόγραμμα καὶ τοῦτο προϋποθέτει διεθνῇ πολιτικῇ. Νάυσταθμοὶ δὲν γίνονται εἰσὶ καὶ ὡς ἔτυχε. Τότε ἐπεκράτει παρ' ἐμοὶ ὡς Ὑπουργῷ ἡ σκέψις ὅτι ἀπαιτεῖτο ναυτικὴ ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος, ἥτις θὰ διηκούσεν τὴν ἀνάπτυξιν ἀπελευθερωτικῆς πολιτικῆς ἐντελῶς αὐτονόμου. Ἀπὸ τῆς συνθήκης τοῦ Βουκουρεστίου τὸ ἀπελευθερωτικὴν τῆς Ἑλλάδος ἔργον ἐξετείνεται ἐπὶ χωρῶν, ἐν ὧν ὑπῆρχον συμφέροντα μεγάλων Κρατῶν. Συνεπῶς μόνον ἡ Ἑλλὰς δυνάμενη ν' ἀντιμετωπίσῃ ναυτικῶς τὴν Τουρκίαν ἄνευ συνδρομῆς μεγάλων συμμάχων ἠδύναται ν' ἀκολουθήσῃ αὐτόβουλον πολιτικῇ ἐν Ἀνατολῇ. Σήμεραν ἡ Ἑλλὰς εἶναι κατ' οὐσίαν φρουρὸς τῶν Δαρδανελλίων, κατέχουσα δὲ τὰς πρὸς τὸν Εὐξείνουν διαβάσεις τοῦ Αἰγαίου ἀπέβη δυνάμεις γενικῶς μετογεικῇ ὡς τοιαύτη δὲν δύναται ἢ νὰ συνδυάσῃ τὴν θέσιν της πρὸς ὁμάδα μετογεικῶν Δυνάμεων καὶ συνεπῶς νὰ κανονίσῃ ναυτικὴν πολιτικὴν συμμάχικην. Λέγων τοῦτο δὲν ἔννοω ὅτι ἡ Ἑλλὰς δύναται νὰ περικυλίῃ τὴν ναυτικὴν της ἀνάπτυξιν ἀνεξέτακτος, ἀλλ' ἔννοω ὅτι ὀρεῖται ἡ Ἑλλὰς νὰ συνεννοηθῇ πολιτικῶς μετὰ τῶν ρωσικῶν της φίλων ἐν τῇ Μεσογείᾳ καὶ τὸ ναυτικὸν της πρόγραμμα νὰ καθορίσῃ ἐν συνεννοήσει καὶ συμφωνίᾳ πολιτικῇ μετ' αὐτῶν. Τοῦτο ἔχει πράξει αὐτὴ ἡ Γαλλία διὰ τῆς ναυτικῆς συμφωνίας τοῦ 1911 μετὰ τῆς Ἀγγλίας δι' ἣς ἀνέλαβε τὴν φρουράσιν τῆς Μεσογείου ἡ Γαλλία καὶ τῆς Βορείου Θηλασσης ἡ Ἀγγλία, ἐκκονίσθη δ' ἀναλόγως ἢ εἰς τὰς θαλάσσας ταύτας συγγέντησις τῶν ναυτικῶν δυνάμεων ἐκτέρων τῶν χωρῶν. Ταυτῶν τι δύναται νὰ πράξῃ καὶ ἡ Ἑλλὰς. Διὰ τοῦτο ὁρῶν ὅτι πρέπει ν' ἀνακληθῇ τὸ ἔργον καί, ἀφ' οὗ συνεννοηθῶμεν διεθνῶς μετὰ τῶν ἐν Μεσογείᾳ κρατούντων, τότε θὰ ὀρίσωμεν τὸ πρόγραμμά μας ἐν συμφωνίᾳ μετὰ ὁμάδας Κρατῶν καὶ θὰ ἰδρύσωμεν τὸν Νάυσταθμον τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ πολεμικὰ αὐτῆς ὀργανήρια. Συνιστῶ δὲ νὰ κανονισθῇ ἄλλως τὸ ζή-

τημα τῶν ἀποζημιώσεων καὶ ν' ἀνακληθῇ τὸ ζήτημα τοῦ στόλου καὶ τοῦ Ναυστάθμου, ἀφ' οὗ διεθνῶς καθορισθῇ ἡ πολιτικὴ ἡμῶν καὶ τὸ ναυτικὸν της πρόγραμμα μετὰ τὴν ἀρμοζούσαν χρησιμοποίησιν τῶν ναυτικῶν της δυνάμεων. (Χειροκρούματα).

Ὁ κ. **Π. Ρεδιάδης** ζητεῖ νὰ κριταθῶσιν καὶ ἀλλοίαις τῶν ἀρμόδιων διὰ τὴν σύνταξιν τῆς μελέτης.

Ὁ κ. **Ι. Δ. Ράλλης** παρακαλεῖ καὶ παλιν ὅπως ἡ Κυβέρνησις δεχθῇ τὴν ἀνάκλησιν τῆς ἐπιψηφίσσεως τοῦ νομοσχεδίου ἐν γνώσει τῶν συνεπειῶν τῆς ἀνακλήσεως. Ὅλα, λέγει, εἰς γίνονται εἶναι προσχήματα διὰ νὰ δικαιολογηθῶσι δαπάναι. Τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαῖον. Δὲν εἶναι ἡ στιγμὴ κατάλληλος νὰ προδίνωμεν εἰς κολλαστικὰς δαπάνας καθ' ἣν στιγμὴν τόσκι ἄλλαι σπουδαῖαι ἀνάγκαι μᾶς περιστοιχίζουσι.

Ν. Γ. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Ὁ κ. ἐξ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας πληρεξούσιος ἔθηκεν ἀναμφισβήτητος τὸ ζήτημα ὅπως ἔπρεπε νὰ τεθῇ. Εἰμὲν πάντες σύμφωνοι ὅτι διὰ τοῦ σχεδίου νόμου ὅπερ ὑπέβλεον εἰς τὴν Ἐθνικὴν ἐλευσίαν δὲν πρόκειται νὰ συζητήσωμεν περὶ τοῦ προγράμματος ὅπερ πρέπει ν' ἀκολουθήσῃ ἡ Ἑλλὰς, δὲν πρόκειται νὰ συζητήσωμεν ἂν θὰ κτίσωμεν τὸν Νάυσταθμον ἐνταῦθα ἢ ἐκεῖ τῆς Ἑλλάδος. Πρόκειται ἀπλῶς τεταχένως νὰ δοθῇ ἢ ἄδωκε ὅπως ἐν ὁρισμένῳ χρονίῳ δικστήματι, ἂν ἡ Κυβέρνησις, ἂν καὶ σχετικῇ ὑπηρεσίᾳ ἀπορρίψωσι, δυνήσῃ ν' ἀπαλλοτριώσωσιν ὁρισμένον κτήματι. Διὰ τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου μόνον περὶ αὐτοῦ πρόκειται δὲν πρόκειται δι' αὐτοῦ νὰ ὀρίσωμεν τὴν ναυτικὴν ἡμῶν περικυλίαν. τὴν μικράν ἢ μεγάλην, τὴν ὁποίαν πρόκειται ν' ἀκολουθήσῃ ἡ Ἑλλὰς. Ὁ ὁρισμὸς τῆς δεῖναι ἢ δεῖναι πολιτικῆς ναυτικῆς ἀναμφισβήτητος ἐξαρχαται ἀπὸ γεγονότων τὰ ὅποια δὲν εἶναι ἐν τῇ θελήσει ἡμῶν. Περὶ αὐτοῦ εἰμὲν πάντες σύμφωνοι, ἀλλὰ τὴν ἐσπέρην ταύτην καλεῖσθε νὰ δώσῃτε τὴν ψήφον σας ἐπὶ σχεδίου νόμου οὕτως εἰπεῖν ὑπηρεσιακοῦ, ἐξ ἀπορίας δ' αὐτοῦ ἐδόθη εἰς τὴν συζήτησιν εὐρύτης βεβαίως, ἢ ὁποία δὲν εἶχε λόγον νὰ ὑπάρξῃ, οὔτε ἐστίπουν νὰ προκαλέσω αὐτὴν ὑποβάλλων τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ὑπέβλεον.

Ἐπειδὴ μέχρι τοῦδε ἐγένοντο ἔργα σημαντικὰ ἐν τῇ Ναυστάθμῳ, ὅχι δὲ μόνον ἔργα ἀλλὰ καὶ μελέται ἀποτελοῦσαι

κεφάλαιον του Ελληνικού Κράτους, διότι δι' αὐτῆς ἐξωδεδυθῆσαν ἐκπομπαί, νομίζω ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀπολέσωμεν τὸ δικαίωμα, ἐν ᾧ περιπτώσει ἡ πολιτικὴ τὴν ὁποίαν θ' ἀκολουθήσωμεν ἢ ἀπεδέχοντο ὅτι ἐπρεπε νὰ ἐξακολουθήσωμεν τῆς ἐργασίας τῆς ἀρξαιμένης ἐν τῇ Θεσί. Διακρινόμενα. Νομίζω ὅτι δὲν ἔχωμεν τὸ δικαίωμα νὰ διακρινόμενα τὸ δυνατόν τῆς ἐξακολουθήσεως τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν καὶ πρὸ πάντων δὲν ἔχωμεν τὸ δικαίωμα νὰ χάσωμεν ὅσα μέχρι τούδε ἐξωδεδυθῆσαν, διότι πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ὅτι μὴν διὰ τὴν κυρίαν ὁδόν, ἡ ὁποία πρόκειται νὰ χωρίσῃ αὐτὴς εἰπεῖν τὴν Ναυσταθμὸν εἰς δύο μεγάλα τμήματα, μέχρι τούδε ἐδραστηρίαν ἐν ἐκαστομύριον. Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι δυνατόν πρὸ τοῦ ἀπορριπτῆ ποῖα θὰ εἶναι ἡ ναυτικὴ πολιτικὴ, δηλαδή ἐν θὰ κατελήξωμεν εἰς τὴν Θεσί. Διακρινόμενα, νὰ διακρινόμενα νὰ χάσωμεν ὅσα μέχρι τούδε ἔχουσιν ἐξωδεδυθῇ ἐν ᾧ περιπτώσει ἀπερριπτῶμεν νὰ ἐξακολουθήσωμεν εἰς τὴν ἐργασίαν μας.

Ν. Σιγάτος. Ἐγὼ μὴ γίνωμαι ἐργασίας;

Ν. Θεοτόκης. Χρὴς, ἀλλ' ἐργασίας ὅπως ἐστὶν πολλὰ. Δι' αὐτὸ τὸ νομοσχέδιον τὸ ὑποβληθέν μόνον εἰς αὐτὸ ἀποβλέπει δὲν προδικάζει τὴν ναυτικὴν πολιτικὴν. Καὶ ἐγὼ συμφωνῶ ὅτι ἡ ναυτικὴ πολιτικὴ τὴν ὁποίαν πρόκειται ν' ἀκολουθήσωμεν δὲν δύναται νὰ ἐρισθῇ σήμερον. Ὑπάρχουσιν γεγονότα ἀνεξάρτητα τῆς θελήσεώς μας. Ἀνάγκη ὑπερτερεῖ ἡμῶν ἢ ἐπιβάλλωμεν ἡμῖν ν' ἀκολουθήσωμεν τὴν ἢ εἰσὶν τὴν πολιτικὴν, ὅτε δὲ ἡ ὑπηρεσίᾳ μὴ ἐπιβάλλει τὸ σχέδιον νόμου τὸ ἀπεδέχθην εἰπὼν ὅτι βεβαίως θὰ τὸ παρυσίσω εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν μόνον καὶ μόνον κηδόμενος τῶν συμφερόντων τοῦ Δημοσίου, τοῦτ' ἐστὶν σκοπεύμενος ὅτι, ἐν αὐτῇ ἀνάγκῃ ἐπιβάλλωσι νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸ ἀρξαιμένον ἔργον, τοῦ ὅπου τὸ σημαντικὸν μέρος τὸ συνετελεσθὲν εἶναι ἡ μελέτη, αἱ ἐργασίαι, ὅπως εἶπον, αἱ περιορισθεῖσαι εἰς χαράξεις καὶ αἱ ὅπου χαράξεις ἐστὶν περὶ τὸ ἐκατομύριον, νὰ τὸ ἐξακολουθήσωμεν ἀνεὶ ἀπολείας κατεργασμένων δικαιοπραγμάτων.

Ὅταν ἀρξῇ τὴν ναυτικὴν πολιτικὴν θ' ἀκολουθήσωμεν, ὡς τὰ πρῶτα ἔχουσιν σήμερον, οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ καθορίσῃ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν πολιτικὴν ὡς ἀκολουθητέαν ἐν τῷ ναυτικῷ, ὡς αὕτη διεπλάσθη μετὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον. Βεβαίως συμφωνῶ πλήρως πρὸς τὴν

γνώμην τοῦ ἑξουσίαν, ἐξ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, τὴν ἐξουσίαν, ἐπὶ ᾗ ἔτι δὲ ἀρξαιμένον δὲν δύναται νὰ ἐρισθῇ ναυτικὴν πολιτικὴν ἀπολύτως καὶ ἐπὶ ταύτῃ συνδεσθῇ πρὸς ναυτικὰ γεγονότα καὶ συνδικαιολογῇ ἐκτελεσθέντων ἔργων ὅπως καὶ αὐτῆς ταύτης τὰς θελήσεως μας. Περὶ αὐτῶν εἰσὶν πάντες συμφωνοί, καὶ ἡ σήμερον δὲν πρόκειται νὰ ἐρισθῇ ἐν θὰ ἔχωμεν μικρὰ ἢ μεγάλα πλεῖον, ἐν θὰ γίνῃ ὁ Ναυσταθμὸς μας, ἐδῶ ἢ ἐκεῖ. Σήμερον θὰ λαβώμεν ἐν μέτρον, τὸ ὅπου θὰ ἡμεῖς ἐξακολουθῇ τὴν δικαίαν νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν ἐργασίαν, ἐν ἀπορριπτῶμεν νὰ δεχθώμεν τὸ σχέδιον περὶ τοῦ Ναυσταθμοῦ ἐν Σαλαμίνι.

Ὁ κ. **Ι. Α. Πάλλης** παρακλῆθεῖ ἐν ναυτοῦ ὅπως ἡ Κυβέρνησις δεχθῇ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιβλήσεως τοῦ νομοσχεδίου ἐν γνώσει τῶν συνεπειῶν τῆς ἀνάγκης. Ὅλα ὅσα γίνονται εἶναι προσήματα διὰ νὰ διακρινόμενα αἱ δαπάναι. Τὸ ζήτημα, λέγει, εἶναι σπουδαῖον. Δὲν εἶναι ἡ στιγμὴ κατὰ τὴν ἢ πρὸβλεπόμεναι δαπάναι, ἐν πλεονῶν ἀντὶ κατεσκευῆς Ναυσταθμοῦ κατεσκευασμένον κεντρικὰ δικαίωσιν.

Ν. Θεοτόκης. Ἐν ὅσον πλήρως, ἐν ὅσον τὴν ἐξουσίαν ἐξ Αἰτωλίας καὶ Βοιωτίας μετὰ αὐτὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τὸ ὅπου ὑπέβαλον ἡμεῖς καὶ ἐξήσαν πιστώσει δύο τριῶν, τεσσάρων ἐκατομυρίων διὰ νὰ συνεχίσω τὴν ἀρξαιμένην ἐργασίαν τῆς ἀνεγέρσεως Ναυσταθμοῦ. Ἐγὼ οὐδεμίαν ἀντικειμενικὴν πίστωσιν ἐξήτησα. Αἱ γινόμεναι ἐργασίαι γίνονται ἐπὶ τῇ βάσει πιστώσεων ἐγγεγραμμένων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ. Καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πιστώσεων ταύτων καὶ ὁ κ. συνάδελφος ὡς Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἐθεώρησεν ἐντάλλεσθαι ὅπως καὶ ἐγὼ ἐθεώρησα τοιαῦτα. Πλεονῶν μόνον νὰ ζητήσω νὰ μὴ δοθῇ ἡ ἀδεια ὅπως, ἐν ᾗ περιπτώσει ἤθελε προσεγγῇ ἡ Κυβέρνησις ἐγκρίνει νὰ ἐκτελεσθῶσιν αἱ ἐργασίαι αὐταί, δυνηθώμεν νὰ προῶμεν εἰς τὰς ἀπαιτούμενας ἀπαλλοτριώσεις.

Ὁ κ. **Ι. Α. Πάλλης** λέγει ὅτι δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἐλέγξῃ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν, ἀλλὰ ν' ἀμυνθῇ περὶ συμφερόντων 1034 ἰδιοκτητῶν, ὧν δημεύεται ἡ περιουσία ἐκ πράξεων τοῦ παρελθόντος, αἵτινες δὲν πρέπει νὰ συνεχισθῶσιν.

Α. Τσουκαλᾶς. Τὸ ζήτημα τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ Ναυσταθμοῦ εἶναι σπουδαῖον, διότι ἐξ αὐτοῦ ἐκκρίνεται ὁ μόνος ὁ πολεμικὸς ἀλλὰ καὶ ὁ ἐμπορικὸς στόλος.

είναι δὲ συνυφασμένα μετ' αὐτῶν ἡ στρατιωτικὴ καὶ ναυτικὴ ἀμυνα τῆς χώρας. Δὲν δύναται λοιπὸν νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο διὰ συζητήσεων τῆς Συνελεύσεως, διότι ἀπαιτεῖται μελέτη τεχνικὴ. Ἀπαιτεῖται ἐιδικὴ συζητήσις διὰ τὸ ναυτικὸν προγράμμα. Τὸ ζήτημα τοῦ ναυτικοῦ προγράμματος καὶ τοῦ Νηυστάθμου μὲν ἐπιστήγεται ἐπὶ ἐπιπέδῳ τοῦ ἔξιωματικῆς, ὡς ἀναγκάσθηεν νὰ ἐγκαταστήσῃ διακρινόμεναι τάξεις πρὸς τὸν πρῶτον Πρωθυπουργόν. Περαιτήθην τῶν τάξεων τοῦ Ναυτικοῦ, νὰ καταπολεμήσῃ τὸ ἐκείνιον ἐκείνου προγράμματος. Ὁ τότε Πρωθυπουργὸς ἀνταποκρίσας ὑπέδειξε τότε νομοσχέδιον, ὅπου ἐφῆρισεν ὡς κατεπείγον καὶ διὰ τοῦ ὅποιον ἐκτελέσθαι αὐστηρῶς πᾶς ὁ ἐκφερθεὶς γνώμη περιστρατιωτικῆς ἢ ναυτικῆς περικτητικῆς. Τότε ἀναγκάσθηεν νὰ ἀποκαλύψῃ τὸ ἐθνικὸν ἔργον ὡς ἔξιωματικῆς καὶ ἀναγκαστικῆς αὐτὴν οἱ μόνον νὰ περικτηθῇ τοῦ προγράμματος. Ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ φηρήσῃ τὸ νομοσχέδιον. Ἀναπτύσσει εἰς τὸν κ. Γεωργιάδην τὰ τοῦ Νηυστάθμου ἀπ' ἐπιστημονικῆς ὑπόψεως καὶ κατακλήρει συνειτωῶν εἰς μελέτην νὰ προβῇ ἡ Κυβερνήσις δαπάνην πρὶν μελετηθῇ κἀλλῶς τὸ ζήτημα.

Ὁ κ. Ν. Στράτος λέγει ὅτι ὁ λόγος δι' ὃν περικτήθη τότε ὡς Ὑπουργὸς ἦτο ἡ διακρινόμεναι πρὸς τὸν ἀντικείμενον Κῆρρ καὶ ὅτι ἡ μετέθεσις τοῦ ὅμοιου «Συλλογισμοῦ». Ἀνκριθεὶς πῶς διακρινόμενος ὡς πρὸς τὰς μοναχὰς τῶν σπύλων καὶ πῶς ὁ Μεντζιέρος, ἄρῳ ἐπεταχῆς τῇ γνώμῃ τοῦ ἀντικείμενου Κῆρρ σὺνδρονον πρὸς τὴν ἰδικήν του, ἀναγκαστὴν αὐτὸν νὰ περικτηθῇ.

Ὁ κ. Α. Μάτεσις περικτηθεὶς ὅτι ὑπάρχει ἀντίρρηση μετὰ τὸ νομοσχέδιον πρὸς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Συντάγματος, ἥτις ἀντίρρηση ὑπάρχει καὶ ἐν τῷ νόμῳ 2202.

Ὁ κ. Γ. Καρπετιόπουλος λέγει ὅτι ἡ γενόμενη συζήτησις ἐγένετο ἐπικρίσιμος, διότι πρὶν συντελεσθῇ ἡ ἀρξικλήνη μετεβολὴ μετὰ τὸν πλεονὸν καὶ ἀνομιαν τῇ διεθνῇ θέσει τῆς Ἑλλάδος καὶ πᾶς τὴν ὁμολογίαν Κράτης. Πρὶν γνωρίσωμεν ἐλθεῖν καὶ οὐλοῦν πρὶν γνωρίσωμεν τὰ ἀλλομερικὰ μας ἐσχημαθῇ νὰ συζητήσωμεν περὶ Νηυστάθμου καὶ περὶ ναυτικοῦ προγράμματος. Ὁ κ. Ὑπουργὸς μετέφερεν εἰς τὴν Συνέλευσιν τὰς ἀντιρρήσεις τῆς ἀπαιτικῆς του, ὅτι καὶ πεισθεὶς ἐκ τῆς συζητήσεως περικτηθεὶς τῆς ἰδέας τῆς ἐγκαταστάσεως Νηυστάθμου. Ὁ πόλεμος εἶναι τὸ πλεον ἰδιότροπον καὶ δαπανηρότερον πρῶτον καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ

παυδόμεναι εἰς δαπάνας οὐδὲ νὰ δαπανήσωμεν ὅσῳν διὰ τὸν Σακραμηνάον.

Ὁ κ. Ν. Θεοτόκης πυνίσει ὅτι ζητεῖ μόνον τὴν ἄδειαν ἀπὸ τοῦ ὅμοιου γὰρ ὡς νὰ δαπανήσῃ εἴποτε ἐπὶ πλεον τῶν ἐγκαταστάσεων ἢ διὰ πιστώσεων.

Ὁ κ. Α. Παναγιώτου ἐπιφέρει περικτητικῆς τινὲς καὶ πυνίσει πρὸς τοῦ ἀποκατασταθῆ εἰρήνη γὰρ καὶ δὲν πρέπει νὰ παυδόμεναι εἰς ἀποράταις περὶ μελίστων πολυμελῶν δαπανῶν.

Γίνεται κατόπιν δι' ἀναστάσεως δευτέρου τὸ νομοσχέδιον εἰς α' κατ' ἄρθρον συζητήσιν.

Προκειμένου νὰ συζητηθῇ τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἐξαιρέσεως τοῦ ἐλκίου» ὁ κ. Γ. Ἀναστασόπουλος περικληθεὶς ν' ἀντιβληθῇ ἡ συζητήσις περὶ ἐξαιρέσεως τοῦ ἐλκίου. Ἀπυσιάζουσιν οἱ συνδεδεμένοι, λέγει, εἰσιν καὶ ἐνδικερὸν ἔχουσι περὶ τοῦ ζητήματος καὶ ἐγκατακρινόμεναι εἶναι πρὸς συζητήσιν. Ἦσως ἀπυσιάζουσιν τινες ἐνταῦθα τῶν γῆρας γενόμενων. Ἀλλὰ μετὰ τῆς ἐπιτήσεως δηλώσει ὅσῳν γῆρας ἐπὶ ταῖς γενόμεναις, κ. Πρόεδρος, τὸ ζήτημα εἶναι ἀνομιαν πολιτικῶς μελόμενον καὶ δὲν διακρινόμεναι ἢ περικτητῶ ἀπυσιάζουσιν τῶν κ. πληρεξουσίων, προσέχει δὲ νὰ ἐπικρινέθωσι πρὸς συντελεσθῇ τῶν ἔργων τῆς Ἑθνοσυνελεύσεως.

Πρόεδρος. Σὺνδρονον πρὸς τὴν γνώμην τοῦ προκληθέντος πληρεξουσίου Ἀπυσιάζει καὶ Βιωματικῆς κ. Ἀναπληροπομπῆς καὶ περικληθεὶς ὅτι πρὸς ὅσῳν ἀντιβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου. Φρονῶ δ' ὅτι μετὰ τὴν ἐξαιρέσιν τῆς λύπης ἐκ μέρους τοῦ Προεδρείου γῆρας ἐπὶ ταῖς γενόμεναις, καὶ ἐὰν ἐγέναντο προστεθεὶς πρὸς τινὰς τῶν κ. συνδεδεμένων, ἡ γενόμενη δηλώσει δὲν νὰ θέσῃ περικ εἰς τὸ ζήτημα καὶ νὰ ἐπικρινέθωσι τοῦ ἀπυσιάζοντος πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐν τῇ Ἑθνοσυνελεύσει κληθέντων αὐτῶν.

Ἀποράταις τῆς Συνελεύσεως ἀντιβληθεὶς κατόπιν ἡ συζητήσις τοῦ νομοσχεδίου.

Γίνονται δ' ἐπειτα δι' ἀναστάσεως δευτέρου εἰς α' κατ' ἄρθρον συζητήσιν τὰ νομοσχέδια:

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Νοεμβρίου 1920 Νομοθ. Διατάγματος περὶ χορηγίας εἰς τὴν Βασιλικήν τῶν Ἀντιδραστηρίων» καὶ

2) «Περὶ πρὶν τῆς Βασιλικῆς, Ἑλένης, κηρυσσόμενον κατεπεῖγον, κίτῃται τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, καὶ περικρινόμενον.

Αίετι μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρῃ 10 π. μ. καὶ 25' μ. π. ἔτι ἀνεκλήθη τῇ προσεχεῖ Δευτέρῃ ὥρῃ 5 π. μ.

Ὁ Πρόεδρος καὶ ἄ. α.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος

Σίμος Μπαλάνος

Οἱ Γραμματεῖς

Π. Ἰακώβου.

Γ. Κρεστανίτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑ'

Τῆς 5 Φεβρουαρίου 1921.

Ὁρῇ 5 καὶ 30' μ. μ. ἡ κ. Πρόεδρος ἀνελθὼν ἐπ' τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως, ταρατμένων ἀπάντων τῶν πληρεξουσίων, καὶ διατάσσει νὰ ἀνεκλήθωσι τὰ θεωρεῖα, ἅνα πάντα ἀλλοφρεῖ πληροῦνται κόσμου.

Ἀναγινώσκονται εἰτα τὰ Πρακτικά τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως καὶ ἐπικυρεῖνται ὅτι οὐκ ἔστιν ἀντιρρησης.

Πρόεδρος. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Μπαλ' τατζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Γ. Μπαλτατζῆς (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν). Λαμβάνω τὴν τιμὴν, κύριοι, νὰ κάμω πρὸς τὴν Συνέλευσιν τὰς ἀκολουθούσας ἀνακοινώσεις:

Τῇ 13/26 Ἰανουαρίου 1921 ὁ τότε Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Δ. Ράλλης ἔλαβε τὴν ἀκολουθοῦν ρηματικὴν Διακοίνωσιν τῆς ἐν Ἀθήναις Πρεσβείας τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας:

«Ἐντολὴ τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, ὡς Πρόεδρος τῆς ἐν Παρίσις Συνδιασκέψεως, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ φέρω εἰς γνῶσιν τῆς Ὑμετέρας Ἐξουχότητος τὴν ἀπόφασιν, ἥτις ἐλήφθη ὑπὸ τῆς Συνδιασκέψεως κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 25 Ἰανουαρίου:

1) Σύγκλησις ἐν Λονδίνῳ τῇ 8/21 Φεβρουαρίου Συνδιασκέψεως τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν Συμμάχων Δυνάμεων, ὡς καὶ τῶν Κυβερνήσεων Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος πρὸς συζήτησιν τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος.

2) Βάσις τῆς Συνδιασκέψεως ἔσται ἡ Συμφωνία τῶν Σεβρών, υπογραφείσα ὑπὸ τῶν Δυνάμεων καὶ τῆς Τουρκίας, ὑπὸ ἐπιφύλαξιν τῶν τροποποιήσεων, αἵτινες ὁ ἀνεγνωρίζοντι ὡς ἀναγκαῖαι, συνεπεία τῶν γεγονότων.

3) Ἡ πρὸς τὴν Τουρκικὴν Κυβέρνησιν πρόκλησις ὅα' ἔχῃ

ὡς ὅσον ἐπὶ ὁ Μουσταφὰ Κεμάλ ἡ Ἀντιπρόσωπος ἐντεταλμένη τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἀγκύρας ὅα' περιλήθῃσιν εἰς τὴν Ὁθωμανικὴν Ἀντιπροσωπείαν.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ὅα' προσκληθῇ ἐπίσης νὰ συμμετάσχῃ τῆς Συνδιασκέψεως.

(Ὑπογρ.) ΜΗΡΙΑΝ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἰανουαρίου 1921.

Εἰς τὴν οὕτω γενομένην πρόκλησιν ὅπως μετὰσχῇ τῆς Συνδιασκέψεως τοῦ Λονδίνου ὡς Σύμμαχος ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀπηντήσῃ διὰ τῆς ἀκολουθοῦσας ρηματικῆς διακοινώσεως:

«Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 16 τῆς 13/26 Ἰανουαρίου ρηματικῆς διακοινώσεως, ἣν ἡ Πρεσβεία τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας ἀπερῖβεν εἰς τὸ Β. Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ δηλώσῃ ὅτι ἔλαβε γνῶσιν τῆς ὑπὸ τῆς Συνδιασκέψεως τῶν Παρισίων λεηθεύσης ἀποφάσεως περὶ συγκλήσεως τῇ 8/21 Φεβρουαρίου ἐ.ε. Συνδιασκέψεως ἐν Λονδίνῳ πρὸς κανονισμόν τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος, ὅτι δε ὅα' σπεύσῃ νὰ συμμετάσχῃ αὐτῇ, ταυτοῦτο μάλιστα, ὅσον ἐλπίζει ὅτι ἡ ἐκκαθάρισις τῆς ἐν Ἀνατολῇ καταστάσεως ὅα' γίνῃ μεθ' ὅλης τῆς ταχύτητος, ἣν ὑπόκειται ἡ ἀμεσὸς μετὰ τῶν Συμμάχων καὶ τῆς Τουρκίας ἐπαφή.

Ἡ Β. Κυβέρνησις προαγορεύει εἰς τὸ διὰ τῆς ρηματικῆς Διακοινώσεως τῆς 13/26 Ἰανουαρίου ἀνακοινωθὲν πρόγραμμα τῆς Συνδιασκέψεως, ἐν τῇ πεποιθῆσαι ὅτι τοῦτο ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν ὁλοκληρωτικὴν διατηρησιν τοῦ ἐν Ἀνατολῇ καθεστώτος, οὕτως ὡς Συνθήκη τῶν Σεβρών εἶναι ἡ καταστατικὴ πράξις ἡ διατυπωθεῖσα ὑπὸ πατρῶν τῶν Συμμάχων Δυνάμεων.

Τῆς Συνθήκης ταύτης ἐγγύησις εἶναι ἡ ἀγρυπνὸς προσοχὴ τῆς Ἑλλάδος ἔδωκε μέχρι τοῦδε ἀνεναντιρρήτους ἀποδείξεις. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εἶνε στερεῶς ἀποφασισμένος νὰ ἐμμένῃ μέχρι τέλους ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος ἀναληφθεισῶν ὑποχρεώσεων.

Ἐν τούτοις ἡ Β. Κυβέρνησις φησὶν ὅτι ἡ Συνδιασκέψις διακαίεται νὰ προβῇ εἰς τὰς κυρώσεις ὅς αἱ υπογράψασαι τὴν Συνθήκην Δυνάμεις ἐπεφυλάχθησαν ὅπως ἐπιβάλωσι τῇ Τουρκίᾳ ὡς συνεπείας τῆς κακῆς αὐτῆς θελήσεως.»

Ἡ περατοῦσα τὴν Διακοίνωσιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως σύστασις ἀναφέρεται εἰς τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ ἀρθροῦ 36 τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρών διὰ τοῦ ὁποῦ ἀπειλεῖται ἡ τροποποίησις τοῦ ὅρου καθ' ὃν ἡ Ὁθωμανικὴ Κυβέρνησις καὶ ἡ Α. Μ. ὁ Σουλτάνος εἶνε ἐλεύθεροι νὰ διαμείνωσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ νὰ ἔχωσιν αὐτὴν ὡς πρωτεύουσάν τοῦ Ὁθωμανικοῦ Κράτους, «εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ Τουρκία ἦθε-

λεν ἀμελήσει νὰ τηρήσῃ νομιμοφρόνως τὰς διατάξεις τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν ἢ τῶν συμπληρωματικῶν Συνθηκῶν ἢ Συμβάσεων».

Καὶ εἶναι οὕτως ἀληθές ὅτι τὰς υποχρεώσεις ἃς ἀνέλαβεν ἡ Τουρκία κατέδειξεν ὅτι δὲν σκοπεῖ νὰ ἐκτελέσῃ ἀντιδράσασα διὰ κινήσεων ἐν Θράκῃ καὶ Μ. Ἀσίᾳ κατὰ τῶν αποφάσεων τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν διατάξεων τῆς Συνθήκης καὶ ὑποβαλὺσα διὰ τῆς διαγωγῆς ταύτης τοὺς Συμμάχους καὶ ἰδιαιτάτα τὴν Ἑλλάδα εἰς νέας θυσίας χάριν τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἐκτελέσεως τῶν αποφάσεων τῶν ληθυσίων ἐν Σέβραις.

Τὴν ἀντιπροσωπεΐαν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τοῦ Λονδίνου ἀνέλαβεν αὐτὸς ὁ πρόεδρος τῆς σήμερον Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως κ. Ν. Καλογερόπουλος, ἀφ' οὗ πρῶτον εὐχετῆς ὁμοφώνου καὶ ὁμοφώνου ἐμπιστοσύνης τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως μετὰ τὴν δῆλωσιν αὐτοῦ ὅτι «πάντως ἡ Συνθήκη τῶν «Σεβρῶν» ὅ, ἀποτελέσῃ τὴν μόνον βᾶσιν τῶν ἐν Λονδίῳ διαπραγματεύσεων, ὥς ἐκπροσωποῦσα τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν ἐν ἡμῶν παρόντι δικαίωσιν τῶν πόθων τῶν ὑπὸ τὴν τουρκικὴν δεσποτείαν διατελούντων λαῶν».

Προσέθηκε δὲ ὁ ἀξιότιμος πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν δῆλωσιν ἐκείνην καὶ τὰ ἀκόλουθα: «Μεταξὺ τῶν λαῶν τούτων ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ πεδύρεται ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ τῶν θυσιῶν καὶ ὡς Ἕθνος καὶ ὡς Κράτος. Δὲν ἀπόκησε δὲ ἡ Ἑλλὰς ἢ ἀναλάβῃ τὴν υποχρέωσιν τῆς ἐπιβολῆς τῆς ἐκτελέσεως τῆς Συνθήκης ταύτης, οὐδὲ θὰ ὑστερήσῃ τὸ παράπαν πρὸς ταύτην τὴν κατεύθυνσιν. ὑπὸ τὴν παρούσαν Κυβέρνησιν, σταθερὰν ἔχουσα τὴν γνώμην, ὅτι ἐμμένουσα εἰς στενὴν συνεργασίαν μετὰ τῶν Συμμάχων οὐθ' ἀμπεδώσῃ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν εὐνομίαν ἐν Ἀνατολῇ καὶ οὐθ' ἀγνοῖ ἐν ἀνάγκῃ θυσιῶν, εἰς ἃς εἶναι πρόθυμος πάντοτε καὶ νυν εἴπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε ὁμόφρων καὶ σύσσωμος ὁ Ἑλληττικὸς λαός». (Ζωηρὰ χειροκροτήματα).

Κατόπιν τῆς δηλώσεως ταύτης, παρατχεθείσης τῆς ὁμοφώνου τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Καλογερόπουλου Κυβέρνησιν, ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεΐα ἔχουσα πλέον ἐπιτακτικὴν ἐντολὴν τοῦ κυριάρχου Σώματος μετέβη εἰς τὸ Λονδίνον ἵνα μετάσχῃ τῆς Συνδιάσκεψως καὶ ἐκθῇ πρὸς τοὺς μεγάλους ἡμῶν Συμμάχους τὰς ἡμετέρας ἀπόψεις ἐν τῷ διακανονισμῷ τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν Σέβραις Συνθήκης.

Ἡ πρώτη ἐπίσημος συνάντησις τοῦ ἀξιότιμου προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐν Λονδίῳ μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Συμμάχων ἔλαβε χώραν εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου τῇ 8)21 Φεβρουαρίου. Κατὰ τὴν συνάντησιν ταύτην ἐτέθησαν εἰς αὐτὸν διάφορα ἐρωτήματα.

Τὸ πρῶτον ἀπεώρα τὴν στρατιωτικὴν ἡμῶν κατάστασιν ἐν Μ. Ἀσίᾳ. Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἀπαντῶν ὁ κ. Καλογερόπουλος ἀπέδειξεν ὅτι ἡ στρατιωτικὴ ἡμῶν θέσις εἶναι ἀρίστη καὶ ἀπο ἀπόψεως παρατάξεως καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἰθιῶς τοῦ στρατοῦ.

Δεύτερον ἐρώτημα ἀπεώρα εἰδικότερον, πῶς εἶναι ἡ δύναμις τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ ἂν εἶχαν ἐπηρεασθῇ τὸ ἡθικὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν μεταβολῶν τῶν κατὰ τοὺς Συμμάχους ἐπελθουσῶν εἰς τὰ στελέχη τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Ὁ κ. Καλογερόπουλος ἀπήντησεν ὅτι ἡ στρατιὰ τῆς Μ. Ἀσίας περιλαμβάνει 120,000 ἀνδρῶν τελείως ἐξοπλισμένους καὶ ἐμπειροπολέμων καὶ ὅτι οἱ 50 μόνον ἀξιωματικοὶ οἱ ἀπελθόντες εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀντικατεστάθησαν ὑπὸ μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ τσιούτων, δι' ὧν σημαντικῶς ἐνισχύθη τὸ στράτευμα. Προσέθηκε δὲ ὅτι διὰ τῶν μέσων θίνα διαθέτει ἡ Ἑλλὰς δύναται ἄνευ συμμαχικῆς στρατιωτικῆς ἐπικουρίας νὰ ἐπιτύχῃ διὰ τῆς μελετωμένης ἤδη στρατιωτικῆς προελάσεως ἐντὸς τριμήνου τὴν πλήρη καὶ ὁλοσχερῇ εἰρήνευσιν τῆς Ἀνατολῆς.

Ἀπαντῶν εἰς ἕτερον ἐρώτημα ἀφορῶν τοὺς οἰκονομικοὺς πόρους ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀπέδειξεν ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶναι ἐξ ὅλων τῶν μετασχόντων τοῦ πολέμου Κρατῶν ἡ ὀλιγώτερον οἰκονομικῶς ἐξαντληθεῖσα καὶ ὅτι ἔχει ἀντοχὴν οἰκονομικὴν ἐγγυωμένην τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνειλημμένων στρατιωτικῶν υποχρεώσεων ὑπὸ τὴν αἵρεσιν εὐμενοῦς ἐν τῷ οἰκονομικῷ ζητήματι στάσεως τῶν Δυνάμεων. (Εὖγε, εὖγε). Ἐδήλωσε δὲ ἀπαντῶν εἰς ἕτερον ἐρώτημα ὅτι μετὰ τὴν κύρωσιν καὶ τὴν πλήρη ἐκτέλεσιν τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν καὶ τὴν καταστολὴν τοῦ Κεντρικοῦ κινήματος ὁ ἐν εἰρήνῃ στρατός ἐν Μ. Ἀσίᾳ δὲν θ' ἀρκοῦν τὰ οἰκονομικὰ τῆς χώρας ὑπὲρ τὰς δυνάμεις αὐτῆς. (Χειροκροτήματα).

Τὼν συζητήσεων περὶ τῆς στρατιωτικῆς ἐπαρκείας τῆς Ἑλλάδος μετέσχον πάντες οἱ παρόντες, ἐν αἷς καὶ εἰς εἰδικὸν Σύμβουλοι τῶν κ. κ. Ἀντιπροσώπων. Μετὰ τὴν Ἑλληνικὴν δὲ ἐκθεσιν καὶ αὐτὸς ὁ Πρόεδρος τῆς Συνδιάσκεψως ἐτόνισεν ὅτι τὰ γεγονότα ἐδικαίωσαν πάντοτε τὴν γνώμην τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐπιτελείου. (Φωναί: Ζήτω ὁ Στρατός).

Ἐν τέλει ἡρωιήθη ὁ κ. Καλογερόπουλος ἂν ὑπάρχουσιν ἐν τῇ χώρᾳ κόμματα ἀντιτιθέμενα εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἀπήντησε δὲ ὅτι εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν καὶ τὸ ζήτημα τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν πάντες οἱ Ἕλληνες εἶναι ὁμόφρονες καὶ οὐδεμίᾳ χωρίζει αὐτοὺς διαφορὰ. (Μάλιστα, μάλιστα, ἐξ ὅλων τῶν πτερόγων).

Κατὰ τὴν δευτέραν συνάντησιν μετὰ τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν Συμμάχων τῇ 10)23 Φεβρουαρίου ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὅτε ἐζητήθησαν παρ' αὐτοῦ στατιστικὰ πληροφάνεια, ἐδήλωσεν ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπανέλθῃ ἡ Συνδιάσκεψις

ἐπὶ ζητημάτων, ἅτινα ἐπιμελῶς εἶχον ἐξετασθῇ καὶ ἅτινα ἐπὶ πλεονέκων τὰ ὀριστικά ἀποτελέσματα των. Παρουσίασταν ἐν τούτοις ἐξ ἀπλῆς εὐλαβείας πρὸς τοὺς Συμμάχους τὰς στατιστικὰς πληροφορίες, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων κατηρτίσθη ἡ Συνθήκη τῶν Σειρών, καὶ ἀνέπτυξε τὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ὑπερχῆν τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου ἐν Ὑδάκι καὶ Μ. Ἀσίᾳ καταδείξας τὴν ἀπόλυτον ἐμπέδωσιν τῆς δημοσίας τάξεως χάρις εἰς τὴν ὁποίαν οἱ Μουσουλμάνοι ἐπιδίδονται εἰς τὰ εἰρημικά των ἔργα, εὐαγεία ὑπὸ τὴν ἑλληνικὴν διοίκησιν καὶ ἀξιοφοροῦντες διὰ τὴν ὁρμὴν τῆς Κεραλικῆς προπαγάνδας.

«Προσεφέρθησαν, εἶπεν ὁ κ. Καλογερόπουλος, καὶ προσεφέρθησαν νὰ θέσωμεν τέρας εἰς τὴν Κεραλικὴν ἀνταρσίαν. Τοῦτο εἶναι τὸ συμφέρον τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Εὐρώπης. Οὐδεμία Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εἶναι δυνατὸν νὰ ἀγκαταλείψῃ τὴν τήν. τῇ ζωῇ καὶ τῇ περιουσίᾳ τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν ὑπεικουμένη νὰ ὑποταχθῇ ὑπὸ τὴν τουρκικὴν ζυγὸν τὴν γνωστὴν τύχην τῶν Ἀρμενίων καὶ Ἑλλήνων. Οἱ Ἕλληνες εἶναι πάντες ἡνωμένοι ἐν τῷ ζητηματι τούτῳ καὶ ζητοῦσι τὸν τερματισμὸν τῆς καταστάσεως. Δέον δὲ ἡ Συνδιάσκεψις νὰ μὴ συμπαύσῃ εἰς τὴν παράτασιν αὐτῆς, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν φιλοδοξίαν καὶ εὐσυνείδητον αὐτῆς ἀπόφασις. (Μάλιστα, μάλιστα, χειροκροτήματα).

Μετὰ τὴν συνάντησιν ταύτην ἐγένετο ὑπὸ τῆς Συνδιακρίσεως δευτῇ ἡ Τουρκικὴ Ἀντιπροσωπεΐα. Ταύτης ἀπελευθούσης ἡ Συνδιάσκεψις πρέσβη εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ προτείνῃ εἰς ἡμᾶς καὶ τοὺς Τούρκους τὸν διὰ δικαιοσύνης τῶν Μεγάλων Δυνάμεων διακανονισμὸν τοῦ ζητήματος τῆς Σμύρνης καὶ τῆς Ὑδάκης μετὰ ἐρευνᾶν ἐπιχειρηθησάμενην ὑπὸ πρὸς τοῦτο ἀποσταλῆσαμένης Ἐπιτροπῆς. Μεθ' ἀνεκρινώθησαν εἰς τὸν κ. Καλογερόπουλον αἱ προτάσεις αὗται ἔχουσαι ὡς ἑξῆς:

«Ἐχούσαι ὑπ' ὄψει τὴν διχογνωμίαν ἥτις ἠγέρθη ὅσον ἀφορᾷ τοὺς πληθυσμοὺς τῆς Ἀνατολικῆς Ὑδάκης καὶ τῆς Σμύρνης εἰς τὰ ἐδάφη τὰ ἐπιδικασθέντα εἰς τοὺς Ἕλληνας διὰ τῆς Συνθήκης τῶν Σειρών, αἱ Δυνάμεις εἶναι διατεθειμέναι νὰ ἀναθέωσι τὸ ζήτημα τοῦ πληθυσμοῦ τῶν δύο τούτων ἐδαφῶν εἰς διεθνῇ ἐπιτροπῇ. ἥτις θέλει βιορισθῇ παρ' αὐτῶν μὲ ἐντολήν νὰ ἐξετάσῃ τὴν κατάστασιν τῶν πληθυσμῶν τὴν τε προπολεμικὴν καὶ τὴν μεταπολεμικὴν καὶ νὰ προβῇ ἀνευ ἀργοπορίας εἰς ἐπιτοπίους ἐρεῖναι.

Ταῦτα, ἐννοεῖται, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἀμφότερα τὰ μέρη, ἤτοι οἱ Τούρκοι καὶ οἱ Ἕλληνες, θέλουσιν ἀποδεχθῇ:

1) Ἡ ἀποτελέσματα τῆς ταυτοῦς δικαιοσύνης.

2) Ὅτι οἱ ὑπολειπόμενοι ὅροι τῆς Συνθήκης τῶν Σειρῶν θέλουσι παραμείναι ἀναλλοίωτοι καὶ θέλουσι γίνεαι εὐλακρινῶς δεκτοὶ παρὰ τε τῶν Τούρκων καὶ τῶν Ἑλλήνων».

Ἡ ἐπόμενοι συμπληρωματικοὶ ὅροι προστίθενται εἰς τὴν πρότασιν ταύτην:

1) Θέλει ἀπελθεῖν ὁμιλίας πᾶσις τῶν ἐγκυκλοπαιδῶν.

2) Θέλουσιν ἀναλλάτῃ οἱ ἀρχαῖοι καὶ νεώτεροι πρὸς ὅρους οἵτινες θέλουσιν ἐξετασθῇ καὶ καθαρῶς.

3) Θὰ δεθῶσιν ἐγγυήσεις διὰ τὴν ἀρρήθειαν τῶν ἐν τῷ ἑλληνικῷ καὶ τουρκικῷ ἐδάφει εὐρισκόμενων μειονετήτων ἐν τῷ διαμέσῳ χρόνῳ μέχρι τῆς τελευταιῆς συνδιακρίσεως τῆς ἐιρήνης».

Μετὰ τὴν ἀνακρίνωσιν τῶν προτάσεων τούτων ἐγκυκλοπαιδῶς συζητήσας τῇ 12 ἢ 13 Φεβρουαρίου, περὶ ἧς ἀνεκρινώμεθα ἰδίᾳ ἐν τῇ ἐκτενέσει τοῦ κ. Καλογερόπουλου:

«Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς μεσημέρας ὁ κ. Λούδ Τζώρτζ ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Συνδιάσκεψις ἀπερρίπτει τὴν δικαιοσύνην τῆς Συνθήκης τῶν Σειρῶν ἕκαστος μικτὸς προπολεμικὸς εἰς Ἀρμενίαν καὶ Κουρδιστάν καὶ τῆς προτεινομένης ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ Σμύρνην καὶ Ὑδάκην. Ἀνεκρινώμεθα ἔπειτα ὅτι οἱ ποὺ ὄλιγου ἀγκαταλείψαντες τὴν αἰθυσαν τῆς συνεδριάσεως Τούρκοι Ἀντιπρόσωποι ἐδέχθησαν τὴν ἀποστολὴν ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ δικαιοσύνης καὶ ἐπαφύλαχθησαν νὰ ἀπαντήσωσι κατὰ τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν περὶ τῆς ἀποδοχῆς τῶν λαϊκῶν ὅρων τῆς Συνθήκης.

«Συνεδούλευσε τὴν Ἑλληνικὴν Ἀποσταλὴν ἔπειτα ἀποφάσας ὅτι ἡ ἀρνησις ἡμῶν ὅς προϋέκει κακὴν ἐκτύπωσιν ἔχει ἵκται εἰς τοὺς Συμμάχους ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν αὐτὸν ἐν γένει. μόνον εἰς τοὺς Συμμάχους ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν λαὸν ἐν γένει.

«Λαβὼν τὸν λόγον ἐξήγησε πῶς τὸν δικαιοσύνης περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου ἀποδοχῆς τῆς Συνθήκης τῶν Σειρῶν, ὅς δηλαδὴ τοῦτο σημαίνει ὅτι ἀρνούμεθα νὰ ἐκκενώσωμεν τὴν κατεχομένην γῶσιν, περιοριζόμενοι εἰς τὴν ζώνην τῆς Συνθήκης καὶ ἀγκαταλείποντες ἐκτεθειμένους τοὺς ἑλληνικοὺς πληθυσμοὺς τῶν ἐσωτερικῶν ὅρων καὶ τῆς ζώνης Βαϊκός-Νοτιοανατολικῆς-Προσέσης-Πανόρμου.

«Εἰς ταῦτα σαφῶς ἀπήντησεν ὁ Ἀγγλὸς Προσωποπομπὸς ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς οὐδαμῶς θέλει ἀγκαταλείψει τὴν κατεχομένην ζώνην, τοῦθ' ὅπερ οὔτε οἱ Τούρκοι ζητοῦσιν. Ἐννοεῖται ὅτι δὲν ὅς ἐπιτροπῇ ἡ ἐνίσχυσις διὰ νέων δυνάμεων οὐδ' ἡ κατάληψις νέων σημείων εἰς οὐδέτερον ἐκ τῶν ἀντιματωπῶν στρατῶν.

«Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἐξέφρασα ἀμφιβολίας περὶ τῆς εὐλακρινείας τῶν Τούρκων, ὁ δὲ κ. Σαρόττ'α προσέειπεν ὅτι ἐπιτροπῇ Ἀγγλῶν, Γάλλων καὶ Ἰταλῶν ἐξισωματικῶν ἐλέγχῃ τὴν εὐλακρινὴν τήρησιν τῆς ἀνακωγῆς.

«Ἐτόνισα ὅτι ἡ Συνδιάσκεψις δέον ν' ἀντιληφθῇ καλῶς ὅτι τὸ ζητούμενον παρὰ τῆς Ἑλλάδος εἶναι νὰ παρατηρηθῇ

του αναγνωρισθέντος αὐτῇ, διὰ συνθήκης υπογεγραμμένης ὑπὸ τῶν Δυνάμεων, αἵτινες λαμβάνουσι μέρος εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν. Τὰ ἑλληνικά συμφέροντα θὰ μένωσιν οὕτω μετέωρα καὶ ὡς Ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος ἔχω ἀνάγκην, πρὶν ἀπαντήσω, τῆς γνώμης τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπὸ συμβουλευθῇ πρότερον τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν, τοσούτο μᾶλλον καθόσον ἡ ἐπισημος ἐντολὴ ἡ δοθεῖσά μοι προέρχεται ἐκ κυριάρχου Σώματος ὡς ἡ Συντακτικὴ Ἐθνοσυνέλευσις καὶ μοι ἐδόθη καθ' ὁμόφωνον ἀπόφασιν ὅλων τῶν πολιτικῶν μερίδων. Εἴγε δὲ ἡ ἐντολὴ αὕτη ἀπαράβατον βάσιν τοῖς ὅροις τῆς Συνθήκης.

Ὁ Ἀγγλος Πρωθυπουργὸς ἐζήτησε ταχεῖαν ἀπάντησιν ἡμῶν, καθόσον τὴν Δευτέραν ἡ Συνδιάσκεψις θέλει ἀσχοληθῇ περὶ θεμάτων ἀπ' εὐθείας ἐνδιαφερόντων τὰς Μεγάλας Δυνάμεις.

Ἀνακοίνωσα ὅτι θὰ ζητήσω ταχίστην ἀπάντησιν πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ὅπερ θὰ σχηματίσῃ γνώμην, ἀπὸ συμβουλευθῇ πρῶτον τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν.

Τοῦ Ἀγγλοῦ Πρωθυπουργοῦ κατὰ τὴν συζητήσιν δηλωσαντος ὅτι τὸ ἔργον τῆς ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς δέον νὰ εἶναι ταχύ, ὁριζομένης εἰς δίμηνον κατ' ἀνώτατον ὅριον τῆς διαρκείας τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπέστησα τὴν προσηκόντα τῆς Συνδιασκέψεως ἐπὶ τῶν σοβαρῶν συνεπειῶν, ἃς δύνανται νὰ ἔχῃ ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ἐτοίμου ἐπὶ τοῦ περὶ τοῦ πρὸς προέλασιν, ἡ τοιαύτη τυχὸν ὑποχρεωτικὴ ἐπὶ δίμηνον ἀπρὸς ἑξῆς, ἰδίᾳ δὲ τὸ ἐνδεχόμενον νὰ διακυβευθῶσιν ἔστω διὰ τῶσαν θυσίαν αἵματος καὶ χρήματος ἀπεκτινάζων δὲν δύναται εἰμὴ δυσμενῶς νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τοῦ στρατοῦ ἡμῶν».

Ἐκ τῶν ἀνακρινώσεων ἃς εἶχον τὴν τιμὴν νὰ ποιήσωμι μέχρι τοῦδε ἡ Συνέλευσις διατελεῖ ἐν πλήρει γνώσει τῶν λαβόντων χώραν ἀπ' ἧς προσεβλήθη ἡ Ἑλλὰς εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τοῦ Λονδίνου μέχρι σήμερον. Ἀλλ' ἐν τῇ ἐξετάσει τῶν ζητημάτων δέον νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν πᾶν ὅ,τι συναφές ὑπάρχει ἐν σχέσει πρὸς τὴν θέσιν τῆς Ἑλλάδος ἐν Ὁράκῃ καὶ Μ. Ἀσίᾳ. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν Ὁράκην ἡ προσόρθησις αὐτῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα καθωρίσθη διὰ τοῦ άρθρου 27 τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρών, γράξαντος τὰ σύνορα τὰ γειγνόμενα τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς Τουρκίας. Ὡς πρὸς τὴν Σμύρνην ὅμως, πλὴν τῶν άρθρων 69, 70 καὶ 71 τῆς Συνθήκης, τῶν διατυπώσεων τοῦ ὅρου τῆς κατοχῆς τῆς Σμύρνης καὶ τῆς ἐνδοχώρας αὐτῆς, καὶ τῶν κατόπιν αὐτῆς άρθρων, τῶν ἀφορώντων εἰς τὰ τῆς τοπικῆς διοικήσεως ἐν Σμύρνῃ καὶ τῶν ὑποχρεώσεων τῆς Ἑλλάδος μέγχι τοῦ ἐνεργηθσομένου μετὰ πενταετίαν δημοψηφίσματος, ἡ Συνέλευσις δέον νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τοὺς ὅρους ὑφ' οὓς ἐγένετο τὸ πρῶτον ἡ κατοχὴ, πρὸ τῆς υπογραφῆς τῆς

εἰρήνης, καὶ τοὺς ἄνους οὓς ἡ Ἑλλὰς κατέβαλε μετὰ τὴν υπογραφὴν αὐτῆς διαρκῶς πολεμουσα πρὸς τοὺς ἀνάρτας τοῦ Μουσταφᾶ Κεμαλῆ.

Κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1919 τὸ Ἀνώτατον Συμβούλιον τῆς Συνδιασκέψεως τῶν Παρισίων παρῆλθε ἀπεφάσισεν ὅπως ἡ στρατιωτικὴ κατοχὴ τῆς Σμύρνης καὶ τῆς ἐνδοχώρας αὐτῆς ἀνατεθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα μεθ' ὅλων τῶν συμπαραμαρτυρουσῶν τῇ κατοχῇ αὐτῇ ὑποχρεώσεων καὶ θυσιῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὅρου τῆς ἀνακωχῆς τῆς υπογραφείσης ὑπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ Ἀντιπροσώρου Κάιθφορντ ἐνεργούντος ἐν ἐνόματι ἀπάντων τῶν Συμμάχων καὶ τῶν Ὀθωμανῶν Πληρεξουσίων, καθ' ὃν οἱ Σύμμαχοι εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ κατελάβωσι πάντα τὰ στρατηγικὰ σημεῖα εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἤθελε παρὰ τὴν κατάστασιν ἀπειλητικὴ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν Συμμάχων. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὅρου τούτου ἐγένετο στρατιωτικὴ κατοχὴ ἐν Μεσοποταμίᾳ ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας τῷ 1919, ὑπὸ τῆς Γαλλίας ἐν Συρίᾳ καὶ Κιλικίᾳ τῷ 1919, ὑπὸ τῆς Ἰταλίας κατὰ τὰς ἀρχὰς Μαΐου τοῦ 1919 εἰς τὴν γραμμὴν Νέας-Εφέσου-Νασλὴ ἀκριβῶς συγκρίτως μετὰ τὴν εἰς Σμύρνην ἐλληνικὴν κατοχὴν. Ἀλλ' ἡ ἐλληνικὴ κατοχὴ αὕτη ἐπεξετάθη κατ' ἀνάγκην καὶ κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Συνδιασκέψεως τῆς Βοστώνης, ληφθείσης τῇ 9/22 Ἰουνίου 1920 χάριν ἀσφαλείας τῶν στρατιωτικῶν σκοπῶν.

Αὕτη εἶναι ἡ ἱστορικὴ ἐκθεσις τῶν πραγμάτων, ἐκ τῆς ὁποίας φωτισμένη ἡ Συνέλευσις εἶναι εἰς θέσιν νὰ συζητήσῃ καὶ νὰ κρίνῃ ἐπ' αὐτῶν. (Ζωηρὰ χειροκροτήματα).

Δημήτριος Γούναρης (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου προσωρινῶς καὶ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Ὁ κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς ἐξέβηκε πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν ἐν πάσῃ ἀκριβείᾳ τὰ γεγονότα. Ἡ ἐκ τῶν γεγονότων τούτων ἐντύπωσις τῆς Συνελεύσεως εἶναι κατὰ δόξαν. Θεωρῶ ἤδη καθήκον μου ν' ἀνακοινώσω εἰς αὐτὴν καὶ τὴν γνώμην τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ τῆς τηρητέας πορείας, ἥτις θ' ἀνακρινωθῇ εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως εἰς Λονδίνον. Τὸ καθήκον τοῦτο αἰσθάνομαι ἐπιβεβλημένον ἐκ διττοῦ λόγου, ἀπ' ἐνὸς ἐκ τῆς ὀφειλόμενης εὐλαβείας πρὸς τὸν κύριον Σῶμα, τὸ ὅποιον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μείνῃ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς πορείας, ἣν θεωρεῖ ἐνδεδειγμένην τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐπὶ τούτῳ ζωτικῷ διὰ τὴν χώραν ζητήματι, ἀπ' ἑτέρου ἐκ τῆς ἐπιβεβλημένης ἀνάγκης ὅπως ἡ πορεία αὕτη κανονισθῇ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως καὶ ἐμφανισθῇ ἐκεῖ ὅπου θὰ ἐμφανισθῇ ὡς ἡ ἐνσωμάτωσις τῆς λαϊκῆς θελήσεως, τῆς ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως μετ' ὅλου τοῦ ἰδιάζοντος αὐτῇ, κύρους ἐκδηλωθείσης. Καὶ ἡ πορεία τὴν ὁποίαν, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ὑπουρ-

γὰρ τὸ Συμβούλιον δὲν ὡς ἀκολούθησάντων εἶναι αὐτῇ. Ἡ ἀπαντήσασθαι μετὰ πάσης εὐλαβείας εἰς τοὺς μεγάλους ἡρώων Συμμάχους, ὅτι ἡ ἀποδοχὴ τῆς προτάσεως αὐτῶν προσκρούει εἰς προσκόμματα ἀνυπερβλήτα, εἰς ὅρσιν τῶν ὑποτίμων δὲν ἀρκεῖ ἡ κολή ἡμῶν θέλησις. (Μάλιστα, μάλιστα, χειροκροτήματα).

Ἄν θ' ἀναπύξῃ ἐνταῦθα τὸ ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς γαλήνης ἐπιχειρήματα. Ἦσαν εὐκόλως εἰς πάντα ὄντι πραγματικῶς ἐξελθόντα τὰ γεγονότα ὡς ἀνέβη ἐν αὐτοῖς τὴν ἐπιβολὴν τῆς πολιτικῆς τάξεως. Ἡ Ἑλλὰς ἡγωνίσθη παρὰ τὸ πλεονὲς τῶν μεγάλων ἡρώων Συμμάχων. Ἐμπνευσμένη ἀπὸ τῶν ἡρώων μετὰ τῆς Συμμάχου ἰδεώδους ἐλευθερίας καὶ δικαιοσύνης καὶ ἐν τῷ ἀγῶνι αὐτῶν διαβλέπουσα ὡς τέρας τὴν πραγματικὴν τῶν ἰδεωδῶν τάξεων συνεκρίσθη τὸν ἀγῶνα αὐτῶν. Ἡ εἰς αὐτὴν καὶ εἰς χρόμα συμβολή, αὐτῇ ὑπῆρξεν ἀνέλεος μὲν πρὸς τὸν ἐμπνεύοντα αὐτὴν ἐνθουσιασμόν, ὑπερτέρου δὲ τῶν ἀσθενῶν αὐτῆς ὀνύχου. Καὶ ὅτι ὁ κοινὸς ἥρωας ἐβλήσεν εἰς αἵματι τέρας καὶ οἱ ἰσχυροὶ Σύμμαχοι ἐπειθήθησαν τῆς διακρουθείσας τῶν πραγμάτων ἐπὶ τῇ ἔλσει τῶν καθοδηγησάντων τὸν ἀγῶνα ἰδεωδῶν. Ἡ Ἑλλὰς ἔφυγε τῆς ἀναγκωρίσεως ὑπὲρ τῶν Συμμάχων καὶ κατέβη τῆς πανδήμου κυρίσεως καὶ ἐπιβλήσεως εἰς τὴν Τουρκίαν διὰ τῆς Συνθήκης τῶν Ναυρὺν τῶν ἐθνικῶν αὐτῆς δικαίων, ἐκείνων ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἀπὸ αἰώνων ἡγωνίζετο καὶ ἐπάλαιεν ἡλικίως ἡ φυλὴ ἡ Ἑλληνική. Τὰ δίκαια ταῦτα δὲν ἐδημιουργήθησαν διὰ τῆς Συνθήκης. Τὰ δίκαια ταῦτα ἐδημιουργήθησαν ἀπὸ ἐποχῆς, εἰς ἣν δὲν ῥόθαιε ἡ ἀνθρωπίνη μνήμη. ὑπάρχουσιν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καὶ ἦν ἡ φυλὴ ἡ Ἑλληνική, παράγων καὶ ὄργανον ὑπερτέρου πολιτισμοῦ, διεχύθη ἐπὶ πάσας τὰς περὶ τὸ Αἰγαῖον Χώρας καὶ κατέστησεν αὐτὰς ἐστὶν ἀκτινοβολίας, θερμινούσης τὴν ἀνθρωπότητα καὶ παραγούσης αὐτῇ εἰς τὰς ὑπερτέρας ἐκείνας ἀντιλήψεις τῆς ζωῆς, αἱ ὁποῖαι ἐκτοτε ἀποτελοῦσι τὰς βάσεις τῆς περαιτέρω ἐξελίξεως τῆς ἀνθρωπίνης προόδου. (Εὖγε καὶ χειροκροτήματα).

Τὰ δίκαια ταῦτα δὲν ἀπέθνησκον οὔτε ὅτε ἡ δύναμις ἡ ἑλληνικὴ ἀκολουθοῦσα τὴν ἀναπόφευκτον φορὰν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἐκλινεν εἰς τὴν δύσιν. (Ἐπυφηνίαι). Ἡ φυλὴ παρέμεινε πάντοτε ἐν ταῖς χώραις ταύταις χάρις εἰς τὸν πολιτισμόν, τοῦ ὁποῖου ἦτο φορεὺς. Ὑφιστάμενη τὰς παντοειδεῖς περιπετείας, ὡς αἱ πανταχόθεν ἐπιδρομαὶ ἐδημιουργήσαν, ἔμεινε πάντοτε ἐν τῇ συνειδήσει τῆς ἀποστολῆς, ἣν τὸ πνεῦμα τῆς εἶχε κληροδοτήσει, ἐμπεπαισμένη τὴν πίστιν τὴν ἀκλόνητον, ὅτι ὅλῃ ἡμέρᾳ καὶ ἦν ὁ ἀνατεῖλλας καὶ ὁ ἀπικρατῆς ἡ ἱστορικὴ

δικαιοσύνη, ἡ ἐξατερὰ ζώνουσα εἰς ἑαυτὴν καὶ τοὺς ἄλλους τῆς πραγματικῆς τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ πάντων ἄλλων ἐκ τῶν ἡρώων τούτων τὴν ἔτι τοῦ ἐθνικοῦ ζυγοῦ ἀπαλλαγὴν. (Χειροκροτήματα καὶ ἐπικροτήματα ἐκ τῆς ἀποδοχῆς καὶ τῶν θεατῶν).

Καὶ ἡ πίστις αὐτῇ διεύλυνε ζωντανὰ τὰ δίκαια τῆς φυλῆς ζωντανὰ διότι ἐν παντὶ στιγμή ἦτο ἀποφασισμένη ὑπὲρ αὐτῶν καὶ ὑποστῆ καὶ ὑρίσταντο τὰς μερίδας τῶν ὁμοίων ζωντανὰ καὶ διότι ἦτο ἀποφασισμένη καὶ τὰ ἐκτελεῖ καὶ ἐξετελεῖ πάσας τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ἀπορροήσεις ἐκ τῆς τεταγμένης εἰς αὐτὴν ἐκπολιτιστικῆς ἀποστολῆς, τῆς καθυγιαζούσης τὰ δίκαια τῆς. Οὕτως ἔζησαν τὰ δίκαια ταῦτα ἐπὶ αἰῶνας μακροῖς, αἰῶνας ἐργώδους ἱστορικῆς ἐπεξεργασίας, καὶ ἦν τὸ δίκαιον, τὸ καταπνιγμένον ὑπὲρ τῆς ἀνάγκης εἰς τὰς ἐπιτάχας αὐτοῦ βίαις, ἐξετελεῖ οὐδὲν ἥττον τὸ δημιουργικὸν αὐτοῦ ἔργον, τὸ μὲν καταναλίσκον τὴν πρὸς κατέπνιν αὐτοῦ χρησιμοποιομένην δύναμιν, τὸ δὲ γαλυβδῶν ἐν τῇ πάλῃ, παρὰ τὰς ἐκάστοτε ὑπερανθρώπους θυσίας, τὴν ὑπὲρ τοῦ δικαίου ἀγωνιζομένην γυλὴν. Τῆς ἐργώδους ταύτης ἱστορικῆς ἐπεξεργασίας, τῆς ἐπὶ αἰῶνας παραταθείσης, προῦν ἦτο ἡ βαθμιαία ἀποκατάστασις εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν διαφόρων τοῦ Ἑλληνισμοῦ τμημάτων. Αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις τῆς Δύσεως αἱ εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ πολιτισμοῦ ἰστάμεναι προσεΐδον εἰς τὰ ἑλληνικὰ δίκαια μετ' εὐμενείας ὑπαγορευομένης ἀπὸ τὰς ὑψηλὰς ἀρχὰς τὰς διαπύσας τὴν πολιτικὴν αὐτῶν. Χάρις εἰς τὴν εὐμένειαν ταύτην, ἥτις ὀδύνη προσεπύρσεν εἰς αὐτὰς τὴν εὐγνωμοσύνην ἡλικίως τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀποκατεστάθη εἰς τὴν ἐλευθερίαν τὸ πρῶτον, τμημα αὐτοῦ. Μετὰ τὴν συνειδήσει πεπληρωμένην ἀπὸ τῆς ὑψίστης ὑποχρέωσιν εἰς πᾶσαν καὶ ὑποβλήθη θυσίαν πρὸς πραγματικῶς τῶν ἀπαραγράπτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ δικαίων τὸ Κράτος τὸ Ἑλληνικὸν ἡντύχησε, χάρις εἰς τὴν ζωτικότητά των ἀποτελούντων αὐτὸ καὶ τὴν εὐμένειαν μετ' ἧς αἱ συντελέσασαι εἰς τὴν σύστασιν αὐτοῦ Μεγάλαι Δυνάμεις παρηκολούθουν τὰς προόδους του, καὶ καταστῆ ἐπαρκές, ὥπως ἀποτελεσματικῶς δράσῃ ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως εἰς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τμημάτων. Καὶ ὅτε κατὰ τὸν τελευταῖον περικύσμιον πόλεμον, ἐξ οὗ εὐλόγως προσεδόκατο ὁ τερματισμὸς πάσης ἐπιδύου ἱστορικῆς ἐπεξεργασίας διὰ τῆς ἀναγκωρίσεως παντὸς δικαίου ἀπὸ μακροῦ παλαιόντος κατὰ τῆς καταπνιγούσης αὐτὸ βίαις, ὁ Ἑλληνισμὸς ἐτάχθη παρὰ τὸ πλεονὲς τῶν Συμμάχων, οὐδεμίαν ἀπέφυγε θυσίαν καὶ εἰς αἶμα καὶ εἰς χρεῖμα, ὥπως συντελέσῃ εἰς τὴν ὑπὸ τῆς νίκης ἐπίστασιν τοῦ

κοινού αγώνος. (Ἐπιδοκιμασίαι ζωηραὶ ἐκ τῆς αἰθούσης).

Καὶ ὅτε ἀκόμη ὁ ἀγὼν διὰ τοὺς ἄλλους ἐτερματίσθη, ὑπελείποντο δ' ἐν ταῖς χώραις, ἐφ' ὧν ἐξετείνοντο τὰ ἀπαρχαγραπτα τοῦ Ἑλληνισμοῦ δικαιοῦματα, ἀντιδράσεις δυσ-
 γράφουσαι τὴν ἐπιβολὴν τοῦ δικαίου, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐδίστασε ν' ἀναλάβῃ τὴν ἰδίαις δυνάμεσι καὶ ἰδίαις ἀποκλει-
 στικῶς θυσίαις κατὰπνέξιν τῶν ἀντιδράσεων τούτων. Καὶ
 ὄχι μόνον ἐκεῖ, ἀλλὰ καὶ ἀλλαχοῦ, ὅπου ὁ κοινὸς ἀγὼν ἀπῆ-
 τησε τοῦτο, προσέφερε προθύμως τὴν ἀρωγὴν του, καὶ τὰ
 ὅσα οὐκ ἡλίγων τέκνων του εὐρηγται ἐγκατεσπαρμέ-
 να εἰς τὰς ἀξένους ἀκτὰς τῆς Οὐκρανίας. (Αἰσθηταὶ καὶ
 χειροκροτήματα). Χάρις εἰς τὴν προσφορὰν ταύτην, τὰ
 δικαιοῦματα αὐτοῦ ἀνεγνωρίσθησαν ἐν τῇ συνθήκῃ τῶν
 Σεβρῶν καὶ ἐκυρώθησαν διὰ τῆς ὑπογραφῆς τῶν μεγάλων
 ἡμῶν Συμμάχων χάρις εἰς τὴν δύναμιν καὶ τὰς θυσίας τῆς
 Ἑλλάδος, αἱ ἀντιδράσεις συνετρίβησαν καὶ τὰ δίκαια τὰ
 ἐν τῇ συνθήκῃ ἀναγνωρισθέντα ἐπραγματώθησαν. Καὶ
 ἐπεβλήθησαν ὄχι μόνον αἱ ὑπὲρ τῶν ἐλληνικῶν δικαίων
 ρῆτραί τῆς συνθήκης, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ καθ' ὧν
 ἐστρέφετο ἡ καταπνιγείσα ἀντίδρασις. Καὶ μὴ ἀπορήση-
 τις, ὅτι ἐμὶλῶ περὶ καταπνιγείσης ἀντιδράσεως καθ' ἣν
 στιγμὴν τόση καταβάλλεται προσπάθεια ἵνα παρασταθῇ
 ὅτι ἡ ἀντίδρασις ἐξακολουθεῖ καὶ μάλιστα λαμβάνει χαρα-
 κτήρα ἐπικίνδυνον. Εἴμαι ἐν γνώσει τῆς ἐν Μ. Ἀσίᾳ κατα-
 στάσεως ὑπὲρ πάντα ἄλλον. Καὶ δύναμαι νὰ διαβεβαιώσω
 μὲ τὸν θετικώτερον τρόπον, ὅτι ἡ ἐκεῖ ἀντίδρασις πρέπει
 νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς συντριβεῖσα. (Ζήτω ὁ στρατός. Χει-
 ροκροτήματα ἐξ ὧν τῶν πτερόγων). Ὁ Ἑλληνικὸς
 στρατὸς εὐρίσκειται εἰς ἀπόστασιν ἑκατοντάδων χιλιομέ-
 τρων ἀπὸ τῆς γραμμῆς, ἥτις διὰ τῆς συνθήκης μᾶς παρε-
 χωρήθη. Καὶ ὅμως εὐρίσκειται ἐκεῖ ἀδικτάρακτος καὶ ἐν
 πλήρει ἀσφαλείᾳ. (Ζήτω ὁ στρατός. Οἱ πληρεξούσιοι ὄρ-
 θιοι χειροκροτοῦσι καὶ ἐπενερμοῦσι τοὺς Ἕλληνας μαχη-
 τὰς. Τὰ θεωρεῖα χειροκροτοῦσιν). Ἐχει ἀπέναντί του τὰ
 λείψανα τῶν μέχρις ἐκεῖ σπρωθέντων ἀσυντάκτων σιγῶν,
 τὰ ἵππια ἀπαιπεῖνόντο τὴν ἀντίδρασιν καὶ πρὸς τελείαν
 ἐκμηδένισιν τῶν ἵππων ἐν βραχυτάτῳ σχετικῶς χρόνῳ
 ὅλ' ἦτο πλέον ἢ ἐπαρκὲς ἡ Ἑλλάς, ὥς καὶ ἐν Λονδίνῳ ἐπα-
 νειλημμένως ἐδήλωσεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.
 Τὰ λεγόμενα καὶ γραφόμενα περὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς
 ἐγθροίνης δυνάμεως ἀναπολοῦσιν εἰς τὴν μνήμην παρο-
 μίας φήμας σχετικῶς πρὸς τὴν ἄλλοτε ἐν Θράκῃ ἀντί-
 δρασιν, τὴν ὑπὸ τοῦ Τζαφέρ Ταχιάρ. Εἶναι ἄρα γε τολ-
 μηρὴν νὰ παραπέμπω τοὺς ἐπικαλούμενους τὰς σημερινὰς
 φήμας περὶ τῆς ἐν Μ. Ἀσίᾳ ἐγθροίνης δυνάμεως εἰς τὰς

τότε φήμας περὶ τῆς ἐν Θράκῃ ἐγθροίνης δυνάμεως; Τοιαῦτα
 ἔχονσα δίκαια οὕτω πανηγυρικῶς ἀναγνωρισθέντα, εἰς
 τοιαῦτα ὑποβλήθεῖσα θυσίας καὶ ἐπιτυχούσα χάρις εἰς
 αὐτὰς τὴν ἐπιβολὴν τῶν οὕτως ἀναγνωρισθέντων δικαίων
 αὐτῆς, ἡ Ἑλλὰς νομίζομεν ὅτι ἔχει καθῆκον ν' ἀπαντήσῃ
 εἰς τὴν πρότασιν τῶν μεγάλων αὐτῆς Συμμάχων, ὅτι παρ'
 ὅλῃν τὴν εὐλάβειαν, μεθ' ἧς ἀποβλέπει εἰς πᾶσαν εἰσῆγγιν
 αὐτῶν, τὴν ὑποῖαν οὐδέποτε θεωρεῖ ξένην ἰπὸ τὸ ὑπὲρ τῶν
 ἐλληνικῶν δικαίων ἐνδιαφέρον αὐτῶν, εἶναι ὑποχρεωμένη
 νὰ μὴ στερῇ ὅπως τὰ διὰ τῆς συνθήκης ἀναγνωρισθέντα
 εἰς αὐτὴν δίκαια ὑποβληθῶσιν εἰς ἀναθεώρησιν. (Φωναί.
 Ποτέ, ποτέ).

Ἐν τῇ μέχρι τοῦδε ἱστορικῇ ἐξελίξει τῶν ἀνατολικῶν
 πραγμάτων ἴσχυσεν ἐν δόγμα· τὸ δόγμα, δὲ, ὅς ἀναγνωρί-
 ζετο, ὅτι χώρα ἀποσπασθεῖσα τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτο-
 κρατορίας δὲν δύναται νὰ ἐπανεῖλθῃ εἰς αὐτήν. Καὶ ἦτο
 σωτήριον τὸ δόγμα τοῦτο. Ἐξασφάλισε τὴν ἵενε δικαιοῦ-
 σεων ἐφαρμογὴν τοῦ ἀμετάκλητου ἱστορικοῦ νόμου, ὁ ὁποῖος
 ἀνάλογος πρὸς τὸν φυσικὸν νόμον τῆς πλημμύρας καὶ τῆς
 ἀμπώτιδος ὥθει ὀπίσω τὸ Ὀθωμανικὸν κῶμα, τὸ μέχρι
 τῶν πολλῶν τῆς Βιέννης ὑψωθέν, εἰς τὴν χώραν τὴν ἀσια-
 τικὴν, ἀφ' ἧς ἀφωρμήθη. Ἄν τὸ δόγμα τοῦτο ἐτηρήθη
 ἀπαρεγκλίτως καθ' ὅλην τὴν μέχρι σήμερον ἐξελίξιν τοῦ
 Ἀνατολικοῦ ζητήματος, νομίζω, ὅτι ἔχομεν τὸ καθῆκον
 ἡμεῖς, οἱ ἔχοντες ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον διὰ τὰ πράγματα
 τῆς Ἀνατολῆς, νὰ ὑπομνήσωμεν μετὰ πάσης εὐλαβείας
 εἰς τοὺς κρατούσας ἡμῶν Συμμάχους τὴν ἀνάγκην ὅπως τὸ
 δόγμα τοῦτο παραμείνῃ ἀπαράβιαστον. (Φωναί: Μάλιστα,
 μάλιστα).

Ἀποτελεῖ ἐγγύησιν ὄχι μόνον τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ
 δικαίου τῶν ἡπαιζ ἀποσπομένων ἀπὸ τῆς Ὀθωμανικῆς
 Αὐτοκρατορίας λαῶν τὸ δόγμα τοῦτο. Ἀποτελεῖ συγχρό-
 νως ἐγγύησιν τῆς εἰρήνης τῆς τοῦ τῶν λαῶν τούτων καὶ
 τῆς γενικῆς τοῦ κόσμου. Δι' αὐτοῦ ἐξασφαλίζεται ἡ εἰρήνη
 μετὰ τὴν ἀπόσπασιν χώρας τινὸς ἀπὸ τῆς Ὀθωμανικῆς
 Αὐτοκρατορίας τοῦλάχιστον ἀπὸ τοῦς κινδύνους, τοὺς ἐκ
 τῶν συγκρούσεων τῆς χώρας αὐτῆς πρὸς τὴν Τουρκίαν.
 Πᾶσα διάθεσις κατὰστασις δημιουργηθεῖσα ἐν Νόρῳ ἀνη-
 κούσῃ εἰς τὴν Τουρκίαν, δυνάμεως κατὰστασις, ἣν ἐπέβαλεν
 ἡ ἀνάγκη τοῦ ματριασμοῦ τῆς τουρκικῆς πίστεως, ὅτε
 ὑπῆρχον λόγοι καθ'ἑαυτὸν ἀδύνατον τὴν ἕρπον ὀριστι-
 κὴν ἀπελευθέρωσιν, συνεπήγετο πάντοτε περὶ τῶν αἰ-
 ματοχυσιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐξήγειρον τὰ αἰσθητικὰ τῶν πεπο-
 λιτισμένων ἀνθρώπων. Ἐπῆρχετο ἡ ὀριστικὴ ἀπόσπασις
 καὶ ἡ αἰματοχυσία ἐτερματίζετο ὀριστικῶς χάρις εἰς τὸ

δόγμα τοῦτο. Ὡς γίνῃ δυνατὸν ἤδη καὶ αὐτὸ νὰ καταργηθῇ; (Ὡς ἐκλείψῃ σὺν αὐτῷ καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ ἐγγύτης τῆς εἰρήνης. (Ζωηραὶ χειροκρατήματα).

Καὶ πλήσσει καίριος τὸ δόγμα τοῦτο διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν Σμύρνην καὶ τὴν Θράκην ρητῶν τῆς Συνθήκης. Αἱ χῶραι αὗται ἀπεσπασθῆσαν ἤδη δικαίως τῆς Τουρκίας, ἡ ὁποία ὑπέγραψε τὴν Συνθήκην. Ἡ ἀπόσπασις αὕτη ἐκυρώθη διὰ τῆς ὑπογραφῆς καὶ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων. Τὴν ἀπόσπασιν ταύτην τὴν δικαίῳ συντελεσμένην ἡ Ἑλλὰς διὰ τῶν δυνάμεων καὶ τῶν Θυσίων αὐτῆς κατέστησε πραγματικότητά. Αἱ χῶραι αὗται αἱ ἐπὶ αἰῶνας μαρτυρήσασαι ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ ἀφόρητον τῆς τουρκικῆς κακοδιοικήσεως ἀπέλαυσαν τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἰσονομίας, τῆς δικαιοσύνης, αἷ: χρησιτῆς διουκῆσεως. Οἱ οἰκοῦντες αὐτὰς ἐπίστευσαν ἑαυτοὺς εἰς θέρους καὶ ὡς τοιοῦτοι ἔζησαν καθ' ὅλην τὴν ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς κατακλιψῆς περίοδον. Ἐπίστευσαν ὅτι τὸ αἶμα, τὸ ὅποιον εἶχε κατακλύσει καὶ τὴν πατρίδα αὐτῶν, σπενγίζον τὴν κατὰ τὴν φυσικὴν νόμον ὑπισθυδρόμησιν, ἀπῆλλαξε καὶ αὐτοὺς ἀπὸ τὴν πλῆμμυραν, ἐν ἧ εἶχε κατακλύσει τὴν πατρίδα τῶν. Ἐπίστευσαν ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ καμμία θέλησις δυναμένη ν' ἀποβλέψῃ εἰς τὴν ἀναχαίτησιν τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς ἀνάγκης, διότι πᾶσαν θέλησιν ὁ ἀπέτρεπεν ἀπὸ τοιοῦτου σκοποῦ ἡ ἰσχύς τοῦ δόγματος, τὸ ὅποιον πρὸ ὀλίγου ἀνέφερε.

Πῶς θὰ γίνῃ δυνατὸν νὰ ἐξηγησώμεν εἰς τοὺς ἀδελφούς μας αὐτοὺς τὴν στάσιν ἡμῶν. Ἐν δὲν λάβωμεν τὸ ὅλρον νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τῶν κρατικῶν ἡμῶν Συμμάχων ἐπὶ τῶν κινδύνων οἱ ὅποιοι θὰ ἐδημιουργοῦντο, ἂν ἐδεχόμεθα τὴν πρότασιν αὐτῶν; Καὶ δὲν μᾶς ἐπιβάλλει τὸ καθήκον νὰ πράξωμεν ἀκριβῶς τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῶν τὸ ὑπὲρ ἡμῶν, τοῦ ὁποίου τσαῦτα ἔχομεν δείγματα καὶ διὰ τὸ ὅποιον τὸσον εὐγνώμων διατελεῖ πρὸς αὐτοὺς πᾶσι ἑλληνικῇ καρδίᾳ; Τὸ μαρτυρημένον αὐτὸ ἐνδιαφέρον, τὸ ὅποιον μᾶς ἐπιβάλλει τὴν πίστιν ὅτι ἀδύνατον νὰ θέλωσι τι δυνάμενον νὰ πλῆξῃ τὰ δίκαια ἡμῶν συμφέροντα; Δὲν μᾶς ὑποχρεοῖ νὰ εἰπωμεν εἰς αὐτοὺς ὅποιον πλῆγμα θὰ κατεφέρετο εἰς αὐτά, ἂν ἀπεδεχόμεθα τὴν πρότασιν τῶν;

(Φωναί: Βεβαίως, βεβαίως).

Δι' ἡμᾶς ἡ διὰ τῆς συνθήκης κυρωθεῖσα ἀπελευθέρωσις τῶν ἡμετέρων ἀδελφῶν εἶναι πλήρως ἱστορικῆς ἀνάγκης, ἡ ὁποία, καὶ ἂν δὲν ἐπληροῖτο σήμερον, θὰ ἐπληροῦτο αὔριον. Εἶναι αὕτη ἡ πίστις μετὰ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθημεν καὶ ἀνετράφημεν· εἶναι ἡ πίστις μετὰ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθησαν, ἀνετράφησαν καὶ ἔζησαν οἱ πατέρες ἡμῶν καὶ οἱ πατέρες

τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ οἱ ἀπότεροι ἡμῶν πρόγονοι ἀπὸ τῆς μαύρης ἡμέρας καθ' ἣν ἡ βία κατέπεισε τὴν δικαίαν καὶ ὑπετάξε τὰς χῶρας αὐτὰς εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ ἐξῆθι κατακτητοῦ. Μετὰ τὴν πίστιν ταύτην ἐπὶ τῶν δικαίων ἡμῶν τῶν ἑθνικῶν, κληροδοτούμενην ὡς ἱερὸν παρακαταθήκην ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, ὁ Ἑλληνισμὸς ἔγχετο εἰς πάσας τὰς ἀπὸ αἰῶνων μαρτυρικὰς θυσίας. Ἦλθε τέλος ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν τὰ δίκαια ταῦτα χάρις εἰς νέας θυσίας ἀνεγνωρίσθησαν καὶ ἐκυρώθησαν καὶ ἐπραγματοποιήθησαν.

(Φωναί: Μάλιστα, μάλιστα).

Πῶς θὰ γίνῃ δυνατὸν εἰς ἡμᾶς μεθ' ὅλα ταῦτα νὰ ὑποβάλωμεν τὴν περὶ τῆς βασιμότητος αὐτῶν ἀπόφασιν εἰς τὴν κρίσιν ἐπιτροπῆς ἐπιχειρουσῆς ἐπιτολίως ἐρευνᾶς περὶ αὐτῶν; Ἀλλὰ περὶ θὰ δυνήθῃ ἡ ἐπιτροπὴ νὰ εὕρῃ εἰς τὰς ἐρευνας αὐτῆς τὰς μυριάδας καὶ μυριάδας τῶν νεκρῶν (ἐπευφημῶν καὶ χειροκρατήματα. Ζωηραὶ ἐκδηλώσεις εἰς μνήμην τῶν νεκρῶν Ἑλλήνων), οἱ ὅποιοι ἐπὶ αἰῶνας παλαιότεροι καὶ ἀγνωρίζομενοι καὶ πίπτοντες ὑπὲρ τῶν δικαίων τούτων καθηγίασιν αὐτά; Καὶ ὅμως ὅλη τῶν νεκρῶν αὐτῶν ἡ πίστις ἐπὶ τὰ δίκαια ταῦτα καὶ ὅλον αὐτῶν τὸ αἶσθημα καὶ ὅλη αὐτῶν ἡ ἀφοσίωσις καὶ ὅλαι αὐτῶν αἱ θυσίαι εὐφρανται ἐντὸς τοῦ αἵματος ἡμῶν καὶ ἐπιτάσσουσιν εἰς ἡμᾶς τὴν αὐτὴν πίστιν πρὸς τὰ δίκαια ὑπὲρ ὧν ἐκεῖνοι ἐθυσιάσθησαν. Πῶς θὰ ἀκούσῃ ἡ ἐπιτροπὴ τὴν φωνὴν αὐτῶν, τὴν ὁποίαν ἐπιτακτικὴν ἀκούομεν πάντες ἡμεῖς, οἱ ὅποιοι φερόμεθα ὑπ' αὐτῆς, ὡς ὑπὸ ἀκατασχέτου δυνάμεως, ἐκεῖ ὅπου ἡ ἱστορικὴ φορὰ τῆς φυλῆς μας ἀγείρει ἡμᾶς; Καὶ ἡ δύναμις αὕτη εἶναι ἀνεξάρτητος ἀπὸ οἰουσδήποτε ἀριθμοῦς. Εἶναι ἡ δύναμις ἡ δημιουργικὴ τῆς ἱστορίας ἡ μὴ ὁρατὴ ἄλλως παρὰ διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων. Εἶναι ἡ δύναμις, ἡ ὁποία μᾶς ἤγαγεν ἐκεῖ ὅπου ἐχύσαμεν τὸ αἷμα τὸ ἑλληνικόν. Εἶναι ἡ δύναμις ἡ ὁποία ἤγαγε τὰ τέκνα ἡμῶν ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκονται, εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀγογγύστως ὑφιστάμενα πάσας τὰς κακουχίας καὶ ἀτρομήτους ἐκτιθέμενα εἰς πάντας τοὺς κινδύνους χάριν τῆς προασπίσεως ὅχι μόνον τῶν ἡμετέρων ἀλλὰ καὶ τῶν κοινῶν συμμαχικῶν συμφερόντων. (Ζητωκραυγαὶ ὑπὲρ τοῦ Στρατοῦ). Εἶναι ἡ δύναμις ἡ ἐμπνέουσα τὸν Ἑλληνικὸν λαόν νὰ ὑφίσταται ἐπὶ δικτατείαν σχεδὸν ἀδιεκτόπως τὴν ἐμπόλεμον κατάστασιν καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς δεινὰ, καὶ ὅμως νὰ αἰσθάνηται ἑαυτὸν ἱκανὸν καὶ πρόθυμον ἵνα συνεχίσῃ τὸν ἀγῶνα, ἀδιάφορον ἐπὶ πόσον χρόνον ἀκόμη, ἀρκεῖ ν' ἀπαιτῇ τοῦτο ἡ ἐξασφάλις τῶν ἑθνικῶν δικαίων. (Ζωηραὶ ἐπιδιοκίμασαι). Πῶς εἶναι δυνατὸν τὴν πραγματικότητα καὶ τὴν ἀξίαν τῆς δυνάμεως ταύτης νὰ ὑποβάλωμεν εἰς τὴν κρίσιν ἐπιτροπῆς, ὅτε τὴν πραγμα-

τιότατα αὐτῆς κατέδειξεν ἡ ἀρὰς μας ἡ κατὰ τὸν πόλεμον, ὡς παρὰ τὴν πλειονὴν τῶν κρατικῶν Συμμάχων μας διεξήγαγόμεν ἐξ αὐτῆς κινούμενοι, καὶ τὴν ἀξίαν αὐτῆς κατέδειξεν τὰ ἐκ τῆς δράσεως ταύτης προκύψαντα ἀποτελέσματα. Καὶ πῶς θὰ δεχθῶμεν τὸ οὕτω μεταρρυθμιζόμενον κύρος τῆς δυνάμεως ταύτης, κύρος τὸ ὅποιον ἀπεδέχθησαν καὶ οἱ μεγάλοι ἡμῶν Σύμμαχοι διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν δικαίων μας, πῶς θὰ δεχθῶμεν ὅτι τὸ κύρος τοῦτο δύναται νὰ κληροθῇ πρὸ τοῦ κύρους ἐπιτροπῆς ἐπιχειροῦσης ἐπὶ τινος ἐξδομίδας ἐπιτοπίους ἐρεῦνας; Θὰ ᾔτο τοῦτο ἀπαρνησθῇ τῶν ἑσπερίων ἡμῶν κινήσεων, τὴν ὁποίαν βεβαίως δὲν θὰ θελήσῃσι νὰ ἐπιβάλλωσιν εἰς ἡμᾶς οἱ κρατικοὶ ἡμῶν Σύμμαχοι.

Συμπεραίνων, κύριοι, ὑποβάλλω εἰς τὴν Ἑθνικὴν Συνέλευσιν τὴν γνώμην τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὴν ὁποίαν εὐρισκόμεθα εἰς ἀδυναμίαν ν' ἀποδεχθῶμεν τὴν πρότασιν τῶν μεγάλων ἡμῶν Συμμάχων, τὴν διατυπωθεῖσαν καθ' ὃν τρόπον ἐξετάσας ταύτην ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἡ Συνέλευσις, μετ' ἐπιμελῆς ἐρεῖναι τοῦ ζητήματος, θὰ δώσῃ τὴν ψῆφον αὐτῆς περὶ τῆς γνώμης ταύτης. Ἐῴχομαι ἵνα ἡ ψῆφος ἡμῶν, ἡ ὁποία ἀνακηρύσσεται ὡς ἡ ἐμπνευσθῆ ἀπὸ τὴν ἀρεσίῳτιν πάντων ἀδικημάτων τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν μίαν καὶ ἀδιαιρέτην Πατρίδα, ἐπιτύχῃ ὅπως εἰς τὸ ἔργον τοῦ ἡρωικοῦ ἡμῶν στρατοῦ τεθῇ ἡ κορωνὴς ἥς εἶναι ἄξιος διὰ τῆς πραγματώσεως καὶ ἐξασφαλίσως τῶν ἀπαραχρήπτων δικαίων τοῦ Ἕθνους. (Παρατεταμένα χειροκρατήματα ἐκ τῆς αἵθουσας καὶ τῶν θεωρείων).

Ν. Στράτος. Κύριοι Πληρεξούσιοι, καὶ ἀνακρινώσας τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἡ ἀγρόρευσις τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπιβάλλουσιν εἰς τὴν Ἑθνικὴν Συνέλευσιν ἀπύρξιν ἐπὶ τῶν γενομένων ἐρωτημάτων καὶ ἐπιτρέπουσιν εἰς τὴν Ἑθνικὴν Συνέλευσιν ἔλεγχον τῆς γενομένης ἐνεργείας. Δὲν εἶναι οὕτε ἡ περίστασις οὕτε ἡ ἡμέρα ἡ προσήκουσα ὅπως ἐνασκηθῇ ἔλεγχος ἐπὶ τῶν γενομένων καὶ ἐξετασθῇ ἂν ὅ,τι ἔδει νὰ γίνῃ ἐγένετο, οὐχὶ σήμερον, ἀλλ' ἀρ' ἥς τὰ ἐθνικὰ ζητήματα ἐτέθησαν ἐν δυσχερείᾳ. Ὁ ἔλεγχος τῆς Συνελεύσεως θέλει γίνῃ τότε μόνον ὅταν ἡ ἐνέργεια ἡ ἐθνικὴ εἶναι περατωμένη καὶ εἶναι δυνατὸν ἄνευ βλάβης οἰκονομικῶς τῶν ἐθνικῶν ζητημάτων καὶ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων νὰ ὁμιλήσωμεν ἐνταῦθα περὶ τῶν παραχθέντων. Σήμερον μίαν ἔχει

ὁπορεύωσιν ἡ Ἑθνικὴ Συνέλευσις εὐρισκόμενη πρὸ μιᾶς δυσχερείας ἐθνικῆς; νὰ εἴπῃ τὴν γνώμην αὐτῆς σαφῶς, κατηγενηματικῶς καὶ ἀνδρικῶς, διὰ νὰ κατοχυρώσῃ καὶ τὴν Κυβέρνησιν τῆς χώρας καὶ τὴν ἐν Ἀθῶνῃ ἀντιπροσωπεῖαν διὰ τῆς δυνάμεως τὴν ὁποίαν περιχεῖ ἡ ἐθνικὴ θέλησις, ἡ ἀβίατος καὶ σταθερά.

Ὡς ἐτέθησαν τὰ ζητήματα κατὰ τὴν τῆς ἀνακρινώσεως ὑπὸ τῆς Δικαστικῆς τοῦ Ἀσπιδίου προτάσεως πρὸς τὸν ἀξιότιμον Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, εὐρισκόμεθα ἐνώπιον ἀναθεωρήσεως τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν, ἀναθεωρήσεως ἡ ὁποία θίγει τὸν τίτλον τοῦ ἀναγνωρισθέντος ἐλληνικοῦ δικαίου. Ἄλλοτε εἰς περίστασιν ἀναμείξεως τῶν Μεγάλων Δυνάμεων πρὸς καθορισμὸν τῶν ζητημάτων τῆς Ἀνατολῆς ὑπῆρξε παλαιδεργα ὁμοῖα ἀναθεωρήσεως εἰληγεμένων ἀποράσεων, τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν ἀποράσεων τοῦ δεκάτου τρίτου πρωτοκόλλου τοῦ Βερολίνου Συνεδρίου, τῶν ἀποράσεων εἰς τὴν παρχώρησιν πρὸς τὴν Ἑλλάδα τῶν ἐπαρχικῶν Θεσπιάς καὶ Ἱπείρου. Ἀλλ' ἡ ἀναθεωρήσις ἐκείνη δὲν ἤρξε τὴν βῆσιν τοῦ ἐλληνικοῦ δικαίου, ἡ ἀναθεωρήσις ἐκείνη ὑπῆρξε κανονισμὸς προσωρινός ἐνεκα τῆς δυσχερείας τῆς ἀποτακτικτικῆς συνεννοήσεως μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, παρεμνεῖ δ' ὁ τίτλος τοῦ ἀναγνωρισθέντος δικαίου ἀπαραβίαστος καὶ ἰσχυρὸς ἐκ μέρους τῶν Δυνάμεων καὶ ἀπέκειτο εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ διεκδικήσῃ καὶ ἐκτελέσῃ τοῦτον, ἐρ' ὅταν αἱ στρατιωτικαὶ καὶ πολιτικαὶ περιστάσεις ᾔθελον ἐπιτρέψαι. Ἡ ἀναθεωρήσις, εἰς τὴν προσδίνει σήμερον ἡ Συνδιάσκεψις, εἶναι ἀναθεωρήσις ἀνικηροῦσα τὴν βῆσιν τοῦ τίτλου ἡμῶν, διότι παραπέμπεται ἡ ἐξέτασις εἰς Ἐπιτροπὴν ἐντεταλμένην νὰ ἐξελέγῃ τὰς στατιστικὰς, τὴν ἐθνολογικὴν σύστασιν τῶν πληθυσμῶν τῆς Θράκης καὶ τῆς Μ. Ἀσίας, ἂν δὲ ἡ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς ᾔθελον εἶναι δυσμενής, ᾔθελον ἄρῃ τὴν βῆσιν τοῦ τίτλου ἡμῶν.

Κύριοι, θὰ μοι ἐπιτρέψῃ ἡ Συνέλευσις νὰ ἐκταθῶ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος, διότι, φρονῶ, ὅτι παραμνεῖται ἡ Ἑθνικὴ Συνέλευσις νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν, ἡ ἀπόφασις αὕτη πρέπει νὰ συνοδεύηται ὅρ' ὅλων τῶν κίτυλογίων, τὰς ὁποίας εἶναι ἐντεταλμένοι οἱ ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦτου ὁμιλοῦντες νὰ προσπαθῶσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν. Δὲν εἶναι δυνατὸν αὕτη νὰ δώσῃ ἀπλῶς ψῆφον κλισηματολογικὴν. Ἡ Συνέλευσις θὰ ἐκδώσῃ ἀπόφασιν, τῆς ὁποίας καὶ κίτυλο-

γίνει θά εϋρηναίαι εἰς τῆς ἀγορεύσεις καὶ τῆς δηλώσεις τῶν διαφόρων μελῶν τοῦ Κοινοβουλίου.

Ἡ ἀναθεώρησις τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν, κύριοι, ἀνευ τῆς ῥητῆς συναινέσεως τῆς Ἑλλάδος εἶναι νομιμῶς καὶ πολιτικῶς ἀδύνατος. Κατὰ τὸ παρελθὲν εἰς τὰ ζητήματα τῆς Ἀνατολῆς ἐρημύσθη δίκαιον ἴδιον, τοῦ ὁποῖου ἡ ἐφαρμογή, ἡ ἐκ τοῦ ὁποῖου πεῖρα, οὐδὲν πρέπει ἐν τῇ Συνελεύσει ταύτῃ καὶ τῷ ἔξω κόσμῳ νὰ παραστήῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἔχουσι τὸ δικαίωμα καὶ ἐν τῇ Συνθήκῃ τῶν Σεβρῶν αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις ἀνευ τῆς θελήσεως καὶ τῶν κυρίως ἐνδιαφερομένων ν' ἀνατρέψωσι τὰ διὰ τῆς Συνθήκης καθωρισμένα.

Διὰ τοῦ 7 ἄρθρου τῆς Συνθήκης τῶν Παρισίων, ἀναγνωρισθείσης τὸ πρῶτον τῆς Τουρκίας ὡς ἀποτελούσης μέρος τῆς εὐρωπαϊκῆς οἰκογενείας, γενομένης δὲ δεκτικῆς ἵνα μετέσχη τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ εὐρωπαϊκοῦ δημοσίου δικαίου, ἐδόθη συγχρόνως ἡ ἐγγύησις τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἀκεραιότητος αὐτῆς καὶ συνεπείᾳ τούτου καθωρίσθη, ὅτι πᾶσα πρᾶξις θίγουσα τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἀκεραιότητα τῆς Τουρκίας ἀποτελεῖ διὰ τὰς συμβεβλημένας Δυνάμεις ζήτημα γενικοῦ ἐνδιαφέροντος. Κατόπιν τῆς ἀρχῆς ταύτης, τῆς πλασθείσης διὰ τὴν Ὁθωμανικὴν Ἐπικράτειαν, αἱ Δυνάμεις ἀπέκτισαν τὸ δικαίωμα διεθνῶς δικαίου ἵνα καθορίζωσιν αὐταὶ κυριαρχικῶς ἐν τέλει πάντα τὰ ζητήματα τὰ σχετιζόμενα πρὸς τὴν ἀναληφθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν ἐντολήν. Ταῦτα δὲ τὰ δόγματα τῆς Συνθήκης ἐπεκαλέσθησαν οἱ συνελθόντες ἐν Βερολίνῳ, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐκανονίσθησαν ἐν τῇ Συνδιασέψει τοῦ Βερολίνου τὰ ζητήματα τῆς Ἀνατολῆς, ἀκριβῶς διότι ἐπεκράτησεν ἡ ἀρχὴ ὅτι ἔχουσι τὸ δικαίωμα αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις ἵνα αὐταὶ καθορίζωσι τὰ ζητήματα τῆς Ἀνατολῆς ὡς ζητήματα συνδεόμενα πρὸς τὸ γενικὸν συμφέρον τὸ εὐρωπαϊκόν. Ἐφ' ὅσιν τοιούτων ἰσχυρὸς δίκαιον, τοῦ ὁποῖου ἐφαρμογὴ ἐγένετο καὶ κατὰ τὴν διαρρύθμισιν τῶν τελευταίων ἀποτελεσμάτων τῶν βαλκανικῶν πολέμων, ἐκράτησαν πάντοτε δι' ἐκτενῆς αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις τὸ δικαίωμα ἵνα πᾶσαν πρᾶξιν τρίτων Κρατῶν συνδεομένων πρὸς τὸ Ἀνατολικὸν καθεστῶς ἀναθεωρῶσιν, ἐρ' ὅσον τὸ εὐρωπαϊκὸν συμφέρον ἐπέβαλλε τὴν τοιαύτην ἀναθεώρησιν.

Περὶ τούτου ὅμως δὲν πρόκειται πλέον. Ἀρ' ἢς ἡ Τουρκία ἐνεπλάκη εἰς τὴν παγκόσμιον πόλεμον γενομένη ἐμπό-

λεμος πρὸς τὰς Μεγάλας Δυνάμεις καὶ πρὸς τὰ μετασχόντα τῆς συμμαχίας αὐτῶν βαλκανικὰ Κράτη, ἐγένετο δὲ συγχρόνως ἐμπόλεμος καὶ οἱ μεγάλαι Σύμμαχοι αὐτῆς ἡ Συνθήκη τῶν Παρισίων ἐρράγη καὶ νέον καθεστῶς τῶν εὐρωπαϊκῶν πραγμάτων ἐνεκρινίσθη.

Τί εἶναι ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν; Δὲν εἶναι Συνθήκη Συνεδρίου, κρίνοντος συμφέροντα εὐρωπαϊκὰ· εἶναι Συνθήκη συμμαχική, τὴν ὁποίαν διέπραξαν ἀπὸ κοινου αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις καὶ τὰ σύμμαχα Κράτη, ὡς ἐπιβάλλονσαν τὰς κοινὰς θελήσεις τῶν πρὸς τὸν ἡττημένον ἐχθρὸν. Ἡ Συνθήκη αὕτη περιλαμβάνει τὰς συνηττισμένας καὶ συνδεδεσμένας θελήσεις πάντων τῶν μετασχόντων αὐτῆς Κρατῶν, συσχετιζόμενας πρὸς τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν δίκαιον καὶ πρὸς τὸ γενικὸν εὐρωπαϊκὸν δίκαιον, περιλαμβάνει δὲ ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν τρεῖς κατηγορίας κερχλαιωδῶν δικτηρίων· Περιλαμβάνει δικτάξεις αἰτίνας· ἀπορῶσι τὸ ἴδιον συμφέρον ἐκάστου συμπράξαντος Κράτους· καὶ αἱ δικτάξεις αὗται εἶναι κυρίως αἱ ἀπορῶσαι τὰς ἐδαφικὰς προσκτήσεις· περιλαμβάνει δικτάξεις ἐνδιαφερούσας· τὰ συμπολυλήσαντα Κράτη, καὶ τοιαῦται εἶναι αἱ περὶ τῆς κοινῆς ἀλληλεγγύης τῶν Συμμάχων πρὸς ἄμυναν ἀλλήλων καὶ ἐπιβολὴν τῶν θελήσεων τῶν περιλαμβάνει καὶ δικτάξεις γενικοῦ εὐρωπαϊκοῦ δικαίου, αἱ ὅπῃσι ἀναφέρονται καὶ εἰς τὰ λοιπὰ Κράτη τὰ μὴ συμπράξαντα εἰς τὴν κατάρτισιν τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν, συμπράξαντα ὅμως εἰς τὴν κατάρτισιν τῆς Συνθήκης τῶν Βερταλλίων, καὶ τοιαῦται δικτάξεις εἶναι αἱ περὶ Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, αἱ περὶ νηυσιπλοΐας καὶ ἄλλαι δικτάξεις γενικῆς φύσεως. Αἱ δικτάξεις αἱ μὴ ἀπορῶσαι εἰς τὸ κοινὸν ἐνδιαφέρον, αἱ ἀπορῶται εἰς τὸ ἴδιον ἐνδιαφέρον ἐκάστου Κράτους, εἶναι δικτάξεις τῶν ὁποίων ἡ τήρησις ἀρίσται ἐρεξῆς εἰς τὴν θέλησιν καὶ τὴν δύνάμιν πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἐνδιαφερομένου Κράτους ἔχοντος μόνον δικαίωμα ν' ἀρυσθῇ καὶ ἐπιζητήσῃ τὴν συνδρομὴν τῶν συμμάχων τοῦ ἐκ τῆς καθυστερήσεως ἀλληλεγγύης, ἐκεί· ἐνθα τάσσεται τοιαύτη ἀλληλεγγύη. Ἀλλὰ πέρα τῆς τοιαύτης συμμαχικῆς ἀλληλεγγύης δὲν ὑπάρχει δικαίωμα πρὸς μεταρρύθμισιν τῆς θελήσεως ἐκείνου τοῦ Κράτους ὑπὲρ τοῦ ὁποῖου καθωρίσθησαν ὠρισμένα δίκαια καὶ τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν θέλησιν νὰ χωρήσῃ πρὸς πραγματοποίησιν αὐτῶν. Ἐκ τούτων φρονῶ ὅτι προκειμένου περὶ τῶν ἐδαφικῶν προσκτήσεων αἰτίνας· προσεκυρώθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα οὐδεὶς τῶν

Συμμάχων είναι δυνατόν ν' αναλάβει νά δώσει ψήφον υποχρεούσαν την Ελλάδα να παραιτηθῇ τῶν προσκτήσεων τούτων.

Ἄλλ' ἐγεννήθη ἡ θεωρία, θεωρία ἀναπτυχθεῖσα παρά τισι τῶν Κρατῶν τῶν Συμμάχων, ὅτι ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν δὲν ἔχει ἐπικυρωθῇ καὶ ἐπομένως δὲν ἔχει υποχρεωτικὴν ἰσχύν. Τὴν θεωρίαν τῆς μὴ ἐπικυρώσεως τῆς Συνθήκης δύνανται ν' ἀντιτάξωσι καὶ ἐπικαλεσθῶσιν οἱ Τούρκοι, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατόν νά ἐπικαλεσθῶσιν ἐκεῖνοι οἵτινες εἶχον τὴν υποχρέωσιν νά ἐπικυρώσωσι ταύτην χάριν καὶ τῶν ἰδίων αὐτῶν ἐτι συμφερόντων. Ἄλλ' ἄλλως τε εἰς τί χρησιμεύει ἡ θεωρία αὕτη; Ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν, περὶ τῆς ὁποίας γίνεται ἡ συζήτησις διὰ τὴν μὴ ἐπικύρωσιν, ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν εἶναι ἐκτέλεσις εἰλημμένων ἀποφάσεων· αἱ ἀποφάσεις δ' αὐταὶ δὲν ἐλήφθησαν ἐν Σέβραις. Αἱ ἀποφάσεις αὗται ἐλήφθησαν εἰς προηγουμένα Συνέδρια· εἰς τὸ Συνέδριον τοῦ Σάν Ρέμο καὶ εἰς τὸ Συνέδριον τοῦ Σπᾶ. Ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν εἶναι ἔγγραφον καταρτισθὲν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τούτων, αἱ ὁποῖαι ἐλήφθησαν προηγουμένως καὶ καθωρίσθησαν μεταξύ τῶν Συμμάχων. Ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν εἶναι ἔγγραφον συμμαχικόν, τοῦ ὁποίου προηγήθησαν συμμαχικαὶ συμφωνίαι καὶ ἀποφάσεις καταρτισθεῖσαι διὰ πρωτόκλητων δύο Συνεδρίων. Αἱ θελήσεις δὲ τῶν συμμάχων Κρατῶν προσηρμώσθησαν πρὸς ἀλλήλους εἰς ἀμφοτέρω τὰ προηγουμένα Συνέδρια. Ἄλλ' αἱ διπλωματικαὶ συμφωνίαι μεταξύ συμμάχων αἱ κατὰ τὸν πόλεμον καὶ αἱ συμμαχικαὶ συμφωνίαι πρὸς συνομιλοῦντας τῆς εἰρήνης δὲν χρῆζουσιν ἐπικυρώσεως, διότι εἶναι συμφωνίαι καλῆς πίστεως, εἶναι συμφωνίαι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁμοίων καλοῦνται οἱ Σύμμαχοι καὶ προβαίνουν εἰς θυσίας αἵματος καὶ χρήματος πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῶν· οὐδὲν δὲ Κράτος ἰσχυρίσθη ποτὲ ὅτι συμφωνίαι πρὸ τοῦ πολέμου ἢ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου διπλωματικῆς φύσεως χρῆζουσιν ἐπικυρώσεως, διότι ὅλα τὰ Κράτη ἀνεγνώρισαν ὅτι αἱ συμφωνίαι αὗται ἐδέσμευον τὴν καλὴν πίστιν αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους, ἐδέσμευον δὲ κατὰ τοῦτο τὴν καλὴν πίστιν τῶν Κρατῶν, ὅτι ἦσαν πάντα τὰ Κράτη τὰ συμβεβλημένα ὑπόχρεα νά συνεπιβάλλωσιν εἰς τὸν ἡττημένον τὴν ἐκτέλεσιν τῶν συμφωνιῶν τούτων· Συμφωνίαι τοιαῦται ἐγένοντο μεταξύ τῶν συμμετασχόντων εἰς τὸν παγκό-

σμιον πόλεμον πλεῖστοι ὅσοι, οὐδεὶς δ' ἔφυγε κυρώσεως. Οὐδεὶς ἐζήτησε τὴν διάρρηξιν τῶν συμφωνιῶν τούτων ἐνεκα τῆς ἐλλείψεως τῆς ἐπικυρώσεως. Ἐγένετο συμφωνία μετὰ τῆς Ρουμανίας ὑπὸ τὸν τύπον Συνθήκης συμμαχίας, ἐγένετο συμφωνία μετὰ τῆς Ἰταλίας ὑπὸ τὸν αὐτὸν τύπον Συνθήκης συμμαχίας. Ἐγένετο ἡ ἀγγλογαλλικὴ συμφωνία ἐν σχέσει πρὸς τὴν κανονιστὴν τῶν ζητημάτων τῆς Ἀνατολῆς, ἡ ὁποία ἦτο καθαρῶς διπλωματικὴ συμφωνία, μὴ λαβούσα μορφήν Συνθήκης. Ἰδόμεν, κύριε, ποῦν ἔχει χαρακτῆρα ἡ συμφωνία αὕτη. Εἰς εἰς τῶν πρωτοκωνιστῶν τῆς σημερινῆς διεθνούς κινήσεως λέγει τὰ ἐξῆς· ἐξηγῶν τὴν κατάρτησιν τῶν ἀγγλογαλλικῶν συμφωνιῶν τοῦ 1916 ἀναγινώσκει· «Ἐστράφην κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην ὅτι ἐν πνεύματι ἀλληλεγγύης μεταξύ τῶν συμμάχων, ἵνα μὴ πρὸ τῆς τραπεζίης τῆς εἰρήνης, ἐνώπιον τοῦ ἐχθροῦ τῆς γῆς, παρουσιασθῇ τὸ θλιβερόν θεῶμα διαφοριῶν μεταξύ λαῶν χυτάντων κοινὸν αἷμα ἐπὶ τῶν πεδίων τῶν μαχῶν. Ἐπρεπε νά διασαφηνισθῶσιν ἐπὶ τῶν προτέρων ὅλα τὰ πρόβλήματα, ν' ἀντιμετωπισθῶσιν ὅλα, νά πραγματοποιηθῇ δι' ἑκαστον τούτων τὸ μέγιστον τῆς δυνατῆς συνεννόησεως».

Ἡ αὕτη πολιτικὴ πρωτοπικύτης ἐπαναλαμβάνει (ἀναγινώσκει)· «Εἶπον τὴν προτεραιαν ὅτι εἶμαι ὑποχρεωμένος εἴτε εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὰ ἀνατολικά ἡμῶν ὅρια εἴτε εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὰ προαιώνια ἡμῶν δίκαια ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ νά κανονίσω ἐκ τῶν προτέρων τὰ μεταξύ συμμάχων ζητήματα κατὰ τρόπον ὥστε πρὸ τῆς τραπεζίης τῆς Συνδιασκεψέως νά μὴ λάβῃ χώραν συζήτησις μεταξύ αὐτῶν. Αἱ συμφωνίαι αὗται θὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν καὶ θὰ συζητηθῶσιν ὑπὸ ταύτης, ἀλλ' εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Ἀγγλίς, τηρήτρια πάντοτε τοῦ λόγου τῆς, θὰ τὰς ἐπικυρώσῃ, διότι τὰς ὑπέγραψεν».

Εἰς πληρεξούσιος. Ποῦς τὰ λέγει;

Ν. Στρατός. Ὁ ταῦτα ἐνώπιον τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς λέγων εἶναι ὁ σήμερον πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας κ. Μπριὰν καὶ δύναμαι νά εἶπω ὅτι, ἄρα ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἢ πρὸ τοῦ κ. Μπριὰν ὑπογράψασα τὸ πρωτόκολλον τοῦ Σάν Ρέμο, ἢ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἢ πρὸ τοῦ κ. Μπριὰν ὑπογράψασα τὸ πρωτόκολλον τοῦ Σπᾶ ἀπεδέχθη συμφωνίας ἐπωφελεῖς διὰ τὴν Ἑλλάδα ὅμοι μετὰ τῶν λοιπῶν συμμάχων, δικαιοῦται ἡ Ἑλλάς νά ζητήσῃ τὴν τήρησιν

των συμφωνιών, δεδομένου μάλιστα όπως έτι καθιερώθηκε
αύτω συμφωνία Σαθόλας, ή όποια απέδωσε μεγάλους έκ-
γευρήσεις, ως νομίζουσι, δια την Ελλάδα, ήτις δι' ήμας
απέδωσε τ'ελάχιστον των έθνικών ήμων διεκδικήσεων.

Φωναι. Μάλιστα, μάλιστα.

Ν. Σγράτος. Τα πρωτόκολλα τα ύπογραφήνται έν Σάν
Ρεμο και έν Σπζ, κατόν την θεωρίαν του επιφανεστάτου
πλιτισκου άνδρός τής Ελλάδος, είναι πρωτόκολλα ύπογρα-
φόντα τους συμμάχους. Συμφώνως προς την θεωρίαν ταύ-
την τα πρωτόκολλα ταύτα ύπογράφουσι και τας διηδήχους
Κυβερνήσεις, και πάντες τους συμμάχους έν τή συμμαχική
αύτων ήλληλεγγύη προς την μικράν Ελλάδα και τους
ύπογράφουσι τήσιν μάλλον όσον είναι συμμαχική ήλληλεγγύ-
η μεγάλων προς μικρούς. (Χειροκροτήματα).

Παροχρημουςιν ήμας, κύριοι, εις τας στατιστικές. Η
εξέτασις των εθνολογικών ζητημάτων διά στατιστικών και
δημοψηφισμάτων είναι εξέτασις την όποιαν προήγαγεν ή
ιδεολογία και ή φιλοσοφία του έντιμου Προέδρου των Π-
νωμένων Πολιτειών κ. Ουόλστον, φιλοσοφία όμως πολύ μα-
κράν κειμένη τής Ανατολικής πραγματικότητος.

Α. Καραπάνος. Καί τής Όθωμανικής προς πάντων.

Ν. Σγράτος. Και έν πρώτοις εις ποίους συμμάχους έπε-
βλήθη ή στατιστική εξέτασις προς άναγνώρισιν του δικαίου
αύτων; Ο πόλεμος όύτος άποκτέσθησεν την έθνικήν ενί-
τητα Κρατών, άποκτέσθησεν την έλευθερίαν άλλων Κρα-
τών. Είναι κοινόν και γενικόν τό μετρον τής στατιστικής
εξέτασεως των πληθυσμών δι' όλους τους συμμάχους ούτι-
νες ώρελήθησαν έδρακινώς και έν ταίς εθνικαίς διεκδική-
σειν αύτων έκ τής νίκης;

"Όχι, κύριοι. Η στατιστική εξέτασις είναι δυνατή έκεϊ
ένθα ύπάρχει μικτή έγκραταστιας γηγενών πληθυσμών,
έκεϊ ένθα ύπάρχει άποδεδειγμένη συμβολή πληθυσμών έσου
πολιτισμού, τών όποιων ό εις δέν έδυνάστευσε τίν έτερον,
ή έκεϊ όπου παρετηρήθη μικρά άπ' αίωνων ειρηνική και
άνεμπόδιστος πληθυσμών άλλογενών εισόδους. Άλλα ταύ-
τα ήδύναντο νά γίνωσιν εις την Κεντρικήν Ευρώπην, ένθα
ό πολιτισμός έλευθερουμένων και κυριαρχούντων είναι έσος,
έν πολλοίς δέ και άνώτερος ό των κυριαρχούντων. Καί έκεϊ
δέν εγένετο στατιστική μελετη και δέν ελύθη τό ζήτημα
των μικτών πληθυσμών κατόπιν στατιστικής μελετης. Μη
εγένετο στατιστική μελετη τής Τρανσυλβανίας, ήτις άπε-

συνή εις την Γουγκαν αν κρομαίω; Καί μάλιστα εις την
Τρανσυλβανίαν είναι έν εκατομύριον περίπου Ουγγρων και
Γερμανών κατοίκων. Μη εγένετο στατιστική μελετη έν
Τσεχολοβακία, ένθα ύπάρχουσι τέσσαρις εκατομύρια πλη-
θυσμού τσεχολοβακικών έν Βοημία και δύο και ήμισυ εκα-
τομύρια γερμανικού πληθυσμού, κατοικούντος μάλιστα εις
ώρισμένους ζώνας και δυνάμενου ν' άποχωρηθή; Ουδενίαι.
Μη εγένετο έν Πολωνία; Μη εγένετο έν Γερμανία; Μη εγε-
νετο έν Κροατία, Σλαβονία και Δαλματία; Ουδενίαι. Οί
Σύμμαχοι, κατ'ελευθείσης τής δυνάμεως των κυριαρχούντων
στρατών, εισήλθον και έγκραταστάθησαν εις τα έδάφη τών
έθνικών, τα όποια είχαν εθνικήν ιστορίαν και εθνικήν στρα-
γίδα. (Χειροκροτήματα).

Εις πληρεξούσιος. Εις την Αλβατικήν και Λωρραί-
νην εγινε;

Ν. Σγράτος. Πού εγένετο δημοψηφισμα; Εγένετο δη-
μοψηφισμα μεταξύ Δανίας και Γερμανίας, δηλαδή ενός ή τ-
τημένου Κράτους και ενός μη πολεμήσαντος. Εγένετο δη-
μοψηφισμα μεταξύ Πολωνίας και Τσεχολοβακίας, μεταξύ
δύο Κρατών εξ έσου ώρελήθέντων έκ τής νίκης και άπο-
κταστάθέντων εις την έλευθερίαν, άλλ' ούτε αντιπάλων.

Είναι δυνατήν, κύριοι, ν' αξιωθή ή ένεργεια στατιστικής
ερευνής προκειμένου περί των εθνικών ήλληνικών διεκδική-
σεων επί τού ότι ύπάρχουσιν έκεϊ μικτά πληθυσμικά; Τις κα-
τέστησε τους μικτούς πληθυσμούς έν Θράκη; Η έλευθερία
θελήσις των κατοίκων ή ό δεσποτισμός; επίζητων την έγκρα-
τάστασιν πλειονοψηφούτης ύπερ αύτου μειόδος; Καί ή στα-
τιστική των ζώντων είναι έπαρκής — διό νά έπαναλάβω έκεϊνο
τό όποϊον είπεν ένώπιον τής Εθνικής Συνελεύσεως ό
αξιότιμος Πρόεδρος τής Κυβερνήσεως; — Έάν εύρωσιν οί έρευ-
νηταί στατιστικώς έν μειονοψηφία τίν ήλληνικών πληθυ-
σμών έν Θράκη ή Μικρά Ασία, ορείλουσι νά ύπολογίσωσιν
όμως και τους τάφους, άλλ' ορείλουσι συνάμει νά ύπολογί-
σωσι ποϊον όγκον πλειονοψηφίας άποδεικνύουσιν οί τάφοι
των ήρώων και τό αίμα των μαρτύρων. (Χειροκροτήματα).
Έάν θελήσωσιν οί μεγάλοι Σύμμαχοι ήμων, οί όποιοι μίαν
άρχαιοπρεπή ήλληνικήν ιδέαν τής τιμής προς τίν άγνωστον
στρατιώτην άπεμιμήθησαν, νά τιμήσωσι τίν άγνωστον μά-
τυρα τής εθνικής ήλληνικής ιδέας, νά εύαρεστηθώσι νά
στησώσιν ως ανημέϊον αύτου άίδιον τό άπρωτον τής Συν-
θήκης των Σεβρών. (Χειροκροτήματα).

Τὰ ζητήματα τὰ ἑλληνικά, κύριοι, δὲν λύονται διὰ στατιστικῶν. Μία ἱστορία τριῶν χιλιάδων ἐτῶν ἐγκατεστήσῃ τὴν ἑλληνικὴν ἰδέαν ἐκεῖ ὅπου εἶναι ἐγκατεστημένη σήμερα. Μία ἱστορία ἐκπολιτιστικῆς ἐργασίας, μία ἱστορία ἡρωϊσμοῦ καὶ δικνοητικῆς ὑπερυψίως τῶν ἀρχαίων καὶ ἐμμόνου ἐθνικῆς θελήσεως τῶν νεωτέρων ἐπέδωκε τὴν σφραγίδα τῆς ἑλληνικῆς δικνοήσεως καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὰς χώρας, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦσι τμήμα ἀναγκάσιμον τῆς Ἑλλάδος. Προκειμένου περὶ ἐθνικῶν διεκδικήσεων Κρατῶν οἷον τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος καὶ τὸ Ἰταλικὸν καὶ τὸ Γαλλικόν, εἰς καὶ μόνος ὑπάρχει τρόπος καθορισμοῦ τῶν ἐθνικῶν δικαίων, ἡ ἐκτίμησις ἡ πραγματικὴ τῶν ἱστορικῶν δεσμῶν πρὸς τὸ ἔδαφος, ἡ ἐκτίμησις πρὸ παντὸς τῆς ὑπερυψίως τοῦ δυναστευθέντος ὑπὲρ τὸν δυνάστην. Κύριοι, θὰ μοὶ ἐπιτρέψετε ν' ἀναγνώσω πρὸς ὑμᾶς κείμενά τινα (ἀναγινώσκει): «Οἱ ἐθνογραφικοὶ ὅροι ἐν τῇ Κεντρικῇ Εὐρώπῃ εἶναι τοιοῦτοι, ὥστε ὅντως εἶναι ἀδύνατον, ὅπως τὰ πολιτικὰ ὅρια συμπέσωσι καθ' ὅλην τὴν ἐκτατὴν των πρὸς τὰ ἐθνικά. Ἐξάγεται ἐκ τούτου — καὶ αἱ Σύμμαχοι καὶ συνησπισμένοι Δυνάμεις δὲν προτεχώρησαν ἀνευ λύπης εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην —, ὅτι πυρῆνες τινες οὐγγρικοῦ πληθυσμοῦ θὰ μετατεθῶσιν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν ἄλλου Κράτους. Ἀλλὰ δὲν δύναται τις νὰ βασισθῇ ἐπὶ τοιαύτης καταστάσεως ὅπως ἰσχυρισθῇ ὅτι καλύτερον θὰ ἦτο νὰ μὴ τροποποιηθῇ τὸ ἀρχαῖον ἔδαφικόν καθεστώς. Μία κατάστασις, μολοντοί παναρχία, δὲν εἶναι προσωρισμένη νὰ διατηρηθῇ, ὅταν ἀναγνωρισθῇ ὡς ἀντικειμένη εἰς τὴν δικαιοσύνην».

Αὕτη εἶναι ἡ δικαιολογία ὑπὸ χρονολογίαν 6 Μαΐου 1920 καὶ φέρουσα τὴν ὑπογραφήν τοῦ κ. Μιλλερὰν, ἡ ὁποία συνάδευσε τὴν ἀπόρριψιν τῆς διαχωρτικῆς τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Οὐγγαρίας πρὸς τὴν Συμμαχικὴν Διάσκεψιν, διαχωρτικῆς διὰ τῆς ὁποίας παρπονούντο οἱ Οὐγγροὶ ἀντιπρόσωποι ὅτι ὀγκώδεις πληθυσμοὶ οὐγγρικοὶ περιελήφθησαν εἰς τὸ ρουμανικὸν ἔδαφος. Καὶ ἡ Διάσκεψις ἔχουσα ὑπ' ὄψει ὅτι λύει ζήτημα μικτοῦ πληθυσμοῦ ἀπαντᾷ δι' ὅσων ἀνέγνωσα πρὸς ὑμᾶς. Τὴν ἀναγνωρίζει διὰ τῆς πράξεως ταύτης ἡ Διάσκεψις; Ὅτι τὸ ἐθνικὸν δίκαιον εἶναι ἀπαράγραπτον καὶ ἀνεπίδεκτον ἐφαρμογῆς στατιστικῶν καὶ δημογραφισμάτων καὶ ἐρευνῶν Ἐπιτροπῶν, ἔστω καὶ ὑπὸ κίνδυνον μεταθέσεως ὑπὸ ἄλλην κυριαρχίαν ὅγκου ἀλλοφύλου πληθυσμοῦ. Ἐρῶσαν ὑπάρχει τοιαύτη εὐρωπαϊκὴ συνέ-

δησις καὶ ἡ Διάσκεψις διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ νῦν Προέδρου τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας κ. Μιλλερὰν ἀπήντησεν οὕτως εἰς τοὺς Οὐγγροὺς ἀντιπροσώπους ἔχουσαν τὸ δίκαιωμα νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν ἀρχὴν ταύτην ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων τῆς Ἑλλάδος, ὅτε εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους ἡμῶν ἐν Λονδίνῳ φέρεται εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι ἐρρίφη ὁ ὑπανιγμός: «ἀλλὰ ζητήσατε λοιπὸν καὶ τὸ Παλιερόν καὶ τὴν Μασσαλίαν». Δὲν θὰ ζητήσωσι τὸ Παλιερόν οὔτε τὴν Μασσαλίαν. Ἡ ἑλληνικὴ ἰδέα ὑπῆρξεν ἐν τῇ ἀρχαϊότητι ἰδέα ἐκπολιτιστικὴ καὶ ἐν Παλιέρῳ καὶ ἐν Μασσαλίᾳ. Ἀλλὰ σήμερον δὲν ἔχομεν κοινὴν πρὸς τὸ γαλλικὸν ἔδαφος ἄλλο εἰμὴ τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν ὅτι πάσης προστασίας τυγχάνουσιν οἱ παροικαὶ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι αὐτόθι συγκατοῦσιν ἀκμαίαν καὶ πολύτιμον ἑλληνικὴν παροικίαν. Ἀλλ' οὐδαμῶς δύναται νὰ γίνῃ παρομοίωσις πρὸς τὸν ἀρχαῖον τοῦτον ἀποικισμόν, ὁ ὁποῖος ἀπεσῆσθαι ἔκτατε. οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ συγκρίνωμεν καὶ νὰ παρομοιάσωμεν τοιοῦτου εἶδους ἀρχαῖον ἀποικισμόν πρὸς τὸν ἐν Θράκῃ καὶ Μ. Ἀσίᾳ, ἐνθα δὲν ὑπῆρξεν ἀποικισμός, ἀλλ' ὑπῆρξεν ἐγκατάστασις μόνιμος διαγωνισθεῖσα διὰ τῆς ὑπερυψίως τῆς ἑλληνικῆς δικνοήσεως καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἀναγνωρισθεῖσα ὑπὸ τοῦ ὀθωμανοῦ κατακτητοῦ δι' ἀναγνωρίσεως τῶν προνομίων τοῦ Γένους καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὡς ἐκκλησιαστικοῦ καὶ πολιτικοῦ Ἀρχηγέτου τοῦ Γένους. (Εὐγε, εὐγε).

Ἐκεῖ ἐνθα ὁ ἴδιος κατακτητὴς ἀναγνώρισε τὴν ὑπαρξίν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παρομοιάζῃται τὸ μαρτύριον 500 ἐτῶν τοῦ Γένους τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ αἱ θυσίαι καὶ ἡ ἀκμὴ αὐτοῦ πρὸς ἀντίστασιν καὶ πρὸς συγκράτησιν τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος πρὸς ἀρχαίους ἀποικισμούς, οἵτινες καὶ τὴν ἀκμὴν αὐτῶν ἐπέδειξαν καθ' ὃν χρόνον ἐγκαθίσταντο εἰς τόπον μὴ πεπολιτισμένον, ἐσθυσαν δὲ φυσιολογικῶς ἀρ' ἧς στιγμῆς διεδέχθησαν εἰς τὰς πόλεις ταύτας τὸν ἀποικισμόν τὸν ἑλληνικόν οἱ λαοὶ οἱ γηγενεῖς μετὰ πλήρεις πολιτικῆς ἀκμῆς.

Ἀλλὰ, κύριοι, θὰ ἴδωμεν τί περὶ τούτου λέγει ἕτερος Γάλλος πολιτικός, ὁ κ. Ρυμπώ, πρῶτοςπουργὸς τῆς Γαλλίας, ὁμιλῶν ἐνώπιον τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς περὶ τῆς Ἀλσατίας καὶ Λωρραίνης πρὸ τοῦ τέλους τοῦ πολέμου, καθ' ἣν ὦραν πρόγραμμα γαλλικὸν ἦτο ἡ ἀνάγκη ἀντὶ πάσης θυσίας τῶν δύο ἐπαρχιών: «Πρέπει νὰ ἐπιστραφῶσιν εἰς

τὴν Γαλλίαν, διότι τῇ ἀνέχουσι, διότι δὲν ἀνέχουσι εἰς ἐκείνους αἵτινες κατέλαβον αὐτὰς οὐχὶ διὰ τῆς παύσεως, ὡς τὰς εἰχμαρσιν ἡμεῖς, ἀλλὰ διὰ τῆς βίας, διὰ τοῦ σκληροῦ δικαίου τοῦ πολέμου, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ἀποκρύπτουμεν». Καὶ ἔλεγεν ὁ Κλεμαντώ, ὁ μέγας τῆς Γαλλίας πολίτης, πρωθυπουργὸς καὶ αὐτὸς μετὰ τὸν πόλεμον πλέων, ὅτε ἡ Ἀλσας καὶ Λωρραίνη εἶχον ἀνκαταβῆθαι, περιγράφων τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἐν Στρασβούργῳ: «Μία νεκρὰ κόρη τοῦ Στρασβούργου, πρὶς τὴν ὁποίαν ὁμιλῶ περὶ τῆς χάριτος τῆς, μὴ ἀπικνεῖται νὰ γελῶμεν, κύριε, διότι ἐλκυσκόμεν πολὺ». Πρέπει νὰ διηγηθῇ τις ἡμέραν τινὴ ὅταν τὴν τριμυρὴν ἱππορτίαν τῶν ἡρώων θυσίων, αἵτινες διήκιστον ἐπὶ ἡθέτησαν. Ἐπρεπε νὰ εἰσῆρχατο τις εἰς αἶθρον ἐνὸς Ἀλσικτοῦ, ὅτε ἡ γαλλικὴ γλῶττα ἦτο προγεγραμμένη, διὰ νὰ ἴδῃ πῶς ἡ θρησκεία τῆς γαλλικῆς πατρίδος διατηρήθη εἰς τὸ ἱεῖός τῆς αἰωγενείας. Πότοι ἀθλιότητες, πότοι διώγμοι, πότοι ἐγκαλῆματα κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος! Ἐπρεπε νὰ ἴδῃ τις τὸν οὖν ἀνχωροῦντα ὑπὸ μισητὴν στολὴν διὰ νὰ μεταβῇ νὰ πολεμίσῃ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Γαλλίας». Αὐτὴ εἶναι ἡ χριστιανικότης ἡ γαλλικὴ, ἡ ἰδεολογία ἡ γαλλικὴ, ἡ ὁποία ἤξισον, καὶ δικαίως ἤξισον, καὶ εὐλόγως ἤξισον, τὴν ἀνάκτησιν, τὴν ἄνευ συζητήσεων ἐπιστροφὴν, ὡς τίμημα νίκης, τῆς Ἀλσας καὶ τῆς Λωρραίνης, ἡ ὁποία ἀπεκρούσε πᾶσαν πρίτκσιν περὶ δημοψηφίσματος, ἔστω καὶ ἂν ὑπεβλήθη ὑπὸ γάλλων πολιτῶν, τῶν ἐργατικῶν καὶ σοσιαλιστικῶν ὀργανώσεων τῆς Γαλλίας. Ἀλλ' εἶπεν ὁ Ἀλσαςτὶς ἐκείνη πρὸς τὴν κ. Κλεμαντώ: «Δυνάμεθα σήμερον νὰ γελῶμεν, διότι ἐλκυσκόμεν πολὺ». Ὑπάρχει τις ἐκ τῶν ἐν τῇ Διασκεψί τοῦ Λονδίνου ὅστις ἠδυνήθη νὰ σκερθῇ ὅτι δύναται νὰ ὑπολογίσῃ ἐν ὄγκῳ τῶν δακρύων τὰ ὅποια ἔρρευον ἐκ τῶν ἐλληνικῶν ὀρθόκλητων ἐπὶ ἡμίσειαν χιλιετηρίδιν, ἡ ὁποία τις ὅστις δύναται νὰ τολεμίσῃ νὰ σκερθῇ ὅτι, ἀφοῦ εἰς τοὺς πληθυσμοὺς ἐκείνους παρεσχέθη τὸ δικαίωμα νὰ γελῶσιν ἐκ χάριτος, νὰ γελῶσιν ἐξ ἀγκυλικώσεως, ὅτι εἶδον ἐκυτοῦς ἐλευθέρους, εἶναι εὐλογον νὰ ἐπιβλήθῃ εἰς τοὺς πληθυσμοὺς τούτους πάλιν ὅπως ἐπαγελῶσιν εἰς τὴν κυριαρχίαν τοῦ πένθους, τοῦ κλυθμοῦ καὶ τῆς ὀδύνης;

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Ποτέ, ποτέ.

Ν. Στράτος. Καὶ ποῖον εἶναι τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον

ἐλήφθη ὡς τῶν λοιπῶν Κρατῶν. Ἄνευ διεπλάκην ἡ παγκόσμιος νίκη;

Μὴ ἡ Τρανσυλβανία ἀνεκατέθη ἐκ τῆς Ρουμανίας μετὰ 50 ἢ 60 ἐτῶν ἀποχωρισμῶν; Τὸναντίον, ἐκκοντοῦδες ἐτῶν ἐχώρισον αὐτὴν. Μὴ ἡ Τσεχοσλοβακικὴ ἀποκατεστάθη εἰς ἴδιον Κράτος, ἀποτέτασεν τὴν ἐλευθερίαν αὐτῆς πρὸ 50 ἢ 100 ἐτῶν; Εἶχε λησμονηθῇ εἰ ἡ ἰδίαν τὴν χρόνον καθ' ἣν εἶχεν ὑποταγῇ εἰς τὴν Αὐστρίαν. Ὡστε δι' ἐκείνους δὲν ὑπάρχει παρεχρησθῇ, ἡ παρεχρησθῇ δὲ ὑπάρχει μόνον διὰ τὰ ἐλληνικὰ δικαιώματα!

Ἀλλ' εἶπον εἰς τὰς συζητήσεις τῶν Βουλῶν στί οἱ αἱ λαοὶ τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης ἄμεσως μόνον, ἡ νίκη ἐσημάνθη ἐκάρυξαν τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν καὶ ἀποκατεστάθησαν αὐτοβούλως καὶ αὐτοδυνάμως εἰς ἐλευθερὰ Κράτη. Μάλιστα. Ἀλλὰ πῶς συνέβη ταῦτα; Ἀφοῦ ἐπὶ τριετίαν εἰ στρατιωτικῶν αὐτῶν ἐξηναγκασμένοι ὑπὸ τῆς αὐστριακῆς πειθαρχίας καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου ἐπολέμουν κατὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν πατρίδος, κατὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν ἀνεξαρτησίας, καθ' ἣν στιγμήν ὁ αὐστριακὸς στρατὸς ἐλαμψθη, ἠττήθη καὶ διελλυμένος ἐτράπη εἰς φυγὴν, ἀντιστατικῶς μὴ οὖσης, ὥρμησαν οἱ λαοὶ οὗτοι εἰς ἀνάκτησιν τῆς ἰδίας αὐτῶν ἐλευθερίας.

Μὴ τὸ ἴδιον συνέβη εἰς τὰς ἐλληνικὰς ἐπαρχίας; Μὴ ἐπετράπη εἰς τὸν ἐλληνικὸν στρατὸν νὰ σπείσῃ παρεχρησθῇ ἐλευθερωτῆς καὶ ν' ἀποκαταστήσῃ αὐτὸς τὴν προῦραν τῆς Ἀνατολῆς; Ὁ ἐλληνικὸς στρατὸς παρέμεινε στάσιμος εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ, ἡ δὲ φρουρῆσις τῆς ἀναχωλῆς τοῦ ἡττημένου ἀνετέθη εἰς τοὺς μεγάλους Συμμάχους καὶ ἀνελήφθη ὑπὸ τῶν στρατῶν αὐτῶν.

Πῶς ἦτο λοιπὸν δυνατόν, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ἰδίου στρατοῦ τοῦ ἀνέκοντος εἰς τὸ κυρίαρχον Κράτος, τοῦ νικημένου ὑπὸ τῆς ἐμπολέμου ὑπεροχῆς τοῦ νικητοῦ, ἀλλὰ δυναμένου εἰς τὰ βάρη τῆς Ἀνατολῆς ν' ἀσκήσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ βίαν ἐπὶ ἀόπλων πληθυσμῶν, πῶς ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ τὸ ἴδιον, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχουσιν οἱ ἴδιοι ὅροι τῆς ἐξεγέρσεως, οἱ ὅποιοι ὑπῆρξαν εἰς τὴν Κεντρικῇ Εὐρώπῃ;

Ἀλλὰ, κύριοι αἱ ἐθνικαὶ διεκδικήσεις, αἵτινες ὑπεβλήθησαν ἐνώπιον τῶν συνεδρίων τοῦ Σάν Ρέμο καὶ τοῦ Σπᾶ καὶ ἐνεκαίθησαν ὑπ' αὐτῶν, μὴ τὸ πρῶτον ἐξητάζοντο τίτε ὑπὸ τῶν μεγάλων ἡμῶν Συμμάχων; Εὐρέθησαν κατὰ πρῶ-

νικών διεκδικήσεων και κατά πρώτον τότε ήναγκάστησαν να μελετήσωσι, να εξετάσωσι τὰ ζητήματα και ν' άπορριπθώσιν έπ' αὐτῶν, ὥστε σήμερον να παρίσταται ή ανάγκη λόγω πλάνης, περί τήν τότε εξέτασιν ή διαφωνίαν μετά τῆς Τουρκίας να δικταχθῇ ή επανεξέτασις τῆς μελέτης αὐτῶν; "Οχι, κύριοι. Προκειμένου περί Θρακίας κατὰ τὸ 1912 συνωμοτολογήθη ή συνθήκη τοῦ Λονδίνου, συμπαικτικμένων ή μάλλον συνεδριάζόντων συγχρόνως και τῶν προσέσεων τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, αἵτινες απέπελουν τὸ περχπλήσιον συνεδριον τῆς Συνδιασκέψεως, πρὸς έλεγχον τῶν γινόμενων συζητήσεων και τελικόν καθορισμόν τῶν προγμάτων, συνωμοτολογήθη ή συνθήκη τοῦ Λονδίνου, δι' ής ή Θράκη μέχρι τῆς γραμμῆς Αἰνίου-Μηδείας παρεχωρήθη εἰς τήν Βουλγαρίαν. Αν δε ή Βουλγαρία άπώλεσεν αὐτήν, τοῦτο προσέκυψε, διότι ενεπλάκη εἰς τὸν συμμικρικόν πόλεμον και εἶρεν ευκαιρίαν ή Τουρκία ν' άνακτήσῃ τήν χώραν μέχρι τῆς γραμμῆς τοῦ Έβρου.

Τότε αἱ Δυνάμεις εἶχον τὸ δικαίωμα τῆς επεμβάσεως εἰς τὰ Ἀνατολικὰ πράγματα, δυνάμει τῶν δικτάξεων τοῦ συνεδρίου τοῦ Βερολίνου και τῶν δικτάξεων τῆς συνθήκης τῶν Παρισίων, ἀλλὰ δὲν επενέβησαν, τὸναντίον ἀρῆκον τὰ πράγματα ὡς εἶχον. Δὲν προσέβησαν εἰς άναγκωρίσιν τῆς συνθήκης παρεχωρήμα, διότι δὲν άνεγνωρίσθη αὕτη οὔτε παρὰ τῶν ἰδίων συμβληθέντων, ἔνεκεν τοῦ άκρυέντος βαλκανικοῦ πολέμου. Ἀλλ' οὔδεῖς οὔδε παρετήρησιν κἄν διετύπωσεν ἐναντίον τῆς παρεχωρήσεως τοῦ θρακικοῦ ἐδάφους εἰς τήν Βουλγαρίαν. Ἐνθα ἐνόμιζον ὅτι ἀδίως ή άώρως εἶχον τὰ πράγματα κατὰ τήν ἰδίαν αὐτῶν αντίληψιν παρενέβησαν, ὡς εἰς τὸ ζήτημα τὸ Ἀλβανικόν και τὸ ζήτημα τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους.

Πῶς δ' ἐγένετο ή παρεχώρησις εἰς τήν Βουλγαρίαν; Οὔδεῖς Βούλγαρος ὑπῆρχεν ἐκεῖ. Ἀλλὰ δὲν εξέτάζω αν ὑπῆρχε Βούλγαρος ἐκεῖ, διότι ή συνθήκη τοῦ Λονδίνου ὡς και ή κατόπιν επεκτατολήσασα τοῦ Βουλγαρεστίου δὲν ἦσαν ἀπλῶς συνθήκαι ἔθνικῆς άποκαταστάσεως, ἀλλὰ και βλκανικῆς ἰσορροπίας, και τήν συμπεραδοχίην τῆς αρχῆς κούτης επέβαλλεν ή ανάγκη τῆς ικανοποιήσεως ὅλων τῶν αξιώσεων.

Ἀλλ' αἱ Δυνάμεις αἱ μὴ διατυπώσασιν τότε διαμαρτύρησιν ἐναντίον τῆς άποστάσεως τῆς Θρακίας ἐκ τῆς Τουρκίας άναμφισβητήτως εὑρίσκοντο ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι τὸ

τουρκικόν στοιχεῖον τοῦλάχιστον δὲν εἶναι τὸ πλεονοψηροῦν ἐν τῇ χώρῃ και κατὰ συνεπειαν ή ἔθνικῇ ὑπόστασις τῆς Θρακίας ἀπὸ τουρκικῆς άπόψεως δὲν προσεβάλλετο διὰ τῆς άποστάσεως κούτης ἐκ τῆς Τουρκίας και προσκολλησέως εἰς ἄλλην κυριαρχίαν.

Ἀλλὰ και κατόπιν, κατὰ τήν διακρίσιν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, γνωσκόμεν ὅλοι ὅσοι μετασχόμεν τῶν Ἑλληνικῶν Κυβερνήσεων, ἀλλὰ και ὅλοι ὅσοι παρεκαλούθουν ἐκ τοῦ σύναγγος τὰ πράγματα, δυνάμει να ἔχωσι κεκυρωμένας πληροφορίας, ὅτι πολλὰς μέχρις οὗ ή Βουλγαρία διάνυσσα τὸ στάδιον τῆς άπάτης, τὸ ὅποιον εἶχε διαγεγραμμένον ἐν τῇ πολιτικῇ αὐτῆς, ἐτάχθη οχνεῶς παρὰ τὸ πλεονόν τῶν Κεντρικῶν Αὐτοκρατοριῶν, πολλὰς προσήνεχθη εἰς τήν Βουλγαρίαν ή Θράκη μέχρι τοῦ ὁρίου Αἰνίου-Μηδείας και κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1918 ἐγένετο πρῶτον και περὶ τούτου, ὅπως ἐπιτευχθῇ ή βουλγαρικὴ σύμπραξις ή μάλλον ή βουλγαρικὴ αὐτονομία. Ἀλλ' ὑπαρχοῦσι και κεκυρωμένα δικαια ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Τῇ 11 Ἰανουαρίου 1915 ἐγένετο πρότασις ὑπὲρ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως, ενεργήσεως διὰ λογαριασμόν και τῶν ἄλλων Συμμάχων πρὸς τήν τότε Ἑλλην. Κυβέρνησιν ὑπὸ τήν προεδρίαν του κ. Βενιζέλου, περί συνεργασίας τῆς Ἑλλάδος μετά τῶν Συμμάχων και περί άμεσου συνδρομῆς εἰς τήν Σερβίαν, τήν ὅποιαν ἐνθιμίζον τότε κινδυνεύουσαν ἐξ ἐπιθέσεως κύστριακῆς, πληνόμενοι εἰς τοῦτο, διότι κί κύστριακῇ συγκεντρώσει ἐγένοντο με σκοπόν ἐπιθέσεως κατὰ τῆς Ρωσίας, ὡπως άπεδείχθη ἀργότερον. Η πρότασις αὕτη άνακοινώθη εἰς τήν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, με τήν δήλωσιν ὅτι ὑπισχνοῦντο εἰς τήν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν παρεχωρήσεις ἐδαφικάς, λίαν οὐσιώδεις, ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς Μικρῆς Ἀσίας, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ὅρων να συνδράμῃ τήν Σερβίαν.

Ἡ πρότασις αὕτη ἐγένετο διὰ λογαριασμόν και τῶν τριῶν Κυβερνήσεων τῶν Συμμάχων, Γαλλίας, Ἀγγλίας και Ἰωσίας.

Τῇ 30 Μαρτίου 1915 οἱ τρεῖς ἐν Ἀθήναις πρέσβεις τῶν Συμμάχων Δυνάμεων προσέβησαν εἰς ἑτέραν πρότασιν πρὸς τήν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τότε, τήν προεδρευομένην ὑπὸ τοῦ και σήμερον προεδρεύοντος αὐτῆς ἀξιότιμου κ. Γούναρη. Καὶ λέγει ή πρότασις: «Αἱ τρεῖς Σύμμαχοι Δυνάμεις ἔλαβον σημείωσιν μετ' εὐχαριστήσεως τῆς διακηρύξεως, δι' ἧς ή Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις κατέστησε γνωστὴν ὅτι θὰ ἔξη-

αυτῆς καὶ ὑπὸ ἐρευνῶν ἐπιτροπῶν, ἐντεταλμένων νὰ ἐξετάσῃ ἀπὸ ἀποφθεῖς στατιστικῆς τὴν ἐθνικὴν σύστασιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Θράκης καὶ τῆς Μικρῆς Ἀσίας. Τοῦτο, κύριοι, θὰ μοι ἐπιτραπῇ μετὰ πικρῆς εὐχαθείας πρὸς τοὺς Συμμάχους ἡμῶν νὰ εἶπω ὅτι εἶναι παρέγκλισις ἀπὸ τοῦ δικαίου.

Ἄλλ' ἴδωμεν, κύριοι, μὴ καὶ μετεβλήθησιν αἱ ἀρχαὶ τὰς ὁποίας διακήρυξαν οἱ Σύμμαχοι ἡμῶν καὶ ἐν ὀνόματι τῶν ὁποίων προτελλοῦν ὡς συμπαρκεστάτας τοὺς λοιποὺς λαοὺς; Μὴ καὶ μετεβλήθησιν αἱ ἀρχαὶ ἐν ὀνόματι τῶν ὁποίων ἐλάβον ἀποράταις σχετιζομέναις πρὸς τὰς συνθήκας τῆς Ἀνατολῆς; Ἡ ἀρχή, ἥτις διαπνέει τὸν συμπαρκεστὴν ἀγῶνα, ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ἀνατολὴν, ἥτοι ἡ ἀρχὴ καθ' ἣν ἡ τουρκικὴ κυριαρχία πρέπει ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τῆς Εὐρώπης καὶ ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τῶν χωρῶν ἐκείνων τὰς ὁποίας ἐδυνάστευσεν. Ἐκρίνον δὲ μετὰ σκληρῶν πρῶσεων τὴν Τουρκίαν καὶ ἀνγκινώσκειν τὰς κρίσεις ταύτας, τὰς ὁποίας μεταχειρίζονται εἰς ἐπίσημα ἔγγραφα αὐτῶν τὰ μέλη τῆς Συνδικαλιστικῆς τῶν Συμμάχων, ἐπιθυμῶ νὰ μὴ λυπησῶνται πληθυσμοὶ ὀθωμανικοὺς, οἵτινες εὐρίσκονται ἐν τῇ γῶρᾳ ἡμῶν, ἀπολαμβάνουσι τῆς εὐνομίας, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἰσπολιτείας μεθ' ἡμῶν καὶ θεωροῦνται πρὸς ἡμῶν πρηνεστατοὶ ἀδελφοὶ ἐν τῇ ὑποστάσει τοῦ ἐλευθέρου Κράτους. Τὸ στόμα τῶν μεγάλων Συμμάχων ὁμιλεῖ καὶ οὐχὶ τὸ ἐμὸν τὴν στιγμήν ταύτην. Εἰς ἀπάντησιν λοιπὸν πρὸς πρόκλησιν τοῦ Οἰκτοῦ, διὰ τῆς ὁποίας εἴχεται ἕνα οἱ Σύμμαχοι τῆς Συνεννοήσεως ἀνταρτίωνται εἰς τὴν Κυβερνήσιν τῶν Πνωμένων Πολιτειῶν, πρὶν ἢ ἀνταρτίῃ εἰς τὸν πόλεμον, τὰς βλάβεις αὐτῶν περὶ τῶν θάτεων τῆς εἰρήνης, μεταξὺ ἄλλων ἀπήντησεν ὅτι ζῶσιν (ἀνγκινώσκει) ἐπὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἰσχυρῶν, Σλαβῶν, Ρουμάνων καὶ Τσεχοσλοβάκων ἀπὸ τῆς ξένης κυριαρχίας. Τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν πληθυσμῶν τῶν ὑποβιβλημένων εἰς τὴν ἀνταρτίαν τουρκικὴν τῶν Τούρκων, τὴν ἐξῶσιν ἐξ τῆς Εὐρώπης τῆς ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, ἀνταρτίσθησιν τῆς ξένης πρὸς τὴν πολιτισμὸν τῆς Δύσεως.

Αὐτὴ εἶναι ἡ πρὸς τῆς εἰρήνης ἀπόφασις, κατεδικαστικὴ τῆς ὀθωμανικῆς κυριαρχίας ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων τῶν μεγάλων Συμμάχων ὑπὸ χρονολογίαν 10 Ἰανουαρίου 1917.

Ἀλλὰ, κύριοι, ἔχομεν καὶ τὴν πρὸς τὴν τουρκικὴν ἀντιπροσωπεῖαν ἀπάντησιν τῆς Συνδικαλιστικῆς φέρουσαν τὴν

ὑπογραφήν τοῦ κ. Κλεμανσώ καὶ χρονολογίαν 25 Ἰανουαρίου 1919 (ἀνγκινώσκει):

«Ἡ Συνδικαλιστικὴ εἶναι καλῶς διατεθειμένη ἀπέναντι τοῦ τουρκικοῦ λαοῦ, οἷτινος θαυμάζει τὰς ἐξαιρετικὰς ιδιότητας. Ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ κατὰρτίσῃ εἰς τὰς ιδιότητας ταύτας τὴν ἐκκνότητά πρὸς τὴν κυβερνῶν ξένα ἔθνη. Ἡ πεῖρα ἐπαυλῆθη πολὺ συχνὰ καὶ ἐπὶ μακρῶν, ὥστε νὰ μὴ ἔχη τις ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ ἀποτελέσματος. Ἡ ἱστορία μᾶς ὑπενθυμίζει πολυαριθμούς τουρκικὰς ἐπιτυχίας καὶ πολυαριθμούς τουρκικὰς ἀποτυχίας: Ἡ ἔθνη κατακτηθέντα καὶ ἔθνη ἐλευθερωθέντα. Ἐν τούτοις καθ' ὅλας τὰς μεταβολὰς ταύτας δὲν εὐρίσκει τις μίαν καὶ περίπτωσιν ἐν Εὐρώπῃ, ἐν Ἀσίᾳ, ἐν Ἀφρικῇ καθ' ἣν ἡ ἐγκαθίδρυσις τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας ἐπιχώρας τινὸς δὲν ἠκολούθηθ' ὑπὸ μειώσεως τῆς ὕλικῆς εὐημερίας τῆς καὶ ὑπὸ καταπτώσεως τοῦ ἐπιπέδου τοῦ πολιτισμοῦ τῆς. Καὶ δὲν ὑπάρχει περίπτωσις καθ' ἣν ἡ ἀπομάκρυνσις τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας δὲν ἠκολούθηθ' ὑπὸ αὐξήσεως τῆς ὕλικῆς εὐημερίας καὶ ὑπὸ ἀνυψώσεως τοῦ ἐπιπέδου τοῦ πολιτισμοῦ».

Κύριοι, εἶναι καὶ ἄλλα ἀκόμη. Εἶναι τὸ πρωτόκολλον τοῦ Σπᾶ. Τὰς αὐτὰς δικαιολογίας φέρει. Εἶναι καὶ ἡ ἀνακοίνωσις τοῦ κ. Μιλλερὰν ὡς προέδρου τοῦ Ἰπουργικοῦ Συμβουλίου παραδίδοντας τὴν Συνθήκην πρὸς τοὺς Τούρκους. Τὴν αὐτὴν δικαιολογίαν φέρει. Εἶναι ἐνιαία ἡ ἀντίληψις τῆς Εὐρώπης ἀποφασίζούσης περὶ τῶν τουρκικῶν πραγμάτων, ὅτι ζητήματα ἐθνολογικά, ζητήματα πολιτισμοῦ, ζητήματα αὐξήσεως τῆς εὐδαιμονίας τῶν κατοίκων ἐν Ἀνατολῇ, ζητήματα ἀποκαταστάσεως τῆς εἰρήνης ἐν Ἀνατολῇ, ὅλα ταῦτα τὰ ζητήματα δύνανται μόνον νὰ λυθῶσι διὰ καταλύσεως θεμελιώδους τῆς ὀθωμανικῆς κυριαρχίας πανταχοῦ ἐνθα ἐπικρατεῖ σφραγίς πεπολιτισμένου λαοῦ, δίδουσα τὴν ἐθνικὴν κατεύθυνσιν εἰς τὴν χώραν. (Ἐπιδεκτικαίαι)

Ἀλλὰ, κύριοι, ἀφοῦ ὅλα ταῦτα ἔχω ἐγὼ ὑπ' ὄψει μου, ἀναφαιβητῆτως ἔχουσι μᾶλλον ὑπ' ὄψει αὐτὰ οἱ γράψαντες αὐτά. Πῶς μετ' ὀλίγους μῆνας ἀφ' ἧς συνωμολογήθη ἡ συνθήκη τῶν Σεβρῶν, μετὰ ἑτοῦς ἀφ' ὅτου ἐγένετο τὸ Συνέδριον τοῦ Σάν Ρέμο, μετὰ τοῦ ἐτοῦς ἀφ' ὅτου τὸ τουρκικὸν πρόγραμμα τῶν Συμμάχων Δυνάμεων ἐξεδηλώθη πανηγυρικῶς καὶ παγκόσμιον, σήμερον σκέπτονται νὰ ἐξετάσωσι στατιστικῶς τὰς χώρας τὰς ὁποίας παρεχώρησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα; Εἶναι ἡμερολόγια πλάνης τὴν ἰδίαν ὑπέστησαν; Ἡ θελὲν ἀδικήσει τις τὰς προσωπικότητας αἵτινες διοικοῦσι σήμερον τὰ συμπαρκεστά Κράτη καὶ ἀποτελοῦσι τὸ συνέδριον

τοῦ Λονδίνου, ἤθελον ἀδικήσαι ταύτας μεγάλως, ἂν ἤθελον ἀποδώσει εἰς αὐτάς ὅτι ἀληθῶς μία πλάνη διεπράχθη πρὸ ἔτους ἢ πρὸ δύο ἐτῶν εἰς βάρος τῆς κυριαρχοῦ καὶ ἡττημένης Τουρκίας καὶ ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς ἐλευθερώσεως καὶ νικητρίας καὶ χυσάσης τὸ αἷμα αὐτῆς Ἑλλάδος. Φρονοῦσιν ὅτι δὲν ἔχομεν τὴν ἱκανότητά ἡμῶς νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν εἰρήνευσιν τῆς Ἀνατολῆς, θέτουσιν ὑπὸ ἀμφισβήτησιν τὴν δύνάμιν τὴν ὀλικὴν καὶ τὴν δυνάμιν τὴν ἡθικὴν τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ; Ἐβεβαίωσε τὴν ἀκμὴν τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου πρὸς τὴν Συνέλευσιν, δὲν ὑπάρχει δ' ἀμφισβόλια ὅτι ὁ ἐλληνικὸς στρατός, ὅταν θὰ διαταχθῇ αὐθις νὰ ἐκτελέσῃ τὴ καθήκον αὐτοῦ ὑπερκυμνόμενος τοῦ νέου πατρίου ἐδάφους, θὰ ἐκτελέσῃ τὸ καθήκον τοῦτο μετὰ προαδειγματικῆς ἀφοσιώσεως, ὡς ἐξετέλεσεν αὐτὸ πάντοτε εἰς τὸ παρελθόν. Ἀλλ' ὑπῆρξεν ἀνικανότης τῆς Ἑλλάδος, ἂν ὁ Μουσταφᾶ Κεμάλ ἔχει συγκεντρωμένα καὶ ἐξωπλισμένα τακτικὰ ἢ ἄτακτα στίφη ἐν τῇ Κεντρικῇ Ἀσιατικῇ Τουρκίᾳ; Καὶ δυνάμεθα νὰ ἐρωτήσωμεν ἡμεῖς ἐντεῦθεν· μὴ ἐξετελέσθησαν οἱ ὅροι τῆς ἀνακωχῆς μεταξὺ τῶν Συμμάχων Δυνάμεων καὶ τῆς Τουρκίας; Μὴ ἀφωπλίσθη ὁ τουρκικὸς στρατός, ὡς ἐρίζει τὸ ὄν ἄρθρον τῆς συμβάσεως τῆς ἀνακωχῆς;

Ἄν ἐξ ἐπιεικειῶν, ἐν συμφερόντων πωκίλων ἀφῆκον τὴν Τουρκίαν καὶ τὸν στρατὸν αὐτῆς ἀνέλεγκτον ἐν τῇ Ἀνατολῇ μετὰ τὴν εὐκολίαν τοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ ἐφοδιασμοῦ διὰ πάσης φύσεως ἐφοδίων, εἶναι ὑποχρεωμένη ἡ Ἑλλὰς νὰ πληρῶσθαι τὰ ἔξοδα τῆς ἀμεριμνησίας ἄλλων καὶ εἶναι ὑποχρεωμένη ν' ἀκούσῃ ἡ Ἑλλὰς σήμερον ὅτι γύνεται ξένον αἷμα πρὸς ὠφέλειαν τῆς Ἑλλάδος; Ὁχι. Αἷμα τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ γύνεται πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ἐλληνικῶν συμφερόντων. Καὶ δυστυχῶς εὐρέθη ὁ στρατός ἡμῶν ἀπέναντι ἐχθροῦ ἐνόπλου, ὅστις ὅμως κατὰ τὴν σύμβασιν τῆς ἀνακωχῆς ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀόπλος. (Χειροκροτήματα).

Καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ τεθῇ καὶ ἐν ἀμφισβόλῃ ἡ ἱκανότης πρὸς μάχην καὶ στρίψουσιν τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ, ὅτε ἐνώπιον τῆς Ἀγγλικῆς Βουλῆς ὁ Ἀγγλος πρωθυπουργός, ἡ μεγάλη αὐτὴ μορφή καὶ προσωπικότης τῆς Ἀγγλίας, ἐθεώρησεν ὅτι δὲν ἡδύνατο ν' ἀποκρύψῃ ὅτι ἐξ ἐγγράφων τουρκικῶν ἐβεβαιώθη ὅτι Μεγάλη ξένη Δύναμις διηκόλυσε τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν Τούρκων, ὠνομάσθη δ' ὡς τοιαύτη εἰδικῶς ἡ Ἰταλία.

Δὲν θ' ἀνέφερα τοῦτο, ἐὰν δὲν ἀνεκοίνοῦ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων ὁ Ἀγγλος πρωθυπουργός ὅτι κατ' ἀναφορὰς τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν ἀπεδεικνύετο ἡ εἰσαγωγὴ

ἐφοδιασμοῦ ὑπὸ τῆς Ἰταλίας. Κατόπιν τῶν δυσχερειῶν εἰς τὰς ἱπολικὰς ἐνέβαλον τὸν μαχόμενον ὑπὲρ πατρίδος ἑλλήν. στρατόν, δύνανται νὰ εἰπωσιν εἰς ἡμᾶς ὅτι ὑπάρχει διὰ τὴν Ἑλλάδα φόβος δυσπεψίας; Εἶναι μικρὸν τὸ νόσημα τῆς δυσπεψίας, ὅταν ὁ ἄρροστος πύσχη ὅπρ' αἱμορραγίαν.

Αὐτοὶ δ' οἱ ἱποῖοι ἐνέβαλον τὸν αἱμορραγίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν εἶναι ὁρῶν νὰ σκέπτονται περὶ τῆς δυσπεψίας τῆς, διότι ἡ αἱμορραγία ἐπιβάλλει τὴν ἀποκατάστασιν τῆς δυνάμεως καὶ τὴν τόνωσιν τοῦ ὁργανισμοῦ, ἡ δ' ἀποκατάστασις τῆς δυνάμεως τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἡ προσεπικύρωσις τῶν ἡδὴ ἀνεγνωρισμένων δικαίων καὶ ἡ ἄφρασις εἰς τὴν Ἑλλάδα κυτῶν τῶν χειρῶν ἵνα ἐπιβάλλῃ τὴν θέλησιν αὐτῆς εἰς ἐκείνους οἷτινες ὄντι οὐκ ἀσάφητες μελέτης καὶ στατιστικῆς ἔπρεπε νὰ κληθῶσιν ἵνα δώσωσι λόγον διὰ τὴν δὲν ἐξετέλεσαν τὴν συνθήκην τὴν ἱποῖον ὑπέγραψαν. Τοῦτο ἦτο τὸ θέμα διὰ τὸ ἱποῖον ἔπρεπε νὰ κληθῶσι νὰ λογοδοτήσωσιν οἱ πληρεξούσιοι τῆς Τουρκίας. Καὶ ἔπρεπε ν' ἀπειληθῶσιν οὗτοι διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἁρθροῦ 36 τῆς Συνθήκης, ἥτις δι' ἀπομακρύνσεως τῆς Τουρκίας ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως,

Ἄντι τούτων ἔδωκαν εἰς τὸν Μουσταφᾶ Κεμάλ τὴν εὐκαιρίαν ἵνα συγκροτήσῃ δυνάμεις. Ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερον ὄλον, ἐπὶ μῆνας ἰσχυλέρους ἔθετον ἢ μᾶλλον διέσπειρον ἀμφισβόλιας περὶ τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν, διεφῆμιζον ὅτι ἡ Συνθήκη εἶναι ὑπὸ ἀναθεώρησιν καὶ ἐνίσχυον ἀκουσίως τὴν τουρκικὴν ἀντίστασιν, διότι οἱ Τούρκοι δὲν ἤσαν μωροὶ καὶ κατέβαλλον πᾶσαν προσπάθειαν ἵνα ἐπιτύχωσι τὸ λυτῆρὸν διὰ τὸν πολιτισμὸν ἀποτέλεσμα τοῦ νὰ ἐπαναφέρωσιν ἀπελευθερωθέντας πληθυσμούς ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν των.

Κύριοι, εὐρισκόμεθα ἀπέναντι τριῶν Συμμάχων πρὸς τοὺς ἱποῖους μᾶς συνδέουσι παλαιὰ φίλα, παλαιὰ ὑποχρεώσεις, ὑποχρεώσεις ἐξικνούμεναι εἰς εὐγνωμοσύνην, καὶ ἀπέναντι Συμμάχων καὶ φίλων τοιοῦτων ἐπιβάλλεται ἡ εὐλάβεια, ἀλλ' ἐπιβάλλεται καὶ ἡ ἀλήθεια. Δὲν εἴμεθα τὸ Κράτος ἐκεῖνο τὸ πρὸ 20ετίας, τὸ ἱποῖον δὲν ἐτόλμα νὰ φαντασθῇ τὴν ταχεῖαν περάτωσιν τῶν ἐθνικῶν αὐτοῦ ὀνείρων, τὸ Κράτος ἐκεῖνο τὸ ἱποῖον ἰσάκεις ἐσκέπτετο περὶ ἐπιθέσεως κατὰ τοῦ κατακτητοῦ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐθνικῆς αὐτοῦ ἐνότητος ἔπρεπε νὰ σκέπτηται καὶ τίνα θὰ ἔχη μέγαν παραστάτην ἐν περιπτώσει ἡττης. Σήμερον ἡ Ἑλλὰς ἐμεγάλωσε δυναμικῶς, καὶ πρέπει νὰ θεωρηθῇ μεγαλυτέρα καὶ ἡ ἡθικὴ αὐτῆς παράστασις. Ἡ Ἑλλὰς πρὸ 20ετίας ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ κολακεύῃ. Ἡ Ἑλλὰς ἔχει δικαίωμα σήμερον νὰ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν, ἔστω καὶ πρὸς τοὺς Συμμάχους, πρὸς τοὺς ἱποῖους τσαυτὴν τρέφει εὐγνωμοσύνην.

Καὶ δύναται τις νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν ἐντιμον ἀντιπρόσωπον τῆς Ἰταλίας: Ἐπὶ τέλους λεγόμεθα ἀδελφοί, ἀλλὰ μᾶς συνδέει πρὸ παντὸς μία παρ' ἄλληλος προσπάθεια πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος.

Ἀπεκτῆσατε ὑμεῖς τὴν ἐθνικὴν σας ἐνότητα, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐμποδίζετε τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἀποκατάστασιν;

Μὴ ἐζηλεύσαμεν ἡμεῖς ὅτε εἰσῆρχεσθε εἰς Ρώμην; Μὴ ἐζηλεύσαμεν ἡμεῖς ὅτε εἰσῆρχεσθε εἰς Λομβαρδίαν καὶ Βενετίαν; Μὴ ἐζηλεύσαμεν ἡμεῖς ὅτι φίλη Δύναμις ἦλθεν ἐπικουρὸς εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνάς σας, οὐδεὶς δὲ ἦλθε νὰ ἐπικουρήσῃ τὸν ἡμέτερον στρατὸν πρὸς ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν τῆς Ἑλλάδος;

Ὅτε οἱ Γάλλοι ἐνίκων εἰς τὴν Ἰταλίαν τοὺς Αὐστριακοὺς, ἐπευφάνημι ὁ Ἕλλην. λαὸς, ὁ πάντοτε εὐγενὴς καὶ πάντοτε φιλελεύθερος. Καὶ ἠὺγνωμόνει ὁ Ἕλλην. λαὸς ὅτε οἱ στρατιῶται τοῦ Γαριβάλδη ἦλθον νὰ συμπολεμήσωσι μεθ' ἡμῶν. Καὶ ἠὺγνωμόνει ὁ ἐλληνικὸς λαὸς διὰ τοὺς Ἰταλοὺς φιλέλληνας, οἵτινες ἐθυσιάσθησαν κατὰ τοὺς ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἡμῶν. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους θέλουσι νὰ σβέσωσι τὸ αἶσθημα τῆς εὐγνωμοσύνης ἢ νὰ τὸ περιορίσωσιν εἰς τὰ χεῖλη καὶ νὰ τὸ ἀποβάλλωσιν ἐκ τῆς καρδίας ἡμῶν; Ὁ ἐλληνικὸς λαὸς εἶναι ἔτοιμος πᾶσαν εὐκολίαν καὶ πᾶσαν ἱκανοποίησιν νὰ παράσῃ εἰς τὴν ἰταλικὴν φιλοτιμίαν καὶ εἰς τὰς ἰταλικὰς διεκδικήσεις, ἔχει ὅμως τὴν ἀξίωσιν ἵνα ἐκεῖ ἔνθα προχωρεῖ τὸ ἔργον αὐτοῦ τὸ ἀπελευθερωτικόν, τὸ ἔργον αὐτοῦ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐθνικῆς, μὴ προβάλλωνται οἰκονομικὰ συμφέροντα σιδηροδρόμων, λιμνῶν, ἐκμεταλλεύσεων παντοίων. (Χειροκροτήματα).

Καὶ δύναται τις νὰ εἴπῃ πρὸς τὴν δημοκρατικὴν Γαλίαν, ἥτις εἶναι φιλελεύθερα, ὅτι θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἦτο περισσότερον φιλελληνικὴ τῆς βασιλικῆς Γαλλίας. Ὅτε τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἀποκαθίστατο ἐλεύθερον, διέγραψε τότε ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας, ὁ δούξ τοῦ Broglie, τὸ τί ἀπεξεδέχετο ἡ γαλλικὴ πολιτικὴ ἐκ τῆς συστάσεως καὶ τῆς μεγεθύνσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, διότι δὲν ὑπῆρχε μόνον τὸ αἶσθημα τῶν Γάλλων, τῶν μεγάλων Γάλλων φιλελλήνων ὑπὲρ τοῦ ἀγωνιζομένου ἐλληνικοῦ λαοῦ πρὸς ἐλευθερίαν, ὑπῆρχε καὶ ἡ ἀντίληψις τῆς γαλλικῆς πολιτικῆς περὶ τοῦ συνδεδεασμένου συμφέροντος τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος ἀνασυνιστωμένης εἰς Κράτος ἐν τῷ Αἰγαίῳ. Καὶ ἔλεγεν: Ὁ Ἕλληνας εἶναι ὁ πρῶτος διαμελισμὸς τοῦ ὀθωμανικοῦ Κράτους. Εἶναι αὕτη δύναμις ναυτικὴ ἐν τῷ λίανω της, εἶναι δύναμις ναυτικὴ προσωρισμένη ὅπως αὐξήσῃ ὀρμητικῶς, ὅπως συμμερισθῇ μετὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ ἡμῶν τὸ κράτος τῆς Μεσογείου, ὅπως στρέψῃ

πρὸς ἡμᾶς τὰ βλέμματά της, ὅπως ζητήσῃ ἔρεισμα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ φιλίᾳ, ὅπως ἐπαγρυπνῇ δι' ἡμᾶς ἐπὶ τῶν λιμένων τῆς Ἀνατολῆς, ὅπως φυλάττῃ μεθ' ἡμῶν τὰς ἐξόδους τοῦ Βούξινου καὶ τὰς κλεῖδας τοῦ Βοσπόρου.

Ἐχαρακτήριζε τὴν Ἑλλάδα ὡς τὸν πρόσκοπον, τὴν προφυλακὴν τῆς γαλλικῆς πολιτικῆς ἐν Ἀνατολῇ, τὴν προσφυλακὴν τῆς γαλλικῆς ἐκπολιτιστικῆς ἀποστολῆς ἐν Ἀνατολῇ. Ποίαν Ἑλλάδα δέ; τὴν Ἑλλάδα ἐκείνην ἢ ὅποια ἀνεγεννᾶτο ἀπὸ τὰ συντρίμματα τοῦ Ἰβραῆμ καὶ ὑπὸ τὸ ἄχθος τῶν ἀγώνων τοῦ ἐπταετοῦς ἡρωικοῦ καὶ πλήρους θυσιῶν πολέμου, τὴν Ἑλλάδα ἐκείνην ἢ ὅποια ἐστερεῖτο μορφώσεως, ἐστερεῖτο ὀργανώσεως καὶ ἡ ὅποια εἶχε μόνον τὸ πῦρ τοῦ πατριωτισμοῦ, τῆς ἐθελουσίας καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως ἐν ἑαυτῇ. Διότι ἐβλεπεν ἐν τῇ Ἑλλάδι ταύτῃ τὸ μέλλον καὶ τὸν προορισμὸν τῆς παραπλεύρου δυνάμεως ἐν τῷ Αἰγαίῳ παρὰ τῇ Γαλίᾳ. Τί ἀπέγιναν αὐτά; Κατὰ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὅποιαν ἡ Ἑλλάς μετὰ 100 ἔτη ἐορτάζουσα μεθ' ἑαυρὶον τὴν Ἐκατονταετηρίδα της ἀπετέλεσε Κράτος τὸ ὅποιον δὲν εἶναι ἀπλῶς προσωλακὴ ἀλλὰ πραγματικὸς φρουρὸς τοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ Αἰγαίου, Κράτος σύμμαχον πρὸς τοὺς Γάλλους καὶ τοὺς Ἀγγλοὺς, τὴν στιγμὴν ταύτην ζητοῦσι νὰ ψαλιδίσωσι τὸ Κράτος ἡμῶν. Διὰ ποῖον λόγον; Διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐρευνηθῶσιν αἱ στατιστικαὶ τῆς Σμύρνης ἢ διότι εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἐν τῷ πνεύματι τῆς γαλλικῆς κοινῆς γνώμης ἐξακολουθοῦσιν ἀκόμη νὰ ἐπηρεάζονται τὰ ἐθνικὰ δίκαια τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ καταπνίγηται πᾶσα ἐντύπωσις περὶ τῶν θυσιῶν τῆς Ἑλλάδος ἐκ τῆς λυπηρᾶς ἡμέρας τῆς 18ης Νοεμβρίου; Ἀναγκάζομαι νὰ φέρω τὸν λόγον, διότι εἶδομεν καὶ τοῦτο ἀναγεγραμμένον ἐν τῷ τύπῳ, ὅτι οἱ γάλλοι ἀξιωματικοὶ κατέθηκαν εἰς τὸν Γάλλον Στρατιώτην τῆς 18ης Νοεμβρίου στέφανον μόνις κατέθηκαν ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος στέφανον πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου. Ἀλλὰ τὰ ἐπεισόδια ταῦτα ὡς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ εἴπω ἐνταῦθα, ἵνα ἄκουσθῶ, εἰ δυνατόν, καὶ πέρα: τῆς αἰθούσης ταύτης, τὰ ἐπεισόδια ταῦτα τὰ λυπηρὰ καὶ ἀξιοδάκρυτα, τὰ ἐπεισόδια ταῦτα, τῶν ὅποιων αἱ αἰτίαι καὶ οἱ αἴτιοι δὲν ἐβεβαιώθησαν ἀκόμη, τὰ ἐπεισόδια ταῦτα, τὰ ὅποια παρήχθησαν ἐνταῦθα ὅχι ἐκ κατευνώσεως τῆς διευθυνούσης πολιτικῆς, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀναμίξεως πολλῶν, παρὰ πολλῶν καὶ παντοίων ὀργάνων καὶ ξένων ὀργάνων μὴ ἐκτελούντων καὶ διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως αὐτῶν, τὰ ἐπεισόδια ταῦτα εἰς τὸν βίον τῶν Ἑθνῶν εἶναι μικραὶ λεπτομέρειαι.

Καὶ ἐπὶ τέλους δύναται τις νὰ εἴπῃ πρὸς τοὺς φίλους ἡμῶν Γάλλους:

Κύριοι, έφρονεύθησαν άτυχώς, άτυχεύσαντα, 100 ναύται έμείς, έφρονεύθησαν εις μίαν συμπλοκήν κατά την έποίαν οι άντιμέτωποι έμείς Έλληνες στρατιώται δέν είχαν την επιθυμίαν του ρόλου, άλλ' εύρίσκοντο εις τό στόδιον της άμύνης. Άλλ' έφρονεύθησαν και Έλληνες στρατιώται. Καί επί τέλους ένεφρονίσθη μία άτυχής περίπτωσις. άλλ' ο στρατός αύτός ο Έλληνικός έχυσε τό αίμα του παρά τό πλευρόν έμείς. Ο Έλληνικός στρατός συνέντρεψε τήν κληίδν του βαλκανικού μετώπου και συνέτριψε τό μέτωπον έντελώς της Άνατολικής συμμαχικής παρατάξεως και επέφερε τήν πλήρη νίκην. Καί τούτο είναι σήμεραν ώμολογημένον, ότι ή βαλκανική νίκη έφερε τήν ταχύν τερματισμόν του ευρωπαϊκού πολέμου, διότι, ότε ή νίκη ή συμμαχική είχαν έπιστημονό, έν Γαλλία μετά τήν άποτυχήν της έπιθέσεως των Γερμανών κατά των Παρισίων τή 2η Ιουλίου 1919, τό στρατηγείον του γαλλικού στρατού δέν είχαν άναγνωρίσει άκόμη ότι έβρισκε προς ταχύν τερματισμόν του πολέμου, άλλ' ότι έβρισκε μόνον άσφαλώς προς τήν νίκην. Καί ότε διηρυίχθησαν τά πλευρά της αυστριακής έν τω βαλκανικώ μετώπω παρατάξεως, τότε κατέπεσε ραγδαίον τό οικοδόμημα όλης της κεντρικής στρατιωτικής παρατάξεως και ή νίκη παραχρήςμα έβεβαιώθη. Άλλ' οι στρατιώται οι Έλληνες, οι όποιοι έφρονεύθησαν εκεί παρά τό πλευρόν των γάλλων στρατιωτών, υπό της πτωχής της γαλλικής σημάδας, οι στρατιώται οι Έλληνες δέν εξέγηγνσαν επί τέλους τό αίμα των όλίγων ναυτών της Γαλλικής Δημοκρατίας, οι όποιοι έφρονεύθησαν έν Αθήναις χάρις εις έπεισόδιον διά τό όποιον πάντες θλιβόμεθα και έλος ο Έλληνισμός λυπεΐται.

Άλλά μή κατ' άλλας περιστάσεις ιστορικάς δέν παρήχθησαν όμοια έπεισόδια; Μή ή ίδια ιστορία ή Γαλλική δέν έχει όμοιον έπεισόδιον κατά τό 1849 έν Ρώμη, όποτε ο τότε πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας Ναπολέον απέστειλε των γαλλικών στρατών ένα κατελάβη τήν Ρώμην και εύρέθη άπέναντι άντιστάσεως της Ρωμαϊκής Δημοκρατίας; Ας άναγνώσθ όστις επιθυμεί τά πρακτικά της Συντακτικής Συνελεύσεως της Γαλλίας διά νά ιδή τί εξέነεγκεν ή έπίσημος Γαλλία και τί εξένεγκεν και οι άνεπίσημοι άλλ' έπινανεις ρήτορες καταγγέλλοντες τόν στρατιωτικόν άρχηγόν, ο όποιος ένήργησε κατά της Ρώμης. Καί τότε κατηγόρησεν ο στρατηγός Ουδινώ τους Ρωμαίους επί ένεδρα. Άλλά τότε δέν υπήρχε στρατιωτικός νόμος, δέν υπήρχε λογοκρισία, άλλ' υπήρχεν έλευθέρα Συντακτική Συνέλευσις και άνδρες της περιοχής του Ιουλίου Φάβρ εξιστόρησαν τήν άληθή κατάστασιν των πραγμάτων και εξέηγισαν τους

Ρωμαίους από της καταγορίας. Ότι εξ ένεδρας έπατέψαν, άλλ' προσεφύλαξαν τανάχα και τήν Γαλλίαν από της επανάληψεως όμολογών πράγματος. Το έπεισόδιον εκείνο δέν ήμπαδισε τόν γαλλικόν στρατόν και τήν τότε Γαλλικήν Αυτοκρατορίαν όχι μόνον νά είναι φίλη προς τήν Γαλλίαν, άλλ' μετά έπτα έτη ν' άποσταλέη στρατός έλευθερίαν, ήτις άπέδωκεν εις τους Γαλλούς τήν έλευθερίαν και τήν ελευθρίαν των άποικιαύστατων.

Ότε λοιπόν κατά τούτον τρόπον φιλόφρονα προσήνελθισαν άπέναντι των Γαλλών πατριωτών, αΐτινες δέν είχαν συμπληρώσει πρότερον μετά των Γάλλων, άρνούνται επί τέλους νά λιχισνηθώσι τό έπεισόδιον τούτο, περί του ελληνικού λαού ήλοκάστου, ο όπτιος έστρατεύθη προθύμως χάριν της συμμαχικής ιδέας, έχυσε τό αίμα, έσπέρει τους φόρους του και είναι έτοιμος νά εξακολουθήσχη άγωνιζόμενος υπέρ πατριδος και υπέρ της ιδέας της συμμαχικής. (Χειροκρατήματα εξ όλης της αίθούσας).

Περί των άγγλικών προθέσεων, κύριοι, δέν έχω τίποτε νά επικρίσω και ούδέν παράπονον νά δικτυώσω. Η άγγλική πολιτική άπεδείχθη πάντοτε υπέρβιος φιλειλευθερά και δογματικώς βλίνουσα εις τάς μεμελετημένας λύσεις εις τάς όποιās προβάίνει. Δέν είναι ανάγκη νά κυρώσω τήν Συνέλευσιν άναγνώσεως ένώπιον αύτης τί οι άγγλοι πολιτικοί άνδρες περί των ελληνικών δικαίων πάντοτε έδογματίτισαν. Ο ύμνος τήν όποιον έψαλεν ένώπιον της Βουλής των Κοινοτήτων ο Προθυπουργός της Άγγλίας κ. Λεϋδ Τζώρτζ, κατά τό παρελθόν θερος, είναι ύμνος έναντιος εις τά ότα ήμείς, ευγνωμόνων διά τήν τοιαύτην άναγνώρισιν της δυνάμεως της Έλληνικής Φυλής. Είναι ύμνος τόν όποιον ίσως ήκουσαν οι αγωνιζόμενοι υπέρ έλευθερίας προπάτορες ήμείς από τους ποιητάς και τους διακονομένους ανθρώπους, άλλ' τόν όποιον τά ελληνικά ότα μετά τήν αναγέννησιν της Ελλάδος δέν είχαν συνηθείς ν' άκούωσιν αύτως έπισήμως εξαγγελόμενον από έπισήμου βήματος υπό Προθυπουργού μεγάλου Κράτους. Ο ύμνος αύτός, κύριοι, επανελήθη άκόμη και κατά Δεκέμβριον και άνακινώθη προς τήν Βουλήν των Κοινοτήτων υπό του Προθυπουργού της Άγγλίας ότι δέν είναι δυνατόν νά διανοηθί ή άγγλική πολιτική ότι θα υπερπηδήσθ υπέρ της κεφαλής των ελληνών στρατιωτών διά νά εύρη τόν Μουσταφά Κεμάλ και τόν όδηγήσθ εις έξώσιν των Έλλήνων από της Συμάνης. Είναι έμπεδοι αι άποράσεις αι άγγλικαί και δέν μεταβάλλονται προχείρως εύτυχώς δ' εκείνο τό όποιον ο Υπουργός των Εξωτερικών της Γαλλίας του 1833 καθώριζε διά τήν γαλλικήν πολιτικήν, εκείνο άναγνώριζεται σήμεραν προαρχηματικώς και μεμε-

λετημένως υπό της αγγλικής πολιτικής. "Ότε δὲ προίσταται τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως προσωπικῶς ὑπέρροχος οἷα εἶναι ἡ τοῦ κ. Λόυδ Τζώρτζ, πραγματικῶς ἀποδειχθέντος φιλέλληνας καὶ ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ συμμαχικοῦ καὶ παγκοσμίου πολέμου, ἀπαρμειώτως ἀποδειχθέντος φιλέλληνας, ὅτε, λέγω, τοιαύτη προσωπικότης προίσταται τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀγγλίας, φρονῶ ὅτι τὰ ἑλληνικά δίκαια, καὶ ἂν κινδυνεύσῃ πρὸς στιγμὴν, θὰ ἐπανεύρῃσι ταχύτερον παρ' ὅ,τι δύναται τις νὰ ἐλπίζῃ τὸν πραγματικὸν αὐτῶν ἀντιλήπτορα, τὸν ἀντίληπτορα ὁ ὁποῖος δὲν αἰσθηματολογεῖ, ἀλλὰ στηρίζεται ἐπὶ τῆς μεμετρημένης μελέτης τῶν ζητημάτων καὶ τῆς πεποιθήσεως ὅτι ἡ Ἑλλάς ἀποτελεῖ Κράτος οὐχὶ ἀσήμαντον, οὐχὶ παραμελητέον, ἀλλὰ Κράτος στρατηγικὴν γεωγραφικῶς κατέχον θέσιν, ἥτις εἶναι ἡ κλεῖς τοῦ Αἰγαίου, καὶ ἔχον ὀλόκληρον τὴν ἀκμὴν καὶ τὴν δύναμιν ἕνα ἀναχθῇ εἰς ἰσχυρὸν δύναμιν μεσογειακὴν, χρήσιμον ἀκριβῶς εἰς ἐκεῖνα τῶν Κρατῶν ἅτινα ἐνδιαφέρονται ὑπὲρ τῆς πλήρους κυριαρχίας τῆς Μεσογείου.

"Ότε δὲ τοιαύτη ἀντίληψις εἶναι δυνατόν νὰ ἐπικρατήσῃ, πλησίον ἀνδρῶν τοιαύτης περιωπῆς νομίζω ὅτι τὰ δίκαια τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἐμπειπιστευμένα εἰς ἀνωτέραν προστασίαν, ἐκ τῆς ὁποίας δὲν ἔχουσι τὸν κίνδυνον οὔτε νὰ παροραθῶσιν, ἀλλ' οὔτε καὶ ἐπιβούλως νὰ πληγῶσι.

(Παρατεταμένα χειροκροτήματα καὶ ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγαὶ ἐξ ὅλης τῆς αἰθούσης καὶ τῶν ἀκροατηρίων ὑπὲρ τῆς Ἀγγλίας).

Τερματίζω, κύριοι πληρεξούσιοι, τὴν μακράν μου ἀναπτυξὶν καὶ ζητῶ συγγνώμην ἐπὶ τούτῳ παρὰ τῆς Συνελεύσεως διότι τὴν ἐκούρασα. Τερματίζω ταύτην συμφωνῶν τελείως πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ ἀξιολύτου κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις δέον μετὰ πάσης εὐλαβείας καὶ ἐκφράζουσα ἅπαξ ἔτι τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς πρὸς τὰς Μεγάλας Συμμάχους Δυνάμεις δι' ὅσα μέχρι τοῦδε ἐπραξάν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ν' ἀπαντήσῃ ὅτι δὲν δύναται μετὰ λύπης τῆς ν' ἀποδεχθῇ τὴν πρότασιν ταύτην ἔχουσα πάντως ὑπ' ὅφει ὅτι ἡ πρότασις ὑποβάλλεται φιλικῶς καὶ οὐχὶ ὡς ἐπιβολή.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις θέλει ἰμοθύμως ταυτὴν ἀπόφασιν ἐκδώσει. Εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι ἡ Συνέλευσις ἡ Ἐθνικὴ εἶναι ἐτοίμη ἐν πλήρει ἐνότητι (μάλιστα, μάλιστα ἐκ τῶν ἀριστερῶν) ν' ἀποδείξῃ εἰς πάντας τοὺς τε Συμμάχους ἡμῶν καὶ τὸ παγκόσμιον Κοινόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς θεωρουμένους ὡς κινδυνεύοντας σήμερον καὶ ἀγωνιῶντας πληθυσμούς, ὅτι ἐνταῦθα ὑπάρχει μία καὶ ἐνιαία πατριω-

τικὴ καὶ ἑλληνικὴ καρδιά. (Χειροκροτήματα παρατεταμένα).

Ἡμεῖς οἱ ἀποτελοῦντες σήμερον τὴν ὀγκώδη πτέρυγα τῆς ἑλλογικῆς νίκης, παροραθέντες καὶ μὴ ζητηθέντες, ὅτε ἐβλέπομεν ὅτι ἐν τῷ Συνεδρίῳ τοῦ Σὰν Ρέμο ἐπρόκειτο νὰ κριθῶσι τελικῶς τὰ ἔθνικα συμφέροντα, ἐσπεύσαμεν ἀπρόκλητοι καὶ ἀπρόσκλητοι νὰ διαδηλώσωμεν τὴν πλήρη καὶ ἐνιαίαν καὶ ἀλληλέγγυον ἐθνικὴν ἀντίληψιν ἡμῶν πρὸς τοὺς κρατοῦντας τὴν ἐξουσίαν τότε, τοὺς ὁποίους ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ὅλος δὲν ἠγάπα. Σήμερον, κύριοι, ὁπότε παρουσιάζεται δυσχέρεια ἑλληνικὴ, δυσχέρεια ἥτις ἐμφανίζει τοὺς διπλωματικούς κινδύνους, ἀλλ' ἐμφανίζει καὶ τὰς ἀποφάσεις τῶν μεγάλων θυσιῶν, ὅτε τοιαύτη δυσχέρεια προβάλλει, δὲν θὰ εἴπωμεν πρὸς ὑμᾶς (ἀποτείνεται πρὸς τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα): Κύριοι, σᾶς δεχόμεθα, ἐν θέλει νὰ προσέλθῃτε. Ἀλλὰ τείνοντες τὴν χεῖρα λέγομεν πρὸς ὑμᾶς: Προσέλθετε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Πατρίδος ὅλοι (χειροκροτήματα). Ὑπὸ τῆς πτυχῆς τῆς ἑλληνικῆς σημαίας δὲν ὑπάρχει κόμμα οὔτε ἐσωτερικὴ διαίρεσις (εὐγε, χειροκροτήματα). Ὑπὸ τῆς πτυχῆς τῆς ἑλληνικῆς σημαίας ὑπάρχει ἐνότης, ἐθνικὸς πατριωτισμὸς καὶ ἑλληνικὸν καθήκον (χειροκροτήματα).

Τινὲς Πληρεξούσιοι (ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Τὸ ἐδηλώσαμεν.

Ν. Στράτος. Καὶ ἔχομεν ἀνάγκην ὅλοι ἡμῶν ἐκ τῆς αἰθούσης ταύτης νὰ εἴπωμεν πρὸς τοὺς Συμριναίους ἐκείνους οἵτινες ἀγωνιῶσιν ἀπὸ προηθείας: Μείνατε ἡσυχοί, διότι ἐνταῦθα ὁ πατριωτισμὸς ὁ ἑλληνικὸς ἐνιαίος θὰ περιγρηρῇ τὰ δίκαια ὑμῶν καὶ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν ὑμῶν, διότι ἀναγνωρίζομεν ὑμᾶς τοὺς ἀνέκαθεν σκαπανεῖς τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀναγνωρίζομεν ὑμᾶς ὡς τμήμα τῆς ἑλληνικῆς καρδίας, τμήμα ἀναφαίρετον, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς δύναται νὰ δεχθῇ ν' ἀποσπασθῇ ἐκ τῶν χειρῶν τῆς μητρὸς Ἑλλάδος (χειροκροτήματα παρατεταμένα).

Καὶ πρὸς τοὺς συναδέλφους Ὁρθόξους δυνάμεθα νὰ παράσχωμεν τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι οὐδεμία δύναμις εἶναι ἱκανὴ ν' ἀποσπᾷ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἐδωλίων τοῦ ἑλλήνος πληρεξουσίου σήμερον καὶ τοῦ ἑλλήνος βουλευτοῦ μεθούριον (χειροκροτήματα καὶ ἐπευφημίαι ἐξ ὅλης τῆς αἰθούσης καὶ τῶν ἀκροατηρίων). Οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ διανοηθῇ τις ὅτι πλεῖστον γὰρ ἐκ Ὁρθόξων εἶναι δυνατόν ν' ἀποσπασθῇ ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος.

Ὑπάρχει ἐκεῖ πρὸ τῆς Τσατάλτζης εἰς Ἑλλήνων σκοπός, "Ἑλλήν ἀγρότης ὑπὸ τὴν στολὴν τοῦ εὐζώνου τοῦ ἐνσαρκωμένου τῆν ἑλληνικὴν ἀνδρείαν. (Χειροκροτήματα).

Ο Φρουρός αὐτός, ὁ ὁποῖος ὠδηγήθη ἐκεῖ λασπωμένος ἐκ τῆς μακρᾶς πορείας, ἀσθμαίνων ἐκ τοῦ δρόμου τῆς νίκης, με χίματωμένα τὰ ποροῦντα του ἐκ τοῦ ἁγῶνος, ὁ σκοπὸς αὐτὸς μίαν ἔχει ἐντολήν ἐκεῖ: νὰ εἴπῃ εἰς πάντα διαβάτην: «Δὲν φρουροῦ ἐνταῦθα τὸ ἔδαφος τὸ ἐλληνικόν. Φρουροῦ πρὸ τῆς Πόλεως ὑπὲρ τὴν ὁποίαν περιπίπτει τὸ φάσμα τοῦ αὐτοκράτορος. Φρουροῦ ἐνταῦθα ἀντικρῦζων καθήμενός μίαν παρὰδοσιν τοῦ Μαρκωμένου Βασιλεῦς, ἀντικρῦζων καθήμενός μίαν τὸ φάσμα ἐνὸς αὐτοκράτορος, αὐτοκράτορος τοῦ ὁποίου ἡ πῦρτις ὑπῆρξε μαρτύριον, ἀλλὰ καὶ σύμβολον τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἔθνους. Εἶμαι κομιστὴς ἐνταῦθα οὐχὶ τῆς ἐλληνικῆς νίκης, ἀλλὰ τῆς ἐλληνικῆς ψυχῆς, ἥτις μίαν μοι ἔδωκεν ἐντολήν, νὰ ἐμφυσήσω εἰς τὸ μάρμαρον τοῦ Βασιλεῦς τὴν ζωὴν δι' ἐνὸς ἄλματος πρὸς τὴν Πόλιν ἐκείνην, ἡ ὁποία εἶναι ἡ πεπρωμένη πρωτεύουσα τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας. (Ραχδαῖα καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα ἐξ ὅλων τῶν περυγίων τῆς Συνελεύσεως).

Π. Δαγκλῆς (πληρεξούσιος ἐξ Ἰωννίνων). Εἶναι ὄντως ἀπροσδόκητος καὶ προξενεῖ θλίψιν εἰς πᾶσαν ἐλληνικὴν ψυχὴν ἡ ὑπὸ τῶν Συμμάχων καὶ φίλων Δυνάμεων ληφθεῖσα ἄλλως ἢνευ δικαίωματος θύφωσις ἐν τῇ Συνδιασκέψει τοῦ Λονδίνου πρὸς ἐχρημογὴν μέτρου ἐξυπηρετοῦντος τὰ συμφέροντα τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ παρασχευάζοντος οὕτως εἰπεῖν τὴν ἀναθεώρησιν τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν.

Τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, πιστὸν πάντοτε πρὸς τὰ ἰδεώδη τῆς ἐλευθερίας, δὲν ἐδίστασε νὰ ταχθῇ πρὸς τὸ μέρος τῶν Δυνάμεων, ὧν ὁ σκοπὸς τοῦ πολέμου ἦτο σύμφωνος πρὸς τὴν ἰδεολογίαν του, διότι ἦτο σκοπὸς ἀπελευθερώσεως τῆς τυραννίας καὶ τῆς βαρβαρότητος, ἦτο σκοπὸς ἀπελευθερώσεως τῶν ὑποδοῦλων ἐθνικοτήτων. Καὶ ἔπραξε τοῦτο· ἡ Ἑλλάς ἀφιλοκερδῶς, χωρὶς νὰ προβάλῃ κανέναν ὄρον καὶ εἰς στιγμὰς καθ' ἃς ἡ Γερμανία ἦτο πανταχοῦ νικήτρια καὶ ὁ ἐχθρὸς κατεῖχε μέγα τμήμα τῆς χώρας τῆς, πεποιθὺς δὲ μόνον εἰς τὴν δικαιοσύνην τῶν Συμμάχων τῆς. Ἀποδοῦναι δὲ εἰς τὸν ἁγῶνα προσέφερεν εἰς αὐτὸν ἅπσας τὰς δυνάμεις τῆς καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἐπικουρὶς τοῦ στρατοῦ μας, οὗ τὴν ἀντοχὴν καὶ ἀνδρείαν ἐθαύμασαν οἱ Σύμμαχοι, συνετέλεσε κατὰ μέγιστον μέρος εἰς τὴν νίκην τῶν Συμμάχων εἰς τὸ βαλκανικὸν μέτωπον καὶ τὴν ὑποταγὴν τῆς Βουλγαρίας, τὸ γεγονός δὲ τοῦτο συνετέλεσεν εἰς τὴν μετ' ὀλίγον ὑποταγὴν τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Αὐστρίας, ἥς συνέπειαι ἦτο ἡ κατὰ πολὺ συντόμευσις τῆς ἀντιστάσεως τῆς Γερμανίας. Ἄλλ' ἢ Ἑλλάς δὲν ὤκνησε νὰ στείλῃ στρατὸν καὶ εἰς τὴν Ρωσίαν

αὐτήν, καὶ κατόπιν εἰς Ρουμανίαν, τῇ αἰτίσει τῶν Συμμάχων, πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ κατὰ τῶν Μπὺλσεβίκων ἁγῶνος.

Ὅτε δὲ πρὸ διετίας ἦλθεν ἐν τῇ Συνδιασκέψει τὸ ζήτημα τῆς εἰρηνεύσεως τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, αἱ Δυνάμεις εἰσακούσασα τῶν ὁρῶν εἰσηγήσεων τῆς παρὰ τῇ Διασκέψει Ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας εἰς τὸν στρατὸν μας ἀνέθεσαν τὴν κατὰληψιν τῆς Ἰωνίας, καὶ κατόπιν τὴν ἀπὸλλογὴν αὐτῆς ἀπὸ τῶν ἀπειλῶν καὶ τῶν καταπιέσεων τοῦ Κεμάλ πασᾶ. Μετὰ πόσης δὲ προθυμίας, μετὰ πόσης ἀνδρείας καὶ μετὰ ποίας ἐπιτυχίας ὁ ἐλληνικὸς στρατὸς ἐξετέλεσε πᾶσας ταύτας τὰς ἐντολάς, ὥς καὶ κατόπιν τὴν ἐντολήν τῆς καταλήψεως τῆς Θοάκης, εἶναι πανθομολογούμενον. Διότι καὶ ἐκεῖ καὶ ἐν ταύτῃ κατασκευερίσθησαν ἐντὸς ὀλίγου χρόνου ὁ Κεμάλ καὶ ὁ Ταγίάρ.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐλληνικὴ διοίκησις εἰς τὰς καταληφθεῖσας χώρας ὑπῆρξε τόσο ἐκπολιτιστικὴ καὶ τόσο πατρικὴ, ὥστε αὐτοὶ οἱ τουρκικοὶ πληθυσμοί, παρ' ὅτι καὶ ἀνέλεθον, εὐνομοῦνται καὶ προστατεύονται σήμερον καλύτερον ἢ ἐπὶ τῆς τουρκικῆς διοικήσεως.

Μετὰ τοιαύτας προσενοχθείσας ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος ὑπηρεσίας καὶ μετὰ τὴν παρουσίαν εἰς τὰς Συνδιασκέψεις τῶν Παρισίων, τοῦ Σπᾶ, τοῦ Σάν Ρέμο καὶ τῶν Σεβρῶν, ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλλάδος, τῶν ἀδιαφιλονεικῶν στοιχείων ἐφ' ὧν στηρίζονται τὰ δικαιώματα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, δικαιώματα μετρίωτα ἄλλως καὶ μὴ ικανοποιούντα πᾶσας τὰς ἐθνικὰς βλέψεις, οἱ Σύμμαχοι ἀνεγνώρισαν τελικῶς ἐν τῇ Διασκέψει τῶν Σεβρῶν τὰ δίκαια ἡμῶν καὶ ὑπέγραψαν τὴν φέρουσαν τὸ ὄνομα τοῦτο συνθήκην, διὰ τῆς ὁποίας παρεχωρήθη εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ Ἀνατολικὴ Θράκη καὶ ἐτέθη ὑπὸ τὴν διοίκησιν αὐτῆς ἡ Σμύρνη μετὰ τῆς ἐνδοχώρας, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἐκφράσῃ αὕτη μετὰ πενταετίαν τὴν θέλησιν τῆς περὶ ὀριστικῆς προσαρτήσεως διὰ δημοψηφίσματος.

Ὑστερον ἀπὸ τὴν τόσο περιφανῆ ἀναγνώρισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶναι λυπηρότατον ὅτι Δυνάμεις σύμμαχοι καὶ φίλοι, καὶ ἰδίως ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία, προβαίνουσιν εἰς μέτρον ὑποδεικνύον ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ παραβλέψωσι τὴν ὑπογραφὴν των καὶ ν' ἀδικήσωσι πιστὸν αὐτῶν σύμμαχον, τόσας εἰς τὸν κοινὸν ἁγῶνα προσενοχκόντα μετὰ πάσης ἀφιλοκερδείας ὑπηρεσίας. Μολονότι δὲ δὲν πιστεύω ὅτι αἱ Δυνάμεις θὰ πραγματοποιήσωσι τὴν ἀδικίαν ταύτην, ἐν τούτοις ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς σημερινὰς κακίστας ἀγγελίας ἔχομεν ὑπέρτατον καθήκον νὰ καταδείξωμεν σήμερον εἰς τὴν Εὐρώπῃν ὅτι τὸ ἔθνος ὀλόκληρον ἡνωμένον δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὴν ἀδικίαν τῆς μειώσεως

τῶν διὰ τῶν ἀγώνων του καὶ τῶν συνθηκῶν κτηθέντων δικαιωμάτων του καὶ ὅτι εἶναι πρόθυμον νὰ υπερασπίσῃ αὐτὰ διὰ πάσης θυσίας. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἐπαναλαμβάνει ὅτι εἶναι πρόθυμον νὰ παρῇ σὴν εἰς τὴν Κυβέρνησιν πᾶσαν τὴν συνδρομὴν του, εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι ὁ ἐλληνικὸς λαὸς θὰ δεχθῇ προθύμως πᾶσαν θυσίαν, ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν στρατὸν δὲν ἔχω ἀμφιβολίαν ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ πάντες ὁμοῦ ἂνευ διαιρέσεως καὶ οἱ ὀπλίται, οἷτινες μέχρι τοῦδε ἔδειξαν θαυμασίαν πειθαρχίαν καὶ ἐμμονὴν εἰς τὸ πρὸς τὴν Πατρίδα καθήκον, εἶναι πρόθυμοι νὰ συνεχίσωσι τὸν ἀγῶνα καὶ νὰ φέρωσιν αὐτὸν ἐντὸς ὀλίγου χρόνου εἰς αἴσιον πέρας.

Ἐπομένως ἡ Κυβέρνησις, ἥτις ὀφείλει νὰ ἔχῃ τὴν πρωτοβουλίαν εἰς τόσον σοβαρὰ ζητήματα, δὲν ἔχει παρὰ νὰ σταθμίσῃ τὰ πράγματα, νὰ ἐκτιμήσῃ τὰ μέτρα δι' ὧν θέλει διασώσῃ ἀμείωτα τὰ ὑπὸ τῶν συνθηκῶν κτηθέντα καὶ νὰ προτείνῃ εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τὴν ψήφισιν αὐτῶν, αὕτη δὲ σύσσωμος δὲν εἶναι δυνατόν ἢ νὰ ψηφίσῃ ταῦτα προκειμένου τοιούτου πατριωτικοῦ ζητήματος. (Ζωηρὰ χειροκροτήματα).

Πρόεδρος. Ἀνακοινῶ πρὸς τὴν Συνέλευσιν τὸ ἀκόλουθον ψήφισμα, τὸ ὁποῖον οἱ φοιτηταὶ τῶν Πανεπιστημίων καθὼς καὶ οἱ σπουδασταὶ τοῦ Πολυτεχνείου προσελθόντες πρὸ ὀλίγου ἐπέδωκαν δι' ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν Πρόεδρον ἵνα ἀνακοινωθῇ πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν:

«Οἱ σπουδασταὶ πασῶν τῶν Σχολῶν τοῦ Ἑθνικοῦ Μετσαβίου Πολυτεχνείου καὶ οἱ τῆς Ἀνωτάτης Ἐμπορικῆς Σχολῆς, καὶ οἱ φοιτηταὶ τοῦ Ἑθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου συνελθόντες εἰς γενικὴν Συνέλευσιν συνέταξαν τὸ κάτωθι ψήφισμα:

Διαμαρτυρόμενοι ἐναντίον τῆς υποβληθείσης εἰς τὴν Διάσκεψιν προτάσεως περὶ ἐξελέγξεως τῶν πληθυσμῶν Ὀρφέως καὶ Μ. Ἀσίας

Δηλοῦσιν ὅτι:

Τάσσονται παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐξαιτοῦνται παρὰ τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως, ὅπως εἰς οὐδεμίαν προβῇ υποχώρησιν, ἥτις θὰ συνεπήγετο καὶ τὴν ἐλαχίστην μείωσιν τῶν δικαιωμάτων μας ἐπὶ ἐδαφῶν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ὁποίων ἡ Ἑλλὰς εἰς τοσαύτας ὑπεβλήθη θυσίας». (Ἐπευφημία καὶ χειροκροτήματα παρ' ὅλης τῆς Συνελεύσεως).

Ταυτοχρόνως δέ, λέγει ὁ κ. Πρόεδρος, δηλοῦσιν ὅτι ἀποσύρουσι τὸ ἀπὸ 4 Φεβρουαρίου 1920 υποβληθὲν ὑπόμνημα αὐτῶν πρὸς τὴν Συνέλευσιν περὶ ἀμέσου ἀποστρατεύσεως (ἐπευφημία καὶ χειροκροτήματα).

Σολομὼν Μετράνης (πληρεξούσιος Ἀδριανουπόλεως):

Κύριε πρόεδρε, δὲν εἶχον ζητήσῃ τὸν λόγον, ἀλλ' ἐποφελῶμαι τῆς εὐκαιρίας νὰ δηλώσω ὅτι θεωρῶ ἐμκυτὸν εὐτυχίῃ διότι εἶμαι εἰς θέσιν νὰ ἐκφράσω ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης τῶν Ἰσραηλιτῶν τῆς Θράκης, οἱ ὁποῖοι εὐημεροῦσιν ὑπὸ τὴν πατρικὴν καὶ δικαίαν ἐλληνικὴν διοίκησιν. (Ζωηρὰ χειροκροτήματα ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων).

Συναίνεσι μετὰ τοῦτο τῆς Συνελεύσεως γίνεται διακοπὴ τῆς συνεδριάσεως ἐπὶ πέντε λεπτά.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΚΟΠΗΝ

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως, ὁ πληρεξούσιος Θεσσαλονίκης κ. **Α. Παππαζαχαρίου** παρακαλεῖ τὸν κ. Πρόεδρον ὅπως ἀποφάσῃ τῆς Συνελεύσεως αἱ ἀγορεύσεις ἐπὶ τοῦ συζητουμένου ζητήματος τῶν κ. κ. Γ. Μπαλτατζῆ, Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, Δ. Γούναρη, Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ Ν. Στράτου, Ἀρχηγοῦ τοῦ Συντηρητικοῦ κόμματος, ἐκτυπωθῶσι καὶ δημοσιευθῶσιν εἰς τεύχος.

Πρόεδρος. Δέχεται ἡ Συνέλευσις τὴν πρότασιν τοῦ πληρεξουσίου κ. Παππαζαχαρίου:

Πλείστοι Πληρεξούσιοι. Μάλιστα.

Λαμβάνει μετὰ τοῦτο τὸν λόγον ὁ κ. Ν. Λεβίδης, πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, ὅστις λέγει τὰ ἑξῆς:

Ν. Δ. Λεβίδης. «Ὅτε τὸ πάλαι οἱ ρήτορες τῆς πόλεως ταύτης ἀνήρχοντο τὴν Πύνακα, ἵνα ἀγορεύσωσι, στεφάνῳ τὴν κεφαλὴν περιεβάλλοντο, ὅπως διατελῶσιν ἱεροὶ καὶ ἀπαραβίαστοι. Ἀλλ' ἂν τὸ ἔθος τοῦτο ἔσχε καὶ νῦν, ἤθελε κατὰ τὴν προκειμένην συζήτησιν παραλειφθῇ, διότι αὐτὸ τοῦτο ἱεροτελεστίαν τελοῦμεν ἡμεῖς ἐνταῦθα, μαχόμενοι ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, τοῦ δικαίου, τῆς ἰσότητος, τῆς ἐλευθερίας, τῆς χριστιανοσύνης.

Ῥίπτων βλέμμα πρὸς τὴν Συνέλευσιν, ἐν τῇ σοβαρότητι τῶν προσώπων ὑμῶν καὶ ἐν τῇ καθόλου στάσει ὑμῶν, κύριοι Πληρεξούσιοι, νομίζω, ὅτι βλέπω τοὺς σεμνοὺς καὶ γενναίους Συγκλητικὸν τῆς ἀρχαίας Ρώμης, ὅτε οἱ βάρβαροι εἶχον εἰσβάλλει εἰς τὴν αἵθουσαν, ἐν ᾗ συνεδρίαζον οἱ Ῥωμαῖοι Συγκλητικοί.

Καὶ δράττομαι εὐθὺς ἀμέσως ἱστορικοῦ γεγονότος, μνημονευθέντος ὑπὸ τοῦ ἄρτι καταβάντος τοῦ βήματος Πληρεξουσίου ἐξ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, ὑπομνήσαντος τοὺς λόγους τοῦ Δουκὸς de Broglie τῆς Γαλλίας, ὅστις, ὅτε ἐτίθεντο τὰ θεμέλια τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, δι' εὐγλώττου τῷ ὄντι ἀγορεύσεως ὑπεστήριξε τὴν αὐτοτέλειαν, τὸ αὐτο-

κυρίαρχον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικρατείας, δίδων νῦν ἐναντιῶν δι' ὅλον τοῦ λόγου αὐτοῦ, δι' ὅλης τῆς ἐνθουσιαστικῆς ἀρεσκείας αὐτοῦ, ὅτι μεγάλα πράγματα ἔχει ν' ἀναμνήσῃ παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἢ Εὐρώπῃ. Συμπληρῶν ὅμως τὴν ἱστορικὴν γενομένην τὸ μνημονεῦσθαι ὑπὲρ τοῦ φίλου συναδέλφου, τοῦ ἐξ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Πηλερεῶσιου, λέγω, ὅτι ἀκριβῶς κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, ὅτε ἐπιθελτο τὰ θεμέλια τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ ἐστέρετο ὁ ἐννεαετής ἀγὼν τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῆς τουρκικῆς τυραννίας, (διότι ἐσφαλμένη εἶναι ἡ ἐπικρατούσα γνώμη, ὅτι ἐπὶ ἐπὶ μόνον ἔτη ἡγωνίσθη ἡ Ἑλλάς ἢ Ἑλλάς ἡγωνίσθη μέχρι τῆς μάχης τῆς Πέτρας, ἐπὶ ἐννεαετίαν ἔλην), ὅτε, λέγω, ὁ Δουξ de Broglie ἔλεγε ταῦτα, καὶ ἐν τῷ Ἀγγλικῷ Κοινοβουλίῳ ὁ τότε Πρωθυπουργὸς καὶ οἱ διασημότεροι τῶν ρητόρων τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, συμπληρῶντες τὰ παρὰ τοῦ Δουκὸς τῆς Γαλλίας ἀναφερόμενα, ὕμνουσιν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Φυλὴν, καὶ ἐβλεπον ἀνατέλλοντα νέον ἀστέρα ἐν τῷ ὀρίζοντι, ὅστις ἦτο ἀνάγκη διὰ παντὸς μέσου ὅπως καταστή ὁ εἰρηνικὸς παράγων, ὁ νέος παράγων, ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς χριστιανισμοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Καὶ δὲν ἦσαν μόνον οἱ ἄγγλοι ρήτορες καὶ οἱ γάλλοι ρήτορες, οἵτινες ἔλεγον ταῦτα. Τοῦτο τέλος πάντων ἦτο φυσικὸν καὶ ἀναμενόμενον. Ἀλλὰ θέλει φανῇ ὅμως περὶ αὐτοῦ, κύριος, ὅτι αὐτὸς ὁ αὐστριακὸς Μέττερνιχ, οὗτος, τὴν πολιτικὴν διεστρέβλωσαν καὶ παρίστων αὐτὸν ἐν τοῖς σχολείοις καὶ τοῖς Πανεπιστημίοις ὡς τὸν μέγιστον καὶ ἐπικινδυνωδέστατον ἐχθρὸν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, αὐτὸς ὁ μέγας αὐστριακὸς διπλωμάτης, δίδων ἰδηγίαν πρὸς τὸν Αἰσχυρὸν, ἔλεγε πρὸς αὐτόν: «Ἡ Αὐστρία δὲν εἶναι ἐναντίον τῆς ἰδρύσεως Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἀλλ' εἶναι ἐναντίον τῆς ἰδρύσεως Κράτους μικροῦ, ἀσθενοῦς καὶ μὴ ἀκμαίου, δι' οὗ ἤθελον ἀλλοιωθῇ ἡ κατάστασις τῆς Τουρκίας. Ἄς μειωθῇ ἡ Τουρκία, ἀλλὰ δι' Ἑλλάδος μεγάλης καὶ ἰσχυρᾶς. Αὐτὰ ἔλεγεν ὁ μισέλλη, ὡς κακῶς θεωρεῖται, Μέττερνιχ. Ἡθελε λοιπὸν Ἑλλάδα, ἀλλ' Ἑλλάδα μεγάλην καὶ ἰσχυράν, διότι, καταπιπτούσης τῆς Τουρκίας, ἤθελον ἐγερθῇ οὗτω Κράτος μέγα καὶ ἰσχυρὸν κατὰ τοῦ κινδύνου, τοῦ ἐκ τῶν Σλαβῶν προερχομένου.

Αἰτοῦμαι συγγνώμην, διότι ἐτόλμησα νὰ συμπληρώσω ἐπιφανέστατον ρήτορα τῆς αἰθούσης ταύτης, ἀλλὰ νομίζω, ὅτι ἔπραξα καθῆκον πρὸς τὴν δικαιοσύνην, καθῆκον πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν Ἱστορίαν, καθῆκον πρὸς τὸν Ἑλληνισμόν, ὑπομνηστικὸν τὰ γεγονότα ταῦτα, τὰ ἄλλως καὶ εἰς ὕμῃς βεβαίως γνωστά.

Ζητεῖται μετάβασις Ἐπιτροπῆς εἰς τὰς χώρας τῆς Θρά-

κης καὶ τῆς Μ. Ἀσίας, ἵνα ἐξερευθῇ τίς ἂν ἐκεῖ ὑπάρχει, ἢ τοῦλάχιστον ὑπερέχει. ὁ Ἑλληνισμὸς. Ἀλλ' ἤθελον παρακαλέσει τοὺς μεγάλους αὐτοὺς ἄνδρας τῶν Κρατῶν ἐκείνων, ἵνα ἀναίξωσι τὰς βιβλιοθήκας αὐτῶν καὶ ἴδωσιν ἀπὸ χιλιατηρίδων ποῖοι ἡμαῖον ἐπὶ σειρὰν αἰῶνων ἐν ταῖς χώραις ἐκείναις. Οἱ κατακτηταί, ἢ οἱ κατακτηθέντες; Ἡθελον παρακαλέσει τοὺς μεγάλους αὐτοὺς ἄνδρας τῶν Κρατῶν ἐκείνων, ἀντὶ ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῶν πληθυσμῶν τῶν χωρῶν ἐκείνων, νὰ στείλῃσι κυρίως ἀρχαιολόγους, ἵνα ἀνασκάψωσι τὰ ἐδάφη τῆς Θράκης καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἵνα εὑρωσιν ἐκεῖ τὰ μνημεῖα τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Τέχνης καὶ ἵνα ἴδωσιν ὅφονμένους τοὺς καλλιμαρμήρους Ἑλληνιστοὺς ναυὺς τῆς ἀρχαιότητος. τὰ μνημεῖα ταῦτα, ὅτινα ἀποδεικνύουσι παρὰ τίνων αἱ χώραι αὗται κατακλύοντο, παρὰ τίνων εἰσέτι κατοικουῦνται ἀπορρίνων τῶν πηλίων ἐκείνων πληθυσμῶν διὰ τῆς γλώσσης καὶ τῆς ψυχῆς αὐτῶν.

Ἡθελον παρακαλέσει αὐτοὺς ν' ἀντρεῖξωσιν εἰς τὰς βιβλιοθήκας αὐτῶν, ἵνα ἴδωσι τὰς Περσίδας Μούσας, τὰς ἐν Θράκῃ γεννηθείσας, ἵνα εὑρωσιν καὶ ἐνθυμηθῶσιν, ὅτι ἐν Θράκῃ ἐξεπαιδεύθη καὶ ἠνδρώθη ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων Μιλτιάδης, ὅστις διὰ τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης, ἡγούμενος τῶν δέκα χιλιάδων Ἀθηναίων καὶ τῶν χιλίων Πλαταιέων, ἔσωσαν οὐχὶ μόνον τὴν Ἑλλάδα τότε, ἀλλὰ καὶ τὸν κόσμον ὅλον ἐκ τῆς βαρβαρότητος καὶ τοῦ κατακλυσμοῦ τοῦ βαρβαρικοῦ. Ἡθελον παρακαλέσει τοὺς ἀξιολύτους αὐτοὺς μεγάλους ἄνδρας ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις αὐτῶν νὰ μελετήσωσι τὴν Βυζαντινικὴν ἱστορίαν, εἰς ἣν εὐτυχῶς Γαλάται ἄνδρες σπουδαίως κατὰ τοὺς χρόνους ταύτους ἐνδιατρίβουσιν, ἵνα ἴδωσι καὶ ἐνθυμηθῶσιν, ὅτι αἱ χώραι αὗται ἐπὶ τῆς Βυζαντινικῆς Αυτοκρατορίας ἔσωσαν τὸν πολιτισμόν, καὶ ἡ Βυζαντινικὴ Αυτοκρατορία ἡμῶν ἔσωσε τὸν πολιτισμόν, ἵνα ἴδωσι καὶ ἐνθυμηθῶσιν, ὅτι αἱ χώραι αὗται ἔσωσαν τὴν Εὐρώπην καὶ τὸν μετέπειτα πολιτισμὸν αὐτῆς.

Οὐδὲ εἶναι δυνατόν τὰ ἐθνολογικὰ ταῦτα ζητήματα νὰ κρίνωνται διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων, ἐν ὑποθέσωμεν πρὸς στιγμὴν, ὅτι οἱ ἀντίπαλοι ἡμῶν ὑπερτεροῦσιν ἐν ταῖς χώραις ἐκείναις λόγῳ πληθυσμοῦ. Ἐξετάζεται ἡ ἱστορία τῶν χωρῶν, ἐξετάζονται αἱ παραδόσεις τῶν χωρῶν, ἐξετάζονται οἱ τίτλοι οἱ ἱστορικοὶ καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῶν. Ἡθελον ἴδει καὶ ἐνθυμηθῇ, ὅτι ἐν τῇ Θράκῃ, ἥς μέρος ἀναπόσπαστον ἀποτελεῖ ἡ μεγάλη πρωτεύουσα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ Κωνσταντινούπολις, ὅτι ἐν τῇ Θράκῃ καὶ τῇ Κωνσταντινουπόλει κυρίως ἐγεννήθη καὶ ἔδρασεν ἡ Ἐταιρεία τῶν Φιλικῶν, θέλουσιν ἀναμνησθῇ, ὅτι κατὰ τὴν σφαγὰς τοῦ 1821 ἡ Σμύρνη ὑπέστη πανωλεθρίαν τοῦ πληθυσμοῦ, διέ-

τρεξε δὲ τοσοῦτους, καὶ τηλικούτους κινδύνους κατὰ τὰς σφαγὰς τοῦ 1821, ὥστε καὶ ὁ διοικῶν ἐκεῖ τὴν Ναυτικήν Γαλλικὴν Μοῖραν Γάλλος ἀξιοματικὸς συνελέσθη αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ ἐκρατήθη ἐν τῇ Τουρκικῇ Ἀστυνομίᾳ τῆς Σμύρνης ἐπὶ 24 ὅλας ὥρας. Θέλουσιν ἴδει, ὅτι ἡ Ἰωνία, ἀποικιοθεῖσα ἐκ τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος ὑπὸ τῆς Φυλῆς τῶν Αἰολέων, ἐγέννησε τὸν Ὀμηρον καὶ τὸν Ἱπποκράτη καὶ ὅλην ἐκείνην τὴν πλειάδα τῶν σοφῶν Ἑλλήνων τῆς πάλαι ἐποχῆς θέλουσι βεβαιωθῇ, ὅτι οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες συνδέονται ἀρρήκτως πρὸς τὴν παλαιάν Ἑλλάδα, συνδέονται ἀρρήκτως διὰ τῶν παραδόσεων, συνδέονται ἀρρήκτως διὰ τῆς γλώσσης, συνδέονται ἀρρήκτως διὰ μιᾶς καὶ ἐνιαίας ψυχῆς.

Ἡ Ἑλλάς, κύριοι, ἀρκοῦντως κατέδειξε διὰ τῆς μέχρι τοῦδε στάσεως αὐτῆς ἐν τῇ συζητήσει τοῦ προκειμένου ζητήματος καὶ διὰ τῶν ἀγορητῶν, τῶν ἀρτι καταβάντων τοῦ βήματος τούτου, ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύναται νὰ παρίδῃ τοὺς μεγάλους, τοὺς ἀναμνησθητέους καὶ τοὺς προαιωνίους τίτλους αὐτῆς. Εἶναι ἀδύνατον νὰ παρίδῃ τοὺς καὶ διὰ τοὺς λόγους οὗς ἀνέπτυξα καὶ δι' ὅσα εὐγλώττως οἱ μέχρι τοῦδε ἀγορεύσαντες ὑπεστήριξαν. Μετὰ θυσίας τοσοῦτου χρήματος καὶ τοσοῦτου πολυτίμου αἵματος, ὥτε μὲν ἐν τῇ Θράκῃ, ὥτε δ' ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ, ὥτε δὲ καὶ ἐν τῇ Οὐκρανίᾳ, πρὸς ἣν οὐδὲν συνδέει οὐδὲ θέλει συνδέσει ποτὲ ἡμεῖς, εἶναι ἀδύνατον, χάσαντες τὸ αἷμα αὐτῶν οἱ στρατοὶ ἡμῶν καὶ τὸ χρῆμα αὐτοῦ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν χωρῶν τούτων, εἶναι ἀδύνατον νὰ καταθέσῃσι τὰ ὅπλα καὶ νὰ τραπῶσιν εἰς ἐπονείδιστον φυγὴν.

Ἀγωνιζόμενος δὲ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ἀγωνίζεται, κύριοι, καὶ ὑπὲρ ἄλλου μεγάλου σκοποῦ, ἐνδιαφέροντος οὐχὶ ἡμῶς μόνον, ἀλλὰ τὸν κόσμον ὅλον. Ἀγωνίζεται ὑπὲρ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς εἰρήνης ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Οὐμῶς περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς εἰρήνης ἐν τῇ Ἀνατολῇ, διότι εἶναι γνωστὸν, ὅτι, ἐφ' ὅσον δὲν λύεται ὀλομερῶς τὸ ζήτημα τῆς Ἀνατολῆς, εἶναι ἀδύνατος ἡ ἐπίτευξις εἰρήνης παχίας καὶ διηνεκούς. Βεβαίως δὲ δὲν εἶναι ὀλομερῆς λύσις ἡ κινδυνεύουσα καθ' ἡμῶν λύσις. Ἐφ' ὅσον, λέγω, ἡ λύσις τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος δὲν εἶναι ὀλομερῆς, ἀς μὴ πιστεύσωσι ποτέ, ὅτι ἐξασφαλίζεται ἡ εἰρήνη ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Ἀγωνιζόμεθα λοιπὸν ἡμεῖς διὰ τῶν στρατευμάτων ἡμῶν οὐχὶ μόνον ὑπὲρ τῶν ἰδίων συμφερόντων, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς Εὐρώπης, ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ Κόσμου, ἀγωνιζόμεθα ὑπὲρ τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀληθείας, ἀγωνιζόμεθα ὑπὲρ τῆς ἰσότητος τῶν λαῶν, ἡμεῖς δὲ,

χριστιανοί, ἀγωνιζόμεθα καὶ ὑπὲρ τῆς χριστιανοσύνης. Ποία δὲ ἤθελεν εἶσθαι, ἵνα ἐμύλησεν εὐθαρσῶς καὶ κατ' ἀλήθειαν, ἡ ὀλομερῆς λύσις τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος; Ἐκείνη εἰς ἣν ἀπὸ τοῦ 1453 ἀπεβλέψαμεν καὶ ἐπὶ αἰῶνας ὅλους ἀποβλέπομεν ἡ ἐπάνοδος τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς φυσικοὺς αὐτῆς κληρονόμους καὶ διαδόχους, εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας. Ἀς μὴ πιστεύωσι ποτὲ οἱ ἱσχυροὶ καὶ εὐγενεῖς Εὐρωπαῖοι, ὅτι καὶ διὰ τῆς λύσεως ἀκόμη ἦν θέλουσι δώσει ἐξασφαλίζουσι σταθερῶς καὶ διὰ παντὸς τὴν εἰρήνην ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἐάν, κύριοι, ἀπὸ μακρῶν ἐτῶν ἐξητάζοντο τὰ δίκαια τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς ἀκριβοδικαίως, ἐάν δὲν ἐνεφίλοχῶρον συμφέροντα ἀντιμαχόμενα, ὦ, κύριοι, μὴ ἀμφιβάλlete, ὅτι ἡ μεγάλη αὐτῇ Πόλις, τὸ ὄνειρον τῶν ὀνείρων τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἤθελεν ἀνέκαθεν περιεῖλαι εἰς τοὺς δικαίους καὶ νομίμους κληρονόμους αὐτῆς. Πρὸ δὲ τοῦτο ἀνέκαθεν τὸ συμφέρον τῆς Εὐρώπης, τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, διότι μόνον δι' ἡμῶν δύναται ἡ μεγάλη ἐκείνη Πόλις νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς προστασίαν τοῦ Κόσμου ἀπὸ τοῦ Σλαβισμοῦ, ὃν κινδυνεύει σήμερον ν' ἀντικαταστήσῃ ὁ Μπολσεβικισμός.

Εὐθυμούμαι λόγους περιφανεστάτου ἱστορικοῦ τῆς Γαλλίας καὶ μεγάλου ρήτορος καὶ μεγάλου πολιτικοῦ, τοῦ Θιέρσου, ὅστις ἐν τινι τῶν ἱστορικῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ λέγει, ὅτι κατὰ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ πῶς τοῦ Ρωσικοῦ κολοσσοῦ ἤθελε πατήσῃ ἐπὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ ἐλευθερία τῆς Εὐρώπης ἤθελε φραγεῖσθαι ἐξ αὐτῆς, ἵνα καταφύγῃ εἰς τὴν Ἀμερικήν. Ἡμεῖς λοιπὸν, ἀξιότιμοι κύριοι, εἴμεθα οἱ ἐνδεδειγμένοι φρουροὶ κατὰ τοῦ τοιοῦτου κινδύνου, πᾶς δ' ἄλλος κακῶς ἤθελεν ἀσκήσει τὸ καθήκον αὐτό.

Ἡ παγκόσμιος θύελλα, ἡ ἐκ τοῦ πολέμου ἀνέτρεψε θρόνους καὶ δυναστείας. Προσπαθοῦμεν ν' ἀνεύρωμεν τὸν κολοσσὸν τὸν Ρωσικόν, τὸν κολοσσὸν πασῶν τῶν Ρωσιῶν, ὡς ἐκκλιετο πρότερον ἡ Ρωσικὴ Αὐτοκρατορία, καὶ ἀντὶ τούτου βλέπομεν ἐκεῖ τὸν Μπολσεβικισμόν καὶ τὴν ἀναρχίαν πλημμυροῦντας τὴν μεγάλην καὶ ἀπέραντον πρόην Αὐτοκρατορίαν. Προσπαθοῦμεν ν' ἀνεύρωμεν ἄλλον θρόνον, τὸν θρόνον τῶν Γερμανικῶν, καὶ ἀντὶ τούτου εὐρίσκωμεν ἐκεῖ εἰσέτι τὴν ἀοριστίαν, τὸ σκότος καὶ τὰς θύελλας. Καὶ ἐνῶ οἱ δύο οὗτοι θρόνοι καταστράφησαν (ὁ τῆς Ρωσίας ὀριστικῶς ἴσως), ἄς μὴ κρύπτομεν τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἄλλοι θρόνοι ἴσως ἐν τῇ Εὐρώπῃ κλονίζονται καὶ κινδυνεύουσι. Καὶ εὐρέθῃ ἡ μικρὰ αὕτη γωνία, ἡ μικρὰ αὕτη χώρα ἀπέναντι κινδύνων τῶν κοινωνικῶν καὶ τῶν πολιτικῶν, εὐρέθῃ ἡ μικρὰ αὕτη χώρα, ἥτις, δημοκρατικὴ μὲν ἐν ταῖς παραδό-

σεσι καὶ τοῖς φρονήμασιν αὐτῆς, φιλελευθερία δ' ἐν τοῖς φρονήμασι καὶ ταῖς ιδέαις καὶ ταῖς πεποιθήσεσιν, ἐνόμισεν, ὅτι καθήκον εἶχε νὰ ἐμμείνη ἐπὶ τὸ σῶφρον καὶ εἰρηνικὸν παρελθὼν αὐτῆς, τὸ καὶ παρὸν, καὶ ν' ἀνακαλέσῃ διὰ δημοψηφίσματος πανελληνίου τὸν Βασιλέα αὐτῆς καὶ δι' ἄλλους μὲν πολλοὺς ἱστορικοὺς καὶ ἐθνικοὺς ἅμα λόγους, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀρραβὼνα τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφαλείας, τῆς συντηρήσεως καὶ διαρκείας τῶν καθεστώτων. Καὶ ἐνῶ οἱ ὀρόνοι ἀνετρέποντο καὶ ἐνῶ ἄλλοι κλονίζονται, εἶδομεν ἐνταῦθα ἐπανερχόμενον ἐν ἀληθείᾳ Ὀριάμβω τὸν ἀληθῆ Ἡγέτην τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἐγκαθιδρυόμενον ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ ὀρόνου αὐτοῦ ὡς ἐγγύησιν, ἐπαναλέγω, τῆς τάξεως, τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς εὐνομίας οὐχὶ μόνον ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀπάσῃ τῇ Ἀνατολῇ. (Χειροκροτήματα).

Ἡ ἐπικρατήσις τοῦτου καὶ μόνου τοῦ κατορθώματος διὰ τε ἡμᾶς καὶ τὴν Ἀνατολὴν ὅλην εἶναι ἄρα γε λόγος, ἵνα κατὰ τὴν τελευταίαν τῆς στιγμῆς ἀρνηθῶσιν εἰς ἡμᾶς τοὺς προαιωνίους τίτλους, ἀμφισβητήσωσι τὴν ἱστορίαν ἡμῶν, τὴν ἐνότητά τῆς Φυλῆς ἡμῶν;

Πρέπει ἄρα γε νὰ τιμωρηθῶμεν διότι τοιαύτην καὶ τηλικαύτην ὑπηρεσίαν προσηγάμεν εἰς τὴν πολιτισμὸν καὶ εἰς τὰς ἐλευθερίας τῶν λαῶν, εἰς τὴν τάξιν ἐν τε τῇ Δύσει καὶ τῇ Ἀνατολῇ;

Ἰδοὺ θέμα, κύριοι, εἰς ὃ ἐγὼ ἀποδίδω μερίστην σημασίαν, διότι δὲν εἶναι θέμα ἐγωιστικόν, δὲν εἶναι θέμα ἀφορῶν τὰ στενὰ ὅρια τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους· εἶναι θέμα ἀφορῶν τὸν Κόσμον ὅλον, εἶναι θέμα ἀφορῶν τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν εὐνομίαν τῶν λαῶν.

Ἐὰν εἶχον φωνὴν μεγάλην καὶ φωνὴν κύρους, ἤθελον εἶπει πρὸς τοὺς ἡγουμένους σήμερον τῶν πραγμάτων τοῦ Κόσμου: Παγιώσατε τὴν εἰρήνην, τὴν εἰρήνην τὴν κινδυνεύουσαν, ἐὰν θέλωμεν νὰ ὦμεν εἰλικρινεῖς, τὴν κινδυνεύουσαν ὡς σκάφος, ὅπερ ἔχει, ἐκ τῆς τρικυμίας ἣν ὑπέστη, πολλὰς ὑπὰς. Νομίζομεν, ὅτι αἱ ὑπαὶ αὗται ἐφράχθησαν, ἀλλ' ἢ δὲν ἐφράχθησαν, ἢ ἐφράχθησαν κακῶς. Ἐὰν εἶχον φωνὴν μεγάλην καὶ κύρος ἔχουσαν, ἤθελον εἶπει εἰς τοὺς ἡγουμένους σήμερον τῆς Εὐρώπης: Εὐρύνατε τὰ ὅρια τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἰσχυροποιήσατε αὐτόν, ἐὰν θέλητε νὰ ἔχητε προπύργιον ἐν τῇ Ἀνατολῇ, προπύργιον ἰσχυρὸν, προπύργιον ἀκαμάτον, προπύργιον μετὰ παραδόσεων ἱστορικῶν, προπύργιον κατὰ τοῦ Σλαυισμοῦ. Ἡθελον εἶπει πρὸς αὐτούς: Δημιουργήσατε Μεγάλῃν Ἑλλάδα, ὡς ἤθελεν αὐτὴν ὁ Μέττερνιχ, δημιουργήσατε Μεγάλῃν Ἑλλάδα οὐχὶ χάριν τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ χάριν ὑμῶν αὐτῶν.

Δὲν ἐμιλῶ, κύριοι, περὶ τῆς Ἀγγλίας, περὶ τῆς Ἀγ-

γλίας τοῦ Γεωργίου Κάνιγγος, τοῦ Γιάδστονως καὶ τοῦ Λόυδ. Τζώρτζι. Ἑλλὰς Μεγάλῃ, Ἑλλὰς ἰσχυρὰ θέλει εἶσθαι ὁ Αἰὼλος, ὁ μέλλων νὰ ἐμφυσήσῃ εἰς τὴν Ἀνατολὴν τὴν εἰρήνην, τὴν εὐνομίαν, τὰ φῶτα, τὸν πολιτισμὸν, τὴν χριστιανισμὸν, ὑπὸ τὴν εὐρυτάτην ἐννοίαν αὐτῆς.

Ἑλλὰς τὴν μεγάλην, ἃς μὴ εἶπω μικρά, ἀλλὰ μετρία ἤθελεν εἶσθαι τι ἀτελὲς καὶ δι' ἡμᾶς καὶ δι' ὑμᾶς.

Εἶναι καιρὸς, κύριοι, νὰ ἐπουλωθῶσιν αἱ μεγάλαι πληγαί, ἃς ὁ μακρὸς αὐτὸς πόλεμος ἐπὶνεγκε κατὰ τῶν λαῶν. Εἶναι ἀνάγκη οἱ λαοὶ νὰ ἡσυχάσωσι καὶ νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὰ εἰρηνικὰ ἔργα αὐτῶν. Ἀλλὰ διὰ τῆς δημιουργηθείσης, κύριοι, καταστάσεως ἐπιτρέψατέ μοι νὰ φρονῶ ὅτι δὲν λυεταὶ ριζικῶς τὸ ζήτημα, ὅτι δὲν θέλει παρέλθῃ πολὺς χρόνος, καὶ θέλει ἀρκέσει νὰ ριφθῇ σπινθὴρ, ἵνα πυρποληθῇ ἐκ νέου οὐχὶ ἡ χώρα ἡμῶν μόνον καὶ ἡ Ἀνατολή, ἀλλὰ καὶ ὁ Κόσμος σύμπας καὶ αὐτὸς ὁ πολιτισμὸς. (Χειροκροτήματα).

Γ. Μπερδούσιος (Πληρεξούσιος Κοζάνης). Συμπληροῦνται, ἀξιότιμοι κύριοι συνάδελφοι, δύο καὶ ἥμισυ ἔτη ἀφ' ὅτου ἐγένετο ἡ ἀνακωχή, ἀφ' ὅτου ἐταρματίσθη οὐσιαστικῶς ὁ παγκόσμιος πόλεμος, καὶ εὐρισκόμεθα ἀκόμη εἰς μίαν περίοδον δυστυχῶς μεταβατικῇ, κατὰ τὴν ἑποίαν ὅλοι αἱ συνθήκαι, αἱ ὅσαι ὑπεγράφησαν ἐν τῷ μεταξὺ, μένουσιν ἀνεκτέλεστοι καὶ τοιαυτοτρόπως ἡ ἀγωνία ἡ ὅσα ἐκράτησεν εἰς τὸν κόσμον ὀλόκληρον κατὰ τὰ τέσσαρα πολεμικὰ ἔτη παρατείνεται καὶ μέχρι σήμερον.

Μία ἐκ τῶν συνθηκῶν αὐτῶν, ἡ ἀμεσώτατα ἐνδιαφέρουσα τὸν Ἑλληνισμόν, εἶναι ἡ συνθήκη τῶν Σεβρών, ἡ τελευταία τῶν ἄλλων ὑπογραφεῖσα. Ἡ συνθήκη τῶν Σεβρῶν ἐθεωρήθη καὶ κατὰ τὴν ὑπογραφὴν της καὶ κατὰ τὴν πρὸ δύο ἐβδομάδων γενομένην ἐνταῦθα συζήτησιν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς μεταβάσεως εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τοῦ Λονδίνου τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἑθνικῆς Συνλεύσεως, ἐθεωρήθη, λέγω, ὡς τὸ ἔσχατον ὅριον τῶν διεκδικήσεων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀντιπροσωπεύουσα τὰς ἀποφάσεις, τὰς ὁποίας ἡδυνήθησαν αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν λοιπῶν παραγόντων τῶν λαβόντων μέρος εἰς τὸν μεγάλον πόλεμον, νὰ θέσωσιν ὡς προσωρινὸν τέρμα τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος. Τὸ περιεχόμενον τῆς συνθήκης αὐτῆς εἶναι τοιοῦτον ὥστε νὰ προκαλέσῃ εὐρυτάτην συζήτησιν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, ἡ ὅσα ὁ ἀπρεπὲς ἴσως καὶ νὰ ἔχη γίνεαι μέχρι τοῦδε, κατατιθεμένης τῆς συνθήκης ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν ἡμῶν, ἀλλ' ἐμεσολάβησαν γεγονότα ἐνεκα τῶν ἑποίων ἐπεβραδύνθη ἡ κατάθεσις της καὶ εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μὴ ὁμιλήσωμεν ἀκόμη ἐπὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς. Ἀλλὰ δὲν

δυνάμεθα νὰ μὴ διακηρύξωμεν ὅτι ἡ συνθήκη αὕτη δὲν ἀνταποκρίνεται ὄχι μόνον εἰς τὰς θυσίας καὶ εἰς τὰς προσδοκίας καὶ τὰ ἐθνικὰ καὶ γεωγραφικὰ δίκαια τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀλλ' ἀκόμη καὶ πρὸς τὴν κατόπιν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου δημιουργηθεῖσαν ἐν τῇ Ἀνατολῇ κατάστασιν πραγμάτων. Δὲν εἶναι πρᾶγμα προωρισμένον νὰ μείνῃ διὰ πολὺν καιρὸν ὡς συμβαίνει μεταξύ ἄλλων ἐμπολέμων Κρατῶν, τὰ ὅποια κατόπιν μακρᾶς αἱματοχυσίας ἀποφασίζουν τελευτὰ νὰ θέσωσι τέρμα εἰς αὐτὴν καὶ νὰ εἰρηνεύσωσιν. Εἰς τὴν συνθήκην αὐτὴν φέρεται τὴν ὑπογραφήν της μεταξύ τῶν ἄλλων Κρατῶν καὶ ἡ Τουρκία. Ἀπὸ τὴν συνθήκην ὅμως αὐτὴν λείπει ἀκριβῶς ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων, ἐφ' ὅσον θὰ ὑπολογίσωμεν μόνον ἡμᾶς καὶ τὴν Τουρκίαν ὡς ἐνδιαφερομένους διὰ τὴν συνθήκην καὶ τοὺς ἄλλους ὡς ἀπλοῦς διαιτητάς, διότι σήμερον Τουρκία, ἐν τῇ κρατικῇ ἐννοίᾳ καὶ σημασίᾳ τῆς λέξεως δὲν ὑφίσταται. Αὕτη εἶναι ἡ οὐσιώδης ἑλλειψιότης συνθήκης τῶν Σεβρῶν ἀπὸ ἀπόψεως πραγματικῆς. Ἀλλὰ περισσοτέρας λεπτομερείας ἐπὶ τοῦ προκειμένου βεβαίως θ' ἀναπτύξωμεν, ὅταν θὰ κατατεθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τὸ κείμενον τῆς συνθήκης καὶ θὰ διεξαχθῇ πρὸ τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως ἡ σχετικὴ συζήτησις.

Κατόπιν ἑξ μηνῶν καὶ πλέον ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συνθήκης αὐτῆς προσκαλεῖται ἡ Ἑλλάς, ὡς καὶ ἡ Τουρκία, εἰς Λονδίνον, ἵνα λάβωσι μέρος εἰς Συνδιάσκεψιν, ἡ ὅποια ὡς κύριον θέμα ἔχει τὸν διακανονισμόν τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος.

Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου, καθ' ἣν ἡ Ἑλλάς, ὡς Κράτος, καλεῖται εἰς Εὐρωπαϊκὸν συνέδριον διὰ νὰ λάβῃ μέρος εἰς συζήτησιν ἐπὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος. Ἐτέθη δ' ὡς βάσις τοῦ διακανονισμοῦ αὐτοῦ τοῦ ζητήματος τὸ γεγονός ὅτι ὑπάρχει ἡ συνθήκη τῶν Σεβρῶν, τὴν ὅποιαν βεβαίως αἱ ὑπογράψασαι αὐτὴν Δυνάμεις ὀφείλουσαν πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ σεβασθῶσι.

Συμβαίνουν ὅμως μερικὰ πράγματα, ἀξιότιμοι συνάδελφοι, τὰ ὅποια ἀναγκάζουσι τὸ δίκαιον νὰ μὴ ἀποβλέπῃ μετὰ τῆς αὐτῆς αὐστηρότητος πρὸς τὰ ἀπλὰ ἄτομα καὶ πρὸς τὰς ἑμάδας. Ἄν ἐπρόκειτο νὰ μὴ εἴχομεν ὑπογεγραμμένους τὰς Κυβερνήσεις Γαλλίας, Ἀγγλίας καὶ Ἰταλίας εἰς τὴν συνθήκην τῶν Σεβρῶν, ἀλλὰ νὰ εἴχομεν ὑπογεγραμμένους τρεῖς πολίτας οἰοῦντες Κράτους καὶ ἑθνοῦς, ἢ πέντε ἢ δέκα, τί θὰ ἐλέγομεν δι' αὐτοὺς τοὺς ἀπλοῦς πολίτας αἰροντας ἐξ ἑαυτῶν τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως τιμήσωσι τὴν ὑπογραφήν των; Δυστυχῶς, ἐπαναλαμβάνω καὶ πάλιν, δὲν δύναται νὰ τεθῇ τὸ αὐτὸ μέτρον ἐκτιμῆσως ἀπέναντι

ἀτόμων καὶ ἀπέναντι ἱμάδων, πρὸ πάντων, ὅταν ἔχῃ κανεὶς ἀπέναντί του Κράτη τόσον μεγάλα, ἰσχυρά, ἐνδοξά, πρὸς τὰ ὅποια συγκρινόμενα ἄλλα Κράτη εὐρίσκονται καὶ ὑποδεέστερα ἀριθμητικῶς καὶ ἐνεκα ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν λόγων τρέφοντα πλείστας ἀφορμὰς εὐγνωμοσύνης.

Ἐχομεν ὅμως ὑποχρέωσιν ἀπέναντι ἀκριβῶς τῶν μεγάλων αὐτῶν λαῶν, ἐν ὀνόματι τῶν ἰσχυρῶν οἱ κυβερνῶντες αὐτοὺς ἔθεσαν τὰς ὑπογραφὰς των κάτωθι τοῦ ἐγγράφου ἐκείνου, νὰ διαμαρτυρηθῶμεν διὰ τὴν παράβασιν ταύτην καὶ νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ὅλων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι κυβερνῶσι λαοὺς ἐλευθέρους ἐπὶ τῇ βάσει συνταγματικῶν πολιτευμάτων καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας. Εἰμαι πεπεισμένος καὶ νομίζω ὅτι οὐδεμίαν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία ἐπὶ τοῦτου, ὅτι ὅλοι οἱ μεγάλοι λαοί, ἐν ὀνόματι τῶν ὁποίων ἐγένετο αὕτη ἡ σύμβασις, δὲν δύνανται παρὰ νὰ ὑποχρεώσωσι τὰς Κυβερνήσεις των, ἵνα τηρήσωσι τὸν λόγον, τὸν ὅποιον ἔδωκαν, καὶ τιμήσωσι τὴν ὑπογραφήν, τὴν ὅποιαν ἔθηκαν. Κατόπιν τῆς γενικῆς αὐτῆς παρατηρήσεως ἀγεται τις εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διερωτησῇ ἑαυτὸν πῶς ἔλαβον αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν, τὴν ὅποιαν ἔκαινοποιήσαν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν αἱ τρεῖς Δυνάμεις ὡς ἀπόρροια τῆς Συνδιασκέψεως τοῦ Λονδίνου, καὶ ποῖος χαρακτηρισμὸς ὀφείλει νὰ δοθῇ εἰς τὴν πρότασιν ταύτην. Διὰ νὰ μὴ φανῶ ἀνευλαβὴς θέτων ζήτημα λογικῆς καὶ ζήτημα τιμῆς, ἀναγκάζομαι νὰ λάβω τὴν πλέον ἐλαφρὰν περίπτωσιν καὶ νὰ παραδεχθῶ ὅτι ἡ πρότασις αὕτη, ἂν ὄχι ἄλλο τι, τοῦλάχιστον στερεῖται σοβαρότητος. Ἐγὼ τοῦλάχιστον ἀτομικῶς δὲν δύναμαι νὰ θεωρήσω ὅτι ἡ πρότασις αὕτη τίθεται σοβαρῶς ἐκ μέρους αὐτῶν τῶν ἰδίων Κυβερνήσεων, αἱ ὅποιαι ἡγωνίσθησαν διὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς Συνδιασκέψεως τοῦ Λονδίνου.

Ἡ τακτοποίησις τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος συνδέεται βεβαίως πρὸς τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς θυσίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἑθνοῦς, ἀλλ' εἶναι καὶ ἀντικείμενον γενικωτέρας διεθνούς πολιτικῆς τακτοποιήσεως, εἰς τὴν ὅποιαν δὲν ἔχουσι τὸν λόγον ἀπλῶς καὶ μόνον αἱ ἀπαράγραπτοι ἐθνικαὶ διεκδικήσεις τῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ αἱ ἀπ' αἰώνων προσπάθειαι καὶ αἱ τελευταῖαι τοῦ ἔθνους Ἑλληνισμοῦ καὶ αἱ σημεριναὶ ἀκόμη θυσίαι τῶν κατοίκων τῶν χωρῶν αὐτῶν, ἀλλ' ἔχουσι τὸν λόγον καὶ αἱ τακτοποιήσεις τῶν διεθνῶν ζητημάτων, τὰ ὅποια παρουσιάζονται τοιαῦτα ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὥστε, καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχεν Ἑλλάς οἷα εἶναι σήμερον, ἔπρεπε νὰ δημιουργηθῇ διὰ τὴν ἀναπλήρωσιν τὸ μέγα κενόν, τὸ ὅποιον παρήχθη κατόπιν τῆς καταρρεύσεως τῆς Τουρκικῆς Αὐτοκρατορίας. Δὲν εἶναι βεβαίως τῆς παρουσίας ὥρας

θέμα ν' ασχοληθῇ κανεὶς καὶ ν' ἀπασχολήσῃ καὶ τοὺς ἀκούοντας αὐτὸν μὲ τὴν ἀναπαράστασιν ὅλων τῶν γενομένων ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῇ, ἀν' ὅχι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἑκατοσταετηρίδος, τὴν ἰποίαν συμπληροῦμεν μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἀπὸ τῆς τελευταίας δωδεκαετίας, κατὰ τὴν ἰποίαν παρήλασε πρὸ ἡμῶν ἡ πλέον τρομακτικὴ ἐξέλιξις γεγονότων, συνεπαγαγούσα τὴν κατάρρευσιν κρατικῆς οἰκοδομῆματος, ὑπερ βεβαίως ἦτο καὶ ἀρχήθεν σαθρόν, ἀλλὰ τὸ ὅποιον ὑπέσκαψαν, ἐργασθέντες ἀδιακώπως πρὸς τοῦτο, ὅλοι οἱ παράγοντες, παθητικοὶ καὶ ἐνεργητικοί, οἱ σχετιζόμενοι πρὸς τὸ θέμα τοῦτο.

Δὲν εἶναι, εἶπον, οὔτε ἡ καιρὸς κατὰλληλος οὔτε τὸ ὅλον θέμα ἀνάλογον πρὸς τὸ συζητούμενον, διὰ ν' ἀναπτύξῃ τις ὅλην αὐτὴν τὴν ἱστορίαν. Καταλήγω ὅμως εἰς τὸ ἐξῆς, διὰ νὰ εἵμεθα ἐν τῇ πραγματικότητι. Τί προτείνεται πρὸς ἡμᾶς ἐκ μέρους τῶν Μεγάλων Δυνάμεων; Προτείνεται νὰ γίνῃ διεθνὴς ἐρευνα τῆς ἐθνολογικῆς συστάσεως τῶν ἐδαφῶν τὰ ὅποια διὰ τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν ἐπεδικάσθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλὰ μήπως εἶναι ἡ πρώτη φορά, ἡ δευτέρα φορά, ἡ δεκάτη φορά, κατὰ τὴν ἰποίαν προκαλοῦσιν ἐρεῦνας ἐθνολογικάς, κλιματολογικάς, γεωγραφικάς καὶ λοιπάς; Ἐγένοντο ἤδη πλεῖσται τοιαῦται ἐρευναι καὶ ἀποτέλεσμα αὐτῶν ὑπῆρξεν ἡ κατακύρωσις τῶν χωρῶν αὐτῶν ἐσχάτως εἰς τὴν Ἑλλάδα. Πρόκειται κυρίως περὶ μιᾶς ἀρχῆς, διὰ τὴν ἰποίαν δὲν δύναμαι παρὰ νὰ διαμαρτυρηθῶ ἐντόνως. Θὰ γίνῃ σύγκρισις μεταξύ τίνων; Μεταξὺ Τούρκων καὶ Ἑλλήνων, μεταξύ Μουσουλμάνων καὶ Χριστιανῶν, διὰ ν' ἀποδειχθῇ ποῦτοι ἐκ τῶν δύο εἶναι περισσότεροι.

Καὶ ἂς υποθέσωμεν πρὸς στιγμὴν, πρᾶγμα ἄλλως ἀνυπαρκτον, ὅτι ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐρεύνης αὐτῆς ἐξάγεται ὅτι εἰς τὴν Θράκην εἶναι 450,000 Μουσουλμάνοι καὶ 350,000 Ἕλληνες καὶ εἰς τὴν Σμύρνην κάτι τι ἀνάλογον. Ποία σκέψις δικαίου καὶ λογικῆς δύναται ν' ἀποδώσῃ ἰστορίαν μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν στοιχείων; Πῶς δύναται διὰ τοιοῦτου τρόπου νὰ κανονισθῇ ἡ τύχη τῶν ἀπὸ τοσούτων αἰώνων ὑπὸ τὸ βάρος τοιαύτης δουλείας τοσαῦτα δεινὰ ὑποστάντων χριστιανικῶν λαῶν; Πῶς εἶναι δυνατόν οἱ ἀπὸ τριάκοντα αἰώνων διαρκῶς κατοικοῦντες τὰς χώρας αὐτάς γηγενεῖς νὰ κριθῶσιν ἰμότιμοι πρὸς τοὺς ἐπῆλυδας, οἱ ἵποιοι ὠρμήθησαν ὡς κατακτηταὶ ἀπὸ τὰ ἐνδότερα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, κατέκλυσαν τὴν Ἰωνίαν, ἀπεβιάσθησαν κατόπιν εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἀκτὴν, ἐγκαθιδρύθησαν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἐπεξετάθησαν μέχρι τῶν θυρῶν τῆς Βιέννης; Πῶς εἶναι δυνατόν αὐτοὶ οἱ ἐπῆλυδες κατακτηταί, οἱ

ἵποιοι ὑποκύψαντες εἰς τοὺς νόμους τοὺς ἀδυσωπῆτους τῆς ἀμώπειδος καὶ τῆς παλιρροίας ἤρξαντο ἤδη ἀπὸ πολλοῦ ν' ἀπωθῶνται ἀπὸ τὰ ἐδάφη τὰ ἵποια δὲν ἀνίχουσιν εἰς αὐτούς, νὰ θεωρηθῶσι τώρα ὡς μόνιμοι κάτοικοι καὶ νὰ κριθῶσιν ὡς ἰσότιμοι μετὰ τοὺς προαιωνίους αὐτόχθονας κατοίκους τῶν ἐδαφῶν τούτων. μετὰ αὐτούς, οἱ ἵποιοι ὅχι μόνον ἀπὸ ἀπόψεως ἰθαγενείας καὶ πολιτισμοῦ ἀπέκτειναν ἐπὶ τῶν χωρῶν αὐτῶν δικαίωματα ἀναφαίρετα καὶ ἀναμφισβήτητα, ἀλλὰ καὶ παρουσιάζονται σήμερον ὡς ὁ μόνος ἰσχυρὸς καὶ θετικὸς παράγων πρὸς ἐγκαθίδρυσιν μιᾶς τάξεως εἰς τὴν Ἀνατολήν;

Δι' αὐτὸ ἐπιμένω καὶ πάλιν εἰς τὸν ἀνωτέρω χαρακτηρισμὸν αὐτῆς τῆς πράξεως, αὐτῆς τῆς ἀνακρινώσεως, ἡ ἵποια τοσούτον μᾶς ἐθροῦβησεν, ὡς οὐχὶ σοβαρᾶς. Ἐγὼ σᾶς ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἀνησυχῶ καθόλου ἐκ τῆς τροπῆς τὴν ἵποιν παρούσασιν ἡ Διάσκεψις τοῦ Λονδίνου, καὶ θὰ ἐπεθύμουν νὰ μοὶ ἦτο δυνατόν, ὅπως μεταδώσω καὶ εἰς ὑμᾶς ἀκεραίαν τὴν πεποίθησιν, τὴν ἵποιν τρέφω κατ' ἐμαυτόν, καὶ νὰ σᾶς εἶπω· «Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά». Δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ἀντίληψις αὕτη, τὴν ἵποιν δὲν θεωρῶ καθόλου σοβαράν. Καὶ σταματῶ ἔδω ὡς πρὸς τὸ θέμα τοῦτο. Δὲν ἐπαναλαμβάνω ὅσα περὶ τῶν ἐθνικῶν δικαίων ἐπανέλαβον κατὰ σειρὰν ὅλοι οἱ ἀξιώσιμοι προαλήσαντες· καταλήγω ὅμως εἰς τὴν ἐξῆς σκέψιν. Ὁ Ἑλληνισμός, διὰ συλλαλητηρίων συγκροτηθέντων ἐν τε τῇ πρωτεύουσῃ καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῶν ἵποιν ἡ ἀπήχησις φθάνει διὰ βροχηδὸν ἐρχομένων τηλεγραφημάτων, διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ἀποπείρας αὐτῆς πρὸς ἐπανασυζήτησιν πραγμάτων προαπορασιζόντων. τὰ ὅποια ἐθεώρησε καὶ θεωρεῖ ὡς τὸ ἐλάχιστον ὄριον τῶν ἐθνικῶν αὐτοῦ διεκδικήσεων. Δὲν υποθέτω δ' ὅτι καὶ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις αὕτη, ἡ ἵποια πρόκειται διὰ τοῦ κύρους της νὰ ἐνισχύσῃ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Ἀντιπροσωπείαν τὴν διεξάγουσαν τὰς ἐν Λονδίνῳ διαπραγματεύσεις, πρέπει ν' ἀρκεσθῇ εἰς τὸ νὰ λάβῃ καὶ αὐτὴ μορφὴν καὶ τύπον ἀπλοῦ συλλαλητηρίου. Νομίζω ὅτι ἡ Ἐθνοσυνέλευσις πρέπει ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸ ζήτημα τοῦ τί θὰ γίνῃ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν διὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον λόγον οἱ μεγάλοι Σύμμαχοι, εὐρισκόμενοι ἐν τῇ πλάνῃ, εὐρισκόμενοι ἐν στιγμαῖς ἀδυναμίας πρὸς ὀριστικὴν διευθέτησιν τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος, ἐμμένωσιν εἰς τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν, τὰς ἵποιας ἡμεῖς δὲν ἀποδεχόμεθα καὶ αὐτοὶ δὲν δύνανται νὰ ἐκτελέσωσι. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι τοιοῦτοτρόπως παρατείνεται ἡ ἐκκρεμότης· ἡ παράτασις δὲ τῆς ἐκκρεμότητος ταύτης δὲν εἶναι εὐχάριστος διὰ κανένα, οὔτε καὶ διὰ τὸν Ἑλληνισμόν. Ἐπιβάλλεται ἐπομένως

ή προσπάθεια, όπως τερματίσωμεν πλέον αυτήν την εκκρεμότητα διὰ τῶν ἰδίων ἡμῶν δυνάμεων. Διότι μέχρι τοῦδε εἶχομεν ἐν τῇ ἀποστολῇ ἡμῶν ταύτῃ καὶ συμμαχικὴν ἐντολήν. Ἀφ' ἧς ὅμως στιγμῆς οἱ Σύμμαχοι ἐπιμεινῶσιν εἰς τὴν μηδαμῶς θεωρουμένην ὑπ' ἐμοῦ σοβαρὰν πρότασιν τῶν, ἀφ' οὗτου, λέγω, οἱ Σύμμαχοι ἄρῶσι τὴν ἐντολήν τῶν αὐτῶν καὶ μᾶς ἀφήσωσι μόνους νὰ λύσωμεν τὸ Ἀνατολικὸν πλέον ζήτημα, ἡμεῖς δὲ ἰδίων δυνάμεων πρέπει ν' ἀντιμετωπίσωμεν τὴν νέαν αὐτὴν φάσιν τοῦ ἀγώνος μας.

Ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ὁ προεδρεύων τοῦ Ἑπουργικοῦ Συμβουλίου διὰ γλαφυρωτάτης ἀλλὰ καὶ πραγματικωτάτης ἀπεικονίσεως παρέστησε τὸν στρατιωτικὸν παράγοντα, τὸν δρῶντα ἐν ὀνόματι τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ ἀκμῇ καὶ ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ ὁρμῇ, ὅπως οὐ μόνον ὑπερασπίσῃ τὰ μέχρι τοῦδε κεκτημένα, ἀλλὰ καὶ ἐπεκτείνῃ ἐτι περαιτέρω τὰ ἐθνικὰ ἡμῶν δίκαια. Παράλλῃως πρὸς τὸν παράγοντα αὐτὸν πρέπει ν' ἀπασχολήσῃ ἡμᾶς σοβαρῶς, ἂν ὅχι τὴν ἐσπέραν ταύτην, κατὰ τὴν ὁποίαν παραδικῶς μόνον καὶ ἐγὼ θὰ θίξω τὸ θέμα, ἀλλὰ πάντως λίαν προσεχῶς, πρέπει, λέγω, ν' ἀπασχολήσῃ ἡμᾶς τὸ ζήτημα τῆς οἰκονομικῆς αὐταρκείας.

Εἶναι ἀπαραίτητος ἀνάγκη, κύριοι, ἵνα ἐξεύρωμεν ἐξ ἑαυτῶν πλέον τοὺς ἀπαραίτητους πόρους ὅχι μόνον διὰ νὰ μὴ ὑποχωρήσωμεν μηδὲ κατὰ ἐν βῆμα ἀπὸ ὅπου σήμερον εὐρισκόμεθα, ἀλλὰ διὰ νὰ εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ προχωρήσωμεν καὶ περαιτέρω, ἕως ἐκεῖ ὅπου θὰ τεθῶσι τὰ φυσικὰ ὅρια τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι σήμερον εἰς τὴν θέσιν τῶν. Τὸ θέμα βεβαίως δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ ἐν παρόδῳ, ὑπάρχει ὅμως μία βάσις, ἡ ἥτις θὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀφετηρία πρὸς δημιουργίαν οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, γινομένης αὐτάρκους καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης, ὡς εἶναι σήμερον αὐτάρκης διπλωματικῶς καὶ στρατιωτικῶς.

Πρέπει νὰ κατορθώσωμεν, ἵνα ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ Κράτους, τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑλλάδος, κλείῃ ἐν ἰσοζυγίῳ. Θὰ ἔχωμεν τόσας δαπάνας διὰ τὸ Κράτος, ὅσας προσόδους θὰ κατορθώσωμεν νὰ δημιουργήσωμεν ἐξ ἰδίων ἡμῶν πόρων. Ὅσον ἀφορᾷ ἔπειτα τὰς ἀνάγκας, τὰς ἁπορίας ἔχομεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν ἐν τῇ Μικρασιατικῇ Ἑλλάδι, ὅτ' ἀναγκασθῶμεν νὰ ἐξεύρωμεν τοὺς πόρους αὐτοὺς ἐκ τοῦ τύπου ἐκείνου ἐν τῷ ὁποίῳ δρᾷ ὁ στρατός μας.

Ἐκ τῆς Συνδιασκέψεως τοῦ Λονδίνου βεβαίως πᾶν ἄλλο περιεμένομεν παρὰ ἀναθεώρησιν τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐθεώρησεν αὐτὴν ὡς τὸ ἐλάχιστον ὅριον τῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων καὶ ὁ ὁποῖος

μόνον καὶ μόνον ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τὰ συμφέροντα τῶν Μ. Δυνάμεων καὶ πρὸς τὴν ἀνάγκην ἦν πάντες εἶχον τῆς γενικῆς εἰρήνης ἔστερξεν εἰς τὸ περιεχόμενον τῆς Συνθήκης αὐτῆς καὶ ἀφῆκεν ἔξω τόσας καὶ τόσας ἄλλας διεκδικήσεις.

Βεβαίως τὸ ζήτημα τῆς Βορείου Ἑπείρου δὲν εἶναι ἐκ τῶν ὀλιγώτερον ἐνδιαφερόντων τὴν Ἑθνικὴν Συνέλευσιν, καὶ ἂν δὲν ἐγένετο μέχρι τοῦδε ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι εἶχομεν τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἔπρεπε ν' ἀναμεινῶμεν τὰ ἀποτελέσματα τῆς Λονδίνου Συνδιασκέψεως. Δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ μεινῶμεν ἀπαθείς πρὸ τῶν παθημάτων, τῶν βιαιοτήτων, τῶν σφαγῶν καὶ τῶν ἄλλων πιέσεων, τὰς ὁποίας ὑφίστανται ἀδελφοὶ τρεῖς ἐλευθερωθέντες δι' ἑλληνικοῦ αἱματος καὶ παρακαλοῦσαντες μάλιστα ἐν τῇ αἰουούσῃ ταύτῃ δι' ἀντιπροσώπων αὐτῶν.

Παρερχόμενος δὲ διὰ βραχείας ἐπισκοπῆσεως τὰς θυσίας, τὰς ὁποίας ὑπέστη ἐκουσίως ὁ Ἑλληνισμὸς διὰ τῶν διαφόρων συνθηκῶν εἰρήνης ἐν Βορείῳ Μακεδονίᾳ καὶ Βορείῳ Θράκῃ, προχωρῶ καὶ φθάνω εἰς τὴν πραγματικὴν πρωτεύουσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τὴν ἀναμένουσαν ἐναγωνίως τὴν ἀποκατάστασιν τῆς. Καὶ ἐκεῖθεν μὲ ἀγχι ἡ φαντασία, ἀλλὰ καὶ ἡ πραγματικότης, εἰς μίαν ἄλλην αἴτησιν ὑποβληθεῖσαν πρὸς τὴν Συνέλευσιν, τῆς ὁποίας τὴν συζήτησιν διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀνεβάλομεν, ἄλλου μεγάλου τμήματος τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀγωνιῶντος, πάσχοντος, σφαζομένου, τοῦ Ἑλληνισμοῦ τοῦ Πόντου. Διὰ τῆς τακτοποιήσεως τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος ἐπρόκειτο ἐπίσης νὰ λυθῇ καὶ τὸ ζήτημα τῶν Δωδεκανήσων, τὰ ὁποῖα δὲν εὐρίσκονται μὲν ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει ἀπέναντι τῶν ἄλλων χειμαζομένων τμημάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ μετ' ἀγωνίας ἀναμένουσι τὴν στιγμήν καθ' ἣν ὁ ἀποτελέσωσι τμήμα ἀδιαίρετον καὶ ἀναφαίρετον τῆς ὅλης Ἑλληνικῆς Πατρίδος.

Δι' ὅλα αὐτὰ τὰ ζητήματα πρέπει νὰ εἴμεθα πάντοτε ἔτοιμοι πρὸς δημιουργίαν πολιτικῆς αὐτάρκους, ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον, ὅχι διότι θὰ λείψῃ ἡ εὐμένεια ἡ τοῦλάχιστον ἡ εὐμενὴς ἀδιαφορία τῶν μεγάλων Συμμάχων, ἀλλὰ διότι πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν δικαίαν τῶν στενοχωρίαν, τὰς γνωστὰς οἰκονομικὰς τῶν ἐλλείψεις, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἴσως καὶ ἀποδυσπετοῦσιν εἰς τὴν χορήγησιν ὑλικῶν ἐνισχύσεων τοσοῦτον ἀπαραίτητων διὰ τὴν συνέχισιν τοῦ ἀγώνος, τὸν ὁποῖον καὶ κατ' ἰδικὴν τῶν ἐντολῶν ἀνελάβομεν καὶ τοσοῦτον ἐνδόξως καὶ διὰ τοσοῦτων θυσιῶν διεξάγομεν μέχρι σήμερον. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης θὰ δεῇ ἴσως νὰ ἐπανελέθωμεν τάχιστα ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ νὰ κανονίσωμεν τὴν τηρητέαν παρ' ἡμῶν πολιτικὴν, καὶ θὰ παρακαλέσω τὴν Κυβέρνησιν ἵνα κατόπιν τῆς ὑπωσδῆποτε τακτοποιήσεως

τῆς νέας αὐτῆς περιπετείας προβῇ εἰς τὴν ἐκπόνησιν πλήρους προγράμματος οἰκονομικοῦ, διὰ τοῦ ἑποίου θὰ κατορθώσωμεν ν' ἀντιμετωπίσωμεν τὰς δυσχερείας, τὰς ἑποίας ἐμφανίζει ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ νέα τροπὴ τῶν συζητουμένων ἐθνικῶν δικαίων.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν δύναμαι παρὰ νὰ συνενώσω καὶ ἐγὼ τὰς διαμαρτυρίας μου μετὰ τῶν διαμαρτυριῶν ὅλων τῶν προλαλήσαντων καὶ ὅλων τῶν κατόπιν ἐμοῦ ἐμιλήσαντων συναδέλφων, λέγων μεθ' ὅλων τῶν ἄλλων ὅτι γίνεται μεγάλη ἀδικία εἰς τὸν Ἑλληνισμόν μόνον καὶ μόνον διότι τίθεται ἐν ἰσοτιμίᾳ πρὸς τὸν ἐπιδρομέαν, πρὸς τὸν κατακτητὴν.

Τί θὰ ἔλεγεν ἕκαστος ὅλος ὁ κόσμος, ἂν ἔπρεπε νὰ κριθῇ ἡ τύχη τῆς Ἀρμενίας διὰ συγκρίσεως τοῦ Ἀρμενικοῦ πληθυσμοῦ πρὸς τοὺς Κούρδους, οἱ ἑποιοὶ ἡμπορεῖ νὰ εἶναι πενταπλάσιοι, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν καὶ πόσοι Ἀρμένιοι ἔμειναν ἐν τῇ ζωῇ κατόπιν τόσων καὶ τόσων σφαγῶν; Εἶχον δὲ οἱ κατακτηταὶ ὅλα τὰ μέσα διὰ νὰ ἐλαττώσῃ τοὺς κατακτηθέντας, πλὴν τῶν σφαγῶν, καὶ διὰ τῆς ἐξισλαμίσσεως, τοῦ παιδομαζώματος διὰ τὸν Γενιτσαρισμόν. Δι' αὐτῶν καὶ ἄλλων μέσων ἠΐζησαν τὸν μουσουλμανικὸν πληθυσμόν καὶ ἠλάττωσαν τὸν χριστιανικόν. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ παροραθῶσιν ἡ ἱστορία καὶ τὰ ἐθνικὰ δίκαια καὶ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ σημερινὴ ἐθνολογικὴ ὑπόστασις τῆς Θράκης, ὅπου τόσαι μυριάδες Κιρκασίων ἔχρουσι μεταναστεύει, καθὼς καὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν εἶχον μεταφερθῇ Βόσνιοι καὶ Ἑρζεγοβίνιοι, καὶ εἰς τὴν Κρήτην Βεργάζιοι, διὰ ν' ἀλλοιωῶσιν τὴν ἐθνολογικὴν σύστασιν τῶν γηγενῶν κατοίκων τῶν ἐλληνικωτάτων αὐτῶν χωρῶν;

Τοιαύτην ἀδικίαν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μᾶς κάμωσιν ἄνθρωποι θέλοντες νὰ λέγονται Κριταὶ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ δι' αὐτὸ καταλήγω καὶ πάλιν θέλω νὰ ἐμβάλω εἰς ὑμᾶς τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ νέα περιπέτεια δὲν πρέπει νὰ μᾶς θορυβήσῃ πολὺ, διότι οἱ ὑποβαλόντες τὴν πρότασιν, ἡ ἑποία προήλθεν ἐκ τῆς στενοχωρίας, εἰς ἣν εὐρέθησαν λόγῳ τῶν συγκρουομένων συμφερόντων καὶ οἰκονομικῶν ἀντιζηλιῶν, ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι, κατόπιν καὶ τῶν ἐντεῦθεν διαμαρτυριῶν, θὰ συναισθανθῶσι περισσότερον τὴν μὴ σοβαρότητα αὐτῆς καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν θὰ τὴν ἄρῳσιν ὡς ἄδικον, ἀνεφάρμοστον καὶ ἀνεκτέλεστον.

Ἀλλὰ βεβαίως αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν δύνανται νὰ παραταθῶσιν ἐπ' ἄπειρον. Ὅλοι οἱ λαοὶ ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ζήσωσιν ἐλεύθεροι ἐπὶ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ὥπως δικαιωθῶσιν αἱ βλέψεις, αἱ θυσίαι, αἱ ἀνάγκαι τῆς ἰσορροπίας ἐν τῇ Βαλκανικῇ καὶ τῆς εἰρηνεύσεως ἐν Ἀνατολῇ καὶ δὲν δύ-

ναται νὰ παραταθῇ πολὺ αὐτὴ ἡ ἐκκρεμότης ἀνευ κινδύνου καὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων Δυνάμεων, αἱ ἑποιαὶ ἤθελον τυχόν ἐμμένειν εἰς τοιαύτην οὐδόλως σοβαρὴν ἀπόφασιν.

Τὸ μεγαλύτερον γεγονός τὸ ἑποῖον ἐπῆλθε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη δὲν εἶναι ὁ μέγας παγκόσμιος πόλεμος, ἀλλ' εἶναι ἡ μεταστροφή, ἡ ἑποία παρετηρήθη παρ' ὅλων ὑμῶν βεβαίως, ἡ μεταστροφή, ἡ ἑποία ἐγένετο ὅχι διαρκούντος τοῦ πολέμου οὔτε κατὰ τὴν σύναψιν τῆς ἀναχωρήσεως, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀναχωρῆσιν, ἡ μεταστροφή τῆς ἀγγλικῆς πολιτικῆς ἀντιλήψεως ὡς πρὸς τὸ μὴ βιώσιμον τῆς Τουρκικῆς Αὐτοκρατορίας. Ἀφ' οὗ δ' ἡγωνίσθημεν διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς μεγάλης αὐτῆς μεταστροφῆς ἐπὶ τόσον χρόνον, δὲν πρέπει νὰ δειλιάσωμεν τώρα, ἀλλὰ μόνον νὰ παρασκευάζωμεθα, ὥπως ἀντιμετωπίσωμεν τὴν παρουσιαζομένην νέαν κατάστασιν δι' ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύτερας αὐταρκειας, κυρίως οἰκονομικῆς, διότι τὴν ἄλλην, τὴν στρατιωτικὴν, αὐτάρκειαν τὴν ἔχομεν, καὶ τὴν ἔχομεν μὲ τὸ περιπλέον.

Α. Σουλιάτης Νικολαΐδης (Πληρεξούσιος Θεσσαλονίκης). Συμφωνῶ καὶ ἐγὼ, κύριοι πληρεξούσιοι, ὅτι δὲν πρόκειται σήμερον νὰ ἐλέγξωμεν τὴν Κυβέρνησιν ἢ νὰ συζητήσωμεν περὶ τῆς μελλούσης πορείας τοῦ Ἑθνικοῦ. Πρόκειται ἡ Ἑθνοσυνέλευσις νὰ ἐνισχύσῃ σήμερον τὴν Κυβέρνησιν αἰσθανομένην κατόπιν τῶν τελευταίων ἐκ Λονδίνου εἰδήσεων ὅτι ἔχει ἀνάγκην τῆς ἐνισχύσεως αὐτῆς.

Μετ' ἐνθουσιασμοῦ θὰ πράξῃ τοῦτο ἡ Ἑθνοσυνέλευσις συμφωνοῦσα ἄλλως τε ἀνεξαρτήτως κόμματος, ὅτι ἡ Ἑλλάς δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὴν πρότασιν περὶ ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς.

Μόνον, ἐκτὸς τῆς ἀρνίσεως ταύτης, ἐγὼ νομίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει ἀπαντῶσα εἰς τὴν πρότασιν τῆς Διασκέψεως νὰ προσέσῃ, ὅτι ἀντὶ τῶν τόσων θυσιῶν μας ζητοῦμεν ἢ νὰ ἐπικρατήσωσι περὶ Θράκης καὶ Σμύρνης οἱ περὶ Ἀλσατίας ἐπεκράτησαν ἀντιλήψεις, ἢ τοῦλάχιστον ν' ἀφεθῶμεν νὰ κανονίσωμεν τὸ ζήτημα μόνον μας μετὰ τῶν Τούρκων, ὡς προκειμένου περὶ τῶν Δωδεκανήσων ἀφέθημεν μόνον ἔναντι τῶν Ἰταλῶν.

Οἱ Ἕλληνες δὲν ἀποβλέπουσιν εἰς κατακτήσεις. Ἐχομεν συνείδησιν τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἐπιθυμοῦμεν εὐκρινῶς καλύτερον μέλλον δι' ὅλους τοὺς λαοὺς αὐτῆς. Ἄν ἀφεθῶμεν μόνον μας μετὰ τῶν Τούρκων, θὰ εὐρωμεν, μετὰ ἢ ἀνευ πολέμου, τὸν ταχύτερον καὶ δικαιότερον τρόπον εἰρηνεύσεως τῆς Ἀνατολῆς. Ἀρκεῖ νὰ μὴ ἀποθρασύνωνται οἱ Νεότουρκοι διὰ προτάσεων ἀναθεωρήσεως στατιστικῶν καὶ νὰ μὴ παρεβάλλωνται ἔξωθεν ἐμπόδια εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ.

Γ. Ἐξηντάρης (Πληρεξούσιος Καλλιπόλεως).

Καθ' ἣν στιγμὴν πληροφορίαί ἐκ Λονδίνου μᾶς ἤρχοντο ἀλλεπάλληλοι, παρέχουσαι τὴν βάσιμον ἐλπίδα, ὅτι πᾶς κίνδυνος ἀναθεωρήσεως τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν θὰ παρήρχeto ὀριστικῶς, αἰφνης, ἐνῶ κατελαμβανόμεθα ἀπὸ μεγάλης αἰσιοδοξίας, ἔπescen ἐν μέσῳ ἡμῶν ἡ θλιπερὰ εἰδήσις περὶ τῆς ληθεύσεως ὑπὸ τῆς Συνδιασκέψεως ἀποφάσεως, ὅπως προτείνῃ εἰς τοὺς Ἑλληνας καὶ Τούρκους ἀντιπροσώπους τὴν παραδοχὴν Ἐπιτροπῆς, ἣτις μεταβαίνουσα εἰς τὴν Θράκην καὶ τὴν Σμύρνην νὰ προβῇ εἰς ἐπιτόπιον ἔρευναν πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς καταστάσεως. Ἡ εἰδήσις αὕτη προὔξενησεν ἀλγεινοτάτην ἐντύπωσιν εἰς ὅλον τὸ Ἔθνος. Τί ἄλλο σημαίνει ἡ εἰδήσις αὕτη ἢ ὅτι ἐγεννήθησαν εἰς τὸν νοῦν τῶν πληρεξουσίων ἐν τῇ Διασκέψει δισταγμοὶ σοβαροὶ περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς διατηρήσεως τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν; Τί ἄλλο σημαίνει ἡ πρότασις περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῆς ἢ ἐπιδιώξιν συμβιβασμοῦ τῶν ἐλληνικῶν ἀξιώσεων πρὸς τὰς τουρκικὰς ἀπαιτήσεις, συμβιβασμοῦ ὃ ἵποὺς βεβαίως ἐν τῇ σκέψει τῶν Μεγάλων Δυνάμεων δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ δυνατὸς παρὰ εἰς βάρος τῶν ἐλληνικῶν συμφερόντων;

Καὶ τὸ Ἔθνος διερωτᾶται· διατί ἐπῆλθεν ἡ αἰφνιδία αὕτη μεταβολή;

Πόρισμα ἐνδελεχοῦς μελέτης, καθ' ἣν ἐζητάσθησαν λεπτομερῶς πάντα τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν συζήτησιν τὴν προηγηθεῖσαν τῆς συμβάσεως τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν καὶ πᾶσαι αἱ διατυπωθεῖσαι ἀξιώσεις καὶ ἀπόψεις, ἡ συνθήκη τῶν Σεβρῶν ἀποτελεῖ τὴν ἐπισημοτέραν ἀναγνώρισιν τῶν ἐλληνικῶν δικαίων. Τί συμβαίνει ἄρα γε ὥστε τὰ δίκαια ταῦτα σήμερον νὰ μὴ ἀναγνωρίζωνται τόσον εὐχερῶς καὶ νὰ προκύψωσι παρὰ τῇ Διασκέψει ἀμβολία περὶ τοῦ δικαίου τῆς διὰ τῆς συνθήκης ταύτης δοθείσης λύσεως; Δὲν ἤρχεσαν ἄρα γε αἱ τόσαι θυσίαι, εἰς τὰς ὁποίας ὑπεβλήθη τὸ ἔθνος πρὸς κατίσχυσιν τῶν ἐθνικῶν ἰδεωδῶν τῆς φυλῆς, ἰδεωδῶν ὑψηλῶν, χάριν τῶν ὁποίων αἱ Δυνάμεις κατήλθον εἰς ἀγῶνα ἀπηνῆ, ὅμοιον τοῦ ἰποίου δὲν εἶχεν ἴδει ποτὲ ἡ ἀνθρωπότης; Δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὅψιν τὸ ἐλληνικὸν αἷμα τὸ χυθὲν τόσον ἀφθόνως χάριν τοῦ ὑψίστου ἀγῶνος; Καὶ ἀγνοοῦνται αἱ θυσίαι, εἰς τὰς ὁποίας ἐξακολουθεῖ ἀγογγύστως νὰ ὑποβάλληται ἡ Ἑλλάς, διατηροῦσα μόνον αὕτη ἀκόμη τὴν ἐπιστράτευσιν, ἵνα καὶ τὰ ἴδια αὐτῆς συμφέροντα περιφρουρήσῃ, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐντολοδόχος τῶν Δυνάμεων διατηρήσῃ τὴν εἰρήνην ἐν τῇ Ἀνατολῇ; Πῶς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἕως χθὲς ἐθεωρεῖτο ὀριστικῶς σύμφωνον πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου ἔπαυσεν αἰφνης νὰ θεωρῆται τοιοῦτον σήμερον; Ποῖα εἶναι τὰ νέα ἐπιχειρήματα

τὰ ὁποῖα οἱ Τούρκοι παρέταξαν, ἵνα κλονίσωσι τὴν ἀπόφασιν τῶν Δυνάμεων τὴν ἀποκρυσταλλωθεῖσαν διὰ τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν; Τὸ Ἔθνος διερωτᾶται, ἀπορεῖ, ἀλλ' οὐδὲς δίδει ἐξήγησιν καὶ διὰ τοῦτο ἀνησυχεῖ. Ἀλλὰ, ἂν τοιαύτη εἶναι ἡ ἀνησυχία τοῦ Ἔθνους ὁλοκλήρου, φαντάσθητε, κύριοι ἀντιπρόσωποι, ποῖα πρέπει νὰ εἶναι ἡ φοβερὰ ἀγωνία, ὃ βαθεὺς ψυχικὸς σπαραγμὸς τῶν κατοίκων τῶν μερῶν τῶν ἄρτι ἀπολυτρωθέντων. Τὰ μέρη ταῦτα ἔχουσι μεταβληθῇ εἰς ἐν ἀγανὲς αὐτόχρημα ἐρείπιον. Οἱ κάτοικοι καταδιωθέντες, καταταλαιπωρηθέντες, ἀποδεκατισθέντες εἶχον περιέλθει εἰς ἀληθῆ ἀπόγνωσιν. Ἦρχεσεν ὅμως νὰ λάμψῃ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των τὸ φῶς τῆς ἐλευθερίας, διὰ νὰ σικρήσῃ ἡ καρδία των ἀπὸ ἱερὸν ἐνθουσιασμόν καὶ παρ' ὅλας τὰς στερήσεις, εἰς τὰς ὁποίας εἰσέτι ὑποβάλλονται, νὰ μὴ χάσῃ τὸ παράπαν τὸ θάρρος των, διότι ἦσαν βέβαιοι ὅτι ἀπῆλθον ἀνεπιστρεπτί οἱ χρόνοι τῆς μαύρης δουλείας καὶ ὅτι δὲν ἔτι ἦτο πλέον δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ κίνδυνος νὰ ζήσωσιν ἐκ νέου ὡς ἀνδράποδα. Τί ὅμως θέλετε νὰ αἰσθανθῶσιν, ἦταν μανθάνωσιν ὅτι ἡ ἐλευθερία, ἡ ποθητὴ των ἐλευθερία, ἡ ἐλευθερία διὰ τὴν ὁποίαν ἠγωνίσθησαν, ἔκλαυσαν, ἐθυσιάσθησαν τόσαι γενεαί, ἡ ἐλευθερία διὰ τὴν ὁποίαν ποταμηδὸν ἐχύθη τὸ ἱερώτερον ἐλληνικὸν αἷμα, ἡ ἐλευθερία αὕτη μάλιστα προσμειδιάσασα εἰς αὐτοὺς ὑπάρχει φόβος μὴ τυχὸν ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπόν της ἀπ' αὐτῶν;

Φωναί (πανταχόθεν). Οὐδέποτε, οὐδέποτε.

Γ. Ἐξηγτάρης. Διατί δέ; Μήπως ἡ γῆ, τὴν ὁποίαν κατοικοῦσι, δὲν ἦτο ἀνέκαθεν ἐλληνική; Μήπως δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἀπὸ αἰώνων ἐδιδόχθησαν; Μήπως δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἀπὸ αἰώνων ἐδιώχθησαν; Μήπως δὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐσφάγησαν; Τί ἐπραξάν λοιπὸν διὰ νὰ ἐπιστρεφῶνται καὶ πάλιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των τόσον ἀπειλητικοὶ οἱ κίνδυνοι, οἱ ὁποῖοι τοὺς τρομάζουσι; Καὶ τρέμουσιν οἱ κάτοικοι τῆς Θράκης καὶ ἀποροῦσι καὶ ζητοῦσι νὰ μάθωσι καὶ δὲν γνωρίζουσι τί νὰ σκεφθῶσιν. Ἐν ὅμως πρᾶγμα γνωρίζω, ὅτι οὐδεμία δύναμις δύναται νὰ ὑπάρξῃ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ἡ ὁποία νὰ δυνηθῇ ν' ἀποσπάσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῆς Μητρὸς πατρίδος. (Εὖγε, χειροκροτήματα), πρὸς τὴν ὁποίαν ἀνέκαθεν προσέβλεπον μὲ μεγάλην ἀγωνίαν καὶ μετὰ τὴν ὁποίαν πλέον ἀποτελοῦσιν ἐν ἀδιάρρηκτον σῶμα (χειροκροτήματα).

Ἀπέναντι τῶν δημιουργουμένων σήμερον κινδύνων φρονῶ ὅτι ὀφείλει ἡ Συνέλευσις ν' ἀντιμετωπίσῃ τὴν κατάσταση μετὰ ὅλην τὴν ἐνδεικνυομένην ψυχικὴν εὐστάθειαν, ὀφείλει νὰ διαμαρτυρηθῇ μετὰ τὸν ἐντονώτατον τρόπον καὶ

νά διακηρύξῃ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ὅτι οὐδέποτε θὰ ἐπιτρέψῃ νά θιγθῇ μηδὲ κατὰ κεραίαν τὸ διὰ τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν δημιουργηθέν καθεστὼς τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Φωναί. Μάλιστα, μάλιστα.

Γ. Ἑξηντάρης. Ὁφείλει νά δηλώσῃ μὲ τὸν κατηγορηματικώτερον τρόπον, ὅτι ἐξανίσταται ἡ συνείδησις τοῦ Ἑθνους καθ' οἷασδήποτε τροποποιήσεως, καθ' οἷασδήποτε μειώσεως τῶν διὰ τόσων ἀγώνων θριαμβευσάντων ἐλληνικῶν δικαίων. Τὰ δίκαια ταῦτα εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἱερά, διότι ἔχουσιν ὡς βάσιν τὰς ὑψηλὰς ἀρχάς, διὰ τὰς ὁποίας ἀπέθανον ἑκατομμύρια ἀνθρώπων καὶ διότι ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ τιμιώτερον καὶ ἀγνότερον ἐλληνικὸν αἷμα. (Ἐπιδοκιμασίαι).

Πρὸς κατίσχυσιν τῶν δικαίων τούτων τὸ Ἑθνὸς πρὸ οὐδεμιᾶς θὰ ὑποχωρήσῃ θυσίας, διότι τὸ Ἑθνὸς αἰσθάνεται ὅτι σήμερον προβάλλει πρὸ αὐτοῦ ἀδυσώπητον τὸ δίλημμα ὅτι ἢ θὰ παγίωσῃ καὶ στερεοποιήσῃ τὴν ἐκ τῶν τελευταίων παγκοσμίων γεγονότων προκύψασαν κατάστασιν ἢ ἄλλως εἶναι καταδικασμένον νά χρεοκοπήσῃ πολιτικῶς καὶ νά περιέλθῃ εἰς πλήρη καὶ ἐξευτελιστικὴν ἀφάνειαν.

Φωναί. Οὐδέποτε, οὐδέποτε.

Γ. Ἑξηντάρης. Εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις οἷα—δήποτε ὑποχώρησις θὰ ἦτο ἐνδεικτικὴ ἐκ μέρους ἡμῶν ἀδυναμίας καὶ θὰ συνεπήγετο ἀσφαλῶς φοβερὰς διὰ τὸ μέλλον τῆς φυλῆς συνεπίας. Τοιαύτη ἀδυναμία Ἑθνους ὑπερηφάνου, ὅπως τὸ ἰδικόν μας, τοῦ ἰποίου ἡ σφριγγλὴ καὶ ἄλκιμος νεότης κατέπληξε τὸν κόσμον, δὲν εἶναι δυνατὸν νά τῷ συμβῇ ποτε καὶ διὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι καλῶς πράττει ἡ Κυβέρνησις, σκεπτομένη ὅτι δέον ὁ Ἕλλην ἀντιπρόσωπος παρὰ τῇ Διασκέψει τοῦ Λονδίνου νά δηλώσῃ εἰς τοὺς πληρεξούσιους ὅτι παρ' ὅλον τὸν βαθύτατον σεβασμὸν τὸν ἰποῖον αἰσθανόμεθα δι' αὐτοὺς εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποδεχθῶμεν τὴν γενομένην πρότασιν, διότι αὕτη ἀποκρούεται ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως.

Τὸ Ἑθνὸς ἐξεπλήρωσεν ὅλας τοὺς ὑποχρεώσεις καὶ εἶναι ἔτοιμον νά ὑποστῇ καὶ ὅλας τὰς ἀπαιτούμενας θυσίας πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν δικαίων αὐτοῦ. Δὲν εἶναι δὲ δυνατόν νά παραδεχθῶ ὅτι αἱ Σύμμαχοι Δυνάμεις ἐν τῷ διακρίνοντι αὐτὰς πνεύματι δικαιοσύνης εἶναι δυνατόν νά ἐπιμεινώσιν εἰς ἀπόφασιν, ἥτις προϋποθέτει ἐνδεχομένην ἐπάνοδον ἐλευθερωθέντων χριστιανῶν ὑπὸ τὸν εἰδεχθέντα τῶν ζυγῶν. Τοῦτο μετὰ βεβαιότητος ἐλπίζει τὸ Ἑθνὸς καὶ ὅπως εἶναι ἔτοιμον νά ἐκτελέσῃ τὸ καθήκον του ἔχει τὴν ἀπαίτησιν ἵνα καὶ ἡ Συνέλευσις ἐκτελέσῃ τὸ ἰδικόν της. Ἐχει τὴν ἀπαίτησιν ὅπως ἀφήνῃσιν κατὰ μέρος οἰονδί-

ποτε ἄλλον ὑπολογισμόν, ξένον πρὸς τὴν μέριμναν τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος, ἐντείνῃ ὅλας αὐτῆς τὰς δυνάμεις χάριν τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ ὑψίστου τούτου σκοποῦ.

Ἐχει τὴν ἀπαίτησιν ὅπως ἡ Συνέλευσις δώσῃ εἰς τοὺς ἐχθροὺς νά ἐννοήσωσιν ὅτι δὲν ἔχουσι τίποτε ν' ἀναμείνωσιν ἀπὸ ἐσωτερικῶν οἰονδῆποτε σπαραγμῶν, καὶ ὅτι, ὅταν οἱ κίνδυνοι ἐπαπειλῶσι τοσοῦτον μεγάλαι τὴν Πατρίδα, οἱ Ἕλληνες γνωρίζουσι ν' ἀφήνωσι τὰς ἐριδὰς τῶν κατὰ μέρος καὶ νά ἐκτελῶσι τὸ καθήκον των, ὅλον των τὸ καθήκον. Αὐτὸ ἀπαιτεῖ τὸ Ἑθνὸς οὐ μόνον τὸ παλαιὸν καὶ τὸ ἄρτι λυτρωθὲν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀλύτρωτον. Τὸ ἀπαιτεῖ οὐ μόνον διὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἄλλας. (Χειροκροτήματα).

Δαυῖδ Ἀλχανάτης (Πληρεξούσιος Θεσσαλονίκης). Κύριοι πληρεξούσιοι, ὁ ἐβραϊκὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος παρακολουθῶν τὰς περιπετείας τοῦ Ἑθνους ὡς τὰς τῆς ἰδίας αὐτοῦ πατρίδος ἐνοῦται μετ' ἐμοῦ εἰς κοινὴν διαμαρτυρίαν ἐναντίον τοῦ τρόπου διὰ τοῦ ἰποίου ζητοῦνται νά σφαγιασθῶσι δίκαια ἀπ' αἰώνων ἀνεγνωρισμένα καὶ ἀπαράγραπτα. Διὰ τῆς συστάσεως Ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέτασιν τῆς ἐθνολογικῆς συστάσεως τῶν χωρῶν ἐκείνων αἱ ἰποῖαι ἤδη εἶναι ἀνεγνωρισμένοι ὡς ἐλληνικαὶ καὶ δὴ μετὰ τὴν συστηματικὴν καταστροφὴν ὅλων τῶν πληθυσμῶν ἐκείνων τῶν χωρῶν, οἱ ἐβραϊκοὶ πληθυσμοὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ δὴ οἱ νεώτεροι—καὶ εἶμαι εὐτυχῆς διότι ὁμόδοξος συνάδελφος ἐκ τῶν νέων χωρῶν ἐβεβαίωσε τοῦτο—γευθέντες τῆς χαρᾶς τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης τῆς ἐλληνικῆς ἰσοπολιτείας θ' ἀναλογισθῶσι μετὰ φρίκης τὰς συνεπίας πιθανῆς ἐπαναφορᾶς καὶ ἐπαναγωγῆς ὑπὸ τὴν δεσποτειαν δεσποτῶν τοιούτων, οἱ ἰποῖοι ἔγιναν ἐρυθρότεροι ἀφ' ὅτι ἐρυθροὶ ἦσαν μετὰ τὰς σφαγὰς τῆς Παλαιστίνης καὶ τῶν ἱερῶν τόπων τῶν Ἑβραίων, καὶ θὰ ἤθελον νά ἐκφράσωσι τὴν εὐχὴν των πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς, ὅπως ἐν τῇ ρυθμίσει τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου λάβωσιν ὑπ' ὄψιν των τὰ ἀπαράγραπτα καὶ τὰ ἀπ' αἰώνων διὰ σπατάλης κφθόνου αἱματος κτηθέντα ἐθνολογικὰ δίκαια. Ἀλλ' εἶμαι ὑποχρεωμένος—καὶ ὡς ἀξιοματικὸς τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ ἀπὸ δεκαετίας ὑπηρετῶν ἐν τῷ στρατῷ φρονῶ ὅτι ἔχω τὸ δίκαιωμα τοῦτο—νά διακηρύξω ἀπὸ τῆς ἐδρας ταύτης ὅτι ἐφ' ὅσον εἰς καὶ μόνον Ἕλλην ὑπάρχει δυνάμενος νά φέρῃ τὰ ὅπλα του οὐδέποτε θὰ ἐπιτραπῇ τὰ δίκαια ταῦτα νά παραγνωρισθῶσι. (Χειροκροτήματα).

Ν. Κωνσταντόπουλος (Πληρεξούσιος Σαράντα Ἑκκλησιῶν). Κύριοι Πληρεξούσιοι, ἴσως θὰ ἦτο περιττὸς πᾶς πρόσθετος λόγος ἐπὶ τοῦ ζητήματος ὑπερ ἀπασχολεῖ κατὰ

τὴν ἐσπέραν ταύτην τὴν ἐντιμοτάτην Συνέλευσιν, κατόπιν τῆς τόσον εὐρείας ὅσον καὶ πολυμεροῦς ἀναπτύξεως τοῦ ζητήματος τούτου ἐκ μέρους τῶν ἀξιολόγων συναδέλφων.

Ἀλλὰ προκειμένου περὶ ζητήματος τοῦ ὁποῖον θίγει αὐτὴν τὴν ὑπαρξίν μας, αὐτὴν τὴν ὑπόστασίν μας, αὐτὴν τὴν ψυχὴν μας, νομίζω ὅτι οὐδεὶς λόγος θὰ ᾔτο ἄσκοπος, οὐδεμία προσθήκη περιττή.

Διότι κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην εἰκάζεται ὅτι πρόκειται, ἐξ ἐσφαλμένων βέβαια ὑπολογισμῶν, νὰ μᾶς ζητηθῇ παρὰ τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, τί; Οὔτε περισσότερον οὔτε ὀλιγώτερον, νὰ τεθῇ καὶ πάλιν ἐν ἀμφιβολίᾳ ἡ δικαιοσύνη τῆς κυριότητος ἡμῶν ἐπὶ τοῦ πεφλημένου θρακικοῦ ἐδάφους, ἐπὶ τῇ βάσει ἀγνοῶ τίνων μαθηματικῶν ὑπολογισμῶν καὶ τίνων ἀντιλήψεων, τιθεμένων κατὰ μέρος καὶ παραβλεπομένων τῶν τόσων θυσιῶν μας, τῶν τόσων μαρτυριῶν μας, τῶν τόσων συμφορῶν μας. (Χειροκροτήματα).

Ἐπανερχόμεθα λοιπὸν καὶ πάλιν εἰς τὸ ξηρὸν πρόβλημα τῶν ἀριθμῶν, τὸ ὁποῖον θὰ ἔμενεν αἰωνίως ἄλυτον ἐφ' ὅσον ὁ εἶς ἐκ τῶν παραγόντων σφάζει διαρκῶς, ὁ δὲ ἄλλος σφάζεται καὶ ἐλαττοῦται ἀκαταπαύστως. (Χειροκροτήματα).

Εἶναι ἐκτὸς ἀμφιβολίας, ὅτι διὰ τῆς μεθόδου αὐτῆς οὐδέποτε θὰ εὐρίσκομεν λογαριασμούς, ἀν' ὃ γενναῖος ἐλληνικὸς στρατὸς διὰ τοῦ ἐλευθερωτικοῦ ξίφους του δὲν ἤρχετο αὐτὸς νὰ λύσῃ ἅπαξ διὰ παντός, νὰ κόψῃ μᾶλλον, τὸ δύσλυτον αὐτὸ καὶ ἀνιάρων πρόβλημα καὶ νὰ κλείσῃ ἅπαξ διὰ παντός τοὺς περιπλόκους τούτους λογαριασμούς.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν ὑπάρχει πλέον δι' ἡμᾶς ζήτημα θρακικόν, ἢ, καὶ ἀν' ὑπάρχῃ, ὑπάρχει λόγῳ τοῦ γεγονότος, ὅτι πρέπει ὀλοκληρωτικῶς ἡ Θράκη νὰ ἐλευθερωθῇ καὶ ἡ εὐτυχία αὐτῆς νὰ συμπληρωθῇ ἐξ ὀλοκληροῦ.

Ὑστερα ἀπὸ πεντακόσια χρόνια ποὺ ἐτυραννήθημεν καὶ ἐβασανίσθημεν ποθοῦντες, νοσταλγοῦντες, λαχταρίζοντες διαρκῶς τὴν Ἑλλάδα, ὕστερα ἀπὸ τόσα αἵματα καὶ τόσας σφαγὰς, μᾶς ἤξιωσεν ὁ Θεὸς νὰ ἴδωμεν ἐπὶ τέλους ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μάτην ἐπόθησαν δεκαπέντε καὶ πλέον γενεαί. Εἰς ἡμᾶς ἐπεφυλάσσετο κατόπιν ἐξορίας καὶ κακουχιῶν πέντε ἐτῶν τοῦ τελευταίου πολέμου ν' ἀπολαύσωμεν τὴν ὑπερτάτην εὐτυχίαν ποὺ δύναται ν' ἀπολαύσῃ ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς.

Τὰ ὅσα ὑπέστημεν κατὰ τὸ πενταετὲς διάστημα τῶν διωγμῶν καὶ τῆς ἐξορίας μας δὲν λέγονται, δὲν γράφονται, δὲν ἐξιστοροῦνται. Δὲν ὑπάρχει θλίψις, δὲν ὑπάρχει πικρία, δὲν ὑπάρχει συμφορά, τὴν ὁποίαν νὰ μὴ ἡσθάνημεν, τὴν ὁποίαν νὰ μὴ ὑπεφέραμεν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μὴ ὑπεκύψαμεν. Σὰν τὰ σκυλλιά ἐπετάχθημεν μέσα εἰς τοὺς δρόμους

καὶ εἶδομεν τὰς μητέρας μας καὶ τὰς ἀδελφάς μας ν' ἀποθνήσκωσιν ἐκ τῶν στερήσεων καὶ τῶν κακουχιῶν. Καὶ ὁμως δὲν ἐκάμφθημεν.

Καὶ ὅτε ἐφθασε τὸ θεῖον ἄγγελμα τῆς ἐλληνικῆς νίκης ἐτρέξαμεν ὅλοι, κολοβωμένοι συνοδίαι, ἐτρέξαμεν, λέγω, νὰ ἐπανέλθωμεν ἐκεῖ ὅπου ἐγεννήθημεν. Καὶ ὅτε ἐπανήλθομεν, πολλοὶ ἐξ ἡμῶν δὲν ἐπανεύρομεν οὔτε τοὺς τοίχους τῶν οἰκιῶν μας, ὅτε δ' ἐμετρήθημεν, ἔλειπον οἱ ἡμίσεις.

Ἀλλ' εὔρομεν τὴν Ἑλλάδα ἐνθρονισμένην ἐπὶ τῶν ἱερῶν ἐρειπίων τῆς πατρικῆς μας γῆς (ζωνρὰ χειροκροτήματα, εὐγε, εὐγε) καὶ τὰ ἐλληνικά ὅπλα κρεμασμένα ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν ἐστιῶν μας, ὅσαι ὑπελείφθησαν, καταστόλιστα ὑπὸ δαφνῶν καὶ περιλαμπῇ ὑπὸ τῆς ἀθανάτου αἴγλης τῆς νίκης καὶ τοῦ εὐγενοῦς θριάμβου. Καὶ ἡ ἱκανοποίησις αὐτῇ ἐμετρίασε τὴν θλίψιν μας, ἐπούλωσε τὴν πληγὴν μας, ἐκάλυψε τὰς πικρίας μας καὶ τὰς συμφοράς μας. Καὶ εἶδομεν τότε τὰς μητέρας μας καὶ τὰς ἀδελφάς μας νὰ κατασπάζονται κλαίονσαι τὰ χέρια καὶ τὰ ὅπλα τῶν στρατιωτῶν τῆς Ἑλλάδος, εἶδομεν τὰ ἀδελφάκια μας νὰ ρίπτανται εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν ἡρωϊκῶν εὐζάνων μας καὶ ἐν τῇ εὐτυχίᾳ τῶν νὰ εὐχῶνται νὰ γίνωσι καὶ αὐτὰ ὅπως ἐκεῖνοι. (Χειροκροτήματα).

Ἕνας κόσμος ὀλοκληρὸς ἀνέζησεν, ἕνας κόσμος ὀλοκληρὸς ἀνέβλεψεν, ἕνας κόσμος ὀλοκληρὸς ἀνεγεννήθη. Ἀπὸ τοῦ Νέστου καὶ τῆς Ροδόπης μέχρι τοῦ Ἑβρου καὶ τοῦ Ἐργίνου, καὶ ἐκεῖθεν μέχρι τῶν πυκνωμένων βουνῶν τῆς Στράντζας, ὑπόθεν κατοπτεῦνται αἱ ἱεραὶ ἐπάλξεις τῶν τειχῶν τοῦ Βυζαντίου, καὶ ἐπὶ πρόσω, μέχρι τῶν ἀπορρώγων βράχων τοῦ Εὐξείνου, τοῦ προγονικοῦ Εὐξείνου, τοῦ ὁποίου τὰ φουρτουνιασμένα κύματα διαλαλοῦσι τὴν δόξαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῶν προγόνων μας, μία πανταχόθεν ἠκούετο κραυγὴ, ἕνας ἱερὸς ἐπτερυγίζε παλμός, ἐν ἔδονεῖτο αἶσθημα, τὸ Χαῖρε πρὸς τὴν Μητέρα Πατρίδα, τὴν αἰωνίαν, τὴν ἀφθάρτον, τὴν ἀκατάλυτον Ἑλλάδα. (Χειροκροτήματα).

Ποῖος θὰ ἐτόλμα ν' ἀφαιρέσῃ ἐκ τοῦ ἀναγεννηθέντος τούτου λαοῦ τὴν εὐτυχίαν του; Ποία ἀνθρωπίνη δύναμις θὰ ἡσθάνετο ἑαυτὴν τόσον ἰσχυρὰν ὥστε νὰ τολμήσῃ νὰ μᾶς ἐπαναφέρῃ εἰς τὰ παλαιὰ καθεστῶτα, τὰ καθεστῶτα τῶν σφαγῶν καὶ τῶν ἐρημώσεων; Οὐδεμία. Καὶ ἐὰν δὲν ᾔτο ἐπαρκὲς ἡ ἱστορία μας καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς ἀπορρεῦσαντα δίκαιά μας ἐπὶ τῆς εὐλογημένης αὐτῆς γῆς, ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ Ἑλληνικὴ Φυλὴ διὰ πρώτην φοράν λαβοῦσα συνείδησιν ἑαυτῆς ἐνεφανίσθη ἐκεῖ παρὰ τὰς καλλιγράμμους βουνοσειρὰς τῆς Ροδόπης μετὰ τὴν λύραν τῆς ὁρησκείας καὶ τῆς ποιήσεως εἰς τὸ πλευρόν, ἵνα ἐξελιχθῇ καὶ δράσῃ κατόπιν

εἰς τοὺς κλασσικοὺς καὶ Μακεδονικοὺς χρόνους, διὰ τὴν λάμψην ἔπειτα καὶ μεγαλουργήσῃ κατὰ τοὺς μεγάλους χρόνους τῆς μεσαιωνικῆς Ἑλλάδος, καθ' οὗς ἡ Θράκη, τὸ προαύλιον τοῦ Βυζαντίου, ἐχρησίμευσεν ὡς τὸ ἡρωϊκὸν θέατρον τῶν μεγάλων ἀγώνων τῶν Βυζαντινῶν πατέρων μας, καὶ ἐὰν δὲν ἦτο, λέγω, ἐπαρκῆς ἡ μακραίων καὶ φεγγαβολοῦσα αὐτῇ ἱστορία μας διὰ τὴν μᾶς ἐξασφάλισιν ἐπὶ τέλους τῆν ἐλευθερίαν ὑπαρξίν μας, αἱ αἱματηραὶ περιπέτειαι τῆς τελευταίας πενταετίας δὲν εἶναι ἄρα γε ἀρκεταὶ διὰ τὴν μᾶς ἐξασφάλισιν ἐλευθέρου βίου εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Μεγάλης Μητρὸς μας;

Ὅχι· τὸ δίκαιόν μας δὲν στηρίζεται μόνον ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων νόμων τῆς ἱστορίας· εἶναι κάτι περισσότερον, εἶναι ἱερόν, διότι ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν ἱερὰν κολυμβήθραν τοῦ αἵματος.

Ἐγώ, ὁ ἑποῖος ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἐμιλῶ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, κύριοι πληρεξούσιοι, εἰμαι ὁ μόνος ὑπολειφθεὶς ἐκ πενταμελοῦς οἰκογενείας. Οἱ δύο ἀδελφοί μου ἐσφάγησαν καὶ τὰ ἄλλα μέλη τοῦ σπιτιοῦ μας ἀπέθανον ἐκ τῶν στερήσεων καὶ τῶν κακουχιῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐξορίας. Ποῖος θ' ἀποδώσῃ εἰς ἐμὲ τὰ θύματα; Ποῖος θὰ μοῦ ἐπαναφέρῃ τοὺς ἀδελφούς μου; Καὶ ἔπειτα προτείνουν νὰ μετρηθῶμεν καὶ νὰ παραβληθῶμεν ἐθνολογικῶς. Κατὰ ποῖον νόμον, μὲ ποῖον δίκαιον; Πρέπει λοιπόν, διότι ἐγὼ ὑπελείφθην μόνος ἐξ ὀλοκλήρου οἰκογενείας, πρέπει, λέγω, νὰ υποκύψω ἀπέναντι τοῦ ἄλλου ἢ τῶν ἄλλων, Τοῦρκου εἴτε Βουλγάρου, διότι αὐτοὶ ὡς μὴ σφαγέντες ἔτυχον νὰ εἶναι περισσότεροι τοῦ ἑνός; Ὅχι, ἐπαναλαμβάνω χιλιάκις ὅχι. (Χειροκροτήματα).

Ἐὰν πρόκειται ν' ἀναθεωρηθῇ τι ἢ νὰ τροποποιηθῇ, τοῦτο πρέπει νὰ εἶναι ὅχι ὑπὲρ ἐλαττώσεως, ἀλλ' ὑπὲρ αὐξήσεως τῆς εὐτυχίας μας. Διότι ἡ Θράκη δὲν ἀπηλλάγη ἀκόμῃ ἐκ τοῦ ζυγοῦ ὀλοκλήρου, δὲν ἀπηλευθερώθη ἀκόμῃ ὀλοκληρωτικῶς. Στενάζει ἀκόμῃ ἡ πέραν τοῦ Ἑλλήνων χώρα, μένει δούλη ἀκόμῃ ἡ ἀνδροπρεπὴς Στενήμαχος, καταπατεῖται ἀκόμῃ καὶ μολύνεται ἡ ἐρατεινὴ πόλις τοῦ Φιλίππου, ἡ διδύμη αὐτῇ ἀδελφῇ τῆς Ἀδριανουπόλεως, τῆς θελκτικῆς νύμφης τῶν τριδύμων ποταμῶν. Καὶ ἀναμένει τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀπαλλαγῆς τῆς καὶ τῆς ὀριστικῆς τῆς ἀποκαταστάσεως ἡ θρυλικὴ πόλις τῶν ὀνείρων μας, ὅπου εἶναι ἐναποτεθειμένη ἡ ἱερὰ Κιβωτὸς τῶν ἐλπίδων καὶ τῶν ἰδανικῶν τοῦ Γένους μας, ἡ μεγάλη πρωτεύουσα τῆς Φυλῆς μας, ἡ Κωνσταντινούπολις. Ἰδοὺ ποῦ δύνανται νὰ γίνῃ καὶ πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἀναθεώρησις, ἰδοὺ ποῦ πρέπει νὰ ἐπέλθῃ ἡ μεταβολή. Ὅχι, λοιπόν ἀναθεώρησις, ἀλλ' ἐπέκτασις,

ὅχι τροποποιήσις, ἀλλὰ συμπλήρωσις τοῦ ἔργου τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν. (Χειροκροτήματα).

Ὑπὲρ τῆς ἐπεκτάσεως καὶ συμπληρώσεως ταύτης, ὑπὲρ τῆς ὀριστικῆς καὶ ὀλοκληρωτικῆς μας ἀποκαταστάσεως, εἰμεθα πρόθυμοι τὰ πάντα νὰ θυσιάσωμεν καὶ ἐν ἀνάγκῃ καὶ οἱ ἴδιοι νὰ θυσιασθῶμεν. Καὶ μὴ τὴν ἀλήθειαν ἀξιζει κανεὶς ν' ἀποθάνῃ διὰ τὴν Ἑλλάδα. (Ραγδαία χειροκροτήματα, εὖγε, εὖγε).

Φίλιππος Μανουηλίδης (Πληρεξούσιος Παιδευτοῦ). Συνέχεται, κύριοι πληρεξούσιοι, ὑπὸ λύπης καὶ στενοχωρίας καὶ κατεξάνισταται καὶ ἀγανακτεῖ πᾶσα ἑλληνικὴ καρδία διὰ τὰς εἰδήσεις αἰτνες τόσο ἀπροσδοκήτως μᾶς μεταδίδονται τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἀπὸ τὴν Συνδιάσκεψιν τοῦ Λονδίνου. Καὶ ἡ ἐκπλήξις καὶ ἡ ἀνησυχία ὀλοκλήρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶναι τοσοῦτο μεγαλύτερα ὅσον αἱ ταῦτα ἀποφάσεις λαμβάνονται ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων τῶν Μεγάλων καὶ Συμμάχων Δυνάμεων, αἰτνες κατόπιν κολοσσιαίων θυσιῶν κατήγαγον τὸν θρίκμβον τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ δικαίου κατὰ τὴν παγκόσμιον σύρραξιν τοῦ πανευρωπαϊκοῦ πολέμου. Δὲν ἐξηράνθη ἀκόμῃ ἡ μελάνη τῶν ὑπογραφῶν τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν, καθ' ἣν κατόπιν λεπτομεροῦς συζητήσεως καὶ ἐρευνῆς ἀπεδόθη τὸ δίκαιον καὶ ἡ ἐλευθερία εἰς τοὺς ἐπὶ αἰῶνας δεινοπαθήσαντας καὶ ταλαιπωρηθέντας ἑλληνικωτάτους τῆς Θράκης καὶ Μικρᾶς Ἀσίας πληθυσμούς καὶ ἰδοὺ ὅτι αὐτοὶ Δυνάμεις, οἱ αὐτοὶ ὑψηλοὶ Δικασταὶ καὶ Κριταὶ ἐπανέρχονται ἐπὶ ἀποφάσεων εἰς τὰς ὁποίας ἐν τῷ μεταξύ ἐδόθη καὶ τὸ κύριον τοῦ τετελεσμένου.

Καὶ διερωτᾶται πᾶς τις τί ἄρα γε συνέβη ἐν τῷ μεταξύ; Μήπως ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις κληθεῖσα νὰ διαδεχθῇ τὸ καταλυθὲν καθεστὼς ἐλησιμότητος καὶ παραδόσεως καὶ πολιτισμὸν καὶ ἠθέλησε ν' ἀντιγράψῃ τοὺς βαρβάρους καὶ ἐξοντωτικούς συνδυασμούς τοῦ νεοτουρκικοῦ καθεστώτος; Ἡ μήπως οἱ ἀτυχεῖς πρόσφυγες, τὰ εἰς ἐκατοντάδας χιλιάδων ἀνερχόμενα δυστυχῇ αὐτὰ θύματα τῆς νεοτουρκικῆς θηριωδίας, ἐπιστρέψαντες εἰς τὰς πατρίδας καὶ ἐστίας των καὶ ἀντικρύσαντα τὴν τελείαν καὶ φρικώδη καταστροφὴν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συγκρατηθῶσιν, ἀλλ' ἐν εὐλόγῳ ἀγανακτῆσει προέβησαν εἰς ἀντίποινα καὶ ἀντεκδικήσεις; Ὅχι, κύριοι οὔτε τὸ ἐν οὔτε τὸ ἄλλο.

Οἱ ὀρθαὶ καὶ μικρασιατικοὶ πληθυσμοὶ ἐν ἀνεκτικότητι πράγματι εὐχγγελικῇ οὔτε τῶν διαρπαγόντων καὶ κλαπέντων τὴν ἐπιστροφὴν ἐζήτησαν, οὔτε τοὺς κακουργήσαντας ἐτιμώρησαν, ἀλλ' οὔτε καὶ εἰς βίαν ἢ πιέσεις κατήλθον. Ἡ δὲ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐξωθήσασα τὴν

ἀνεκτικότητα καὶ ἐπιείκειάν της μέχρις ὑπερβολῆς ἀφῆκεν ἀνενοχλήτους νὰ περιφέρονται ἀνὰ τὰς θρακικὰς πόλεις τοὺς περιφήμους Μπέδες, τοὺς γνωστοὺς τοῦτοὺς τοῦ Νεοτουρκισμοῦ πράκτορας, καὶ τοὺς ἀφῆκεν ἀνενοχλήτους μέχρι τοιοῦτου σημείου ὥστε καὶ νὰ προκαλῶσι καὶ νὰ ραδιουργῶσι. Καὶ καθ' ἣν στιγμήν οἱ ἔντιμοι τοῦ ληστήρχου τῆς Ἀγκύρας ἀντιπρόσωποι ἐγένετο δεκτὸν νὰ μολύνωσι καὶ βεβηλώσωσι διὰ τῆς προκλητικῆς ἰταμότητος των τὸν ἱερὸν περίβολον τῶν ἀνακτόρων τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου παριστάμεθα πρὸ τοῦ περιέργου θεάματος οἱ κατήγοροι νὰ μεταβάλλωνται εἰς κατηγορουμένους καὶ ἐν μιᾷ στιγμῇ ν' ἀνατρέπωνται ἄρδην πεποιθήσεις καὶ ἀποφάσεις στηριχθεῖσαι ἐπὶ γεγονότων καὶ δεδομένων ἀδικυφλονεικῶν. Καὶ καλούμεθα ἡμεῖς νὰ συγκατατεθῶμεν εἰς συζητήσεις καὶ ἀναβλητικότητας καὶ εἰς τετριπτά διεθνῶν ἐπιτροπῶν μετὰ τὴν πικρὰν τοῦ παρελθόντος πείραν καθ' ἣν στιγμήν τὰ ἐδάφη τῆς Θράκης καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εἶναι νωπὰ ἀκόμη ἀπὸ τοὺς ποταμούς τοῦ ἑλληνικοῦ αἵματος καὶ ἐνῶ ἄλλαι ἑκατοντάδες χιλιάδες ἀλυστῶν τοῦ Πόντου καὶ τῆς λοιπῆς Ἀσίας στένουσι καὶ ἐξοντοῦνται ὑπὸ τὴν πτέρναν τῶν Κεμαλικῶν ὀρδῶν καὶ τῶν ἡρωικῶν παραφυάδων των, ὡς ὁ πολὺς Ὀσμὰν Ἀγᾶς τῆς Κερασσοῦντος. Ἀλλ' ὅχι, κύριοι, μυριάκις ὅχι (χειροκρότηματα). Παρῆλθεν ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν οἱ χριστιανικοὶ λαοὶ σφαζόμενοι καὶ ἐξανδραποδιζόμενοι δὲν εἶχον καὶ τὸ δικαίωμα τῆς διαμαρτυρίας καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ σκερθῶσι καὶ ἀποφασίσωσι περὶ τῆς ἰδίας τύχης των. Οἱ Θράκες καὶ οἱ Μικρασιάται ἔχουσιν ἀκριβῆ συναίσθησιν καὶ τῶν ὑποχρεώσεων ἀλλὰ καὶ τῶν ἀπαργάπτων δικαιωμάτων των. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει παρά μετ' εὐλαβείας ἀλλὰ καὶ ἀποφασιστικότητος ν' ἀπορρίψῃ τὰς τοιαύτας προτάσεις καὶ ἂς βεβαιωθῇ ὅτι θὰ ἔχῃ παρὰ τὸ πλεονέκτημα τῆς ὁλοκληροῦς τὸ ἔθνος ἀδιάσπαστον καὶ συνηνωμένον ἔτοιμον διὰ νέους ἀγῶνας καὶ νέας θυσίας. Καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦτου, τὸ ὅποιον διὰ πρώτην φοράν μετ' εὐλόγου συγκινήσεως ἀλλὰ καὶ ἐθνικῆς ὑπερηφανείας ἀνέρχομαι, ἐπιθυμῶ νὰ διαμαρτυρηθῶ ἐντόνως μετὰ τῶν θρακῶν ἀδελφῶν μου κατὰ πάσης καὶ σχέψεως ἀκόμη πρὸς συζήτησιν τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν. Ἡ Θράκη καὶ ἡ Ἰωνία, ἡ Ἰωνία καὶ ἡ Θράκη εἶναι καὶ θὰ παραμείνωσιν ἑλληνοκαί. Ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι θέλουσι νὰ τὰς ἀποσπᾶσωσιν ἀπὸ τὰς στοργικὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς Πατρίδος καὶ νὰ τὰς ῥίψωσιν εἰς νέους κινδύνους καὶ ἀβεβαιότητας πρέπει νὰ σταθμίσωσι καλῶς τὰς εὐθύνas διὰ τὴν εἰρήνην ὁλοκληροῦς τῆς Ἀνατολῆς καὶ νὰ εἶναι βέβαιοι ὅτι θ' ἀντικρῶσιν.

προτεταμένα καὶ ἀσάλευτα τὰ στήθη ὅχι μόνον τῶν Θρακῶν καὶ Μικρασιατῶν, ἀλλὰ τὰ γενναῖα στήθη ὁλοκληροῦ τοῦ Ἑλληνισμοῦ. (Εὐγε, εὐγε καὶ ζωηρὰ χειροκροτήματα).

Παπαζιὰν Ὁχανὲς Κεβόρκ (Πληρεξούσιος Ραιδεστοῦ). Κύριοι πληρεξούσιοι, ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν Ἀρμενίων τῆς Θράκης ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Συνελεύσει δηλῶ, ὅτι οἱ Ἀρμένιοι, τοὺς ὁποίους κοινοὶ ἀγῶνες σφαγῶν καὶ δρώσεων συνδέουσιν ἀρρήκτως μετὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, διαμαρτύρονται κατὰ τῆς μελετωμένης ἀναθεωρήσεως τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν, ἥτις θέλει εἰσθαι ἐπιβράβευσις τῶν σφαγῶν τούτων καὶ δρώσεων. ἐλπίζουσι δ' ὅτι ἡ παγκόσμιος συνείδησις θὰ πείσῃ τοὺς κραταίους τῆς Γῆς, ὅτι ἡ ἐπαναφορὰ τῆς τουρκικῆς δεσποτείας θ' ἀποτελέσῃ στίγμα τῆς παγκοσμίου ἱστορίας. (Χειροκροτήματα).

Α. Μπακάλμπασης (Πληρεξούσιος Καλλιπόλεως). Τὸ θρακικὸν πρόβλημα, κύριοι, δὲν ἐτέθη ἀνεξάρτητον εἰς τὸ Συνέδριον τῶν Παρισίων κατὰ τὴν Συνθήκην τῶν Σεβρῶν. Ἀπετέλει μέρος ἐτέρου ζητήματος πολὺ σπουδαιότερου, τοῦ ἀπασχολήσαντος τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος. Πρὸ τῶν ἐρευνῶν καὶ τῆς συνειδήσεως ἐκείνων οὔτινες ἐπρόκειτο νὰ κανονίσωσι τὴν τύχην τῆς Ἀνατολῆς ἐτέθη ἡ τύχη ὁλοκληροῦ τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους, εἰς τὴν λύσιν τοῦ ὁποίου ὑπῆρχθη καὶ τὸ πρόβλημα τῆς Θράκης.

Ἡ ἀκριβὴς γνώσις τοῦ Τουρκικοῦ Κράτους, τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ θεσμῶν, τοῦ πνεύματος τὸ ὅποιον τὸ ὀδηγεῖ, ὡς καὶ ἡ βαθεῖα μελέτη τῆς ἱστορίας του πρὸς τὰ ὑποταγέστα κατόπιν αἰωνοβίου πάλης ἔθνη, ἀφ' ἧς ἐποχῆς παρυσιάσθη ὡς Κράτος εἰς τὴν πολιτικὴν κοινίστραν τῆς Ἀνατολῆς, ἐπέβαλον χάριν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ πρὸς κοινωνικὸν συμφέρον καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ Τουρκικοῦ ἔθνους μίαν καὶ μόνην λύσιν : Τὴν ἀπογύμνωσιν τῆς Τουρκίας ἀπὸ παντὸς δικαιώματος κυριαρχίας ἐπὶ τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν.

Δὲν ἦτο δύσκολον ν' ἀποδείξῃ τις τὸ ἀναγκαῖον καὶ δικαίον μὴ λύσεως, ἥτις ἐστηρίζετο εἰς τὴν στοιχειώδη ἀρχὴν τῆς ἀπελευθερώσεως ὑποδούλων λαῶν. Ὁμιλῶν τις περὶ ἄλλης κυριαρχίας θὰ ἦτο εὐκόλον νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸς καὶ νὰ ἐπιδοκιμασθῇ.

Δυστυχῶς δὲμως τὸ ζήτημα καθίστατο δυσχερές, ὅτε ἐπρόκειτο περὶ τοῦ Τουρκικοῦ Κράτους.

Ἡ Εὐρώπη εἶχεν ὀργανώσει κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὰ συμφέροντά της, ὥστε νὰ ἐξαρτήσῃ τὴν παγκόσμιον εἰρήνην ἀπὸ τὴν συγκράτησιν τῶν χριστιανικῶν στοιχείων ὑπὸ

τὸν τουρκικὸν ζυγόν. Πολλοὶ ἐπλησίασαν τὸ Τουρκικὸν Κράτος, εὖρον τοῦτο ἐλκυστικόν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν τοὺς ἡμπότισεν ἀπὸ τοῦ νὰ τὸ κρίνωσι κατὰ τὴν συνείδησίν των καὶ τὴν σημερινὴν κοινωνικὴν ἀντίληψιν.

Τὸ Τουρκικὸν Κράτος ἦτο θεοκρατικόν. Ἦτο ἡ Μουσουλμανικὴ Ἐκκλησία ὠργανωμένη πολιτικῶς, μὲ τὴν πίστιν εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὸ ξίφος εἰς τὰς χεῖρας. Κράτος καὶ Θρησκεία ἀπετέλουν ἐνότητα ἀδιαίρετον εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Ἰσλαμισμού ἢ μᾶλλον τὸ Κράτος δὲν ἦτο εἰμὴ τὸ ὄργανον τῆς Θρησκείας, ἡ ὑποία εἶναι ὁ μοναδικὸς λόγος τοῦ κρατικοῦ ὀργανισμού. Αὐτὸ ὑπῆρξε τὸ δόγμα τὸ ὁποῖον ἀπετέλεσε τὴν βάσιν τῆς τουρκικῆς δυνάμεως. Κατὰ τὴν νικηφόρον προέλασίν του ἀνὰ τὰ ἀσιατικὰ πεδία ὑπέταξε ξένους λαοὺς εἰς αὐτοὺς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἱεροῦ Κορανίου ἢ ἐπέβαλε τὸν βίαιον ἐξισλαμισμόν ἢ τὸν φόρον τοῦ αἵματος, ἐπιτρέπον νὰ ζῶσιν ἐκτὸς τῆς ἰσλαμικῆς κοινωνίας τῆς δρώσης διὰ τοῦ Κράτους.

Ἄν λοιπὸν εἰς τοὺς χριστιανοὺς ἐγένετο ἀνεκτὸν νὰ διατηρήσωσι τὴν πίστιν καὶ τοὺς κοινωνικοὺς τῶν νόμους, οὗτοι οὔτε εἰς τὸ παρελθόν οὔτε δὲ καὶ εἰς τὸ παρὸν ἔσχον ἕτερον δικαίωμα εἰμὴ μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ ζῆν εἰς τὸ περιθώριον τῆς πολιτικῆς ζωῆς τῆς Αὐτοκρατορίας. Τοῦτο δ' ἀποδεικνύει περιτράνως, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο πλεόν περὶ δικαίωματος, ἀλλὰ περὶ ἀπλῆς, ἀπλουστάτης ἀνοχῆς. Ἀνοχὴ ὅμως σημαίνει ἔλλειψιν πάσης ὑποχρέσεως καὶ ἡθικῆς τοιαύτης.

Ἰδού, κύριοι Πληρεξούσιοι, μὲ ποίας ἀρχὰς ἐπεβλήθη ἐπὶ τῶν χριστιανῶν ἡ τουρκικὴ κρατικὴ δύναμις. Καὶ ἤδη ὡς ἐξετάσωμεν τί ἔπραξεν.

Ἐδανείσθη τὴν ἀραβικὴν γλῶσσαν καὶ θρησκείαν, ἀπεμύζησεν ὅτι καλὸν εἶχε τὸ Περσικόν Ἔθνος καὶ ἔφθασεν εἰς Εὐρώπην ἀφ᾽ ἧν οὐσα ὅπισθεν αὐτῆς ἐρείπια καὶ νεκροταφεῖα. Δὲν κατῴρθωσεν ὅμως νὰ μεταβάλῃ τὸν ἐθνολογικὸν χαρακτῆρα τῶν ἐλληνικῶν χωρῶν, αἵτινες ἐσφάδαζον ὑπὸ τὸ πέλμα τῆς δουλείας. Τὸ ὑπόδουλον Ἑλληνικὸν Ἔθνος συγκρατοῦν ἰσχυρὸν τὸ αἶσθημα τῆς ἱεῖρας αὐτοῦ ἀποστολῆς ἐνεχάραττε δι' αἵματος τὸν ἐλληνικὸν χαρακτῆρα τῶν ὑποδούλων χωρῶν.

Ἡ Θράκη, περὶ τοῦ ἐθνολογικοῦ χαρακτῆρος τῆς ὁποίας σήμερον γίνεται λόγος εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τοῦ Λονδίνου, ἐγγραφομένη πάντοτε ὡς ἐγγὺς τοῦ κέντρου εἰς τὸν κατάλογον τοῦ ἐθνικοῦ μαρτυρίου κατῴρθωσε καὶ μέχρι σήμερον ἀκόμη νὰ συγκρατήσῃ τὴν ἐλληνικὴν αὐ-

τῆς ὑπεροχῆς εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τοῦ καθόλου πολιτισμοῦ.

Ἐθνολογικῶς, κοινωνικῶς, πνευματικῶς καὶ οἰκονομικῶς τὸ ἐλληνικὸν στοιχεῖον κατέχει τὰ σκήπτρα, τὰ ὑποία δὲν δύνανται νὰ τῷ ἀρνηθῇ καὶ ἡ μᾶλλον δυσμενὴς στατιστικῇ.

Τὸ τί ὑπέστη πρὸς συγκράτησιν τοῦ ἐθνικοῦ τῆς χαρακτῆρος περιττὸν θεωρῶ ν' ἀναφέρω κατόπιν τῆς εὐγλώττου καὶ συγκινητικῆς ἀναπτύξεως τούτων ὑπὸ τῶν προγενεστέρων ρητόρων.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον θεωρῶ ἐπ' ἀνάγκης νὰ ὑπομνήσω εἶναι ὁ ζῆλος μεθ' οὗ σύμπαν τὸ πανελλήνιον καὶ ἰδιαιτέρως ἡ Θράκη ἐτάχθησαν ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνος πρὸς ἐπικράτησιν τοῦ Δικαίου.

Δὲν ἦσαν Τοῦρκοι, κύριοι, ἀλλ' Ἑλληνίδες ἐκεῖνοι αἵτινες κατὰ τὴν καταπόντισιν τοῦ γαλλικοῦ θωρηκτοῦ «Rouivieux» ἔρραναν μὲ ρόδα τὸν Ἑλλησποντον εἰς μνημόσυνον τῶν συμμάχων καὶ τῶν ἐλλήνων στρατιωτῶν τοῦ παγκοσμίου ἀγῶνος.

Ἐτηρήσαμεν τὴν πίστιν εἰς τὸ ἔθνος καὶ τὴν συνείδησίν μας, ἡγωνίσθημεν διὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμόν ἀφ' ἧς εἰσῆλθομεν ὡς ἔθνος εἰς τὴν πολιτικὴν κοινότητα. Οἱ κραταιοὶ τῆς γῆς ἀνεγνώρισαν τὸ ἐθνικὸν δικαίωμα τῆς ἀνακτήσεως μέρους ἐλληνικῶν χωρῶν, ὑποδούλων μέχρι χθὲς, ἐφ' ὧν καὶ ἐστήσαμεν τὴν ἐλληνικὴν σημαίαν. Ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν ἀποτελεῖ τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ νεωτέρου ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τὴν ὑποίαν παρακαλοῦμεν νὰ σεβασθῶσιν ὅσοι νομίζουν ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὸν παγκόσμιον τοῦτον ἀλληλοσπαραγμόν.

Ἄλλως ὁ Ἑλληνισμὸς σύσσωμος ὁ ἀναπετάσῃ καὶ πάλιν τὴν σημαίαν τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας μὲ τὴν ψυχικὴν πλεόν κραυγὴν «**Νεκροί, ἐγερθῆτε**» Debout les morts. (Ζωηρὰ χειροκροτήματα).

Πρόεδρος. Ἀνακοινῶ πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ὁ Σύνδεσμος τῶν ἐφ᾽ ἑδρῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν δημοῖ διὰ ψηφίσματος τοῦ ὅτι τάσσεται εἰς τὸ πλευρὸν τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως καὶ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῶν διεκδικήσεων τῶν ἀπαραγράπτων δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς ὁλοκληρωτικῆς ἀποκταστάσεως τῆς Φυλῆς. (Ἐπευφημία).

Π. Κουρτίδης (Πληρεξούσιος Ἀδριανουπόλεως). Ἐν τῇ παρόδῳ τῶν τελευταίων ἐξακοσίων ἐνιαυτῶν, οἵτινες σημειοῦσι χρόνους ζοφεῆς δουλείας, ἡ ἱστορία πλείστα ὅσα ἀνέγραψε σπουδαία γεγονότα, ἀλλ' οὐδὲν τούτων ἐνέχει τὴν σημασίαν καὶ τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἐυγενοῦς ἔργου τοῦ

νικηφόρου στρατού μας, τῆς ἀπελευθερώσεως τόσων ἀδελφῶν ἐκ τοῦ χειρίστου τῶν ζυγῶν τῆς δουλείας οὗς ἐγνώρισέ ποτε ἡ ἀνθρωπότης· δουλείας, ἐν ἣ πατρὶς ἡμῶν διετέλει στρεφόμενη ἐν τῇ ἀθλιότητι ἄνευ ἐλπίδος, ἄνευ βοήθειας, ἀγνοοῦσα τί νὰ πράξῃ. Διότι οἱ θέλοντες νὰ βοηθήσωσιν ἡμᾶς δὲν ἠδύναντο, ἐνῶ οἱ δυνάμενοι νὰ πράξωσι τοῦτο δὲν ἐτόλμων ἀπορροφούμενοι ὑπὸ σκέψεων εὐνοϊκωτέρων περιστάσεων. Ἀποτέλεσμα δὲ τούτου ἦτο ὅτι ὁ ἀγὼν ἡμῶν ὁ εὐγενής, ἀγὼν περὶ ἰσότητος καὶ δικαιοματίων, οὐδόλως προήγατο, συνέπεια δὲ τούτου ἦτο ὅτι ἡ θρασυτής τῶν καταθλιβόντων ἡμᾶς ἤρξαντο καὶ μόνον ἡ ἰσχὺς τῶν περιστάσεων ἠδύναντο νὰ φέρῃ αὐτοὺς εἰς ἐπίγνωσιν. Καὶ ἡ ἰσχὺς αὕτη εὐρέθη ἐνυπάρχουσα ἐν ἡμῖν αὐτοῖς, ἐν τῇ διοργανώσει τῶν ἰδίων ἡμῶν δυνάμεων. Ἐκπληκτος ὁ πεπολιτισμένος κόσμος παρηκολούθησε τὸ μέγα γεγονός τῆς δ.ἀ τοῦ ἡμετέρου στρατοῦ συμμετοχῆς ἐν τῷ μεγάλῳ ἀπελευθερωτικῷ ἀγῶνι τερματίσεως ἀνηκούστων δεινῶν. Ἡ πεπολιτισμένη Εὐρώπη, ἥτις ἐπὶ σειρὰν αἰώνων ἠνέχθη τὸ φαῦλον καθεστώς, δὲν ἠδύναντο νὰ παρίδῃ τοὺς πόθους λαοῦ τοιαύτην ἔχοντος ἀποστολῆν. Πολυετής πικρὰ πείρα ἐδίδαξε τὴν εὐρωπαϊκὴν διπλωματίαν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἐμπιστευθῇ καὶ πάλιν τὴν τύχην τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς εἰς τὰς χεῖρας Κυβερνήσεως, ἥτις οὐδέποτε ἀνεγνώρισε τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῆς. Δὲν ἀγνοεῖ περιπλῆξον ὁ πεπολιτισμένος κόσμος τὴν ἱστορίαν τῆς τελευταίας ἐν Τουρκίᾳ δωδεκαετίας, καθ' ἣν ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν λαῶν ἔσπευσεν ἡ γνωστὴ σπείρα τῶν ψευδοπατριωτῶν, τῶν γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ «Κομιτάτου τῆς Ἐνώσεως καὶ Προόδου», νὰ φενακίσῃ τὴν δημοσίαν γνώμην διὰ τῆς προκηρῦξεως ἐνὸς ψευδοσυντάγματος, ὅπερ ἐγράφη διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ Ἀρμενικοῦ λαοῦ. Ἡ ἀνθρωπότης θὰ ὡχρῆται ἐπὶ μακρὸν ἀναλογιζομένη τὰς μεθόδους, δι' ὧν ἡ ἀσελγὴς αὕτη ὀλιγαρχία, ἡ ὑποκαταστάσασα τὴν τυραννικὴν δεσποτείαν, ἐξηχεῖωσε τὴν κοινωνίαν, διὰ τοῦ τρόμου ἀπεκρυσταλλώσασα τὰς ἀνθρωπίνους δυνάμεις καὶ παραστήσασα τὴν Τουρκίαν, ἥτις καὶ ἐν τῇ διαδρομῇ τῶν αἰώνων ὑπῆρξε τὸ κοιμητήριο τοῦ ἀνθρώπου πνεύματος, ὡς ἀπέραντον σφαγεῖον καὶ νεκροταφεῖον ἀνθρωπίνων υπάρξεων, εἰς βαθμὸν ὥστε αἱ προσπάθειαι τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς συγκαλύψιν τῶν συνεπειῶν αὐτῆς. Ἀληθεὶς δεσπότης, ἐστερημένοι πολιτικῆς ἐλευθερίας, ἠγνόουν ὅτι ὥφειλον πρὸ παντὸς νὰ μελετήσωσι τὴν φύσιν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, νὰ γνωρίσωσι τὰ ἦθη καὶ τὴν γλῶσσαν, τὰς ἀξιώσεις καὶ τὰ συμφέροντα, τὰς σχέσεις καὶ τὰς προλήψεις τῶν λαῶν, καὶ

νὰ προσπαθῶσιν ν' ἀποκτήσωσι τινὰς τῶν ἀρετῶν αἰτινες περικοσμοῦσι τοὺς μεγάλους πολιτικούς τῶν ἐπιφανῶν πολιτειῶν, τὴν σύνεσιν καὶ τὴν ἀριλοκέρδειαν, τὴν παρρησίαν καὶ τὴν πολιτικὴν εὐστάθειαν τοῦ Ἀβυὺδ Τζερῶζ, τοῦ Κλεμανσώ, ἀρετῶν δι' ὧν θὰ ἠδύναντο νὰ συνθηκολογήσωσι μετὰ τῶν ὑποταγέντων καὶ ν' ἀποκτήσωσι τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῶν. Ἀντὶ τούτου ἐπηλήθευσαν οὗτοι τὸν καθολικὸν νόμον, καθ' ὃν ἀπολίτιστοι λαοὶ νὰ μὲν δύνανται νὰ ἐπιβληθῶσιν ἐπὶ τῶν ἄλλων διὰ τῶν ὅπλων καὶ τοῦ κακουργήματος, στεροῦνται ὅμως τῶν μέσων πρὸς διακυβέρνησιν αὐτῶν. Οὕτω διέκριναν οὗτοι παρὰ τοῖς λαοῖς, ἀντὶ ἰσότητων πολιτῶν, τάξιν ὑπερκόων ὑποδούλων, ὧν ἡ εὐημερία κατ' οὐδὲν αὐτοῖς συνέφερε, δούλους ἄρα καὶ φυσικούς πολεμίους, οὗς ὅσῳ πλείτερον κατεπίεζον τόσῳ πλείτερον ἐξηχεῖαν. Οὕτω παρεσκυάσθη ἔκνομος κατὰστασις, διαπάλη, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας τὸ κόμμα λαβὼν ἀνάγκην ὀπαδῶν ἐθεώρησε συμφέρον νὰ προσελκύσῃ τὴν εὐνοίαν τοῦ πλήθους, ὑπερ, ἵνα λάβῃ μέρος εἰς τὴν διαμάχην, ἔπρεπε νὰ θωπευθῇ, νὰ ὑποκινηθῇ, νὰ πλουτήσῃ, νὰ λάβῃ μέρος ἐν τῷ κακουργήματι. Οὕτω προέβλεπε διαρκούντος τοῦ γενικοῦ πολέμου καὶ ὀλίγον πρὸ αὐτοῦ περιέργως πρωτοφανῆς ἐκδήλωσις ἐθνικῆς δραστηριότητος, καθ' ἣν ἐδέησε νὰ ληφθῶσι καὶ π ρ ο φ υ λ ᾱ ξ ε ι ς κατὰ τῶν ὑποδούλων ὑπὸ τῶν τυράννων, πρωτοστατούσης τῆς πολιτικῆς τοῦ Γερμανικοῦ λαοῦ, τοῦ ὀφείλοντος τοσαῦτα, ὅσα οὐδὲν ἄλλο ἔθνος εἰς τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμὸν.

Καὶ ἡ νέα πολιτικὴ, χειραγωγούμενη ὑπὸ δολοφονικῶν εἰσηγήσεων, ἐθίκεν εἰς ἐφαρμογὴν πᾶν ἀπάνθρωπον μέσον. Ἐξετόπισε μυριάδας ἀθῶων πληθυσμῶν εἰς τὰς ἐσχατίας τοῦ ἀνατολικοῦ Κράτους, ἵνα ἀποθάνωσιν ἀδόξως μετὰ τῶν βαρβάρων πληθυσμῶν, ὥπλισε καὶ ἐξάπέστειλεν ἀνευθύνους ὀρδὰς φαυλοβίων φεδαχέδων κατ' ἀθῶων γυναικῶν, γερόντων καὶ παιδίων, ὧν ἐστρατολόγησε τοὺς συζύγους, υἱοὺς καὶ προστατάς, καὶ ἀπέστειλεν ὑπὸ τὰς δυσμενεστέρας συνθήκας νὰ πολεμήσωσιν ἐναντίον ἐκείνων, οἵτινες ἀνέλαβον τὴν υπεράσπισίν των. Καὶ εἶδομεν τὰς ὁμοτήτας ἐξαπολυθείσας παρ' ἐκείνων, καθῆκον τῶν ὁποίων ἦτο ἡ περίθαλψις τῶν θυμάτων ἐκ τοῦ φύχους καὶ τῆς πείνης, ἡ προστασία ἀπὸ τῆς βίας, ἡ υπεράσπισις ἐνώπιον τῶν νόμων. Ταῦτα δὲ πάντα ἐγένοντο ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἵνα ἐξοντωθῇ ἡ Φυλὴ παρὰ τῇ ὁποίᾳ ὡς δόγμα ὑπῆρξεν ἡ ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἰσότητος, τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἰδιοκτησίας. οὐδαμῶς δὲ τῆς καρπώσεως τῶν μόχθων καὶ τῶν ἰδρώτων τῶν ἄλλων, ἵνα ἐκρίζωθῇ ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ ἐκ τοῦ ἐδάφους ὑπερ

ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Δευκαλίωνος κατόκει καὶ τὸ ὅποιον καὶ τυραννομένη καὶ διωκομένη ἡ Φυλὴ ἐκράτησεν ἑλληνικὸν διὰ μόνης τῆς ὑπεροχῆς τοῦ πνεύματος. Καὶ ὅπως ὅλων τῶν τμημάτων ὁ Ἑλληνισμός, οὕτως καὶ τῆς Θράκης, οὐδὲν ἐλπίζων, οὐδὲν ἀναμένων παρὰ τῶν ἐπιρλῶδων κατώρθωσε, παρὰ τὰς μεγάλας καὶ τραγικὰς περιπετείας τῆς μακρᾶς αὐτοῦ δουλείας καὶ τελευταίων ἀποπειρῶν, νὰ ἐπιδείξῃ αὐτάρκειαν θαυμαστὴν καὶ νὰ διατηρήσῃ τὰ θεμελιώδη γνωρίσματα τῆς Φυλῆς, τὰ ὅποια ἀνευρίσκονται οὐ μόνον εἰς τὴν γνησίαν καὶ ἐκφραστικὴν μορφὴν του καὶ τὸ ἀναλλοίωτον τοῦ χαρακτήρος του, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν περιβάλλουσιν αὐτὸν φύσιν, ἣν ἀναλλοιώτως ἐτήρησεν ἑλληνικὴν. (Χειροκροτήματα).

Ἡ Θράκη, κύριοι, ὑπῆρξε καὶ θὰ μένῃ ἑλληνική, διότι ὑπῆρξεν ὑπὸ πᾶσαν ἐποχὴν ἑλληνική. (Εὖγε, ζωγρά χειροκροτήματα). Πάντα τὰ ἐξ ἀνασκαιδῶν εὐρήματα εἶναι ἑλληνικά, ἀναφερόμενα εἰς πάσας τὰς ἐποχὰς καὶ εἰς πάντα τὰ τμήματα τῆς Θράκης, τὴν Ἀδριανούπολιν, τὴν Φιλιππούπολιν, τὴν Στενὴμαχον, τὴν Ἀγγιᾶλον, τὴν Μήδειαν, τὴν Καλλιπόλιν, τὴν Μάδυτον, τὴν Αἶνον, τὴν Μαρώνησαν, τὴν Χαριοῦπολιν. Ἑλληνικά εἶναι τὰ ἀγάλματα καὶ αἱ ἐπιγραφαί, ἑλληνικά φέρουσι γράμματα τὰ νομίσματα τῶν ἀρχαίων Θρακῶν βασιλέων, οἳ ὑπῆρξαν ὁ Σεῦθης, ὁ Κότυς, ὁ Εὐρύζεμις καὶ ἄλλοι, ἑλληνικά εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων, τῶν ὁρέων, τῶν ποταμῶν, τῶν θαλάσσων, τῶν κόλπων καὶ πορθμῶν, ὅπως εἶνε καὶ ἡ γλῶσσα, αἱ παραδόσεις καὶ τὰ ἔθιμα ἑλληνικά. Πανταχοῦ τῆς Θράκης ἀπαντῶσι νοοὶ ἐποχῆς καὶ ρυθμοῦ βυζαντινοῦ, προγενέστεροι τοῦ τεμένου Σουλτάν Σελίμ. Ἕλληνες ἔκτισαν τὰ τεῖχη τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἑλληνική δὲ εἶναι καὶ ἡ ἐπιγραφή ἡ ἐπὶ τοῦ πελωρίου πύργου τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰωάννου τοῦ Τιμισκῆ. Ἡ ἡλικία δύναμις τοῦ ἐν Θράκῃ ἑλληνικοῦ στοιχείου ἐκδηλοῦται καὶ εἰς πάσας τὰς ἄλλας ἐκφάνσεις τοῦ πολιτισμοῦ. Οὕτως ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς τῆς Θράκης κατώρθωσεν εὐμοιρῶν φιλοτιμίαν καὶ φιλοπατρίαν οὐ μόνον θεματοφύλαξ τῶν παραδόσεων τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ λαμπροῦ Βυζαντίου, ὅπερ καὶ ἐν τῇ πτώσει του ἔδωκε τὴν ἀναγέννησιν εἰς τὴν μεσαιωνικὴν Εὐρώπην, νὰ παραμείνῃ, ἀλλὰ καὶ μορφωτικὸν στοιχεῖον ν' ἀποβῇ ἐπὶ τῶν ἐν τισι τῆς Θράκης μερῶν διασχορπισμένων ἁλβανοφώνων, τουρκοφώνων καὶ βουλγαροφώνων χριστιανικῶν πληθυσμῶν, οἵτινες τιμὴν τῶν ἐθελήσαν ν' ἀνήκωσιν εἰς τὴν οἰκογένειαν τὴν ἑλληνικὴν.

Καὶ τὴν χώραν αὐτὴν, κτηθεῖσαν διὰ ποταμῶν αἱμάτων, προσπαθοῦσι σήμερον νὰ στραγγαλίσωσι μόλις ἀναπνεύσασαν

τὴν ἀέρα τῆς ἐλευθερίας παρὰδίδοντας εἰς τοὺς δημίους τῆς Ἀνατολῆς. Ἀλλ' ἡ Θράκη θ' ἀκολούθησεν τὰ μεγάλα πεπρωμένα της. Ὁ Θρακικὸς λαὸς, ὅστις ἀπέστειλεν 20 χιλιάδας μαχητῶν εἰς τὰ ἐνδοχέα πεδία τῆς Δοιράνης καὶ τοῦ Σκρῶ καὶ τῆς Ἰωνίας, εἶναι ἔτοιμος εἰς πᾶσαν θυσίαν ἐν πλήρει συναισθήσει τῶν ὑποχρεώσεων του καὶ τῶν δεσμῶν, οἵτινες τὸν συνδέουσι μετὰ τῆς Μητρὸς πατρίδος. Γνωρίζει διατί βυσσοδομοῦσι κατὰ τῆς ἐλευθερίας του καὶ οὐδεὶς θὰ ἐπιτρέψῃ συζήτησιν ἐπὶ βλάβῃ τῶν συνθηκῶν. Αἵτινες ἐξησφάλισαν τὰ δίκαιά του διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῆς πεπολιτισμένης ἀνθρωπότητος. Δὲν ἀναγνωρίζει ἐπιτροπὰς καὶ στατιστικὰς καὶ ὡς μόνην στατιστικὴν θὰ ἔχῃ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν τὰ ἡρωϊκά του τέκνα θὰ γράψωσι μίαν φορὰν ἀκόμη διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν αἰχμαλώτων καὶ νεκρῶν, τῶν τηλεβόλων καὶ πυροβόλων, τὰ ὅποια θὰ συλλέξῃ παρὰ τῶν προαιωνίων ἐχθρῶν του ἐπὶ τῶν νέων πεδίων τῆς δόξης. (Χειροκροτήματα. Εὖγε, εὖγε).

Δὲν δύναμαι, κύριοι, τερματίζων τὸν λόγον νὰ μὴ ἀναφέρω ἐνταῦθα σπουδαιότατον ἱστορικὸν γεγονός. Κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1919, ὅτε ἡ ἀνακωχὴ εἶχεν εὖρει τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην ὑπὸ τὴν τυραννίαν τοῦ Τζαφέρ Ταγιάρ, ἔπρεπε δὲ καὶ ἡ Κυβέρνησις τῆς μετᾶλλης καὶ φιλελευθέρου Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας νὰ πεισθῇ καὶ αὕτη περὶ τῶν πραγματικῶν αἰσθημάτων τοῦ ἐν Θράκῃ Ἑλληνισμοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἑνωσιν αὐτῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐδέχθη νὰ διενεργηθῇ πανθρακικὸν λαοψήφισμα ἐπὶ τόπου ὑπὸ τοῦ ἄρρενος πληθυσμοῦ. Εἶχον τὴν τιμὴν τότε, ἀντιπρόεδρος ὢν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριωτικοῦ σωματείου τῆς (Θρακικῆς Ἑνώσεως), νὰ μοὶ ἀνατεθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπάτου Ἀρμοστοῦ τῆς Ἑλλάδος κ. Κανελλοπούλου τῇ ὑποδείξει τοῦ τότε προεδρεύοντος τοῦ σωματείου μας, καὶ σήμερον Πληρεξουσίου Παιδστοῦ κ. Μανουηλίδου, ὡς καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, οὗτινος μέλος διακεκριμένον ἀπετέλει καὶ ὁ συνάδελφος ἐν τῇ Ἐθνικοσυνελεύσει ταύτῃ κ. Σταμούλης, Πληρεξούσιος Παιδστοῦ, νὰ μοὶ ἀνατεθῇ ἡ δυσχερὴς ἐντολὴ νὰ σπεύσω εἰς Ἀδριανούπολιν πρὸς διενέργειαν τῶν δεινῶν. Ἀνύποπτος, ἀλλ' ἐπιτηρούμενος ὑπὸ δεκάδων μυστικῶν, ἔπρεπε νὰ διατρέξω τὴν χώραν ἐκείνην τῆς τρομοκρατίας. Ἀρκεῖ ν' ἀναφέρω ὅτι ὀλίγους μῆνας κατόπιν ἑνδεκα Ἀδριανουπολίται στρατιῶται, ἀρτυρηθέντες ἐκ τῶν τάξεων τοῦ διασχυμολικοῦ στρατοῦ καὶ ἀνύποπτοι ὡς ἐκ τῆς ὑποτιθεμένης προστασίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἤλπιζον, ἐπιστρέψαντες εἰς τὰς ἐστίας των κατεκρουρηθήσαν ἀτιμωρητί, τῇ ἀνοχῇ τοῦ Ταγιάρ, ὑπὸ τῶν τουρκοβουλγα-

ρικῶν ὁρδῶν ὀλίγα λεπτά παρὰ τὴν Ἀδριανούπολιν. Λυπούμαι διότι δὲν ἔχω πρόχειρα ἵνα μνημονεύσω τὴν στιγμήν ταύτην τὰ ὀνόματα τῶν μαρτύρων τούτων τῆς ἐλευθερίας. Ἀφίχθεις ἐκεῖ τότε μετὰ ἐξαετῇ ἀπουσίαν κατόπιν ἀκουσίας ἀλλ' ἐπιβληθείσης μοι ἐν τῷ τουρκικῷ στρατῷ ὑπηρεσίας εὔρον τοὺς ἐπιζήσαντας συμπολίτας μου ὡς σκιάς πλανωμένους εἰς τοὺς κευθμῶνας τοῦ Ἄδου, μόλις δυναμένους νὰ σύρῳσι τὰ ἀσθενῆ σώματά των. Ἀλλ' εὗρέθην καὶ πρὸ τῆς μεγαλυτέρας ἐκπλήξεως ἦν ὅα ἐδοκίμαζεν ἕκαστος ἐξ ὑμῶν βλέπων ὅλους τοὺς βρυκόλακας ἐκείνους ἀναθαρρήσαντας ἀμέσως ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῆς χαρμοσύνης εἰδήσεως ἧς ὑπῆρξα κομιστής. Ἐντὸς πέντε ἡμερονυκτίων χιλιάδες ὑπογραφῶν ἐκάλυψαν τὸ λαοψήφισμα τοῦ τμήματος Ἀδριανουπόλεως καὶ τῶν χωρίων. Ἀθορύβως, μυστικῶς, μὲ τρόπον μήπως προδοθῶμεν ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, μητροπολίται, ἀρχιεπίσκοποι, ἱερεῖς, καθηγηταί, διδάσκαλοι, διδασκάλισσαι, δημογέροντες, ἔμποροι, χειρώνακτες, ἄστοι, χωρικοὶ ἔτρεχον νὰ συντελέσωσιν εἰς τὸν σκοπόν. Ἀληθῆς Ἀνάστασις! Καὶ ὅτε ἐπέστρεψα εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὁ ὀκταετής υἱός μου καὶ τὸ δεκαετὲς θυγάτριόν μου μὲ περιεπτύσσοντο ἐρωτῶντα: «Μπαμπάκι, τώρα ποὺ πήγατε στὴν Ἀδριανούπολι ὅα γίνῃ Ἑλλάς; Δὲν ὅα τὴν πάρουν οἱ Τούρκοι καὶ οἱ Βούλγαροι;». Ὑπο τοιαύτας συγκινήσεις ὑπεγράφη τὸ λαοψήφισμα ἐκεῖνο.

Ἐν Ἀδριανουπόλει εἶχον βεβαιωθῇ τότε ὅτι ὁ ὑπέργηρος ἱερεὺς Ἀγγελὸς ὅπως καὶ ἡ δεσποινὴ Ὀλγα Θεοφιλίδου ἄνευ ἀμοιβῆς πεζῇ μετέβαινον τακτικώτατα ἐκτεθειμένοι εἰς ὅλους τοὺς κινδύνους τῆς κατασκοπείας, εἰς Καραγάτσιον, ἔδραν τότε βουλγαρικῆς Διοικήσεως καὶ τῆς γαλλικῆς ἐν τῇ Δυτικῇ Θράκῃ διζυμμάχικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως φέρωσι γραπτὰς ἐκθέσεις εἰς τὸν τότε διευθυντὴν τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ λοχαγὸν ἱατρὸν κ. Γαχιρῆν, τιμῶντα διὰ τῆς παρουσίας του τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν ἐν τῇ Συνελεύσει ταύτῃ ὡς πληρεξούσιον Ἀδριανουπόλεως. Συνέπιπτε τότε ἡ δρᾶσις αὕτη μὲ τὴν παρουσίαν τριμελοῦς ἐν Ἀδριανουπόλει ἐξ ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν Ἐπιτροπῆς τῆς κραταιᾶς προστάτιδος ἡμῶν Μεγάλης Βρετανίας. Αὐτοὺς τοὺς ἀξιωματικούς, ὅπως καὶ τοὺς ἄλλους ἐκείνους οἵτινες προΐσταντο τοῦ ἰταλικοῦ τάγματος, προλαβόντος Ταχιρὶκὰ κακουργήματα κατὰ τὴν ὀλιγόμηνον διαμονήν του ἐν Ἀδριανουπόλει, τὸν στρατηγὸν κ. Φρανσὲ δ' Ἐσπραὶ ἐπισκεφθέντα τὴν Ἀδριανούπολιν εἰς τὴν Θράκην, αὐτοὺς τοὺς στρατιωτικούς πρέπει νὰ ἐρωτήσῃ καὶ συμβουλευθῇ περὶ

Θράκης ἢ Συνδιάσκεψις, ὁ κ. Λούδ Τζώρτζ, ὁ κ. Μπριάν, ὁ κ. Σφόρτσα, καὶ ὅχι τοὺς παράγοντας τῆς διπλωματίας, οἵτινες παλοῦσι τὰ ἔθνη σὰν κοπάδια.

Αὐτὸ εἶναι τὸ λαοψήφισμα τῆς Θράκης. κύριοι Πληρεξούσιοι, οἷον ἀρμόζει διὰ τὸν πεπολιτισμένον κόσμον τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου αἰῶνος, ψήφισμα ἀληθινόν, παριστάνον οὐχὶ πόσος ἔμεινεν ὁ δολοφονηθεὶς Ἑλληνισμός, ἀλλὰ τί θέλει, τί δικαιούται ὡς ἐλάχιστον ἔριον ν' ἀπαιτῇ, καὶ ὅχι ψυχολογία πεθαμένων καὶ ζωντανῶν. (Εὐγε, εὐγε, ζωηρότατα χειροκροτήματα).

Α. Ἀντωνιάδης (Πληρεξούσιος Ἀδριανουπόλεως). Ἄν. κύριοι Πληρεξούσιοι, ἀνέρχομαι τὸ βῆμα μετὰ τὰς εὐχλόττους ἀγορεύσεις τόσων διακεκριμένων καὶ γλαφυρῶν ρητόρων, τὸ πράττω ὅπως ἀκουσθῇ μίᾳ ἐπὶ πλεόν φωνῇ διαμαρτυρίας ὁρακὸς πληρεξουσίου κατὰ τῆς προτάσεως ἀποστολῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς εἰς Θράκην καὶ Μικρὰν Ἀσίαν.

Ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν, ἐνοῦσα ὀριστικῶς τὴν Θράκην μὲ τὴν Μητέρα Ἑλλάδα καὶ μεταβιβάζουσα εἰς αὐτὴν τὴν ἐνάσκησιν τῶν κυριαρχικῶν δικαιωμάτων τῆς Τουρκίας ἐπὶ τῆς πόλεως τῆς Σμύρνης καὶ τῆς ἐνδοχώρας αὐτῆς, εἶναι ἡ ἐπισφράγισις ἀγῶνων δεινῶν τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς καὶ μεγάλων θυσιῶν αἵματος. Ἐκτὸς τῶν πολυπληθῶν ἡρώων τῶν πεσόντων εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν μεγάλων ἡμῶν Συμμάχων καὶ τῶν θυσιαζομένων νῦν εἰς τὸν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα, ἄνω τῶν 30 χιλιάδων Θρακῶν, ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδιῶν, καὶ διπλάσιος ἴσως ἀριθμοῦς Μικρασιατῶν εὔρον σκληρὸν καὶ ὀδυνηρὸν θάνατον ἐν τῇ ἐξορίᾳ. Μάρτυρες ἡρωικοὶ τῆς Μεγάλης Ἰδέας ἀπέθανον οὗτοι μὲ τὸ μαγικὸν ὄραμα τῆς ἀπελευθερουμένης αὐτῶν πατρίδος μίαν μόνην σχόντες κατὰ τὴν στιγμήν τοῦ θανάτου των παρηγορίαν, ὅτι προσέφερον ἑαυτοὺς ὀλοκαύτωμα εἰς τὸν βωμὸν τῆς κινδυνευούσης πατρίδος.

Ἡ Θράκη καὶ ἡ Μικρὰ Ἀσία ἠνώθησαν δι' ἀρρήκτων δεσμῶν πρὸς τὴν Μητέρα Ἑλλάδα· ἡ ἐνωσις αὐτῶν ἐπεσφραγίσθη μὲ τὸ αἷμα χιλιάδων εὐγενῶν υπάρξεων, οὐδὲν δὲ δύναται πλεόν ν' ἀποσπάσῃ αὐτὰς ἀπὸ τῆν Ἑλλάδα.

Θεοῶν, κύριοι Πληρεξούσιοι, ὅτι εἶναι πλεόν καιρὸς ἔργων καὶ οὐχὶ λόγων δὲν θέλω νὰ μακρηγορήσω. Ἀρκοῦμαι μόνον νὰ τονίσω ὅτι ἡ Ἑλλάς ἐκπληρώσασα κατὰ γράμμα τὰς διὰ τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν ἀναληφθείσας ὑποχρεώσεις οὐδὲν ἔχει νὰ προσδοκᾷ ἀπὸ τὴν ἀποστολὴν ἀνακριτικῶν ἐπιτροπῶν καὶ οὐδὲν νὰ δικαιοδυνεύσῃ μὴ ἀποδεχομένη αὐτάς.

Προτείνω ἐπομένως ὅπως ἡ Ἐθνὸςυνέλευσις ψηφίσῃ

όμοφώνως τὴν μὴ παραδοχὴν τῆς προτάσεως ἀποστολῆς ἀνακριτικῶν ἐπιτροπῶν εἰς Θράκην καὶ Μικρὰν Ἀσίαν.

Γ. Ἀναστασόπουλος (Πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας). Εἶναι ὠραῖον, εἶναι ὑψηλόν, τὸ θέαμα, κύριοι πληρεξούσιοι, τὴν ἐσπέραν ταύτην, τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως ἡνωμένης ἐν τῇ ἱερᾷ ἰδέᾳ τῆς πατρίδος, ἡνωμένης ἐν τῇ ἱερότητι τῶν ἑλληνικῶν δικαίων, τῶν καθηγιασμένων διὰ τῶν μαρτυρίων αἰώνων, τῶν κυρωθέντων διὰ ποταμῶν αἱμάτων τοῦ γενναίου στρατοῦ μας καὶ τεθέντων ἤδη ἐν κινδύνῳ. Ὅσα ἐλέγχθησαν ἐπὶ τοῦ θέματος εἶναι ἐπαρκῆ καὶ ἤρκει μόνον ὁ θρήνος τοῦ Ἰσχυροῦ Πληρεξουσίου ὁ ἀκουσθεὶς μὲ ρίγος τὴν ἐσπέραν ταύτην ὡς ἡ ἐπισημοτέρα ἀπάντησις εἰς τὴν πεπλανημένην γνώμην τῆς Διασκεψέως τοῦ Λονδίνου, ἥτις ἐψήφισε τὴν ἔρευναν τῶν ἐθνότητων ἐν Θράκῃ καὶ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, τοῦ θρακικοῦ Πληρεξουσίου, ὅστις μόλις ἀπέμεινε ζωντανὸς ἐκ τῶν 5 μελῶν τῆς οἰκογενείας του, τῶν ἄλλων σφαγέντων, ἵνα διαμαρτυρηθῇ κατὰ τῆς ἰδέας ταύτης. (Εὖγε, εὖγε. Χειροκροτήματα).

Ἡ βραχύτης τῶν λόγων, κύριοι Πληρεξούσιοι, εἶναι ἡ ἀρετὴ τῶν γενναίων καὶ μεγάλων ἀποφάσεων, καὶ ἡ Συνέλευσις καὶ ἡ ἑλληνικὴ Πατρίς ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ταύτης χωρεῖ πρὸς τὰς γενναίας, τὰς μεγάλας ἀποφάσεις. Ἀλλ' ὅσα ἐλέγχθησαν κατόπιν τῶν ἀνακοινώσεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπιτῶν Ἑξωτερικῶν καὶ τοσοῦτον εὐγλωττωρὺν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ πάντων τῶν πατριωτῶν Πληρεξουσίων καὶ ἠκούσθησαν ἐν ἐξάρσει καὶ ἀγίῳ ἐνθουσιασμῷ ἐκ πάσης πολιτικῆς μερίδος τῆς Ἑθνοσυνελεύσεως, ἀδιακρίτως γλώσσης, φυλῆς ἢ θρησκείας, ἐν μιᾷ φωνῇ, ἐν ἐνὶ φρονήματι, ἐν ἐνὶ ἐθνικῷ παλμῷ, δέον ν' ἀποκρυσταλλωθῶσι εἰς ψήφισμα διακηρύττον τὰς στερρὰς ἀποφάσεις τῆς Ἑθνοσυνελεύσεως.

Ὅλοι οἱ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα. Πάντες οἱ κύριοι Πληρεξούσιοι ἐγείρονται ὁρῶντες).

Γ. Ἀναστασόπουλος. Εἶναι Μεγάλαι Δυνάμεις ἐκεῖναι πρὸς οὓς ἀπευθυνόμεθα, ἀλλ' ὑπὲρ πᾶσαν δύναμιν ὑψοῦται τὸ δίκαιον, καὶ τὸ δίκαιον τῆς Ἑλλάδος εἶναι μέγα, καὶ τοῦ μεγάλου δικαίου τῆς Ἑλλάδος κηρύσσεται ἡ ἄμυνα μετ' εὐλαβείας ἀλλὰ καὶ στερρὰς ἀποφάσεως πρὸς τὰς Δυνάμεις ἐν τῇ μυσταγωγίᾳ ταύτῃ τῆς Ἑθνοσυνελεύσεως.

Καὶ τῆς μυσταγωγίας ταύτης δὲν μετέχομεν μόνον οἱ 370 Πληρεξούσιοι μετέχουσιν ἐπικοινωνοῦντες πρὸς ἡμᾶς διὰ τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς ὁκτῶ ἑκατομμύρια ἐλευθέρων Ἑλλήνων, οἵτινες μετ' ἡμῶν διακηρύττουσι τὴν ἐνιαίαν γνώμην, τὴν μίαν ἀπόφασιν, πρὸς πᾶσαν θυσίαν ὑπὲρ τῶν βωμῶν τοῦ

Ἑλληνικοῦ Γένους καὶ οἵτινες εἶναι ἔτοιμοι πρὸς πάντα ἐχθρὸν τῆς πατρίδος, ὅπου καὶ ἀν εἶναι, ὅστις θὰ θελήσῃ τὰ ἐλευθερωθέντα διὰ τοῦ αἵματος τοῦ στρατοῦ μας ἑλληνικὰ ἐδάφη νὰ ἐπαναφέρῃ ὑπὸ τὸν ζόφον τῆς δουλείας, νὰ τῷ εἰπῶσι: «Μολὼν λαβέ». (Παρατεταμένα χειροκροτήματα καὶ ἐπυφηνίαι).

Καὶ ὑποβάλλω καὶ ἀναγινώσκω τὸ ψήφισμα:

ΨΗΦΙΣΜΑ

«Ἡ Γ' τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις μετὰ τὰς γενόμενας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀνακοινώσεις καὶ τὴν ἐπακολουθήσασαν συζήτησιν ἐπὶ τούτων

ὁμοθύμως καὶ παμφηφεῖ

ἀποφαίνεται

1) Ἀδυνατεῖ ν' ἀποδεχθῇ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν, τὴν ὁποίαν θεωρεῖ τὸ μὲν ἱκανοποιούσαν τὸ ἐλάχιστον ὄριον τῶν ἐθνικῶν δικαίων ἀπέναντι τῶν κατὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον θυσιῶν καὶ τῶν ἀνέκαθεν ἀγώνων πρὸς ἀποκατάστασιν εἰς ἐλεύθερον Κράτος, τὸ δὲ δυναμένην νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν εἰρήνην ἐν Ἀνατολῇ.

2) Παρέχει εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν ἐν Λονδίνῳ Ἑλληνικὴν ἀντιπροσωπεῖαν τὴν ἐξουσιοδότησιν, ἵνα ἐξ ὀνόματος τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως ἀνακοινώσῃ εἰς τοὺς Μεγάλους ἡμῶν Συμμάχους, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος εὐγνώμον πρὸς αὐτοὺς διὰ τὸ ἀείποτε ἐπιδειχθὲν ὑπ' αὐτῶν ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων ἔχει τὴν πεποίθησιν ὅτι δὲν θέλουσιν ἐπιμείνει εἰς τὴν πρότασιν αὐτῶν, τὴν ὁποίαν ἢ Ἑλλάς εὐρίσκειται εἰς ἀπόλυτον ἀδυναμίαν νὰ δεχθῇ.

(Ζωηρότατα χειροκροτήματα καὶ ζητωκραυγαὶ ὑπὲρ τοῦ Ἑθνους καὶ τοῦ Στρατοῦ καλύπτουσι τὸ τέλος τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ψήφισματος).

Πρόεδρος. Ἡ Ἑθνοσυνέλευσις ἀποδέχεται τὸ ψήφισμα:

Οἱ Πληρεξούσιοι πάντες ὅρῶντες ἀπαντῶσι «Ναὶ» καὶ ζητωκραυγάζουσι.

Πρόεδρος. Ἡ Συνέλευσις ἐδέχθη τὸ ψήφισμα παμψηφεί.

Γ. Ἀναστασόπουλος. Καὶ ἤδη ἀναφωνήσωμεν, κύριοι, ὅλοι:

Ζήτω τὸ Ἕθνος.

Ζήτω ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός.

Ζήτω ἡ Ἡνωμένη Μεγάλη Ἑλλάς.

(Χειροκροτήματα παρταταμένα καὶ ζητωκραυγαί).

Πρόεδρος. Ἀνέται ἡ συνεδρίασις.

(Ἰστέται ἡ συνεδρίασις περὶ ὧραν 11ην μ. μ. ἵνα ἐπαναληφθῇ αὐτοῖον ὡρᾷ 3η μ. μ.).

Ὁ Πρόεδρος

Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς

Π. Ἰακώβου

Χρ. Γουλόπουλος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΒ'.

Τῆς 16 Φεβρουαρίου 1921.

Ὄρα 5 καὶ 30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος**, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας, κηρύσσει τὴν ἐνάρξιν τῆς συνεδρίασεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Καλεῖται κατόπιν ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ὁ πληρεξούσιος Ραιδεστός κ. **Σαράντης Σαραντίδης** καὶ ἀντείνει εἰς τὸ κατωτέρω παρτιθέμενον πρωτόκολλον ὀρκωμοσίαις.

Ἀναγινώσκονται εἴτα καὶ ἐπικυροῦνται τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγούμενης συνεδρίασεως.

Ὁ κ. **Σ. Μπαλάνος** προτείνει ὅπως τὰ Πρακτικὰ τῆς χθεςινῆς συνεδρίασεως ἐλδοθῶσιν εἰς ἴδιον τεύχος.

Πρόεδρος. Ἐλήφθη ἤδη ὑπὸ τῆς Συνεδρεύσεως ἀπόφασις περὶ τούτου.

Ἀνακοινοῦνται κατόπιν καὶ ἐξῆς ἀναφοραί:

— Ἀντιπρόσωποι τῶν πληθυσμῶν τῆς βουλγαροκρατουμένης Θρακίας υποβάλλουσιν ἐκκλητικὴν πρὸς τὴν Συνέλευσιν περὶ ἀποσπάσεώς των εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ παρακαλοῦσιν ὅπως προβῇ αὕτη εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν δεουσῶν παρτατάσεων παρὰ τῇ Συνδικατέψει τοῦ Λονδίνου.

— Ὁ Κεντρικὸς Λαϊκὸς Πολιτικὸς Σύλλογος Βόλου,

ἐκπροσωπῶν τὴν γνώμην ὅλων τῶν πολιτῶν τῆς ἐπαρχίας, διακηρύσσεται κατὰ τῶν κακοβούλων διαδόσεων ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀπέκαμεν ἐκ τῆς παρχαλίας τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως γνωρίσῃ εἰς τὴν ἐν Λονδίῳ ἀντιπροσωπεῖαν τῶν Συμμάχων, διὰ τῆς ἡμετέρας τοιαύτης, ὅτι ὁ λαὸς σύσσωμος καὶ ἀδικίετος εἶναι ἀπορρατισμένος ὅπως ἐπιβάλῃ πάσῃ θυσίᾳ τὸν σεβασμὸν τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν δικαίων τῶν ἀναγνωρισθέντων διὰ τῆς ὑπογραφέας συνθήκης τῶν Σεβρών.

— Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Ἡρακλείου ἀναφέρει τὰ ἐκ τῆς ὑποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου τῆς ἐξαγωγῆς ἐλαίου διὰ παροχῆς ἀδειῶν κατόπιν πλειοδοσίας παρυσιαζόμενα ἄτοπα καὶ ζητεῖ ν' ἀποσυρθῇ τὸ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον.

— Ὁ δῆμος Τυρίων ζητεῖ ὅπως οἱ πληρεξούσιοι Κερκύρας ὑποβάλωσι νομοσχέδιον περὶ κατεργήσεως πάσης ἀμέσου φρορολογίας.

— Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Σπάρτης ζητεῖ ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ ἐλευθέρη ἐξαγωγή τοῦ ἐλαίου ἢ τοῦλάχιστον νὰ ἐπιτραπῇ ἡ κατ' ἀνταπόδοσιν τῆς παραγωγῆς ἐλάστου νομοῦ ἐξαγωγή.

— Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Σητείας ζητεῖ ὅπως ἀποσυρθῇ τὸ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ παροχῆς ἀδειῶν ἐξαγωγῆς ἐλαίου διὰ πλειοδοσίας, καθύστερον τοῦτο ἤθελεν ὑποδουλώσει τοὺς μικροεμπόρους εἰς μεγαλεπιχειρηματίας κεφαλαιούχους.

— Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Ἰερικῆς ζητεῖ ὅπως ἀποσυρθῇ τὸ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ παροχῆς ἀδειῶν ἐξαγωγῆς ἐλαίου, καθύστερον τοῦτο παραβλάπτει σοβαρῶς τὰ συμφέροντα τῆς παραγωγῆς τῆς ἐπαρχίας, καθύστερον δ' ἅμα δυσχερεστάτη ἡ ἐξαγωγή.

— Ἡ Ὑπάτη Ἀρμοστία Θρακίας υποβάλλει αἴτησιν Ἑλλήνων κατοίκων Γαλιουλιτζίνης περὶ παροχῆς ἀποζημιώσεως δι' ἧς ἐπὶ Βουλγαροκρατίας ὑπέστησαν ζημίας.

— Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος Μεδάκινης τοῦ νομοῦ Μεσσηνίας υποβάλλουσιν ὑπόμνημα δι' οὗ ζητοῦσιν ὅπως ἡ Συνέλευσις λάβῃ πρόνοιαν περὶ τῆς κατεσκευῆς τῆς ἑδοῦ Μεσσηνίας — Ἀδριατικοῦ, καθύστερον μεγάλῃ δυσχερεῖαι προκύπτουσι λόγῳ τῆς ἐλλείψεως συγκοινωνίας τῶν κατοίκων τῆς ὡς ἀνω κοινότητος μετὰ τῆς πρωτεύουσας τῆς Μεσσηνίας.

— Ο κοινωφελής Σύλλογος «Άγιος Γεώργιος Καλοκτένης» Θησών υποβάλλει πρότασιν ὅπως, προκειμένου ἑορτασμοῦ τῆς Ἐκατονταετηρίδος τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας, ἐπεκταθῇ αὐτός καὶ εἰς τὴν Ἀγίαν Λαύραν καὶ Πέτρην καὶ ἀνεγερθῇ εἰς τὰ ἐνδοξὰ τεύχεα σημεῖα ἀναμνηστικὴ μαρμαρινὴ πτῆλη.

— Ο Πρόεδρος κοινότητος Ἀπολεπίνης υποβάλλει προᾶξιν τοῦ κοινοτικοῦ Συμβουλίου περὶ καταργήσεως τοῦ νόμου 247 περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

— Οἱ τηλεγραφικοὶ καὶ ταχυδρομικοὶ ὑπάλληλοι Ζακύνθου υποβάλλουσιν ὑπόμνημα δι' οὗ παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἐνεργήσῃ διὰ τὴν ταχεῖαν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 2494.

— Ἐπίσης οἱ τηλεγραφικοὶ καὶ ταχυδρομικοὶ ὑπάλληλοι τῆς περιφερείας Ἀνδρου υποβάλλουσιν ὑπόμνημα καὶ παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἀποδεχθῇ τὸ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῶν Τ.Τ.Τ. υποβληθὲν ὑπόμνημα, ἀφορῶν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ αὐτοῦ νόμου.

— Ο Σύλλογος Ἐμπορογυρολόγων Πατρῶν παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἐπὶ τῇ ἐπικρατοῦσῃ τοῦ νόμου περὶ δημοτικῶν φόρων ληρθῇ μέτρον ἀπκλιχῆς διὰ τοῦς ἐμπορογυρολόγους βιοπαλαιστάς.

— Ο Ἐμπορικὸς Σύλλογος Σπάρτης ζητεῖ, ὅπως, προκειμένου νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐλευθέρως ἐξαγωγῆς τοῦ ἐλαίου, γίνῃ αὕτη ἀναλόγως τῆς παραγωγῆς ἐκάστου νομίῳ.

— Τὸ Παλλεσθιακὸν Ἑργατικὸν Κέντρον ζητεῖ τὴν ἄρσιν τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ ἐλαίου, καθόσον ἡ ἐρετεινὴ ἐσοδεία ἐξασφαλίζει ἀπολύτως τὴν ἐπαρκείαν τῆς χώρας.

— Ἀπίστοτοι ἀξιωματικοὶ τῆς φρουρᾶς Κιλκισίων υποβάλλουσιν ὑπόμνημα πρὸς τὴν Συνέλευσιν δι' οὗ ζητοῦσιν αὐξήσιν τῆς συντάξεώς των.

— Ἐπιτροπὴ καλλιέργητων τῆς περιφερείας Ραφάνης παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως λάβῃ συντομωτάτην πρόνοιαν διὰ τὴν τελείαν καταστροφὴν, ἣν ὑπέστησαν συνεπείᾳ τῶν πλημμυρῶν τῆς Θεσσαλίας, κατόπιν τῆς ὁποίας καθίσταται ἀδύνατος ἡ καλλιέργεια καὶ σπορὰ τῶν ἀγρῶν διὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος.

— Ο λογίς Κ. Χαλφίτης, κατάδικος τῶν φυλακῶν Παραπηγμάτων, παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἐνεργήσῃ

ὅ,τι δεῖ πρὸς ἀναθεώρησιν τῆς κατὰδικτικῆς τοῦ ἀποφάτεως, ὡς κατὰδικτικῆς ὑπὸ ὀργάνων τῆς πρὸς κατὰδικτικῆς Κυβερνήσεως τυφλωμένων ἐκ τοῦ παθὸς ἀντιθέτων πρὸς αὐτὸν πολιτικῶν ἀντιλήψεων.

— Ο φοιτητὴς Ι. Κωττόπουλος, ἐξ ὀνόματος πολλῶν ἐν Μ. Ἀσίᾳ ὑπηρετούντων ὡς στρατιωτῶν συναδέλφων του, ζητεῖ ὅπως ἡ Συνέλευσις μεριμνήτῃ ἕνα τοῖς χηρισθῶτιν αἱ τμηματικαὶ ἐξετάσεις των.

— Ο Νικόλαος Τουρπάλης, βιομήχανος καὶ κάτοικος Θεσσαλονίκης, υποβάλλων πειστήρια τοῦ προσγενομένου αὐτῷ ἀδικήματος ἐπὶ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως, ζητεῖ ὅπως τύχῃ τῆς νομίμου προστασίας.

— Ο συμβολαιογράφος Ματθαῖος Α. Ματθαίουδάκης κάτοικος Ρεθύμνης, ζητεῖ ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἀπόλυσιν ἐκ τῆς θέσεώς του ὑπὸ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως.

— Οἱ κτηματῆται τῆς πόλεως Πύργου καὶ περιφερειῶν παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως προστατεύσῃ τοὺς ψηφίζοντα νόμον περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας τῆς χώρας παρόμοιον πρὸς τὸν ἐν Κρήτῃ ἱσχύοντα.

— Οἱ ἐκτοπισθέντες κατὰ τὸν διωγμὸν Θρόνος ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα δι' οὗ ζητοῦσι τὴν ἀποκατάστασιν των, συνεπείᾳ τῶν στερητέων καὶ κακουχιῶν ἃς ὑπέστησαν λόγῳ τοῦ ἐκτοπισμοῦ των ὑπὸ τῶν Τούρκων κατὰ τὸ ἔτος 1914.

— Κατάδικοι τῶν φυλακῶν Αἰγίνης υποβάλλουσιν παρακλήσιν πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ἐκατονταετηρίδος τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας ἀπονεμηθῇ αὐτοῖς βασιλικὴ χάρις.

— Ἡ Δημητρούλα χήρα Σταμάτη Βωδοῦ, κάτοικος Πύργου, ζητεῖ ἀπονημὴν συντάξεως, λόγῳ τοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ὡς δημοσίου ὑπαλλήλου θανόντος μόνου υἱοῦ τῆς Διον. Βωδοῦ.

— Ο Σύνδεσμος καταναλωτῶν ἡλεκτρικοῦ ρεύματος «Ο Κεραυνός» παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως μεριμνήσῃ νὰ ἐλαττωθῇ ἡ τιμὴ τοῦ παρεχομένου ρεύματος, καταργηθῇ δὲ καὶ ὁ φόρος αὐτοῦ.

— Ο κατάδικος τῶν φυλακῶν Κερκύρας Γεώργιος Λαγός παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἐνεργήσῃ ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ ὑπολοίπου τῆς ποινῆς του, διότι ἐτιμωρήθη ὡς ἀντιδραστικὸς καὶ οὐχὶ ὡς κρινὸς ἐγκληματίας.

— Οἱ σιγαροποιοὶ Σάμου ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα δι' οὗ ζητοῦσιν ἀποζημιώσιν λόγῳ τοῦ ὅτι ἀπεκλεισθήσαν τῆς ἀπονεμηθείσης τοιαύτης, καθύστερον ἐπὶ τινὰς μῆνας κατὰ τὸ 1918 δὲν εἰργάσθησαν, ἐπειδὴ τὰ ἐργαστάσια δὲν εἶχον ἐργασίαν.

— Οἱ διὰ τοῦ ἀπὸ 10 Ἀυγούστου 1920 Β. Δ. διαγραφέντες ἀξιωματικοὶ ζητοῦσι τὴν εἰς τὸ στρατεύμα ἀνάκλησιν των, πρὸς δὲ καὶ ἀναθεώρησιν τῶν καταδικαστικῶν αὐτῶν ἀποφάσεων.

— Ἡ Ἄννα χήρα Νικολάου Τουτουτζῆ ὑποβάλλει ἀναφορὰν περὶ ἀπονομῆς εἰς αὐτὴν περιθάλψεως.

— Ἡ Γενικὴ Συνομοσπονδία τῶν ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἐν ἀνάγκῃ προβῇ εἰς τὴν ἐπίταξιν τῶν ἐργοστασίων (Ὑφαντουργείων) πρὸς ἐξεύρεσιν ἐργασίας 2 χιλιάδων ἐργατῶν παυθέντων πρὸ 50 ἡμερῶν.

— Ὁ Ἀλέξανδρος Γ. Οἰκονομάκης τέως δημοδιδάσκαλος, κάτοικος Ρεθύμνης τῆς Κρήτης, ζητεῖ ὅπως ἐπικυβερνηθῇ εἰς τὴν ἐν τῷ μουσουλμανικῷ σχολείῳ Ρεθύμνης θέσιν του, ὅπως, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν χαρμοσύνων ἡμερῶν ἅς διέρχεται τὸ ἔθνος ἐλὼκληρον, ἀπολυτρωθῶσιν.

— Ὁ Νικόλαος Ἀναγνωστῆπουλος, δημοδιδάσκαλος Δουναίων τῆς Ἠλείας ἀπολυθεὶς ὑπὸ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως καὶ ἐπαναδιορισθεὶς ἤδη, ζητεῖ, ὅπως τῷ χορηγηθῇ ἀποζημιώσις δι' οὗς μῆνας διετέλεσεν ἐν ἀπολύσει, ὁ δὲ χρόνος καθ' ὃν διετέλεσεν ἐν ἀπολύσει νὰ λογισθῇ ὡς χρόνος ὑπηρεσίας.

Ὁ κ. **Γ. Μπαλτατζῆς** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει τὰ ἐξῆς σχέδια νόμων :

1) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Παρισίοις ὑπογραφείσης τῆς 30 76ρίου (13 86ρίου) 1919 διεθνοῦς συμβάσεως περὶ Ἀτμοπλοίας» καὶ

2) «Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Οὐασιγκτῶν ὑπογραφείσης τῆς 5/18 86ρίου 1920 συμβάσεως τροποποιούσης τὸ ἄρθρον XVII τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας».

Ὁ κ. **Π. Κ. Μαυρομιχάλης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καταθέτει νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἁρθροῦ 18 τοῦ νόμου 1863 κλπ.»

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν)

καταθέτει σχέδιον ψήφισματος «περὶ μὴ ἐφαρμογῆς τῶν ἁρθρ. 71 καὶ 72 τοῦ Συντάγματος κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης Συντακτικῆς Συνελεύσεως».

Ἐπίσης καταθέτει τὰ ἐξῆς νομοσχέδια :

1) «Περὶ ἀποζημιώσεως τῶν δημάρχων καὶ προέδρων κοινοτικῶν Συμβουλίων».

2) «Περὶ ὀργανισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ πρὸς τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν τμήματος τῆς Ἀστυνομίας τῶν πόλεων, τῶν γραφείων τῆς Κεντρικῆς Ἀστυνομικῆς Σχολῆς Ἀρχηγείου Ἀστυνομίας καὶ Ἀστυνομικῶν Διευθύνσεων».

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καταθέτει νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν ἀπολυθέντων μονίμων ὑπαλλήλων νομοθετικοῦ Διατάγματος».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Δ. Καζάκης, Θ. Λιμπρήτης, Ἀλ. Κυρώξης καὶ Ν. Μαργαρίτης** ὑποβάλλουσιν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ καθορισμοῦ τῶν στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀνυποτακτῶν καὶ λιποτακτῶν».

Ὁ πληρεξούσιος κ. **Ἰω. Ἀντωνιάδης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ πληρεξούσιος κ. **Γ. Βαρβούτης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. **Α. Παππαζαχαρίου καὶ Γρ. Σεραφινὰς** ὑποβάλλουσιν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. **Ε. Κώνστας, Α. Ζουρμπᾶς, Κ. Καραμπέτσος καὶ Α. Ἀναγνωστοπούλος** ὑποβάλλουσιν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου.

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ἐπιτροπὴ καταθέτει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ Εἰσαγγελέως τῶν Ἐφεσῶν Αἰγαίου «περὶ παροχῆς ἀδείας τῆς Ἐθνικοσυλλεγμένης διὰ τὴν ποινικὴν δίκωσιν τοῦ πληρεξουσίου Δράμας Γ. Μ. Ζερβοῦ».

Ἡ ἐπὶ τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων Ἐπιτροπὴ καταθέτει τὴν ἐκθεσὶν τῆς 1) ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας πρὸς εἰσαγωγὴν χάρτου ἄνευ ὕδατινων σημείων πρὸς τύπωσιν ἐφημερίδων καὶ ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν» καὶ 2) ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 30ῆς Δεκεμβρίου 1920 περὶ παρατάσεως προθεσμίας διὰ τὴν κατα-

χὴν τυχροχάρτου τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου ἐν ταῖς νέαις χώραις».

Ἡ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἐπιτροπὴ καταθέτει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ προικὸς τῆς Βασιλοπαιδὸς Ἑλένης».

Ἀπαντᾷ θέλουσι τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Εἰσέρχεται κατόπιν ἡ Συνελευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἑρωτήσεων.

Οἱ κ. κ. **Ν. Καλαντζάκος, Κ. Λυκουρέζος, Γ. Σχοινᾶς, Ι. Χριστάκης καὶ Σ. Κουμουνδοῦρος** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τοῦ Συνεταιρισμοῦ Ὀρυζοκαλλιέργειας.

Ὁ κ. **Καλαντζάκος** ὁμιλῶν ἐκτενῶς συνιστᾷ τὴν ἀναφορὰν καὶ παρακαλεῖ νὰ ληρθῇ αὕτη ὑπ' ὄψιν. Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Λυκουρέζος**.

Οἱ κ. κ. **Δ. Τσιτσάρας, Κ. Γεροκωστόπουλος, Ε. Γαρουφαλλιάς καὶ Δ. Δαγκλῆς** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν ἰδιοκτητῶν βοσκῶν τῆς περιφερείας Φαρτᾶλων.

Ὁ κ. **Τσιτσάρας** παρατηρεῖ ὅτι ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε ἐφαρμογῆς τοῦ ἐνοικιστατοῦ ἐπὶ τῶν βοσκῶν μόνον μία τάξις ὠφελήθη, ἡ τῶν Τσελιγγάδων, οἵτινες πολλάκις δὲν ἔχουσι καὶ πόμινι, ἐνῶ ὅλοι αἱ ἄλλαι τάξεις ἐζημιώθησαν καὶ ζημιούνται, καὶ συνιστᾷ νὰ καταργηθῇ τὸ περὶ τούτου Διάταγμα.

Ὁ κ. **Δαγκλῆς**, ἐπίσης ἀναφέρων τίνες μεγάλας ὠφελείας κερπούνται οἱ ἐνοικιάζοντες γαίους βοσκησίμους εἰς βῆρος τῶν μικρῶν ἰδίᾳ κτηνοτρόφων καὶ τῶν λοιπῶν τάξεων, ζητεῖ νὰ καταργηθῇ τὸ ἐν λόγῳ Διάταγμα.

Ὁ κ. **Κ. Δροσόπουλος** ἐρίσκει τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Προέδρου ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ, διότι πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ ὁ ὄγκος τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων, λείψῃ δὲ καὶ ἡ δαπάνη διὰ τὰς ἐκτυπώσεις τῶν ἰδίων ἐντύπων, ἥτις εἶναι μεγάλη. Παρατηρεῖ δ' ὅτι ἡ συνεχὴς ἀναγκρὴ διαφόρων ὀνομάτων προσώπων παρὰ τῶν ὑποβιολόντων ἐρωτήται· δὲν εἶναι ἐποικοδομητικὴ διὰ τὴν ὑπόληψιν αὐτῶν, ὄντων πολλάκις ἀθῶων.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Κανονισμοῦ πρέπει νὰ μεταρρυθμίσῃ τοῦτον, διότι, ὅταν δίδονται ἀπαντήσεις τῶν Ὑπουργῶν, πρέπει νὰ διαγράφονται αἱ ἐρωτήσεις.

Πρόεδρος. Δηλώ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ μελετηθῇ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Κανονισμοῦ.

Παρατηρήσεις ἐπιφέρουσιν ἐπὶ τούτου καὶ οἱ κ. κ. **Σ. Στρατηγὸς καὶ Δ. Τσουκαλᾶς**.

Οἱ κ. **Δ. Χατζίσκος, Ι. Κούσουλας, Ι. Παππαλουκᾶς, Α. Εὐταξίας, Α. Παπαθανασίου, Ν. Κρίτσας, Ι. Γιαννόπουλος, Δ. Κουκουλέτσος, Κ. Στεργιόπουλος, Δ. Τσιτσάρας, Δ. Τσουκαλᾶς, Ν. Λεβίδης, Α. Μάτεσις, Γ. Μερκούρης καὶ Ι. Οἰκονομίδης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τοῦ Ταξιάρχου Ἀρχαιώτου, κατόικου Σπερχειᾶδος.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν) παρακαλεῖ ν' ἀνδραγχεθῇ καὶ νὰ συζητηθῇ εὐθύς ὡς προσκομιθῶσι τὰ σχετικὰ ἔγγραφα.

Ἐγκρίσει τῶν ἐγγεγραμμένων ἀντιθέσεται ἡ συζήτησις.

Οἱ κ. κ. **Ἀθ. Ἀργυρός, Ι. Οἰκονομίδης καὶ Π. Ἰακώβου** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν μελῶν τοῦ Ἀκτικῶν Συλλόγου Σερρών «Ἀμύνης».

Ὁ κ. **Οἰκονομίδης**, ἀναπτύσσων τὰ ἐν τῇ ἀναφορᾷ κείμενα τοῦ Συλλόγου, λέγει ὅτι ἡ πύλις τῶν Σερρῶν, ἡ καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἐπείγει ν' ἀνοικοδομηθῇ, λαμβανόμενων ταχέως μέτρων. Συνιστᾷ ἐπίσης νὰ μεταρρυθμισθῇ ὁ νόμος περὶ δεκάτης ὁ ἐφαρμοζόμενος εἰς εἶδος καὶ μόνον τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ.

Ὁ κ. **Π. Ἰακώβου** δηλοῖ ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ κεφάλαια τῆς κλήσεως ἡ Κυβέρνησις θὰ μεριμνήτῃ ἰδιαζόντος ἅτε περιεχομένων ἐν τῷ γενικῷ προγράμματι τῆς Κυβερνήσεως. Δι' αὐτὸ περιορίζεται εἰς τὴν παράγραφον περὶ δανείου καὶ τονίζει ὅτι τὸ ζήτημα συνίσταται εἰς τὴν διανομὴν τοῦ δημοσίου χρηματός δι' ἐκλογικοὺς σκοπούς. Πρίκειται περὶ ἐνὸς ἐκ τῆς ἀπειρίας τῶν ἐγγλημάτων τοῦ Βενιζελισμοῦ κατὰ τοῦ δημοσίου Γραμμοῦ. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐπὶ 2000 λαβόντων δάνειον ποσοῦ μείζονος τῶν 5000 μέχρι 13.000 μόνον 200 εἶναι οἱ τιοῦτοι, οἱ δὲ 18000 περιορίσθησαν εἰς ποσὰ δραχμῶν 200 μέχρι 1000. Δύναται δὲ νὰ θεωρηθῇ ὅτι οἱ λαβόντες τὰ μεγάλα ποσὰ ἦσαν οἱ μὴ ἔχοντες πρᾶγματι ἀνάγκην οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως.

Ἐν τέλει σημειοῖ ὅτι τὴν πικρὴν τῶν ἐκλογῶν διενεμήθησαν δραχ. 250.000 δι' ἀναλογικὴν ποσοῦ ἀνωτάτου ὅριου 200-500 εἰς τοὺς κατόικους.

Οί κ. κ. **Α. Παπαζαχαρίου, Α. Παπαθανασίου, Δ. Τσαλόπουλος, Σ. Παππᾶς** καὶ **Γ. Χατζηγεωργίου** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Κουντουριωτίσσης ἐκ μέρους τῶν κολληγῶν, κατοίκων Κουντουριωτίσσης, Καλυβίων καὶ Βροντοῦς.

Ο κ. **Παπαζαχαρίου** ὁμιλῶν κατακρίνει τὴν προκάτοχον Κυβέρνησιν, ἥτις, ἐνῶ διὰ Β. Διατάγματος εἶχε κηρύξει ἀπαλλοτριωτέα τὰ τσιρλίγια ταῦτα, ἐξ ἄλλου ἔδωκεν ἄδειαν νὰ πωληθῶσι καὶ οὕτως ἀρῆκε τοὺς κατοίκους πάλιν δούλους ἀλλοτρίων μόνον κύριον. Ο κ. Παππᾶς καὶ **Χατζηγεωργίου** διὰ στατιστικῶν ἀποδεικνύει ὅτι ἐν Μακεδονίᾳ ὑπάρχουσι τόσον πολλοὶ καλλιεργήσιμοι γαῖαι, ὥστε δηλοῖ ὅτι κάλλιστα εἶναι δυνατὸν καὶ οἱ ἀκτῆμονες καλλιεργηταὶ ν' ἀποκατασταθῶσι καὶ ἡ μεγάλη καλλιεργεῖα νὰ εὐδοκηθῇ. Διὰ τοῦτο καὶ κηρύσσεται ὑπὲρ τῆς μικτῆς καλλιεργείας ἀλλὰ θεωρεῖ δικαιοῦτατον πρῶτον νὰ γίνῃ ἡ ἀποκατάστασις τῶν δουλοπαροίκων καὶ ἔπειτα νὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ τῆς μεγάλης καλλιεργείας.

Ἐν τέλει παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἐκνοποιήσῃ τὰς δικαίας ἀξιώσεις τῶν ἐν τῇ ἐν λόγῳ ἀναφορᾷ κατοίκων τοῦ νομοῦ, ὃν ἔχει τὴν τιμὴν ν' ἀντιπροσωπεύῃ.

Ο κ. **Τσαλόπουλος** δικαίως, λέγει, παραπονούνται οἱ κολληγαὶ κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας ἐπὶ τῆς προκάτοχου Κυβερνήσεως, διότι, δοθείσης τῆς ἀδείας νὰ πωληθῇ τὸ ἀναφερόμενον κτῆμα εἰς τινὰς πλουσίους ἐκ Ρουμανίας, οἱ ἀγορασταὶ οὗτοι ζητοῦσι νὰ ἐκμεταλλευθῶσι τοὺς κολληγὰς καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἐξεύρῃ καὶ δώσῃ τὴν δέουσαν λύσιν.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιοῦνται καὶ οἱ κ. κ. **Σ. Παππᾶς** καὶ **Γ. Χατζηγεωργίου**, ὅπως προληφθῇ πᾶσα δικαία ἐξέγερσις τῶν ἰδιοκυμένων ἀγοραστῶν.

Ο κ. **Γ. Μπαλατζῆς** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Γεωργίας) παρέχει σχετικὰς πληροφορίας ἐπὶ τοῦ ζητήματος, δηλῶν ὅτι θέλει λάβει μέριμναν πρὸς ταχεῖαν τακτοποίησιν τοῦ ζητήματος.

Οἱ κ. κ. **Χ. Γρόλλιος** καὶ **Σ. Ἀλεξιάδης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν Ν. Πάλλη, Ρ. Χατζηαθανασίου καὶ Α. Γώγου ἀνθυπολοχαγῶν, ἀναπῆρων πολέμου.

Ο κ. **Π. Ἀλεξιάδης** συνιστῶν ἐκθύμως τὴν ἀναφορὰν παρακαλεῖ ὅπως οἱ ἐν λόγῳ ἀνθυπολοχαγοὶ περιληφθῶσιν εἰς τοὺς νόμους 610 καὶ 211 περὶ μονιμότητος ἐν δικασισμῷ

τῇ, ὅπως ἐκνοποιηθῶσιν ἄνδρες προσενηγκόντες ἐθνικὰς ὑπηρεσίας καὶ ἀπολέσαντες μέλη τοῦ σώματός των. Ὑποβάλλει δ' ἐν τέλει σχετικὴν πρότασιν νόμου.

Ο κ. **Α. Βιτάλης**, καταθέτων καὶ ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῶν ἐργατῶν βυρσοδεψίας Σύρου, παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ αὕτη ὑπ' ὧν ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Οἱ κ. κ. **Δ. Χατζίσκος, Α. Εὐταξίας, Ἰ. Παπαλουκάς, Ἰ. Κούσουλας** καὶ **Α. Παπαθανασίου** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Μαρτίνου.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργ. Συμβουλίου) παρακαλεῖ νὰ παρητηθῶσι τοῦ λόγου οἱ κ. κ. πληρεξούσιοι μέχρις οὗ συγκεντρωθῶσιν αἱ σχετικαὶ πληροφορίαι καὶ γίνῃ τότε συζήτησις.

Οἱ κ. κ. **Σ. Μπαλάνος, Γ. Σχοινᾶς, Μ. Σουλτάνης, Α. Τσουκαλᾶς, Α. Μισυρλῆς** καὶ **Ε. Μαυρομμάτης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν ἐπιτροπῆς συμβολαιογράφων καὶ φυλάκων μεταγραφῶν καὶ ὑποθηκῶν, ἀπολυθέντων καὶ ἐξουθενέντων.

Ο κ. **Μπαλάνος** λέγει τὰ ἑξῆς: Κύριε Πρόεδρε, ἐπιθυμῶ νὰ παρακαλέσω τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὰ ἐν τῇ ἀναφορᾷ τῶν συμβολαιογράφων καὶ ὑποθηκοφυλάκων ἐκτιθέμενα. Εἰς τὸ Διάταγμα τῆς 2/11 π. ε. τὸ προνοεῖν περὶ τῶν ἐκνηλεύσαντων ὑπαλλήλων λαμβάνεται πρόνοια περὶ ἀποζημιώσεως τῶν συμβολαιογράφων τῶν ἐξουθενέντων καὶ ἀπολυθέντων. Αὐτὴν τὴν παράκλησιν ἔχω διὰ τὸν κ. Ὑπουργὸν ἵνα ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα καὶ δώσῃ τὰς δεούσας ἰδηγίας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου του, διότι αὕτη οὐδεμίαν δίδαις αὐτοὺς σαφεῖ ἀπάντησιν. Δικαιοῦνται δὲ, φρονῶ, καὶ οἱ δημόσιοι οὗτοι λειτουργοί, οὕτως ἀπολυθέντες, εἰς ἀποζημίωσιν. Παρακαλῶ καὶ πάλιν τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ εὐαισθηθῇ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν του νὰ μελετηθῇ τὸ ζήτημα καὶ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 2 Νοεμβρίου π. ε. Β. Διατάγματος περιληφθῇ καὶ διάταξις ὀρίζουσα ὅτι δικαιοῦνται εἰς ἀποζημίωσιν καὶ οἱ συμβολαιογράφοι καὶ ὑποθηκοφύλακες.

Παρομοίαις συστάσεσιν ποιοῦνται καὶ οἱ κ. κ. **Γ. Σχοινᾶς** καὶ **Λυκ. Τσουκαλᾶς**.

Ν. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης). Παρακαλῶ νὰ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Οἱ κ. κ. **Ι. Χριστοδουλάς, Α. Σλήμαν** καὶ **Α. Ἰωαν-**

νίδης συνιστώσιν ἀναρράν τοῦ Τριανταφύλλου Πρωτο-
παιπῆ, κατόικου Λαρίτης.

Ὁ κ. **Χριστοδουλιᾶς** συνιστᾷ τὴν ἀναρράν, διότι
πρόκειται, λέγει, περὶ ἀδίκου τυφαισμοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ
αἰτούντος, λοχίου, ἐν Λαρίτῃ καὶ παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ ὑπ'
ὄψιν ὅπως βοηθηθῇ ὁ οὗτω σκληρῶς ἀπολέσας τὸ στήριγμα τῶν
γυρᾶν του.

Οἱ κ. κ. **Ε. Στρατηγός** καὶ **Α. Σκιαδαρέσης** συνιστῶ-
σιν ἀναρράν τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίης Παζῶν.

Ὁ κ. **Στρατηγός** συνιστᾷ νὰ μελετήσωσι τὰς ἀναρράς
οἱ ὑπουργοὶ τῆς Συγκοινωνίας καὶ τοῦ Ἐπιτιτισμοῦ προ-
κειμένου περὶ συγκοινωνίας τῆς νήσου καὶ περὶ τροφίμων
ἐκλιπόντων ἐνεκα τῶν ἀπερχῶν.

Ὁ κ. **Σκιαδαρέσης** πειθεῖται τὰς κατὰς συστάσεις
περὶ τῆς νήσου Λευκάδος, στερουμένης τελείως ἀλεύρων.

Ὁ κ. **Δ. Κουκουλέτσος** συνιστᾷ ἀναρράν τῆς Εὐγενίας
χήρας Προκοπίου Οἰκονομοπούλου, παρακλῶν ν' αὐξήθῃ
ἡ σύνταξις αὐτῆς, διότι ἔδυνάτῃ νὰ ζήσῃ.

Οἱ κ. κ. **Δ. Τσιτσάρας, Κ. Γεροκωστόπουλος, Γ.
Μπούσιος, Δ. Τσαλόπουλος, Π. Ἀλεξίδης, Κ. Τσι-
σελίκης, Χ. Γουλόπουλος** καὶ **Ν. Κουλάνδρου**, συνι-
στῶσιν ἀναρράν τῶν κτηνοτρόφων Μυκεδονίας.

Ὁ κ. **Μπούσιος** παρατηρεῖ ὅτι ἡ καταρτισθεῖσα
ἐκ πληρεξουσίων ὑπαλλήλων ἐπιτροπὴ πρὸς μελέτην τοῦ
ζητήματος τῶν βοσκῶν, δι' ὃ ὑπάρχουσιν ἀντικειμενικὴ γνώ-
μη, κακῶς κατηρτίσθη, εἶναι δ' ἐρμυφρόδιτος, καὶ παρα-
καλεῖ τὸν κ. Ὑπουργόν ν' ἀναθεωρήσῃ τὴν ἀπόφασίν του
καὶ νὰ καταρτίσῃ ἐπιτροπὴν ἢ ἐξ ὑπαλλήλων ἢ ν' ἀρεθῇ
εἰς τὸ Προεδρεῖον νὰ καταρτίσῃ εἰδικὴν πρὸς ἐπίλυ-
σιν τοῦ ζητήματος τῆς παρατάσεως τοῦ ἐνοικιστασίου
τῶν βοσκῶν τοιαύτην.

Ὁ κ. **Γ. Μπαλτατζῆς** (Ὑπουργός ἐπὶ τῆς Γεωργίας)
ἀπαντᾷ ὅτι εἶχε καθῆκον νὰ καταρτίσῃ τὴν ἐπιτροπὴν
ὅπως ἀκούσῃ τὰς διχογνωμίας ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητή-
ματος πρὸς ὀρθότεραν λύσιν, ἀπορεῖ δὲ πῶς καλεῖ ἐρμυ-
φρόδιτον τὴν ἐπιτροπὴν ὁ κ. πληρεξούσιος.

Ὁ κ. **Ν. Λεβίδης** συμφωνεῖ μετὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ
ἐπιχειρῶμενος ὅτι ἐκ παρομοίων μικτῶν ἐξ ὑπαλλήλων καὶ
βουλευτῶν ἐπιτροπῶν προκύπτουσι θετικὰ ἀποτελέσματα.

Προκειμένου νὰ εἰσέλθῃ ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν Ἡμερη-

σίαν Νομοθετικὴν Διάταξιν, ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐχειρῶμενος τῆς
ἐδρας του καὶ ἱστάμενος ὄρθιος, ὡς πράττουσι τοῦτο καὶ
ἄπαντες, οἱ κ. κ. πληρεξούσιοι, λέγει τὰ ἑξῆς:

Πρόεδρος. Κύριοι πληρεξούσιοι, εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐ-
γγραφῆματις μου, δι' ὃ διεβίβασα πρὸς τὰς Α. Β. Ὑψη-
λότητας τὸν Διάδοχον καὶ τὴν προκάπυσαν Ἐλισάβετ
τὰς εὐχὰς καὶ τὰ συγχαρητήρια τῆς Συνελεύσεως, ἔλαβον
τὸ ἐξῆς ραδιοτηλεγράφημα:

«Κύριον Δομβάρδον

Πρόεδρον Ἐθνοσυνελεύσεως

Ἀθῆναις

» Παρακαλοῦμεν νὰ γίνητε διεοικονομῶν καὶ διαβι-
βάσητε εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τὰς θερμοτάτας
καὶ εὐκρινεῖς εὐχαριστίας μας.

» Γεώργιος, Ἐλισάβετ».

Ἀπαντᾷ ἡ Συνέλευσις χειροκροτῶν καὶ ζήτησαν αὐτῇ
ὑπὲρ τοῦ Διαδόχου καὶ τῆς σεπτῆς Αὐτοῦ συζύγου.

Εἰτέρωχετι κατόπιν ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ συντακτικοῦ καὶ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Πρόεδρος. Ἄ' κατ' ἄρθρον συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου νό-
μου «περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 23 Ὀκτωβρίου 1920 Νο-
μοθ. Διατάγματος περὶ χορηγίας εἰς τὴν Βασιλομήτορα
Ἀντιβασίλισσαν Ὀλγαν».

Ὁ κ. **Δ. Παναγιώτου** παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ
εἰσαχθῇ πρὸς ψήφισιν τὸ νομοσχέδιον, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ εἰς
τὴν Α. Μ. τὴν σεπτὴν Βασιλομήτορα σύνταξις. Διὰ τοῦτο
κηρύσσεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος** λέγει ὅτι λαμβάνεται, διότι
τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους εὐρίσκονται εἰς οὐχὶ εὐχέλυσ-
τον κατάστασιν, ἀλλ' ὅτι διὰ τὴν ἐπὶ τσακῶτα ἐτῆ βασιλεύσαν
Ὀλγαν καὶ τσακῶτας ὑπηρεσίας προσενηκούσαν εἰς τὸ
Κράτος ἔπρεπε νὰ χορηγηθῇ νὰ εἶναι πολὺ μεγαλυτέρη
ἐκείνης ἢ ὅποια χορηγεῖται εἰς Αὐτὴν διὰ τοῦ νομοσχεδίου.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον.

Γίνεται ἔπειτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς 6' κατ' ἄρ-
θρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ προί-
της βασιλοπάιδος Ἑλενης», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ

ν. Υπουργού κατὰ τὴν κατ' ἀρχὴν συζήτησιν, ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 1ον.

Ἐπὶ τῷ γάμῳ τῆς βασιλοπούδας Ἑλένης τὸ ἔθνος συνίστησιν αὐτῇ προῖκα ἐκ δορυμῶν χρυσῶν τετρακοσίων χιλιάδων.

Ἄρθρον 2ον.

Ἐπὶ τούτῳ χρημεῖται πίστωσης ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1920-21 τοῦ Υπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐκ δορυμῶν χρυσῶν τετρακοσίων χιλιάδων λαμβανόμενῃ ἐκ τοῦ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Υπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, συμφώνως τῷ νόμῳ 1555.

Ἄρθρον 3ον.

Ἡ κατὰ τὰ προηγουμένα ἄρθρα συνιστωμένη προῖξ, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη τυχὼν συσταθησομένη ὑπὲρ τῆς αὐτῆς Ὑψηλότητος τῆς βασιλοπούδας Ἑλένης, δὲν ὑπόκειται εἰς ῥύθρον ἢ τέλος οἰονδήποτε.

Ἐπὶ τῆς α' κατ' ἄρθρον συζήτησεως τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τρόπου διελύσεως ἐξαγωγῆς ἐλαίου» ὁ πλειρεξούσιος κ. **Χ. Βασιλακάκης** παρρησιάζει ὅτι ἐξενίσθη ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἀπορεῖ πῶς ἡ ἐπιτροπὴ τίηται ἐν ἥσσανι μύρῳ τοὺς ἐλαιοπαραγωγούς ἀπέμνησεν τῶν ἄλλων παραγωγῶν καπνοῦ, σίτου καὶ ἄλλων, καὶ ἐπιβάλλει εἰς αὐτοὺς φορολογίαν τελείως ἀδικιολόγητον, ἐμποδίζονται δὲ οὗτοι καὶ νὰ ἐξαχάσῃ τὸ προϊόν των. Κατακρίνει τὸ σύστημα τῶν ἀδειῶν, τὸ ὅποσον θ' ἀποδῇ εἰς βάρος τῶν παραγωγῶν, οὗς θὰ ἐκμεταλλευθῶσι πολλοί, καὶ λέγει ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ ἐλαίου δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἐκ τοῦ προϊόντος τοῦ ἐλληνικοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐκ ποικίλων σπορτελαίων καὶ δὴ τοῦ βαλκάνελαίου. Ἐντεῦθεν τὰ ἐλληνικὰ ἔλαια θὰ ὑποκλῶσιν εἰς τὴν νόμον τῆς προσροῆς καὶ τῆς ζήτησεως, ἐξ οὗ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀντίστη ὁ παραγωγὸς κατόπιν τῆς ἀπεριορίστου φορολογίας τῆς δημιουργουμένης διὰ τοῦ νομοσχεδίου. Ἀλλ' οὔτε ἡ Κυβέρνησις ἔχει νὰ πορισθῇ τι ἐκ τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου πλὴν τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ Υπουργοῦ, εἰς βάρος ὅμως πικρῶς τοῦ παραγωγοῦ λαοῦ.

Ο κ. **Ν. Παρίσης** δίδει ἐξηγήσεις ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως καθορίζων διὰ τίνος λόγου ἐτέθηται αἱ σχετικαὶ διατάξεις περὶ ἀδειῶν.

Ο κ. **Α. Μάτεσις** μὴ ἀποκρούων, λέγει, κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον καὶ τὸ ἐπινεθὲν σύστημα τῶν ἀδειῶν ὑποδεικνύει τὴν τροποποίησιν διαφόρων σημείων τῶν σχετικῶν διατάξεων καὶ δὴ τῆς μονοπωλήσεως τῶν ἀδειῶν πρὸς πρόληψιν τῆς ὑποτιμώσεως τοῦ ἐλαίου εἰς βάρος τῶν παραγωγῶν. Συνιστᾷ δὲ νὰ καταστῇ ἐλαττωτικώτερον τὸ νομοθέτημα διὰ τῆς προσθήκης διατάξεως, ἥτις νὰ διδῇ τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ σταματῇ τὴν ἐξαγωγὴν καὶ νὰ τροποποιῇ τὸ τέλος ἀναλόγως τῶν τιμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ, διότι τὸ ζήτημα τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ ἐλαίου εἶναι σπουδαϊκώτερον καὶ ὑπάρχουσι φόβοι μὴ ἐνεκὰ τῆς ὑπερπαραγωγῆς ἐπέλθῃ βαρὺ καὶ ὑποτιμωσις.

Ο κ. **Δ. Πετρακάκος** ἀναγινώσκων τηλεγραφικὰς ἐντολάς τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Σπάρτης, Γυθείου καὶ ἄλλων μερῶν τῆς Λακωνίας, κηρυσσόμενων ὑπὲρ τῆς ἐλευθέρως ἐξαγωγῆς τοῦ ἐλαίου, χαρακτηρίζει τὸ νομοσχέδιον ἀπαράδεκτον κατὰ βάσιν, καθόσον ὁ κ. Υπουργὸς θελήσας νὰ θεραπεύσῃ μίαν δυσάρεστον κατὰστασιν δημοιουργηθεῖσαν ἐν τῷ παρελθόντι διὰ τοῦ συστήματος τῶν ἀδειῶν περιέπεσεν εἰς τὸ ἄτοπον νὰ ἐπιβάλλῃ ἀδικιολόγητον φορολογίαν εἰς τοὺς ἐλαιοπαραγωγούς καὶ μὲν ἐμπίδωκε πρὸς ἐλευθέραν ἐξαγωγὴν τοῦ προϊόντος των.

Ο κ. **Μ. Μανασάκης** εὐρίσκει καὶ οὗτος ἀπαράδεκτον κατὰ βάσιν τὸ νομοσχέδιον, φρονεῖ δ' ὅτι θὰ ἦτο προτιμώτερον ὅπως εἰς τὰ ἐλαιοφόρα μέρη προῖκῃ τὸ Κράτος εἰς ἐπιτάξιν τοῦ περισσεύοντος ἐλαίου, ἀλλ' ἀρνήσῃ ἐλευθέραν τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ ἢ ἄλλως νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς ὠρισμένην προθεσμίαν, ἐνὸς ἔτους, ἀπολύτως ἐλευθέραν τὴν ἐξαγωγὴν. Προτείνει ἐν ἐνκνήτῃ περιπτώσει πρὸς διευκόλυνσιν τῆς συγκομιδῆς τοῦ ἐλαίου καὶ πρὸς οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῶν παραγωγῶν νὰ ἐπιτρέψῃ λίαν προτεχῶς τὴν ἡμετέραν ἐξαγωγὴν 20 ἑκατομμυρίων ἐλαίου καὶ ὠρισμένον ποσὸν νὰ παρακρατηθῇ διὰ τὸ ἐσωτερικόν. Ἐξατεχῶς ἐν τέλει τὰς γνώμας τὰς διατυπωθείσας ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ὑποδεικνύων διάφορα τρωτὰ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ σημειῖα αὐτῆς κηρύσσεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου ὡς καθερῶς φορολογικῶς.

Ο κ. **Π. Πρωτοπαππαδάκης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν) ἀπκντῶν ἀποκρούει τὸν χαρακτηρισμὸν ὡς φορολογικῶς τοῦ νομοσχεδίου, δηλοῦν δ' ὅτι ὡς πρὸς τὰς δημο-

πραξίας αὐταὶ θὰ γίνωνται ἐράπαζ, ἐποιήσκητο δὲ ἤδη, προσθέτει, ἀπαρχὴν τῆς ἐκμίσθωσης τοῦτου ἐν τῷ Ὑπουργείῳ του.

Ὁ κ. Γ. Καλδῆς, ἐξετάζων διὰ μακρῶν τὰ του νομοσχεδίου, λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον ψηφίζομενον θάλει ἐπιφέρει κατὰστροφὴν τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς. Ποιούμενος δὲ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἀρθῶν τοῦ νομοσχεδίου προτείνει διαφόρους προσθήκας καὶ δὴ ὅπως οἱ πλειστηριασμοὶ γίνωνται ἐράπαζ, ἵνα προληφθῶν αἱ συμπαιγνίαι μεταξύ τῶν πλειοδοτῶν.

Ὁ κ. Π. Σταίικος συνιττῇ ὅπως καθορισθῇ τελείως ἡ διάταξις αὕτη ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, καθόσον παρὰμένοντος τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἔχει θὰ μταιωθῇ αὕτη αὕτη ἡ ἐξαγωγή τοῦ ἐλαίου.

Ὁ κ. Π. Πρωτοπαπαδάκης (ὕπουργός) λέγει ὅτι ἔκκε τὴν ἐξίρεσιν, προσθέσας ὅτι μόνον ἐν περιπτώσει ὑπονοίας συμπαιγνίας κατὰ τὴν δημοπρασίαν μεταξύ τῶν πλειοδοτῶν θὰ ἐπαναλαμβάνηται ἡ δημοπρασία, νὰ σημειωθῇ δὲ τοῦτο ὡς ἐρκυνευτική δῆλωσις του ἐν τοῖς Πρακτικοῖς.

Ὁ κ. Γ. Καλδῆς συνεχίζων ὑποδεικνύει ὅπως εἰς τὸν πλειστηριασμὸν λαμβάνωσι μέρος μόνον παραγωγοὶ καὶ ἐμποροὶ καὶ οὐχὶ τραπεζίται καὶ ἄλλα πρόσωπα, καὶ προτείνει τὴν προθήκην ταύτην ἐν τῷ 2 ἄρθρῳ. Παρατηρήσεις ἐπίσης ποιεῖται καὶ ἐπὶ τοῦ 2ου ἐδαφ. περὶ προσθετιμῶν, αἵτινες συμφέρει εἰς τοὺς παραγωγούς νὰ εἶναι ἐραχτεῖαι, μακρὰ δὲ διὰ τοὺς ἐμπόρους. Γενικώτερον δὲ ὡς φορολογικὸν χαρακτηρίζων τὸ νομοσχέδιον προτείνει ὅπως τὸ ἥμισυ, ἢ μὴ τὸ ὅλον, τοῦ ἐπαραχθησομένου φόρου διατίθεται πρὸς ὄφελος τῆς χώρας ἐξ ἧς θέλει ἐξαχθῇ τὸ ἐλαίον πρὸς χρησιμοποίησιν διαφόρων κοινωφελῶν ἔργων.

Ὁ κ. Ὁρ. Κυπριανδὸς ἀναγινώσκων τηλεγράφημα τοῦ Παλλεσβιακοῦ Συνεδρίου σταλὲν ὑπὸ παραγωγῶν, ἐν ᾧ φέρεται ὅτι ὅλα τὰ κέρδη τῶν ἐμπόρων εἶναι φανταστικά, ὅτι ἡ παραγωγή εἶναι μεγάλη καὶ ὅτι ὁ λαὸς δυσφορεῖ διὰ τὰ περιβαλλόμενα ἐμπόδισι πρὸς ἐξαγωγήν, παρακαλεῖ ὅπως πρὸς δοκιμὴν ἐπιτραπῇ εἰς τοὺς Λεσβίους νὰ ἐξαγάγωσιν ἐν ἑκατομμύριον, ἵνα ἴδωσι τὰ ἀποτελέσματα, καὶ κατόπιν νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον. Τοῦτο δ' ἄλλως καὶ πρὸς ἄμεσον ἐξοικονόμησιν τῶν ἀμέστων ἀναγκῶν, αἵτινες εἶναι μέγιστα. Ἡ αὕτη ἀδεια νὰ δοθῇ, λέγει, ἐν μετρῷ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἐλαιοπαραγωγούς νομοὺς κατ' ἀναλογίαν. Κατὰλήγων προτείνει ὅπως ὅταν τὸ δυνατόν καταστῶσιν

λαφρότεροι εἰ ἔροι τῆς ἐξαγωγῆς, ἐν ὃ κ. Ὑπουργός δὲν ἤθελε δεχθῇ τὰς ὑποβληθείσας παρατηρήσεις αὐτοῦ.

Ὁ κ. Μ. Σαχλαμπάνης φρονεῖ ὅτι διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ἡ Κυβέρνησις τοῦ σκοποῦ της πρέπει νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐξαγωγήν ἀπὸ ἑαυστὸν τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν μερῶν τοῦ ἐνὸς τρίτου τῶν παραγωγῶν καὶ ν' ἀποφευχθῇ τὸ σύστημα τῶν ἀδειῶν. Ἀναγινώσκει τηλεγράφημα τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν Ἡρακλείου συνιστῶντων τὴν μὴ ἐπιψήφισιν τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου ὡς καταθλιπτικοῦ φορολογικῶς.

Ὁ κ. Ν. Τσιριγώτης συνιττῇ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἐλευθέρω ἐξαγωγή, ἄλλως νὰ ἐρισθῇ τὸ ἐξαχθησόμενον ποσὸν ἐξ ἑαυστὸν μερῶν.

Ὁ κ. Γ. Κοκκινάκης ὑποστηρίζει ὅτι πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἐλευθέρω ἐξαγωγή, ἀφοῦ κρατηθῇ καὶ διὰ τὴν χώραν ἡ ἀναγκαζοῦσα ποσότης, προτείνει δ' ὅπως προστεθῇ τροπολογία κατ' ἣν τὰ εἰς τὴν ἐξαγωγήν εἰσπραττόμενον ποσὸν διατίθεται ὑπὲρ τοῦ λημένου ἐκ τοῦ ὁποίου γίνεται ἡ ἐξαγωγή.

Ὁ κ. Ν. Παρίσης, ἀναφέρων ὅτι ἡ Ἰσπανικὴ Κυβέρνησις ἀναγκάσθη νὰ ἀρῇ τὸ ἐπιβληθέν ἐξαγωγικὸν τέλος ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ τῶν ἐλαίων κατόπιν τριπλῆς μεταρρυθμίσεως τῆς Κυβερνήσεως, κατακρίνει τὴν φορολογικὴν βάσιν τοῦ νομοσχεδίου ἐπ' ὅσον αὕτη ὑπῆρξεν ἡ ἀρετηρία τῆς ὑποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου, φρονῶν ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἐξακρίθωσις τῶν τιμῶν τοῦ ἐλαίου ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, διότι ἐν Ἀμερικῇ τὸ ἐλαίον πωλεῖται πρὸς 1 τοῦ δολλαρίου καὶ 20 ἑκατοστὰ τὸ γελόνι.

Π. Πρωτοπαπαδάκης (Ὑπουργός) 1 καὶ 80 ἑκατοστὰ, ἧτοι δρχ. 24 περίπου καὶ 2 1/2 ὀκάδες.

Ὁ κ. Ν. Παρίσης, δεχόμενος τὴν πληροφορίαν, λέγει ὅτι δὲν εἶναι σταθεραὶ αἱ τιμαὶ αὗται, ἀλλ' οὕτε καὶ ἡ Ἀμερικὴ κανονίζει τὰς τιμὰς καὶ διὰ τοῦτο συνιστᾷ τὴν τροποποίησιν τοῦ νομοσχεδίου ἐν τῷ 6ῳ μέρει αὐτοῦ, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπαρῇ ὁ παραγωγὸς εἰς τὰς διαπάνους αἵτινες γίνονται ὑπ' αὐτῶν διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ διὰ τὰ ἄλλα τέλη τὰ φορολογικὰ εἰς ἃ ὑπόκεινται. Συνεχίζων δὲ τονίζει τὰς πιέσεις τὰς ὁποίας θὰ ὑποστώσιν οἱ μισοπαραγωγοὶ διὰ τοῦ συστήματος τῶν ἀδειῶν καὶ ὑποδεικνύει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ληθῶσιν ὑπ' ὅψιν αἱ προσφοραὶ αἱ ἀπὸ τοῦδε γινόμεναι διὰ τὰς ἀδείας, καθόσον τοῦτο συμβαίνει λόγῳ τῆς ἀνάγκης τῶν ὑπαρχουσῶν προπωλήσεων. Κατα-

λήγων συνιτῆ τὴν μελέτην καὶ τροποποιήσιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Κοθρῆς**, ἀναγνωρίζων τοὺς σοβαροὺς λόγους τοὺς ἀναγκάσαντας τὴν Κυβέρνησιν νὰ υποβάλῃ τὸ νομοσχέδιον, λόγους φορολογικοὺς, ἐρῶσαν ἔχομεν ἐπιστράτευσιν, λέγει ὅτι, καὶ ὅλον τὸ ἔλαϊον ἂν παρκατατηθῇ, δὲν θὰ ὑποτιμηθῇ ἐρῶσαν δὲν ἐγκατασταθῇ. Πρακτικὰ εἰς τὴν μὴ παραγωγὰ μέρη, παρκαταλῇ δὲ νὰ γίνωσι δελτὰ καὶ ὑποβληθῇ τόμειναι τροπολογίαι ὑπὸ τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων τῶν ἐλαιοφόρων μερῶν πρὸς ἱκανοποίησιν καὶ τῶν παραγωγῶν καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Δ. Παναγιώτου** λέγει ὅτι ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων ἀγορεύσεων ἐπίσθη ὅτι ὅλον τὸ ζήτημα θὰ καταλήξῃ εἰς βάρος τοῦ πολλοῦ λαοῦ καὶ τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου, μετὰ τοῦ ὁποῦ καταλέγεται καὶ ὁ μικροπαραγωγός. Διὰ τοῦτο προτείνει ν' ἀρεθῇ ἐλευθέρᾳ ἡ ἐξαγωγή τοῦ ἐλαίου, ἀφοῦ προηγουμένως γίνῃ ἡ ἀνάλογος παρακράτησις διὰ τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν.

Ὁ κ. **Ν. Σεργεντάνης** φρονεῖ ὅτι ἡ ἐξαγωγή τῶν 40 ἑκατομμυρίων ἐκάδων ἐλαίου πρέπει ν' ἀρεθῇ ἐλευθέρᾳ καὶ ἄνευ οὐδενὸς περιορισμοῦ, νὰ ἐπιβληθῇ δὲ εἰς τοὺς ἐμπόρους ὅπως ἐξ ἑκάστου ποσοῦ τὸ ὁποῖον ἀγορεύουσι κάμωσι παρακράτησιν 10 τοῦς % διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἐπάρκειαν. Ἀπαλλάσσονται οὕτω τῆς φορολογίας καὶ οἱ ἐλαιοπαραγωγοί, αἵτινες εἰς τόσας ἄλλας φορολογίας ὑπόκεινται καὶ μάλιστα δύνανται νὰ ἐπαρκέτωσιν εἰς τὰς ἑαυτῶν δαπάνας.

Πρὸς τὴν γνώμην ταύτην συμφωνεῖ καὶ ὁ κ. **Μανουσάκης**.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴν μετὰ ταῦτα τὸ νομοσχέδιον εἰς α' συζήτησιν.

Μεθ' αὐτῆς ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9 καὶ 25' μ. μ. διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν πρωτῆ Πέμπτη ὥρᾳ 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Ἰακώβου
Γ. Κρεστενίτης

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΓΩΜΟΣΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 16 Φεβρουαρίου 1921 ἡμέρᾳ τῆς ἐβδομάδος Τρίτῃ τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως κ. **Κ. Ἀργατάρη Λομβάρδου**, προσελθόντων

ὁ πληρεξούσιος Ραϊδιστοῦ **Σαράντης Ι. Σαραντίδης** καὶ ἀνκτείνης τὴν χεῖρα ἔδωκεν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὸν συντακτικὸν ὅρκον ἔχοντα οὕτως: «Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας, ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος ὅτι πιστός εἰς τὸν συνταγματικὸν βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιδικῶν εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διακρίθμισιν τοῦ πολιτεύματος, ὅπως ἐξάτρυχισθῇ τὰ δικαιοῦχτα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Ὁ ἱερεὺς

Α. Παππασικονόμου

Ὁ Πρόεδρος

Κ. Αργ. Λομβάρδος

Ὁ ἐκκισθείς

Σ. Ι. Σαραντίδης

Οἱ Γραμματεῖς

Π. Ἰακώβου

Γ. Κρεστενίτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΓ'.

Τῆς 18 Φεβρουαρίου 1921.

Ὦρᾳ 5 καὶ 45' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύττει τὴν ἐνάρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσεται ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ὁ κ. **Ι. Παππαλουκάς** παρκαταλῇ ὅτι κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς παρελθούσης Τρίτης ἐπρόκειτο νὰ συζητηθῶσι δύο ἀναφορὰὶ τῶν κατοίκων Μαρτίνου σπουδαιότητας.

Ἡμῖν, λέγει, ἐγγεγραμμένος ἐκ τῶν πρώτων νὰ ἐμιλήτω ὑπὲρ τῶν δικαίων τῶν πολυπληθῶν κατοίκων Μαρτίνου. Ὅτε ὅμως ἐξερωνήθηται, ὁ κ. Γούναρης μὲς παρεκάλεσε ν' ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις αὐτῶν καὶ σταλῶσιν εἰς τὰ Ὑπουργεῖα, ἐγὼ δὲ μόνος παρεκάλεσα τότε μετὰ τὴν ἐτεξεργασίαν των εἰς τὰ Ὑπουργεῖα ν' ἀναγραφῶσι πάλιν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν καὶ συζητηθῶσι, πλὴν τὸ Δελτίον

τοῦ Τύπου ἀναγράφει ὅτι συνέστησαν οἱ κ. κ. Εὐταξίας Παππαθανασίου καὶ Χατζίσκος τὴν ἀναφοράν καὶ ὁ κ. Γούναρης ἐβεβαίωσε ὅτι θὰ ἐνεργήσῃ, ἐνῶ τοιοῦτὴν τιδὲν ἔλαβε χώραν. Καὶ ἐκ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὰς ἐφημερίδας ἐφαίνεται ὅτι δὲν ὠμίλησα ἐγὼ καὶ ὁ κ. Βελόπουλος διὰ τὰ συμφέροντα κατωίκων τῆς ἰδιοκτησίας ἡμῶν ἐπαρχίας Λοκρίδος, ἀλλ' ὠμίλησαν οἱ ἐκ Φθιώτιδος κ. κ. πληρεξούσιοι ὅπερ ἔτοπον, καὶ παρακαλῶ νὰ διορθωθῇ τὸ πρᾶγμα.

Πρόεδρος. Ν' ἀναγραφῶσιν αἱ παρατηρήσεις τοῦ κ. πληρεξουσίου εἰς τὸ Δελτίον τοῦ Τύπου, συμφώνως δὲ πρὸς αὐτὰς νὰ διορθωθῶσι καὶ τὰ Πρακτικά. Μεθὲ ἐπικυροῦνται ταῦτα διορθωθέντα.

Ἀνακοινούνται κατόπιν ὑπὸ τοῦ κ. **Προέδρου** αἱ ἐξῆς ἀναφοραί:

— Ἀπασαὶ αἱ Μουσουλμανικαὶ Κοινότητες τοῦ νομοῦ Δράμας ἐγγωμονοῦσι τὸν Βουλευτὴν Κοζάνης Ἀμπάς β-ην διὰ τὴν δικησίαν τῆς Συνελεύσεως περὶ τοῦ πιστοῦ Ἀβδουλλὰχ Χιλμῆ καὶ τὴν Συνέλευσιν διὰ τὴν ἀποδοκιμασίαν τῆς πρὸς τοὺς συνηγορήσαντας ὑπὲρ αὐτοῦ.

— Ὁ ἐμπορικὸς Σύλλογος Ῥεθύμνου παρακαλεῖ ὅπως ἐπιτραπῇ ἐλευθέρᾳ ἐξαγωγῇ ἐλαίου ἀνευ περιορισμοῦ.

— Ἡ Κοινότης Σαντόβου παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως παταχθῇ ἡ αἰτηροκέρδεια τῶν μεγάλων κτηνοτρόφων.

— Ὡσαύτως ὁμοίαν παράκλησιν ὑποβάλλουσι καὶ πολλοὶ μικροκτηνοτρόφοι τῆς περιφέρειας Ἐλασσόνης.

— Ὁ Ἀκὴρ Ἐμὶν Μουφτὴ Ζαδὲ ἐξ Ἰωαννίνων εὕρισκόμενος κατὰ τὸν πόλεμον εἰσθησιπνεύσει τῆς Ἑλβετίας παρακαλεῖ ὅπως τῷ ἀποδοθῶσι τὰ ὑπὸ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐφορίας κατελημμένα κτήματά του, δεδομένου ὅτι τυγχάνει καὶ Ἑλλήν ὑπήκοος.

— Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Καλαμπάκας αἰτεῖται τροποποίησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1640 νόμου «περὶ καθαρχῆς προσόδου.»

— Ὁ νομαρχεῦν Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας ὑποβάλλει ἀναφορὰν κατοίκων Προνοιῶς αἰτουμένων τὴν χορήγησιν ὑπὸ τοῦ Κράτους πτώσεως διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν καταστραφεισῶν αὐτῆς ὁδῶν ὑπὸ θεομηνίας καὶ περίθαλψιν παθόντων.

— Ὁ Χρ. Ζοῦμπος αἰτεῖται τὴν πληρωμὴν 7215 δραχμῶν ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου διὰ ζημίαν ἃς ὑπέστη

ἐκ τῆς διανομῆς τῶν ἐνοικίων τῆς οἰκίας του, χρησιμευούσης διὰ σχολεῖν ἐν Καρδίτῃ.

— Ἡ Αἰκατερίνη χήρα Ἀριστείδου Μικροῦ αἰτεῖται βασιλικὴν χάριν διὰ τὸν υἱὸν τῆς κατὰ δικασθέντα εἰς ἐξαετὴ εἰρκτὴν διὰ στρατιωτικὴν ἀδίκημα.

— Ὁ ἀγροτικὸς πληθυσμὸς Τρικάλων Καλαμπάκας ζητεῖ ἀναγκαστικὴν ὁλοκληρωτικὴν ἀπαλλοτρίωσιν σιτοφλικῶν, ὑδροκλιτικῶν ἔργων κλπ.

— Οἱ διδάκταιλοι τῆς ἐπαρχίας Χειμάρρας ζητοῦσιν ἀπόδοσιν τῶν καθυστερουμένων μισθοδοσιῶν των, καθίσταν ἐν ἐκκλίῃ περιπτώσει ἀδυνατοῦσι νὰ συνεχίσωσι τὴν σχολικὴν των ἐργασίαν, στερούμενοι τῶν πάντων.

— Ἡ Κοινότης Ἐλασσόνης παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως μεριμνήσῃ νὰ παταχθῇ ἡ αἰτηροκέρδεια τῶν μεγάλων κτηνοτρόφων.

— Ὡσαύτως ἡ Κοινότης Ἀρκαδοβίων (Ἐλασσόνης) ὑποβάλλει δι' ἀναφορὰς τῆς πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὁμοίαν παράκλησιν.

— Ὁ Ἐμπορικὸς Σύλλογος Χανίων συνιστᾷ εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ ἐλευθερία ἐξαγωγῇ τοῦ ἐλαίου, τοῦ ὑποβληθέντος σχετικοῦ νομοσχεδίου ὅντος δεσμευτικοῦ.

— Αἱ Κοινότητες Ζαγορίου, Λυγαριάδων καὶ Σικαράκας τοῦ νομοῦ Ἰωαννίνων ζητοῦσι τὴν ἄρτιν τοῦ ἐνοικιοστασίου τῶν βοσκῶν.

— Ὁ Ν. Θεοδορίδης κάτοικος Θεσσαλονίκης ζητεῖ ἀποζημίωσιν λόγῳ καταστροφῶν ἃς ὑπέστη ὑπὸ ὀργάνων τῆς προκατάρχου Κυβερνήσεως.

— Ὁ Ἀβδουλλὰχ Χιλμῆ τέως Μουφτῆς Καβάλλας παρακαλεῖ ὅπως ἀνακληθῇ εἰς τὴν πρόην θέσιν τοῦ Μουφτῆ.

— Οἱ Κωνστ. Παππαμικολάου, Ἰελευθ. Τσούτσουρας, Κ. Ἀλκαμανέτης καὶ Κ. Γαρούβελος συγχροποιοὶ Ἀρτης αἰτοῦνται ἀποζημίωσιν.

— Οἱ φαιτητὲς ἀμφοτέρων τῶν Πανεπιστημίων ζητοῦσι πράτασιν τῆς προθεσμίας τῶν τεμηματικῶν των ἐξετάσεων.

— Καλλισιργητὰ ἐμρυτευταὶ τῆς περιφέρειας Μακροβίου αἰτοῦνται ὅπως μὴ ἐπιτραπῇ ἡ τροποποίησις τοῦ ἐμρυτευτικοῦ νόμου.

— Ὁ Βασίλειος Παππαδημητρίου, πληρεξούσιος τῶν ἐν Ἡπείρῳ Κοινοτήτων, αἰτεῖται ὅπως οἱ ἰδιοκτῆται

γαιών παύσῃ νὰ καταβάλῃσι γεώμορον εἰς τοὺς ἐνοικιαστές, τῶν ἐν Ἡπείρῳ γαιῶν χαλακτριζομένων ἐρεξῆς ὡς κοινοτικῶν καὶ οὐχὶ ὡς τσιφλικιῶν.

— Ὁ Σύνδεσμος φορτοεφορτωτῶν τοῦ Συνδικάτου Συγκοινωνίας καὶ Μεταφορῶν αἰτεῖται κατάργησιν ἀντεργατικῶν νόμων κλπ.

— Ὁ Χρῆστος Β. Τσουκαλᾶς, κάτοικος Λαμίας καὶ τηλεγραφητῆς Ἰης τάξεως, ζητεῖ ἀποζημίωσιν διὰ βίαν πωληθέν κτῆμά του κλπ.

— Ὁ ἀνεξάρτητος πολιτικὸς σύλλογος Βάθης ὑποβάλλει πρὸς τὴν Συνέλευσιν ψήφισμα, δι' οὗ δηλοῖ ὅτι τάσσεται παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Κυβερνήσεως.

— Ὁ Ἐμμ. Πιταροκοίλης, κάτοικος Ψυχροῦ Λασηθίου, κατάδικος ἐν ταῖς φυλακαῖς Νεαπόλεως αἰτεῖται ἀπονομὴν βασιλικῆς χάριτος.

— Οἱ κάτοικοι τῆς ὑπ' ἀριθ. 78 οἰκίας τῆς ὁδοῦ Γ' Σεπτεμβρίου παρκαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὥπως μεριμνήσῃ ν' ἀνακοπῇ πᾶσα κατ' αὐτῶν ἐνέργεια ἐξώσεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας.

— Ἀπόστρατοι Κελευσταὶ τοῦ Β. Ναυτικοῦ αἰτοῦνται ὥπως κανονισθῇ ἡ σύνταξις αὐτῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 728 νόμου.

— Ὁ Σπυρ. Μουργιανὸς ζητεῖ ἥδικὴν καὶ ὕλικὴν ἀποζημίωσιν διὰ ζημίαν ἧς ὑπέστη ὑπὸ ὀργάνων τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως.

— Χωροφύλακες ἔγγαμοι ἀπολυθέντες καὶ κάτοικοι Πατρῶν αἰτοῦνται ἀΐξῃσιν ἐτησίου αὐτῶν ἐπιδήμιου.

— Ἡ Ἀθηνᾶ Β. Χατζοπούλου, ἀδελφὴ τοῦ ἐν Ἀθήναις τυφεκισθέντος ἀνθυπολοχαγοῦ Γ. Β. Χατζοπούλου παρκαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὥπως τῇ ἀπονεμηθῇ σύνταξις.

— Οἱ ἐνοικιασταὶ τῆς οἰκονομικῆς περιφέρειας Ἀντανάσσου (Κρήτης) παρκαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὥπως καθορίσῃ τὴν εἰσπραξίν τοῦ παρελθόντος οἰκονομικοῦ ἔτους κλπ.

— Οἱ ὑποδιδάσκαλοι τῆς περιφέρειας Πατρῶν ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα, δι' οὗ αἰτοῦνται διάφορα αἰτήματα πρὸς βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

— Ὁ Ἀριστοτέλης Γεηγοράκης ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς ἐν Βροῦκλιν τῆς Ἀμερικῆς Ἑλληνικῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας διὰ τηλεγραφημάτων τοῦ πρὸς τὴν Συνέλευσιν δηλοῖ ὅτι οἱ ἐκεῖ Ἕλληνες ἐπιθυμοῦσιν ἄρνησιν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν

Συμμάχων, ἀποστολὴν δὲ διαταγῆς εἰς τὸν στρατηγὸν Παπούλαν ὅπως ἐπιτεθῇ ἐν τῷ τομεῖ Ἀγκύρας.

— Ἀδικηθέντες δασονομικοὶ κατώτεροι ὑπάλληλοι, ἀπολυθέντες ἢ περαιωθέντες μετὰ τὸ 1917, αἰτοῦνται ὥπως ἡ Ἐθνοσυνέλευσις θέσῃ ὑπὸ τὸ κύρος τῶν κ. κ. πληρεξουσίων ὑποβληθὲν σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως νόμου περὶ κατωτέρου προσωπικοῦ τῆς δασικῆς ὑπηρεσίας».

— Συνιδιοκτῆται Κερατέας αἰτοῦνται κατάργησιν ἐνοικιοστασίου βωσκῶν, δεδομένου ὅτι διὰ τῶν ὑποβλήθεντων ἀναγκαστικῶν μισθωμάτων ἐμαράνθη πᾶσα κίνησις καὶ πᾶν ἔργον, ὅπερ ἐτήρει ἡ συνιδιοκτησία ἐκ τῶν μισθωμάτων.

— Οἱ ἐκτὸς ὑπηρεσίας λειτουργοὶ τῆς Μέτης Ἐλπιζομένου ζητοῦσιν ἐπικναδιορισμὸν εἰς θέσεις ἀναλόγους τοῦ βαθμοῦ ὃν ἐλέκτηντο.

— Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Πάλης αἰτεῖται ἄμεσον σύστασιν Ταμείου καὶ Οἴκου Ἐφορίας γ' τάξεως, ὡς καὶ ἱδρυσιν ὑποκαταστήματος Ἑθνικῆς Τραπεζῆς.

— Ἡ Φωτεινὴ χήρα Δ. Ζησίμου ταγματάρχου πεζικοῦ αἰτεῖται τὴν ἀνάλογον σύνταξιν τὴν παρεχομένην εἰς τὰ ὄρφανὰ τοῦ πολέμου, καθόσον ὁ σύζυγός της ἐφρονεύθη εἰς τὰς συμπλοκάς τῆς καταλήψεως τῆς Λαρίσης ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν.

— Ὁ Θεοχάρης Δημητρίου, κάτοικος Πύργου Σάμου, ζητεῖ ἀπονομὴν εἰς αὐτὸν σύνταξως, λόγῳ τοῦ ὅτι ἐκ τῶν δύο υἱῶν αὐτοῦ, οἵτινες ἦσαν οἱ μόνοι προστάται τῆς οἰκογενείας του, ὁ μὲν εἰς ἐφρονεύθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Σκρά, ὁ δὲ δεύτερος ἀπέθανε συνεπείᾳ ἀσθενείας του κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας του.

— Οἱ μετασχόντες τοῦ Ἡπειρωτικοῦ ἀγῶνος Δ. Σταθάκης, ἀνθυπομοίραρχος, Π. Χατζάκος ἀνθυπολοχαγὸς καὶ Κυρ. Ἀρναούτης ἀνθυπολοχαγὸς ζητοῦσιν, ὥπως ἡ Συνέλευσις μεριμνήσῃ νὰ τοῖς δοθῇ ἡ ἀμοιβὴ ἧτις ἐδόθη καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς συναδέλφους των ὑπὸ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως.

— Οἱ κάτοικοι Μελιχκίου παρκαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν, ὥπως μεριμνήσῃ νὰ χαρκαθῇ ἡ ὁδὸς Καλαμπάκας — Ἰωαννίνων διὰ τῆς ἀριστερᾶς ὁχθῆς τοῦ Πηνειοῦ, ὡς ἀρχικῶς εἶχεν ἀπορατισθῇ ὑπὸ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως, δικταχθῇ δὲ ἀρμοδιος μηχανικὸς νὰ ἐξετάσῃ ἐπιτυτίως τὸ δίκαιον τῶν παραπόνων των.

Οἱ κυρεῖς Καλαμῶν αἰτοῦνται, ὥπως ἐπιτραπῇ αὐτοῖς ν' ἀνοίγωσι τὰ κυρεῖα αὐτῶν τῇ 9ῃ ὥρᾳ π. μ. τῇ

Κυριακήν, ἤτοι μίαν ὥραν πρὸ τῆς τεταγμένης ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ κυριακῆς ἀργίας.

— Ὁ ἀπόστρατος λοχαγὸς Βατ. Λέλλος ὑποβάλλει παράπονον κατὰ τοῦ ταγματάρχου τῆς χωροφυλακῆς Καστρινού.

— Ἀποταχθέντες ὑπὸ τῆς προκλήτου Κυβερνήσεως χωροφύλακες ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα, δι' οὗ ζητοῦσιν ἡλικίαν καὶ ὕλιν ἑλκυσθῆναι.

— Οἱ ἔμποροι κάτοικοι Γαργαλιάνων ζητοῦσι μεταρρυθμίσειν τοῦ νόμου «περὶ ὠνίων καὶ ἐμπορευμάτων» ὡς παρὰ τὸν καὶ ἀντεπιτημονιῶν.

— Οἱ εἰς τὰς φυλακὰς Παλκμηδαίου κρατούμενοι κατὰ δίκην ζητοῦσι τὴν ἀπόδοσιν τῶν καθυστερουμένων μισθῶν των, πρὸς δὲ καὶ τῶν πλουστεικῶν.

— Ὁ Πολιτικὸς Σύλλογος Βόλου, κατόπιν πρυθάνου συλλαλητηρίου, καταγγέλλει ἀντεισαγγελεῖς Βίλου Κομνηνὸν καὶ Βενιέρην καὶ λοιποὺς στρατιωτικοὺς, ὡς ἐνεργήσαντας εἰς τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν ἀναρχικῶν στοιχείων καὶ αἰτεῖται τὴν αὐτῇ τὴν τιμωρίαν των.

— Ὁ πολιτικὸς σύλλογος τῆς «Ἐνώσεως τῶν Δωδεκανησίων» ὑποβάλλει πρὸς τὴν Συνέλευσιν ψήφισμα δι' οὗ 1) διαμαρτυρεῖται διὰ τὴν ληρηθεῖσαν ἐκ μέρους τῆς Διασκέψεως τοῦ Λονδίνου πρότασιν, τὴν παρατείνουσιν τὴν δικαίωσιν τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν πόθων· 2) ὑποβάλλει τὴν παράκλησιν πρὸς τοὺς μεγάλους ἡμῶν Συμμάχους, ὅπως ἐπικυρώσωσι τὴν συνθήκην τῶν Σεβρῶν καὶ 3) διαδηλοῦν τὴν ἀκλόνητον ἀπόφασιν τοῦ λαοῦ τῆς Δωδεκανήσου ὅτι δὲν θέλει ὀρρωδῆσαι καὶ οὐδεμιᾶς θέλει φεισθῆναι θυσίας διὰ τὴν τελικὴν τῆς Δωδεκανήσου ἀποκατάστασιν μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος.

— Οἱ Καττελλορρίζιοι φρονιτῆται καὶ σπουδασταὶ ἐξ ὀνόματος τοῦ ἀμιγροῦς Ἑλληνικοῦ λαοῦ τοῦ Καττελλορρίζου διαμαρτυροῦνται διὰ τὴν ἔδικον ἀπόφασιν περὶ ὑποδουλώσεως των καὶ παρακλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως μετολαβῇ παρὰ τῆς Συνδιασκεψῆς τοῦ Λονδίνου περὶ αἰτίας λύσεως τοῦ ζητήματός των.

Ὁ πληρεξούσιος κ. Γ. Πῶπ παρατηρεῖ ὅτι παρόμοιαι ἀναφοραὶ δὲν πρέπει νὰ παρέρχωνται πρὸ τῆς Συνελεύσεως ὡς αἱ συνήθει· ἀναφοραί. Ἀφωρῶσι σπουδαῖα ἐθνικὰ ζητήματα καὶ πρέπει ν' ἀναγνωσθῶσιν εἰς ἐπὶ ἡμέραν τῆς Συνελεύσεως καὶ νὰ ὀριθῇ ἡμέρα εἰδικῆς ἐπ' αὐτῶν συζητή-

σεως, ἐφ' ὅσον ἡ Κυβερνητικὴ θέλει νομίσαι τοῦτο συμφέρον.

Χρ. Μητσόπουλος. Ἐπειδὴ γίνεται λόγος περὶ τοῦ ὑπομνήματος αὐτοῦ καὶ τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαῖον, παρὰ κληῶ νὰ ἐκτυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ αὐτὸ τὸ ὑπόμνημα, μετ' ὃ ἐλπίζω ὅτι ἡ Συνέλευσις θ' ἀποδεχθῇ ὅπως ὀριθῇ ἡμέρα συζητήσεως περὶ τοῦ ὑψίστου αὐτοῦ ζητήματος.

Γ. Μπαλατζῆς (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν). Καὶ ἐγὼ παρὰ κληῶ νὰ τυπωθῇ καὶ νὰ διανεμηθῇ. Ὑποβάλλω δὲ τὴν παράκλησιν ὅπως αἱ ἐρωτήσεις καὶ ἐπερωτήσεις αἱ συνδεδεμέναι πρὸς τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, ἔνθα εἶναι δυνατὸν, ἀναβληθῶσι δι' εὐθετώτερον χρόνον, ἀρῶ μάλιστα δὲν πρόκειται ν' ἀναβληθῶσιν ἐπὶ μακρόν.

Γ. Πῶπ. Προειμινου περὶ συζητήσεως ζητημάτων τοιαύτης φύσεως εἶπον ὅτι τὴν καθορισμὸν τοῦ χρόνου καὶ τῶν ὁρίων τῆς συζητήσεως ἔχει ἡ Κυβερνητικὴ πάντοτε ἀναλόγως τῶν περιστάσεων.

Α. Παππαζαχαρίου. Νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν καὶ ὅταν ἡ Κυβερνητικὴ νομίσῃ τὸν χρόνον κατὰλληλον τότε νὰ γίνῃ ἡ συζήτησις.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Ν' ἀναγνωσθῇ, κ. Πρόεδρε.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀναγινώσκει τὴν ἀναφορὰν, ἀποφασίζεται δ' ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ὅπως καὶ αὕτη ὡς καὶ ἡ τῶν Δωδεκανησίων ἀναφορὰ ἐκτυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσιν.

— Ὁ πληρεξούσιος Λακωνίας κ. **Α. Πετρακάκος** ὑποβάλλει 1) τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀνυποτακτῶν κλπ.» καὶ 2) προτάσιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1049».

— Ὁ πληρεξούσιος Σάμου κ. **Ν. Βλιάμος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τῶν άρθρων 3 καὶ 4 τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2125 κλπ».

— Ὁ αὐτὸς πληρεξούσιος ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ 1ου ἄρθρου τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀποζημιώσεως τῶν Δημάρχων καὶ Προέδρων κοινοτικῶν Συμβουλίων».

— Ὁ πληρεξούσιος Σάμου κ. **Εμμ. Χατζιδάκης** ὑποβάλλει ἐπίσης τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου, μίωσιν Δημάρχων καὶ Προέδρων κοινοτικῶν Συμβουλίων».

— Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν εἰτηγητικὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ καθορισμοῦ τῶν στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀνυποτακτῶν καὶ λιποτακτῶν».

— Η ἐπὶ τοῦ **Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς ἐπιτροπῇ** ὑποβάλλει διακρίτους τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. **Θ. Ζαῦμης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσως) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου», ὅπερ ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως κηρύσσεται **κατεπειγον** καὶ γίνεται δεκτὸν κατ' ἀρχήν.

Ἄπαντα θελοῦσι τυπωθῆναι καὶ διανεμηθῆναι.

Ὁ κ. **Δ. Χατζίσκος** παρακαλεῖ τὸν κ. Πρόεδρον ὅπως πραγματοποιηθῇ ταχέως ἡ πρὸ ἡμερῶν γενομένη πρότασις ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ ἔθν. Συντηρητικοῦ κόμματος, ὅπως ἡ Ἔθνοσυνέλευσις καταθέσῃ πτέρανον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως **Ἀλεξάνδρου** καὶ στηθῇ ἡ προτομή Αὐτοῦ. Ἐγούσι καθήκον, προσθέτει, οἱ νόμιμοι ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ νὰ ἐκφράσωσι τὴν πραγματικὴν πένθος τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Τῶν, τοσαῦτα παθόντος ὑπὲρ τῆς Πατρίδος καὶ τοῦ Θρόνου.

Σ. Μπαλάνος (Ἀντιπρόεδρος). Κύριε Πρόεδρε, ἡ ἐπιτροπὴ κατηρτίσθη καὶ ἐπελήφθη ἀμέσως τῆς ἀνατεθείσης αὐτῇ ἐντολῆς. Γνωρίζει ὁ κ. Πληρεξούσιος ὅτι μεσολαβοῦσιν ἤδη ἄλλα εὐχάριστα γεγονότα, ἐθεώρητε δὲ ἡ ἐπιτροπὴ ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀνατεθείσης εἰς αὐτὴν ἐντολῆς δὲν ἔπρεπε νὰ ἐκτελεσθῇ ἤδη, ἀλλὰ ν' ἀναβληθῇ δι' εὐθεώτερον χρόνον.

Γ. Μπαλτατζῆς (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν). Ὁ ἐξ Ἀττικῆς πληρεξούσιος κ. Τσουκαλᾶς ἐζήτησε τὴν κατάθεσιν διακρίτων ἐγγράφων ἐν σχέσει πρὸς ἐπερωτήσιν του, ἐπειδὴ ὅμως δὲν κατωρθώθη ἡ συγκέντρωσις τῶν σχετικῶν ἐγγράφων, θὰ παρακαλέσω τὸν ἀξιότιμον συνάδελφον ὅπως δεχθῇ ν' ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις.

Α. Τσουκαλᾶς. Μάλιστα, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ἡ συζήτησις γίνῃ τῇ προσεχεῖ Δευτέρᾳ, πρῶτῃ ἡμέρᾳ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου.

Εἰσερχεται εἴτε ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων.

Οἱ κ. κ. **Α. Παναγιώτου, Α. Χατζίσκος, Ν. Δεβίδης,**

Ι. Χριστοδουλιᾶς, Α. Μάτεσις, Α. Τσουκαλᾶς, Ν. Τσιριγώτης, Ι. Καλούτσης, Ε. Μαυρομαμάτης, Α. Βιτάλης καὶ Ι. Παππαλουκᾶς συνιστῶσιν ἀναφορὰν κατὰ δίκων τῶν φυλακῶν Αἰγίνης.

Ὁ κ. **Παναγιώτου** συνιστᾷ νὰ ληρθῇ ὑπ' ὅψιν ἡ ἀναφορὰ καὶ, εἰ δυνατόν, δοθῶσι χάριτες εἰς πάντας τοὺς καταδίκους, ἀδίκως κατὰ τὸ πλεῖστον κρατούμενους ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Ὁ κ. **Χατζίσκος** συνιστᾷ ἐπίσης τὴν ἀναφορὰν παρακαλῶν νὰ ληρθῇ αὕτη ὑπ' ὅψιν.

Ὁ κ. **Χριστοδουλιᾶς** συνιστᾷ νὰ ληρθῇ ὑπ' ὅψιν ἡ ἀναφορὰ καὶ νὰ δοθῇ βασιλικὴ χάρις εἰς τοὺς ἐπιδεικνύοντας καλὴν διαγωγὴν καταδίκους.

Ὁ κ. **Δεβίδης** εὐρίσκει ἐπιζήμιον τὴν παροχὴν ἀθρόων χαρίτων, διότι αὗται κατὰ τοὺς συγγραφεῖς μειοῦσι τὸ γόητρον τοῦ Στέμματος. Ἄλλως τε, λέγει, εἰς τὰς φυλακάς δὲν κρίνεται ἡ διαγωγὴ τῶν καταδικῶν. Ἦδη ὅμως δύναται νὰ ὑποχωρήσῃ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ θεωρία καὶ νὰ δοθῶσιν ἀθρόαι χάριτες καὶ λόγῳ τῆς χειρίστης κακτοστάσεως τῶν φυλακῶν καὶ λόγῳ τῶν συνθηκῶν ὑφ' αἷς κατεδικάσθησαν διάφοροι καταδίκαι καὶ σήπονται εἰς τὰς φυλακάς ἀναίτιως.

Ὁ κ. **Μάτεσις** κρίνει ὅτι κατὰ τὴν παρούσαν περίστασιν ἐπιβάλλεται ἵνα ἡ Πολιτεία δείξῃ ἀπεριόριστον ἐπιείκειαν εἰς τοὺς καταδίκους. Πολλοὶ τῶν παρακαθημένων γνωρίζουσιν ἐξ ἀμέσου ἀντιλήψεως τὴν κατὰστασιν τῶν φυλακῶν καὶ ἔχουσι καθήκον νὰ συστήσωσιν ὅ,τι δεῖ εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ κ. **Τσουκαλᾶς** συνιστῶν τὴν ἀναφορὰν παρακαλεῖ νὰ ληρθῇ γενικώτερον μέτρον περὶ τῶν καταδικῶν.

Ὁ κ. **Καλούτσης** νομίζει ὅτι ἡ Πολιτεία θὰ κάμῃ γενικωτέραν χειρονομίαν καὶ θὰ μεριμνήσῃ περὶ ἀπάντων τῶν καταδικῶν, πλείστων ὕτων καλυτέρων καὶ ἀπὸ φιλανθρωπικῆς καὶ ἀπὸ πάσης ἄλλης ἀπόψεως πολλῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐλευθέρως περιφερομένων.

Ὁ κ. **Μαυρομαμάτης** συνιστᾷ τὴν ἀναφορὰν καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ὡς προεῖπε, τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ Βασιλέως παρακαλεῖ νὰ δοθῶσι χάριτες.

Ὁ κ. **Βιτάλης** συνιστᾷ ἐπίσης ὅπως διὰ τὴν αὐτὴν λόγον δοθῶσι χάριτες, ἀλλ' ἐπὶ πλέον καὶ διὰ τὴν οἰκτρότητα τῶν φυλακῶν, αἵτινες εἰς οὐδὲν ἄλλο συντελοῦσιν ἢ

εις τὸ νὰ δολοφονῶσι τοὺς κατχθίκους, ἀθώους, πολλὰ καὶ ὄντας.

Παραμοιάς, συστάσεις ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Παππαλουκάς**, εὐρίσκων δικαίαν τὴν αἴτησιν τῶν ἐν λόγῳ κατχθίκων.

Ὁ κ. **Θεοτόκης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης) ἀπαντᾷ ὅτι ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ἀπονόμην χαρίτων ἐπὶ τῇ ἐπανάθῃ τοῦ Βασιλέως ἐλήφθη μέτρον καὶ ἐδόθησαν αἱ σχετικαὶ χάριται, ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς λοιποὺς κατχθίκους τοὺς ἀδίκως εὐρισκομένους ἐν ταῖς φυλακαῖς, γίνεται ἡ σχετικὴ ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρετικῆς περὶ αὐτῶν ἐργασία, ἵνα ἐκκαθρισθῇ τὸ ζήτημα τῶν ἀδίκως καταδικασθέντων. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς βελτιώσεως τῆς καταστάσεως τῶν φυλακῶν, παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μεριμνήσῃ, ὀλίγου ὄντος τοῦ χρόνου κατ' ὃν ἀνέλαβε τὸ Ὑπουργεῖον, καὶ παρακαλεῖ νὰ τῷ διδῇ ἡ ἀναγκαία πίστωση, χρόνου (ἐλαφίστης) ὅπως μεριμνήσῃ καὶ περὶ τούτου.

Ὁ κ. **Γ. Ἀλεξάνδρου** διὰ φωνῆς συνεχρᾷς ζητεῖ ν' ἀνοιχθῶσιν αἱ πύλαι τῶν φυλακῶν καὶ νὰ ἐξέλθωσιν ὅλοι οἱ κατὰδικοι, νὰ ἐγκλεισθῶσι δ' ἐν αὐταῖς ἐκεῖνοι, οἵτινες καταδικάσθην τοὺς ἡδὴ κατχθίκους καὶ οἱ ὅποιοι, καίτοι βαρύνονται μὲ τοσούτα ἐγκλήματα, ὅμως περιφέρονται ἐλεύθεροι καὶ ἐδῶ καὶ ἐν Εὐρώπῃ.

Π. Παναγιωτόπουλος. Ὑπάρχει μὴ τάξις παθόντων ὑπὲρ τῶν ὁποίων οὐδεὶς ἐγένετο λόγος; οὗτοι εἰναι οἱ ἐκ σκοπίμου σκοπιμότητος καταδικασθέντες εἰς 5 1/2 ἐτῶν εἰρκτὴν καὶ οἱ ὅποιοι ἀπώλεσαν τὰ πολιτικὰ καὶ ἀττικὰ αὐτῶν δικαιώματα. Παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης νὰ λάβῃ καὶ περὶ αὐτῶν μέριμναν.

Οἱ κ. κ. **Ν. Δεβίδης, Α. Μάτεσις, Α. Τσουκαλᾶς, Γ. Μερκούρης, Ι. Δ. Ράλλης, Χ. Καρᾶς, Α. Βιτάλης, Ε. Μαυρομμάτης, Α. Παππαθανασίου, Γ. Ραδινός, Α. Εὐταξίας, Σ. Ἀλεξιάδης, Δ. Κουκουλέτσος καὶ Ι. Παππαλουκάς** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν διὰ τοῦ ἀπὸ 10 Ἀυγούστου 1920 Β. Δ. διχραφέντων ἀξιωματικῶν.

Ὁ κ. **Δεβίδης** δὲν εὕρισκει μεμπτὰς ἀλλὰ δὲν εὕρισκε καὶ ἀμέμπτους τὰς ἐκδοθείσας τῶν ἀναφερομένων ἀποφάσεις καὶ συνιστᾷ νὰ μελετηθῶσι καὶ ν' ἀναθεωρηθῶσιν αἱ ἀποφάσεις αὐτῶν, μάλιστα μετὰ τὴν γνώμην τοῦ κ. **Κατζίσκου** εὐρίσκοντος δεδικαιολογημένα τὰ παράπονα.

Ὁ κ. **Μάτεσις** εὕρισκει δικαίαν τὴν αἴτησιν καὶ συνηγορεῖ περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν ὑπαρχουσῶν ἀποφάσεων.

Παραμοιάς συστάσεις ποιοῦνται καὶ οἱ πληρεξούσιοι κ.

κ. **Κ. Δροσόπουλος, Ε. Μαυρομμάτης, Α. Παππαλουκάς, Α. Παππαθανασίου καὶ Σ. Ἀλεξιάδης** λέγων ὅτι καὶ περὶ ὧν ὁ λόγος ἀποφάσεις δὲν φέρουσι τὸ τελεῖται τῆς ἀμεροληψίας, **Κουκουλέτσος, Καρᾶς, Α. Τσουκαλᾶς καὶ ὁ κ. Γ. Μερκούρης**, ὅστις λέγει ὅτι δὲν θὰ συνίστα τὴν ἐν λόγῳ ἀναφορὰν, φρονῶν ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ χάριν τῆς ἐπιβολῆς καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ στρατεύματος δεόν νὰ ὦσιν ἀμεμπότεροι καὶ τῶν ἱερέων, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ αἴτησις τῶν ἐν λόγῳ ἀξιωματικῶν εἶναι δικαία καὶ παρακαλεῖ νὰ ἐξετασθῇ μετ' ἐνδικαφρόντος.

Ὁ κ. **Ι. Δ. Ράλλης** συνιστᾷ ὅπως ἀναθεωρηθῶσιν ἅπαντα αἱ ἀπὸ τοῦ 1917 μέχρι τοῦ 1920 ἀποφάσεις τῶν Στρατοδικείων καὶ δι' ἄλλους μὲν λόγους καὶ ἐπ' ἀγαθῷ αὐτῆς τῆς Δικαιοσύνης.

Ὁ κ. **Α. Βιτάλης** εὐρίσκων, λέγει, δικαίαν τὴν αἴτησιν καὶ ἀπὸ γενικωτέρου στρατιωτικοῦ συμφεροντος συνιστᾷ ὅπως γένηται γενικὴ ἐκκαθάρισις τῆς καταστάσεως ταύτης τῶν ἀξιωματικῶν ὥστε νὰ δικαιοθῶσιν οἱ ἀδικηθέντες.

Οἱ κ. κ. **Α. Τσουκαλᾶς, Χ. Μητσόπουλος, Γ. Ἀναστασόπουλος καὶ Γ. Μερκούρης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῆς Συντεχνίας τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ πλοιοποίων γυναικείων πύλων.

Οἱ κ. κ. **Τσουκαλᾶς καὶ Μητσόπουλος** συνιστῶσι νὰ ληρθῇ ὑπ' ὅβιν ἡ ἀναφορά, ὁ δὲ κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος** λέγει ὅτι ἡ ἀναφορὰ δεόν νὰ ληρθῇ ὑπ' ὅβιν ἐν σχέσει καὶ πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον καὶ πρὸς τὴν κοινωνικὴν ἀνάγκην, ἀμφοτέρων ἀπαιτούσων ὅπως ἐπίβληθῇ μεζῶν φρονολογία εἰς τοὺς ἐπίμους ἐξωθεν ἐρχομένους γυναικείους πύλους, ἵνα οὕτως εὐρίσκωσιν ἐργασίαν καὶ 5 χιλιάδες ἐργατῶν, ἐργαζομένων εἰς τὰ ἐν Ἑλλάδι γυναικεῖα πλοιοποιεῖα.

Οἱ κ. κ. **Α. Τσουκαλᾶς, Α. Μάτεσις, Ν. Μαργαρίτης, Δ. Καζάνης καὶ Ι. Παππαλουκάς** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τοῦ Κεντρικοῦ Ἀγικοῦ Πολιτικοῦ Συλλόγου Βόλου.

Ὁ κ. **Μαργαρίτης** λέγει τὰ ἑξῆς: Ἄς ἐνωθῇ, κ. Πρόεδρε, καὶ ἡ σθεναρὰ φωνὴ τοῦ Πολιτικοῦ Συλλόγου Βόλου μετὰ τὴν μεριστομένην κρυφὴν τῆς διαμαρτυρίας τοῦ ὅλου ἔθνους, ἥτις συμπεπυκνωμένη ὡς ἐξ ἡρμιστείου ἐξερράγη ἐκ τῆς αἰθούρας ταύτης κατὰ τὴν προγεθεσινὴν συνεδρίασιν ἐπὶ τῇ ἀναγγελίᾳ περὶ τῆς διανοηθείσης ἀποπει-

ρως πρὸς ἀναψήλαφθαι τῆς Συνθήκης· τῶν Σεβρῶν ὑπὸ τῆς ἐν Λονδίῳ Διασκεύσεως.

Ἐν τῇς περιρρέεις δ' ἐκείνης τοῦ Πηλίου καὶ τῶν Φερῶν, ὁπόθεν πρὸ 100ετίας περίπου ὁ ἐμπνευσμένος ἐθνικός ποιητής καὶ ρήτωρ, ὁ ἐθνομάρτυς Ρήγας ὁ Φερχίος, ἐσχλπίσει τὸ ἐγερτήριον σάλπισμα τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας, ἃς ἐπιτραπῇ μοι, ἔχοντι τὴν τιμὴν νὰ ἐκπροσωπῶ τὴν περιρρέειν ἐκείνην, νὰ διατρανώσω ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης τὸν ἐθνικὸν πόνον τῶν ἀπογίνων τοῦ ἐθνομάρτυρος ἐκείνου κατὰ πάσης ἐπιβουλῆς τοῦ ἐργου τοῦ καὶ τῆς ἐν γένει ἀποκαταστάσεως τοῦ Γένους, ὄντων προθύμων νὰ ὑποστώσι πᾶσαν θυσίαν ὑπὲρ αὐτῆς.

Ὁ κ. **Παππαλουκάς** λέγει ὅτι αἱ σκέψεις καὶ τὰ κλισθήματα τῶν μελῶν τοῦ Πολιτικοῦ Συλλόγου Βίλου ἀπηχῶσι τὰς σκέψεις καὶ τὰ κλισθήματα παντὸς Ἑλλήνου. Διχθεύω τὰ συγχαρητήριά μου εἰς τὴν λαὸν τοῦ Βίλου καὶ δύνάμει νὰ διχθεύωσι ὅτι ἡ Ἑθνικὴ Συνέλευσις ἐμφανεῖται ὑπὸ τῶν κλισθημάτων ὑπ' ὧν ἐμφανεῖται ὁλος ὁ Ἑλληνισμός, ὅπως κατ' οὐδέν τι τρόπον δεχθῇ νὰ τεθῶσιν ὑπὸ ἀμνηστῆσιν τὰ ἀνγνωρισθέντα δίκαια αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν, ἅτινα, ὡς ἐπικνηλημμένως ἐλέγχθη, ἀντιλαμβάνεται ἡ Συνέλευσις ὅτι ἀποτελοῦσι τὰ κατώτερον ὅριον τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν διεκδικήσεων.

Οἱ κ. κ. **Ε. Χατζιδάκης, Ε. Κώνστας, Η. Θαλασσινός, Ν. Βλιάμος** καὶ **Δ. Παναγιώτου** συνιστῶσιν ἀνχορᾶν τῶν σιγαροποιῶν Σάμου.

Ὁ κ. **Χατζιδάκης** λέγει ὅτι ἡ ἀνχορὰ αὕτη δὲν ἀπευθύνεται μόνον πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν Ὑπουργὸν τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας. Οἱ ἐν τῇ ἀναφορᾷ ὑπογεγραμμένοι σιγαροποιοὶ παρκαποῦνται ὅτι διὰ τυπικοῦς ἐντελῶς λόγους ἐστερήθησαν τῆς ἀποζημιώσεως τὴν ὁποίαν ἔλαβον οἱ λοιποὶ συνάδελφοί των. Παρκαλῶ ἀμφοτέρους τοὺς κυρίους Ὑπουργοὺς νὰ δικτάσωσι τὰς ἀρμοδίας ὑπηρετίαις νὰ ἐξετάσωσιν εὐμενῶς τὸ αἴτημα τῶν ἀναιρεθέντων σιγαροποιῶν διὰ νὰ δοθῇ καὶ εἰς αὐτοὺς ἡ νόμιμος ἀποζημιώσις.

Ὁ κ. **Κώνστας** παρατηρεῖ ὅτι οἱ ἐν λόγῳ σιγαροποιοὶ ἀπεκλείσθησαν τῆς ἀποζημιώσεως διότι ὑπηρετοῦν εἰς τὸν στρατόν. Τοῦτο δ' ἐπιβάλλει ἔτι πλέον ὅπως ἀποζημιωθῶσι καὶ οὗτοι.

Ἰδιζούτας συστάσει· ποιοῦνται ἐπίσης ἐπὶ τῆς ἀνχορ-

ρὰς καὶ οἱ κ. κ. **Ηρ. Θαλασσινός** καὶ **Ν. Βλιάμος**.

Οἱ κ. κ. **Π. Σταίκος** καὶ **Ι. Χριστοδουλιᾶς** συνιστῶσιν ἀνχορᾶν τῆς Ἀννης γῆρας· **Ν. Τουτουπζῆ**, παρκαλλοῦσι δὲ νὰ ληρῇ ὑπ' ὅψιν ὡς δικαιοτάτη.

Οἱ κ. κ. **Κ. Λυκουρέζος, Γ. Σχοινᾶς, Ι. Χριστοδουλιᾶς, Π. Σταίκος, Ι. Παππαλουκάς, Α. Τσουκαλᾶς, Α. Μάτεσις** καὶ **Ε. Μαυρομμάτης** συνιστῶσιν ἀνχορᾶν τῶν ἀποστράτων ἀξιωματικῶν τῆς Φρουρᾶς Καλαμῶν, παρκαλλοῦντες· νὰ ληρῇ αὕτη ὑπ' ὅψιν παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Οἱ κ. κ. **Ὁρ. Κυπριανός, Χ. Βασιλανάκης** καὶ **Ν. Παρίσης** συνιστῶσιν ἀνχορᾶν τοῦ Παλαεθνακοῦ Ἱερογυμνασίου Κέντρου, ζητοῦντες νὰ τῷ ἐπιτραπῇ ἡ ἐλευθέρα ἐκπαίδευσις τοῦ ἐλλοίου.

Οἱ κ. κ. **Ι. Παππαλουκάς, Δ. Παναγιώτου, Ι. Χριστοδουλιᾶς** καὶ **Χ. Γουλόπουλος** συνιστῶσιν ἀνχορᾶν τῶν ταχυδρομικῶν καὶ τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων τῆς περιφέρειας Ἀνδρου, ὑποδεικνύουσι δ' ὅτι τὸ μέτρον πρέπει νὰ ἐρκαρῇ δι' ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους, ἐπὶ τῇ βῆσει τοῦ ψηφισθέντος ὑπὸ τῆς προκάστρου Κυβερνήσεως νόμου, ὅστις ὁμοῦ μόνον διὰ τινὰς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους ἐφαρμόσθη.

Εἰσέρχεται κατόπιν ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Αἰτῆσαι τῶν ἐγγεγραμμένων πληρεξουσίων κ. κ. **Α. Παπαζαχαρίου, Γ. Χατζηγεωργίου** καὶ **Π. Ζητεῖται** νὰ προταχθῇ ἡ ὑπ' ἀριθ. 76 σύστασις πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας περὶ σπουδαίου γεωργικοῦ ζητήματος, ἐφ' ἧς ὁμιλοῦσιν οἱ κ. κ. **Παπαζαχαρίου** καὶ **Γ. Μπούσιος** ζητοῦντες νὰ δοθῇ ἀναστολή πρὸς τοὺς ἀγρότας ἐκείνους, οἵτινες ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλωσι τὸ 1/5 τῆς ἀξίας κτημάτων περιελθόντων εἰς αὐτοὺς ἐντὶς ὁρισμένης προθεσμίας.

Ὁ κ. **Γ. Μπαλιατζῆς** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Γεωργίας) ἀπαντᾷ, πληροφορῶν τοὺς ἐνδιχρεομένους ὅτι ἡ συνιστώμενη ἀναστολή ἐδόθη ἤδη.

Οἱ κ. κ. **Χ. Μητσόπουλος** καὶ **Α. Ἰωαννίδης** ἐπερωτῶσι τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, σχετικῶς πρὸς τὴν ὑποβληθεῖσαν ἀνχορᾶν Ἑλλήνων Αἰγύπτου ἐξορίστων εἰς Ἰσπανίαν.

Χ. Μητσόπουλος. Τὸ ὄνομα τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Αἰ-

γύπτου εἴπεται ἐν μέσῳ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ἥτις θὰ τὸ ἀκούσῃ μετ' εὐλαθείας. Ὁ Αἰγυπτιακὸς Ἑλληνισμὸς οὐ μόνον εἶναι ἀκραιφτέραν τμήμα τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου καὶ ἡ Αἴγυπτος γῆ πολυτίμος διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ὁ Αἰγυπτιακὸς Ἑλληνισμὸς εἶναι τμήμα τὸ ὁποῖον περιττότερον ἐταλαιπωρήθη ὑπὸ τῆς συμφορᾶς ἐκείνης ἥτις λέγεται βενιζελωσύνη καὶ ἔχει διακώμα καὶ ἀνάγκην νὰ βοηθήσῃ τὴν ἐκυτῆς τυραννίαν πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀρωγὴν αὐτῆς. Οὐμὶν, κύριοι, ἐξ ἀναγκῆς πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν ἀπευθυνθείτης ὑπὸ Ἑλλήνων ἐξορίστων τῆς αἰγυπτιακῆς καὶ ἀγγλικῆς Ἀρχῆς εἰς Ἰσπανίαν Ἑλλήνων τελαϊπύρων, ἀποτελούντων ἀριθμὸν πολλοστὴν ἐν τῷ πλήθει τῶν ἐν Αἰγύπτῳ μαρτύρων τῆς βενιζελικῆς λεηλασίας· μὲρος πολλοστὴν, διότι ὁ τύραννος τῶν Ἀθηνῶν τὴν γῆν ἐκείνην τῆς Ἐπαγγελίας ὠτρύνθη μεθ' ὅλως ἰδιαιτέρας βινηλασίας ἀπὸ τῶν πρώτων τοῦ τυραννικῶν βημάτων, σχεδὸν θὰ ἔλεγον ἐξ ἀπλῶν λόγων, ἐὰν ποτε ὑπῆρξαν ἀπλῶς. Εἶναι οἱ Ἕλληνες τῆς Αἰγύπτου, οἱ ὅποιοι ἤδη καθ' ἡν ἐποχὴν ἐγὼ παρεπεδήμουν ἐν αὐτῇ ἐπιπτον εἰς τὰ δίκτυα τοῦ ἀλειούντος ὄργανου τυφλὰ τοῦ βενιζελισμοῦ καὶ ἐνεγράφοντο μελὴ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Λέσχης τῶν Φιλελευθέρων πρὸς 1000 δραχμ. κατὰ κεφαλὴν, ὀλιγώτερον κάτω ἐκείνων ὅσοι εἶχον τὴν δόξαν νὰ ἀφαιμάσσωνται πολὺ γενναίωτερον. Τί ζητοῦσι σημεῖον οἱ ἀναφερόμενοι ἐξορίσται ἀπὸ τῆς Συνελεύσεως; Μίαν φωνὴν ἐξ αὐτῆς ὅπως ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις τοῖς ἐπιτρέψῃ τὴν εἰς Αἴγυπτον παλιννόστησιν καὶ ὅπως τοῖς χορηγηθῇ ἀποζημίωσις διὰ τὴν καταστροφὴν ἣν ἔπαθον. Ἐξωρίσθησαν τῆς Αἰγύπτου τῷ 1916. Εἶναι τραγικὴ ἡ ἱστορία αὐτῶν.

Ὁ κ. Θεοδωράκης λέγει ὅτι δὲν ἀπηλλάγησαν μόνον Ἕλληνες ἐξ Αἰγύπτου, ἀλλὰ καὶ πάσης ἐθνικότητος ἄνθρωποι, καὶ ὅτι δὲν ὀφείλεται ἡ ἀπέλασις εἰς τοὺς βενιζελικούς· ἀλλ' εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς χάριν προφυλακτικῶν μέτρων.

Ὁ κ. Φ. Δραγούμης λέγει ὅτι ὡς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Αἰγύπτῳ δύναται νὰ πιστοποιήσῃ ὅτι οἱ περισσότεροι τότε ἐκεῖ Ἕλληνες ἀπηλλάγησαν καταγγελλόμενοι λόγῳ ἐπαγγελματικῆς ἀντιζηλίας ὑπὸ τῶν βενιζελικών, τοῦτο δ' ὑπῆρξεν ἡ κυρία ἀφορμὴ τῆς ἀπελάσεως τῶν Ἑλλήνων.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Ὁ κ. Θεοδωράκης ἦτο ὁ Πρόεδρος τῶν Φιλελευθέρων ἐν Αἰγύπτῳ καὶ δὲν πρέπει σημεῖον νὰ συνηγορῇ ὑπὲρ τοῦ ἔργου του.

Ὁ κ. Χ. Μητοόπουλος· συνεχίζων ζητεῖ νὰ τιμωρηθῶσιν οἱ ὑπάλληλοι τῶν Προξενείων οἱ ὅποιοι οὕτως ἐπολιτεύθησαν ἀπέναντι τῶν Ἑλλήνων καὶ ἰδίως ν' ἀπολυθῇ ὁ κ. Σκάσης, πρεσβευτὴς ἀκόμη ἐν Ἰσπανίᾳ.

Γ. Μπαλιταξῆς (Ἵγουργός ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν). Δὲν πρόκειται τὸ παρῶν περὶ βενιζελισμοῦ καὶ ἄλλου συστήματος· εἰμὶ τοῦ κισθήματος τοῦ καθήκοντος, τὸ ὁποῖον ἔχω ἔνα προβλ. τὸ ταχύτερον εἰς τὴν ἐνέργειαν τῶν δεινῶν πρὸς ἐκκαθάρισιν τῆς ὑπηρεσίας ἀπὸ ὅλους ἐκείνους οἱ ὅποιοι δὲν ὑπηρετήσαν εὐδίκως. Ἀλλὰ θὰ εἶπω καὶ ἐγὼ μίαν φράσιν, τὴν ὁποίαν πρὸ ὀλίγου εἶπεν ὁ ἀξιότιμος συνάδελφός μου Ἵγουργός ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης· «καμέτέ μοι ὀλίγην πίστωση χρόνου» θέλετε διὰ μιᾶς τὰ πάντα νὰ μεταβληθῶσι; τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν. Ἄλλοι συναδελφοὶ θὰ θεωρῶσι τὸ πρᾶγμα πολὺ εὐχερές, ἀλλ' ὑμεῖς, κ. συνάδελφε ἐξ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, δὲν δύνασθε νὰ τὸ εὐρητε τόσον εὐχερές, διότι εἴθε ἀρχαῖος διπλωμάτης καὶ γνωρίζετε ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐκρίνωθῶσιν ὅλα τὰ πρᾶγματα ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας διὰ μιᾶς, πρέπει δὲ νὰ ἔχητε ὑπ' ὄψιν σοβαρῶς πῶς πρέπει νὰ γίνη ἡ ἐνέργεια καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐκ τοῦ βήματος τούτου δὲν ἄκουσθῇ ἑλεγχος ἐπὶ κακῇ ἐνεργείᾳ καὶ ἀδεξιότητι τοῦ Ἵγουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ἐφ' ὅσον ἐγὼ διευθύνω αὐτὰ τὰ ζητήματα τῶν κακῶς ὑπηρετησάντων, μὴ εὐδίκως ὑπηρετησάντων, πρὸ παντὸς τῶν μὴ ὑπηρετησάντων τὸ Κράτος καὶ ὑπηρετησάντων τὰ κόμματα.

Ὁ κ. Μητοόπουλος ἐξακολουθῶν ζητεῖ τὴν ἐντὸς 24 ὥρων ἀπόλυσιν πάντων τῶν ὑπαλλήλων τούτων τοῦ Ἵγουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, οἵτινες εἶναι βενιζελικοὶ ὅλοι, καὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ κ. κ. Δελμούζου καὶ Ξανθοπούλου. Παρεκαλεῖ δὲ νὰ χρησιμοποιοθῇ ὁ κ. Λιχτής ἐν Αἰγύπτῳ καὶ νὰ δηλωθῇ εὐλαβῶς εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν ὅτι ὁ ὑπάλληλος οὗτος εἶναι τίμιος καὶ ἱκανός.

Τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἑλληνικῶν συμφερόντων, διότι μετὰ τὴν σύμβασιν τῆς παρχωρήσεως τῶν Σύρων εἰς τὴν Αἴγυπτον ὑπέστησαν μέγα τραῦμα ἐν Αἰγύπτῳ. Ὑποδεικνύει τὴν ἀνάγκην τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν συμφερόντων τῶν Ἑλλήνων τῆς Αἰγύπτου,

εκτήσει δὲ τὰς ἐνεργείας του ὡς διπλωματικοῦ ἀπεσταλμέ-
νου ἐν Αἰγύπτῳ πρὸς σύμπηξιν εἰς Ἀμφικτιονίαν τῶν Ἑλ-
ληνικῶν κοινοτήτων τῆς Αἰγύπτου ἃς ἐμαρτύρων ὁ Ἑλλη-
νισμὸς καὶ συνιστᾷ νὰ μελετηθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο διὰ τὴν
πλήρη ἐνίσχυσιν τῶν συμφερόντων Ἑλλάδος καὶ Αἰγύπτου.
Κατὰ τὴν ζήτησιν ν' ἀπολυθῶσι πάντες οἱ ἐν Αἰγύπτῳ
Ἕλληνας ἀντιπρόσωποι διότι ὑπῆρχαν κομμικτικὰ ὄργανα.

Ὁ κ. **Ἰωαννίδης** ἐρρίπτει τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουρ-
γοῦ ἐπὶ τῶν συμβαινόντων εἰς τὰς κοινοτήτας τῆς Αἰγύ-
πτου, αἵτινες εἶναι εἰς τὰς χεῖρας τῶν Βενιζελικῶν, μετα-
χειριζομένων ταύτας ὡς μέσκα προπαρανδίας. Ὑπάρχει,
λέγει, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὑπόμνημα ἐξ Αἰγύπτου ἐκθέτον
τὴν κατάστασιν.

Οἱ κ.κ. **Α. Μάτεσις, Α. Τσουκαλᾶς, Ι. Χριστοδουλιᾶς, Γ. Σπηλιόπουλος, Α. Χατζίσκος, Ν. Κаланτζάκος, Α. Βιτάλης, Ἀθ. Ἀργυρός, Κ. Στάϊκος, Α. Τζωρτζό-
πουλος, Α. Ἀράνης, Ι. Παππαλουκᾶς καὶ Γ. Κρεσενί-
της** ἐπερωτῶσι τὴν Κυβέρνησιν σχετικῶς πρὸς τὴν λήψιν
ἀποφάσεως ὑπὲρ τῆς κινήσεως τῆς συντάξεως τῶν τραυμα-
τιῶν τῶν ἐνδύζων πολέμων.

Ὁ κ. **Μάτεσις** λέγει ὅτι ἡ αἰτησις τῶν τραυματιῶν τῶν
ἐνδύζων πολέμων ἀπήχεται εἰς τὰς ψυχὰς ἀπάτης τῆς Συ-
νελεύσεως. Ὁ πόλεμος εἶναι ἔργον διαπνεύον καὶ ἔχει δια-
πάνης ὅχι μόνον προπολεμικῆς ἀλλὰ καὶ μεταπολεμικῆς.
Ὅτε οἱ ἐθνικοὶ ἀγωνιστὰὶ ἔρπον ἐν τῇ ὁρμῇ αὐτῶν τὴν τι-
μὴν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Πατρίδος, ὁ κληρὸς τῶν μαχῶν
ἐχάραττε τὰ ὀνόματά τῶν εὐγενῶν θυμῶν.

Ἄλλ' ἡ οἰκονομικὴ ἀνάγκη τῆς περιθάλψεως τῶν θυμῶ-
ν τοῦ πολέμου δὲν εἶναι μόνον διαπνὴν μεταπολεμική.
Ὁ πόλεμος ὑπῆρξε πάντοτε ὁ κληρὸς τῆς ἑλληνικῆς
φυλῆς, ἥτις κατὰ βραχυτάτης περιόδου ἐν τῇ ἱστορίᾳ της
ἀπέλαυσε τῶν ἀγαθῶν τῆς εἰρήνης. Μετὰ τὴν λήξιν ἐκά-
στου πολέμου τὸ ἔθνος ἡμῶν εὐρίσκειται εἰς τὴν ἀνάγκην
νὰ προπαρασκευάζῃ τὸν μέλλοντα τοιοῦτον, καὶ τὸ θεμελιω-
δέστερον σημεῖον τῆς πολεμικῆς διαπαιδαγωγότητος εἶναι ὁ
σεβασμὸς πρὸς τὸν τραυματιῶν, ὅστις δὲν ἀρκεῖ νὰ ἐκδηλοῦ-
ται μόνον ἡθικῶς, ἀλλὰ ν' ἀποδίδῃ καὶ εἰς τὴν πλήρω-
σιν τῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν.

Α. Τσουκαλᾶς. Θεωρῶ περιττὸν νὰ διετραγωδηθῇ τὴν
πενίαν καὶ τὰ βάσανα τῶν ἀναπήρων πολέμου, οἵτινες
ἀγωνιζόμενοι ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος κατέστησαν ἀνά-

πήροι καὶ ἀνάξιοι ἐργασίας. Ἀρκεῖ ν' ἀναφέρω ὅτι ὁ ἀπο-
λέσας δύο μέλη τοῦ σώματός του λαμβάνει 59 δραχμὰς
μηνιαίως, ὁ στερηθεὶς ἐνός, 39 δραχμὰς καὶ ὁ καταστάς
ἀνίκανος 18 δραχμὰς. Θὰ εἶναι δ' ἀνάξιον ἐρευνῆς ἂν καὶ
κατὰ πόσον ἡ Πολιτεία δύναται νὰ ἐγκαταλείψῃ τοὺς ἥρωας
τούτους, τοὺς ἀγωνιστάς ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος,
εἰς τὴν θλῆψιν καὶ τὴν ἀνεκράστου πενίαν. Κατὰ τὴν πε-
ρίοδον τῆς Βουλῆς τῆς 6 Δεκεμβρίου εἶχεν ὑποβληθῇ σχέ-
διον νόμου δι' οὗ κηρύσσοντο αἱ συντάξεις. Ἀτυχῶς δὲν ἐψη-
φίσθη εἰς β' ἀνάγνωσιν καὶ παραμένει χάρτης ἀγραφῶς.
ὑπομνηστικῶς ὅτι ἡ θεραπεία τοῦ ἀτόπου τούτου ἀποτελεῖ
οὐχὶ πλέον εὐσπλαγχνίαν ἀλλ' ὑπερτατον τῆς Πολιτείας
καθήκον.

Ὁ κ. **Χριστοδουλιᾶς** λέγει ὅτι εἶναι ἐπιβεβλημένον νὰ
ληφθῇ πρόνοιαι περὶ τῶν παθόντων τούτων ἀναπήρων τοῦ
πολέμου.

Ὁ κ. **Σπηλιόπουλος** συνιστᾷ ἐπίσης θερμῶς τὴν ἀνα-
φορὰν.

Ὁ κ. **Χατζίσκος** λέγει ὅτι θεωρεῖ ἱερὸν καθήκον νὰ
συνηγορῇ ὑπὲρ τῶν τραυματιῶν καὶ συνιστᾷ τὴν ἐξεύρε-
σιν μέτρου ἀνταποκρίνοντος τὴν οἰκονομικὴν τῶν κατὰστασιν.

Ὁ κ. **Καλαντζάκος** συνιστᾷ ὅπως ληφθῇ μέτρον διὰ
τοὺς τραυματίαι, ἵνα λείψῃ τὸ θέμα τὸ ὅποσον βλέπομεν
εἰς τὰ πεζοδρομια τῶν Ἀθηνῶν, τραυματιῶν ἐγκατα-
λειμμένων εἰς τὴν τύχην των καὶ ἐπιταφούντων, διότι δὲν
δύνανται νὰ ζήσωσιν ἄλλως. Παρέχεται, προσθέτει, εἰς τοὺς
ἀναπήρους τοῦ πολέμου ἡ διὰ τοῦ Διατάκματος τοῦ 1856
καθωρισμένη σύνταξις. Ἡ Ἑλλὰς ὁλόκληρος θέλει ν' αὐ-
ξηθῇ ἡ σύνταξις τῶν τραυματιῶν καὶ προθύμως θὰ ὑπεβάλ-
ητο εἰς οἰκονομικὴν συμβολὴν εἰς τοῦτο.

Οἱ κ.κ. **Βιτάλης, Ἀργυρός καὶ Ἀράνης** συνηγοροῦσιν
ἐπίσης ὑπὲρ τῆς κινήσεως τῆς συντάξεως τῶν τραυματιῶν.

Ὁ κ. **Παππαλουκᾶς** παρεκκλεῖ τὸν κ. Ὑπουργόν νὰ
προσκομίσῃ τὸ ταχύτερον τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον. Δὲν
ἐπιτροπέται, λέγει, νὰ μὲνωσιν οἱ τραυματίαι ἐπὶ πλέον
εἰς τὴν κατὰστασιν εὐρίσκονται.

Δ. Γούναρης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν). Καὶ
πρὸ ἡμερῶν ἔλαβον τὴν τιμὴν ν' ἀνακρινώσω εἰς τὴν Βουλὴν
ὅτι ἔχω συστήσει ἐπιτροπὴν διὰ τὸ ζήτημα τῶν στρατιω-
τικῶν συντάξεων. Πολλὰς μέχρι τοῦδε μοὶ ἐδόθη ἀφορμὴ
ν' ἀντιληφθῇ τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν συντάξεων τῶν ἀναπῆ-

ρων πολέμου. Οὐδείς ὑπάρχει λόγος νὰ ζητήσωμεν ἰδιαιτέραν δικαιολογητικὴν βάσιν προκειμένου νὰ δώσωμεν τὰ μέσα τῆς ζωῆς εἰς τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες ἀπώλεσαν τὴν ἱκανότητά νὰ ἐργάζωνται δι' ἐαυτοῦς μαχόμενοι ὑπὲρ τῆς Πατρίδος. Ἀνεξαρτήτως οἰουδήποτε ἄλλου λόγου ἐπιβάλλεται ἵνα ἡ Πολιτεία παράσχω εἰς αὐτοὺς ἐπαρκῆ τὰ μέσα τῆς ὑπάρξεως ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀλληλεγγύης. Οἱ ἐν τῷ ἀγῶνι ὑπὲρ τῶν κοινῶν στερηθέντες τῆς ἱκανότητος νὰ πορίζωνται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐκ τῆς ἰδίας ἐργασίας δέον ἐκ τοῦ κοινῶς νὰ λάβωσι τὰ μέσα τῆς ὑπάρξεως.

Πολλοὶ πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Δ. Γούναρης. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς ταύτης ἔχω συστήσει εἰς τὴν ἐπιτροπὴν νὰ προέλθῃ εἰς τὴν τελετοποίησιν τῶν συντάξεων τῶν ἀναπήρων τοῦ πολέμου, ἔχω δὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι λίαν ταχέως θελῶ εὑρεθῇ εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Βουλὴν τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον. Λέγω δέ, κύριοι, ὅτι, καὶ ἐν δι' ἄλλος περιπτώσεις συντάξεων ἀπὸ ἀπόψεως δικαιοσύνης ἐπιβεβλή. μένης θὰ ἠδύναντο νὰ ὑπάρξωσι δισταγμοί, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐπαρκείας τοῦ δημοσίου ταμείου προκειμένου περὶ τῆς παροχῆς ἐπαρκῶν τῶν μέσων τῆς ὑπάρξεως εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐστερήθησαν τῆς ἱκανότητος τοῦ κερδίζειν ἐν τῇ προασίσει τῶν συμπερόντων τῆς Πατρίδος δὲ δύναται νὰ ὑπάρξῃ οὐδ' ὁ ἐλάχιστος δισταγμός. (Χειροκροτήματα).

Ο κ. Γ. Καρπετόπουλος λέγει ὅτι πολλάκις ἠκούσθη ἐν τῇ Βουλῇ ἡ φωνὴ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους ὑπὲρ τῆς ἐνισχύσεως τῶν ἐνδύξων ἡρώων μας, ἀλλ' οὐδέποτε καὶ ἐλήφθη μέτρον θετικὸν δι' αὐτούς. Ἡ κατάστασις αὕτη, προσθέτει, δὲν ἐγέννησε μόνον τὴν ἀπογοήτευσιν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ κόσμου. Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην, μετὰ τὰς κατηγορηματικὰς δηλώσεις τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι θὰ λυθῇ ὀριστικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο.

Οἱ κ. κ. Ν. Παρίσης, Κ. Φίλανδρος, Κ. Δροσόπουλος καὶ Α. Σκιαδαρέσης συνηγοροῦσιν ἐπίσης ἐνθέρμως ὑπὲρ τῆς ἀναφορᾶς, τονίζοντες τὴν ἀνάγκην τῆς ὑποβολῆς ἐιδικοῦ νομοσχεδίου.

Ο κ. Χαμητ Βεζαδές, συνηγορῶν ἐπίσης ὑπὲρ τῆς ἀμέσου λύσεως τοῦ ζητήματος διὰ τῆς ἀξίησεως τῶν συντάξεων τῶν τραυματιῶν, λέγει ὅτι εἶχεν εἰς τοῦτο συμμέ-

νοῦ καὶ ὅλων τοῦς συναδέλφους τοῦ Μυτουλιάνου πληρεξουσίου, ὧν διερχομένης τὴν γνώμη.

Ο κ. Α. Βιτάλης λέγει ὅτι ἡ λύσις τοῦ ζητήματος εἶναι εὐκολωτάτη ν' ἀνασταλῇ ἡ μνημότης τῶν ὑπαλλήλων καὶ νὰ διορισθῶσιν εἰς τὰς θέσεις τῶν ἀπολυθησομένων οἱ τραυματίαι.

Οἱ κ. κ. Ἀθ. Ἀργυρός, Κ. Ἀράνης καὶ Ι. Παππαλουκᾶς συνηγοροῦσιν εὐχλωτῶς ὑπὲρ τῆς ἀναφορᾶς, παρρηγοῦντες ὅτι οὐδεμία δικαιολογία χωρεῖ ὅπως ἐπιβραδυνθῇ ἡ λύσις ζητήματος κατ' ἐξοχὴν ἐνδιαφέροντος ὁλόκληρον τὸν ἐλληνικὸν κόσμον, προκειμένου περὶ τῶν ἐνδύξων τραυματιῶν τοῦ πολέμου.

Ο κ. Μ. Μανασάκης παρρηγοῦται ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὅτι πολλοὶ τραυματίαι καὶ ἀνάπηροι πολέμου κατέχοντες δημοσίας θέσεις καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀπελύθησαν τῶν θέσεων αἱ κατεῖχον, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι διεπνέοντο ὑπὸ βενιζελικῶν φρονημάτων ἐκφράζει τὰ παράφρονά του καὶ συνιστᾷ τὸν ἐκ νέου διορισμὸν αὐτῶν.

Ο κ. Γ. Αναστασόπουλος, πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, παρρηγοῦει ὅτι οἱ ἀνάπηροι δὲν ὑπάρχοντες εἰς κόμματα καὶ πρέπει νὰ εἶναι σεβαστοὶ παρ' ὅλων. (Ζωηρὰ χειροκρατήματα ἐξ ὅλης τῆς αἵθουσας).

Ο κ. Γ. Σ. Μερκούρης ἐπερωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν ὅπως εὐαρεστούμενος δηλώσῃ δικαίᾳ δὲν συμπεριέλθοι εἰς τὴν εὐεργετικὴν ἐγκύκλιον περὶ μὴ ἀμέσου κατὰβολῆς τοῦ ποσοστοῦ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου καὶ τοὺς ἀποτάκτους ἀξιωματικούς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1917 καὶ προαχθόντες εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν αὐτῶν μετὰ τὴν 1 Ὀκτωβρίου 1920, κατὰ τὰς προαγωγὰς τῆς 24 Δεκεμβρίου 1920. Ἡ εὐεργετικὴ ἐγκύκλιος ἰσχύει διὰ τοὺς ἀξιωματικούς ὧν ὁ χρόνος τῆς προαγωγῆς λογίζεται πρὸ τῆς 1 Ὀκτωβρίου 1920.

Ο κ. Δ. Γούναρης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν) κατηθέτει ἔγγραφον ἀπάντησιν πρὸς γνώμην τοῦ ἐπερωτῶντος πληρεξουσίου.

Οἱ κ. κ. Ν. Στράτος, Α. Μάτεσις, Χ. Μητσόπουλος, Δ. Παναγιώτου, Δ. Κρεμέζης, Α. Τσουκαλᾶς, Ν. Καμπάνης καὶ Ἐμ. Λαδόπουλος ἐπερωτῶσι τὴν Κυβέρνησιν ὑποτα μέτρα σκέπτεται νὰ λάβῃ σχετικῶς πρὸς τὰ ὑποβληθέντα αἰτήματα τῆς Πανελληνίου Ὀμοσπονδίας Ναυτικῶν Ἐργατικῶν Σωματείων.

Ο κ. Δ. Παναγιώτου, εξαιρών τὰς ὑπηρεσίας τῶν ἐργατῶν ναυτῶν πρὸς τὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν, ἥτις τοσούτους ἀνέδειξεν ἐφοπλιστάς, καὶ εἰς τὴν καθύλου πατρίδα κατὰ τὸν πόλεμον, ἀναφέρων δὲ καὶ τὸν νόμον περὶ παρακρατήσεως μέρους τῶν κερδῶν πρὸς κατασκευὴν πλοίων, ὅστις κατεστρατηγήθη, συνίστη εἰς τὴν Συνέλευσιν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ αἰτήματα τῶν ναυτεργατῶν, οἵτινες παντοιοτρόπως πάσχουσι καὶ στεροῦνται. Πρέπει, προσθέτει, νὰ σημειωθῇ ὅτι τὰ προσκομισθέντα πραγματικὰ κέρδη τῶν ἐφοπλιστῶν ἀνέρχονται εἰς 3 1/2 δισεκατομμύρια, ἅτινα ἀπεκτῆθησαν ὅτε οἱ ναῦται ἐθελασσοπνίγοντο τορπιλλιζόμενοι. Ὑποδεικνύει νὰ γίνωσιν αἱ ναυτικαὶ σχολαί, δι' ἃς ἔχει καθορισθῇ δαπάνη 5 ἐκατομμυρίων, ἅτινα δὲν διετέθησαν, καὶ νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἐκτάκτως, ὅπερ ἀνεγνωρίσθη διεθνῶς. Ἀναφέρει ἐπίσης λεπτομερεῖς πληροφορίας πωλήσεως πλοίων καὶ νομίζει ὅτι ἐκ τῶν κερδῶν τούτων πρέπει μέρος νὰ δοθῇ πρὸς τοὺς ἐργάτας ναυτίλους διὰ τὰς μεγάλαις ὑπηρεσίαις ἃς προσέφερον.

Ο κ. Ν. Στράτος φρονεῖ ὅτι ἡ καθύλου ἐμπορικὴ ναυτιλία δέον ν' ἀποτελέσῃ σπουδαῖον θέμα μελέτης τῆς Κυβερνήσεως, νὰ ὁριθῇ δὲ ὑπ' αὐτῆς καὶ ἡμέρα πρὸς συζήτησιν. Ἀναφέρων δὲ τὰς καταστροφὰς τὰς ὑποίας ὑπέστη ἡ ναυτιλία καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀπωλείας πλοίων καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἀνθρώπων, κατόπιν τῶν τορπιλλισμῶν οὓς ὑπέστη ὁ ἐμπορικὸς στόλος τῆς Ἑλλάδος, οὕσας ἀνωτέρας τῶν ἄλλων Κρατῶν, τὰ ληφθέντα, ἀλυσιτελῆ νομοθετικὰ μέτρα διὰ τὴν ναυπήγησιν νέων πλοίων καὶ τὰ ποσοστά, τὰ ὅποια εἶχον προορισθῇ διὰ τοὺς ναυτεργάτας, ἀλλὰ δὲν ἐξέλαβον οὗτοι, φρονεῖ ὅτι διὰ τὰ θύματα τῆς ναυτιλίας, τοὺς ναυτεργάτας, δέον νὰ ληρῇ ἄμεσος μέριμνα, ἀφοῦ οἱ ἀγρόται ἐπλούτησαν. Προσθέτει ὅπως τὸ ποσὸν τῶν δύο ἐκατομμυρίων τὸ προωρισμένον διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὸ ποσοστὸν ἀνωνύμων Ἐπιχειρῶν Ἀσφαλείας πλοίων δοθῶσι διὰ νομοθετικοῦ. Διατάχματος εἰς τοὺς ναυτεργάτας.

Γ. Χλωρός. Γίνεται συζήτησις περὶ ἐκατομμυρίων χωρὶς προηγουμένως νὰ ἐξακριβωθῇ ἂν εἰσπράχθησαν τοιαῦτα καὶ ἂν ὑπάρχουσιν. Ο νόμος περὶ ἐκτάκτων κερδῶν οὐδεμίαν ἔτασσε προθεσμίαν πρὸς πληρωμὴν τοῦ φόρου τῶν ἐκ πωλήσεως ἢ τορπιλλίσεως πλοίων. Ὡς ἐκ τούτου, ὅτε ἦτο εὐκόλον, λόγω τῶν μεγάλων κερδῶν τῶν ἐφοπλιστῶν, νὰ

πληρωθῇ ὁ φόρος οἷτος δὲν ἦτο ἀπαιτητὸς καὶ δὲν ἐπληρώθη. Διὰ τελευταίου νόμου παρετάθη ἡ προθεσμία μέχρι τέλους Αὐγούστου 1920, ἔκτοτε ὅμως οὐδὲν ἢ ἐλάχιστον ἐπληρώθησαν, λόγω τῆς μεγίστης κρίσεως ἣν διέρχονται ἤδη οἱ πλοιοκτῆται καὶ ἕνεκα τῆς ὁποίας ἡ εἰσπράξις τοῦ φόρου τούτου θὰ καταστῇ ἀδύνατος. Περιττὸν δ' εἶναι νὰ σημειωθῇ ὅτι ἀποκλείεται πᾶσα ἰδέα ἐπιβουλῆς νέου φόρου, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀδύνατος ἡ εἰσπράξις τοῦ ὑφισταμένου ἤδη τοιούτου. Νομίζω ὅτι, ἵνα γίνῃ ἐμπεριστατωμένη συζήτησις ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης καὶ ἵνα κρίνωμεν ἂν δύναται νὰ διατεθῇ ποτὶν τι ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν ναυτῶν ἐκ τοῦ φόρου τούτου, πρέπει νὰ κατατεθῇ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν πίναξ τῶν εἰσπραχθέντων ποσῶν ἐκ τοῦ φόρου τούτου, τῶν κρατηθέντων ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν ναυτῶν ποσῶν καὶ τῶν τυχόν ὑφισταμένων ἀδιαθετῶν τοιούτων, διότι ἄλλως ἡ συζήτησις δὲν δύναται νὰ ἔχῃ πραγματικὸν ἀποτέλεσμα.

Ο κ. Κ. Ἀράνης παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀφαιρεθῶσι τὰ ποσὰ ταῦτα, προωρισμένα διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ναυτιλλομένων.

Ο κ. Ν. Στράτος συνεχίζει νὰ κατακρίνει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ νομοθετήματος τοῦ καταρτισθέντος ἐπὶ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως πρὸς ἐνίσχυσιν δῆθεν τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας καὶ ἀναπλήρωσιν αὐτῆς λόγω τῶν καταστροφῶν τοῦ πολέμου καὶ καταλήγει τονίζων τὸ ἐπεῖγον τῆς ἐνίσχύσεως τῶν παθόντων καὶ ταλαιπωρουμένων ἤδη ναυτῶν.

Ο κ. Χ. Μητσόπουλος ὁμιλῶν ἐν ἐκτάσει ἐπὶ τοῦ ζητήματος φρονεῖ ὅτι πλὴν τῶν ἄλλων ἄμεσων μέτρων ἅτινα δέον νὰ ληρθῶσι πρὸς ταχεῖαν ἐπικουρίαν τῶν πασχόντων ναυτικῶν θὰ ἐλύετο ριζικώτερον καὶ ἐπωφελέστερον τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐάν, δεκτοῦ γενομένου τοῦ ἐκτάκτου, διωρίζετο διπλάσιος ἀριθμοῦ ναυτιλλομένων. Τὸ τοιοῦτον, προσθέτει, θὰ ἐπέφερε μὲν αὐξησιν τῶν ναύλων, ἀλλ' ἡ αὐξήσις αὕτη θὰ ἦτο προσωρινή καὶ θὰ κατέπιπτε μετ' οὐ πολὺ. Ἡ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἀποθεμάτων ἐπικουρία, λέγει, δὲν δύναται οὔτε προσωρινῶς νὰ λύσῃ τὸ σπουδαιότατον τοῦτο ζήτημα, διότι μόλις 200 δραχμαὶ θ' ἀνελάγουν εἰς τοὺς πάσχοντας ναυτικούς, δικτιθεμένου τοῦ ἐκ 2 ἐκατομμυρίων ὑπάρχοντος ἀποθεμάτος, τοῦ δι' ἄλλων μάλιστα σκοπὸν προωριζομένου.

Ο κ. **Α. Τσουκαλᾶς** τονίζων τὴν οὐδυνότητα τῆς ναυτιλικῆς κρίσεως τῆς ὑπαρχούσης σήμερον προτείνει τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς ἐκ πεπειραμένων ναυτικῶν πρὸς μελέτην καὶ ἄμεσον λύσιν τοῦ ζητήματος, τὸ ὅποῖον ἐκκρεμοῦν δύναται νὰ δημιουργήτῃ μέγαν κίνδυνον διὰ τὴν δημοσίαν τάξιν.

Τὸ αὐτὸ μετρον τῆς συστάσεως ἐπιτροπῆς προτείνει καὶ ὁ πληρεξούσιος κ. **Ν. Καμπάνης**, ὁ δὲ κ. **Ἐμμ. Λαδόπουλος** συνιστᾷ τὴν διὰ παντός μεσον ἄμεσον μελέτην καὶ λύσιν τοῦ ζητήματος, τονίζων τὰς στερήσεις καὶ τὰς ταλαιπωρίας τὰς ὁποίας ὑφίσταται κατὰ τὴν παρούσαν στιγμήν ὁ ἐργατικὸς ναυτικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος.

Μεθ' ὧν ἐρχ. 9 καὶ 10 μ. μ. ἡ συνεδρίασις ὅπως ἐπανακληρῆθῃ αὐριον ἐρχ. 5 μ. μ.

Ο Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Α. Σκιαδαρέσης
Γ. Κρεστενίτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΔ'

Τῆς 19 Φεβρουαρίου 1921.

Ὠρᾷ 5 καὶ 45' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρῆς κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ο κ. **Ἐπ. Κώνστας**, πληρεξούσιος Σάμου, παρατηρεῖ ὅτι, ὁμιλοῦντος χθὲς τοῦ κ. Μητσοπούλου περὶ τῶν προξενικῶν ὑπλληλήλων, κατήγγειλε τὸν πρόξενον Μασσαλίας ὡς μεταδόντα ψευδεῖς εἰδήσεις περὶ τοῦ ἐν τῷ μικρασιατικῷ Μετώπῳ μαχομένου ἐλληνικοῦ στρατοῦ. Τοῦτο δὲν ἀναγράφεται ἐν τοῖς Πρακτικαῖς, διότι φαίνεται ὅτι ὁ ἐν λόγῳ πρόξενος θὰ εἴναι προστατευόμενος τινὸς ἐκ τῶν πρακτικογεγράφων.

Πρόεδρος. Δὲν πιστεύω νὰ ἐγένετο τοῦτο ἀπὸ σκοποῦ, διότι τὰ Πρακτικὰ ἀναγράφουσι τὰς περιλήψεις τῶν ἀγορεύσεων καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀνεγράφη ἡ διακοπή σας. Εἶναι ὅμως ἀναγεγραμμένα ὅσα εἶπατε εἰς τὰ ἐστενογραφημένα Πρακτικά.

Γ. Μπαλτατζῆς (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν). Παρακαλῶ νὰ μοὶ σταλῇ τὸ σχετικὸν ἀπόσπασμα ἐκ τῶν

Ἐστενογραφημένων, ἵνα ἐνεργήτω ὅ,τι δεῖ κατὰ τοῦτον λόγῳ προξένου.

Κυροῦνται μετὰ τοῦτο τὰ Πρακτικὰ διορθωθέντα.

Ἀνακοινοῦνται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ἀκολούθως τὰ ἐξῆς:

Ο «Σύνδεσμος τῶν Ἑλληνίδων ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τῆς Γυναικὸς» ὑποβάλλει ψήφισμα, δι' οὗ διαμαρτύρεται κατὰ πάσης ἀπορρασεως ἥτις θ' ἄφηνε καὶ τὴν παραμικρὴν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς τύχης τῶν τίτον σκληρῶς δοκιμασθέντων πληθυσμῶν τῶν χωρῶν αἵτινες ἐπεδικάσθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν.

Ο λαὸς Ἀδριανουπόλεως, τῶν προκτιτειῶν καὶ περιχώρων, συνελθὼν εἰς πάνδημον συλλαλητήριον κατόπιν τῆς ἐμμονῆς τῶν Συμμάχων ἡμῶν πρὸς ἀναθεώρησιν τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν, ἐξέδωκε ψήφισμα, δι' οὗ διαμαρτύρεται κατὰ τῆς μομφῆς ὅτι ὁ λαὸς καὶ ὁ στρατὸς ὁ ἐλληνικὸς κατελήφθη ὑπὸ καμάρου καὶ διχδηλοῦ τὴν στερεὰν ἀπόφασίν του ὅπως συνεχίσῃ τοὺς ἀγῶνας, ἐκφράζει δὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι οἱ μεγάλοι ἡμῶν Σύμμαχοι δὲν θὰ παρίδωσι τὰ ἀπράγγραπτα δίκαια τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ο λαὸς τῆς ἐπαρχίας Πωγωνίου κατόπιν πάνδημου συλλαλητηρίου ἐκφράζει τὴν ἀκλόνητον ἀπόφασίν του ὅπως ὑποστῇ πᾶσαν θυσίαν πρὸς ἐκτελεσιν τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν καὶ διαμαρτύρεται κατὰ πάσης διχδόσεως περὶ δῆθεν καμάρου λαοῦ καὶ στρατοῦ.

Ο Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Καρύστου διὰ τηλεγραφήματος τοῦ γνωρίζει πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ὁ λαὸς τῆς Καρύστου τάσσεται πρὸς τὸ πλευρὸν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Βασιλέως πρὸς διεκδικησιν τῶν ἐθνικῶν δικαίων.

Ο κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι ψήφισματα ἀφορῶντα τὴν ἐθνικὴν ὑπόθεσιν δέον νὰ μὴ γίνωνται γνωστὰ μόνον ἐν τῇ Συνελεύσει, ἀλλὰ νὰ λαμβάνωσιν εὐρυτέραν δημοσιότητα πρὸς πάλαιον γινώσκιν τῶν αἰσθημάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Συνιστᾷ διὰ τοῦτο ὅπως ταῦτα δημοσιεύωνται ὅπως ἔχουσιν εἰς τὰς ἐφημερίδας.

Πλείστοι Πληρεξούσιοι ἐγείνουσι τὴν γνώμην τοῦ κ. Ἀναστασοπούλου.

Ο Διευθυντὴς τῆς «Ἐφημερίδας τοῦ Χρηματιστηρίου» ζητεῖ ἀποζημίωσιν χρηματικὴν δι' ἧς ζημίας ὑπέστη κατὰ τὰ Ἰουλιανά.

Κάτιτοι ἤδη Καζακλάρ καὶ πρῶην Βουρβουτσικοῦ, αὐμῆς τῆς ἐπαρχίας Καστορίας, ἦν κατὰ τοὺς διωγμοὺς ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀπὸ τοῦ 1881 μέχρι 1912 ἐγκατέλειψαν

ἀκουσίως, ὁμοῦ δὲ καὶ τὰς ἀκινήτους περιουσίας των, ζητοῦσιν ὅπως διὰ νόμου ἐπιτροπῇ ἢ εἰς αὐτοὺς παράδοσις τῶν ἀκινήτων των.

— Οἱ ἐν Πάτραις πρῶτον χωροφύλακες ἔγγαμοι ἀπολυθέντες κάτοικοι τοῦ νομοῦ Αἰτωλίας καὶ Ἀχαρναϊκῆς ζητοῦσιν αὐξήσειν τοῦ ἐπιδόματος δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας εἰς δραχμὰς τοῦλάχιστον 200.

— Ὁ Γεώργιος Κανάκης ζητεῖ ἀποζημιώσιν διὰ τὴν καταστροφὴν ἣν ὑπέστη τὸ κατάστημά του (οἰνομαγειρεῖον) εἰς θεσιν Παλούκια τῆς Σαλαμίνας.

— Χῆραι καὶ ὀρφανὰ στρατιωτικῶν ζητοῦσιν αὐξήσειν τῆς συντάξεώς των.

— Αἱ Ἀστικαὶ ὀργανώσεις τοῦ Βόλου παρακαλοῦσι καὶ αὐθις ὅπως ὁ Βόλος ὀρίσθῃ μόνιμος ἔδρα τάγματος καὶ καταδιωχθῶσι ποινικῶς οἱ πρωταίτιοι τῶν στασιαστῶν καὶ δηωτῶν, διότι ἄλλως ἡ κοινωνία θὰ εὐρίσκηται εἰς ἀνάσιν κίνδυνον. Ὡσαύτως παρακαλοῦσι τὴν Κυβέρνησιν ὅπως γνωρίσῃ ὅτι ἐλήφθησαν τὰ δέοντα μέτρα πρὸς καθυστάχασιν τῆς Κοινῆς Γνώμης.

— Ὁ Ἐμμανουὴλ Ἀστρινὸς ζητεῖ ὅπως ἀπαλλαγῇ τῆς πληρωμῆς τοῦ φόρου τῶν ἐκτεκτῶν κερδῶν κατὰ τὸ ἔτος 1917, λόγω ζημιῶν ἃς ὑπέστη κατὰ τὸ ἔτος 1918.

— Ἡ διοικοῦσα ἐπιτροπὴ τῶν παθόντων τοῦ νομοῦ Χανίων αἰτεῖται ὅπως εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἀποζημιώσεων συμπεριληφθῇ καὶ ὁ πληρεξούσιος κ. Θεόδωρος Διμπρίτης.

— Οἱ κάτοικοι τοῦ δήμου Λαμπείας παρακαλοῦσιν ὅπως ὁ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν μετατεθεὶς εἰς Θράκην εἰρηνοδίκης Ἀντώνιος Ρεγκάκος παραμείνῃ εἰς τὴν θέσιν του.

— Ὁ ἱερεὺς Γεώργιος Τασιόπουλος αἰτεῖται ὅπως ἀπολυθῶσι τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ οἱ λιποτάκται οἱ ἀνήκοντες εἰς ἀπολυθείσας ἡλικίας.

— Ὁ Σύνδεσμος Γεωργῶν Καρδίττης κατόπιν συλλλητηρίου ὑποβάλλει πρὸς τὴν Συνέλευσιν αἵτησιν, δι' ἧς (ζητεῖ 1) ὑποτίμησιν τῶν εἰδῶν τῆς πρώτης ἀνάγκης, 2) ἄμεσον ἀπαλλοτριώσιν τῶν τσιφυλιῶν, 3) ἀπαγόρευσιν ἐξαγωγῆς ἀνεπεξεργάστων καπνῶν, 4) ἀποζημιώσιν τῶν παθόντων καὶ 5) ἄμεσον ἀποφυλάκισιν συλληφθέντων ἐργατῶν τοῦ Βόλου.

— Οἱ Σ. Βλάχος, Β. Παπαδόπουλος καὶ λοιποὶ ἐκ Τριπόλεως παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως μεριμνήσῃ περὶ ἀπολύσεως τῶν υἱῶν των ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ.

Οἱ κ. κ. Σ. Σωτηριάδης, Κ. Λυκουεζός, Γ. Ἀλεξάνδρου, Α. Μεσσηνέζης καὶ πλείστοι ἄλλοι πληρεξούσιοι ὑποβάλλουσι σχέδιον ψηφίσματος περὶ ἀκινήτας πάντων τῶν ἀδικημάτων τῶν τελεσθέντων ἐν Μακεδονίᾳ κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ κινήματος ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐντὸς πέντε μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκεῖ ἐγκαταστάσεως τῆς ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως καὶ συνεπαγομένων πεινῶν μέχρις ἐξουσίας συμπεριλαμβανομένης καὶ ἐφ' ὧν δι' εὐνοίτους λόγους ἐπὶ ὁλόκληρα τρία ἔτη οὐδεμίαν δικαστικὴν ἀπόφασιν ἐξεδόθη εἰσέτι, ἀλλ' ἐλκευοῦσιν ἀπὸ κοινοῦ συνεπεῖα ἱστιτικοὶ καὶ τελεσιδίκου παραπεμπτικοῦ βουλευματος. Θέλει τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Οἱ κ. κ. Ξενοφ. Στρατηγός, Ἀθ. Σουλιώτης Νικολαΐδης, Φ. Δραγούμης κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ τροποποιήσεως ἀρθρῶν τινῶν τοῦ Κανονισμοῦ.

Ὁ κ. Ν. Βλιάμος ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τῶν ἀρθρῶν 24 καὶ 53 τοῦ Κανονισμοῦ.

Ὁ κ. Σ. Γκοτζαμάνης αἰτεῖται 40 ἡμερῶν ἀδειαν πρὸς ἀποδημίαν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως ἡ ἀδεια χορηγεῖται.

Ὁ κ. Π. Πρωτοπαππαδάκης (Ὑπουργός ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2332 τῆς 25 Ἰουνίου 1920 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 863 περὶ προσθετῶν τελῶν».

Ἀπαντᾷ θέλουσι τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Προκειμένου εἶτα ἡ Συνέλευσις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων λαμβάνει τὸν λόγον ὁ πληρεξούσιος Λεσβίου κ. Χ. Βασιλακάκης ὅστις λέγει τὰ ἑξῆς:

Δὲν γνωρίζω, κύριοι πληρεξούσιοι, ἂν περιήλθον εἰς γνώσιν τῆς Κυβερνήσεως εἰ νέοι ἄθλοι τῶν Κεμαλικῶν οἱ εἰς βάρος τῶν ἐλληνικῶν πληθυσμῶν τοῦ Πόντου καὶ ἰδίως τῆς Κερασσοῦντος καὶ Σαρψοῦντος λαβόντες χώραν ἐσχάτως. Οἱ Κεμαλικοὶ ἐνθαρρυνθέντες ἰδίως ἐκ τῆς ἀποφάσεως πρὸς ἀναγνώρισιν ὑπὸ τῆς Διςκέψεως τῶν Παρισίων τόσον ἀπεθρασύνθησαν ὥστε ἤρχισαν καταστρέφοντες πᾶν ἔχνος Ἑλληνισμοῦ τὸ ὅποῖον εἶχε μείνει κατὰ τὰς τελευταίας καταδιώξεις. Τὰς πληροφύρας αὐτὰς ἔχω ἐκ μέρους ξένου τινὸς ἀρχθέντος ἐσχάτως εἰς Κωνσταντινῶν.

πολιν ἐκ Σαμφούντος, ὁ ὁποῖος καταγγέλλει ὠρισμένως τὰ ἐξῆς ἀναγκινώσκει :

« Ἐξήκοντα ἐκ τῶν Ἑλλήνων προυχόντων τῆς Σαμφούντος, τῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἐλληνικωτάτης Ἀμισοῦ ἤχθησαν σιδηροδέσμοι εἰς τὰ βόθη τῆς Μ. Ἀσίης εἰς Ἀμάσειν, ἄνω τῶν διακοσίων χιλιομέτρων ἀπέχουσιν, ἔνθα καὶ ἐρυλακίσθησαν. Ἀκόμη τὰ ὄργανα τοῦ Κεμάλ εἰσελάσαντα εἰς τὴν μητροπολιτικὴν μέγαρον τοῦ ἁγίου Ἀμασείας, ἀρῶν ἐκακοποίησαν τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ, ὅστις εὗρίσκειται ἐν Κωνσταντινουπόλει ὡς συνιδιός, κατέτρεψαν τὴν ἐκκλησίαν. Γνωστὴν ὅτι ὁ ἅγιος Ἀμασεῖς ἐδρεύει ἐν Σαμφούντι. Ὁ Ὀσμὰν Ἀγᾶς, ὁ νέος οὗτος τύπος φοβεροῦ καὶ αἰμοδιψοῦς τυράννου, πρᾶκτωρ δὲ τοῦ Κεμάλ ἐν Κερκασούντι, ἀπηγγόνισεν ἄνευ τινὲς διαδικασίας καὶ τούτου μετὰ πολλῶν ἄλλων, τοὺς ἐγκρίτους ὁμογενεῖς, Μιχαὴλ Μιριδὴν καὶ Ἰορδάνην Σουρμελὴν. Σημειώτεον ὅτι ὁ Ὀσμὰν Ἀγᾶς ἦτο πρῶτον βερκάρης τοῦ μαχαρίτου ἐθνομάρτυρος Μχυρίδου. Τὸν δικηγόρον Ἐλευθεριάδην ὁ φοβερός Ὀσμὰν Ἀγᾶς ἐστραγγάλισεν ὁ ἴδιος ἐντὶς αὐτοῦ τοῦ γραφείου του, κειμένου ἄνωθι τῶν γραφείων τῆς Ὀθωμανικῆς Τραπεζῆς, τῆς ὁποίας ὁ Διευθυντὴς ὑπῆρξεν αὐτήκοος μάρτυς τῶν γοερῶν κραυγῶν καὶ τοῦ ἐθνομάρτυρος τούτου. Τὸν φαρμακοποιὸν Β. Ἰακρόπουλον ἀπήγαγον εἰς Ἀγκυραν ἵνα τὴν χρησιμοποίησιν διὰ τῆς φαρμακευτικῆς τῶν ἀνάγκης, ἀλλ' ἀρῶν ἐκ τῶν 6 τέκνων του ἐτυρέκισαν τὰ 5, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 4 θήλεα ».

Ταῦτα πάντα προμηνύουσι νέον γενικὸν ἐκτοπισμὸν τῶν ὑπολειφθέντων Ἑλλήνων τοῦ Πόντου κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ξένου, ὅστις μοὶ ἀνεκοίνωσε τὰς πληροφορίας ταύτας, διότι οἱ Κεραλικοὶ ἄπαξ ἀποθορασυνθέντες θὰ προσπαθήσωσι σήμερον νὰ βελτιώσωσιν ἀκόμη τελειότερον τὰς ὑπὲρ αὐτῶν στατιστικὰς, ἀρῶν ἀναγνωρίζεται ἤδη ὁ τρόπος αὐτὸς ὡς νόμιμος.

Ταῦτα εἶχον ν' ἀνακοινώσω εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ πιστεύω ὅτι ἡ φωνή μου θ' ἀκουσθῇ — ἀρῶν εἶναι ἡ φωνὴ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ δικαίου — ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐλευθέρους λαοὺς ἵνα πεισθῶσι καὶ οἱ Σύμμαχοι εἰς ὁποῖους καλοῦσι τοὺς Ἑλληνας, μόνις ἐλευθερωθέντας διὰ τῆς τόλμης καὶ τῆς τιμῆς τῶν, νὰ ὑπαχθῶσι καὶ πάλιν. Θὰ ἤθελον νὰ παρακκλέσω τὴν Κυβερνήτην ὅπως εὐαρεστηθῇ νὰ διχιδιάσῃ πάντα

ταῦτα εἰς Λονδίνον, ἵνα ἡ ἀντιθέσις Ἑλληνικῇ Ἀντιπροσωπεΐᾳ φέρῃ εἰς γνώσιν τῶν Συμμάχων.

Γ. Ἀναστασόπουλος. Τοιοῦτα ἐγγράμματα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀρῶσιν ἀσυμλίνητον πᾶσαν Ἑλληνικὴν ψυχὴν, δὲν πρέπει ν' ἀκούονται μόνον ἐντὸς τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως. Προκειμένου περὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν τυχῶν τῶν ἀλυτρώτων ἢ καὶ δούλων θίγους, καὶ τὰ δικαιοματικά τῶν ἐλευθερίων καὶ δὲν εἶναι δυνατόν περὰ τὰ ἐν κλήματα ταῦτα νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς φράγμα κατὰ τῶν ἰδεῶν τοῦ κατακλυσμοῦ νὰς δουλείας. Ἐκεῖνο τὸ ὅποσον ἔχει καθῆκον ἡ Κυβέρνησις νὰ πράξῃ εἶναι νὰ συστήσῃ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὅχι μόνον νὰ διχιδιάσθῃσι ταῦτα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἀντιπροσωπεΐαν, ἵνα διὰ τοιούτων γεγονότων ἀντιταχθῇ αὐτὴ κατὰ τοῦ νέου τρόπου τῆς ὑπερσπίσεως ἐν ὀνόματι τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν ἐλευθερίων τῶν λαῶν, ὅχι μόνον νὰ διχιδιάσθῃσι εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἀντιπροσωπεΐαν ἐν Λονδίῳ, ἀλλ' ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὀφείλει νὰ καταστήσῃ πασίδηλα ταῦτα διὰ δημοσιεύσεως τηλεγραφημάτων διὰ τῶν δημοσιογραφικῶν ὁργάνων τοῦ ἡμερησίου τύπου τῆς Εὐρώπης, ἵνα γνωσθῶσι τίνας εἶναι ἐκεῖνοι ὑπὲρ τῶν ὁποίων φωναὶ εὐρωπαϊκῶν λαῶν ἐλευθέρων ἀκούονται. Εἰς πᾶσαν ἐποχὴν τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν διχιδιάζε ταῦτα καὶ διὰ τῶν Πρεσβειῶν ἐγίνοντο γνωστά, σήμερον ὅμως ἐπισημοτέρην ὁδὸν πρέπει νὰ λάβῃσι τὰ τοιαῦτα κηκουργήματα, κηκουργήματα διὰ τὰ ὁποῖα οὐδενὸς νομίμου μέσου πρέπει τοῦτο νὰ φεισθῇ ἵνα ταῦτα γνωσθῶσι διὰ τῶν Κυβερνήσεων, καὶ ἐὰν δὲν εὖρωσιν ἤχῳ εἰς τὰ ὦτα τῶν Κυβερνήσεων θὰ εὖρωσιν ἤχῳ εἰς τὰς ψυχὰς καὶ εἰς τὰ ὦτα τῶν λαῶν τῶν ἀγωνισθέντων ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης.

Κ. Κουρτίδης. Ὁ ἀξιοτίμος πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας κ. Τσουκλᾶς, ἂν δὲν ἀπατώμαι, ἐξήγησε τὴν προσαγωγὴν τῶν ἐγγράφων διὰ τῶν ὁποίων ἀποκαλύπτονται αἱ θηριωδίες καὶ τὰ ἔκτροπα τὰ ὁποῖα ἐγένοντο εἰς βάρος τῶν ἐκτοπισθέντων Ἑλλήνων τῆς Θράκης, τῆς Μ. Ἀσίης καὶ ἄλλων μερῶν. Παρακκλῶ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ν' ἐπιστῇ τὴν προσαγωγὴν τῶν ἐγγράφων τούτων διὰ νὰ ἀποκαλυφθῶσι καὶ ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως καὶ ἐνώπιον τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου αἱ θηριωδίες.

τάς όποιάς ύπέστησαν οί έλληνικοί πληθυσμοί κατά την διάρκεια του Συμμοχικού πολέμου.

Είς πληρεξούσιος. Καί ύρίστανται.

Κ. Κουρτίδης. Τό ζήτημα τούτο έθεσεν όρθώ ο πληρεξούσιος Άττικής καί Βιωτίας κ. Άναστατόπουλος. Πρό πάντος πρέπει νά προηγηθώ ή έργασία αύτή καί ν' άφήσωμεν κατά μέρος τα άλλα μικροζήτήματα, διότι τό ζήτημα είναι έννοιόν.

Γ. Μπαλτατζής (Υπουργός επί των Έξωτερικών). Καί γτός την έσπεραν έλχον την τιμήν νά δηλώσω εξ άρρεμής κίτησεως ύποβολής έγγραφων του άξιότιμου πληρεξούσιου Άττικής καί Βιωτίας κ. Τσουκαλά ότι θά προσπαθήσω πάντα ταύτα τά έγγραφα, τά όποια ήδη συλλέγομεν.

Κ. Κουρτίδης. Ακριβώς παρκαλώ νά επισπευσθώ ή ύποβολή.

Γ. Μπαλτατζής. Όταν άφωξ την σύστασιν του άξιότιμου πληρεξούσιου κ. Άναστατοπούλου, βεβαιώ την Συνέλευσιν ότι έδόθησαν όπου έπρεπε νά δοθώσι καί έτελέστησαν όπου έπρεπε νά σταλώσιν όλα αυτά αί πληροφορίες των κακουργημάτων των Κεμλικών κατά των έλληνικών πληθυσμών, διαρκώς δέ διαβιβάζονται.

Α. Τσουκαλάς. Η συζήτηση πρέπει νά γίνει άνωπερθέτως κατά την προσεχή Δευτεράν.

Γ. Μπαλτατζής. Δεν δύναμαι νά σάς βεβαιώσω τούτοι. Εισέρχεται είτε ή Συνέλευσις εις την

Ημερησίαν Διάταξιν

των Αναφορών καί Ερωτήσεων.

Οί κ. κ. **Ι. Παππαλουκάς, Η. Στάϊκος, Α. Μάτεσις, Α. Τσουκαλάς, Α. Χατζίσκος, Α. Παναγιώτου, Κ. Καλαντζόπουλος, Ι. Χριστοδουλιός καί Ε. Μαυρομάτης** συνιστώσιν άναφοράν των τηλεγραφικών καί ταχυδρομικών υπαλλήλων, φρονούντες ότι είναι κυριός ν' αύξηθώ ή μισθοδοσία αύτων ένεκα των μεγάλων σήμερον ανάγκων του βίου.

Οί κ. κ. **Η. Θαλασσινός καί Ε. Μαυρομάτης** συνιστώσιν άναφοράν του Άλεξ. Γ. Οικονομάκη, τώως δημοδιδασκάλου.

Ο κ. **Θαλασσινός** λέγει ότι ο άναφερόμενος κληθείς νά όρκισθώ ύποταγήν εις τό κίνημα καί άρνηθείς άπελύθη. Παρκαλεεί νά επανέλθω εις την θέσιν του καί ν' άποζη-

μιωθώ διά την άδικον άπόλυσιν. Συνιστώ την άναφοράν καί παρκαλεεί νά ληφθώ αύτη ύπ' όψιν.

Ο κ. **Μαυρομάτης** συνιστώ επίσης την άναφοράν.

Οί κ. κ. **Ι. Παππαλουκάς, Α. Χατζίσκος, Γ. Καλαντζόπουλος καί Ε. Μαυρομάτης** συνιστώσιν άναφοράν των καταδικών των φυλακών Ρίου.

Ο κ. **Παππαλουκάς** λέγει ότι καθημερινώς οί πληρεξούσιοι λαμβάνουσιν επιστολάς καί τηλεγραφήματα από τους καταδικούς όλων των φυλακών του Κράτους, διά των όποίων ούτοι παρκαπονώνται ότι ύπερέρουν, ότι δεν τοίς έχοσηγήθησαν αί ζητηθεΐσαι χάριτες κλπ. Διά τούτο ύποβάλλει παράκλησιν προς τον κ. Υπουργόν της Δικαιοσύνης νά λάβω έν γενικών μέτρον δι' όλους τους καταδικούς, ώστε νά ικανοποιηθώσι τά δίκαια παράπονα αύτων.

Ο κ. **Καλαντζόπουλος** συνιστών την εις εύρεΐν κλίμακα άπονομήν χαρίτων εις τους καταδικούς διακραγώδει την κατάρτασιν των φυλακών Ρίου καί επικαλεΐται την σύντακον μέριμναν του κ. Υπουργού. Παρομύσεις συστάσεις ποιούνται καί οί κ. κ. **Μαυρομάτης καί Χατζίσκος.**

Οί κ. κ. **Α. Παπαζαχαρίου καί Ι. Παππαλουκάς** συνιστώσιν άναφοράν του Νικολάου Άναγνωστοπούλου δημοδιδασκάλου Δουναίων της Ήλειας, παρκαλούντες τον κ. Υπουργόν νά λάβω ταύτην ύπ' όψιν.

Οί κ. κ. **Α. Μάτεσις καί Α. Αντωνιάδης** συνιστώσιν άναφοράν των εκτεπισθέντων κατά τον διωγμόν Θρηκών.

Ο κ. **Μάτεσις** άναπτύσσει την άναφοράν, ό δέ κ. **Αντωνιάδης**, όμιλών διά μακρών, άναφέρει τους εκ της Τυρολόης πρόσφυγας, οΐτινες ύρίστανται τα πάνδενα, καί παρκαλεεί όπως ή Κυβέρνησις σπεύσθ νά έλθω άρωγής εις αυτούς εισάγουσα ειδικόν νομοσχέδιον περί όριστικού διακανονισμού της τακτοποιήσεως αύτων, αφού δεν είναι δυνατόν νά εφαρμοσθώ ό νόμος 2525, ό προνοών περί τούτων, της προκάτχου Κυβερνήσεως. Ο νόμος ούτος, προσθέτει, καίτοι άτελής ήδύνκτο έφαρμοζόμενος ν' άνακουφίσθ όπωσδήποτε τους άτυχεΐς εκείνους, Θρηκας άνερχομένους εις σεβαστήν αριθμόν, άλλ' έλλείψει των άρμοδίων υπαλλήλων ούτε τούτο δύναται νά γίνει καί όμως τό ζήτημα επείγει νά τακτοποιηθώ.

Θ. Ζαΐμης (ύπουργός επί της Περιθάλψεως.) Τό ζήτημα αυτό των προσφύγων της Θρηκας είναι πολυσύνθετον πρόκει-

ται περί συντηρήσεως τῶν προσφύγων. Ἡ παρελθούσα Κυβέρνησις ἦλθεν εἰς συνεννόησιν μετὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας. Εἶχε στείλῃ εἰς τὴν Θράκην μίαν ἐπιτροπὴν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῶν Ὑπουργείων Περιθάλψεως, Οἰκονομικῶν, Γεωργίας καὶ Συγκοινωνίας· τὴν τῆς Συγκοινωνίας διὰ τὴν ἐποικίωσιν καὶ στεγάσιν τῶν προσφύγων, τὴν τῆς Γεωργίας διὰ τὰ οἰκονομικά, τὴν τῆς Περιθάλψεως διὰ τὴν περίθαλψιν καὶ τὴν τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὸ οἰκονομικὸν μέρος. Ὅπως γνωρίζετε, ἐγένετο μίαν ἐπιτροπὴν μετὰ τῆς ὁποίας συνεζητήταμεν, ἥτις ἐπεσκεύεθαι οἰκήματά τινα, λόγῳ δὲ τῆς σιδηροδρομικῆς συγκοινωνίας ἐπῆλθε βραδύτης. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Δ. Θράκην ἐπῆλθε βραδύτης διότι ἔχει κατάργηθῃ ἡ Γενικὴ Διοίκησις.

Ὁ κ. **Π. Πρωτοπαπαδάκης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει, ὅτι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἔδωκε διαταγὴν πρὸς διανομὴν τοῦ δανείου, ἡ ὁποία εἶχε διαταχθῇ ν' ἀνυποτάσσῃ.

Οἱ κ. κ. **Α. Στεφανόπουλος, Γ. Κρεστενίτης καὶ Κ. Σταματόπουλος** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν κτηματιῶν τῆς πόλεως Πύργου καὶ περιφερειῶν.

Ὁ κ. **Στεφανόπουλος**, ἐκθετὼν τὰς ζημίαις τὰς ὁποίας ὑφίστανται τὰ κτήματα τῶν κτηματιῶν ἐλλείψει ἀγροφυλακῆς, ἐφιστᾷ τὴν προτοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τούτου καὶ παρακαλεῖ νὰ ληρῇ ἡ δέουσα νομοθετικὴ μέριμνα.

Ὁ κ. **Κρεστενίτης** λέγει, ὅτι δὲν πρόκειται μόνον περὶ ζημιῶν, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ θύματα ἐπὶ ἐκ τῆς καταστάσεως αὐτῆς, διότι οἱ κτηματιῖς περιέρχονται δικαίως εἰς ἐρίδας μετὰ τῶν ποιμένων καὶ ἐπείγει ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τούτου.

Ὁ κ. **Σταματόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν τελειοποιήθῃ ἡ ἀσφαλεὶς τῆς ὑπαίθρου χώρας καὶ δὲν ὁργανωθῇ εἰδικὸν πρὸς τοῦτο Σώμα εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἀγροτικὴ περιουσία, ὥς δύνανται νὰ μαρτυρῶσιν ἅπαντες οἱ ἐκ σταφιδόφυτων ἐπαρχιῶν καταγόμενοι. Διὸ συνιστᾷ τὴν εἰσαγωγὴν εἰδικοῦ νομοσχεδίου πρὸς τοῦτο.

Οἱ κ. κ. **Η. Θαλασσινὸς καὶ Σ. Μαυρομμάτης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τοῦ συμβολαιογράφου Ματθαίου Ματθίουδάκη, κατοικοῦ Ρεθύμνης.

Ὁ κ. **Θαλασσινὸς** λέγει, ὅτι, θύμα καὶ ὁ συμβολαιογράφος αὐτός τῆς μὴ ὑποταγῆς τοῦ εἰς τοὺς ἐπαναστάτας τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῆς πρὸς τὸ σπαρτὸν πρόσωπον τοῦ Βασιλέως ἀρσιωπέως του, δικαιοῦται ὑπὲρ πάντων ἄλλων νὰ τύχῃ τῆς μερίμνης τῆς Κυβερνήσεως. Τόση προσθήκη, ἥτοι ἡ ἐντάλαξίς του πρὸς τὴν Βασιλεύειαν, ὥστε κρῦρα ἐστειλεν εἰς τοὺς ἱερεῖς χρήματα κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἐορτῶν ἵνα μνημονεύσιν τὸ ὄνομά Του.

Ὁ κ. **Μαυρομμάτης** συναγορεύει, λέγων ὅτι ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως βεβαιῶν τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Θαλασσινοῦ ἀναφερόμενα.

Οἱ κ. κ. **Α. Στεφανόπουλος, Γ. Γιαννόπουλος καὶ Γ. Κρεστενίτης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῆς Δημοτρούλας χήρας Στανάτη Βωδοῦ, κατοικοῦ Πύργου, ἐξαιρῶντες τὰς πρὸς τὴν Δικαιοσύνην ὑπηρεσίας τοῦ εἰσαγγελέως Βωδοῦ, θανόντος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν, καὶ παρακαλοῦσι νὰ χορηγηθῇ ἡ δέουσα σύνταξις πρὸς τὴν χήραν Βωδοῦ.

Οἱ κ. κ. **Ν. Κаланτζάνος, Γ. Σχινᾶς καὶ Κ. Λυκουρέζος** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν κατοικῶν τῆς κοινότητος Μεδσίνης.

Ὁ κ. **Σχινᾶς**, ἐκτραγῶδων τὴν κατάστασιν τῆς συγκοινωνίας μεταξὺ τῶν περιφερειῶν τῆς Μακεδονίας, παρακαλεῖ νὰ διαταχθῇ ὀνομαστικῶς νὰ μελετηθῇ τὴν κατάστασιν ταύτην καὶ νὰ ὑποβάλλῃ σχετικὴν μελέτην πρὸς κατασκευὴν τῶν ὁδῶν αὐτῆς, ἔχουσι κατὰ τὴν ἀδιάβροτον.

Ὁ κ. **Σπ. Κουμουνοδούρος** παρατηρεῖ, ὅτι εἶναι εἰς θέσιν νὰ βεβαιώτῃ ὅτι ἡ σχετικὴ μελέτη ἔχει γίνεαι καὶ διατάχθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου νὰ στείλῃ σπῶς ἀρχίσῃ ἡ ἐνταξίς τῶν σχετικῶν ἐργασιῶν.

Ὁ κ. **Λυκουρέζος** συνιστᾷ ἐπίσης τὴν ἀναφορὰν.

Ὁ κ. **Ν. Παπαδάκης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Σηταίας καὶ παρακαλεῖ νὰ ληρῇ αὐτὴ ὑπ' ὄψιν.

Ὁ κ. **Γ. Κοκκινάκης** ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Πρακλείου, ἀρρωστής ἐλευθέρων ἐξαγωγῶν ἐλαίου, παρατεῖται τοῦ λόγου, προλαμβάνον νὰ ψηφισθῇ σχετικὸς νόμος.

Οἱ κ. κ. **Θ. Λιμπρίτης, Γ. Καζάνης καὶ Μ. Μαργαρίτης** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν καλλιεργητῶν τῆς περιφερείας Ραψάνης.

«Ο κ. **Καζάκης** αναφέρει ότι η αναφορά αποδίδεται τους εκ πλημυρίας παθόντας και παρκαλλεί όπως η Κυβέρνησις λάβη τα προσήκοντα μέτρα. Της αὐτῆς συστάσει ποιεῖται καὶ ὁ πληρεξούσιος κ. **Μαργαρίτης**.

«Ο κ. **Δ. Παναγιώτου** συνιστᾷ αναφορὰν τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας τῶν ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ παρκαλλεί νὰ ληρῇ αὕτη ὑπ' ὄψιν.

Οἱ κ. **Ι. Κούσουλαι, Χ. Μητσόπουλος, Σ. Παπᾶς** καὶ **Ι. Γιαννόπουλος** συνιστῶσιν αναφορὰν τῶν ἐκτὸς ὑπηρεσίαις λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

«Ο κ. **Κούσουλαι** λέγει ὅτι ὄχι μόνον ἀδίκημα γίνεται εἰς τοὺς παραπονομένους λειτουργοὺς, ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπηρεσία ἔχει ἀνάγκην σήμερον λειτουργῶν καὶ δὲν πρέπει ν' ἀφῇσιν αὐτοὺς ἐκτὸς θέσεως. Οἱ λειτουργοὶ οὗτοι δὲν ὑπάρχοντι εἰς τὸ Β. Διῆκμα περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν ἀπὸ τοῦ 1919 καὶ ἐντεῦθεν ἀπολυθέντων ἀλλ' εἰς τὴν νόμον 1442, ὁ ὁποῖος κακῶς ἔχει ψηφισθῇ ὑπὸ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως, καὶ συνιστᾷ νὰ ληρῇ ὑπ' ὄψιν ἡ αναφορά.

«Ο κ. **Γιαννόπουλος** εὐρίσκει εὐχερεστέραν τὴν ἐπαναφορὰν τῶν ἐν λόγῳ λειτουργῶν κατόπιν τῶν κενῶν τὰ ὁποῖα ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Ἐκπαιδεύσει καὶ παρκαλλεί νὰ λάβῃ τοῦτο ὑπ' ὄψιν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Χρ. Μητσόπουλος. Πρόκειται περὶ τούτου ἀπλῶς. «Ὅτε ἡ τυραννία ἐνσκήψατο ἐπὶ τοῦ διδασκαλικοῦ σώματος τῆς Ἑλλάδος διεσπάθισε τὰς τάξεις αὐτοῦ καὶ διαμάχουσα τοὺς εὐκάμπτους λειτουργοὺς τῆς Ἐκπαιδεύσεως μετέτρεψεν αὐτοὺς εἰς ὄργανα τυφλά, τοὺς δὲ τηρητὰς τοῦ ὅρκου τῶν συνέτριψεν ἐν κραυγῇ, τότε εἰδικώτερον ἐπέπεσε λάβρος κατὰ τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Οἱ καθηγηταὶ τῶν Γυμνασίων, οἱ Γυμνασιάρχαι, οἱ Ἐπιθεωρηταὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως οἱ μὴ προσηγάμενοι εἰς τὰς τάξεις τῶν ὁργάνων τῆς στραπείας ὄχι μόνον ἐπαύθησαν, ἀλλ' εἰδικὸς νόμος συνέτριψεν αὐτοὺς, διότι προδιώρισεν ὅτι οὐδεὶς λειτουργὸς τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως θὰ ἐπανέλθῃ ποτέ, εἰμὴ, ἐὰν θέλῃ, ἐπαναρχίζων τὸ στάδιόν του ἀπὸ τοῦ κατωτάτου βαθμοῦ τοῦ διδασκαλικοῦ κλάδου.

«Ο Γυμνασιάρχης θὰ ἐπανήρχετο ὡς διδασκαλὸς Ἑλληνικοῦ Σχολείου, ἥτοι ὁ Δήμαρχος θὰ ἐπανήρχετο ὡς κλητὴρ, ὁ Δεσπότης ὡς καλόγηρος Μοναστηρίου. Δηλαδή ἡ τυραννία ἐξεπᾶντοσε τοὺς πολέμιους αὐτῇ ἐκπαιδευτικοὺς λειτουργοὺς.

Εἶναι ἡ πράξις τοσούτον ἀντικειμένη πρὸς τὴν στοιχειωδὴ στέραν ἔννοιαν τοῦ ἀνεκτοῦ, ὥστε ἀπευθύνεται πρὸς τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐκπαιδεύσεως, ζητῶν ἀπ' αὐτοῦ νὰ προστεθῇ τοῖς διωχθέντας ὑπὲρ τῆς τυραννικῆς λειτουργοὺς τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως. Ζητῶ ἀπὸ τῆς θρυματουργοῦ ψαλίδος τοῦ μεγάλου χειροῦ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐκπαιδεύσεως, τῆς μετὰ τοκύντης καὶ δυνάμεως καὶ σφίξης γινωσκούτης ν' ἀποκόπη τὰς σαθρὰς καὶ σπειριμὰς, σάρκας (γέλωτες), νὰ ἐξυγιάνῃ καὶ τὴν Μέσῃ Ἐκπαιδεύσει τῆς Ἑλλάδος ἐπαναφέρουσα τὰ ὑγιᾶ ὄργανα τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν θέσιν τῶν καὶ ἀπορρίπτουσα εἰς τὴν σάκκων τῶν περιττῶν τοὺς εἰσβάλλοντας ἀχρηστοὺς καὶ βλαβερούς. (Χειροκρατήματα).

«Ο κ. **Ε. Κώνστας** συνιστᾷ αναφορὰν τοῦ Θεοχάρου Δημητρίου, κατόικου Πύργου τῆς Σάμου. Ἀναπτύσσων αὐτὴν διὰ μακρῶν παρκαλλεί νὰ σταλῇ εἰς τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργόν, προσθέτει δ' ὅτι ὁ ἐν λόγῳ Δημητρίου παραπονεῖται διότι, ἂν καὶ ἔχει τίσας κινήσεις ἀπευθύνει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔλαβε καὶ ἔχει διακινήσει περὶ τὰς 100 δραχμὰς εἰς ἐπιστολὰς καὶ χρητίσματα.

«Ο κ. **Σ. Ἀλεξιάδης** συνιστᾷ αναφορὰν τῶν κατοίκων Μαλακασίου. Ἀναπτύσσων αὐτὴν καὶ ἐκθετὼν τὰς ἀνάγκας τῆς συγκοινωνίας, συνιστᾷ ὅπως ληρῇ ὑπ' ὄψιν τὸ διάγραμμα τὸ ὁποῖον ἔχει κάμει ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία.

Οἱ κ. **Ν. Κаланτζάκος** καὶ **Γ. Σπηλιόπουλος** συνιστῶσιν αναφορὰν τῶν ἐμπόρων κατοίκων Γαργαλιάνων.

Οἱ κ. κ. **Δ. Στεφανόπουλος, Ι. Γιαννόπουλος, Δ. Κανακάρης Ροῦφος, Χ. Καρᾶς, Α. Βιτάλης** καὶ **Σ. Ἀλεξιάδης** συνιστῶσιν αναφορὰν τῶν ὑποδιδασκάλων τῆς περιφερείας Πάτρων.

«Ο κ. **Στεφανόπουλος** λέγει ὅτι διὰ τοῦ νόμου 1442 οἱ ὑποδιδασκαλοὶ τῶν Ν. Σχολῶν προάγονται εἰς τριτοβάθμιους, ἐνῶ οἱ τῆς Παιδείας Ἑλλάδος ὄχι. Τὸ μέτρον εἶναι ἀδίκον καὶ ἄνιστον καὶ παρκαλλεί νὰ κανονισθῇ διὰ νομοθεσίαν.

«Ο κ. **Γιαννόπουλος** εὐρίσκει ἄνιστον ἐπίσης τὸ μέτρον καὶ συνιστᾷ τὴν κατάρτησιν τοῦ νόμου καὶ τὴν ἐξομοίωσιν ὅλων τῶν διδασκάλων καὶ δι' οἰκονομικοὺς ἀλλὰ καὶ δι' ἠθικοὺς λόγους.

«Ο κ. **Δουκᾶς Ροῦφος Κανακάρης** ποιεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις.

Ο κ. **Καράς** διαπραγματών την οικονομικήν κατάστασιν των διδασκάλων λέγει ότι εις ταύτην προστίθενται καὶ ἡ ἀδικία καὶ ἡ ἀνισότης. Ἀπαντες οἱ διδάσκαλοι θὰ ἐγκαταλίπωσι τὰς θέσεις των καὶ θὰ τακτῶσιν εἰς ἄλλα ἐπαγγέλματα ἐπὶ προφανεῖ βλάβῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Μετ' ἐνδιαφέροντος ἐπίσης συνιστῶσι τὴν ἀναρροάν καὶ οἱ κ. κ. **Βιτάλης** καὶ **Ἀλεξιάδης** παριστῶντες τὸ ἄδικον τοῦ ἰσχύοντος νόμου.

Θ. Ζαῦμης (Υπουργός). Δηλῶ ὅτι θὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ συστάσεις τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων.

Ο κ. **Ν. Δ. Λεβίδης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἀποταχθέντων ὑπὸ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως χωροφυλάκων, παρκαλῶν ὅπως ὁ κ. Υπουργός προνοήσῃ περὶ ἐπαναφορᾶς αὐτῶν καὶ διότι ἐτήρησαν πιστῶς τὸν ὅρκον των καὶ διότι ἐπείγει ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπανόδου αὐτῶν διὰ λόγους ἀσφαλείας.

Οἱ κ. **Μ. Μαργαρίτης** καὶ **Α. Ἰωαννίδης** συνιστῶντες ἀναφορὰν τοῦ Πολιτικοῦ Συλλόγου Βόλου περὶ τῶν γενομένων ταρχῶν.

Ο κ. **Δ. Γίδας** παρκατῆραὶ ὅτι ἐγένετο συλλαλητήριον πρὸς διαμαρτυρίαν κατὰ τῆς ἀφορήτου ὑπερτιμήσεως τῶν χρειωδῶν τοῦ βίου, δι' ἣν καὶ ὁ ἴδιος διαμαρτυρεται, ἀλλ' εἰς τὸ συλλαλητήριον εἰσεχώρησε καὶ τις ταρχῆας Μπεναρόγιας, ὁ ὁποῖος παρκαύρα καὶ ἄλλους ὁμοίους τοῦ διεσάλευσε τὴν τάξιν. Παρκαλεῖ νὰ σταλῇ στρατός μόνιμος πρὸς φρουρᾶσιν τῆς τάξεως, νὰ ἐπιδείξῃ δὲ καὶ ἡ Κυβέρνησις τὴν πυγμὴν αὐτῆς.

Ο κ. **Ἰωαννίδης**, ἐκθέτων τὰ λαθόντα χώραν κατὰ τὸ συλλαλητήριον, τὸ ὅποσον εἶχε γενικὸν χαρακτήρα, λέγει ὅτι κατὰ τοῦ ἀναμιχθέντος εἰς τὸ συλλαλητήριον ταρχαποιοῦ Μπεναρόγιας ἡ Κυβερνησις πρέπει νὰ δείξῃ τὴν πυγμὴν τῆς.

Ο κ. **Π. Τσαλδάρης** (Υπουργός ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης) δηλοῖ ὅτι ἡ τάξις ἀποκατεστάθη τελείως, ἡ δὲ Δικαιοσύνη θὰ πράξῃ τὸ καθήκον της.

Ο κ. **Ἰωαννίδης** λέγει ὅτι εἰς σφάλμα ταρχικὸν ὑπέπεσον οἱ ἰθύνοντες τὰς ἐργατικὰς τάξεις ἐν Βόλῳ, γενόμενοι θύματα ὀργάνων ξένων πρὸς τὰς ἐργατικὰς τάξεις.

Ο κ. **Μαργαρίτης** λέγει ὅτι ὀλίγοι πλανόδιοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουσι τίποτε εἰς τὸν ἐγκέφαλον, περιτρέχουσι τὴν Ἑλλάδα καὶ δημιουργοῦσι ταρχάς. Ζητεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἐξελέγξῃ τὸ ταμεῖόν των καὶ ἐπιβάλῃ στυβαρὸν χεῖρα.

Αἱ ἐκτροπὶ σκηναί, προσθέτει, αἵτινες ἔλαβον χώραν ἐν Βόλῳ, δὲν ἐφείλονται εἰς τὴν ὑπερτίμησιν τῶν χρειωδῶν τοῦ βίου, διότι τὰ αἷτια ταύτης εἶναι γνωστὰ δημιουργηθέντα ἐκ τοῦ παγκοσμίου πολέμου καὶ ἐκ τῶν κρατούντων ἀτυχῶς υλιστικῶν ἀντιλήψεων· τὰ αἷτια ἐφείλονται ἀρ' ἐνὸς μὲν εἰς ἐπιτηδεῖους τινὰς κερδοσκοποῦς, οἵτινες κίστρο-κερδοῦσι κατὰ τρόπον εἰδεχθῆ, καὶ ἀρ' ἑτέρου εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς ἀπλοῦκότητος καὶ τῶν ἀγαθῶν κίσθημάτων τῶν ἐργατικῶν τάξεων ἀπὸ τινὰς ἐπαγγελλομένου τὸν πλανόδιον πολιτειολόγον.

Ἡ Συνέλευσις εἰσέρχεται κατόπιν εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ συντακτικοῦ καὶ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Τὴν προεδρικήν ἑδρὰν καταλαμβάνει ὁ κ' Ἀντιπρόεδρος κ. **Σίμος Μπαλάνος**.

Πρόεδρος. Ἀ' συζήτησις ἐπὶ τῆς προτάσεως «περὶ τροποποιήσεως ἀρθρῶν τινῶν τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς».

Ο κ. **Γ. Βαρβούτης** ὁμιλῶν ἐν ἐκτάσει ἀναπτύσσει τοὺς λόγους δι' οὓς ὑπεβάλε πρότασιν τροποποιήσεως ἀρθρῶν τινῶν τοῦ Κανονισμοῦ ὡς πρὸς τὰς συζητήσεις τῶν ἀναρροῶν καὶ ἐρωτήσεων καθῶς καὶ ὡς πρὸς τὰς συζητήσεις ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ νομοθετικοῦ καὶ συντακτικοῦ τῆς Συνελεύσεως. Κακίζει τὴν διὰ τὴν ἀσκατον ἐπὶ τῶν ἀναρροῶν συζήτησιν ἐπερχομένην ἀπώλειαν χρόνου, ὅστις πρέπει νὰ κατανάλισκηται εἰς σοβαρώτερα θέματα, ὑποστηρίζει δ' ὅτι καὶ λόγῳ τῆς πολιτικῆς ψυχολογικῆς κατστάσεως τῆς παρελθούσης περιόδου, διαφόρου τελείως πρὸς τὴν προῦσαν, δεόν νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ ὑποβληθεῖσαι ὑπ' αὐτοῦ τροποποιήσεις.

Ο κ. **Α. Μάτεσις** διαφωνῶν πρὸς τὴν ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κανονισμοῦ πρότασιν περὶ τροποποιήσεως τῶν ἀρθρῶν 24, 53 καὶ 55 φρονεῖ ὅτι ἔδει νὰ δοθῶσι μᾶλλον περισσότερα δικαιώματα ἐλευθέρως συζητήσεως ἐπὶ τῶν ἀναρροῶν ἢ περιορισμοῦ. Ὁμολογεῖ ὅτι κατανάλισκεται μᾶτην χρόνος πρὸς συζητήτιν πολλὰς οὐχὶ τόσας σοβαρῶν ἀναρροῶν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι λόγος ν' ἀποστῇ ἡ Συνέλευσις τῶν συζητήσεων, ἐξ ὧν πολλὰ πολλάκις προκύπτουσι σοβαρὰ πρὸς συζητήσιν ζητήματα, δι' ἃ ἐστάλησαν ὑπὸ τοῦ λαοῦ οἱ πληρεξούσιοι. Φρονεῖ ὅτι, ἐὰν αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως ἤρχιζον ἐνω-

ρίτερον, ἐτηρεῖτο δὲ ἡ κλειψύδρα ἐπὶ τῶν συζητήσεων, οὐδεμίαν θὰ παρίστανε ἀνάγκη τροποποιήσεων τοῦ Κανονισμοῦ πρὸς κατάργησιν σχεδὸν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν.

Ὁ κ. Γούναρης (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου) παρατηρεῖ ὅτι αἱ γενόμεναι τροποποιήσεις δὲν ἀποβλέπουσιν εἰς κατάργησιν τῶν συζητήσεων, ἀλλ' εἰς τὴν νὰ παρεργώμεθα ταχέως τὰς μὴ σοβαρὰς ἀναφορὰς, νὰ σταματῶμεν δὲ εἰς ἐκείνας μόνον αἵτινες ἔχουσι σοβαρότητα.

Ὁ κ. Α. Μάτεσις ἐξακολουθῶν ὑποστηρίζει ὅτι ἐπαρμολογμένων τῶν ὑποβαλλομένων τροποποιήσεων οὐδεμίαν ἀναφορὰ θ' ἀνακινωθῇ. Ἀλλως τε διὰ τῶν εἰσχυρομένων τροποποιήσεων ἀφαιροῦνται κεκτημένα δικαιώματα τοῦ βουλευτοῦ ἀνεγνωρισμένα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Συντάγματος.

Ὁ κ. Κ. Ἀργ. Λομβάρδος (Πρόεδρος Συνελεύσεως) ἀπαντᾷ ὅτι οὐδὲν δικαίωμα ἀφαιρεῖται διὰ τῶν τροποποιήσεων, τοὐναντίον αἱ τροποποιήσεις ἐγένοντο ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀκεραίας τηρήσεως τῶν δικαιωμάτων τῶν βουλευτῶν.

Ὁ κ. Α. Μάτεσις ἐξετάζων κατόπιν τὸ δεύτερον μέρος τῶν τροποποιήσεων ἐπὶ τῶν ἐρωτήσεων λέγει ὅτι αἱ ἐρωτήσεις ἵκνυτο εἰς προέλεγχον τῶν κυβερνητικῶν πράξεων καταργοῦσι διὰ τοῦ εἰσχυρομένου τρόπου αὐτὴν τὴν ἐλεγχον, ὅστις πρέπει νὰ γνωσθῇ παντοῦ.

Ὁ κ. Γούναρης (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου) λέγει ὅτι ἀπορεῖ διὰ τὰς ἀντιρρήσεις τοῦ κ. Μάτεσι, ὑποστηρίζων ὅτι διὰ τῶν ἐγγράφων ἀπαντήσεων καὶ ὁ χρόνος οἰκονομεῖται, οὐδὲν δὲ καταργεῖται ὁ ἔλεγχος, ἀφοῦ πηρέχεται τὸ δικαίωμα εἰς τὴν βουλευτὴν νὰ ἐπανέλθῃ δι' ἐπερωτήσεως καὶ νὰ ἐξασκήσῃ πάντα ἔλεγχον ἐὰν δὲν θεωρήσῃ ἐπαρκεῖς τὰς δεδομένης ἐξηγήσεις διὰ τῆς ἀπαντήσεως.

Ὁ κ. Α. Μάτεσις φρονεῖ ὅτι θὰ μετεβάλλετο τότε τὸ πολίτευμα εἰς πολίτευμα ἑγγράφων, ἐνῶ τὸ πολίτευμα εἶναι πολίτευμα λόγου πρὸ παντός.

Α. Γούναρης. Πολίτευμα λόγου μάλιστα, ἀλλὰ καὶ οὐχὶ πολίτευμα ἀπωλείας χρόνου.

Ὁ κ. Μάτεσις καταλήγων λέγει ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει διαφωνεῖ πρὸς τὴν κ. Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καθόσον ψηφιοζομένων τῶν τροποποιήσεων καταργεῖται ἄνευ τινὸς ὠφελείας καὶ ὁ προέλεγχος, ὃν ἐνέχουσιν αἱ ἐρωτήσεις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἔλεγχος, ὅστις γί-

νεται οὐχὶ μόνον πρὸς διακρίσιν τῶν βουλευτῶν ἀλλὰ καὶ τῆς Κοινῆς Γνώμης.

Ὁ κ. Ν. Βλιάμος εὐρίσκειν ὅτι ὄντως ἀπολλύεται χρόνος διὰ τὰς συζητήσεις δὲν νομίζει ὅτι διὰ τῶν προτεινόμενων τροποποιήσεων θεραπεύεται τὸ κακόν. Προτείνει ὡς ἐκ τούτου ὅπως εἰσχυρομένων τῶν ἀναφορῶν ἐνώπιον τῆς Ἑθνικῆς Ἀντιπροσωπείας αὕτη ἀπορραϊχῇ ἡμέσως περὶ τῆς παραπομπῆς τῶν ἀναφορῶν εἰς τὴν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ἢ ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι περὶ τῶν ἀναφορῶν βουλευταὶ, ἢ μὴ μένουσιν ἱκανοποιημένοι ἐκ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Ὑπουργοῦ ἢ τῶν Ἀρχῶν, δύνανται νὰ εἰσάγῃσι τὸ ἀντικείμενον τῶν ἀναφορῶν εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τύπον ἐρωτήσεως ἢ ἐπερωτήσεως. Τίτου-τοτρόπως φρονεῖ ὅτι θεραπεύεται τὸ κακόν.

Ὁ κ. Σ. Σωτηριάδης παρατηρεῖ, ὅτι αἱ προτεινόμεναι τροπολογίαι ἄγουσιν εἰς ἀπώλειαν μείζονος χρόνου. Ἀναφέρων κατόπιν πῶς διεξήγετο ἡ συζήτηση τῶν ἀναφορῶν ἐν τῷ παλαιότερῳ Κανονισμῷ, καθ' ἣν ὁ Ὑπουργὸς ἀπάντη ἡμέσως εἰς τὰς ἀναφορὰς, ἐπαναλαμβάνει ὅτι διὰ τῶν εἰσχυρομένων τροποποιήσεων, μετατροπυμένης τῆς ἐρωτήσεως εἰς ἐπερώτησιν, δημιουργεῖται νέον στάδιον συζητήσεων, ἐξ ὧν θὰ καταναλίσκῃται μᾶλλον ἢ θὰ ἐξοικονομῇται χρόνος. Φρονῶν ὅτι τὰ σχετικὰ ἔργα τοῦ ὑπάρχοντος Κανονισμοῦ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐπερωτήσεων εἶναι ἐπαρκῆ οὐδαμῶς εὐρίσκει λυσιτελεῖς τὰς εἰσχυρομένας τροποποιήσεις.

Ὁ κ. Κ. Ἀργασάκης Λομβάρδος (Πρόεδρος) ἀναφέρων ὡς παρὰδειγμα ἀναφορὰν κουρέων, ζητούντων ὅπως κατὰ τὰς ἐργαίας ἐπιτραπῇ ν' ἀνυψώσιν τὰ ἐκυτῶν κατὰστήματα τῇ 9ῃ καὶ οὐχὶ τῇ 10ῃ π. μ. καὶ ὅτι ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς αὐτῆς εἶναι ἐγγεγραμμένοι πολλοὶ πληρεξούσιοι νὰ ὑψηλίσωσιν, ὅπως καταναλωθῶσι Κύριος οἶδε πόσαι ὥραι, καταδεικνύει τὴν ἐπιβεβλημένην ἀνάγκην τῆς ἐπιψηφίσεως τῶν προτεινόμενων τροποποιήσεων, δι' ὧν ἀσφαλῶς θὰ ἐκλίπη πᾶσα ματαιὰ καὶ ἄσκοπος ἀπώλεια χρόνου ἀσκοπώτατα ἐπὶ πικρομοίῳ ἀναφορῶν γινόμενη.

Ὁ κ. Κ. Λυκουρέζος φρονεῖ ὅτι δεόν νὰ ψηφισθῶσιν αἱ τροποποιήσεις, καθόσον δὲν φοβεῖται ὅτι θὰ μετατραπῶσιν αἱ ἐρωτήσεις εἰς ἐπερώτησιν, ὥστε νὰ ἐπέλθῃ νέαν ἀπώλειαν χρόνου. Οἱ ἐρωτῶντες πληρεξούσιοι πέποιθεν ὅτι θὰ ἱκανοποιῶνται πλήρως ἐκ τῶν διδομένων ἀπαντήσεων καὶ

ὅτι σπανίως θὰ παρουσιασθῇ ἀνάγκη μετατροπῆς τῆς ἐρωτήσεως εἰς ἐπερωτήσιν.

Ὁ κ. **Γ. Καρπετόπουλος** λέγει, ὅτι καθ' ὃν τρόπον ἐργαζόμεθα ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν οὐδὲν ἄλλο ἐπιτυγχάνομεν παρὰ νὰ κωλύωμεν τὸ ἔργον τοῦ ἐλέγχου εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν. Αἱ περιστάσεις τῶν ἀναφορῶν, προσθέτει, οὐδέποτε ἐφθασαν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον, ἀλλὰ μένουσιν ἐν τοῖς ἀρχαίοις τῆς Βουλῆς. Μόνον διὰ διαμαρτυρίαν γίνονται ὅτι γίνονται. Εὐρίσκει ὅτι διὰ τῶν υποβληθούτων τροποποιήσεων, ἃς ἀναγκινώσκει καὶ ἀναπτύσσει, οὐδὲν ὄφελος θέλει προκύψει καὶ προτείνει ὅπως, ἀπὸ ἀναγκινώσονται αἱ ἀναφορὰὶ ἀνευ συζητήσεων ἐν τῇ Συνελεύσει καὶ λαμβάνη γνώμην καὶ τῶν ἑκαστοῦ. Ὑπονοεῖ, νὰ ὑποχρεοῦται οὗτος ὅπως ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν προσκομίσῃ κατὰ τῆς ἀπαντήσεων πρὸς γνώμην τῶν ἐδικοφερομένων. Τὸ ἴδιον νὰ γίνηται, προσθέτει, καὶ ἐπὶ τῶν ἐρωτήσεων. Πάντως ὁμοίως, κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἀσκήτων πολυλογίῶν δὲν θὰ θεραπευθῇ παρὰ μόνον ὅταν αἱ κ. κ. πληρεξούσιοι κατανόησωσιν, ὅτι ἔχουσι συνάσθησιν ὅχι μόνον δικαιοματίων ἀλλὰ καὶ ὑπεχρεώσεων.

Ὁ κ. **Μιλτ. Α. Καβαλιεράτος**, φρονῶν ὅτι διπλοῦς εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ βουλευτοῦ, νὰ ἐλέγχῃ καὶ νὰ συντρέχῃ εἰς τὸ νομοθετικὸν ἔργον τὴν Κυβέρνησιν, προτείνει νὰ καταργηθῶσι τελείως αἱ ἀναφορὰὶ καὶ αἱ ἐρωτήσεις καὶ νὰ μείνωσι μόνον αἱ ἐπερωτήσεις, αἵτινες ὁμοίως νὰ συζητῶνται καθ' ἑκάστην.

Ὁ κ. **Χ. Μητσόπουλος**, ἐπεξηγῶν τί ἐστὶ ἀναφορὰ καὶ διὰ τίνας λόγους παρεμβάλλει ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσία ὅπως προκαλέσῃ ἀπάντησιν τῶν Ὑπουργῶν, προτείνει ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον ὅπως αἱ ἀναφορὰὶ παραπέμπωνται εἰς τὸ ἀρμόδιον τμήμα τῆς Βουλῆς, τὸ ὁποῖον νὰ ζητῇ ἀπαντήσεις παρὰ τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργῶν καὶ ν' ἀνακοινώσῃ τὰς αὐτὰς τὸ ἴδιον τμήμα εἰς τοὺς ἐδικοφερομένους. Ἐξαιρέσεις μόνον νὰ γίνηται, ὡς πρὸς τὰς ἀναφορὰς τὰς ἐχούσας νομοθετικὸν σκοπὸν διὰ τοπικὰ συμφέροντα καὶ αἵτινες κατ' ἀνάγκην θὰ συζητῶνται ἐν τῇ Βουλῇ. Ὡς πρὸς τὰς ἐρωτήσεις, λέγει ὅτι δὲν νὰ γίνωνται ἐγγράφως μεταξὺ τοῦ ἐρωτῶντος βουλευτοῦ καὶ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ διδόντος ἐγγράφον τὴν ἀπάντησιν, ὅπως γίνεται καὶ εἰς ἄλλα Κοινοβούλια καὶ δὴ ἐν Ἰταλίᾳ, μετὰ τὸ καθιερωμένον σύστημα τῶν ἐρωτήσεων καὶ ἐπερωτήσεων, interrogazioni καὶ interpellazioni

λεγομένων, κατὰ τὴν γνώμην δὲ συνιστᾷ ν' ἀποσυσθῶσιν καὶ ὑποβληθῶσιν τροποποιήσεις καὶ νὰ συνταχθῇ Κανονισμὸς σύμφωνος πρὸς τὰς σήμερον ἐπικρατούσας νέας ἰδέας.

Ὁ κ. **Δ. Τσουκαλᾶς** λέγει, ὅτι εὐρίσκειται κατὰ σύμπτωσιν σύμφωνος πρὸς ὅλα τὰ ἀντικείμενα μέρη. Ὅλα καὶ συζητήσεις καὶ αἱ δικαῖαι γίνονται μόνον καὶ μόνον διότι δὲν ὑπάρχει ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος πρὸς ἐργασίαν μετὰ τὴν καθιερωτὴν διεμέρου ἀργίας καθ' ἑβδομάδα καὶ μετὰ τῆς τήσῃ θραδέως ἀρχομένης συνεδριάσεως τῆς Συνελεύσεως. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ κοινοβουλευτικὸς ἐλέγχος ἀποτελεῖ τὴν σπουδαιότερον μέρος τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν γνώμην πάντων τῶν πολιτειολόγων καὶ δευτεροῦν εἶναι τὸ νομοθετικὸν ἔργον, καὶ οὐδεὶς ἐπιτρέπεται περιορισμὸς τῶν συζητήσεων, αἵτινες δὲν νὰ γίνωνται ἐπὶ τε τῶν ἀναφορῶν καὶ τῶν ἐρωτήσεων καὶ ἐπερωτήσεων. Ἀλλὰ σήμερον, ὅτε τοιαύτας ἔχομεν νὰ ἐπιτελέσωμεν σπουδαιότατα ἐργασίας νομοθετικὰς πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ κατὰ τὴν νόμον πολιτεύματος, νὰ ἐπαρκέσωμεν καὶ πρὸς σύνταξιν νέου πολιτεύματος, νὰ μὴ παρίδωμεν δὲ καὶ τὴν ἐξέλιξιν τῶν ὑψίστων ἐθνικῶν ἡμῶν συμφερόντων. Ἄτινα διχνοθεύονται, πάντα ἀπώλειαν χρόνου πρὸς συζήτησιν ἀναφορῶν ἀσφαλῶς πρέπει νὰ περιορισθῇ. Δὲ εὐρίσκει συντελεστικὰς πρὸς τοῦτο τὰς ὑποβληθείσας προτάσεις καὶ ἀποδέχεται τὸ ὑποβληθὲν σχέδιον τῆς ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Ι. Κινίας** παρρησιάζει ὅτι περισσότερος χρόνος καταναλίσκεται εἰς ἀναφορὰς καὶ ἐπερωτήσεις καὶ παρεμβάλλεται τὸ νομοθετικὸν καὶ συντακτικὸν ἔργον, ὅπερ καὶ μόνον καλῶς βυθιζόμενον θὰ ἐξέλκει τὰ καλὰ καὶ τὰ ὀποῖα ἐπιζητεῖται νὰ θεραπευθῶσι διὰ τῶν ἀναφορῶν καὶ τῶν ἐπερωτήσεων. Διὰ τοῦτο νομίζει ὅτι καὶ εἰσῆλθῃ τὸ συζητούμενον σχέδιον τῶν τροποποιήσεων, τὸ ὁποῖον οὐδαμῶς καταργεῖ τὸν ἐλέγχον τῆς Κυβερνήσεως. Προτείνει ὁμοίως ὅπως τροποποιηθῶσι σημεῖα τινὰ τοῦ ὑποβληθέντος σχεδίου πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ, διότι φοβεῖται, προσθέτει, μὴ κλεισμένης τῆς μιᾶς ὁδοῦ, τῆς τῶν ἐρωτήσεων, ἀνοιχθῇ ἑτέρα διὰ τῶν ἐπερωτήσεων, ὅτε οὐδὲν κερδίζομεν.

Ὁ κ. **Κ. Λομβάρδος** (Πρόεδρος) εὐρίσκει ὑπερβολικὰς τοὺς φόβους τοῦ κ. Πληρεξουσίου, διότι διὰ τοῦ προτεινομένου σχεδίου οἰκονομεῖται χρόνος κατὰ 95 %.

Ἐὰν δε, προσθεῖται, ἐκ τῶν πραγματικῶν ἀποδειχθῇ ὅτι τὸ προτεινόμενον σχέδιον δὲν εἶναι λυσιτελές, τότε δύναται ἡ Συνέλευσις νὰ προβῇ εἰς

νέαν τροποποίησιν. Πιστεύει όμως ότι οι κ. Πληρεξούσιοι δεν θα θελήσωσι να διακωμωδήσωσι δια των κατ'αποφασισμένων νέων διατάξεων τον Κανονισμόν, γινόμενοι παρ'αίτιον διακωμωδήσεως και αυτού του πολιτεύματος.

Ο κ. **Κ. Δροσόπουλος** λέγει ότι προκειμένου περί των επερωτήσεων ούδεις περιορισμός πρέπει να τεθῇ, διότι πρόκειται περί κοινοβουλευτικού ελέγχου, οστις είναι απαραιτήτος ως προεκπίζων τὰς ελευθερίας του λαού. Αἱ επερωτήσεις όμως αἵτινες μόνον σκοπὸν ἔχουσι τὴν κίτησιν πληροφοριῶν ἢ τὴν σύστασιν ἢ τὴν ὑπόμνησιν ἐπὶ ζητήματός τινος δέον να προκαλῶσιν ἐγγράφους ἀπαντήσεις τῶν Ὑπουργῶν, διότι οὕτω θ' ἀποφεύγωμεν τὴν σπατάλην χρόνου. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀναφορὰς πρέπει να παραπέμπωνται αὐταὶ εἰς εἰδικὸν γραφεῖον ἰδρυόμενον ἐν τῇ Βουλῇ, γραφεῖον πληροφοριῶν κληθεσόμενον, τὸ ὁποῖον να ἔχῃ ὅλην τὴν φροντίδα τῆς περισυλλογῆς καὶ ἀνακοινώσεως πρὸς τοὺς κ. βουλευτάς τῶν ἐφ' ἐκάστης ἀναφορᾷ ἐνεργειῶν του, ἱκανοποιουμένων οὕτω τῶν ἀξιώσεων τῶν κ. βουλευτῶν, οἰκονομουμένου δὲ καὶ τοῦ δι' αὐτὰς μάλιστα κατανάλισκουμένου χρόνου πρὸς συζήτησιν.

Ο κ. **Γ. Μερκούρης**, φρονῶν ὅτι καὶ γινόμενα ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν συζητήσεις γίνονται μόνον καὶ μόνον ὅπως ἀναγράφεται ἡ συζητούμενη ἀναφορὰ ἐν τῇ Ὑπῳ, εὐρίσκει λυσιτελεῖς τὰς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς υποβληθείσας τροποποιήσεις καὶ ἀποδέχεται ταύτας. Ποιεῖται όμως παρατηρήσεις ὑποδεικνύων καὶ τὰς σχετικὰς διορθώσεις ἐπὶ σημείων τινῶν τοῦ συζητουμένου σχεδίου, ἃς καὶ ἐγγράφως προσθέτει, θέλει ὑποβάλει ἢ μετ' αὐτοῦ συνεργαζομένη ὁμάς.

Ο κ. **Α. Σκιαδαρέσης**, μέλος τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Κανονισμοῦ, ἐξηγεῖ τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ὤθησαν αὐτὴν εἰς τὴν ὑποβολὴν τῆς τροπολογίας. Διὰ τῆς προτάσεως ἡμῶν, λέγει, ἀποσκοποῦμεν να περιφρουρήσωμεν τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν τοῦ ἀναφέρεσθαι καὶ τὴν τοῦ ἐρωτῶν. Διὰ τὴν ἐνάσκησιν ἀμοτέρων τῶν δικαιωμάτων τούτων χορηγεῖται ἐν ἄρθρῳ 56 διάστημα ὥρας ἐν ἀρχῇ πάσης συνεδριάσεως. Τοῦτο οὐδεὶς διανοήθη να κατ'αργήσει. Ἐφροντίσαμεν μόνον να κανονίσωμεν ὡς ἥριστα τὸν τρόπον τοῦ ἀναφέρεσθαι καὶ ἐρωτῶν. Ἡμεῖς ὑπεδείξαμεν τὰ μέσα τῆς θεραπείας τοῦ κακοῦ. Μὴ τυχὼν ταῦτα δὲν εἶναι κατάλληλα·

Θεωρῶ ἄσκοπον χρόνον σπατάλην εἴην ἀπασχόλησιν τῆς Βουλῆς ἐπὶ θεμάτων πολλάκις ἀσημάντων. Ἄλλὰ θεωρῶ καὶ ἐγκλημα τὴν πλήρη κατ'αργίαν τοῦ δικαιώματος τοῦ ἀναφέρεσθαι. Προσέξατε όμως, κ. συνάδελφοι, διότι τὸ συζητούμενον θέμα εἶναι ἀντίστομος μάχικον. Προσέξατε καὶ πῶς, ζητούντες· ν' ἀσφαλίσωμεν τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι, ἀντιθέτως κατ'αργήσωμεν αὐτὸ καὶ, ἐνῶ ζητοῦμεν να θεραπεύσωμεν τὸν ἀσθενῆ χορηγήσωμεν ταυαύτην δόσιν φαρμάκου, ὥστε ἀντὶ θεραπείας να ἐπιφέρωμεν τὸν θάνατον. (Χειροκροτήματα).

Ο κ. **Γ. Μπούσιος** λέγει ὅτι ἐκ τῆς συζητήσεως προέκυψεν ὅτι ἐν ἐκ τῶν δύο πρέπει να προτιμηθῇ ὡς πρὸς τὰς ἀναφορὰς, ἢ ἡ γραπτὴ ἢ ἡ προφορικὴ συζήτησις. Ἀλλὰ γνωστοῦ ὄντος ἐκ πείρας ὅτι οὐδεμία κίτησις ἐνδιαφερομένου τερματίζεται, ἐν δὲ γίνῃ προσωπικὴ ἐπέμβασις τοῦ βουλευτοῦ πρὸς τοὺς ἀρμοδίους ὑπαλλήλους τῶν Ὑπουργείων, προτιμᾷ να κατ'αργηθῇ τελείως πᾶσα συζήτησις ἀναφορᾷ ἐν τῇ Βουλῇ.

Ο κ. **Δ. Γούναρης**, πρκατηρῶν ὅτι καὶ ἀναφορὰ δὲν εἶναι μόνον προσωπικαί, ἀλλ' ἀναφέρονται καὶ εἰς γενικὰ ζητήματα, λέγει ὅτι δὲν δύναται να γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ γνώμη τοῦ κ. Πληρεξουσίου.

Ο κ. **Γ. Μπούσιος** συνεχίζων λέγει, ὅτι δὲν πρόκειται μόνον περὶ ἀναφορῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ συστάσεων, αἵτινες δὲν εἶναι ἀνάγκη να συζητῶνται, ἀλλὰ ν' ἀποστέλλωνται εἰς τὰ ἀρμοδία Ὑπουργεῖα πρὸς ἐνεργεῖαν. Ἐπικυκλαμβάνει ἰσχυρίζομενος ὅτι, καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἐρωτήσεων, δέον να κατ'αργηθῇ τελείως ἡ προφορικὴ συζήτησις, παραμείνῃ δ' αὕτη μόνον ἐπὶ τῶν επερωτήσεων.

Ο κ. **Ξενοφ. Στρατηγός** λέγει ὅτι ἐκ τῶν γενομένων συζητήσεων προέκυψαν συμπεράσματα τὰ ὁποῖα ἀναγινώσκει, ἐπεξηγῶν δ' ἐν ἑκάστον τούτων ὑποβάλλει ταῦτα ὡς τροπολογίαν εἰς τὴν Συνέλευσιν παρακαλῶν ἵνα τυπωθῇ αὕτη καὶ διανεμηθῇ πρὸς συζήτησιν κατὰ τὴν β' συζήτησιν.

Ο κ. **Χ. Βασιλανάκης** εὐρίσκει καλῶς ἔχοντα τὸν Κανονισμόν, νομίζει δ' ὅτι καὶ ὑποβλησόμενα τροποποιήσεις ἀποσκοποῦσιν ἵνα κάμωσι τοὺς Πληρεξουσίου να κατανοήσωσι τὸ πνεῦμα τοῦ Κανονισμοῦ, τὸ ὁποῖον ἔχει παρερμηνευθῇ. Φρονεῖ ὅτι ὁ καλύτερος τρόπος εἶναι ἵνα καὶ καὶ ἀναφορὰ καὶ καὶ ἐρωτήσεις προσκομίζωνται πρὸς τοὺς κ. Ὑπουργούς, οἵτινες προθύμως παρέχουσι πάντοτε πᾶ-

σαν ἐπ' αὐτῶν πληροφορίαν, δικτάσουσι δὲ καὶ πᾶσαν σχετικήν ἐνέργειαν, καὶ ἐξοικονομῆται οὕτως ὁ μᾶλλον κατεναλισκόμενος ἐν τῇ Συνελεύσει χρόνος.

Ο κ. Γ. **Ἀναστασόπουλος**, παρατηρῶν ὅτι συμφῶνως τῷ ἄρθρῳ 63 τοῦ Κανονισμοῦ ὁ Κανονισμὸς ψηφίζεται εἰς δύο συνεδριάσεις, προτείνει νὰ θεωρηθῶσιν ἐπαρκῆ τὰ λεχθέντα, νὰ τυπωθῶσι δὲ καὶ ὑποβληθῶσιν τροπολογίαι καὶ νὰ συζητηθῶσι κατὰ τὴν προσεχῇ συνεδρίᾳ, ὅτε καὶ νὰ ψηφισθῶσιν ὁριστικῶς.

Ο κ. Γ. **Ἀντωνιάδης** (πληρεξούσιος Κοζάνης) ὁμιλῶν ἐν ἐκτάσει ἐπὶ τοῦ θέματος ἀναπτύσσει καὶ καταθέτει τροπολογίαν.

Ο κ. Γ. **Βογιατζής** παρατηρεῖ ὅτι μετὰ τὴν ὑπόθεσιν τῶν τροποποιήσεων ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς οὐδὲν ἔχει λόγον τὸ 56ον ἄρθρον καὶ προτείνει τὴν διαγραφὴν αὐτοῦ.

Ο κ. Κ. **Ἀργ. Δομβάρδος** (Πρόεδρος), εὕρισκει ὀρθὴν τὴν παρατήρησιν καὶ ἀποδέχεται τὴν πρότασιν.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περικομμένη ἡ συζήτησις, γίνεται δὲ δι' ἀναστάσεως δεκτὴ ἡ πρότασις τῆς ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς Ἐπιτροπῆς εἰς α' συζητήσιν.

Γίνεται εἴτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Νοεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ χορηγίας εἰς τὴν Βασιλομήτορα Ἀντιβασιλισσὴν Ὀλγαν», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 23 Νοεμβρίου 1920 νομοθετικὸν Διατάγμα «περὶ χορηγίας εἰς τὴν Βασιλομήτορα Ἀντιβασιλισσὴν Ὀλγαν», ἔχον ὡς ἑξῆς:

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσμεν καὶ δικτάσσομεν

Ἄρθρον μόνον

Ἐκρίνεται ἡ πληρωμὴ δραχμῶν δικαιοσίων χιλιάδων εἰς τὴν Α. Μ. τὴν Βασιλισσὴν Μητέρα Ὀλγαν ὡς χορηγία ἐφάπαξ διὰ τὴν ὑπ' αὐτῆς ἐνάσκητιν τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας ὑπὸ τὴν ιδιότητά τῆς Ἀντιβασιλείας.

Εἰς τὸν Ἡμετέρον ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσίς καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος, οὕτως ἡ ἰσχὺς ἀρξεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἑφη-

μερίδι τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὅπερ ὑποβληθήσεται ὑπὸ τὴν κύρωσιν τῆς Ἑθνικῆς Συνελεύσεως.

Ἐν Τατοίῳ τῇ 23 Νοεμβρίου 1920.

Ἡ Βασιλομήτορα Ἀντιβασιλισσά

Ο Λ Γ Α

Ο Πρόεδρος

Δημ. Γ. **Ράλλης**

Τὰ μέλη

Π. Τσαλδάρης, Θ. Ζαῦμης, Ν. Καλογερόπουλος,
Π. Κ. Μαυρομιχάλης, Δ. Γούναρης, Ι. Δ. Ράλλης.

Ο κ. Θ. **Ζαῦμης** (ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Περιθάλψεως), ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεως 10 εκατομμυρίων πρὸς περιθάλψιν τῶν ἐκ Κυνιάσου προσφύγων».

Ο κ. Π. **Τσαλδάρης** (ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν), ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἀναθέσεως καθηκόντων Γεν. Διοικητοῦ εἰς μέλος τῆς Κυβερνήσεως», ζητεῖ δὲ νὰ κηρυχθῇ κατεπεῖγον καὶ νὰ γίνῃ δεκτὸν κατ' ἀρχήν.

Ο κ. Κ. **Λυκουρῆζος** ἀποδεχόμενος τὸ κατεπεῖγον τοῦ νομοσχεδίου ἀντιτάσσεται κατὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, λέγων ὅτι δὲν εὕρισκει ὀρθὴν καὶ κατ' ἀρχὴν ἔστω τὴν ψήφισιν νομοσχεδίου οὕτως οὐδεὶς πληρεξούσιος γνωρίζει τὸ περιεχόμενον.

Ο κ. Π. **Τσαλδάρης** (ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν) ἐξηγῶν τὸ περιεχόμενον τοῦ νομοσχεδίου παρακαλεῖ νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως.

Κηρύσσεται **κατεπεῖγον** κατόπιν τῶ νομοσχεδίου καὶ γίνεται δεκτὴ κατ' ἀρχήν.

Προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν κ. Δ. **Γούναρη**, προτάσσεται ἡ α' κατ' ἄρθρον συζήτησις τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ καθορισμοῦ τῶν στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀνυποτάκτων καὶ λιποτακτῶν».

Δ. **Παναγιώτου**. Διαμαρτύρομαι, κ. Πρόεδρε, κατὰ τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ.

Πρόεδρος. Ορίστε, παρακαλῶ, νὰ λάβητε τὸν λόγον.

Δ. **Παναγιώτου**. Εἶμαι ἀνέτοιμος.

Δ. **Γούναρης** (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν). Δὲν ἔχετε δικαίωμα νὰ διαμαρτυρηθῆτε, κ. πληρεξούσιε. Τὸ βῆμα

είναι ελευθέρου και δύνανται να λάβετε τον λόγον. Είς ουδέναν άπηγορεύθη ή συζήτησις.

Κ. Λυκουρέζος. Ίσως εγένετο κακή δικτύπωσις, κ. Πρόεδρε. Ο κ. πληρεξούσιος δεν ήμφοσθήτησε τὸ δικαίωμα τῆς ελευθέρης συζήτησεως τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλ' ήθέλησε ν' αναβληθῇ τὸ νομοσχέδιον λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι ἀπαράσκευος νὰ οὐιλησῇ.

Τοῦ κ. **Παναγιώτου** κληθέντος και πάλιν νὰ λάβῃ τὸν λόγον και μὴ δεχθέντος, ἀποφάσει τῆς Συνελεύσεως προτάσσεται τὸ νομοσχέδιον και γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Προκειμένου εἶτα νὰ γίνῃ α' κατ' ἄρθρον συζήτησις τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ὀδοντιατρικοῦ σχολείου» ὁ κ. **Στάης** παρατηρεῖ ὅτι τὸ Προεδρεῖον κακῶς ἀνέγραψε κατεπεῖγον ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Δικτάξει τὸ νομοσχέδιον και ζητεῖ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζήτησεως αὐτοῦ, περιεχόντος ἄλλως πλεῖστα σφάλματα.

Πρόεδρος. Τὸ νομοσχέδιον ὑπεβλήθη χθὲς και ἐκηρύχθη ὡς κατεπεῖγον, ἐψηφίσθη δὲ και κατ' ἄρχὴν αἰτήσῃ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἀπορεῖ δὲ πῶς ὁ κ. πληρεξούσιος ἐραντήσθη ὅτι τὸ Προεδρεῖον ἠδύνατο αὐτοδούλως ν' ἀναγράψῃ ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Δικτάξει τὸ νομοσχέδιον ὡς κατεπεῖγον.

Ο κ. **Θ. Ζαῤμης** (Ὑπουργός ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν και τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως) παρατηρεῖ ὅτι τῇ αἰτήσῃ αὐτοῦ τὸ νομοσχέδιον ἐκηρύχθη κατεπεῖγον, ἐψηφίσθη δὲ και κατ' ἄρχην και ἐξηγεῖ τοὺς λόγους ὧν ἐνεκα ἐζήτησε τὴν ψήφισιν παρὰ τῆς Συνελεύσεως.

Ο κ. **Α. Χρηστομάνος** παρατηρεῖ ὅτι οὐδεμία ἐπείγουσα ἀνάγκη ὑπῆρχε ἢ ὑπάρχει πρὸς ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου και ὅτι πᾶν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου κακῶς ἔχον δύνανται νὰ θεραπεύσῃ ὁ κ. Ὑπουργός διὰ διοικητικῶν μέτρων, ἀφοῦ, προσθέτει, μετ' ὀλίγον θὰ γίνῃ ὁ νέος ὀργανισμός τοῦ Πανεπιστημίου, παρακαλεῖ δὲ ν' αναβληθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου.

Γενουμένης δεκτῆς τῆς προτάσεως ἀναβάλλεται ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις.

Πρόεδρος. Ὁ κ. κατ' ἄρθρον συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τρόπου δικθέσεως τοῦ ἐλαίου».

Ἐπὶ τοῦ 1ου ἁρθρου και γενικῶς ἐρ' ὅλου τοῦ νομοσχεδίου ὁ κ. **Χ. Βασιλακάκης** ποιεῖται διαφόρους παρατηρήσεις κατὰκρίνων τὸ σύστημα τῆς δι' ἀδειῶν ἐξαγωγῆς τοῦ

ἐλαίου ὡς ἐπιβλαβὲς εἰς τοὺς παραγωγούς και συνιστᾷ νὰ ἀποσύρῃ τὸ νομοσχέδιον ἡ Κυβέρνησις και ν' ἀρήσῃ τὴν ἐξαγωγὴν ελευθέραν.

Ο κ. **Κ. Λυκουρέζος** παρατηρεῖ ὅτι δημιουργεῖται ἀνισότης μεταξὺ τῶν ἔχόντων ἐλαίον καλὸν και μὴ τοιαῦτον. Προτείνει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ 3ου ἁρθρου ὅπως αἱ δημοπρασίαι γίνωνται κατὰ ποιότητος. Ἐπίσης προτείνει νὰ μὴ ἐπεκταθῇ τὸ μέτρον και εἰς ἄλλα προϊόντα.

Ο κ. **Π. Πρωτοπαππαδάκης** (Ὑπουργός) ἀποκρούει τὰς τροπολογίας ὡς μὴ ὠφελίμους εἰς τοὺς ἔχοντας καλὸν ἐλαίον.

Ο κ. **Ἐπ. Κώνστας** ζητεῖ νὰ ὁρισθῇ ἡ ἐξακτέα ἐξ ἐκάστου νομοῦ ποσότης.

Ο κ. **Ν. Παρίσης** ποιούμενος διαφόρους παρατηρήσεις περὶ καθορισμοῦ τῆς ὀξύτητος τοῦ ἐλαίου ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὑποβάλλει τροπολογίαν ζητῶν ὅπως αἱ δημοπρασίαι γίνωνται εἰς τοὺς πληθώραν ἐλαίου ἐξάγοντας λιμένας πρὸς ἀπορρογὴν δαπανῶν τῶν μικροπαραγωγῶν ἰδίᾳ, μεταρρυθμισθῇ δὲ και ἡ διάταξις περὶ τῶν προθεσμιῶν πρὸς ἐξαγωγὴν. Παρακαλεῖ ἐν τέλει ὅπως ποσοστὸν ἐκ τῶν εἰσπρακτέων ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ποσῶν δίδεται εἰς τὰς ἐλαιοπαραγωγικὰς χώρας πρὸς κατασκευὴν διαφόρων ἔργων, ἀφοῦ τὸ νομοσχέδιον δὲν χαρακτηρίζεται ὡς φορολογικόν.

Ο κ. **Π. Πρωτοπαππαδάκης** (Ὑπουργός) ἀπαντῶν δέχεται μόνον ὅπως γίνωνται δημοπρασίαι διὰ μικρὰ ποσὰ εἰς λιμένας ἐλαιοφόρων μερῶν. Ἐπίσης δέχεται παράτασιν προθεσμίας ἐν περιπτώσει δεδικαστολογημένης ἀνάγκης. Ὡσαύτως ἀποδέχεται τὴν πρότασιν τοῦ πληρεξουσίου κ. **Χρηστομάνου** ὅπως 10 ἐπὶ τοῖς 100 ἐκ τῶν εἰσπρακτομένων ποσῶν λαμβάνῃ τὸ ὑπάρχον ταμεῖον πρὸς καταπολέμησιν τοῦ δάκτου και ἄλλων νόσων τῶν ἐλαίων.

Ὁμιλοῦσιν ἔπειτα ἐφ' ἐκάστου τῶν ἁρθρῶν και γενικώτερον ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου οἱ κ.κ. **Μ. Ζαφειρόπουλος, Ν. Παππαδάκης, Μ. Μανασάκης, Χ. Ροδοκανάκης, Δ. Παναγιώτου και Δ. Κρεμέξης.** Ζητοῦντες νὰ ληθῶσι μέτρα πρὸς πρόληψιν νέας ὑπερτιμήσεως τοῦ ἐλαίου, ὡς και οἱ κ.κ. **Μ. Σαχλαμπάνης, Μ. Βουλουδάκης και Γ. Κοκκινάκης,** ὑποβάλλοντες σχετικὰς τροποποιήσεις, παρατηροῦντες δ' ὅτι, εἰςεὶδὴ ἐν Κρήτῃ δὲν ὑπάρχουσι νύσσι τῶν ἐλαίων, τὸ γενόμενον δεκτὸν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ποσοστὸν διὰ τὸ ταμεῖον πρὸς καταπολέμησιν τῶν νόσων τῶν ἐλαίων προορισθῇ διὰ κοινωφελῆ ἔργα τῆς νήσου.

Ο κ. Π. Πρωτοπαππαδάκης (Υπουργός) παρέχων διευκρινίσεις ἐξηγήσεις ἐπὶ τῶν ὑποβληθέντων τροπολογιῶν, ἃς ἀποκρούει, λέγει ὅτι οἱ ὑπολογισμοὶ ἐπὶ τῇ τοῦ ὑπάρχοντος ἐλαίου, ἐξ οὗ θὰ ἐξαχθῶσι τὰ 40 ἑκατομμύρια ὀκάδων, καθὼς καὶ ἐπὶ τοῦ παρεχόμενου κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος, ἀποκλείουσι τοὺς φόβους ὑπερτιμήσεως.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δευτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς ὃ κατ' ἄρθρον συζητήσιν, ἀναδιαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Λύεται μετὰ τοῦτο ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 12 τοῦ μετονομακίου ὡπὼς ἐπανακληρῶν τῇ προσεχεῖ Δευτέρᾳ ὥρᾳ ὁ μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Ἰακώβου
Γ. Κρεστενίτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΕ

Τῆς 22 Φεβρουαρίου 1921.

Ὡρᾳ 5 καὶ 35' μ.μ. ὁ κ. Πρόεδρος ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρᾶς κηρύττει τὴν ἐναεξὶν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεώρητα.

Τῇ προσκλήσει τοῦ κ. Προέδρου προσέρχονται πρῶτος μὲν ὁ πληρεξούσιος Λασιθίου κ. Μ. Καταπότης, ὅστις θεῖς τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἔδωκε τὸν συντακτικὸν ὄρκον ἔχοντα οὕτως :

«Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἀγίας, ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριᾶδος, ὅτι, πιστὸς εἰς τὴν συνταγματικὴν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα· ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω, οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιβῆκτον εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διαρρύθμισιν τοῦ πολιτεύματος ὡπὼς ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Δεύτερος δὲ προσέρχεται ὁ πληρεξούσιος Ροδίου κ. Χασιαν Ἀβδουραχμήμ, ὅστις θεῖς τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ Κοραίου ἔδωκε τὸν συντακτικὸν ὄρκον ἔχοντα οὕτως : «Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ τοῦ μόνου Αὐτοῦ Προφῆτου, ὅστις εἶναι ὁ Μωῦσες, ὅτι, πιστὸς εἰς τὴν συν-

ταγματικὴν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα· ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιβῆκτον εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διαρρύθμισιν τοῦ πολιτεύματος, ὡπὼς ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Πρὸς τοῦτο συνετάχθησαν τὰ σχετικά πρωτόκολλα ὁρκωμοσίας, ἃτινα παρατίθενται κατωτέρω.

Ἀναγινώσκονται κατόπιν καὶ ἐκικυροῦνται τὰ Παρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Πρόεδρος. Ὁ προεδρεύων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κ. Πρωτοπαππαδάκης ἀπέστειλε τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον πρὸς ἀνακοίνωσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν :

Πρὸς τὸν Κύριον Πρόεδρον
τῆς Γ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικῆς Συνελεύσεως.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρακλήσω ὑμᾶς ὡπὼς εὐχεστούμενος ἀνακοινώσῃτε εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς εὐχεστήθη νὰ διορίσῃ προεδρεύοντα τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τὸν κ. Π. Πρωτοπαππαδάκην Ὑπουργὸν ἐπὶ τοῦ Ἐπισιτισμοῦ καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐφ' ὅσον χρόνον ἤθελε διαρκέσει ἡ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἀπουσίᾳ τοῦ προεδρεύοντος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κ. Δημητρίου Π. Γούναρη. Διόρισε δὲ Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Νομισμῶν τὸν κ. Ν. Γ. Θεοτόκην, εἰς ὃν ἀνέθηκε καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἐπίσης ἀνέθηκε τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας κ. Πέτρον Κ. Μαυρομιχάλην.

Διὰ δὲ τοῦ ἀπὸ 22 Φεβρουαρίου ἐ. ε. Διατάγματος εὐχεστήθη ἔτισης νὰ διορίσῃ Ὑπουργοὺς ἀνευ γκαρτοφυλακίου τοὺς κ. κ. Σπυρ. Στάην καὶ Χαρ. Βοζίκην.

Ὁ προεδρεύων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου
Π. Πρωτοπαππαδάκης

Ἐπίσης ἀνακοινῶ τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον τοῦ Ἀυτάρχου :

Πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν Κύριον Πρόεδρον
τῆς Γ' Ἀθήναις Συντακτικῆς Συνελεύσεως
Ἐνταῦθα

Καθ' ὑψηλὴν βασιλικὴν ἐπιταγὴν ὁ Ἀυτάρχης ἔχει τὴν τιμὴν ὡπὼς γνωρίσῃ τῷ Αὐτοῦ Ἐξοχότατι τῷ Προέδρῳ

τῆς Γ' Συντακτικῆς Συνελεύσεως, ὅτι ἡ τελευταία τῶν γνησίων τῆς Αὐτοῦ Βασιλικῆς Ὑψηλότητος τοῦ Παύλου **Καρδίου**, Δικδόχου τοῦ Ρουμλικοῦ Θρόνου, μετὰ τῆς Αὐτοῦ Βασιλικῆς Ὑψηλότητος τῆς Βασιλοπούλου, **Ἐλένης** τελεστήσεται ἐν τῇ μητροπολιτικῇ νυχτὶ τῇ 25 Φεβρουαρίου, ἡμέρα Πέμπτη, ὥρα 10. 30 π. μ. καὶ ὅτι εἰς τὴν τελεστὴν ταύτην προσκαλοῦνται ἵνα παρῇσι τὸ Πρόεδρεϊον καὶ οἱ κ. κ. πληρεξούσιοι τῆς Γ' Συντακτικῆς Συνελεύσεως.

Ἀποτελλῶν τὰς διὰ τοῦ κ. κ. πληρεξουσίου εἰδικὰς προστάξεις καὶ δελτὶα ἐλευθέρας διόδου, ὁ Αὐτάρχης ἔχει τὴν τιμὴν ὅπως παρκαλέσῃ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως ἵνα κληρώσῃ τὰ τῆς παρκαλέσεως τῶν κ. κ. πληρεξουσίων καὶ ἐροδικῇ αὐτοῦ διὰ τῶν προσωπικῶν τούτων προστάξεων.

Οἱ κ. κ. πληρεξούσιοι θέλουσιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν μητροπολιτικὴν νύκτιν διὰ τῆς μεσημβρινῆς (δεξιᾶ ἔως εἰσόδου τοῦ ναυτοῦ ἵνα εὐχερέστερον κατελάθωσι τὰς δι' αὐτοῦ ὥριτες καὶ θέσεις.

Ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἔχει τὴν λόγον.

Π. Πρωτοπαππαδάκης (Προεδρεύων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου). Κύριε Πρόεδρε, προκειμένου ἡ Συνέλευσις νὰ εἰσελθῇ εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν ἀναρρῶν καὶ ἐρωτήσεων, ὡς καὶ εἰς τὴν τῶν ἐπερωτήσεων, θὰ παρκαλέσω, εἰ δυνατόν, ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐπὶ τούτων συζήτησις, νὰ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν νομοθετικὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν, ἐκ τῆς ὁποίας νὰ ψηφισθῇ μόνον τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐλαίου, τοῦ ὁποίου ἡ ἐφαρμογὴ εἶναι ἀπαρτίτης, ν' ἀναβληθῶσι δὲ αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως ἐπ' ἄοριστον, ἥτοι μέχρις οὗτοι οἱ λόγοι οἱ ὅποιοι καθιστῶσι τὴν ἀναβολὴν ἀναγκασίαν ἀρθῶσιν.

Ν. Στράτος. Κύριε Πρόεδρε, τὸ ζήτημα τῆς ἀναβολῆς παρκαλῶ ν' ἀναβληθῇ, ἵνα συζητηθῇ κατ' ἑπὶ, ἀπὸ πρῶτον ἐξαντληθῶσι τὰ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως τῶν ἀναρρῶν καὶ ἐρωτήσεων, ὡς καὶ τὰ τῆς τῶν ἐπερωτήσεων, διότι, ὅταν ληφθῇ ἀπόφασις ἀναβολῆς, περαιοῦται καὶ ἡ συνεδρίασις.

Πρόεδρος. Μάλιστα· ἔχει καλῶς.

Ν. Στράτος. Κατὰ συνέπειαν ἐπιφυλάσσομαι κατ' ἐλαί-

νην τὴν στιγμήν νὰ εἰπῶ τὴν γνώμην μου ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀναβολῆς.

Θὰ μοι ἐπιτραπῇτε ὅμως μὴν παρεάσιν.
(Ἀνερχεται ἐπὶ τοῦ βήματος).

Σήμερον, κύριοι συνάδελφοι, συμπληροῦται ἑκατονταετία ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης διέβη τὸν Προῦθον καὶ κατήρξατο τοῦ ἀγῶνος τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Πρωτῶν εἰς τὴν Συνέλευσιν ἵνα ψηφίσῃ τὴν κατὰθεσιν στεφάνου ἐπὶ τοῦ μνημείου τῶν Ἱερολοχιτῶν, παρισταμένης μεγάλῃς Ἐπιτροπῆς τῆς Συνελεύσεως, εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς σήμερις ἀρχομένης μνημονεύσεως τῶν μεγάλων γεγονότων τῆς ἑκατονταετίας θὰ ἐνωθῶμεν οἱ αἱ εἰς τὴν κραυγὴν **«Ζήτω ἡ Μεγάλῃ Ἑλλάς»**.

Ζητωκραυγαὶ πανταχόθεν. Ζήτω ἡ Μεγάλη Ἑλλάς.

Π. Πρωτοπαππαδάκης (Προεδρεύων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου). Κύριοι πληρεξούσιοι, βεβαίως ἱερὰ καὶ ἀγία εἶναι ἡ ἡμέρα τὴν ὁποίαν ἐμνημόνευσεν ὁ κ. πληρεξούσιος καὶ σὺδεῖται ἔγω ἀκριβοῦς ὅτι σύμπασα ἡ Συνέλευσις θὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὸν θαυμασμὸν της, διὰ τοῦς ἥρωας ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἐθυσιάσθησαν διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ θὰ κατὰθεσιν τὸν στεφάνον εἰς τὸ μνημεῖον τῶν Ἱερολοχιτῶν.

Πρόεδρος. Καὶ τὸ Πρόεδρεϊον θέλει ἐκτελέσει προθύμως τὴν ληφθεῖσαν ἤδη ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως, κατὰ τὴν ἀρμόδιαν ἐπιτροπὴν.

Γ. Καρπετόπουλος. Σοβαρὰ βεβαίως ἀνάγκη δικαιολογεῖ τὴν μετέθεσιν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς πλειονοψηφίας εἰς Λονδίνον, ὅπου σήμερον συζητεῖται ἡ ἀναθεώρησις ἡ μὴ τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρών. Δηλαδή τῆς Συνθήκης τὴν ὁποίαν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐθεώρησε καὶ θεωρεῖ ὡς τὸ ἐλάχιστον ὅριον τῶν πρὸς αὐτὴν δικαίων ἐκχωρήσεων, ἐπὶ τούτῳ δὲ τοῦ δεδομένου ἡ Ἐθνοτυνέλευσις στηρίζουμένη περιέβαλε μὲ ἀμέριστον τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἐπτάκτῳ ἀναχωρήσει τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς πλειονοψηφίας δὲν γνωρίζω κατὰ πόσον εἶναι δυνατὴ οἰκθρήτως ἀνακρίνωσις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Ἀντιπροσωπείαν περὶ τοῦ σημείου εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται περίπου ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν ὑπόθεσις. Του-

το άλλαχού γίνεται πάντοτε, διὰ τῶν κοινοβουλευτικῶν Ὑποτροπῶν.

Γ. Μπαλιατζής (*Υπουργός ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, Νομίζω, κύριοι πληρεξούσιοι, ὅτι ἄλλη ἀνακοινώσις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως περὶ τῶν μέχρι τοῦδε πεπραγμένων πέρα τῆς ἀνακοινώσεως τὴν ὁποῖαν ἔλαβον τὴν ταύτην νὰ ποιήσωμαι πρὸ ὧν ἡμερῶν ἀκριβῶς εἰς τὴν Συνέλευσιν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ. Διαπραγματεύσεις, καὶ ὁποῖαι εὐρίσκονται εἰσέτι ἐν ἐκκρεμότητι, συνομιλίαι, καὶ ὁποῖαι γίνονται, καὶ καὶ ὁποῖαι δὲν ἔχουσιν ἀπολήξει καὶ ἀποκρυστάλλωθῃ εἰς ὠρισμένον συμπέρασμα, τὴν ὁποῖαν νὰ δυνάμεθα νὰ προσαγγάγωμεν εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἵνα ἐφ' ὠρισμένων, συντελεσμένων καὶ ὀριστικῶν γεγονότων κρίνῃ αὕτη, διαπραγματεύσεις τοιαῦται δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποβῶσιν ἀντικείμενον συζήτησεως καὶ θὰ παρεκκλίσω τὴν Συνέλευσιν. ἵνα μὴ δεχθῇ τὴν πρότασιν τοῦ ἀξιότιμου κ. πληρεξουσίου ὡς γίνῃ καὶ ἡ παρεκκλισία τερά συζήτησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Τοῦτο μόνον δύναμαι ν' ἀνακοινώσω εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅτι ἐλήφθη τηλεγράφημα παρὰ τοῦ ἐν Λονδίνῳ εὐρισκόμενου ἀντιπροσώπου καὶ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Ν. Καλογερᾶ πύλου καλοῦντος ὡς ἀντιπρόσωπον ἐπίσης τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐν Λονδίνῳ τὸν προεδρεύοντα τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κ. Δ. Ρούνγκεν.

Ν. Στράτος. Ὁ ἀξιότιμος Ὑπουργός ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν εὐρίσκειται ἐντός τῶν κακανοτισμένων κατὰ τὴν κοινοβουλευτικὴν τακτικὴν. Ἀνακοινώσις διαπραγματεύσεων καὶ συνεννοήσεων διπλωματικῶν ἐκκρεμῶν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνηται ἐνώπιον Συνελεύσεως καὶ κοινοβουλευτικῶν Σωμάτων. Ἐὰν τοιαῦται ἀνακοινώσεις ἐγίνοντο, τοῦτο θὰ ἐσήμαινε ὅτι τὸ κοινοβουλευτικὸν Σῶμα συγκοινωνεῖ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως, παρεκκλίσαν τὰς ἐνεργείας αὐτῆς καὶ τὰς πράξεις αὐτῆς. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ δικαία ἐπιρροή, τὴν ὁποῖαν πᾶν μέλος τῆς Συνελεύσεως ἔχει διὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ ἡ ἐνάσκητις τοῦ ἐλέγχου ἤθελον κταρῆσθαι ἐντελῶς. Ἡ θέσις τῶν πραγμάτων ἐνώπιον τῆς Βουλῆς εἶναι αὕτη· ἡ Κυβέρνησις διχειρίζεται τὴν κυβερνητικὴν ἐξουσίαν. Τὸ κοινοβουλευτικὸν Σῶμα ἐλέγχει, παρακολουθεῖ, ἐπιτηρεῖ καὶ κατ'ὶν ἐγκρίνει ἢ καταψηφίζει. Ἐὰν ἤθελον ἡ Κυβέρνησις προῶν εἰς τὸ ὀλίγημα ἀνακοινώσεως διπλωματικῶν διαπραγματεύσεων ἐκκρεμῶν, ἤθελον

ἀποπειραθῇ τότε νὰ καταστήσῃ τὴν Συνέλευσιν συνυπεύθυνον τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆς, πράγμα τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ὀρθῶς ἀπέρριψε, διότι δὲν συνάδει πρὸς τὴν κυβερνητικὴν ἀξιοπρέπειαν. Διὰ τοῦτο θὰ μοι ἐπιτρέψῃ ὁ κ. πληρεξούσιος Ἀργολίδος καὶ Κορινθίος νὰ διαφωνήσω πρὸς τὴν γνώμην αὐτοῦ καὶ νὰ συμφωνήσω πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, διότι ἡ πρότασις αὐτοῦ συμβιβάζεται πρὸς τὴν εἰθισμένην τακτικὴν καὶ σημαίνει τὴν ἀποκρίσιν τῶν εὐθυνῶν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν πλήρη ἐλευθερίαν τῆς Συνελεύσεως εἰς ἐνάσκησιν τοῦ ἐλέγχου κατὰ τὴν προστήκουσαν ὥσαν. Ἡθέλον προσθέσει τοῦτο μόνον ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἠδύνατο, ἴσως δὲ εἰς τοῦτο δὲν ὑπάρχει ἐμπόδιον, ν' ἀνακοινώσῃ πρὸς τὴν Συνέλευσιν τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐξετελέσθη ἡ ἐντολὴ τῆς Συνελεύσεως ἡ δοθεῖσα διὰ τοῦ ψηφίσματος εἰς τὸν πρῶτον πληρεξούσιον παρὰ τῇ Διακτεψεί καὶ Προέδρῳ τῆς Κυβερνήσεως. Τοῦτο, νομίζω, εἶναι γεγονός· ἐλθὼν, δὲν εἶναι διαπραγματεύσεις καὶ θὰ ἠδύνατο ἴσως ἡ Κυβέρνησις καὶ θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ προῶν εἰς ἀνακοινώσιν τούτου, ὡς ἱστορικὸν γεγονότος, πρὸς τὴν Συνέλευσιν. Διότι εἶναι τακτικὸν ἐπίσης, ὅταν ζητηθῇ ἡ ἐγκρίσις μέτρου τινὸς παρὰ τῆς Συνελεύσεως, ἡ δὲ Συνέλευσις παρεχῇ τὴν ἐγκρίσιν, νὰ γίνηται εἰς αὐτὴν καὶ ἀνακοινώσις περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἐντολῆς, οὐχὶ δὲ ἡ ἀνακοινώσις αὕτη νὰ γίνηται γνωστὴ εἰς τὰ μέλη τοῦ Σώματος διὰ τοῦ τύπου. Κατὰ τοῦτο λοιπόν, ἐφ' ὅσον ὁ κ. Ὑπουργός ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν νομίζει ὅτι δὲν ἤθελε βλάψῃ, θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ γίνηται ἡ ἀνακοινώσις αὕτη ὅπως διόλου ὑπὸ τύπον ἱστορικῆς ἀρηγήσεως, καὶ ἡθέλωμεν ἀρεσθῇ εἰς ταύτην.

Νομίζω δ' ὅτι εἶναι ὀρθόν, ἐπειδὴ εὐρισκόμεθα εἰς νέον στάδιον διαπραγματεύσεων τοῦ ἐξωτερικοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἐπικυλοῦσθαι τὴν ἐπίδοσιν τοῦ ψηφίσματος, τὸ στάδιον δὲ τοῦτο τῶν διαπραγματεύσεων εἶναι τελείως ἄγνωστον εἰς ἡμᾶς καὶ πρέπει νὰ παραμείνῃ ἄγνωστον ἐπίσημως, μέχρι οὗ ρηθῇ εἰς ὀριστικὰ συμπέρασματα, ὅρθον εἶναι νὰ ποιήσωμαι διάκρισιν τινα ἐν σχέσει πρὸς τοὺς τίτλους τῶν μεταδιδυντων εἰς τὴν Διάσκεψιν. Ὁ κ. Ὑπουργός ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν μεταδίδει ὡς μέλος τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ αὐτὴ παρὰ τοῦ κ. πληρεξουσίου Ἀργολίδος καὶ Κορινθίος ριπτόμενον τὸν τίτλον τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς πλειοψηφίας. Ἐφ' ὅσον εἴθισται ν' ἀποκλήθῃ πλειοψηφία τὸ

σύνολον τῶν παροχόντων οὔτινας κατήγαγον τὴν ἐλλογικὴν νίκην, μειονοφηρικὴ δὲ τὸ σύνολον τῆς ὑπερπλειοψηφίας, βεβαίως δὲν δύνανται ν' ἀποδεχθῶ ὡς καλῶς ἀπονεμηθέντα τὴν τίτλον τοῦτον, διότι δὲν εἶναι ἀκριβὲς, δὲν δύνανται δὲ νὰ θεωρήσω τὸ πολιτικὸν κόμμα, τοῦ ὁποίου ἔχω τὴν τιμὴν νὰ διευθύνω τὰς ἐργασίας, συλλυπεύοντες μετὰ τῶν ἄλλων πτερύγων τῆς πλειονοψηφίας.

Τούτοις ἤθελον νὰ εἶπω, διὰ νὰ μὴ γένηται παρεξήγησης τις.

Βεβαίως ἡ Κυβέρνησις στηρίζεται μεχρι τοῦδε ἐπὶ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Συνελεύσεως καὶ τῆς μερίδος τὴν ὁποίαν ἀποτελοῦσιν οἱ μετ' ἐμοῦ συνεργαζόμενοι, ἀλλὰ πάντως ἡ ἐμπιστοσύνη αὕτη δὲν σημαίνει πλήρη ἀποδοχὴν πᾶσων τῶν κυβερνητικῶν ἐνεργειῶν, πάντοτε δ' ἐξικινεῖται μέχρι οὐρίου ἐντάσεως καὶ ἐκτάσεως τῶν ἐνεργειῶν τῆς Κυβερνήσεως.

Γ. Μπαλιτσιῆς (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἐχω νὰ εὐχαριστήσω, κύριε Πρόεδρε, καὶ θερμῶς τὴν κ. συνάδελφον ἐξ Αἰτωλίας καὶ Ἀχαρνῶν, διότι εὐηρεστήθη νὰ μοὶ ὑπομνήσῃ ἐν καθήκον, ν' ἀνακοινώσω δηλονότι εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ἡ ἀπόφασις αὐτῆς ἀνεκοινώθη πρὸς τοὺς κ. κ. Ἀντιπροσώπους τῶν Μ. Δυνάμεων τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν Συνδιάσκεψιν τοῦ Λονδίνου. Πέρα τοῦτου οὐδὲν ἔχω νὰ προσθέσω.

Ὁ κ. **Χ. Μητσόπουλος** λέγει ὅτι λαμβάνει τὴν λόγον οὐχὶ ἵνα διαφωνήσῃ πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀλλ' ἵνα διαφωνήσῃ πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ Συντηρητικοῦ Κόμματος, ἰσχυρισθέντα ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν υποχρεοῦται κατὰ τὰ κοινοβουλευτικὰ ἔθλια νὰ ποιῇται ἀνακοινώσεις πρὸς τὴν Συνέλευσιν ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ζητημάτων. Ἡ Συνέλευσις, συνεχίζει, δὲν εἶναι ἀπλῶς κοινοβουλευτικὸν Σώμα, ἀλλὰ Σώμα κυρίαρχον καὶ δικαιοῦται πάντοτε νὰ λαμβάνῃ γνώσιν τῆς θέσεως τῶν ἐθνικῶν ζητημάτων. Δὲν ζητεῖ ἐν τούτοις σήμερον νὰ ποιήσῃται ἡ Κυβέρνησις ἀνακοινώσεις, λόγῳ τῆς λεπτότητος τῆς καίριας θέσεως.

Ὁ κ. **Ἀλ. Καραπάνος** λέγει, ὅτι οἱ Φιλελεύθεροι, ταχθέντες εἰς τὸ πλεῖρον, τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς υποστηρίξεως τῆς μὴ ἀναθεωρήσεως τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν, ἐξακολουθοῦσιν νὰ παρέχουν τὴν ἐμπιστοσύνην των ἐπὶ τῷ ὅρῳ τούτῳ εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Δ. Τσουνκαλάς. Διαφωνῶν, λέγει, πρὸς πάντας τοὺς

προσκήσαντας, φρονεῖ ὅτι ἡ Συνέλευσις καὶ πᾶσα Βουλὴ ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ παρακολουθῇ τὰς κυβερνητικὰς ἐνεργείας ἐν τῇ ἐξωτερικῇ πολιτικῇ, ἐλέγχουσα, κρίνουσα βοηθούσα, συμπληροῦσα τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ τὸ πάντων σπουδαιότατον διδούσα τὴν ἐμφάνισιν, ὅτι τὸ ἔθνος ἡνωμένον ἀπαιτεῖ τὴν διεκδίκησιν τῶν δικαίων αὐτοῦ. Ἀπὸ τῆς τελευταίας μάλιστα ἀπόψεως ἡ ἐνεργὴς δράσις τῆς Συνελεύσεως εἶναι σπουδαιότατη, διότι δὲν προσεῖται νὰ παραμῇ μόνη ἡ Κυβέρνησις ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν ὑψίστων τοῦ Κράτους συμφερόντων, περιστοιχμένου τοῦ ἔργου αὐτῆς ὡς κοινοβουλευτικῶν. Ἐπειδὴ οὖν εἶναι δύσκολος καὶ ἐνίοτε ἐπικίνδυνος ἡ δημοσίευσις ἐμπιστευτικῶν ἐγγράφων, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ διαρκὴς συζήτησις ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ζητημάτων, καθιερώθη ὑπὸ πάντων τῶν κοινοβουλευτικῶν Κρατῶν τὸ σύστημα τῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ἐλεγχόμενη ἐκ τῶν μάλ्लον περωτισμένων ἀνδρῶν πάντων τῶν κοινοβουλευτικῶν συνέρχεται ἰδιαίτερος καὶ λαμβάνουσα γνώσιν ἐγγράφων καὶ πληροφοριῶν, μὴ δυναμένων ν' ἀνακοινωθῶσιν ἐν δημοσίᾳ συνεδρίῳ μελετῇ, συζητῇ καὶ ὑποδεικνύει τὴν κατὰλληλον διαχείρισιν τῶν ἐξωτερικῶν ζητημάτων. Τοῦτο ἐφάρμοσαν πάντα τὰ Κράτη, ἐξαίρεσις ἡμῶν, οὔτινας, ἐνῷ διὰ τὰ ἐσωτερικὰ ζητήματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ δημοσιότης δὲν βλάπτει, συγκριτοῦμεν ἐπιτροπὴς πρὸς διαρκώτιν τῶν Κυβερνήσεων καὶ τῶν Βουλῶν, ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ζητήματος, τοῦ κατ' ἐξοχὴν σπουδαίου καὶ ἐμπιστευτικοῦ, ἡ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιτροπὴ ἀργεῖ καὶ σιγῇ, οὐδεμίαν ἐμφανίζουσα δράσιν, τοῦτο δὲ κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ πρὸ πάντων τῶν κοινοβουλευτικῶν Κρατῶν παραδεδομένον κατόπιν πείρας κλόνων. Εἶναι καιρὸς νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ὕψιστα ἐθνικὰ συμφέροντα ἐπιβάλλουσι τὴν ὁμόφωνον γνώμην καὶ οὐχὶ τὴν κομματικὴν καὶ πρὸς τοῦτο ἐνδεικνύεται ἡ τῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων ἐπιτροπῆς ἐνεργὴς δράσις.

Πρόεδρος. Τὸ Ἐθνικὸν Συντηρητικὸν Κόμμα δηλοῖ ὅτι ἐπεξεργασίαν τῶν πρώτων ἄρθρων τοῦ Συντάγματος, ἤτις καὶ καταθέτει, ζητεῖται δὲ νὰ ἐπιτροπῇ ὅπως τυπωθῶσι καὶ διανεμηθῶσι ταῦτα πρὸς τοὺς κ. κ. πληρεξουσίους. Δέχεται τοῦτο ἡ Συνέλευσις;

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Γίνεται δεκτὴ ἡ πρότασις.

Προκειμένου νὰ ψηφισθῇ τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου περ

εξαγωγής του ελληνικού κ. **Α. Τσουκαλᾶς** λέγει τὰ ἑξῆς :

Ἡ Κυβέρνησις, Κύριοι, ἐζήτησεν ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων, ὡς καὶ τῶν ἐπερωτήσεων, ἐν τῇ πρώτῃ ἐπερώτησις ἐν τῇ σχετικῇ Ἡμερησίᾳ Δικτάσει ἀναγράφεται ἡ παρ' ἐμοῦ ὑποβληθεῖσα περὶ τῶν ἐν Θράκῃ καὶ Μ. Ἀσίᾳ διωγμῶν, ὑπὸ τῶν τουρκικῶν Ἀρχῶν. Βεβαίως κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτην εἶδει νὰ εἰσέλθωμεν ἐν τῇ καθύλου ἐξέτασιν τοῦ ἐξωτερικοῦ ζητήματος, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου παρκαταβύμην, ἀφοῦ ἡ ὑπεύθυνος Κυβέρνησις θεωρεῖ τὴν στιγμὴν ἀκατάλληλον. Προκειμένου ὁμως περὶ τοῦ εἰδικοῦ θέματος τῶν διωγμῶν, φρονῶ ὅτι ἡ συζήτησις δὲν δύναται νὰ παρκαταβῇ τὰ ἐθνικὰ συμπεράσματα. Ἡ Διάσκεψις κατέληξεν εἰς ἀπόφασιν ὅπως ἀπιστολή ἐξωτερικῆ ἐπιτροπῆς, ἵνα ἐρευνήσῃ ἐπὶ τῇ βάσει Στατιστικῶν τὰ τῆς ἐλληνικῆς ἐθνότητος. Ἀλλὰ τίνας ἐθνότητες; Τῆς ἐλληνικῆς ἐθνότητος, τὴν ὁποῖαν κατέστρεψαν συνεχεῖς ἀπὸ τοῦ 1908 διωγμοί, ἀθροῖσι ἐκτοπίσεις καὶ κακουργήματα καὶ ἐγκλήματα πρωτοφανῆ ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ διὰ τὰ ὁποῖα θὰ φρίττῃ ὁ κόσμος ὅλος, τῆς ἐλληνικῆς, λέγω ἐθνότητος, τὴν ὁποῖαν κατέστρεψε τὸ τουρκικὸν πῦρ καὶ ἡ τουρκικὴ μάχη; Κύριοι, εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγραφῇ ἡ τουρκικὴ θηριωδία καὶ κακουργία ἡ ἐρχομολογηθεῖσα ἐπὶ τῶν ἐλληνικῶν πληθυσμῶν τῆς Θράκης καὶ Μ. Ἀσίας ἐπὶ τῷ τέλει τῆς μειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ἑλλήνων καὶ κινήσεως τοῦ τῶν Μουσουλμάνων. Οὐδέποτε οὐδεμία φυλὴ ὑπέστη κατὰστροφὴν καὶ μαρτύρια οἷα ἡ ἐλληνικὴ ὑπὸ τῶν μεγάλων δολοφόνων, παρίσταται δ' ἀνάγκη ὅπως ἀποκαλύψωμεν ταῦτα, ἐν ὅλῃ τῇ τραγικότητι τῶν, ἐξ ἐπισήμων ἐγγράφων, ἵνα ἴδῃ σύμπας ὁ πεπολιτισμένος κόσμος κατὰ τίνος τρόπον μετεβλήθησαν οἱ ἐθνολογικοὶ πληθυσμοὶ ὑπὸ τοῦ τουρκικοῦ πυρὸς καὶ σιδήρου καὶ θυμαλῆς τὸ μέγεθος τοῦ τελεσθέντος κακουργήματος, πρωτοφανοῦς ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ἱστορίᾳ ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ ἀνθρώπου ὡς γένους; ἔτι δὲ μᾶλλον ἐπιβάλλεται ἡ ἀποκάλυψις αὕτη, διότι καὶ σημερινὰ ἐφημερίδες δημοσιεύουσι τηλεγράφημα ἐκ Λονδίνου κατ' ὃ οὗτος Ἰωάννης Τζωρτζὴς ἠρώτησε τὸν κ. Κηλογερόπουλον περὶ τῶν διωγμῶν τῶν Τούρκων τῆς Θράκης ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως. Οἷον εἰρωνεῖα!

Π. Πρωτοπαππαδάκης (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ

Συμβουλίου). Περὶ τοῦ τηλεγράφου τούτου τῶν ἐφημερίδων δὲν ὑπάρχει ἐπίσημος εἰδησις.

Α. Τσουκαλᾶς. Ἀδιάφορον. Διὰ τοὺς λόγους τούτους φρονῶ, ὅτι, ἀνεξαρτήτως τῆς συζητήσεως, ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ζητήματος, δέον νὰ λάθῃ χώραν ἡ ἐπὶ τῶν διωγμῶν τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀποκάλυψις, ἀφοῦ ἄλλως ἐξακολουθεῖ ὑπὸ τοῦ Κεμάλ εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ κατεχόμενα μέρη ἡ ἐξόντωσις τῶν Ἑλλήνων, ὑπερβαίνουσα κατὰ θηριωδίαν καὶ σκληρότητα πᾶσιν ἄλλην περίοδον.

Ὁ κ. **Κ. Κουρτίδης** παρκατρεῖ ὅτι ἐπείγει ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, καθόσον ἡ φρικώδης κατάστασις τῶν διωγμῶν ἐξακολουθεῖ ἐν ὅλῃ τῇ Μ. Ἀσίᾳ καὶ πρέπει νὰ ἐγερθῇ φωνὴ διαμαρτυρίας ἀκριβῶς κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην.

Ὁ κ. **Π. Κουρτίδης** ὁμιλῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν συμπεριφορὰν τῶν ἐλληνικῶν Ἀρχῶν ἐν Θράκῃ, ἣν ζητοῦσι νὰ διαβάσωσιν ἐν Εὐρώπῃ καὶ τουρκικαὶ προπαγάνδαι, λέγει ὅτι τίσον καλῶς καὶ φιλικώτατα φέρονται καὶ ἐλληνικαὶ Ἀρχαὶ ἀπέναντι τῶν Τούρκων, ὥστε παρεξηγήθη ἡ συμπεριφορὰ τῶν μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ περιφρονῶνται οἱ Τούρκοι ἐλεύθεροι ἀνὰ τὴν Θράκην καὶ μὴ πράττωσι τίποτε ἄλλο ἢ νὰ συκοφαντῶσι τὴν Ἑλληνικὴν Δοίκανσιν. Ταῦτα πάντα φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ γνωσθῶσιν εἰς τὴν Διάσκεψιν κατὰ τὴν παρούσαν στιγμὴν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** παρκατρεῖ ὅτι οἱ κ. κ. Πληρεξούσιοι ἐξετάραψαν τοῦ τεθέντος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ζητήματος καὶ ὅτι εὐρίσκοντι ἐκτὸς τοῦ Κανονισμοῦ.

Α. Τσουκαλᾶς. Διόλου, κ. Πρόεδρε, ἐφ' ὅσον ἡ σήμερον εἶναι ἡμέρα ἐπερωτήσεων.

Ὁ κ. **Π. Πρωτοπαππαδάκης** (προεδρεύων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου) λέγει ὅτι ἀναγνωρίζει τί πρέπει νὰ συζητηθῇ σήμερον. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις παρεκάλεσε τὴν Συνέλευσιν καὶ παρακαλεῖ καὶ ἡδὴ ν' ἀναβληθῶσιν αἱ ἐπὶ τῶν ἐπερωτήσεων συζητήσεις καὶ νὰ ψηφισθῶσιν ἐπείγοντά τινα νομοσχέδια, ἅτινα εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ ψηφισθῶσι. Πιστεύει δ' ὅτι τῶσον οἱ κ. κ. Πληρεξούσιοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ συζητήσωσιν ὅσον καὶ ἡ Συνέλευσις δὲν θὰ παρίδωσι τὴν παράκλησιν ταύτην τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰτέροχεται κατόπιν τούτου ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ συντακτικοῦ καὶ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου.

Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διαθέσεως τῶν ἀδειῶν ἐξαγωγῆς τοῦ ἐλαίου, ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1

Ἡ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξαγωγή τοῦ ἐλαίου τῆς τρεχούσης ἐσοδείας ἐπιτρέπεται, κατόπιν εἰδικῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Ἐπισιτισμοῦ, ἐκδιδόμενης, κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις καὶ κατὰ τὰς ἐπομένους.

Ἄρθρον 2

1. Αἱ ὡς ἀνωτέρω ἄδειαι ἐξαγωγῆς ἐκδίδονται κατὰ μερίδας 500 ὀκάδων καὶ ἄνω. Χρηγοῦνται δ' ἐπὶ καταβολῇ δικαιώματος ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἐπιβαλλομένου ἐφ' ἑκάστης ὀκάς ἐλαίου εἰς τοὺς ἐν δημοσίῳ πλειστηριασμῷ ἀναδεικνυμένους τελευταίους πλειοδύτας. Τὸ δέκατον τοῦ δικαιώματος τούτου διατίθεται ὑπὲρ τοῦ ταμείου πρὸς καταπολέμῃσιν τῶν νόσων τῆς ἐλαίας.

2. Τὸ ἅπαξ καταβληθὲν δικαίωμα ἀδείας ἐξαγωγῆς ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιστρέφεται εἰς τὸν καταβάλλοντα, αἱ δὲ μὴ χρησιμοποιηθεῖσαι ἐντὸς προθεσμίας ὀριζομένης ἐφ' ἅπαξ ἐπ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Ἐπισιτισμοῦ ἔδεται ἐξαγωγῆς θεωροῦνται ἀτιμῆσκασι διὰ τὸν κάτοχον αὐτῶν καὶ ἐκπλειστηριάζονται ἐκ νέου.

Ἄρθρον 3

Διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ θέλει ὀρίζεσθαι τὸ ἐξαχτέον πρὸς ἐξ ἑκάστης περιφέρειας ἀνελύγως τῆς παραγωγῆς αὐτῆς.

Ἄρθρον 4

Διὰ τὰ κάτω τῶν 500 ὀκάδων ἐλαίου κλάσματα διασκήψεων ἐξαγωγῆς εἰσπράττεται ὑπὸ τῆς τελωνιακῆς Ἀρχῆς τὸ ἀντίστοιχον δικαίωμα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐν ταῖς προσηρημέναις τῇ διαταρῇ αἰδείας ἐξαγωγῆς ἀναγραφομένου δικαιώματος κατ' ὅκον.

Ἄρθρον 5.

1. Διὰ Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδόμενων προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δύναται νὰ καθορίζηται ὁ χρόνος τῆς παύσεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου, ἡ ἐπέκτασις αὐτοῦ καὶ ἐπὶ ἄλλων ἐγγυῶν προϋπόντων, ὡς καὶ ἡ ἐν μέρει ἢ ἐν ὅλῳ κατάργησις αὐτοῦ.

2. Ομοίως διὰ Β. Διαταγμάτων, ἐκδιδόμενων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐπισιτισμοῦ, θέλουσι καθορισθῇ αἱ ὁδοὶ αἱ διατυπώσεις, τὰ τῆς διεξαγωγῆς ἐν γενεῇ τοῦ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον 2 πλειστηριασμοῦ ὡς καὶ τὰς ἄλλας λεπτομερεῖας πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου.

3. Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

Πρόεδρος. Ὑπεβλήθη πρότασις ὑπογεγραμμένη ὑπὸ πολλῶν πληρεξουσίων, ὅπως προταχθῇ καὶ συζητηθῇ τὸ ὑπ' ἀριθ. 31 ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει ἀναγεγραμμένον ψήφισμα «περὶ ἀμνηστίας».

Πολλοὶ πληρεξούσιοι ζητοῦσιν νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ πρόταξις.

Π. Πρωτοπαλπαδάκης προεδρεύων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Οὐδὲν ἄλλο νομοσχέδιον ἔχ' συζητηθῇ, κῆριε Πρόεδρε, παρεκκλῶ δὲ νὰ ἐπικυρωθῶσι μέχρι τοῦ σημείου τούτου τὰ Πρακτικὰ ὑπ' εὐθύνῃ τοῦ Προεδρείου καὶ νὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ἐπὶ τῆς προτάσεως τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν συζήτησις.

Ἀποφάσει τῆς Συνελεύσεως γίνεται δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ προεδρεύοντος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τὰ Πρακτικὰ ἐπικυροῦνται.

() κ. **Ν. Στράτος**, λαμβάνων μετὰ τοῦτο τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως, συμφωνεῖ κατ' ἀρχὴν ὡς πρὸς τὴν ἀνάγκην ταύτης, ἀλλὰ φρονεῖ ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀνατεθῇ εἰς τὴν ἐπιτιμητὴν τοῦ Προεδρείου ἡ ἐπ' ἀνάγκῃ τῶν ἐργασιῶν. Ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ἐκτιμῆσεως τοῦ Προεδρείου ὡς πρὸς τὸν ἀνάλογον ἀριθμὸν τῶν πληρεξουσίων διὰ τὴν ἀπαρτίαν τοῦ ζήτημα ἢ ἢ το ἀπλοῦν, ἀλλὰ πρόκειται περὶ πολιτικῆς ἐκτιμῆσεως καὶ κατ' ἀνάγκην τὸ Προεδρεῖον ἔχ' συνεννοηθῇ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως. Κατὰ τὴν περὶ τὴν Συνέλευσιν πρόκειται ν' ἀφῇ-σῃ εἰς τὴν Κυβερνήτην πλήρη ἐλευθερίαν τῆς διατηρήσεως τοῦ τρόπου τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, τοιοῦτον δ' ἀπύκνιστον δικαίωμα ἐκχωροῦμενον εἰς τὴν Κυβέρνησιν δὲν εἶναι ἢ τὸ ἐκ τοῦ Συντάγματος παρεχωρούμενον δικαίωμα εἰς τὴν Κυβέρνησιν περὶ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν. Ἀλλὰ τοῦ τοιοῦτου δικαιώματος ἐγένετο ἐξαντλητικὴ χρῆσις κατὰ τὴν ἐννοίαν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως.

Νομίζει ἐπίσης ὅτι ἡ Συνέλευσις ἔχει καθήκον νὰ παρίσταται καὶ νὰ παρεκκολουθῇ τὴν ἐξελίξιν τῶν ἐθνικῶν ζητημάτων καὶ ὅχι νὰ παραμῇν σιωπῶσα ἐν τῇ σιγῇ. Ἐκ-

τὸς τούτου, φρονεῖ εἶναι δυνατόν νὰ προκύψωσι περιπτώσεις καθ' ἃς θέλει ἀπακτηθῇ καὶ πάλιν ἐγκρίσις ἢ ἐντολὴ ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως, ὅπως συνέβη κατὰ τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα. Ἡ δὲ συγκέντρωσις τῶν κ. κ. πληρεξουσίων ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τῶν, εἰς ἃς θέλουσιν ἀπέλθει, εἶναι ζητήμα πολλῶν ἡμερῶν. Ἐπειδὴ καὶ διαπραγματεύσεις τῆς Δικαστικῆς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προχωρήσωσι πρὸ τῆς ἐρχομένης Παρασκευῆς, καθύστερον ἀναμένεται, ὡς ἐμάθομεν ἐκ τῶν ἐφημερίδων, ἡ ἀφίξις εἰς Ἀθῆνας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, νομίζω ὅτι πρέπει νὰ παύσῃται ἐντεῦθεν ἡ Συνέλευσις τὴν μεταπροσεχῇ Πέμπτην, διότι εἶναι πιθανώτατον ὅτι θέλει ζητηθῇ ἡ γνώμη αὐτῆς.

Ἐκτὸς δ' αὐτοῦ, προσθέτει, ὑπάρχει καὶ ἐργασία νομοθετικῆ ἐπεξεργασίας, τὴν ὁποῖαν ἡ Συνέλευσις καὶ ἡ Κυβέρνησις δύνανται νὰ συντελέσωσι τῇ συνεργασίᾳ τῶν παρόντων κ. κ. ὑπουργῶν, ὡς εἶναι π. γ. ὁ νόμος περὶ ἀκυρώσεως τῶν ἐκλογῶν τοῦ Μετώπου καὶ τὸ ψήφισμα περὶ συμβιβαστοῦ τῶν διχαιριζομένων δημόσιον λειτούργημα πληρεξουσίων. Ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι, ὅταν καὶ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως ἐπ' ἀρίστον διακοπῶσιν, οἱ πληρεξούσιοι οἱ ἔχοντες μόνιμον κατοικίαν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις θ' ἀπομακρυνθῶσι καὶ οὕτω θ' ἀτονήσωσι καὶ αἱ ἐργασίαι τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις προπαρascευάζει τὸ κύριον ἔργον δι' ὃ ἐκλήθημεν. Διὰ τοῦτο, κύριοι, τολμῶ νὰ συστήσω εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅπως διακοπῶσιν αἱ ἐργασίαι μέχρι τῆς μεταπροσεχοῦς Πέμπτης, παρεχομένου τοῦ δικαιώματος εἰς τὸν κ. Πρόεδρον ἔνθα, ἐὰν ἐν τῇ μεταξὺ παραστῇ ἀνάγκη, καλέσῃ καὶ ἐνωρίτερον τὴν Συνέλευσιν.

Π. Πρωτοπαππαδάκης (προεδρεύων τῆς Κυβερνήσεως). Νομίζω ὅτι ἡ λέξις «ἐπ' ἀρίστον» παρεξηγήθη ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου συναδελφου, διότι δὲν πρόκειται νὰ διακοπῶσιν ἐπ' ἀρίστον αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως. Συνήθως κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς, καὶ λόγῳ τῶν ἀπώκρων καὶ λόγῳ τῶν ἑορτῶν κατὰ τὰς ὁποίας θὰ παρascεθῇ ἡ Συνέλευσις ἐπὶ τῇ εὐτυχεῖ γεγονότι τῶν περιγικτικῶν γάμων, θὰ διεκόπτομεν τὰς ἐργασίας ἡμῶν ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα ἢ καὶ δέκα ἡμέρας. Παρουσιάσθη ἕν γεγονός, δύναμαι νὰ εἶπω, εὐτυχές. Αὐτὸ τὸ γεγονός ἐπέβαλεν εἰς τὸν προεδρεύοντα τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ν' ἀναχωρήσῃ ἐπειγόντως εἰς Ἀθῆνας. Ἡ Κυβέρνησις ἐνόμιζε καὶ λέγω τοῦτο καθαρῶς — ὅτι μέχρι τῆς ἐπανάδου τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ

ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ἐκ Ἀθηνῶν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ διακοπῶσιν αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως. Ἴδου ὅτι τὸ ἀρίστον ἐκλείπει. Παρακαλῶ καὶ πάλιν τὴν Συνέλευσιν νὰ δεχθῇ ν' ἀνακληθῶσιν ἐπὶ τινὰ χρόνον αἱ ἐργασίαι αὐτῆς, δὲν ἔχω δὲ τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν ὅτι, ἐὰν ᾔθελε παρουσιασθῇ ἀνάγκη, πράγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἐλπίζω οὐτε εὐχόμην, νὰ κληθῇ ἡ Συνέλευσις δι' οἰκονομίας λόγον, ὅτι θὰ σπεύσῃ ἡ Κυβέρνησις καὶ ἐντὶς πολλῶν βραχυτέρου χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς ἐξόδου τοῦ κ. συναδελφου νὰ καλέσῃ ταύτην, καὶ ὅτι ἡ Συνέλευσις θὰ εὐρεθῇ εἰς τὴν θέσιν τῆς εἰς οἰκονομίας ποτε στιγμῇ διὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα.

Ὁ κ. **Γ. Μπούσιος** λέγει ὅτι τὸ ἐπ' ἀρίστον δὲν δύναται νὰ τεθῇ ἀρίστως καὶ φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ προσδιορισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως, ὁρισθῇ διὰ τὴν μεταπροσεχῇ Πέμπτην.

Ὁ κ. **Χ. Μητσόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι ἡ φράσις «ἐπ' ἀρίστον» δὲν διαλαμβάνει τὸ ἀρίστον, διότι ἡ Συνέλευσις διακόπτοσα τὰς ἐργασίας αὐτῆς οὐδὲν δικαίωμα ἔχει, τοῦ κ. Προέδρου ἔχοντος τὸ δικαίωμα νὰ καλέσῃ τὸ Σώμα εὐθὺς ὡς ᾔθελε παραστῇ ἐθνικὴ ἀνάγκη.

Ἀλ. Καραπάνος. Βεβαίως ἡ Κυβέρνησις θὰ καλέσῃ τὴν Συνέλευσιν, ἐὰν ᾔθελε παραστῇ ἀνάγκη, καὶ πρὸ τῆς ἐκπνεύσεως οἰκονομίας ταχθῇ τομῆς προθεσμίας.

Ὁ κ. **Π. Πρωτοπαππαδάκης** (προεδρεύων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου) λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ καλέσῃ τὴν Συνέλευσιν ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον.

Ὁ κ. **Σ. Στρατηγός** λέγει ὅτι οφείλομεν νὰ ὁμολογῇσμεν ὅτι τὸ ἔργον ἡμῶν ὑπῆρξε μέχρι τοῦδε πενιχρότατον. Διὰ τοῦτο κηρύττομαι κατὰ πάσης διακοπῆς. Ἐστάλημεν ἐντεῦθεν διὰ νὰ ἐργασθῶμεν. Τὸ ἔργον ὑπερῆχον πρὸ ἡμῶν εἶναι κολοσιαικόν, αἱ δὲ περιστάσεις ὅπως ἐξαιρετικαί. Δὲν φρονῶ ὅτι ἡ ἀπουσία τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως πρέπει νὰ παρεκωλύσῃ τὸ ἔργον ἡμῶν. Ὑπάρχει νομοθετικὴ ἐργασία εἰς τὴν ὁποῖαν δυνάμεθα ν' ἀσχοληθῶμεν χωρὶς νὰ γεννηθῶσι ζητήματα καθιστῶντα αἰσθητὴν τὴν παρουσίαν αὐτῶν. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὸν λόγον τῆς ἀπουσίας τοῦ Προέδρου καὶ Ἀντιπροέδρου θὰ ἦτο δυνατόν νὰ δεχθῇ τις τὴν πρότασιν τοῦ κυρίου Στράτου, ἂν πρόκειται ὅμως νὰ διακόψωμεν λόγῳ τῶν ἑορτῶν, κηρύττομαι ἀπολύτως ἐναντίον τῆς διακοπῆς, διότι αἱ περιστάσεις εἶναι ἐντελῶς ἐξαιρετικαί.

Ο κ. **Αθ. Εὐταξίας** λέγει ὅτι ἡ ἐπ' ἀρίστην ἀναβολὴ σημαίνει πρόσκλησιν τῆς Συνελεύσεως ἀνα πάσαν στιγμήν καὶ συνεπὶς δύνανται νὰ διανοηθῶσιν αἱ ἐργασίαι, νὰ προσέλθωσιν ὅπως ἐν τῷ μετὰξὺ αἱ ἐπιτροπαὶ ἢ νὰ συνεργῶνται ὅπως ἀσχολῶνται εἰς τὸ συντακτικὸν ἔργον τῆς Συνελεύσεως, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως τῶν πενήτων, δι' οὗς νὰ ληρθῶσιν ἀποφάσεις πρὸς ἀνακούρισιν αὐτῶν.

Ο κ. **Α. Τσουκαλᾶς** ἀντιτάσσεται κατὰ τῆς ἐπ' ἀρίστην ἀναβολῆς, νομίζει δ' ὅτι ἡ λέξις ἀπόκρηφ ἐν περσομαίει· κρισίμοι στιγμαὶς οὔτε ν' ἀκουσθῇ καὶ εἰναι ἐπιτετραμμένον. Πᾶσα ἐρώτη, προσθίεται, δέον ν' ἀποταλέσῃ δευτερεῦν ζήτημα πρὸ τῆς ἐξελισσόμενης ἐν Ἑλλάδι ἐθνικῆς ἀνάγκης.

Ο κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ τὴν Συνέλευσιν ἂν δέχεται τὴν πρότασιν τῆς Κυβερνήσεως ὅπως διανοηθῶσιν ἐπ' ἀρίστην αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως.

Ἡ Συνέλευσις παρεδέχθη τὴν ἐπ' ἀρίστην διανοήσιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, μεθ' οὗς καὶ ἡ συνεδρίασις· περὶ ὧρον 7 καὶ 5' μ. μ.

Ο Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Δομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Σπ. Τσακόπουλος
Ἀγ. Μισυρλῆς

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 22 Φεβρουαρίου 1921, ἡμέρᾳ τῆς ἐβδομάδος· Δευτέρᾳ καὶ ὥρᾳ 5 καὶ 15' μ. μ., τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως κ. **Κωνσ. Ἀργ. Δομβάρδου**, προστελθὼν ὁ πληρεξούσιος Λατινίου κ. **Μ. Καταπότης** καὶ ἀνατείνας τὴν χεῖρα ἔδωκεν ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὴν συντακτικὸν ὅρκον ἔχοντα οὕτως:

«Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἀγίας, ὁσουςίου καὶ ἀδικριέτου Τριάδος, ὅτι, πιστὸς εἰς τὴν συνταγματικὴν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα· ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιβαῖνον εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διακρύψιν τοῦ πολι-

τεύματός, ὅπως ἐξαιτρηθῶσι τὰ δικαιώματά καὶ τὰ συμφέροντά τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Ο ἱερεὺς
Α. Παπαιοκονόμου

Ο ὁμῶς· πληρεξούσιος
Μ. Καταπότης

Ο Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Δομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Σπ. Τσακόπουλος
Ἀγ. Μισυρλῆς

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 22 τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1921, ἡμέρᾳ τῆς ἐβδομάδος· Δευτέρᾳ, τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως κ. **Κ. Ἀργ. Δομβάρδου**, προστελθὼν ὁ πληρεξούσιος Ροδόπης κ. **Χασὰν Ἀβδούλ Ραχῆμ** ἔδωκεν ἐπὶ τοῦ Κορκινίου τὸν συντακτικὸν ὅρκον, ἔχοντα οὕτως:

«Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ τοῦ μόνου Αὐτοῦ Προφήτου, ὅστις εἶναι ὁ Μωάμεθ, ὅτι, πιστὸς εἰς τὸν συνταγματικὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα· ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιβαῖνον εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διακρύψιν τοῦ πολιτεύματος, ὅπως ἐξαιτρηθῶσι τὰ δικαιώματά καὶ τὰ συμφέροντά τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Ο ὁμῶς· πληρεξούσιος
Χασὰν Ἀβδούλ Ραχῆμ

Ο Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Δομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Σπ. Τσακόπουλος
Ἀγ. Μισυρλῆς

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΓ'

Τῆς 29 **Μαρτίου** 1921.

Ὁρᾷ 5 καὶ 30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἑναξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖν.

Ἀναγινώσκεται καὶ ἐπικυροῦται τὸ 6 μέρος τῶν μὴ ἐπικυρωθέντων Πρακτικῶν τῆς ΚΕ' συνεδριάσεως τῆς 22 Φεβρουαρίου 1921.

Καλοῦνται μετὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου καὶ ὁρκίζον-

τα κατά τὰ κάτωθι παρατιθέμενα πρωτόκολλα ὁρκωμοσίας **Ρήγας Πάντος** πληρεξουσίου Δαρίσης καὶ **I. Βατίστας** πληρεξουσίου Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου ὡς ἐξῆς:

«Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας, ὁμοουσίου καὶ ἁδιαιρέτου Τριάδος ὅτι, πιστός εἰς τὸν συνταγματικὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως, τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα· ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιβῆλλον εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διακorrήμισιν τοῦ πολιτεύματος, ὡπως ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ Ἑθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Οἱ δὲ πληρεξουσioi Σαράντα Ἐκκλησιῶν κ. κ. **Σουκερῆ Ἐφένδης, Ναξῆμ Ἐντέμ** καὶ **Χουροῖτ Μουσταφᾶ** ἐπὶ τοῦ Κορανίου ὡς ἐξῆς, κατὰ τὸ κάτωθι παρατιθέμενον πρωτόκολλον:

«Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ τοῦ μόνου Αὐτοῦ Προφήτου, ὅστις εἶναι ὁ Μωῦσες, ὅτι, πιστός εἰς τὸν συνταγματικὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα· ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιβῆλλον εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διακorrήμισιν τοῦ πολιτεύματος, ὡπως ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ Ἑθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Πρόεδρος. Κύριοι συνάδελφοι, μετὰ λύπης μου ἀγγέλω πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως ἀπέβηκεν ὁ πληρεξουσioς Κερκλληνίης Ἰωάννης Βριώνης, ἐπὶ πολλὰς περιόδους ἐπαξίως ἀντιπροσωπεύσας τὴν νομὴν Κερκλληνίας, δικτελέτας δὲ καὶ προσωρινὸς Πρόεδρος τῆς παρούσης Συνελεύσεως. Ἀμ. τῇ ἀναγγελίᾳ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου συνάδελφου ἐτηλεγράφησα νὰ κατατεθῇ ἐπὶ τῆς συροῦ αὐτοῦ στέφανος ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως, ἀποδιδόμενων τῇ νεκρῇ τῶν ἀνηκουσῶν τιμῶν.

Ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινεῖ κατόπιν ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀπέστειλε πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως τῶν Ἑλλήνων τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα:

Ἐξοχώτατον Κύριον Λομβάρδον

Πρόεδρον Ἑλληνικῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.

Ἀποφάσει τῶν δύο Διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας Σο-

μάτων λαμβάνομεν τὴν τιμὴν ὅπως παρακαλέσωμεν τὴν ὑμετέραν περισπούδαστον Ἐξοχότητα, ἵνα εὐαρεστουμένη ἀνακοινώσῃ εἰς τὴν ἐντιμον Ἐθνοσυνέλευσιν τὴν κάτωθι πατρικὴν ἡμῶν ἐκκλησίαν.

Ἐντιμότητοι Ἀντιπρόσωποι.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον γηθοσύνης ἐπληροφόρηται τὴν σωτήριον καὶ ὁμόφωνον ἀπόφασιν τῆς Γ' Ἐθνοσυνελεύσεως, ὅπως ἐμμενῇ εἰς τὴν πιστὴν καὶ ἀκριβῆ τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν ἐκφυγὴν, ἀποτελούσαν τὴν ἐλάχιστον ὅριον τῶν ἐθνικῶν διεδικήσεων. Ἡδὴ μετὰ τας ὑπὸ τῆς Συνδικατέψεως τοῦ Λονδίνου ὑποβληθείσας προτάσεις ἡ ζωὴ καὶ ἡ τιμὴ ἐκκτοντάδων χιλιᾶδων ἀγωνιόντων καὶ ἐν ἀπελτίδι θέσει εὐρισκόμενων ἀυτρώτων ὡς καὶ αἱ τύχαι συμπαντος τοῦ Ἑθνους ἐξεκτῶνται ὁλοκληρωτικῶς ἐκ τῆς ἐμμενῆς ἡμῶν εἰς τὰς ληρθείσας ἀποφάσεις· ἐρ' ὃ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ποιούμενον ἔκκλησιν εἰς τὴν πατριωτισμὴν ἡμῶν οὐδαμῶς ἀμφιβάλλει ὅτι θέλετε λάβει κατὰ τὴν κρίσιν τὴν στιγμὴν τὰ ἐπιβαλλόμενα μέτρα, ἐπικαλούμενοι δ' ἐρ' ἡμῶν τὴν χάριν καὶ εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ τῶν πατέρων ἡμῶν δικτελούμεν μετὰ τιμῆς.

Πατριαρχεῖν

τῇ 6 Μαρτίου 1921

**Ὁ Τοποτηρητῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου
Μητροπολίτης Καισαρείας ΝΙΚΟΛΑΟΣ**

Εἰς τὸ τηλεγράφημα τοῦτο ἀπήντησα ὡς ἐξῆς:

**Πρὸς τὴν Α. Σεβασμιότητα τὸν Μητροπολίτην
Καισαρείας**

**Τοποτηρητὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου
εἰς Κωνσταντινούπολιν**

Εὐλαβῶς ἐχομιτάμην τὸ τηλεγράφημα ὅπερ ἡ Ὑμετέρα περισπούδαστis μοι Σεβασμιότης εὐχεστήθη νὰ μοι ἀπευθῇ πρὸς ἀνακοινώσιν εἰς τὴν Γ' τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεων ἀποφάσει τῶν δύο Διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας Σωματίων.

Ἀμ. τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνελεύσεως θέλω σπεύσει ἵνα πυνήσωμαι τὴν ἀνακοινώσιν τοῦ τηλεγραφήματος πρὸς τὰ ἀξιότιμα μέλη αὐτῆς.

Αἱ γνωσταὶ ἤδη ἀποφάσεις τῆς Κυβερνήσεως συντονιζό-

μεναι πρὸς τὴν ὁμόθυμον καὶ ὁμόρῳνον γνώμην τῆς Συνελεύσεως· συμπίπτουσιν ἀπολύτως πρὸς τὰς εὐχὰς τῶν δύο Σωμάτων ἐν τῇ ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν δικαίων ἀμύνης καὶ τῇ πραγματοποιήσει τῶν πύθων σύμπαντος τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Εἰς τὴν ἐμμονὴν δὲ ταύτην εἰς τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη, ἣν ἐνστερνίζεται τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος· ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ ἀλυτρώτου Ἑλληνισμοῦ, ἔστω βεβαία ἡ ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι· ὅτι πλήρως ἀνταποκρίνεται ἡ Ἑθνικὴ Ἀντιπροσωπεΐα.

Οὕτω δὲ σύσσωμον τὸ Γένος ἐπικαλούμενον τὴν θείαν χάριν θ' ἠχωρήσῃ ὑπὸ τὰς εὐλογίας τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἐπὶ τὴν συντέλεσιν τῶν πεπωμένων τῆς φυλῆς.

Ἐν Ἀθήναις 7 Μαρτίου 1921

Πρόεδρον Ἐθνοσυνελεύσεως

Κωνσταντῖνος Ἀργασάρχης Λομβάρδος.

Δ. Γούναρης (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου). Πραξακότῃ νὰ ἐγχοίρῃ ἡ Συνέλευσις τὴν τηλεγράφημα.

Πλειστοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Πρόεδρος. Ἀντικεινῶ πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπέστειλε πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως τὸ ἐξῆς ὑπ' ἀριθ. 310 ἔγγραφον :

Πρὸς τὸν Κύριον Πρόεδρον

τῆς Γ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικῆς Συνελεύσεως.

Ἀκριβῶς τὴν τιμὴν νὰ πρακτικῶς ὑμᾶς ὅπως εὐαρεστούμενος ἀνακοινώσῃτε εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἠυδόκητε ν' ἀποδεχθῇ τὴν παρτίτησιν τοῦ Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Νικολάου Κηλογεροπούλου καὶ νὰ διορίσῃ Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης τὸν κ. Δημήτριον Π. Γούναρην. Ὡς οὕτως εἰρηρεστήθη ν' ἀποδεχθῇ τὴν παρτίτησιν τῶν Ὑπουργῶν κ. κ. Δ. Π. Γούναρη Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, Π. Πρωτοπαππαδάκη Ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ Ἐπισιτισμοῦ καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, Π. Τσολδάρη Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ πρῶτον ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας, Ν. Θεοτόκη Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν, Θ. Ζαῦμη Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαι-

δείσεως καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῆς Περιθάλψεως, Π. Κ. Μυρογιάννη Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ Γ. Μπαλτατζῆ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας καὶ νὰ διορίσῃ Ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τὸν κ. Γ. Μπαλτατζῆν, ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν τὸν κ. Σ. Στάην, ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τοῦ Ἐπισιτισμοῦ τὸν κ. Π. Πρωτοπαππαδάκην, ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τὸν κ. Θ. Ζαῦμη, ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας τὸν κ. Ι. Δ. Πάλλην, ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας τὸν κ. Π. Τσολδάρη, ἐπὶ τῆς Γεωργίας τὸν κ. Κ. Τερτίπην, ἐπὶ τῆς Περιθάλψεως τὸν κ. Α. Καρτάλην, ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν τὸν κ. Ν. Θεοτόκην καὶ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν τὸν κ. Π. Κ. Μυρογιάννην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Μαρτίου 1921.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Δ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ

(Ἐπεσηφίμαι καὶ χειροκροτήματα).

Ὁ πληρεξούσιος κ. **Δ. Γίδας** δι' ἐγγράφου αὐτοῦ ζητεῖ νὰ τῷ χορηγηθῇ ἄδεια ἀπουσίας κατὰ τὸ δίκστημα τῶν πλεισιμῶν ἐπιχειρήσεων ἵνα ἀντιλάβῃ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατεύματι.

Πλειστοὶ Πληρεξούσιοι. Εὐγε, εὐγε. (Χειροκροτήματα).

Πρόεδρος. Συναινέσει τῇ Συνελεύσει· ἡ ἄδεια χορηγεῖται.

Ἐπίσης οἱ πληρεξούσιοι Καλλιπτόλεως κ. κ. **Ἀναστ. Μπακάλμπασης** καὶ **Κωνστ. Μελάς** ζητοῦσιν ἐκάτερος εἰκοσήμερον ἄδειαν ἀπουσίας διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Μὴ ὑπάρχουσιν ἀντιρρήσεις αἱ ἄδειαι χορηγοῦνται.

Ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἔχει τὸν λόγον.

Δ. Γούναρης (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου). Ἡ Συνέλευσις ἔχει ἤδη γνῶσιν ἐκ τῶν ἀνακοινώσεων τῆς Κυβερνήσεως τοῦ πρώτου μέρους τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνδιασκέψεως τοῦ Λονδίνου.

Ἐπὶ τῆς τερματιζούσης τὸ μέρος τοῦτο προτάσεως τῆς Συνδιασκέψεως, δι' ἧς προτείνεται ἀποστολὴ ἐπιτροπῶν πρὸς ἐξέτασιν τῆς ἐθνολογικῆς συστάσεως τῶν πληθυσμῶν τῶν διὰ τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν γενομένων εἰς τὴν Ἑλλάδα παραχωρήσεων ἐν Θράκῃ καὶ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, συνεζητήσεν ἡ Συνέλευσις. Καὶ τὸ πόρισμα τῆς συζητήσεως

διατυπωθὲν εἰς ψήφισμα, ἀποκροῦν τὴν πρότασιν ταύτην, διεβιβάσθη εἰς τὴν ἐν Λονδίῳ παρὰ τῇ Συνδιασκεψίᾳ Ἀντιπροσωπεῖαν τῆς Ἑλλάδος, ἣ ὑποῖα ἀνεκοίνωσεν αὐτὸ εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεῖα δὲν ἔλειψε νὰ παραστήσῃ τοὺς λόγους ἐνεκα τῶν ὁποίων ἡ Ἑλλὰς εὐρίσκετο ἐν πλήρει ἀδυναμίᾳ νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὴν πρότασιν ταύτην. Ἡ ἐγκυράλις τῆς προτάσεως ὑπὸ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων ἀποδεικνύει τὴν ἀναγνώρισιν τῆς βασιμότητος τῶν λόγων τούτων, ὑπ' αὐτῶν ἐν τῷ διακρίνοντι αὐτὰς πνεύματι δικαιοσύνης καὶ εὐμενείας πρὸς τὰ ἐθνικὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα τῆς παρὰ τὸ πλευρὸν αὐτῶν ἀγωνισθείσης Ἑλλάδος.

Ἐν τῷ σταδίῳ τούτῳ τῶν διαπραγματεύσεων προσετέθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἀντιπροσωπεῖαν καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν συνεπείᾳ ὑποδείξεως περὶ συμπληρώσεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἀντιπροσωπεῖας ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, οἱ ὅποιοι μετ' ἐξέτασιν ἐκ νέου τῆς καταστάσεως, ἀποβλέποντες εἰς τὴν ταχυτέραν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης ἐν τῇ Ἀνατολῇ, διετύπωσαν νέαν πρότασιν πρὸς ἐπίτευξιν συνεννόησεως μετὰ τῶν Τούρκων καὶ τερματισμὸν τοῦ ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἀγῶνος.

Διὰ τῆς προτάσεως ταύτης προσφέρονται διάφοροι παραχωρήσεις εἰς τὴν Τουρκίαν, ἀναφερόμεναι εἰς πολλοὺς τῶν περιορισμῶν, οὓς ἐπέβαλεν αὐτῇ ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν. Εἰδικώτερον δ' ἐν σχέσει πρὸς τὰς εἰς τὴν Ἑλλάδα παραχωρήσεις διατηροῦνται ἀμετάβλητοι αἱ συμφωνίαι τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν ὡς πρὸς τὴν Θράκην, προτείνεται ὅμως ἡ μεταρρυθμίσις τοῦ διὰ τῆς Συνθήκης καθοριζομένου αὐτονομικοῦ καθεστώτος ἐν Σμύρνῃ καὶ τῇ περιουχίᾳ αὐτῆς. Διὰ τῆς προτεινομένης μεταρρυθμίσεως περιορίζεται ἡ ἐν τῷ αὐτονομιακῷ καθεστώτι τῆς Συνθήκης ἀναγνωρίζομένη εἰς τὴν Ἑλλάδα θέσις. Τινὲς ἐκ τῶν ἀσκήσεων τῆς κυριαρχίας, αἱ ὁποῖαι διὰ τῆς Συνθήκης ἀνατίθενται εἰς τὴν Ἑλλάδα, μεταφέρονται εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἑθνῶν, ὡς λόγου χάριν ὁ διορισμὸς τοῦ Διοικητοῦ, περὶ οὗ ὅμως τίθεται ὁ περιορισμὸς ὅτι δέον νὰ ᾖ χριστιανός.

Ἐπὶ πλέον τονίζεται ἐπὶ μᾶλλον ἡ αὐτονομία μετ' ἰδιαιτέρας προνοίας ἵνα ἀμφοτέρω τὰ στοιχεῖα τοῦ πληθυσμοῦ συμμετέχωσιν ἀναλόγως ἐν τε τῇ Βουλῇ καὶ ἐν τῇ Διοικήσει καὶ τῇ Χωροφυλακῇ, ἥς τὴν διοίκησιν προτείνεται ν' ἀναλάβωσιν ἄξιωματικοὶ τῶν Συμμάχων. Τέλος μετ' ἄλλας ἐπὶ οὐσιωδὲς τῆς λεπτομερείας προτείνεται ἡ εἰς τὴν Τουρκίαν καταβολὴ ποσοστοῦ τοῦ μετὰ τὰς δαπάνας περισεύματος τῶν προσόδων, πάντως ὅμως διατηρεῖται ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς ἐν τῇ πόλει τῆς Σμύρνης. Ἡ πρότασις αὕτη

ἦν καταθέτω. Ὡς τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ εἰς τὰ μέλη τῆς Συνελεύσεως, ἵνα δυνήθωσι καὶ μελετήσωσι ταύτην ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ.

Ἡ πρότασις ἀπεβλήθη εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἀντιπροσωπεῖαν ὡς καὶ εἰς τὴν Τουρκικὴν. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεῖα ἐπεφυλάχθη ν' ἀπαντήσῃ. Ἐπειδὴ δὲ τὸσον διὰ τὴν ἀπάντησιν ἡμῶν ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀπάντησιν τῶν Τούρκων ἀπαιτοῦντο περαιτέρω συνενόησεις, δι' ἃς οἱ Τούρκοι ἐδήλωσαν ὅτι θὰ χρειασθῶσι περὶ τὰς τέσσαρας ἐβδομάδας, διότι ἔδει νὰ ἔλθωσιν εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ Συνελεύσεως, ἣ Συνδιάσκεψις ἀνέβαλε πᾶσαν περαιτέρω ἐργασίαν.

Ἐν τῷ μεταξύ ὅμως εἶχον παρατηρηθῇ στρατιωτικαὶ λίαν ὑποπτοὶ κινήσεις τῶν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ τουρκικῶν στρατευμάτων, τὰ ὅποια ἐνισχύοντο. Ἡ σύναψις τῆς συμφωνίας μετὰ τῆς Γαλλίας, γενομένη διαρκούσης τῆς Συνδιασκεψέως, καθίστα προδήλον ὅτι θὰ μεταφέροντο καὶ ἐκ Κιλικίας τὰ ἐκεῖ ἀπασχολημένα τουρκικὰ στρατεύματα. Ἐκ τούτων καθίστατο ἐπιβεβλημένον νὰ ληρθῶσι τὰ στρατιωτικὰ μέτρα τὰ ἀπαραίτητα ἵνα μὴ ἡ θέσις τοῦ ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ στρατοῦ ἡμῶν χειροτερεύσῃ. Πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ ἐνδεχομένου τούτου ἡ Κυβέρνησις ἐκρίνεν ἐπιτακτικὸν καθῆκον ἀφ' ἐνός μὲν νὰ διατάξῃ τὴν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἐνέργειαν πάσης ἐνδεδειγμένης στρατιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, ἵνα ματαιωθῇ ἡ ἐκ τῶν μετακινήσεων ἐνισχυσις τοῦ ἐχθροῦ, ἀπ' ἑτέρου δὲ νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἡμετέρου στρατοῦ διὰ τῆς προσκλήσεως τριῶν κλάσεων ἐφέδρων. Οἱ κληθέντες ἐφεδροὶ, ὑπείκοντες εἰς τὴν ἐντολὴν τῆς Πατρίδος, προσέρχονται μετ' ἐνθουσιασμοῦ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μέχρι χθὲς ἐσπέρας προσελθόντων ὑπερβαίνει τὸν ὅλκιον προϋπολογισθέντα ἀριθμὸν, μολονότι ἐξακολουθεῖ ἀκόμη ἡ προσέλευσις. (Εἶγε καὶ χειροκροτήματα).

Αἱ στρατιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις ἀρξάμεναι τῇ δεκάτῃ Μαρτίου ἐξακολουθοῦσιν. Εἰς τὸ μέτωπον τοῦ Οὐσάκ ὁ ἡμέτερος στρατὸς προσέλασας ἀπώθησε νικηφόρως τὸν ἐχθρόν, καὶ ἀρὸν κατέλαβε τὸ Ἀφὶν Καρσιάρ, μεγάλης σπουδαιότητος σημείου, διὰ τὴν ἐκ τῆς καταλήψεως αὐτοῦ ἐπερχομένην διακοπὴν τῆς σιδηροδρομικῆς συγκοινωνίας πρὸς τὸ Ἰκόνιον, ἥτις θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο διὰ τὴν μεταφοράν ἐκ Κιλικίας τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων, πρὸς ἐπὶ καὶ περαιτέρω, πάντοτε γενναίως μαχόμενος κατὰ τοῦ ἐπιμόνως ἀνθισταμένου ἐχθροῦ. Εἰς τὸ μέτωπον τῆς Προύσης προχωρήσας ὁ ἡμέτερος στρατὸς συνεχροῦσθη πρὸς τὰς ἐχθρικὰς δυνάμεις, τὰς ὁποίας ἀπώθησε, παρ' ὅλην τὴν σθεναράν αὐτῶν ἀντίστασιν, προξενήσας μεγίστας ζημίας εἰς τὸν ἐχθρόν, ὥστε νὰ πεχώρησε μέχρι τῶν πρὸ τοῦ Ἑσκιῆ Σεχίρ ὄχυρῶν

αὐτοῦ θέσεων, ἃς εἶχε καταλήλως προπαροσχέσασαι. Ἡ ἄμυνα ἦν ἐκεῖ ἀντέταξεν ὁ ἐχθρὸς ὑπῆρξεν ἐρωσμένη. Δὲν ἡδυνήθη ὅμως ν' ἀποτρέψῃ τὴν κατάληξιν τῶν χωρίων Ἀβχάζιν καὶ Κοβαλίτσης, τὰ ὅποια διὰ τῆς λόγχης μετ' ἀπαρμύλλου ἀνδρείας κατέλαβον οἱ στρατιῶται ἡμῶν. Ἀλλ' ἔνεκα τῶν ὑπερτέρων δυνάμεων, ἰδίως λόγῳ τεχνικῶν μέσων πρὸ τῶν ὁποίων εὐρέθη ὁ ἡμέτερος στρατὸς ἐκρίθη ἐν δεδειγμένον ὅπως ἀναστὰς ἡ ἀρξαμένη ἐκεῖ ἐπιχειρήσις, ἵνα ἐκτελεσθῇ ἐν εὐθέτω χρόνῳ ὑπὸ κρείττονος ὕδατος, καὶ οὕτως ἐπικνήθῃ ἐν εἰς τὰς θέσεις ἐξ ὧν θάσυνεχίσῃ τὸ ἔργον του. Κατὰ τὰς αὐτὰ διεξαγομένης ἐπιχειρήσεις ἐθελούσθη ἡ γενναίότης, ἡ καρτερία καὶ ἡ ὁρμή τῶν ἀπαρμύλλων μαχητῶν ἡμῶν. Ἡ ἐθελουσία μεθ' ἧς ἐπάλασσαν προκάλυψε τὸν θαυμαστὸν πάντων, τὰ τετιμημένα δὲ θύματα κατέστησαν ἄριστον τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Πατρίδος ὑπὲρ ἧς ἔπεσον ἢ ἐτραυματίσθησαν. Ὑποκλιθώμεν εὐλαβῶς πρὸς αὐτῶν. (Φωναί: Αἰωνία ἡ μνήμη αὐτῶν).

Πᾶσα ἐλευθερία ἐνεργεῖται ἀνεγνωρίσθη εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις. Ἐκ τῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν διεπνόντων τὰς Συμμάχους Μεγάλας Δυνάμεις πολιτικῶν ἀνδρῶν δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι τὰ πρὸς τὴν χώραν ἡμῶν αἰσθημάτων αὐτῶν εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἀπὸ μακροῦ ἡ ἱστορία ἡμῶν ἐκγνώρισεν ἡμῖν. Ὁ τελευταῖος πόλεμος, καθ' ὃν ἡ Ἑλλάς παρὰ τὸ πλεονὲν αὐτῶν ἡγωνίσθη, εἶναι εἰς ἐπὶ πλέον δεσμός, πρόσθετος εἰς τοὺς τόσους ἄλλους, τοὺς ὁποίους τὸ παρελθὸν εἶχε σφυρηλατήσει.

Ἐπιτρέψατέ μοι ἐνταῦθα, κύριοι πληρεξούσιοι, νὰ ἐξάρω τὸ ἔργον τοῦ ἀξιοτίμου ἐν τῇ Κυβερνήσει προκατόχου μου κατὰ τὰς ἐργασίας τῆς Συνδιασκέψεως. Δὲν εἶναι τὸ αἰσθηματὶς τῆς φιλίας καὶ τῆς βαθείας ἐκτιμήσεως ἣν τρέφω πρὸς τὸν ἐπιλεκτὸν πολιτικὸν ἄνδρα, τὸ ὅποιον μὲ ἄγει εἰς τὸ νὰ βεβαιώσω τὴν Συνέλευσιν ὅτι πολῦτιμος ὑπῆρξεν ἡ ὑπηρεσία ἣν παρέσχεν εἰς τὴν Πατρίδα κατὰ τὴν Συνδιασκέψιν, ἀλλ' εἶναι ἡ πραγματικὴ καὶ ἀντικειμενικὴ ἐκτίμησις τοῦ ἔργου αὐτοῦ ἣτις μοὶ ἐπιβάλλει τοῦτο. Κατὰ τοσοῦτον μεγαλυτέρα ὑπῆρξεν ἡ λύπη καὶ τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐμοῦ διότι ἐστερήθημεν τῆς πολυτίμου συνεργασίας αὐτοῦ ἔνεκα ἰδιαιτέρως λεπτοῦ σεβασμοῦ αὐτοῦ πρὸς τὴν κοινοβουλευτικὴν συνήθειαν.

Ἐξέθηκα, κύριοι, κατὰ τὰς κυρίας αὐτῆς γραμμάς τὴν κατάστασιν. Ὑπὸ τὰς ἐκτεθείσας συνθήκας πέποιθα ὅτι τὸ ἔργον τὸ ἐθνικόν, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου παλαίει ὁ γενναῖος ἡμῶν στρατός, θὰ στεφθῇ ὑπὸ ἐπιτυχίας. Καταλήγων δὲ τὸν λόγον προτείνω εἰς τὴν Συνέλευσιν ν' ἀπευ-

θῶν θερμὸν χειρετισμὸν εἰς τοὺς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ μαχομένους ἥρωας, παρὰ τῶν ὁποίων ἡ Πατρίς μετὰ πίστεως ἀναμένει τὴν πραγμάτωσιν τῶν ἐθνικῶν δικαίων καὶ τὴν ἐπιστάσασιν τοῦ ἐθνικοῦ οἰκοδομήματος, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου ἐπάλασσαν καὶ ἐθυσιάσθησαν γενεαὶ Ἑλλήνων πατριωτῶν. (Ζωνὴ καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων καὶ ζητωκραυγαὶ ἐνθουσιώδεις ὑπὲρ τοῦ Στρατοῦ).

Πρόεδρος. Ὁ κ. Ν. Στράτος ἔχει τὸν λόγον.

Ν. Στράτος. Παρακαλῶ τὸν ἀξιότιμον κύριον Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου νὰ δηλώσῃ ἂν προέτεινεν ὠρισμένα πράγματα ἐν σχέσει πρὸς τὰς προτάσεις τῆς Διασκέψεως. Προτείνει δηλαδὴ ἀποδοχὴν ἢ ἀπόρριψιν;

Δ. Γούναρης. Ὅχι ἀνακοινῶ ἀπλῶς.

Ν. Στράτος. Ὡστε δὲν ὑποβάλλονται πρὸς συζήτησιν.

Δ. Γούναρης. Λαμβάνων ἀφορμὴν ἐκ τοῦ ἐρωτήματος τὸ ὅποιον μοὶ ἀπευθύνει ὁ ἀξιότιμος ἐξ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. συνάδελφος διασαφηνίζω ὅτι σήμερον δὲν πρόκειται νὰ ἐπιληφθῇ ἡ Συνέλευσις τῆς συζήτησεως τῆς προτάσεως ἣτις ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἐν Λονδίνῳ Ἑλληνικὴν Ἀντιπροσωπείαν. Διὰ τῶν δηλώσεων εἰς τὰς ὁποίας προέβην ἀνεκοίνωσα ἱστορικῶς τὰ συμβάντα, ἵνα ἡ Συνέλευσις λάβῃ γνῶσιν αὐτῶν, ὑπέβαλον δὲ καὶ τὴν πρότασιν τὴν δοθεῖσαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἀντιπροσωπείαν, ἵνα περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τῆς Συνελεύσεως. Περὶ τοῦ παραδεκτοῦ ἢ μὴ τῆς προτάσεως ταύτης ἢ ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει συζητήσις θὰ γίνῃ ἐν καιρῷ.

Γ. Πώπ. Ἄν δὲν πλανῶμαι, παρετήρησατε, ὅτι ἐτέθη προθεσμία καὶ ὅτι ὑμεῖς δὲν ἀπηντήσατε, ἀλλ' ἐπεφυλάχθητε ν' ἀπαντήσητε.

Δ. Γούναρης. Δὲν εἶπον τοῦτο· εἶπον ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἀντιπρόσωποι ἐδήλωσαν ὅτι ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ ἐλθῶσιν εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τῆς Συνελεύσεως τῆς Ἀγκύρας. Ὅσον δ' ἀφορᾷ ἡμᾶς ἐδήλωσαμεν ὅτι ἐντὸς ὠρισμένης προθεσμίας θ' ἀπαντήσωμεν ἐπεφυλάχθημεν ν' ἀπαντήσωμεν ἐν καιρῷ.

Ν. Στράτος. Ἡ Κυβέρνησις δὲν θέτει ζήτημα ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως ὅπως ἐκδοθῇ ἀπόφασις.

Δ. Γούναρης. Ὅχι.

Ν. Στράτος. Ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖ ὅτι ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν γενομένων ἀνακοινώσεων θὰ βλάβῃ τὰ ἐθνικὰ ζητήματα.

Δ. Γούναρης. Ἐφ' ὅσον ἡ συζήτησις ἤθελε στραφῇ σήμερον εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν γενομένων προτάσεων ἀπὸ

ἀπόφωας ἐλληνικῆς ἵνα ληφθῇ ἀπόφωας νομίζω ὅτι εὐκατῶν θὰ ἦτο νὰ μὴ λάβῃ χώραν.

Α. Καραπάνος. Διατί νὰ μὴ λάβῃ χώραν;

Δ. Γούναρης. Δὲν θεωρῶ ἐπεῖγον ν' ἀπαντήσῃ ἡ Ἑλλάς, ἀν δέχεται ἡ ἀπορρίπτει τὰς ἀνακοινωθείσας προτάσεις. Δύνασθε νὰ εἴπητε τὴν γνώμην σας ἐπὶ τῶν προτάσεων. Δὲν ἀποκλείεται. Ἀλλ' ἡ Συνέλευσις δὲν θὰ λάβῃ σήμερον ἀπόφωας ἐπὶ τῶν προτάσεων.

Ν. Στράτος. Περὶ τούτου δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία. Ἀκριβῶς ἤθελον νὰ καθορισθῇ, διὰ νὰ γινώσκῃ ἡ Συνέλευσις ὅτι δὲν προκαλεῖται σήμερον νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφωας ἐπὶ τῶν προτάσεων....

Δ. Γούναρης. Μάλιστα.

Ν. Στράτος.... ὅπως προσκλήθῃ νὰ ἐκδώσῃ ἀπόφωας ἐπὶ τῆς προτάσεως τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς κατὰ τὴν πρὸ μηνῶν γενομένην συζήτησιν.

Γ. Πώπ. Ἐχει προσκδοθῇ ἀπόφωας ἐπὶ τῶν προτάσεων αὐτῶν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, ἀποφανθείσης ὅτι ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν εἶναι τὸ κατώτατον ὄριον τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν διεκδικήσεων.

Ν. Στράτος. Κύριοι, εἶναι ἐντελῶς περιττὸν ν' ἀναδράμῃ τις εἰς τὰς παρελθούσας συζητήσεις καὶ ν' ἀνακεφαλαιώσῃ κἀν ταύτας, ὅπως διευκολυνθῇ ἡ εἰσαγωγή τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τῶν προκειμένων θεμάτων. Τὰ γεγονότα, αἱ συζητήσεις, τὰ συμβάντα εἶναι ἑναυλα καὶ εἶναι πρὸ ὀφθαλμῶν πάντων ὑμῶν. Ἐζητήθη παρὰ τῆς Συνελεύσεως ἡ ἀπόφωας περὶ τῆς προτάσεως τῆς ἀποστολῆς ἐξεταστικῶν ἐπιτροπῶν εἰς Θράκην καὶ Μικρὰν Ἀσίαν, αἵτινες θὰ εἶχον ἐντολὴν τὴν στατιστικὴν ἔρευναν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἐκ τῆς ἐκτελέσεώς τῆς ἐντολῆς τῶν ὑπολοίπων θὰ προέκυπτεν ἡ ὀριστικὴ ἀπόφωας τῆς Συνδιασκέψεως τοῦ Λονδίνου σχετικῶς πρὸς τὰ καθορισθέντα ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ὀριστικῶς δίκαια. Ἡ πρότασις αὕτη ἐχαρκτηρήσθη ὁρθῶς ἕκτοτε ὅτι ἦτο πρῶτασις ἀναθεωρήσεως τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν σαφῆς καὶ ὡς τοιαύτην ἡ Συνέλευσις παμψηφεί ἀπέκρουσε διὰ ρητῆς καὶ κατηγορηματικῆς ἀποφάσεως, στηριχθείσης ἐπὶ σαφῶν αἰτιολογιῶν, ἀναπτύχθεισῶν ὑπὸ πάντων τῶν λαβόντων τὸν λόγον ἐντεῦθεν. Ἐπανάλαβε δὲ ἡ Συνέλευσις διὰ τῆς πανηγυρικῆς αὐτῆς ψήφου τὴν ἀπόφωας αὐτῆς, ἥτις καὶ κατὰ τὴν ἐμφάνισιν ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως τῆς Κυβερνήσεως τῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀξιότιμου πληρεξουσίου Εὐβοίας κ. Καλογεροπούλου ἐξεδήλωσε τὴν ἀπόφωας αὐτῆς ὅτι τὴν Συνθήκην τῶν Σεβρῶν καὶ τὰ διὰ ταύτης καὶ ὑπὸ ταύτης κεκυρωμένα θεωρεῖ ὡς τὸ κατώτατον ὄριον τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν ἱκανοποιήσεων.

Πολλοί (ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πτερύγων). Μάλιστα, μάλιστα.

Ν. Στράτος. Τῆς προτάσεως ταύτης ἀπορριφθείσης, ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τῆς Ἑθνικῆς Ἀντιπροσωπείας, ἐπηρεζομένης διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἀξιότιμου κ. Προέδρου τοῦ Ἰπουργικοῦ Συμβουλίου, ἡ νέα πρότασις ἡ κοινῇ ἀνακοινωθείσα εἰς Ἑλλήνας καὶ Ὀθωμανοὺς ἀντιπροσώπους, ἡ πρότασις τὴν ὁποίαν ἀνεκοίνωσεν ὁ ἀξιότιμος Πρόεδρος τοῦ Ἰπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸ ὀλίγου. Θὰ μοι ἐπιτραπῇ νὰ ἐκδηλώσω τὴν γνώμην μου ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης, διότι ἐγὼ τοῦλάχιστον θεωρῶ, ὅτι, καίτοι κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Κυβερνήσεως εἶναι χρήσιμον νὰ μὴ ἐκδοθῇ ἀπόφωας τῆς Συνελεύσεως ἀμέσως, ἀλλὰ κατὰ τὴν προσήκουσαν ὥραν, θεωρῶ ὅτι εἶναι ὀρθὸν ν' ἀκουσθῇ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ὁ ἔλεγχος τῶν γενομένων ἀνακοινώσεων, διότι νομίζω ὅτι ὅσον ἴσως θὰ ἦτο παρακεκινδυνευμένη ἡ ἀμέσως ἀπόφωας τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων, τόσον ἐξ ἄλλου θὰ ἦτο παρακεκινδυνευμένη καὶ ἡ ἐν σιγῇ ἀκρόασις προτάσεων, αἵτινες ριζικῶς ἀνατρέπουσι τὰ κεκυρωμένα διὰ τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν.

Δ. Γούναρης. Δὲν συνέστησα τοῦτο.

Ν. Στράτος. Δὲν εἶπον τὸ ἐναντίον. Αἱ νέαι προτάσεις, κύριοι, δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο κεφαλαιώδεις κατηγορίας. Ἡ πρώτη κατηγορία προτάσεων εἶναι ἡ τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερουσῶν τὴν Ἑλλάδα, ἡ δὲ δευτέρα ἡ τῶν ἐνδιαφερουσῶν ἐν συνόλῳ ὁλόκληρον τὴν Συμμαχικὴν ὁμάδα, ἐμμέσως ὅμως Οἰκουσῶν οὐσιωδῶς τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἡσέως τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀνατολῇ.

Δ. Γούναρης. Οὐσιωδέστατα εἶναι μεγίστης σπουδαιότητος διὰ τὴν Ἑλλάδα αἱ προτεινόμεναι παραχωρήσεις εἰς τὸ τμήμα αὐτὸ πρὸς τὴν Τουρκίαν.

Ν. Στράτος. Ἀκριβῶς αὐτὸ θέλω ν' ἀναπτύξω. Προσθέτετε τὸν ὑπερθετικὸν εἰς τὸν θετικόν, τὸν ὑποῖον ἐχρησιμοποίησα ἐγώ.

Δ. Γούναρης. Δὲν τὰς ἀνέφερα ἐγώ.

Ν. Στράτος. Θὰ τὰς ἀναπτύξω ἐγώ. Καὶ ἐξετάζων τὰ τοῦ καθεστώτος τῆς Σμύρνης ὁ κ. Στράτος ἀσχολεῖται ἐπὶ μακρὸν μὲ τὰς προταθείσας ὑπὸ τῶν Συμμάχων μεταρρυθμίσεις καὶ κρίνει ὅτι ἡ βάσις τῶν τοιούτων μεταρρυθμίσεων εὐνοεῖ πάντως τὰς τοιούτας βλέψεις. Θίγων εἶτα τὴν τροποποίησιν τὴν περὶ τοῦ θεσμοῦ τοῦ Διοικητοῦ Σμύρνης λέγει ὅτι ἀντὶ τοῦ Ἕλληνας Διοικητοῦ, ὅστις ἀνεγνωρίζετο διὰ τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν, ἥτις Συνθήκη ἀνέγραψεν ὅτι τὰ τῆς Διοικήσεως κανονίζει ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις συμφώνως πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Σύνταγμα, νῦν

εισάγεται ὁ ὅρος Χριστιανῶν Διοικήτοῦ ἐκλεγομένου ὑπὸ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν, δηλαδὴ ἄνευ τῆς παρεμβάσεως ἢ ὑποδείξεως τῆς ἐνδιαφερομένης διὰ τὸν πληθυσμὸν τῆς περιφέρειας ἐκείνης Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Διὰ ποῖον λόγον ὀρίζεται ὁ Διοικητὴς Χριστιανός; Ἀναγνωρίζουσιν αἱ Δυνάμεις ὅτι ἡ πλειονοψηφία τῆς περιφέρειας ἐκείνης εἶναι μουσουλμανικὴ καὶ παρέχουσιν ὡς ἀντάλλαγμα εἰς τὸν Ἑλληνικὸν πληθυσμὸν τὸν Χριστιανὸν Διοικητὴν; Ἐὰν τοῦτο εἶναι ἀληθές, διατί τότε ἀδικοῦσιν αἱ Δυνάμεις τὴν μουσουλμανικὴν πλειονοψηφίαν ἀφαιροῦσαι ἀπ' αὐτῆς τὸ δικαίωμα τοῦτο καὶ θέτουσιν ὑπὲρ αὐτὴν Χριστιανὸν Διοικητὴν; Ἀναγνωρίζουσι τὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ καὶ χάριν τοῦτου θέτουσι Χριστιανὸν Διοικητὴν; Ἀλλὰ διὰ τοῦτου ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἀναγνωρίζουσι τὸ δίκαιον τῆς Ἑλλάδος καὶ λόγῳ τῶν διεθνῶν συμφερόντων καταλύουσι τὸ δίκαιον τοῦτο καὶ εἰσάγουσι πρὸς παρηγορίαν τὸν Χριστιανὸν Διοικητὴν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ κατὰ τὰς δύο ταύτας ἐκδοχὰς εἶναι μείωσις τῶν ἑλληνικῶν δικαιωμάτων ἐν πλήρει ἐπιγνώσει ὅτι τὰ ἑλληνικὰ δίκαια ὑφίστανται ἐκεῖ.

Φθάνομεν εἰς τὸ ἕτερον ζήτημα, τὸ τῆς ἐκκένωσης τῆς περιοχῆς τῆς περιφέρειας τῆς ἐνδοχώρας Σμύρνης ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ περιοριζομένου εἰς τὴν πόλιν τῆς Σμύρνης. Εἶναι μικρὸν τοῦτο τὸ ἀντίδωρον ἀπέναντι τῆς ἐγκαθιδρυσμένης ἐν ὅλῃ τῇ ἐνδοχώρᾳ τῆς Σμύρνης, ἐχούσης πληθυσμὸν ὑπερδιπλάσιον τῆς πόλεως, Χωροφυλακῆς μικτῆς στρατολογουμένης κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ, διοικουμένης δὲ ὑπὸ ἀξιωματικῶν διεθνῶς χαρακτῆρος. Τοὺς Ἑλληνας Ἀξιωματικούς, οἵτινες ἤγαγον ἐκεῖ νικηφόρον καὶ ἐλευθερώτριαν τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν καὶ οἵτινες ἐγρησάμευσαν ὡς παράγοντες τάξεως, ἡσυχίας, εὐνομίας καὶ βελτιώσεως ὅλων τῶν ὅρων τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τῆς περιοχῆς ἐκείνης, τοὺς Ἑλληνας τούτους ἀξιωματικούς, ἀποστόλους τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἑλληνικῆς ιδέας, θέλουσιν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς Σμύρνης ἀντικαταστήσει ἀξιωματικοὶ Γάλλοι καὶ Ἰταλοὶ ὡς καὶ Ἀγγλοὶ. Τονίζω περισσώτερον τὸ «Γάλλοι ἀξιωματικοὶ καὶ Ἰταλοί,» οὐχὶ διότι ἔχω δυσπιστίαν τινὰ πρὸς τὸ ἔντιμον καὶ τὸ φιλοδίκαιον τῶν ἀξιωματικῶν τῶν δύο τούτων Μεγάλων καὶ φίλων Δυνάμεων, ἀλλὰ διότι ἡ πολιτικὴ κατεῦθυνσις καὶ τῶν δύο τούτων Μεγάλων Δυνάμεων ἐκδηλωθεῖσα σαφῶς διὰ τῆς ὑπογραφῆς διαφόρων συμβάσεων πρὸς τὴν Τουρκίαν εἶναι κατεῦθυνσις φιλίας πρὸς τὴν Τουρκίαν ἀπροκάλυπτος.

Οἱ ἀξιωματικοὶ λοιπὸν τῆς Χωροφυλακῆς τῶν δύο τούτων φίλων Συμμάχων Κρατῶν, ἀλλὰ φιλτάτων πρὸς τὴν Τουρκίαν, ὡς πάντες οἱ ἀξιωματικοὶ οἱ ἀπανταχοῦ

τοῦ κόσμου ἀποστελλόμενοι με ἀποστολὰς εἴτε στρατιωτικὰς εἴτε πολιτικάς, οἱ ἀξιωματικοὶ αὗτοι θὰ ἐκτελέσωσιν ἔργα πολιτικά, διοικοῦντες τὴν Χωροφυλακὴν τὴν μικτὴν τῆς περιφέρειας Ἀϊδινίου, ἐπὶ δὲ ἡ περιφέρεια ἡ σήμερον καθοριζομένη ὑπὸ τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν περιβάλλεται ὑπὸ τῆς ζώνης τῆς πυκνῆς καὶ εὐρυτάτης ἐκμεταλλεύσεως τῆς Ἰταλίας, οἱ ἀξιωματικοὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι πέρα τοῦ ὁρίου τοῦτου θὰ εὐρίσκοντο ἀντιμέτωποι τοῦ ἀμέσου συμφορόντος μιᾶς Μεγάλης Δυνάμεως, ἐχούσης σκοπὸν τὴν παγίαν ἐκεῖ ἐγκατάστασιν καὶ οἰκονομικὴν ἐκμετάλλευσιν. οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι ὀλιγώτερον παντὸς ἄλλου θὰ χρησιμεύσωσιν ἵνα προκαλέσωσι τὴν ἑλληνικὴν ιδέαν, τὸ ἑλληνικὸν συμφέρον, τὸν ἑλληνικὸν ἐκεῖ πατριωτισμὸν. Εἰσάγεται λοιπὸν διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ὁ παράγων τῆς ἀποσπάσεως τῆς χώρας ταύτης ἀπὸ τῶν ἑλληνικῶν βραχιόνων, ὁ παράγων τῆς ὀργάνωσης τοῦ τουρκικοῦ πληθυσμοῦ ὡς ἐχθίστου τῆς ἑλληνικῆς ιδέας, τὴν ὁποίαν ἐκπροσωπεῖ σήμερον ἐκεῖ ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Χωροφυλακὴ.

Ἐχομεν ἐτέραν διάταξιν, τὴν τοῦ καθορισμοῦ τῶν προσόδων τῆς Σμύρνης.

Κατὰ τὸ μέχρι τοῦδε σύστημα τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν ἐπῆρχετο πλήρης ἡ οἰκονομικὴ ἀφομοίωσις μετὰ τῆς ἑλληνικῆς, ἐπιτραπείσης ἀκόμη καὶ τῆς τελωνιακῆς ἀφομοίωσης τῆς Σμύρνης, πλὴν τῶν ἐλευθέρων ζωνῶν. Σήμερον ταῦτα πάντα ἀφίπτανται καὶ ἀντὶ τούτων ἐγκαθιδρύεται ἡ εἰσφορὰ τῆς περιοχῆς τῆς Σμύρνης ἡ οἰκονομικὴ ὑπὲρ τοῦ Τουρκικοῦ Ταμείου. Ποῖος βαθμός, κύριοι, ἀδικίας ὑπάρχει ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ, ἀσχετῶς πρὸς τὸ ὅλον σύστημα, τῆς ἀνατροπῆς τῶν ἑλληνικῶν δικαιωμάτων; Εἰς τὴν χώραν ἐκείνην πρὸ διετίας, ἐκτελοῦντες εὐρωπαϊκὴν κοινὴν ἐντολὴν τῶν Συμμάχων, ἐγκαθιδρύομεν ἀνεγνρισμένα δικαιώματα ἐθνικῆς διεκδικήσεως αὐτῆς, καὶ ἐν τέλει ἡ διεκδικήσις ἡμῶν προσηκευρώθη διὰ τῆς ὑπογραφῆς τῶν μεγάλων ἡμῶν Συμμάχων. Ἐδαπανήσαμεν συντηροῦντες στρατὸν ἐκεῖ, στρατὸν πολεμοῦντα μέχρι πρὸ ὀλίγου κατ' ἐντολὴν τῶν μεγάλων ἡμῶν Συμμάχων, στρατὸν πολεμοῦντα σήμερον ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς καὶ μόνης ιδέας, ἐδαπανήσαμεν δύο δισεκατομμύρια δραχμῶν. Τίνα τ' ἀποτελέσματα τῶν θυσιῶν τούτων; Μηδέν.

Κρίνων εἶτα ὁ κ. Στράτος τὴν μεταρρυθμίσιν περιπληρωμῆς ποσοστοῦ εἰς τὴν Τουρκίαν λέγει ὅτι ὁ οἰκονομικὸς οὗτος ὅρος ζημιῶι τὴν Ἑλλάδα, ἥτις ἔλπιζεν ὅτι ἡ πλουσία περιοχὴ τοῦ νομοῦ Ἀϊδινίου θὰ καθίστατο πλουσιωτέρα διὰ τῆς καλῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως. Ἀναφέρει τὰς οἰκονομικὰς

θυσίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἰς ἃς ὑπεβλήθη ἀπὸ διετίας καὶ αἵτινες ἐπεβάρυναν τὸν δημόσιον προϋπολογισμόν κατὰ δύο δισεκατομμύρια, καὶ τονίζει ὅτι ὁ ὅρος οὗτος ἀποκλείει πᾶσαν ἐλπίδα καλύψεως τῶν τόσων θυσιῶν. Ὁ κ. Στράτος ἐξακολουθῶν λέγει: Τελευταία, κύριοι, τροποποιήσεις τῆς Συνθήκης οὐσιωδέστερα πάσης ἄλλης εἶναι αὕτη: Κατὰ τὴν Συνθήκην τῶν Σεβρῶν μετὰ πενταετίαν παρείχετο τὸ δικαίωμα εἰς τὸ τοπικὸν Κοινοβούλιον τῆς Σμύρνης ἵνα ψηφίσῃ τὴν πλήρη κατάλυσιν τῆς τοπικῆς ὀθωμανικῆς κυριαρχίας, καθαιρουμένης τῆς τουρκικῆς σημαίας ἀπὸ τοῦ φρουρίου τῆς Σμύρνης. Παρακαλῶ τὴν Συνέλευσιν νὰ προσέξῃ εἰδικῶς εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο· δὲν καθορίζετο διαζευκτικὸν ζήτημα ἐνώπιον τοῦ τοπικοῦ Κοινοβουλίου τῆς Σμύρνης, ν' ἀποφανθῇ ὑπὲρ τῆς προσαρτήσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα ἢ τὴν Τουρκίαν. Οὐχί· τὸ καθεστῶς τῆς ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος ἐνασχίσεως τῶν ὑπὸ τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν ἀνεγνωρισμένων δικαιομάτων ἦτο καθεστῶς πάγιον ὑπὸ τὴν αἵρεσιν τῆς μεταβολῆς αὐτοῦ μόνον ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Κατὰ συνέπειαν τὸ τοπικὸν Κοινοβούλιον εἶχε δικαίωμα μετὰ πενταετίαν νὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ τῆς πλήρους συγχωνεύσεως τῆς χώρας μετὰ τῆς Ἑλλάδος χωρὶς νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα ἐν ἡ περιπτώσει δὲν εἶχεν ἐπαρκῆ πλειονοψηφίαν φυλετικὴν ν' ἀποφανθῇ διὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ καθεστώτος ὑπὲρ τῆς Τουρκίας. Σήμερον εἰσάγεται μία διάζευξις ἐπικίνδυνος.

Δ. Γούναρης. Ἄλλο σύστημα ἐντελῶς.

Ν. Στράτος. Ἄλλο σύστημα ἐντελῶς. Μετὰ πενταετίαν καθορίζεται τὸ δικαίωμα ἵνα ἡ Κοινωνία τῶν Ἑθνῶν ἐπιληφθῇ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ὀριστικοῦ πολιτευματος τῆς χώρας καὶ καθορίσῃ εἴτε τὴν προσάρτησιν τὴν πλήρη εἰς τὴν Τουρκίαν εἴτε τὴν προσάρτησιν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Πῶς δέ; οὐχὶ τῇ αἰτήσῃ τοῦ πληθυσμοῦ, ἀλλὰ τῇ αἰτήσῃ τοῦ ἐτέρου τῶν μερῶν.

Κρίνω ἀκολούθως ὁ κ. Στράτος τὴν μορφὴν τῶν μεταρρυθμίσεων λέγει ὅτι πρόκειται περὶ ἀναθεωρήσεως ριζικῆς καὶ μεταβολῆς τοῦ ὑπ' αὐτῆς καθοριζομένου καθεστώτος. Ἡ Τουρκία, Κράτος ἡττημένον, εὐρίσκεται σήμερον ἐν θέσει Κράτους ὑπερμετὰ τὴν ἡττὰν ἀποδεικνύει ἰσχυρὸν ἀντιστάσεως πρὸς τὴν θέλησιν τῶν νικητῶν, ὥστε νὰ καλῆται καὶ νὰ ὑποβάλλωνται πρὸς αὐτὴν προτάσεις συμβιβαστικαὶ ἐξ ἴσου καὶ ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸ Κράτος τὸ ὁποῖον μετέσχε τῆς νικητρίας ὁμάδος. Ὑφύεται τὸ ἠθικὸν τῆς τουρκικῆς πολιτικῆς, καὶ ὑψομένου τοῦ ἠθικοῦ παρέχεται εἰς τὴν Τουρκίαν ὅλη ἡ ἐνεσις ἡ ἠθικὴ διὰ τὴν ἀντίδρασιν, παρέχεται εἰς αὐτὴν ὅλη ἡ εὐκαιρία ἵνα ἐνεργήσῃ τὰ καθ' ἐαυτὴν ἐν

Σμύρνη. Καὶ γνωρίζομεν κατὰ ποῖον τρόπον αἱ τουρκικαὶ Ἀρχαὶ εἴτε ὑπὸ τύπον αὐτονομίας εἴτε ὑπὸ τύπον αὐτοκρατορίας ἐνεργούσιν, ὅταν πρόκειται περὶ διεκδικήσεως δικαιομάτων οὐσιωδῶν τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας.

Ἡ πρότασις, κύριοι, οὐα ὑπεβλήθη, εἶναι πρότασις τὴν ὁποίαν κρίνω ὡς σπουδαιωτάτην καὶ ἐπιβλαβεστέραν τῆς πρώτης προτάσεως τῶν ἐξεταστικῶν ἐπιτροπῶν καταλήγει δ' ἀκριβῶς εἰς ἀποκάλυψιν τῆς κεντρικῆς σκέψεως ἧτις ἤγαγεν εἰς τὴν πρότασιν περὶ ἀποστολῆς ἐπιτροπῶν. Διότι ἡ κεντρικὴ σκέψις ἦτο ἡ ἐξῆς: Πρὸ τῆς ὑπαρχούσης μετὰ τὴν Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας ἀμφισβήτησεως, θετούσης ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν εἰρήνευσιν τῆς Ἀνατολῆς, ἀσχεταστῆσωμεν συμβιβασμόν. Ἴνα καταστήσωμεν συμβιβασμόν, ἃς καταστήσωμεν ἐπίδικα δύο ἐλληνικά δίκαια, ἵνα ἐπίδικασθῇ τὸ ἐν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἕτερον εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ ἐπέλθῃ ὁ συμβιβασμός.

Εἰσέρχεται εἰτα ὁ κ. Στράτος εἰς τὰ φερόντα τὴν Κοιν-
σταντινουπόλιν ἄρθρα τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν καὶ λέγει ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 36 τῆς Συνθήκης ἡ Τουρκία ὀ' ἀπεβάλλετο τῆς Κοινσταντινουπόλεως, ἐὰν δὲν ἐξέπληρου πιστῶς αὐτὴν. Ἡ διάταξις αὕτη σήμερον ἀπαλείφεται πλέον, ἀλλὰ καὶ ἐπιτρέπεται στρατιωτικὴ ἐγκατάστασις τῆς Τουρκίας. Προηγούμενως δὲν ἐπετρέπετο ἢ ἡ παραμονὴ φρουρῆς ἐξαρκούντων ἀνδρῶν διὰ τὸν Σουλτάνον σήμερον ἐπιτρέπεται στρατιωτικὴ ἐγκατάστασις ἐν μέτρῳ τὸ ὁποῖον θὰ ὁρισθῇ κατ' ἐκτίμησιν τῶν Συμμάχων. Ἀλλ' ὁποῖαν ἐγγύησιν παρέχουσιν αἱ ἐκτιμήσεις τῶν Συμμάχων ἀποδεικνύουσιν αἱ στραγαὶ τῆς Ἀρμενίας. Τοιοῦτοτρόπως εἰσάγεται πάλιν ἐν τοῖς Βαλκανίοις ὁ ὀθωμανικὸς παράγων ὁ στρατιωτικὸς καὶ ὑπολιτικός, ὁ ὁποῖος—πολὺ ἢ ὀλίγον δὲν δύναται τι νὰ προσε-
κάσῃ—θὰ μεταβάλλῃ τοὺς ὅρους τῆς ἱσσορραπίας τὴν ὁποίαν ἐγέννησαν οἱ μέχρι τοῦδε διεξαχθέντες πόλεμοι. Ἀλλὰ γεννῶται καὶ κίνδυνος τῆς ἐσωτερικῆς ἡμιᾶν συχίας. Αναγνωρίζω τὸ νομοταγὲς καὶ φιλόνομον τῶν ὀθωμανικῶν πληθυσμῶν οἱ ὁποῖοι περιέχονται εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ θὰ ὑπάρχῃ εἰς τὰ σύνορα ἡμῶν ἡ ἀναβίωσις τῆς πολιτικῆς δυνάμεως τῆς Τουρκίας, καὶ τοῦτο θὰ εἶναι ὁ κακὸς δαίμων, ὁ ὁποῖος θὰ θέτῃ εἰς πειρασμόν τὸ φιλόνομον καὶ νομοταγὲς τῶν Τούρκων. Κύριοι, ἐρχόμεθα εἰς τὸ οὐσιωδέστατον ζήτημα τῆς αὐξήσεως τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τριάκοντα χιλιάδων ἀνδρῶν Χωροφυλακῆς καὶ δεκαπέντε χιλιάδων ἀνδρῶν εἰδικῶν σωματίων ἐνισχύσεως ἠρξάθη εἰς τεσσαράκοντα πέντε χιλιάδων Χωροφυλακῆς καὶ τριάκοντα χιλιάδων τοῦ σώματος ἐνισχύσεως. Κατὰ μίαν σύμπτωσιν ἡ μὲν Χωροφυλακὴ αὐξάνει κατὰ τὸ τέταρτον, ὁ δὲ τακτικὸς

στρατός διπλοχιάζεται. Τοιαύτη ευνουία δὲν ἐπεδείχθη καί, ἀναλογίαν οὔτε πρὸς τὴν Γερμανίαν, ἢ ὑποία ἀποτελεῖ τὴν προμαχῶνα τῆς Εὐρώπης κατὰ τοῦ Μπολσεβικικοῦ κατακλυσμοῦ μετενεγκόντες δ' ἐκ τῆς μετὰ τῆς Γερμανίας Συνθήκης τὴν σχετικὴν διάταξιν εἰς τὴν Συνθήκην τῶν Σεβρῶν ἐπέτρεψαν εἰς τὴν Τουρκίαν νὰ ἔχη στρατὸν ἔμπειρον καὶ ἐτοιμοπόλεμον ἐξ ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδων ἀνδρῶν, δηλαδὴ στρατὸν ὅσον δὲν εἶχεν ἡ Τουρκία ποτὲ ἐν Ἀνατολῇ ἐν καιρῷ εἰρήνης. Διότι, ὡς γνωστόν, ἤδρευον ἐν Τουρκίᾳ τρεῖς σώματα στρατοῦ καὶ ἐν Συρίᾳ τέσσαρα. ἔξεστίνετο δὲ τότε ἡ Τουρκία ἐφ' ὅλων τῶν χωρῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ εἶχε ν' ἀντιμετωπίσῃ Δυνάμεις ὡς τὴν Ρωσίαν καὶ τὴν Περσίαν. Συγχρόνως ἠΰξησεν ἡ Τουρκία καὶ κατ' ὄγκον πληθυσμοῦ διὰ τῆς ἀνακτήσεως τῆς Ἀρμενίας.

Τοιοῦτοτρόπως ἡ Τουρκία ἐγκαθιδρυμένη καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει καθίσταται διὰ τῶν γενομένων μεταρρυθμίσεων ἀντίπαλος πολὺ σπουδαιότερος καὶ σοβαρώτερος ἐκείνου ὃν ὑπέθετε καὶ ἔτασεν ἡ Εὐρώπη, διαγράφουσα τὴν Συνθήκην τῶν Σεβρῶν, διατράσσουσα τὴν εἰρηνικὴν ἡσυχίαν καὶ ἀσφάλειαν. Ἐκτὸς τούτων ἀνέλαβον αἱ Δυνάμεις τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Τουρκίας εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν κατ' ἡν στιγμὴν ἡ πεπολιτισμένη καὶ σοσιαλιστικῶς κυβερνημένη Γερμανία δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ. Ἀποτέλεσμα δὲ τῆς τοιαύτης εἰσαγωγῆς εἶναι ἡ ἐγγύησις τῆς ἀκεραιότητος τῆς Τουρκίας διὰ τὸ μέλλον.

Ἐκθέτει ἀκολούθως ὁ κ. Στράτος τὰ δεινὰ ἐπακλόουθα τῆς εἰσόδου τῆς Τουρκίας εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν καὶ συμπεραίνει λέγει ὅτι δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους αἱ γενόμεναι προτάσεις περὶ τῆς μεταρρυθμίσεως τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τύχωσιν ἐγκρίσεως καὶ ἀποδοχῆς ὑπὸ Ἑλλήνων πληρεξουσίων. Βεβαίως, ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις δὲν κρίνει λυσιτελεῖς νὰ ἐκδοθῇ ἀπόφαισις τὴν ἐσπέραν ταύτην διὰ τὴν ὑποβληθεῖσαν πρότασιν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προκαλέσῃ τις ἀπόφαισιν τῆς Συνελεύσεως περὶ ταύτης, ἀλλ' ἔκρινε, λέγει, ἐπιβεβλημένον ὑπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς κατ' ἡν ἀνεκοινώθησαν αἱ προτάσεις αὗται ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως ν' ἀκουσθῇ ἡ πρώτη φωνὴ ἢ ἡ ὑποία νὰ εἴπῃ πρὸς τοὺς ἀποτελέσαντας τὴν Διάσκεψιν: «Εὐχαριστοῦμεν ὑμᾶς, κύριοι, διὰ τοὺς κόπους ὑμῶν πρὸς εἰρηνεύσιν τῆς Ἀνατολῆς, οἱ ὅποιοι πάντοτε κατέληξαν εἰς τὰ ἀντίθετα τῶν προσδοκηθέντων ἀποτελέσματα. Ἀφήσατε ἡμᾶς σήμερον νὰ εἰρηνεύσωμεν ἡμεῖς τὴν Ἀνατολὴν διὰ μᾶλλον τελεσφόρου μέσου. Τὸ δὲ μέσον τὸ ἐλληνικὸν ἤρξατο τιθέμενον εἰς ἐνέργειαν καὶ σήμερον ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ

τοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ στήθους παντός Ἑλλήνος μία ἀπάντησις δύναται νὰ δοθῇ εἰς τὴν πρότασιν περὶ ἀναθεωρήσεως τῆς Συνθήκης, ἢ εὐχὴ πρὸς τὸν μαχόμενον Ἑλληνικὸν Στρατὸν νὰ νικήσῃ τελειωτικῶς, νὰ νικήσῃ ἑλοκλήρωτικῶς. (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν ἀκροατηρίων).

Παρακλήσει τοῦ κ. Στράτου, διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ἐπὶ πέντε λεπτὰ.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΚΟΠΗΝ

Ἐπαναλαμβάνομένης τῆς συνεδριάσεως, ὁ κύριος Ν. Στράτος λέγει, ὅτι ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν ἐκλήροδότησε μίαν κατάστασιν ψευδῆ, κυρίως διότι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀναχωρῆς ὑπῆρξεν ἀτελής καὶ ὁ ἀφοπλισμὸς τοῦ Τουρκικοῦ Στρατοῦ οὐδέποτε ἐξετελέσθη. Διὰ τοῦτο εὐθὺς ὡς ἐγκατεστάθημεν ἐν Σμύρῃ ἐξεπῆδυσεν ἡ ὁργάνωσις τοῦ κινήματος τῆς Ἀνατολίας, ἀπέναντι τοῦ ὑποίου ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός δὲν ἀρέθη δυστυχῶς ἐλεύθερος νὰ δράσῃ, διότι ἤλθῃ εἰς ἀγῶνας ἐν Ρωσίᾳ ἐναντίον πληθυσμῶν πρὸς τοὺς ὑποίους οὐδὲν εἶχε τὸ ἐχθρικόν.

Ἐξ ἀφορμῆς διακοπῆς τοῦ πληρεξουσίου κ. Σκουλά, ὁ κ. Στράτος ἐλέγχει αὐστηρῶς ὡς πολιτικὸν σφάλμα τὴν ἀποστολὴν στρατοῦ εἰς Ρωσίαν, κατὰ παράκλησιν τῆς τότε Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἐναντίον τῶν Μπολσεβίκων, οἱ ὅποιοι μάλιστα εἶχον ἀπαρνηθῇ τὸν σκοπὸν τῆς Ἀυτοκρατορικῆς Ρωσίας πρὸς κατάληψιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. (Χειροκροτήματα). Ἡ δὲ Οὐλβερά συνέπεια τῆς ἐκστρατείας αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ ἐξόντωσις ἐλοκλήρου τοῦ ἐν τῇ νοτίᾳ Ρωσίᾳ ἐλληνικοῦ πληθυσμοῦ. Ταῦτα, κύριοι, μᾶς ἀναγκάζετε νὰ ὑπομνήσωμεν.

Β. Σκουλάς. Τότε ὅμως εἶχομεν τὴν φιλίαν τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, ἐνῶ σήμερον ἐμείναμεν χωρὶς φίλους καὶ συμμάχους. Αὐτὰ εἶναι τὰποτελέσματα τῆς πολιτικῆς ὑμῶν, καὶ εἶναι ὑποχρεωμένη ἡ Κυβέρνησις νὰ εἴπῃ εἰς ἡμᾶς τὴν ἀλήθειαν. (Θόρυβος).

Ι. Δ. Πάλλης (ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας). Αὐτὰ εἶναι τὰποτελέσματα τῆς ραδιουργίας ὑμῶν.

Ὁ κ. Στράτος συνιστᾷ εἰς τοὺς Φιλελευθέρους νὰ μὴ προκαλῶσιν ἐπεισόδια, ἵνα μὴ ἀποκαλυφθῶσι πράγματα ἅτινα δὲν ἔχουσι συμφέρον ν' ἀκούσωσι. Συνεχίζων δὲ τὴν ἀγόρευσιν αὐτοῦ λέγει ὅτι ἀποτέλεσμα τῆς καταστάσεως ταύτης ὑπῆρξεν ἡ μεταβολὴ τοῦ ἀνταρτικοῦ ζητήματος τῆς Ἀνατολίας εἰς πραγματικὴν ἐθνικὴν ὁργάνωσιν. Ἔσχε λοιπὸν ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν τοῦτο τὸ ἐλάττωμα, ὅτι συνωμολογήθη πρὸς Κράτος τοῦ ὑποίου ἢ νόμιμος Κυβέρνησις δὲν ἐκυβέρνηα κατ' οὐσίαν τὴν χώραν. Ἀλλ'

ὄχι μόνον ἡ Τουρκία εἶχεν ἐν τῷ νῷ ὁλόκληρον τὴν ἀντίδρασιν κατὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν Συμμαχικῶν ὑποχρεώσεων, ἀλλὰ καὶ μεταξύ τῶν Συμμάχων δὲν ὑπῆρχεν ἡ πεποίθησις καὶ ἡ πλήρης ἀπόφασις πρὸς ἐπιδίωξιν τῆς ἐκτελέσεως τῆς Συνθήκης ἀντὶ πάσης θυσίας.

Ἀναφέρων κατόπιν τὰς δηλώσεις τοῦ κινήτος Σφράτζα, Ὑπάτου τότε Ἀρμοστοῦ τῆς Ἰταλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, περὶ τῆς ἀνάγκης βιωσίου Τουρκίας, ὡς καὶ τὸ ἀρξάμενον ἔσχατο γαλλικὸν τύπου περὶ ἀνακλιωρήσεως τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν καθὼς καὶ τὰς ἐπιτημύς γαλλικὰς δηλώσεις περὶ ὑπερστίσεως τῶν γαλλικῶν συμφερόντων ἐν Ἀνατολῇ καὶ οὐχὶ δικαιωμάτων, ἐξηγεῖ πῶς ἐδημιουργήθη ἡ ἀντίδρασις Γαλλίας καὶ Ἰταλίας κατὰ τῆς Ἑλλάδος, πῶς δὲ ἡ στάσις τῆς Τουρκίας οὐχὶ κατὰ τῶν ἰσχυροτέρων ἀλλὰ κατὰ τῶν ἀσθενεστέρων, οἷος εἶναι ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός, ὁ ὁποῖος θά ᾔτο ἄλλως εἰς θέσιν νὰ ἐνοχλήσῃ τελεσφόρως καὶ ἀποτελεσματικῶς τὴν Τουρκίαν. Ἡ συνθήκη τῶν Σεβρῶν, προσθέτει, ἐλληροδότησε συνεπῶς κατὰστασιν πᾶν ἄλλο ἢ εὐχάριστον διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ἐξετάζων κατόπιν ὁ κ. Στράτος τὰ τῆς προσκλήσεως τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Συνδιάσκεψιν τοῦ Λονδίνου ὑπὸ τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Γαλλίας κ. Μπριὰν μὲ τὴν περίεργον φράσιν ὅτι θὰ περυσταθῶσιν ἐνώπιον αὐτῆς ἡ Τουρκία καὶ ἡ Ἑλλάς, ἐξ οὗ ἀπεδείκνυτο ὅτι ἡ Ἑλλάς πλέον δὲν εἶχε θέσιν συμμάχου τῶν Μεγάλων Συμμάχων Δυνάμεων, τὴν ἀπάντησιν τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν πρόσκλησιν ταύτην χωρὶς αὕτη νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ συμμαχικοῦ αὐτῆς δικαιώματος, τῆς συμμαχικῆς ἀλληλεγγύης, ὡς ὤρειλε, παρατηρεῖ ὅτι διὰ τῆς ἀπκνήσεως τῆς ταύτης καὶ διὰ τῆς δηλώσεως ὅτι μόνον ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός ἀποτελεῖ τὴν ἐγγύησιν τῆς Συνθήκης, ἡ Ἑλληνὶ ἢ Κυβερνήσις δὲν ἔσχε διπλωματικὴν ἐπιτυχίαν. Τοῦναντίον ἀνεξωπύρησε τὸ τυρκικὸν αἶσθημα, ἀνοίξαντα τὸ στάδιον τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, συνετέλεσε δὲ νὰ ὑπογραφῶσι συμβάσεις μεταξύ τῆς Τουρκίας καὶ τῶν Κρατῶν Γαλλίας καὶ Ἰταλίας εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος, κατόπιν τῆς ἡμέσου ἐκκένωσος τῆς Κιλικίας ὑπὸ τοῦ Γαλλικοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς μεταβάσεως τοῦ Τουρκικοῦ Στρατοῦ ἀπέναντι τοῦ ἡγωνιζομένου Ἑλληνικοῦ Μετώπου. Αὐτὸ ᾔτο τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν τῆς Διασκέψεως τοῦ Λονδίνου, ὅπου ὑπεβύψαμεν εἰς τὰ μείζονα συμφέροντα τῶν Συμμάχων, οὐδε-

μίαν ὥτως κατηγάγομεν διπλωματικὴν ἐπιτυχίαν, ἐμείναμεν δὲ μόνον μὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας δράσεως τοῦ ἡμετέρου στρατοῦ πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν σκοπῶν.

Ἀλλ' ἡ ἐλευθερία αὕτη δράσις τῶν στρατιωτικῶν ἡμῶν ἐπιχειρήσεων οὐδὲμῶς εἶναι δι' ἡμᾶς ὠφελίμος, ἐφ' ὅσον μένομεν ἐντελῶς μόνον εἰς τὴν ἡγῶνα. Προκειμένου, προσθέτει, διὰ τοῦτο νὰ ἐξακολουθήσωμεν κατ' ἀνάγκην πλέον τὰς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις, εἶναι πιμμεγιστον συμπερὸν νὰ ἐξοντωθῇ τελείως ἡ ἡνωμένη πλέον τουρκικὴ δύναμις, ὡς ἐνεργήσῃ ἐν τῇ Διασκέψει τοῦ Λονδίνου, ἐφ' ὅσον θέλομεν νὰ λήξῃ ὁριστικῶς πᾶσα μεταξύ ἡμῶν καὶ τῆς Τουρκίας διένεξις ἐν τῷ μέλλοντι, προτοῦ μάλιστα ἐγκυκτασθῶσιν ὅλα ἐκείνα τὰ μέτρα τὰ ἐμπολιτιστικὰ τῶν Μ. Δυνάμεων ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ κατόπιν τῶν συμβάσεων τὰς ὁποῖς ἔκαμον αὐταί, ἐμπολιτιστικὰ μὲν δι' αὐτὰς, καταστρεπτικώτατα δὲ δι' ἡμᾶς. Ὀφείλει λοιπὸν ὁ Ἕλληνας λαὸς νὰ γνωρίτῃ καὶ νὰ μάθῃ ὅτι ὀφείλει νὰ διεξαγάγῃ ἡγῶνα πρὸς πλήρη διεκδίκησιν τῶν ἐθνικῶν αὐτοῦ δικαιῶν, χωρὶς οὐδὲμῶς νὰ ὑπολογίσῃ τὰς οἰκονομικὰς θυσίας, εἰς τὰς ὁποίας ἤθελεν υποβληθῇ. (Ζωηρὰ χειροκροτήματα). Ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωσθῇ ἐξ ἄλλου ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός, ἵνα ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ, δεῖν νὰ ἔχῃ πλήρη ἐλευθερίαν ἐνεργείας καθ' ὅλα τὰ σημεῖα τῆς στρατηγικῆς αὐτοῦ δράσεως. Τότε, λέγει, θὰ δυναθῇ ἡ Ἑλλάς νὰ σταθῇ ἐπὶ θετικῷ διπλωματικῷ πεδίῳ, καὶ θέλομεν ἔχει ἀσφαλῶς τοὺς κερποὺς τῆς στρατιωτικῆς νίκης, τοὺς ὁποίους ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ γνωρίζει ὅποιοί τινες εἶναι, διότι ἀπ' αἰῶνων ἔχει ἐν ἐκείτῃ αὐτοῦ. (Εὐθουσιώδη χειροκροτήματα).

Ἀναφέρων κατόπιν ὁ κ. Στράτος τὸ λόγιον τοῦ Κλεμιντῶ *la guerre est grave*, λέγει ὅτι ἡ Ἑλλάς ἔχουσα ὑπ' ὅψει αὐτῆς τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ὅποτον θὰ ἔχωσιν αἱ στρατιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις, ἀνάγκη νὰ παρασκευασθῇ καὶ διπλωματικῶς, διότι πασίγνωστον τυγχάνει ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Διπλωματία ἐν τε τῇ Ἀμερικῇ καὶ τῇ Εὐρώπῃ χαλαίνει. Φανερὸν δ' εἶναι ὅτι ὅλα τὰ ζητήματα τῶν ἑλληνικῶν ὑποθέσεων ἐν Ἀνατολῇ δὲν λύονται ἄνευ τῆς γνώμης καὶ τῆς θελήσεως τῶν ἐν λόγῳ Κρατῶν, ἐφ' ᾧ καὶ προτείνει οὐ μόνον τὴν συμπλήρωσιν τῶν διπλωματικῶν ἀντιπροσώπων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀποστολὴν Ὑπουργῶν ἀκόμη καὶ διαφόρων ἄλλων πολιτικῶν προσώπων ἱκανῶν νὰ ἐξυπηρετήσωσι τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. Ἀναφερόμενος δ' εἰς τὰ τελευ-

ταῖς στρατιωτικῇ γεγονότα λέγει ὅτι δὲν εἶναι ἱκανοποιη-
μένος ἐξ αὐτῶν καὶ ἐπιστῇ ἐπὶ τούτου τὴν προσοχὴν τῆς
Κυβερνήσεως. Ὁ ἐν τῷ Μετώπῳ στρατὸς ἀνέρχεται. προσ-
θίεται, κατὰ τὰς ἀνακοινώσεις τοῦ κ. Καλογεροπούλου ἐν
Λονδίνῳ εἰς 120 χιλιάδας ἀνδρῶν. Συνιστῇ ὅπως ὅλη αὕτη
ἡ δύναμις περικυβητῇ ἐν τῷ Μετώπῳ, καταργουμένης
τῆς μεθόδου τῶν ἁδαιῶν καὶ τῶν ἀποσπάσεων, ἣν ἐκ
πειράς πολὺ καλῶς γινώσκει. Τότε καὶ μόνον θὰ ἀθλήσῃ
ἐν τοῖς πεδίοις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός,
ὅταν θὰ γνωρίζῃ ὅτι θὰ εἶναι πανταχοῦ ἴσος πρὸς τοὺς ἄλλους
καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν θάνατον. Ἐλέγχων κατόπιν τὸ κατὰ
Ἰανουάριον γενομένον στρατιωτικὸν σφάλμα ἐν τῷ Με-
τώπῳ, φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ τοῦτο, ἀφρι-
μένης πλήρους ἐλευθερίας καὶ εὐθύνης εἰς ἐκείνους οἵτινες
ἀνέλαβον τὴν διοίκησιν τοῦ μαχομένου στρατοῦ. Ὑποδει-
κνύων εἴτα τὴν ὁλοκληρωτικὴν ὁργάνωσιν τῶν διοικήσεων
τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ πολέμου ἐν γένει, ἀρχομένης τῆς ὁρ-
γάνωσεως ἐκ τοῦ Κέντρου, φρονεῖ ὅτι ἡ μετὰ βίας τῆς
Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, περὶ ἧς τίσος γίνεται λόγος ἐν τῇ
δημοσιγραφίᾳ, δὲν πρέπει νὰ γίνῃ.

Δ. Γούναρης (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου).
Ἡ γνώμη τὴν ὁποίαν ἀπακρούσατε οὐδέποτε διήλθε διὰ
τοῦ νοῦ ἡμῶν.

Ν. Στράτος. Ὁ Βασιλεὺς δύναται νὰ μεταβῇ εἰς τὸ
Μέτωπον ὡς Βασιλεὺς διὰ νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὸ στρατεύμα
καὶ ἐνισχύσῃ τὸ ἠθικόν του.

Δ. Γούναρης. Βεβαίως.

Ν. Στράτος. Εἶναι ἱερὰ ἡ θέσις τοῦ Βασιλέως καὶ
πρὸς τοῦτο ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν ὑμῶν. Πρέπει νὰ ἰδρυθῇ
κατὰ τὴν γνώμην μου τὸ Βασιλικὸν Ἀρχιστρατηγεῖον.

Δ. Γούναρης. Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἐπιστήθῃ τὴν
προσοχὴν ἡμῶν, διότι τὴν γνώμην ἣν ἀπακρούσατε εἶπον ὅτι
οὔδεις ἐξ ἡμῶν οὐδέποτε ἐφάντασθη.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** τονίζει ὅτι πρέπει ἡ διεύθυνσις τῶν
στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ν' ἀνατεθῇ εἰς Ἐκεῖνον τὸν
Ὅποιον ἐμπιστεύεται ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ καὶ πρέπει ν'
ἀποκατασταθῇ ὁ ὁργανισμὸς τοῦ στρατεύματος ἐν Ἀθήναις,
ὁ δίδων τὴν κατεύθυνσιν τὴν στρατηγικὴν πρὸς ὅλα τὰ
τμήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ.

Δ. Γούναρης. Ἡ Κυβέρνησις ἐνδελεχῶς μελετᾷ καὶ
παρασκευάζει τὴν διάταξιν ἐκείνην τῶν πραγμάτων ἡ ὁποία

θὰ καταστήσῃ τὴν δύναμιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ὅσον
ἐνεστὶν ἱκανὴν νὰ δράσῃ ἀποτελεσματικώτερον. Οὐδεμίαν ἐκ
τῶν ἀπόψεων ὑπὸ τὰς ὁποίας τὸ ζήτημα τοῦτο δύναται νὰ
ἐμφανισθῇ ἢ ἐξετασθῇ παραρᾶται ἐν τῇ μελέτῃ καὶ τῇ
προπαρασκευαστικῇ ἐργασίᾳ τῆς Κυβερνήσεως.

Ν. Στράτος. Χαίρω πολὺ ἀκούων τὴν διαβεβήωσιν
ταύτην τῆς Κυβερνήσεως, χαίρω δὲ πολὺ βλέπων τὴν Κυ-
βέρνησιν σύμφωνον τελείως πρὸς τὴν γνώμην τὴν ὁποίαν
ἐξήνεγκα.

Δ. Γούναρης. Δὲν καθώρισα λεπτομερείας.

Ν. Στράτος. Τὴν ἀρνητικὴν περὶ μεταβάσεως τοῦ
Βασιλέως.

Δ. Γούναρης. Τὴν ἀρνητικὴν περὶ τὴν ἀνάθεσιν εἰς τὸν
Βασιλέα διοικήσεως τμήματος στρατοῦ.

Ν. Στράτος. Βεβαίως. Διέκρινα ὅτι δύναται ὁ Βασιλεὺς
νὰ μεταβῇ πρὸς ἐπιθεώρησιν.

Γ. Πάπ. Οὔδεις ἐζήτησε τὴν ἀνάθεσιν εἰς τὴν Αὐτοῦ
Μεγαλειότητι τὴν Βασιλέα διοικήσεως τμήματος στρατοῦ.
Ἐζήτησεν ὁ κόσμος καὶ ζητεῖ ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ τὴν μετά-
θεσιν τοῦ Βασιλέως ὡς ἀρχηγοῦ τῶν μαχίμων δυνάμεων.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Αὐτὸ τὸ ὅποιον λέγετε
βεβήως εἶναι ἀληθές, οὐδεμίαν ὁμως ἔχει σχέσιν ἀπο-
λύτως πρὸς τὸ θέμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὡμίλησεν ὁ κ. συνά-
δελφος, καὶ ἀπήντηται ἐγώ. Ὁ κ. συνάδελφος εἶπεν ὅτι
ἀπακρούει ἀπολύτως τὴν ἰδέαν τῆς χρησιμοποιοῦσεως τῆς
Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ὡς Ἀρχηγοῦ τοῦ Στρατοῦ τῆς Μικρᾶς
Ἀσίας καὶ ἀπήντηται ἐγώ διὰ τῆς βεβηώσεως ὅτι οὔδεις
ἐσκέφθη τοιοῦτὴν τι.

Ν. Στράτος. Ὁ κ. ἐκ Ὑμῶν πληρεξούσιος μὲ ἀνγκά-
ζει πρὸς διευκρίνησιν τοῦ ζητήματος νὰ ἐπανέλθῃ τὸ πρᾶ-
γμα. Ἐγὼ ἐξηγήσατον δύο γνώμης. Ἡ μία γνώμη εἶναι ὅτι
ὁ Βασιλεὺς δὲν δύναται νὰ μεταβῇ ὡς Ἀρχηγὸς τμήματος
στρατοῦ. Ὁ κ. Πρωθυπουργός ἐβεβήωσεν ὅτι εἶναι σύμφω-
νος. Ἡ δευτέρη γνώμη εἶναι ὅτι πρέπει ν' ἀποκατασταθῇ
τὸ Βασιλικὸν Στρατηγεῖον, διότι τὸ Κράτος εἰρίσκειται εἰς
ἐμπόλεμον κατὰστασιν. Ἀπήντησεν ὁ κ. Πρωθυπουργός ὅτι
μελετᾷ τὰ τῆς ὁργανώσεως καὶ προσθέτω καὶ λέγω ὅτι
πάντοτε ἐγὼ ἤμην βέβαιος καὶ εἰς οὐδένα ἐπέτρεψα νὰ μοὶ
ἀντεῖπῃ, ὅτι θὰ ἐπικύρητο ὁ Βασιλεὺς εἰς τὸν Θρόνον του
καὶ τὴν Ἑλλάδα. (Χειροκροτήματα). Καὶ εἰργάσθην διὰ

νά ἔλθῃ καὶ ἐκινδύνευσα διὰ νὰ ἔλθῃ. Ἐγὼ λοιπὸν λέγω ὅτι ἀκριβῶς ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ πρὸς Ἐνὰ στρεφεται ὡς ἐμπειστευμένον Ἀρχιστράτηγον τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖνον. (Χειροκροτήματα καὶ ζητωκραυγὴ).

Ἦν ἤρξε δὲ ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος περισσότερον ὁ προσφιλεὶς εἰς τοὺς Ἕλληνας Ἀρχιστράτηγος παρὰ ὁ προσφιλεὶς Βασιλεὺς, διότι τὴν δημοτικότητά του τὴν ἀπέκτησε κατὰ τὴν ἀρχιστρατηγίαν. Εἴτε μέγας εἴτε μέτριος, εἴτε ἱκανὸς εἴτε μεγαλοφυής. Αὐτὸς σήμερον ἐνσχυκῶνει τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ στρατευομένου μαχίμου πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος (χειροκροτήματα). Τὸ κεντρικὸν τοῦτο εἶναι εὐτυχὴς σήμερον ἡ Ἑλλὰς ὅτι δύναται νὰ τὴ χρησιμοποιήσῃ ἄλλὰ νὰ τὴ χρησιμοποιήσῃ κατὰ τὴν προσήκουσαν ὥραν πολεμικῶς, τὴν Βασιλέα δὲ ὡς Ἀρχηγὸν στρατοῦ θὰ ἐπιστῇ ἡ ὥρα καὶ ἡν θέλει χρησιμοποιήσῃ ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ. Ἡμεῖς οἱ ὅποιοι τεσσάρων ἐτῶν ἀγῶνα διεξήγαγον δὲν ὑπῆρξαμεν εἰδωλολάτραι, δὲν ἠγωνίσθημεν διὰ νὰ ἐκπνίδωμεν λατρευτὸν πρόσωπον ἠγωνίσθημεν καὶ ἐκινδυνεύσαμεν πρὸς ἀποκιντάσασιν ἐπὶ τοῦ ἀσφαλοῦς σπηλοβάτου μιᾶς ἐθνικῆς ἰδέας, μιᾶς ἐθνικῆς ἐλπίδος (χειροκροτήματα). Τότε δὲ μόνον θὰ μεταβῇ ὁ Βασιλεὺς εἰς τὸ Μέτωπον, ὅταν ὁ μαχόμενος Στρατὴς ἐνταλῇ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ὅλων τῶν παλαιῶν ὀνειρων καὶ εἰς τὴν εὐδωσιν ὅλων τῶν πεπωμένων τῆς φυλῆς ζωνῶν καὶ ἐνθουσιῶδη χειροκροτήματα, ὧν καὶ δὲ ἐκ τῆς κινήσεως καὶ τῶν θεωριῶν «στὴν Πόλιν, στὴν Πόλιν»).

Προκειμένου μετὰ τοῦτο νὰ ἐμιλήσῃ ὁ πληρεξούσιος κ. **Χρ. Μητσόπουλος**, πλεῖστοι πληρεξούσιοι ζητοῦσι νὰ διακοπῇ ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν αὔριον.

Ἐγκρίτει τῆς Συνελεύσεως, γίνεται δεκτὴ ἡ πρότασις αὕτη.

Λαμβάνει κατόπιν τὸν λόγον ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κ. **Δ. Γούναρης**, ὁ ὅστις λέγει ὅτι λόγοι ἀσφαλείας καὶ τάξεως ἐν τῇ Χώρα ἐπιβάλλουσιν ὅπως ληφθῶσι κατὰ τὰς παρούσας στιγμὰς μέτρα τινά, ἅτινα συνήθως λαμβάνονται. Πρὸς τοῦτο ἀπευθύνει πρὸς τὴν Συνέλευσιν τὸ ἐξῆς ἔγγραφο, ὅπερ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ἀναγινώσκει :

Πρὸς τὴν Γ' Συντακτικὴν Συνέλευσιν,

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει ὅτι λόγοι ἀσφαλείας καὶ δημοσίας τάξεως ἐπιβάλλουσιν, ὅπως κηρυχθῶσιν εἰς κατ' ἄστυ νόμοι πολιτοεὐρωπαϊκῆς ἀπάτης ἡ Πελοπόννησος, ἡ Στερεὰ Ἑλλὰς, ἡ Θεσσαλία, ἡ Ἱππεῖρος, ἡ Μακεδονία καὶ αἱ ἑλληνικαὶ νῆσοι (τῆς τοιαύτης καταστάσεως κηρυχθείσης ἥδη ἐν ὁρᾷ) συνεπείᾳ τῆς ἀδείας τῆς Συνελεύσεως τῆς χορηγηθείσης κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 29ης Ἰανουαρίου 1921), λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλωμεν ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῆς Συνελεύσεως πρότασιν πρὸς παροχὴν ἀδείας διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ οἰκείου Β. Διατάγματος, συμφώνως πρὸς τὴν ἀπόφασιν 91 τοῦ Συντάγματος λόγῳ τῆς ὑφιστάμενης ἐμπολέμου καταστάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Μαρτίου 1921.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου
καὶ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῇ Δικαιοσύνῃ

Δ. Π. ΓΟΥΝΑΡΗΣ

Ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν
Ν. Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

Πρόεδρος. Ἐρωτῶ τὴν Συνέλευσιν χορηγεῖ τὴν ἀδειαν; (**Φωναὶ ἐκ τῆς αἰθούσης**). Ὁχι ὄχι. Πλεῖστοι πληρεξούσιοι ἐκ τῆς ἀριστερᾶς διακηρύττονται ζητοῦντες νὰ μὴ χορηγηθῇ ἡ ἀδεία, ἄλλοι δὲ προτείνουν ν' ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς αἰτήσεως, ὅπως συζητηθῇ κατὰ τὴν κυριακὴν συνεδρίαν.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** παρηγορεῖ ὅτι ἀντικανονικῶς εἰσάγεται ἡ πρότασις, ἐρ' ὅσον ἐξακολουθεῖ συζήτησις ἐπὶ πολιτικῷ ζητήματι καὶ ζητεῖ ν' ἀναβληθῇ διὰ τὴν ἀκόλουθον ἡ συζήτησις αὐτῆς, καθίστον δὴλοῦ ὅτι θὰ ἐμιλήσῃ.

Παρομοίως δηλώσεις ποιοῦνται καὶ οἱ κ. κ. **Δ. Τσουκαλᾶς** καὶ **Κ. Λυκουρέζος**, μεθ' ὧν συνεχίζεται τῆς Συνελεύσεως ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις τῆς προτάσεως διὰ τὴν κυριακὴν συνεδρίαν ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως συζητηθῇ πρὸ τῶν ἀγορεύσεων τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων τῶν ἐγγεγραμμένων νὰ ἐμιλήσωσιν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς συζητήσεως.

Λύεσθι κατόπιν ἡ συνεδρίασις ὥρα 9 καὶ 30' μ. μ., ἵνα ἐπαναληφθῇ αὔριον ὥρα 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Π. Ἰακώβου
Γ. Κρεστενίτης

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ 29 Μαρτίου 1921, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ τῆς ἐβδομάδος, τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως κ. Κ. Ἀργ. Λομβάρδου, προστελόντες οἱ κ. κ. Ι. Βατίστας, πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, καὶ Ρήγας Πάντος, πληρεξούσιος Λαρίσης, ἔδωκαν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου τὴν συντακτικὴν ὁρκὸν ἔχοντα οὕτως:

Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας, ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος, ὅτι, πιστὸς εἰς τὸν Συνταγματικὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα· ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω, οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιθέτον εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διαρρύθμισιν τοῦ πολιτεύματος, ὅπως ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ.

Ὁ ἱερεὺς

Α. Παπαοικονόμου

Ὁ Πρόεδρος

Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ ὀρκισθέντες

Ι. Βατίστας

Ρήγας Πάντος

Οἱ Γραμματεῖς

Μ. Κρεστενίτης

Σ. Τσακόπουλος

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις σήμερον τῇ εἰκοστῇ ἐνάτῃ Μαρτίου 1921 ἡμέρᾳ τῆς ἐβδομάδος Δευτέρᾳ εἰ κήτῳ ὑπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι Σαράντα Ἑκκλησιῶν κ. κ. Σουκρῇ Ἐφένδης, Ναζήμ. Ἐτέμ. Ἐφένδης καὶ Χουσεῖτ Μουσταφᾶς, τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως Κ. Ἀργ. Λομβάρδου, ἔδωκαν ἐπὶ τοῦ Κορανίου τὸν συντακτικὸν ὁρκὸν ἔχοντα οὕτως: «Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ τοῦ μόνου Αὐτοῦ Προφήτου, ὅστις εἶναι ὁ Μωάμεθ, ὅτι, πιστὸς εἰς τὸν συνταγματικὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα· ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιθέτον εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διαρρύθμισιν τοῦ πολιτεύματος, ὅπως

ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Ὁ Πρόεδρος
Κων. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ ὀρκισθέντες

Σουκρῇ

Ναζήμ

Χουσεῖτ

Οἱ Γραμματεῖς

Σ. Τσακόπουλος

Γ. Κρεστενίτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΖ΄

Τῆς 30 Μαρτίου 1921.

Ὦρα 5 καὶ 30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνγκινώσκονται εἰς τὰ Προκτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Πρόεδρος. Ἐκτελὼν ἀπόφασιν τῆς Συνελεύσεως κατὰ τὴν χθεσινὴν αὐτῆς συνεδρίαν ἀπέστειλα πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν Στρατιᾶς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα:

Ἀρχηγὸν Στρατιᾶς Μικρᾶς Ἀσίας.

Ἡ Γ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις παρακολουθεῖ μετὰ παλμῶν ἐθνικῆς ὑπερηφάνειας τοὺς ἐπικούς ἀγῶνας τῆς Μικρασιατικῆς Στρατιᾶς, ἥτις μετὰ τοιοῦτου ἡρώδους καὶ αὐτοθυτικῆς περιάγει ἐνδοξὸν τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν εἰς χώρας ἀνέκαθεν ἐλληνικάς, ἐν αἷς ἡμικρασεν ὁ πολιτισμὸς τῆς Φυλῆς.

Υποκλινομένη εὐλαβῶς πρὸ τῶν τάραν τῶν ἐνδόξων ἡρώων τῶν πεσόντων εἰς τὰ πεδία μαχῶν περιδύων ἡ Συνέλευσις ἀπευθύνει θερμὴν καὶ ἐγκάρδιον χειρετισμὸν πρὸς τὸν μαχόμενον Στρατὸν μετὰ τὴν βεβαίωσιν, ὅτι τὸ ἔθνος σύσσωμον θὰ διατηρήσῃ εἰς αἰῶνας τὴν μνήμην τῆς ἀφθίτου αὐτοῦ δόξης.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 29 Μαρτίου 1921.

Ὁ Πρόεδρος

τῆς Γ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικῆς Συνελεύσεως

Κωνστ. Ἀργασ. Λομβάρδος

Ἀνακοινούνται ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς ἑξῆς:

Ο Εἰσαγγελεὺς Κοζάνης ὑποβάλλει μὴνυσιν τοῦ ἱατροῦ Γεωργίου Ματαῆ κατὰ τοῦ πληρεξουσίου Κοζάνης **Ἰωάννου Ἀντωνιάδου** ἐπὶ ἐξυβρίσει διὰ τοῦ τύπου καὶ ζητεῖ τὴν ἀπαιτούμενην ἄδειαν τῆς Συνελεύσεως, ὅπως προῇ εἰς τὴν ποινικὴν καταδίωξιν αὐτοῦ.

— Ἐπίσης τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Διακισύνης διαβιβάζει ἔγγραφον τοῦ Εἰσαγγελεως τῶν Ἑρετῶν Αἰγίου, δι' οὗ ζητεῖ τὴν ἄδειαν τῆς Συνελεύσεως, ὅπως προῇ εἰς τὴν ποινικὴν καταδίωξιν τοῦ πληρεξουσίου Λέσβου Δημητρίου Σάββα.

Παραπέμπονται εἰς τὴν ἀρμοδὴν Ἐπιτροπὴν.

— Ἡ Διεθνὴς Καπνεργατικὴ Ἐνωσις Θεσσαλονίκης ζητεῖ τὴν ψήφισιν τῶν διὰ τοῦ ὑπομνήματος τῆς Γενικῆς Συννομοσπονδίας τῶν ἐργατῶν ὑποβαλλομένων κίτημάτων.

Οἱ ἐργάται τυπογράφοι τοῦ βιβλίου καὶ τοῦ τύπου ζητοῦσι τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἀπὸ 11ης Φεβρουαρίου 1914 Β. Δ. περὶ ὑγεινῆς τῶν τυπογραφείων.

— Τὸ Ἑργατικὸν Κέντρον Ἀθηνῶν συνιστᾷ τὸ ὑποβληθὲν ὑπόμνημα τῆς Γενικῆς Συννομοσπονδίας τῶν ἐργατῶν καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἀναγνωρισθῶσι τὰ δίκαια αὐτῶν διὰ ψήφισις ἐιδικοῦ νόμου.

— Ὁ Πρόεδρος τοῦ Σωματείου τῶν σιγαροποιῶν παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ὑποστηρίξῃ τὸ ὑπόμνημα τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν σιγαροποιῶν.

— Ὅμοιόν παρακλήτην ὑποβάλλουσιν οἱ Σύνδεσμοι σιγαροποιῶν Πύργου, Νευπλίου, Θεσσαλονίκης, Λεβιδείας, Ζακύνθου, Τρικάλων, Λαμίας, Κερδύττης, Εὐάνθης καὶ Ἀργινίου.

— Σύμπας ὁ λαὸς τοῦ Κιλίκις ἐπὶ τῇ πνευγύρει τῆς πρώτης Ἐκκλουτικῆς τῆς ἐθνικῆς πολιγενεσίας ἐκφράζει τὴν ἀρτίωσιν αὐτοῦ καὶ τὰς ἐγκυρδιώτερας εὐχὰς τοῦ ὑπὲρ τῆς τελείας ἐκπληρώσεως τῶν δικαίων ἀνείρων τοῦ Ἑλληνικοῦ.

— Ὅμοιός εὐχά: ὑποβάλλει εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ ἡ Ἑλληνικὴ πρεσβεΐα *Helsingfors*.

Ὁ Μουφτὴς Ἀβραάμ Ἀριτᾶ καὶ λοιποὶ ἀντιπροσωπεύοντες τοὺς Μουσουλμάνους τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς περιφερείας αὐτῶν διακηρύττονται ἐναντίον τῆς στάσεως Μουσουλμάνων τινῶν Πληρεξουσίων κλπ., οἵτινες ἀπέσχον

τῆς διακηρύξεως τῆς Συνελεύσεως πρὸς τὴν Συνδιάσκεψιν τοῦ Λονδίνου.

Ὅμοιόν διακηρύττειν ὑποβάλλουσιν εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ οἱ Μουσουλμάνοι Ἀρχιεπισκόπου, Ἐλευθερῶν, Βρύσεως, Θράκης, Αἰδινίου, Νιζλίου, Βιζύης καὶ Σιδηροχωρίου Θράκης.

— Ἡ Μουσουλμανικὴ Κοινότης Γαλιπολίου τῆς διακηρύσσεται κατὰ τοῦ πληρεξουσίου Ροδῆπης κ. Χαρτοῦ Γκαλήπ δημοσιεύσαντος εἰς τὴν ἐφημερίδα «Προγὰρ» ψευδεῖς ἀνακοινώσεις.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἑπαιρωτικοῦ Συλλόγου Κερκύρας — Ἀργυροκλήστου ἀπαιτῶν ληστείας πόλιν ὁμαγενῶν παρὰ τῶν Τουρκαλβανῶν ὑποβάλλει τὸν πόθον τοῦ πρὸς τὴν Συνέλευσιν περὶ ἀπαλλαγῆς ἐκ τῆς Ἀλβανικῆς τυραννίας.

— Ἡ Ἑλληνικὴ πρεσβεΐα τῆς Μανσούρας διὰ τηλεγραφήματος γνωρίζει εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅτι ὑπέβλεπε διὰ τοῦ προέδρου αὐτῆς εἰς τὸν Πρωθυπουργὸν τῆς Ἀγγλίας παρακλήτην πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρών.

Ὁ πληρεξούσιος κ. **Κίμων Στάϊκος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ καθορισμοῦ τῶν στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων κλπ.».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Β. Τουρκοβασίλης, Δ. Τζωρτζόπουλος** καὶ **Γ. Κρεσενίτης** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἀσκήσεως τοῦ φαρμακευτικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ πρὸς μὴ ἐπιστημόνων φαρμακοποιῶν.

Ἄπαντα θελουσι τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Ἀναβιβασμένης κατὰ τὴν ἐγκρίσεως τῆς Συνελεύσεως, τῆς ἡμερ. Διατάξεως τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων, ἡ Συνέλευσις ἐπιλαμβάνεται συμφώνως τῇ χθεσινῇ ἀποφάσει αὐτῆς τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς προτάσεως τῆς Κυβερνήσεως «περὶ χορηγήσεως ἀδείας ὅπως κηρυχθῶσιν εἰς κατὰστάσιν πολιτοκίας ἅπαντα ἡ Πελοπόννητος, ἡ Στερεὴ Ἑλλὰς κλπ.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἔχει τὸν λόγον.

Δημ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Ἐπαναλαμβάνω λέγων καὶ νῦν, ὅπως καὶ χθὲς ἐδήλωσα εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ γενικῆς εἰσαγωγῆς τῆς κατὰστάσεως πολιτοκίας. Δὲν πρόκειται δηλονότι περὶ ἀναστολῆς τῆς ἐσχέσεως τῶν ἄρθρων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ἄρθρον 91 τοῦ Συντάγματος: πρόκειται περὶ ἐιδικῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατά-

ξων περί κατστάσεως πολιτορκίας εις μίαν και μόνην παρίστανται, ή δέ περίστασις αὕτη εἶναι αἰ εἰδήσεις αἱ στρατιωτικαὶ καὶ αἱ πολεμικαὶ αἱ δημοσιεύμεναι καὶ ἀνακοινούμεναι ἰδίως διὰ τοῦ τύπου. Περὶ αὐτῆς καὶ μόνης τῆς περιπτώσεως πρόκειται· περὶ τῆς ἐφαρμογῆς Στρατιωτικοῦ Νόμου, ἥτοι κατστάσεως πολιτορκίας, εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἥ δὲ ἄδεια τὴν ὁποίαν ζητοῦμεν παρὰ τῆς Βουλῆς θὰ χορηγηθῇ διὰ μόνην τὴν περίπτωσιν αὐτήν.

Σ. Σωτηριάδης. Μόνον δι' αὐτὴν ἢ καὶ διὰ τὴν πολεμικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως;

Δ. Γούναρης. Δύνηται νὰ γίνηται οἰκδήποτε ἐπίκρισις, μόνον δὲ στρατιωτικὴ καὶ πολεμικὴ γεγονότα δὲν δύναται νὰ γίνωνται δημοσιεύματα.

Γ. Πάπ. Ζητεῖτε νὰ σᾶς περὶχωρηθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Στρατιωτικοῦ Νόμου ἐν τῷ συνόλῳ ἐν ταῖς ταῖς.

Δ. Γούναρης. Ὁχι.

Γ. Πάπ. Μετεβλήθη τὸ χθές ὑποβληθέν;

Δ. Γούναρης. Καὶ χθές τὸ ἴδιον ἐδήλωσα, διότι ὁ Στρατιωτικὸς Νόμος, δηλαδή τὸ ἄρθρον 91 τοῦ Συντάγματος, λέγει· ἡ ἀναστολή δύναται νὰ εἶναι ἢ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει. Τὸ ἴδιον οἰεῖται καὶ ὁ νόμος περὶ κατστάσεως πολιτορκίας. Ἀπὸ χθές ἐδήλωσα, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἐφαρμογῆς ὅλων τῶν διατάξεων τοῦ νόμου περὶ πολιτορκίας. Ζητεῖται ἄδεια ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου περὶ κατστάσεως πολιτορκίας μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτήν.

Γ. Ἀναστασόπουλος. Περιορισμένην δηλαδή ἐντολήν τῆς Συνελεύσεως.

Δ. Γούναρης. Ἐπὶ ἀνακλινόμενῳ δὲ καὶ σήμερον, ὅτι δὲν θέλει γίνεαι οὔτε αὐτοῦ χοῦσις, ἐν ἣ ὑπαρξίς τῆς ἀδείας τῆς Συνελεύσεως ἤθελεν ἐπιφέρει τὸ ἀποτέλεσμα τὸ προσδοκώμενον, νὰ μὴ γίνηται κατὰχρησις.

Ὁ κ. **Κ. Λυκουρέζος** λέγει, ὅτι καὶ μετὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἀπαιτοῦται τὴν λήψιν τοῦ μέτρου τούτου, ὅπερ φέρει εἰς τὴν μνήμην τὴν φρικτὴν περίοδον τοῦ βενιζελισμοῦ, ὅστις ἔζησε διὰ τοῦ ἀνελευθέρου τούτου μέτρου. Ἐπιτίθεται κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, διότι κρατεῖ τὴν Συντακτικὴν Συνέλευσιν ἐν ἀγνοίᾳ σπουδαίων ζητημάτων. Προσθέτει δ' ὅτι δὲν ἐπαταῖ, διότι εὐρέθησαν ἐφημερίδες τινὲς νὰ γράψωσιν ὅσα ἔγραψαν, ὅτι πρέπει νὰ λιποψυχήσωμεν.

Δ. Βοκοτόπουλος. Ἀκριβῶς διὰ τοῦτο ζητεῖται ἡ λήψις τοῦ μέτρου τούτου, διὰ νὰ προληφθῇται πᾶσα δημοσίευσις εἰδήσεων στρατιωτικῆς φύσεως.

Κ. Λυκουρέζος. Μετὰ τὴν γενομένην τροποποίησιν τῆς προτάσεως τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου...

Δ. Γούναρης. Οὐδεμίαν τροποποίησιν ἐλαμν' ὅσα εἶπον χθές ἐπὶ ἀνακλινόμενῳ καὶ σήμερον, ἐξηγῶν διὰ τίνος λόγου ζητῶ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ Στρατιωτικοῦ Νόμου.

Κ. Λυκουρέζος. Πολὺ καλῶς. Ἀλλὰ δικτὴ κ. Πρόεδρε, ζητεῖτε νὰ ἐπικυρώρητε τὸ ἀπείριστον αὐτὸ νομοθέτημα, διὰ τοῦ ὁποίου τοσαῦτα κακὰ συνέβησαν εἰς τὴν χώραν; Οὐδὲ μὴς συμφωνοῦμεν πρὸς τὰς γνώμας τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ὁ ὁποῖος, καίτοι προῆλθεν ἐκ τοῦ λαοῦ, ἀφοῦ καλεῖται «Κυβέρνησις τοῦ Ἀγίου Κόσμου», ὅμως ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς Συνελεύσεως δὲν ἔχει ἢ νὰ ἐμφανίσῃ μυστικισμοὺς. Ἐγένοντο, προσθέτει, ἀλλεπάλληλοι ὑπουργικαὶ κρίσεις, καὶ ὅμως ἡ Συνέλευσις οὐδεμίαν ἐλάβε γνώσιν τῶν λόγων οἵτινες προκάλεσαν ταῦτα. Ἀλλ' ἐπίσης γεγονότα σοβαρὰ ἐξευλόγησαν ἐν τῇ χώρᾳ καὶ οὐδεμίαν ἐγένετο ἀνακοίνωσις ἢ ἐξηγητικὴ αὐτῶν, ὥστε νὰ φανθῇ ποτε καὶ ἡ Συνέλευσις. Κατὰ τὴν τούτων, ἐξακολουθεῖ, πῶς θέλετε νὰ εἰμεθα ἡμεῖς περὶ τοῦ ἐπιβλαβέμενου Στρατιωτικοῦ Νόμου καὶ νὰ μὴ προβώμεθα διὰ τὴν κατὰ λυσιν τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν, δι' ἣς τίσον ὑπερεμαχίσταμεν πάντες; Ἀναφύρων δὲ μετὰ τοῦτο τὰ γραφέντα ἄρθρα ὑπὸ τοῦ Ἀναπράκτου καὶ τοῦ πρώην βενιζελικοῦ ὑπουργοῦ Παιδικῆς ἡλικίας διὰ τὰς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ Μετώπου καὶ τοῦ Βασιλέως, οὗς ἀποκαλεῖ ἀεθεῖς καὶ μὴ Ἑλληνας, φρονεῖ ὅτι οἱ τοιοῦτοι μόνον περιφρονήσεως εἶναι ἄξιοι.

Δ. Βοκοτόπουλος. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἐνισχύει τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ λογοκρισία.

Κ. Λυκουρέζος. Κατὰ τὴν γνώμην σας. Ἀλλὰ διότι εἰς ἄπαυτος δημοσιογράφος καὶ εἰς ἄπαυτος πολιτευτὴς ἔγραψαν δύο ἄρθρα πρέπει νὰ ποτηθῶμεν ἡμεῖς καὶ νὰ ἐπιβλάσωμεν τὸν Στρατιωτικὸν Νόμον; Διότι ἐλησιμόνησαν δύο ἀπάτριδες τὴν ἀφροσύνην πρὸς τὸν Βασιλέα, ὅστις δὲν στηρίζεται ἐπὶ νόμων, ἀλλ' ἐπὶ τῆς θελήσεως ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐπιτρέπεται εἰς ἡμᾶς, προσελθόντες ἐκ τῆς παμφηρίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, νὰ ποτηθῶμεν διὰ δημοσιεύματα τα ὁποῖα μόνον περιφρονήσεως ἄξια

τυγχάνουσιν; Εἶναι ἀρκετοὶ οἱ κείμενοι νόμοι. λέγει ὁ κ. Λυκουρέζος, νὰ κολάσωσι τὰ τοιαῦτα ἐγκλημάτα, ἂν δὲ οὗτοι δὲν ἀρκῶσι, νὰ συμπληρωθῶσιν καὶ ποινικαὶ διατάξεις καὶ νὰ παραπεμπθῶσιν οἱ ἐγκληματοῦντες εἰς τὰ ὀρκωτὰ δικαστήρια, τὰ ὅποια θ' ἀποδώσωσι καλλύτερον τὴν δικαιοσύνην ἀπὸ ἐνὸς ταγματάρχην ἢ συνταγματάρχην. Ἡ στρατιωτικὴ δικαιοσύνη, προσθέτει, ἀναμνησθεὶς δι' ἡμᾶς τὴν φρίκην, τὴν ὅποιαν ἔχομεν καθήκον χάριν τῆς πατρίδος νὰ ἐξαλείψωμεν καὶ ἐκ τῆς μνήμης ἡμῶν καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Ἀπαντῶν δὲ εἰς διακοπὴν τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Τσολδάκη, ὅτι ὁ νόμος γίνεται ὅπως προληφθῇ ἢ παραπομπὴ εἰς τὰ δικαστήρια, παρατηρεῖ ὅτι ἡ πρόληψις αὐτὴ πρέπει νὰ γίνῃ διὰ τῆς βελτιώσεως τῆς διοικήσεως. Κατακρίνει κατ'ἑπὶ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰ ἐκδοθέντα οὐχὶ ἀληθῆ στρατιωτικὰ ἀνακοινωθέντα, ἐνῶ εἶχεν ἀκριβεστεράς πληροφορίας ἐκ τοῦ Μετώπου, τὰς ὁποίας δὲν ἀνεκοίνωσε, τηροῦσα εἰς δυσφορίαν τὴν κοινὴν γνώμην.

Γ. Μπαλατζῆς (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν). Οὐδὲν ἄλλο ἀνακοινωθὲν ἐδημοσιεύθη ἢ ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἀπεστείλε τὸ Στρατηγεῖον.

Γ. Καρπετόπουλος. Ἐδόθησαν συνεντεύξεις παρ' ὑπευθύνων Ἀρχῶν, τὰς ὁποίας ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐνέκρινε.

Ν. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν). Οὐδεμίαν συνέντευξιν ἐνέκρινε, οὐδ' εὐθύνεται διὰ τὰς διδομένας παρ' ἐκάστου συνεντεύξεως· εὐθύνονται οἱ δίδοντες ταύτας.

Ὁ κ. **Γ. Καρπετόπουλος** ἐκφράζει τὴν ἀπορίαν αὐτοῦ διὰ τὰς γνώμας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, ἀφοῦ τὰς συνεντεύξεις ταύτας ἔδωκεν ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Ἐπιτελείου, Ἀρχὴ ἀμέσως ὑπεύθυνος ἀπέναντι τοῦ Ὑπουργοῦ. Ἀκόμη δὲ περισσότερον ἀπορεῖ πῶς δὲν ἐσπυεσεν ἡ Κυβέρνησις νὰ κάμῃ ἐπίσημα ἀνακοινωθέντα, ὅπως ἄρῃ τὴν ἀδίκως γεννηθεῖσαν δυσφορίαν παρὰ τῇ Κοινῇ Γνώμῃ διὰ στρατιωτικὰς κινήσεις αἵτινες εἶναι συνηθέσταται εἰς πᾶσαν πολεμικὴν ἐπιχείρησιν.

Ὁ κ. **Κ. Λυκουρέζος**, συνεχίζων, παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ν' ἀποσύρῃ τὴν πρότασιν, ἥτις ἐπαυχερεῖ ἐν μεσῷ ἡμῶν τὴν φρικώδη ἀνάμνησιν τῆς τυραννίας, ὑπόσχεται δὲ νὰ ψηφίσῃ οἰκισθῆποτε αὐστηράς διατάξεις ἤθελον εἰσαχθῇ διὰ τοὺς κικοδοῦλως παρακτεπομένους δημοσίου ἀφους ἢ οἰκουμένηποτε ἄλλους.

Κ. Λυκουρέζος. Ἐδόθησαν συνεντεύξεις εἰς τὰς ἐφημερίδας ὑπὸ ὑπευθύνων ὑπηρεσιῶν.

Ν. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν). Δὲν εὐθύνεται διὰ τοῦτο.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Ὁ ἀξιότιμος κ. συναδελφος ἐκ Μεσσηνίας ἐπὶ τῇ βάσει μιᾶς κακῆς κατανοήσεως τῶν χθὲς ὑπ' ἐμοῦ λεχθέντων εἶχεν ἐτοιμάσει μίαν συγκινητικὴν ἀγόρευσιν. Καὶ τὴν συγκινητικὴν ταύτην ἀγόρευσιν ὅτε ἤκουσε τὰ σήμερον ἐκτεθέντα δὲν ἔκρινε καλὸν νὰ εἴψῃ εἰς τὸν κάλαθον τῶν ἀχρήστων ἢ νὰ φυλάξῃ εἰς τὸ ἀρχεῖόν του, ἀλλὰ τὴν ἀπήγγειλεν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου. Καὶ ἠκούσαμεν τὸν κύριον συναδελφον ἐμιλήσαντα μετὰ φρίκης περὶ πραγμάτων τὰ ὅποια πρόκειται νὰ συμβῶσι καὶ ἔφερε τὴν ἀναπόλησιν πραγμάτων τεραστιῶδων, δικτῖ; Διότι ζητοῦμεν νὰ ἐπιτραπῇ νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ Στρατιωτικὸς Νόμος εἰς μίαν μόνον περίπτωσιν, τὴν περίπτωσιν τῶν εἰδήσεων τῶν ἀφωρῶσιν στρατιωτικὰς καὶ πολεμικὰς ἐνεργείας. Καὶ νομίζει ὅτι θὰ εὖρῃ ἄνθρωπον, τὸν ὅποιον θὰ πείσῃ ὅτι αὐτῆς τῆς ἐλευθερίας ὁ περιορισμός, τῆς ἐλευθερίας τοῦ ὀμιλεῖν, ἀνακινῶν, δημοσιεύειν τοιούτου εἶδους δημοσιεύματα ἀφωρῶντα εἰς στρατιωτικὰς καὶ πολεμικὰς ἐνεργείας εἶναι στέρησις τῆς ἐλευθερίας τοιαύτης ὅαν δὲν δύναται ν' ἀνεχθῇ ἡ εὐαίσθητος ψυχὴ τοῦ ἀξιότιμου ἐκ Μεσσηνίας κ. Βουλευτοῦ (χειροκροτήματα). Καὶ μᾶς εἶπε: Δὲν ἔχετε ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν λαϊκὴν Δικαιοσύνην, εἰς τὴν Δικαιοσύνην τοῦ λαοῦ, ὁ ὅποιος σὺς ἀνέδειξεν εἰς τὴν θέσιν εἰς τὴν ὅποιαν ἵστασθε; Κύριοι, δὲν ἔχετε ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς Ἕλληνας Δικαστάς, τοὺς ὁποίους ὑμεῖς διορίζετε καὶ ζητεῖτε νὰ δικάζωσιν οἱ στρατιωτικοί; Νὰ δικάζωσι τί, παρακαλῶ; αὐτὸ καὶ μόνον τὸ ἐγκλημα καὶ οὐδὲν ἕτερον.

Γ. Πάπ. Τότε τὸ πρᾶγμα διαφέρει.

Δ. Γούναρης. Βλέπετε, θὰ ἐκλείψῃ ἡ ἐλευθερία τοῦ πολίτου, ἂν τοῦτο συμβῇ. Καὶ λησμονεῖ ὁ ἀξιότιμος συναδελφος ἐκεῖνο τὸ ὅποion ἀπεπειράθη νὰ ὑποκινήσῃ ὁ πρῶτος ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, ὅτι δὲν πρόκειται μόνον περὶ τοῦτου, οὐδὲ εἶναι τὸ οὐσιώδες τοῦτο, οὔτε ὁ κύριος σκοπὸς ἡμῶν εἶναι νὰ καταδιώξωμεν οὔτε ἐπιθυμοῦμεν νὰ καταδιώξωμεν κανένα. Σκοπός, κύριοι, ἡμῶν εἶναι νὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν λογοκρισίαν ἐπὶ μόνων τούτων τῶν εἰδήσεων, ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνάτὸν ν' ἀναγραφῶσιν εἰδήσεις τῶν

οποίων ἡ ἀναγκαστὴρ θὰ γίνῃ πρόξενος ζημιῶν εἰς τὰ πολιμικά. Δὲν πρόκειται νὰ καταφυγώμεν εἰς τοὺς Δικαστάς, ὅταν πλέον ἔχῃ ἐπέλθῃ ἡ ζημία. Πρόκειται νὰ προλάβωμεν τὴν δημοσίευσιν τῶν τοιούτων εἰδήσεων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν δυναμένων νὰ προσέλθωσι δεινῶν.

Δύναμαι νὰ διαβεβαιώσω πάντας ὅτι καὶ αὐτὸν τὸν μικρὸν περιορισμὸν τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου τὸν αἰσθάνομαι ἐγὼ ἐπίσης βλάβης ὡς καὶ οἰσοδῆποτε ἄλλος ἐκ τῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Λέγω τὸν μικρὸν περιορισμὸν, διότι ἐπαναλαμβάνω νὰ δηλώσω κατηγορηματικῶς καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ ἐπίσης περιορισμὸν τῆς χορηγηθησομένης ἀδείας—ὅτι οὐδεμία κρίσις οἰσοδῆποτε φύσεως καθ' οἰσοδῆποτε ἀπευθυνομένη ἄλλ' ἀπλῶς κρίσις καὶ συζήτησις θέλει τύχει παρακωλύσεως, καὶ αὐτὸν ὅμως τὸν μικρὸν περιορισμὸν τὸν αἰσθάνομαι βελύττα.

Ἰδιαιτέρων δὲ λύπην μοὶ προξενεῖ ὅτι εὐρίσκωμι εἰς τὴν ἀνάγκην ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα πάντες ἀντελήφθητε. Καὶ δὲν εἶναι αὐτὰ κυρίως τὰ ἄρθρα περὶ τῶν ὁποίων ὠμίλησεν ὁ κ. συνάδελφος, διότι αὐτὰ τὰ ἄρθρα ἐν τοῖς πλείστοις εἶναι ἄρθρα τὰ ὁποῖα προκαλοῦσι συζητήσεις καὶ κρίσεις εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἔχει νὰ ἐπεμβῇ τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον εἰσηγοῦμαι ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἀντελήφθητε. Αἰσθάνομαι ἰδιαιτέρων λύπην, λέγω, ὅτι κατέστη ἀναγκαία ἡ λήψις τοῦ μέτρου τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν. Ἐγὼ ὅμως τὴν πεποιθήσιν ὅτι ἀπλῶς καὶ μόνον ἡ ὑπαρξὶς ἐξουσίας ἱκανῆς νὰ ἐπιβάλῃ τὸ μέτρον τοῦτο θὰ ἐπιβάλῃ τὴν περίσκεψιν εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι διαχειρίζονται μίαν ἐκ τῶν μεγίστων ἐν τῇ χώρᾳ ἐξουσιῶν, τὴν ἐξουσίαν τοῦ τύπου, ἵνα μὴ γίνωνται πρόξενος ζημιῶν. Διότι τὸ ἐπ' ἐμοὶ νομίζω ὅτι ἀρκεῖ ἡ ὑπαρξὶς τοῦ μέτρου καὶ τὸ ἐνδεχόμενον τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ ἵνα προκληθῇ ἡ προσοχὴ τῶν διαχειριζομένων τὸν τύπον. Καὶ ἡ περίσκεψις αὕτη, ἣν περὶ τὴν διατύπωσιν τῶν εἰδήσεων θὰ καταβάλωσι, θ' ἀρκέσῃ ἵνα ἀποτραπῇ πᾶσα ζημία, ζημία εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἐπ' ἐμοὶ πιστεύω ὅτι οὐδὲ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι γίνονται πρόξενος αὐτῆς ἀποβλέπουσι. Διότι δὲν φαντάζομαι ὅτι κανεὶς ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι χειρίζονται τὴν γραφίδα ἀποβλέπει δι' ἐκείνων τὰ ὁποῖα γράφει νὰ γίνῃ πρόξενος ζημίας εἰς τὴν χώραν (παρατεταμένα χειροκροτήματα).

Δ. Τσουκαλᾶς. Μετὰ βελούτης θλίψεως, λέγει, ἀνέρχεται εἰς τὸ βῆμα, ἵνα διακηρυχθῇ ἐντόνως κατὰ τῆς ἐφαρμο-

γῆς τοῦ μᾶλλον βελούτου καὶ ἀποτραπαίου θεσμοῦ τοῦ Στρατιωτικοῦ Νόμου καὶ νὰ διαφωνήτῃ ἄρδην πρὸς τὴν ἀποψιν ταύτην τῆς Κυβερνήσεως, παρεμποδίζουσας τὰς λαϊκὰς ἐλευθερίας περ' ὅλης τῆς δηλώσει τῆς Κυβερνήσεως.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Μὲ συγχωρεῖτε νὰ σῶς δικόψω. Συνεπλήρωσα τὴν πρότασιν περιορίσας τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Στρατιωτικοῦ Νόμου εἰς μόνον τὴν παρέμβασιν τῆς λογοκρισίας εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν εἰδήσεων στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν ἀσκήσεων.

Ὁ κ. **Δ. Κρεμέζης** κηρύσσεται ὡς ἐργατικὸς κατὰ τῆς προτάσεως, διότι δὲν εὐρίσκει ὅτι αἱ στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ ἀποδίδουσιν ἀκριβοδικαίως τὴν δικαιοσύνην καὶ θὰ συμβῶσι πολλὰ ἀδικήματα, ὡς συνέβησαν καὶ κατὰ τὴν παρελθόν εἰς βάρος τοῦ λαοῦ.

Ν. Στράτος. Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς δημοσιεύσεως στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν εἰδήσεων διαλαμβάνεται ἐν τῷ ἄρθρῳ 14 τοῦ Συντάγματος, παρέχοντος ῥητὴν πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδότησιν πρὸς τὴν Νομοθετικὴν Ἐξουσίαν, καθορίζεται δὲ ὑπὸ τοῦ νόμου 173· ὁρίζεται διὰ τούτου μόνον ἀπαγόρευσις δημοσιεύσεως εἰδήσεων, οὐχὶ δὲ καὶ λογοκρισία. Ὅταν ὑπάρχῃ ἀπαγόρευσις δημοσιεύσεως εἰδήσεως, ἐπέρχεται ἀμέσως ὡς κύρωσις ἡ ποινὴ. Ἡ ποινὴ εἶναι ἡ πραγματικὴ καταπολὴ. Καὶ ἐάν τις δ' εἶναι δικασθευμένος νὰ παραβῇ δι' οἰονδήποτε λόγον εἴτε ἐκ κακοβουλίας εἴτε ἐξ ἐλαφρότητος τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς λογοκριτικῆς Ἀρχῆς, θὰ τὴν παραβῇ καὶ πάλιν καὶ θὰ ὑποστῇ ποινὴν.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Ἐξ ἐλαφρότητος βεβαίως ὅχι.

Ν. Στράτος. Ἐκ κακοβουλίας.

Δ. Γούναρης. Ἐγὼ δὲν δέχομαι κακοβουλίας.

Ν. Στράτος. Ἐκ κακοβουλίας πάντοτε. Ἡ λογοκρισία διαγράφει ἐκ τοῦ ὑποβαλλομένου σχεδίου τῆς ἐφημερίδος τὸ ἀπαισιόπτεον μέρος καὶ ἀρτύνει εἰς τὴν καλὴν πίστιν τὸν δημοσιογράφον νὰ ἐκτελέσῃ τὴν διαταγὴν τῆς λογοκρισίας. Δὲν ὑπάρχει χωροφύλαξ ὁ ὁποῖος νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν ἐπὶ τοῦ πιστηρίου. Κατ' οὐσίαν λοιπὸν τὸ μέτρον τῆς ἀπαγορεύσεως τῶν εἰδήσεων εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἄνευ Στρατιωτικοῦ Νόμου.

Πραγματικὴ λοιπὸν μεταβολὴ τῆς ὑπαρχούσης καταστάσεως εἶναι μόνον αὕτη, ὅτι εἰσάγεται δικαστικὴ στρατιωτικὴ ἀντὶ τοῦ πολιτικοῦ.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Καί η λογοκρισία πρό παντός.

Ν. Στράτος. Καί η λογοκρισία ή προληπτική βεβαίως. Ἀλλά μετὰ τῆς δηλώσεως τῆς σημερινῆς τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως τὸ πρᾶγμα ἀπιδάλλει τὸν τραχὺν χαρακτήρα, τὸν ὁποῖον προσέδωκεν εἰς αὐτὸ ἡ χθὲς ἀνακοινωθείσα καὶ σήμερον κυκλοφορήσασα ἔγγραφος πρότασις.

Ὅτε δὲ τοιαῦται, προσθέτει, δηλώσεις γίνονται, αἰρεται πᾶς κίνδυνος ὅτι, ἐὰν αὖριον μεταβολὴ πραγμάτων φέρῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἄλλους ἄνδρας ἔχοντας ὀλιγώτερον τὸ αἰσθημα τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἐλευθερίας τῶν ἀνθρώπων, οἱ ἄλλοι αὐτοὶ θὰ δυνήθωσιν ἴσως νὰ κάμωσι κακὴν χρῆσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Στρατιωτικοῦ Νόμου.

Ὡμίλησεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως περὶ ἀναγραφῆς εἰδήσεων στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν.

Ἀναμφισβητήτως ἀποκλείονται τῆς ἀπαγορεύσεως αἱ κρίσεις περὶ τῶν πολεμικῶν γεγονότων.

Δ. Γούναρης. Βεβαίως.

Ν. Στράτος. Διότι, ἂν τοιοῦτό τι ἤθελεν ὑπονοηθῇ, βεβαίως ἤθελεν εἰσθαι τοῦτο ἀποκλειστικὸς παντὸς ἐλέγχου. Χαίρω πολὺ ὅτι ἡ ἐπεξηγήσις αὕτη δίδεται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Διότι ἡμεῖς ὅλοι, ὅσοι συνετάχθημεν εἰς κοινὸν στρατιωτικὸν καὶ συνεπολεμήσαμεν τὸν κοινὸν ἀγῶνα, ἔσχομεν τοῦτο τὸ ἐνιαῖον πρόγραμμα.

Δ. Γούναρης. Ἡ ἐλευθερία τῆς πολιτικῆς δραστεως εἶναι ἡ μεγαλυτέρα δύναμις τῶν ἐλεγχόμενων.

Ν. Στράτος. Ἀναμφισβητήτως. Τώρα ἔρχεται τὸ ζήτημα τοῦτο ἐλέγχος στρατιωτικῶν γεγονότων θὰ ἐπιτρέπηται;

Τινὲς Πληρεξούσιοι. Ὁχι.

Δ. Γούναρης. Ὁχι.

Ν. Στράτος. Πρακτικῶ. Ἦκουσα τὸ ὅχι νὰ λέγεται ὑπὸ συναδελφῶν πρὶν ἀκόμη ποιήσῃται τὴν δήλωσιν ὁ ὑπεύθυνος Ἀρχηγός τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλ' ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐγὼ ἔχω ἀντίρρησην καὶ διαφωνῶ πλήρως πρὸς πάντας τοὺς συναδελφούς οἱ ὁποῖοι ἔσπευσαν νὰ δηλώσωσι τὸ ὅχι. Καὶ ἀναπτύσσων διὰ μακρῶν ὁ κ. Στράτος λέγει ὅτι συμφωνεῖ μετὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὅπως ἀπαγορεύονται αἱ εἰδήσεις αἱ ἀφορῶσαι τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐγκατίας τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, οὐχὶ

ὅμως καὶ αἱ εἰδήσεις ἐπὶ τῶν γενομένων στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἀνακοινωθείτων, δι' ἧς οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐμποδίσῃ πάντα ἐλέγχον.

Δ. Γούναρης. Διὰ γενομένων καὶ ἀνακοινωθείσας εἰδήσεις οὐδεὶς ἐμποδίζει τὸν ἐλέγχον.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** λέγει ὅτι τοῦτο ἐπεθύμει νὰ διαφραγθῇ καὶ συμφωνεῖ, ἐξηγῶν πῶς, μὴ γενομένων τῶν ἐξηγήσεων τούτων, ἠδύναντο νὰ συμβῶσι πολλὰ ἀτοπα, διότι πολλὰ συμπεροντὰ ἐθνικὰ ἤθελεν κινδυνεύσει, λαμβανόμενου ὑπ' ὄψιν ὅτι δὲν θὰ ἐπρόκειτο τότε περὶ ἀσφαλείας τῆς Χώρας, ἀλλὰ περὶ ἀσφαλείας τῶν κυβερνωμένων τῆν Χώραν, οἵτινες καὶ ἄλλαι ἀτυχεῖς πράξεις ἠδύναντο νὰ κάμωσι παρκαμένοιτες ἐν τῇ Ἀρχῇ.

Ἀναφερὼν κατὰ τὴν ὥς παράδειγμα τὰ ἐπικρατήσαντα ἐν τοῖς στρατοκρατούμενοις Κράτεσι Γερμανίας καὶ Γαλλίας συστήματα τῆς λογοκρισίας, καταδεικνύει ὅποια ἀτοπα καὶ ὅποια καταστροφικὰ συνέτησαν, ἐνῶ ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπου ὑπῆρξε πλήρης καὶ ἀπλὺς ἐλευθερία ἐλέγχου καὶ ἀναγραφῆς ὅλων τῶν εἰδήσεων, οὐ μόνον τῶν εὐχαρίστων ἀλλὰ καὶ τῶν δυσκαρστῶν, οὐδὲν συνέβη. Τερματίζων δὲ τὴν ἀγύρευσιν αὐτοῦ χάρις διότι προέβλεπε τὰς σφοδεῖς δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ περὶ τοῦ μέλλοντος νὰ λειτουργήσῃ ἐν τῇ Χώρα νουθετήματος.

Γ. Πώπ. Ζητεῖ νὰ διευκρινισθῶσι τὰ σημεῖα τῆς ἀρμοδιότητος τῶν λογοκριτῶν, ἵνα μὴ ἀδίκως συμβῶσι πρὸ τῶν στρατοδικεῖων δημοσιογράφοι, οἵτινες διὰ τινὰς φράσεις εὐκόλως παρέξηγουμένους ἢ κακῶς τεθείσας ἐκαλοῦντο νὰ δώσωσι λόγον.

Δ. Γούναρης. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζητεῖ ὁ κ. πληρεξούσιος εἶναι νὰ χορηγήσωμεν εἰς τὴν λογοκρισίαν τὴν δύναμιν ἵνα παρέχῃ ἀμνηστίαν εἰς ἀξιοποίνους πράξεις καὶ διὰ παραλείψεως Καὶ ἰδοὺ πῶς μὴ εἰδήσις ἀναγραφομένη ἐν ἐφημερίδι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κειμένου νόμου ἀποτελεῖ πρᾶξιν κολάσιμον. Ζητεῖ ὁ κ. συνάδελφος νὰ μὴ τιμωρηθῇ ὁ γράψας κατὰ τὸν νόμον. Διότι ἡ λογοκρισία παρέλιπε νὰ διαγράψῃ αὐτήν. Καὶ τὴν δύναμιν ταύτην τὴν νομικὴν ζητεῖ ὁ κ. πληρεξούσιος νὰ δώσω ἐγὼ εἰς τὴν λογοκρισίαν διὰ μίαν δηλώσεώς μου. Δὲν νομίζω τοῦτο νομικῶς δυνατόν.

Γ. Πώπ. Παντοῦ οὕτω γίνεται.

Δ. Γούναρης. Μὴ συγχέωμεν τὴν πραγματικὴν σῆ-

μασίαν τῆς μὴ δικαιοκρατίας ὑπὸ τῆς λογοκρισίας πρὸς τὴν ἀξιωματικὴν νομικὴν τοῦ γεγονότος τοῦτου.

Γ. Πώπ. Τοῦτο τὸ ὅποῖον ὑμεῖς δὲν θέλετε νὰ δεχθῆτε ἐδέχθη ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις.

Δ. Γούναρης. Ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ὑμεῖς λέγετε ἀφορᾷ τὴν πραγματικὴν, ὅχι τὴν νομικὴν, σημασίαν τῶν γεγονότων. Ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ἐγὼ λέγω εἶναι ζήτημα νομικόν. Ὡς ζήτημα πραγματικόν ἀναμφισβητήτως ἔχει σημασίαν ὅτι δὲν διεγερήντο τῆς λογοκρισίας ἡ εἰδήσεις. Ἡ δικαστικὴ Ἀρχὴ δυσκόλως θὰ θεωρήσῃ κολάσιμον δημοσίευσμα ὃ ἐπέτρεψεν ἡ λογοκρισία καὶ ἐδημοσιεύθη.

Γ. Πώπ. Ἐγὼ ζητῶ ἂν εἶναι δυνατόν.

Δ. Γούναρης. Τοῦτο εἶναι τὸ πραγματικόν. Καὶ ἂν διαφωνήσῃ ἡ κρίσις τοῦ δικαστοῦ, ἀφοῦ διὰ νὰ δεχθῇ ἀξιόπουνον χαρακτήρα πρέπει νὰ ἔχῃ πεποίθησιν. Πάντως θὰ στηρίζῃ ἀμφιβολίαν ἢ παράλειψιν τῆς λογοκρισίας καὶ δὲν θὰ κριθῇ τὸ δημοσίευσμα ἀξιόπουνον. Τοῦτο οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνήθῃ καὶ οὐδεὶς δύναται ν' ἀμφισβητήσῃ. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ζητεῖ ὁ κ. πληρεξούσιος, ἥτοι νὰ δοθῇ νομικὴ δύναμις εἰς τὴν παράλειψιν, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ τιμωρηθῇ τὸ ἀξιόπουνον δημοσίευσμα καὶ ἂν ὁ δικαστὴς ὁ ὅποιος δικάζει ἤθελε πεισθῇ ὅτι ἡ εἰδήσις αὕτη εἶναι ἀξιόπουνος, εἴτε διότι δὲν τὴν εἶδεν ὁ λογοκριτὴς εἴτε διότι ὑπάρχει δόλος καὶ τοῦ λογοκριτοῦ, τοῦτο εἶναι νομικῶς ἀδύνατον.

Δ. Παναγιώτου. Κύριοι πληρεξούσιοι, ἐδέχθη ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῶν τελειοταίων ἐκλογῶν νὰ θυσιασθῶσι δύο ἔντιμοι καὶ παλαιοὶ πολιτευταὶ ἀπὸ τὴν πρωθυπουργικὴν ἀξίωσιν, διὰ νὰ γίνωσι γέφυρα ὅπως ἀνέλθῃ ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ νῦν Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἐπανελθὼν δὲ ἐκ Λονδίνου ἀντὶ νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ εἰς τί ὀφείλονται αἱ ἐπανειλημμέναι αὐταὶ ὑπουργικαὶ κρίσεις καὶ τί ἐγένετο ἐν Λονδίῳ, ἀπὸ τὴν πρώτην συνεδρίασιν μᾶς ὑπέσχετο πρὸς ψήφισιν τὸν Στρατιωτικὸν Νόμον, καθ' ἣν ὥραν ἡ συνεδρίασις εἶχε λυθῇ, οἱ δὲ πληρεξούσιοι ἤσαν ἐτοιμοὶ νὰ ἐξέλθωσι τῆς αἵθουσας. Κύριοι, καὶ ἡ λέξις μόνον Στρατιωτικὸς Νόμος προξενεῖ τὴν φρίκην· οἱ ζήσαντες τὰ τελευταῖα ἔτη εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ δὴ ἐν Ἀθήναις, μόνον ἐκεῖνοι γνωρίζουσι τί θὰ εἴπῃ Στρατιωτικὸς Νόμος, νομίζω δ' ὅτι, ἀφοῦ προήλθομεν ἀπὸ τὴν παμπληθεῖαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τότε εἰς τί θὰ χρησιμεύσῃ ὁ Στρατιωτικὸς Νόμος; Ἐγὼ δὲν νομίζω κανένα ἱκανὸν εἰς τοιαύτας κρίσεις διὰ τὸ ἔθνος στιγμαζόμενον καὶ αὐτῶν τῶν βενιζελικῶν ἐχειρουμένων, νὰ διασπείρῃ ψεῦδη εἰς τὸν λαόν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ἂν συμβῇ μήπως

ἡ δικαστικὴ ἐξουσία δὲν ἴστανται εἰς τὸ ὕψος αὐτῆς διὰ νὰ ἐπιβάλῃ τὸν νόμον;

Γ. Ἀναστασόπουλος. Ὁ κ. Πρόεδρος ἐδήλωσεν ἐπανειλημμένως ὅτι μόνον εἰς τὰς εἰδήσεις τὰς ἀναφερομένας εἰς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις θὰ ἐπιβληθῇ λογοκρισία· ἀρα, κ. πληρεξούσιοι, δὲν πρόκειται περὶ Στρατιωτικοῦ Νόμου.

Δ. Παναγιώτου. Ἐστῶ, κ. πληρεξούσιοι, καὶ ἐκνεντίον τῆς σκιαώδους κινήσεως ἐπιβολῆς τοῦ Στρατιωτικοῦ Νόμου ἀντίσταται καὶ τὴν καταψηφίζω.

Ὁ κ. **Α. Μάτεσις**, παρατηρεῖ ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ διάκρισις τῶν κακασταλτικῶν καὶ τῶν προληπτικῶν μέτρων. Περὶ τῶν δευτέρων, λέγει, θὰ ἠδύναντο νὰ γίνῃ σκέψις μόνον ἂν ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ἤθελε φανῇ ὑστεροῦσα τῶν ὑποχρεώσεων τῆς, περὶ οὗ δὲν ἔχουμεν νῦν σήμερον δειγμὰτα. Τὰ προληπτικὰ ὅμως μέτρα ἐπιβάλλονται ὡς συμπαραφυλάκται πρὸς τὴν ἐμπόλεμον κατάστασιν, εἰς ἣν εὐρίσκεται τὸ Κράτος, διότι ἀσφαλίζουν καὶ τὸν στρατὸν καὶ τοὺς γράμμους. Κηρύσσεται ἐν τέλει ὑπὲρ τῆς προτάσεως.

Ὁ κ. **Ν. Καλαντζάκος**, ἀντικρίνων τοὺς ἀντιλέξαντας εἰς τὴν πρότασιν κ. κ. Πώπ, Καρπετόπουλον καὶ Λυκουρέζον, φροβουμένους μὴ ἐπαναληφθῶσι τὰ ἐπὶ βενιζελουκρατίας λαβόντα χώραν, λέγει ὅτι διὰ τὰ μέτρα ἐκεῖνα εὐθύνονται πλείοντερον οἱ ἀντιλέγοντες ἢ οἱ αὐτοὶ βουλευταὶ ὄντες τότε δὲν διεμαρτυρήθησαν διὰ τὰ γενόμενα, παρατηρεῖ δ' ὅτι κρινόμενων οὕτω τῶν πραγμάτων οὐδὲν ἔχουσιν οὗτοι δικαίωμα νὰ ἐκφέρωσι γνώμην περὶ τῶν μέτρων τὰ ὅποια λαμβάνει ἡ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. (Χειροκροτήματα). Κηρύσσεται ἐν τέλει ὑπὲρ τῆς προτάσεως.

Περ. Ἰαν. Ἀργυρόπουλος. Ἐπιτραπήτω μοι, προκειμένου περὶ ἐνδεχομένης ἐφαρμογῆς τῆς προληπτικῆς λογοκρισίας, ὅσον ἀφορᾷ τὰς στρατιωτικὰς καὶ ναυτικὰς ἀνταγωνισμοὺς καὶ εἰδήσεις, νὰ συστήσω προληπτικῶς, ὅπως, προκαταλαμβάνοντες ἐφαρμογῆς ἰδιαίτερα δαυτῇ προσοχῇ εἰς τὴν ἐλλογὴν ἐκείνων αἰτίας, θὰ ἐνασκήσωσι τὸ λεπτὸν τοῦτο λειτούργημα. Ὁ ἀξιότιμος ἐξ Αἰτωλίας καὶ Ἀχαρνῶν συνάδελφος κ. Σπράτος εἶπεν ὅτι οἱ ἐκασκούντες συνήθως τὴν λογοκρισίαν ἔχουσι στενὰς ἀντιλήψεις. Τοῦτο κατ' ἐμὲ ὀφείλεται εἰς τὴν ἑλλειψὶν πολιτικῆς μορφώσεως καὶ εἰδικότητος. Διὰ τοῦτο συγιστῶ, ὅπως ἡ λογοκρισία, ἐν περιπτώσει ἐφαρμογῆς αὐτῆς, ἀνατεθῇ εἰς μέλος τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου

ἐν Ἀθήναις, ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχίαις εἰς καταλλήλους ἐπιτελεῖς ἄξιωματικούς.

Οὐδενὸς ἑτέρου λαβόντος τὴν λόγον, ἡ συζήτησις κηρύσσεται ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου περατωμένη, ἀναγινώσκεται δὲ ὑπ' αὐτοῦ ἡ πρότασις τῆς Κυβερνήσεως ἔχουσα ὡς ἑξῆς:

Πρὸς τὴν Γ' Συντακτικὴν Συνέλευσιν,

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει ὅτι λόγοι ἀσφαλείας καὶ δημοσίας τάξεως ἐπιβάλλουσιν, ὅπως κηρυχθῶσιν εἰς κατὰ στῆλαις πολιτορκίας ἅπασα ἡ Πελοπόννησος, ἡ Σπέρη, ἡ Ἑλλάς, ἡ Θεσσαλία, ἡ Ἡπειρος, ἡ Μακεδονία καὶ αἱ ἑλληνικαὶ νῆσοι (τῆς τοιαύτης καταστάσεως κηρυχθείσης ἤδη ἐν Ὁρῆκῃ συνεπιεῖ τῆς ἀδείας τῆς Συνελεύσεως τῆς χορηγηθείσης κατὰ τὴν συνεδρίσιν τῆς 29 Ἰανουαρίου 1921), λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ υποβάλλωμεν ὑπὸ τὴν ἐγκρίσιν τῆς Συνελεύσεως πρότασιν πρὸς παροχὴν ἀδείας διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ οἰκείου Β. Διατάγματος, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 91 τοῦ Συντάγματος λόγῳ τῆς ὑφισταμένης ἐμπολέμου καταστάσεως.

Ἡ ἀδεία ἦν ζητοῦμεν νὰ χορηγηθῇ ἀφορᾷ περιορισμένην ἐφαρμογὴν τῆς καταστάσεως πολιτορκίας καὶ διὰ μόνον σχετικῶς πρὸς τὰς διατάξεις περὶ λογοκρισίας τοῦ τύπου καὶ ἐν γένει πᾶσαν ἀνακοίνωσιν καὶ δημοσίευσιν εἰδήσεων σχετιζομένων μετὰ στρατιωτικὰ, ναυτικὰ καὶ πολεμικὰ πράγματα.

Ἐπομένως διὰ σχετικοῦ Β. Διατάγματος ὃ θὰ ἐκδοθῇ συνεπιεῖ τῆς χορηγηθησομένης ἀδείας δὲν θ' ἀναστῇ γενικῶς αἱ διατάξεις τῶν ἐν ἄρθρῳ 91 τοῦ Συντάγματος ἀναφερομένων ἄρθρων αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον μερικῶς, ἥτοι ὅσον ἀπαιτεῖται πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ΔΕΘ' περὶ καταστάσεως πολιτορκίας τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς εἰδικὰς αὐτὰς περιπτώσεις, ἥτοι τὰς εἰδήσεις τὰς ἀφορώσας τὸν στρατὸν, τὸ ναυτικὸν καὶ τὰς πολεμικὰς ἐνεργείας. Καὶ οὕτω περιορισμένως ζητοῦμεν νὰ χορηγηθῇ ἡ ἀδεία.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Μαρτίου 1921

Ο Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου
καὶ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης

Δ. Π. Γούναρης

Ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν
Ν. Γ. Θεοτόκης

Πρόεδρος. Ἐρωτῶ τὴν Συνέλευσιν: Δέχεται τὴν πρότασιν ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ;

Γίνεται δι' ἀναστήσεως δεκτὴ ἡ πρότασις.

Πρόεδρος. Ἐξακαλούθητις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς πολιτικῆς συζητήσεως.

Ὁ κ. Τσουκαλᾶς ἔχει τὸν λόγον.

Δ. Τσουκαλᾶς. Ὑμεῖς βεβαίως πράττετε τὸ καθήκον σας ὁμιλοῦντες οὕτως, ἐγὼ δ' ἐπίσης διαβεβαίω ὡς μόνος τῶν τῶν, ἀλλὰ, κύριοι, δὲν πρέπει νὰ ἐρειδώμεθα ἐπὶ μόνων τῶν διαμαρτυριῶν ἀνάγκῃ ν' ἀποβλέπωμεν πρὸς τὰ πράγματα, ἵνα ἀπολήξωμεν εἰς συμπεράσματα. Τὰς διεθνεῖς σχέσεις καὶ ἀποφάσεις κανονίζουν οὐχὶ αἰσθηματολογικοὶ λόγοι, ἀλλὰ μόνον τὰ συμφέροντα τῶν Κρατῶν καὶ τοῦτου ἕνεκα ἀνάγκη νὰ ἐρευνήσωμεν ταῦτα καὶ ἀναζητοῦντες τὰ αἷτια εἰς τὰς πηγὰς αὐτῶν ἀνεύρωμεν τὴν κατάλληλον λύσιν.

Εἶναι γνωστὸν εἰς πάντας ὅτι ὁλοκλήρους γενεὰς ἀπὸ τῆς Συνθήκης ἰδίως τῆς Κύπρου τοῦ 1878 ἡ Ἀγγλικὴ διπλωματία ἐτάχθη ἀνενδοιάστως ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, ἣν ἔκτοτε ἐνθέρμως ὑπεστήριξεν. (Ἀναγινώσκει ἄρθρον τῆς Συνθήκης). Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν Βαλκανικῶν πολέμων καὶ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον διεκηρύχθη αὕτη, καὶ σκοπὸς τῆς τοιαύτης πολιτικῆς ἦτο ἡ ἐν εὐθέτω χρόνῳ κατάκτησις τῆς Τουρκίας, ἵνα ποιήσωμαι χοῆσιν τῆς φράσεως τοῦ κ. Κλεμανσώ, ἐπὶ σκοπῷ πάντοτε ἐκπολιτιστικῷ, καὶ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἡ Γαλλία ἠκολούθει τὴν ἀγγλικὴν πολιτικὴν. Μετὰ τὴν διάλυσιν ὅμως τοῦ Ρωσικοῦ Κράτους, τὴν ἐκμηδένισιν τῆς Γερμανίας καὶ τὴν ἐπίσημον δήλωσιν τῆς Ἀμερικῆς περὶ προσκολλήσεως αὐτῆς εἰς τὸ δόγμα τοῦ Μονρόε ἤρχισεν ἡ ὀρδὴν μεταβολῆς τῆς ἀγγλικῆς πολιτικῆς καὶ ἡ πρόθεσις πρὸς κατάκτησιν ὁλοκλήρου τῆς Τουρκικῆς Αὐτοκρατορίας.

Οὕτω κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1920 ὁλόκληρος ὁ ἀγγλικὸς τύπος ἀναγράφει ὅτι ὁ κ. Τσῶρτσλ ἐξεπόνησε τεράστιον σχέδιον στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων. ἄλλ' ὅτι εἰς τοῦτο ἀντέστη ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἰταλία, μόνον δὲ ἡ Ἑλλάς προσεφέρθη (ἀναγινώσκει ἄρθρον ἀγγλικῶν ἐφημερίδων), ὃ δὲ λόρδος Κούρζων ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων ἀναφέρει ὅτι, ἀποτυχοῦσης τῆς συνδρομῆς τῆς Γαλλίας καὶ Ἰταλίας, ὁ κ. Βενιζέλος προέτεινε τὴν καταπολέμησιν τοῦ Κεμάλ δι' Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ἑκατὸν χιλιάδων ἀνδρῶν ἄνευ ὅρων καὶ ἀνταλλαγμάτων (ἀναγινώσκει ἀγόρευσιν Κούρζων). Μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης οὐδεὶς γίνεται λόγος περὶ Ἑλλάδος, πάντα ἀγνοουμένης, εἰς δύο δὲ μεγάλας ἐν τῇ Βουλῇ

των Κοινοτήτων και εν τῇ Γαλλικῇ Βουλῇ συζητήσεως περὶ διαμελίσεως τῆς Ὁθωμανικῆς αὐτοκρατορίας οὐδεμία περὶ Ἑλλάδος ἀναφέρεται λέξις (ἀναγινώσκει ἀγορεύσεις Ἀσκούθ, Λόυδ Τζώρτζ, Κούρζων και Κλεμανσώ), μόνον δὲ ὅτε ἡ Ἀγγλία εὐρέθη ἐν ἀδυναμίᾳ ν' ἀποστείλῃ στρατὸν εἰς τὴν Τουρκίαν ἕνεκα τῶν ταραχῶν τῶν Ἰνδιῶν, Αἰγύπτου κλπ. (ἀγορεύσεις Τσώρτσιλ), μόνον τότε προσέφυγε πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ἀφοῦ προηγουμένως ἀποταθεῖσα εἰς τὴν Βουλγαρίαν ἀπέτυχεν.

Ὅτως ἡ Ἑλλὰς ἀποτελεῖ τὸ ἔσχατον σημεῖον καταφυγῆς πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῶν Συμμάχων, ἥδη δὲ γύσας ἀφθόνως τὸ αἷμα τῶν τέκνων αὐτῆς καὶ διαπαύσασα δισκατομύρια ἐγκαταλείπεται μόνῃ, ἀδικουμένη κατὰ τρόπον πρωτοφανῆ ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

Καὶ ἵνα σαφῶς ἐννοήσῃ, ἡ Συνέλευσις ὁλόκληρον τὴν ἐξέλιξιν τοῦ Ἀνατολικοῦ ζητήματος ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἑλληνικὰ δίκαια ἀναφέρω ἀπόσπασμα ἀγορεύσεως τοῦ κ. Λόυδ Τζώρτζ ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 8ης Ἰουλίου 1920 (ἀναγινώσκει μακρὰν ἀγορεύσιν). Ἐν τῇ ἀναφέρῳ δηλώσεις τοῦ κ. Κούρζων Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας ἐν αἷς ἀνομολογεῖ ὅτι ἕνεκα τῶν δυσχερειῶν τῆς Ἀγγλίας ἐν Αἰγύπτῳ, Παλαιστίνῃ, Ἀρμενίᾳ, Περσίᾳ, Ἀραβίᾳ, Ἀφγανιστάν κλπ. ἀδυνατεῖ καὶ ἐπ' ἐλάχιστον ν' ἀντιταχθῇ εἰς τὰς ἐπιθυμίας τῆς Γαλλίας. Καὶ τέλος ὁ κ. Τσουκαλῆς ἀναγινώσκει ἀρθρον τοῦ Ρέπινγκτων εἰς ἀγγλικὴν ἐφημερίδα, δι' οὗ αὗτος καταλήγει εἰς τὸ ἐξῆς: Τὸ νὰ ρίψωσιν οἱ Σύμμαχοι, τῇ συμπτῶσει τοῦ Κεμάλ, τοὺς Ἕλληνας εἰς τὴν θάλασσαν θὰ ἦτο στίγμα εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὰς ἀγγλικὰς παραδόσεις, ἕπερ οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο ν' ἀνεχθῇ.

Εἰς Πληρεξούσιος. Πολύ καλά. Παρακαλοῦμεν, τὴν γνώμην σας.

Λ. Τσουκαλῆς. Δέν δύναμαι δημοσίᾳ νὰ ὑποβάλω ταύτην καὶ ἐπειδὴ ἡ συζήτησις κεκλεισμένων τῶν θυρῶν εἶναι ἀνέφικτος, προτείνω ὅπως ἡ Συνέλευσις προβῇ εἰς συγκρότησιν κοινοβουλευτικῆς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπιτροπῆς, καθὰ γίνεται εἰς πάντα τὰ Κράτη, ἥτις ἀποτελουμένη ἐκ τῶν μᾶλλον πεφωτισμένων ἀνδρῶν τοῦ Κοινοβουλίου θὰ ἐλέγξῃ, θὰ παρακολουθῇ, θὰ ἐπιβοηθῇ, θὰ συντρέξῃ, θὰ διαφωτίξῃ τὴν Κυβέρνησιν συντελοῦσα εἰς τὴν καλύτεραν διαχείρισιν τῶν ἐξωτερικῶν ζητημάτων.

Χ. Μητσόπουλος. Εἶμαι σύμφωνός διὰ τὴν συγκρότησιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴ ἔχῃ αὕτη τὸν τύπον τὸν ὁποῖον ἔχει σήμερον, τῆς ἐπεξεργασίας τῶν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν νομοσχεδίων.

Ἀκολουθῶς λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 8.35 μ. μ. διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ σήμερον ὥρᾳ 9 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Κρεστενίτης
Περ. Μπουτος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΗ'

Τῆς 31 Μαρτίου 1921.

Ὅρᾳ 6 μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεώρετα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ Πρακτικά τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Κηλεῖται κατόπιν ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ὁ πληρεξούσιος Ἐβρου κ. Ἀχμέτ Χισμέτ, ὁ ὁποῖος δίδει ἐπὶ τοῦ Κορσινίου τὸν συνταγματικὸν ὅρκον ἔχοντα οὕτω, κατὰ τὸ κατωθι παρατιθέμενον πρωτόκολλον.

«Ὁρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ τοῦ μόνου Αὐτοῦ Προφήτου, ὅστις εἶναι ὁ Μωῦσας, ὅτι, πιστός εἰς τὸν συνταγματικὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντῖνον, θὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ τοῦ πληρεξουσίου καθήκοντα, ὅτι οὐδὲ θὰ προτείνω οὐδὲ θὰ ψηφίσω τι ἀντιβαῖνον εἰς τὰς πεποιθήσεις μου καὶ ὅτι θὰ συντελέσω εἰς τὴν διχαρρύθμισιν τοῦ πολιτεύματος, ὅπως ἐξασφαλισθῶσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ».

Ἀνακοινοῦνται μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἐξῆς:

— Πλείστοι κάτοικοι τοῦ χωρίου Παλαιοχωρίου τῆς ἐπαρχίας Καρδίτσης, ὧν αἱ οἰκίαι κατεστράφησαν ἐκ τῶν πλημμυρῶν, αἰτοῦνται ἀρωγὴν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

— Οἱ πρωτοβάθμιοι ὑποδιδάσκαλοι τοῦ νομοῦ Τρικκαλῶν αἰτοῦνται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ άρθρου 1 τοῦ νόμου 2249.

— Δημοδιδάσκαλοι τῆς ἐπαρχίας Λεβαδείας παρακαλοῦσιν, ὅπως διαταχθῇ ὁ ταμίας Λεβαδείας νὰ καταβάλῃ καθυστερουμένους μισθοὺς τῶν ἀπὸ Δεκεμβρίου.

— Οἱ Κωνσταντῖνοι Παππαδημητρίου καὶ Βασιλείου Λεοντίδης συνταξιῶχοι πρῶτην λειτουργίαν τῆς Ἐκπαιδευ-

σεως κήρυκας Ζήτησης Ἰωαννίνων ζητοῦσιν αὐξήσιν τῆς συντάξεώς των.

— Κατάδικαι φυλακῶν Ἀκρίσης παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως χάρισθῇ τὸ ὑπὸλοιπον τῆς ποινῆς των.

— Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Κορωπίου, τοῦ τέως δήμου Κρωπίας, υποβάλλει ψήφισμα τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου περὶ ἀρσεως τοῦ ἐνοικιοστικτοῦ ἐπὶ τῶν λιθαρίων καὶ παρακαλεῖ, ὅπως μεριμνήσῃ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις περὶ τῶν δεόντων.

— Ὁ Νικ. Κηλάρηπουλος, κήτοικος Κομοστίνης τῆς Θράκης, ἐπρόεδρος ἀνθυπολογαγὸς πεζικοῦ, υποβάλλει ἀποσπάσματα ἡμερησίων διαταγῶν καὶ ἄλλα ἐγγράφα σχετικὰ πρὸς τὴν ἐν γένει δράσιν του, ἐξαναγκασθεὶς δὲ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκ τοῦ στρατοῦ ἀπόλυσίν του ἕτε μὴ δυνηθεὶς νὰ κατάρθωσιν ἱερουργικῶς τὴν μονιμοποίησιν εἰς τὴν βαθμὴν του παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν, ὅπως ἐνεργήσῃ ν' ἀπονεμηθῇ αὐτῷ τὸ δίκαιον του.

— Ἐπιτροπὴ σιγασκοποιῶν Χελκίδος παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν, ὅπως μεριμνήσῃ ν' ἀποζημιωθῶσιν.

— Ὁ Πρόεδρος τοῦ Σωματείου Καπνεργατῶν «Ἡ Εὐδαιμονία» διακηρύσσεται κατ' ἀποφάσεως Δικαστηρίου Καβάλλας, δι' ἧς καταδικάσθησαν οἱ ἐργάται Πέκας καὶ Σερμπέζης.

Οἱ ὀνομαστικῶς κληθέντες ὑπὸ τῆς προκλήτου Κυβερνήσεως Μηχανικοὶ τοῦ Ἐμπορ. Ναυτικοῦ ὡς ὑπαξιωματικοὶ εἰς τὸ Πολ. Ναυτικὸν ζητοῦσιν, ὅπως τοῖς δοθῶσιν ἀποδοχαὶ ἀνάλογοι πρὸς τὴν τάξιν τοῦ διπλώματός των, ἢ ἀποδοχαὶ ὅμοιαι πρὸς τὰς δοθείσας εἰς τοὺς κληθέντας ὡς ἀξιωματικούς συναδέλφους των.

— Ὁ Σύλλογος τῶν Ἑλλήνων Ραδιοτηλεγραφητῶν παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν, ὅπως ἀναγνωρίσῃ τὴν ναυτικὴν τῶν ὑπηρεσίαν ἔν τε τῷ Βασιλικῷ καὶ τῷ Ἐμπόρικῳ Ναυτικῷ τῆς Ἑλλάδος ὡς ναυτικὴν ὑπηρεσίαν διὰ τὴν ἀπόκτησιν διπλώματος πλοιορχίας.

— Ὁ Πρόεδρος τῆς κοινότητος Καλαμπάκας συνιστᾷ κτίσιν τῶν κατοίκων ζητούντων τὴν ἰδρυσιν Γυμνασίου.

— Τὸ Σωματεῖον Ἀρτοποιῶν Τρικάλων ζητεῖ τὴν κατάργησιν ἀρθῶν τινῶν τοῦ ἀπὸ 2 Ὀκτωβρίου 1919 Ν. Δ. περὶ διαχειρίσεως τῶν δασῶν καὶ φορολογίας δασικῶν προϊόντων τοῦ κυρωθέντος διὰ τοῦ νόμου 2036 τῆς 27 Φεβρουαρίου 1920, ἐπιβληθέντος ἐπὶ τῆς παρὰ τῶν

ἀρτοποιῶν κατ' ἐκτακτικὴν ἐκτέλεσιν εἰς τοὺς κλιβάνους καυσίμου ὕλης αὐτῶν.

— Ἡ Μηχανιστικὴ Ἐνωσις ἐπαγγελματικῶν Συλλόγων καὶ Σωματείων ζητεῖ τὴν ψήφισιν νομοσχεδίου διὰ τὴν τριποποίησιν τοῦ νόμου «περὶ κυριακῆς ἀργίας» ἀναλόγῳ, τῶν ἐθνικῶν ἐκαστοῦ τόπου.

— Ὁ Ἑλληνικὸς Φοιτητικὸς Σύλλογος λόγῳ τοῦ κρισίμου τῶν ἐθνικῶν περιστάσεων παρακαλεῖται τοῦ πρώτου αἰτήματος αὐτοῦ τοῦ περιλαμβανομένου εἰς τὸ ὑποβληθέν πρὸς τὴν Συνέλευσιν ὑπόμνημά του, ἐμμένει ὁμῶς εἰς τὰ ἄλλα αἰτήματα τοῦ ὑπομνήματος.

— Οἱ ταμειακοὶ γραμματεῖς καὶ δημόσιοι εἰσπράκτορες αἰτοῦνται δι' ὑπομνήματός των πρὸς τὴν Συνέλευσιν τὴν μεταρρύθμισιν τῆς ἀποράσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, δηλαδή ἀφομοίωσιν αὐτῶν κατὰ μισθὸν καὶ βαθμὴν πρὸς τοὺς ἐφορικούς ὑπαλλήλους.

— Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης κ. **Δ. Γούναρης** υποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμίων τῶν ἀρθῶν 1, 3, 4 καὶ 5 τοῦ νόμου 2431 περὶ ἀνανεώσεως τῶν βιβλίων ὑποθηκῶν κλπ.»

— Ὡσαύτως ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν κ. **Π. Πρωτοπαπαδάκης** υποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων καὶ τῆς πληρωμῆς τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἐιδικῶν ταμείων καὶ ὑπηρεσιῶν τῆς χρήσεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1921—1922.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον υποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐτησίως χορηγίας εἰς τὸν Διάδοχον».

— Ὁ πληρεξούσιος Λακωνίας κ. **Δ. Πετρανάκος** υποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ ἐπικυρώσεως τῶν ἀπολυθέντων μονίμων ὑπαλλήλων νομοθετικοῦ Διατάγματος.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου υποβάλλουσι τροπολογίαν καὶ οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ε. Μαυροματάκης**, **Χ. Γουλῆπουλος**, **Μ. Στεφανίδης**, **Σ. Λιούμπης** κλπ.

Ἀπαντα θέλουσιν ἐκτυπωθῇ καὶ διανεληθῇ.

Πρόεδρος. Ἰσχυούτης τῆς χθιστῆς ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτησίων, συνεχίζεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Ἰωαννουπούλου.

Ο κ. Π. Δαγκλής έχει τον λόγον.

Ο κ. Π. Δαγκλής λέγει ότι ή έννοια των γενομένων δηλώσεων υπό του κ. Πρωθυπουργού υπήρξε ασαφής, εξ άλλου δέ δέν έβλεπον αύται νέας ένδεχομένης άπαιτήσεις της Ελλάδος μετά τας νέας στρατιωτικές έν Μικράς Ασίας έπιχειρήσεις. Το ζήτημα, λέγει, είναι πώς νά έπιτευχθῇ διά πάσης θυσίας ή έκκρησχή της Συνθήκης των Σεβρών.

Θίγων είτα τας πολεμικάς έπιχειρήσεις, συνιστᾷ όπως ή Κυβέρνησις έντιχύσῃ τὸ στρατεύμα, άναδιοργανώσῃ καί συμπληρώσῃ τὰ στελέχη καί τὰ έπιτελεία, αύξήσουσιν καί τὸν αριθμὸν των αξιωματικῶν καί λαμβάνουσα πᾶν μέτρον τεύον εἰς τὴν άρτιωτάτην εμφάνισιν τοῦ στρατεύματος. Έξάίρων τὰς ιδιότητας τοῦ Στρατοῦ λέγει ότι οὐδεὶς πρέπει νά λείψῃ εἰς των αξιωματικῶν τῆς ζώνης τοῦ έξωτερικοῦ. Φρονεῖ ότι άπαιτεῖται σὺν τῇ στρατιωτικῇ μερίμνῃ νά συμβαδίσῃ καί ή διπλωματική πρόνοια πρὸς άντιμετώπισιν παντός διπλωματικοῦ ζητήματος καί έπάρκειν πρὸς έπίλυσιν των έξωτερικῶν προβλημάτων. Προχωρῶν λέγει ότι δέν προτίθεται νά ζητήσῃ ἵνα μάθῃ διπλωματικῶς πληροφορίας μή ανακοινωσίμους, νομίζει όμως ότι δέον νά καταβληθῇ ή δούσα προσπάθεια όπως ή Διπλωματία έργασθῇ άνενδύτως καί έπιτευχθῇ τὸ έργον τῆς άνερχίας διασώσεως τῆς Συνθήκης των Σεβρών, ήτις τόσα πλεονεκτήματα φέρει εἰς τὴν Πατρίδα.

Πρὸς τοῦτο συνιστᾷ όπως ή Κυβέρνησις έν τῷ πατριωτικῷ αὐτῆς κεραιαίῳ ἔλθῃ εἰς στενωτέραν έπαρὴν καί συνεργασίαν μετά των Συμμάχων Μεγάλων Δυνάμεων καί επιτύχῃ τὴν πιστοσίαν των έθνικῶν συμφερόντων, επικουρῶν των στρατιωτικῶν ήμῶν επιτυχίων. ὥστε τὸ ὡραῖον οικοδόμημα τῆς Συνθήκης των Σεβρών νά μή παραβληθῇ.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Ἐξ ὅτων λέγετε συνάγεται ότι τὸ έργον τῆς Συνθήκης των Σεβρών δέν ἦτο τετελεσμένος, έμπράκτως δηλαδή δέν εἶχε συντελεσθῇ.

Π. Δαγκλής. Βεβαίως. Καταλήγων τέλος εὔχεται όπως πλήρης επιτυχία έπιστέψῃ τὸ έργον τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα ή Πατρίς εὐημερήτῃ καί δοξασθῇ, καί εξασφαλισθῶσι πλήρως τὰ έθνικά δίκαια.

Χρ. Μητσόπουλος. Επιθυμῶ νά έρωτήσω τὴν Κυβέρνησιν ἂν δύναται ν' ανακοινώσῃ τι ἐπὶ των γραφόντων υπό τινος άπογευματινῆς εφημερίδος περί έγκαταλείψεως

τοῦ Ἀφίον Καραχισάρ καί ένδεχομένης έγκαταλείψεως τῆς Προύσης· τί δ' έπράξε κατόπιν των γενομένων γθὲς συζητήσεων περί λογοκριτίας.

Ν. Θεοτόκης. Ὑπουργός ἐπὶ των Στρατιωτικῶν. Ἐπὶ τῆς έρωτήσεως τοῦ αξιοτίμου ἐξ Ἀττικῆς καί Βοιωτίας πληρεξουσίου ἔχω τὴν τιμὴν ν' ανακοινώσω εἰς τὴν Συνέλευσιν, ότι, ὡς πρὸς τὰς δύο εἰδήσεις, τὰς ὁποίας άνέφεραν ὡς άναγκασίας εἰς άπογευματινὸν φύλλον, μέχρις ὥρας οὐδεμὴν περί αὐτῶν ἔχει ή Κυβέρνησις εἰδήσιν. Ὅσον δ' ἄρρηξ τὸ ζήτημα τῆς λογοκριτίας, τὸ ὅποῖον γθὲς εἰσηρίσθη υπό τῆς Συνελεύσεως, ἐπειδὴ τὰ Πρακτικά μόνον σήμερον εκυρώθησαν, δέν ἡδυνάμην νά δημοσιεύσω τὸ σχετικὸν Βασιλικὸν Διάταγμα. Ἐλπίζω ἂπόψε νά δημοσιευθῇ καί ἀπὸ αύριον πλέον θά εκκρησώμεν αὐτὸ έν ανάγκῃ. Ἐκ των δημοσιεύσεων τούτων προέκυψε τὸ γεγονός ότι ή εἰλις τὴν ὁποίαν εἶχεν ή Κυβέρνησις ότι ή άποδοχή τῆς προτάσεως αὐτῇ, περί λογοκριτίας θά συντελέσῃ ὥπως αἱ ὀῆμαι αὐται μή αναρρέωνται τόσον εύκόλως, έπιστυπήθη ὡς προῦδη καί ὡς ἐκ τοῦτου εἰμὲθα ὑποχρεωμένοι νά δημοσιεύσωμεν σήμερον τὸ Διάταγμα, τὸ ὅποῖον θά δημοσιευθῇ ἂπόψε.

Ο κ. **Ν. Στράτος** δέν άμυσηθετεῖ, λέγει, τὰς πληροφορίας τῆς Κυβερνήσεως, φρονεῖ όμως ότι ἐπαίσθη αὕτη περί τῆς ανάγκης ότι πρέπει νά διδχχθῇ τὸ Στρατηγεῖον ἵνα ἐκδίδῃ καί συντάσῃ ανακοινωθέντα σαφέστερα. Τονίζει ότι ή κακή σύνταξις των ανακοινωθέντων εκνευρίζει τὴν Κοινὴν Γνώμην καί δέον ή Κυβέρνησις νά διατάξῃ τὸ Στρατηγεῖον ἵνα προσέξῃ εἰς τὸ μέλλον.

Ν. Θεοτόκης. Ἀπαντῶν εἰς τὰ λεχθέντα υπό του κ. πληρεξουσίου Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας ἔχω τὴν τιμὴν νά πληροφορήσω τὴν Συνέλευσιν ότι ἄρα τῇ λήψει τοῦ τηλεγραφήματος, περί τοῦ ὁποίου ἔλαμε λόγον, καί ἡμεῖς εὐρίντες αὐτὸ οὐχὶ ἀρκούντως σαφὲς έπεύσχεμεν νά τηλεγραφήσωμεν εἰς τὸν Ἀρχιστρατήγον Διοικητὴν τῆς Στρατιᾶς Μικρᾶς Ασίας ὥπως παράσῃ ἡμῖν συμπληρωματικῶς πληροφορίας. Πρὸς τοῦτοις πληροφορῶ ότι τήνακοινωθέντα δημοσιεύονται ὡς ταῦτα διαβιβάζονται ἡμῖν υπό τοῦ Ἀρχιστρατήγου, παρεάλεσα δ' αὐτὴν διὰ διαφόρων διαταγῶν ὥπως τήνακοινωθέντα συντάσσονται κατὰ τρόπον εἰλικρινέστατον καί ακριβέστατον, με διεβεβαίωσε δὲ ότι καί μέχρι τοῦδε παρασχεθεῖσαι πληροφορίαι ἦσαν πᾶσαι εἰ-

λικρινέστατοι οὐδέποτε ἀφιστάμενοι τῆς ἀληθείας τῶν γεγονότων. Αὐτὴν τὴν δὴλωσιν εἶχον νὰ ποιήσωμαι πρὸς τὴν Συνέλευσιν.

Α. Παπαζαχαρίου. Τὸ προχθεσινὸν ἀνακοινωθέν ἔλεγε: «Βορεία ὁμάς ἡμερῖα, νοτιάς ὁμάς ἡσυχία». Τὸ χθεσινὸν ἔλεγεν: «Ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν ἔχουμεν ἀγῶνα».

Ν. Θεοτόκης. Καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀκριβῶς ἐπεστήσαμεν τὴν προσοχὴν τοῦ Ἀρχιστρατήγου.

Ὁ κ. **Γ. Πάπ** συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ λάβῃ πρῖνοι, ὅπως τὰ ἐκ Ρώμης δημοσιευόμενα διάφορα δυσμενῆ ἀνακοινωθέντα περὶ τῶν συμβαινόντων ἐν τῷ Μετώπῳ, τὰ ὁποῖα δημοσιευόμενα καὶ εἰς τὰς γαλλικὰς καὶ ἀγγλικὰς ἐφημερίδας δηλητηριάζουσι τὴν εὐρωπαϊκὴν κοινὴν γνώμην, διαψεύδονται. Ἀναφέρων δὲ διαφόρους ἰταλικὰς ἐφημερίδας δημοσιεύουσας ποικίλας ψευδεῖς εἰδήσεις περὶ τῶν στρατιωτικῶν ἡμῶν κινήσεων, παρατηρεῖ ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Πρεσβεία Ρώμης δὲν διέψευσε ταύτας, ἢ μίαν μόνον ἐξ ὧν, ἥτις, καὶ ἂν δὲν διεψεύδετο, ἦτο αὐτονόητον ὅτι ἦτο ψευδής.

Γ. Μπαλτατζῆς (ὕπουργός ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἡ ἐν Ρώμῃ ἡμετέρα Πρεσβεία προέβη εἰς διάψευσιν μόνον τῆς ψευδοῦς φήμης περὶ πρῖνου τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος τοῦ Πρίγκιπος Ἀνδρέου καὶ τοῦ στρατηγοῦ Βλαχοπούλου, καθόσον τὰ δημοσιευθέντα ὑπὸ τοῦ ξένου τύπου ἡμέτερα ἀνακοινωθέντα ἦσαν ἐντελῶς ἐπαρκῆ, ὅπως διαψευθῶσι τὰ ἐχθρικὰ ἀνακοινωθέντα ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει εἴμαι ὑποχρεωμένος νὰ ποιήσωμαι τὴν δέλωσιν, ὅτι ἤκουσα μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἀξιοτίμου ἐκ Ὑάρων πληρεξουσίου, λίαν σοφράς, ὁμολογῶ, καὶ ἀνταποκρινόμενος εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας, ἀλλὰ καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὰς αὐτὰς ἀντιλήψεις, διὸ καὶ προέβη εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ γραφείου τοῦ τύπου, οὕτως ὥστε νὰ δυνηθῶμεν νὰ διαφωτισώμεν ἐν παντὶ τὴν Κοινὴν Γνώμην ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ ν' ἀντιτάττωμεν τὴν ἀλήθειαν εἰς τὰς κυκλοφορούσας ἔξω ψευδολογίας, ὧν γνωρίζετε καλῶς πάντες οἱ ἐν τῇ χιθούσῃ ταύτῃ τὴν πηγὴν καὶ τοὺς σκοπούς.

Π. Ἰάν. Ἀργυρόπουλος. Περὶ ποίου γραφείου τοῦ τύπου ὁμιλεῖτε; Περὶ τοῦ Κέντρου;

Γ. Μπαλτατζῆς. Ὀμιλῶ περὶ τῆς ὁργανώσεως καὶ τοῦ γραφείου τοῦ τύπου τοῦ Κέντρου καὶ περὶ τῶν γραφείων

τύπου εἰς ἀπάσας τὰς Πρεσβείας. Ἐλπίζω δ' ὅτι, ὅταν θὰ λάβω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Συνέλευσιν τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, θέλετε με συντρεξεῖ ἐν τούτῳ διὰ τῆς ψησίσεως τῶν σχετικῶν πιστώσεων.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Π. Ἰάν. Ἀργυρόπουλος. Ἀκριβῶς ἐπ' αὐτοῦ ἤθελον νὰ ἐπιστήσω τὴν ὑμετέραν προσοχὴν.

Ὁ κ. **Χρ. Μητσόπουλος**, ἀρχόμενος μετὰ τοῦτο τοῦ λόγου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Ἀνατολικοῦ, ὡς λέγει, ζητήματος, παρατηρεῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει ὑποχρεώσιν νὰ φωτίσῃ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν περὶ τοῦ ἀγῶνος εἰς τὸν ὁποῖον καλεῖται ν' ἀποδύθῃ οὗτος. Δὲν πρόκειται, προσθέτει, περὶ περιπάτου δακνηφόρου εἰς Μ. Ἀσίαν, ὡς ἐδεσβαίωσαν κατ' ἐπανάληψιν οἱ ἐκάστοτε Πρωθυπουργοί, ἀλλὰ περὶ σοβαροῦ ἀγῶνος, τὴν ὁποῖον εὐχάριστος θέλει ἀναλάβει ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Ἐπιθυμεῖ ὅμως, τονίζει, νὰ μάθῃ πρὸ τούτου που βρίσκει καὶ τίνα τὰντελλέγμενα τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ ἐπιτύχῃ. Δὲν θὰ δεχθῇ οὕτε πλάνην ἀλλ' οὔτε ἀπάτην ἐν ταύτῳ, ἀλλ' οὐδὲ μείωσιν τῶν ὑποσχέσεων κίτινες, τῷ ἐδόθησαν, καὶ ἀπορεῖ πῶς ἡ Εὐρώπη, ἡ δούσα αὐτῷ τοσαύτας ὑποσχέσεις, κίρει σήμερον ταύτας, παρεμποδίζει δ' ἐξ ἄλλου τὴν Ἑλληνικὴν Στρατὸν ἀπὸ τοῦ νὰ δράσῃ πανταχοῦ ὅπου θέλει ἐξαιρουσά τὴν Κωνσταντινουπόλιν, ὡς ἐδήλωσεν ὁ κ. Πρωθυπουργός.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Δὲν ὁμίληται περὶ ἐξιρέσεων.

Χρ. Μητσόπουλος. Πολὺ καλὰ. Ἀναφερόμενος μετὰ τοῦτο εἰς τὴν προσφορὰν ὑπὸ τοῦ τότε πολιτικοῦ, ὡς εἶπε, τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ἔνευ τινὸς συμφωνίας ἢ ὅρου τῆς κοινῆς συμπράξεως πρὸς παροχὴν ἀνταλλαγμάτων, παρατηρεῖ ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός δὲν ἐπολέμει ὑπὲρ τῶν ἑλληνικῶν ἀλλ' ὑπὲρ τῶν εὐρωπαϊκῶν συμφερόντων καὶ τοῦτον εἶχε τὸν σκοπὸν ἢ τότε δοθεῖσα ἐντολὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὸ περίεργον δ' εἶναι ὅτι, ἐνῷ ὁ τότε Ἑλληνικὸς Στρατός συνεπολέμει μετὰ τοῦ Ἀγγλικοῦ, ἤδη καὶ παρ' αὐτοῦ ἀκόμη ἐγκατελείφθη καὶ μένει ἀπειλούμενος πάντοθεν, ὅχι πλέον ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἀλλ' ἀτυχῶς καὶ παρ' ἄλλων. Ἐμφανιζόμεθα οὕτω πρὸ μῆος παρασπονδίας, διὰ τὴν ὁποῖαν ἀπορεῖ πῶς ἡ Εὐρώπη δὲν συγ-

κινεῖται ὡς συνεκινεῖτο ἄλλοτε διὰ τὰ λεγόμενα κυρτο-
λ ὀ χ α ρ τ α.

Ἡ μὴ παρεμπόδις, προσθέτει, τῆς μονομεροῦς συνθη-
κολογήσεως μετὰ τῆς Τουρκίας τῶν ἐμπολέμων ἔχει εἰς με-
γάλην πικρίαν τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Ἀλλ' ὁ νέος ἀγὼν ἐξα-
σφαλίζει ἔστω τὴν νέαν μορφήν τῆς ζώνης τῆς Σμύρνης,
Ὁ κ. Πιερζούσιος φρονεῖ ὅτι τὸ Βιλαέτιον τῆς Σμύρνης
μένει ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Τουρκίας. Ἀναφέρει τὰς σχε-
τικὰς δηλώσεις τοῦ κ. Σφόρτζα περὶ τῶν δοθεισῶν προτά-
σεων καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν ἀνάλυσιν αὐτῶν.

Γ. Μπαλτατζής (Ὑπουργός ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν). Ὡς
διατυπώνετε τὸ πρᾶγμα, νομίζω ὅτι δὲν εἶναι σύμφωνον
πρὸς τὴν ἀκρίβειαν. Ἐδόθησαν προτάσεις πρὸς τὴν Ἑλλη-
νικὴν Ἀντιπροσωπείαν, ἀλλ' αἱ προτάσεις αὗται οὐδὲ συνε-
ζητήθησαν οὐδ' ἐξητάσθησαν ὡς ἔδει νὰ ἐξετασθῶσιν. Εἶναι
προτάσεις. Ἀν κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξω-
τερικῶν τῆς Ἰταλίας ἡ περιοχὴ τῆς Σμύρνης λαμβάνει
τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν χαρακτῆρα τὴν διεθνή ἢ τὸν σχετικὸν
πρὸς τὴν αὐτονομίαν, τὸ πρᾶγμα οὐδεμίαν ἀπολύτως ἔχει
σημασίαν. Ταῦτα λέγων πρὸς ὑμᾶς ἄπαντὼ πρὸς τὸν ἀξιό-
τιμον ἐξ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας πολιτευτὴν.

Ν. Στράτος. Ἐγὼ δὲν ἐζήτησα πληροφορίας. Ὁ κ.
συνάδελφος ὑπέμνησε τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Σφόρτζα, καθ'
ὅς ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία ἀπεδέχθη τὰς προτάσεις.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντι-
προσωπεία ἔλαβε τὰς προτάσεις καὶ ἐπεφυλάχθη ν' ἀπαν-
τήσῃ οὐδεμίαν δοῦσα ἀπολύτως ἀπάντησιν.

Ν. Στράτος. Ἐπομένως αἱ δηλώσεις τοῦ κ. Σφόρτζα
εἶναι ἀνακριβεῖς.

Ν. Καλογερόπουλος. Ἀνακριβέσταται.

Ὁ κ. Χρ. Μητσόπουλος συνεχίζων λέγει ὅτι ἀκριβῶς
ταύτην τὴν δήλωσιν τῆς Κυβερνήσεως, περὶ μὴ ἀποδοχῆς
τῶν προτάσεων τῆς Διασκέψεως, ἤθελε νὰ προκαλέσῃ. Ἡ-
θελε, λέγει, νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λα-
οῦ ὅτι τίποτε δὲν θὰ ἐγκαταλείψῃ ἡ Κυβέρνησις ἐξ ἐκεί-
νων τὰ ὁποῖα θὰ κατελάβη ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός.

Περ. Ἰαν. Ἀργυρόπουλος Ἐθεώρησα ὅτι μοι ἐπι-
βάλλεται νὰ λάβω τὸν λόγον κατόπιν τῶν ἀγορεύσεων
τῶν προλαλήσαντων, ἀφοῦ ὡς μετασχὼν τῆς ἀντιπρο-
σωπείας τοῦ Λονδίνου εἶμαι εἰς θέσιν νὰ κρίνω, ἐν πνεύ-
ματι ἀνεπηρέαστου, ἀλλ' ἐντὸς τῶν ἐπιτρεπομένων μοι

ὁρίων, περὶ τῆς πραγματικῆς θέσεως τοῦ ζητήματος.

Ἐκλήθημεν εἰς τὴν Διάσκεψιν γνωρίζοντες ἐξωδίκως ὅτι
ἐπρόκειτο νὰ συζητηθῇ ἡ τροποποίησις τῆς Συνθήκης, σὺν-
δεμιᾶς ἐπισήμου ἀνακοινώσεως γενομένης παρὰ τῶν Συμμά-
χων πρὸ τούτου. Ἐδόθη ἡμῖν παρὰ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἡ
ἐπιτακτικὴ ἐντολή, ὅπως ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν θεωρηθῇ τὸ
ἐλάχιστον ὅριον τῶν ἑλληνικῶν ἀξιώσεων, καὶ ὅτι ἡ Ἑλλὰς
ἦτο ἐτοίμη ἐν ἀνάγκῃ νὰ ὑποβληθῇ εἰς νέας θυσίας πρὸς
πραγματοποίησιν τῆς Συνθήκης. Καὶ ἔν ἡ ἐντολή δὲν ἦτο
ἐπιτακτικὴ οὐδεὶς Ἑλλήν ἀντιπροσωπὸς θὰ ἐδέχετο ὑπο-
χώρησιν, διὸ οὔτε ἐγένετο τοιαύτη οὔτε ἐπρόκειτο νὰ
γίνῃ. Παρὰ τὰς δυσμενεῖς δὲ συνθήκας ὑπ' ἃς ἐκαλεῖτο νὰ
ἐνεργήτῃ ἡ ἀντιπροσωπεία ἐπέτυχε τὴν μὴ ἐπιτακτικὴν
ἀποφάσει τῆς Διασκέψεως ἀναθεώρησιν τῆς Συνθήκης, καὶ
τοῦτο δὲν ἐξήθη ὑπὸ τῶν προλαλήσαντων. Ἐγκρίνοντας
ἐκ τοῦ ψυχολογικοῦ περιβάλλοντος τῶν Ἀθηνῶν κακῶς δύ-
ναιται νὰ ἐκτιμῶσιν τὴν ἐν ταῖς Πρωτευούσαις τῆς Δύ-
σεως κρατούσαν ψυχολογίαν. Ἐάν δὲ διήνυσαν μεθ' ἡμῶν
τοὺς σταθμούς τῆς ἐξελιξεως τῆς Διασκέψεως θὰ ἐπέβησαν
ὅτι οἱ δύο ἀρχηγοὶ τῆς ἀντιπροσωπείας τότε καὶ νῦν Πρω-
θυπουργοὶ ἐπέτυχον ἐκεῖνο ὅπερ ἡλπίζομεν μεταδίδοντες
εἰς τὴν Διάσκεψιν, διότι ἤδη ἔχομεν τὰς χεῖρας ἐλευθέρως
ὅπως ἐπιβάλλομεν Συνθήκην καθεστῶς ἑλληνικὴν, ἥς αἱ
ἀξιώσεις εἰσὶν ἀνάλογοι τῶν θυσιῶν ἡμῶν. Ἀλλ' ἐπι-
βάλλεται ἡμῖν νὰ ψεξώμεν τὴν πρώτην μεταλογικὴν Κυ-
βέρνησιν, ἥτις δὲν προσεβίβασεν τὸ ἔδαφος διαφωτίζουσα τὴν
Κοινὴν Γνώμην ἐν Εὐρώπῃ, ἣν εἶχε συστατίσει ἐπὶ ἐξαετὶν
ὅλην τὸ βενιζελικὸν ψεῦδος καὶ ἡ βενιζελικὴ βραδυσυργία
καὶ ἡ παράλειψις, ἣν καὶ ἐγκαίρως ὑποδειχθεῖσα παρ'
ἡμῶν, ἦτο τόσῳ μᾶλλον μεῖζων, ὅσῳ ἀπεδείχθη, ὅτι τοῦτο
ἦτο κατὰ τὴν φύσιν καὶ εὐχερὲς. Ἡ μερὶς ἡμῶν δὲν εἶχεν ἀνάγκ-
ην πολυδαπάνων ἀποστολῶν πρὸς διαφωτισμὸν τῆς δημο-
σίας γνώμης ἐν Παρισίοις καὶ Λονδίνῳ, διότι δὲν ἐπρόκειτο
νὰ διακηρύξῃ τὸ ψεῦδος, ὡς ἐπραττε τὸ βενιζελικὸν καθε-
στῶς, ἀλλὰ ν' ἀναστηλώτῃ τὴν ἀλήθειαν, ἥτις στοιχίζει
ὀλιγώτερον τοῦ ψεύδους. Ἀλλὰ δύναμαι ἐν συνειδήσει νὰ
εἶπω, ὅτι αἱ καθ' ἡμῶν πλάναι καὶ προκαταλήψεις δὲν
ἐπηρέασαν τὰς ἀποφάσεις τῆς Διασκέψεως. Ἡ στάσις ὅθεν
τῶν Συμμάχων ἡμῶν ἐνεργουσῶν ὑπὲρ τῆς τροποποιήσεως
τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν εἶχε λάβει τὴν τοιαύτην κα-
τεύθυνσιν πρὸ πολλοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ προηγουμένου ἐν Ἑλ-

λάδι καθεστῶτος. Δυνάμεθα νὰ διαβεβαιώσωμεν δια τοῦ ἐπιστημοντέρου τρόπου τὰς δυσχερείας ἅς τὸ προηγουμένον καθεστῶς, εἶχε συναντήσει πλησίον τῶν δύο Συμμάχων Δυνάμεων, ἔχοντες δὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι, ἂν τοῦτο διεπραγματεύετο νῦν τὴν ὑπόθεσιν, τὰς αὐτὰς ὡς ἡμεῖς ἤθελε συναντήσει δυσχερείας. Ἀλλ' ὅπως δὴ ποτε, ἐὰν ἐγκρίνομεν εἶχομεν διενεργήσει τὴν διαρωτιστικὴν ἐργασίαν, θὰ εἶχομεν πλειότεραν ἐλευθερίαν κινήσεως καὶ θὰ ἐνερχνίζομεθα μὲ πλειότερον σθένος, ὅπως εἴπωμεν εἰς τοὺς Συμμάχους ἡμῶν, ὅτι προκύπτει ἔναντι τῆς Τουρκίας οὐχὶ ἡ τροποποίησις τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρών, ἀλλ' ἡ περίπτωσης τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 36 τῆς Συνθήκης, ἥτοι ἡ ἀρχήσεις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν Τούρκων.

Ἐὰν δὲ ἀντὶ νὰ ἐνεργήσωμεν τὴν ἀσκαπὸν καὶ ἐπιβλαβὴ στρατιωτικὴν ἐπίδειξιν τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου, πρὸ τοῦ ἀνοχωρῶτος τότε Ἑσκή Σεχίρ, ἐπίδειξιν ὁμοίαν τῆς βομβαρδιστικῆς προειδοποιήσεως τῶν Συμμάχων κατὰ τῶν Στενῶν τῷ 1915, γενομένην τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς ὁριστικῆς ἐπιθέσεως, κατελαμβάνομεν τότε ἀκόπως τὸ Ἑσκή Σεχίρ καὶ τὴν Κερὰ Χισάρ καὶ μετὰ τοῦτο προσερχόμεθα εἰς τὴν Διάσκεψιν, ἡ θύσις ἡμῶν ἤθελεν εἶσθαι διαφορὸς καὶ ἀναγκαστικῶς τῶν Συμμάχων ἡ πλάστιξ θὰ ἐκλινεν ὑπὲρ ἡμῶν.

Ὁ κ. Γ. Μπαλτατζῆς (Ἰπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν) διατυπῶν τὴν γνώμην ὅτι ὁ κ. πληρεξούσιος ὡς ἀποτελέσας βοηθητικὸν μέλος τῆς Ἑλληνικῆς Ἀντιπροσωπείας εὐκατῶν θὰ ἦτο νὰ μὴ ἔρθανεν εἰς λεπτομερείας ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς ἀντιπροσωπείας.

Ὁ κ. Περ. Ίαν. Ἀργυρόπουλος διευκρινιζόμενος λέγει ὅτι γνωρίζει τί δέον νὰ λεχθῇ καὶ ὅποια εἶναι τὰ ὀριζήματα συζητήσεως.

Γ. Μπαλτατζῆς. Παρκαλῶ, δὲν πρέπει νὰ γεννηθῇ παρεξήγησις διὰ τὴν παρτήρησίν μου· ἐξήνεγκον ἀπλῶς τὴν γνώμην μου.

Ὁ κ. Περ. Ίαν. Ἀργυρόπουλος συνεχίζων λέγει ὅτι οἱ Γάλλοι ἐλησμόνησαν δυστυχῶς τὴν ἐκατόμβην τῆς Καλλιπόλεως καὶ τὰ εἰς τὸν βυθὸν τοῦ Ἑλλησπίντου πλοῖα αὐτῶν, ἐλησμόνησαν ὅτι οἱ Κεμαλικοὶ δὲν εἶναι ἄλλο τι ἢ αὐτὸ τὸ Νεοτουρκικὸν Κομιτάτον ὅπερ ὠδήγητε τὴν Τουρκίαν κατ' αὐτῶν κατὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον, καὶ ἐπεδίωξαν καθ' ἡμῶν τῶν Συμμάχων τῶν, ἐκείνων

οἵτινες ὑπέκυψαν εἰς πᾶσας τὰς ἀξιώσεις τῶν, ὑπέκυψαν εἰς τούτους ἐξουτελισμούς καὶ ἐν τέλει προσήνεγκον αἰμὰ τῶν ὑπὲρ αὐτῶν, ἵνα μὴ ταχθῶσι μετὰ τῶν ἐχθρῶν τῶν. ἐπεδίωξαν μετὰ τῶν Ἰταλῶν τὴν τροποποίησιν τῆς Συνθήκης. Ὅτε δ' ἡμεῖς ἀπερρίψαμεν τὰς προταθείσας ἐπιτροπὰς, ὡς τὸ ἀποτέλεσμα ἐκ τῶν προτέρων ἐγνωρίζομεν, προσέβησαν εἰς ἰδιαιτέρην σύμβασιν μετὰ τῶν Κεμαλικῶν τροποποιήσαντες μονομερῶς τὴν Συνθήκην ἐπὶ θυσίᾳ τῆς Κιλικίας. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη πράξις ἐρριπτεν εἰς τὸ Μέτωπον ἡμῶν 30.000 Κεμαλικῶν στρατοῦ. Ἡ Σύμβασις ἐγένετο διχρούτης τῆς Διασκέψεως, ἐκτὸς αὐτῆς καὶ ἐν ἐπισήμῳ ἀγνοίᾳ τῶν μελῶν τῆς Διασκέψεως, ὅπερ φυτικῶς ἐδίδεν εἰς ταῦτα μελλοντικὴν ἐλευθερίαν, ἥ καὶ ποιούμεθα ἤδη χρῆσιν. Δὲν ἀφῆκεν εἰς ἡμᾶς νὰ ὑποδείξωμεν ὅτι μὴ τοιαύτη μονομερὴς πράξις τῆς Γαλλίας δύναται νὰ ἔχῃ πιθανὰς συνεπείας, διότι ἀποτελεῖ κακὸν προηγουμένον καὶ θὰ ἐδίδομε δικαίωμα εἰς ἄλλας Δυνάμεις νὰ πράξωσι τὸ αὐτὸ, προκειμένου περὶ ἄλλων Συνθηκῶν, ἐξ ὧν ἐξήρτηται αὐτὴ ἡ ὑπαρξίς τῆς Γαλλίας.

Ὅτε ἡ Διάσκεψις ἐγκατέλιπε τὴν ἰδέαν τῶν Ἐπιτροπῶν, κατήρτισε πρότασιν συμβιβαστικῆς λύσεως, ἥτις πολλὰς καὶ οὐκ ὀλίγας ἐποίητο παρχωρήσεις τοῖς Τούρκοις. Ἀλλ' ἡ πρότασις αὕτη κατ' ἐμὴν ἀντίληψιν ἐγένετο ὡς διέξοδος τῆς Διασκέψεως ἐν γνώσει ὅτι δὲν θὰ ἐγίνετο ἀποδεκτὴ.

Δὲν ἀπηντήταμεν ἀμέσως καὶ ἀνετηκῶς, διότι ἐγνωρίζομεν, ὅτι οἱ Τούρκοι δὲν θ' ἀπεδέχοντο ταύτην καὶ συνέφερον ἡμῖν νὰ ἐκτεθῶσιν εἰς τὴν Κοινὴν Γνώμην τῆς Εὐρώπης ὅτι αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ τῶν Συμμάχων ἔσθλιναν εἰς τοιοῦτον σημεῖον θρασυτήτος, ὥστε ν' ἀπερρίπτωσι παρχωρήσεις τῶν Συμμάχων νικητῶν πρὸς αὐτούς. Καὶ τοῦτο ἐνίσχυτεν ἔτι μάλλον τὴν θέσιν ἡμῶν ἐν τῷ κέντρῳ διεξήγοντο ταῦτα.

Ἐξήλθομεν οὕτω τῆς Διασκέψεως ἔχοντες πλήρη ἐλευθερίαν ὅπως τὰς θυσίας ἅς ὑφίσταμεθα ἐντολῇ ἄλλων ὑποστῶμεν δι' ἴδιον ὄφελος, ἔχοντες τὸ δικαίωμα ν' ἀξιώσωμεν περὶ πλείονος τῶν τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρών, ἐάν, ὡς ἔχομεν πεποίθησιν, ὁ γενναῖος ἡμῶν Στρατὸς ἐπιτελέσῃ τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει ν' ἀναμετρήσῃ τὴν μεγίστην αὐτῆς εὐθύνην καὶ ἐπιδιώξῃ τὸ μέγιστον ἀποτέλεσμα

διὰ τοῦ ἐλαχίστου αἵματος· προϋπολογίστη τὴν ἐκτασιν τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τὴν καττήριον στρατιωτικὴν σταθμὸν, ὅστις θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν πολιτικὴν σταθμὸν εἰς ὃν θέλομεν νὰ φθάσωμεν, ἐνεργήτῃ δὲ πολιτικῶς καὶ διπλωματικῶς ἐπὶ τῇ βύσει τῶν προβλέψεων τούτων. Οὐδεὶς ὑποτιμᾷ τὴν σηλασίαν τοῦ ἀγῶνος. Καθ' ἡμᾶς εἶναι ὁ μέγιστος, ὃν ἀπὸ τοῦ 1912 ἀνέλαβεν ἡ Ἑλλάς· εἶναι ὁ τελειωτικὸς ἀγὼν μετὰ τῆς ἀναγεννηθείσης Μεγάλης Ἑλλάδος καὶ τῆς κατάρρευσιν· Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ ὡς τοιοῦτον δεῖν νὰ τὴν ἀντιμετωπίσωμεν.

Ἡ ἐπιτυχία τῆς Μικρασιατικῆς ἡμῶν ὑποθέσεως θὰ ἐκδιδάσῃ ἐπὶ μᾶλλον τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὸν σεβασμὸν τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν, πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, ὅστις πρὸ ἐξ ἑκατομμυρίων ἐτῶν ἐδίδαξε τὸν ἡμιδρόχρον τότε κόσμον τὰ δόγματα τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας καὶ ὅστις ἀγωνίζεται νὰ ὑπερβυσθῇ ἤδη τὰς εἰς ὅσους τυχεὶν τὰ ἐλητηρίησαν· λαὸν ὅστις ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς κοπώσεως ἥτις κτέλαβε τοὺς εὐρωπαϊκούς λαοὺς μετὰ τετραετείς ἀγῶνας αὐτὸς μετὰ ἐννεαετείς ἀγῶνας μάχεται ἐνθουσιῶν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ποτίζων τὰ πατρογονικά ἐδάφη διὰ τοῦ αἵματός του καὶ φέρων τὴν δῆδαν τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἐκεῖ ἐνθα περιήγαγεν αὐτὴν ὁ Μ. Ἀλεξάνδρος καὶ οἱ Βυζαντινοὶ πρόγονοι, θὰ δύναται νὰ βροντοφωνήσῃ ὅτι αὐτὸς, μόνος, πᾶν ἄλλο ἔχων ἢ τὴν βοήθειαν ἐνίων χριστιανικῶν Κρατῶν, συνέτριψε τελειωτικῶς τὴν βαρβαρίτητα καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἤνοιξε τὰς Πύλας τῆς εἰρηνευσίας· Ἀνατολῆς εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον τῆς Εὐρώπης.

Στρέψωμεν τὰ βλέμματι πρὸς ἀνατολὰς καὶ εἰπώμεν εἰς τὸν ἀπαράμιλλον ἡμῶν Στράτον:

Μὴ λητμίνει ὅτι ἀπὸ σοῦ ἐξήρτηται τὸ κατμοῖστορικὸν τοῦτο ἔργον. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. Γ. Μερκούρης, ἐξείρων τὴν σημασίαν τῆς διεξαγωγῆς τῆς ἐπιτιμῆσεως, ἐξ ἧς πληροφανεῖται ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ τὴν πορείαν τῶν ἐθνικῶν πραγμάτων, λέγει ὅτι αἱ δηλώσεις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἠδύναντο ἢ νὰ ἐνέχωσιν ἐν γενικῇ· γραμματικῶς τὰ συμπεράσματα τῶν ἐνεργειῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀποστολῆς. Ἐλπίζει ὅτι ἡ ἀπάντησις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως θὰ διαχωρίσῃ περισσότερο τὴν διπλωματικὴν κατὰστασιν. Διαι-

ρῶν κατόπιν εἰς τρεῖς περιόδους τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, λέγει ὅτι θὰ ἦτο εὐκαταῖον νὰ καθίστατο γνωστὸν τίνας ἦσαν αἱ λόγοι τῆς συμπληρώσεως τῆς Ἀντιπροσωπείας. Αἰὲν εἰστοχός, λέγει, ὑπῆρξεν ἡ ἐνέργεια τοῦ τέως Πρωθυπουργοῦ κ. Καλογεροπούλου, ἐπιτυχόντος ν' ἀντιπροσωπευθῇ ἡ Ἑλλὰς ἐκ μελῶν τῆς Συνελεύσεως. Ἡ πολιτικὴ ἐκείνη κορυφὴ προσθέτει, ἡ ἀντιπροσωπεύσασθαι τὴν Συνέλευσιν κατώρθωσε ν' ἀναγνωρισθῶσιν ὑπὸ τῶν Συμμελῶν αἱ εὐμενεῖς πρὸς τὰς Δυνάμεις διαθέσεις τοῦ μεταλλογικῶ ἐν Ἑλλάδι καθεστώτος. Ἐξείρων τὴν σημασίαν τῆς προσκλητέως, λέγει, ὅτι ἀναγνωρισθῆναι τὸς τοῦτο ἐφείλετο εἰς τὴν ἐπιτυχὴ διπλωματικὴν ἐνέργειαν τοῦ κ. Καλογεροπούλου, πρὸς ὃν στρέφεται ἡ εὐγνωμοσύνη ὁλοκλήρῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ν. Στράτος. Ἡ ἀπάντησις, ἣν ζητεῖ ὁ κ. συνάδελφος, εἶναι εὐκόλος· ἐζητήθη νὰ κατατεθῇ τὸ τηλεγράφημα δι' οὗ ἐκκλήτετο ὁ ἀρχηγὸς τῆς πλειονοψηφίας.

Ὁ κ. Γ. Μερκούρης τονίζων τὸ ἐθνικὸν ἐνδιαιφρόν τοῦ ὁποῖον προεβόλετο ἡ συμπλήρωσις τῆς ἀντιπροσωπείας, λέγει ὅτι αἱ Σύμβουλοι ἐβλήθησαν τὴν ἀνάγκην νὰ καλέσωσιν τὴν Συνέλευσιν διὰ πληρεξουσίου αὐτῆς· ἐν τῇ Συνεδρασίᾳ.

Ν. Στράτος. Εἰς τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἀναφέρεται ἡ φράσις «ἐνίσχυσις τῆς ἐν Λοιδίνῳ Ἑλληνικῆς Ἀποστολῆς». Οὕτω καθωρίσθη διὰ τῆς μεταβάσεως τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἡ συμπλήρωσις τῆς Ἀποστολῆς, ὡς ἐνίσχυσις. Περαιθεῖται τὸ ἐρώτημα ποῖας φύσεως εἶναι, πολιτικῆς πεύρας ἢ κοινοβουλευτικῆς ἐνισχύσεως; Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ πρῶτος Πρωθυπουργός, ὡς Πρωθυπουργός τῆς Ἑλλάδος, ἔτυχεν τῆς ἀνερίστου ἐμπιστοσύνης τῆς Συνελεύσεως, διότι δὲν ἐγένετο ψηφοφορία ὥστε προεκλήθη ὑπὸ τινος ψηφοφορίας, διότι οὐδεὶς ἠμυρσθήτηται ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἔτυχεν πανδήμου ἐμπιστοσύνης τῆς Συνελεύσεως καὶ τῶν ἀνεξαρτήτων πληρεξουσίων.

Συνοψίζων ὁ κ. Στράτος ἀναπτύσσει τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποῖους φανερῶνται ὅτι εἶναι ἐπιβεβλημένη μία ῥητὴ ἀπάντησις τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ μὴ μείνῃ κλωρούμενον ἐν εὐλογον καὶ τῶν σοβαρῶν ἐρωτήματι τοῦ κ. Πληρεξουσίου, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸς τίθεται.

Ν. Καλογερόπουλος. Τὸ ἐρώτημα τὸ ὁποῖον ἐξήγειρε τὴν περιέργειαν μελῶν τινῶν εἶναι εἰς θέσιν νὰ

διευκρινήσω και να δώσω την ἐπ' αὐτοῦ προσήκουσαν ἀπάντησιν. Ἡ Συνέλευσις μοι ἔκματε τὴν ὑφίστην τιμὴν νὰ με περιβάλῃ δι' ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης, ὅπως διαχειριθῶ τὴν σπουδαιοτάτην ὑπόθεσιν τοῦ Κράτους εἰς τὴν Ἑξωτερικόν. Ὅφειλω νὰ πληροφορήσω τὴν Συνέλευσιν ὅτι παρὰ τῇ Διασκέψει οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ διαγνώσῃ αἰσθηματικὴν ἐλλείψεως σεβασμοῦ πρὸς τὴν αὐτοτελείαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ὑπῆρξαν στιγμαὶ κατὰ τὰς ὁποίας μοι ὑπεβλήθησαν ἐρωτήσεις καὶ ἐζητήθη παρ' ἐμοῦ, εἰ δυνατόν, ἡ ἄμεσος, ἡ ταχίστη ἀπάντησις. Τὸ ἐπ' ἐμοῖ ἐθεώρησα καθήκον ἐπὶ ζητημάτων σπουδαιοτάτων νὰ μὴ δεῖξω ψυχικὸν σθένος τοιούτου ὥστε ν' ἀναλάβω μόνος ἀκαρτίαν τὴν εὐθύνην τῆς ἀπαντήσεως. Παρακάλω τὰ ἀξιώματα μελὴ τῆς Συνδιασκέψεως νὰ δεχθῶσιν ὅπως ἀκούσω καὶ τὰς γνώμας τοῦ ἐν Ἀθήναις Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐνδεχομένως καὶ ὑμῶν ὡς ἀποτελούντων κυριάρχον Σώμα. Ἡ ἀξίωσίς μου ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ τὰ ἐκπροσωποῦντα τοὺς μεγάλους Συμμάχους ἡμῶν καὶ τὸν σεβαστὸν Πρόεδρον τῆς Συνδιασκέψεως, ὅτι μοι εἶναι ἀδύνατον νὰ δώσω ἀπάντησιν πρὶν συνεννοηθῶ μετὰ τῶν Ἀθηναίων. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Συνδιασκέψεως μοι διετύπωσε τότε τὴν ἀξίωσιν ὅπως συγκροτηθῇ ἐν τῇ Διασκέψει ἡ ἀντιπροσωπεὺς τῆς Ἑλλάδος οὕτως ὥστε νὰ εἶναι δυνατόν ἡ ταχίστη ἐν Λονδίνῳ κατάρτισις ἀποφάσεων καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀπαντήσεων.

Γ. Πώπ. Ὡς τε ὀρθῶς ἐμάντευται.

Ν. Καλογερόπουλος. Παρκαλλῶ. Ὑπέδειξα ὅτι, διὰ νὰ κατορθωθῇ τοῦτο, ἀπαιτεῖται ἡ συγκρότησις τῆς τοιαύτης ἀντιπροσωπεύσεως νὰ γίνῃ ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ ἐν μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, διότι ἐνθυμηθεὶς κύριοι, ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῷ τύπῳ συζητήθησαν διὰ μακρῶν, ὅτι πρόσωπα ἔχοντα ἐν τῇ Πολιτείᾳ ἐθεωρήθησαν ὅτε μὲν ἐπιθυμητά, ὅτε δὲ μὴ ἐπιθυμητά. Καὶ ὑπὸ τοιούτους ὅρους ἐνέμισα ὅτι εἶχον καθήκον νὰ διασαφηνίσω τὸ πρᾶγμα, ἵνα μὴ συμβῇ τι δυνάμενον νὰ θίξῃ τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν μηδὲ τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἤθελον νὰ παρακαλέσω ὥπως ἔλθωσιν ἐπικουρά εἰς τὸ ἔργον τὸ βαρὺ, τὸ ὁποῖον ἡ Ἐθνοσυνέλευσις μοι εἶχε ἀναθέσει.

Κατ' ἴπιν συνεννόησεως μετ' ἐκείνων μετὰ τῶν ὁποίων ὁ ἀξιώτιμος Πρόεδρος τῆς Διασκέψεως συνειργάζετο ἔλθον τὴν ἀπάντησιν ὅτι παρκαλλεῖται ἡ ἀντιπροσωπεὺς τῆς

Ἑλλάδος νὰ συμπληρωθῇ κατὰ τρόπον διευκολύνοντα τὴν ἄμεσον ἀπάντησιν εἰς τὰ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Διασκέψεως ζητήματα, καὶ ὅτι ὡς πρὸς τοῦτο ἤμην ἐλεύθερος νὰ τηλεγραφήσω εἰς Ἀθήνας ζητῶν τοὺς ἀρμοδίους ἀντιπροσώπους τοὺς δυνάμενος κατ' ἐμὲ νὰ συνεργασθῶσιν, ἐπρωτίμῃ δὲ, κύριοι, νὰ ζητήσω τὴν ἐπικουρίαν ἐκείνου, ὁ ὅποιος καὶ κατὰ τὴν ἐμὴν κρίσιν ἐξεπρωσώπει τὴν πλειονοψηρίαν ἐν τῷ Συνεδρίῳ τούτῳ (χειροκροτήματα).

Ὁ ἀξιώτιμος νῦν Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐδέχθη νὰ ἔλθῃ ἐν Λονδίνῳ καὶ μετ' αὐτοῦ ἐν πάσῃ ἀρμονίᾳ, ἐν πάσῃ ἀγάπῃ, ἐν πάσῃ εὐκρινείᾳ καὶ ἀφοσιώσει πρὸς τὸ συμφέρον τὸ ἐθνικὸν συνεργασθῶμεν ὅπως ἀπομακρύνωμεν πάντα κίνδυνον δυνάμενον νὰ θίξῃ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, διὰ τῆς ἀνγκυλῆς δὲ ἐν τῇ ἀπαντήσει εἰς τὰς περιφρήμας, προτάσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι ἀποφάσεις, ἀλλὰ προτάσεις, νομίζω ὅτι κατορθώσαμεν ν' ἀπομακρύνωμεν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος κίνδυνον, ὁ ὅποιος ἦτο ἄμεσος καὶ πρὸ τοῦ ὁποίου εἶχομεν τρομάζει ἀμφότεροι, διὰ νὰ μείνωσιν ἐκκρεμῇ τὰ ζητήματα καὶ νὰ δοθῇ ὁ λόγος εἰς τοὺς ἡρωϊκοὺς ἡμῶν στρατιώτας, οἱ ὅποιοι πέπεισμαι ὅτι θ' ἀπαντήσωσι κάλλιον πάντων ἡμῶν (εὖγε καὶ χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Γ. Μερκούρης** συνεχίζων, χεῖρει, λέγει, διότι προκαλέσας τὴν ἀπάντησιν τοῦ κ. Καλογερόπουλου ἠδυνήθη νὰ διευκρινήσῃ μίαν περίοδον δι' ἣν τίσα ψεύδη ἐκυκλοφόρουν. Ἀγρυπνῶν μετὰ τοῦτο μετὰ τὸν θετὸν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν, ἡ ὁποία ἠτόνησε, λόγῳ τῆς ἀμερικανικῆς ἀπογῆς, φρονεῖ ὅτι ἐφαρμοζομένη θὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν τῆς καὶ συνιστᾷ ὅπως μεριμνήσῃ ἡ Ἑλλὰς. Κυβερνήσεις ν' ἀντιπροσωπευθῇ σθεναρῶς ἐν αὐτῇ, διότι πολλὰ διεθνῆ ζητήματα δι' αὐτῆς θὰ ἀκονισθῶσιν, ἐκπράττει τὴν χεῖράν του διὰ τὴν δῆλωσιν τοῦ κ. Προϋπουργοῦ ὅτι πᾶσα ἐλευθερία ἐνεργείας ἀνεγνωρίσθη εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τῶν Δυνάμεων ἐν σχέσει πρὸς τὰς στρατιωτικάς ἐπιχειρήσεις καὶ παρατηρεῖ ὅτι ἀπὸ ἐντολοδόχων ἐγένεον κύριοι τῆς κατὰστάσεως ἐν Μ. Ἀσίᾳ. Ἐλπίζει ὅτι ἡ ἐλευθερία αὕτη θὰ εἶναι γενική διὰ νὰ κυπηθῇ ἡ Τουρκία εἰς τὰ καίρια. Νομίζει ὅτι κακὸς εἶναι νὰ ἐξυψωθῶμεν ὑπὲρ πάντα κομματισμὸν καὶ κηρύσσουμένης γενικῆς ἐπιστράτειας ἐργασθῶμεν ὅπως θριαμβεύσωσιν οἱ ἑλληνικοὶ πόθοι.

Ὁ κ. **Γ. Μπούσιος** παρατηρεῖ ὅτι ἐκ τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Προϋπουργοῦ προέκυψεν ὅτι ἀπεμακρύνθη ὁ κίνδυνος

νος τῆς ἀποστολῆς ἐπιτροπῶν εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος διεκδικούμενα μέρη καὶ ὅτι δὲν ἐτέθη ζήτημα ἀμέσως μεταβολῆς τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν. Στρέφων κατόπιν τὸν λόγον περὶ τῶν αἰτίων τῆς ἐπιστρατεύσεως, παρατηρεῖ ὅτι ὁ διανοιγόμενος ἄγων θὰ παρουσιάσῃ μεγίστην σοβαρότητα, δι' ἣν πολεμικῶς μὲν δὲν πρέπει ν' ἀνησυχήσωμεν, ὁρσίωμεν ὅμως νὰ ὑπολογίσωμεν τὴν ἀνησυχίαν διὰ τοὺς πληθυσμούς, οἵτινες μετὰ τὴν κατ' ἀνάγκην στρατιωτικὴν ἀποχώρησιν ἐκ τῶν κατεληγμένων παρ' ἡμῶν μερῶν θὰ δευνοπαθήσωσιν.

Δ. Γούναρης. Οὐδεμία ὑποχώρησις ἐγένετο ἐντεύθεν τῶν ὁρίων ἥτινα κατεῖχόμεν πρὸ τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων.

Ο κ. Γ. Μπούσιος, ἀναφέρων τὴν δοκιμαστικὴν κατ' Ἰανουάριον στρατιωτικὴν ἡμῶν ἐπιχείρησιν, ἥτις μάλιστα ἐχαρακτηρίσθη καὶ ὡς φυγὴ ὑπὸ τοῦ ξένου τύπου, λέγει ὅτι ἔσχουμεν πολλὰς συνεπειὰς τῆς ἐπιχειρήσεως ἐκείνης εἰς βάρος τῶν ἐκεῖ πληθυσμῶν. Ομιλῶν κατόπιν περὶ τῶν γενομένων διαβλημάτων τῆς Ἀγγλίας πρὸς τὴν Γαλλίαν καὶ Ἰταλίαν καὶ αὐτὴν τὴν Τουρκίαν ἀκόμη διὰ τὰς στρατιωτικὰς τῆς κινήσεις, συμπεραίνει ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ πολιτικοῦ ἡμῶν ζητήματος εἶναι βεβηλωμένη καὶ διὰ τοῦτο ἀποφύγει νὰ προβῇ εἰς κρίσεις, συνιστᾷ δὲ ὅπως ἡ Συνέλευσις ἐν πλήρει ὁμοφωνίᾳ συνεργαζομένη καὶ μετὰ τὴν κατάρτισμόν τῆς νέας Κυβερνήσεως ἐμμείνη εἰς τὰς αὐτὰς ἀποφάσεις, ἃς ἔλαβε σχετικῶς πρὸς τὴν Συνθήκην τῶν Σεβρῶν ἐν ἀναιμῶνι νέων γεγονότων, ἐφ' ὧν θέλει συζητήσει.

Ο κ. Γ. Καρπετόπουλος θεωρῶν ἰσχυρὰς τὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως, διότι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ πιστὴν εἰκόνα τῆς γενικῆς πολιτικῆς καταστάσεως, ὥστε νὰ ἐκνοσηθῇ ἡ Κοινὴ Γνώμη, ἐσκέπτετο, λέγει, νὰ ἐρωτήσῃ αὐτὴν ἂν ἀντέταξεν ἰσχυρὰ ἐπιχειρήματα εἰς τὴν Διάσκεψιν ὑποβάλλουσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰς προτάσεις τὰς ὁποίας ὑπέβαλεν. Ἀλλὰ κατόπιν τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Καλογεροπούλου, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία ὑπῆρξεν ἐν Λονδίνῳ ἀπλὸς φορεὺς τῶν νέων προτάσεων, δι' ὧν ἀπετραπήσαν οἱ κίνδυνοι τῆς ἐξαρμογῆς τῶν πρώτων ἀποφάσεων τῆς Διασκέψεως, παρατηρεῖται τοῦ ἐρωτήματος τούτου καὶ παρατηρεῖ ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐμμένει εἰς τὰς ἀποφάσεις ἃς ἔλαβε κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 15 Φεβρουαρίου ἢ Ἐθνοσυνέλευσις. Αἱ νέαι προτάσεις,

προσθέτει, δὲν ἐπεδίδθησαν ἡμῖν ὑπὸ τῶν Συμμάχων διότι ἐθεώρησαν ἡμῖς ἀνεπαρκεῖς νὰ ἐπιβάλλωμεν τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ διότι ὁλικῶς συμπερόντα ἠνάγκασαν τὰς Δυνάμεις νὰ μεταβάλλωσι ἱεζικῶς τὴν πολιτικὴν τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἀναφερόμενος μετὰ τοῦτο εἰς τὰ αἰσθημάτων τῶν Συμμάχων χαρακτηρίζει αὐτὰ δυσμενέστατα, ἀφοῦ καὶ οἰκονομικὴν ἀκομή ἀποκλεισθὲν ἐπέβαλον εἰς τὴν Ἑλλάδα.....

Π. Πρωτοπαππαδάκης (Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν). Πόθεν γνωρίζετε τοῦτο;

Γ. Καρπετόπουλος. Ἐκ τῆς Διανομῆς ἥτις μὲς ἐκκαιοπονήθη εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὰς ἐκλογάς.

Π. Πρωτοπαππαδάκης. Δύναμιτι εὐχερίστως νὰ εἶπω, ὅτι εἴμεθα ἐντελῶς ἐλεύθεροι εἰς τὰς οἰκονομικὰς ἡμῶν σχέσεις καὶ νὰ συνάψωμεν καὶ δάνειον, ἐὰν θέλωμεν, ἀνεὺ οὐδεμιᾶς ἀντιρρήσεως τῶν Κυβερνήσεων καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Ἀμερικῇ.

Γ. Καρπετόπουλος. Χεῖρω πολὺ διὰ τὴν δῆλωσιν ὑμῶν ταύτην, τὴν ὁποίαν θ' ἀκούσῃ μετ' ἀντακουσίσεως ὁ Ἑλληνικὸς λαός, εὐχομαι δὲ τὸ ταχύτερον νὰ πραγματοποιηθῇ αὕτη.

Ἐριστῶν κατόπιν τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς μεταλλαγῆς τῆς εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς, τονίζει ὅτι μόνον διὰ τῆς στρατιωτικῆς ἡμῶν ἀνδιοργανώσεως, περὶ ἧς ἐδηλώθη ὅτι μεριμνᾷ ἡ Κυβέρνησις, θὰ ἐπιβληθῶμεν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Θὰ πολεμήσωμεν, προσθέτει, οὐχὶ ὡς μισθοφόροι πρὸς ἐξυπηρέτησιν ξένων συμφερόντων, ἀλλὰ μόνον ὑπὲρ τῶν ἰδίων συμφερόντων, ἐπιβάλλοντες ἰδικὴν μας συνθήκην γεγραμμένην με αἶμα, πρὸς ὁλοκληρωτικὴν ἀποκατάστασιν τοῦ Ἑθνους.

Δ. Τσουνκαλᾶς. Κατὰ τὴν χθεσινὴν συνεδρίαν τῆς Συνελεύσεως ἀνέπτυξα τὸ ζήτημα τῆς ἐπιδράσεως τοῦ δημοσίου ἐν Εὐρώπῃ φρονήματος ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν πραγμάτων καὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν διαστρέφεται ἡ ἀλήθεια ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ τύπῳ. Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς σήμερον τὸ ζήτημα ἐξητάσθη λεπτομερέστερον καὶ ὁ κ. Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ἐδήλωσεν, ὅτι θὰ λάβῃ πάντα τὰ κατάλληλα μέτρα καὶ ὅτι θὰ συστήσῃ γραφεῖον τύπου οὐ μόνον ἐν Ἀθήναις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις Κέντροις τῆς Εὐρώπης, προσέθεσε δ' ὅτι, ὅταν προταγῇ τὸν Προϋπολογισμόν, ἐλπίζει ὅτι ἡ Συνέλευσις θὰ ἐνισχύσῃ αὐτόν.

Νομίζω ότι τὸ ζήτημα εἶναι τοσοῦτον ἐπείγον καὶ σπουδαῖον, ὥστε ἔχομεν καθήκον, ἵνα ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης παράσχωμεν πᾶσαν ἐλευθερίαν ἐνεργείας οὐ μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὴν συγκρότησιν τοῦ προσωποῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς δαπάνας, καὶ ἐλπίζω ὅτι ἡ Συνέλευσις θὰ ἐγκρίνῃ ταῦτα.

Γ. Μπαλτατζῆς. Μάλιστα. Εἶμαι σύμφωνος, καὶ ἡ δῆλωση αὕτη τοῦ κ. πληρεξουσίου Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ἐγκρινομένη ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως θὰ μᾶς δώσῃ τὸ δικαίωμα, ἵνα ἐνεργήσωμεν συμφώνως πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους.

Ἡ Συνέλευσις ἀποδέχεται ὁμοφώνως τὴν πρότασιν τοῦ κ. Τσουκαλά.

Εἰσέρχεται κατόπιν ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς νομοθετικῆς καὶ συντακτικῆς αὐτῆς ἐργασίας.

Προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν **κ. Π. Πρωτοπαππαδάκη** κηρύσσεται **κατεπεῖγον** καὶ γίνεται δεκτὸν κατ' ἀρχὴν τὸ ὑποβληθὲν πρὸ ὀλίγου ὑπ' αὐτοῦ σχέδιον νόμου «περὶ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων καὶ τῆς πληρωμῆς τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἐιδικῶν ταμείων καὶ ὑπηρεσιῶν τῆς χρήσεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1920-1921».

Προκειμένου μετὰ τοῦτο νὰ συζητηθῇ εἰς 6' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Νοεμβρίου 1920 Νομοθ. Διατάγματος περὶ ἐξελέγξεως τοῦ κύρους τῆς γενομένης ψηφοφορίας τῶν ἐν ἐκστρατείᾳ ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν», ὁ κ. **Ν. Στράτος** παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἐπὶ τόσον χρόνον γενομένη ἀναβολὴ τῆς ψηφίσεως τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου προήλθεν ἐνεκα τῶν ἐκεῖ συμβάντων κατὰ τὴν ψηφοφορίαν, δι' ἧς καὶ ἀναγκασίαι ἐγένοντο καὶ συζητήσεις εὐρυτάτης ἐκτετατικῆς νὰ γίνῃ ἐνταῦθα. Ἀλλὰ σήμερον δὲν εἶναι πλέον κατὰλληλος ὁ καιρὸς διὰ τοιαύτας συζητήσεις καὶ οὐδεμίαν ἔχει δυτοκολίαν νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον. Συνιστᾷ ὅμως εἰς τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης τὴν τιμωρίαν τῶν ἐνόχων καὶ τὴν τετρακτιμὸν τῆς ἀναγκασίας. Πρέπει δὲ ἡ ὑπόθεσις νὰ περατωθῇ τάχις, διότι μετὰ τῶν κατηγορουμένων ὑπάρχουσιν ἀνώτατοι ἀξιωματικοί, οἵτινες κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἔως ἀδίκως κατηγορήθησαν.

Παρατηρήσεις τινὲς ποιεῖται ἐπίσης καὶ ὁ κ. **Κ. Λυκουρέζος** διὰ τινὰ ἐκλογικὰ βιβλία, ἀφαιρεθέντα ὑπὸ ἀξιωματικῶν καὶ συνιστᾷ νὰ ἐγκαθαρσθῇ καὶ ἡ ὑπόθεσις ἐκείνη.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν εἰς 6' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτω:

Περὶ ἐξελέγξεως τοῦ κύρους τῆς γενομένης ψηφοφορίας τῶν ἐν ἐκστρατείᾳ ἀξιωματικῶν κλπ.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 21 Νοεμβρίου 1920 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ ἐξελέγξεως τοῦ κύρους τῆς γενομένης ψηφοφορίας τῶν ἐν ἐκστρατείᾳ ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν» ἔχον οὕτω:

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσμεν:

Ἄρθρον 1.

Ἡ ψηφοφορία τῶν ἐν Θράκῃ καὶ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν πρὸς τοὺτους ἐξομοιούμενων στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων, ἡ ἐνεργηθεῖσα κατὰ τὸν νόμον 2484 τῆς 1 Νοεμβρίου 1920 πρὸς ἐκλογὴν βουλευτῶν, θέλει ἐξελεγχθῇ καὶ ἐκδικασθῇ ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸν Γ.Ν.Ε. νόμου τῆς 12 Δεκεμβρίου 1911 Εἰδικοῦ Δικαστηρίου πρὸ τῆς ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὰ λοιπὰ ἐξελέγξεως καὶ ἐκδικάσεως τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν καὶ κατὰ τὰς ἐπομένους διατάξεις. Μέχρι δὲ τῆς ἐκδόσεως τῆς ὁριστικῆς αποφάσεως περὶ ἐξελέγξεως καὶ ἐκδικάσεως τῆς ἐν Θράκῃ καὶ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ψηφοφορίας ταύτης τῶν ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐξομοιούμενων, ἀναστέλλεται ὑπὸ τῶν οἰκείων Πρωτοδικείων τοῦ Κράτους ἡ ἀνακήρυξις τῶν ἐκλεγέντων. Πᾶσα δὲ τυχὸν πρὸ τούτου γενομένη ἀνακήρυξις λογίζεται ὡς μὴ γενομένη.

Ἄρθρον 2.

Οἱ Πρόεδροι τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 14 τοῦ νόμου 2484 ἐπιτροπῶν θέλουσιν ἀνακοινώσαι ἀμέσως τηλεγραφικῶς τὰποτελέσματα τῆς γενομένης διαλογῆς καὶ πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ

κατὰ τὸν ΓΛΝΕ' νόμον Εἰδικοῦ Δικαστηρίου, εἰς ὃν ἀποστέλλουσιν ἀνυπερθέτως τοὺς πίνακες τῆς διαλογῆς μετὰ τῶν ψηφοδόχων φρακῶν ἐντὸς δέματος ἐσφραγισμένου.

Ἐφ' ὅσον ἀνεκοινώθησαν ἤδη τὰ ποτελέσματα τῆς διαλογῆς καὶ ἀπεστάλησαν οἱ πίνακες αὐτῆς μετὰ τῶν ψηφοδόχων πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ διὰ τὴν ἀπαρίθμησην τῶν ψήφων ἐκάστης ἐκλογικῆς περιφερείας ἀρμοδίου Πρωτοδικείου, συμψώνως τῷ ἄρθρῳ 16 τοῦ νόμου 2484, τὴν κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον ὑποχρέωσιν ἔχουσιν οἱ Πρόεδροι τῶν Πρωτοδικείων τούτων.

Ἄρθρον 3.

Εὐθὺς ὡς συγκεντρωθῶσιν αἱ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς διαλογῆς τηλεγραφικαὶ πληροφορίες, αἱ ἀφαιρῶσαι τὴν ἐνεργηθεῖσαν ψηφοφορίαν ἐν Θράκῃ καὶ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἢ τὴν ἐνεργηθεῖσαν ἐν ἑκατέρᾳ τῶν χωρῶν τούτων, ἐκτίθενται αὐταὶ ἐν τῷ κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ΓΛΝΕ' νόμου ὑφιστάμενῳ τῷ πρῶτῳ συνεδριάσει τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου διὰ πράξεως τοῦ Προέδρου αὐτοῦ καὶ παραμύθουσιν ἐκτεθειμέναι ἐπὶ πέντε ἡμέρας.

Ἄρθρον 4.

Διαρκούσης τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον προθεσμίας, ὑποβάλλονται ἐνστάσεις κατὰ τοῦ κύρους τῆς γενομένης ψηφοφορίας ἀναφερόμεναι εἰς παραβάσεις τῶν διατάξεων τῶν νόμων καὶ ἐν γένει εἰς πλημμελείας αὐτῆς. Αἱ ἐνστάσεις ἐπιδίδονται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος εἰς τὸν ἐκτελούντα καθήκοντα γραμματέως παρὰ τῷ Εἰδικῷ Δικαστηρίῳ.

Ἄρθρον 5.

Ληξάσης τῆς ὡς ἄνω πρὸς ὑποβολὴν ἐνστάσεων ὀριζομένης προθεσμίας, τὸ Εἰδικὸν Δικαστήριον συνεχόμενον ἐν συμβουλίῳ ὀρίζει δι' ἑκατέραν τῶν ἐν λόγῳ χωρῶν ἐν τοῦλάχιστον τῶν μελῶν αὐτοῦ ὡς εἰσηγητὴν, εἰς ὃν ἵκασται ἀνάλογον, σύμφωνα κατὰ τὸ δυνατόν, προθεσμίαν, ὅπως ἐντὸς αὐτῆς προβῇ εἰς τὴν συλλογὴν ἐγγράφων καὶ ἄλλων ἀποδεικτικῶν στοιχείων καὶ δι' τὴν ἑννοκον ἐξέτασιν μαρτύρων ἐν σχέσει πρὸς τὰς ὑποβληθείσας ἐνστάσεις, μεταβαίνων ἐν ἀνάγκῃ ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐπιτοπίως, καὶ καταθέτει μετὰ τὴν ἐνέργειαν τούτων τὰς συλλεχθείσας ἀποδείξεις εἰς τὸν γραμματέα τοῦ Δικαστηρίου.

Ἀμα τῇ καταθέσει τούτων καὶ ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ὁ Πρόεδρος τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου ὀρίζει δικασίμον ἰδίαν δι' ἑκάτερα τῶν ἐν λόγῳ χωρῶν, καθ' ἣν γενήσεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ὑποβληθεισῶν ἐνστάσεων.

Ἡ περὶ ὀρισμοῦ τῆς δικασίμου πράξις τοῦ Προέδρου τοιοῦτο κολλᾶται ἅμα τῇ ἐκδόσει αὐτῆς, εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Ἄρθρον 6.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου περὶ τῆς ἀμνηστουμένης ψηφοφορίας ἐν ἑκατέρᾳ τῶν χωρῶν ἐκδίδεται ὑποχρεωτικῶς ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συζήτησεως.

Ἄρθρον 7.

Ὡς πρὸς τὴν περαιτέρω διαδικασίαν ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 7, 8 καὶ 10 τοῦ ΓΛΝΕ' νόμου.

Κατὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου συζήτησιν δύνανται νὰ ἐξετασθῶσιν, ἐὰν τὸ Δικαστήριον κρίνῃ ἀναγκαῖον, οἱ παρόντες μάρτυρες, οἵτινες εἴτε ἐν τῇ προδικασίᾳ ἐξητήσθησαν εἴτε προσκομίζονται ὑπὸ τῶν δικδίκων.

Ἄρθρον 8.

Τὸ Εἰδικὸν Δικαστήριον ἀποφαίνεται ἐν τῷ συνόλῳ ἔγκυρον τὴν ψηφοφορίαν ἐν ἑκατέρᾳ τῶν περιφερειῶν, ἐὰν πεισθῇ, ὅτι αὕτη διεξήχθη νομίμως, ἢ ὅτι αἱ γινόμεναι παραβάσεις καὶ πλημμελείαι δὲν ἥσκησαν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ψηφοφορίας, ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἀποφαίνεται αὐτὴν ἄκυρον, ὅτε ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 13 τοῦ νόμου 2484.

Ἡ κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον ἀπόφασις λαμβάνεται ὡς βᾶσις ὑπὸ τοῦ οἰκείου Πρωτοδικείου διὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ἐκλεγέντων.

Ἄρθρον 9.

Ἀμα τῇ ἐκδόσει ἑκατέρας τῶν ὁριστικῶν ἀποφάσεων τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου, κεκυρωμένα ἀντίγραφα ταύτης πέμπονται ὑπὸ τοῦ παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ Εἰσαγγελέως πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ ἀρμοδίου, διὰ τὴν ἀπαρίθμησην τῶν ψήφων ἐκάστης ἐκλογικῆς περιφερείας, Πρωτοδικείου.

Ἐν ἡ περιπτώσει τὸ Εἰδικὸν Δικαστήριον ἀπυρρανεῖ ἔγκυρον τὴν ψηφοφορίαν, ἀποστέλλονται εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Πρωτοδικείου καὶ αἱ σχετικοὶ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς διαλογῆς πίνακες.

Ἄρθρον 10.

Ἀπασα ἡ ἐνώπιον τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου διαδικασία καὶ αἱ προπαρασκευαστικαὶ ταύτης πράξεις, ὡς καὶ αἱ ἀποφάσεις καὶ τὰ πρακτικὰ γράφονται ἐφ' ἀπλοῦ χάρτου.

Ἄρθρον 11.

Περὶ ὧν θεμάτων δὲν προβλέπει ὁ παρὼν νόμος ἐφαρμοσθῇσονται κατ' ἀναλογίαν αἱ διατάξεις τοῦ ΓΛΝΕ' νόμου καὶ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος ἀπὸ 14 Ἰανουαρίου 1912 Β. διατάγματος.

Άρθρον 12.

Αί κατά τὸν παρόντα νόμον ἀποφάσεις τοῦ Εἰδικοῦ Δικαστηρίου ἀποτελοῦσι δεδικασμένον ὡς πρὸς τὸ κύρος τῆς περὶ τῆς πρόκειται ψηφοφορίας καὶ δὲν ἐπιτρέπονται νέαι ἐνστάσεις κατὰ τοῦτου, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ ΓΝΕ' νόμου.

Εἰς τοὺς Ἡμετέρους ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Ὑπουργοῦς ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ διατάγματος τοῦτου, εἰσαχθισμένου πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Ἑθνικὴν Συνέλευσιν, ἡ ἰσχὺς δ' αὐτοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς καταχωρίσεως ἐν τῇ Ἑφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Νοεμβρίου 1920.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ἡ Βασιλομήτωρ Ἀντιβασίλισσα

Ο Λ Γ Α

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Δ. Γ. Πάλλης

Τὸ Μέλη

Π. Τσαλδάρης, Θ. Ζαῖμης, Ν. Καλογερόπουλος, Π. Κ. Μαυρομιχάλης, Δ. Γούναρης, Ι. Δ. Ράλλης.

Λύεται κατόπιν τῆς συνεδρίας ὥρᾳ 9 καὶ 45' μ. μ. ἐκ ἀπαναληφθῆ ἄρτιον ὥρᾳ 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Κ. Ἀργασάκης Λομβάρδος

**Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Κρεσενίτης
Π. Ἰακώβου**

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΘ'

Τῆς 1 Ἀπριλίου 1921.

Ὅρᾳ 5 καὶ 40' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐγκρῆν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ Πρακτικά τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως, μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Π.**

Δαγκλή, δηλώσαντος ὅτι εἶπε τὰ ἐξῆς κατὰ τὴν χθεσινὴν αὐτοῦ ἀγγέρευσιν ἀπαντῶν καὶ εἰς σχετικὴν ἐρώτησιν περὶ τῆς συνθήκης τῶν Σεβρῶν : «Π. Δαγκλῆς. Βεβαίως εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀνήκει νὰ ἐκτελέσῃ αὐτήν», ἐννοῶν τὴν ἐπιβολὴν τῆς ἐκτελέσεως εἰς τὴν Τουρκίαν, πλὴν τῆς ὁποίας μένει ἔτι ἀνεκτελέστως.

— Ἐπιτροπὴ τῶν κατωτέρων ὑπαλλήλων τῶν ὀργάνων φολακῶν τοῦ Κράτους αἰτεῖται ὅπως συμπεριληφθῶσιν οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι εἰς τὴν μελετωμένην αὐξήσιν τοῦ μισθοῦ τῶν ὑπαλλήλων τῶν δικτύων κρατικῶν ὑπηρεσιῶν.

— Ἀπίσταρτοι ἀνθυποασπισταὶ νόμου 3556 (1910) ζητοῦσιν ὅπως μὴ ὑπαχθῶσιν ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν εἰς τὸν νόμον 728, δηλ. νὰ λαμβάνωσι σύνταξιν λοχαγοῦ Β' τάξεως, ἀλλὰ λοχαγοῦ Α' τάξεως.

— Οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ δήμου Κερκυραίων ζητοῦσι τὴν ἐξομοίωσιν αὐτῶν πρὸς τοὺς λοιποὺς δημοσίους ὑπαλλήλους.

— Κάτοικοι Παιτρῶν παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως χορηγηθῇ ἐπίδομα καὶ εἰς τὰς οἰκογενεῖας τῶν κληρωτῶν τῶν κλάσεων 1919, 1920 καὶ 1921.

— Ὑποδικαστάδικοι τῶν φυλακῶν Ἀχαΐας παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως διὰ νομοθετικοῦ μέτρου χαρισθῇ εἰς αὐτοὺς τὸ ἥμισυ τῆς ποινῆς των.

— Ὁ Ἰωάννης Νούσιος, κάτοικος Ὑφανίου, ἑξεδρὺς τῆς κλάσεως 1915, παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως συστηθῇ ἡ αἴτησίς του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τῷ χορηγηθῇ σύνταξις ὡς παύοντι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐν τῇ στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ.

— Ὁ Ἐμμ. Πλατάκης κάτοικος Θεσσαλονίκης ζητεῖ ὅπως τῷ χορηγηθῇ σύνταξις ὡς ἐγκυματισθέντι τῇ 3 Αὐγούστου 1919 εἰς τὸ Μέτωπον Σμύρνης.

— Ὁ Σαρκελῆς Κεζαντζῆς, Εὐρηνοδίκης Καρδαμύλων, ζητεῖ ὅπως πληρωθῇ κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τριῶν καὶ ἡμίσεος μηνῶν, καθ' ὃ δὲν ἐμισθοδοτήθη.

— Ἡ Παιδικὴ Ἀμβουργίη διαψεύδει τὴν κατὰ τοῦ Γενικοῦ Προξένου Εὐστ. Χρονοπούλου ἐκτοξευθεῖσαν κατηγορίαν ὅτι διεξάγει προπαγάνδαν κατὰ τοῦ νῦν καθεστῶτος.

— Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Κατάνιανης τοῦ

νομού Ιωαννίνων παρκαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἐγκρίνῃ τὴν διὰ συμβολαίου γενομένην ἐνοικίασιν διὰ δύο ἔτη τῆς θερινῆς βουρῆς τοῦ λιβαδίου Ντουπίστης ὑπὲρ τῆς Κοινότητος αὐτοῦ.

Ἡ Μνημονικὴ Ἐνωσις τῶν ἐπαγγελματικῶν Συλλόγων καὶ Σωματείων ὑποβάλλει ὑπόμνημα δι' οὗ ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 1640 περὶ φορολογίας τῆς κτηνῆς προσόδου.

— Ὁ Γ. Οἰκονομάρχης, πρῶτον Γενικὸς γραμματεὺς τοῦ δήμου Καβάλλας, ζητεῖ ὅπως συμπεριληφθῇ εἰς τὸν νόμον περὶ ἀποζημιώσεως δημάρχων καὶ προέδρων Κοινοτήτων.

Ὁ νομάρχης Κερκυραϊκῆς ὑποβάλλει ἀντίγραφον Πρακτικῶν τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Αἰξουρίου, δι' οὗ τοῦτο αἰτεῖται τῇ ἰδρυσιν ἐν Αἰξουρίῳ οἰκονομικῆς Ἐφορίας Γ' τάξεως, Ὑποτακμίου καὶ Ὑποκαταστήματος Ἑθνικῆς Τραπεζῆς.

— Ὑποδιδάσκαλοι τῆς ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Τριφυλίας ζητοῦσιν ὅπως συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸν νόμον τὸν ψηφισθέντα ὑπὸ τῆς προκλήτου Κυβερνήσεως διὰ τοῦ ὑποδιδασκάλους τῆς Νέας Ἑλλάδος.

— Ἡ Ἀδελφότης Βιομηχάνων, Χημικῶν κλπ. Ἀθηνῶν Πειραιῶς ζητεῖ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 1640 σχετικῶς πρὸς τὴν τήρησιν λογιστικῶν βιβλίων.

Ἀνακοινούνται ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἐξῆς:

— Ὁ Περιεχὴς Γκαμῖλης, κάτοικος Δολιανῶν τῆς Ἡπείρου, διαμαρτύρεται πρὸς τὴν Συνέλευσιν διὰ τὴν συνεργασίαν τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων ἀντιπροσώπου κ. Π. Φλώρου περὶ πικρατάσεως τοῦ ἐνοικοσταντίου βουρῶν.

— Τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον Ἰωαννίνων ζητεῖ ὅπως διατηρηθῇ ὁ ἰσχύων νόμος περὶ αἰσχροκερδεῖας, συγχρόνως δὲ διαμαρτύρεται διὰ τὴν στάσιν τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ ἀπέναντι τῶν ἰεργῶν τῶν αἰτουμένων ἐργασίαν.

— Ὁ Ἐνοριακὸς σύλλογος τοῦ νοῦ τῆς Ἀναλήψεως ἐν Βόλῳ διαμαρτύρεται δι' ἐπέμβασιν τοῦ Ἐπισκόπου Δημητριάδος εἰς τὰ τῆς Διοικήσεως.

— Ὁ Κ. Φλώρος, κατήδικος τῶν φυλακῶν Ἀμρίστης, ζητεῖ ὅπως ἀποσταλῇ εἰς τὸ Μετῶπον.

— Ὁ Ὀνοῦρριος Γούσης, κάτοικος Γεννάδων Κερκύρας, παρκαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως μεταλαβῇ παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἔλθῃ ἄωρον πρὸς τὴν δυστυχίαν αὐτοῦ, λόγῳ τῆς ἀποτερωθείσης εἰσίας του.

Γονεῖς καὶ κηδεμόνες μνητῶν τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου Βίλου παρκαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἐκδοθῶσι τὰ εἰς τὴν γυμνασίαν γλῶσσον ἀναγνωστικὰ βιβλία.

— Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον Ἐμπορίου Ἰωαννίνων παρκαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως μεριμνήσῃ ν' ἀνασταλῇ ὁ νόμος περὶ αἰσχροκερδεῖας, καθόσον ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ἐπέφερε τὴν δικαιοπῆν τῶν συναλλαγῶν.

Ὁ κ. **Ι. Δ. Ράλλης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συστάσεως τμήματος πρωτοπικροῦ παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας».

Ὁ κ. **Π. Πρωτοπαπαδάκης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει τὰ ἐξῆς σχέδια νόμου:

1) Περὶ προσθήκης παραγράφων εἰς τὸ ἄρθρον 14 τοῦ νόμου 1237 τῆς 3-4 Ἀπριλίου 1918 περὶ φορολογίας δημοσίων θεαμάτων καὶ

2) Περὶ χρημῶν πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1920—1921.

Ὁ πληρεξούσιος Σάμου κ. Ἐμ. Χατζιδάκης ὑποβάλλει πρότασιν νόμου περὶ τοῦ ἐν Σάμῳ ἀρχιεπισκοπείου.

Ὁ πληρεξούσιος Σάμου κ. Ἐπ. Κώνστας ὑποβάλλει τροποσίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου τοῦ τροποποιήσαντος τοὺς νόμους 1054 τοῦ 1917 καὶ 1321 τοῦ 1918 περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας ἐκτάκτων ἐκπαιδευτικῶν οὐλαμῶν κλπ.

Ἀπαντᾷ θέλουσι τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Ὁ κ. **Δ. Κρεμέζης**, πληρεξούσιος Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ὑποβάλλει τροποσίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ ἐπικυρώσεως τῶν ἀπολυθέντων μονίμων ὑπαλλήλων.

Ἀναβληθεῖς μετὰ τοῦτο, ἀποδοχῇ τῶν ἐγγεγραμμένων, τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν Ἐπερωτήσεων, ἐπαναλαμβάνεται ἡ συνέχεια τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν πολιτικῶν δηλώσεων τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Ὁ κ. **Ν. Παπαδάκης** λαμβάνων πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συζητήσεως τὴν λόγον παρατηρεῖ ὅτι καὶ διὰ παραβιάσεως τοῦ δικονομικοῦ δικαίου ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ ἐκλογοδικαίου ἡ ἀπόφασις περὶ τῶν ἐκλογῶν Ροδόπης, δι' ἧς κηρύσσεται ἄκυρος ἡ ἐν λόγῳ ἐκλογὴ, ἀφοῦ δὲν ἀνέμεινε τοῦτο νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ καὶ τὰς δικταχθείσας ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς ταύτης μικροτικὰς ἀποδείξεις. Παρκαλεῖ διὰ τοῦτο νὰ προσαχθῇ ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως ἡ σχετικὴ δικογραφία, ἵνα ἀπορριθῇ αὕτη ἐπὶ τοῦ ζητήματος.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** (Πρωθυπουργός) παρατηρεῖ ὅτι τὸ παρὰ τοῦ κ. Πληρεξουσίου ἀνακινούμενον ζήτημα ἀποτελεῖ θέμα ἐλέγχου τοῦ ἐκλογοδικείου. Ἀνεξαρτήτως δὲ ἂν ἡ Συνέλευσις εἶναι ἀρμοδίη νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ἐλέγχου τοῦ του, ὑποδεικνύει ὅτι ὁ κ. Πληρεξούσιος πρέπει νὰ ζητήσῃ διὰ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Συνελεύσεως τὴν προσαγωγὴν τῆς ἐν λόγῳ δικαγογραφίας, ἀναγραφῶν ἐπερώτησιν ἧς καὶ τὸ παραδεκτὸν ἢ οὐ ἀκύρη εἶναι πρόωρον.

Ο κ. **Γ. Πῶπ** συμφωνεῖ μετὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ὡς πρὸς τὴν προσαγωγὴν τῆς δικαγογραφίας, παρατηρεῖ ὅμως ὅτι πρέπει, ἐπεὶ τὸ ζήτημα ἀφορᾷ τὴν παρόστασιν αὐτῆς τῆς Συνελεύσεως, νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ συζήτησις, ὀριζομένης, εἰ δυνατὸν, ἡμέρα συζήτησεως τῆς προσεχοῦς Δευτέρας.

Ο κ. **Ν. Στράτος** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ παραδεκτοῦ ἢ οὐ εἶναι οὐσιωδὲς καὶ, σχετιζόμενον πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἐπανκληπτικῆς ἐκλογῆς. Κατόπιν ὅμως, προσθέτει, τοῦ ψηφίσματος τῆς Συνελεύσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἡ Συνέλευσις ἀπεξενώθη παντὸς ἐλέγχου τοῦ Ἐκλογοδικείου. Ἐλεγχος μόνον τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Ἐκλογοδικείου δύναται νὰ γίνῃ, ὁ ὅποιος δὲν βλέπει τὸν λόγον νὰ ἐπαίγῃ.

Ο κ. **Α. Μάτεσις** παρατηρεῖ ὅτι οὐδεὶς ἐλεγχος δύναται ν' ἀσκηθῇ κατὰ τοῦ Ἐκλογοδικείου, τῆς ἀποστάσεως αὐτοῦ οὗσης πλήρως δεδικαιολογημένης. Ἐγένοντο ὅργανα, προσθᾶται, ἐν τῇ ἐκλογῇ.

Ο **Δ. Γούναρης** (Πρωθυπουργός) παρακαλεῖ νὰ μὴ ἐκταθῇ ἡ συζήτησις, μετὰ τὰς γενομένας δηλώσεις, διότι οὐδένα λόγον ἔχει.

Πρόεδρος. Ἡ συζήτησις ἔληξεν.

Ο κ. **Μάτεσις** ἔχει τὸν λόγον ἐπὶ τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Α. Μάτεσις. Μὴ ὄντος εἰθέτου σήμερον τοῦ χρόνου εἴτε πρὸς συζήτησιν εὐθυνῶν εἴτε περὶ τῆς δοτέας εἰς τὰς προτάσεις τῆς Δικτικέψεως ἀπαντήσεως, μένει πρὸς συζήτησιν ἡ σημερινὴ κατὰστασις οἷα διαμορφοῦται ἐκ τῆς κλαγγῆς τῶν ὅπλων. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ πολεμικὸν Μέτωπον ἔχομεν πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἀνδρείαν τοῦ στρατοῦ ἡμῶν καὶ τὴν ἐμπειρίαν τῶν ἀρχηγῶν. Τὸ ἐσωτερικὸν Μέτωπον φρουρεῖ ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς, περιθάλπων τὸ ἔργον τῆς 1ης καὶ 22ης Νοεμβρίου, πρῶτος νὰ φερῇ αὐτὸ εἰς πέρας διὰ τῆς πολεμικῆς νίκης.

Ἐπάρχει ὅμως καὶ τρίτον Μέτωπον, τὸ τῶν οὐδετέρων χωρῶν, μετὰ τῶν ὁποίων δέον ἐν τινὶ μέτρῳ νὰ καταλεχθῶσι καὶ αἱ Σύμμαχοι χώραι. ἂν ἀληθινή ᾖ ἀναγκρὰ, ὅτι αὐταὶ ἐν τῷ παρίντι ἀγωνίᾳ ἡμῶν πρὸς τοὺς Τούρκους ἐκάρηζαν ἐκυτὰς οὐδετέρους. Ἐπὶ τοῦ σημείου δὲ τούτου, τῆς ἐννοίας τῆς οὐδετερότητος τῶν Δυνάμεων, δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ δικρωτίσῃ τὴν Συνέλευσιν, ἂν νομίσῃ ὅτι τοῦτο ἐπιτρέπεται ὑπὸ τῶν περὶ στάσεων. Ἐν ταῖς οὐδετέροις χώραις ἐνώπιον τῆς Διπλωματίας καὶ τῆς Κοινῆς Γνώμης συμπλεκόμεθα σῶμα πρὸς σῶμα πρὸς τὸν ἐχθρὸν, ἐκεῖ μαχίστα ὅπου, λόγῳ προηγουμένων σκευωριῶν ὀλίγων ἐνδιαφερομένων προσώπων, ἐδημιουργήθη παρὰ διαφόροις κύκλοις δυσμενῆς ἀτυχεύουσα καθ' ἡμῶν ἐκ τῆς ἐν μεταλλεύσεως τῶν ἀτυχῶν γεγονότων τῆς 18 Νοεμβρίου 1916. Ἡ πλάνη μὲ τὴν ὁποίαν ἐποτίθη μερὶς τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ εἶναι καιρὸς ν' ἀρθῇ. Μετὰ τῶν ξένων λαῶν πρὸς οὐδένα ἄλλον συνέδεσεν ἡμεῖς ἀπὸ τῆς πρώτης ἰδρύσεως τοῦ Βασιλείου στενότεροι δεσμοὶ ὅσον πρὸς τὴν Γαλλίαν. Εἰς τὰ σχολεῖα ἡμῶν ἔκτοτε διδάσκειται ὑποχρεωτικῶς ἡ γαλλικὴ γλῶσσα καὶ τὸ μείστω μέρος τῶν διανοουμένων ἡμῶν ἠντλήσε καὶ ἀντλεῖ τὰ ρῶτα ἐκ τῆς γαλλικῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης.

Οὕτως ἀγαπᾷ τοὺς Γάλλους ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς μὲ τὴν συνήθει αὐτοῦ δικγνωστικὴν δύναμιν. Διηγήσθη ὅτι οἱ ἡρώοι καὶ καὶ τῆς Γαλλίας, οἵτινες ὠδηγοῦντο ἐν ὀπλῳ εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπως καταλάβωσι βίβη τὰ ὅπλα ἡμῶν, ἦσαν θύματα, ὅπως καὶ ἡμεῖς, μιᾶς οὐκ ἐπὶ σκευωρίας, καὶ διὰ τοῦτο ὁ λαὸς τῶν Ἀθηναίων ἐθρόνησε τὰ εὐγενῆ τέκνα τῆς Γαλλίας μὲ τὸν αὐτὸν πόνον μὲ τὸν ὁπαῖον ἔκλυτε τὴν ἐν τῇ ἀπορρήδι ἐκείνῃ ἡμέρᾳ πεσόντι τέκνῳ του.

Ἦτο τότε κατὰ δεδικασμένον εἰς σιωπὴν τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς καὶ ἡ φωνὴ τοῦ λαοῦ τοῦ συνηθισμένου ἀπὸ κλιῶνων εἰς τὸ δημοτικὸν λαλεῖν εἶχε περιορισθῇ ἐν τῇ τῶν Σωματείων καὶ τῶν Συλλόγων. Καὶ ὁ Σύλλογος ὁ ἀντιπροσωπεύων μίαν τῶν πολυπληθεστέρων διανοουμένων ἐμάχων, ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος Ἀθηναίων, τοῦ ὁποῦ τότε εἶχον τὴν τιμὴν νὰ διατελῶ Πρόεδρος, εἰς τὴν πρώτην συνεδρίσιν τῆς ὁλομελείας εὐθὺς μετὰ τὰ γεγονότα ἐτέλεσε τὸν ρῆρον τῆς ἱερᾶς μνήμης τόσον πρὸς τὰ γενναῖα τέκνα τῆς Γαλλίας ὅσον καὶ πρὸς τὰ τέκνα τῶν Ἀθηναίων, ἅτινα ἔπεσον κατὰ τὴν θλιβερὴν ἐκείνην ἡμέραν. Πόσον εἶχε δίκαιον ὁ Δικη-

γορικάς Σύλλογος ἀπέδειξεν ἡ ἔκθεσις τὴν ὁποίαν ἐδημοσίευσεν ὁ ναύαρχος Φουρνέ. Καὶ εἰς ὅσους τοχὸν ἤθελον μνησθῆ τῶν γεγονότων ἐκείνων ἵνα ἐνπιέρωσι τὸ μῖτος μεταξύ δύο λαῶν ἀδελφῶν θὰ ἔλεγον: Μὴ ταράσσετε τὰς ἱερὰς σκιάς τῶν γενναίων, διότι ἐκεῖ πέραν τοῦ τήρου, ὅπου μόνη ἡ ἀλήθεια λάμπει, ἐνηγκαλισμένοι εὐρίσκονται ὅπως ἔπessον πλησίον ἀλλήλων οἱ ἥρωικοί νεῦται τῆς

- Γαλλίας καὶ τὰ τέκνα τῶν Ἀθηναίων.

Προκαίμενος περὶ τοῦ οὐδετέρου Μετώπου νομίζω ὅτι καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Ἀντιπροσωπεῖται ὡς ἦσαν ὀργανωμένοι ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς προπολεμικῆς ἐποχῆς δὲν ἐπαρκοῦσιν εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας. Δέον νὰ ἐνισχυθῶσι διὰ νέων στοιχείων στρατολογουμένων οὐχὶ μόνον ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν διπλωματικῶν ὑπαλλήλων ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ πολιτικοῦ, δημοσιογραφικοῦ, ἐπιστημονικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ κόσμου. Καλέσατε πάντας τοὺς δυναμένους νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τὸν ἀγῶνα, ὀνομάσατε αὐτοὺς συμβούλους πολιτικούς, οἰκονομικούς, ἐμπορικούς ἢ τεχνικούς καὶ ἀποστείλατε τούτους παρὰ ταῖς ἐλληνικαῖς Ἀντιπροσωπεῖαις. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἐπισήμων τούτων ἀπεσταλμένων δέον τὰ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ἰδρυθητόμενα γραφεῖα τοῦ Τύπου ν' ἀποδῶσιν εὐρύταται ὀργανώταις συγκεντροῦσαι εἰς πᾶσαν ἀνεπίσημον ἀποστολὴν τοὺς δυνάμενους νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τὸν διαφωτισμὸν τῆς Κοινῆς Γνώμης. Τὴν ταχίστην προγραμματοποίησιν τούτων ἀναμένομεν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν χωρὶς νὰ ἐπαυλαυθάνηται ὁ θρόνος τῆς λειψανδρίας. Οὔτε οἰκονομικοὶ λόγοι δύνανται νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν, διότι ἡ ἐργασία αὕτη ἀποτελεῖ τὸν ἕτερον τῶν βραχιόνων, δι' ὧν διεξάγεται ὁ πόλεμος, καὶ ἀνευ αὐτοῦ θὰ πολέμωμεν μόνον διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς. Πάντες δὲ οἱ διανοούμενοι θὰ προθυμοποιηθῶσι νὰ παράσχωσι τὰς ὑπηρεσίας των.

Ο κ. **Π. Κουρτίδης** (πληρεξούσιος Ἀδριανουπόλεως) ἀναλύων ἐκτενῶς ὅλην τὴν πορείαν τῶν συζητήσεων τῶν Παρισίων καὶ τοῦ Λονδίνου, αἵτινες κατέληξαν εἰς τὴν προσφυγὴν τῆς διὰ τῶν ὅπλων διακανονίσεως τοῦ τουρκικοῦ ζητήματος, ἐξαίρει τὴν ἀδικίαν ἣτις προσγίνεται εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν τὸς των θυτιῶν αἰμάτων καὶ μόχθων διὰ τῆς ἐγκαταλείψεως εἰς τὴν τύχην τῆς ὑπὸ τῶν Συμμάχων. Ὑπενθυμίζει τὴν ἐπίτευξιν τοῦ τελικοῦ θοιχάβου

τῆς νίκης τοῦ γενικοῦ πολέμου διὰ τῆς συμμετοχῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς ἐνδιέσεις μάχης τοῦ Σαρὰ καὶ τῆς Δοιράνης. Τονίζει ὅτι ἡ σημερινὴ θέσις τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς διπλωματικῆς ἀνεπαρκείας τῶν κατὰ καιροῦ Κυβερνήσεων τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ καὶ τῆς ἐγωιστικῆς πολιτικῆς συμφερόντων τινῶν ἐκ τῶν Συμμάχων. Θεωρεῖ ἐπιβαλλομένην τὴν παράτασιν τοῦ ἀγῶνος πρὸς ἐδραίωσιν τῆς εἰρήνης ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ὑποστηρίζει ὅτι ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ πολέμου πρέπει νὰ τεθῇ ἡ κατοχὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῆς ἀπ' αἰώνων Προτενοῦσης τοῦ Ἑλληνισμοῦ, μετὰ τῆς Προύσης καὶ Προποντιδίας καὶ τῆς Μικρῆς Ὑαλάσσης μέχρι ἐγγὺς τῆς Ποντοηρακλείας. Ἀν, λέγει, ἡ Ἑλληνικὴ Ἀδριανουπόλις καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Σμύρνη εἶναι ἀπαράιτητοι διὰ τὴν ὑπαρξίν μιᾶς Ἑλλάδος, ἡ Ἑλληνικὴ Κωνσταντινούπολις εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν ὑπαρξίν ἰσχυρᾶς καὶ μεγάλης Ἑλλάδος. Καταλήγων ἐξαίρει τὸ ἐκπολιτιστικὸν ἐν Ἀνατολῇ ἔργον, ἐν τῷ ὁποίῳ πρέπει νὰ προηγήται ἡ Ἑλλάς λόγῳ τῆς ὑπεροχῆς αὐτῆς τῆς στρατιωτικῆς καὶ ἡθικῆς. Τὰ ἑλληνικὰ ἐδάφη ὅσα διήλθεν ὁ νικηφόρος ἡμῶν στρατὸς δὲν θὰ περιέλθωσι ποτὲ πλεον εἰς τὴν βάρβαρον κατακτητήν. Ἡ Συνδιάσκεψις θὰ συνεχισθῇ ἐπὶ τῶν ἐκτάσεων τῆς Μικρῆς Ἀσίας, γνωστῶν ἐκ τῆς τρισηλικοῦ περιλάμπρου ἡμῶν ἱστορίας, καὶ ἡ Εὐρώπη δὲν θὰ ἐπαναλάβῃ τὸ ἑγκλημα τῆς 29ης Μαΐου τοῦ 1453.

Ο κ. **Ν. Παρίσης** ἀρχόμενος λέγει ὅτι κοινὰ εὐθύ-
ναι βαρύνουσι καὶ τὰς δύο πτέρυγας. Ἀπὸλλαραγμένος συνεπῶς παντὸς κομματικοῦ στοχασμοῦ ἐπιθυμεῖ νὰ ἐκρέμῃ τὴν γνώμην αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ μεγάλου ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ σύμπαν τὸ ἔθνος. Συνκισθάνεται, λέγει, τὴν ἐλ-
λειψὴν ὅχι μόνον τοῦ ἀρχηγοῦ ἀλλὰ καὶ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων. Εἰσερχόμενος δ' ἐπὶ τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ τάσσειται ὑπὲρ τῆς γνώμης μυστικῆς συνεδριάσεως ἢ τοῦ σχηματισμοῦ Ἐπιτροπῆς ἐξ εἰδημένων κοινοβουλευτικῶν προσώπων, ὅπως ἐκεῖ ἐκθέσῃ ἡ Κυβερνησις πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν δύναται νὰ ἐκθέσῃ ἴσως ἐν τῇ Συνελεύσει σχετιζόμενα πρὸς τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐθνικῶν γεγονότων.

Δ. Βοκοτόπουλος. Ἡ Συνέλευσις ἔχει ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Ν. Παρίσης. Μήπως ἡμεῖς δὲν ἔχομεν δηλώσει ὅτι ἰσχυρότερον παρὰ τὸ πλευρὸν αὐτῆς διὰ τῶν ἐθνικῶν ἀγῶ-

να; Ἐξακολουθῶν λέγει, ὅτι δὲν εὕρισκει ἱκανοποιητικὰς τὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ὁποῖον θεωρεῖ πλέον ἐσωτερικῶς λεγόμενον μετὰ τὸ δημοψήφισμα τὸ ὁποῖον ἀπέδειξεν ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ θέλησις τῆς μεγίστης πλειονοψηφίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Π. Πρωτοπαππαδάκης. Τοῦ συνόλου.

Ν. Παρίσης. Θὰ προσθεσῶ ὅτι ἔχει μόνον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐψήφισαν, ἀλλὰ καὶ πλείστων ὧν ἐξ ἐκείνων οὔτινες δὲν μετέσχον εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς 12 Νοεμβρίου.

Π. Πρωτοπαππαδάκης. Τοῦ συνόλου λοιπόν;

Ν. Παρίσης. Ἐκεῖ καταλήγω. Διότι καὶ ἐκεῖνοι ἀκριβῶς οὔτινες ἀπέσχον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπεισθῆσαν ὅτι εἶναι ἀνάγκη τῆς πατρίδος, ὅπως τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἐξωτερικῶς κλονισθῇ τελείως, οὕτως ὥστε ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐνικτὸς καὶ ἀδικίρετος ἐπιδιοθῇ εἰς τὴν ἐπιδιώξιν τῶν ὑπᾶτων συμφερόντων.

Δ. Βοκοτόπουλος. Ἀντέδρασαν ὁμῶς ἐξωτερικῶς.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Ὁ ἀρχηγὸς ὡμῶν ἐξακολουθεῖ νὰ τὸν ἀποκαλῇ Γερμανόφιλον.

Ν. Παρίσης. Ομιλοῦμεν μόνον περὶ τῶν προσώπων τῶν ἐν τῇ Συνελεύσει εὐρισκομένων. Τί πράττουσιν οἱ εἰς τὰς Εὐρώπας ἢ τὰς Ἀμερिकास ἀπουσιάζοντες οὔτε εὐθύνην ἔχω οὔτε γνωρίζω (ἐπιδοκιμασίαι).

Κ. Ἀργ. Δομβάρδος (πρόεδρος). Καὶ τῶν ὁποίων τὰς γνώμας δὲν συμμαρτίξεσθε, ὡς φέρεται ἐκ τῶν λεγομένων σας.

Ν. Παρίσης. Βεβαίως, (χειροκροτήματα). Συνεχίζω δὲ λέγει ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἔθνους θὰ θριαμβεύσῃ εἰς τὴν ἀγῶνα. Ἐπικινεῖ τὴν Κυβέρνησιν διὰ τῆς ἐνεργείας αὐτῆς πρὸς ἀνασυγκρότησιν τοῦ στρατεύματος ἀδικικρίτως κομματικῶν ἀποχωρήσεων καὶ εἴχεται ὅπως τὸ μέτρον τοῦτο ἡ Κυβέρνησις ἐπικτείνῃ πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύναντο νὰ φανῶσιν ὠφέλιμα εἰς τὸν ἀγῶνα. Ὁ ἀγὼν ὁ σημερινὸς ἀποδίδει τὸ κείμενον κτύπημα εἰς τὸν κατακτητὴν τοῦ 1453. Ἀνκέρει ὅτι καὶ τὰ τουρκομανικὰ φύλα τὰ βιοῦντα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Μ. Ἀσίας ἔχρουσι τὴν αὐτὴν παράδοσιν με' ἡμᾶς. Ὑπάρχει ἡ παράδοσις ὅτι εἰς τὴν Λαοδικεῖαν τὴν ἐπὶ Μαιάνδρῳ κοιμᾶται ὁ τελευταῖος Αὐτοκράτωρ τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας με' τὸ μαῦρον ξίφος καὶ περιμένει τὴν ἡμέραν καθ' ἣν προσεγγίζων ὁ στρατὸς του ἐκεῖ θὰ τὸν εὖρη ἑτοιμον νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς καὶ τὸν ὀδηγήσῃ πρὸς τὴν πόλιν τῶν ἐθνικῶν.

νείρων καὶ πρὸς τὴν πραγμάτωσιν τῶν μεγάλων τοῦ πεπωμένων.

Ὁ κ. Α. Ἀντωνιάδης παρρηθεῖ ὅτι ἡ μὴ κατηγορηματικὴ δῆλωσις τοῦ κυρίου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἀπορρίπτει τὰς προτάσεις τῶν Συμμάχων Δυνάμεων περὶ ἀναθεώρησης τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν γεννᾷ φόβους καὶ νομίζει ὅτι πρέπει νὰ διαλύσῃ οὗτος διὰ δηλώσεών του τοὺς φόβους τούτους καὶ προσθέτει ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔχει παρὰ τὸ πλεονεκτήμα τὸν Ἑλληνιστὸν ὁλόκληρον. ἑτοιμον νὰ ὑποστῇ οἰασθήποτε θυσίαι, ὅπως βοηθήσῃ κατὰ τὸ ἐνὸν τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν εἰς τὸ δύσκολον αὐτῆς ἔργον. Εἶναι, ἐξακολουθεῖ, ἡ στιγμή καθ' ἣν πρέπει ὅλοι ὁμοθυμῶς νὰ συγκεντρώσωσι τὰς ψυχικὰς αὐτῶν δυνάμεις πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν κινδύνων οἵτινες ἐπιχειρῶντα κατὰ τῆς πατρίδος, καὶ οὐδεὶς πρέπει ν' ἀρνηθῇ νὰ πράξῃ τοῦτο, εἰς οἰασθήποτε θυσίας καὶ ἂν πρέπη νὰ ὑποβληθῇ. Προσθέτει ὅτι τὴν πρώτην καὶ ἀπαρτίτητον ἐνέργειαν εἰς τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας ἔχει ὁ Στρατὸς καὶ πλέκων τὸ ἐγκώμιον τοῦ ἡρώου Στρατοῦ λέγει ὅτι πρέπει οὗτος νὰ καταλάβῃ τὸ Ἑσπρὸν Σελίρ ὅπως ἀποκόψῃ τὰς συγκοινωνίας τοῦ ἔχθρου καὶ καταστήσῃ τὴν Κεμὰλ ἀβλαβή. Ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς θὰ νικήσῃ, λέγει, ἀρκεῖ εἰς τὴν ψυχὴν ἐκάστου Ἑλλήνος νὰ ἐγχαράχῃ ἡ ιδέα ὅτι τὸ μέλλον ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς νίκης ταύτης καὶ νὰ διατηρηθῇ ὁ ἱερὸς ἐνθουσιασμὸς ὅστις ἀνέδειξε τοὺς ἥρωας τοῦ 1821, τοῦ Ἀθγίνου καὶ τῆς Κοβελίτσας. Τελευταῖον ἀναφέρει τὴν φράσιν ἣν ἐπανελάμβανεν ὁ Ρωμαιοὶ βήτωρ καὶ φιλόσοφος Κάτων εἰς τὸ τέλος ἐκάστου λόγου του «Καταστρεπτέα ἡ Καρχηδὼν» (Delenia Carthago) καὶ προσθέτει ὅτι τὸ σύνθημα πάντων τῶν Ἑλλήνων πρέπει νὰ εἶναι: «Κατακυντριζήτω ὁ Κεμὰλ».

Ὁ κ. Σ. Σαραντίδης λέγει ὅτι οἱ Θράκες Πληρεξούσιοι ἐξεδήλωσαν διὰ τὴν δικτήρησιν τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν τὸν πόθον τῶν θερμότερον παντὸς ἄλλου. Ἡ Κυβέρνησις ἐκάλεσε τὸν θορυκλὸν πληθυσμὸν ὑπὸ τὰ ὅπλα, ὅστις προθύμως ἔσπευσε νὰ ταχθῇ παρὰ τὸ πλεονεκτήμα τῶν ἄλλων ἀδελφῶν τοῦ στρατιωτῶν ἵνα πολεμήσῃ κατὰ τοῦ προαιωνίου ἔχθρου. Πρέπει, λέγει, νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι Μεγάλη Ἑλλὰς δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ἐὰν δὲν βασιζήται ἐπὶ τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, διότι δι' αὐτῆς θ' ἀποβλέψωμ

εις την Κωνσταντινούπολιν καὶ δι' αὐτῆς ἢ ἐκασφαλίσω-
μεν καὶ τὴν Μακεδονίαν.

Διὰ τὴν ἀπάντησιν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, διὰ τὸν ἀγῶνα
ὑπὲρ τῶν ὧλων, μάχεται σήμερον ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός.
Διὰ τὴν ἐπιτυχὴν ἐκβάσιν τοῦ ἀγῶνος ἡμῶν ποιεῖται νὰ πη-
ρασκελεύωμεν τὰ πνεύματα ἐν Εὐρώπῃ. Ἡ θέσις τῆς Ἑλ-
λάδος σήμερον, λέγει, εἶναι λίαν μειονεκτική, διότι ἡ
ἡττημένη Τουρκία, ἡ σφαχιάσασα χιλιάδας Ἑλλήνων καὶ
Ἀρμενίων, τίθεται ἐν ἴσῃ μοίρᾳ μετὰ τῆς Ἑλλάδος.
Ἡ Ἑλλὰς ἀποξενοῦται τῆς ἐντολῆς τῶν μεγάλων
Συμμάχων αὐτῆς καὶ ἀρίσται εἰς τὰς ἰδίαις αὐτῆς δύ-
νάμεις. Οἰκονομικῇ ἐνίσχυσις δὲν μᾶς παρεχεται. Δύο
Δυνάμεις μᾶς ἐδδηλοῦσι δυσμένειαν. Δέον ὅθεν ἡ Κυβέρ-
νησις νὰ χρησιμοποιοῦσιν πάντας τοὺς διπλωματικούς πα-
ράγοντας ὅπως διασκηδύνησιν οἰονδήποτε κίνδυνον. Προκειμένου
δὲ περὶ τῆς στρατεύσεως, σιγῇ ὅπως οὐδεμίαν γένηται
διακρίσις, διότι πάντες ἄνευ διακρίσεως δέον νὰ πολεμήσω-
μεν ὑπὲρ τῆς μεγάλης πατρίδος.

Ο κ. Γ. **Ἐξηντάρης** λαμβάνει, λέγει, τὸν λόγον, μακρὰν
παντὸς κομματικοῦ ὑπολογισμοῦ, καθότι Θεοῦ ὦν ἐνδικ-
φέρεται διὰ τὸ ἐθνικὸν μόνον ζήτημα καὶ δι' οὐδὲν ἄλλο.
Ἀναφέρει μετὰ τοῦτο πῶς ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς μετὰ τὰς ἐκλο-
γὰς τῆς 1 Νοεμβρίου προητοιμάζετο νὰ ὑποδεχθῇ τὸν Βασι-
λέα Κωνσταντίνον καὶ πῶς ἐξεπλάγη ἀπὸ τὴν δυσμενῆ
στάσιν τῶν Συμμάχων Δυνάμεων ἀπέναντι τῶν ἑαυτοῦ
Ἑλληνικῶν Κυβερνήσεων, ζητεῖ δὲ νὰ μάθῃ τὰς ἐνεργείας
τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἄρσιν τῆς δυσμενείας ταύ-
της, καθὼς καὶ τὴν ἀπάντησιν ἣν ἔδωκεν αὕτη εἰς τὴν
συνολικὴν Διακοίνωσιν τῶν Δυνάμεων, τὴν ἐπιδοθεῖσαν εἰς
τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν μετὰ τὰς ἐκλογάς.

Ο κ. Γ. **Μπαλτατζής** (Ἵπουργός ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν)
ἀπαντᾷ ὅτι μὴ ὦν τότε Ἵπουργός ἐπὶ τῶν τῶν Ἐξωτερι-
κῶν δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ δώσῃ σχετικὴν πληροφορίαν.

Ο κ. Ν. **Στράτος** ἀναφέρει τὰς γενομένης Διακοινώ-
σεις εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς
Πρεσβείας φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ δημοσιευθῇ ἡ δοθεῖσα τότε
ἀπάντησις εἰς τὰς Δυνάμεις, ἵνα μάθῃ ὁ Ἑλληνικὸς λαός,
πῶς ἡμύνθη ἡ Ἑλλὰς ἀπέναντι τῶν κατ' αὐτῆς ἀποδο-
θεισῶν αἰτιάσεων, πρωτοφανῶν διὰ Κράτος ἐλεύθερον καὶ
ανεξάρτητον.

Ο κ. Χρ. **Μητσόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι ἡ ὑπηρετικὴ

τοῦ Ἵπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὀφείλει νὰ γινώσκῃ
τὴν δοθεῖσαν ἀπάντησιν καὶ παρακαλεῖ νὰ προσκλήθῃ
αὕτη πρὸς τὴν Συνέλευσιν.

Δ. Γούναρης (Πρωτοπυργός). Παρακαλῶ τὴν κ. συνά-
δελφον νὰ ἔγῃ ὀλίγην ὑπομονήν.

Ο κ. Γ. **Ἐξηντάρης**, συνεχίζων καὶ ἀναφέρει τὰς δι-
κυμάνσεις τῆς ἐποικίας μετὰ τὰς ἐκλογάς ὑπέστη ἡ πολι-
τικὴ τῶν Δυνάμεων ἀπέναντι τῆς Ἑλλάδος, ἐλέγχει τὴν
Κυβέρνησιν, διότι δὲν κατώρθωσε μετὰ πάντε μῆνας νὰ ἄρῃ
τὰς παρεξηγήσεις.

Ἐμ. Χατζιδάκης. Ο Ἀρχηγός σας ἐδημιούργησε τὴν
δυσμένειαν ταύτην.

Π. Πρωτοπαππαδάκης. Παρακαλῶ νὰ εἰσθε σκεψ-
στερὸς καὶ ν' ἀρεσθῆτε νὰ ὁμιλῆτε ἐπὶ γεγονότων ἀπο-
δεδειγμένων καὶ ὅχι ἀορίστων.

Ἐξακολουθῶν ὁ κ. Ἐξηντάρης λέγει ὅτι ὑπάρχει ἀκόμη
δυσμένεια καὶ διὰ τὸ ἀποδείξῃ ὅτι τοῦτο εἶναι ἀληθές
ἀπευθύνει τὸ ἐρώτημα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν : Δύνασθε νὰ
ἀποστείλητε ἀντιπροσώπους εἰς τὴν Εὐρώπην ; Φωναὶ καὶ
διαμαρτυρίαι ἐκ τῆς κιθούρας.

Κ. Κουμουνδούρος. Ὅφειλετε νὰ εἰσθε σκεπτός, διότι
ἂν ἐξακολουθήσητε νὰ ὁμιλῆτε κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὅλ-
μὲ ἀναγκάσεις ν' ἀνέλθω πρὸ βῆμα καὶ νὰ προβῶ εἰς ἀπο-
καλύψεις, αἱ ὅποισι θὰ ἦσαν ἴσως ἐγγλημα κατὰ τῆς Πι-
τρίδος γινόμενα κατὰ ταύτην τὴν στιγμὴν.

Θ. Ζατμης (Ἵπουργός ἐπὶ τῆς Ἑκπαιδεύσεως). Κύριοι
συνάδελφοι, ὅλ σὰς παρακαλέσω ν' ἀπαντήσητε εἰς μίαν ἐρώ-
τησιν : Σεῖς, ὁ ὅποιος γνωρίζετε τὰ πράγματα τόσο καλῶς,
δύνασθε νὰ μὲς πληροφορήσητε, ἂν πρὸ τῆς 1 Νοεμβρίου
καὶ πολὺ πρὸ τῆς 1 Νοεμβρίου εἶχαν ἀρχίσει νὰ ζητῆται ἡ
ἀναθεώρησις τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν ὑπὸ τῆς Γαλλίας
καὶ τῆς Ἰταλίας ;

Ο κ. Γ. **Ἐξηντάρης** συνεχίζων ἀναφέρει εἰς τὴν
ὑπουργικὴν κρίσιν, τὴν γεννηθεῖσαν εἰς τὰς παρεμβολὰς τῆς
Διασκεφῆς τοῦ Λονδίνου, καὶ λέγει ὅτι ταύτην τὴν παρὰ-
τησιν ὑπέδειξε κάποιος Πρεσβεία. (Νέος θόρυβος καὶ διαμαρ-
τυρίαι ἐν τῇ αἵθουσῃ).

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Ποῦ τὸ ἐμάθετε ;

Γ. Ἐξηντάρης. Τὸ ἔγραψαν αἱ ἐφημερίδες (γέλωτες).

Μετὰ πολλὰς διαμαρτυρίας πανταχόθεν προερχομένην
ἐξακολουθεῖ ὁ κ. Ἐξηντάρης λέγων ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ ἐν

Λονδίνο Ἀποστολή ἐνέπεσεν εἰς παγίδα δεχθεῖσα νὰ συζητήσῃ ἐπὶ τῶν Στατιστικῶν. (Νέος θύρυδος ἐγείρεται. Πολλοὶ πληρεξούσιοι ἄρθιοι διακυρτύνονται).

Δ. Γούναρης. Ἡ Ἑλληνική Ἀντιπροσωπεία δὲν συνεζήτησεν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου.

Ὁ κ. **Ἐξηκοντάρης** ἀποπειρᾶται νὰ συνεχίσῃ τὴν λόγον του, ἀλλ' ἡ φωνή του πνίγεται εἰς τὰς διακυρτύνσεις τῶν πληρεξουσίων.

Ι. Θεοτόκης. Τὰς στιγμὰς κατὰ τὰς ὁποίας τὸ ἔθνος μάχεται ἡνωμένων ἔρχεσθε ὑμεῖς νὰ ἐμιλήσητε περὶ δυσμενείας καὶ διπλωματικῶν ἀποτυχῶν!

Εἰς Πληρεξούσιος. Ποῖος εἶναι ὁ κ. ἐκτὸς;

Ν. Κουλάνδρου. Αὐτὸς δὲν εἶναι ἑλλην ὑπήκοος. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ἦτο Γάλλος ὑπήκοος.

Ὁ θύρυδος ἐπιτείνεται καὶ ὁ κ. **Ἐξηκτάρης** κατέρχεται τοῦ βήματος διακυρτύνμενος.

Λύεται ἀκολούθως ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 9.15' μ. μ. διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ ἄρτιον ὥρᾳ 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς

Π. Ιανώβου

Σ. Τσακόπουλος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ Δ'

Τῆς 2 Ἀπριλίου 1921.

Ὁρᾷ 6 μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἐδρᾶς κηρύσσει τὴν ἐναρκῆν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀναγινοῦνται κατόπιν τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἐξῆς:

Ἐπιτροπὴ Μακεδόνων ὀπλρχηγῶν ζητοῦσι 1) παροχὴν συντάξεως εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὄρφανὰ τῶν πεσόντων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μακεδονικοῦ ἀγῶνος· 2) παροχὴν συντάξεως εἰς τοὺς ἐπιζῶντας ὀπλρχηγούς· καὶ 3) ἀπονομὴν εἰδικῆς μεταλλίου χάριν ἡθικῆς ἱκανοποιήσεως εἰς πάντας τοὺς ὅπωςδήποτε λαβόντας μέρος εἰς τὴν ἀγῶνα.

Αἱ Κοινότητες τοῦ νομοῦ Κοζάνης καὶ οἱ ἰδιοκτητὰι λιθαδίων αἰτοῦνται τὴν κατάργησιν τοῦ περὶ ἐνοικιοστασίου τῶν βοτῶν νόμου.

— Οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ δήμου Παγκρατῶν παρακαλοῦσι τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν ὅπως εἰς τὸ ληφθῆσόμενον μέτρον τῆς ἀποζημιώσεως τῶν παρὰ νόμῳ παθόντων ἀπὸ τοῦ 1917 Δημάρχων καὶ Προέδρων Κοινοτήτων συμπεριληφθῶσι καὶ οὗτοι ἐφ' ὅσον παρὰ νόμῳ ἐπκύθησαν.

— Ἡ Παναγιωτοῦλα χήρα Γ. Δραγγιώτου παρακαλεῖ ὅπως ἐπιτραπῇ διὰ νομοθετικοῦ μέτρου ἡ ἀναθεώρησις τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως κατὰ τοῦ φονέως τοῦ συζύγου τῆς.

— Ὁ ἀγροτικὸς διανομὸς τοῦ Ταχυδρομικοῦ Γραφείου Δελήμπαλι Β. Κωστοῦρος παρακαλεῖ ὅπως ἀποζημιωθῇ διὰ τὸ τριετές διάστημα καθ' ὃ εἶχεν ἀπολυθῇ τῆς θέσεώς του ὑπὸ τῆς προκλήτου Κυβερνήσεως.

— Ὁ Ἀρμενὰκ Καλατζιάν, ἐξόριστος, πρὸ διετίας εἰς Ἀδάμαντι τῆς Μήλου, παρακαλεῖ ὅπως ληρθῇ ἡ δέουσα μέριμνα ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἵνα ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του Σμύρνην.

— Οἱ κτηνοτρόφοι Ἑπειροθεσσαλίας παρακαλοῦσιν ὅπως περικταθῇ ἡ ἰσχὺς τοῦ ἐνοικιοστασίου τῶν λιθαδίων τοῦλάχιστον ἐπὶ ἓν ἔτος.

— Οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ δήμου Λαρίσης παρακαλοῦσιν ὅπως ἀφομοιωθῶσιν ἐν γένει οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι πρὸς τοὺς δημοσίους τοιούτους.

— Ἡ Πανελλήνιος Ὀμοσπονδία τῶν Σιγαροποιῶν καὶ Καπνεογαγῶν ζητεῖ ὅπως ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἐγκρίνῃ τὰ ἐν τῷ ὑπομνήματι αὐτῆς ἀναφερόμενα κινήματα.

— Ὁ Πρόεδρος τοῦ Πολιτικοῦ Συλλόγου Κατορίας ὑποβάλλει ὑπόμνημα τῶν κατοίκων Κατορίας καὶ περιχώρων, παρακαλούντων ὅπως διὰ σχετικοῦ νομοθετήματος περιβληθῶσι τὸ νόμιμον κύρος πᾶσαι αἱ δι' ἰδιωτικῶν ἐγγραφῶν γινόμεναι ἀγοροπωλησίαι ἀκινήτων καθ' ὃν χρόνον ἀπηγορεύετο ἡ ἀπώλυσις ἀκινήτων ἐν ταῖς Νέαις Χώραις, ἵνα ἀσφαλισθῶσιν ἀπὸ τῶν σημερινῶν ἀμφισβητήσεων ἐκ μέρους τῶν πωλητῶν.

— Στρατευόμενοι πολιτικοὶ μηχανικοὶ αἰτοῦνται ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ ἐπέκτασις τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 1525 περὶ ὀνομασίας τῶν ἐφεδρῶν ἀνθυπολογαγῶν μηχανικοῦ.

— Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Σιδηροδρόμου Ἀττικῆς ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα αἰτούμενοι βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

— Οἱ ἐφεδρὶ ἀεροπόροι οἱ καταταχθέντες εἰς τὸ ἀεροπορικὸν Σῶμα κατόπιν ἐπιτυχίας των εἰς σχετικὴν διαγωνισμὸν καὶ ὑπηρετήσαντες κατὰ τὴν ἐπιστράτευσιν τοῦ 1918

ὡς τοιοῦτοι παρακαλοῦσιν ὅπως τοῖς δοθῶσι τὰ καθυστερούμενα ἐπιδόματα, τὰ ὅποια τότε ἔλαβον καὶ οἱ λοιποὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι.

— Ὁ ἀποστράτης ἐνωμοτάρχης Ἀναστάσιος Παναγιωτόπουλος παρακαλεῖ ὅπως κυζηθῇ ἡ μικρὰ σύνταξις του.

— Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν μελῶν τοῦ Συνδέσμου Ξυλουργῶν ἐργατῶν Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ἐπιταχυνθῇ ἡ ἀναικοδόμησις τῆς Θεσσαλονίκης, ζητεῖ δὲ καὶ τὴν ἀπόλυσιν τῶν συλληφθέντων ἐργατῶν Βόλου καὶ Δράμας.

— Ὁ Διονύσιος Ἀγάθος, λοχαγὸς πυροβολικοῦ, ζητεῖ ὅπως λογισθῇ ἡ συνέχεις τῆς δικαιοσύνης ὑπηρεσίας καὶ ἀνακτήσῃ τὴν ἀρχικουρσίαν του, ὅτε κακῶς κριθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀνωτάτης Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς ὡς βοηθητικός.

— Ἐπιτροπὴ τῆς Μουσουλμανικῆς Κοινότητος Σερβίων αἰτεῖται τὴν ἀπόδοσιν εἰς τὴν Κοινότητα τῶν καταλειφθέντων σχολείων τῶν Μουσουλμάνων, κατακρατούμενων ἀπὸ τοῦ 1914. Ἐπίσης αἰτεῖται ὅπως ἀποδοθῶσι καὶ εἰς τοὺς Ὀθωμανοὺς ἀνήκοντα κτήματα καὶ οἰκίαι.

— Ὁ Δ. Σχοινᾶς, ἐμπόρος καὶ κάτοικος Ἀλεξανδρείας, κατόπιν καὶ ἄλλων ἀναφορῶν του, ζητεῖ ὅπως τῷ ἀνατεθῇ ἡ θέσις τοῦ πολιτικοῦ πράκτορος ἐν Καίρῳ.

— Κτηματικὴ τῆς Κοινότητος Μπρακουμαδίου, τοῦ τῶς δήμου Ψαρῶν, καταστραφέντες ἐκ τῆς χαλάζης κατὰ τὸν παρελθόντα Μάιον, παρακαλοῦσιν ὅπως τοῖς διανεμηθῇ τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως ὅπερ πρὸς τοῦτον τὸν σκοπὸν εἶναι κατατεθειμένον εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακραταθηκῶν καὶ Δανείων.

— Ὁ ἐν ἀποστρατεῖᾳ διατελὼν ταγματάρχης τοῦ πεζικοῦ Ἐπκμ. Παλαιοδημόπουλος, τραυματίας τοῦ πολέμου τοῦ 1913, ὑποβάλλει ὑπόμνημα καὶ παρακαλεῖ ὅπως τῷ χορηγηθῇ τοὐλάχιστον ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου 911 προβλεπομένη σύνταξις.

— Ἐπιτροπὴ ἰδιοκτητῶν Βεροίας αἰτεῖται ἀναστολὴν τοῦ νόμου 1072.

— Οἱ δημόται τοῦ δήμου Βοιᾶν διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὑποτελώνου Σωτ. Λογοθέτου καὶ παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπαναδιορισθῇ οὗτος εἰς τὴν θέσιν του.

— Οἱ στρατιωτικοὶ ὑποδικακτάδικοι τῶν φυλακῶν Ἀδριανουπόλεως εὐχαριστοῦσι τὰ μέλη τῆς Συνελεύσεως διὰ τὴν ληφθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν πρόνοιαν περὶ ἀποφυλακίσεώς των, διαδελγόντες ἅμα ὅτι εἶναι προθυμότετοι νὰ σπεύσωσιν εἰς τὴν φωνὴν τῆς πατρίδος.

— Ὁ ἐμπορικὸς σύλλογος Γουθίου ζητεῖ ὅπως ὁ λιμὴν Γουθίου θεωρηθῇ ἐξαγωγικὸς ἐλκίου καὶ μηδεμίαν ἐπιβληθῇ φορολογία, καὶ δε ἄδεια ἐξαγωγῆς καταργηθῶσι, διότι δεσμεύουσι τὸ ἐμπόριον.

— Ἡ Ἑλένη γλῆρ Μ. Ἐξαρχοπούλου ζητεῖ ὅπως τῇ δοθῇ σύνταξις, τοῦ συζύγου της ἀποθανόντος κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1913.

— Ὁ Μιχ. Πικρὸς, ἐνοικιαστὴς τῆς ἐκιοδεκάτης τοῦ τῶς δήμου Κρωπίας διὰ τὸ ἔτος 1920—1921, ζημιωθείς ἐκ τῆς τοιαύτης ἐνοικιάσεως, παρακαλεῖ ὅπως τῷ ἐκπεσθῇ μέρος τοῦ ἐνοικίου ἢ τῷ δοθῇ σχετικὴ ἄδεια ἐξαγωγῆς τοῦ ἐκ τῆς ἐνοικιάσεως συλλεγέντος ποσοῦ ἐλκίου.

— Μικροκλευροπωληταὶ Κοζάνης παραπονούνται διότι ἡ Ἀστυνομικὴ Ἀρχὴ κατ' ἐντολὴν τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ ἐπέταξε τὰ ἄλευρά των.

— Γεωργοὶ τοῦ τριφυλίου Νεμπεγλέρ παραπονούνται κατὰ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ χωρίου Νο. Παππαστεργίου, καθύστερτος τὴν μίσθωσιν τῶν γαιῶν τοῦ χωρίου.

— Ὁ Γεωργικὸς Σύλλογος Τρικυκίων ὑποβάλλει ψήφισμα δι' οὗ ζητεῖ 1) τὴν παραχώρησιν τῶν τριφυλικῶν εἰς τοὺς καλλιεργητάς, καὶ 2) ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ ἐνέργειαι τῶν ὑδροπλικῶν ἔργων τῆς Θεσσαλίας.

— Αἱ γλῆραι τῶν ἄξιωματικῶν τῶν πρὸ τοῦ 1912 ἀποστρατευθέντων ζητοῦσι τὴν αὐξήσιν τῆς συντάξεώς των, συμφώνως πρὸς τὴν σύνταξιν τῶν μετὰ τὸ 1912 ἀποστρατευθέντων τοιούτων.

— Ὁ κ. Δ. Γούναρης (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 104 «περὶ προσόντων καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ προσόντων τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων νόμων».

Οἱ κ. κ. Π. Πρωτοπαππαδάκης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ Ι. Δ. Ράλλης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ νόμου ΒΤΜΓ' τοῦ ἔτους 1895 «περὶ διοικήσεως τῆς ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελίου Ζάππα καταλειφθείσης εἰς τὸ ἔθνος περιουσίας».

— Ὁ πληρεξούσιος Ζακύνθου κ. Ν. Μουζάκης ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν ἀπολυθέντων μονίμων ὑπαλλήλων».

Ἀπαντᾷ θελοῦσι τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Πρόεδρος. Ἐπικυβερνᾶνται ἡ ἐξκοινοῦνησις τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Ο κ. Π. Ἰακ. Ἀργυρόπουλος παρκατηρεῖ ὅτι, ἐπειδὴ ἀνεγράφη εἰς πρωτὴν ἐφημερίδα ὅτι χθὲς ἀγορεύων ὁ πληρεξούσιος ἐκ Θράκης κ. Ἐξηντάρης παρημποδίσθη νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀγόρευσίν του, ἐνῷ πάντες γνωρίζομεν ὅτι ὁ κ. Πληρεξούσιος οἰκαιοθελῶς κατέλιπε τὸ βῆμα, νομίζει ὅτι ὁ κ. Πληρεξούσιος δέον νὰ ἐρωτηθῇ ἂν θέλει νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀγόρευσίν του.

Πρόεδρος. Ὡς ἐνθυμεῖται ἡ Συνέλευσις, τὸν κ. Πληρεξούσιον κατελθόντα οἰκαιοθελῶς τοῦ βήματος ἐκάλεσα νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀγόρευσίν του, διότι οὐδεὶς τὸν παρημποδισε ν' ἀγορεύῃ. Καὶ ἤδη παρκαλλῶ νὰ προσέλθῃ νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀγόρευσίν του.

Ο κ. Γ. Ἐξηντάρης λέγει ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ θίξῃ καὶ πάλιν τὴν εὐθιξίαν τῶν κ. συναδελφῶν καὶ παραιτεῖται τοῦ περαιτέρω λόγου.

Λαμβάνει μετὰ τοῦτο τὸν λόγον ὁ κ. **Δ. Παναγιώτου**, ὁ ὁποῖος λέγει ὅτι ἡ εἰς Λονδίνον μεταβάσῃ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία δὲν ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ αὐτῆς, καίτοι καλῶς συγκεκροτημένη, ἀφοῦ μετὰ τῆς ἐκλογῆς ἰδημιουργήθη ἐν Εὐρώπῃ δυσμενὲς ἀτμόσφαιρα διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ο κ. Γ. Ἀναστασόπουλος παρκατηρεῖ ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον ν' ἀποφαινόμεθα τοσοῦτον εὐκόλως ἐπὶ τοσοῦτῳ σοβαρῶν ζητημάτων. Τῶν διπλωματικῶν ζητημάτων καὶ αὐτὸς καὶ ὁ ὁμιλῶν, λέγει, εἶναι ἄγευστοι καὶ εἶναι ἐπικίνδυνον νὰ προσέρχωνται ἀναιδέτως εἰς γνώμας, ὑπενθυμίζει δὲ τὸ περιάλητον ῥητὸν ἐκ τῆς ἱστορίας τῶν προγόνων, χρησίμου διὰ τοὺς μὴ εἰδικούς: «Μέχρι πεδύλων, ὦ βέλτιστε».

Ο κ. Δ. Παναγιώτου συνεχίζων λέγει ὅτι καὶ εἰς τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα ἀπέτυχεν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἀφοῦ ἔχει μὲν, ὡς ἐδηλώθη, ἐλευθερίαν νὰ συνάψῃ δάνειον, ἀλλὰ δὲν τὸ συνάπτει, διότι δὲν τῇ δίδεται τοιοῦτον δάνειον. Κατόπιν τούτων εὐλαβῶς, προσθέτει, συμβουλεύει τοὺς κυβερνήτας νὰ σταθμίσωσι καλῶς τὰ πράγματα καὶ συγκεντρῶντες ἀπάσας τὰς δυνάμεις τοῦ ἔθνους καὶ δὴ τὰς στρατιωτικὰς νὰ πλῆξωσιν εἰς τὴν καρδίαν τὴν Τουρκίαν. Συνιτῶν ἐπειτα νὰ ληρθῇ εἰδικὴ πρόνοια περὶ τῶν δικαιοκρινόμενων τραυματιῶν, διότι πληροφορεῖται ὅτι ἡ περιποίησις αὐτῶν διεξάγεται ἀνθυμεινότητι.

Ο κ. Ν. Θεοτόκης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν), διακόπτων, παρέχει τὴν πληροφορίαν ὅτι διὰ τοὺς τραυματίας ἔχει ληρθῇ πᾶσα μέριμνα καὶ πρὸς θεραπείαν καὶ πρὸς ἀνεωτέραν ἐν τοῖς νοσοκομείοις παρημονήν, δηλοῦν δ' ὅτι χάρις εἰς τοὺς θεράποντας ἰατροὺς ἀλλὰ καὶ εἰς πλείους κυρίας τῶν Ἀθηνῶν ἔχουσι γίνεαι θαύματα ὁργανώσεως καὶ λειτουργίας τῆς ὑπηρεσίας ταύτης. Βεβαιῶν ἐπίσης ὅτι καὶ οἱ ἐν πλῶι δικαιοκρινόμενοι τραυματικὴν τυγχάνουσι κατὰ τὸν πλοῦν πάσης μερίμνης καὶ ἔχουσι δικαίωτ' ὅτι πρὸς μεταφοράν πλοῦν ἀποτελοῦνται πρὸς τὸν πλοῦν νοσοκομείων.

Ο κ. Δ. Παναγιώτου, κατελήγων, ἐφιστῇ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς παροχῆς τῶν ἐσθρακίων ἐπιδομάτων ὅπως ἀνακουρισθῶσιν οἱ οἰκονομῶντες τῶν στρατευομένων.

Ο κ. Κ. Φίλανδρος (πληρεξούσιος Καλλιπύλεως), ἐπικρίνων τὰς προτάσεις τῆς Διςκαψέως τοῦ Λονδίνου τὰς θιγούσας τὴν Χερσόνησον Καλλιπύλεως καὶ Μαδύτου, ἐξάγει τὴν ἐθνικὴν σημαντικότητά τῶν Στενῶν τοῦ Ἑλλησπίντου καὶ ἀπορεῖ πῶς μετὰ τὰς καταστροφάς, οἱ ὁποῖαι ἐπῆλθον ἐκεῖ κατὰ τὰς πολεμικὰς τῶν Συμμάχων ἐπιχειρήσεις καὶ μετέπειτα ὑπὸ τῶν τουρκογερμανικῶν ὁρδῶν εἰς βάρος τῶν συμμάχικων στρατευμάτων, προσέβη ἡ Διςκαψίς εἰς τοιαύτας προτάσεις. Διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐπέντασιν τῆς οὐδετέρας ζώνης μέχρι Ραιδεσίου καὶ τὴν ἐλάττωσιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς τοῦ Ἑλλησπίντου καὶ τῆς Προποντίδος ὅχθης, ἐλάττωσιν τὴν ὁποίαν θεωρεῖ λίαν ἐπικίνδυνον. Διαμαρτύρεται ἐπίσης διὰ τὴν συμμετοχὴν τῶν Τούρκων εἰς τὴν διασυμμαχικὴν ἐπὶ τῶν Στενῶν Ἐπιτροπὴν καὶ μάλιστα μετὰ δικαιώματα προεδρικά, καὶ ἀναιρεῖ τὴν ἀγωνίαν τῶν ἀλυτρώτων Ἑλλήνων διὰ πάντα ταῦτα, ἀναγινώττων καὶ περικοπὰς ἐξ ἐπιστολῆς ἐκ Προύσης. Ἐξάγει μετὰ τοῦτο τὴν προθυμίαν τῶν ἐπιστράτων Θρακῶν πρὸς προσέλευσιν, παρκαλλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως συνεχίσῃ τὴν ἀπολυτρωτικὴν ἀγῶνα δι' ὅλων τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων. Αναγνωρίζει τὰς μεγάλας θυσίας τοῦ ἔθνους ὑπὲρ τῶν ἀλυτρώτων καὶ ἐκδηλοῖ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν πρὸς τοὺς ἐλευθέρους ἀδελφούς των. Κατελήγων, ἐπικαλεῖται, λήθην τῶν κομματικῶν παθῶν καὶ θυσίας παρ' ὅλων πρὸς τερματισμὸν ἐπιτυχῆ τοῦ διεξαγομένου ἀγῶνος, ὁ ὁποῖος, λέγει, ἐφ' ὅσον ἀπὸ τοῦ ἔθνους δὲν ἐξελίπον οὔτε οἱ γενναῖοι δωρηταὶ καὶ οἱ ἀνδρεῖοι μαχηταί, οὔτε οἱ Θεμιστο-

κλεῖς, οὔτε οἱ Ἀριστεῖδαι, ἀλλ' οὔτε καὶ οἱ Κόδραι καὶ οἱ Παλαιολόγοι, θ' ἐ διεξέχθη τάχιστα νικηφόρος.

Ο κ. **Κ. Κουρτίδης**, πληρεξούσιος Ἑβρου, ἀνκωρέων τοὺς ἐνδοξούς· ἀγῶνας τοὺς ὁποίους καὶ ἐλληνικαὶ στρατιαὶ τοῦ Βυζαντίου διεξέχον κατὰ παικίλων βροδάρων ἐν τῇ Εὐρώπῃ καὶ τῇ Ἀσίᾳ μέχρι τῆς πτώσεως τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων, λέγει ὅτι πάντες οἱ ἀλύτρωτοι μετ' ἐνδομύχου χαρᾶς ἤλυσαν καὶ τὰς ἀποράσεις τῆς Συνελεύσεως καὶ τὰς βεβαίωσεις τοῦ κυρίου Προέδρου αὐτῆς ὅτι ἡ Ἑλλάς θὰ ἐμμείνη εἰς τὰς ληρθείσας ἐν τῇ κηθούσῃ ταύτῃ ἀποράσεις καὶ θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ὁλοκληρωτικὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Γένους. Ἐξαιρούμενος μετὰ τοῦτο εἰς πατριωτικὰς ἐξήσεις, ἐμπνεομένου εἰς τῆς πατρίδος ἱστορίας καὶ τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων, λέγει ὅτι οὐδεμία δύναμις θὰ δυνήθῃ ν' ἀπομακρύνῃ τὴν φυλὴν τῶν γιγάντων ἀπὸ τὰ πεπωμένα αὐτῆς καὶ οὐδεὶς θὰ δυνήθῃ ν' ἀσπασίῃ τὸν Ἑλληνισμόν ἀπὸ τῆς πατριᾶς αὐτοῦ κληρονομίας.

Ο Κυναίγειρος, ἐπιλέγει, διὰ τὴν ἐλληνικὴν ψυχὴν δὲν ἀπέθανε καὶ θὰ ὑπερασπισθῶμεν τὴν πατρίδα ἡμῶν καὶ διὰ τῶν ὀδόντων ἀκόρη (χειροκροτήματα).

Ο κ. **Ἀγ. Ἀγγελόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι τὸ ἐθνικὸν ζήτημα θὰ ᾔτο τελείως λελυμένον, ἐὰν ὁ ἀπελθὼν ἀπαισιος τύραννος δὲν ἀπέσυρε κατὰ τὰς παρχμονὰς τῶν ἐκλογῶν ἐκ τοῦ πολεμικοῦ Μετώπου περὶ τὰς εἴκοσι χιλιάδας μαχητῶν δι' ἐκλογικοὺς σκοπούς.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Ἀφήσατε, παρκαλῶ, αὐτά.

Ο κ. **Ἀγ. Ἀγγελόπουλος**, συνεχίζων, λέγει: Ἐπειδὴ δὲ σήμερον δυσχερέστατος ἐμφανίζεται ὁ ἀγὼν πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν ἱερωτέρων καὶ δικαιοτέρων ἐθνικῶν ἡμῶν διεκδικήσεων, συνιστῶ ἰδιαιτέρως εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, ὅπως ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς στρατιωτικῆς ἀνδιοργανώσεως, πατάσσων ἀμειλίχως τοὺς ζητοῦντας ν' ἀποφύγωσι τὴν εἰς τὸ Μέτωπον μετάθεσιν, ἵνα οὕτως ἐπέλθῃ ἡ νίκη, περὶ ἧς, προσθέτει, ἐκρᾶζει ἀπόλυτον πεποίθησιν.

Μὴ ζητήσαντος ἑτέρου τὸν λόγον ἀνέρχεται ἐπὶ τοῦ βήματος ὁ κ. Πρωθυπουργός, ὅστις λέγει τὰ ἑξῆς:

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Μετὰ πολλῆς προσοχῆς, κύριοι, παρηκολούθησα τὰς ἀγορεύσεις τῶν κ.κ. Πληρεξουσίων, οἵτινες ἔλαβον τὸν λόγον ἐπὶ τῶν δηλώσεων

τὰς ὁποίας ἔλαβον τὴν τιμὴν ν' ἀπευθύνω πρὸς τὴν Ἑθνοσυνέλευσιν. Δύο κυρίως θέματα ἀπησχόλησαν τοὺς ἀγορεύσαντας, ἀφ' ἐνὸς ἡ ἐκτίμησις τῶν προτάσεων τὰς ὁποίας ἡ Διάσκεψις τοῦ Λονδίνου ἀπήνθυνα πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ἀντιπροσωπεῖαν, προτάσεων τῶν ὁποίων τὸ καίμενον κατέβηκα ἐνώπιον τῆς Ἑθνοσυνελεύσεως, ὡς δ' ἐδήλωσα καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν κατέβηκα αὐτά· δὲν νομίζει ἡ Κυβέρνησις, ὅτι κατὰ τὴν ὥραν ταύτην πρέπει νὰ γένηται ἡ περὶ τούτων συζήτησις καὶ νὰ ληρθῇ ἀπόφασις τῆς Ἑθνοσυνελεύσεως. Ἐπομένως δὲν ἔχω νὰ ἐπιληρθῶ τοῦ θέματος τούτου.

Ἄτερον θέμα, τὸ ὅποῖον ἀπησχόλησε τοὺς πλείστους, ἦν μὴ πάντας, τοὺς λαβόντας τὸν λόγον κ. συνκδέλφους, εἶναι ἡ ἐξέτασις τῆς ἱστορικῆς ἀλληλουχίας τῶν γεγονότων, ἐκ τῶν ὁποίων προήλθεν ἡ ἐνεστώσα κατάστασις.

Ἐξητάσθη ἡ ἱστορικὴ αὕτη ἀλληλουχία τοῦ ἐνεστώτος πρὸς τὸ παρελθὸν τίτον ἀπὸ ἀπόψεως πολιτικῆς καὶ διπλωματικῆς, ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως στρατιωτικῆς. Βεβαίως, κύριοι, ἵνα ἐκτιμηθῇ πρεπύτως ἡ ἐνεστώσα κατάστασις, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ συνδυασθῇ πρὸς ὁλόκληρον τὴν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἐξελίξιν αὐτῆς, ἀρχομένης τῆς ἐξετάσεως ἀπὸ τῆς πρώτης ἀφετηρίας αὐτῆς. Βεβαίως, ἐὰν πρόκειται νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ ἐνεστώσα κατάστασις, θὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξετασθῶσιν οἱ ὅροι καὶ αἱ περιστάσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας κατήρξατο ἡ ὅλη ἐπιχειρήσις, ἡ σήμερον συνεχιζομένη. Θὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξετασθῶσιν οἱ ὅροι καὶ αἱ περιστάσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας συμματέγει τοῦ πολέμου ἡ Ἑλλάς, οἱ ὅροι καὶ αἱ περιστάσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας ἡ Ἑλλάς ἐπελήρθη τῆς ἀσιατικῆς ἐκστρατείας, οἱ ὅροι καὶ αἱ περιστάσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας ἡ Ἑλλάς ἐπεξέτεινε τὴν ἀσιατικὴν ἐκστρατείαν, καὶ νὰ ἐξετασθῶσι ταῦτα ὅχι μόνον ἀπὸ ἀπόψεως διπλωματικῆς ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως στρατιωτικῆς.

Ἀλλὰ, κύριοι, πρόκειται κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην περὶ ἐξετάσεως εἴτε τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως, διὰ τὴν ὁποίαν βεβαίως θὰ ᾔτο ἀναγκῶν καὶ ἡ τοῦ παρελθόντος ἀνάγκη, εἴτε τῆς παρελθούσης καταστάσεως. Νομίζω ὅχι. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην εὐρισκόμεθα ἀπέναντι ὠρισμένης καταστάσεως πραγμάτων, ἐκ τῆς ὁποίας ἔχομεν νὰ συναγάγωμεν θετικὰ καὶ ὠρισμένα συμπεράσματα. Ἡ Κυβέρνησις συνήγαγεν ἐκ τῆς καταστάσεως ταύτης ἐν συμπερίσσει καὶ τὸ

συμπέρασμα τούτο είναι ή πολιτική τήν οποίαν μετέρχεται εμπράκτως, ή πολιτική ή οποία έχει ανατεθῇ εἰς τοὺς ἡρώας, εἰ ὅποιοι ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ χύνουσι τὸ πολυτίμητον κῦ-
των αἷμα ὑπὲρ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἐθνικῶν δικαί-
ων. Αὕτη δὲ ή πολιτική εἶναι κατὰ τὴν πεποιθήσιν τὴν
ἀκράδαντον τῆς Κυβερνήσεως. . . .

Γ. Ἀναστασόπουλος. Καὶ ὅλων.

Δ. Γούναρης..... εἶναι πολιτική, τὴν οποίαν πάντες οἱ
ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἀσπάζονται, χαίρω δὲ δυνάμενος νὰ
εἶπω τοῦτο καὶ ὡς πόρισμα πάντων τῶν ὁμιλησάντων.
Ἄλλ' εἶναι καὶ πολιτική τὴν οποίαν ἀπαξιάζει ὁ Ἑλληνι-
κὸς λαὸς θεωρεῖ ὡς ἀπόρροιν τῶν ἱερωτέρων ὑποχρεώσεων
τὰς ὁποίας ή ἱστορία αὐτοῦ ἐπέβαλλε καὶ ἐπιβάλλει εἰς
αὐτόν. (Ζωηρὰ χειροκροτήματα).

Κύριοι συνάδελφοι, ή Κυβέρνησις δὲν ἔχει μόνον τὴν πε-
ποίθησιν ταύτην περὶ τῆς σχέσεως τῆς πολιτικῆς ταύτης
πρὸς τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν· ἔχει συγχρόνως, καὶ τὴν
συνείδησιν βαθεῖαν ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην διαχειρίζεται
ἡνωμένως καὶ ἀδικοῦς πρὸς ἓνα καὶ μόνον τεινούσας σκο-
πὸν ἀπάσας τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις. Ἔχει συγχρόνως καὶ
τὴν συνείδησιν τῆς εὐθύνης ὅτι ὀφείλει τὰ πάντα νὰ πύξῃ
ἵνα ή διαχείρισις αὕτη τῶν ἡνωμένων καὶ ἀδικουμένων, ἐπα-
ναλαμβάνω, ἐθνικῶν δυνάμεων κατὰ τὴν ὅσον ἔνστι λυ-
σιτελεστέραν διὰ τὰ συμφέροντα τῆς μιᾶς, κοινῆς καὶ ἡνω-
μένης Ἑλληνικῆς Πατρίδος (Χειροκροτήματα ζωηρὰ ἐξ
ἁμφοτέρων τῶν πτερύγων καὶ ἐκ τῶν θεωρείων).

Διακρίπτεται μετὰ ταῦτα ή συνεδρίασις ἐπὶ πέντε λεπτά.

Μετὰ τὴν διακοπὴν.

Ὡρὰ 7 καὶ 35' μ. μ.

Προκειμένου μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς συνεδριάσεως
νὰ εἰσέλθῃ ή Συνέλευσις εἰς τὴν νομοθετικὴν καὶ συντα-
κτικὴν αὐτῆς ἐργασίαν, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς
μεταρρύθμισιν τοῦ Συντάγματος κ. **Ν. Δ. Δεβίδης**, λαμβά-
νων, ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως, τὸν λόγον, παρακαλεῖ τὴν
Συνέλευσιν νὰ μὴ ἄρῃ τὴν εἰλημμένην ἤδη αὐτῆς ἀπόφα-
σιν περὶ διακοπῆς τῶν συνεδριάσεων τῆς Συνελεύσεως κατὰ
Τετάρτην καὶ Σάββατον, ἵνα ή ἐπὶ τοῦ Συντάγματος Ἐπι-
τροπὴ δυνήθῃ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ταχύτερον τὸ ἔργον
αὐτῆς. Παρακαλεῖ δ' ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὅπως τὰ ἐπεξεργα-
σθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἄρθρα τοῦ

Συντάγματος, ὡς καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐπεξεργάσθη ὁ κ.
Στράτος, ἀποσταλῶσιν εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς
καταρτισμὸν τῆς ἐκθέσεώς της.

Δ. Γούναρης (Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβου-
λίου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν συνέχισιν τοῦ συστήματος τὸ ὁποῖ-
ον ἔχομεν ἤδη ἀποδεχθῇ οὐδεμίαν ἔχω ἀντίρρησην, ἐν ή
Συνελεύσει συμφωνῇ. Ἄλλ' ἤθελον παρακαλέσει τοὺς
ἀξιότιμους συναδελφους τοὺς μετέχοντας τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ
ἐπισπεύσωσι τὴν ἐργασίαν αὐτῶν. Διότι εἶναι ἀπαρκίητος
ἀνάγκη ἵνα ή ἐργασία αὕτη ὑποβληθῇ τὸ βραδύτερον μέχρι
τῆς προσεχούς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τοῦ Πάσχα, οὕτως
ὥστε νὰ δυνήθωσιν οἱ κ. Πληρεξούσιοι κατὰ τὸ διάστημα
τῶν διακοπῶν νὰ μελετήσωσι τὰς προτεινομένας τροποποιή-
σεις καὶ ἐπιληρθῶμεν ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν
ἐργασιῶν τῆς συζητήσεως. Μὲ ἐρωτῶσιν οἱ ἀξιότιμοι συνά-
δελφοι· ὁλοκλήρου τοῦ Συντάγματος; Καὶ ἀπαντῶ· πρόκειται
νὰ θεσώμεν ἐπὶ τῆς ἀνατομικῆς τροπέζης μίαν ἐκάστην
τῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος καὶ ξύοντες τὴν κεφαλὴν
νὰ ἐρευνήσωμεν ἂν ἔχομεν τι νὰ διορθώσωμεν εἴτε ἐν
τῇ οὐσίᾳ αὐτοῦ εἴτε ἐν τῇ ἐννοίᾳ εἴτε ἐν τῇ διατυπώσει
αὐτοῦ; Νομίζω ὅχι. Τὸ Σύνταγμα, ὅπως καὶ ἄλλην ἐσπέραν
ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ εἶπω, ὑπάρχει, καὶ εἰσεῖνα τὸ
ὑποῖον σήμερον πρόκειται νὰ ἐπιχειρήσωμεν εἶναι νὰ εἰσχα-
γώμεν ἐκεῖνους τοὺς θεσμούς ἐν τῇ πολιτειᾷ ἡμῶν τοὺς
ὁποίους ή πεῖρα τοῦ παρελθόντος καὶ ἰδίως τῶν προσφάτων
γεγονότων καὶ ή ἐξέλιξις τῶν πολιτικῶν ἡμῶν πραγμάτων
κατέστησαν ἀναγκαῖους. Δὲν εἶναι δὲ δυνατόν οἱ θεσμοὶ οὗτοι
ν' ἀναφέρωνται ή εἰς ὠρισμένας κεφαλαιώδεις κατηγο-
ρίας τοῦ Συντάγματος, ἐπὶ τῶν ὁποίων θελεῖ γίνεαι ἐντυτά-
τη συζήτησις. Δὲν πρόκειται λοιπὸν περὶ ὁλοκλήρου τοῦ
Συντάγματος. Πρέπει νὰ φύγῃ ἀφ' ἡμῶν μαζὶν ή ἰδέα ὅτι
πρόκειται νὰ παρασκευάσωμεν νῦν τι Σύνταγμα. Τὸ Σύν-
ταγμα εἶναι τὸ πολιτικὸν οἰκοδόμημα οἷον ἐν τοῖς πρά-
γμασι ὑπάρχει, τῶν πραγμάτων ἀποτελούντων τῶν ἐν τῇ
χάρτῃ ἀνγεγραμμένων διατάξεων τὴν πραγματοποίησιν.
Καὶ τὰ πράγματα αὐτὰ εἶναι ή ζωὴ τῆς χώρας ή πολιτικῆς.
Δὲν πρόκειται ταύτην ν' ἀνακατασκευάσωμεν ἐξ ὁλοκλήρου.
Πρόκειται τὰς ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῇ εὐρύθμῳ τῆς ζωῆς ταύτης
παρατηρηθείσας ἀνωμαλίας νὰ θεραπεύσωμεν. Ὑπὸ τοιαύ-
την ἐννοίαν νομίζω ὅτι ή ἐργασία θὰ ᾔτο δυνατόν νὰ ἐπι-
σπευσθῇ.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλην ἔχω νὰ ὑποβάλω παρρητήρησιν. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ μέγαν ἀριθμὸν μελῶν. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀκούει τὰς προτεινομένας ὑφ' ἐνὸς ἢ πλειόνων ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς γνώμας. Εἶναι ἀνάγκη ἄρα γε, διὰ νὰ ἔχη τὴν πεποιθήσιν ἡ Ἐπιτροπὴ ὅτι ἐξετέλεσε τὸ ἔργον αὐτῆς, νὰ συζητήσῃ ἐφ' ἐκάστης τῶν γνώμων τούτων ἐν πλήρει εὐρύτητι καὶ νὰ προέλθῃ εἰς ὠρισμένον καὶ θετικὸν ὑπὸ τινος ἢ ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας δεκτὸν γενόμενον συμπέρασμα; Νομίζω ὅχι. Ἡ Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ περιλάβῃ καὶ ὀφείλει νὰ περιλάβῃ καὶ τὴν γνώμην τὴν ἔστω ὑπὸ τινων ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς ἢ καὶ ὑπὸ μέλους αὐτῆς προτεινομένην. Εἰσηγητικὴ εἶναι ἡ Ἐπιτροπὴ. Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ὑπάρχει λόγος ν' ἀπαγορευθῇ εἰς εὐρεῖν συζητήσεων, ἵνα αὐτὴ καταρτίσῃ ἀποφασιν. Διότι δὲν καλεῖται νὰ καταρτίσῃ ἀπόφασιν ἄλλην ἢ μίαν καὶ μόνην τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐν τῇ εἰσηγήσει αὐτῆς περιλήψεως τῆς σχετικῆς γνώμης. Ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἀπόφασις εἶναι ἐπιβεβλημένη νὰ εἶναι καταρακτική, καὶ ἂν εἰς καὶ μόνος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος προτείνει τὴν γνώμην αὐτήν. Ἐπομένως δύναται νὰ ἐπισπεύσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ τὸ ἔργον αὐτῆς καὶ οὕτω νὰ κατὰλήξῃ εἰς ἐν θετικὸν ἀποτέλεσμα λίαν προσεχῶς. Νομίζω ὅτι, ἂν ᾗθελον ληφθῇ ὑπ' ὧσιν αὐταὶ αἱ δύο παρρητήρησεις, θὰ ἐπισπεύδετο τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ θὰ ᾗτο δυνατόν εἰς τὴν Συνέλευσιν νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ κυριωτέρου ἔργου διὰ τὸ ὅποιον συνεκροτήθη. Ἐνταῦθα δ' ἐν τῇ Συνελεύσει καὶ κυρίως μόνον ἐν τῇ Συνελεύσει θὰ προκύψωσιν αἱ πλήρεις καὶ τελείως διαφωτιστικαὶ ἐκεῖναι συζητήσεις, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀπαρτίτητοι διὰ νὰ καθορισθῶσιν καὶ προσήκουσαι διατάξεις ἐν τῷ συνταγματικῷ κώδικι. Αἱ ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ συζητήσεις αἱ γινόμεναι ἐντὸς τῆς αἰθούσης τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν δύναται νὰ ἔχωσιν ἄλλον σκοπὸν ἢ νὰ πείσωσι τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἃ ἀπευθύνεται ὁ ἀγορεύων. Πρᾶγμα τὸ ὅποιον εἶναι ἐντελὲς μάταιον, διότι, καὶ ἂν δὲν πεισθῶσιν ἐκεῖνοι πρὸς οὓς ἀπευθύνεται ὁ ἀγορεύων, πάντως θὰ περιληφθῇ ἐν τῇ ἐκθέσει ἡ γνώμη τοῦ ἀγορεύοντος καὶ μετὰ τῆς αἰτιολογίας τῆς μάλιστα, ἐνῶ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ τὸ πρᾶγμα εἶναι διόφορον, διότι ἐν πλήρει δημοσιότητι καὶ εἰς ἐπήκουον ὀλοκλήρου τοῦ λαοῦ, ἀκούοντος, κρίνοντος καὶ ἀποδεχομένου ἢ ἀντιδρῶντος, θὰ λάβῃ χώραν συζητήσεις, ἐξ ἧς θὰ προκύψῃ ἡ προσήκουσα λύσις καὶ θὰ τελεῶσιν αἱ ἀρμόζοντα βάσεις τοῦ πολιτεύματος, τὸ ὅποιον θὰ μᾶς διέπῃ,

ἢ ἐξηγηθῶμεν, ἐπὶ ὅταν τὸ δυνατόν μικρότερον κρίνον. Δὲν πρέπει δὲ νὰ νομίζωμεν ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ προσεφληθῶσιν καὶ ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεις ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ καὶ ἐπομένως νὰ παρατείνωμεν τὰς ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ συζητήσεις, διότι τοῦτο παρακωλύει τὰς ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεις, καὶ ὁποῖα πρέπει ν' ἄρξωνται ὡς τάχιστα, ἵνα παραχρῆθῃ ἡ πεποιθήσις καὶ εἰς τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος μὲ κυρίαν ἀποστολὴν ἀποστείλῃ ἡμᾶς ἐνταῦθα, ὅτι τὸ ἔργον τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ πολιτεύματος θὰ ἐπιτελεσώμεν ὅχι μόνον ὡς οἶόν τε ἀρτιώτερον ἀλλὰ καὶ ὅταν οἶόν τε ταχύτερον, ἵνα ἐκλίπῃ οἰκδήποτε ἀβεβαιοτήτης.

Παρακαλῶ λοιπὸν τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ συντελέσῃ ὡς τάχιστα τὸ ἔργον αὐτῆς καὶ εἶμαι πρόθυμος νὰ παρακαλέσω ἵνα ἡ Συνέλευσις παρασχῇ πᾶσιν οἰκδήποτε εὐκολίαν. Ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ εὐρεθώμεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τάξωμεν προθεσμίαν, ὡς ἐλεγχθῇ ἐν τῇ Συνελεύσει, ὅτε καταρτίσθῃ ἡ Ἐπιτροπὴ, διότι ἡ Ἐπιτροπὴ, ἐπισπεύδουσα τὸ ἔργον τῆς, θὰ καταλήξῃ ἄνευ προθεσμίας εἰς τὴν ταχέως ὑπόβαλιν τῶν προτάσεων τῆς.

Π. Στάϊκος. Πρέπει νὰ μᾶς ἀποστείλητε τὸ σχέδιον τὸ ὅποιον εἶπετε.

Δ. Γούναρης. Μάλιστα. Δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονήσωμεν ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῆς συζητήσεως, ὅταν ἔλθωσιν καὶ προτάσεις αὐταὶ περὶ ὠρισμένων μεταβολῶν ἐν τῷ Συντάγματι, οὐδεὶς κωλύεται οὐδεὶς ἐκ τῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ συνεδρῶντων νὰ ὑποβάλῃ καὶ ἄλλας προτάσεις, τριπολογίαις ἢ ὅτι ἄλλο θέλει.

Ὁ κ. **Ν. Δ. Δεβίδης** μετὰ τὴν διαμνησθὴν μετὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ εὐθυμολογημάτων περὶ συναντήσεως τῶν μεγάλων, τῶν μικρῶν καὶ τῶν μετρίων πνευμάτων, λέγει ὅτι ὑπεστήριξεν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ τὰς ἰδίαις οἰάς καὶ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς γνώμας, συστήσας ἐπίσπευσιν τῶν ἐργασιῶν πρὸς ταχύτεραν ἀπεπράττειν τοῦ συνταγματικοῦ ἔργου. Ἀποκρούων δὲ καὶ οὕτως τὴν γνώμην ὅτι πρέπει ν' ἀνατραπῶσιν ἅπαντα καὶ διατάξεις τοῦ Συντάγματος, παρατηρεῖ ὅτι οὕτε τῶς θὰ παρίσταται ἀνάγκη τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Συντάγματος, πρὶν δευαστίας μεταρρυθμισθέντος, ἐὰν δὲν περιέτιπεν εἰς οὗτοι ἐγκληματικὰ ὀλισθήματα περιέπεσε διὰ τῆς παραστάσεως τοῦ Συντάγματος ὁ ἐκ Κρήτης πολιτευτής. Προεῖ δὲ μάλιστα, προθέτει, ὅτι οὐδὲ τῷ 1911 ἐχρειάζεται μεταρρυθμιτικὴ ἐργασία τοῦ Συντάγματος,

καθόσον τὸ Σύνταγμα τοῦ 1864 ἦτο ἄρτιον καὶ δὲν ἠλπί-
δισε τοῦτο νὰ μεγαλουργήσῃ ἡ Ἑλλάς. Ἐν πάσῃ περιπτώ-
σει συμφωνεῖ, λέγει, μετὰ τὴν γνώμην τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ
καὶ ἀγγέλλει εὐχαρίστως ὅτι κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτρο-
πῆς δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἐν αὐτῇ ἀπαρτία καὶ ὅταν ἐνδεκα-
μόνον μέλη παρίστανται καὶ πέποιθεν ὅτι θέλει περισσό-
τερον συντομευθῇ οὕτως ἡ ἐργασία τῆς Ἐπιτροπῆς.

Σ. Σωτηριάδης. Μίαν ἔχω νὰ κάμω παρατήρη-
σιν, ὅτι ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐνεργεῖται ἡ προπαρασκευὴ τοῦ
ὑποβληθησομένου εἰς τὴν Συνέλευσιν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς
σχεδίου τοῦ Συντάγματος εἶναι πλημμελής. Ἦν ἐξακο-
λουθήσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐργαζομένη ὡς ἐργάζεται, πολὺ φο-
βοῦμαι, ὅτι θὰ ρθάσωμεν εἰς τὸ 1930. Ἐκείνι τὸ ὅσον
ἐπταίσειν ἐν τῷ παρελθόντι δὲν εἶναι τὸ δυστυχημένον
Σύνταγμα, ἀλλ' ἡ παράβασις αὐτοῦ. Διὰ νὰ τετρακτισθῇ
ταχέως τὸ συνταγματικὸν ἔργον τῆς Συνελεύσεως θὰ ἦτο
ἀνάγκη τὸ καταρτισθὲν ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς
σχέδιον τῶν 22 πρώτων ἁρθρῶν νὰ ὑποβληθῇ ἁμέσως εἰς
τὴν Συνέλευσιν, ἐν τῇ Συνελεύσει δὲ νὰ ἐκτεθῶσιν εὐ-
ρέως ὅλοι αἱ γνώμαι, αἵτινες ἀποτελεσματικώτερον θέλουσι
καταλήξει εἰς ἀπόφασιν. Ἐν τῷ μεταξύ εἰ εἰσηγηταὶ θέ-
λουσι παρασκευάσει τὴν ἐργασίαν αὐτῶν διὰ τὰ ἄλλα
ἄρθρα.

Ὁ κ. **A. Μάτεσις** νομίζει ὅτι εἶναι δύσκολον νὰ
περατωθῇ ἡ ἐργασία ἐπὶ τοῦ σχεδίου ἐντὶς τοῦ χρόνου
ὅστις ὑπολείπεται μέχρι τῆς δικκοπῆς τῶν ἐργασιῶν. Νο-
μίζει ὅτι τὰ ἤδη ἐπεξεργασθέντα ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν
ἄρθρα δύνανται νὰ κριθῶσιν ὑπὸ τῆς ὁλομελείας τῆς Ἐπι-
τροπῆς ἐντὸς τοῦ χρόνου τούτου καὶ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν
μελέτην τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **A. Γούναρης** λέγει ὅτι ἡ Συνέλευσις εἶναι δυνά-
την νὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ παρακαλέσῃ τοὺς κ. εἰση-
γητάς νὰ προσαγάγῃσι τὰς προτάσεις τῶν ἐπὶ τῶν ἁρ-
θρῶν τοῦ Συντάγματος, ἔστω καὶ ἀνεπεξεργάστους, καὶ νὰ
ἐπιληφθῇ αὕτη τῆς συζητήσεως αὐτῶν.

Ὁ κ. **K. Δουκουρέζος** εὐρίσκει ὅτι εἶναι πλημμελὲς εὐθὺς
ἐξ ἀρχῆς τὸ καθιερωθὲν σύστημα τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπι-
τροπῆς καὶ νομίζει ὅτι οὐτε μετὰ πάροδον ἐξ μηνῶν μέ-
ρος μόνον τοῦ Συντάγματος θὰ καταστῇ δυνατόν νὰ εἶναι
παρασκευασμένον. Διὰ τοῦτο προτείνει ὅπως τὰ μέχρι τοῦδε
ἐπεξεργασθέντα ὑπὸ τῶν κ. κ. εἰσηγητῶν ἄρθρα ὑπο-

βληθῶσι πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Συνέλευσιν, περιττερουσίν
τῶν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ συζητήσεων ἐπ' αὐτῶν, ἀποῦ ἡ Συνέ-
λευσις θὰ ἔχῃ ἐπ' αὐτῶν τὸν τελευταῖον λόγον.

Ὁ κ. **Αλ. Ἰωαννίδης** παρακαλεῖ ὅπως αἱ εἰθέσεις
τῶν Ἐπιτροπῶν διανεμῶνται καὶ εἰς τοὺς Πληρεξουσίους ἵνα
ἔχωσιν οὕτοι τὴν κριτὴν νὰ κάμωσι τὰς ἐπ' αὐτῶν παρα-
τηρήσεις τῶν διὰ τὴν ἐν τῇ Συνελεύσει γενικὴν συζήτησιν.

Ὁ κ. **N. Δ. Δεβίδης** λέγει ὅτι οὕτε ἡ πολιτικὴ ἀδρό-
της ἀλλ' οὐτε ἡ κοινωνικὴ ἐπιτρέπουσιν εἰς αὐτὸν ν' ἀπο-
δεχθῇ προτάσεις ἢ ὑποβάλλῃ οὕτος τοιαύτας περὶ παραχω-
ρήσεως τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ περὶ ἐλαττώ-
σεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀποκρούει
τὰς προταθείσας γνώμας περὶ εἰσαγωγῆς κατὰ δόσεις τῶν
ἐπεξεργαζομένων ἁρθρῶν τοῦ Συντάγματος πρὸς συζήτησιν
εἰς τὴν Συνέλευσιν, φρονῶν ὅτι τὸ Σύνταγμα ἀποτελεῖ τι
τὸ ἐνιαῖον καὶ ὡς τοιοῦτον πρέπει νὰ συναρμολογηθῇ καὶ νὰ
εἰσαχθῇ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Συνέλευσιν καὶ εὐρί-
σκει ὅτι λισιτελέσταιν εἶναι αἱ ἐξενεχθεῖσαι γνώμαι ὅπως
ἐπισπευσθῶσιν αἱ ἐργασίαι τῆς Ἐπιτροπῆς, δι' ὅπερ καὶ
οὗτος ἐργάζεται. Παρακαλεῖ διὰ τοῦτο τὴν κ. Πρωθυπου-
ρὸν νὰ μὴ ἐρμεινῇ εἰς τὰς γνώμας αὐτοῦ, ἀλλ' ἄλλως ὡς ἐλα-
φροτάτην ἀπειλὴν κατὰ τῆς Ἐπιτροπῆς χαρακτηρίζει περὶ
εἰσαγωγῆς τοῦ Συντάγματος πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν
Συνέλευσιν κατατεταγμένου.

A. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Οὐχὶ ὡς ἀπειλὴν,
ἀλλ' ὡς καταφυγόν, μετὰ τῆς γνώμας τοῦ κ. Σωτηριάδου,
ὅτι πρόκειται νὰ παραμείνωμεν καὶ μέχρι τοῦ 1930
ἐνταυθα.

Ὁ κ. **N. Δ. Δεβίδης** καταλήγων εὐχετὰ ὅπως μετὰ
τὰ λεγθέντα ἐν τῇ Συνελεύσει πρωτνεύσῃ περὶ τοῦς με-
λεσι τῆς Ἐπιτροπῆς τὸ ὀλιγίλογον τῶν συζητήσεων πρὸς
ταχέαν ἀποπεράτωσιν τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Συντά-
γματος.

Ὁ κ. **A. Τσουκαλᾶς** λέγει ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει
ἀμφιβολία ὅτι τὸ ἔργον τῆς ἐπὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ
Συντάγματος Ἐπιτροπῆς βλίνει βραδύτατα, ἐνῶ ὕψιστα
συμφέροντα τοῦ Κράτους ἐπιβάλλουσι τὴν σύντομον περά-
τωσιν τοῦ συνταγματικοῦ τῆς Συνελεύσεως ἔργου. Τοῦτο ἐξή-
τησε καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔργου τῆς Συνελεύσεως, ὑποστηρίξας
τὴν ταχέαν περάτωσιν αὐτοῦ, ἀποδειχθέντος ὅτι ὅσα προ-
εἶπεν ἐπηλήθευσαν. Τούτου ἐνεκα καὶ ἐπειδὴ τὸ ἔργον

είναι σπουδαῖον, διότι ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος ἐρείδεται ἡ πρόοδος τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ, δεόν νὰ σπεύσωμεν βραδέως. Ἐπρότεινε, προσθέτει, ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ, ἥς ἀποτελεῖ μέλος, ὅπως αἱ γνώμαι τῶν δικαίων μελῶν υποβάλλωνται ἐγγράφως. Τοιοῦτοτρόπως, ἐνῶ ἡ Συνέλευσις θὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει τὰς γνώμας πάντων τῶν μελῶν, ὅταν θὰ συζητῇται ἡ ἀναθεώρησις τῶν ἄρθρων, ἀφ' ἑτέρου τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ βαδίσῃ ταχύτερον καὶ λυσιτελέστερον.

Ὁ κ. Δ. Βοκοτόπουλος παρατηρεῖ ὅτι ἡ κοινὴ ἐντύπωσις περὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε συζητηθέντων ὑπῆρξεν ἀπελπιστική. Δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι πρόκειται περὶ νευραγίου τοῦ καθιερωθέντος συστήματος. Διὰ τοῦτο συμφωνεῖ πρὸς τὴν γνώμην τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὅπως τμηματικῶς εἰσάγωνται πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Συνέλευσιν τὰ ἐπεξεργαζόμενα ἄρθρα, δὲν εὐρίσκει δὲ ὅθι τὴν γνώμην τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως ἐνισθῶν προσκομισθῇ ἐν τῇ Συνελεύσει τὸ Σύνταγμα, ἀφοῦ ἡ Συνέλευσις θὰ λάβῃ τελειωτικὰς ἐφ' ἑκάστου ἄρθρου ἀποφάσεις. Δὲν πτίζει, προσθέτει, τὸ Σύνταγμα, ἀλλ' ἡ ἐγκληματικὴ ἐπανάστασις ἡ παραβίασας τὸ Σύνταγμα καὶ ἀναγκάσασα ἡμᾶς νὰ σκεφθῶμεν περὶ νέας μεταρρυθμίσεως αὐτοῦ. Δὲν πρόκειται ἄλλως τε περὶ θεμελιωδῶν διατάξεων τοῦ Συντάγματος.

Ν. Σιγάτος. Περὶ θεμελιωδествάτων.

Δ. Βοκοτόπουλος. Οὐχὶ περὶ θεμελιωδῶν ἀλλὰ περὶ μὴ θεμελιωδῶν, πρὸς ἀποφυγὴν νέας ἀνατροπῆς τοῦ Συντάγματος.

Ν. Δ. Λεβίδης. Τότε διατί ἐψηφίσατε ὑπὲρ Συντακτικῆς Συνελεύσεως καὶ οὐχὶ Ἀναθεωρητικῆς;

Δ. Βοκοτόπουλος. Διότι ἐπρόκειτο περὶ ἀνακτηλώσεως καὶ παλινρθώσεως τοῦ Συντάγματος, ἢν μόνον Συντακτικὴ Συνέλευσις ἠδύνατο νὰ κάμῃ. Καταλήγων συνιστᾷ νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ γνώμη τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ πρὸς παρῶν περάτωσιν τοῦ μεταρρυθμιστικοῦ ἔργου τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. Δ. Μπούσδρας συνιστᾷ ὀλιγολογίαν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ὅπως ἐπιτευχθῇ ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ ἔργου, ἀλλῶς προβλέπει ὅτι δὲν θὰ περτωθῇ μετὰ μακρὴν χρόνον τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. Ν. Σιγάτος εὐρίσκει δειδικαιολογημένας ἐν μέρει τὰς γνώμας τοῦ κ. Βοκοτοπούλου, προκειμένου περὶ

τοῦ καθιερωθέντος εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς συστήματος τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπερ ἔκτοτε εἶχε καταδικάσει προβλέπων τὰ σημερινὰ ἀποτελέσματα, δὲν συμφωνεῖ ὅμως μετ' αὐτοῦ προκειμένου περὶ τῶν μεταρρυθμιστικῶν ἄρθρων τοῦ Συντάγματος. Ἡ σύγκλησις, προσθέτει, τῆς παρούσης Συνελεύσεως ἔχει τὸ χαρακτηριστικὸν ὅτι δὲν ἐγένετο ἐκ τῆς ἀνάγκης μεταβολῆς τοῦ πολιτεύματος, ἀλλὰ κυρίως ἐξ ἄλλων λόγων. Αἱ παραβιάσεις τοῦ πολιτεύματος ὑπῆρξαν συμπαρομαρτυνόντες λόγοι. Ἦδη ὅμως ἡ Συνέλευσις ἔχει ἐπιτακτικὸν καθήκον νὰ ἐξετάσῃ τὸ πολίτευμα ἐν τῷ συνόλῳ του. Τὸ ἐκπεσὸν καθεστὼς διὰ τῶν πειστικῶν τοῦ μέτρου ἐπέδρασε λίαν ἐπιβλαβῶς ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς, ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ζωῆς τῆς χώρας, ἐξακολουθῶν δέ, λέγει, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἐπωφεληθῇ ἡ Ἑλλὰς ὅλων τῶν τάσεων τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτειακῶν, αἵτινες ἐξηδηλώθησαν μετὰ τὸν πόλεμον. Ὁ οἶκός μας βεβαίως κατηρειπώθη καὶ πρέπει νὰ τὸν ἀνεγείρωμεν. Ἀλλ' εὐρισκόμεθα ἤδη πρὸ νέων ιδεῶν, τὰς ὁποίας δὲν δυνάμεθα νὰ παρίδωμεν. Αἱ συγκλήσεις Συντακτικῶν Συνελεύσεων εἶναι ἐργασπάρια, καὶ ὑπὸ τὸ Σύνταγμα τὸ ὅποσον ἐκλήθημεν νὰ ψηφίσωμεν θὰ βιώσωσι γενεαὶ ὀλόκληραι. Δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὸ Σύνταγμα τοῦ 1864 ὡς Παλλάδιον, μολοντί ἐπὶ μακρὸν ἐβίωσεν ὑπ' αὐτὸ ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Αἱ νέαι ιδέαι δὲν εἶναι δυνατόν ἢ νὰ ἔχωσι τὴν ἐπίδρασίν των καὶ παρ' ἡμῖν.

Ὁ κ. Σ. Κουμουνδοῦρος λέγει ὅτι ἔδει ν' ἀναθεωρηθῇ τὸ Σύνταγμα τὸ ψηφισθὲν κατὰ τὸ 1911, διότι βρίθῃ σολοικισμῶν καὶ βρεβαρισμῶν καὶ τὸ ὅποσον καὶ ὑπὸ γλωσσικὴν ἀκρίβειαν ἔποψιν εἶναι ἀτελές. Οὐτε δὲ ἦτο δυνατόν ἡ Ἀναθεωρητικὴ Βουλὴ τοῦ 1911 νὰ ψηφίσῃ Σύνταγμα, ἀφοῦ τὴν Ἀντιπολίτευσιν διηύθυνεν ὁ Κουλουμβάκης καὶ ὁ καθηγητὴς Πατσουράκος. Ἐν τέλει προτείνει, ὡς βάσις νὰ μὴ ληφθῇ τὸ Σύνταγμα τοῦ 1911, ἀλλὰ τὸ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἄρτιον καὶ σοφὸν Σύνταγμα τοῦ 1864.

Ὁ κ. Χρ. Μητσόπουλος ὁμιλῶν διὰ μακρῶν δὲν εὐρίσκει ὀρθὰς τὰς ἐξενεχθείσας γνώμας περὶ ἐπισπεύσεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ φρονεῖ ὅτι ἡ σπουδὴ, προκειμένου περὶ συνταγματικοῦ ἔργου, τὸ ὅποσον θὰ παραμένῃ ὡς πολίτευμα καὶ διὰ τὰς ἐπερχομένας γενεάς, πρέπει νὰ εἶναι τοιαύτη, οἷαν ζητοῦσι πολλοὶ Πληρεξούσιοι ἐν τῇ Συνελεύσει. Ὑπομιμνήσκων δὲ τὸ «σπεῦδε

βραδέως» λέγει ότι, επειδή ἐν Ἑλλάδι δὲν ὑπάρχουσι κόμματα ἐν τῷ λαῷ χωριζόμενα ἀπὸ μεγάλης πολιτευτικῆς ἰδέας, παρίσταται ἀνάγκη νὰ μὴ σπεύσωμεν, ἀλλὰ νὰ καταρτίσωμεν καταστατικὴν χάρτην καὶ νὰ θέσωμεν καὶ φρυγμούς, οἱ ὅποιοι ν' ἀπκλῆξωσιν ἐν τῷ μέλλοντι τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ἀπὸ παντὸς κινδύνου παρὰβίασεως αὐτοῦ καὶ ἐγκαταστάσεως τῆς τυραννίας. Ἄλλως τε, προσθέτει, ὁ νεώτερος πνευματικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἐμφανίσῃ ἐνώπιον τοῦ κόσμου συνταγματικὴν ἔργον, τὸ ὅποτον ὄν τὸ τελευταῖον Σύνταγμα ἐν τῷ κόσμῳ νὰ εἶναι ἄξιον καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς παγκοσμίου περιεργείας, νὰ μὴ ἔχεται δὲ μόνον ἀπὸ τῆς βράσεως τοῦ Συντάγματος τοῦ 1864, ὅπερ βεβαίως εἶναι καλὺτερον τοῦ Συντάγματος τοῦ 1911, ἀλλὰ καὶ νὰ περιλαμβάνῃ καὶ διατάξεις συμφώνους πρὸς τὰς νέας πολιτευτικὰς προόδους τοῦ κόσμου. Σημειῶν εἰς ὁποίας παρὰλείψεις ὑπέπεσον τὰ Συντάγματα τοῦ 1864 καὶ 1911, μὴ ἀνυπόστατα βήτρην περὶ τῆς ἀπολύτου ἀνεξαρτησίας καὶ κυριαρχίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ διὰ παντὸς καθιερώσαντα ἐμπόδιον ἐνώσεως τῆς αὐτονόμου σήμερον Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. Ἀναφέρων μετὰ τοῦτο ὁπόσος χρόνος διετέθη εἰς τὰς Συνταγματικὰς Συνελεύσεις τῆς Γαλλίας τοῦ 1879 — 1830 καὶ 1848 καὶ τὰς ἄλλας Συντακτικὰς Συνελεύσεις τῶν διαφόρων εὐρωπαϊκῶν καὶ ἀμερικανικῶν Κρατῶν, συμπεραίνει ὅτι δὲν πρέπει νὰ δεῖξωμεν σπουδὴν πρὸς καταρτισμὸν τοῦ Συντάγματος; ἡμῶν. Θεωρῶν ἐν τέλει ὡς αὐτοκτονήσαντες τὴν συνταγματικὴν Ἐπιτροπὴν, μετὰ τὴν μεταβίβασιν τοῦ ἔργου αὐτῆς πρὸς τοὺς ἑνδεκα εἰσηγητάς, οἵτινες; μάλιστα ὡς δικηγόροι εἶναι ἱκανοὶ νὰ ἐρμηνεύωσιν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ νὰ καταρτίζωσι, Συντάγματα, προτείνει ὅπως ἐπιληφθῇ αὐτὴ ἡ Συνέλευσις τῆς ἐπεξεργασίας καὶ τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ Συντάγματος.

Ὁ κ. **N. Στράτος** λέγει ὅτι ἡ συνταγματικὴ ἐργασία ἔχει ἀνάγκην ψυχικῆς ἡρεμίας. Ἐφ' ὅσον ὁμοῦ ἐξακολουθοῦσιν αἱ πολεμικαὶ ἐπιχειρήσεις; δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ τοιαύτη. Ἐπομένως; εἶναι ἀδικαιολογήτως ἡ ὑπερβολικὴ σπουδὴ.

Ὁ κ. **Ηρ. Θαλασσινός** φρονεῖ ὅτι ἡ συζήτησις; παρῆλθε. Ἦτο ἔλλογος; ἡ τύστασις; ὅπως ἡ Συνέλευσις; προῆλθε πλημμελῶς; εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Συντάγματος; χωρὶς νὰ

βλαβῇ τούτο. Δὲν ἐξαρτάται, λέγει, ἡ ἀσφάλεια τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐκ τοῦ Συντάγματος; ἀλλ' ἐκ τῆς χρηστότητος; τῶν Κυβερνήσεων. Διὰ τούτο συμφωνεῖ πρὸς τὰς γνώμας; τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὡς λίαν πρακτικὰς καὶ ὀρθὰς.

Α. Τσουκαλᾶς. Κύριε συνάδελφε, ἐπιτρέπετε; Εἶμαι ὑποχρεωμένος; νὰ παρεμβῶ, ἵνα ἄρῃ μίαν πλάνην, ἥτις τοῦτο ὑπεστηρίχθη ἐν τῇ αἰतῶσιν ταύτῃ, ὅτι δηλαδή; τὸ συντασσόμενον Σύνταγμα θὰ λειτουργήσῃ ἐπὶ γενεὰς γενεῶν, κατὰ τινὰς; δὲ καὶ ἐκκλονταστηρίδας. Τὸ πολίτευμα εἶναι πρὸς τὸν κοινωνικὴν καταστάσεως; καὶ μεταβάλλεται ἀνυπόστατος τῆς κοινωνικῆς ἐξελίξεως; καὶ, καθὼς; ἀδύνατον νὰ συγκρατήσῃ τις χεῖμαρρον, οὕτω καὶ ἀδύνατον νὰ συγκρατήσῃ κοινωνικὰς ἐξελίξεις. Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας; συνεκρότησαν Σύνταγμα, ὅπερ ἐρρύθμισαν κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἐπὶ μακρὸν χρόνον νὰ μὴ δύναται νὰ μεταρρυθμισθῇ, ἐπράξαν δὲ τοῦτο ἀποβλέποντες; εἰς τὴν μακρὰν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ, ἐξ ἧς; προτεδύκων τὴν καλὴν ἐφαρμογὴν. Μετὰ τινὰ ἔτη ἕνεκα; τῆς κοινωνικῆς μεταβολῆς; ἐν ἀμερικανικῇ εὐρεθείσῃ ἡ Γερουσία; καὶ ὑπὸ τὸ βάρος; τῆς κοινωνικῆς πίστεως; ἠναγκάσθη νὰ τροποποιήσῃ συνταγματικὰς διατάξεις; διὰ τῆς; ἐρμηνείας; αὐτῶν, εἴτα δὲ καὶ τούτου; μὴ ἐπικροῦντος; ἀνυπόστατος; καὶ νὰ δικαιολογήσῃ παρὰβίασιν τῶν διατάξεων. Ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπου τὸ πολίτευμα; τελειώτερον; λειτουργεῖ, δὲν ὑφίσταται Σύνταγμα, ἀλλὰ τὰ; τῆς Πολιτείας; ρυθμίζονται διὰ τῶν νόμων. Δὲν λέγω; ὅτι τὸ συντακτικὸν ἔργον; δὲν εἶναι σὺνδρὸν καὶ σπουδαῖον, ἀλλὰ ἐθεώρησα; ὅτι εἶχον; ἀλλ' ἔλεον; νὰ ἄρῃ πλάνην τοιαύτην.

Εἰσερχεται; κατὰ πιν ἡ Συνέλευσις; εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς νομοθετικῆς καὶ συντακτικῆς αὐτῆς ἐργασίας.

Γίνεται; δι' ἀναπλήσεως; δεκτὸν εἰς; α' κατ' ἄρθρον; συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ; προσωρινῶν κανονισμῶν; τῆς βεβαιώσεως; καὶ εἰσπράξεως; τῶν ἐσόδων; καὶ τῆς πληρωμῆς; τῶν ἐξόδων; τοῦ Κράτους; καὶ τῶν εἰδικῶν; ταμείων; καὶ ὑπηρεσιῶν; τῆς χρήσεως; τοῦ οικονομικοῦ; ἔτους 1921-1922».

Γίνονται; εἴτα; δεκτὰ; κατ' ἀρχὴν; τὰ; ἐξῆς; νομοσχέδια;

«Περὶ; ἐτησίαις; χορηγίας; εἰς; τὸν Διάδοχον».

«Περὶ; κυρώσεως; τῆς; ἐν; Παριτίοις; ὑπογραφεύσης; τῆς; 30

Σεπτεμβρίου (13 Οκτωβρίου) 1919 διεθνούς συμβάσεως περί αεροπλοΐας».

«Περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ ἐπικνηφρῶν τῶν ἀπολυθέντων μονίμων ὑπαλλήλων νομοθετικοῦ δικτάγματος».

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2332 τῆς 25 Ἰουνίου 1920 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 863 περὶ προσθέτων τελῶν».

«Περὶ προσθήκης παραγράφου εἰς τὸ ἄρθρον 14 τοῦ νόμου 1237 τῆς 4ης Ἀπριλίου 1918 περὶ φορολογίας δημοσίων θεαμάτων».

«Περὶ χορηγίας πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1920 — 1921».

Μεθ' ὧς γίνεται ἡ συνεδρίασις ὥρα 9 καὶ 30' μ. μ. διὰ τῆς ἐπαναληφθῆ τῇ προσεχῇ Δευτέρᾳ, ὥρα 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Σ. Τσακόπουλος
Π. Ἰακώβου

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΑΑ'

Τῆς 5 Ἀπριλίου 1921.

Ὅρα 5 καὶ 50' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐνκρίσιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ Προκατακτὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως, διορθωθέντα συμφώνως πρὸς τὰς παρατηρήσεις τῶν πληρεξουσίων κ. κ. Χρ. Μητσοπούλου καὶ Δ. Βοκοτοπούλου.

Ὁ κ. **N. Δ. Δεβίδης** ἐξείρων τὸν ἐκφωνηθέντα ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἀρεῶς κατὰ τὴν γεννημένην στείψιν τοῦ μνημείου τῶν Ἱερολογιτῶν λόγον ὑπὸ τοῦ πληρεξουσίου καὶ μέλους τῆς πρὸς ἐορτασμόν τῆς ἑκατονταετηρίδος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως Ἐπιτροπῆς κ. Φωτῆλα, προτείνει εἰς τὴν Συνέλευσιν νὰ δώσῃ τὴν ἄδειαν ὅπως ἐκτυπωθῇ καὶ οὗτος εἰς ἰδιαίτερον τεύχος καὶ διανεμηθῇ.

Πρόεδρος. Ἐχὼν τοῦτο ὑπ' ὄψιν ἐμερίμνησα καὶ ἐδημοσιεύθη ὁ λόγος ὁλόκληρος εἰς τὸν καθημερινὸν τύπον. Ἀλλ' ἐὰν ἡ Συνέλευσις ἐγκρίνῃ οὐδεμίαν ἔγω δυσκολίαν νὰ δώσω τὴν ἐντολὴν νὰ δημοσιευθῇ καὶ εἰς ἰδιαίτερον τεύχος.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Νὰ τυπωθῇ, νὰ τυπωθῇ.

Ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως γίνεται δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ κ. **N. Δ. Δεβίδη**.

Ἀνακοινοῦνται κατόπιν ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἑξῆς:

— Οἱ κάτοικοι τῆς Κοινότητος Ἀγιοργιτικῶν τοῦ τέως δήμου Κορυθίου ζητοῦσιν ὅπως μεταρρυθμισθῇ ὁ σχετικὸς περὶ κοινοτήτων νόμος ὅσον ἀφορᾷ τὸ 9ον καὶ 10ον ἄρθρον αὐτοῦ.

— Ὁ Ὑποστράτηγος Ἰωάννης Γεωργακίτσας ὑποβάλλει ὑπόμνημα ἐκ 32 σελίδων διαφωτιστικῶν τῶν ἐνεργειῶν τῆς τότε Κυβερνήσεως Σκουλούδη, ἧς μέρος ἦτο καὶ αὐτός, σχετικὸν πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἔτος 1916 παρὰδосιν τοῦ ἔχυρου Ρυῦπελ καὶ τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς Ἀνκτολικῆς Μακεδονίας. Τὸ ὑπόμνημα τοῦτο ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως ὅα τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

— Ἡ Ἡπειρωτικὴ Ἐνωσις Ἀμερικῆς (ἐκ Βιστώνης) χαίρει τὸς ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει ἀντιπροσώπους, ἐλπίζει δὲ εἰς τὴν ὀριστικὴν λύσιν τοῦ βορειοηπειρωτικοῦ ζητήματος.

— Ὁ Λυκαίος Θεμ. Ταβουλάρης ὑποβάλλει ὑπόμνημα, δι' οὗ ὑποδεικνύει τὸν τρόπον τῆς ἐρευνήσεως τῶν πόρων δι' οὗ θ' ἀποζημιωθῶσιν οἱ παθόντες κατὰ τὸ διίστημα τῆς τριετοῦς τυραννίδος.

— Ἡ Ἑλένη χήρα Δ. Βασιλειάδου, καθηγητοῦ, ζητεῖ ὅπως τῇ δοθῇ μηνιαία σύνταξις, καθόσον ὁ σύζυγός της ἐχρημάτισε καθηγητῆς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη εἰς Θράκην.

— Ἡ Γεωργικὴ Ἐνωσις Βαθός τῆς Σάμου ζητεῖ μεταρρύθμισιν τοῦ ὀφισταμένου περὶ δασῶν νόμου.

— Ἐπιτροπὴ τοῦ Σώματος τῆς Τελωνοφυλακῆς ὑποβάλλει ὑπόμνημα τοῦ Σώματος, δι' οὗ παρακαλεῖται ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν αὐξήσιν τῶν θέσεων τῶν βαθμοφόρων τοῦ Σώματος καθὼς καὶ διὰ τὴν αὐξήσιν τῶν μισθῶν.

— Κηδεμόνες μαθητῶν Βαρυμπίτης αἰτοῦνται ὅπως συμπληρωθῇ τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου.

— Ὁ Ρελζῆ Μουσταφᾶ πασᾶς, κάτοικος Ἰωαννίνων, παρακαλεῖ ὅπως διὰ νομοθετικοῦ μέτρου ἐξαιρεθῇ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τὸ τιμολίκιον Μέγχι Μπιζδούριον ἔξωθι τῆς πόλεως Ἰωαννίνων, ἐπεὶ μετεβλήθη εἰς καλλιεργήσιμον ἀπὸ βαλτώδους, δαπάναις τῆς οἰκογενείας του.

— Ὁ ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων Ἀκροπόλεως καὶ Ἀττικῆς ὑποβάλλει ἔκκλησιν αἰτούμενος τὴν ἀνασκαφὴν τῆς ἀρχαίας πόλεως τῶν Ἀθηνῶν.

— Η Διδακτορική Ένωσις τῆς Σάμου υποβάλλει ὑπόμνημα περὶ διαδοχικῆς τῶν σχολείων καὶ διδασκάλων.

— Ἐφεδροι Χωροφύλακες τοῦ νομοῦ Ἡρακλείου ζητοῦσιν ὅπως τοῖς χορηγηθῇ ἐπίδομα 16 μηνῶν, καθ' ὃ ὑπερέστησαν ἐν ἐφεδρείᾳ.

— Ὁ Ὁλίος Χονδρόπουλος, κάτοικος Μεγαλοπόλεως, πικτυοειδῶς ταλκιοπωρηθεὶς κατὰ τὸ πρόηον καθεστῶς καὶ τέλος ἀπολυθεὶς ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ δοκίμου οἰκονομικοῦ ὑπαλλήλου, αἰτεῖται τὸν ἐπικυρωτισμὸν του.

— Ἀπόσταχοι Κερκυραῖοι χωροφύλακες παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως μεριμνήσῃ περὶ ἐκανοποιήσεώς των.

— Οἱ Ἀναστάσιος Γερντᾶς καὶ Εὐάγγελος Χατζῆς, κάτοικοι Φλωρίνης, υποβάλλουσιν αἰτήσεις ἀκυρώσεως ἐνοικιάσεως λιμνῶν πρὸς ὠφέλειαν τοῦ Δημοσίου.

— Ὁ λαὸς τῆς Κοζάνης εὐρισκόμενος ἐν ἀγωνίᾳ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἀκυρωθῇ ὁ νόμος 1640 διὰ τῆς ὑπὸ ἐκδίκασιν ὑποθέσεις τοῦ φορολογικοῦ ἔτους 1919.

— Γεωργοὶ τῆς Κοινότητος Κλεισούρας τοῦ νομοῦ Φλωρίνης ζητοῦσι τὴν κατάργησιν τοῦ φόρου δεκάτης καὶ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ συστήματος τῶν καζανίων.

— Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Δρακίστας υποβάλλει ψήφισμα τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, ἐκφράζοντος τὴν εὐχὴν ὅπως τὰ δάστη τῶν Ἀγροφῶν παραμείνωσι κοινοτικῇ ἢ ιδιόκτητῃ, παρατιμωμένου τοῦ Κράτους τῶν ἐπ' αὐτῶν ἀξιώσεων του.

— Ἀνάπηροι πολέμου ἐφεδροι ἀξιοματικοὶ καὶ ἀνθυπατισταὶ αἰτοῦνται μονιμοποίησιν καὶ ὑπαγωγὴν αὐτῶν εἰς τὸν νόμον 680 τροποποιηθέντα διὰ τοῦ νόμου 911 περὶ δικτατορίας.

Ὁ κ. Γ. Ἀναστασόπουλος, λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἀναγραφῆς ταύτης, λέγει ὅτι εἶχε τὴν τιμὴν νὰ καταθέσῃ τὴν ἀναφορὰν τῶν τραυματισθέντων καὶ ἀναπήρων ἤδη ἐφ' ἑδρῶν ἀξιοματικῶν καὶ ἀνθυπασιῶν τοῦ τελευταίου πολέμου καὶ παρακαλεῖ διὰ τὴν συζήτησιν αὐτῆς νὰ μὴ ἀναμείνῃ ἡ Συνέλευσις τὴν ἀναγραφὴν τῆς ἐν τῇ σχετικῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξεως. Ὁ δὲ εἰναι, λέγει, ἀρχή. Εἶδετε, κύριοι πληρεξούσιοι, τούτους ἀκρωτηριασθέντας μὲ ἓνα πόδι ἢ μίαν χεῖρα ἐν τῇ θύρᾳ τῆς Βουλῆς, πέντε ἢ ἕξι θυσιασθέντας ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Πατρίδος. Προτείνω—καὶ φρονῶ ὅτι ἐκπροσωπῶ πᾶσαν τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν ἐν τῇ ἰδέᾳ

ταύτῃ (μάλιστα, μάλιστα)—ἵνα συνκινήσει τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως διαβιβασθῇ ἀμέσως πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν διὰ νὰ ὑποβάλῃ ὅσον τῆς νομοσχέδιον προνοῶν περὶ τῆς τύχης αὐτῶν, ἥτοι νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὸν περὶ μονίμου δικτατορίας 680 νόμον. Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτο μέτρον δέον νὰ ἐκταθῇ διὰ τοῦ νέου νόμου διὰ πάντας τοὺς νέους γενναίους προασπιστὰς τῆς Πατρίδος ἐφεδρους ἀξιοματικούς καὶ ἀνθυπασισταίς, οἵτινες ἤθελον περιέλθῃ εἰς τὴν ἐνδοξὴν αὐτὴν κατάστασιν τῶν ἀναπήρων, καὶ ταχθῶσι μονιμοποιούμενοι εἰς τὴν τιμητικὴν τάξιν τῆς δικτατορίας. Εἰναι κατὰ τῆς Πατρίδος πρὸς αὐτούς. Ἡ Ἐθνοσυνέλευσις χειροκροτοῦσιν συνιτῇ τὴν τοιαύτην νομοθετικὴν πρόνοιαν.

— Ἡ Γεωργικὴ Ἐνωσις Νενέδων τῆς Σάμου ζητεῖ ὅπως αἱ ἀδειαι αἱ χορηγούμεναι διὰ τὴν ἀπόσταξιν στεμφύλων χορηγῶνται ὑπὸ τοῦ Προέδρου Κοινότητος καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς πρωτεύουσας καθὼς καὶ ἡ διάφορα αὐτῶν ν' αὐξηθῇ κατὰ μίαν ἡμέραν.

— Γεωργοὶ καὶ κτηνοτρόφοι Λιτοχώρου τῆς ἐπαρχίας Αἰκατερίνης παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως καταργήσῃ τὸν φόρον τῆς δεκάτης.

— Τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον Τρικάλων ζητεῖ τὴν ἀποδοχὴν πάντων τῶν αἰτημάτων τῆς ἐργατικῆς τάξεως τῶν ὑποβληθέντων δι' ὑπομνήματος πρὸς τῆς Γενικῆς Συνέλευσιν τῶν ἐργατῶν.

— Ὁ Πρόεδρος τῶν Σωματείων σιγαροποιῶν Σάμου παρακαλεῖ ὅπως ὑποστηρίχῃ τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐργατικῆς ἀσπονδίας διὰ τὸ σιγαροποιητικὸν ζήτημα.

— Συνέδριον σιγαροποιῶν Κερκύρας παρακαλεῖ ὅπως ἡ Συνέλευσις ἀποδεχθῇ τὰ αἰτήματα τῆς Πανέλληνις Ὀμοσπονδίας Ἐργατῶν.

— Ἐπιτροπὴ ὑποδιδασκάλων Καρδίτσας ζητεῖ ὅπως ληρθῇ ὑπ' ὅψιν ὑπόμνημα τῶν ὑποδιδασκάλων Παιτρῶν περὶ προαγωγῆς καὶ συντάξεως.

— Οἱ ἀλευροβιομήχανοι Κοζάνης διαμαρτύρονται διὰ τὴν στάσιν τοῦ νομάρχου των, ἐφαρμόζοντος παραλόγους διατιμήσεις τῶν ἀλεύρων, καὶ ζητοῦσι τὴν ἀποστολὴν ὑπαλλήλου ἀνωτέρου πρὸς ἐλεγχον καὶ διευθέτησιν τοῦ ζητήματος.

— Μικροβιομήχανοι Τρικάλων ζητοῦσι τὴν ματαίωσιν πάσης προσπάθειας τῶν μεγάλων κτηνοτρόφων περὶ παραβάσεως τοῦ ἐνοικιοστατοῦ τῶν βοσῶν.

— Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων τῆς Κοινότητος Σαρκετῆς.

Γούσλαρ, Μουσαφκλή, Άρτσάχ, τού τέως δήμου Φερών, παρκαλοῦσιν ὅπως παρκαλωθῶσι τὰ τριπλίκια καλλιερ-
γείας μὲ τιμὰς προπολεμικάς, ἰδρυθῇ ἀγροτική Τράπεζα
καὶ κατεργηθῇ ὁ φόνος τῆς δεκάτης τοῦ καπνοῦ.

— Κολλήγχι Κλειτούρα; παρκαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν
ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἄμεσον ἀπάλλοτρίωσιν τοῦ χω-
ρίου των, ὅπερ εἶναι τριπλίκιον ἀνῆκον εἰς τὸν Ἀναστάτιον
Χατζηγονίδην.

— Το Σωμκετίον κτηνοτρόφων Βερούα; ζητεῖ τὴν λή-
ψιν μέτρων πρὸς ἀπαγόρευσιν τῆς περὶ τὴν πόλιν ταύτην
ἐγκαταστάσεως διαφόρων προσφύγων Κουκασίων παρὰ τῆς
ὕπηρεσίας ἐποικισμοῦ, γεγονότος παρκαλωδύοντος τὰ μέγι-
στα τὴν κτηνοτροφίαν τῆς περιφερείας.

— Κολλήγχι Γικνωτᾶς ζητοῦσι τὴν ἄμεσον ἀπάλλοτρί-
ωσιν καὶ διανομήν τοῦ κτήματος Γικνωτᾶς εἰς τοὺς καλ-
λιεργητὰς αὐτοῦ.

— Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἐορτασμοῦ τῆς Ἑξατον-
ταετηρίδος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως δι' ἐγγράφου
αὐτῆς πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως
παρκαλεῖ αὐτὸν ὅπως εὐαρεστούμενος παρκατῇ μετὰ τοῦ
Προεδρείου εἰς τὰς τελεσθησομένους ἐορτάς.

— Ὁ πληρεξούσιος Ἡεσχαλονίκης Ἀλῆ Ριζᾶ Χαμητ
βέης αἰτεῖται τρικλονθήμερον ἄδειαν ἀπουσίας διὰ Κων-
σταντινούπολιν.

— Ὁσάυτως ὁ Πληρεξούσιος Κιλικιόλεως κ. Γ. Ἐ-
ξηντάρης αἰτεῖται ὅπως τῷ χορηγηθῇ μηνιαία ἄδειαν
ἀπουσίας διὰ τὴν ἐξωτερικὴν.

Ἐγκρίτει τῆς Συνελεύσεως καὶ ἄδειαν χορηγοῦνται.

— Ὁ κ. Α. Καρτάλης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Περιθάλψεως)
ὕποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ ἐπικυρώσεως παρκαλῶν ἀπο-
λυθέντων ὑπαλλήλων».

— Ὁ κ. Π. Τσαλδάρης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Συγκοινων-
ίας) ὕποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ διεξαγωγῆς τῶν ἐξε-
τάσεων ἐν τῷ Ἐθνικῷ Μετσόβιῳ Πολυτεχνεῖῳ ἐν καιρῷ
ἐπιστράτευσεως».

— Ὁ πληρεξούσιος Κεφαλληνίας κ. Μιλτ. Καβαλιε-
ράτος ὕποβάλλει τριπλογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ
κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ ἐπικυρώσεως τῶν ἀπο-
λυθέντων μονίμων ὑπαλλήλων νομοθετικοῦ διατάγματος».

— Ὁμοίως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου ὕποβάλλουσι χω-

ριστὴν ἐκάτερος τριπλογίαν οἱ πληρεξούσιοι Ζακύνθου κ. Ν.
Μουζάκης καὶ Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος κ. Ι. Κούσουλας.

— Ὁ πληρεξούσιος Λαρίσης κ. Μιχ. Σάπκας ὕποβάλ-
λει τριπλογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀποζημιώσεως
τῶν Δημάρχων καὶ Προέδρων Κοινοτικῶν Συμβουλίων».

— Οἱ πληρεξούσιοι κ.κ. Π. Σπυράκης, Γ. Κρεστενίτης
καὶ Π. Ὑποβάλλουσι τριπλογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ
ἐπικυρώσεως τῶν ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων».

Ἀπαντᾷ θέλουσι τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Ὁ ἐκ Σαράντζ Ἐκκλησιῶν πληρεξούσιος Ἰχσάν Βέης
Φεζήλ Ζαδὲ ἐπὶ προσωπιᾷ ζητήματος λαμβάνων τὸν
λόγον ἀναφέρει ὅτι καὶ ἐν Καραγάτς τῆς Θρακικῆς στρατιω-
τικῇ Ἀρχαί, ἀρῶ ἐξαιρετικῶς ἡρῶνταν τὰς ἀποσκευὰς
αὐτοῦ, ἐνήργησαν κατόπιν καὶ σωματικὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐρευναν
παρὰ τὴν δόλωσιν τῆς ιδιότητός του. Δικμαρτύρεται, λέγει,
κατὰ τοῦ δόντος τὴν τοιαύτην διαταγὴν Φρουράρχου Ἀδρια-
νουπόλεως, παρκαλιόταντος τὴν βουλευτικὴν ἀστυλίαν. Ἀνα-
φέρει ἐπίσης ὅτι καὶ τρεῖς ἕτεροι πληρεξούσιοι Ὀθωμανοὶ
συνελήφθησαν καὶ ἐκρατήθησαν 2 ἡμέρας τῇ διαταγῇ τοῦ
Φρουράρχου Ἀδριανουπόλεως ἢ Σαράντζ Ἐκκλησιῶν,
καὶ ἐπειτα ἀπελύθησαν, ἀρῶ ἐζητήθη παρ' αὐτῶν συγ-
γνώμη. Δικμαρτύρεται, προσθεῖται, καὶ διὰ τὴν πρᾶξιν ταύ-
την καὶ συνιστᾷ ὅπως μὴ ἐπαναληθῶσι παρόμοια ἀτοπα.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Παρκαλεῖ νὰ διατυ-
πωθῶσιν καὶ καταγγεῖλαι καὶ ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ κ. πλη-
ρεξούσιου, ὅπως διαταχθῶσιν ἀνακρίσεις καὶ τιμωρηθῶσι
παράνομα οἱ ὑπαίτιοι.

Ὁ κ. Ν. Στράτος συνιστᾷ ἐπίσης τὴν ἄμεσον τιμω-
ρίαν τῶν παρκαλιόταντων πρὸς παρκαλιόταντον, διότι
δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπαναλαμβάνωνται ὅσα συνέβαινον
ἐπὶ τοῦ πρώην καθεστῶτος.

Ὁ κ. Δ. Ρούφος Κανακόρης, Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς
ἐπὶ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν παθόντων, ποιεῖται κατόπιν
μικρὰν εἰρήνησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀποζημιώσεως τῶν
παθόντων. Λέγει ὅτι ἡ καταρτιθεῖσα ἐπιτροπὴ ἀπέδει-
ξεν ὅτι εἶχε πλήρη γνώσιν τῆς καταστάσεως. Εἶναι ἀνάγκη
νὰ λεχθῶσι πάντα ἀπλᾶ καὶ καθαρὰ χωρὶς νὰ δικμαρτυ-
ρῶνται οἱ τῆς βενιζελικῆς πτέρυγος. Πρόκειται ἄλλως τε
περὶ πραγματικῶν γεγονότων. Πάντες ἀπεδεχθησαν τὸ βά-
ρος τῆς σπουδαιότητος ταύτης ὑποθέσεως καὶ εἰργάσθη-
μεν πάσῃ δυνάμει νὰ φέρωμεν αὐτὴν εἰς πέρας.

Ἐξάγει κατόπιν τὴν συμμετοχὴν τοῦ κ. Μπουσίου, ὅστις ἔφερε τάχιστα εἰς πέρας τὴν ἐργασίαν περὶ συντάξεως τοῦ σχετικοῦ ψηφίσματος. Τονίζει τὴν ἐξαιρετικὴν σοβαρότητα τῆς λύσεως τοῦ ἐθνικοῦ τούτου ζητήματος, ὑπερβαίνουσαν καὶ τὴν τοῦ συντακτικοῦ ἔργου, διότι ἡ μὴ διευθέτησις αὐτοῦ ὄχι μόνον ἐμποδίζει τὴν ὀριστικὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν ἐσωτερικὴν γαλήνην καὶ πραγματικὴν συμφιλίωσιν, ἀλλὰ καὶ κινδύνους μεγάλους ἐγκυμονεῖ διὰ τὸ προτεχέστατον μέλλον.

Ἡ μεγάλη Ἑλλάς, λέγει, φθάνουσα τώρα εἰς ἄρθεστον μέχρι τοῦδε εἰς τὴν διαδρομὴν τῶν αἰώνων ἐθνικὴν μεγαλειότητα, γενομένη χάρις εἰς τὰ λεοντόφυχα τέκνα τοῦ ἀθανάτου λαοῦ τῆς ἡμετέρας δυνάμεις τῆς Ἀνατολῆς, ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην ἀπερίσπαστος ἀπὸ ἐσωτερικῆς ἀνωμαλίας νὰ χωρήτῃ ὀρμητικὴ πρὸς πᾶσαν ἐγώδη πρόοδον κατ' ὅλας τὰς διευθύνσεις. Διὰ νὰ κατορθωθῇ ἡ τοιαύτη ἀπερίσπαστος ἐπίδοσις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς ἔργα προόδου μόλις θ' ἀρίεσται συντονιζόμενοι εἰς εἰλικρινῆ παντρειδῆ ἔργα οἱ οἱ αἱ ζωτικαὶ δυνάμεις τοῦ ἔθνους, ἀδιάφορον εἰς πείαν πολιτικὴν ἀπόχρωσιν ἀνήκουστον.

Ἐξακολουθεῖ ὅτι διὰ νὰ συντελεσθῇ τοῦτο δέον νὰ ληθῶσι πάντα τὰ ἀνήκουστα συμβάντα, νὰ τὰ ἀκούσῃσι ἀδιαμαρτυρητῶς οἱ βενιζελικοὶ πληρεξούσιοι, νὰ ἐξορκισθῶσιν αἱ ζημίαι, νὰ ἐκνοποιηθῶσιν ἠθικῶς καὶ κατὰ τὸ ἐφικτὸν ὁλικῶς οἱ παθόντες ἐκ τῆς τυραννίας καὶ τότε μόνον θὰ πέσῃ ἡ αὐλαὶς τερματίζουσα ὀριστικῶς τὸ παρελθὸν καὶ ἀνοίγουσα διὰ πλάτος τὰς θύρας τοῦ μέλλοντος.

Λέγει ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἀποτελεσθεῖσα ἀπὸ γνώτης τῆς καταστάσεως δὲν ἀπώλεσε χρόνον εἰς θεωρητικὰ συζητήσεις. Ἀναγνωρίσασα τὴν ἐπιτακτικὴν ὑποχρέωσιν τοῦ αἰσθηματος ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης ἀπέναντι τῶν θυμάτων τῆς τυραννίας καὶ λαθούσα ὑπ' ὅψιν ὅτι τοιαῦται ἐσωτερικὰ λαῶν περιπέτειαι ἀπαιτοῦσιν ἐκκαθάρσιν καὶ τακτοποίησιν γενναίαν καὶ ριζικὴν ἔκρινε τὴν ὑποχρέωσιν ἐπουλώσεως τῶν πληγῶν τῶν μεγαλοφύχων τέκνων τῆς Ἑλλάδος καὶ τετιμημένων ἐρειπίων τοῦ ἐσωτερικοῦ μεγάλου ἀγῶνος ἐπικρατεστέρων παντὸς φόβου πρὸ τοῦ ποσοῦς τῆς ἀπαιτηθησομένης χρηματικῆς θυσίας διὰ τὰς ἀποζημιώσεις.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαδικασίαν ἀναπτύσσει ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐμψφώνως ἀπεδέξατο ὅτι ἐπιβάλλεται ἐπιμελῶς νὰ

ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ πᾶσαν τακτικὴν ἢ συνήθη διαδικασίαν λόγῳ τοῦ ὅλως ἐξαιρετικοῦ καὶ πρωτοφανοῦς εἰς τὴν ἱστορίαν ζητήματος.

Ἡ τακτικὴ Δικαιοσύνη μὴ δυναμένη ν' ἀναλάβῃ εὐθὺς καὶ ὀφείλουσα νὰ κρίνῃ ὅχι κατ' οὐσίαν καὶ μὲ εὐρεῖαν ἐξαιρετικὴν ἀντίληψιν, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βᾶσει τυπικῶν ἀποδείξεων θὰ δικαιωνίσῃ τὴν ἐπείγουσαν ἐκκαθάρσιν καὶ αἱ ἀποφάσεις θ' ἀποτελεσσοῦσι κίνδυνον τοῦ δημοτικοῦ Ταμείου.

Ἀποφασισμένη ἡ ἐπιτροπὴ νὰ ὑπερπηδῇ πᾶν ἐμπόδιον ἀπεράσιστε νὰ προτείνῃ ν' ἀναδεχθῇ αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ τὸ βάρος αἴρουσα τὸν σταυρὸν τοῦ μαρτυρίου.

Ἀναπτύσσει κατόπιν διὰ μακρῶν ὅτι, διὰ νὰ διατηρηθῇ ἁσπίς καὶ παρθέτος ἡ ὑπόθεσις αὕτη, δέον νὰ ρίψωσιν εἰς τὴν πλάστιγγα ὅλον τὸ βάρος τῆς ἀπεναντι τῆς Κοινῆς Γνώμης εὐθύνης τῶν πολιτικῶν ἐντεταλμένοι ἀπὸ πανίσχυρον Ἐθνοσυνέλευσιν.

Συναφῶς πρὸς ταῦτα καὶ διὰ ν' ἀπαλλαγῇ ἡ ἐθνικὴ Κυβέρνησις ἡ ἐξουσιοδοτημένη νὰ προύσταται τῆς διεξαγωγῆς τοῦ μεγίστου τῶν πρὶν ἐθνικῶν ἀγῶνων πάσης μερίμνης διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο, ἀπεράσισεν ἡ ἐπιτροπὴ νὰ προτείνῃ τὴν σύστασιν ἐιδικοῦ προσωρινοῦ Ταμείου, τὴν εὐθύνην τῆς πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν προστάσεως τῶν πόρων τοῦ ὁποίου ἀναδέχεται ἡ ἰδίᾳ ἐπιτροπὴ διότι θὰ ἦτο ἄτοπον ἡ ἐπιτροπὴ νὰ ἐπιφυλάξῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἐκκολον ρόλον τοῦ γενναιοτέρου χωρὶς ν' ἀντιμετωπίζῃ καὶ τὴν ἐκ φορολογίας δυσφορίαν.

Ἐξάγει τὸ ἔργον τοῦ κ. Μπουσίου, ἀναλαβόντος νὰ διατυπώσῃ πρωτοτύπους κανόνες δικαίου ἀνταποκρινόμενους πρὸς τοιαύτης ρίζοσπαστικῆς φύσεως ἰδέας. Ἐπαινεῖ ἐπίσης τὴν συμβολὴν τοῦ πρωτοδικοῦ κ. Λαναρχῆ. Κατηρτίσθη, λέγει, οὕτω τὸ ὑποβαλλόμενον ψήφισμα, ἐν ᾧ ὀρίζονται:

1) Σύστασις ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Νομαρχικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ἄλλων ὅπου ἤθελε κριθῇ τοῦτο ἀναγκαῖον. Αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται θὰ δεχθῶσι τὰς ὑποβληθησόμενας αἰτήσεις, τῆς περιφερείας, θὰ γίνῃ ἡ πρώτη ἐρευνά, ἐκκαθάρσις καὶ παραπομπὴ εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν μετὰ σχετικῶν παρατηρήσεων.

2) Διαιρέσις τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τμήματα, ἕκαστον τῶν ὁποίων θ' ἀναλάβῃ τὴν ὀριστικὴν ἐκδίκασιν τῶν αἰτήσεων ἀποζημιώσεως.

Ἰδιαιτέρων ἔδωκε προσοχὴν ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὸ ζήτημα

τῶν ἡθικῶν ἀποιῶν καὶ δικαστικῶν ἀποικιστικῶν, καὶ ὁποῖαι εἰς τοιοῦτου πατριωτικῶς ἀγωνος δέον νὰ προσέχωσι πάντοτε πάσης ὕλης· ἀποζημιώσεως. Διὰ τοῦτο ὁρίζει προκοπὴν διπλοματικῶν, ἀνκμνηστικοῦ μεταλλίου, ἀνκμνωρίσεως, προσόντων καὶ λοιπῶν, ταυτοχρόνως δὲ παρέχει ἡ κυβέρνησις Ἐθνοσυνέλευσις εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν τὸ δικαίωμα εἰς τὰς ἀποράσεις τῆς νὰ δύνανται νὰ περιλάβωσι ἐξκρίνισιν καὶ ἀπὸ βίβης ἀνκμνωρίαν πάσης καταδικαστικῆς κατὰ τοῦ παθόντος ἀποράσεως μεθ' ὅλων τῶν συνεπειῶν τῆς.

Ἀναπτύσσεται πῶς ἡ τυρηνία μετέχειρίσθη ὄργανον τὴν στρατιωτικὴν καὶ πολιτικὴν Δικαιοσύνην πρὸς ἐκδοσιν ἀνηκούστου αὐθιματικῆς ἀποράσεων. καὶ ὅτι, ἐὰν ἤρουντο εἰς καταδίνας διὰ πολιτικὰ ἀδικήματα, δὲν θὰ εἶχε τοῦτο σημασίαν. Φέρω, εἶπεν ἐπὶ τῆς βίβης μου καταδίαν ἐπὶ ἐσχάτῃ προδικτικῇ κατὰ τοῦ βενιζελικοῦ καθεστῶτος. Τὸ τοιοῦτον εὐ κείμενον καὶ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ θιγῇ, διότι εἶναι ἀπὸ τὰ τιμολογούμενα κειμήλια τὰ ὁποῖα ἔχω ν' ἀφήσω εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ὀνιμακτῆ μου.

Τὸ ἐνδικαίον περιγράφεται εἰς τὴν ἐξκρίνισιν τῶν καταδικαστικῶν διὰ κοινὰ ἀδικήματα ἀποράσεων.

Ἐπίσης προτείνει ἡ Ἐπιτροπὴ, ὅπως ἡ ἐξκαρτέωσις τῶν γεννημένων ἀποτελέσῃ τὴν Ἱστορικὴν Βίβλιν τοῦ κατὰ τῆς τυρηνίας ἀγωνος, ἡ ὁποία καὶ εἰς ξένους νὰ μεταφρασθῇ γλώσσας.

Μετὰ τῶν πύρων τοῦ πρωτοῦν εἰδικοῦ Τελείου ὁρίζεται: «Πᾶσι καὶ ὑπὸ τοῦ Κράτους, εἴτε αὐτεπαγγελλῶς εἴτε συνεπειᾷ μηνύσεως τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, διενεργηθησόμενα ἀπολήψεις τῶν κικῶς κτηνῶν καὶ δαπανηθέντων εἰς βλάβην· εἰς πολιτείας καὶ τῆς κοινωνίας· ἐν γένει κατ' ὅλον τὸ ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὴν ὡς ἄνω χρονικὴν ὅριον τῶν δεινοπαθησάντων. Διὰ τὰς σχετικὰς πρὸς τὰς ἄνωτέρω διωξεις δὲν ἰσχύει τὸ ἄρθρον 459 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου».

Ἐν ἐπιλόγῃ δηλοῖ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ μετὰ βραβεῖν μελέτην φρονεῖ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλος ἀπὸ τὴν προτεινόμενον τρόπον, ὅσον καὶ ἀτελὴς ἂν θεωρηθῇ, διὰ τὴν πρακτικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος αὐτοῦ. Ἐξάγει τὴν αὐτῆσαν δρᾶσιν πρὸς ἀπολαίμεν τῶν κατέργαραιων ἀπὸ τὸν Σύλλογον τῶν παθόντων Ἀθηνῶν καὶ θεωρεῖ τούτο ἐλέγγιον ὅτι πάντες οἱ παθόντες κατ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα θὰ βοηθήσωσι καὶ θὰ φρουρήσωσι νὰ μὴ εἰσέλθωσι εἰς τὸ Ἑθνικὸν Πρυτανεῖον

βέδῃλοι ἐμεταλλευσταί. Ἐξορκίζει τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν νὰ περιορίσῃ τὴν συζήτησιν καὶ προβῇ ταχέως εἰς ἀπόφασιν. «Ἐπιπροτείνῃται - ἐπιλέγει - εἰς ἡμᾶς τὴν ἡθικὴν αἰσθητικὴν ῥώμην τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας, ἡ ὁποία τώρα εἴπερ ποτὲ κισθάνεται τὴν ἀνάγκην ἀντιδράσεως κατὰ τῆς ἐκλύσεως ἡθῶν καὶ πάσης διαρθρώσεως (ζωηρὰ χειροκροτήματα).

Οἱ κ. κ. Π. **Ἰαν. Ἀργυρόπουλος, Γ. Μπούσιος, Γ. Ἀναστασόπουλος** καὶ ἄλλοι πληρεξούσιοι ζητοῦσιν ὅπως ὁρισθῇ ἡμέρα συζητήσεως καὶ ἀποφάσεως ἐπὶ τῶν προτάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν παθόντων, καθόσον τὸ ζήτημα εἶναι σπουδαῖον καὶ ἐπεῖγον.

Οἱ κ. κ. **Δ. Γούναρης** (Πρωθυπουργός, συνιστᾷ ὅπως ἀποσταθῇ πᾶσα καὶ ἡ ἐκδοτικὴ πρὸς τύπωσιν, ὥστε, εἰ δυνάτῃ, νὰ διανεμηθῇ ὅριον, ἵνα λάβωσι γνῶσιν ἡ Συνέλευσις καὶ ἀπορροισθῇ περὶ καθορισμοῦ ἡμέρας πρὸς συζήτησιν.

Πλειστοί Πληρεξούσιοι συνιστῶσιν ὅπως γίνῃ συζήτησις καὶ ψηφισθῇ σχετικὸν νομοσχέδιον πρὸ τῶν ἐορτῶν.

Οἱ κ. κ. **Μιλτ. Ἀννίνο; Καβαλιεράτος** λέγει ὅτι ὦν μέλεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἀποζημιώσεως τῶν παθόντων δὲν ἔλαβον ἀποφασισθέντα μέρος εἰς τὰς συνεδριάσεις αὐτῆς. Ἐπειδὴ οὐδὲ ἐν τῷ μέλλοντι διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δὲν θὰ συμμετάσχη τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς, παρακαλεῖ ν' ἀντικατασταθῇ δι' ἄλλου μέλους.

Προκειμένου μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναρρῶν καὶ Ἐρωτήσεων, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ Πληρεξούσιος κ. **Θεόδωρος Διμπρίτης**, ὅστις ὑποβάλλει καὶ ἀναπτύσσει ἀναρρᾶν τῶν πρὸ τοῦ 1912 ἀποστρατευθέντων στρατηγῶν κ. κ. Θ. Μάνου, Τυρ. Βασίλ. Ι. Κικαλίδου, Ι. Δημοπούλου καὶ λοιπῶν ὡς καὶ σχετικὸν ὑπόμνημα τοῦ Συνδέσμου τῶν χερῶν καὶ ὀφθαλμῶν τῶν πρὸ τοῦ 1912 ἀποστρατευθέντων ἀξιωματικῶν παρακαλοῦντων τὴν Συνέλευσιν ὅπως διὰ νόμου ἀρθῇ ἡ νομιθετηθεῖσα διακρίσις εἰς δύο κατηγορίας τῶν ἀποστρατευθέντων ἀξιωματικῶν, τῶν μετὰ τὸ 1912 καὶ ἐντεῦθεν τούτεστι, δι' οὗς ἐδιπλασιάσθη ἡ ἀπονεμομένη εἰς αὐτοὺς σύνταξις, καὶ τῶν πρὸ τοῦ 1912, δι' οὗς καθὼς καὶ διὰ τῆς οἰκονομικῆς καὶ τῶν οὐδεμὴς ἐλήφθη πρόνοια καὶ ἐξακολουθοῦσιν οὕτως λαμβάνοντες τὰς γλίτχους καὶ ἀνεπαρεῖς συντάξεις τῶν νόμων ΣΕ' καὶ ΕΑ'.

Ἐπίσης ὑποβάλλει καὶ ἀναπτύσσει ἀναρρᾶν τῶν ἐκ Τυρναβοῦ χερῶν καὶ ὀφθαλμῶν φονευθέντων ἐν πολέμῳ καὶ

ἀποθανόντων ἀποστράτων ἀξιομαχικῶν, παρκαλούντων ὅπως καὶ δι' αὐτοὺς ληφθῇ μεριμνα ὥστε νὰ λαμβάνωσι καὶ οὗτοι τὰς συντάξεις τῶν μετὰ τὸ 1912 ἀποστρατευθέντων ἀξιομαχικῶν, καὶ συνιστᾷ νὰ λάβῃ ἀμφοτέρως τὰς ἀναφορὰς ταύτας ὑπ' ὅψιν τῆς ἡ Συνέλευσις ὡς δικαιοσύνης.

Ἀποφάσκει τῆς Συνελεύσεως ἀμφοτέρωτι αἱ ἀναφορὰὶ θέλουσιν ἀποσταλῆ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὅπως ληφθῶσιν ὑπ' ὅψιν.

Εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἑρωτήσεων

Ὁ πληρεξούσιος κ. **Α. Τσουνκαλᾶς** προτείνει ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων, ἵνα συζητηθῇ ἡ σπουδαιότης ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει τῶν Ἑπερωτήσεων ἀναγκασομένη ἐπερώτησις αὐτοῦ περὶ τοῦ ἐν Τουρκίᾳ διωγμοῦ τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ κ. **Ν. Γερμανὸς** ἐπικαλούμενος τὸν Κανονισμὸν συνιστᾷ ὅπως ὑποβάλλωνται ἐπὶ τῶν ἀνακοινουμένων ἀναφορῶν αἱ σχετικαὶ ἐκθέσεις, καθόσον πολλὰ ἀναφορὰὶ εἶναι σπουδαίως.

Πρόεδρος. Ὑπάρχει ἐν τῇ νομοθετικῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει ἀναγεγραμμένη συζήτησις περὶ τοῦ Κανονισμοῦ ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου αὐτοῦ καὶ παρακαλῶ τότε νὰ λάβῃτε τὸν λόγον καὶ ν' ἀναπτύξητε τὰς παρατηρήσεις ὑμῶν.

Ὁ πληρεξούσιος Σάμου κ. **Ἐπ. Κώνστας** μεθ' ὅλην, λέγει, τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν σεβασμὸν τὸν ὅποιον τρέφει πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως. Δὲν δύναται ἢ νὰ ἐκφράσῃ κατ' αὐτοῦ τὸ παράπονον, διότι ἐπερώτησις τοῦ ἀφορώσα τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας ἀνεγράφη παρηλλαγμένη ἐν τῇ σχετικῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει.

(Κατέρχεται ἐνταῦθα τῆς ἐδρᾶς ὁ Πρόεδρος κ. **Δομβάρδος** καὶ ἀνέρχεται ἐπ' αὐτῆς ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. **Μπαλάνος**).

Ὁ κ. Κώνστας, συνεχίζων, παρατηρεῖ ὅτι θεωρεῖ μείωσιν τοῦ τῷ τοιούτῳ, ἀφοῦ ἄλλων πληρεξουσίων ἀναγράφονται ἐπερωτήσεις ἐν τῇ σχετικῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει, καταλαμβάνονται ὁλόκληρον σελίδα. Παραπονεῖται ἐπίσης ὅτι πρότασις νόμου ὑπ' αὐτοῦ ὑποβλήθη ἡλλαξέ θέσιν ἐν τῇ νομοθετικῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει.

Ὁ κ. **Κ. Ἀργ. Δομβάρδος** (Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως) λέγει ὅτι, ἐὰν ἐγνώριζεν ὅτι διαταγὴ αὐτοῦ σύμφωνος πρὸς

τὸν Κανονισμὸν ἤθελεν ἐπιφέρει τοιούτην ταραχὴν εἰς ἀξιώτιμον συνάδελφον, ἤθελεν ἴσως ἀποφασίσει νὰ παρῇ τὸν Κανονισμὸν διὰ νὰ μὴ τὸν ταράξῃ. Προφανῶς δὲ ὁ κ. συνάδελφος ἔπεσε θύμῃ τῆς κοινοβουλευτικῆς τοῦ ἀπειρίας ἐκ παρανοήσεως τοῦ Κανονισμοῦ. Ὁ κ. Πληρεξούσιος κατεβήκεν εἰς τὸ γράψαι ἐρωτήματα αὐτοῦ πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας, ἀλλὰ πρόεταξε τούτων ἐκθεσὶν εἰσηγητικὴν μετὰ πινάκων ζητῶν νὰ συντυπωθῶσι καὶ ταῦτα ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει τῶν ἐπερωτήσεων. Ἐγὼ διέταξα ν' ἀναγραφῶσι μόνον τὰ ἐρωτήματα ἁφίνων εἰς τὸν κ. Πληρεξούσιον τὸ δικαίωμα ν' ἀναπτύξῃ τὰ λοιπὰ προφορικῶς κατὰ τὴν συζήτησιν. Ὁ κ. Πληρεξούσιος θεωρεῖ τούτο ἀθικτοῦ καὶ ἀνεμνήσθη τῶν παρ' ἄλλου Προέδρου τῆς Βουλῆς ἐραρμυσθέντων ἐν τῷ παρελθόντι μετρῶν. Ἐγὼ, κύριοι συνάδελφοι, ἐπιθυμῶ νὰ κρίνωμι ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν ἐμῶν ἐνεργειῶν, ἀποστέρω δὲ πᾶσαν παραβολὴν πρὸς παρελθόν μεθ' οὗ οὐδὲν μὲ συνέδεσεν, ἀνεξκρήτως ἂν ἦτο τούτο καλὸν ἢ κακόν. Ἐξενίσθη ἡκούη ὁ κ. συνάδελφος, διότι μία πρότασις νόμου μετέτληκε θέσιν ἐν τῇ σχετικῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει, καὶ ἀνέρε νεᾶν φρεσὶν ἀθικτοῦ ἐν τούτῳ. Ἐλαχίστην ὅμως ἂν εἶχε γνώσιν τοῦ Κανονισμοῦ καὶ τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐθίμων θὰ ἐγνώριζεν ὅτι ἡ νομοθετικὴ Ἡμερησία Διατάξις μεταβάλλεται καθ' ἑκάστην ἐπινεύσει τῆς πλειονότητος τῆς Βουλῆς καὶ τῶν ἐκπρωπώντων αὐτὴν κατὰ τὴν ἐξουσίαν.

Ἐὰν ἐπὶ τούτοις φρονῇ ἡ Συνέλευσις ὅτι ἐπιδείξῃ ἀθικτοῦ, θέλω ὑποταχθῇ εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Ὁχι, ὄχι (ζωηρὰ χειροκροτήματα ἐξ ὅλων τῶν ἐδωλίων ἀμφοτέρων τῶν πτερύγων).

Δ. Γούναρης (Προϋπουργός). Ὁ ἀξιώτιμος κ. συνάδελφος ἀτράχως δὲν ἠθέλησε ν' ἀποδώτῃ μορφὴν εἰς τὸν Προεδρεῖον εἰπὼν ὅσα εἶπε. Νομίζω ὅτι δύναμαι νὰ συστήσω ὅπως οἱ κ. πληρεξούσιοι εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν συντομώτεροι, ἵνα προχωρήτῃ εἰς τὸ ἔργον τῆς ἡ Συνέλευσις. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διεκκώλησιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος, νομίζω ὅτι ἄπικνται συμφωνοῦμεν ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος κατὰ βάλλει πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν κανονιστικὴν αὐτῶν.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Γ. Ἀναστασόπουλος. Ἠκούσθη ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Ἑθνοσυγκλήσεως ἐπαρκῶς ἐξηγήσας τὰ τοῦ Κανονισμοῦ, ὥστε νὰ μὴ δικαιολογητῇ περαιτέρω οἷσθ' ὅτι λόγος

ἐπὶ τοῦ θέματος. Ὁμίλησε καὶ ἕτερον ἐπίσημον πρόσωπον, ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὥστε νὰ μὴ παραμείνῃ ἔχονς παραπόνου εἰς τὴν κ. πληρεξούσιον ἐκ Σάμου. Δέον νὰ κοινοποιῇ καὶ ἐκ τῶν μονάδων τῆς Συνελεύσεως πᾶν ὅ,τι προσήκει. Ἄς ἐθελωθῇ ὁ κ. συνάδελφος, ὅτι, ἂν ὑπῆρχε τι τὸ θίγον τὴν ιδιότητα αὐτοῦ εἴτε ὡς πληρεξουσίου εἴτε ὡς ἀτόμου, δὲν θὰ ἔμενεν ἄφωνος ἡ Ἐθνοτυνέλευσις. Εἰς οὗδένα θὰ ἐπέτρεπεν, ὅπου καὶ ἂν ἵσταται οὗτος, τοιοῦτόν τι κατ' ἀντιπροσώπου.

Τὸ παράπονόν τοῦ κ. πληρεξουσίου οὐδαμῶς δικαιολογεῖται καὶ ἔχει ἤδη τὸ κατῆκον, ἀρθείσης τῆς παρεξηγήσεως ἐκ τῆς ταρχῆς του, νὰ ἔρῃ τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεγθέντα.

Ὁ κ. **Ε. Κώνστας** λέγει, ὅτι δὲν ἐσκόπευε ποσῶς νὰ θίγῃ, πολὺ δὲ περισσότερο νὰ ἐκφράσῃ ρομφήν κατὰ τοῦ κ. Προέδρου, ἀλλ' ἀπλῶς ἠθέλησε νὰ σημειωθῇ τὸ γεγονός.

Ὁ Πρόεδρος κ. **Λομβάρδος** ἀνέρχεται μετὰ τοῦτο καὶ καταλαμβάνει τὴν ἑδρὰν του.

Γενομένης εἴτα δεκτῆς, ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως, τῆς προτάσεως τοῦ κ. Τσουκαλᾶ, εἰσέρχεται ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Οἱ κ. κ. **Α. Τσουκαλᾶς** καὶ **Α. Μάτεσις** παρκαλεῖται τὸν κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸν ὅπως ἀνακοινώσῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν τὰς πληροφορίες ἃς ἔχει ἐπὶ τῶν γενομένων ἐν Τουρκίᾳ διωγμῶν τοῦ ἐλληνικοῦ στοιχείου ἀπὸ τοῦ 1914 ἔτους καὶ ἐντεῦθεν.

Πρόεδρος. Ὁ κ. Τσουκαλᾶς ἔχει τὸν λόγον.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι ζητοῦσι νὰ γενικευθῇ ἡ συζήτησις.

Γενικευθείσης τῆς συζήτησεως ἀποφάσει τῆς Συνελεύσεως, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Α. Τσουκαλᾶς**. Ἀναφέρων οὗτος τὰ ἐν τῇ Διασκέψει περιστατικὰ διεκτραγωδεῖ τὰς καταστροφὰς τῶν ἐλληνικῶν πληθυσμῶν προσθέτων ὅτι ὁλόκληροὶ ἀνθοῦντες ἐν τῇ ἐμπορίᾳ καὶ τῇ πλούτῳ, τῇ πολιτισμῷ καὶ τοῖς γράμμασι τῆς Θράκης καὶ τῆς Προποντίδος, τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τοῦ Βοσπόρου, τῶν παραλίων τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατεστράφησαν καὶ μετετράπησαν εἰς ἀπέραντα νεκροταφεῖα καὶ ἀχνίζοντα ἐρείπια. Οὐδεμία φυλὴ ἐπὶ τῆς γῆς ὑπέστη ὅσα ἡ ἡμετέρα. Ἐξιστορῶν τοὺς διωγμοὺς μέχρι τῆς τοῦ 1908 παλινρθώσεως τοῦ Συντάγματος ἐν Τουρκίᾳ εἰσέρχεται εἰς τὸ 1908, ὅτε τὸ τέως τουρκικὸν Κράτος τῶν ἐθνοτήτων πρόκειται νὰ μεταβληθῇ εἰς Κράτος ἐθνικόν, ἐνιαῖον καὶ συμπαγές

καὶ τοῦτου ἕνεκα προβαίνουν οἱ Νεότουρκοι εἰς συστηματικὸν καὶ ἐντεταμένον διωγμὸν τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν ἐπὶ σκοπῷ δημιουργίας Θράκης καὶ Μικρᾶς Ἀσίας μουσουλμανικῆς. Ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ δέον νὰ διαιρέσωμεν τοὺς διωγμοὺς εἰς τέσσαρας κατηγορίας: α') ἀπὸ τοῦ 1908 μέχρι τῆς ἀνακαταλήψεως τῆς Ἀδριανουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων, β') ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τῆς συμμετοχῆς τῆς Τουρκίας εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν πόλεμον, εἰς τὴν περίοδον περιλαμβανόνται οἱ κατὰ Μάρτιον καὶ Μάϊον τοῦ 1914 ἀθρόοι διωγμοί. γ') ἀπὸ τῆς συμμετοχῆς τῆς Τουρκίας εἰς τὸν πόλεμον μέχρι τῆς ἀνακωχῆς, δ') ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1919, καὶ ὃν ἀρχοῦνται τὰ Κεμαλικὰ.

Ἐξετάζων τὰ μέσα δι' ὧν προσεπάθουν νὰ καταστρέψωσι τοὺς ἐλληνικοὺς πληθυσμοὺς κατατάσσει ταῦτα εἰς κατάργησιν τοῦ προνομιακοῦ καθεστώτος, στρατολογίαν τῶν Χριστιανῶν, φορολογίαν, ἐπιτάξεις καὶ σειςάχθειαν, ἐξισλαμισμοὺς, δολοφονίας καὶ σφαγὰς, δρώσεις καὶ πυρπολήσεις ὁλοκληρῶν χωρίων καὶ πόλεων, ἀθρόας ἀπελάσεις καὶ καταστροφὰς ὁμαδικὰς. Ὁμιλεῖ ἐπὶ τῆς καταργήσεως τῶν προνομίων καὶ ἀναφέρει τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως γενομένης διὰ τοῦ ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου 1921 Διατάγματος, τὴν ἐπέμβασιν εἰς τὰ τῶν Πατριαρχείων καὶ Μητροπόλεων ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς διαθήκας, τοὺς γάμους καὶ τὰ λοιπὰ, καὶ τὰ προνόμια τῶν ἱερέων, τὴν ἐκμηδένισιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ Πατριαρχείου εἰς τὰ τοῦ ἐξισλαμισμοῦ δι' ἐγκυκλίου τῆς 28 Ἰουνίου 1915, τὴν δημοσίευσιν τῶν περιουσιῶν τῶν Μονῶν, Ἐκκλησιῶν καὶ ἐθνικῶν ἰδρυμάτων.

Εἰσέρχεται εἴτα εἰς τὴν στρατολογίαν τῶν Χριστιανῶν, ἥτις μὴ ὑφισταμένη ἐπὶ τοῦ ἀπολυταρχικοῦ καθεστώτος ἐπεβλήθη ὑπὸ τῶν Νεοτούρκων μέχρι τῆς ἡλικίας τοῦ 18 ἔτους καὶ τῆς συγκροτήσεως τῶν ἐργατικῶν ταγμάτων, δι' ὧν κατέστρεφον καὶ μαρτυρικῶς ἐδολοφόνουν τοὺς ἐλληνικοὺς πληθυσμοὺς καὶ τὰς οἰκογενείας τῶν μὴ προσερχομένων. Ἀναγινώσκει πληθὺν ἐπισήμων ἐκθέσεων, δι' ὧν διεκτραγωδοῦνται ἡ σκληρότης, ἡ ἀπανθρωπία καὶ τὰ φρικώδη μαρτύρια ὑφ' ὧν οἱ στρατευόμενοι Χριστιανοὶ ἐδολοφονοῦντο εἰς τὰ ἐργατικὰ τάγματα, καὶ ἐξετάζει διὰ μακρῶν τὰς κατὰ τὰς ἐπιτάξεις φορολογίας καὶ τὴν σειςάχθειαν, δι' ὧν ἔφερον εἰς ἀπώγειν τοὺς πληθυσμούς. Ἐρχόμενος εἴτα εἰς τὴν ἐξισλάμισιν διεκτραγωδεῖ ταύτην, ἀναφέρων διαφόρους ἐκθέσεις δι' ὧν ἀποδεικνύεται κατὰ ποῖον τρόπον ἡσέλγουν καὶ κατέστρεφον γυναῖκας καὶ νεάνιδας.

Γ. Μπαλτατζῆς. Ἐγὼ νομίζω ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον ἡμᾶς ζητήμα ἀπόψε εἶναι πόσοι ἀπηλλάθησαν, πόσοι κατεστράφησαν καὶ πόσοι ἐσφάγησαν Ἕλληνες, δὲν νομίζω

δὲ ὅτι ἐτέθη καὶ ζήτημα Σπατιστικῆς. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον φρονῶ ὅτι τὸ ζήτημα τῶν πληροφοριῶν παρέλκει, διότι τὸ θέμα αὐτὸ δὲν εἶναι δι' ἀπόψε. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον πρέπει νὰ λεχθῇ εἶναι ὅτι ἔπρεπε νὰ διεκτραγωδηθῶσι καὶ διεξετραγωδηθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἀξιότιμου συναδέλφου αὐτὰ τὰ ὅποια ἐγένοντο ἐν Θράκῃ καὶ ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ. Μάλιστα, ὅταν περὶ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ὁ ἀξιότιμος συναδέλφου, θὰ καταθέσω νεωτέραν ἐκθεσιν τῶν γενομένων ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ ὑπὸ τῶν Κεμαλικῶν.

Ὁ κ. Τσουκαλᾶς εἰσερχόμενος ἀκολούθως εἰς τὰς βιαιοπραγίας καὶ τὰ κακουργήματα, διαίρει αὐτάς μεμονωμένα καὶ ἀθροῖα τοιαῦτα· ἀναφέρει τοὺς δαρμοὺς καὶ τὰς φυλακίσεις καὶ ἀτιμώσεις τῶν οἰκογενειῶν καὶ εἰσέρχεται εἰς τὰς ἀθρόας ἐκτοπίσεις.

Αὐται, ἀρξάμεναι ἀπὸ τῆς γερονότητος τῆς Καλλιπόλεως καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου ἐπεξετάθησαν εἰς τὰ παράλια καὶ τὰς νήσους τῆς Προποντίδος, αἵτινες μετὰ τῶν Κυδωνιῶν καὶ τῆς Ἀμισοῦ μετεβλήθησαν εἰς ἐρείπια, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Κομιτάτου ἀπὸ 15 Ἰουνίου 1915. Σπαράσσεται, λέγει, ἡ ἀνθρωπίνη καρδιά ἀπέναντι τῶν ἐκτυλιγθεισῶν τραγωδιῶν κατὰ τὰς μετατοπίσεις ταύτας. Οἱ ἐκδιωκόμενοι γυμνοὶ καὶ ἀνυπόδητοι ἄνευ τροφῆς καὶ ὕδατος δερόμενοι ἐφρονέοντο κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν δημίων. Οἱ πλεῖστοι ἀπέθνησκον κατὰ τὴν πορείαν ἐκ τῶν βρασάνων, ἄλλοι δὲ ἡμιθανεῖς ἐγκατελείποντο ἐν τῇ ὁδῷ. Τὰ διαπραχθέντα ἐγκλήματα εἶναι τοιαῦτα ὥστε ὅμοια δὲν ἀναγράφονται ἐν τῇ Παγκοσμίῳ Ἱστορίᾳ.

Ἐξετάζων ἔπειτα τὰς καταστροφὰς κατὰ περιφερείας τῶν Ἀρδανελιῶν, τῆς Καλλιπόλεως, τῆς Προποντίδος, τῶν Σαράντα Ἑκκλησιῶν, τῆς Τραπεζούντας, τῆς Σαμψούντας, τῆς Κερκασούντας, τῶν Κυδωνιῶν καὶ τῆς Μικρῆς Ἀσίας, ἀναγινώσκει πληθὺν ἐπισήμων ἐκθέσεων, δι' ὧν περιγράφονται αἱ φρικιαστικώτεροι σελίδες. Ὀλόκληροι πόλεις καὶ πληθεὺς χωριῶν καταστράφησαν. ὑπολογίζει δὲ τὸν ὅλικόν ἀριθμὸν τῶν καταστραφέντων ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν ἐκθέσεων τοῦ Πατριαρχείου εἰς ἑπτακοσίας εἴκοσιν ἑπτὰ χιλιάδας ψυχῶν μέχρι τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1914.

Ἐξηγῶν τὰ μετὰ ταῦτα γεγόμενα φθάνει εἰς τὰ Κεμαλικὰ κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1918, ἅτινα ὑπερβαίνουσι κατὰ τὴν κακουρίαν πάσας τὰς μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης διώξεις, ἀναγινώσκων πλείστας ὅσας ἐκθέσεις. Ἀναγινώσκει ἐπίσης πλείστας δηλώσεις ξένων ἀνολογούντων τὰ κακουργήματα ταῦτα καὶ τὴν ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Γερουσίᾳ ἀγόρευσιν τοῦ γερουσιαστοῦ Δαμάτ Φερὴτ Πασᾶ κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 9 Ὀκτωβρίου 1918 εἰπόντος «ἡ καταστροφή τῶν Χριστιανικῶν πληθυσμῶν ἦτο ἀσύγγνωστον σφάλμα καὶ

ἐγκλημα ἄνευ οὐδενὸς ἀποχρῶντος λόγου» καὶ προσθέτει: «οἱ πληθυσμοὶ ἀνοικτιρμένως ἐξωλοθρεύθησαν», ὑπολογίζει δὲ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον εἰς πλείονας τῶν 550,000.

Ἡ Τουρκικὴ ἐφημερίς Ἀχδὰμ γράφει: «Ἡ Ὀθωμανικὴ Κυβέρνησις διέπραξε τὰ ἀκατονόμαστα ταῦτα ἐγκλήματα καὶ ὀφείλει ν' ἀπολογηθῇ διὰ τὰς ὁμότητες ταύτας». Μία ἐκ τῶν διαπρεπεστέρων λογογράφων, ἡ Ὀθωμανὶς Ἀλιδὲ Ἐδικ Χανούμ, γράφει εἰς τὴν ἐφημερίδα «Βακίτ» τῆς 9 Ὀκτωβρίου: «Ἀπεδιώξαμεν τοὺς ὑπηκόους ἡμῶν Ἕλληνας καθὼς καὶ τοὺς Ἀρμενίους κατὰ τρόπον προσομοιάζοντα πρὸς τὴν μεσαιωνικὴν ἐποχὴν. Ἐφρονέσαμεν ἄφους πληθυσμοὺς μετὰ τῶν τέκνων των καὶ ἐβασάνισαμεν αὐτούς. Διὰ τὸν ἐξαναγκαστικὸν ἐξισλαμισμόν παρεδώκαμεν αὐτοὺς εἰς γεῖρας ληστών καὶ δολοφόνων. Διοικηταί, νομάρχαι, ὑπάλληλοι ἐξουσιοδοτηθέντες ὑπὸ τοῦ Κομιτάτου ἐπέβρυξαν ἐπὶ τῶν ὧμων τοῦ ἄθρου τουρκικοῦ στοιχείου ὀλόκληρον τὸ βᾶρος τῶν ἀκατονόμαστων αὐτῶν κακουργημάτων».

Ἀναφέρει ἔπειτα πληθὺν ἄρθρων εὐρωπαϊκῶν ἐφημερίδων καὶ ἀνακοινώσεων, δι' ὧν ἀνολογοῦνται αἱ ἀθρόαι σφαγαί, δρώσεις καὶ καταστροφαί, καὶ τέλος λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ περιγράψῃ τὰς πολὺ μεγαλυτέρας καὶ κακουργότερας τῶν Κεμαλικῶν καὶ δεικνύει τὴν Μαύρην Βίβλον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐκδοθεῖσαν ἐν ἔτει 1920 καὶ περιγράφουσαν τὰ φρικιώδη μαρτύρια τῶν Χριστιανῶν.

Τέλος ἀναφέρει τοὺς πρὸ τῶν διώξεων ἀριθμοὺς τῶν Ὀθωμανικῶν καὶ χριστιανικῶν πληθυσμῶν καὶ τοὺς μετὰ τὰς διώξεις καὶ δεικνύει κατὰ πόλιν τὸ πῶς μετεβλήθη ἡ ἐθνολογικὴ κατάστασις τῆς Θράκης καὶ τῆς Μικρῆς Ἀσίας. Ἐξάγει ὅτι ἐκ Θράκης ἀπηλάθησαν 161,000 χιλιάδες Χριστιανῶν ἀντικατασταθέντες ὑπὸ ἐποίκων Ὀθωμανῶν νεοκληθέντων ἐκ τῆς Βοσνίας καὶ Ἑρζεγοβίνης καὶ τῆς Μακεδονίας (Βουλγαρικῆς Μοναστηρίου καὶ Κοσσονοποδίου) καὶ τῆς Βουλγαρικῆς Μακεδονίας (Στρωμνίτης καὶ Νευροκοπίου), ἐν ἀριθμῷ 132 χιλιάδων, οὕτω δὲ ἐνῶ ἀπηλάθησαν 169 χιλιάδες ἐκ τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης Ἕλληνες Χριστιανοί, ἐπαλιννόστησαν δὲ 107 χιλιάδες, ἐγκατεστάθησαν Ὀθωμανοὶ 132 χιλιάδες. Ἐξετάζων τέλος τοὺς ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ ἀριθμοὺς τῶν ἀπελαθέντων Χριστιανῶν καὶ ἀντικατασταθέντων δι' ἐποίκων καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία διὰ τῆς φρικώδους καὶ πρωτοφανοῦς ἐν τῇ Ἱστορίᾳ καταστροφῆς τῶν ἐλληνικῶν πληθυσμῶν καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτῶν δι' ἐποίκων ξένων Ὀθωμανῶν προσεπλόησε νὰ μεταβάλλῃ τὸν καταστατικὸν τῶν ἐθνότητων χώραν.

Α. Μάτεσις. Οἱ διωγμοὶ κατὰ τῶν Χριστιανῶν προε-

κλήθησαν πάντοτε υπό τῆς ἐν Βοσπόρῳ ἐγκαθιδρυμένης τυραννίας, τὴν ὁποίαν διεδέχθη κατόπιν ἡ ἐπιτυραννικώτερα Νεοτουρκικὴ ὀλιγαρχία καὶ ἡδὴ ἡ Κεμαλική, τυραννία αὐτινες ἐτυράννησαν καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν ἀγαθὸν Μουσουλμανικὸν λαὸν καὶ ἐξήπτον διαρκῶς τὸ μῖσος κατὰ τῶν Ἑλλήνων, ἐν τοῦτοις κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἀπεδείχθη ὅτι ὑπὸ διοίκησιν σεβομένην τὰ ἔθνη καὶ ἔθιμα τῶν Μουσουλμάνων καὶ ἐξασφαλίζουσα τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν, ὑπὸ διοίκησιν ἐλληνικὴν, ἥτις καὶ μόνη δύναται λόγῳ τῆς μακρᾶς συμβιώσεως τῶν δύο στοιχείων νὰ γνωρίζῃ τὴν μουσουλμανικὴν ψυχὴν, οἱ Μουσουλμάνοι ἀπεδείχθησαν ἐκ τῶν ὑπεστέρων καὶ νομοταγέστερων στοιχείων.

Τὸ σχέδιον τῆς πλήρους ἐξοντώσεως τῶν Ἑλλήνων κατηρτίσθη ὑπὸ τοῦ Νεοτουρκικοῦ Κομιτάτου καὶ τοῦτο ἐδήλωσε δημοσίᾳ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1908 ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ πρόεδρος τοῦ Κομιτάτου.

Οἱ Ὀθωμανοὶ ἐζήτησαν νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ συμφωνία ἥτις ἐγένετο κατὰ τὸ 1914 ὑπὸ τῆς τότε Κυβερνήσεως Βενιζέλου, ἀλλὰ τὴν συμφωνίαν ἐκείνην κατεστρατήγησαν καὶ ἐζήτησαν νὰ παραστήσωσι τοὺς ὑπ' αὐτῶν ἐκδιωκομένους ὡς οἰκειοθελῶς μετανάστες. Καὶ εἰς τῆς συμφωνίας ταύτης τὴν καταστρατήγησιν ὀφείλεται μέγας ἀριθμὸς θυμάτων ἀπὸ τοῦ 1914 μέχρις τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἡ συμφωνία ἐκείνη κατέπεσε νεκρά. Προτείνει ὅπως διὰ καταλλήλων δημοσιευμάτων διαφωτισθῇ ἐκ νέου ἡ Κοινὴ Γνώμη τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν, διότι ἐκάστουτε λησμονοῦνται τὰ παρολόντα, καὶ διὰ συγγραμμάτων ἐκτὸς τῶν ἐπισήμων ἐκθέσεων, πρὸς δὲ νὰ ἰδρυθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἐκτὸς τοῦ γραφείου τοῦ τύπου καὶ ἴδιον γραφεῖον διαφωτισμοῦ ὡς ἰδία ὀργάνωσις.

Γ. Μπαλτατζῆς (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἐγὼ δὲν ἔρχομαι νὰ συμπληρώσω ἢ νὰ προσθῶ τι εἰς ὅσα μετὰ τσαύτης εὐγνωστίας ἐξετέθησαν περὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ ὁποῖον ὑπέστη ἡ ἐλληνικὴ φυλὴ κατὰ τοὺς τελευταίους αὐτοὺς χρόνους. Ἀπλῶς ἔρχομαι ἵνα προσεπιβεβαιώσω τὰ λεχθέντα ὑπὸ τῶν ἀξιολίμων συναδέλφων μου. Νομίζω ὅτι ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως καὶ ἐντεῦθεν, εἰς ἐξαιρέσεις τις τὰς ἀθρόας σφαγὰς αἱ ὁποῖαι διεπράχθησαν κατὰ τῶν Ἑλλήνων, ὅτε ἐξερράγη ἡ Ἐπανάστασις, οὐδεὶς διωγμὸς ἀπηνέστερος καὶ συστηματικώτερος ἐγένετο κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη καὶ ὁ ὁποῖος ἀποτείνει καὶ ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν ἐκρίζωσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τὰς χώρας εἰς τὰς ὁποίας ἔδρασεν ἀπὸ τριῶν χιλιετηρίδων, αἱ ὁποῖαι τῷ ὀφείλουσι τὴν ἱστορικὴν τὴν ἀκμὴν καὶ αἱ ὁποῖαι ἀκόμη, ἂν ἔχουσι μίαν παράστασιν, παράστασιν εὐπρόσωπον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, ἐν ταῖς τέχναις.

ἐν τῷ ἐμπορίῳ, τὴν ὀφείλουσιν εἰς αὐτὸν καὶ μόνον. Δὲν νομίζω ὅτι προσήκει οὔτε τῆς στιγμῆς τῆς σήμερον εἶναι νὰ καταγίνωμαι εἰς τὸ ζήτημα τῶν στατιστικῶν, διότι δὲν ὑπάρχει, Κύριοι, ζήτημα στατιστικῶν οὔτε συζητεῖται σήμερον πρὸ ὁδονόου τοῦ ζήτημα τῆς στατιστικῆς καὶ τῶν πληθυσμῶν εἴτε τῆς Μ. Ἀσίας εἴτε τῆς Θράκης. Νομίζω δ' ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο διεπραγματεύθη μετὰ τοιαύτης ἐμπειρίας καὶ τσαύτου ὑπερόχως ὁ κύριος Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὥστε ἐγὼ βεβαίως δὲν θὰ θελήσω νὰ ἐπανεέλθω ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦτου. Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ καταδειχθῇ ὅτι αὐτὴν ἀκμὴν τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην ὁ ὁποῖος διεκδικεῖ τὴν Μ. Ἀσίαν, τὴν διαφύλαξιν οὕτως εἰπεῖν τῶν χωρῶν αὐτῶν εἰς τὴν Τουρκίαν, τί ἔκαμε κατὰ τῶν πληθυσμῶν οἱ ὁποῖοι εἶναι ἐνδεχόμενοι νὰ παραμείνωσιν ὑπὸ τὴν διοίκησιν του, καὶ ὁμιλῶ περὶ τοῦ Κεμάλ. Αὐτὸ εἶναι τὸ ζήτημα καὶ τοῦτο πρέπει νὰ καταδειχθῇ καὶ νὰ τοις ᾤ καὶ νὰ γνωρίσωσιν οἱ πεπολιτισμένοι λαοὶ εἰς ποῦν καὶ εἰς ποῖους πρόκειται νὰ ἐμπιστευθῶσι χριστιανικοὺς πληθυσμούς.

Γ. Σταματοπούλος. Τὸ ἀγνοοῦσι, κ. Ὑπουργέ:

Γ. Μπαλτατζῆς. Δὲν γνωρίζω ἂν τὰ ἀγνοοῦσιν, ἀλλ' ὑμεῖς καὶ ἐγὼ ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ τοῖς τὰ εἰπώμεν.

Ν. Γερμανός. Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ καταστήσωμεν τὸ πρῶτον παγκοσμίως γνωστὸν.

Γ. Μπαλτατζῆς. Ἐντολόμενος σας θὰ εἶμαι εἰς τοῦτο καὶ θὰ πράξω τὸ καθήκόν μου. Διὰ τοῦτο δ' ἔλαβον τὴν τιμὴν ν' ἀνέλθω εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ καταθέσω μερικὸς πίνακας. Ἐδῶ εἶναι οἱ στατιστικοὶ πίνακες, περὶ ὧν ἀνέφερα πρὸ ὀλίγου, οἱ ὁποῖοι κατηρτίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Περιθάλψεως καὶ φαίνεται ἐκεῖ ἡ φοβερὰ αὐτὴ κίνησις τοῦ πληθυσμοῦ, ἃς τὴν ὀνομάσω κίνησιν πληθυσμοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ αἱ δηρώσεις, λεηλασίαι καὶ καταστροφαὶ εἰς τὰς οἰκίας, καὶ ὅπου βλέπετε εἰς μίαν κωμόπολιν νὰ εἶναι 1600 Ἕλληνες καὶ νὰ καταστρέφονται καὶ νὰ μὴ ἐπανερχοῦνται, ὥστε νὰ εἶναι ἀγνωστον τί ἔπαιον. Ἐκ τριακοσίων οἰκιῶν ν' ἀπομένωσιν 20, 30 ἢ 40 ἡμικατεστραμμένα, αἱ δὲ λοιπαὶ τελείως κατεστραμμένα.

Ν. Δ. Λεβίδης. Αὐτὰ αἱ ἐκθέσεις πρέπει νὰ τυπωθῶσι.

Γ. Μπαλτατζῆς. Σὰς εἶπον ὅτι κυρίως πρέπει ν' ἀποβλέψωμεν εἰς τὰ γινόμενα καὶ τελούμενα ὑπὸ τοῦ Κεμάλ καὶ τῶν ὁρδῶν του. Δυστυχῶς δὲν δύναμαι νὰ σὰς ὑπομνήσω πλήρεις Στατιστικάς, διότι ἀφ' ἐνός ἐξακολουθοῦσι ταῦτα συμβαίνοντα καὶ ἀφ' ἑτέρου κατανοεῖτε πόσον δυσκόλως εἶναι δυνατόν νὰ γνωρίζωμεν τὰς λεπτομερείας τῶν ὑπ' αὐτῶν τελουμένων ἐν Μ. Ἀσίᾳ. Ἐχομεν ὅμως μερικὰς ἐκθέσεις τὰς ὁποίας ἐπίσης θὰ λάβω τὴν τιμὴν νὰ καταθέσω εἰς τὸ Προε-

δρεῖον. Ἐάν, Κύριοι, θὰ εἴσθε ἱκανοὶ νὰ συγχρητῆσθε τὴν ἀγανάκτησίν σας, θὰ μοι ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς ἀναγνώσω περικοπὰς τινὰς ἐξ αὐτῶν. Ἐναι φρικιαστικά, σᾶς ὁμολογῶ δ' ὅτι καταλαμβάνομαι ὑπὸ φρίκης, προκειμένου νὰ σᾶς τὰς ἀναγνώσω.

Ἡ ἐκθεσις ἀρχίζει ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ τῆς Νικαίας, ἀφοῦ ὁμιλεῖ αὐτὴ περὶ τοῦ περικαλλοῦς ναοῦ ὁ ὁποῖος κατεστράφη, καὶ ἀναμιμνήσκειται ὅλην τὴν περίοδον τῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Νικαίας. Εἰσέρχεται εἰς τὸ ζήτημα τῶν διωγμῶν καὶ τῶν λαβόντων χώραν καὶ λέγει (ἀναγινώσκει):

« Ἀλλὰ τὰ ἀποφώλια τουρκικὰ τέρατα εἰς τοὺς νῦν καιροὺς μετὰ τοσαύτας ἄλλας κακουργίας ἐν τῷ παγκοσμίῳ πολέμῳ, ὅτε τοσαῦτα δι' αὐτῶν ὑπέστη τὸ ἡμέτερον "Ἔθνος, μὴ ἀρκούμενα εἰς τὴν καταστροφὴν τοιοῦτου ἱερωτάτου χριστιανικοῦ κειμηλίου, ἀξιομένου πολλῶν πολλαχόθεν ἐπισκεπτῶν, προέβησαν καὶ εἰς τὴν πανωλεθρίαν τῶν ἐν Νικαίᾳ Ἑλλήνων. Περιφρονήσαντες τὴν κοινὴν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου κρίσιν καὶ ἀδιαφορήσαντες διὰ τὰς συνεπείας τοιούτων βδελυρῶν κακουργημάτων δὲν ἐδίστασαν μετὰ παντοίας βασάνους νὰ κατασφάζωσιν ἅπαντας τοὺς ὑπερπεντακοσίους "Ἑλλήνας τῆς Νικαίας ἐντὸς ὀλίγων ὥρων».

Εἰς Πληρεξούσιος. Πότε ἔγιναν;

Γ. Μπαλτατζῆς. Δυστυχῶς ὁ ἀντιγραφεὺς δὲν μοι ἔδωκε τὴν ἡμερομηνίαν. Πάντως πρέπει νὰ λάβητε ὑπ' ὄψιν ὅτι πρόκειται περὶ σφαγῶν καὶ δηρώσεων λαβουρῶν χώραν μετὰ τὴν ἀναχωρῆν, διότι τὰ ἄλλα περὶ τῶν ὁποίων ὁμίλησαν οἱ ἀξιότιμοι συνάδελφοι οἱ προλαλήσαντες ἀνέγονται εἰς τὰς σφαγὰς καὶ τὰς δηώσεις τὰς γενομένας πρὸ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου καὶ κατὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν πόλεμον. Ἐνταῦθα πρόκειται περὶ τῶν γενομένων μετὰ τὴν ἀναχωρῆν (ἀναγινώσκει):

« Περὶ τὸ μεσονύκτιον τῆς 14ης πρὸς τὴν 15ην Αὐγούστου ἀπέσπυν βίᾳ ἐκ τῶν οἰκιῶν αὐτῶν τοὺς "Ἑλλήνας τοῦτους καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας καὶ παιδία καὶ ὠδήγουν διὰ τῆς πύλης τῆς Λεύκης ἐκτὸς τῆς πόλεως εἰς τὸν τόπον τοῦ μαρτυρίου καὶ τῶν παντοίων βασάνων. Καθ' ὁδὸν τινὲς δὲν ἠδύναντο νὰ προχωρήσωσι καὶ μάλιστα τὰ παιδία κλαίοντα καὶ ὀδυρόμενα, τὰ δὲ τέρατα ἀπαλλασσόμενα τοιαύτης ἐνοχλήσεως ἀμέσως ὡς ἄρνια καὶ πρόβατα κατέσφαζον αὐτοὺς, καὶ ἄλλους μὲν ἔριπτον εἰς τὰ παρὰ τὴν ὁδὸν φρέατα, ἄλλους δὲ βραδυτέρον ἐκάλυπτον δι' ὀλίγης γῆς, ὡς καὶ νῦν φαίνεται. Τρία φρέατα παρὰ τὴν ὁδὸν ἐπληρώθησαν ἡμινέ-

κρων ἀνθρωπίνων σωμάτων, διότι ἡ πρόχειρος σφαγὴ συνεκράτει ἐφ' ἱκανὸν τοὺς δυστυχεῖς ἐν τῇ ζωῇ.

Τὰ φρέατα αὗτα ἦσαν φρικιὰ καὶ ὅτε ἡμεῖς ἐπισκέψομεν αὐτὰ εἶχον καλύψει διὰ τεφρῶν καὶ χύματος πρὸς μετρίασμήν τῆς κακοσμίας.

Τοὺς δὲ πολλοὺς ἀπήγον εἰς τὸν τόπον τοῦ μαρτυρίου εἰς λόφον τινά, ὅπου ἔκειτο εὐρὺ ἄντρον καὶ βαθύ καὶ ὀλίγον ἀνωτέρω ἔτερον μικρότερον. Ἐξώθεν τῶν ἄντρων καὶ ἐντὸς αὐτῶν σφαζόμενοι προχείρως ἐρίπτοντο ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου σφαδάζοντες καὶ φρικτῶς βασανιζόμενοι.

Τινὲς δ' εὐρέθησαν φρικιῶς ἀκρωτηριασθέντες, μάλιστα δὲ γυναῖκες, ὧν ἐκτίπησαν οἱ ματαὶ καὶ διεσχίσθη ἡ κοιλία. Παρομοίως δὲ βασάνους ὑπέστησαν καὶ ἄνδρες, ἐνὸς δὲ τὸ σῶμα ἔφερε μέχρι τῆς μετὰβύσεως ἡμῶν εἰς Νίκαιαν ἐμφανὲς διζυμπερὲς τῆς κοιλίας τραῦμα.

Κύρη τις εὐρέθη εἰς δένδρον ἐσταυρωμένη καὶ βορὰ γενομένη ἀρπακτικῶν ὀρνέων. Ταύτην οἱ ἀδελφοὶ "Ἑλλήνες ἐκ τῶν πέριξ ἀποσκαλετωθεῖσιν ἔθαψαν εἰς τὸν τόπον τῶν φρικιῶν αὐτῆς βατάνων καὶ ἀπέκρυβαν οὕτω κακουργίαν βδελυρωτάτην.

Ἐξώθεν δὲ τοῦ μεγάλου ἄντρος εὐρίσκεται κατὰ κεί-
μενος νεκρὸς φρικιῶς τὴν θέαν. Πλησίον δὲ κεῖται κόρη
γυναικὸς καὶ ἀλλοχοῦ ἄλλα ἔχνη ἐκλιπούσης ζωῆς καὶ
ἀκρωτηριασμῶν ἀπεχθεστάτων, κύνας δὲ καὶ θῆρας καὶ ἀρ-
πακτικὰ ὄρεα φιλοστοργίτερὰ εδείχθησαν πρὸς τὰ αὐτῇ
πλάσματα, πολλὰ δὲ τραγικώτατα συνέβαινον κατὰ τὴν
ἀπαγωγὴν τῶν θυμάτων. Ἐκτὸς τῆς οἰκίας τοῦ μακαρίτου
Σωφρονίου Σταυρίδου, ἐξάρχου ἐν Νικαίᾳ, ἀπήγοντο ὁ υἱὸς
αὐτοῦ Σωτήριος μετὰ τῆς μητρός αὐτοῦ Βιλελμίνης, θυ-
γατὸς τοῦ ἐκ Λεύκης ἀπὸ ἐτῶν ἐγκατεστημένου ἐν Νι-
καίᾳ Σεβαστοῦ, καὶ τῆς μητρός αὐτῆς, μετ' αὐτῶν δ' ἀπή-
γετο καὶ ἡ μήτηρ καὶ ἡ ἀδελφὴ τοῦ Σωτηρίου Σαπρῶ.

Τὰ τέρατα ἰδόντα τὴν ἀνθηρὰν νεότητά τῆς Βιλελ-
μίνης καὶ τῆς Σαπρῶς ἐπέβαλον τὴς χεῖρας εἰς αὐτάς.
Καὶ ἐπειδὴ εἰς τοῦτο ἐράνη ὁ Σωτήριος ἀντιστάμενος
πάραιτα κατέσφαζαν αὐτὴν, ἀπήγαγον δὲ τὴν Βιλελ-
μίνην μετὰ τῆς μητρός αὐτῆς καὶ τῆς Σαπρῶς.

Ἡ πρώτη προωρίσθη διὰ τὰς ἀκολασίας τοῦ Δζεμὰλ
καὶ ἡ δευτέρη διὰ τὰς ἀκολασίας τοῦ ὑπαρχηγοῦ Ἀλὶς Χαλῆ
Ἰσμὴλ. Ἡ Βιλελμίνη βραδυτέρον κατεστράφη μετὰ τῆς

μητρός αὐτῆς ἐν Λεύκῃ, τοιαύτη δὲ θὰ εἴναι καὶ ἡ τύχη τῆς Σαφρούς».

Τοιαῦτα καὶ ἄλλα πολλὰ διεπράχθησαν καὶ πρὸ τῆς τελείας καταστροφῆς τῆς Νικκίας· καὶ βραδύτερον ἐν Λεύκῃ.

Ν. Γερμανός. Εἶναι οἱ προστατευόμενοι τῆς Ἰταλίας.

Γ. Μπαλιτατζής. Ὑπάρχει ἐπίσης ἐτέρη ἐκθεσις τῆς 29 Σεπτεμβρίου 1920, ἡ ὁποία ἀφορᾷ τοὺς διωγμοὺς οἱ ὁποῖοι ἐλάβον χώραν εἰς τὰς δύο ἐπαρχίας Ἀντάρ-Παζάρ καὶ Γκεϊβές. Οἱ διωγμοὶ αὗτοι ἐγίναν τῇ 8ῃ πρὸς τὴν 9ην Μαΐου, ἐσυνεχίσθησαν δὲ κατόπιν. Θὰ σὰς ἀναγνώσω μέρος μόνον τῆς ἐκθέσεως (ἀναγινώσκει) :

«Μετὰ τινὰς ἡμέρας μέρος τῶν αἰμοχαρῶν ὁρδῶν μετέβη εἰς Ὀρτζάκιοι τῆς Βιθυνίας, κωμόπολιν μεγάλην καὶ ἀκατάζουσαν, περιλαμβάνουσαν περὶ τοὺς ὀκτακισχιλίους κατοίκους πάντας Ἕλληνας».

Πρόκειται περὶ κωμοπόλεως κατοικοῦμένης ἀπὸ ὀκτακισχιλίων Ἑλλήνων, ὡς λέγει ἡ ἐκθεσις, ἐκ τῶν ὁποίων μόνον τριακίσιοι διεσώθησαν προλαβόντες νὰ καταφύγωσιν εἰς τὴν ὄρη.

«Τὴν καταστροφὴν καὶ σφαγὴν τῶν βηθέντων ἑλληνικῶν χωρίων ἐπηκολούθησεν ἡ σφαγὴ τοῦ Γκεϊβές καὶ τῶν περὶ χωρίων. Τὴν ἀγριότητα τῆς σφαγῆς εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ περιγράψω. Οἱ ἐντόπιοι Τούρκοι, φανατικώτατοι Κεμαλικοί, κατέσφαζον τοὺς φίλους καὶ γνωστούς των, μηδὲ αὐτῶν τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων φαισθέντες· οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ περισωθῇ καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀρμένιοι πάντες κατεσφάγησαν.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς συμμορίας Γκιζούρ Ἀλῆς ἐνετρύφα νὰ κατεσφάξῃ μονοπωλιακῶς τὰ μικρὰ παιδιὰ καὶ αὐτὰ τὰ βρέφη ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ καὶ κατόπι νὰ ῥίπτῃ τὰ πτώματά των ἐπὶ τῶν λογχῶν τῶν ὀπιδῶν του».

Ἀρῆνω, κύριοι, διότι δὲν θέλω νὰ εἶπω καὶ ἄλλα φρικαστικώτερα, ἐν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχωσι τούτων φρικαστικώτερα. Ὑπάρχει ἐκθεσις κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπέβλεπον καὶ εἰς τὸν μέλλοντα ἐκφυλισμὸν τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς διὰ μέσων ἀθνεσιῶν μεταδοτικῶν κλπ., τὴν ὁποίαν ἐπίσης καταθέτω.

Ἐν τέλει δέ, κύριοι, καταθέτω καὶ μίαν μακροτάτην ἐκθεσιν περὶ τῶν καταστροφῶν ἐν τῷ νομῷ Ἀϊδινίου, ἰδίως

δὲ ἐν τῇ ζώνῃ τῇ περιλαμβανομένῃ εἰς τὴν Συνθήκην τῶν Σεβρών.

Ἐπιθυμῶ ἡ Συνέλευσις νὰ τυπωθῶσι :

Πανταχόθεν. Μάλιστα, μάλιστα.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Καὶ γαλλιστί.

Ν. Γερμανός. Καὶ ἰταλίστι.

Γ. Μπαλιτατζής. Ἀκριβῶς, διότι πρόκειται περὶ τῶν Κεμαλικῶν κακουργιῶν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ μεταφρασθῶσι καὶ νὰ σκληρῶσιν ἐκεῖ ὅπου πρέπει.

Τελουεῖτόν ἐχω νὰ εἶπω ὅτι ὁμιλῶν περὶ αὐτῶν ὀρισμένως θεωρῶ ὑπευθύνους αὐτοὺς τοὺς ὀλίγους διευθύνοντας, οἱ ὁποῖοι καὶ ἤγαγον εἰς ὄλεθρον τὴν Ὀθωμανικὴν Ἀυτοκρατορίαν δι' αὐτῶν τῶν μέσων πάντοτε πολιτευθέντες, ἐξαιρῶ δὲ τὸν τουρκικὸν λαόν, τὸν ὁποῖον καὶ ἡμεῖς γνωρίζομεν, διότι συζῶμεν μετ' αὐτοῦ καὶ ὁ ὁποῖος εἶναι αἴτιος τούτων.

Εἰς Πληρεξούσιος. Δὲν ἔχετε δίκαιον.

Π. Κουρτίδης. Εἶς ἐκ τῶν ὑπευθύνων τῶν σφαγῶν εὐρίσκειται ἐν μέσῃς Ἀθήναις, εἶναι δὲ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Τζακ-ρερ Ταγιάρ.

Γ. Μπαλιτατζής. Αὐτὸς δὲν εἶναι τουρκικὸς λαός· αὐτὸς εἶναι ἐκ τῶν φίλων τοῦ Ἐμβέρ καὶ τοῦ Γαλατῆ.

Π. Κουρτίδης. Εἶναι ὅμως εἰς χεῖρας τῆς ἑλληνικῆς Ἀρχῆς. Πρὶν ἢ καταληθῇ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ ἡ Θράκη ἐνδεκα Ἕλληνες οἱ ὁποῖοι ὑπηρετήσαν εἰς τὸν μακεδονικὸν Μάτωπον εἰς τὸν διασυμμαχικὸν στρατὸν ἐπανήλθον διαρκούσης τῆς ἀναχωρῆς εἰς τὴν Θράκην, καίτοι εὐρίσκετο ἡ Ἀνατολικὴ Θράκη ὑπὸ τὸν Ταγιάρ, φανταζόμενοι ὅτι δὲν θὰ κατεδιώκοντο διότι ὑπηρετήσαν εἰς τὸν διασυμμαχικὸν στρατόν. Ἐπανήλθον καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν σκοπόμενος μὴ ἐκφοβηθέντες μηδὲ κατεδιωχθέντες· Ὅτε μετὰ τινὰ καιρὸν ἤρρισε νὰ τονώται ἡ δρᾶσις τοῦ Ταγιάρ, διετράχθησαν οἱ χωροφύλακες νὰ τοὺς ἀπελάσωσι. Τοὺς ὠδήγησαν ἔξω τῆς Ἀδριανουπόλεως καὶ τοὺς ἐρόνευσαν.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** περὶ τῆς διὰ τὸν συστηματικὸν διωγμὸν τὴν ὀργνωθέντα ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως δὲν δύνανται νὰ εὐθύνηται ὁ τουρκικὸς πληθυσμὸς. Οἱ διωγμοὶ αὗτοι τυγχάνουσι γνωστοὶ εἰς τὴν Εὐρώπῃν ἐκ διαφόρων δημοσιευμάτων, ὑποβληθέντων γαλλιστί εἰς τὴν Διάσκεψιν. Ἀλλ' ὑπάρχει ἐν αὐτοῖς τὸ μειονέκτημα

ὅτι ἦσαν δημοσιεύματα μυσθῆς προπαγανδιστικῆς καὶ οὐχὶ δημοσιεύματα τοῦ ἐπισήμου Κράτους ὡς καταγγελία ἐπισήμου αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐρωτᾶται νῦν οἱ Εὐρωπαῖοι ἀγνοοῦσι τὰ γενόμενα ; Βεβαίως ὄχι, οὐδὲ δυνάμεθα νὰ ἰσχυρισθῶμεν τούτο· οὐδὲ δυνάμεθα νὰ συζητήσωμεν ἐπὶ Στατιστικῶν, διότι σήμερον ἡ Εὐρώπη, κατόπιν τοῦ ἀποκλεισμοῦ ἐκ μέρους τῆς Ἑλλάδος τῆς συζητήσεως τῶν Στατιστικῶν, ἐπελήρηθη ἄλλης συζητήσεως, συμβιβαστικῆς, οἱ θελοντες δὲ νὰ ἐξετάσωσι τὸ ζήτημα τῶν διωγμῶν θέλουσι προφανῶς δύο πράγματα ν' ἀποδείξωσι, πρῶτον μὲν τὰς μεγάλας θυσίας, τὰς ὁποίας ὑπέστη ὁ Ἑλληνισμὸς χάριν τῆς ἀποκαταστάσεως αὐτοῦ, θυσίας ἐπιβληθείσας ἐκ τῆς δράσεως τοῦ κατακτητοῦ, ἀρ' ἑτέρου δὲ ὅτι ἡ περὶ Τουρκίας συζήτησις δὲν δύναται νὰ γίνηται ὡς περὶ Κράτους ἀξιοῦντος ἐθνολογικὸν δίκαιον, συζήτησις ἡ ὁποία γίνεται διὰ πάντῃ ἄλλον λαόν, ὁ ὁποῖος δικαιούται νὰ ζητῇ τὴν αὐθυπαρξίαν αὐτοῦ. Ὅταν ὁμιλοῦμεν περὶ δικαιοῦματος αὐθυπαρξίας τῶν Οὐγγρῶν, τῶν Τσεχοσλοβάκων, τῶν Ἑλλήνων, ὁμιλοῦμεν περὶ λαῶν οἵτινες ἐρθασαν εἰς σημεῖον, ὥστε νὰ τίθενται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐθνότητων τῶν δικαιουμένων νὰ ἔχωσιν αὐθυπαρξίαν. Ἀλλὰ προκειμένου περὶ τοῦ τουρκικοῦ Κράτους δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σκεφθῇ τις νὰ κατατάξῃ τὸν λαόν αὐτοῦ εἰς τὴν χορείαν τῶν ἐθνότητων αἱ ὁποῖαι δικαιούνται νὰ ζητῶσι καὶ νὰ ἔχωσι τὴν αὐθυπαρξίαν των, τὸν λαόν αὐτὸν, ὁ ὁποῖος ἐφ' ὅσον κυβερνᾶται ὑπὸ τουρκικῶν Ἀρχῶν ὕφισταται τὰ πᾶνθινα, ἐφ' ὅσον δὲ κυβερνᾶται ὑπὸ ἄλλων λαῶν ἀποδεικνύεται ὅτι εἶναι λαὸς νομοταγῆς καὶ δύναται νὰ εὐρίσκηται εἰς ἴσην μοῖραν πρὸς τοὺς ἄλλους πεπολιτισμένους λαούς. Ἡ Εὐρώπη δὲ προκειμένου περὶ τοιούτων ἀγριοτήτων τῶν τουρκικῶν Ἀρχῶν δὲν πρόκειται νὰ διαρωτίσθῃ σήμερον· διερωτίσθη ὑπὸ τῶν ἀγγλικῶν Ἀρχῶν δι' ἐπισήμων αὐτῶν ἐκθέσεων, αἵτινες ἀπέδειξαν ὅτι ὁ Ἀρμενικὸς λαὸς ἀριθμῶν ἄλλοτε 1,200.000 εὐρίσκειται σήμερον μὲ μόνον 200,000. Ἡ ἐπίσημος Εὐρώπη, εἶναι πεφωτισμένη περὶ τῶν προθέσεων καὶ τῶν τάσεων τοῦ τουρκικοῦ ἐπισήμου Κράτους καὶ ἡ Εὐρώπη, καθ' ἣν στιγμὴν ἠθέλησε νὰ κρίνῃ δικαίως καὶ ἀνεπηρέαστως ἀπὸ ἄλλων αἰσθημάτων, ἀπέδειξε διὰ τῶν ἐγγράφων αὐτῶν πρὸς τὴν τουρκικὴν ἀντιπροσωπείαν τὰς γνώμας αὐτῆς καὶ ἐγκρατή-

ρισεν, ὅπως ἐχαρκτηρίσκειν καὶ ἡμεῖς τὴν τουρκικὴν κυβέρνησιν. Ἡ Εὐρώπη εἶναι πεφωτισμένη.

Π. Ἰαν. Ἀργυρόπουλος. Νὰ φωτισθῇ ὁ λαός.

Ν. Στράτος. Καὶ ὁ λαὸς βεβαίως εἶναι φωτισμένος· διότι ὅλα αὐτὰ ἔχουσι δημοσιευθῇ. Λοιπὸν θέλον ζήτησαι ὅπως ἡ ἔκθεσις ἡ ἐλληνικὴ λῶρη χαρκτηρῇ ὅχι πλεον διαφωτισμοῦ, ἀλλὰ καταγγελίας, καὶ νὰ μὴ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν γενομένων ἀπλῶς ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ, ἀλλ' ὁ μὲν δημοσιογραφικὸς ἄγων νὰ γίνη ὑπὸ τῆς ὑπερηρείας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος δὲ νὰ ἐλδῶσιν εἰδικὴν βιβλίον, ἡ ὁποία ν' ἀποτελέσῃ καταγγελίαν, βιβλίον Ἐρυθράν.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Ὁ κ. Ὑπουργὸς προσετίνει νὰ δημοσιευθῶσιν αὐτὰ ὡς ἐπίσημος ἔκθεσις ἐκ μέρους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Ν. Στράτος. Νὰ δημοσιευθῇ βιβλίον τοῦ διωγμοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς.

Δ. Γούναρης. Αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Γ. Μπαλιατζῆς. Ἀλλὰ συγχρόνως παρακαλῶ τοὺς κυρίους συναδέλφους νὰ ἴδωσι τὴν πίναν αὐτὴν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὅπου σημειοῦνται δι' ἐρυθροῦ καὶ μέλανος χρώματος ποῖα κατεστράφησαν καὶ ποῖα ἀπέμειναν ἀκόμη χωρὶς ἐλληνικὰ.

Ν. Δ. Λεβίδης. Ὅλα αὐτὰ νὰ τυπωθῶσι.

Γ. Μπαλιατζῆς. Ὅλα αὐτὰ θὰ τυπωθῶσι. Πάντως ὅμως ἄς μοι ἐπιτραπῇ σὺν τοῖς ἄλλοις νὰ ἔχω καὶ τὴν ἐλπίδα ὅτι καύτην τὴν στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν διεκτραγωδοῦμεν τὰ δεινοπαθήματα τῆς φυλῆς ἡμῶν, ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς θὰ εἶναι τιμωρὸς καὶ ἐλευθερωτὴς καὶ θὰ ἐκπροσωπήσῃ ἐπαξίως καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Δικαιοσύνην καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐλευθερίαν. (Χειροκροτήματα.)

Διανομὴ μετὰ τοῦτο τῆς συζητήσεως ὅπως συνεκλήθη αὕτη κῆρυον, ἡ Συνέλευσις εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς νομοθετικῆς καὶ συντακτικῆς αὐτῆς ἐργασίας.

Γίνεται δι' ἀναγνώσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ προσωρινοῦ κανονισμοῦ τῆς βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν ἐσόδων καὶ τῆς

πληρωμής των εξόδων του Κράτους και των ειδικών ταμείων και υπηρεσιών της χρήσεως του οικονομικού έτους 1921—1922».

Προκειμένου μετά τούτο να προταχθώσι και συζητηθώσι τα νομίσχενικα «περί Υπουργού ως Γενικού Διοικητού» και «περί άνυποτάκτων και λιποτακτών», ο κ. Ν. Στράτος παρακαλεί ν' αναβληθώσι τούτα όπως συζητηθώσιν αργίον.

Προτάσει του κ. Πρωθυπουργού ή πρότασις του κ. Στράτου γίνεται δεκτή υπό της Συνελεύσεως, άποφασισάσης όπως τα εν λόγω νομίσχενικα προταχθώσιν και αναγραφώσιν εν των πρώτων προς συζήτησιν εν τη σχετική Ημερησία Διατάξει της αργίας.

Μεθ' ούτετα ή συνεδρίασις ώρα 9 και 15' μ. μ. εν άπαυση κληροθῆ αργίον ώρα 5 μ. μ.

Ο Πρόεδρος
Κ. 'Αργ. Λομβάρδος

Οί Γραμματεῖς
Σ. Τσακόπουλος
Χρ. Γουλόπουλος

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΑΒ'

Τῆς 6 'Απριλίου 1921.

Ωρα 5 και 55' μ. μ. ο κ. Πρόεδρος άναβθών επί της έδρας κηρύττει την έναρξιν της συνεδριάσεως και διατάσσει ν' άναγθώσι τα θεωρεῖα.

Αναγινώσκονται και επικυρτώνται τα Παρακτικά της προηγούμενης συνεδριάσεως, διορθωθέντα συμφώνως προς τας παρατηρήσεις του πληρεξουσίου κ. Χαμητ Βεζζαδέ.

Ανακοινούνται ακολουθώς υπό του κ. Προέδρου τα εξής:

— Οί μονιμοποιηθέντες έκτακτοι υπάλληλοι των Τ. Τ. Τ. Νκυπλίου δυνάμει του νόμου 398 φρονούν ότι ή πρωτεινομένη υπό του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου των Τ. Τ. Τ. άκύρωσις της μονιμοποίησώς των είναι ἄδικος και παρακαλοῦσι την Συνέλευσιν, όπως άπορρίψῃ τούτην.

— Η Ελληνική Παιδαγωγική Έταιρεία υποβάλλει υπόμνημα «περί προστασίας του παιδίου εν Ελλάδι» και παρακαλεί όπως διαβιβασθῇ τούτο εις την επί των άναθεωρητέων διατάξεων του Συντάγματος ειδικήν Επιτροπήν.

— Ο Κεντρικός Λαϊκός Πολιτικός Σύλλογος 'Αθηνών υποβάλλει ψήφισμα άρρων την υποστήριξιν της καθήρευστης γλώσσης.

— Ο πληρεξούσιος Κερκύρας κ. Ξενοφών Στρατηγός άναβθών ενεργών εν τῷ Στρατῷ υπηρεσίαν παρακαλεί την Συνέλευσιν νά εξακολουθήσῃ νά θεωρῇ αὐτὸν περιβάλλόμενον πάντοτε διὰ του τιμητικοῦ ἄξιωματος του Πληρεξουσίου.

— Οί δημοτικοί υπάλληλοι του δήμου Μεσολογγίου κίτουνται την άρμοσίωσιν των προς τοὺς δημοσίους υπαλλήλους.

— Ο Β. Χατζόπουλος, κάτοικος Βετολίστης της Νκυπατίας, συνταξιούχος χωροφύλαξ, παλλὰ παθὼν κατὰ την διάρκειαν του πρώην καθιστώτος, ἔδῃ δ' εὐρισκόμενος εις οικονομικὰς δυσχερείας, κίτεται οικονομικὴν ἐνίσχυσιν.

— Ο Βασίλειος Νίκας, κάτοικος του χωρίου Μπάττα, κίτεται όπως ληρθῇ πρόνοια περί μεταφοράς των υπηρετούντων εις τὸν Στρατὸν μονογενῶν υἱὼν εις τὴν 3' σειράν έφεδρείας.

— Ο 'Ορέστης Τσακκλώτος, Γραμματεὺς του δήμου Αρεοβίτης, παρακαλεί την Κυβερνησιν, όπως οί δημοτικοί υπάλληλοι μονιμοποιηθώσιν.

Ομοίαν παρακλήσιν υποβάλλουσι και οί δημοτικοί υπάλληλοι Ζακύνθου και Φλωρίνης.

— Οί μονιμοποιηθέντες έκτακτοι υπάλληλοι των Τ. Τ. Τ. Κερκύρας δυνάμει του νόμου 398 παρακαλοῦσι την Συνέλευσιν όπως άπορρίψῃ τὸ υποβληθέν υπόμνημα περί άναθεωρήσεως μονιμοποίησεως αὐτῶν, προκειμένου περί υπαλλήλων δεινοπαθητάντων επί άκτασίαν εις τὰς νέας χώρας και προσεγγικόντων μεγίστα, υπηρεσίαις εις την Πατρίδα.

— Κάτοικοι του χωρίου Οϊτύλου παρακαλοῦσι την Συνέλευσιν όπως μεριμνήσῃ νά κατασκευασθῇ γέφυρα μεταξὺ Νέου Οϊτύλου και Οϊτύλου λόγω του ἀδικμάτου του χειμάρρου κατὰ τὸν χειμῶνα.

— Ο Διευθυντής των φυλακῶν 'Αλιβερίου υποβάλλει αίτησιν τινῶν εκ των ἐκείσε κρατουμένων και κατὰδικασθέντων επί λιποταξίᾳ παρὰ των στρατοδικαίων της 'Εθνικῆς 'Αμόνης, επιθυμούντων όπως άποφυλακισθῶσι και άποσταλῶσιν εις τὸ Μέτωπον.

Ο κ. Γ. Μπαλτατζῆς (Υπουργός επί των ἑξωτερικῶν) υποβάλλει σχέδιον νόμου περί κλιήσεως της δα-

πάνης τῆς ὀρίσθειας διὰ τὰ Γραφεῖα ζημιῶν ἐκ τοῦ κατὰ ξηρὴν καὶ κατὰ θάλασσαν πολέμου.

Ο κ. **N. Θεοτόκης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν) υποβάλλει τὰ ἐξῆς νομοσχέδια:

1) Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1520 περὶ τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ στρατεύματος.

2) Περὶ ἐπικνηρώσεως ἀδικημάτων λαθόντων χώραν εἰς τὸ Στρατιωτικὸν σχολεῖον τῶν Εὐελπίδων κατὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις καὶ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ

3) Σχέδιον νόμου συμπληρωματικὸν τοῦ νόμου 1520 περὶ τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ στρατεύματος.

Ο κ. **Π. Πρωτοπαππαδάκης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν) υποβάλλει τὰ ἐξῆς νομοσχέδια:

1) Περὶ κυρώσεως συμβάσεως μετὰ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος περὶ προσωρινοῦ δανείου 75 ἑκατομμυρίων.

2) Περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος συναφθείσης τῇ 31 Μαρτίου 1921 συμβάσεως περὶ παρατάσεως τοῦ προνομίου τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς εἰς ἔκδοσιν καὶ κυκλοφορίαν τραπεζικῶν γραμματίων καὶ περὶ χορηγίας τῷ Ἑλληνικῷ Δημοσίῳ δανείου 550 ἑκατομμυρίων.

Ο κ. **I. Α. Ράλλης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας) υποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ πρκακρατήσεως 50 τοῖς % ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῶν ἐκ Γερμανίας εἰσχυομένων ἐμπορευμάτων».

Ο κ. **Π. Τσαλδάρης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας) υποβάλλει τὰ ἐξῆς σχέδια νόμων:

1) Περὶ ἐφαρμογῆς τῶν διεθνῶν ταχυδρομικῶν τελῶν τῶν δικλκαμβανομένων ἐν τῇ κυρίᾳ συμβάσει τῆς Μαρτίτης.

2) Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2406 περὶ λιμένων, λιμενικῶν ταμείων κλπ.

Ἀμφοτέρω κηρύσσονται **κατεπείγοντα** ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως καὶ γίνονται δεκτὰ κατ' ἀρχήν.

3) Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Μαρτίτῃ τῇ 30 Νοεμβρίου 1920 (ν. ἡμ.) διομολογηθείσης ἀναθεωρήσεως τῆς παγκοσμίου ταχυδρομικῆς συμβάσεως μετὰ τοῦ συναφοῦς αὐτῇ Κανονισμοῦ ἐκτελέσεως καὶ

4) Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Μαρτίτῃ τῇ 30 Νοεμβρίου 1920 (ν. ἡμ.) διομολογηθείσης ἀναθεωρήσεως τῆς συμβά-

σεως περὶ ἀνταλλάγῃς ταχυδρομικῶν δεμάτων καὶ τοῦ συναφοῦς αὐτῇ Κανονισμοῦ ἐκτελέσεως.

Ο κ. **K. Τερτίπης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Γεωργίας) υποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1275 περὶ προσωρινοῦ δικακνονισμοῦ τῆς ὑδρονουμῆς διὰ τῶν ἀρδευτικῶν ὕδατων τοῦ χειμάρρου Γλυκίου Λεύκας τῆς μεσημβρινῆς πεδιάδος τῶν Πατρῶν.

— Οἱ Πληρεξούσιοι κ. κ. **I. Οἰκονομίδης, Γ. Χατζηγεωργίου, I. Σιακῆς καὶ Z. Σαββαρίνας** υποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ ἐπικνηρώσεως τῶν ἀπολυθέντων μονίμων ὑπαλλήλων» νομοθετικοῦ Δικτάγματος.

— Οἱ Πληρεξούσιοι κ. κ. **K. Στεργιόπουλος, Δ. Κουκουλέτσος, Γ. Δασκαλόπουλος καὶ Χρ. Καρᾶς** υποβάλλουσι ὡσάύτως τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου.

— Οἱ Πληρεξούσιοι κ. κ. **K. Κουμουνδούρος καὶ Γ. Σχινᾶς** υποβάλλουσι ὡσάύτως τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου.

— Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου υποβάλλει ὡσάύτως τροπολογίαν καὶ ὁ Πληρεξούσιος κ. **Δ. Πετρακάκος**.

— Ο Πληρεξούσιος κ. **Γ. Βαρθούτης** υποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ καθορισμοῦ τῶν στρατιωτικῶν υποχρεώσεων τῶν ἀνυποτάκτων καὶ λιποτακτῶν.

— Οἱ Πληρεξούσιοι κ. κ. **Ἀθ. Εὐταξίας, K. Λυκουρέζος, I. Παππαλουκᾶς καὶ Δ. Χατζίσκος** υποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ Δικτάγματος περὶ ἐπικνηρώσεως τῶν ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων.

— Ἐπίσης υποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου καὶ οἱ Πληρεξούσιοι κ. κ. **K. Οἰκονομίδης καὶ Α. Γκιόκας**.

— Ο Πληρεξούσιος κ. **Δ. Πετρακάκος** υποβάλλει πρῶτακιν νόμου περὶ μεταφοράς εἰς τὴν δευτέραν σειράν τῆς ἐφεδρείας τῶν ἐχόντων πκτέρχ ἢ ἀδελφὸν θανόντα ἐν πολέμῳ.

— Οἱ Πληρεξούσιοι κ. κ. **N. Γερμανός, Z. Σαββαρίνας, Σ. Παπκᾶς καὶ T. Γιαννούλης** υποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ τῶν ἀνυποτάκτων καὶ λιποτακτῶν.

— Οἱ Πληρεξούσιοι κ. κ. **Π. Σπυράκης, I. Καρε-**

λᾶς καὶ **Ε. Γαρουφαλιάς** υποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων».

— Ἀπαντᾷ θέλουσι τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Ὁ πληρεξούσιος Θεσσαλονίκης κ. **Ι. Σιακῆς** Ἰσραηλίτης, κατ' ἐγγέλαι μετὰ πόνου ὅτι τὴν παρελθούσαν Παρασκευὴν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ συνέβησαν σκηναὶ ὑπὸ ἐξηγμένων ἀνθρώπων κατόπιν βδελυρᾶς διχόσεως ὅτι μία Ἑλληνὶς παιδικὴ ἀνηπάγη ὑπὸ τῶν Ἑβραίων δῆθεν ἵνα χρησιμοποιηθῇ τὸ αἷμά της διὰ τὰς θρησκευτικὰς ἀνάγκας τοῦ Πάσχα. Ἡ οἰκία πτωχῆς οἰκογενεῖας, κατεστράφη καὶ ἡ οἰκοδεσποινὴ ἐδάρη. Εὐτυχῶς ἡ στρατιωτικὴ καὶ ἡ δικαστικὴ Ἀρχὴ ἐγκαίρως ἐπεμβάσαι ἐπανεφέραν τὴν τάξιν. Διὰ τὸ γεγονός τοῦτο διχωρτύρεται ὁ κ. πληρεξούσιος ὡς Ἕλλην Ἰσραηλίτης, διότι εὐρίσκονται ἀκόμη ἄνθρωποι οἵτινες παρὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἐν Ἑλλάδι πνεῦμα ἀληθοῦς ἀνεξιθρησκίας καὶ πολιτισμοῦ ἐξ ἀμαθείας προὐκάλεσαν σκηναὶς αἰτίνας προσβάλλουσι τὸν ἐλληνικὸν πολιτισμὸν, διὰ πράξεων τὰς ὁποίας ὁ πεπολιτισμένος κόσμος πρὸ πολλοῦ κατεδίδασκεν. Εὐτυχῶς, λέγει, ὁ ἐλληνικὸς πολιτισμὸς καὶ ἡ ἐλληνικὴ Δικαιοσύνη εὐρίσκονται εἰς τοιοῦτον ὕψος ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ κίνδυνος νὰ τὰ φθάσῃ ἡ ἀνότης, σκέψις καὶ ἐνέργεια μερικῶν ἀμαθῶν. Καὶ θὰ ἦτο, ἐξακολουθεῖ, μεγάλη ἀδικία ἐλ. μέρους τοῦ ὡς γεννηθέντος καὶ ἀνάτραφέντος ἐν Ἑλλάδι, ἂν δὲν ἐποιεῖτο μνηεῖν ἀπὸ τοῦ ἐπισήμου βήματος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως τῶν ἀρετῶν τούτων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τέλος παρκαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ προβῇ εἰς ἐρευναν καὶ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς δράστὰς.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Μόλις ἔλαβον γινώσκον τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν περὶ τῶν συμβάντων ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐξ ἀφορμῆς ὧν ὁ κ. συνάδελφος ἐξέβηκεν ἔσπευτα διὰ τοῦ Ἰπποδρόμου τῶν Ἑσπερικῶν νὰ καλέσω εἰς τὸ τηλέφωνον τὴν ἐκεῖ ἀρμοδίαν Ἀστυνομικὴν Ἀρχὴν καὶ νὰ συστήσω ἵνα σύνταξαι λάβη μέτρα, ὥστε ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ συμβῇ ἡ ἐλαχίστη διατάραξις τῆς τάξεως. Ἡ Ἀστυνομικὴ Ἀρχὴ εὐτυχῶς διεβίβασεν ὅτι τὸ ἐπεισόδιον εἶχε λήξει χωρὶς νὰ συμβῇ τι ἐκτροπὴν πλὴν μικρᾶς τινος ἀνυσυχίας.

Κύριοι, ὁ ἐξιότιμος συνάδελφος ἀνέφερε τὴν αἰτίαν, τὴν διὰδόνειν ἐκ τῆς ὁποίας προέκυψε ἡ μικρὰ αὐτὴ ἀνωμαλία.

Εἶναι τι, τὸ ὅποτον δὲν δύναται νὰ εὐρω λέξιν διὰ ἵνα χαρακτηρίσω.

Γ. Ἀναστασόπουλος. Βδελυρόν.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Εἶναι τι, τὸ ὅποτον δὲν δύναται τις νὰ κατηγορήσῃ ἐν ἐπαρκεῖ κωστήριότητι. Ἡ φήμη, ἡ ὁποία εἰς βάρος τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐν σχέσει πρὸς τὸ γνωστὸν ζήτημα κυκλοφορεῖ ἀπὸ μακροτάτου χρόνου, ἀπὸ αἰώνων, καθ' ἅπασαν τὴν γῆν, εἶναι μίᾳ ἀπαισία τυχοφαντίας, ἡ ὁποία δημιουργεῖ πολλὰ κατ' ἐποχὰς σκότους καὶ βαρβαρότητας εἰς βάρος τοῦ λαοῦ τούτου τοῦ τσακωτὰ δικαιοῦντος ἔχοντος ἐπὶ τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ λαοῦ τούτου ἐκ τοῦ ὁποίου ἀπέρρευσε καὶ Ἐκείνος ὅστις ὑπῆρξεν ὁ ἱδρυτὴς τῆς θρησκείας, ἡ ὁποία διέπει ἡμᾶς. Εἶναι μίᾳ τυχοφαντίᾳ ἐναντίον τοῦ λαοῦ τούτου ἐντελῶς ἀκατονόμηστος, κατὰ τῆς ὁποίας ἡ συνείδησις παντὸς πολιτισμένου ἀνθρώπου, ἡ συνείδησις παντὸς ἀνθρώπου γνωρίζοντος τὸ πῶς καὶ πῶς ἀπέρρευσε ἡ τυχοφαντία αὕτη καὶ εἰς ποίους σκοποὺς ἀπέβλεψε δὲν δύναται παρὰ νὰ αἰσθανθῇ ἐκείνην τὴν ἐξέγερσιν τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ἡ ψυχὴ παντὸς τιμίου ἀνθρώπου, ὅταν βλέπῃ ὁλόκληρον λαὸν οὕτω τυχοφαντούμενον ἐνώπιον τῆς ἱστορίας καὶ ἐνώπιον τοῦ κόσμου. Δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς συμμερίζεται τὰς ἀντιλήψεις, τὰς ὁποίας ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἐκθέτω τὴν στιγμὴν ταύτην.

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, μάλιστα.

Δ. Γούναρης. Διότι ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐγνώρισε τοὺς συμπολίτας μας Ἰσραηλίτας, εἰς ὅσα μέρη τῆς Ἑλλάδος εὐρίσκονται οὗτοι, ὡς πρότυπα ἀνθρώπων κατὰ γινόμενων εἰς τὰ ἔργα αὐτῶν μετὰ πάσης ἐπιμελείας, ὡς πολίτας χρηστοτάτους, ὡς ἀνθρώπους δὲ οἱ ὅποιοι διὰ πᾶν ἄλλο εἶναι δυνατόν νὰ κατηγορηθῶσι ἢ διὰ τοιαύτης βδελυρᾶς σκληρότητας. Ἀπεναντίας ὁ χαρακτηρ αὐτῶν παρουσιάζει τὴν ἐντελῶς ἀντίθετον ὄψιν, τὴν ὄψιν τῆς ἡρεμίας, τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς γλυκύτητας, ἡ ὁποία ἀποκρούει πᾶσαν ἰδέαν τοιούτων βδελυροτήτων. Πέποιθα, κύριοι, ὅτι ἐν οἷς ἐκθέτω οἱ συμπολίται ἡμῶν Ἰσραηλίται θέλουσιν εὐρεῖ ἀπήχησιν τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν ἀντιλήψεων, τὰς ὁποίας ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει πρὸς αὐτοὺς, δύναται δὲ νὰ εἶναι ἀπολύτως ἡσυχος ὅτι, καὶ ἐὰν ἐκ τυχαίων παραζηγήσεων ἀσήμενός τις ἀριθμῇ τῶν ἀνθρώπων, τετυφλωμένος τις εἶδε ὑπὸ ποίῳ ἐξαιρετικῷ ὀφθαλμῷ ἤθελε ποτε σκε-

φθῆ νὰ λάβῃ πρὸς αὐτοὺς ἀντίθετον στάσιν ἐκείνης ἣτις ἐνδείκνυται ἐκ τῶν κρατουσῶν ἀντιλήψεων, θέλει εὖρεϊ ἀντιμέτωπον ὅχι μόνον ὁλοκληρὸν τοῦ λαοῦ τὴν αἰσθημα, τὸ ἀποκοῦδον πᾶσαν τοιαύτην συκοφαντίαν ἐναντίον τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ στοιχείου, ἀλλὰ θέλει εὖρεϊ ἀντιμέτωπον καὶ ἀμείλικτον τῆς Δικαιοσύνης καὶ τοῦ Κράτους τοῦ Ἑλληνικοῦ τὴν δύναμιν. Καὶ διὰ τοῦτο ὡς Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἐτηλεγράφησεν δις ἤδη εἰς τὰς δικαστικὰς Ἀρχὰς τῆς Θεσσαλονίκης νὰ προσῶσιν εἰς ἐμπεριστατωμένην ἔρευναν, ἵνα ἀνακαλύψωσι τίνας εἶναι ἐκείνοι οἱ ὅποιοι διέσπειραν τὰς τοιαύτας φήμας καὶ ἐξήγειραν ἀριθμὸν τινα τετυφλωμένων ἀνθρώπων, ὥστε νὰ συμβῶσιν ἀταξίαι τινές. Διὰ βεβαίω δ' ὅτι ἅμα τῇ ἀνακαλύψει τούτων θέλει παραδειγματικῇ ἐπιβληθῇ εἰς αὐτοὺς τιμωρία, ὥστε ν' ἀποτραπῇ εἰς τὸ μέλλον πᾶσα οἰκλήποτε ὑπόνοια τοιούτων ἐνεργειῶν διότι πέποιθεν ὅτι πρὶν αὖτις περὶ τίνος ὅστις ἔχει ὠρισμένης ἀφορμᾶς δημιουργῶν αὐτὴν τὸν θόρυβον (χειροκρατήματα).

Γ. Ἀναστασόπουλος. Ἡ ἐκκλησιὰ τοῦ συναδελφικοῦ Ἰσραηλίου Ἑλληνας ἐκ Θεσσαλονίκης δὲν δύναται ἢ νὰ ἔχῃ ἅμεσον ἀπήχησιν εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ἀντίληψιν οὐ μόνον πάσης τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἀλλὰ καὶ παντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐξεπροσώπησε τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν καὶ τὸν λαὸν δι' ὧν εἶπε. Βεβαίως δὲν δύναται νὰ εὐθύνη τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν τὸ μεμονωμένον ἀξιόμμεμπτον συμβᾶν, ἀνῆκον εἰς ἄλλους χρόνους τυρώσεως φανατικῆς. Ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Κράτους τοῦ Ἑλληνικοῦ δὲν ὑπῆρξε Κράτος ὅπερ νὰ καυχᾶται ὡς τὸ Ἑλληνικὸν ὡς ἀνώτερον ἀντιστηρικτικῶν ἐκδηλώσεων καὶ διωγμῶν. Ἡ Ἑλλάς ἀπέδειξεν ὅτι ἐμφορεῖται οὐχὶ μόνον ἐξ ὑψηλῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν, ἀλλ' ἐπέδειξε καὶ θρησκευτικὰς ἐλευθερίας ὑπερίχους. Λέγει κατόπιν ὁ κ. πληρεξούσιος ὅτι ἡ θρησκεία τῶν Ἰσραηλιτῶν εἶναι ἀνωτέρα τῆς θρυλουμένης κατ' αὐτῆς βδελυρᾶς αἰτιάσεως. Ἡ ἱερὰ βίβλος τοῦ Ἰσραὴλ διὰ θεμελιώδους διατάξεως ἀποκρούει τὴν χύσιν χίματος καὶ τὴν βρώσιν τῶν σφαγίων ἔτι ἀπαγορεύει, ἐὰν δὲν γίνῃ πρότερον ἐπὶ ὥρας ἀπόσταξις.

Ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ δι' ἄλληλῃ τίναν.

Ταυτοχρόνως πρὸς τὸ γενόμενον ἐν Θεσσαλονίκῃ περιήλθεν εἰς γνῶσιν τοῦ ὅτι ὁμοίαν ἀπόπειραν ἐγένετο ἐν μικροτέρῳ κύκλῳ ἐν Ἀδριανουπόλει καὶ Σμύρῃ. Τούτου δὲ δεδομένου, σαφῶς προκύπτει ὅτι οὐχὶ ἴσως ἀλλ' ἀσφαλῶς

ἄλλοι, ξένοι πρὸς τὰ φρονήματα καὶ τὴν θρησκείαν τὴν ὑγίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, εἶναι οἱ ἀποπειραθέντες τὰ γενόμενα εἰς τὰς τρεῖς ταύτας μεγαλοπόλεις, ὅπου πολυπληθὲς ὑπάρχει τὸ στοιχεῖον τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἵνα κατεργασθῶσι δικαιόσεις μετὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἰσραηλιτῶν ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων.

Γ. Χατζηγεωργίου. Ὁ Πληρεξούσιος Θεσσαλονίκης ἐκφράζω τὸν ἀποτροπικισμὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῆς πόλεως καὶ ὅλου τοῦ Νομοῦ διὰ τὸ συμβᾶν ἀτυχῆ γεγονός. Μετὰ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ κύσμου ὁ Ἑλληνικὸς συνδέεται διὰ δεσφῶν ἀγάπης καὶ ἐκτιμῆσεως, συζῶν ἀπὸ αἰώνων ἐν ἀρχαίᾳ ἁρμονίᾳ. Τὸ συμβᾶν ἀσφαλῶς ὀφείλεται εἰς ὀλίγους ἀκαθεῖς ἢ καλοθελητὰς ἀναξίους προσοχῆς.

Ν. Παππαδάκης. Ἐπειδὴ εἰς τὸ Νομισματικὸν ἐνέσκηψε πανικὸς συνεπείχεται δικδόσεων, ὥστε ἡ λίρα νὰ ἀνέλθῃ εἰς ἐξήκοντα δραχμὰς, τὸ δὲ ῥαγάκον εἰς ἑκατὸν εἴκοσι μονάδας, παρακκλῶ τὴν Κυβέρνησιν νὰ δηλώσῃ ἂν ἀληθεύουσιν αὐταί.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** (Πρωθυπουργός) λέγει ὅτι καὶ διάφοροι δικδόσεις δὲν εἶναι ἀκριβεῖς. Ἡ Κυβέρνησις θὰ ὑποβάλῃ ἴσως σήμερον ἢ αὔριον τὰ οικονομικὰ τῆς μέτρα εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἅτινα ἐπιβάλλονται κατὰ τὰς παρούσας περιστάσεις.

Προκειμένου μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων ὁ κ. **Ἀγγ. Παππαζαχαρίου** παρατηρεῖ ὅτι διὰ τῶν μακρῶν συζητήσεων ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν καὶ λοιπῶν δὲν δύναται ἡ Συνέλευσις νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰ κύρια αὐτῆς ἔργα καὶ συνιστᾷ νὰ ψηφισθῇ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον ἡ ὑποβιβλημένη τροπολογία τοῦ Κανονισμοῦ πρὸς περιορισμὸν τῶν μακρῶν καὶ ἀσάκτων ἀπεραντολογιῶν.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** (Πρωθυπουργός) λέγει ὅτι θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ταχίστη ἐπιψήφισις, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος παρακαλεῖ ὅπως οἱ κ. πληρεξούσιοι συντομεύσωσι τὰς ἀπορρεύσεις των.

Εἰσέρχεται μετὰ ταῦτα ἀποφάσαι αὐτῆς ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Πρόεδρος. Συνέχισις τῆς συζητήσεως περὶ τῶν διωγμῶν τῶν ἐν Τουρκίᾳ Ἑλλήνων.

Ὁ κ. **Γ. Μπούσιος**, πρὶν ἢ λάβῃ τὴν λόγον, παρακαλεῖ

τὴν Κυβέρνησιν νὰ δηλώσῃ ὅτι ἡ διεξαγομένη συζήτησις ἀποβλέπει εἰς σκοπιμότητά τινα.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Οἰκδῆποτε δήλωσις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ προκειμένου θ' ἀπετέλει ἄδικαιο-λόγητον παρέμβασιν εἰς προεδρικήσιν γνώμης ἀνηκούστης ἀπ' κλειστικῶς εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν. Ἡ Κυβέρνησις ἀπλῶς μόνον σύστασιν δύναται νὰ κἀμῃ πρὸς τοὺς κ. Πληρεξούσιους ὅπως ὡσι σύντομοι εἰς τὰς ἀποφάσεις των.

Κατόπιν τούτου ὁ κ. **Γ. Μπούσιος** συνεχίζων τὴν ἀγόρευ-σιν αὐτοῦ, λέγει ὅτι ἡ διεξαχθεῖσα χθὲς συζήτησις ἦτο διεκ-τραγωδήτης τῶν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1914 δημιουργηθει-σῶν ἐν Τουρκίᾳ εἰς βάρος τοῦ ἐλληνικοῦ καὶ χριστιανικοῦ ἐν γένει πληθυσμοῦ ἀνεκδιηγήτων συμφορῶν, καὶ ὅποια εἶναι ἀνώτεροι πάσης διὰ λόγον περιγραφῆς καὶ οἰκισθῆ-ποτε ἐκφράσεως πόνου καὶ οἰδύνης. Ἐγκρίνει τὴν ἀπόφασιν, ἵνα ἡ Κυβέρνησις συγκεντρώσῃ ὅλα τὰ στοιχεῖα πρὸς ἐκ-δοσιν Μικρῆς Ρίθλου διαφωτίσῃ τοὺς ἐθελουσιολογούν-τας Ἰσχυροὺς τῆς Γῆς. Μία ἐκ τῶν ἀφορμῶν τῶν εἰρημένων συμ-φορῶν ὑπῆρξε καὶ ἡ στρατολογία τῶν ἐν Τουρκίᾳ χριστιαν-ῶν, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ὁποίας ἀπεδόθη ἕκαστε εἰς τὴν πρω-τοδουλίαν τῆς ἐν τῇ Ὁθωμανικῇ Βουλῇ ἐλληνικῆς ομά-δος. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι οἱ Ἕλληνες βουλευταὶ ἔχοντες σύμφωνον καὶ τὸ Πατριρχεῖον ἦσαν κατ' ἀρχὴν ἐφεκτικοί. Ἐπεσπυσαν ὅμως τὸ μέτρον οἱ Ἀρμενιοὶ καὶ οἱ Βούλγα-ροι βουλευταὶ ἐπιτυχόντες τὴν κατάργησιν τοῦ φόρου ἀπαλλοχγῆς ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας. Οἱ Ἕλληνες βουλευταὶ ἐζήτησαν τὴν γνώμην τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνή-σεως προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Θεοτόκη καὶ Ὑπουργοῦ ὄντος ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τοῦ καὶ σήμερον τοι-ούτου. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις διὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινου-πόλει ἀντιπροσώπου τῆς ἐμήνυσεν ὅτι ἐγκρίνει τὴν στρά-τευσιν τῶν Ἑλλήνων ἐν Τουρκίᾳ. Ἡ γνώμη αὕτη ἐστηρί-ζετο ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ὅτι οἱ ἐν Τουρκίᾳ Ἕλληνες ἦσαν ἀρι-θμητικῶς περισσότεροι τῶν ἐν τῷ τότε ἐλευθέρῳ Βασιλείῳ ὁμοκινήτων των ἐπομένως εἰσερχόμενοι εἰς τὸν ὀθωμανικὸν στρατὸν κατέκταν τοσούτην ἀριθμητικὴν ἀνυχολογίαν, ὥστε νὰ καθιστῶσιν ἀδύνατον τὴν πιθανότητα πολέμου τῆς Τουρκίας ἐναντίον τῆς μικρᾶς τότε Ἑλλάδος.

Ὁ κ. **Γ. Μπαλτατζῆς** (Ὑπουργός ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν) δηλοῖ ὅτι καθόσον ἐνθυμεῖται ἡ τότε Κυβέρνησις ἐνέκρινε τὸ μέτρον ὑπὸ τὸν ὅρον ἐφαρμογῆς περιφερειακῆς στρατολογίας.

Ὁ κ. **Ἀθ. Σουλιώτης Νικολαΐδης** παρῆλθε ἐξηγή-σεις εἰς τί ἀπέβλεπε τότε ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις.

Δ. Κίγκος. Ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις εἰσπραττούσα ἐκ τῶν στρατιωτικῶν φόρων περὶ τὰ 35 ἐκτομμύρια φράγκων πρίετεινε διὰ τοῦ μεγάλου Βεζίρου Χουσεΐν Χιλήμ Πασᾶ τὴν ἀναβολὴν ἐπὶ μίαν δεκαετίαν τῆς στρατολογίας τῶν Χριστιανῶν, μέχρις οὗ κατὰ τριτῶσι στελέχη χριστιανῶν Ἀξιωματικῶν.

Ἀλλ' οἱ τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐπέμειναν εἰς τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῆς προτάσεως ταύτης. Ἡ Ἑλληνικὴ ἐν τῇ Τουρκικῇ Βου-λῇ ὁμάς ἀπεδέχθη τὴν στρατολογίαν πρὸς τὸν σκοπὸν ἀνα-συστάσεως διὰ τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ στρατοῦ τῆς Βυζαντιν-κῆς Αυτοκρατορίας. Ἐπῆλθεν οὕτω διὰ τοῦ ἀθροῦς ἐκπατρι-σμοῦ ἡ ἐρήμωσις τῶν χριστιανικῶν χωρῶν. Τρεῖς μόνον ἐκ τῆς ομάδος ἐπέμεινον μετὰ τὸ τέλος εἰς τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῆς στρατολογίας, ἐγὼ καὶ δύο ἄλλοι συνάδελφοι.

Γ. Μπούσιος. Οἱ Ἕλληνες βουλευταὶ, τὸ Πατριρχεῖον καὶ αἱ λοιπαὶ χριστιανικαὶ Ἐθνότητες δὲν ἐπύκνω-ν καὶ ζητῶσι διάφορα μέτρα, ὡς τὸ τῆς περιφερειακῆς κατα-τάξεως, τὸν διρισμὸν ἱερέων, τὴν ἀθρόαν εἰσχωγὴν μὲθη-τῶν εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν πρὸς δημιουργίαν Ἀξι-ωματικῶν χριστιανῶν. Ἡ στρατολογία μετὰ τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου ἐπεξετάθη, τοῦτο ὅμως ἦτο μέτρον αὐθαρισεῖας. Ἀπ' ἀρχῆς ὅμως οἱ Ἕλληνες βαρεως ἔφερον τὴν στράτευ-σιν καὶ ὅλοι οἱ νέοι ἤρχισαν νὰ φεύγωσιν. Ἐδημιουργήθη τί-τε ἐπιζήμιος ἐκπατρισμὸς καὶ ἐπιδεινώτις τῆς θέσεως τῶν στρατευομένων λόγω τοῦ ὀλιγαριθμοῦ αὐτῶν.

Ὁ κ. **Κ. Κουγτιλῆς** ἐκφράζει πρῶτον τὴν εὐγνωμοσύ-νην του καὶ ὅλων τῶν ὁρκῶν πληρεξουσίων πρὸς τοὺς προ-καλήσαντας καὶ ἰδίως πρὸς τὸν κ. Γεωργιάδην, διὰ τὸ εὐ-λαβὲς μηχανήσασιν τὸ ὅποιον μὲ τὴν ἐγγλωττίαν ἐκχυμὴν διὰ τὴν δύσμορον Θράκην καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Λέγει κατόπιν ὅτι οὔτε ἐπὶ ἡμέρας ὀλοκλήρους ὀνείλων θὰ ἦτο δυνατόν νὰ περιγράψῃ τὰς συμφορὰς τῆς ἄλλοτε γελοιστῆς καὶ ἀκμαζούσης Θράκης. Ἀπαριθμεῖ κατό-πιν τὰς κατατρεχεῖς πωλείς, ἀνφέρει τὰς ἐξορίας καὶ τὰς ἀπελάσεις καὶ προσθέτει ὅτι καὶ αὐτὸς ἐξορίσθαις μετὰ τῆς συζύγου του καὶ τῆς ἀδελφῆς του ἐπανῆλθε μόνος. Ὀδωγμὸς ἦτο ἐπιστημονικῶς καὶ συστηματικῶς ὀργανωμέ-νος. Οἱ πληθυσμοὶ κατεστράφησαν καὶ αἱ περιουσίαι, ἰδίως

κί κινητά, διηρπάγησαν. Αναφέρει ότι και σήμερα ακόμη πλην των κινητών περιουσιών των Ελλήνων υπάρχουν εις τὰ χερσὶν των ἀρπάγων και πολλαὶ διὰ τῆς βίρας ἀλλοξοπιστήσασαι ἑλληνίδες κότες, αἵτινες ἐξακολουθοῦσι νὰ θερμαίνωσι τὰς μικρὰς των ἀγκάλας. Καὶ ὕστερον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ εἶγον, προσθέτει, οἱ Τούρκοι τὸν ἀφάνταστον κυνισμὸν νὰ προβάλλωσι ζήτημα στατιστικὸν διὰ νὰ ὑποδουλώσωσι καὶ πάλιν τὴν Θράκην. Ἐπιτίθεται ἐν τέλει μετὰ δριμύτητος κατὰ τῶν ἐκ Θράκης Μουσουλμάνων πληρεξουσίων, οἱ ὅποιοι εἰς ἐπερώτησίν των μὴ συζητηθεῖσαν ἀκόμη λέγουσιν ὅτι ἐν Θράκῃ διαπράττονται βιαιότητες κατὰ τοῦ Μουσουλμανικοῦ στοιχείου.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** καὶ πλείστοι Πληρεξούσιοι παρατηροῦσιν ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὴν ῥήτορα νὰ μετέρχηται τοιαύτην γλῶσσαν κατὰ συναδέλφων.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Ἐγχευεν Κανονισμὸν, κατὰ τὸν ὁποῖον συζητοῦνται καὶ ἐπερωτήσεις. Ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον, δοθείσης ἀφορμῆς ἐκ μέρους τοῦ ἀξιολόγου συνδέλλου, δύναμαι νὰ βεβαιώσω, εἶναι ὅτι τὸ Κράτος τὸ Ἑλληνικὸν οὐδέποτε ἐποίησατο διακριτὴν μεταξὺ τῶν κεκτημένων τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν ἕνεκα τῆς θρησκείας ἢ τῆς φυλῆς αὐτῶν. Πάντας ἐξ ἴσου ἐθεώρησε πολίτας Ἕλληνας ἀπολαμβάνοντας πασῶν τῶν ἐγγυήσεων τὰς ὁποίας τὸ πολίτευμα παρέχει εἰς πάντας τοὺς Ἕλληνας πολίτας. Τὸ Κράτος τὸ Ἑλληνικὸν δὲν ἔχει λόγους ἵνα ἐκφράσῃ οἰκονομικῶς δυσπιστίαν πρὸς τοὺς Μουσουλμάνους πολίτας Ἕλληνας διὰ τὴν συμπεριφορὰν αὐτῶν τὴν ἐν τῇ Χώρας ἀπ' ἐναντίας ἔχει τὸ καθήκον νὰ σημειώσῃ ὅτι κλισθανόμενοι πάντες καὶ ἀνομολογοῦντες τὴν ἰσοπολιτείαν, τῆς ὁποίας ἀπολαύουσιν ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, συμπεριφέρονται ὡς νομοταγεῖς πολῖται· ὅτι ἐν τούτοις, ἂν ὑπάρχωσιν ἄτομα τὰ ὅποια δύνανται νὰ γίνωσιν ἐνοχοὶ πράξεων τὰς ὁποίας ἀπαγορεύουσιν οἱ κείμενοι νόμοι τοῦ Κράτους, οἱ πράττοντες τούτους κατὰ φυσικὸν λόγον, ἀνεξαρτήτως τοῦ θρησκευματος ἢ τῆς φυλῆς αὐτῶν, θὰ ὑποστῶσι τὰς συνεπειὰς τῆς νομίμου τῆς πράξεώς των· ὅτι τὸ Κράτος τὸ Ἑλληνικὸν ἔχον τὴν συνείδησιν ὅτι διὰ τοῦ τρόπου κατὰ τὸν ὁποῖον ἀσκήσῃ τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ ἔχει ἐκ τούτου καὶ μόνου ἤκασαν τὴν δύναμιν τὴν ἀπαιτουμένην, ἵνα ἀποτρέπῃ οἰκονομικῶς κίνδυνον ἐκ προσώπων ἀνηκόντων εἰς ἑτέραν φυλὴν ἢ θρησκείαν, κεκτημένων δὲ τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν,

νεύων, νομίζει ὅτι οὐδεμίαν ἔχει ἀνάγκην νὰ τεθῇ εἰς τὴν λίαν δυσάρεστον θέσιν νὰ προσκρούσῃ εἰς οἰκονομικὴν ἀρχὴν ἐξ ἐκείνων καὶ ὁποῖα προστατεύουσι τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου καὶ καὶ ὁποῖα θὰ εἶναι ἐσπερὶ σεβασταὶ ἐν τῇ Χώρας ὑπὸ τὴν κρατοῦσαν σημερινὴν πολιτικὴν κατὰστασιν.

Αὐταὶ εἶναι καὶ δηλώσεις τὰς ὁποίας ἀνεξαρτήτως τῶν συγκεκριμένων θεμάτων τὰ ὁποῖα πραγματεύεται ἡ ἐπερώτησις εἶχον καθήκον νὰ ποιήσωμαι πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν, διὰ νὰ γίνῃ γνωστὸν τίνες εἶναι καὶ ἀντιλήψεις ὑπὸ τῶν ὁποίων ἔγχετο τὸ Κράτος τὸ Ἑλληνικὸν ἐν τῇ πολιτικῇ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἐν τῇ Χώρας ἀλλοφύλους καὶ ἀλλοθρήσκους.

Ὁ κ. **N. Δ. Δεβίδης** παρατηρεῖ ὅτι ὅχι μόνον τὸ νεώτερον Ἑλληνικὸν Κράτος ἐφαρμόζει τὴν ἰσοπολιτείαν, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως ἡ μαχουμένη Ἑλλὰς ἐκήρυξεν ἐν Σαλόνικς τὴν ἰσοπολιτείαν, καὶ δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ μᾶς ὁμιλήσῃ ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρών περὶ ἰσοπολιτείας.

Κ. Κουρτίδης. Οὐδεὶς ἀντιλέγει εἰς τοῦτο. Ἀλλὰ κατόπιν ὅσων ἀνέφερα λόγοι ἐθνικῆς φιλοτιμίας ἐπιβάλλουσιν ὅπως μὴ μείνωσιν ἄνευ ἀπαντήσεως παρὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ καταγγελάκι μου. Στενάζουσι καὶ σήμερα ἀκόμη καὶ Ἕλληνίδες εἰς τὰ χερσὶν. (Ἀίσθησις).

Πολλοὶ Πληρεξούσιοι. Διὰ τὴν δὲν προκαλοῦσι τὴν ἐπέμψαν τῶν Ἀρχῶν πρὸς ἀπελευθερωσιν;

Κ. Κουρτίδης. Σεβασθήτε, κύριοι Πληρεξούσιοι, τὰ ἀκούσια μικροῦσια τῶν θυμάτων τούτων.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Θὰ προσθέσω δύο λέξεις. Δὲν δύναμαι νὰ συμμερισθῶ τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον ὁμιλήσατε περὶ τῶν συνδελλῶν Μουσουλμάνων τῶν ἀπόντων κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, διότι μία ἐκ τῶν ἐλευθεριῶν τὰς ὁποίας τὸ ἡμέτερον Σύνταγμα ἀναγνωρίζει εἰς πάντας τοὺς πολίτας Ἕλληνας εἶναι καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου. Νομίζω δ' ὅτι μία ἀποδείξις τοῦ σεβασμοῦ τῶν ἐλευθεριῶν ἐν γένει τοῦ Κράτους τοῦ Ἑλληνικοῦ, ἀνεξαρτήτως, ὡς εἶπον, τοῦ θρησκευματος καὶ τῆς φυλῆς τῶν πολιτῶν αὐτοῦ, εἶναι καὶ ἡ περυσία τῶν συναδέλφων τούτων ἐν τῇ κλήρῳ. Διὰ τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ δεχθῶ ὅτι πρέπει κατ' οἰκονομικὴν τρόπον νὰ ἐπιβληθῇ καὶ ἀσκήθῃ ἐπιδρασίς ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐνασχόλησός των

καθηκόντων των, οίον αυτοί τον αντιλαμβάνονται. Βεβαίως θέλωμεν αποκρούσει πᾶν ὅ,τι εἶναι αποκρουστέον ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ διευγυρισθῶσιν, ἀλλὰ δὲν δύναμει νὰ συμμερισθῶ γλῶσσαν ἢ ὁποῖα χωρίζει αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ πληρεξουσίων.

Κ. Κουγτιδης. Ἡ ἀντίληψις αὐτὴ βεβαίως εἶναι καὶ υποκειμενική, ὅπως καὶ ἐγὼ υποκειμενικῶς ἔχω τὴ δικαίωσιν νὰ ἐκφράζω μὲ ἐλευθερίαν τὰς σκέψεις μου καὶ τὰς ἀντιλήψεις μου, καὶ οἱ κύριοι συναδελφοὶ Μουσουλμάνοι εἶναι ἐλεύθεροι νὰ ἔλθωσι νὰ ἐκφράσωσι τὴν γνώμην των καὶ νὰ μὲ ἀντικρούσωσιν. Ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ μὴ ἐκφράσω τὸν πόνον τῆς ψυχῆς μου. Ἐξίρων μετὰ τοῦτο τὰς εὐθαρσεῖς δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς θὰ τιμωρήτῃ τὰ ἄπειρα αὐτὰ ἐγκλήματα, δικαιαυρῶνται κατ' ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐξαιροῦσι τὸν Τουρκικὸν λαὸν τῆς εὐθύνης τῶν ἐκτιθεμένων ἀντισυρρημάτων. Ἀγνοοῦσι, λέγει, οἱ τοιοῦτοι τὴν ψυχολογίαν τοῦ Τουρκικοῦ λαοῦ. Οἱ Ὀρθοδοξοὶ ἔχουσι πικρὴν πεῖραν τῆς ψυχολογίας ταύτης καὶ μόνη ἐκανοποίησις αὐτῶν εἶναι ἡ θριαμβευτικὴ ἐκλογὴ καὶ εἰσόδος των εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ταύτην Ἐθνοσυνέλευσιν. (Χειροκροτήματα).

Ο κ. Ἀδ. Ἀγυυρὸς παρατηρεῖ ὅτι αἱ ἀντιλήψεις αὐτοῦ περὶ τοῦ Τουρκικοῦ λαοῦ εἶναι ὅλως διάφοροι ἐκείνων τὰς ὁποίας ἐξήνεγκεν ὁ κ. πληρεξούσιος, ὡς δύναται νὰ κρίνῃ ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ νομοῦ, τῶν Σερβῶν. Τὸ ὀθωμανικὸν στοιχεῖον, προσθέτει, ὁ Τουρκικὸς λαὸς παρέχει πᾶσαν ἐγγυήσιν, ὅτι θὰ βιώσῃ ἐν τῷ μέλλοντι ἐν πλήρει συναδελφώσει μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ο κ. Χρ. Βασιλακάκης λέγει ὅτι ἡ μέση γνώμη εἶναι ἀγχαθῇ. Ὁ Τουρκικὸς λαὸς εἶναι νομοταγέστατος, καλῶς διοικούμενος, ἀλλ' ἀποβάνει χίμαιρα, νομοταγής καὶ ἐν τούτῳ, ὁσάκις διοικεῖται κακῶς καὶ ὀδηγεῖται εἰς καταστροφάς.

Ο κ. Β. Χατζηγιάς λέγει ὅτι συμφωνεῖ μετὰ τοῦ κ. Ἀργυροῦ, προκειμένου περὶ τῶν Τούρκων τῶν βιούντων ὑπὸ Κράτος πεπολιτισμένον, δὲν συμφωνεῖ ὁμῶς μετ' αὐτοῦ προκειμένου περὶ τῶν ὑπὸ τουρκικὴν διοίκησιν εὐρισκομένων Τούρκων, οἵτινες πάντοτε εἶναι οἷοι εἶναι οἱ Τούρκοι. Δὲν δύναται, προσθέτει, νὰ ὑπάρξῃ συμβίωσις καὶ συμφιλίωσις μετὰ τῶν Τούρκων καὶ Ἑλλήνων.

Πρόεδρος. Ἀνακοινῶ ἔγγραφον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, δι' οὗ γνωστοποιεῖ αὕτη ὅτι μεθ' ἑνὸς Πέμπτην ὥρα 10

π. μ. θέλει λάβει χώραν ἐν τῇ Μητροπόλει, τελετὴ δι' ἧς ἡ ἀναγνωριστὴ Ἁγία Ἱερομόντης ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε' καὶ παρακαλεῖ τοὺς κ. πληρεξουσίου νὰ παρυστώσιν.

Ο κ. Κ. Φιλανδρος διαπραγματῶν τὸ ἀπ' αἰώνων μαρτυρολόγιον τοῦ Ἑλληνισμοῦ λέγει ὅτι κατὰ τὸ 1050 ὁ πληθυσμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὑπερέβαινε τὰ εἴκοσι πέντε ἑκατομμύρια καὶ ἦτο ἀκραιφνῶς ἑλληνικὸς κατὰ τὴν μαρτυρίαν διαπρεποῦς ἱστορικοῦ Ἀλλ' αἱ στραγαὶ, αἱ ἐξισλαμίσσεις καὶ τὸ παιδομάζωμα ὑπῆρξαν τὰ δύο κυριώτερα μέσα τῆς καταστροφῆς τοῦ ἑλληνισμοῦ αὐτοῦ. Ἀναφέρει, λέγει, ταῦτα ἱναμάθωσιν οἱ ὑπερασπισταὶ τῆς Τουρκίας πῶς κατεστράφη ὁ Ἑλληνισμὸς, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ κρίνωσι τὴν τύχην τοῦ σήμεραν μὲ στατιστικὰς. Ἀπὸ τῶν Μάρτιον τοῦ 1914 ἤρχισαν ὁ προγραμματικὸς, ὁ συστηματικὸς διωγμὸς κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου, ἀναφέρει δὲ φρικιαστικὰ συγκεκριμένα γεγονότα τῶν τουρκικῶν ἀγριότητων. Διὰ τὰ γεγονότα αὐτὰ ἔγραψαν καὶ Γερμανοὶ καὶ Ἀμερικανοὶ συγγραφεῖς καὶ δημοσιογράφοι καὶ πρὸς πιστοποίησιν τοῦτου ἀναγινώσκει σχετικὴν περικοπὴν τοῦ Γερμανοῦ Δημοσιογράφου Στούμερ. Ἐκφράζων μετὰ τοῦτο τὴν εὐγνωμοσύνην πάντων τῶν καταδιωθέντων καὶ ἐλθόντων ἐνταῦθα, ὅπου εὗρον ἀνοικτὴν τὴν μητρικὴν ἀγκάλην, ἀπορεῖ, λέγει, πῶς ἀνεχέσθαι ἡ Εὐρώπη καὶ ἡ Ἀμερική, ἰδίως ἡ Εὐρώπη, ἵνα δικαυπῶνται τὰ τοιαῦτα. Ἡμεῖς ἐκνταζόμεθα ὅτι μετὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον θὰ εὐρίσκουμεν ἐλευθερίαν καὶ δικαιοσύνην, διότι τοῦτο ἐκήρυττον οἱ Ἰσχυροὶ τῆς Γῆς· ἀτυχῶς τὸ ἐκκέντιον συμβαίνει. Διὰ τοῦτο οὐδεμὶς ὑπάρχει δι' ἡμᾶς ἄλλη δικαιοσύνη παρὰ ὁ πόλεμος καὶ τοῦτον ἔκκολουθήσωμεν μέχρι ἐσχάτων.

Ο κ. Ν. Δ. Λεβίδης, ὁμιλῶν διὰ μακρῶν, λέγει ὅτι ἡ παρούσα συζήτησις, ὑπερέρα τῆς σειράς μικρῶν καὶ μηδανίων περὶ ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων, δὲν δύναται νὰ λήξῃ ἄνευ δικαμαρτυρίας τῆς Συνελεύσεως διὰ τὰ διαπραχθέντα καὶ ἀκουσθέντα ἐνταῦθα φρικιαστικὰ κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐγκλήματα τῶν Τούρκων. Ἀναφέρει δ' ὅτι πάντοτε οἱ Τούρκοι ἦσαν τοιοῦτοι καὶ ὑπομνηστικῶν τὰς ἐν Βουλγαρίᾳ κατὰ τὸ 1876 διαπραχθείσας· ὑπὸ τῶν ἰδίων Τούρκων φρικαλεότητων, ἀναγινώσκει περικοπὰς ἐκ λόγου τοῦ ἱεμνήστου Γλάδστωνος περὶ τῶν ἀπαιτίων τούτων ἐγκλημάτων, ἐξ ὧν προκύπτει ὅτι ἔκτοτε εἶχε καταδικασθῇ ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἡ Τουρκία καὶ

επεδιώχθη ἡ ἀπομάκρυνσις αὐτῆς ἐξ Εὐρώπης. Διὰ τοῦτο φρονεῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ λήξῃ ἡ συζήτησις αὕτη χωρὶς νὰ διατυπωθῇ μία γιγαντιαία ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως διαμαρτυρία πρὸς ἅπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον. Περαιτέρω τὴν ἀγορεύσιν του προτείνει ὅπως τὰ λεχθέντα εἰς ἀμφοτέρους τὰς συνεδριάσεις συγκεντρωθῶσιν ἐκ τῶν Ἑστενογραφημένων Πρακτικῶν εἰς φυλλάδιον, τὸ ὅποσον Γαλλιστί, Ἀγγλιστί καὶ Ἰταλίστι μεταφραζόμενον νὰ σκορπισθῇ εἰς ἅπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον τῆς Ἀμερικῆς, τοὺς Ἱεράρχας καὶ λοιπούς, ὅπως ἀποτελέσῃ εὐχλωτον κατὰ τὴν περὶ αὐτὴν στιγμὴν διαμαρτυρίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ διὰ τὰ κατ' αὐτοῦ διαπραττόμενα φρικιαστικὰ ὄργια.

Ὁ κ. **Χρ. Μητσόπουλος**, ἐρωτῶν διὰ τίνα λόγον δὲν εὐρίσκουσι πλέον ἡχοὶ αἱ διαμαρτυρίαι τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν Εὐρώπῃ, λέγει ὅτι τοῦτο συμβαίνει, διότι ἐξέλιπον ἀτυχῶς ὅλοι ἐκεῖναι αἱ μεγάλοι μορφαὶ τῶν Φιλελλήνων, ὁ Γλάδστων, ὁ Γαμδέττς, ὁ Γούλιος Φάβρ, ὁ Μαντσίνι, ὁ Γαριβάλδης, αἵτινες ὕψωνον τὴν φωνὴν αὐτῶν, ἔμεινε δὲ σήμερον ὁ σκληρὸς Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἰταλίας, ὁ ὅποτος ὑποδεικνύει εἰς τοὺς Ἕλληνας νὰ ἐγκαταλίπωσι τὴν Ἀσίαν, τὴν κοιτίδα ταύτην τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, διὰ νὰ μείνωσιν ἐκεῖ ἀνεμόλητοι οἱ Τούρκοι. ὅπως συνεχίσωσι τὸ ἀπαίσιον ἔργον των κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, δι' οὗ καὶ μόνου ἐμφανίζονται ἐπὶ τόσους αἰῶνας ἐνώπιον τοῦ Κόσμου ὡς Κράτος ὀργανωμένον. Ἀναπτύσσων δ' ὅτι οἱ Τούρκοι ἐθεμελίωσαν τὸ Κράτος αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ὀργανωμένου Βυζαντιακοῦ Κράτους, τοῦθ' ὅπερ οἱ παλαιοὶ Ὀθωμανοὶ ἐνόησαν καὶ διὰ τοῦτο ἔδωκαν καὶ τὰ προνόμια εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἐνῶ οἱ νεώτεροι δὲν ἀντικαθίστανται τοῦτο, λυπεῖται διότι τὴν θεωρίαν ταύτην δὲν ἀνέπτυξεν ἡ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία ἐν Λονδίνῳ, ὅποτε θὰ κατενεύτο ὅτι ἡ Τουρκία οὐδεμίαν πλέον ἔχει θέσιν ἐν Χώρας ξέναις τελείως δι' αὐτήν. Κακίζει μετὰ τοῦτο τὴν ἐκ μέρους ὅλων τῶν Ἑλλήνων ἐπιδειχθεῖσαν ἀκηδίαν πρὸς ἄμεσον ἐπικοινωνίαν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Εὐρώπης, ἐν ἣ τὸ ἔδαφος ἦτο προσφορώτατον, ἀπὸ αὐτοὶ οἱ ξένοι ὁμολόγησαν καὶ ὁμολογοῦσιν ὅτι πᾶν ὅ,τι ἐπιστημονικὸν καὶ ὑπεροχὸν ὑπάρχει ἐν αὐταῖς ἐν πᾶσιν αὐτῶν τῇ κινήσει ὀφείλεται εἰς τὸν ἑλληνικὸν κλασσικισμὸν, καὶ καταλήγει συνιστῶν ὅπως τὰ λεχθέντα ἐν τῇ Συνελεύσει συλλεγῶσι καὶ τυπωθῶσιν οὐχὶ εἰς φυλλάδιον, ἀλλὰ ν' ἀποσταλῶσιν εἰς τὰς

Εὐρωπαϊκὰς ἐφημερίδας καὶ εἰς τοὺς διαφόρους πολιτικοὺς ἄνδρας πρὸς διακρῶσιν. Νὰ συνοδευθῶσι δὲ ταῦτα διὰ ψηφίσματος προερχομένου ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ἐν τῷ ὁποίῳ νὰ δικτυπῶται ὁλόκληρος ὁ κλονισμὸς ὃν ἠσθάνθη αὕτη ἀκούσασθαι τῆς φρικιαστικῆς μαρτυρίας τὰ ὁποῖα ὑπέστη καὶ ὑφίσταται ὁ Ἑλληνισμὸς ἐπὶ τόσους αἰῶνας.

Ὁ κ. **Κ. Δροσόπουλος** λέγει ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν τὰ ἑλληνικὰ ὄπλα ἔχουσι τὴν λόγον οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχουσιν αἱ διαμαρτυρίαι, τὰ φυλλάδια καὶ τὰ ψηφίσματα. Ἀποδείξας, προσθέτει, τοῦτων καὶ αἱ πρὸ τίνος γενομένου ἐνταῦθα διαμαρτυρίαι, μάλιστα πρὸ τῆς Διατάξεως τοῦ Λονδίνου, αἵτινες οὐδὲν ἀπέφεραν ἡμῶν κέρδος, τὸ μόνον κέρδος τὸ ὅποσον μᾶς ἀπέφεραν ὑπῆρξεν αἱ δύο συμβάσεις, ἡ Γαλλοτουρκικὴ καὶ ἡ Ἰταλοτουρκικὴ, ἀμφοτέραι εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἀντὶ τῆς ἐκδόσεως φυλλάδιου προτείνει τὴν ἐκδοσὶν **Κυανῆς Βιβλου**, ἐν ἣ νὰ περιλαμβάνωνται ὅλα τὰ κατηρθώματα καὶ αἱ θυσίαι τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ αἱ γενομέναι πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῶν Συμμάχων, καὶ ἀντὶ ψηφίσματος νὰ καταρτίσῃ καὶ νὰ ἐκδώτῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν **Κιτρίνην Βιβλον**, ἐν ἣ νὰ ἐννοχρῶσιν ἅπαντες οἱ ἀνυπότακτοι ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλίται, αἵτινες διὰ διαφόρων μέσων ζητοῦσι ν' ἀποφύγῃσι τὴν ἐκτέλεσιν του καθήκοντός των. Ἀνάγκη, προσθέτει, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβερνησις νὰ καθορίσῃ τοὺς πολιτικοὺς σκοποὺς οὓς ἐπιδιώκει διὰ τῶν γινομένων ἡδὴ ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ ἐπιχειρήσεων καὶ ἐπὶ τῆς βάσεως ταύτης ἐρεϊδουμένη νὰ ὑπολογίσῃ ὁποῖας καὶ ὁποῖας δυνάμεις χρειάζεται, ὥστε καὶ ὑπάρχουσιν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς δυνάμεις νὰ μὴ εἶναι ἀνεπαρκεῖς. Κατόπιν τῆς περὶ σπονδίας, λέγει, τῆς Τουρκίας, ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ἔς μὴ ἀνεκμεινὴ φυλλάδιον καὶ βιβλίον, ἀλλ' ἔς δώση διαταγὴν εἰς τὴν στρατιάν τῆς Ἑλλάδος ὅπως προέλθῃ κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ κ. **Ἀντ. Μομφερράτος** θεωρεῖ περιττὴν τὴν ἐκτύπωσιν τῶν ἐκθέσεων καὶ τῶν ἀγορεύσεων, διότι εἶναι γνωστὴ φρικτὴ τραγωδία ἡ ἐκτυλιχθεῖσα εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ πολλοῦ εἰς τὴν Εὐρώπην. Θεωρεῖ ἐπίσης ἀνεξιοпрπετὲς τὰς μεμφιμοιρίας καὶ τὰς θρηνωδίας. Ἡ προπαγανδία τῶν ἐκθέσεων ἐπερίττεται. Σήμερον διεξάγεται πόλεμος καὶ τὰ ἑλληνικὰ ὄπλα θὰ δώσωσι τὴν ἀπάντησιν. Δὲν ἔχουμεν ἀνάγκην νὰ συγκινήσωμεν τρίτους. Ὁ Τούρ-

κιλός λαός είναι ο θεματοφύλαξ του 'Ελληνισμού, δι' αὐτὸ δὲ μετέβη ἐκεῖ ὁ ἥρωικός 'Ελληνικός στρατός, ἐορτάζων πραγματικῶς τὴν 'Εκκτονταετηρίδα τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας, νῦν περικλάθη τὰς ἑλληνικὰς χώρας, στέφων μὲ στέφανον δόξης τὰ μέτωπα αὐτοῦ καὶ πέμπων φύλλα δόξης πρὸς τὸν ἐστεμμένον αὐτοῦ ἀρχηγόν, τὸν ἐνδοξὸν ἡμῶν Βασιλέα, ὁ ὁποῖος θὰ ὀδηγήσῃ αὐτὴν μέχρι τῆς βασιλείδος τῶν πόλεων.

Ὁ κ. **Εμ. Χατζιδάκης** ἐκφράζει τὴν πεποιθήσιν οὗτος ὁ 'Ελληνισμὸς βλίνει ἀσφαλῶς πρὸς τὰ πεπωμένα του καὶ οὐδὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀναστείλῃ τὸν δαίμονα του.

Ὁ κ. **Σ. Σαραντίδης**, συγχρίζων τὸν κ. Τσουκαλάν, ὅστις ἔσχε τὴν πρωτοβουλίαν τῆς συζητήσεως, λέγει ὅτι αὕτη ἔπειτε πάντας ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀρθεῶσι πλέον ὑπὸ τὴν Τουρκίαν χριστιανικοὶ λαοί.

Ὁ Ἀρμένιος πληρεξούσιος κ. **Κεβόρκ Παπαζιάν** ἀναφέρει ἀριθμοὺς περὶ τῶν διωγμῶν εἰς Ἑρζερούμ, Βνν, Βιτλίς καὶ Σιβάς, ὅπου ἐπὶ 900 χιλιάδων Ἀρμενίων ἐσφάγησαν ἢ ἀπέθανον εἰς τὰς ἐρήμους 610 χιλιάδες. Εἰς Κιλικίαν καὶ Χαλέπιον ἐκ 360 χιλ. ἐσφάγησαν 140 χιλιάδες. Εἰς Τραπεζοῦντα, Κασταμονάν, Ἀγκυραν, Ἰκόνιον, Προῦσαν κλπ. ἐπὶ τριακοσίων ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδων ἐσφάγησαν ἢ ἀπέθανον εἰς τὰς ἐρήμους 265 χιλιάδες. Εἰς Θράκην ἐπὶ 31 χιλιάδων ἐσφάγησαν 19 χιλιάδες. Εἶναι ὁ ἀπολογισμὸς μέχρι τέλους τοῦ 1919. Μετὰ ταῦτα οἱ Κεμαλικοὶ ἐσφαζοῦν εἰς Κιλικίαν, Μιράς καὶ Χατζή 30 χιλιάδας Ἀρμενίους. Τῷ 1921 καθ' ὃν χρόνον συνεδρίαζε τὸ Συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν ὁ Κεμάλ ἐσφαξε μεθοδικῶς 40 χιλιάδας Ἀρμενίων εἰς Κάρς καὶ Ἀλεξανδρέτταν. Ἡ μὲντι ἐλπίς τῶν Ἀρμενίων εἶναι ὁ ἐνδοξὸς 'Ελληνικὸς στρατός, ὅστις φέρει τὸν πυρσὸν τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὰ σκότη τῆς Ἀνατολῆς.

Ὁ κ. **Α. Μάτεσις** λέγει ὅτι συμμερίζεται τοὺς ἀγῶνας τῶν ἀδελφῶν Ἀρμενίων. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀριθμοὺς ἡ Συνέλευσις οὐδόλως υἱοθετεῖ αὐτοὺς ὡς δεομένους ἐξετάσεως.

Ὁ κ. **Α. Τσουκαλᾶς** λέγει ὅτι ἐκθεσις ἐξ Ἰκονίου ἐπίσημος ἀναφέρει τὰ ἐξῆς: «Πᾶν κίνημα τῆς Εὐρώπης κατὰ τῆς Τουρκίας θὰ ἐξωθήσῃ τοὺς Τούρκους κατὰ τῶν συνοίκων Χριστιανῶν καὶ θὰ εὖρη μελετημένην ἀντίστασιν ἀπὸ μέρους τῶν Τούρκων, ἐν ᾗ πρῶτον ἔργον αὐτῶν θὰ εἶναι ἡ γενική καὶ ἀδυσώπητος σφαγὴ τῶν Χριστιανῶν». Προσκήρυξις δὲ πρὸς τὸν Τουρκικὸν λαόν τῆς ἐν Σεβαστείᾳ Κεμαλικῆς Συνελεύσεως συνιστᾷ τὴν τελείαν ἐξόντωσιν τῶν

Χριστιανῶν. Ἐν ἀγορεύσει πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας λέγει μετὰ τὸ ἄλλων: «Δυστυχῶς τὰ ἐδάφη τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας διετέλεσαν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν Κράτους ὅπερ καὶ ἐν τῇ ἀκμῇ του ὑπῆρξε τελείως ἀνικκὸν διοικητικῶς καὶ στρατιωτικῶς. Ὁ Τούρκος ἀποζητεῖ ἐκ τοῦ κερχαλίου ὅπερ ἀπέκτησεν ἐκ μακροχρόνου θηριώδους βίαις. Κατὰ δὲ τὰ τελευταῖα ἐτη διεσπάρησε καὶ τὸ κερχαλίον τοῦτο ἐξ ὀλοκλήρου». Τὰ πράγματα λαλοῦσιν ἄρ' ἐκυτῶν καὶ περιττὴ εἶναι πᾶσα ἐξηγήσις.

Ὁ κ. **Ν. Κωνσταντόπουλος** ἀναρχόμενος μετὰ ταῦτα εἰς τὸ βῆμα λέγει ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν διεξάγεται ὁ ἀπελευθερωτικὸς πόλεμος ἡ ψυχὴ τοῦ Ἑθνικοῦ περηνγίζοντα ἄνωθεν τῶν λαγγῶν τῶν γενναίων μας ἀποθέτει θεαμὸν φίλημα εἰς τὰ μέτωπα αὐτῶν. Ἀνακινῶσται δὲ ψήρισμα πρὸς ἐγκρισιν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως.

Ὁ κ. **Ν. Καλαντζάκος** δὲν εὐρίσκει καλὴν τὴν δικτύωσιν τοῦ ψήρισματος καὶ ζητεῖ τὴν διόρθωσιν αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Γ. Καρπετιόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι τὰ ψήρισμα καὶ αἱ διχακρυταὶ εἰς οὐδὲν κατέληξαν. Πλευθερώθησαν μόνον οἱ λαοὶ ὅσοι ἐπολέμησαν. Ἐξ ἄλλου προεῖ, ὅτι τὸ ψήρισμα θὰ ἐθεωρεῖτο καὶ ἀδυναμία ἡμῶν καθ' ἣν στιγμὴν πολεμοῦμεν καὶ εὐρισκόμεθα εἰς τὸ τέρας τοῦ πολέμου. Τὸ ψήρισμα θὰ ᾔτο δεδικαιολογημένον, ἐν ᾗ μεθ' ἡ Κράτος ἀσθενὲς καὶ ἐξητοῦμεν βοήθειαν. Ἀποβλέψατε, προσθέτει, εἰς τὸ νὰ ἐνισχύσῃτε τὸν πόλεμον, ἵνα ἐπιτύχωμεν τοῦ σκοποῦ μας καὶ ἄρετε τὰ ψήρισμα καὶ τὰς διχακρυτάς, δι' ὧν οὐδένα θὰ συγκινήσῃτε ἢ θὰ μετακινήτε.

Γ. Μπαλτατζῆς (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν). Νομίζω ὅτι ὑπάρχει μία βίαιη καὶ οὐσιαστικὴ παρεξήγησις. Δὲν πρόκειται οὔτε ν' ἀπευθυνθῶμεν πρὸς οὐδένα, οὔτε νὰ ζητήσωμεν τὴν βοήθειαν κανενὸς, ἀλλὰ πρόκειται ἡ Ἑθνοσυνέλευσις τῶν Ἑλλήνων ν' ἀπορρήνηται γνώμην ἐπὶ τῶν λεγθέντων καὶ ἐπὶ τῶν ἐκτεθέντων καὶ ἐπὶ τῶν περιγραφέντων. Θέλετε, σὰς παρακαλῶ, ἐπὶ δύο ἡμέρας νὰ συζητῶμεν ἐδῶ καὶ νὰ λέγωμεν καὶ ν' ἀκούωμεν καὶ νὰ βλέπωμεν ὅσα ἐγένοντο καὶ νὰ ἔρχωνται αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ παθόντες νὰ ομιλῶσι καὶ νὰ ἔρχεται εἰς Ὑπουργός ν' ἀναφέρει ἐκθέσεις καὶ νὰ θέτῃ ὑπ' ὄψιν τῶν κ. Πληρεξουσίων ἐκθέσεις τοιαύτας, τὰς ὁποίας ἀνέγνωσεν αὐτὸς ὁ Ὑπουργός.

και μετά ταύτη η Συνέλευσις, αφού άκούση τους κ. Πληρεξούσιους και άκούση τους Υπουργούς, νά λάβη τόν πτόλόν της και ν' άπέλθη ;

Η Συνέλευσις όφείλει νά άποφανθώ γνώμην τινά· όφείλει τουλάχιστον νά έκφράση τόν άποτροπισμόν της. Τοúτο είναι τό επιδιωκόμενον, τοúτο δ' είμαι βέβαιος ότι εζήτησε και ό άξιότιμος πληρεξούσιος εκ Θρακης. Τίνα σχέσιν έχει τοúτο πρós τόν πόλεμον; Τί ζητούμεν παρά τών άλλων ; Διαιτί ό άξιότιμος συνάδελφος εξ Αργολίδος και Κορινθίας άσχάλλει και ροδέιται μή τάχ· δειξώμεν άδυναμίαν ; Θά δειξώμεν δύναμιν και θάρρος δεικνύοντες ότι ήξέυρομεν νά πολεμώμεν, αλλά συνάμα ήξέυρομεν και διατί πρέπει νά πολεμήσωμεν. Ο κ. Πρόεδρος της Συνελεύσεως ήκουσε τών πάντων, ήκουσε τών συζητήσεων, πείον· έχει τοú πρόγνματός. Ας άφήσωμεν τόν κ. Πρόεδρον νά διατυπώσῃ τό ψήφισμα λαμβάνων υπό σημείωσιν τάς γνώμας πάντων, νομίζω δ' ότι αί γνώμαι όλων συμπέπτουσιν έντελώς, πρό παντός δε τοú άξιότιμου εξ Αργολίδος και Κορινθίας Πληρεξουσίου.

Ο κ. Γ. Καρπετιόπουλος. Ο κ. Υπουργός δέν άντελήφθη τί ύπεστήριξα και ώμίλησε περί γνώμης τοú Έλληνικού λαού, αφού πρόκειται περί πεποιθήσεως. Εγώ όσάκις ώμίλησα εξυπηρέτησα εθνικήν τινα περίπτωσιν. Αυτούμαι ότι ο κ. Υπουργός δέν με έπρόσεξεν. Εάν συνεπώς ή Συνέλευσις θέλη νά διατυπώσῃ ψήφισμα, ούδεμίαν έχω άντίρρησην.

Αποφάσει κατόπιν της Συνελεύσεως πληρεξουσισδοτείται ο κ. Πρόεδρος της Συνελεύσεως νά συντάξῃ τό ψήφισμα και νά εισαγάγῃ τοúτο πρós έγκρισιν κατá τήν προσεχῇ συνεδρίασιν.

Εισέρχεται μετά τοúτο ή Συνέλευσις εἰς τήν

Ημερησίαν Διάταξιν της νομοθετικής και συντακτικής αúτης εργασίας.

Προτάσει τοú Υπουργοú τών Οικονομικών κ. Π. Πρωτοπαπάδακη, προτάσσεται και γίνεται δι' άναστάσεως δεκτόν εἰς 6' κατ' άρθρον και σύνολον συζήτησιν τό νομοσχέδιον: **Περί προσωρινού κανονισμοú της βεβαιώσεως και εισπραξέως των εσόδων και της πληρωμής των εξόδων τοú Κράτους και των ειδικών ταμείων και υπηρεσιών της χρήσεως τοú οικονομικοú έτους 1921—1922 έχον ούτω:**

Άρθρον 1.

Μέχρις ού υποβλήθῃ εἰς τήν Βουλήν και ψηφισθῇ ό προϋπολογισμός της χρήσεως 1921—22, επιτρέπεται, όπως ή κατá τους κειμένους νόμους βεβαιώσις και εισπραξις των εσόδων και ή πληρωμή των εξόδων τοú Κράτους και των ειδικών ταμείων και υπηρεσιών της χρήσεως τοú οικονομικοú έτους 1921—22 ενεργήται συμφώνως πρós τους δια τών νόμων 2535 και 2536 κυρωθέντας προϋπολογισμούς των εσόδων και των εξόδων τοú Κράτους και των ειδικών ταμείων και υπηρεσιών της χρήσεως τοú οικονομικοú έτους 1920—1921.

Άρθρον 2.

Πρós πληρωμήν των κατá τόν προϋπολογισμόν της χρήσεως 1920—21 (κατá τε τό είδος και τό περιεχόμενον) εξόδων τοú Κράτους και των ειδικών ταμείων και υπηρεσιών της χρήσεως 1921—22 έγκρίνονται ισάριθμα πρós τους μήνας της δια τοú παρόντος νόμου καθισταμένης προσωρινής διαχείρισεως δωδεκατημέρια των έφ' έκάστου άρθρου των κεφαλαίων τοú προϋπολογισμοú της χρήσεως 1920—21 έψηφισμένων πιστώσεων και των δια Β. Διαταγμάτων κατá μεταφοράν εκ τοú άποθεματικοú χορηγηθεισών επί νέων κεφαλαίων και άρθρων, ως αύται πάσαι έτροποποιήθησαν ή τροποποιήθησαν: δια νόμων. Β. Διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων.

Εξαιρετικώς προκειμένου περί υποχρεώσεων τοú Δημοσίου ή των ειδικών ταμείων και υπηρεσιών δύναμαι νόμων ή συμβάσεων και συμφωνιών εξοφλητέων εἰς όλόκληρον ή και τοιούτων όν ή εἰς άνέκτατον πληρωμή τυγχάνει άνεπίδεκτος άνάκλησης, επιτρέπεται υπέρβασις των κατá τά άνωτέρω όρίων μέχρι τοú συνόλου της έφ' έκάστου άρθρου τοú προϋπολογισμοú της χρήσεως 1920—21 κεχορηγημένης πιστώσεως.

Προκειμένου περί δαπανών τοú Κράτους της χρήσεως 1921—1922 έκτάκτων και έπειγουσών, επιτρέπεται, ως μή προβλεπόμενων έν τῷ προϋπολογισμῷ της χρήσεως 1920—21, νά γίνη χρήσις, υπό τους όρους τοú άρθρου 23 τοú νόμου 1555, της πιστώσεως τοú κεφαλαίου 14 τοú άρθρου 3, τοú προϋπολογισμοú των εξόδων της χρήσεως 1920—1921 τοú Υπουργείου των Οικονομικών.

Άρθρον 3.

Ο κατá τό άρθρον 2 περιορισμός των πιστώσεων ισχύει μόνον δια τήν ενεργειαν των πληρωμών, ούχι δε και δια τήν συμφώνως τοῖς νόμοις 879 και 1913 άνάληψιν υποχρεώσεων, ζήτινες δύνανται ν' αναλαμβάνωνται μέχρι τοú συνόλου της πιστώσεως έκάστου άρθρου τοú προϋπολογισμοú των εξόδων της χρήσεως 1920—1921.

Άρθρον 4.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2484 ἰσχύουσι καὶ διὰ τὴν διάθεσιν τῆς συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 2 ἐπιτραπείσης ἀντιστοίχου πιστώσεως διὰ τὰ ἐξόδα τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1921—1922.

Άρθρον 5.

Ἐκδοσίς ἐνταλμάτων προπληρωμῆς καὶ ἐπιτροπικῶν τῆς χρήσεως 1921—22 ἐπιτρέπεται εἰς ἃς περιπτώσεις καὶ τῆς χρήσεως 1920—21.

Άρθρον 6.

Ἔσοδα τοῦ Κράτους καὶ τῶν εἰδικῶν ταμείων καὶ ὑπηρεσιῶν τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1921—22, περὶ ὧν δὲν προβλέπει ὁ προϋπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1920—21, ἐπιτρέπεται νὰ βεβαιῶνται καὶ εἰσπράττωνται, καταλογιζόμενα ἐπὶ κεφαλαίων καὶ ἄρθρων συνιστωμένων διὰ λογαριασμὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ 1921—22 δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, δημοσιευμένης ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Άρθρον 7.

Ὁ τόκος τῶν κατὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1921—22 ὑπὸ τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων πρὸς νομικὰ πρόσωπα διὰ κοινοφελεῖς σκοποὺς παραχωρηθησομένων δανείων ὁρίζεται συμφώνως τῇ περὶ τούτου ἀποφάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ταμείου εἰς 6 ο)ο ἑτησίως, ὁ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν παρ' αὐτῷ παρακαταθηκῶν καταβλητέος ἐτήσιος τόκος ὁρίζεται ὡς ἑξῆς: 1 ο)ο διὰ τὰς δικαστικὰς παρακαταθήκας, 2 ο)ο διὰ τὰς διοικητικὰς καὶ τὰς κοινὰς ἐγγυοδοτικὰς, 4 ο)ο διὰ τὰς ἐγγυήσεις δημοσίων ὑπολόγων καὶ διὰ τὰς εἰς τὸ Κράτος περιερχομένας κληρονομίας. Ἐπὶ τῶν ἐκουσίων παρακαταθηκῶν ὁρίζεται ἐκάστοτε, κατὰ τὴν διαρκείαν τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1920—21, ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ταμείου, ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸν τρέχοντα τόκον, τὸν χορηγούμενον ὑπὸ τῶν τραπεζικῶν ὀργανισμῶν.

Άρθρον 8.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχει ἀπὸ τῆς καταχωρίσεώς του ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Γίνονται, δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, κηρυσσόμενα **κατεπειγόντα** τὰ νομοσχέδια:

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2332 τῆς 25 Ἰουνίου 1920 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 863 περὶ προσθέτων τελῶν καὶ

Περὶ χορηγίας πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1920—1921.

Γίνονται εἰς δεκτὰ κατ' ἀρχὴν, κηρυσσόμενα **κατεπειγόντα**, τὰ νομοσχέδια:

Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Παρισίοις ὑπογραφείσης, τῇ 30 Σεπτεμβρίου (13 Ὀκτωβρίου) 1919 διεθνoῦς συνθήκης περὶ ἀεροπλοΐας.

Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Οὐάσιγκτον ὑπογραφείσης, τῇ 5/18 Ὀκτωβρίου 1920 συνθήκης, τροποποιούσης τὸ ἄρθρον XVII τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς Συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας.

Περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ νόμου „BTMI“ τοῦ ἔτους 1895 περὶ διοικήσεως τῆς ὑπὸ τοῦ Εὐαγγέλου Ζάππα καταλειφθείσης εἰς τὸ ἔθνος περιουσίας.

Περὶ συστάσεως τμήματος Προσωπικοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας καὶ

Περὶ παρὰ τῆς τῶν προθεσμιῶν τῶν ἄρθρων 1, 3, 4 καὶ 5 τοῦ νόμου 2431 τοῦ 1920 περὶ ἀνανεώσεως τῶν βιβλίων ὑποθηκῶν, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Προκειμένου μετὰ ταῦτα νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον «περὶ καθορισμοῦ τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως τῶν ἀνυποτάκτων καὶ λιποτακτῶν» ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν κ. Ν. Θεοτόκης ζητεῖ ν' ἀνεβληθῇ τοῦτο διὰ τὴν ἀκόλουθον συνεδρίαν, παρκαλεῖ δὲ πάντας τοὺς ἔχοντας τροπολογίας ἐπὶ αὐτοῦ νὰ υποβάλωσι ταύτας εἰς τὸ Προεδρεῖον, ὥστε νὰ μελετηθῶσι καὶ περιληφθῶσι ὅσαι ἐξ αὐτῶν ἐγκριθῶσιν εἰς τὸ νομοσχέδιον κατὰ τὴν σχετικὴν συζήτησιν.

Ἡ πρότασις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ γίνεται δεκτή.

Ἀναβάλλεται ἐπίσης ἡ ψηφίσις τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀναθέσεως καθηκόντων Γενικοῦ Διοικητοῦ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀκόλουθον συνεδρίαν ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως συζητηθῇ κατ' αὐτὴν τοῦτο ἐκ τῶν πρώτων.

Ἀποφασίζεται κατόπιν ὅπως κατὰ τὴν προσηχῇ Πέμπτην, ἡμέραν κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου, ἡ Συνελευσις, ἀνεβαλλομένης τῆς Ἡμερησίας διατάξεως, τῶν ἐπερωτήσεων, εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἡμερησίαν διάταξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ο κ. Α. Παπαθανασίου υποβάλλει τροπολογία επί του σχεδίου νόμου «περί επαναρρύθμισης των απολυθέντων υπαλλήλων».

Μεθ' ὧς περὶ ὥραν 10 μ. μ. ἡ συνεδρίασις ἵνα ἐπαναληφθῇ κατὰ τὴν προτεχῇ Πέμπτην ὥρα 5 μ. μ.

Ο Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Δ. Χατζίσκος
Γ. Κροστενίτης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΑΓ'

Τῆς 8 Ἀπριλίου 1921.

Ὡρα 5 καὶ 50' μ. μ. ὁ κ. Πρόεδρος ἀναλθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεώρετα.

Ἀναγιγνώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ Πρακτικά τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Πρόεδρος. Ἐκτελῶν τὴν προχθεσινὴν ἐντολὴν τῆς Συνελεύσεως συνέταξα τὸ ψήφισμα περὶ τῶν διωγμῶν τοῦ ἐν Τουρκίᾳ Ἑλληνισμοῦ, τὸ ὅποῖον ἔχει ὡς ἑξῆς :

Π' Η Φ Ι Σ Μ Α

Ἡ Γ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις μετὰ φρίκης ἀκούσασα τὴν καὶ ἐνώπιον αὐτῆς μεμαρτυρημένην καὶ ἐγκυρον ἐξιστόρησιν τῶν ἀγρίων σφαγῶν καὶ τῆς κατόπιν διαγεγραμμένου σχεδίου ἐπιδιωχθείσης συστηματικῆς ὁλοσχεροῦς ἐξοντώσεως τῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ παγκοσμίου πολέμου ἐν Θράκῃ, Πόντῳ καὶ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, λαμβάνουσα δ' ὑπ' ὄψιν, ὅτι τὰ ἐξοντωτικὰ ἔργα συνεχίζεται καὶ μετὰ τὴν ἀνακωχὴν καὶ τὴν υπογραφήν τῆς εἰρήνης ἐπὶ τῶν ὑπολειφθέντων ἰδεολῶν ἐν ταῖς ὑπὸ τῶν ἐθνικιστικῶν ὀργανώσεων τοῦ Μουσταφᾶ Κεμάλ κατεχομένης εἰσέτι ἑλληνικαῖς χώραις,

Π' η φ ι ζ ε ι :

Καταγγέλλει ἐπισήμως ἐνώπιον τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου τῆς ἀνηκούστου καὶ φρικταῆς ἀντιδικτικῆς καὶ διαδηλοῦς διὰ τοῦ ἐντονωτέρου τρόπου ὅτι ἡ ἐθνικὴ συνείδησις δὲν δύναται πλέον ν' ἀνεχθῇ ὅπως παρεμένωσι τοῦ λοιποῦ Ἑλληνες ὑπὸ τὴν ζυγόν, ἀπὸ οἱ ὅπωςδὴποτε κυβερνῶντες

ἐν Τουρκίᾳ κατεδεδιχθησὶν ἀνίκωναι νὰ διοικῶσιν ἑταρογενεῖς καὶ ἑταροθρήσκους πληθυσμούς, καὶ διὰ τῶν ἀπηνθήτων αὐτῶν μεθόδων ἀτιμᾶζουσι τὴν σύγχρονον ἀνθρωπότητα καὶ τὸν πολιτισμὸν.

Ο Ἀρχιστράτηγος Διοικητῆς Στρατιᾶς Μικρᾶς Ἀσίας κ. Ἀναστ. Παππούλας εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀποσταλέντου ὑπ' ἡμῶν χειριστιμοῦ ἀπηύθυνε τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα :

Πρόεδρον

Γ' Συντακτικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως

Ἀθήναι,

Στρατιᾷ Σμύρνης, ἧς ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἡγῶμαι, μετ' εὐλαβούς υπερηφανεῖας δεχθεῖσα χειριστήριον ἄγγελμα Γ' Συντακτικῆς τῶν Ἑλλήνων Συνελεύσεως ὑποβάλλει δι' ἐμοῦ τὰς εὐχαριστίας της.

Δραστήριος τῆς εὐκαιρίας καὶ ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι ἀποδίδω τὰς σκέψεις καὶ τὰ κινήματα τῶν γενναίων μου λογίζομαι εὐτυχὴς διαβεβαιῶν ὅτι οὗτοι ἐν πλήρει ἐπιγνώσει τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ δι' ὃν ἀγωνίζονται πεποιθότες ὅτι ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς τελικῶς θέλει κατισχύσει καὶ νῆμονες τῆς παρελθούσης καὶ ἱστορίας τῆς φυλῆς μας ἔχουσι τὴν στερεάν ἀπόφασιν νὰ μὴ ἐπανεέλθωσιν εἰς τὰς ἐστίας τῶν εἰμὴ συναποκαμίζοντες εἰρήνην μόνιμον καὶ δικαίαν.

Διοικητῆς Στρατιᾶς Μικρᾶς Ἀσίας

Ἀναστ. Παππούλας

Ἀνακοινοῦνται ἀκολουθῶς ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἑξῆς :

— Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος Ζωρικίου τῆς Δωριδῆς αἰτοῦνται τὴν ἀνάκλησιν τῆς μεταθέσεως τοῦ δημοδιδασκάλου τῶν Θρ. Ζωγράφου ἀπολαύοντος παρ' αὐτῶν πλήρους ἀγάπης καὶ ἐκτιμῆσεως.

— Ἡ Σπυριδοῦλα χήρα Νρ. Εὐθυμίου, γραμματέως Εἰρηνοδικείου, ἀποθανόντος καταδιωχόμενου ὑπὸ τῆς ἐπικρατικῆς Κυβερνήσεως αἰτεῖται τὴν χορήγησιν συντάξεως.

— Οἱ ἡθοποιοὶ Γ. Βαμβάκης, Δ. Μυράτ, Φωτεινὴ Λούη κλπ. τοῦ θιάσου Κοτοπούλη, παθόντες κατὰ τὰ ἱουλιανὰ, αἰτοῦνται νὰ ἐπιτραπῇ αὐτοῖς νὰ ὑποβάλωσιν αἰτήσεις ἀποζημιώσεως, καθόσον ἡ ἀρμόδι ἐπιτροπὴ δὲν ἔδεχθη τὰς αἰτήσεις τῶν ὡς ἐκπροθέσμων.

— Οἱ ὑποδιδάσκαλοι τοῦ τέως δήμου Δωριέων ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα δι' οὗ αἰτοῦνται τὴν προαγωγὴν των.

— Οἱ ἐπιστρατευόμενοι δημοδιδάσκαλοι αἰτοῦνται ὅπως ταῖς χορηγηθῇ ἀναστολή προσελεύσεως καὶ ταῖς ἐπιτροπῇ ὅπως ὑποστώσιν εἰσιτηρίου ἐξετάσεις πρὸς εἰσπαγωγὴν των εἰς τὴν οὐλαμὸν τῶν ἐρῶδων ἀξιωματικῶν.

— Οἱ ἀπολυθέντες ὑπενωμοτάρχαι ὡς ἑγγαμοὶ καὶ ἀνκληθέντες ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα αἰτούμενοι τὴν προαγωγὴν των.

— Οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι Παγατῶν αἰτοῦνται μονιμοποίησιν καὶ ἀφομοίωσιν πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπάλληλους.

— Οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ δήμου Θεσσαλονίκης αἰτοῦνται τὴν μονιμοποίησιν καὶ ἐν γένει τὴν ἀφομοίωσιν αὐτῶν πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπάλληλους.

— Ὁ Ἰωάννης Σταματάκης ἐκ Σάμου, κάτοικος Ἀθηνῶν, ἀπολέσας τὸν ἑτερον τῶν ποδῶν τοῦ κατὰ τὸν Ἑλλητουρρικὸν πόλεμον, αἰτεῖται δημοσίαν τινὰ θέσιν πρὸς συντήρησιν τῆς οἰκογενείας του.

— Ἡ Ἐμινὲ Ἰμέτ διαμένουσα ἐν Κωνσταντινουπόλει παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως μεριμνήσῃ νὰ τῇ ἀποδοθῇ ἡ ἐπαυλὶς τῆς τοῦ Ἀρίζ-Μπαμπᾶ, δημοθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν τοῦ Κιρκ-Κλισέ πρὸ 5 μηνῶν, καὶ ἀποζημιωθῇ.

— Οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ δήμου Ἀθηναίων αἰτοῦνται νὰ μονιμοποιηθῶσι καὶ ἐν γένει ἀφομοιωθῶσι πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπάλληλους.

— Οἱ ἀλευροβιομήχανοι Κοζάνης αἰτοῦνται ὅπως αὐξηθῇ ἡ διατίμησις τῶν ἀλεύρων ἀναλόγως τῆς ἀγορῆς τιμῆς τοῦ σίτου, καθόσον ὑποχρεοῦνται ὑπὸ τοῦ ἀστυνομικοῦ Κοζάνης νὰ πωλῶσι τὰ ἀνευ πιτύρων ἄλευρα μὲ τιμὴν ἴσην πρὸς τὰ 6' ποῦντητος τοιαῦτα, ἐνεκεν δὲ τούτου ὑφίστανται ἀνυπολογίστους ζημίας.

— Ἡ Ἀδελφότης Βιομηχάνων Σιδηρουργῶν, Χαλκουργῶν, Ὀρειχαλκῶν καὶ Ὀπλοποιῶν ἐν Πάργαις αἰτοῦνται τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτῶν ἐκ τῆς τηρήσεως λογιστικῶν βιβλίων.

— Ἐπαγγελματικοὶ σύλλογοι Σαράντα Ἑκκλησιῶν αἰτοῦνται, ὅπως μὴ πληρώσωσι τοὺς καθυστερουμένους φόρους τῆς χρήσεως 1920.

— Οἱ διευνθύνονται τῶν ἐνταῦθα κερφιδείων αἰτοῦνται ὅπως ἐξακολουθήσῃ ἡ φορολογία των πρὸς 15 δραχμὰς ἡμερη-

σίως, χωρὶς νὰ κατὰβάλλωσι τὰς ἐπὶ πλέον 7 ¹/₂ δραχμὰς ἃς τελευταίως ἡ ἀρμοδία ὑπηρεσία ἐπέβαλεν.

— Αἱ θυγατέρες τοῦ ἀγωνιστοῦ Ἀναστασίου Σκέντου Χορμυλῆτου, Μαριγῶ καὶ Κλεοπάτρα Χορμυλῶνα, αἰτοῦνται τὴν παροχὴν μηνιαίας συντάξεως, ὅπως ἀντεπεξέλθωσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς.

— Ἡ Αἰκατερίνη Σαράντη καὶ λοιποὶ ἀπόγονοι τοῦ ἀγωνιστοῦ τῆς Ἐπαναστάσεως Ἰωάννου Παλαμήδου αἰτοῦνται ἀνάλογον σύνταξιν δι' ὅσα ἡ οἰκογένειά των ὑπὲρ πατρίδος κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν ἐπραξεν.

— Οἱ φοιτηταὶ τοῦ Φαρμακευτικοῦ Σχολείου παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν, ὅπως ἀποκαρύσῃ τὴν ὑποβληθεῖσαν πρότασιν νόμου, δι' ἧς οἱ βοηθοὶ τῶν φαρμακείων, οἱ ἔργατες εἰκοσκατῇ ὑπηρεσίαν, θ' ἀποκτήσωσι τὸ δικαίωμα νὰ ἰδρῶσι φαρμακείῃν.

— Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ἰωάν. Κούσουλας, Ἀγγ. Παππαζαχαρίου, Α. Αἰλιανός, Μ. Καβαλιεράτος, Ε. Στουγιαννάκης, Σ. Γάτος, Ἡλ. Ἀνδρέτσος καὶ Β. Βύζας** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ 12ου ἄρθρου τοῦ περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν ἀπολυθέντων δημοσίων ὑπάλλήλων νομοσχεδίου.

— Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου ὑποβάλλει τροπολογίαν καὶ ὁ πληρεξούσιος κ. **Σ. Τσανόπουλος**, ἐτέραν δὲ οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Κ. Στεργιόπουλος, Χ. Καρᾶς, Δ. Κουλούτσος καὶ Σ. Ἀλεξιάδης**.

— Ἐπίσης ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου ὑποβάλλει τροπολογίαν καὶ ὁ πληρεξούσιος κ. **Δ. Πετρακάκος**.

— Ὁ πληρεξούσιος κ. **Χ. Βασιλακάκης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ καθαρισμοῦ τῶν στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀνυπατάκτων καὶ λιποτακτῶν.

— Ὁ πληρεξούσιος κ. **Ἐμμ. Χατζιδάκης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ ὀδοντιατρικοῦ σχολείου.

— Ὁ πληρεξούσιος κ. **Δ. Βοκοτῆπουλος** ὑποβάλλει πρότασιν ψηφίσματος περὶ τοῦ δικαστικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Κράτους.

— Ὁ πληρεξούσιος κ. **Δ. Θεοδωράκης** αἰτεῖται παρὰ τῆς Συνελεύσεως μηνιαίαν ἄδειαν ἀπουσίας εἰς Αἴγυπτον.

— Ὡς αὐτῶς δύνανται ἄδειαν ἀπουσίας εἰς τὴν Ἐξωτερικὴν αἰτεῖται καὶ ὁ πληρεξούσιος κ. **Γ. Βηλαράς**.

Εγκρίσει τῆς Συνελεύσεως καὶ ἄδειαι χορηγῶνται.

Ὁ κ. **N. Θεοτόκης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει τὰ ἐξῆς νομοσχέδια :

1) Περὶ ἀναθεωρήσεως τῆς ἀποφάσεως τῶν ἀποστρατευθέντων αὐτεπαγγέλτως ἀξιωματικῶν ἐπὶ τῇ βῆσει τοῦ νόμου ΓΧΝΙ (3653).

2) Περὶ κυρώσεως τοῦ νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 15 Δεκεμβρίου 1920 περὶ ἀποκαταστάσεως ἀξιωματικῶν εἰς τὴν σειράν τῆς ἀρχιότητος τῶν.

3) Περὶ καταργήσεως τῶν ἀρθρῶν 2 καὶ 3 τοῦ νόμου 2495 τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1920 καὶ

4) Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1364 τῆς 29 Μαΐου 1918.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο νομοσχέδιον ἀποφάσει τῆς Συνελεύσεως κηρύσσεται **κατεπείγον** καὶ ψηφίζεται κατ' ἀρχήν.

Ὁ κ. **Π. Μαυρομιχάλης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει τὰ ἐξῆς νομοσχέδια :

1) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῶν ποινῶν τῆς λιποταξίας καὶ ἀνυποταξίας ὑπαξιωματικῶν, ναυτῶν κλπ. τοῦ Β. Ναυτικοῦ.

2) Περὶ σχεδιαστῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ.

3) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ ὀρισμοῦ τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν ὑποναυάρχων.

4) Περὶ ἐπαναφορᾶς ἐν ἰσχύϊ διατάξεων τοῦ ΔΔ' νόμου καὶ προσηγήκης ἑτέρων.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο νομοσχέδιον ἀποφάσει τῆς Συνελεύσεως κηρύσσεται **κατεπείγον**.

Οἱ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Υπουργοὶ κ.κ. **Π. Πρωτοπαππαδάκης** καὶ **Π. Μαυρομιχάλης** ὑποβάλλουσι νομοσχέδιον περὶ αὐξήσεως τῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν κεχορηγημένης παγίας προκαταβολῆς.

— Ὡσαύτως ὁ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Υπουργὸς ὑποβάλλει νομοσχέδιον περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἀνακληθέντων ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν κλπ. τοῦ Β. Ναυτικοῦ. Καὶ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἀποφάσει τῆς Συνελεύσεως κηρύσσεται **κατεπείγον**.

— Ἡ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ Ἀπολογισμοῦ τοῦ Κράτους Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐτησίας χορηγίας εἰς τὴν Διόδοχον.

— Ὁ πληρεξούσιος κ. **Σπυρ. Τσακόπουλος** ὑποβάλλει πρότερον νόμον περὶ ἰδρύσεως εἰδικοῦ ὑδραυλικοῦ ταμείου Μαντινείας.

Ἡ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ Ἀπολογισμοῦ τοῦ Κράτους Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσὶν τῆς.

Ὁ πληρεξούσιος Ἄρτης κ. **N. Καλέλης** πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνων τὸν λόγον παρὰ τῆς ὅτι, ὅτε κατελήφθη ἡ Βέρεσις Ἡπειρος παρ' ἐκείνων ὧν ὧν κατελήφθη, ἀπωλέσθησαν τὰ ἀρχεῖα τῶν δικαστηρίων πλὴν τῶν ἐνταλμάτων. Πολλοὶ ὅμως ἐκ τῶν μερῶν ἐκείνων καταγγελλθέντες καὶ προφυλακισθέντες παραμένουσιν ἀκόμη ἐν ταῖς φυλακαῖς καὶ παρακαλεῖ νὰ ληθῇ πρόνοια ὅπως διατάγῃ δι' ἐγγυήσεως ἢ ἀποφυλάκισός τῶν, διότι διατελοῦσι προφυλακισμένοι ἀπὸ ἑξαετίας. Ὑπάρχει περὶ τοῦτο ἀναγγεγραμμένη καὶ σχετικὴ ἐπερώτησις.

Ὁ κ. **Δ. Γούναρης** (Πρωθυπουργὸς καὶ Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης) ἀπαντᾷ ὅτι θέλει μελετήσῃ τὰ σχετικὰ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ καὶ θέλει λάβει ἄμεσον πρόνοιαν περὶ λύσεως τοῦ ζητήματος, τὸ ὅποτον ἔχει ἰδιαίοντα χαρακτηρισμόν.

Ὁ πληρεξούσιος Ἑβρου κ. **Χαμὶτ Βεηζαδές**, λαμβάνων ἐπὶ προσωπικοῦ ζητήματος τὸν λόγον, λέγει ὅτι κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίαν τῆς Συνελεύσεως ἐρρίφθησαν παρ' ἡξιοτίμου συναδέλφου ὑπόναι τίνας περὶ τῆς στάσεως τοῦ ὠθωμανικοῦ πληθυσμοῦ, τὰς ὁποίας βεβαίως δὲν ἐνόησαμεν καλῶς. Τὶ ἄδικον ἐπαρχίσαμεν, ὥστε νὰ μᾶς χειρισθῇ κατ' αὐτὴν τὸν τρόπον ὁ κ. Κ. Κουρτίδης, τὸν ὅποτον ἐγνωρίσαμεν πολὺ εὐγενῆ ἕως τώρα ;

Γ. Ἀναστασόπουλος. Ἦτο μεμονωμένη ἡ γνώμη τοῦ κ. συναδέλφου.

Χαμὶτ Βεηζαδές. Εὐχαριστῶ τὸν κ. Πρωθυπουργὸν διότι ἀπέκρουσε τὴν κατηγορίαν καὶ ἔθεσεν εἰς τὴν θέσιν τοῦ τὸν κ. συνάδελφον, ἀλλ' ἴσως ὑπάρχει ὑπόνοια διὰ τὴν στάσιν μας καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Κουρτίδην νὰ δηλώσῃ ποία πράξις μας ἐνέπνευσεν αὐτῷ τὴν κακὴν ἐντύπωσιν. Εἶναι ἀληθές ὅτι ὑπεβλήμεν ἐπερώτησιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν δι' ἐπεισόδια συμβάντα ἐν Ὁρχῇ, ἀλλὰ βεβαίως ἔπρεπε νὰ εἶχε τὴν εὐγένειαν ὁ κ. συνάδελφος ν' ἀναιμείνη τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως.

Γ. Μπαλτατζής (Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν). Καὶ τὴν ἐπομένην.

Χαμίτ Βεηζαδές. Δέν εἴμεθα ἐντελῶς παχάρουμε; διὰ νὰ ὑποβάλλωμεν τοιαύτην ἐπερώτησιν, χωρὶς νὰ ἔγωμεν στοιχεῖα καὶ ἀποδείξεις. Διὰ τοῦτο παρκαλλῶ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Συνέλευσιν ὅπως συζητηθῇ ἡ ἐπερώτησις καὶ καθαρῶς ἢ θέσις μας, διότι κατηγοροῦμεθα ὅτι ἐπίτηδες ἐρέσαμεν τοιαύτην ἐπερώτησιν.

Πρόεδρος. Θὰ σὲς παρκαλέσω, κ. πληρεξούσιε, νὰ φέρετε κατὰ τὴν προτεχὴ Δευτέραν εἰς συζήτησιν τὴν ἐπερώτησιν σας, διότι σήμερον δὲν εἶναι ἡμέρα ἐπερωτήσεων. Τότε δικαιούσθε νὰ ζητήσητε τὴν πρώτηξιν αὐτῆς καὶ θὰ συζητηθῇ αὕτη κατὰ προτίμησιν.

Χ. Βεηζαδές. Εἶναι ἐπεῖγον τὸ ζήτημα δι' ἡμᾶς.

Κ. Κουρτίδης. Ἐάν συγκατατίθεται ἡ Συνέλευσις νὰ λάβω τὸν λόγον, θὰ τὸν λάβω.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Μετὰ τὰς προχθεσινὰς δηλώσεις, τὰς ὁποίας ἐποιήσαμην, νομίζω ὅτι δὲν ὑφίσταται ζήτημα ἐν σχέσει πρὸς τοὺς κυρίους συναδέλφους Ὁθωμανοὺς τῆς Θράκης. Ὅτε ὁ ἀξιότιμος συναδέλφος ἐξέφρασε γνώμην τινα, ἡ γνώμη αὕτη ὑφ' ἡμῶν ἀπεκρούσθη, καθωρίσθη δὲ κατὰ τὸν τρόπον τὸν προσήκοντα ἡ σχέσις πάντων ἡμῶν ὡς πρὸς τοὺς ἐνταῦθα συναδέλφους καὶ πρὸς τὸ σύνολον τοῦ τουρκικοῦ πληθυσμοῦ τοῦ ἔχοντος τὴν ἐλληνικὴν ὑπηκοότητα. Κατὰ συνέπειαν νομίζω ὅτι τὸ ζήτημα ἔληξε καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκη περαιτέρω συζήτησεως, διότι, ἐπαναλαμβάνω, ἀπεκρούσθη ἡ γνώμη αὕτη ὅχι μόνον ὑπ' ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ συμπάσης τῆς Συνελεύσεως. Ἐπομένως φρονῶ ὅτι ἡ περαιτέρω συζήτησις δὲν ἔχει θέσιν.

Εἰς Πληρεξούσιος. Μᾶς συκοφαντοῦσι.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Ἐπαναλαμβάνω νὰ εἶπω ὅτι ὅσα ἐλέγησαν ἀπεκρούσθησαν, ἐπομένως τὸ ἐπισόδιον δύνανται νὰ θεωρηθῇ ληξάν. ἂν δὲ τις τῶν κυρίων συναδέλφων εἶχεν ἀπευθύνει αἰτιάσεις κατὰ τῶν Ὁθωμανῶν πληρεξουσίων, αἱ αἰτιάσεις αὗται, ἐπαναλαμβάνω, ἀπεκρούσθησαν ὅχι μόνον ὑπ' ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ πάσης τῆς Συνελεύσεως. (Χειροκρατήματα).

Ν. Στράτος. Κύριε, κατὰ τὴν προχθεσινὴν συνεδρίαν δυστυχῶς ἀπουσίαζον, ὁ δὲ ἐντιμος πληρεξούσιος Ἐβρου ἐμνήσθη λόγων ἰδικῶν μου καὶ ἤλεγξεν ὅσα ἐγὼ εἶχον ἐκθέσει κατὰ τὴν συζήτησιν περὶ τῶν διωγμῶν τῶν Χριστιανῶν. Βλέπει σήμερον ὁ ἐντιμος πληρεξούσιος καὶ ἀγαπητὸς μοι συναδέλφος πόσον σπράλλεται πολλάκις τὸ πρῶτό-

πειρον περὶ τὴν διατύπωσιν τῶν ζητημάτων, διότι ἡ ὁρμὴ τῶν αἰσθημάτων τοῦ ἐκδηλωθεῖσκα κατὰ τρόπον ἡμιστε διπλωματικὸν ἐδημιούργησεν ἀκριβῶς τὴν παρεξήγησιν τῶν ἀγαπητῶν καὶ ἐντίμων συναδέλφων ἡμῶν Μουσουλμάνων, νομισάντων ὅτι ὑπὸ τοῦ κ. Κουρτίδου προσεβλήθη ὁλόκληρος ὁ μουσουλμανικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔθηκε τὸ ζήτημα εἰς τὴν θέσιν του, σπεύδω δ' ἐγὼ ἐπίσης νὰ διαβεβαιώσω ἐκ μέρους τῆς ἡμετέρας πτέρυγος, διότι ἡ τοιαύτη διαβεβαίωσις πρέπει νὰ γίνῃ αἰσθητὴν ὅτι εἶναι ὀυκθυμὸς ἐκ μέρους τῆς Συνελεύσεως, σπεύδω, λέγω, νὰ διαβεβαιώσω τοὺς συναδέλφους Μουσουλμάνους ὅτι ἡ Συνέλευσις ὁλόκληρος τρέφει πᾶσαν τιμὴν, πᾶσαν εὐλάβειαν πρὸς αὐτούς.

Ὁλόκληρος δὲ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑπὸ μιᾶς διπνέσκει εὐχῆς, ἵνα οἱ Μουσουλμάνοι Ἕλληνες καὶ οἱ Χριστιανοὶ Ἕλληνες συμβιώσωσιν ὑπὸ τὸ σκήπτρον τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπὸ τὴν φιλελευθέραν Κυβέρνησιν τὴν ὑπὸ τοῦ πολιτεύματος τῆς Ἑλλάδος ἡγγυημένην, ὡς ἀδελφοὶ ἐν πλήρει ἀλληλεγγύῃ ἀγάπῃ, ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ ἔθνους. (Χειροκρατήματα).

Ὁμὲρ-Δουρῆ Βέης. Εὐχαριστῶ καὶ ἐκφράζω τὴν εὐγνωμοσύνην ἐμοῦ καὶ ὅλων τῶν συναδέλφων Μουσουλμάνων πρὸς τὴν σεβαστὴν Κυβέρνησιν καὶ πρὸς τοὺς ἀξιότιμους συναδέλφους διὰ τὴν ἐκκαρπομένην καὶ τὴν ἀπορρυψίν τῶν κατηγοριῶν τὰς ὁποίας ἐξέφρασε ὁ ἀξιότιμος συναδέλφος κ. Κουρτίδης ἐναντίον ἡμῶν. (Χειροκρατήματα).

Καὶ ἐκφράζω ἐπίσης τὴν γνώμην ὅτι ἡ στενὴ αὐτὴ ἀντίληψις τοῦ ἀξιότιμου συναδέλφου...

Κ. Κουρτίδης. Δὲν εἶναι στενὴ, ἀλλ' εὐρυτήτης.

Ὁμὲρ-Δουρῆ Βέης. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ στενὴ αὐτὴ ἀντίληψις δὲν ἀρμόζει πρὸς τὴν σημερινὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, διότι σήμερον τὸ Ἑλληνικὸν Βασιλεῖον ἔχει ἐν τῇ χώρῃ του ἄνω τῶν δύο καὶ ἡμίσεος ἐκκατομμυρίων Μουσουλμάνων. Μάλιστα προσθέτω καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ ἀξιότιμος συναδέλφος διὰ τῆς Μουσουλμανικῆς πλειοψηφείας ἔχει λάβει τὴν θέσιν του ἐν τῇ Συνελεύσει αὐτῇ. (Χειροκρατήματα).

Ἀλλ' ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας μου καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τε τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν.

Εισέρχεται κατόπιν η Συνέλευσις εἰς τὴν

**Ἡμερησίαν διάταξιν
τῶν ἀναφορῶν καὶ ἐρωτήσεων.**

Οἱ κ. **N. Καλαντζάκος** καὶ **Γ. Σπηλιόπουλος** ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῶν ἐν ταῖς φυλ. καὶ Παλαιμνηδεῖον χρητουμένων καταδικῶν, συνιστῶσι τὴν ἀναφορὰν ταύτην καὶ παρακαλοῦσι νὰ ληφθῇ αὕτη ὑπ' ὄψιν.

Ὁ κ. **Ἄγγ. Παππαζαχαρίου**, ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ ἰδιώτου Νικολάου Θεοδορίδου, κατοικοῦ Θεσσαλονίκης, παρακαλεῖ νὰ σταλῇ αὕτη εἰς τὸν ἀρμόδιον ὑπουργὸν ὅπως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν.

Οἱ κ. **X. Καρᾶς**, **Σ. Ἀλεξιάδης**, **Δ. Κουνουλέτσος**, **Κ. Στεργιόπουλος** καὶ **P. Πάντος**, ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ Τρικιάλων - Καλαμπάκας, συνιστῶσι ταύτην.

Ὁ κ. **Καρᾶς** συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν μελέτην καὶ ἐπίλυσιν τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος, εὐχαριστεῖ δὲ τὴν Κυβέρνησιν διότι ἀνέθηκεν εἰς Θεσσαλὸν ὑπουργόν, γνώστην τοῦ ζητήματος, τὸ ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. **Πάντος** ποιεῖται τὰς αὐτὰς συστάσεις τονίζων ὅτι εἰς τὴν Θεσσαλικὴν λαὸν ἐδόθησαν ὑποσχέσεις, αἵτινες δέον νὰ ἐκπληρωθῶσιν.

Οἱ κ. **X. Μητσόπουλος**, **I. Χριστάκης** καὶ **Κ. Δροσόπουλος**, ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῶν καλλιεργητῶν τῆς περιφερείας Μακρῶνος, συνιστῶσι ταύτην.

Ὁ κ. Χρ. Μητσόπουλος ἀναπτύσσει τὴν ἀναφορὰν καὶ πεποιθεὶν ὅτι θὰ περιληφθῇ αὕτη ἐν τῷ σχετικῷ φακέλῳ. Παρακαλεῖ δ' ὅπως παρὰ τὴν συσταθεῖσαν ἐπιτροπὴν συσταθῇ καὶ δευτέρᾳ ἐπιτροπῇ νὰ μελετήσῃ καὶ τὸ ἐμφυτευτικὸν ζήτημα.

Παραμοίαις συστάσεις ποιοῦνται καὶ οἱ κ.κ. **I. Χριστάκης** καὶ **Κ. Δροσόπουλος**, παρακαλοῦντές ὅπως μετὰ τῶν ἄλλων γεωργικῶν ζητημάτων διακανονισθῇ καὶ τὸ ἐμφυτευτικὸν ζήτημα, τὸ ὅποῖον ἐνδιέφερε ὅλον τὸν γεωργικὸν κόσμον τῆς Ἀττικῆς καὶ Πελοποννήσου.

Κ. Τερτίπης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Γεωργίας). Εὐχαριστῶ τοὺς κ. κ. συναδέλφους διὰ τὰς εὐμενεῖς ἀντιλήψεις ἃς ἐξεδίλωσαν περὶ ἐμοῦ, ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, πληροφορῶ δ' ἐν ταύτῳ τοὺς κ. κ. συναδέλφους ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἢ διορισθεῖσα πρὸς μελέτην

τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος, ἀποχῶς καίτοι ἀπὸ δύο μηνῶν ἐπελήφθη τῆς μελέτης τοῦ ζητήματος, τοῦτου, ἐν ταύταις μέχρι σήμερον, οὐκ οἶδα ἐκ τίνος κλίσεως, εἰ οὐδὲν ὀριστικὴν ἀποτέλεσμα κατέληξεν οὐδὲ τὸ πρῶτον ἀρθρον συντάξαν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα, κατὰ τὴν ἀντιλήψιν μου εἶναι οὐ μόνον ὑψίστης σπουδαιότητος ἀλλὰ καὶ ἐπείγουσας διὰ πλείστους λόγους, τοῦτου ἐνεκα ἐπεμελήθη τῆς συντάξεως τοῦ σχεδίου νόμου χωρὶς νὰ περιμείνω τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐπὶ ταύτῳ διορισθείσης ἐπιτροπῆς καὶ ἐλπίζω ἐντὶς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος νὰ εὐρεθῶ εἰς τὴν εὐχαιριστὸν θέσιν νὰ καταθέσω εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τὸ σχετικὸν σχέδιον νόμου. Ὅσον δ' ἄφορᾷ διὰ τὴν ἐμφυτευτικὴν ζήτησιν, περὶ τοῦτου ἤδη μοι δίδεται ἀπόφασις, πληροφορῶ δ' ὅτι θέλω μερμυκτεῖ προσεχῶς ὅπως διορισθῇ ἐπιτροπὴ ἥτις θὰ μελετήσῃ τὰς ἐπενεχτάς ἐπὶ τοῦ ὑφισταμένου ἐμφυτευτικοῦ νόμου μεταρρυθμίσεις. Δὲν παραλείπω ὅμως νὰ γνωρίσω εἰς τοὺς κ. κ. πληρεξουσίου, ὅτι τὸ ἐμφυτευτικὸν ζήτημα εἶναι πολὺ διάφορον τοῦ ὅλου ἀγροτικοῦ τοιαύτου, καὶ συνεπῶς δὲν ἐπαίγει τίσιν ἢ λήξει νομοθετικὸν μέτρον περὶ αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Σ. Παππᾶς**, ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῶν Κοινοτήτων Ζαγορίου, Λαγκαδίων, Λιγδάρας τοῦ νομοῦ Ἰωννίνων, συνιστᾷ ταύτην καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργόν νὰ λάβῃ αὐτὴν ὑπ' ὄψιν τοῦ.

Ὁ κ. **Κ. Τερτίπης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Γεωργίας) ἀπαντᾷ ὅτι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἐνοικισιακοῦ τῶν βοσκῶν ἢ Κυβερνητικῶν ἀπεφάσισε νὰ μὴ παρεστῇ πλέον τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου διότι τοῦτο εἶναι ἡ εὐχὴ τῶν τριῶν τετάρτων τῶν κτηνοτρόφων, καθὼς ὁ νόμος οὗτος ἡσυχάσας τοῦ σκατοῦ δι' ἐν ἐγένετο. Καὶ γνωρίζομεν πάντες ὅτι οὔτε τοῦ κρέατος, οὔτε τοῦ τυροῦ, οὔτε τοῦ γάλακτος ἡ τιμὴ περιορίσθη, τοῦναντίον ἡ αἰσχυρὰ κερδεὶς ὀργιάζει καὶ εἰς ἐπίμετρον συνέβαλεν ὁ νόμος οὗτος νὰ καταστήσῃ πλείους μεγαλοκτηνοτρόφους τινάς, αἵτινες εὐρεθέντες νὰ ἔχωσι μειωθῶμέναν λιθάρδιον μὲ μικρὰ μισθώματα ὑπεξερρίσθουν ταῦτα πρὸς τρίτους ἀντὶ ὑπερόγκων μισθωμάτων. Πρὸς πρὸληψιν ὅμως πάσης τυχόν ἐκδίασεως τῶν κτηνοτρόφων ἀπὸ μέρους τῶν ἰδιοκτητῶν διὰ ν' ἀποχύσωσιν οὗτοι ὑπερόγκαν μισθώματα, θέλει υποβάλλει προσεχῶς εἰς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν σχέδιον νόμου, δι' ὃ ἐὰν τυχόν αἱ ἰδιοκτηταὶ

λιεσχίδιου ἤθελον ἀξιῶσαι μίσθωμα ἑνὸς τῶν 25 % τοῦ τελευταίου μισθώματος, θὰ καταδικῶνται ἐπὶ παραβάσει τοῦ περὶ αἰσχροκερδεῖας νόμου.

Οἱ κ. κ. **Δ. Τσαλόπουλος, Γ. Ἀλεξάδρου, Χ. Γρόλλιος, Ἀγ. Παππαζαχαρίου, Γ. Χατζηγεωργίου, Σ. Παππᾶς** καὶ **Α. Γκίόκας** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῆς Φωτεινῆς χήρας **Δ. Ζησίμου**, τεχνιτῆρος πεζικοῦ.

Οἱ κ. Γ. Ἀλεξάνδρου παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν νὰ ἀπονεύῃ τὴν αἰτουμένην σύνταξιν εἰς τὴν χήραν Ζησίμου, διότι ὁ σύζυγός της ἔπεσεν ἐν Ακρίτῃ μαχόμενος ὑπὲρ τῆς τιμῆς τῆς σημαίας καὶ τῆς πατρίδος του.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιοῦνται καὶ οἱ κ. κ. **Χ. Γρόλλιος, Γ. Χατζηγεωργίου, Σ. Παππᾶς, καὶ Ἀγ. Παππαζαχαρίου** ὅπως ἀπορεῖ πῶς δὲν ἐδόθη ἀκόμη ἡ σύνταξις.

Οἱ κ. **Ν. Θεοτόκης** (ὑπουργός ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι βοηθημα θὰ δοθῇ πᾶσαντα, πρὸς δὲ τὴν σύνταξιν τοῦτο θὰ κανονισθῇ μετὰ σχετικὴν μελέτην τῆς ὑποθέσεως.

Οἱ κ. κ. **Γ. Καλαντζόπουλος, Ι. Χριστοδουλίδης καὶ Ν. Καλαντζᾶκος** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῆς Ἀθηνᾶς **Β. Χατζοπούλου**.

Οἱ κ. **Δ. Καζάκης, Μ. Μαργαρίτης καὶ Ρ. Πάντος** ἐπὶ τῶν ἀναφορῶν τῶν Κοινοτήτων Ἑλασσόνας, Σανσίου καὶ Ἀρβανόων δηλοῦσιν ὅτι μετὰ τὰς δηλώσεις τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας ἀποσύρουσι τὰς ἀναφοράς.

Οἱ κ. κ. **Α. Σλήμαν, Δ. Χατζίσκος, Α. Τσουκαλᾶς, Δ. Παναγιώτου, Κ. Δροσόπουλος, Π. Ρεδιάδης, Δ. Κρεμέζης, Δ. Στεφανόπουλος, Γ. Μερκούρης καὶ Σ. Τσαλόπουλος** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῆς «Ἐφημερίδος τοῦ Χρηματιστηρίου».

Οἱ κ. κ. **Δ. Γίδας καὶ Ρ. Πάντος** ἐπιλαμβάνουσιν ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῶν ἱστικῶν ὀργανώσεων Βόλου.

Οἱ κ. **Ρ. Πάντος** ἀναφέρειν τὰς σκηνὰς τὰς γενναίας ἐν Βόλῳ πρὸς τινας, παρακαλεῖ νὰ ληθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ αἵτησις, ὅπως δοθῇ οὕτω τεῖμα καὶ εἰς τὰς ἀνακρίσεις, τιμωρηθῶσι δὲ παραδειγματικῶς οἱ πειραθέντες νὰ δυσφημῶσι τὴν πόλιν τοῦ Βόλου ὡς κέντρον ἀναρχίας.

Οἱ κ. **Ηρ. Θαλασσινός**, ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ἑμμανουὴλ Ἀστρινίου, παρακαλεῖ νὰ ἀναθεωρηθῇ ἡ γενομένη προβαλὼν τῶν Ἀστρινίου ὡς ἰδίως γενομένη.

Οἱ κ. κ. **Γ. Σχινᾶς καὶ Κ. Λυκουρέζος**, ἐπὶ τῆς ἀνα-

φορᾶς τῶν κυρέων Κλάκων, συνιστῶσι ταύτην, παρακαλοῦντες νὰ ληθῇ αὕτη ὑπ' ὄψιν.

Οἱ κ. **Ἀγ. Παππαζαχαρίου** συνιστῶσι ἀναφορὰν τῆς ἐκτελεστικῆς Διοικήσεως τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Θεσσαλονίκης.

Οἱ κ. **Κ. Στεργιόπουλος**, ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Σωματείου τῶν Ἀρτοποιῶν Τρικυλλίων, περὶ καυσίμου ὕλης, συνιστῶσι ταύτην καὶ παρακαλεῖ νὰ ἀπαλλαγῶσι τῆς φορολογίας οἱ ἄρτοποιοί.

Οἱ κ. **Κ. Δροσόπουλος**, ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Προέδρου τῆς Κοινοτήτος Κορωπίου, περὶ ἄρσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου τῶν βουζῶν, δηλοῖ ὅτι παρατείνεται τὸ λῶγος μετὰ τὰς δηλώσεις τοῦ ἀρμολοῦ Ὑπουργοῦ.

Οἱ κ. κ. **Χ. Καρᾶς, Ν. Καλαντζᾶκος, Α. Βιτάλης, Γ. Ραδινός, Γ. Δασκαλόπουλος καὶ Ρ. Πάντος**, ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς πρωτοβαθμίων ὑποδιδασκάλων τοῦ νομοῦ Τρικυλλίων, συνιστῶσι ταύτην παρακαλοῦντες νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἀρμοδιώσις τούτων ὡς πρὸς τὰς ἀποδοχὰς πρὸς τοὺς δημοδιδασκάλους, παρατηροῦντες ὅτι καὶ οὗτοι εἶναι σκαπνεῖς τῆς μαρρώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὰς αὐτὰς ἔχουσιν ἀνάγκης.

Οἱ κ. **Α. Βιτάλης** ποιεῖται ἰδιαιτέρην σύστασιν διὰ τοὺς διδασκάλους τῆς Μακεδονίας.

Οἱ κ. **Θ. Ζατμης** (ὑπουργός ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως) ἀπαντᾷ ὅτι διὰ τῶν παρασκευαζομένων νομοθετικῶν μέτρων περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως λαμβάνεται ἡ δέουσα πρόνοια πρωτίστως περὶ τῶν δημοδιδασκάλων.

Οἱ κ. κ. **Α. Βιτάλης, Χ. Καρᾶς, Γ. Δασκαλόπουλος, Γ. Ραδινός, Κ. Στεργιόπουλος καὶ Δ. Κουκουλέτσος**, ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς κατοίκων τοῦ χωρίου Παληοχωρὶ τῆς ἐπαρχίας Κερδισσῆς, ἀναφέροντες τὰ δεινὰ τὰ ὅποια ὀρίστανται οἱ κάτοικοι ἐκ τῶν πλημμυρῶν, συνιστῶσιν ὅπως ταχίστη ληθῇ πρόνοια περὶ τούτων.

Οἱ κ. **Σ. Στάης** (ὑπουργός ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν) παρακαλεῖ ἵνα τῷ ἀποσταλῇ ἡ ἀναφορὰ πρὸς ἐνέργειαν.

Οἱ κ. κ. **Ε. Χατζιδάκης καὶ Ε. Κώνστας**, ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Σοφοκλέους Κεζάντζῆ, εἰρηνοδίκου Κερδισσῶν, παρακαλοῦσι νὰ ἐξετασθῇ ἡ αἵτησις τοῦ παραπινουμένου, αἰτούντος τὴν δεδικαιολογημένην πληρωμὴν καθυστερουμένων μισθωμάτων αὐτοῦ.

Οἱ κ. **Ε. Κώνστας** συνιστῶσι νὰ μὴ παραρῶνται παρὸς

μοις παράπονα πολιτών υπό των Υπουργών, αλλά να κανονίζονται ταύτα εν τοῖς Υπουργείοις, ὥστε νά μή ἀποσπῶνται ἡ Συνέλευσις περὶ αὐτῶν.

Οἱ κ. κ. **N. Καλαντζάκος, X. Καρᾶς, Α. Παππαποστόλου καὶ Γ. Κρεσενίτης**, ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς ὑποδιδασκάλων τῆς ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας Τριφυλίας, συνιστῶσι ταύτην.

Οἱ κ. κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος, Α. Τσουκαλᾶς, Α. Μάτεσης, Γ. Μερκούρης καὶ Ι. Βατίστας** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν κηρῶν τῶν ἄξιωματικῶν τῶν πρὸ τοῦ 1912 ἀποστρατευθέντων.

Ο **κ. Α. Τσουκαλᾶς** συνιστᾷ ν' ἀρθρῇ ἡ ἐπικρατοῦσα ἀντιότις τῶν διδομένων συντάξεων ὡς ἀδικος καὶ ἀδικαιοσύνητος, πρὸ τῆς ὁποίας τὸ Κράτος δὲν εἶναι δυνατόν νά μένῃ ἀπαθές. Νά ὑποβληθῇ τάχιιστα ὁ νόμος περὶ ἀφομοιώσεως, νά ληθῇ δὲ πρόνοια περὶ κηρῶν καὶ ὁρφανῶν.

Ο **κ. Κ. Κουμουνδοῦρος** συνιστᾷ ὅπως ἐπὶ εὐκαιρίᾳ περικληθῶσιν εἰς τὰς νέας συντάξεις καὶ τρεῖς ἄξιωματικοὶ τοῦ πολέμου τοῦ 1897.

Ὁμοίως συστάσεις ποιοῦνται καὶ οἱ κ. κ. **Α. Μάτεσις καὶ Στ. Μερκούρης**.

Ο **κ. Ρ. Πάντος**, ἐπὶ ἀναφορᾶς γεωργικοῦ συλλόγου Τρικαλλῶν, συνιστᾷ ταύτην.

Οἱ κ. κ. **Κ. Οἰκονομίδης, Α. Σλήμαν καὶ Ρ. Πάντος** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν γεωργῶν τοῦ σερβικικοῦ Νεμπεγλέρ.

Ο **κ. Κ. Οἰκονομίδης** παρακαλεῖ ὅπως πρὶν ἢ ὁ κ. Υπουργὸς ἐπιληθῇ τοῦ διακανονισμοῦ τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος σπεύσῃ νά κανονίσῃ τὸ ζήτημα τῶν κολληητικῶν σχέσεων ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐπικειμένην ἐποδείξιν πρὸς πρόληψιν δυσχερῶν συνεπειῶν.

Ο **κ. Κ. Τερτίλης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι ἐφ' ὅσον ὁ περὶ ἐποδείας σχετικὸς νόμος ὑφίσταται ἐν ἰσχύϊ θέλει παρατείνει τὴν προθεσμίαν τῶν δηλώσεων τῶν καλλιεργητῶν. Διὰ τοῦ ὑποβληθέντος ὁμοῦ μετ' οὗ πολὺ σχεδίου νόμου περὶ τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος λαμβάνεται πρόνοια καὶ περὶ ἐποδείας τῶν ὑπὸ ἀπαλλοτρίωσιν ἀγροκτημάτων.

Ο **κ. Γ. Ἀλεξάνδρου** ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Διον. Ἀγάθου, λοχαγοῦ τοῦ Πυροβολικοῦ, συνιστᾷ νά ληρθῇ αὕτη ὑπ' ὄψιν ὡς δικαία.

Ο **κ. Α. Βιτάλης**, ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν ὑπαλλήλων τῶν διδηροδρόμων Ἀττικῆς, λέγει ὅτι εἶχεν ὑποβληθῇ νομοσχέδιον ἄλλοτε καὶ παρακαλεῖ νά ληρθῇ τοῦτο ὑπ' ὄψιν.

Ο **κ. Ν. Καλαντζάκος**, ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῶν στρατευομένων πολιτικῶν μηχανικῶν, ἀναπτύσσων ταύτην, παρακαλεῖ τὸν κ. Υπουργὸν νά λάβῃ αὐτὴν ὑπ' ὄψιν.

Ο **κ. Ν. Θεοτόκης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι ἔχει ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Οἱ κ. κ. **Ι. Χριστιάνης καὶ Μ. Μπατρίνος** ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ προέδρου τοῦ πολιτικοῦ συλλόγου Καστορίας, προκειμένου περὶ τῶν ἀγορασθέντων ὑπὸ χριστιανῶν κτημάτων Μουσουλμάνων, ἀναπτύσσουσι ταύτην καὶ παρακαλοῦσι ν' ἀναγνωρισθῶσι διὰ νόμου καὶ γενόμενα ἤδη ἀγορά πρὸς ἀπαρτογὴν δικαστικῶν ἀγῶνων καὶ ἄλλων παρενοχλήσεων.

Οἱ κ. κ. **Α. Μάτεσις, Α. Τσουκαλᾶς, Α. Παναγιώτου, Κ. Λυκουρέζος, Α. Βιτάλης**, ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῆς Πανελληνίου Ὀμοσπονδίας σιγαροποιῶν καὶ καπνεργατῶν, συνιστῶσιν αὐτήν.

Οἱ κ. κ. **Κ. Οἰκονομίδης καὶ Α. Βιτάλης**, ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων τοῦ δήμου Ακρίσης, συνιστῶσι νά ληρθῇ ὑπ' ὄψιν αὕτη καὶ ν' ἀποζημιωθῶσιν οἱ κακῶς ἀπολυθέντες ὑπάλληλοι.

Ο **κ. Σπυρ. Στάης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν) ζητεῖ νά τῇ σταλῇ ἡ ἀναφορὰ πρὸς περαιτέρω ἐνέργειαν.

Εἰσερχεται μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις

Εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς νομοθετικῆς καὶ συντακτικῆς αὐτῆς ἐργασίας.

Ο **κ. Γ. Μερκούρης** λαμβάνων ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως τὸν λόγον παρατηρεῖ ὅτι μετὰ τὴν καταρτισμὸν καὶ τὴν ὑποβολὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν παθόντων σχετικῆς ἐκθέσεως πρέπει ἡ Κυβέρνησις νά σπεύσῃ νά ὑποβάλῃ τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον καὶ νά ἐπιδιώξῃ τὴν ταχίστην αὐτοῦ ψήφισιν.

Ο **κ. Θ. Λιμπρίτης** παρακαλεῖ νά ἐπισπευσθῇ ἡ ὑποβολὴ νομοσχεδίου περὶ ἀφομοιώσεως τῶν συντάξεων τῶν ἀποστρατῶν ἄξιωματικῶν, περὶ ὧν ὡμίλησεν ἤδη πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν.

Ο **κ. Δ. Βοκοτόπουλος** συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν νά δεχθῇ τὴν πρότασιν τῆς ὑπ' αὐτοῦ ὑποβλημένης προτάσεως ψηφίσματος περὶ τῆς ἐπανατακτικῆς νομοθεσίας,

τοῦ ζητήματος ὄντος ἐπείγοντος, καθύσον τὸ Κράτος διοικεῖται διὰ νομοθεσίας ἀκύρου.

Ὁ πληρεξούσιος κ. **Ι. Γιαννόπουλος** ζητεῖ τὴν πρόταξιν καὶ ψήφισιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 44 νομοσχεδίου περὶ τοῦ προταμοῦ Γλαύκου τῶν Πατρῶν, ὡς λίαν ἐπείγοντος.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** παρατηρεῖ μετὰ ταῦτα ὅτι πρέπει νὰ προτιμηθῇ πρὸ παντὸς ἡ συζήτης ἐπὶ τῆς ἀπαντήσεως εἰς τὸν Βασιλικὸν Λόγον, ἐκλιπόντων ἤδη τῶν λόγων οἵτινες ἐπέβαλον τὴν μέχρι τοῦδε ἀναβολὴν τῆς συζήτησεως. Ἡ περαιτέρω ἄλλως τε ἀναβολή, προσθέτει, ἀποτελεῖ ἀνευλάβειαν πρὸς τὸν Βασιλέα.

Ὅμοιαν σύστασιν ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Ν. Καλογερόπουλος**.

Ὁ κ. **Αδ. Εὐταξίας** παρατηρεῖ ὅτι ἡ συζήτης οὐδεμίαν θὰ παρουσιάσῃ ἀνωμαλίαν ἀμφοτέρων τῶν σχεδίων ἐπὶ τῆς ἀπαντήσεως εἰς τὸν Βασιλικὸν Λόγον, τῶν τῆς πλειονοψηφίας καὶ μειονοψηφίας μὴ διαφωνούντων, καὶ συνιστᾷ ὅπως, εἰ δυνατόν, γνηται καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἐσπέραν ἡ συζήτης.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Παρακλιῶ, κ. Πρόεδρε, νὰ τεθῇ πρῶτον πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν.

Προτάσσεται εἶτα ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως καὶ γίνεται δεκτὴ ἡ ἀρχὴ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1275 περὶ προσωρινῶν διακανονισμῶν τῆς ὁδονομίας διὰ τῶν ἀρδευτικῶν ὑδάτων τοῦ χειμάρρου Γλαύκου (Λεύκη) τῆς μεσημβρινῆς πεδιάδος Πατρῶν», κηρυττομένου **κατεπείγοντος**.

Ἐπὶ τοῦ εἰς κ' κατ' ἄρθρον συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ ἀναθέσεως καθήκοντων Πεν. Διοικήτου εἰς μέλος τῆς Κυβερνήσεως», ὁ πληρεξούσιος κ. **Π. Ι. Αργυρόπουλος**, διαφωνῶν πρὸς τοὺς προκλήσαντας λέγει ὅτι, παρὰ τὸ ἴδιον αὐτοῦ συμφέρον, δοθέντος ὅτι θὰ ἦτο αὐτῷ εὐχάριστον νὰ διατηρήτῃ ἀμφοτέρως τῆς ἰδιότητος Ἀξιωματικοῦ καὶ Πληρεξουσίου, κηρύσσεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου. Νομίζει ὅτι δὲν εὐρίσκει μεθ' εἰς τῆς περιστάσει τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως τοῦ 1863, κατὰ δὲ τὴν Ἀναθεωρητικὴν Βουλὴν τοῦ 1911 λίαν κακῶς δὲν ἐξηκολούθη κατ' αὐτὴν τὸ ἀσυμβίβαστον. Οἱ Πληρεξούσιοι ἀξιωματικοὶ καὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι σκοποῦντες καὶ μελλοντικῶς νὰ πολιτευθῶσιν ἢς μείνωσιν ἐν τῇ Συνελεύσει, οὐ δὲ μὴ σκοποῦντες ἢ μεταβῶσιν εἰς τοὺς κλάδους τῶν ὅπως συντελέσωσιν εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν αὐτῶν.

Εἶναι ἄτοπον, λέγει, νὰ τίθεται εἰς τοὺς Πληρεξουσίους δίλημμα μετὰ τοῦ καθήκοντός των καὶ τοῦ συμφέροντος αὐτῶν, ἀρῶν εἰς ὀριζόμενα νομοθετικὰ μέτρα θὰ κληθῶσιν ν' ἀπορρίψωσι διὰ τὰ ἴδια ἐν τῷ κλάδῳ εἰς ὃν ἀνήκουν συμφέροντα.

Ὁ κ. **Γ. Μπούσιος** βουλῶν ἐν ἐκτάσει περὶ τῆς ἱστορικῆς ἐγκαταστάσεως καὶ ἐξελίξεως τοῦ θεσμοῦ τῶν Γενικῶν Διοικήσεων ἐν Ἑλλάδι λέγει ὅτι ὁ θεσμὸς κατέστη μισήτης σχεδὸν ἀφ' ἧς τὸ ἐπαναστατικὸν καθεστῶς ἐπαναφέρειν τοὺς Ἰνδικούς Διοικητὰς ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς εὐρύτατα δικαιώματα, ὧν οὗτοι δὲν ἐποίησαντο καλῶς ὑπὲρ τοῦ λαοῦ χρεῖσιν. Εὐρίσκειν δ' ὅτι εἶναι καὶ συντηρητικῶς ἀσυμβίβαστος καὶ εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ ἄλλα ἐθίμα προσκρούων ὁ θεσμὸς παρακκλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ μὴ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου. Φρονεῖ ἄλλως τε ὅτι παρόμοιον νομοσχέδιον σχετιζόμενον πρὸς τὸ διοικητικὸν πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἐδικαιολογεῖτο τότε μόνον ἂν ἐσχετιζέτο πρὸς τὸ πρόγραμμα τοῦτο, τὸ ἐπαγγελθέν τουτέστι σύστημα τῆς διοικητικῆς ἀποκεντρώσεως, ἐνῶ τοιοῦτὴν τι δὲν συμβαίνει. Διὰ τοῦτο κηρύσσεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Κ. Τσιτσελίκης**, συμφωνῶν πρὸς τὸν κ. Μπούσιον, παρακκλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ δηλώσῃ πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν ἂν τὸ νομοσχέδιον ἔχει σχέσιν τινὰ πρὸς τὸ κυβερνητικὸν πρόγραμμα τῆς ἐσωτερικῆς διοικητικῆς ἀποκεντρώσεως.

Ὁ κ. **Α. Ρούφος Κανακάρης**, διατελέσας, λέγει, Γενικός Διοικητὴς Κρήτης, ἀποκρούει τὴν χαρακτηρισμὸν τοῦ κ. Μπούσιου περὶ τοῦ θεσμοῦ τῶν Γενικῶν Διοικήσεων, ὅστις καθιερωθεὶς κατ' ἀνάγκην ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως προσήνεγκε μεγάλῃς υπηρεσίαις εἰς τὴν διοίκησιν τῆς χώρας. Φρονεῖ δ' ὅτι λόγῳ τῶν ἀπὸ τοῦ 1912 ἐθνικῶν περιπετειῶν εἰς οὐδεμίαν Κυβέρνησιν ἦτο δυνατόν νὰ συσχέτιση τὸν θεσμὸν τοῦτον μετὰ τοῦ ἀναδιοργανωτικοῦ προγράμματος τῆς ἐσωτερικῆς διοικήσεως, ἀρῶν καὶ ἡ παρούσα Κυβέρνησις, ἥτις εἶχε καταργήσει τοῦτον τῷ 1915, ἡναγκάσθη νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτόν, καὶ μάλιστα νὰ ἐγκαταστήσῃ τοῦτον καὶ δι' ἀσέτους Διοικήτας, συνιστᾷ δ' ὅπως ἐπιτεθῇ ἡ προσοχὴ τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν προσώπων μόνον ὅπως μὴ καταπέσῃ καὶ ἐπὶ βλάβῃ τῆς διοικήσεως τὸ ἄξιωμα. Προτιμᾷ τὴν ἀνάθεσιν τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ εἰς πρόσωπον ἀποτελοῦν μέλος τῆς Κυβερνήσεως,

διότι ο τίτλος προσδίδει μείζον κύρος, και εύχεται εν τέλει όπως όσον τὸ δυνάτην πληρωθῇ, τυχόντα ἡ Γενική Διοίκησις τῆς Θεσσαλονίκης, διότι πικρῶτα συμφύρονται τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ ἐπιβάλλουσι τοῦτο.

Ο κ. **Ν. Στράτος** ἀποκρούει κατ' ἀρχήν τὸ νομοσχέδιον περὶ τῶν ὅτι προῖον οὗτος τῆς προσωρινῆς ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως τῆς Θεσσαλονίκης καὶ νομοθέτημα ἄκυρον Βουλῆς παρὰ τὸν ἀποτελεῖ καθιερούμενος καὶ ἤδη ἐπιβληθεῖσιν τῶν ἔργων τῆς πρώτης Κυβερνήσεως. Ἐξετάζων μετὰ τοῦτο τὴν μορφήν τοῦ θεσμοῦ ἀπὸ ὑπαλλήλικῆς ἀπόψεως κακίζει τὴν ἀνάθεσιν καθηκόντων Γενικοῦ Διοικητοῦ εἰς μέλος Κυβερνήσεως μετὰ τὸν Ὑπουργοῦ, διότι πλὴν τῶν ἄλλων ἀποτελεῖ τοῦτο καὶ μείωσιν τοῦ ἀξιώματος τοῦ μέλους τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Εὗρίσκει μετὰ τοῦτο ἀκαταλόγηστον τὴν πληθώραν τῶν Γενικῶν Διοικήσεων δι' ἣν, προσθέτει, δένειθύνεται ἡ παρούσα Κυβέρνησις, κίτινες περιλυθάνουσι περιφερεῖς μετὰ πληθυσμὸν μικρότερον ἐνός νομοῦ, ἀποδέχεται δὲ τούτῳ σήμερον μόνον κατ' ἀνοχήν μέχρι καλυτέρας ρυθμίσεως τῆς διοικητικῆς καταστάσεως, καὶ ἀναγνωρίζει καὶ οὗτος, ὅτι δὲν εἶναι δυνάτῃ σήμερον, λόγῳ τῶν περιστάσεων, ἡ γενικωτέρα ἐσωτερικὴ ἀναδιοργάνωσις. Ὡς ἔχουσι σήμερον, προσθέτει, τὰ τῶν Γενικῶν Διοικήσεων, αἱ πράξεις τῶν Γενικῶν Διοικητῶν διακρούουσι τὴν ἐλαγχον τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ ὅλῃ τῶν συμφερόντων τῆς χώρας καὶ διὰ τοῦτο συνιστᾷ, ὡς ἡ Κυβέρνησις σπεύσῃ νὰ ὑποβάλῃ προσωρινὸν ἐργασίον τῆς Διοικήσεως κατὰ περιφερείας, καταργουμένης τῆς πληθώρας τῶν Γενικῶν Διοικήσεων. Ἡ Γενικὴ Διοίκησις τῆς Μακεδονίας προσθέτει, δέον νὰ περιλάβῃ πάντας τοὺς νομοὺς τῆς Μακεδονίας. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνάθεσιν καθηκόντων Γενικοῦ Διοικητοῦ μετὰ τὸν Ὑπουργοῦ περὶ τῆς ἀποκρίσεως, ἀποκρίνεται, ὅτι τοῦτο ἐξαιρετικῶς μόνον δι' ὠρισμένας περιφερείας πρέπει νὰ συμβῇ.

Ἐξετάζων μετὰ τοῦτο τὴν ἀλληλεγγύην ἣν ἔχουσιν οἱ τὸν τίτλον τοῦ Ὑπουργοῦ φέροντες Γενικοὶ Διοικηταὶ συναπαγομένην τὴν παρτίτησιν αὐτῶν εἰθὺς ὡς ἤθελε παρτίτηθῃ καὶ ἡ Κυβέρνησις ἡ διορίσασα αὐτούς, περὶ τῆς ἀποκρίσεως, ὅτι τὸν ο. κ. Σερβιάδης, ὅτι, ἀντισυνταγματικῶς παρτίται ἐν Σύμβῳ ὡς Ὑπουργὸς σιωπηρῶς ἀνακαλύμενος, ὅσον καὶ ὁ κ. Βαζιλικῆς δέον νὰ κληθῶσι νὰ ἀρκεθῶσιν ἐκ νέου, διότι ὑπάρχει ὁ κίνδυνος, μὴ θεωρηθῶσιν ὡς μὴ ἐγκύριον ἐκτελούντες τὰ καθήκοντα αὐτῶν.

Ο κ. **Ἀγγ. Παπαζαχαρίου**, κατακρίνων πρῶτον τὴν θεσμὸν τῶν Γενικῶν Διοικήσεων ὡς ἀντιτιθέμενον εἰς τὸ αἶσθημα τοῦ λαοῦ τῶν Νέων Χωρῶν, κίτινες μίαν εἶχον καὶ ἔχουσιν ἱεράν ἐπιθυμίαν, ν' ἀπομοιωθῶσι καὶ διοικητικῶς πρὸς τὴν λοιπὴν τῆς Ἑλλάδος λαόν, ἅπασι ἀποτινάζουσι τὸν τουρκικὸν ζυγόν, ὁ ὁποῖος εἶχε καθιερώσει τὴν θεσμὸν τῶν Βαλκιδῶν, τὴν ἐποδονκούντα πρὸς τὸν θεσμὸν τῶν Γενικῶν Διοικήσεων, ἀντιτάσσεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου, ὡς ἀντιτιθέμενον πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ ἐπιδιωκόμενην ἱεράν ἀπομοίωσιν. Ὁ Μακεδονικὸς λαός, προσθέτει, δὲν εἶναι ἄφορος πολιτικῶς καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς χώρας κρίνων θεωρεῖ μείωσιν τοῦ τὴν παρτίτησιν τοῦ θεσμοῦ τοῦτο. Ὁ δὲ ἐδέχεται λέγει, ἐν τέλει, τὸν θεσμὸν ἐπὶ ὅσον οὗτος περιεβόλλετο μεθ' ὅλων τῶν πρὸς τὸν λαόν τῆς ἐσωτερικῆς ἀποδοτικῆς, τοπικῶν συμβουλίων κλπ. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν τοῦτο δὲν συμβαίνει ἀποκρούει τὸν θεσμὸν καὶ κηρύσσεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου.

Ο κ. **Χρ. Μητσόπουλος**, ἐξετάζων διὰ μικρῶν πῶς ἔχουσι τὰ τοῦ θεσμοῦ τῶν Γενικῶν Διοικήσεων ἐν ἄλλαις χώραις, φρονεῖ ὅτι προτιμότερον ἤθελεν εἶσθαι ν' ἀπενέμετο ὁ τίτλος τοῦ Κυβερνήτου, ὥστε νὰ μὴ γίνηται κατάχρησις τοῦ τίτλου τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τῶν προσέδρων Ὑπουργῶν, οἵτινες ἔχουσι, λέγει, κατακλύσει τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἡ ὑπηρεσία αὕτη, προσθέτει, μάλλον εἶδει νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Περιθάλψεως, ὀνομαζόμενον «Ὑπουργεῖον Πληθυσμῶν» καὶ συμπεραίνων συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ν' ἀναβάλῃ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ο κ. **Α. Τσουκαλῆς** περὶ τῆς ἐπὶ πάντε μὴναι, ἡ Συνέλευσις δὲν ἐψήφισε παρὰ ἐν, τὸ περὶ ἐλαχίου, νομοσχέδιον, σήμερον δὲ κατηναλώθη ὁλόκληρος συνεδρίασις δι' ἐν νομοσχέδιον, ἐνῶ καίτοι ἐνώπιον ἡμῶν τόση νομοθετικὴ ἐργασία. Χθὲς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς ἐπὶ τοῦ Συντάγματος Ἐπιτροπῆς ἐψάλε τὸν ἐπικηδεῖον αὐτῆς· ψάλλω καὶ ἐγὼ σήμερον τὸν ἐπικηδεῖον τῆς Συνελεύσεως, διότι ἐπὶ τόσον χρόνον δὲν κάμνομεν τίποτε καὶ ἔχομεν νὰ δώσωμεν λόγον εἰς τὸν λαόν. (Διαμαρτυρία ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ μικρὸς θόρυβος, ἐνῶ ὁ κ. Τσουκαλῆς ἐπιμένει λέγων ὅτι πρέπει νὰ ἐργασθῇ περισσότερον ἢ Συνέλευσις).

Ο κ. **Π. Ἰαν. Ἀργυρόπουλος**, συμπληρῶν τὴν προηγουμένην ἀπόφασιν αὐτοῦ καὶ ἐμνήσας περὶ ἐξαιρέσεων, εἰσφέρει, λέγει, νὰ μνημονεύσῃ μετὰ τῶν ἐξαιρέσεων τού-

των τούς Γενικούς Διοικητές Στέφανον Δραγούμη, Α. Ρούφον Κωνσταντίνου και τὸν κ. Στεργιάδην, οἵτινες ἐτίμησαν τὸ ἔξωμα τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον κύριοι συνάδελφοι προβλέπει περὶ ἀπολυστάτου τινὸς σημείου τῆς ὅλης διοικήσεως καὶ λαμβάνει τὴν πρόνοιαν τὴν ὅποιαν λαμβάνει ἐκ πρακτικῆς ἀνάγκης. Πρόκειται δηλονότι περὶ θεσμοῦ ὑφισταμένου καὶ λειτουργούντος, περὶ τῶν Γενικῶν Διοικήσεων θεσμοῦ, τοῦ ὁποῦ ἡμεῖς δὲν ἀναλαμβάνομεν νὰ ἐγγυηθῶμεν οὔτε τὴν γενικὴν χρηστότητα οὔτε τὴν ὑπὸ τὴν μορφήν ὑφ' ἣν κρατεῖ-χρησιμεύεται, ἀλλὰ θεσμοῦ ὁ ὁποῖος ὑφίσταται, ὁ ὁποῖος ἔχει συνυφανθῇ μετὰ τὰς περιστάσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας διατελοῦσιν αἱ χώραι, ἐν αἷς ὑφίσταται, θεσμοῦ ὁ ὁποῖος ἐξυπηρετεῖ σπουδαίαν καὶ οὐσιώδη συμφέροντα τῶν χωρῶν τούτων. Θεσμοῦ τοῦ ὁποῦ δὲν δυνάμεθα ν' ἀνατρέψωμεν τὸ οἰκοδόμημα χωρὶς νὰ λυβώμεν τὴν πρόνοιαν ἐκείνην, ἡ ὁποία εἶναι ἐνδεαυμένη ἐκ τῆς μελέτης τῶν συνθηκῶν καὶ τῶν περιστάσεων τῶν τόπων, ἐν οἷς ὁ θεσμός οὗτος κρατεῖ καὶ τὸν ὁποῖον εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ν' ἀνεγθῶμεν μέχρι τῆς στιγμῆς καὶ ἣν ὁλ' ἔχοντες ἐνδεῶς εἰς ἡμᾶς, μελετώντες τὴν κατάστασιν, μελετώντες τὰ πράγματα, νὰ ἐφαρμόσωμεν ἐκείνας τὰς ἰδέας, τὰς ὁποίας πάντες γνωρίζετε ὅτι ἔχομεν ὡς βάσιν τοῦ πολιτικοῦ ἡμῶν προγράμματος, ἥτοι τὰς ἰδέας τῆς ἀποκεντρώσεως, τὰς ἰδέας τῆς αὐτοδιοικήσεως, τὰς ἰδέας κατὰ τὰς ὁποίας τῶν τοπικῶν συμφερόντων τὴν πραγματοποίησιν ὁ ἀναθέσσομεν εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι καὶ τὴν συνείδησιν τῶν συμφερόντων τούτων πληρεστάτην ἔχουσι διότι εἶναι αὐτοὶ οὗτοι οἱ φορεῖς τῶν συμφερόντων αὐτῶν, εἶναι αὐτοὶ οὗτοι οἱ κατόικοι τῆς περιφερείας παρὰ τῇ ὁποίᾳ ὑφίστανται, μετὰ τῶν ὁποίων ἔχουσιν ἐνσάρκωθῇ, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ὑφίσταται ἡ ὁνείτης τῶν συμφερόντων τούτων. Αἱ ἰδέαι αὗται τῆς αὐτοδιοικήσεως εἶναι ἐκείναι αἵτινες ὁ ἀποτελέσσωσι τὴν βάσιν τοῦ διοικητικοῦ ἡμῶν συστήματος ὅχι ἐκ θεωρητικῆς τινος πεποιθήσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀντικλήψεως τῆς μελέτης τῶν πραγμάτων, ἡ ὁποία ἐπεισεν ἡμᾶς ἀρχαδάντως ὅτι, ἂν ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν δὲν ἐξυπηρετήθησαν ἐπαρκῶς τὰ κατὰ τόπους συμφέροντα, τοῦτο συνέβη, διότι ἔλειψεν ἡ ἐπαρκὴς ἐκείνων οἱτινες καλοῦνται νὰ ἐξυπηρετήσωσι ταῦτα διὰ τῆς διαχειρίσεως τῆς τοῦ Κράτους ἐξουσίας, τοῦ τμήματος τῆς κυριαρχίας τοῦ προσήκοντος εἰς τὴν περιφέρειαν μετ' ἐκείνων οἱ ὁποῖοι εἶναι οἱ φορεῖς τῶν συμφερόντων αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουσι ποῦ τείνουσι τὰ συμφέροντα αὐτά, τὰ ὁποία ἐμπεποτισμένα, ὡς εἶναι, εἰς τὰ ἄτομα, διότι πάντα τὰ συμ-

φέροντα εἶναι ἐμπεποτισμένα εἰς τὰ ἄτομα, ἀποτελοῦσιν ἐν ταύτῳ καὶ διὰ τοῦ συνδυασμοῦ αὐτῶν ἐκείνους τὸ ὁποῖον συνηθίσκαμεν νὰ καλῶμεν γενικὸν συμφέρον, εἶναι αἱ ἰδέαι αὗται πεποιθήσεις τοῦ βίου τῆς ψυχῆς μου καὶ ἀποτελοῦσι τὴν βάσιν τοῦ προγράμματος ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔχω τὴν ἀρχαδάντων γνώμην ὅτι ὁλ' ἀσφαλῆς ἡ ἀνάπτυξις, ἡ πρόοδος, ἡ βελτίωσις τῶν διοικητικῶν ἀλλὰ καὶ τῶν κυβερνητικῶν ἡμῶν πραγμάτων καὶ ἐν γένει τῶν πολιτικῶν πραγμάτων ἐν Ἑλλάδι.

Ἄλλ' ἤδη δὲν πρόκειται περὶ τούτου. Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ εἰσελθῶ καὶ ἐγὼ εἰς τὸ ἔδαφος εἰς τὸ ὁποῖον εἰσελθόντες ἀνάπτουσαν τὰς γνώμας τὸν οἶκον, συνάδελφοι, ὁλ' προσβαίνον καὶ περὶ τούτου καὶ ὁλ' ἔλαβον ἐκείνους τὸ ὁποῖον πολλὰκις ἀνάπτουσα καὶ ἐν τοῖς ἐκλογικαῖς προγράμμασι καὶ κατὰ τὰς παλαιότερας ἐκλογὰς καὶ κατὰ τὰς τελευταίας, ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην καὶ κυβερνητικῆς ἀποκεντρώσεως, ἔχομεν ἀνάγκην πρὸ παντὸς ἀπομακρύνσεως τῆς διοικήσεως ἀπὸ τῆς Κυβερνήσεως, διότι ἀναγνωρίζομεν πάντες ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν κυβερνᾷ, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις διοικεῖ ἐν Ἑλλάδι. Ὅλα αἱ πράξεις ἐκείναι τὰς ὁποίας ἐπιχειροῦμεν ἐν τοῖς Ὑπουργείοις καὶ αἱ ὁποίας ἀπασχολοῦσι τὰ διάφορα τμήματα τῶν Ὑπουργείων μὴ πλανᾶσθε νομίζοντας ὅτι εἶναι πράξεις Κυβερνήσεως, εἶναι πράξεις Διοικήσεως ἀναρμοδίως τελοῦμεν ἐν τῷ κέντρῳ ἀντὶ νὰ ἐνεργήσῃ ἐν ταῖς περιφερείαις εἰς τὰς ὁποίας ὑπάρχουσι καὶ τὰ πράγματα καὶ ἡ εὐχέρεια τῆς γνώσεως καὶ διαχωρίσεως τῶν πραγμάτων (χειρωναγία). Ὅταν ὁλ' ἔλθῃ ἡ στιγμή καὶ ἣν τὰ μέγιστα, τὰ οὐσιώδη ταῦτα προβλήματα τῆς χώρας ὁλ' συζητηθῶσι, ὁλ' ἐκθεσώμεν τὰς γνώμας ἡμῶν καὶ ὁλ' κατὰ τὴν ἡ Συνέλευσιν καὶ ὁ Ἑλληνικὴς λαὸς, ὅτι αἱ γνώμαί ἡμῶν εἶναι ἐδαφικά, ἀπὸρριπτα βελτίως τῶν πραγμάτων μελέτης καὶ ὅτι ὁ ἀποτελέσσωσιν, ἂν πραγματοποιηθῶσι, τὸ θεμέλιον τῆς μελλούσης πρὸς τὰ πρόσω ἐξελίξεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ὡς καλοῦμεναι νὰ ἐξυπηρετήσωσι τὰ συμφέροντα τῆς Κοινωνίας ἐν τῇ πληρότητι αὐτῆς, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν παρόντων τῶν τοπικῶν, ἂν τοῖν ὁποίων εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρχουσιν οὐδ' ἡ προσήκουσα γνώσις οὐδ' ἡ προσήκουσα ἐνέργεια πρὸς ἐξυπηρετήσιν τῶν συμφερόντων αὐτῶν.

Ἄλλ' ἤδη δὲν πρόκειται περὶ τούτου τοῦ ζητήματος. Ὅπως ἔχομεν τὰς Γενικὰς Διοικήσεις. Ὅπως εἶπον, αὐταὶ ἔχουσι συνυφανθῇ μετὰ τῶν συμφερόντων τῆς χώρας. Ἐρῶ τὸς τοὺς συναδέλφους ἡμῶν, τοὺς ἀντιπροσωπεύοντας τὰς χώρας ἐκείνας τὰς ὁποίας ἰδίως αἱ μεγάλαὶ Γενικαὶ Διοικήσεις ἀποβλέπουσιν, ἐρωτῶ αὐτούς, ἂν εἶναι δυνατόν αὐτὴν τὴν στιγμήν ἂν ἀντικαταστήσῃ τοῦ συστήματος αὐτοῦ

δι' άλλων συστήματος αρτιωτέρου και πληρεστέρου να παρίδωμεν την ύπαρξιν των Γενικών Διοικήσεων. Θά σ'αξ άπαντήσωσι πάντες άποφατικώς, θά παρακαλέσω δ' εκείνων εκ των άξιωσίμων συναδέλφων οίασδήποτε χώρας, ή όποία έχει εύρεϊαν Γενικήν Διοίκησιν, να εϊπη, άν νομίζει ότι δύναται να καταργηθῇ ή Γενική Διοίκησις εν τῇ περιφερείᾳ εκ τῆς όποιας προέρχεται και την ίποιαν αντιπροσωπεύει.

Πολλοί Πληρεξούσιοι. Όχι, όχι.

Δ. Γούναρης. "Αν λοιπόν υπάρχει αυτή ή ανάγκη, περί τῆς όποίας, επαναλαμβάνω, εγώ δέν γίνομαι ούδὲ κ'έν έγγρηγής, διότι δέν εϊναι έμὸν τὸ σύστημα, κί ύπάρχουσιν Γενικά Διοικήσεις εϊναι έν καθεστώς, τὸ όποϊον εϊμεθα ύποχρεωμένοι να διατηρήσωμεν και τὸ όποϊον πρέπει να επιδιώξωμεν, ώστε να παραγάγῃ καρπὸς όσον τὸ δυνατόν χρειτόνας. Καί ζητούμεν διὰ τοῦ νομοσχεδίου να επιτραπῇ ἴνα κί Διοικήσεις ανατεθῶσιν εἰς συναδέλφους εκ των έν τῇ Συνελεύσει, άν εύρεθῶμεν εἰς τὴν ανάγκην να ζητήσωμεν τὴν άρωγὴν συναδέλφων εκ των έν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ εύρισκόμενων, ἴνα άσκήσωσιν εκεῖ τὰ έργα τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ.

Διὰ να γίνῃ τοῦτο, εἶναι ανάγκη ὁ Γενικός Διοικητής, όστις ὅλ εἶναι συνάδελφος, να εἶναι εκ των έν τῇ Συνελεύσει.

Γίνεται, δι' άναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς α' κατ' άρθρον συζήτησιν.

Γίνεται εἴτα δι' άναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' άρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περί επανορθώσεως άδικημάτων λαθόντων χώραν εἰς τὸ Στρατιωτικόν Σχολεῖον των Εὐελπίδων κατὰ τὰς εἰσιτηρίους εξέτασεις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς εκπαιδεύσεως».

Ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ των Οἰκονομικῶν **κ. Π. Πρωτοπαππαδάκης** ζητεῖ μετὰ τοῦτο να προταχθῇ τὸ έν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει ὑπ' αριθ. 40 νομοσχέδιον περί τῆς μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος συμβάσεως, κηρυσσόμενον **κατεπεῖλον**.

Ὁ **κ. Ν. Στράτος** παρακαλεῖ ν' ἀνεβληθῇ ή ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου, διότι πρὸ μικροῦ ἔλαθε τοῦτο και δέν εἶναι παρεσκευασμένες πρὸς συζήτησιν.

Μετὰ ζωηράν διαλογικὴν συζήτησιν μετὰ τῶν **κ. κ. Π. Πρωτοπαππαδάκη** και **Ν. Στράτου** γίνεται δεκτὸν εἰς α' κατ' άρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον, κηρυσσόμενον **κατεπεῖλον**, «περί κυρώσεως μετὰ τῶν Δημσίου και τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος συναφθείσης τῇ 31 Μαρτίου 1921 συμβάσεως περί παρατάσεως τοῦ προνομίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλά-

δος εἰς έκδοσιν και κυκλοφορίαν τραπεζικῶν Γραμματίων και περί χορηγίας ὑπ' αὐτῆς τῷ Ἑλληνικῷ Δημσῷ δανείου 550,000,000».

Ἀποφασίζεται δ' ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως ὅπως ή β' συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου τούτου γένηται τῇ προτεχῇ Δευτέρᾳ.

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸν εἰς α' κατ' άρθρον ζήτησιν, κηρυσσόμενον **κατεπεῖλον**, τὸ νομοσχέδιον «περί κυρώσεως συμβάσεως μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος περί προσωρινοῦ δανείου 75 εκατομμυρίων δραχμῶν.

Ὁ **κ. Ἀδ. Εὐταξίας** ἐρωτᾷ πότε θά ψηφισθῇ και ἐτέρᾳ μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς σύμβασις δικτελοῦσα έν εκκρεμότητι, ή άφορώσα τὸ δάνειον των 400 εκατομμυρίων.

Π. Πρωτοπαππαδάκης. Ὁ ὑποβληθῇ κατ' ἑπὶν νομοσχέδιον.

Ὁ **κ. Ν. Στράτος** ἐρωτᾷ εἴτα πῶς συνέβη, ώστε, κατ' ἤν ἡμέραν υπεβάλλετο τὸ περί δανείου νομοσχέδιον, να δημοσιεύηται ὑπὸ τοῦ Γραφείου τοῦ Τύπου διάψευσις σχετικῆς άναγχαρίσεως εἰδησεως.

Ὁ **κ. Π. Πρωτοπαππαδάκης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ των Οἰκονομικῶν) ἀπαντᾷ, ότι, πληροφορηθεὶς περί άναστατώσεως έν τῷ Χρηματιστηρίῳ, συνεβίβη διαδόσεως περί ιδρύσεως νέας έκδοτικῆς Τραπεζῆς, ἔδωκεν ἐντολήν να διαψευσθῇ ή εἰδησις αὕτη. Ταύτην δὲ τὴν διάψευσιν ἔδωκε τὸ Γραφεῖον τοῦ Τύπου τοῦ Ὑπουργείου των Ἐξωτερικῶν, κατ' ἐντολήν του. Παραδόξως ὅμως εἰς ὅλκας τὰς ἐφημερίδας ἐδημοσιεύθη διάψευσις περί έκδόσεως νέου χαρτονομίσματος, τὴν ὅποιαν δέν ἤτο βέβαια δυνατόν να δώσῃ, ἀφοῦ μετὰ δύο ὥρας ὅλ υπεβλήθη σχετικὸν νομοσχέδιον. Μόνον μετ' ἐφημερίαν ή «Ἐσπερινή», ἐδημοσίευσεν ἀκριβῇ τὴν διάψευσιν.

Πρόεδρος. Συζητήσις ἐπὶ τοῦ σχεδίου ψηφίσματος «περί μὴ εφαρμογῆς των άρθρων 71 και 72 τοῦ Συντάγματος περί δημοσίων υπαλλήλων».

Ὁ **κ. Γ. Μπούσιος** παρατηρεῖ ότι τὸ σχέδιον τοῦ ψηφίσματος περιλαμβάνει γενικότητα. Ἄλλως τε δὲ ὁ **κ. Πρωθυπουργὸς** ἐδήλωσεν ότι ή Συνέλευσις ἐδέχθη ότι τὸ Σύνταγμα ἰσχύει μέχρι τῆς τροποποιήσεως του και δέν πρέπει ν' ἀπομακρυνθῶμεν των διατάξεων τοῦ Συντάγματος. Ζητεῖ ή να διορθωθῇ τὸ σχέδιον τοῦ ψηφίσματος ή ν' ἀποσυρθῇ.

Ὁ **κ. Δ. Γούναρης** (Πρωθυπουργός) ἐξηγεῖ ότι οἱ ἀνελγόντες Πληρεξούσιοι, οἱ ὅποιοι εἶναι σήμερον καθηγγηταί ή άξιωματικοί, δέν εἶχον τὴν ιδιότητα ταύτην ὅτε ἐξέθετο υποψηφιότητάς τοῖς εἶχεν ἀφαιρεθῇ. Ὁ λαὸς ἐξέλεξε αὐτοὺς Πληρεξούσιους.

ή δὲ Συνέλευσις δὲν δύναται νὰ στερηθῇ αὐτῶν, διότι εἶναι καὶ ὑπέροχοι ἄνδρες, δυνάμενοι νὰ συνεισφέρωσι πολύτιμον συμβολὴν εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς. Οὐτε πάλιν δίκαιον εἶναι νὰ στερήσωμεν αὐτοὺς τῆς ἑλλῆς θέσεώς των ἢ τοῦ βαθμοῦ των, τὰ ὁποῖα μὲ τὴν ἀποκατάστασιν των πραγμάτων ἀνεκτήσαν. Εἰς τὴν ρύθμισιν τῆς νέας αὐτῆς διττῆς ιδιότητός των ἀποδέλεται τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον.

Ὁ κ. Ν. Στράτος, συμφωνῶν, λέγει ὅτι ὁ ἑλλῆς τοῦτο ἄρνησις τῆς ἐντολῆς τοῦ λαοῦ, τὴν ἵπτα δὲν ἔχομεν δικαίωμα νὰ κλέωμεν, ἔτι εἰ δὲ δικαιοφύσεις καὶ διορθώσεις τοῦ σχεδίου ψηφίσματος.

Ὁ κ. Π. Ίακ. Ἀργυρόπουλος διαφωνῶν πρὸς τοὺς προλαλήσαντας, ὑποστηρίζει ὅτι οἱ μὲν θέλοντες νὰ πολιτευθῶσι δύνανται νὰ μείνωσι Πληρεξούσιοι, οἱ δὲ προτιμῶντες τὴν θέσιν των νὰ ἐπανεέλθουν ἀπὸ τοῦδε εἰς τὸν κλάδον των καὶ ν' ἀρροισιωθῶσιν εἰς αὐτὸν χωρὶς νὰ τεθῶσιν εἰς δίλημμα ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, τί νὰ προτιμήσωσιν.

Ὁ κ. Α. Κανάκης Ρούφος ὑποστηρίζει ὅτι δὲν ἔχει δικαίωμα ἡ Συνέλευσις ν' ἀφαιρέσῃ πληρεξουσότητα ἀποθεσάν ὑπὸ τοῦ λαοῦ.

Ὁ κ. Γ. Ἀλεξάνδρου (ἀξιωματικὸς Πληρεξούσιος) λέγει ὅτι ἡ ἐντολὴ τοῦ λαοῦ εἶναι ἁσπέρα ἄλλων. Ὡς πρὸς τοὺς ἀξιωματικὸς Πληρεξούσιους, οὗτοι δύνανται νὰ ζητήσωσιν ἄδειαν παρὰ τῆς Συνελεύσεως καὶ ν' ἀπέρχωνται εἰς τὸ ἔργον των.

Διορθουμένου μετὰ τινος παρατηρήσεως τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, Ν. Στράτου καὶ τοῦ ἱπουργοῦ κ. Τσαλδάρη τοῦ σχεδίου ψηφίσματος, γίνεται τοῦτο ἀποδεκτὸν ὡς διορθωθῇ, ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, ἔχον οὕτω :

ΨΗΦΙΣΜΑ

Περὶ μὴ ἐφαρμογῆς τῶν ἄρθρων 71 καὶ 72 τοῦ Συντάγματος κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης Συντακτικῆς Συνελεύσεως, (ὡς ἐπρόκειτο ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως).

Ἡ Γ' ἐν Ἀθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις

Ψήφισε :

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης Συντακτικῆς Συνελεύσεως δὲν ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρα 71 καὶ 72 τοῦ Συντάγματος, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Πληρεξούσιους αὐτῆς πρῶτον δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετὰς ἀπολυθέντας ἢ παραιτηθέντας ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου 1917 καὶ ἐφεξῆς, ἐπανελθόντας δὲ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καθ' οἷονδ' ἴσται τρόπον ἢ ἐπαναδιορισθισμένοι, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς,

ἐποχῆς ἀποταχθέντας ἢ ἀποστρατευθέντας, καὶ ἐπανελθόντας εἰς ἐνεργεῖαν στρατιωτικούς τῆς ἑλλῆς καὶ τῆς θαλάσσης. Οὗτοι, πρὸς τῇ ιδιότητι τοῦ Πληρεξουσίου, οἱ μὲν δημόσιοι ὑπαλλήλοι καὶ ὑπηρετὰς διατηροῦσιν ἐν τῷ αὐτῷ καὶ τὴν εἰς τὴν ἐπανελθόντων δημοσίαν θέσιν, οἱ δὲ Ἀξιωματικοὶ τῆς ἑλλῆς καὶ τῆς θαλάσσης δὲν ἀνακληθάνουσιν ὑπηρεσίαν, δύναται ὁμοῦς ν' ἀνατεθῇ αὐτοῖς ἐνεργεῖς ὑπηρεσίαι, ὅτε ζητεῖται ἄδεια ἀπουσίας παρὰ τῆς Συνελεύσεως.

Γίνονται κατόπιν δεκτὰ εἰς α' κατ' ἄρθρον συζητήσιν τὰ νομοσχέδια :

«Περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τῶν ἄρθρων 1, 3, 4 καὶ 5 τοῦ νόμου 2431 τοῦ 1920 περὶ ἀνακαταστάσεως τῶν ἐλλείπων ὑποθηκῶν κλπ.»

«Περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ νόμου ΒΤΜ1' τοῦ ἔτους 1895 περὶ διοικήσεως τῆς ὑπὸ τοῦ Ἐπαγγέλου Ζάππα καταλειφθείσης εἰς τὸ ἔθνος περιουσίας»

«Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Οὐασιγκτῶνι ὑπογραφείσης τῇ 518 Ὀκτωβρίου 1920 συμβάσεως, τροποποιούσης τὸ ἄρθρον XVII τῆς μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας»

«Περὶ ἐφαρμογῆς τῶν διεθνῶν ταχυδρομικῶν τελῶν τῶν διαλαμβανόμενων ἐν τῇ κυρίᾳ συμβάσει τῆς Μαδρίτης» καὶ

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2406 περὶ λιμένων καὶ λιμενικῶν ταμείων κλπ.»

Γίνονται εἰς δεκτὰ κατ' ἀρχὴν τὰ νομοσχέδια :

«Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 104 περὶ προσόντων καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ προσόντων τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων νόμων»

«Περὶ διεξαγωγῆς τῶν ἐξετάσεων ἐν τῷ Πολυτεχνεῖον»

«Περὶ ἐπαναφορᾶς παρηνόμως ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων»

«Περὶ ἀποζημιώσεως τῶν δημάρχων καὶ παρέδρων κοινοτικῶν συμβουλίων»

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ κατακατηρέων ἐξετάσεων τῆς Α. Β. Γ. τοῦ βασιλόπαιδος Παύλου κλπ. καὶ τοῦ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ βαθμολογίας τῆς Α. Β. Γ. τοῦ βασιλόπαιδος Παύλου δοκίμου σηματεφόρου»

«Περὶ τοῦ τρόπου ἐφαρμογῆς τῶν ἡλικιῶν, τῶν κατημένων τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1913»

«Περὶ προσόντων προβιβασμοῦ ἀξιωματικῶν τοῦ πε ἐνεργου καὶ ἐφέδρου στρατοῦ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ τοῦ τε ἐνεργου καὶ ἐφέδρου στρατοῦ»

«Περὶ συγχωνύσεως λόχου ὑποψηφίων Ἑυελπίδων καὶ ἀπαρ-

τήσεως των ως α' τάξεως Στρατιωτικού Σχολείου Εὐελπίδων».

«Περὶ κανονισμοῦ ἐξόδων παραστάσεως τῶν ἐν τῇ ναυτικῇ βύρσει Κωνσταντινουπόλεως ὑπηρετούντων ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν, ναυτῶν κλπ.» ὡς ἐτροποποιήθη.

«Περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεως 10,060,000 πρὸς περιθάλψιν τῶν ἐν Κωνσταντίνῳ προσφύγων».

«Περὶ αὐξήσεως δαπάνης τῆς ὀρισθείσης διὰ τὰ Γραφεῖν ζήτησιν ἐκ τοῦ κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν πολέμου».

«Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Μαδρίτῃ τῇ 30 Νοεμβρίου 1920 (ν. ἡμ.) διωμολογηθείσης ἀναθεωρήσεως τῆς παγκοσμίου ταχυδρομικῆς συμβάσεως μετὰ τοῦ συναφούς αὐτῇ κανονισμοῦ ἐκτελέσεως».

«Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Μαδρίτῃ τῇ 30 Νοεμβρίου 1920 (ν. ἡμ.) διωμολογηθείσης ἀναθεωρήσεως τῆς συμβάσεως περὶ ἀνταλλαγῆς ταχυδρομικῶν θαμάτων καὶ τοῦ συναφούς αὐτῇ κανονισμοῦ ἐκτελέσεως».

«Περὶ ἐπανορθώσεως ὁδικημάτων λαθόντων χάραν εἰς τὸ Στρατιωτικὸν σχολεῖον Εὐελπίδων κατὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκπαιδεύσεως».

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1520 περὶ τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ στρατεύματος».

«Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1520 περὶ τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ στρατεύματος».

«Περὶ βελτιώσεως τοῦ μισθοῦ τῶν δημοτικῶν στρατιωτῶν».

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀρθροῦ 18 τοῦ νόμου 1863 περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 184 περὶ ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιμελητηρίων».

«Περὶ ὀργανισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν τμήματος τῆς ἀστυνομίας τῶν πόλεων, τῶν Γραφείων τῆς Κεντρικῆς Ἀστυνομικῆς Σχολῆς, Ἀρχηγείου Ἀστυνομίας καὶ Ἀστυνομικῶν Διευθύνσεων».

«Περὶ μεταθέσεως εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἀνδρῶν τοῦ στρατεύματος» καὶ

«Περὶ ἀποβολέπτων ἐξόδων Στρατοῦ».

Γίνονται εἴτα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὰ νομοσχέδια:

«Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 964 περὶ συστάσεως Νομοπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπείας πρὸς σύνταξιν διοικητικῶν κωδίκων».

«Περὶ κυρώσεως τοῦ νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 30 Δεκεμβρίου 1920 «περὶ παρατάσεως προθεσμίας διὰ τὴν κατοχὴν συγκροχάρτου τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου ἐν ταῖς Νέαις Χώραις».

«Περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας πρὸς εἰσαγωγὴν χάρτου

ἀνευ ὑδατίνων σημάτων πρὸς τύπωσιν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν».

«Περὶ ἐτησίαις χορηγίαις εἰς τὸν Διάδοχον» ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ μετὰ ἐγγνώσιν τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. **Δ. Γούναρη**, ὅτι εἰς τοὺς μέλλοντας Διάδοχους ἡ χορηγία θέλει διδασθαι ἀπὸ τοῦ 18ου εἰς τὴν ἡλικίαν αὐτῶν».

«Περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν ἀπολυθέντων μονίμων ὑπαλλήλων» νομοθετικοῦ Διατάγματος».

«Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2125 περὶ κατάρξεως εἰσφορῶν τῶν δήμεων καὶ κοινοτήτων διὰ τὰς δαπάνας τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως κλπ.» καὶ

«Περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων 1051 καὶ 1312 «περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας νέων ἐκτόκτων ἐκπαιδευτικῶν συλληκτῶν ἐφεδρῶν ἀξιωματικῶν».

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν κατ' ἄρχὴν τὸ νομοσχέδιον «περὶ παρακράτησεως 50 τοίς σις ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῶν ἐν Γερμανίᾳ εἰσχωρημένων ἐμπορευμάτων».

Γίνεται δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου ΔΥΓΓ' τῆς 27 Μαΐου 1887 ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἡμερησία ἀποζημιώσις τῶν κατὰ τὰς ἐλλογὰς διοριζομένων Ἑφόρων καὶ Ἀντιπροσώπων τῆς Δικαστικῆς Ἀρχῆς τῶν μὲν Ἑφετῶν, Εἰσκαγγελέων καὶ Ἀντεισκαγγελέων πρὸς Ἑφέτας καὶ Δικηγόρους, ἐν μὲν οὗτοι μετεβήσαν εἰς οὐδὲν ἥτοι μέρους τοῦ Κράτους ἐκτός τῆς Θρακίας καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὁρίζεται εἰς δραχμ. πενήτηκοντα (50), τῶν δὲ λοιπῶν εἰς δραχμὰς τεσσαράκοντα (40), ἐν δὲ μετεβήσαν εἰς Θρακίαν ἢ Μικρὰν Ἀσίαν ἀπάντων τῶν ἀνωτέρω μέχρι δραχμῶν ἐβδομηκοντα πέντε (75).

Ἡ ἀποζημιώσις αὕτη χορηγεῖται ἐπὶ 15 ἡμέρας τοῦ πολυ.

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ὑπάγονται οἱ Ἑφόροι τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ οἱ Δικαστικοὶ Ἀντιπρόσωποι τῆς τε βουλευτικῆς ἐλλογῆς τῆς 1ης Νοεμβρίου καὶ τῶν μετὰ ταύτην ἀναπληρωματικῶν ἐλλογῶν, ὡς καὶ τοῦ Δημοψηφίσματος.

Δέον δ' οὗτοι νὰ ὑποβάλλωσι τὰ δικαιολογητικά των ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου.

Άρθρον 3.

Δι' όσους εκ των άνωτέρω εξεδόθησαν ήδη χρηματικά εντάλματα, δύναται τη αίτήσει των, υποβάλλομενη εντός δύο μηνών από της δημοσίευσεως του νόμου τούτου, να εκδοθή συμπληρωματικόν ενταλμα διά τε τό επί πλέον ποσόν της ήμερησίας αποζημιώσεως και τάς επί πλέον ήμεραργίας, εφ' όσον δικαιοούνται τούτων, διά ποσόν ορίζομενον διά πράξεως του Υπουργού των Έσωτερικών και μη δυνάμενον να υπερβή τας δαρχμακάς τριακισίας.

Άρθρον Ιον.

Ήσχα διάταξις αντικειμένη εις τον παρόντα νόμον καταργείται.

Γίνονται δεκταί επίσης κατ' άρχήν αι προτάσεις νόμων :

«Περί μεταφοράς εις την β' σειράν της εφεδρείας των έχόντων πατέρα ή αδελφόν θανόντα εν πολέμω».

«Περί προσελεύσεως προς κατάταξιν εις τον ενεργόν στρατόν των εν τω πίνακι β' της μονιμοποιήσεως έγγραφηχμένων

«Περί του εν Σάμω Αρχαιοφυλακείου».

εφεδρών αξιωματικών» και

Ο κ. Σ. Μπαλάνος (πληρεξούσιος εξ Εύβοίας) υποβάλλει δύο τροπολογίας επί του σχεδίου νόμου «περί επαναφοράς των απολυθέντων δημοσίων υπαλλήλων».

Μεθό λύεται ή συνεδρίασις ώρα 11 μ. μ. όπως επαναληφθή αύριον ώρα 5 μ. μ.

Ο Πρόεδρος

Κ. Αργ. Λομβάρδος

Οι Γραμματεῖς

Κ. Οικονομίδης

Π. Ιακώβου

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΑΔ'

της 9 Απριλίου 1921.

Όρα 5 και 50' μ. μ. ο κ. Πρόεδρος άνελθών επί της έδρας κηρύσσει την έναρξιν της συνεδριάσεως και διατάσσει ν' άνοιχθώσι τά θεωρεία.

Ανακοινούνται ακολουθως υπό του κ. Προέδρου τά εξής :

— Ο πληρεξούσιος κ. Σολομών Μετράνης τηλεγράφεϊ εξ Αδριανουπόλεως ότι κορύσμη έμφορησθέν έκει κατ' Ισραηλιτών κατεστάλη περκαρχία υπό των ελληνικών Αρχών, εφ' ή ή Ισραηλιτική Κοινότης εκράζει τας ευχαριστίας, κύτῃς προς την Κυβέρνησιν.

Ο Μητροπολίτης Φιλκαδελφείας κ. Χρυσόστομος τηλεγράφεϊ τά εξής :

«Πρόεδρον Έθνοσυνελεύσεως

Αθήνας

Κατ' την έν τη Έθνοσυνελεύσει εκτύλιξιν των κατ' των Ελλήνων τουρκικών θηριωδιών, ό ελληνικός λαός Αιδινίου και περιχώρων κατ'άπληκτος είδεν άπόλυτον σιγήν επί των φρικαλέων γεγονότων της περιφερείας μας από 10 μέχρις 20 Ιουνίου 1919. Τό Αιδίνιον, ή περικαλλής έστία του Έλληνισμού, καίται σωρός, έρειπίων, πυρπολήθεν καθ' όλοκληρίαν. Περισυρίκι διηπάγησαν, γυναικες ήτιμάσθησαν, τρείς χιλιάδες γυναικοπαίδων κατεσφάγησαν, εκατόσια γυναικοπαίδια εξωρίσθησαν εις τό έσωτερικόν και μόλις τό 1/3 τούτων έπιζώσι. Τά κύτῃ συνέβησαν εν άπάσαις τάτῃς πέρις κοινότησι και δη εις Νκσλή από 10 μέχρι 15 Ιουνίου 1920. Η πλουσία αύτη πόλις έπυρπολήθη, μέγα μέρος του πληθυσμού ήτιμάσθη, κατεσφάγη, παρθεναι ένεκλεισθησαν εις τά χαράμιζ. Οί έναπομείναντες αποθήησκουσιν εν εξορίαι εις τό έσωτερικόν, σπερούμενοι ένδυμάτων και τροφῃς. Οί Έλληνες Δενιζλή και Σαράκις άνερχόμενοι εις 12 χιλιάδας μετά την δολοφονίαν των προκρίτων απογυμνωθέντες των περιουσιών των μετετεπίσθησαν εις την νησίδα Έγερδέρ, ύπερπληρωθεΐσαν τάρων. Ασπομερῇ έκθεσιν εγκρίτως διεβίβασα προς την Κυβερνήσιν και τά Πατριαρχεία. Καιρός να ύψώσητε φωνήν προς σωτηρίαν των έναπομεινόνων. Έπεκκλέσθημεν άνεν άποτελέσματος την φιλόνηρωπον επέμβασιν των Συμμάχων και του Αμερικανικού Έρυθρού Σταυρού προς εξεύρεσιν μέσου άπιστολής των άφθίνως πατῃ της Αρμεστίας παρεχομένων βοηθημάτων. Έλλιπαρούμεν, δικαηούζατε προς τον πεπολιτισμένον κόσμον τῃς θηριωδίας ταύτας, άρχιρεσάσας παρῃ των Τούρκων τό δικαίωμα κυριαρχίας επί του Έλληνισμού του Μαιάνδρου, έστίμου εις πάσαν θυσίαν προς περιφρούρησιν της ελευθερίας υπό την αϊγίδα της Μητρος Έλλάδος.

Μητροπολίτης Φιλκαδελφείας Χρυσόστομος

Ο κ. Γ. Αναστασόπουλος συνιστῃ όπως τό τηλεγράφημα τούτο περιληφθῃ εις τό συλλόγιον όπερ άπεφῃτισε να έκδώσῃ ή Συνέλευσις κατ' την προχθεσινήν σύζήτησιν.

Ο κ. **Κ. Κουρτίδης** ζητεί ἐπ' εὐκαιρίᾳ νὰ γίνῃ νέα συζήτηση γενικευμένη.

Ο κ. **Χ. Βασιλακάκης** παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἀρκεῖ τὴ τηλεγράφικη νὰ περιληφθῇ μόνον εἰς τὸ ἐκτυπωθησόμενον φυλλάδιον, ἀλλὰ νὰ σταλῇ καὶ εἰς πάσας τὰς ἐφημερίδας ὅπως γνωστὴ ὅτι σκοπὸς τῶν Τούρκων εἶναι νὰ ἐξουτώσῃ κυριολεκτικῶς τὸν Ἑλληνισμόν. Ἐπὶ πλέον συνιστᾷ νὰ σταλῇ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ πρὸς ἐξέτασιν τῶν νέων τούτων κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀκουσρημάτων.

— Ο πληρεξούσιος κ. **Ἀγγ. Ἀγγελόπουλος** υποβάλλει προσθήκην ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ὑπὸ 3 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν ἀπολυθέντων μονίμων ὑπαλλήλων κλπ.».

— Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Πουλιᾶνα τῆς Ἐπαρχίας Ἐλασσόνας αἰτοῦνται ὅπως διὰ νόμου ἀποδοθῶσιν αὐτοῖς τὰ ὑπὸ συγχωριτῶν των καταληφθέντα κτήματά των, ἅτινα ἐγκατέλιπον φεύγοντες τὴν τουρκικὴν τυραννίαν κατὰ τὸ 1912.

— Ο Κωνσταντῖνος Χαρατσάκης αἰτεῖται τὴν ἀπονομὴν δικαίου εἰς τὴν μνήμην τοῦ τυρκεισθέντος ἄξιωματικοῦ υἱοῦ του.

— Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Σωματείου Κεπνεργατῶν Χίου διαμαρτύρεται διὰ τὴν φήρσιν τοῦ νόμου 2525 τοῦ ἀποκλείοντος ὀριστικῶς τὴν ἀποζημίωσιν πολλῶν ἐργατῶν.

— Τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον Θεσσαλονίκης ζητεῖ τὴν ἀποδοχὴν τῶν αἰτημάτων τῆς ἐργατικῆς τάξεως τῶν ἀποβληθέντων πρὸς τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας.

— Οἱ εἰς μόνιμον διαθεσιμότητα καὶ παθόντες ἐν πολέμῳ ταγματάρχης Ἡλ. Δικαίου καὶ λοχαγοὶ Ἀθ. Μπατσιμάρας καὶ Ἀνδρ. Περίχρος αἰτοῦνται τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ νόμου 680 «περὶ κατατάξεως ἄξιωματικῶν παθόντων ἐν ὤπασί».

— Οἱ πληρεξούσιοι Δράμας διαμαρτύρονται διότι αἱ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ παρέπεμψαν εἰς τὰς φυλικὰς πολλοὺς ὁμογενεῖς των καὶ παρακαλοῦσιν ὅπως ληφθῶσι τὰ κατὰλληλα μέτρα πρὸς διόρθωσιν τοιούτων ἀτόπων.

— Οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι τῶν δήμων Ἀρτης αἰτοῦνται τὴν μονιμοποίησιν καὶ ἀφομοίωσιν των πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους.

— Ἐρεδρὸι ἄξιωματικοὶ καὶ ὑπαξιωματικοὶ ἐκ των

μονιμοποιήθησάντων τοῦ πίνακος Β καὶ μετασχόντων τοῦ Ἡπειρωτικοῦ ἁγώνος αἰτοῦνται ὅπως υἱοθετηθῇ τὸ νομοσχεδίον περὶ παροχῆς ἀμοιβῆς καὶ περὶ μονιμοποίησεως αὐτῶν, ἐπειδὴ εἰμένον ἀνεκτέλεστον τοῦτο, διελυθείσης τῆς τότε Βουλῆς.

— Ἡ Κεπνεργατικὴ Ὁμοσπονδία τῆς Ἑλλάδος παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἐγκρίνῃ τὸ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας ἐργατῶν ὑποβληθέν ὑπόμνημα.

— Ἡ Πανελλήνικη Ὁμοσπονδία ἐργατῶν ἡλεκτρισμοῦ, ἡλεκτροκινήσεως καὶ φωταερίου αἰτεῖται τὴν ἀποδοχὴν τῶν ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας τῶν Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος αἰτημάτων.

— Οἱ ἐν Ἀκρίσι ἀπίστρατοι ὑπαξιωματικοὶ αἰτοῦνται τὴν αὔξησιν τῆς συντάξεώς των. τὴν ἀφομοίωσιν των μετὰ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ τοιούτων, ὅσον ἄφορᾷ τοῖς νεύλους αὐτῶν ταξιδεύοντων, τὸν κατὰ προτίμησιν διορισμὸν των ὡς σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων, ἀναλόγως τῆς ἐκπαιδεύσεως, καὶ ὅπως οἱ στρατιωτικοὶ ἱατροὶ τῆς περιφερείας των ὑποχρεῶνται νὰ ἐπισκέπτονται δωρεὰν τὰ τυχόν καθενοῦντα μέλη των οἰκογενειῶν των.

— Ἡ Πανελλήνιος Ἐνωσις κεπνεργατῶν αἰτεῖται τὴν ἀποδοχὴν τοῦ ὑπομνήματος τοῦ ὑποβληθέντος ὑπὸ τῆς Γενικῆς ἐργατικῆς Συνομοσπονδίας, ἵνα οὕτως ἀνακουρισθῇ ἡ ἐργατικὴ τάξις.

— Οἱ ἐφημέριοι ἱεροῖς τῆς Δωρίδος ζητοῦνται ὅπως ληφθῇ πρόνοια διὰ τὴν οἰκονομικὴν τοῦ κατωτάτου κλήρου βελτίωσιν.

— Ἡ κ. Δημήτριος γῆρξ Γεωργίου Θεοδοωροπούλου εὐρισκομένη εἰς οἰκονομικὰς δυσχερείας λόγῳ τῆς ἀπωλείας τοῦ υἱοῦ της Κωνσταντίνου, ἐπαρχικοῦ τακτοῦ εἰς Μεσσηνίαν τῆς Κρήτης, φονευθέντος ὑπὸ τοῦ φουρουρῶντος τὸ ταμεῖον χωροφύλακος, αἰτεῖται ὅπως τῇ χορηγηθῇ ἀνάλογος χρηματικὴ βοήθεια.

— Πτυχιούχοι τῆς σχολῆς Γυμναστῶν αἰτοῦνται ὅπως ἀναμαρτωθῶσιν ἐρεδρὸι ἀνθυπαύσινται, ἢ τοῦλάχιστον ὅπως τοῖς ἐπιτροπῇ νὰ εἰσχωθῶσιν εἰς τοὺς εκπαιδευτικούς οὐλαμούς, ἐφ' ὅσον συγκεντροῦσι τὰ πατατούμενα πρὸς τοῦτο προσόντα.

— Κάτοικοι Σολοβέτου παραπονοῦνται διὰ τὴν κακοποιήσιν ἣν ὑπέστησαν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τοῦ ἀποσπασματάρχου ἀνθυπαύσιντου Παναγιώτου Ἀναστασίου καὶ αἰτοῦνται τὴν τιμωρίαν αὐτῶν.

— Ο Γ. Β. Νίκκι, κάτοικος τοῦ χωρίου Λιπάρις τοῦ

τέως Δήμου "Αριος, παρακαλεί την Συνέλευσιν, όπως λάβη νομοθετικήν πρόνοιαν περί των μονογενών υιών, όπως ούτοι μεταφέρονται εις την β' σειράν της εφεδρείας, ίνα μή εν περιπτώσει ατυχήματος αὐτῶν ἐν καιρῷ πολέμου ἐξαφανίζηται ὁλόκληρος ἡ οἰκογένεια αὐτῶν, ἣν ἐκπροσωποῦσιν.

— Ἡ Γεωργικὴ Ἐνωσις Μακεδονίας αἰτεῖται τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνικαιοστασίου τῶν βοσκῶν.

— Ἡ χήρα Ἐλένη Μ. Ἐξαρχοπούλου αἰτεῖται ὅπως αἰνοῖ τῶν φρονεθέντων ἢ θανόντων ἐν πολέμῳ καὶ προστατικῇ οἰκογενείας μεταφερθῶσιν εἰς τὴν β' σειράν της εφεδρείας.

— Ὁ Ἠλίος Χριστοδούλου, δημοδιδάσκαλος Πέτρα Ἀρτης, αἰτεῖται ὅπως λογισθῇ ὡς χρόνος ὑπηρεσίας τὸ τρίμηνον καθ' ὃ ἐπαύθη.

— Οἱ σιδηροδρομικοὶ ὑπάλληλοι οἱ μείναντες πιστοὶ εἰς τὰ καθήκοντα αὐτῶν κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπεργίαν αἰτοῦνται ὅπως ληφθῶσιν ὑπὲρ αὐτῶν μέτρα ἀνακουφιστικά.

— Οἱ ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ Ρίου κρατούμενοι κατὰδικοὶ μέχρι πάντε ἐτῶν παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως διατάξῃ τὴν ἐκ τῶν φυλακῶν τούτων μεταφοράν των εἰς ἄλλην ὡς διατρέχοντες τὴν κίνδυνον τοῦ θανάτου ὑπὸ τῶν ἐν αὐταῖς κρατουμένων βαρυνόντων συναδέλφων των.

— Οἱ κάτοικοι τῶν κοινοτήτων Γοράνης, Ποταμιάς, Κουρτσάνης, Ἀρνης καὶ Πολοβίτσας παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν διὰ τὴν ἀνασύστασιν τῆς μονῆς Γολκτῆς κειμένης ἐν μέσῳ τῆς ἀνατολικῆς κλιτύς τοῦ Ταύρετου ὡς ἱδρυθείσης ἀπὸ αἰώνων καὶ χρησιμοποιομένης ὡς διαμέτου θρησκευτικοῦ καὶ ἀνακουφιστικοῦ σταθμοῦ πάντων τῶν εἰς αὐτὴν προσερχομένων.

Οἱ κηδεμόνες τῶν μαθητῶν τοῦ Σχολείου Τσαγκράδων παραπονοῦνται δι' ἔλλειψιν δημοδιδασκάλου, φρονεθέντος τοῦ πρώην τοιούτου Κοτζίτ.

— Τὸ Σωματεῖον ὑποδηματεργατῶν Ἀγρινίου αἰτεῖται τὴν ὑποστήριξιν τοῦ παρὰ τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας ἔργατῶν τῆς Ἠλλάδος ὑποβληθέντος ὑπομνήματος.

— Ὁ Εὐάνθης Χατζῆ Εὐάνθος, κάτοικος Θάσου, αἰτεῖται τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 2325 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν σιγαροποιῶν εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀπολαύσῃ τοῦ ἐισεργήματος καὶ οἱ μὴ προλαβόντες νὰ ἐνεργήσωσιν ἐντὸς τῆς ὁριζουμένης προθεσμίας.

— Ἀπολυθέντες δημόσιοι ὑπάλληλοι ὑπὸ τοῦ πρώην

καθεστώτος αἰτοῦνται ὅπως ψηφισθῇ ὁ σχετικὸς νόμος περὶ ἐπαναφορᾶς αὐτῶν εἰς ἃς θέσεις πρότερον κατεῖχον.

— Ἡ Πανελληνίος ὀδοντιατρικὴ ἑταιρεία ὑποβάλλει παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου.

— Ὁ σύνδεσμος ὀδοντοπωλητῶν Πειραιῶς παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ὁ νόμος περὶ κυρικῆς ἀναγκάσεως ἐπεκταθῇ διὰ νομοθετικοῦ Δικτάγματος καὶ δι' αὐτοῦ.

— Τὸ σωματεῖον καπνεργατῶν Δράμας αἰτεῖται τὴν ἀποδοχὴν πάντων τῶν αἰτημάτων τῶν ὑποβληθέντων ὑπὸ τῆς Γενικῆς Ἐργατικῆς Συνομοσπονδίας.

— Ὁ Ἀλέξανδρος Κουτσόπουλος, γραφεὺς τοῦ Πρωτοδικείου Λαρίσης, αἰτεῖται τὴν πληρωμὴν καθυστερουμένων ἀποδοχῶν, ἃς ἐστιμῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν εφεδρείαν τοῦ στρατοῦ.

— Ὁ Μ. Μαγγίβας, ἀπόστρατος Τεγματάρχης, ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ τοῦ ζητήματος τῆς χειραφετήσεως τῆς γυναικός.

— Οἱ Χασάν Γαγκούπ καὶ Τσαχῆτ Χουσέτη, ὑπόδικοι κρατούμενοι εἰς τὰς ἐν Ἀρτῇ φυλακάς, αἰτοῦνται ὅπως ληφθῇ μέριμνα ἵνα ἐκδικασθῇ ἡ ὑπόθεσις των καὶ λήξῃ ἡ ἐπὶ ἐξ ἑτῆ παρατεταμένη ὑποδικία των.

— Οἱ κάτοικοι Φλωρίνης αἰτοῦνται ὅπως ληφθῇ μέριμνα ἵνα δικταχθῇ τὸ ἐκεῖσε κτηματικὸν γραφεῖον ν' ἀπότῃ πάσης ἐπεμβάσεως σχετιζομένης πρὸς τὴν ἀνάληψιν ὑπὸ τὴν κατοχὴν αὐτῶν τῶν ὑπὸ διαφύκων Μουσουλμάνων ἀγορασθέντων παρ' αὐτῶν οἰκιῶν.

— Ὁ κατάδικος Γεώργιος Βουρλιῆς, δικασθεὶς ὑπὸ τῶν κακουργιοδικῶν Νκυπλίου εἰς 19 ἐτῶν πρόσκαιρα δεσμὰ κατὰ τὸ ἔτος 1909, αἰτεῖται βασιλικὴν χάριν.

— Ὁ πρόεδρος τῶν κτηνοτρόφων Βεροῖας παρακαλεῖ ὅπως παραταθῇ τὸ ἐνικαιοστάσιον βοσκῶν.

— Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Κερκύρας αἰτεῖται ἀφομοίωσιν τῆς Κερκύρας μετὰ τῶν πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ χορηγουμένου αἵτου.

— Οἱ ἀδελφοὶ Ζιμάλη καὶ Σίκα αἰτοῦνται ἀποζημιώσιν 45,000 δραχμῶν, καθόσον τὸ ἐν Λαμνῇ τῆς Σάμου ἐργοστάσιον αὐτῶν ἤρρησεν ἐπὶ ἐν ἔτος, καταληφθὲν ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ.

— Ἡ Γεωργικὴ Ἐνωσις Βαθῆς τῆς Σάμου αἰτεῖται τὴν κητάργησιν τοῦ φόρου τῆς δεκάτης ἐπὶ τοῦ καπνοῦ.

τέως Δήμου "Αριος, παρακαλεί την Συνέλευσιν, όπως λάβη νομοθετικήν πρόνοιαν περί των μονογενών υιών, όπως ούτοι μεταφέρονται εις την β' σειράν τῆς ἐφεδρείας, ἵνα μὴ ἐν περιπτώσει ἀτυχήματος αὐτῶν ἐν καιρῷ πολέμου ἐκφανίζηται ὁλόκληρος ἡ οἰκογένεια αὐτῶν, ἣν ἐκπροσωποῦσιν.

— Ἡ Γεωργικὴ Ἐνωσις Μακεδονίας αἰτεῖται τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου τῶν βοσκόων.

— Ἡ χήρα Ἐλένη Μ. Ἐξαρχοπούλου αἰτεῖται ὅπως οἱ υἱοὶ τῶν φρονιθέντων ἢ θανόντων ἐν πολέμῳ καὶ προστάται οἰκογενείας μεταφερθῶσιν εἰς τὴν β' σειράν τῆς ἐφεδρείας.

— Ὁ Ἡλίας Χριστοδούλου, δημοδιδάσκαλος Πέτρα Ἀρτίας, αἰτεῖται ὅπως λογισθῇ ὡς χρόνος ὑπηρεσίας τὸ τρίμηνον καθ' ὃ ἐπαύθη.

— Οἱ σιδηροδρομικοὶ ὑπάλληλοι οἱ μείναντες πιστοὶ εἰς τὰ καθήκοντα αὐτῶν κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπεργίαν αἰτοῦνται ὅπως ληρῶσιν ὑπὲρ αὐτῶν μέτρα ἀνακουφιστικά.

— Οἱ ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ Ρίου κρατούμενοι κατὰδικοὶ μέχρι πέντε ἐτῶν παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως διατάξῃ τὴν ἐκ τῶν φυλακῶν τούτων μεταφοράν των εἰς ἄλλην ὡς διατρέχοντες τὴν κίνδυνον τοῦ θανάτου ὑπὸ τῶν ἐν αὐταῖς κρατουμένων βρυποίνων συναδελφῶν των.

— Οἱ κάτοικοι τῶν κοινοτήτων Γοράνης, Ποταμιάς, Κουρτσάνης, Ἀρνης καὶ Πολοβίτσας παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν διὰ τὴν ἀνασύστασιν τῆς μονῆς Γολατῆς κειμένης ἐν μέσῳ τῆς ἀνατολικῆς κλιτύς τοῦ Ταύρετου ὡς ἱδρυθείσης ἀπὸ αἰώνων καὶ χρησιμοποιουμένης ὡς δικέστης θερησκευτικοῦ καὶ ἀνακουφιστικοῦ σταθμοῦ πάντων τῶν εἰς αὐτὴν προσερχομένων.

Οἱ κηδεμόνες τῶν μαθητῶν τοῦ Σχολείου Τσαγκαράδων παραπονοῦνται δι' ἔλλειψιν δημοδιδασκάλου, φρονιθέντος τοῦ πρώην τοιούτου Κοτζίτ.

— Τὸ Σωματεῖον ὑποδηματεργατῶν Ἀγρινίου αἰτεῖται τὴν ὑποστήριξιν τοῦ παρὰ τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος ὑποβληθέντος ὑπομνήματος.

— Ὁ Εὐάνθος Χατζῆς Εὐάνθος, κάτοικος Θάσου, αἰτεῖται τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 2325 περὶ ἀποζημιώσεως τῶν σιγαροποιῶν εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀπολαύσῃ τοῦ ἐργετήματος καὶ οἱ μὴ προλαβόντες νὰ ἐνεργήσωσιν ἐντὸς τῆς ὀριζομένης προθεσμίας.

— Ἀπολυθέντες δημῖοι ὑπάλληλοι ὑπὸ τοῦ πρώην

καθεστῶτος αἰτοῦνται ὅπως ψηφισθῇ ὁ σχετικὸς νόμος περὶ ἐπαναφωρᾶς αὐτῶν εἰς ἃς θέσεις πρότερον κατεῖχον.

— Ἡ Πανελληνία ὀδοντιατρικὴ ἑταιρεία ὑποβάλλει παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου.

— Ὁ σύνδεσμος ὀδοντωλητῶν Πειραιῶς παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ὁ νόμος περὶ κυριακῆς ἀναπαύσεως ἐπεκταθῇ διὰ νομοθετικοῦ Διατάγματος καὶ δι' αὐτούς.

— Τὸ σωματεῖον καπνεργατῶν Δράμας αἰτεῖται τὴν ἀποδοχὴν πάντων τῶν αἰτημάτων τῶν ὑποβληθέντων ὑπὸ τῆς Γενικῆς Ἑργατικῆς Συνομοσπονδίας.

— Ὁ Ἀλέξανδρος Κουτσόπουλος, γραφεὺς τοῦ Πρωτοδικείου Λαρίσης, αἰτεῖται τὴν πληρωμὴν καθυστερουμένων ἀποδοχῶν, ἧς ἐστιγμῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐφεδρείαν τοῦ στρατοῦ.

— Ὁ Μ. Μαγγίνης, ἀπόστρατος Τεγματάρχης, ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ τοῦ ζητήματος τῆς χειραφετήσεως τῆς γυναικός.

— Οἱ Χασάν Γιακούπ καὶ Τσαχόητ Χουσέτη, ὑπόδικοι κρατούμενοι εἰς τὰς ἐν Ἀρτίᾳ φυλακάς, αἰτοῦνται ὅπως ληφθῇ μέριμνα ἵνα ἐκδικασθῇ ἡ ὑπόθεσις των καὶ λήξῃ ἡ ἐπὶ ἐξ ἔτη παρατεταμένη ὑποδικία των.

— Οἱ κάτοικοι Φλωρίνης αἰτοῦνται ὅπως ληρῶνται ὡς μέριμνα ἵνα διατρυθῇ τὸ ἐκείσε κτηματικὸν γραφεῖον ν' ἀπόσχῃ πάσης ἐπεμβάσεως σχετιζομένης πρὸς τὴν ἀνάληψιν ὑπὸ τὴν κατοχὴν αὐτῶν τῶν ὑπὸ διατίσεων Μουσουλμάνων ἀγορασθέντων παρ' αὐτῶν οἰκιῶν.

— Ὁ κατάδικος Γεώργιος Βουρλιῆς, δικασθεὶς ὑπὸ τῶν κακουργιοδικῶν Νεμπλίου εἰς 19 ἐτῶν πρόσκαιρα δεσμῶν κατὰ τὸ ἔτος 1909, αἰτεῖται βασιλικὴν χάριν.

— Ὁ πρόεδρος τῶν κτηνοτρόφων Βεροῖας παρακαλεῖ ὅπως παραταθῇ τὸ ἐνοικιοστάσιον βοσκόων.

— Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἑργατικοῦ Κέντρου Κερκύρας αἰτεῖται ἀφομοίωσιν τῆς Κερκύρας μετὰ τῶν πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ χορηγουμένου σίτου.

— Οἱ ἀδελφοὶ Ζιμάλη καὶ Σίτα αἰτοῦνται ἀποζημιώσιν 45,000 δραχμῶν, καθόσον τὸ ἐν Αἰγινί τῆς Σάμου ἐργοστάσιον αὐτῶν ἤρρησεν ἐπὶ ἐν ἔτος, καταληφθὲν ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ.

— Ἡ Γεωργικὴ Ἐνωσις Βαθῆς τῆς Σάμου αἰτεῖται τὴν κατάρτησιν τοῦ φέρου τῆς δεκάτης ἐπὶ τοῦ καπνοῦ.

— Η Στρουγγιού Β. Ρηγίνου παρακαλεί την Συνέλευσιν όπως χορηγηθῇ εἰς αὐτὴν ἀποζημιώσεις ἐκ δρχμῶν 27.975 καὶ λεπτῶν 90 διὰ τὸν ἐμπρησμόν ὑπὸ τῶν Τούρκων κατὰ τὸ 1908 τῶν ἐν Σάμῳ δύο οἰκιῶν τῆς.

— Η Κηλιόπου Ν. Μαθιού ἐκ Σάμου αἰτεῖται τὴν ἀποβλαχτικὴν τοῦ υἱοῦ τῆς στρατιώτου κατεδικασθέντος ἐπὶ λιποταξίᾳ ὑπὸ τοῦ τέως καθεστῶτος.

— Ο κ. Γωγγιῆς Ἀρβανιτόπουλος, κάτοικος Πάτρων, αἰτεῖται ὅπως τῷ ἀποδοθῶσιν 130,000 δρχμὰ δι' ἀποζημιώσιν του, ἐπεὶ διὰ λόγῳ πολλῶν περιπετειῶν, ἃς ὑπέστη κατὰ τὸ πρῶτον καθεστῶς, δὲν ἔδυνήθη νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὰς κατόπιν ἐντολὰς τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, τότε Διαδόχου, ληρθείσας κινηματογραφικὰς ταινίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν δύο πολέμων 1912—1913.

— Ο Δικηγορικὸς Σύλλογος Τριπόλεως αἰτεῖται ὅπως οἱ ἐπιτετραυθέντες δικηγόροι χρησιμοποιοῦσιν ἐν τῷ στρατιωτικῷ συμφῶνός, πρὸς τὴν εἰδικότητα αὐτῶν ὡς ἐφεδρὸι ἄξιωματικοὶ τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης ἢ τῆς Χωροφυλακῆς.

— Ο Δικηγορικὸς Σύλλογος Γυθείου αἰτεῖται ὅπως τροποποιηθῇ ὁ ὑποβληθεὶς νόμος περὶ ἐλδικάσεως τῶν κινήσεων ἀποζημιώσεως πηλύντων.

— Ο Δημήτριος Σωτηρόπουλος, ἐργοστασιάρχης καὶ κάτοικος Πάτρων, αἰτεῖται τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 1642 περὶ φορολογίας τῆς κύτουμάτου ὑπερτιμήσεως τῆς ἀκινήτου ιδιοκτησίας.

— Ο δήμαρχος Κομοτηνῶν Γαϊουμουλτζίνης) ὑποβάλλει ψήφισμα τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, δι' οὗ τοῦτο ἀποδοκιμαζέται τὸ ὑπὸ τῶν τριῶν Μουτουλμάνων πληρεξουσίων δημοσιευθέντα εἰς τὴν ἐφημερίδα «Προγὰρ», ἐν σχέσει πρὸς τὸ θεσμικὸν ζήτημα, ὡς ψευδὴ καὶ ἀνυπὸστατα, καὶ διεδηλοῦ τὴν ἐκτίμησιν αὐτῶν διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Διοίκησιν.

— Ο Εὐστράτιος Κουλουμβάκης, τέως Νομάρχης, ἐξ ἀπομνηστικῶν, ὅτι ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τοῦ τέως καθεστῶτος διείποντο ὑπὸ διψῆς ἀσθέντου πρὸς τὸ γρῆμα καὶ θιγόμενοι διὰ τοῦτο παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως μεριμνήσῃ ἵνα ληφθῶσι κατὰδικαστικὰ μέτρα ἐναντίον τῶν τριούτων τέως ὑπαλλήλων καὶ ἐξαιρετικῶς τῶν πολιτευμάτων, τυχόν ἐν γων ἀνόμου καὶ ἀνηθίου χρηματισμοῦ, ἢ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει κατὰ τῶν συκοφαντῶν.

— Ἐργατικὰ Σωματεῖα Κερκύρας δικιμαζοῦνται διὰ

τὴν πρόσθετον φορολογίαν τοῦ ἔρτου, ἥτις ἐξαιρετικῶς μόνον τὴν Κέρκυραν βάρυνει.

— Ο ἱερός Σύλλογος Φαρσάλων αἰτεῖται τὴν αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας τῶν ἱερέων, τὴν σύστασιν εἰδικῶν ἑκκλησιαστικῶν Ταμείων, ἐξ ὧν νὰ μετριοδοτῶνται, καὶ ὅπως ὁ μισθὸς αὐτὸς ὁρισθῇ διὰ νόμου.

— Ο Μιλτ. Μαγγίδης, ἀποστράτης ταγματάρχης τῶν Μεταγωγικῶν, ὑποβάλλει ὑπόμνημα, δι' οὗ αἰτεῖται τὴν προβιβάσειν του ὡς ἀδικηθεὶς κατὰ τοὺς προβιβάσμοις τῆς 25—26 Σεπτεμβρίου 1913.

— Ο Σύνδεσμος Ραπτεργατῶν αἰτεῖται ὅπως ἀπκλινγῶσι τῆς φορολογίας τῆς καθαρᾶς προσόδου οἱ βιοπλινκιστὰι ραπτεργαταί.

— Ο Σύνδεσμος ραπτεργατῶν Χανίων αἰτεῖται τὴν ὑποστήριξιν τοῦ ὑπομνήματος τοῦ ὑποβληθέντος ὑπὸ τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν ἐργατῶν.

— Ο ἐν ἀποστρατεῖα ταγματάρχης τοῦ Οἰκονομικοῦ κ. Χρῆστος Κοντογιάννης αἰτεῖται ὅπως συμπεριληφθῇ εἰς τὸ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχεδίων περὶ ἐπαναρχῆς τῶν ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων ὡς ἀπολυθεὶς ἐπὶ τῆς πρῶτης Κυβερνήσεως ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ ἐλεγκτοῦ παρὰ τῷ εἰδικῷ ἐλεγκτηρίῳ δαπανῶν πολέμου.

— Η Γενικὴ Διοίκησις τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας ὑποβάλλει ψήφισμα τοῦ χριστιανικοῦ λαοῦ Δράμας περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἡμιγυμνασίου.

— Ο Νομάρχης Θεσσαλονίκης ὑποβάλλει ἀνταρῶν τοῦ ἐκ Βεροῖας Χρ. Φουρκιώτου αἰτουμένου τὴν παροχὴν βοηθήματος, καθὼς στερηθεὶς αὐτοῦ τοῦ υἱοῦ του εὐρίσκειται ἐν οικονομικῇ δυσχερείᾳ.

— Ο Κωνστ. Στυλιανίδης, κατὰδικος Σάμου, αἰτεῖται ὅπως τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν κατὰδύλῃ αὐτῷ δρχ. 3681, καθόσον δὲν ἐνοικήσθη ἡ οἰκία του ὡς Καπνεργοστάσιον παρὰ τῆς γενομένης ἐπισκευῆς αὐτῆς.

— Οἱ Μάντισι, Δέδες καὶ Νικήτας, ἐργοστασιάρχαι ὕψισμάτων ἐν Βεροῖαι, αἰτοῦνται ἅρ' ἐνὸς μὲν κατάρχησιν τοῦ εἰσχωγικοῦ δασμοῦ τοῦ μαλλίνου στημονίου, ἅρ' ἐτέρου τὴν ἐπιβολὴν προστατευτικοῦ δασμοῦ εἰς τὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσχωγόμενα γαιτάνια.

— Κάτοικοι τῆς κοινότητος Βοστινίτσας τοῦ τέως δήμου Ἰαίας τῆς ἐπαρχίας Δωρίδος αἰτοῦνται ὅπως τὸ ἀπὸ ἐτῶν ἡμιτελὲς οἰκημα τοῦ δημοτικοῦ Σχολείου ἐπισκευασθῇ.

— Κάτωκοι τοῦ χωρίου Παρχαρυθίας αἰτοῦνται τὴν συμπλήρωσιν τοῦ διδασκτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ δημοτικῆς σχολείου.

— Ὁ Ἐμμανουὴλ Σωτηριάδης, ἀπόστρατος ὑπολοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ, αἰτεῖται νὰ τῷ δοθῇ μέρος τοῦ Μετοχικοῦ ταμείου διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ σχετικοῦ νόμου.

— Ἡ Καλλιόπη Χήρα Γ. Ἀνεζίνη ἐκ Σάμου αἰτεῖται ἀνάλογον σύνταξιν, καθὼς ὁ σύζυγός της ἀπεβίωσε κατὰ τὸ 1916 λόγῳ τῶν κακουχιῶν τοῦ πολέμου.

— Ἡ Χήρα Μαρία Χρυσάκη παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὥπως τῇ χορηγηθῇ πρὸς συντήρησιν αὐτῆς τε καὶ τοῦ ἀνηλίκου τέκνου της μνηνία σύνταξις ἐκ δοκίμων τρικασίων, ὡς συζύγου τοῦ Α. Χρυσάκη, νομικοῦ συμβούλου Σάμου δολοφονηθέντος ὑπὸ τοῦ Νικολ. Μώρου ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ κατήκοντός του.

— Ὁ τέως δημοδ. δάσκαλος Πέτρος Μάγκλης ἐκ Κεφαλληνίας αἰτεῖται τὴν ἐπανδιδιορισμὸν του.

— Ἡ Εὐγενία Χήρα Μ. Νικητοῦνη ὑπαλλήλου πολιτικοῦ ἐκ Σάμου αἰτεῖται αὔξησιν τῆς συντάξεώς της.

— Οἱ φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριαι τῆς Ὀδοντιατρικῆς Σχολῆς αἰτοῦνται τὴν ψήφισιν τοῦ περὶ ὀργανώσεως τῆς Ὀδοντιατρικῆς Σχολῆς ὑποβληθέντος νομοσχεδίου.

Ο κ. **Ν. Θεοτόκης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς νομοσχεδία:

1) Περὶ τακτοποιήσεως δαπανῶν στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1917.

2) Περὶ χορηγίας, ἐράπαξ, ποσού πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐν τῷ ταμείῳ Ἑθνικῆς Ἀμύνης ὑπάρχοντος ὑπολοίπου δυνάμει τοῦ νόμου ΓΧΕΖ' πρὸς ἀναδιοργάνωσιν τῆς πυρσοβαστικῆς ὑπηρεσίας.

3) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος περὶ ἀνασυντάξεως τοῦ Σώματος τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης.

4) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος περὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῶν ποινῶν τῆς λιποταξίας καὶ ἀνυποταξίας καὶ

5) Περὶ τρόπου ἐξαιρέσεως τῶν ἡλικιῶν τῶν κτησαμένων τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1913.

Ο κ. **Γ. Μπαλιατζῆς** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, ὑποβάλλει σχέδιον νόμου, ποιοῦμενος βραχέϊν αὐτοῦ εἰσήγησιν περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸ ἄρθρον 37 τοῦ ἐν

ισχύϊ προϋπονομένου νόμου, ὅπερ κηρύσσεται **κατεπεῖγον** καὶ γίνεται, ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως, δεκτὸν κατ' ἀρχήν.

Ο κ. **Ι. Α. Ράλλης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει τὰ ἑξῆς σχέδια νόμων:

1) Περὶ τοῦ παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου, ὅπερ, κηρύσσόμενον, ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως, **κατεπεῖγον**, γίνεται δεκτὸν κατ' ἀρχήν καὶ

2) Περὶ ἀναπληρώσεως τῶν στρατευομένων ὑπαλλήλων τῆς μέσης ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὅπερ ἐπίσης κηρύσσόμενον, ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως, **κατεπεῖγον**, γίνεται δεκτὸν κατ' ἀρχήν.

Ὑποβάλλουσι τροπολογίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐπαναφορῆς τῶν ἀπολυθέντων μονίμων ὑπαλλήλων κλπ.» οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ν. Καμπάνης, Δ. Κρεμέτης, Δ. Παγαγιώτου, Ι. Κούσουλας, Ν. Τσιριγώτης, Π. Κόσσανάκος καὶ Ἀγγ. Ἀγγελόπουλος, Χρ. Καρᾶς, Κ. Στεργιόπουλος, Γ. Ραδινὸς καὶ Σ. Ἀλεξιάδης**, κρίντες θέλουσι τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Δ. Λαγκλῆς, Α. Θεολογίτης καὶ Ν. Καλέλης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως τῶν ἀνυποτάκτων καὶ λιποτακτῶν.

Ο κ. **Ν. Α. Λεβίδης**, πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνων τὸν λόγον, λέγει ὅτι, καίτοι τὰ ὑπὸ τῆς ἐνδεκαμελοῦς Ἐπιτροπῆς τῶν Εἰσηγητῶν παρασκευασθέντα 22 ἄρθρα τοῦ Συντάγματος, ἐγκριθέντα καὶ ὑπὸ τῆς ὁλομελείας τῆς Ἐπιτροπῆς, δὲν ὑπεβλήθησαν ἐνώπιον τοῦ Σώματος, ἐν τούτοις τὸ καίμενον παρεδόθη, ἄγνωστον ὑπὸ τίνος, εἰς τὴν δημοσιότητα, ἥτις δὲν ἤρκεσθαι εἰς τὴν δημοσιότητα, ἀλλὰ προσέβη καὶ εἰς σχόλια ποικίλα. Χαρακτηρίζει ὡς ἀνευλαβεῖαν τὴν πρᾶξιν ταύτην πρὸς τὸ Σώμα, ὅπερ δὲν ἔλαβεν ἀκόμη γνῶσιν τοῦ καίμενου, ἔκρινε δὲ ἀπαραίτητον ν' ἀνακοινώτῃ τοῦτο πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν πρὸς ἄσιν πάσης παρεξηγήσεως καὶ ὅπως δηλωθῇ ὅτι οὔτε ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς οὔτε ὁ Γραμματεὺς, ἀλλ' οὔτε ὑπαλλήλος τις αὐτῆς, ἔδωκεν εἰς τὸν τύπον τὴν ἐν λόγῳ ἐκθεσιν.

Προκειμένου νὰ εἰσελθῇ εἴτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διατάξιν τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων, πλείεστι Πληρεξούσιοι προτείνουν ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐπ' αὐτῆς συζήτησις.

Οί κ. κ. **Ν. Στράτος** και **Δ. Πετρακάκος** παρηγορούν ότι δεν δύνανται ν' ανακληθῇ αὕτη, ἐὰν δεν παραιτηθῇ τοῦ λόγου οἱ ἐγγεγραμμένοι νὰ ὁμιλήσωσιν.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** (Πρωθυπουργός) λέγει ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐξήνεγκεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τὴν γνώμην του καὶ παρακαλεῖ νὰ συζητηθῶσιν καὶ ἀναρραχῇ, ἐρ' ὅσον οἱ ἐγγεγραμμένοι δεν δηλοῦσιν ὅτι θέλουσι ν' ανακληθῶσιν αὕτη.

Εἰτέρωται κατόπιν ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἑρωτήσεων.

Οἱ κ. κ. **Δ. Χατζίσκος**, **Ι. Κούσουλας**, **Ι. Παππαλουκάς**, **Α. Εὐταξίας**, **Α. Παππαθανασίου**, **Ν. Κρίτας**, **Ι. Γιαννόπουλος**, **Δ. Κουκουλέτσος**, **Κ. Στεργιάδης**, **Δ. Τσιτσάρας**, **Δ. Τσουνάλης**, **Ν. Δ. Δεβίδης**, **Α. Μάτεσις**, **Γ. Μερκούρης** καὶ **Κ. Οικονομίδης** συνιστῶσιν ἀναρραχῆν τοῦ Ταξίαρχου Ἀρχινιώτου, πατρὸς τοῦ ἐν Τρατάσχ ἐπὶ τοῦ βενιζελικοῦ καθεστῶτος τυρρετισθέντος λογιῶν Ἀρχινιώτου, κατόικου Σπερχειάδας, κίταυμένου ὅπως ἐπεκταθῇ τὸ εὐεργέτημα τοῦ νόμου 425 περὶ μεταφορᾶς τῶν τριῶν υἱῶν του, ὑπηρετούντων ἤδη ἐν τῷ στρατῷ, εἰς τὴν β' σειράν ἐρεδρείας.

Ο κ. **Ι. Κούσουλας**, συνιστῶν τὴν ἀναρραχῆν, παρακαλεῖ νὰ ληθῇ αὕτη ὑπ' ὅψιν, παρεχόμενου εἰς τὸν Ἀρχινιώτην τοῦ εὐεργετήματος τῶν ἐν πολέμῳ πεσόντων διὰ τοῦ ἄλλου υἱοῦ του, διδομένου δὲ καὶ βοηθήματος εἰς τὴν οἰκογενεῖαν, ἥτις τόσον ἀπτόργως ἐστερήθη τοῦ σπουδαιότερου τῶν ἐρεισμάτων αὐτῆς.

Ο κ. **Δ. Χατζίσκος**, συνιστῶν ἐπίσης τὴν ἀναρραχῆν, παρακαλεῖ νὰ ληθῇ αὕτη ὑπ' ὅψιν, ἂν μὴ δι' ἄλλο τι, ἀλλὰ πρὸς ἠθικὴν ἐκκαταστάσιν τῆς οὕτω τραγικῶς δακρυμαθείσης οἰκογενείας.

Ο κ. **Α. Παππαθανασίου**, ἐκθέτων διὰ μικρῶν καὶ κυνηγιῶν τοὺς γενόμενους ἐν Φθιώτιδι ἀπικισίους διωγμούς ἐπὶ τοῦ βενιζελικοῦ καθεστῶτος καὶ τοὺς ἐκτελεσθέντας διὰ λόγους δῆθεν σκοπιμότητος, πράγματι ὁμῶς πρὸς τρομοκρατήσιν τῶν ἀντιπάλων τοῦ Τσιταμῶκου καὶ τῶν φίλων του ἐν Λαμίᾳ τυρρετισμοῦ τῶν λογίων Ἀρχινιώτου καὶ Γιαννακοπούλου, ὅχι μόνον συνιστᾷ τὴν ἀναρραχῆν, ἀλλὰ καὶ τονίζει ὅτι καὶ τὸ εὐεργέτημα τῶν ἐν πολέμῳ πεσόντων πρέπει νὰ χρηρηθῇ εἰς τὴν Ἀρχινιώτην

καὶ εἰς ἄλλους ὁμοιοπαθεῖς καὶ ἀποζημιώσεις. Ἐπὶ πλέον λέγει ὅτι πρέπει νὰ ἐπιζητηθῇ καὶ ἡ τυχιστὴ τιμωρία τῶν ὑπαίτιων τῶν τραγικῶν δολοφονιῶν τῶν γενομένων διὰ λόγους δῆθεν σκοπιμότητος, πράγματι ὁμῶς πρὸς κομματικούς ὑπολογισμούς.

Ο κ. **Ι. Παππαλουκάς** λέγει ὅτι οἱ στρατιῶται τοῦ δευτέρου πεζικοῦ Συντάγματος καὶ τῶν ἐδρευόντων τότε ἐν Λαμίᾳ Σωματίων κρίνοντες τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως τῶν Φιλελευθέρων, ὡς τὴν ἔκρινεν ὁ λαὸς τῆς πρώτης Νοεμβρίου, ὅτι δεν ὑπέβλεπεν ἡ ἄσκησις αὐτῆς εἰς τὰ ἔθνη καὶ καθάρως συμφέροντα ἄλλ' εἰς τὴν ἐσωτερικὴν κομματικὴν ἐπικράτησιν κατὰ Ἰκνουάριον 1918, διεμαρτυρήσαν, καὶ τὴν δικαιοσύνην τούτην καὶ τὸ εὐγενὲς κίνημα, ὅπερ μόνον ὡς πειθορικὴν παράπτωσιν ἠδύναντο νὰ κριθῇ, οἱ κρατοῦντες τότε ἐχρησιμοποίησαν ὡς ἀφορμὴν, ἵνα τρομοκρατήσωσι τὸν λαὸν πρὸς κομματικὴν ἐπικράτησιν διὰ τυρρετισμῶν, φυλακίσεων, ἐμπερησμάτων καὶ ἀπειλῶν. Καὶ προεκταβολικῶς προσεκρήβησαν ὑπ' αὐτῶν τόσκι κεφαλῇ ὅσκι ἐνόμιζον ὅτι τοῖς ἤρουν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῶν καὶ ἐτυρρετισθήσαν ἄγριως ἐν Τρατάσχ οἱ ἀνδρεῖοι καὶ χριστοὶ νέοι Ἀρχινιώτης, Παναγιώτου, Πρασσευιώτης, Γιαννακοπούλου, Καβέλλας, Πέπης, Λαζάρου κλπ., ἐνῶ δεν ἀπεδείχθη ἐν τῷ στρατοδικεῖῳ ἄλλο τι κατ' αὐτῶν, ἢ μόνον ὅτι ἦσαν ἐχθροὶ τῶν κρατούντων τότε ἐν τῷ νόμῳ Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος. Διὰ τοῦτο ἐκτός τῆς ἄλλης δικαίας ἐκκαταστάσεως πάντων τῶν πεσόντων ἐξαιρετικῶς ἐπείγουσα εἶναι καὶ δικαιοσύνη ἡ κτήσις τοῦ Ἀρχινιώτου πατρὸς ἔχοντος τοῖς υἱοῖς ὑπηρετούντας ἤδη ἐν τῷ στρατῷ, ὅπως ἐπεκταθῇ τὸ εὐεργέτημα τοῦ νόμου 425 περὶ μεταφορᾶς εἰς τὴν δευτέραν σειράν ἐρεδρείας. Συνιστᾷ ἐν τέλει ὅπως ὑποβληθῇ τυχῶς τὸ σχετικὸν περὶ τούτου νομοσχέδιον.

Ο κ. **Αθ. Εὐταξίας**, ἀναφέρει ὅτι ὅχι μόνον τυρρετισμοὶ καὶ δολοφονίαι, ἀλλὰ καὶ ἐμπερησμοὶ καὶ πλεῖστα ἄλλα ὄργια ἐγένοντο ἐν Φθιώτιδι καὶ συνιστᾷ ὅπως ὅσον τὸ δυνατόν τάχιστα παρασχεθῶσιν ἀποζημιώσεις εἰς πάντας τοὺς πεσόντας κατὰ τὴν ἀπικισίαν ἐκείνην περίοδον. Φρονεῖ δ' ἐπίσης ὅτι εἰς τὴν οἰκογενεῖαν Ἀρχινιώτου πλὴν τοῦ εὐεργετήματος τῶν ἐν πολέμῳ πεσόντων δέον ν' ἀποναιμηθῇ καὶ σύνταξις.

Ο κ. **Ι. Γιαννόπουλος**, συνηγορῶν ὑπὲρ τῆς ἀναφορᾶς, συνιστᾷ καὶ οὗτος ὅπως ἐπεκταθῇ τὸ εὐεργέτημα τῶν ἐν πολέμῳ πεσόντων καὶ παθόντων καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τυχόντες παθόντας, οἵτινες εἶναι 10 ἢ 11. Ἀπορεῖ δὲ πῶς ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν δὲν ἔλαβεν ἀκόμη ὑπ' ὄψιν τοῦ τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ δὲν διηυθέτησεν αὐτό.

Ο κ. **Ν. Δ. Δεβίδης**, καταρτίσας, λέγει, στατιστικὸν πινάκα τῶν τυφεκισθέντων, ἀνερχομένων εἰς 87 περίπου, ὑπὸ τῶν στρατοδικείων, παρακαλεῖ ὅπως καταρτισθῇ εἰδικὸς πινάξ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Ἀρχῶν, διότι οἱ οὕτω καταδικασθέντες καὶ φονευθέντες ἀνέρχονται εἰς ἑκατοντάδας. Θεωρεῖ, προσθέτει, τοῦτο ἀπαράκλητον οὐ μόνον ὅπως δικαιοῦσιν αἱ παθοῦσαι οἰκογένειαι, ἀλλ' ὅπως ἀποδειχθῇ τὸ ψεῦδος τοῦ καταπτύστου ἐν Περσίοις τότε διπλωματικοῦ ὑπαλλήλου, τοῦ Ρωμάνου, ὅστις ἐδήλου ὅτι πρόκειται μόνον περὶ πέντε «παληγκνηθῶπων». Ἀναφύων μετὰ τυχόντα τραγικώτατα ἐπεισόδια ἐκτελέσεων τυφεκισμῶν, ἐμποιοῦνται κίσθησιν εἰς τὴν Συνέλευσιν, προσθέτει ὅτι παρεβιάσθη καὶ ὁ περὶ θανατικῶν ἐκτελέσεων νόμος, καὶ ἐπιλέγει ὅτι ἡ ταιαύτη ἐπονείδιστος κατὰστασις ἀτιμίζουσα πᾶσαν ἐποχὴν θὰ πιστοποιηθῇ ἐτι μᾶλλον διὰ τῆς προσιγκρίσεως τῶν πινάκων.

Ο κ. **Α. Μάτεσις** συνηγορῶν ὑπὲρ τῆς ἀναφορᾶς προσθέτει ὅτι καὶ ἡ ἀτυχὴς Βοιωτικὴ ἐδοκιμάσθη ἐξαιρετικῶς τότε ὑπὸ τῆς τυραννίης.

Οἱ κ. κ. **Γ. Μερκούρης** καὶ **Δ. Τσουκαλᾶς** συνιστοῦσιν ἐπίσης τὴν ἀναφοράν.

Ο κ. **Ν. Στράτος** λαμβάνων τὴν ἰδίαν τῆς Συνελεύσεως ὁμιλεῖ ἐπὶ σχετικῆς ἀναφορᾶς τοῦ Καρττάρη διὰ τὸν τυφεκισθέντα ὑπολοχαγόν υἱόν του, καὶ ἀναγινώτκει ἐπιστολὴν βενιζελικοῦ συνηγόρου τοῦ Καρττάρη κατὰ τὴν ἐν Ἀκρίσῃ δίκην αὐτοῦ, ἐν ἣ οὗτος γράφει ὅτι ὁ Καρττάρης ὑπῆρξε θύμα κατὰ τὴν δίκην του ἀπικρίσις κατατάσεως. Καταδικάσθη ἀστειότατα. Ἠγωνίσθη ὑπερ-ανθρώπως, λέγει ὁ ἐγκύριος γράφων, νὰ σώσῃ καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς δικαστὰς του ἀπὸ τοῦ οὐείδους, ἀλλὰ δὲν τὸ κατόρθωσεν.

Ο κ. **Ι. Δ. Πάλλης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας) προσθέτει ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ κινήματος Τσαμπούλας τὸν ἐβεβίασεν ὅτι ὁ Συνταγματάρχης Γιαννετάκης καταδικάσθη καὶ ἐθανατώθη ἰδικώτατα.

Ο κ. **Ν. Στράτος** συνεχίζων, λέγει ὅτι ἐλόκληρον χωρίον τῆς Ἀχαρνανίης ἐδοκίμασθη εἰς τὸ πένθος, διότι ὁμᾶς εὐζώνων ἐξ αὐτοῦ ἐτυφεκίσθη μέχρι τοῦ τελευταίου.

Ἐάν, προσθέτει, ἦσαν φυγοπόλεμοι οἱ καταδικασθέντες τότε, τὸ ἀποδεικνύουσι σήμερον, ὅτε πίπτουσιν ὡς γενναῖοι πρὸ τοῦ ἐχθροῦ. Πρέπει διὰ τοῦτο ἵνα διὰ ψήφισματος τῆς Συνελεύσεως ἐπαινεθῇ καὶ ἡ μνήμη ἀκόμη τῶν θανατωθέντων ὑπὸ τῆς τυραννίης στρατιωτικῶν ὡς καὶ τῶν πολιτῶν διὰ πολιτικούς λόγους, οἵτινες βεβιάως δὲν ἦσαν προδύται, ὡς χαρακτηρίζονται ὑπὸ τοῦ βενιζελικοῦ τύπου.

Ο κ. **Ν. Θεοτόκης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν) δηλοῖ ὅτι μελετᾷ μήπως ὁ νόμος 125 δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς περιπτώσεις ὡς τοῦ Ἀρχινιώτου, ἄλλως θὰ ὑποβῇ ταχέως σχετικὸν σχέδιον νόμου. Ως πρὸς τὸν κατὰλογον τῶν θανατωθέντων στρατιωτικῶν, λέγει ὅτι εἶναι δύσκολος ὁ καταρτισμὸς του, διότι ἐλόκληροι δικαγογκρίαι ἐξηρνήσθησαν, γίνεται δ' ἐρευνα πρὸς ἀνεύρεσιν αὐτῶν.

Ο κ. **Ν. Στράτος** παρακαλεῖ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τὸν κ. Ὑπουργόν νὰ γίνῃ ἐρευνα εἰς τὸ Ἀρχεῖον τοῦ ἐνταῦθα Σώματος Στρατοῦ, ἵνα δευχθῇ ἐπὶ ποίων στοιχείων βασιζόμενος ὅποτε ἀρχηγὸς Παρασκευάπουλος ἐξέδωκε κατὰ τὴν στάσιν τῆς Ἀκρίης διακήρυξιν ὅτι οἱ πολιτευόμενοι Στάης, Μπαλτατζῆς, Τριανταφυλλάκος καὶ Τσαλδάρης ἦσαν ἐνοχοὶ ἐσχάτης προδοσίας καὶ τοὺς ἀπήλασεν εἰς τὰς νήτους δίκην ἄλητῶν. Σημειωτέον ὅτι καὶ κυρίαι τότε ἀπηλάθησαν, ἐν αἷς καὶ ἡ σύζυγος του.

Ο κ. **Σ. Σωτηριάδης** ζητεῖ νὰ καταρτισθῇ ἡ δικαγραφία τῆς δίκης τῶν ἀξιωματικῶν Κελαμαρᾶ καὶ Χαρτοπούλου διὰ νὰ πεισθῇ ἡ Συνέλευσις περὶ τῆς ἡθικῆς φρικαλεότητος τῆς τότε στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτικῆς, διότι ὁ Ἀρείος Πάγος ἀνικτιολογῶν ἐντελῶς ἀπέρριψε τὴν αἵτησιν ἀναιρέσεως αὐτῶν, στηρίζοντες εἰς τὸ ὅτι αἱ Ἀθηναὶ περιελαμβάνοντο, ἐνῶ δὲν περιελαμβάνοντο, εἰς τὴν πολεμικὴν ζώνην. Ζητεῖ κατόπιν νὰ κατάρτεθῇ ἀντίγραφον τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀνθεωρητικοῦ καὶ τῆς τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅπως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, ἐνασχέσῃ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου χρηγοούμενον αὐτῷ μέσον.

Ο κ. **Ν. Δ. Δεβίδης** ἀναγινώσκει περιοχὴν τῆς ἐκδοθείσης ἀποφάσεως τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἵνα καταδεχθῇ, λέγει, ἡ ἀπαισίς τιτε κατὰστασις τῆς ἀνωτάτης Δικαιοσύνης.

Ο κ. **Κ. Λυκουρέζης** λέγει ότι, όπως εκτελεσθήσονται τάχιστα ή απόφασις του Δικαστηρίου, ο τότε ύπουργός της Δικαιοσύνης ήλάττωσεν εν μιζ νικαί και μόνη διὰ νομοθετικού Δικταγματος τον αριθμόν των μελών του Αρείου Πάγου από ένδεκα εις έννέα.

Ο κ. **Πρόεδρος** παρατηρεί ότι ή συζήτησις δέν δύναται νά εξακολουθήσῃ, διότι ή συζήτησις επί της αναφοράς δέν δύναται νά γενικευθῇ.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** (Πρωθυπουργός) συνιστᾷ νά δεχθώσιν οί κ. πληρεξούσιοι νά σταματήσῃ ή συζήτησις και χάριν του Κανονισμού και διότι θά συζητηθώσι γενικώτερον πάντα τά σχετικᾶ ζητήματα εις ώρισμένην ἡμέραν.

Ο κ. **Αδ. Εὐταξίας** λέγει ἐπ' ευκαιρίᾳ ότι ή ἐπιτροπή διὰ τούς παθόντας κατήρτισεν ἤδη τό σχέδιον ψήφισματος. Ἐπειδή δέ οί ἐν λόγῳ παθόντες φρονούσιν ότι ή ἐπιτροπή εἶναι ὑπαίτιος της βραδύτητος της ψήφισεως αὐτοῦ παρακαλεῖ ὅπως ή Συνέλευσις συζητήσῃ πρό των διακοπών τό σχέδιον τοῦτο και λάβῃ αὐτή περί αὐτοῦ ὀριστικὴν ἀπόφασιν ἵνα ἀπαλλαγῇ οὕτως ή ἐπιτροπή των κινήσεων αἵτινες τῇ ἀποδίδονται.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** (Πρωθυπουργός) συνιστᾷ ὅπως τό ζήτημα τοῦτο ἔλθῃ πρὸς συζήτησιν εις τὴν Συνέλευσιν κατὰ τὴν πρώτην μετὰ τὰς ἑορτὰς συνεδρίασιν.

Ο κ. **Ν. Στράτος** ζητεῖ πρὸς τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ των Ἐξωτερικῶν ὅπως καταθέσῃ τό ἐπίσημον κείμενον των τελευταίων δηλώσεων τοῦ κ. Λόυδ Τζώρτζ περί των ἑλληνικῶν πραγμάτων. Ἐπίσης ζητεῖ πληροφορίας περί της Ἰταλοαμερικανικῆς συμβάσεως, δηλαδὴ ἐν τέλει ἐπὶ ἐπιφυλάσσεται νά ὁμιλήσῃ κατὰ τὴν προσεχῇ Δευτέρᾳ ἐπὶ της στρατιωτικῆς καταστάσεως κατόπιν της ἐκθέσεως τοῦ κ. Εισοφ. Στρατηγοῦ και των δηλώσεων τοῦ στρατηγοῦ κ. Τρικούπη.

Γ. Μπαλιτζῆς (Ὑπουργός ἐπὶ των Ἐξωτερικῶν). Ἀπαντῶν εις τὸν ἀξιότιμον πληρεξούσιον ἐξ Αἰτωλίας και Ἀκαρνανίας λαμβάνω τὴν τιμὴν νά γνωρίσω πρὸς τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν ότι μοι διεβύβασθη μὲν ἐν ἀνοικτῇ τηλεγραφῆματι περίληψις των δηλώσεων τοῦ Πρωθυπουργοῦ της Μεγάλης Βρετανίας, περί ὧν ὁμίλησεν ὁ ἀξιότιμος συναδέλφός, ἀλλ' ή περίληψις αὕτη ἦτο ἀνεπαρκής και ἥμισυ συντελεστικὴ εις τὴν ἀκριβῆ ἀντίληψιν των ἐκ των δηλώσεων ἐννοιῶν. Παρακάλεσεν ἤδη τὴν ἡμετέραν ἐν Λονδίῳ Πρεσβείαν ὅπως τοῦ λοιποῦ πᾶσιν συζήτησιν και πᾶσιν δη-

λωσιν ἐν ταῖς Βουλαῖς της Μεγάλης Βρετανίας μοι τηλεγραφῆ ἐν ἐκτάσει και ἀκριβῶς και ἄνευ της συνήθους εις τὰ τηλεγραφήματα περικοπῆς λέξεων. Θά ἐπαναλάβω δὲ τὴν παρακλήσιν ἀποφῶ ὅπως τό ἀκριβὲς κείμενον των δηλώσεων τοῦ κ. Λόυδ Τζώρτζ μοι τηλεγραφηθῇ ἀμέσως, ἵνα τό καταθέσω κατὰ τὴν συνεδρίασιν της προσεχοῦς Δευτέρας.

Ἐν σχέσει δὲ πρὸς τό ἔτσρον θέμα τό θιγὲν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀξιότιμου συναδέλφου και τό ἀναφερόμενον εις τὴν ἀναγκασθεῖσαν ἐν ταῖς ἑφημερίσιν εἰδήσιν περί ὑπάρξεως συμβάσεως μεταξὺ Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως και τοῦ Κεμάλ λαμβάνω τὴν τιμὴν νά γνωρίσω πρὸς τὴν Συνέλευσιν ότι μέχρι της στιγμῆς ταύτης οὐδεμίαν ἔχω περί ταύτης πληροφορίαν πρὸς ἀνακοίνωσιν.

Ν. Στράτος. Παρακαλῶ ὅπως ἐν τῷ μεταξὺ ζητηθῶσι πληρέστεραι πληροφορίες, ἵνα κατὰ τὴν προσεχῇ Τρίτην τοῦλάχιστον γένηται ή ἐπ' αὐτῶν σχετικὴ συζήτησις.

Ἀναγινώσκονται μετὰ τοῦτο τὰ Πρακτικὰ της χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ο κ. **Περ. Ἰακ. Ἀργυρόπουλος** παρατηρεῖ ότι ἔχει διατρεβλωθῇ ή ἐννοια των ὑπ' αὐτοῦ λεγθέντων χθὲς κατὰ τὴν περί των Γενικῶν Διοικητῶν συζήτησιν. Συνιστᾷ ὅπως ἐπιτετηθῇ πρὸς τοῦτο ή προσοχή των πρακτικογράφων.

Ο κ. **Χρ. Μητσόπουλος** παραπονεῖται ἐπίσης διότι τὰ Πρακτικὰ δέν περιλαμβάνουσιν ἐκτενῶς και εὐρέως τὰ λεγόμενα ἐν τῇ Συνελεύσει και συνιστᾷ ὅπως ληρθῇ μέτρον ἵνα οί πρακτικογράφοι των ἑφημερίδων τοποθετηθῶσιν ἐγγύτερον ἐν τῇ κήρῳσῃ, ὥστε ν' ἀντιλαμβάνωνται τὰ ἐν αὐτῇ διεκρινόμενα. Συνιστᾷ ὅπως δι' ὅλους τοὺς πρακτικογράφους της Βουλῆς ληρθῶσι μέτρα, ἵνα ἀνταποκρίνωσιν εις τό ἔργον αὐτῶν, διὰ νά δύνηται οὕτω τό κοινόν νά ἐπικοινωνῇ πρὸς τὰς ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει διεξαγομενας συζητήσεις ἐπὶ τόσῳ σοβαρῶν ζητημάτων.

Ο κ. **Γ. Αναστασόπουλος**, ἐπικαλούμενος τό σχετικὸν ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ της Βουλῆς, καθ' ὃ «συναπτικὴ μόνον μνεία των ἀγορεύσεων» δέον νά γίνηται ἐν τοῖς Πρακτικαῖς, δέν εὐρίσκει δεδικαιολογημένως της γενομένης διὰ τὴν σύνταξιν των Ἐπισήμων Πρακτικῶν παρατηρήσεις, διότι εὐρύταται γίνονται ἐν αὐτοῖς περιλήψεις. Συντάσσονται συνεπῶς, λέγει, καλῶς ὑπὸ των πρακτικογράφων τὰ Πρακτικὰ και οὐδεμίαν ἐγένετο μέχρι τοῦδε περί τοῦτου παρατήρησις. Θά συνίστα δὲ μάλιστα ὅπως ταῦτα γίνωνται συντομώτερα.

Λέγει εἶτα ὅτι οἱ πρακτικογράφοι τῶν ἐφημερίδων φιλοτιμιότατα προσπαθοῦσι ν' ἀνταποκρίνονται πρὸς τὸ ἔργον αὐτῶν, τὸ ὁποῖον διαξάγουσιν ἡμεροληπτότατα, ὥστε νὰ μὴ συμβαίνει πλεον ὅ,τι ἄλλοτε, ὅτε οἱ ἀντιφρονούντες Βουλευταὶ οὔτε ἐμνημονεύοντο καὶ παρὰ τῶν ἐνδικερομένων πρακτικογράφων καὶ τῶν ἐφημερίδων τῶν.

Ὁ κ. **Γ. Καρπετόπουλος** ἐκφράζει τὴν ἀπορίαν τοῦ πῶς δὲν ἀνεγράφη ἐν τοῖς ἐπισήμοις Πρακτικοῖς κατεθεὶν χθὲς νομοσχέδιον ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, τὸ ὁποῖον μάλιστα ἐκηρύχθη καὶ κατεπεῖγον.

Πρόεδρος. Παρκαλῶ τὸν κ. Ἀργυροπούλου νὰ δώτῃ σχετικὸν σημείωμα, ἵνα διορθωθῶσι τὰ Πρακτικά κατὰ τὰς παρατηρήσεις του. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Μητροπούλου, λέγει ὅτι ὁ κ. Πληρεξούσιος συγγέει ἴσως τὸ Ἐπίσημον Πρακτικὸν πρὸς τὰ πρακτικὰ τῶν ἐφημερίδων, τὰ ὁποῖα αὐτὸι συντάσσουσι καὶ δημοσιεύουσι κατὰ βούλησιν.

Ὡς πρὸς τὴν ἀπορίαν τοῦ κ. Καρπετοπούλου, λέγει ὅτι τὸ περὶ οὗ πρόκειται νομοσχέδιον εἶναι κατεκχεωρισμένον ἐν τοῖς Πρακτικοῖς καὶ ἀναγεγραμμένον ὡς κατεπεῖγον, φέρει δὲ καὶ ἐν τῇ σχετικῇ Ἡμερησίᾳ Δικτάζει τὸν ἀριθμὸν 11.

Κυροῦνται μετὰ τοῦτο τὰ Πρακτικά, διορθούμενα κατὰ τὰς γενομένας παρατηρήσεις.

Εἰσέρχεται μετὰ ταῦτα ἡ Συνέλευσις, εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς νομοθετικῆς καὶ συντακτικῆς αὐτῆς ἐργασίας.

Προτάσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν παραπέμπονται εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἐπιτροπὴν, μετὰ τινὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. **Κ. Δροσοπούλου**, τὰ νομοσχέδια 1 «περὶ ἀναθεωρήσεως τῆς ἀποφάσεως τῶν ἀποστρατευθέντων αὐτεπαγγέλτως ἀξιωματικῶν κλπ.» 2) «περὶ κυρώσεως τοῦ νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 15 Δεκεμβρίου 1920 περὶ ἀποκαταστάσεως ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ εἰς τὴν ἀρχιούτῃα των» 3) «περὶ προσόντων προδιόριστου ὑπαξιωματικῶν ἐνεργοῦ καὶ ἐφέδρου στρατοῦ κλπ.» καὶ 4) «περὶ συγχωνεύσεως λόγου ὑποψηφίων Εὐελπίδων κλπ.» Ἐνισχύεται δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ τῶν κ. κ. **Γ. Ἀλεξάνδρου**, **Π. Ἰαν.** **Ἀργυροπούλου**, **Ν. Βάρβογλη**, **Χ. Γρολλίου**, **Π. Δαγκλή**, **Κ. Δροσοπούλου**, **Γ. Καρπετοπούλου**, **Ἀνδρ. Μιαούλη** καὶ **Λυκ. Τσουκαλά**, ἥτις παρακαλεῖται ὅπως ὑποβάλῃ τὸ τεχύτερον τὴς ἐλθέσεις αὐτῆς.

Προκειμένου μετὰ τοῦτο ἡ Συνέλευσις νὰ ἐπιληρθῇ τῇ συζητήσεως «ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς ἀπκνήσεως εἰς τὸν Βασιλικὸν Λόγον» ὁ κ. **Γ. Πῶπ** παρακαλεῖ ὅπως δηλωθῇ ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας ἂν θεωρεῖ αὕτη τυπικὴ ἀπλῶς τὴν ἀπάντησιν, ὅποτε δὲν ὑπάρχει λόγος πρὸς εὐρεῖαν συζήτησιν, μὴ ἐπιτρεπομένην ἄλλως τε ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων.

Ὁ **Δ. Γούναρης** (Πρωθυπουργός) παρατηρεῖ ὅτι οὐδεὶς ὑπάρχει ἐγγεγραμμένος ὅπως ἐμιλήθη.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** συνιστᾷ ὅπως ψηφισθῇ ἤδη ἡ ἀπάντησις. Μετὰ τὰς ἀλλεπικλήλους μετκρυθμίσεις τῶν Κυβερνήσεων αἵτινες ἐγένοντο δὲν ὑπάρχει λόγος πρὸς συζήτησιν. Συζήτησις, προσθέτει, θὰ γίνῃ τότε μόνον ὅτε ἡ Κυβέρνησις ἤθελε προβῇ εἰς πολιτικάς, δηλώσεις.

Ἀναγινώσκεται μετὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς πλειονοψηφίας κ. **Κ. Λυκουρέζου** ἡ ἀπάντησις τῆς πλειονοψηφίας.

Ὁ κ. **Α. Μάτεσις** προτείνει ὅπως ἡ φράσις ἐν τῷ σχεδίῳ «τὰ δίκαια τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐπραγματοῦθησαν κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος» ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς φράσεως «ἐπραγματοῦθησαν κατὰ μὲγα μέρος».

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Μάλιστα.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως τὸ σχέδιον τῆς ἀπκνήσεως εἰς τὸν Βασιλικὸν Λόγον τῆς πλειονοψηφίας ἔχον οὕτω.

Βασιλεῦ·

Ἡ Γ' ἐν Αθήναις Συντακτικὴ τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσις, εὐτυχῆς διότι περιλαμβάνει ἤδη εἰς τοὺς κόλπους της καὶ ἀντιπροσώπους τῶν ἄρτι ἐλευθερωθεισῶν χωρῶν, πιστῶς διερχομένης τὰ πλημμυροῦντα πάσαν ἑλληνικὴν καρδίαν αἰσθημάτων ἀποσιώσεως καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν μαρτυρικῶς ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ δεινοπαθήσαντα Βασιλεῖα χαιρετίζει μετὰ χαρῆς ἀνεκρότου τὴν εἰς τὴν πατρῶν γῆν ἐπάνοδον Αὐτοῦ.

Τὰ προαιώνια δίκαια τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ μὲγα μέρος ἐπραγματοῦθησαν χάρις εἰς τὴν ἐνδοξὸν δρᾶσιν τοῦ στρατευθέντος Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὰς θυσίας συμπάσης τῆς φυλῆς καὶ τὴν εὐμένειαν τῶν Μεγάλων ἡμῶν Συμμάχων, πρὸς τοὺς ὁποίους βαθεῖαν τὴν ἔθνος αἰσθάνεται εὐγνωμοσύνην.

Πράγματι ἡ εὐρεῖα ἡμῶν λαϊκὴ ἐντολή, ἀπόρροια τῶν γεγονότων τῆς τελευταίας τετραετίας, καθιστᾷ ἐφικτὴν τὴν προσήκουσαν διαρρυθμίσιν τοῦ πολιτεύματος ἐπὶ βί-

σεων ἀπολύτως λαϊκῶν κατὰ τὰς σήμερον κρατούσας ἀντιλήψεις καὶ ἀνάγκας.

Ἐν τῷ νομοθετικῷ αὐτῆς ἔργῳ ἡ Συνέλευσις θὰ πράσῃ τῇ Κυβερνήσει ἀμέριστον τὴν ὑποστήριξιν αὐτῆς πρὸς διαρρύθμισιν τῆς τε Διοικήσεως καὶ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους καὶ τῆς Χώρας, ὅπως οὕτως ἀπροσκόπτως προβῇ αὐτὴ ὁμονοοῦσα εἰς τὴν συντέλεσιν τοῦ ἔθνους καὶ ἐκπολιτιστικοῦ προορισμοῦ της.

Οὐδεμία δύναται νὰ χωρήσῃ ἀμφιβολία ὅτι ἡ λαϊκὴ Ἀντιπροσωπεΐα θὰ χορηγήσῃ πάντα τὰ ἀναγκαῖα μέσα, ὅπως ἀρχθῇ εἰς αἴσιον πέρας ὁ ἐν τῷ Μικρασιατικῷ μετώπῳ ἀγὼν, ὃν ἀγωνίζεται ὁ ἡρωϊκὸς ἡμῶν Στρατός.

Ἡ στοργὴ καὶ ὁ ἐνθουσιασμός, δι' ὧν περιβάλλει ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς τὸν ἐθνικὸν τοῦτον ἀγῶνα, ἐξασφαλίζουν τὴν εὐτυχίαν αὐτοῦ ἐκδοσιν, δι' ἧς πραγματοποιῶνται τὰ ιδεώδη τῆς φυλῆς ἡμῶν καὶ ἐξυπηρετοῦνται τὰ κοινὰ ἡμῶν καὶ τῶν μεγάλων μὲς Συμμάχων συμφέροντα.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς σύμπας, ἀποφασισμένος νὰ συμπράττῃ εὐλικρινῶς μετὰ τῶν μεγάλων Συμμάχων ἡμῶν, πέποιθεν ὅτι οὕτως ἐξυπηρετεῖ τὰ κοινὰ συμφέροντα καὶ ἐπισπᾷ τὴν πρὸς ἡμᾶς πεποίθησιν τὴν ἀσφαλῶς ἔχουσιν εἰς ἐμπέδωσιν καὶ συνέχισιν ἀγαθωτάτων πρὸς αὐτὰς σχέσεων.

Ἐν τῇ συμμαχίᾳ ἡμῶν μετὰ τῆς δικαίως μεγαλυθείσης ἡρωϊκῆς ἡμῶν συμμάχου Σερβίας καὶ τῷ ἐκ τῶν προσφάτων συνθηκῶν πλασθέντι καθεστῶτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς εὐρίσκει κραταιὰν ἐγγύησιν τῆς ἐν τῇ Χερσονήσῳ τοῦ Αἰῶου διατηρήσεως ποθητῆς εἰρήνης καὶ ἐξασφάλισιν τῶν ἐθνικῶν δικαίων τῶν οἰκούντων αὐτὴν λαῶν.

Τὰ εὐτυχῇ γεγονότα τῶν τελεσθέντων γάμων τοῦ Διαδόχου τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Βασιλέως τῆς Ρουμανίας καὶ τοῦ Διαδόχου τῆς Ρουμανίας μετὰ τῆς Βασιλοπούδος Ἑλένης συσφίγγουσι τὰς ἐγκαρδίους σχέσεις πρὸς τὸ ἐνδοξὸν καὶ ἰσχυρὸν Βασίλειον τῆς Ρουμανίας.

Τὸ στυγρὸν πένθος ὅπερ τοσούτον καιρίως καὶ ἀδοκίμως ἐπληξε τὴν Δυναστείαν συνεμερίσθη σύσσωμος ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ἀγῆρως δὲ θὰ παραμείνῃ ἡ μνήμη τοῦ θανόντος ἐν τῇ ἐκτελεσει τῶν πρὸς τὴν πατρίδα καθηκόντων πολυκλύστου γόνου τοῦ βασιλικοῦ Οἴκου.

Ἐπὶ τοῦτοις θερμοτάτας ἀναπέμπομεν πρὸς τὸν Ὑψι-

στον εὐχὰς ὑπὲρ τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος καὶ τοῦ βασιλικοῦ αὐτῆς Οἴκου.

Πρόεδρος. κ'. κατ' ἄρθρον συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ὁδοντικτρικοῦ Σχολείου».

Ὁ κ. **Αθ. Εὐταξίας** ὁμιλῶν διὰ μακρῶν ποιεῖται διαφόρους παρατηρήσεις, τονίζει δ' ὅτι δὲν εὐρίσκει ἐπειγούσαν τὴν ἀνάγκην τῆς ἰδρύσεως τοιοῦτου Σχολείου, ἀπὸ οὗτε ἐν Γερμανίᾳ ὑπάρχει τοιοῦτον. Ἄλλως τε, λέγει, πρόκειται καὶ περὶ νέας προπολιτείας τῶν σπουδαστῶν ἀλλὰ καὶ περὶ δαπάνης 70 ἕως 80 χιλιάδων δραχμῶν, ἥτις θὰ καταστῇ μείζων ὅταν ψηφισθῇ τὸ νομοσχεδίον, διότι θὰ γίνῃ κακὴ ἀρχὴ πρὸς ἴδυσιν καὶ ἄλλων εἰδικῶν ἐργαστηρίων, πρῶγμα τὸ ὅποτον θεωρεῖ ἀσύμφορον διὰ τὸν Προϋπολογισμόν, ὅστις ἤδη ἔχει ἔλλειμμα πολλῶν ἐκατομμυρίων. Προτείνει διὰ τοῦτο τὴν ἀναβολὴν τοῦ νομοσχεδίου δι' εὐθετώτερον χρόνον.

Ὁ κ. **Κ. Δροσόπουλος** διαμαρτύρεται, διότι ἐν τῷ κρισίμῳ ἐθνικῷ περιστάσει καταναλίσκεται χρόνος πρὸς συζήτησιν τριτευόντων ὅλως νομοθετημάτων.

Ὁ κ. **Α. Χρηστομάνος** κηρύσσει κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον κατὰ τοῦ νομοσχεδίου, ποιούμενος δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν αὐτοῦ διαφόρους παρατηρήσεις, λέγει ὅτι ἡ ψήφισις αὐτοῦ προσκρούει εἰς πολλὰ ἄλλα, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν ὀργανισμόν τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ πρέπει ν' ἀποσυρθῇ.

Παρατηρήσεις τινὰς ποιεῖται ἐπίσης καὶ ὁ κ. **Θ. Σκουφός.**

Θ. Ζαμης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως) ἀναφέρει εἰς ὁποίαν ἀξιοθρήνητον κατὰστασιν εὖρε τὸ ὁδοντικτρικὸν σχολεῖον ἠναγκάσθη, λέγει, χάριν τοῦ γοήτρου τοῦ Πανεπιστημίου νὰ προβῇ εἰς τὴν ὑποβολὴν τοῦ νομοσχεδίου. Ἀποκρούων μετὰ τοῦτο τὰς γνώμας τῶν κατακρινάντων τὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου παρκαλεῖ τοὺς ἐπιθυμούντας τὴν συμπλήρωσιν τῶν διατάξεων αὐτοῦ νὰ ὑποβάλωσι σχετικὰς τροπολογίας ὅπως ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν β' συζήτησιν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς δαπάνας, αἵτινες θὰ γίνωσι, λέγει ὅτι θὰ ἐπιβαρύνωσι κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τὸν Προϋπολογισμόν. Μετὰ τὴν παρέλευσιν ὅμως τοῦ ἔτους, δύναται νὰ βεβαιώσῃ, προσθέτει, ὅτι τὸ σχολεῖον οὐ μόνον τὰς δαπάνας αὐτοῦ θὰ καλύψῃ, ἀλλὰ θὰ ἔχῃ καὶ ἐπαρκῆ περισσεύματα, ὥστε νὰ καταστῇ ἰσχύειον τῶν ἄλλων ἐν Ἀθῇ-

ναις ιδρυμάτων, του 'Αρεταίου κλπ. Δεν εύρισκει συνεπώς, παρατηρεῖ, δεδικαιολογημένας τὰς γενομένας ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου.

Λέγουσί τινες ἐπίσης οἱ κ. κ. **N. Σιράτος, 'Αθ. 'Αργυρός** καὶ **B. Χατζηλίας**, μεθ' ὧν γίνονται δεκτὰ τὰ ἄρθρα 1ον, 2ον, 3ον μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **A. Χρηστομάνου**, τὸ 4ον μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **N. Δ. Λεβίδου**, συστήσαντος νὰ ληρθῶσιν ἐπ' αὐτοῦ ὑπ' ὄψει αἱ παρατηρήσεις τῆς Πανελληνίου 'Οδοντιατρικῆς 'Εταιρείας, αἱ ὑποβληθεῖσαι καὶ δι' ὑπομνήματος πρὸς τὸν κ. Ὑπουργόν, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου εἰς τὴν συζήτησιν.

Πρόεδρος β' κατ' ἄρθρον συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2332 τῆς 25 Ἰουνίου 1920, περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου «περὶ προσθέτων τελῶν».

Ὁ κ. **Περ. 'Ιαν. 'Αργυρόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι καθ' ὃν κανονίζεται τρόπος ἐν τῷ 2 ἄρθρῳ ἡ ἐπίθεσις ἐνσήμου ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν διὰ πώλησιν πολυτίμων εἰδῶν, χρωμάτων καὶ φαρμακευτικῶν εἰδικοτήτων εἶναι ἀνεφάρμοστος. Προτείνει ὅθεν ν' αὐξηθῇ τὸ δασμολογικὸν τέλος ἀντὶ τοῦ προτεινομένου ἐνσήμου. Οὔτε ἐν Γαλλίᾳ δὲν ἐπετεύχθη ἡ ἐφαρμογὴ ομοίου τέλους. Ζητεῖ ν' ἀπκλειφθῇ τὸ τέλος διὰ τὰ φαρμακευτικὰ εἶδη, διότι τὰ φάρμακα, γνήσια διὰ τὴν διάσωσιν τῶν ἀνθρώπων, δὲν εἶναι εἶδη πολυτελείας.

Ὁ κ. **A. Μάτεσις** συμφωνῶν πρὸς τὸν κ. 'Αργυρόπουλον ζητεῖ νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ προταθεῖσα τροπολογία.

Ὁ κ. **I. Παπαλουκάς** ἐκφράζων τὰς εὐχαριστίας τῶν κυνηγῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ διὰ τὴν δικτύωσιν τοῦ 1ου ἄρθρου παρατηρεῖ ὡς πρὸς τὸ 2ον ἄρθρον ὅτι τὸ σύστημα δοκιμασθὲν ἀπέτυχεν.

Ὁ κ. **Γ. 'Αναστασόπουλος** προταίνει, ὡς ἐκπροσωπῶν τὴν ἐμπορικὴν γνώμην, τὴν ἐπιβολὴν μὲν φόρου, ἀλλὰ καὶ τὸν καθορισμὸν τοῦ τρόπου τῆς εἰσπράξεως διὰ Βασιλικῷ Δικτάγματος, ὅπερ δύναται ὁ Ὑπουργός, συνιστῶν ἐπιτροπὴν ἐξ ἐμπόρων καὶ οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, νὰ καταρτίσῃ, ἀποῦ καὶ αὐτὸς ἀνωμόλογησε τὸ δυσεφάρμοστον τοῦ νομοσχεδίου, ὡς ἔχει.

Ὁ κ. **Σ. Σωτηριάδης** ζητεῖ νὰ ἐξαίρεθῶσιν αἱ φαρμακευτικαὶ εἰδικότητες, αἵτινες δὲν εἶναι εἶδη πολυτελείας. Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Περ. 'Ιαν. 'Αργυρόπουλος**.

Ὁ κ. **Ὑπουργός** δέχεται νὰ ἐξαίρεθῶσιν αἱ φαρμακευτικαὶ εἰδικότητες, μεθ' ὃν νομοσχέδιον γίνεται δεκτὸν εἰς 6' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν ἔχον οὕτω:

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2332 τῆς 25 Ἰουνίου 1920, περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 863 «περὶ προσθέτων τελῶν».

Ἄρθρον 1.

Αἱ παράγραφοι 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ νόμου 2332 τῆς 25 Ἰουνίου 1920, περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 263 «περὶ προσθέτων τελῶν», τροποποιουῦνται ὡς ἑξῆς:

«1. Αἱ κατὰ τὸ ἐδάφ. ε' τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ αὐτοῦ Βασιλικῷ Δικτάγματος τῆς 31 Μαΐου 1919 ἄδειαι ὀπλοφορίας ὑπόκεινται εἰς πρόσθετον τέλος δραχμῶν τριῶν, αἱ δὲ κατὰ τὸ ἐδάφιον η' τοῦ ἄρθρου 21 ἄδειαι ὀπλοφορίας πρὸς θήραν ὑπόκεινται εἰς πρόσθετον τέλος δραχμῶν πέντε (5)».

«2. Αἱ ἄδειαι κατασκευῆς, πωλήσεως καὶ εἰσαγωγῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πυρίτιδος καὶ ἐκρηκτικῶν ὑλῶν καὶ αἱ ἄδειαι κατασκευῆς, πωλήσεως καὶ εἰσαγωγῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὀπλῶν καὶ μηχανισμῶν παντὸς εἶδους, πᾶσαι δ' ἰσχύουσαι δι' ἐν ἑαυτοῖς, ὑποκείνται εἰς τέλος δραχμῶν διακοσίων. Ἐφόσον ὅμως πρόκειται περὶ πωλήσεως πυρίτιδος καὶ ἐκρηκτικῶν ὑλῶν εἰς πόλεις καὶ χωρία πληθυσμοῦ κάτω τῶν πέντε χιλιάδων κατοίκων, ἡ ἄδεια αὕτη ὑποκειται εἰς τέλος δραχμῶν πεντήκοντα (50), μιᾶς ἀδείας ἐκδιδομένης ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καὶ ὅσκις πρόκειται περὶ πωλήσεως παρὰ τοῦ αὐτοῦ προσώπου πυρίτιδος καὶ ἐκρηκτικῶν ὑλῶν, συγχρῶνως δὲ καὶ ὀπλῶν καὶ μηχανισμῶν. Αἱ ἄδειαι εἰσαγωγῆς πυρίτιδος, ἐκρηκτικῶν ὑλῶν, ὀπλῶν καὶ μηχανισμῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ δι' ἀτομικὴν τοῦ εἰσάγοντος χρῆσιν ὑπόκεινται εἰς τέλος δραχμῶν πεντήκοντα (50) δι' ἕκαστον ὄπλον ἢ μάχαιραν καὶ μέχρι μόνον τριῶν ὀπλῶν ἢ μηχανισμῶν δι' ἕκαστον ἢ δι' ἕκαστην εἰσαγωγὴν πυρίτιδος ἢ ἐκρηκτικῶν ὑλῶν μὴ ὑπερβαίνουσιν τὴν βάρος τῶν ὁρίστων».

Ἄρθρον 2.

Ἡ εἴσπραξις τῶν διὰ τῶν κεφαλαίων Β' καὶ Γ' τοῦ νόμου 2332 ἐπιβαλλομένων προσθέτων τελῶν ἐπὶ πωλή-

(1) Κατὰ λάθος φέρεται ἐνταῦθα ὡς γενομένου δεκτὸν τὸ προκείμενον νομοσχέδιον εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν. Ἰδὲ σελίδα 621.

σεως πολυτίμων ειδών και επί άρωνιάτων ενεργεῖται δι' επιθήσεως ένσήμεου προσθέτων τελών επί των λογαριασμών, κατὰ τὰ ειδικώτερον διὰ Βασιλικού Διατάγματος καθορισθέντα. Τò τέλος τοῦτο υπολογίζεται ἐπὶ τοῦ ὅλικοῦ ποσοῦ ἐκάστου λογαριασμοῦ.

Ἐπὶ δὲ τῶν παρεχόμενων ἐφαρμοζόνται αἱ ποιναὶ τῶν άρθρων 32 καὶ 33 τοῦ νόμου 2332, τῶν υποβαλλόντων ἀνακριθεὶς λογαριασμὸν κατεδικαζομένων καὶ ποινικῶς ἐπὶ ἀπάτη.

Ὁ χρόνος τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἔργου τούτου, ὡς καὶ ὁ τῆς τῶν άρθρων 2 ἔχει 8 τοῦ νόμου 2332, ορίσθηται διὰ Βασιλικού Διατάγματος.

Πρόεδρος. β' συζήτησις ἐπὶ τῶν άρθρων τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ χορηγίας πιστώσεως εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως τοῦ οικονομικοῦ ἔτους 1908—1921».

Ὁ κ. **Αδ. Εὐταξίας** ὁμιλῶν διὰ μακρῶν εἰσέρχεται εἰς τὴν γενικὴν ἀνάλυσιν τῶν οικονομικῶν τοῦ Κράτους ἀπὸ τοῦ 1909 μέχρι τοῦ 1921. Εὐρίσκει υπερβολικωτάτας τὰς δαπάνας τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἀφοῦ οὕτως ἔρθασεν ἤδη κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς μὲν αὐτοῦ εἰς ἑξ. δισεκατομμύρια, κατὰ τὰς δηλώσεις δὲ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ὅστις ὅμως δὲν υπολογίζει τὰς ἀπαιτήσεις τῶν Συμμάχων, εἰς 4 δισεκατομμύρια. Συνιστᾷ ὡς ἐκ τούτου εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ σπεύσῃ νὰ ἐκθέσῃ ἐνώπιον τῆς Συνελεύσεως τὸ οικονομικὸν αὐτῆς πρόγραμμα διὰ νὰ γνωσθῇ κατὰ τίνα τρόπον θὰ γίνῃ ἡ ἀντιμετώπισις τῆς τοιαύτης οικονομικῆς καταστάσεως. Ἐξετάζων μετὰ τοῦτο διάφορα κινδύλια ἀναγραφόμενα ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, καὶ δὴ τὰ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν ἀναφερόμενα, ζητεῖ ὅπως τὸ νομοσχέδιον παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἐπιτροπὴν ἵνα ζητηθῶσιν αἱ δέουσαι ἐξηγήσεις.

Ἐρωτᾷ μετὰ τοῦτο ἂν ἀληθεύει τὸ ἀναγραφέν ὅτι οἱ Σύμμαχοι ἠρήθησαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ν' ἀποσύρῃ ὑπόλοιπα πιστώσεων προωρισμένα κατὰ τὰς συναρθεύσας μετὰ τῆς προκατάρτου Κυβερνήσεως συμβάσεις.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Τοιοῦτον ζήτημα δὲν ἐτέθη.

Ν. Στράτος. Ὑπεβλήθησαν λογαριασμοί;

Π. Πρωτοπαππαδάκης (Ὑπουργός ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν).

κῶν). Ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ὑπέβαλεν ἡμῖν πρὸς ἐξέλεγχον λογαριασμοὺς δι' εἶδη δοθέντα εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος κατὰ τὸν πόλεμον καὶ ἐζήτησε νὰ βεβαιώσωμεν κατόπιν ἐξελέγξεως ἂν παρελήφθησαν τὰ εἶδη ταῦτα. Τοῦτο δὲ καὶ ἐγένετο. Ἡ δὲ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις μᾶς κατέστησε γνωστὰ τὰ πρὸς αὐτὴν χρέη μας.

Ὁ κ. **Αδ. Εὐταξίας** συνεχίζων ὑποβάλλει καὶ πάλιν τὴν παράκλησιν ὅπως μετὰ τὸ Πάσχα προσέλθῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς δηλώσεις περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν σκοπεῖ ν' ἀντιμετωπίσῃ τὴν οικονομικὴν κατάστασιν τῆς χώρας.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Καὶ λόγω τῆς ἐλλείψεως χρόνου καὶ λόγω τῆς βευστότητος τῆς ὅλης καταστάσεως δὲν δύναται νὰ κατ'επισθῇ ἤδη τοιαύτη μελέτη. Διὰ νὰ μὴ εἴπω ὅτι ἡ Ἑλλὰς εὐρίσκεται εἰς πόλεμον καὶ ἡ διαχειρίσις τῶν οικονομικῶν τοῦ Κράτους γίνεται οὕτως ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ δοθῇ καμμία εἰκὼν, αἱ οικονομικαὶ ὁμῶς δυνάμεις τῆς Ἑλλάδος εἰναι τοιαῦται, ὥστε ν' ἀποκλείωσι πᾶσαν ἀπαισιοδοξίαν σκέψιν. Δὲν φρονῶ ὅτι εἰναι κατὰλληλος ἡ στιγμή διὰ νὰ προκληθῇ συζήτησις ἐπὶ τῶν οικονομικῶν. Τονίζω μόνον ὅτι αἱ οικονομικαὶ δυνάμεις τῆς χώρας εἰναι τοιαῦται ὥστε οὐδεμίαν εἰς οὐδένα νὰ ἐπιτρέπωσιν οἰκονομικὰ ἀπαισιοδοξίαν.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον, ἀναβαλλομένης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου, λόγω προσθηκῶν γενομένων ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐπὶ τοῦ εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ συστάσεως τμήματος Προσωπικοῦ» ὁ κ. **Π. Ρεδιάδης** προτείνει τροπολογίαν εἰς τὸ ἄρθρον 3ον ζητῶν ὅπως ἡ Διεύθυνσις τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας μὴ περιληφθῇ εἰς τὸ νομοσχέδιον.

Οἱ κ. κ. **Ν. Στράτος** καὶ **Γ. Ἀράνης** συνιστῶσι τὴν ἀποδοχὴν τῆς τροπολογίας.

Ὁ κ. **Ι. Δ. Πάλλης** (Ὑπουργός ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ἀποκρούει τὴν τροπολογίαν. Τονίζων δὲ τὴν σπουδαιότητα τοῦ τμήματος τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, διαχειριζομένου μίαν κολοσιαίαν ὑπηρεσίαν, λέγει ὅτι, ἂν ἐδέχτο τὴν τροπολογίαν, θ' ἀπεμακρύνετο αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ τοῦ νομοσχεδίου, ὅστις εἰναι ὅπως ὑπάρχει ἐνιαῖος ἐλεγχος ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** δευτερολογῶν καὶ ἀναικτύσων διὰ

μακρῶν τὰς γνώμας του ἐπιμένει εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῆς τροπολογίας.

Δεχθέντος μετὰ τοῦτο τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τροπολογίαν τοῦ κ. **Α. Τσουκαλᾶ**, ὅπως ἀφαισθῇ ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 ὑπάρχουσα δυνάμις δι' αὐτῆς περὶ Βασιλικῆς Διατάγματος, γίνονται δεκτὰ τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου, ὡς ἐτροποποιήθη τοῦτο ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἰς α' συζήτησιν.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Συγκλητικῆς, τὸ νομοσχέδιον «περὶ διεξαγωγῆς ἐξετάσεων ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ».

Γίνεται ἐπίσης δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ παρκατάσεως τῶν προθεσμιῶν ἐγγραφῆς εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους καὶ τοὺς καταλόγους βιβλιαρίων κατὰ τὸ ἔτος 1921», ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου, λόγῳ τροπολογιῶν προστεθεισῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Γίνεται ἐπίσης δεκτὸν εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, γενομένων δεκτῶν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ παρατηρήσεων τῶν κ. κ. **Γ. Καρπετοπούλου, Ν. Στράτου καὶ Π. Ρεδιάδου** τὸ νομοσχέδιον «περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1364 τῆς 29 Μαΐου 1918».

Γίνονται κατόπιν δεκτὰ κατ' ἄρχὴν τὰ νομοσχέδια :

«Περὶ ἀποδοχῶν τῶν ἀνακληθέντων ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν κλπ. τοῦ Β. Ναυτικοῦ».

«Περὶ καταργήσεως τῶν ἄρθρων 2 καὶ 3 τοῦ νόμου 2495 τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1920».

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1920 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ὁρισμοῦ τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν ὑποναυάρχων».

«Περὶ σχεδιαστῶν τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ».

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ ἀπκλήχῃς ἀπὸ τῶν ποινῶν τῆς λιποταξίας καὶ ἀνυποταξίας ὑπαξιωματικῶν, ναυτῶν κλπ. τοῦ Β. Ναυτικοῦ» καὶ

«Περὶ κυζήσεως τῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν κεχορηγημένης παγίας προκαταβολῆς».

Γίνεται δεκτὸν εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1275 περὶ προσωπικῶν δικανονισμῶν τῆς ὑδροναυτικῆς διὰ τῶν

ἀρδευτικῶν ὑδάτων τοῦ χειμάρρου Γλαύκου (Λεύκη, τῆς μετημβρινῆς πεδιάδος Πατρῶν.

Γίνονται ἐπίσης δεκτὰ εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν, κηρυσσόμενα **κατεπείγοντα**, τὰ νομοσχέδια :

Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 104 περὶ προσόντων καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ προσόντων τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων νόμων.

Περὶ ἐπαναφορᾶς παρκατάσεως ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων.

Περὶ τοῦ τρόπου ἐξακριβώσεως τῶν ἡλικιῶν τῶν κηταμενων τὴν ἐλληνικὴν ἰθαγένειαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1913, μετὰ παρατηρήσεως τοῦ κ. Στράτου, εἰς ἃς δίδει ἐξηγήσεις ὁ πρωθυπουργὸς κ. Δ. Γούναρης.

Περὶ συγχωρεύσεως λόγου ὑποψηφίων Εὐελπίδων καὶ ἀπαρτίσεώς του, ὡς πρώτης τάξεως Στρατιωτικοῦ Σχολείου Εὐελπίδων, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Περὶ βελτιώσεως τοῦ μισθοῦ τῶν δημοτικῶν στρατολόγων.

Περὶ ὀργανισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἑσωτερικῶν ταμήματος τῆς ἀστυνομίας τῶν πόλεων, τῶν Γραφείων τῆς Κεντρικῆς Ἀστυνομικῆς Σχολῆς, Ἀρχηγείου Ἀστυνομίας καὶ Ἀστυνομικῶν Διευθύνσεων.

Περὶ μεταθέσεως εἰς τὴν Χωροφυλακὴν ἀνδρῶν τοῦ στρατεύματος.

Περὶ ἀπροβλέπτων ἐξόδων στρατοῦ.

Περὶ κανονισμοῦ ἐξόδων παρκατάσεως τῶν ἐν τῇ ναυτικῇ βᾶσει Κωνσταντινουπόλεως ὑπηρετούντων ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν, ναυτῶν κλπ., ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ

Περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεως 10.000.000 πρὸς περίθλησιν τῶν ἐκ Κωνσταντοῦ προσφύγων.

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ παρακρατήσεως 50 τοῖς %, ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῶν ἐκ Γερμανίας εἰσερχομένων ἐμπορευμάτων ὁ κ. **Α. Τσουκαλᾶς** ἐφίσταται τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ ὅτι τὸ ἀναγκασόμενον παρακρατήσεων ποσοστὸν εἶναι μὲν καὶ θ' ἀποδῇ εἰς βᾶρος τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** συμφωνῶν πρὸς τὸν κ. Τσουκαλᾶν, ἐρωτᾷ ἂν δύναται ν' ἀνδληθῇ τελειωτικῶς τὸ νομοσχέδιον, προβλέπων ὅτι τὰ περὶ τῶν ἀντίποινα θὰ ἐκπράσσωσιν εἰς βᾶρος τῆς Ἑλλάδος καὶ οὐχὶ τῆς Γερμανίας.

Ὁ κ. **Ι. Α. Πάλλης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκο-

νομίας) δηλαδὴ ὅτι διὰ λόγους συμμαχικῆς ἀλληλεγγύης δὲν δύναται ν' ἀνελθῇ τὸ νομοσχέδιον. Δέχεται οὖν ἀπόψε τὴν ἀναβολὴν τοῦ νομοσχεδίου, ὅντος δεκτικοῦ συζητήσεως τοῦ ζητήματος τῆς μειώσεως τοῦ ποσοστοῦ. Ἀναβάλλεται μετὰ τοῦτο τὸ νομοσχέδιον.

Γίνονται κατόπιν δεκτά, κηρυσσόμενα **κατεπείγοντα**, εἰς α' κατ' ἄρθρον συζητήσιν τὰ νομοσχέδια·

Περὶ αὐξήσεως δαπάνης τῆς ὀρίσθειας διὰ Γραφεῖν ζημιῶν ἐκ τοῦ κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν πολέμου·

Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Μαδρίτῃ τῇ 30 Νοεμβρίου 1920 (ν. ἡμ.) διουμολογηθείσης ἀναθεωρήσεως τῆς παγκοσμίου ταχυδρομικῆς συμβάσεως μετὰ τοῦ συναφοῦς αὐτῇ κανονισμοῦ ἐκτελέσεως·

Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Μαδρίτῃ τῇ 30 Νοεμβρίου 1920 (ν. ἡμ.) διουμολογηθείσης ἀναθεωρήσεως τῆς συμβάσεως περὶ ἀνταλλαγῆς ταχυδρομικῶν δεμάτων καὶ τοῦ συναφοῦς αὐτῇ κανονισμοῦ ἐκτελέσεως·

Περὶ ἐπανορθώσεως ἀδικημάτων λαθόντων χώρων εἰς τὸ Στρατιωτικὸν Σχολεῖον Εὐελπίδων κατὰ τὰ εἰσιτηρίους ἐξετάσεις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκπαιδεύσεως·

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ κατατακτηρίων ἐξετάσεων τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Βασιλόπουδος Πυχίου κλπ. καὶ τοῦ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ βαθμολογίας τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Βασιλόπουδος Πυχίου δοκίμου σημαιοφόρου·

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1520 περὶ τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Στρατεύματος·

Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1520 περὶ τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Στρατεύματος· καὶ

Περὶ ἀποζημιώσεως τῶν δημάρχων καὶ παρέδρων κοινοτικῶν συμβουλίων.

Υποβάλλουσιν εἴτα τροπολογίας οἱ πληρεξούσιοι·

Α. Κανακάρης Ροθφός, Α. Μάτσας καὶ Ι. Γιαννόπουλος ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐπικυρώσεως ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων· καὶ

Ἀντ. Χρηστομάνος ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ ὁδοντιστικῶν Σχολείων.

Καθισταμένη μετὰ τοῦτο γνωστῆς εἰς τὴν Συνέλευσιν τῆς αὐριανῆς τελετῆς ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Μητροπόλεως περὶ ἀνακηρύξεως εἰς Ἅγιον τοῦ Ἐθνομάρτυρος Πατριάρχου

Γρηγορίου τοῦ Ε', λυβεται ἡ συνεδρίασις περὶ τὸ μεσονύκτιον, ἵνα ἐπαναληφθῇ κατὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥρα 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Σ. Τσακόπουλος
Ν. Μουζάκης

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΔΕ'

Τῆς 12 Ἀπριλίου 1921.

Ὦρα 6 μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖν.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως μετὰ παρατηρήσεις τοῦ πληρεξουσίου κ. **Χ. Βασιλακάκη**, δηλώσαντος ὅτι συνέστησεν ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ περὶ ἧς ἀναφέρεται σταλῇ εἰς τὰ κέντρα τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ἵνα διεκτραγωδήσῃ τὴν φοβερὰν κατάστασιν τοῦ Μικρασιατικοῦ πληθυσμοῦ.

Πρόεδρος. Προκειμένου νὰ ἐπιδοθῇ ἡ ψηφισθεῖσα ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ἀπάντησις εἰς τὸν Βασιλικὸν Λόγον, πρὸς ἀποφυγὴν χρονοτριβῆς διὰ τὴν ἐνέργειαν κληρώσεως κατήχηται τὴν Ἐπιτροπὴν, ἥτις μετὰ τοῦ Προεδρείου θὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολὴν τῆς Συνελεύσεως, ἀποτελουμένην ἐκ τῶν πληρεξουσίων κ. κ. **Μ. Γούδα, Ἀν. Σκιαδαρέση, Κ. Ανκουρέζου, Ἀγ. Σλήμαν, Ν. Κωνσταντινοπούλου, Ἀθ. Σουλιώτου Νικολαΐδου καὶ Κ. Κουρτίδου.**

Ἐγκρίνει ἡ Συνέλευσις τὴν κατ' ἐκτελεστέαν Ἐπιτροπὴν·

Ἀποφάσκει τῆς Συνελεύσεως ἡ πρότασις τοῦ κ. Προέδρου γίνεσθαι δεκτὴν, ἐγκρίνεται δὲ καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ κατ' ἐκτελεστέαν ἀνωτέρω Ἐπιτροπὴ.

Ἀνακοινούνται κατόπιν ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἐξῆς·

— Ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος Ἀθηνῶν ὑποβάλλων ἀπίσπασμα τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως αὐτοῦ κατὰ τὴν 9ην Ἀπριλίου δικτυοῖ εὐχὴν περὶ μὴ ἀναστολῆς τῆς δικαστικῆς ἐποποιότητος.

— Αἱ συνεργαζόμεναι Ὁργάνωσις ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα δι' οὗ ὑποδεικνύονται μέτρα, ἅμεινον μὲν πρὸς καταστολὴν τῆς ἡδὴ ὑφιστάμενης ὑπερτιμῆσεως τῶν χρεωδῶν τοῦ βίου, ἅμεινον δὲ πρὸς πρόληψιν πάσης μελλούσης ἐπι-

δαινώσεως τῆς καταστάσεως, ἄγονται ἀσφαλῶς εἰς τὴν καθολικὴν βελτίωσιν τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν τοῦ βίου.

Ἀμφότερα αἱ ἀναφοραὶ αὗται ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως θέλουσι τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

— Κάτοικοι Κοζάνης αἰτοῦνται ὅπως λόγῳ τῶν δαινοπαθημάτων ἀτινα ὑπέστησαν τοῖς δοθῇ ἀποζημιώσεις ἢ πίστωσις παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς πρὸς ἐξυκολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῶν.

— Οἱ πτυχιούχοι ταχυδρομικοὶ καὶ τηλεγραφικοὶ ὑπάλληλοι τῆς Ἀρχαδίας παρακαλοῦσι τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν ὅπως λάβῃ αὐτὴ ὑπ' ὄψιν τὸ ὑπὸ τοῦ συνδέσμου τῶν Τ.Τ.Τ. ὑποβληθέν ὑπόμνημα περὶ ἀναστολῆς μονιμοποιήσεως ἐκτάκτων ὑπαλλήλων.

Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Τμήματος τοῦ Συνδέσμου τηλεγραφικῶν ὑπαλλήλων τῆς Αἰτωλίας, Ἀχαρνῆς καὶ Ἀρτίας αἰτεῖται τὴν ὑποστήριξιν τοῦ ὑπομνήματος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν Τ.Τ.Τ.

Οἱ τηλεγραφικοὶ ὑπάλληλοι τῆς Ζακύνθου παρακαλοῦσιν ὅπως εἰσκακουσθῇ ἡ δικαία φωνὴ τοῦ συνδέσμου αὐτῶν.

— Ἡ Εὐτέρπη χήρα Σπυρ. Φιλιππίδου διὰ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας τοῦ συζύγου τῆς παρακαλεῖ ὅπως τῇ χορηγηθῇ μνημειακὰ σύνταξις πρὸς συντήρησιν αὐτῆς.

Ο Ἀριστόδημος Καρακάλλος, παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ἐγκρίνῃ αὐτῷ ἀποζημιώσιν 7000 δραχμῶν διὰ τὰς ἐκ τῆς καταδιώξεώς του ὑπὸ τῆς παρελθούσης Κυβερνήσεως προελθούσας εἰς αὐτὸν συμφορὰς.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ μονοταξίου Διδασκαλείου ἀρρέων τῶν Ἰωαννίνων ὑποβάλλουσιν αἴτησιν περὶ χορηγίας πλήρων τῶν ἀποδοχῶν των κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐλπιδευτικῆς των ἀδείας.

Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Συνδέσμου τῶν ὑπαλλήλων τῶν Τ.Τ.Τ. Πατρῶν αἰτεῖται ὅπως ὑποστηριχθῇ τὸ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Συνδέσμου αὐτῶν ὑποβληθέν ὑπόμνημα περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν γενομένων μονιμοποιήσεων ἐκτάκτων ὑπαλλήλων.

Οἱ διὰ προκηρύξεως τῆς Στρατιᾶς Θράκης κληθέντες εἰς τὸν Στρατὸν Ἑλλήνας τῆς Θράκης, αἰτοῦνται ὅπως καταχθῶσι μετὰ τὸν βαθμὸν ὃν ἔφερον ὑπηρετοῦντες κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον.

Ο Κωνσταντῖνος Λαμπρόπουλος ἐκ Λαμίας καὶ κατὰδικος εἰς τὰς φυλακὰς Συγγρού αἰτεῖται τὴν ἀπονουμὴν βασιλικῆς χάριτος.

— Οἱ κάτοικοι Σπερχειᾶδος αἰτοῦνται τὸν διαριτμὸν Ἑλ-

ληνοδιδασκάλου εἰς τὸ ἐκεῖσε Ἑλληνικὸν Σχολεῖον, ὅντος ἀνεπαρκοῦς τοῦ ἐνὸς τοιοῦτου ὑπηρετοῦντος ἡδῆ.

— Οἱ ὑποδιδάσκαλοι Λακεδαιμόνος αἰτοῦνται ὅπως ληφθῶσι μέτρα ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῆς θέσεως αὐτῶν.

— Οἱ τηλεγραφικοὶ ὑπάλληλοι τῆς Λευκάδας αἰτοῦνται ὅπως ὑποστηριχθῇ τὸ ὑποβληθέν ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου τῶν ὑπαλλήλων Τ.Τ.Τ. ὑπόμνημα.

— Ο ὑποδιδάσκαλος Νικ. Δημητρίου ἐξ Ἀγρίνους τῆς Φωκίδος αἰτεῖται ὅπως τῷ πληρωθῶσι καθυστερούμενοι μισθοὶ ἀπὸ 14ης Σεπτεμβρίου 1912 μέχρι τῆς 24ης ἰδίου μηνὸς τοῦ ἔτους 1914, ἐν συνόλῳ δραχμαὶ 1306,66.

— Τὰ μέλη τοῦ ἐν Κιλίκιαις προαρτήματος τῆς Ἐνώσεως τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα αἰτούμενοι τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τῶν δευτεροβάθμιων Ἑλληνοδιδασκάλων.

— Ο Πρόεδρος τῆς κοινότητος Βρουλιᾶς τῆς ἐπαρχίας Λακεδαιμόνος ὑποβάλλει ἀναφορὰν τοῦ συμπολίτου του Γεωργίου Ζερβού, αἰτουμένου ὅπως καταργηθῇ ὁ θεσμὸς περὶ τοῦ ὁρίου ἡλικίας, προκειμένου περὶ τῆς ὑπηρεσίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

— Ο Γεώργ. Σκληρόκης, τέως ὑπενωμοτάρχης καὶ κατὰδικος ἐν ταῖς νέαις Φυλακῇς Θεσσαλονίκης, αἰτεῖται τὴν ἀπονουμὴν βασιλικῆς χάριτος διὰ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ποινῆς του.

— Ο Μουσταφᾶ-Νετζαντῆ Μπέης ἐξ Ἀϊδινίου τῆς Μικρῆς Ἀσίας, κατὰδικος ἐν ταῖς Φυλακῇς Ἐπταφυργίου, αἰτεῖται ἢ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ ἢ τὴν μετὰφορὰν του εἰς τὰς Φυλακὰς Σμύρνης.

— Ἡ παροικία Ἀδδῆς-Ἀδέβου παρακαλεῖ ὅπως ἀντικατασταθῇ ὁ ἐκεῖ πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ὡς ἀκατάλληλος.

— Οἱ ἔρεδροι ἀξιωματικοὶ τοῦ Βασιλικοῦ Ναυτικοῦ παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως μεριμνήσῃ νομοθετικῶς καὶ περὶ προαγωγῆς αὐτῶν.

— Δημόσιοι εἰσπράκτορες αἰτοῦνται τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

— Οἱ δημοτικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ δήμου Δράμας παρακαλοῦσιν ὅπως ψηφισθῇ νόμος περὶ μονιμοποιήσεως τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων.

— Οἱ ὑποδιδάσκαλοι τῆς περιφερείας τοῦ τέως δήμου Κιλκισίου τῆς Φωκίδος αἰτοῦνται ὅπως τὰ ἐννοικία μέτρα τὰ ληφθέντα ὑπὲρ τῶν ὑποδιδασκάλων τῶν Νέων Χωρῶν ἐπεκταθῶσι καὶ ὑπὲρ αὐτῶν.

— Οί τηλεγραφηταὶ Κοζάνης παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως βελτιωθῇ ἡ θέσις των.

— Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Βελθενδοῦ παρακαλεῖ ὅπως ἀνασταλῇ ἡ παραχώρησις ἀγρῶν Γρατσιάνης—Μιρ-στισῆρ εἰς πρόσφυγας ἐκ Καυκάσου.

— Μόνιμοι ὑπάλληλοι τῶν Τ.Τ.Τ. τῆς Κερκύρας εὐχαρι-στοῦσι τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰ λαμβανόμενα μέτρα περὶ βελτιώσεως τοῦ κλάδου των.

— Ἡ Ἑλένη χήρα Ἀντωνιάδου παρακαλεῖ τὴν Συνέ-λευσιν ὅπως τὸ Κράτος παράσχῃ τὴν δικαίαν ἀρωγὴν του εἰς τὸν παθόντα υἱὸν της ὑπάλληλον τοῦ Ὑπουργείου ἐπὶ τῆς Γεωργίας.

— Οἱ ταχυδρομικοὶ καὶ τηλεγραφικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ Πύργου παρακαλοῦσιν ὅπως ἐπιψηφισθῶσι τὰ σωτήρια διὰ τὸν κλάδον των νομοσχέδια.

— Ἐφεδροὶ ἐκ τοῦ νομοῦ Τρικκάλων ὑποβάλλουσι πα-ράκλησιν ὅπως παρασχεθῶσιν εἰς αὐτοὺς χορηγικὰ δά-νεια παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς.

— Ὁ Βασίλειος Κίτσου καὶ λοιποὶ ζωοτεχνῖται τῶν Τρικκάλων αἰτοῦνται τὴν ἀτέλειαν καὶ ἄνευ ἁδειῶν παρα-σκευὴν τῶν γυρτοκαρβούνων.

— Ὁ Ἰω. Τσαρμακλῆς, Ἀντισυνταγματάρχης τοῦ Πε-ζικοῦ εὐρισκόμενος ἐν Ἰσλάμ Σάλος, παρακαλεῖ τὴν Συνέ-λευσιν ὅπως φροντίσῃ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐνταῦθα εὐρισκόμενης οἰκογενείας του.

— Ὁ Πανελλήνιος Σύνδεσμος Γεωπόνων ὑποβάλλει ψή-φισμα καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἐπιληφθῇ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος καὶ τῆς ἐπανορθώσεως τῶν προσγενομένων ἀδι-κημάτων εἰς ἐκλεκτοὺς συναδέλφους,

— Ὁ Ἀχιλλεὺς Βουλγερῆς, Ἀρχιεπιφύλαξ τοῦ Εἰρηνο-δικείου Θεσσαλονίκης, ὑποβάλλει σχέδιον νόμου ἀφορῶν τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 1865,

— Τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον τῆς Κοινότητος Σουδενεί-κων τοῦ τέως δήμου Δύμης τῶν Πατρῶν παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως ψηφισθῇ σχετικὸς νόμος δι' οὗ ν' ἀποζη-μιωθῶσιν οἱ κτηματῖται τῶν χωρίων Ἀλισσοῦ, Σουδενείκων, Μπερδενίου καὶ Ἀνω Ἀγατίας διὰ τὰς καταστrophὰς ἃς ὑπέστησαν ἐκ τοῦ καταπεσόντος πύργου.

— Ἐφεδροὶ δικηγόροι καὶ πτυχιῦχοι τῆς Νομικῆς Σχο-λῆς τῶν κλάσεων 1913 β, 1914 καὶ 1915 παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως χρησιμοποιοῦσιν ἀναλόγως τῆς ἐπι-

στημονικῆς των μαρρώσεως διὰ τῆς ἀπονουμῆς τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἐφεδροῦ ἀξιωματικοῦ εἰς τὴν ἐπωφελεστέρην ὑπηρεσίαν.

— Κάτοικοι Καλιμῶν, αἰτῶντες ὑπέστησαν καταστρο-φὰς λόγῳ τῆς περσοῦς χαλάζης κατὰ τὸ 1919 καὶ 1920, αἰτοῦνται ὅπως ἐνεργηθῶσι τὰ δεόντα ἵνα λάβωσι τὴν ὀρι-σθεῖσαν ἐκαστος ἀποζημίωσιν.

Οἱ ἐργοστασιάρχαι σιγαροχάρτου Θεσσαλονίκης πα-ραπονοῦνται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου 1679 «Περὶ ἐπεκτάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ μονοπωλίου τοῦ καπνοῦ καὶ σιγαροχάρτου εἰς τὰς Νέας Χώρας» καὶ ἰδιαιτέρως ὅσον ἀφορᾷ τὸ 4ον ἄρθρον περὶ τοῦ σιγαροχάρτου.

— Ὁ πληρεξούσιος Κυκλάδων κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** ὑποβάλλει πρότασιν ψήφισματος «Περὶ ἀναστολῆς τοῦ χρόνου τῆς ποινικῆς παραγραφῆς», ἥτις θέλει τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

— Ὁ ἴδιος κ. Πληρεξούσιος ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «Περὶ δημοσίας ἀεροπορικῆς συγκοινωνίας τῶν νήσων τῶν Κυκλάδων καὶ τοῦ Αἰγαίου», ἥτις ἐπίσης θέλει τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ἐπαμ. Δηλιγιάννης, Δ. Κα-νακάρης Ροῦφος** καὶ **Σ. Σωτηριάδης**, ὑποβάλλουσι τρο-πολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ἐπανεκ-φορᾶς τῶν ἀπολυθέντων μονίμων δημοσίων ὑπαλλήλων», ἥτις ὡσαύτως θέλει τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Ὑποβάλλουσιν ἐπίσης τροπολογίας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομο-σχεδίου οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Δ. Παναγιώτου** καὶ **Δ. Κρεμέζης**.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Ι. Κίνας, Ι. Χριστοδουλιᾶς, Ι. Καρελᾶς, Γ. Κρεστενίτης, Π. Παναγιωτόπουλος** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «Περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Στρατοῦ κλπ.».

Ὁ πληρεξούσιος κ. **Π. Σπυράκης** ὑποβάλλει τροπολο-γίαν ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου «Περὶ τῶν ἐν πολέμῳ πα-θόντων».

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Δ. Χατζίσκος, Σ. Ἀλεξιάδης, Ι. Χριστοδουλιᾶς, Ν. Κρίτσας** κλπ. ὑποβάλλουσι τρο-πολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ ἐπανεκ-φορᾶς τῶν ἀπολυθέντων μονίμων δημοσίων ὑπαλλήλων».

Ἡ ἐπὶ τοῦ **Προϋπολογισμοῦ καὶ Ἀπολογισμοῦ τοῦ**

Κράτους Επιτροπή υποβάλλει τὴν Ἑκθεσίαν τῆς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «Περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεως 10 ἐκπτου. διὰ πρόσφυγας ἐκ Κκυκάσου». Ἀπαντᾷ θέλουσι τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Ο κ. **Ι. Δ. Ράλλης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας) υποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «Περὶ παρκατατήσεως 50 % ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῶν ἐν Γερμανίᾳ εἰσπραγμένων ἀπορρυμμάτων», ἥτις θέλει τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Ο κ. **Κ. Τερτίλιης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῆς Γεωργίας) υποβάλλει σχέδιον νόμου «Περὶ καθορισμοῦ τῶν προξένων τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὑποτρόφων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας», ὅπερ θέλει τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Ο **ἴδιος κ. Υπουργὸς** υποβάλλει σχέδιον νόμου «Περὶ κυρώσεως τοῦ νομοθετικοῦ Δικταγράμματος τῆς 22 Δεβρίου 1920 περὶ παρκαγωγῆς καὶ ἐμπορίας τοῦ ὀπίου, τῆς μωρίνης, κοκαίνης, ἡρώνητος καὶ τῶν ἀλάτων αὐτῶν», ὅπερ θέλει τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Ο κ. **Π. Τσαλδάρης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῇ Συγκοινωνίᾳ) υποβάλλει σχέδιον νόμου «Περὶ διαθέσεως τῶν ἐν τῷ νέῳ σχεδίου τῆς καεῖσης ἐκτάσεως Θεσσαλονίκης περιλαμβανόμενων ἀκινήτων».

Ο κ. **Ν. Θεοτόκης** (Υπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν) υποβάλλει σχέδιον νόμου «Περὶ ὀργάνωσης χημικῆς ὑπηρεσίας».

Καὶ τὰ νομοσχέδια ταῦτα ἀμρύτερα θέλουσι τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Ο κ. **Πρόεδρος** συνιστᾷ μετὰ τοῦτο εἰς τοὺς ἐγγραφέντας ἵνα ὁμιλήσωσιν ἐπὶ τῶν ἀναγνωσθεισῶν ἀναφορῶν νὰ δεχθῶσιν ὅπως αἱ ἀναφοραὶ σταλῶσιν εἰς τὴν οἰκείαν Ὑπουργεῖα, ἵνα λάβωσι τούτων γνώσιν, προκειμένου νὰ διακοπῶσιν αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως. Συνιστᾷ ἐπὶ πλέον νὰ ἐκκαθαρισθῶσιν ὑπὸ τῶν κ. κ. Πληρεξουσίων αἱ ἀναγεγραμμέναι ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Δικτάξει ἀναφοραί, ὥστε νὰ διαγραφῶσιν ὅσαι δὲν ὑπάρχει πλέον λόγος νὰ συζητηθῶσιν.

Ο κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος** ποιεῖται τὴν σύστασιν ὅπως συμβῇ τὸ ἴδιον καὶ δι' ὅλας τὰς ἀναγεγραμμένας ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει ἀναφοράς.

Τὴν αὐτὴν σύστασιν ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Ν. Δ. Δεβίδης** παρατηρῶν ὀγκουμένην ὁδημέραι τὴν Ἡμερησίαν Δικτάξιν τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων.

Ἀπορριζέται μετὰ τοῦτο ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, τῇ προτάσει καὶ συστάσει τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ὅπως διὰ μὲν τὰς ἀναγεγραμμένας ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Δικτάξει ἀναφοράς καὶ ἐρωτήσεις κατατεθῶσι κατὰ τὸ δίκστημα τῶν δικαιοπῶν καὶ ἀπαντήσας ὑπὸ τῶν κυρίων Ὑπουργῶν καὶ δικηγορῶν ἐκείναι δι' αἱ καὶ ἀπαντήσας ἤθελον εἶσθαι ἐκκατοικητικαὶ διὰ τοὺς κυρίους Πληρεξουσίους, νὰ συζητηθῶσι δὲ καὶ λοιπὰ. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν καταρτισμὸν τῆς Ἡμερησίου Δικτάξεως, νὰ μὴ ἀνακυπῶνται ἐκ νέου ἐν αὐτῇ πρὸς ἀποσπῶν σπατάλην χρόνου καὶ χρήματος καὶ ἀναγεγραμμένα καὶ διανεμῶνται καθ' ἑκάστην καὶ ἴδιαν ἀλλὰ μόνον καὶ νὰ ἐκκαθαρίζονται.

Εἰσαγέται κατωπιν ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν καὶ Ἐρωτήσεων.

Οἱ πληρεξυστοὶ κ. κ. **Γ. Μπούσιος, Φ. Δραγούμης, Α. Ἀργυρός, Ι. Χριστάκης, Γ. Μερκούρης, Γ. Χατζηγεωργίου, Δ. Χατζίσκος, Α. Παππαζαχαρίου, Σ. Παππᾶς, Π. Ἰακώβου, καὶ Χρ. Γουλόπουλος** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν Μακεδόνων ὀπλαρχηγῶν.

Ο κ. **Μπούσιος**, ἐξαιρῶν τὰς ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφεραν οἱ ὀπλαρχεῖς κατὰ τὴν Μακεδονικὴν ἀγῶνα συνιστᾷ ὅπως λαβῇ μερμην καὶ πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως εἰς τοὺς μὴ δυνάμενους νὰ ἐργασθῶσι καὶ εἰς τὰς χήρας καὶ ὀρφανὰ τῶν πετόντων νὰ ἀπανεμηθῇ καὶ μετὰλλιον.

Ο κ. **Ἀργυρός**, ἀποδεχόμενος τὰς συστάσεις τοῦ κ. Μπούσιου, συνιστᾷ νὰ καταρτισθῇ κοινὸβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ πρὸς εὐρύτεραν μελέτην τοῦ σπουδαιότητος τοῦτου ζητήματος πρὸς ἠθικὴν καὶ υλικὴν ἀμείωσιν τῶν ὀπλαρχηγῶν.

Ἡ πρότασις γίνεται δεκτὴ καὶ ἀποφασίζεται νὰ καταρτισθῇ Ἐπιτροπὴ ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Συνελεύσεως πρὸς μελέτην καὶ ἐξέτασιν ὅλων τῶν συναφῶν ζητημάτων.

Συστάσεις ποιῶνται καὶ οἱ κ. κ. **Χριστάκης καὶ Χατζίσκος** ὑπὲρ τῆς κινήσεως.

Ο κ. **Δ. Πετρακάκος** καταθέτει καὶ ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τῶν ἐρημίων Ἐπιδοχίου Λιμνῆς, δι' ἣς προτείνεται ἡ ἀναρτολή τοῦ νόμου «περὶ Ἐνορίων» πρὸς ἐκκαθάρισιν τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις κατὰ τὸ τυραννικὸν καθεστῶς πολυτρόπως ἐμποδίσθη. Συνιστᾷ νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ μελέτη τῆς

προτάσεως, όπως συμπληρωθῶσι πολλὰ Ἐνορία στερούμεναι ἱερέων.

Ἀποφασίζεται ὅπως ἡ πρότασις τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Δ. Χατζίσκος, Ι. Χριστοδουλάς** καὶ **Α. Παππαθανασίου**, ἐπὶ τῆς ἀναφορᾶς κηδεμόνων μαθητῶν Βαρυμπόμπης, τονίζοντες τὴν ἑλλειψὶν δημοδιδασκάλων συνιστῶσι ν' ἀποσπασθῶσι καὶ ἀποσταλῶσι διδασκαλοὶ εἰς τὰ κενὰ σχολεῖα, διότι ὑπάρχουσιν ὑπεράριθμοι εἰς τὰς πόλεις.

Ο κ. **Θ. Ζαῦνης** (Ὑπουργός ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως) ἀπαντᾷ ὅτι δὲν ὑπάρχει προσωπικὸν λόγῳ τῆς ἐπιστρατεύσεως καὶ μετέρχεται πᾶν μέσον μεταχειριζόμενος καὶ ὑποδιδασκάλους ἀκόμη πρὸς θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ο κ. **Ἐμ. Χατζιδάκης** ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῶν γεωργικῶν Ἐνώσεων Βαθέος καὶ Νενέδων Σάμου λέγει ὅτι παρόμοιαι ἀναφοραὶ καὶ ἄλλων γεωργικῶν Σωματείων καὶ Κοινοτήτων τῆς νήσου ἔχουσιν ὑποβληθῇ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας, παρεκάλεσε δὲ τὸν τέως Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Γεωργίας κ. Μπαλτατζῆν νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας πρὸς ἀπλοποίησιν τῶν πολλῶν καὶ δυσκόλων διατυπώσεων διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν δασῶν ἐν Σάμῳ, τὰ ὅποια εἶναι ὅλα ἰδιωτικά. Παρακαλεῖ καὶ τὸν νῦν Ὑπουργὸν νὰ μελετήτῃ τὸ ζήτημα πρὸς δικαίαν ἐκανοποίησιν τῶν ἀξιώσεων τῶν κατοίκων τῆς νήσου.

Κ. Τερτίλης (Ὑπουργός ἐπὶ τῆς Γεωργίας). Δὲν εἶναι δυνατόν, κ. συναδελφε, νὰ ληρῇ ἐξαιρετικὴ νομοθετικὴ πρόνοια διὰ τὰ δάση τῆς Σάμου καὶ μόνον ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἔχουσιν ἐξοικειωθῇ οἱ κάτοικοι τῆς Σάμου πρὸς τὴν κειμένην νομοθεσίαν τὴν διέπονσαν τὰ ἐν Ἑλλάδι δάση, ἐνεκα τοῦ ὁποῦοι δυσφοροῦσιν οἱ συμπολιταὶ σας καὶ οἱ ὅποιοι, ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ φρονῶ ὅτι δὲν θὰ δυσφορῶσιν εἰς τὸ μέλλον, ἐὰν θελήτωσι νὰ συμμορφῶνται πρὸς τοὺς κειμένους νόμους.

Ο κ. **Ι. Χριστάκης**, ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῆς Κοινότητος Κλεισούρας τοῦ νομοῦ Φλωρίνης, συνιστᾷ θερμῶς νὰ ληρῇ ὑπ' ὅψιν αὕτη.

Ο κ. **Α. Κανακάρης Ροῦφος** ὑποβάλλει ἀναφορὰν τῆς Κοινότητος Ἀλίσσου, ὅπως ἐξακριβωθῶσι ζημίαι σταχυδοκτημόνων ἐκ πάγου καὶ ἀποζημιωθῶσιν, ἀναπτύσσει δ' ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ὅτι πλειστάκις αἱ Βουλὴ ἀπησχολή-

θησαν ψηφίζονσαι νόμους, εἰδικούς δι' ἀποζημιώσεις τοιαύτας. Διὰ τοῦτο συνιστᾷ ὅπως τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας μελετήσῃ τὸ ὥριμάσαν πλέον ζήτημα τῆς ἀγροτικῆς ἑλληλοσφαλείας, τὸ ὁποῖον δύναται εὐκολώτατα ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τῶν σταχυδοκτημόνων, λόγῳ τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν τῆς φορολογίας εἰς τὸ Τελωνεῖον καὶ κατὰ τὴν ἐπεκταθῇ εἰς ὅλην τὴν ὑπαιθρον χώραν.

Κ. Τερτίλης (Ὑπουργός ἐπὶ τῆς Γεωργίας). Πληροφρῶ τὴν Συνέλευσιν ὅτι λαβὼν γνώσιν τῶν παραπίνων τῶν ἐξ Ἀρχίας καὶ Ἡλίδος ἀμπελοκτημόνων, ὧν καὶ σταχυδοκτοῦνται, ἐπαθὺν φρενὴν βλάβην ἐκ τοῦ ἀσυνήθους ἐπισυμπίπτοντος κατὰ τὸν χειμῶνα ἐκεῖσε πάγου, ἔσπευσεν καὶ διέταξε τηλεγραφικῶς τὰς ἀρμοδίαις Ἀρχαῖς ὅπως ἐξακριβώσωσι τὸ ταχύτερον καὶ τὰς ἐπισυμβάσας ἐκ τοῦ πάγου ζημίας καὶ ἐν διοικητικῶς τὰς ἐπισυμβάσας ἐκ τοῦ πάγου ζημίας καὶ ἐν διοικητικῶς τὰς ἐπισυμβάσας ἐκ τοῦ πάγου ζημίας καὶ ἐν διοικητικῶς τὰς ἐπισυμβάσας ἐκ τοῦ πάγου ζημίας καὶ ἐν διοικητικῶς τὰς ἐπισυμβάσας ἐκ τοῦ πάγου ζημίας.

Ο κ. **Α. Ἀγγελόπουλος** συνιστᾷ ἐνθέρμως τὴν ἀναφορὰν τῶν παροπληκτῶν σταχυδοκτημόνων τοῦ τέως δήμου Ἀμυγῆς καὶ παρακαλεῖ ν' ἀποσταλῇ αὕτη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας.

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος, Ἀντ. Βιτάλης, Δ. Χατζίσκος, Δ. Παναγιώτου, Δ. Κρεμέζης, Δυκ. Τσουνκαλῆς, Κ. Δροσόπουλος** καὶ **Κ. Λυκουρέζος** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τῶν ἀναπήρων Ἐρεδρῶν Ἀξιώματικῶν καὶ Ἀνθυπατιστῶν, τοῦ κ. **Γ. Ἀναστασοπούλου** δηλοῦντος ὅτι ἐμμένει ἐν ὅσων πρὸ τίνος εἶπεν ἐπὶ τοῦ ζήτηματος τούτου.

Ο κ. **Ἐμ. Χατζιδάκης**, ἀναπτύσσων ἀναφορὰν τῆς Γεωργικῆς Ἐνώσεως Νενέδων Σάμου, συνιστᾷ αὐτὴν.

Οἱ κ. κ. **Γ. Χατζηγεωργίου, Α. Παππαζαχαρίου** καὶ **Γεώρ. Μπούσιος**, ἀναπτύσσοντες ἀναφορὰν Γεωργῶν καὶ Κτηνοτρόφων Λιτοχώρου τῆς ἐπαρχίας Αἰκατερίνης, συνιστῶσι αὐτὴν.

Οἱ κ. κ. **Δ. Παναγιώτου, Δ. Κρεμέζης** καὶ **Α. Τσουνκαλῆς** συνιστῶσιν ἀναφορὰν τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Τρικάλων.

Ο κ. **Γ. Μπούσιος**, ἀναπτύσσων ἀναφορὰν Ἀναστασίου Γερντῆ καὶ Εὐαγγέλου Χατζῆ, κατοίκων Φλωρίνης, συνιστᾷ αὐτὴν.

Ο κ. **Ι. Ἀντωνιάδης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ πληθυσμοῦ Κοζάνης, παρακαλοῦντος ν' ἀπαιτηθῇ τῆς φορολογίας ἥτις δὲν δύναται νὰ εἰσπραχθῇ.

Ο κ. Ν. Δ. Δεβίδης, ἐπὶ τῆς ἀναγραφῆς τοῦ Κεντρικοῦ Πολιτικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, λέγει ὅτι ἡ ἀληθὴς αὐτῇ ὕψιν, ὅταν συζητηθῇ σὶ τὰ περὶ θεμελιῶν καὶ γλώσσας ζητήματα. Ἦδη συνιστᾷ εἰς τὴν Συνέλευσιν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτῆς τὸ ὑπόμνημα λαμβάνουσα πρὸ ἐμφανῶν ὁποῖός τις εἶναι ὁ Πολιτικὸς αὐτοῦ Σύλλογος.

Ο κ. Δ. Πετρακάκος, ἐπὶ τῆς ἀναγραφῆς κατόπιν τοῦ χωρίου Οἰτύλου, περὶ κατασκευῆς γέφυρας συνιστᾷ τὴν ἀνάγκην ὅπως τὸ Κράτος κατασκευάσῃ τὴν αἰτουμένην γέφυραν ἐν Οἰτύλῳ, ὑπεθυμίζων εἰς τὴν Κυβερνήτην ὅτι πρόκειται περὶ ἱστορικότητος κομπούλας, ἐκ τῆς ὁποίας, κατὰ τὰ ἱστορικὰ κείμενα, κατήγατο ὁ Μάγας Ναυπλίου καὶ ἡ οἰκογένειά του καὶ πρὸς τὴν ὁποίαν ἰδιαιτέρα ἀξίζει νὰ δοθῇ στοργή.

Οἱ κ. κ. Ν. Δ. Δεβίδης καὶ Ν. Στράιος συνιστῶσιν ἀναγραφὴν Δικατερίνης Σκράντη Κωνσταντινίδου καὶ λοιπῶν ἀπογόνων τοῦ ἀγωνιστοῦ τῆς Ἐπανάστασεως Ἰω. Παλκαμάδου.

Ο κ. Δεβίδης ἐξαιρῶν τὰς ὑπερτίτας τὰς ὁποίας προτερεῖν ἡ οἰκογένεια Παλκαμάδου ἀπὸ τοῦ 1821 καὶ ἀναφέρων ὅπως ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ιδέας ἔπραξεν ὁ Εὐάγγελος Παλκαμάδης, ὅστις καὶ Γερουσιαστὴς καὶ Ὑπουργὸς καὶ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἁγῶνος διετέλεσεν, ἱκετεύει τὴν Συνέλευσιν νὰ λάβῃ μέριμναν διὰ τὰς ἐργονὰς αὐτοῦ, αἵτινες στερούνται τῶν πάντων.

Ο κ. Ν. Τριανταφυλλάκος συνιστᾷ θεμελιῶνται ἐπίσης τὴν ἀναγραφὴν, ὡς καὶ ὁ κ. Ἑπαμ. Δηλιγιάννης.

Ο κ. Γ. Καρπετόπουλος, συνιστῶν ἐπίσης τὴν ἀναγραφὴν, λέγει ὅτι δὲν πᾶνται τοῦτο ὅπως προκαλεῖται συζητήσιν, ἀλλ' ὅπως προκαλεῖται θετικὴν ἀπάντησιν. παρεκκλεῖ δὲ τὴν Κυβερνήτην νὰ δηλώσῃ ἂν ἡ ὑπόβλητος ἔχει νομοσχέδιον πρὸς ἀπονομὴν συντάξεως.

Ο κ. Σ. Στάης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Γνωστῶν) ἀπάντην ὅτι εἶναι πρόθυμος πρὸς παρεγὴν οἰκουμένη βοήθηματις προσωρινῶν, διὰ νὰ δυνήθῃ, δὲ νὰ ὑποβῇ εἰδικὸν νομοσχέδιον, ὑπόσχεσιν νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα.

Πλείστοι Πληρεξούσιοι. Νὰ ὑποβῇ νομοσχέδιον.

Ο κ. Ἀθ. Ἀργυρὸς συνιστᾷ ὅπως εἰς τὸ ὑποβληθέν νομοσχέδιον περιληφθῶσιν καὶ αἱ ἐργοναὶ τοῦ ἐκ Μακεδονίας Ἰω. Παπαῦ, ὅστις ἐδικάνησεν ὑπὲρ τῶν ἐκτομμύριον ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ιδέας.

Ο κ. Ν. Στράιος λέγει ὅτι ἐπ' ἐνδεικτικῶν ἐργονῶν τῆς Ἐκπαιδευτικῆς οὐ μόνον διὰ τὰς ἐργονὰς τοῦ Παλκαμάδου, ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλας τὰς οἰκογενείας τῶν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος ἀγωνισμένων δεόν νὰ ληθῇ μέριμνα, διότι τοῦτο ἡ αὐτὸ ὁ καλύτερος παγκυρισμὸς τῆς Ἐκπαιδευτικῆς.

Προκειμένου νὰ εἰσελθῇ ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων ὁ κ. Δ. Τσουκαλᾶς ὁμιλῶν περὶ τοῦ μισθοῦ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κατεκρίνει τὸ ἄπορον τῆς μέχρι τοῦδε διακρίσεως τῶν ὑπαλλήλων εἰς εὐνοούμενους, λαθόντας ἤδη τὴν ἐπίδομα τῆς καθήσεως ἀπὸ τῆς ὑπέρσεως τοῦ νόμου, καὶ εἰς πᾶσι τοῦτο, διὰ τὴν ἄρσιν καὶ ἀνίστησιν τοῦ ἑαυτοῦ καὶ ἰδιαιτέρως ἐγγράφου ἐστάλησαν πρὸς τὴν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ συναδέλφων τοῦ Ὑπουργοῦ. Παράκλησεν δ' ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῆς Βουλῆς κακῶς ἐξαιρούνται μέχρι τοῦδε τοῦ νόμου περὶ καθήσεως καὶ συνιστᾷ εἰς τὴν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου καὶ λύσῃ τὸ ζήτημα, γνωστῆς οὔσης τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας τῶν ὑπαλλήλων κατὰ τὰς σημερινὰς περιστάσεις. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει συνιστᾷ ὅπως αὐτὴ ἡ Συνέλευσις λύσῃ ἅπασι διὰ παντός τὸ ζήτημα τοῦτο. Ὅσον δ' ἄρρηξ, προσθέτει, τὰς ληρωίσας καθήσεις, αὐταὶ δεόν νὰ νομιμοποιηθῶσι, διότι δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἡ ἐπιστροφή αὐτῶν, ἀλλ' οἱ ὑπάλληλοι νομίμως ἔχουσιν αὐτάς.

Ο κ. Π. Πρωτοπαππαδάκης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν) ἀναφερὼν τὸ ἱστορικὸν τῆς λήψεως τῶν καθήσεων κακῶς κατὰ τινῶν ἐκ τῶν ὑπαλλήλων διὰ διαταγῶν τῶν διεσπυντῶν, εἶτα δὲ καὶ τοῦ ὑποδιεσπυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν Παπακωνσταντίνου κατὰ τὴν π. Ὁκτώβριον, ὅτε δὲν ἦτο αὐτοῦ Ὑπουργός, ἐδόθη, λέγει, διαταγὴ ὑπὸ τῶν μετέπειτα Ὑπουργῶν ν' ἀντικαθίστῃ πληρωμὴ, καθίσαν δὲν εἶχε γίναι ἡ κατάρταξις τῶν ὑπαλλήλων συμφωνῶν τῷ ψηφισθέντι ὑπὸ τῆς τότε Κυβερνήσεως νόμῳ. Ἀναγνωρίζει τὸ δίκαιον τῶν παλαιῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ διὰ τοῦτο, λέγει, ἐκκαλεῖται τὸν νόμον ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου ἐ. ἔτους, διότι προκειμένου περὶ ἐκτομμυρίων σκέπτεται ἂν εἶναι δυνατόν νὰ ἐκκαλέσῃ τοῦτον καὶ ἐπισφαιδρικῶς.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Οἱ κ. κ. Δ. Παναγιώτου καὶ Δ. Κρεμέξης παρεκκ-

λαύσει τοὺς κ. κ. Ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας νὰ πληροφωρήσωσι τὴν Συνέλευσιν διὰ τὰ αἴτια τὰ προκλήσαντα τὰς ἀπεργίας τροχιοδρομικῶν, ἀερίωφωτος Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, σιδηροδρόμων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς, ἡλεκτροτεχνικῶν καὶ ὑφηντουργῶν, καὶ πότε ὑπέβηλον κί- τήματα, καὶ μετὰ πόσας ἡμέρας ἐκπλήρῃθησαν αἱ ἀπεργίαι καὶ δικτὶ δὲν προσλήφθησαν αὐταί.

Ὁ κ. **Δ. Παναγιώτου** ἐπιλαμβάνεται, λέγει, τοῦ θέ- ματος, καίτοι τὸ ζήτημα εἶναι παλαιόν, μόνον καὶ μόνον ὅπως ἐπιστηθῇ ἡ προσοχὴ τῆς Κυβερνήσεως, ὥστε νὰ λαμ- βάνηται ἐκ τῶν προτέρων πρόνοιαι, ἵνα μὴ συμβαίνωσιν ἀπεργίαι πολὺ δυσάρεστοι καὶ διὰ τοὺς ἐργάτας καὶ διὰ τὴν Χώραν. Συνιστᾷ δ' ὅπως ἡ Ἐταιρεία τῶν τροχιοδρόμων καθῶς καὶ αἱ ἄλλαι Ἐταιρεῖαι ἐκπληρώσωσι τὰς ἀνακλη- ρθεῖσας ὑπ' αὐτῶν ὑποχρεώσεις.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας) δηλοῦν ὅτι ἡ Ἐταιρεία θὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ἀνακληρθεῖσας ὑπ' αὐτῆς ὑποχρεώσεις.

Ἀναβάλλεται ἡ ἐπερώτησις τοῦ κ. **Π. Ρεδιάδου**, περὶ κηλοῦντος νὰ πληροφωρήσῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν ποῖον εἶναι τὸ ναυτικὸν πρόγραμμα τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖον τυγχάνει ἄγνωστον ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ἀρῶν προηγουμένως ἐδήλωσαν ὅτι θὰ ὁμιλήσῃ κατὰ τὴν προσεχῆ συζήτησιν ἐπ' αὐτοῦ οἱ κ. κ. **Ν. Δ. Δελιδης** καὶ **Π. Ἰαν. Ἀργυρό- πουλος**, οἵτινες παρκαλοῦσι νὰ ἐγγραφῶσιν ἀπὸ τοῦδε.

Λαμβάνει κατόπιν τὸν λόγον ὁ κ. **Ν. Στράτος** ἐπὶ τῆς προφορικῆς ὑποβληθείσης ἐπερωτήσεώς του κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίαν περὶ τῆς κατὰ θέσεως του ἀκριβοῦς καιμένου τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Λόυδ Τζώρτζ γενομένων ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων δηλώσεων καὶ τῆς μετὰξὺ Τουρκίας καὶ Ἰταλίας Συνθή- κης καὶ ζητεῖ τὴν κατάθεσιν τῶν ζητηθέντων καιμένων.

Ὁ κ. **Γ. Μπαλτατζῆς** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν) καταθέτει τὸ ἐξῆς ἔγγραφον καιμένον τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Λόυδ Τζώρτζ, ἀντικεινόμενον ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ καιμένου ὑπὸ τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Δ. Γούνερη:

«Ὁ κ. Χέρμπερτ ἐπερώτησε τὸν Πρωθυπουργὸν ἂν λαμ- βανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν τροποποιήσεων αἰεὶς ἐπινέχθη- σαν εἰς τὴν Συνθήκην τῶν Σεβρῶν ὑπὸ τῆς Διατιθέσεως τοῦ Λονδίνου καὶ ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ Τουρκίαν, ὡς καὶ τῆς οὐδετερότητος τῶν Στενῶν, προυτάθη ὅπως

ἐπιτραπῇ εἰς τοὺς Ἕλληνας ἡ ἐλευθέρα χρησιμοποίησις τῶν Δαρδανελλίων καὶ τῆς θαλάσσης τοῦ Μαρμαρᾶ διὰ τὰς πολεμικὰς αὐτῶν ἐναντίον τῶν Τούρκων ἐπιχειρήσεις καὶ ἂν πρόκειται νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ ἀπειλὴ τῆς κατὰ θέσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου».

Ὁ κ. Λόυδ Τζώρτζ ἀπάντησεν ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρ- νησις συνεσώφη μετὰ τῶν Συμμάχων αὐτῆς ὅπως τηρηθῇ στάσις οὐδετερότητος κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐχθροπρα- ξιῶν μετὰξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας.

Αὕτη ἡ οὐδετερότης θὰ προστατεύσῃ τὴν Κωνσταντινου- πόλιν, ἥτις εἶναι ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῶν Συμμάχων.

Αἱ διεθνεῖς συμφωνίαι αἱ ἀπερωτῶναι τὰς Στενὰ ἔπαισαν ἐφαρμοζόμεναι ἄρ' ὅπου ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις τὰς παρε- δέχθη διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ «Γκαῖμπαν» κατὰ τὴν 1914.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς περὶ τῶν Στενῶν δικτάξεις τῆς Συν- θήκης τῶν Σεβρῶν, αὐταὶ θέλουσι δεσμεύει τοὺς ὑπογρά- φαντας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς Συνθήκης. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ τελευταῖον μέρος τῆς ἐπερωτήσεως, ἡ ἀπάν- τησις εἶναι ἀρνητικὴ.

Ὁ κ. **Ν. Στράτος** ὁμιλῶν διὰ μακρῶν λέγει ὅτι ἐκ τῶν δηλώσεων προκύπτουσι τρεῖς καθορισμοί, ἡ στάσις τῶν Δυνάμεων ἀπέναντι τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν παρούσαν περίοδον, τὸ ζήτημα τῶν Στενῶν καὶ τρίτον τὸ ζήτημα τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον παρκατῆρεῖ ὅτι ἡ δέλωσις τοῦ Ἀγγλοῦ Πρωθυπουργοῦ δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν συμμαχικὴν ἀλληλεγγύην, ἣν ἔχουσι καὶ ἀνέλκ- τον κατόπιν κοινοῦ ἀγῶνος αἱ Σύμμαχοι Δυνάμεις ἀπέναντι τῆς Ἑλλάδος καὶ μετὰ τὴν ὑπογραφήν τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν, κατόπιν τῆς ὁποίας ἡ Ἑλλὰς εἶχε πᾶν δικαίωμα νὰ ἐλπίζῃ, ἂν ὅχι ἐπὶ τῆς ἐνισχύσεως τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ περὶ τηρήσεως ὑπ' αὐτῶν πλήρους οὐδετερότητος, καθό- σον ἀνελάθωμεν τὴν κατὰ τῆς Τουρκίας πόλεμον πρὸς ἐπιβολὴν ἀκριβοῦς τῶν ἀποράσεων τὰς ὁποίας αὐταὶ αὐ- ται αἱ Δυνάμεις καθώρισαν πρὸς εἰρήνευσιν τῆς Ἀνατολῆς. Ἀλλ' ἐφόσον ἡ στάσις ἥτις ἐτηρήθη ὑπὸ δύο ἐκ τῶν Δυνά- μεων ὑπῆρξε στάσις τὸ μὲν εὐμενοῦς ἀποδοχῆς τῶν τουρκι- κῶν ἀντιρρήσεων, τὸ δὲ ἐνεργοῦ βοηθείας πρὸς τὰς τουρκικὰς ἀξιώσεις, νομίζω ὅτι σήμερον ὁ καθορισμὸς ἐπισήμου καὶ τυ- πικῆς οὐδετερότητος δὲν εἶναι δυνατὸν εἰμὴ πρὸς τὴν Κυβέρ- νησιν καὶ τὸν λαὸν τῆς Μεγάλης Βρετανίας νὰ καθιστᾷ τοὺς Ἕλληνας ἐν θέσει ὥστε μόνον εὐχρηστίαις ν' ἀπονέμωσιν.

Ὅσον ἀρρῶν τὴ Στενὰ, εὐρίσκει ὅτι αἱ δηλώσεις τοῦ Ἀγγλοῦ Πρωθυπουργοῦ εἶναι ἱκανοποιητικαὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἀπ' ἧς διήλθον τὴ Στενὰ τὸ «Γκαίμπεν» καὶ τὸ «Μπρεσλάου» καὶ ἐρ' ὅσον ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν δὲν ἐνυπόβητο ἐπικύσειν ἰσχύουσαι δι' αὐτὰς αἱ διεθνεῖς ἐγγυήσεις. Αἱ ἀρχαὶ συνεπὶς τοῦ διεθνοῦς δικαίου τιθεμέναι εἰς ἀκριβὴ ἐγκυμονοῦν διὰ τῶν δηλώσεων τοῦ μεγάλου Ἀγγλοῦ πολιτικοῦ εἶναι τελείως ἱκανοποιητικαὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ διὰ τὰς ἑλληνικὰς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις.

Ἐξελθὼν μετὰ τοῦτο ὁ κ. Στράτος τὸ ζήτημα τῶν δηλώσεων περὶ Κωνσταντινουπόλεως περικυρρεῖ ὅτι αἱ δηλώσεις αὗται καθιστῶσι δυσχερεῖς τὰς ἑλληνικὰς ἐπιχειρήσεις, διότι, ἐρ' ὅσον δὲν ἐπιτρέπεται ἡμῖν νὰ καταλάβωμεν τὴν πρωτεύουσαν τοῦ ἀντικλήου καὶ νὰ πληρώσωμεν αὐτὸν εἰς τὴν κορδίαν. ὁ ἄγων τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καθίσταται δυσχερὴς, εἶναι δὲ περὶδοξος, περικυρρεῖ, ἡ ἀντίληψις τῶν Συμμάχων ἐμποδιζόντων τὸν Ἑλληνικὸν Στρατὸν νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὴν Τουραϊκὴν τὰς θελήσεις αὐτῶν ἀκριβῶς τῶν Δυνάμεων· πεποιθε δ' ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ κατὰβῇ πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἀναγνωρισθῶσιν ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ αἱ δικαίαι αὐτῆς ἀξιώσεις καὶ ἐπιτραπῇ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Στρατὸν νὰ ἐκτείνῃ τὰς ἐπιχειρήσεις αὐτοῦ πρὸς πᾶν σημεῖον ὅπου ἤθελε κρίνει λυσιτελεῖ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ. Δὲν δύναται, λέγει, σήμερον ἡ στρατιωτικὴ κατοχὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως νὰ θεωρηθῇ ὁμοίᾳ πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς Ἰταλίας κατοχὴν τῶν Δωδεκανήσων, διότι ἡ κατοχὴ εἰσὶν προτεινόμενα συνεπεῖς Συνθήκης μετὰ τῆς Τουραϊκῆς καὶ Ἰταλίας καὶ, μέγρις ὅπου οἱ ὅροι τῆς ἤθελεν ἐκπληρωθῇ, ἡμεῖς δὲν ἠδυνάμεθα νὰ καταλάβωμεν τὰς Δωδεκανήσους· σήμερον πρὶκεῖται περὶ ἐντελῶς προσωρινῆς κατοχῆς στρατιωτικῆς μορφῆς, ἥτις βεβαίως, ἐρ' ὅσον ἡ Συνθήκη τῶν Σεβρῶν ἤθελε πραγματοποιηθῇ, βεβαηδὸν ἤθελεν αὐτῇ.

Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν ἔχει μόνον τὴν στρατιωτικὴν αὐτοῦ σημασίαν ἀλλὰ καὶ τὴν πολιτικὴν ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως· ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐγκυκαταστάσεως τοῦ βωσικοῦ πληθυσμοῦ ἐν τῇ Μητροπόλει ταύτῃ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ ὁποῖος σήμερον ἀνέρχεται εἰς 30 χιλιάδας περίπου, τείνει δὲ νὰ μεταβάλλῃ αὐτὴν τὴν ἐθνολογικὴν σύστασιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ πληθυσμὸς δ' οὗτος, προσθήτει, ἐγκυκαταστήσας ἐκεῖ ἐμπορικὰς συναλλαγὰς, ἐγ-

καθιδρύσας πρωτογενῆ Ῥωσικὴν Κυβέρνησιν καὶ Ῥωσικὴν Ἐξουσίαν, πρέπει νὰ ἐπιστήσῃ σπουδαίως τὴν προσοχὴν ἡμῶν καὶ νὰ ληρθῶσιν ἀπὸ τοῦδε μετακ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δυσχερεῶν ἐθνικῶν συνεπειῶν αἵτινες θέλουσι προκύβει ἐκ τῆς ἐγκυκαταστάσεως τούτου βωσικοῦ πληθυσμοῦ ἐκεῖ, ἥτις, ὅταν καὶ ἂν εἶναι τυχαία, εἶναι πάντοτε δυσχερεῖς διὰ τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ἀναφέρων μετὰ τοῦτο ὁ κ. Στράτος τὰ τῆς ἐγκυκαταστάσεως τῶν στρατιῶν τοῦ Βραγγεῖ ἐν Τραπεζοῦ, Κιλικίᾳ καὶ Ἀθήνῃς ἀρρῶσι τὸν κώδωνα νέου κινδύνου καὶ διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ἡσυχίαν καὶ διὰ τὴν οἰκονομικὴν κατάσταση τῆς Χώρας καὶ διὰ τὰς ἐν ἐνεργείᾳ στρατιωτικὰς ἡμῶν ἐπιχειρήσεις μετὰ τῆς ἡμισπιστήμου δηλώσεως τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως, ἥτις δαπανήσασα δι' αὐτοῦς περὶ τῆς 200 ἐκτομμ. ἐδήλωσεν ὅτι δὲν δύναται νὰ δαπανήσῃ ἄλλω. Ἐπειτὰ καὶ πάλιν τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, παρατηρῶν ὅτι τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος πρέπει ν' ἀπικαλαγῇ πρὸς ὅπου τὰ ὅπλα δὲν δύναται νὰ διαβρεφῇ καὶ συντηρηθῇ. Πρὸ πάντων δὲ ἡ Κυβέρνησις πρέπει ν' ἀπικαλαγῇ οἰκονομικῶς ἀποσπείρας ἐθνικῆς διεισδύσεως καὶ ἀτάκτου ἐπιδρομῆς καθ' ἣν ὅραν ἡ Ἑλλὰς ἔχει νὰ φροντίσῃ περὶ ἀπικαλαγῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τῆς μακεδονίας αὐτῆς κατοχῆς.

Ἐρχόμενος μετὰ τοῦτο ὁ ῥήτωρ εἰς τὸ ζήτημα τῆς Ἰταλομακεδονικῆς Συνθήκης, λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπελταθῇ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἐρ' ὅσον δὲν ὑπάρχουσιν ἐπίσημοι πληροφορίες καὶ πεποιθε ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴν νὰ προέβῃ ἡ Ἰταλίᾳ εἰς δύνασιν τοιαύτης Συνθήκης ἐρ' ὅσον ἡ ὑπογραφὴ αὐτῆς ὑπάρχει ἐν τῇ Συνθήκῃ τῶν Σεβρῶν. Περικυρρεῖ ὅμως ὅτι, ἐρ' ὅσον ἀγένετο περὶ τούτου καὶ γίνεται ἀφειδῆς δημοσιογραφικὴ διαφύμισις καὶ δὲν διεψεύδεται ἐπιστήμως παρὰ τῆς Ἰταλίας, δὲν ἔχει ἡ νὰ ἐκρέσῃ τὴν δυσφορίαν ὑπὸ τῆς ὁποίας κατεργάζεται πᾶς Ἕλληνας ἐπὶ τῇ διαδόσει αὐτῆς τοιαύτης εἰδήσεως, ἐξ ἧς ἤθελεν ἐξαχθῇ τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ Ἰταλικὸν Κράτος, Συμμαχὸν ἡμῶν καθ' ὅλην τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἁγῶνος, σήμερον ἐλησμονήσας τὰς Συμμαχικὰς ὑποχρεώσεις καὶ ἤρξαν ταύτας ὁλοτελῶς μεταβάλλεσθαι εἰς ἀντιπαλὸν καθαρῶς. Ἐπιλέγει δ' ὅτι, ὅποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ ἐπιθυμία τῆς εἰρήνης, παρὰ τοῖς Μεγάλαις, ἔχομεν καὶ ἡμεῖς, σὺν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς εἰρήνης, καὶ τὴν ἀξίωσιν ἵνα αἱ Συμ-

μαχικά υποχρεώσεις εκτελεσθῶσιν επακριβῶς, διότι τὸ αἶμα ἡμῶν ἐρύσαμεν καὶ τὸ χεῖμα ἡμῶν ἐδαπανήσαμεν ἀκριβῶς ἐν τῷ κοινῷ μετὰ τῶν Συμμάχων ἁγῶνι, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι συμπαλεμούμεν καὶ συναγωνιζόμεθα μετ' ἐκείνων οἵτινες ὡς πρίγκριμα εἶχον τὴν ἀπελευθερώσιν τῶν δουλεύοντων καὶ συμβατικῶς ἐν γένει ἀπεδέχθησαν τὴν ἐμπρακτικὴν ἐπαρμυγὴν τοῦ προγράμματος τούτου. Καθ' ἣν στιγμήν ἡ Ἑλλάς μετὰ τὴν λόγῃν ἐπ' ὅπλου ἐμρυνίζεται εἰς τὸν ἁγῶνα διὰ τὴν ἐπιβίβλη τὴν θέλησιν τῆς Εὐρώπης, τὴν διὰ τῆς Συνθήκης τῶν Σεβρῶν ἐπιβληθεῖσαν ἀπέναντι τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ, ἀναμνησθὲν ὅτι μεθ' ὅλην τὴν ζωηρὰν ἐπιθυμίαν πρὸς εὐρίαν τῶν Μεγάλων ἡμῶν Συμμάχων ἡ Ἑλλάς θέλει τύχει τῆς εὐμενοῦς συμπαθείας τῶν πρὸς τὸν νέον μαχὸν ἁγῶνα τὸν ὅπουτον ἀνέλαθεν, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει, κατὰ τὸν χειρότερον τῶν ὄρων, θέλει ἀντιμετωπίσει τὴν ἀπόλυτον οὐδετερότητα αὐτῶν, οὐδέποτε ὅμως προθέσεις ἐχθρικὰς.

Μὴ ἐπιτραπέντος μετὰ τοῦτο συμφώνως τῷ Κανονισμῷ νὰ ἐπεκταθῇ ἡ συζήτησις, ὡς ἐζήτησεν ὁ κ. **Χ. Μητσόπουλος** λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Κ. Φίλανδρος**, ὅστις διὰ μακρῶν ὁμιλιῶν περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Χερσονήσου Καλλιπύλειος παρκαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ μέτρα πρὸς ἐπισιτισμὸν, ἐποικισμὸν, στεγασμὸν καὶ ἐν γένει πρὸς βελτίωσιν τῆς οἰκτρῆς θέσεως τῶν κατοίκων τῆς κατεστραμμένης χερσονήσου.

Προτάσει κατόπιν τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. **Μηλιτάκη** ἀναβιβάζεται ἡ συζήτησις τῶν λοιπῶν ἐγγεγραμμένων ἐπερωτήσεων, ὅπως ἡ Συνέλευσις εἰσελθὼν εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τὴν νομοθετικὴν καὶ συντακτικὴν, διακόπτεται δὲ ἡ συνεδρίασις περὶ ὧραν 8ην καὶ 30' μ. μ. ἵνα ἐπαναληφθῇ μετὰ μίαν ὥραν.

(ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΚΟΜΗΝ)

Ἐπαναληφθεῖσης τῆς συνεδριάσεως ὥρα 9 καὶ 15' μ. μ. ἡ Συνέλευσις εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τῆς συντακτικῆς καὶ νομοθετικῆς αὐτῆς ἐργασίας.

Πρόεδρος. Κατὰ παραδρυμὴν, λέγει, φέρεται ὡς ψηφισθῆν γὰρ αἱ β' συζήτησιν καὶ σύνολον τὸ νομοσχέλιον «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2332 τῆς 25 Ἰουνίου 1920 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 863 περὶ προσθέτων τελῶν, διότι εἶχε τροπολογίαν καὶ ἔπρεπε ν' ἀναβληθῇ ἡ ψήφισις τοῦ συνόλου διὰ σήμερον.

Ὁ κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος** παρατήρησε, λέγει, τούτο καὶ ἀκριβῶς ἐπ' αὐτοῦ παρκαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργόν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ πρότασιν τοῦ ἣν ὑπέβαλε χθὲς ὅπως κατάρτισθῃ ἐπιτροπὴ ἐξ ἐμπόρων ἥτις νὰ μελετήσῃ τὸν τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου. Ὁ ἐμπορικὸς καὶ βιομηχανικὸς κόσμος, προσθέτει, δὲν ἀπαιτοῦσι τὴν φορολογίαν. Εὐρίσκει ἀνεφάρμοστον τὸν νόμον καὶ παρκαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργόν νὰ δηλώσῃ ἂν δέχεται τὴν πρότασιν αὐτοῦ πρὸς κατάρτισιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἦν μελετηθῇ τὸ ζήτημα.

Π. Πρωτοπαππαδάκης (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει οὐκ ἐνδεχομένως ἄλλο κώλυμα οὐδεμίαν ἐξω ἀντίρρησην. Οὐδεμίαν ὅμως ἀναγκασθῆναι ὑποχρέωσιν.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2332 τῆς 25 Ἰουνίου 1920, περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 863 «περὶ προσθέτων τελῶν» (1), ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Αἱ παράγραφοι 1 καὶ 2 τοῦ ἁρθροῦ 13 τοῦ νόμου 2332 τῆς 25 Ἰουνίου 1920, περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 263 «περὶ προσθέτων τελῶν», τροποποιούνται ὡς ἑξῆς:

«1. Αἱ κατὰ τὸ ἐδάφ. ε' τοῦ ἁρθροῦ 23 τοῦ αὐτοῦ Βασιλικοῦ Δικτάγματος τῆς 31 Μαΐου 1919 ἀδεικνύοντες ὅπλοφωβας ὑπόκεινται εἰς πρόσθετον τέλος δραχμῶν τριῶν, καὶ δὲ κατὰ τὸ ἐδάφριον η' τοῦ ἁρθροῦ 24 ἀδεικνύοντες ὅπλοφωβας πρὸς θήραν ὑπόκεινται εἰς πρόσθετον τέλος δραχμῶν πέντε (5)».

«2. Αἱ ἀδεικνύοντες, πωλήσεως καὶ εἰσαγωγῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πυρίτιδος καὶ ἐρημητικῶν ὕλων καὶ αἱ ἀδεικνύοντες, πωλήσεως καὶ εἰσαγωγῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὅπλων καὶ μηχανηρῶν παντὸς εἶδους, πάσαι δ' ἱσχύουσιν δι' ἐν ἑνὶ, ὑπόκεινται εἰς τέλος δραχμῶν διακοσίων. Ἐφόσον ὅμως πρόκειται περὶ πωλήσεως πυρίτιδος καὶ ἐρημητικῶν ὕλων εἰς πόλεις καὶ χωρία πληθυσμοῦ κάτω τῶν πέντε χιλιάδων κατοίκων, ἡ ἀδεία αὐτῇ ὑπόκειται εἰς τέλος δραχμῶν πεντήκοντα (50), μίαν ἀδείαν ἐκδιδομένην ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ καὶ ὅσκις πρόκειται περὶ.

(1) 182 σελ. 599.

πωλήσεως παρὰ τοῦ αὐτοῦ προσώπου πυρίτιδος καὶ ἐκρηκτικῶν ὑλῶν, συγχρόνως δὲ καὶ ὀπλῶν καὶ μηχανημάτων. Αἱ ἀδειαι εἰσαγωγῆς πυρίτιδος, ἐκρηκτικῶν ὑλῶν, ὀπλῶν καὶ μηχανημάτων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ δι' ἡτομικὴν τοῦ εἰσάγοντος χρήσιν ὑπόκεινται εἰς τέλος δραχμῶν πενήκοντα (50 δι' ἑκάστην ὀπλὸν ἢ μηχανὴν καὶ μέχρι μόνον τριῶν ὀπλῶν ἢ μηχανημάτων δι' ἑκάστην δι' ἑκάστην εἰσαγωγὴν πυρίτιδος ἢ ἐκρηκτικῶν ὑλῶν μὴ ὑπερβαίνουσιν τὸ βῆρος των ὅσον ἀδυνατῇ.

Ἄρθρον 2.

Ἡ εἰσπραξίς των διὰ τῶν κεραικῶν Β' καὶ Γ' τοῦ νόμου 2332 ἐπιβαλλομένων προσθέτων τελῶν ἐπὶ πωλήσεως πολυτίμων εἰδῶν καὶ ἐπὶ ἀρωμάτων ἐνεργεῖται δι' ἐπιθέσεως ἐνσήμου προσθέτων τελῶν ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν, κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος καθορισθησόμενα. Τὸ τέλος τοῦτο ὑπολογίζεται ἐπὶ τοῦ ὅλμου πρὸς τοῦ ἐκάστου λογαριασμοῦ.

Ἐπὶ δὲ τῶν παρεβάσεων ἐγκυμῶνται καὶ ποινὴ τῶν ἄρθρων 32 καὶ 33 τοῦ νόμου 2332, τῶν ὑποβαλλόντων ἀνεκρίβη λογαριασμὸν καταδικασμένων καὶ ποινικῶς ἐπὶ ἀπάτη.

Ὁ χρόνος τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου τούτου, ὡς καὶ ὁ τῆς τῶν ἄρθρων 2 ἕως 8 τοῦ νόμου 2332, ὁρισθῆσεται διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος.

Προτάσει κατόπιν τοῦ πληρεξουσίου κ. **Δ. Βοκοτοπούλου** καὶ ἀποφάσκει τῆς Συνελεύσεως προτάσεται ἐν τῇ ἡμερησίᾳ Διατάξει καὶ γίνεται δεκτὴ ἡ πρότασις ψηφισματός: «Περὶ τῆς ἐπαναστατικῆς νομοθεσίας», ἔχουσα οὕτω (1).

ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

«Περὶ τῆς ἐπαναστατικῆς νομοθεσίας».

Ἄρθρον 1.

Οὐδὲν Διάταγμα εἴτε τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως Θεσσαλονίκης εἴτε τῆς Κυβερνήσεως Ἀθηνῶν τῆς 14 Ἰουνίου 1917, καὶ οὐδεὶς νόμος τῆς ψευδοβουλῆς ἐγκρίνονται ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, πάντων ὄντων αὐτοδικαίως ἀκύρων καὶ ἀνισχύρων.

(1) Κατὰ λάθος φέρεται ἐνταῦθα ὡς γενόμενῃ δεκτῇ ἡ πρότασις ψηφίσματος αὐτῆς. Ἰδὲ σελ. 686—687.

Ἄρθρον 2.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ κατὰ τὸ Σύνταγμα Ἐξουσίᾳ δύνανται, ὁρισμένων τινῶν ἐκ τῶν νόμων τούτων καὶ Διαταγμάτων εἰς ἐπιτρέψῃ τὴν ἐφαρμογὴν καὶ τὴν ἰσχύον ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει μέχρι ὅτου ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσία ἐκβάλῃ τὰ δυνάμει καὶ κατ' ἐκτέλεσιν αὐτῶν γινόμενα καὶ διατάξῃ τὴν πρᾶσιν τῆς ἰσχύος αὐτῶν.

Ἄρθρον 3.

Ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσίᾳ ἐκβαλὼσα τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις, ὅσαι προσέκυψαν ἐκ τῆς ἰσχύος καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων καὶ Διαταγμάτων, περὶ ὧν τὸ πρῶτον γινόμενον ἄρθρον 1, δέον νὰ σταπῇ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Κράτους καὶ τῆς δημοσίας τάξεως, πρὸς προστασίαν τῶν οικονομικῶν συμφερόντων τοῦ Λαμοῦ, καὶ ἐν γένει πρὸς ἀποφυγὴν ἀδίκου πλουτισμοῦ αἰσθητότε.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ψηφίσματος θεωρεῖται ἀρξάμενη ἀπὸ τῆς 4 Νοεμβρίου 1920.

Γίνεται εἴτα δευτὸν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου

Περὶ χορηγίας πιστώσεως εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως τοῦ οικονομικοῦ ἔτους 1920—1921 (ὡς ἐπροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν κατὰ τὴν β' συζήτησιν), ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Εἰς βῆρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1920—21 χορηγοῦνται πιστώσεις δραχ. διακοσίων ἐξήκοντα ἐπτὰ ἑκατομμυρίων, ὀκτακοσίων τριάντα μίαις χιλιάδων καὶ διακοσίων ἐξήκοντα (267.831.260), καταλογιζόμεναι εἰς τὰ κάτωθι κεφάλαια καὶ ἄρθρα τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῶν ἐξῆς Ὑπουργείων:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Κεφ. 6	Αρθρ. 1	Προμήθεια Τραπεζών	Δε.	1,200,000
"	"	"Εξόδα κληρώσεων, δημοσιεύσεως, παροχολογίας, εξελιγέως, συσσευγής, τοποθετήσεως εξωφλημένων ομολογιών και τοκομεριδίων κλπ., ως εν προηγούμενῳ	"	330,000
"	"	4 "Ημερησία απόζημίωσις υπαλλήλων προσλ. μ. β. αναένων διά την παρ. θέτησιν των τοκομεριδίων	"	35,000
"	"	6 Νομισματική διαφορά	"	17,500,000
"	9	11 Διαφορά συντάξεως αποτα/θέντων κλπ.	"	50,000
"	11	1 "Αποζημιώσεις Βουλευτῶν κλπ.	"	2,188,000
"	"	4 "Εκτακτα έξοδα Βουλῆς	"	150,000
"	"	5 "Εξόδα λειτουργίας και συντηρήσεως κ. τοκ. ν. Π. προέδρου Βουλῆς κλπ.	"	12,000
"	14	1 "Επιστροφὰ χρημάτων χρεωστικῆς εισπραχθέντων	"	200,000
"	"	3 Ποσὸν διαθεσιμῶν δι' ἐκτάκτους και ἐπενδύσεως ἀνάγκας	"	4,000,000
"	15	1 Μισθὸν προσωπικοῦ και τακτικὸν ἐπίδομα	"	50,000
"	"	6 "Γλινδὸν και ὑπηρεσία θερμάνσεως και καθαριότητος, έξοδα και γλινδὸν φωτισμοῦ και ὑδρεύσεως κλπ.	"	16,000
"	16	4 "Εξόδα γραφείων και ἄρχεϊον, ἤτοι γλινδὸν καθαριότητος και συντηρήσεως γραφείων και ἄρχεϊον	"	52,000
"	"	5 "Ενοίκιον κατ' ἐστῆματὸς Γεν. Λογιστηρίου και τῶν παρεχτημάτων, γλινδὸν και ὑπηρεσία θερμάνσεως και καθαριότητος, έξοδα και γλινδὸν φωτισμοῦ και ὑδρεύσεως	"	35,000
"	17	1 Μισθὸν προσωπικοῦ και τακτικὸν ἐπίδομα Διευθυνσεως Διευθυντοῦ Νομισμ. Συμβουλίου και δικαστικῶν ἀντιπροσώπων παρ. και Οἰκονομικῆς Περιφέρειας	"	16,000

Κεφ. 17	Αρθρ. 2	Μηνιαία κανονικὴ ἐπιχορήγησις δικαστικῶν ἀντιπροσώπων διά γραφικὴν ὑλὴν, φωτισμὸν και θερμανσιν		3,000
"	18	6 Ποσοστὰ υπαλλήλων χρηματικῶν ἐργαστηρίων ἐπὶ τῇ βεβαίωσεσι φόρου οἰκονομικοῦ (ν. 1570 ἄρ. 7, Ν. Γ. Ω. Θ., ν. 1948 ἄρ. 12 και ἄρ. 23, ν. 2494)	"	58,000
"	22	4 "Οδοιπορικὰ και ἀποζημιώσεις ἐφοριακῶν υπαλλήλων κλπ.	"	70,000
"	"	5 Μηνιαία κανονικὴ ἐπιχορήγησις οἰκονομικῶν ἐφόρων διά γραφικὴν ὑλὴν, φωτισμὸν, θερμανσιν και καθαριότητητα	"	70,000
"	23	2 "Αποζημιώσεις ἐργατῶν διά τὴν ἀ. θμῆσιν, σφράγισιν και ἀποστολὴν ἐντύπων και βιβλίων τῶν ταμείων	"	3,000
"	"	3 Ποσοστὰ ἐπὶ εισπράξεων δημοσίων ἐσόδων	"	350,000
"	"	8 "Οδοιπορικὰ και ἀποζημιώσεις ταμιακῶν υπαλλήλων λόγω μεταθέσεως και προχωγῆς ἢ μετακινήσεως ἐκτὸς τῆς ἐδρας αὐτῶν δι' ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας	"	50,000
"	24	1 Μισθὸς και τακτικὸν ἐπίδομα προσωπικοῦ	"	46,000
"	"	4 "Οδοιπορικὰ έξοδα και ἀποζημιώσεις προσωπικοῦ ταμιακῆς ὑπηρεσίας Στρατοῦ κινουμένου λόγω ὑπηρεσίας	"	25,000
"	26	1 Μισθὸς προσωπικοῦ Τελωνείου και Τελωνοφυλακῆς και τακτικὸν ἐπίδομα	"	30,000
"	"	4 Φωτισμὸς δι' ἡλεκτρικοῦ ἢ ἀερίου φωτός Τελωνειακῶν κατστημάτων Περιφέρειας και Θεσσαλονίκης κλπ.	"	10,000
"	"	5 "Γλινδὸν καθαριότητος και συντηρήσεως γραφείων και ἄρχεϊον Τελωνειακῶν ἄρχων κλπ.	"	3,000
"	"	7 "Οδοιπορικὰ και ἀποζημιώσεις Τελωνειακῶν υπαλλήλων κλπ.	"	50,000
"	28	1 Μισθὸν προσωπικοῦ και τακτικὸν ἐπίδομα υπαλλήλων Καπνεργοστασίων	"	5,000
"	"	6 Φωτισμὸς Καπνεργοστασίων δι' ἡλεκτρικοῦ και ἀερίου φωτός	"	10,000
"	"	7 "Γλινδὸν καθαριότητος και συντηρήσεως γραφείων κλπ.	"	18,000

Κεφ. 28	Αρθρ.	11	Επιμέριθιον ἐπὶ τῇ ἀναθέσει τῆς προσωρινῆς διευθύνσεως Καπνεργαστησίων εἰς διευθύνοντας ἐτέρας οἰκονομικάς ὑπηρεσίας	1,000
»	»	5	Προμήθεια συνθετικῶν μηχανῶν καὶ πιεστηρίων	30,000
»	»	1	Ἀντίτιμον χάρτου διὰ συγχρόχρτον, ἔξοδα ἐκσυπόσεως κλπ.	500,000
»	»	3	Ἀποζημίωσις κατόχων συγχρόχρτου καὶ μηχανημάτων αὐτῶν κλπ.	500,000
»	»	4	Ἀντίτιμον προμηθευομένων παγνιοχάρτων κλπ.	300,000
»	»	5	Ἀμοιβὴ καὶ ἀποζημίωσις Ε.Δ.Υ.Π. πρὸς 4 ο) 9 διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν παγνιοχάρτων κλπ.	20,000
»	»	8	Ἀντίτιμον προμηθευομένου πετρελαίου καὶ ἔξοδα μεταφορᾶς αὐτοῦ καὶ ἀσφαλιστέρας μεταγίσεως πετρελαίου καὶ ἐπισκευῇ βεβλαμμένων δοχείων καὶ κιβωτίων. ἔξοδα παραλαβῆς καὶ ἀποστολῆς εἰς τὰς ἀποθήκας	3,000,000
»	»	1	Ἀντίτιμον χάρτου πρὸς παρασκευὴν χαρτοσήμου Νέων Χωρῶν, Προξενικοῦ ἐνσήμου, χαρτοσήμου καὶ κινήτου ἐπιστήματος ἐκπαιδευτικῶν τελῶν, δικαστικοῦ ἐνσήμου καὶ εἰδικοῦ ἐνσήμου προσθέτων τελῶν κλπ., ὡς ἐν προϋπολογισμῷ	150,000
»	»	5	Ἀποζημίωσις καπνεργατῶν	11,000,000
»	»	11	Ἀποζημίωσις τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 6 τοῦ Ν. Δ. τῆς 25 Φεβρουαρίου 1919 ἐπιτροπῶν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 14 τοῦ Β. Δ. τῆς 4ης Δεκεμβρίου 1920, ἐκτελεστικοῦ τοῦ νόμου 2525	48,000
»	»	1	Πρόσθετον μηχανικὸν ἐπίδομα ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν	2,227,000
»	»	2	Τριακοντάδραχμον ἐπίδομα	403,000
»	»	12	Χρόνονισιον λαχιστοφόρου δανείου 300 ἐκ.	39,900
				44,853,900

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Κεφ. 1	Αρθρ.	2	Νόμος καὶ λοιπὰ εἴδη νομοθετικῆς ὕλης κλπ., ὡς ἐν προϋπολογισμῷ.	300,000
»	»	3	Μίσθωμα ἀμάξης Ὑπουργοῦ ἢ συντηρητοῦ αὐτοκινήτου	23,000
»	»	5	Ἐνοίκιον Ὑπουργοῦ καὶ καπνιστήματος κλπ.	55,000
»	»	3	Τρίκωρον καὶ καλὸν καὶ τέλη κλπ.	100,000
»	»	6	ἔξοδα ἐγκαταστάσεως καὶ ὑποπορικῆς διπλωματικῶν ὑπαλλήλων κλπ.	75,000
»	»	2	Γραφικὰ ἔξοδα προξενικοῦ γραφείου τῆς ἐν Κων) πλῆκει Πρεσβείας κλπ.	15,000
»	»	3	Ἐνοίκια προξενικῶν γραφείων, ἔξοδα ἐπιπλώσεως κλπ.	95,000
»	»	1	Διόδοροι ἐξωτερικῆς δυνάμεως μὴ εἰδικῶς προβλεπόμενα, ὁρίζομενα δὲ διὰ Β. Διατάγματος	8,500,000
»	»	2	Ἀποζημιώσεις καὶ ὑποπορικὰ ἔξοδα ὑπαλλήλων τῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπαγομένων ὑπαλλήλων ἢ προσώπων διατελούντων ἐν οὐδαμῇ ποτε ἑλληνικῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ ἢ καὶ ἰδιωτῶν οἱς ἀνατίθεται ἔκτακτος ἐν τῇ διδιδομένῃ ἀποστολῇ.	250,000
»	»	3	Προμήθεια καὶ ἐπισκευὴ διασήμεων κλπ.	110,000
»	»	4	Νομισματικὴ διαφορά τῶν εἰς χρυσὸν πληρωμῶν	1,000,000
				10,523,000
Κεφ. 1	Αρθρ.	3	Ἡμερομίσθια ἐργατῶν δι' ὑπηρεσίας ἐν τῷ Ὑπουργείῳ καὶ ἀμοιβὴ ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου	5,000
»	»	7	ἔξοδα συντηρήσεως καὶ λειτουργίας αὐτοκινήτου κλπ.	10,000
»	»	3	Γραφικὴ ὕλη ἐν γένει καὶ ἀποσκευὴ καὶ ἀγορὰ νομισμῶν βιβλίων τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ Εἰσαγγελίας Ἀρείου Πάγου καὶ δετικὰ βιβλία	3,000

4	Αρθρ.	Γραφική ύλη 'Ερετιών και Εισαγγελιών 'Ερετιών	1,000
5	"	'Ενοίκια Καταστημάτων 'Ερετιών και Εισαγγελιών 'Ερετιών ως και καθαρισμός αύτων	3,000
6	"	Γραφική ύλη Ειρηνοδικείων και Πταιματοδικείων	10,000
7	"	Γραφική ύλη, φωτισμός, θερμανσίς, άντι-τίμον υδατός, καθαριότης και προμήθεια σχετικών υλικών	48,000
9	"	'Επίδομα υπογραμμάτων και γραφείων Πρωτοδικείων 'Αθηνών και Θεσσαλονίκης ή και άλλων Πρωτοδικείων εργαζομένων εις τὸ τμήμα δικαστικῆς στατιστικῆς καὶ ποινικοῦ μητρώου	40,000
15	"	Μηνιαία ἀποζημίωσις ἐμμέσθων δικαστικῶν κλητῆρων	30,000
4	"	Τριακοντάδραχμον ἐπίδομα δημοσίων πολιτικῶν υπαλλήλων, υπηρετῶν καὶ ἐργατῶν ἀρμοδιότητος ἐν γένει 'Υπουργείου	60,000
3	"	Πρόσθετον μῆνιζῶν ἐπίδομα υπαλλήλων καὶ υπηρετῶν ἀρμοδιότητος ἐν γένει 'Υπουργείου	250,000
4	"	Μισθοὶ προσωπινῶν υπαλλήλων προσλαμβανομένων εἰς ἀναπλήρωσιν στρατευομένων υπαλλήλων τῆς δικαιοδοσίας ἐν γένει τοῦ 'Υπουργείου τῆς Δικαιοσύνης	200,000
		660,000	

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

1	Αρθρ.	Χάρτης καὶ γραφικὴ ὕλη κλπ. ὡς ἐν προϋπολογισμῷ	40,000
"	"	Φωτισμός τοῦ καταστήματος τοῦ 'Υπουργείου, θερμανσίς κλπ.	10,050
"	"	"Εξοδα δημοσιεύσεων εἰς ἐφημερίδας κλπ.	9,000

Κεφ. 2	Αρθρ.	8	Συντήρησις καὶ λειτουργία αὐτοκινήτων ἢ μισθούμενα ἰμάξων καὶ μισθοὶ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων	60,000
"	"	3	Γραφικὴ ὕλη, χάρτης κλπ.	25,000
"	"	1	Μισθοὶ ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς καὶ ἐξοδα παραστάσεως Ἀρχηγροῦ	1,300,000
"	"	2	"Εξοδα διατροφῆς καὶ νοσηλείας λερωτῶν Μικτητηρίου 'Αθηνῶν, ἐξοδα ἐν γένει θεραπειᾶς καὶ ἀντισηψίας, σκευή, ἐπιπλῆ καὶ λοιπὰ χρεώδη, ὡς καὶ φαρμάκων καὶ θερμανσίς	65,000
"	"	3	Διατροφή ἀσθενῶν Νοσοκομείου Α. Συγγροῦ, ἀντίμενον φαρμάκων, σκευή, ἐπιπλῆ κλπ.	200,000
"	"	4	"Εξοδα προσωρινῆς ἀπομονώσεως καὶ νοσηλείας φρενοβλαβῶν καὶ ἐξοδα μεταγωγῆς αὐτῶν ὡς καὶ ἐξοδα νοσηλείας ἀτόρων φρενοβλαβῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ	15,000
"	"	7	"Εξοδα φρενοκομείου Κερκύρας, διατροφῆς, ἱματισμοῦ καὶ γραφικῆς ἐξοδα	100,000
"	"	11	Διάφορα ἐξοδα ἀπολυμαντηρίου Θεσσαλονίκης καὶ προσκαίρου ἀπολυμαντηρίου λοιμοκαθαρτηρίου Θεσσαλονίκης	30,000
"	"	12	"Εξοδα λειτουργίας καὶ συντήσεως Νοσοκομείου λοιμωδῶν νόσων Θεσ)νίκης	100,000
"	"	14	"Εξοδα διατροφῆς καὶ συντήσεως φρενοβλαβῶν Ἀσβλίου Θεσσαλονίκης	30,000
"	"	15	"Εξοδα λειτουργίας καὶ συντήσεως Νοσοκομείου Ἀσφωδίου νοσημάτων Θεσσαλονίκης	10,000
"	"	20	Σκευή, ἐπιπλῆ, λήμβοι, σήματα, μισθόμενα λήμβων, χάρτης, ἐντυπα βιβλίων καὶ πινάκων 'Υγειονομικῶν Ἀρχῶν ὡς καὶ ἐνοίκια καὶ γραφικὰ αὐτῶν	5,000
"	"	24	Δαπάναι διὰ τὴν ἀποσβῆσιν ἢ καταστολὴν λοιμωδῶν νόσων πάσης φύσεως	500,000
"	"	27	'Ενίσχυσις τῆς λειτουργίας καὶ συντήσεως ὑγειονομικῶν καταστημάτων καὶ υπηρεσιῶν δημοσίων καὶ ἰδιοτικῶν, δι' ἃ δὲν ἀναγράφονται πιστώσεις ἐπὶ ἰδίων ἔθρων τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 'Υπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν	100,000

5	Αρθρ.	28	Διπλάνκι νόσηλεις ἀπύρων ἀσθενῶν εἰς εἰδικὰ ὑγειονομικά κατὰστήματα μὴ δημόσια.	60,000
6	»	1	Προμήθεια χάρτου ἐντύπων καὶ βιβλίων	2,000
7	»	1	Ἀποζημιώσεις ἐπιτροπῶν καὶ προσώπων καὶ ἐξοδα διάφορα ἐπὶ τῆς χορηγήσεως ἐλλογικῶν βιβλικῶν	75,000
»	»	3	Σύνταξ καὶ ἀντάψεις ἐλλογικῶν καταλόγων καὶ ἀμοιβὴ δικαστικῶν κλητῶν ὡς καὶ τὴν ἐπίδοσιν ἐγγράφων, ὡς καὶ προμήθεια καὶ ἀποστολὴ ἐλλογικῶν εἰδῶν	300,000
9	»	6	Ἐξοδα κηδεϊῶν	10,000
12	»	1	Χορηγία ὑπὲρ τῶν Νομαρχικῶν Οἰκονομικῶν Ἐπιτροπῶν	13,000
16	»	1	Πρόσθετον μηνικῶν ἐπιδόμα ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἀρμοδιότητος ἐν γένει Ἱπουργείου	420,000
»	»	2	Τρικονόδεσμον ἐπιδόμα δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν	100,000
				<u>3,579,050</u>

ΓΗΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

1	Αρθρ.	3	Προμήθεια γραμμῆς καὶ σχεδιστικῆς ὕλης καὶ γραφομηχανῶν, βιβλιοδετήσεως, πρωτοκόλλων, μεταφορᾶ ἐντύπων κλπ. ὡς ἐν προϋπολογισμῷ	125,000
»	»	4	Ἐνοίκιον καταστήματος Ἱπουργείου καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ, φωτισμοῦ κλπ.	20,000
»	»	8	Ἀμοιβὴ ἑαυτῶν διὰ συντάξιν ἐκθέσεων πρὸς χορηγίαν ἀδειῶν, λόγων ἀσθενείας, εἰς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρετάς, καὶ ἀμοιβὴ μελῶν ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ γνωμοδότησει περὶ σωματικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν αὐτῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν καθήκοντων τῶν	2,000

5	Αρθρ.	2	Προμήθεια ὀρήθρων, ἐργαλείων, ἀντιδραστηρίων κλπ. τῶν ἐργαστηρίων Α' καὶ Β' Ἀναλυτικῆς Χημείας κλπ.	30,000
»	»	4	Συμπλήρωσις μηχανημάτων τοῦ μηχανοργείου καὶ τοῦ μηχανοργικοῦ ἐργαστηρίου καὶ ἐξοδα συντήσεως καὶ λειτουργίας αὐτῶν ἐν γένει	10,000
»	»	2	Ἐπιχορηγίαις ἐπιθεωρητῶν, νομογραμμικῶν, νομοκριτικῶν, μηχανικῶν καὶ συνεργείων μελετῶν καὶ ἐκτελέσεως καὶ ἐλέγχου ἐκτελέσεως ἐργῶν διὰ γραμμῶν ὕλην, ἐνοίκιον, θέρμανσιν, φωτισμὸν, καθαριότητα καὶ μισθὸν κλητῶν καὶ γραφεῶν	25,000
»	»	1	Ἐξοδα διὰ μελέτας ὑδραυλικῶν ἐν γένει ἐργῶν	25,000
»	»	2	Συντήρησις καὶ ἐπισκευὴ ὑδραυλικῶν ἐργῶν ἐν γένει	25,000
»	»	6	Προμήθεια, μεταφορὰ καὶ ἀποθήκευσις συρματοπλεγμάτων δι' ἐξασφαλίσεως ἐργῶν διευθετήσεως ποταμῶν ἢ χειμάρρων ἢ ἄλλων ἀντιπηγμυρικῶν	15,000
»	»	3	Προμήθεια ἐργαλείων καὶ ὕλικῶν συντήσεως αὐτοκινήτων, ὁδοστρωτήρων καὶ λοιπῶν μηχανημάτων τοῦ Δημοσίου	15,000
»	»	7	Ὀδοπορικὰ ἐξοδα καὶ ἀποζημιώσεις πρόσωπικοῦ ὑπηρεσίας ἡλεκτρικῶν καὶ μηχανολογικῶν ἐγκαταστάσεων λόγῳ μεταβάσεως ἢ δι' ἐκτέλεσιν ὑπηρεσίας	5,000
12	»	4	Ἀποζημιώσεις προσώπων τῶν κλητῶν ταχυδρομείων ὡς συνωδῶν τῆς ἁλλοτριότητας ἐν ταῖς ἀμειψοσυμμίαις τῶν σιδηροδρόμων κλπ.	80,000
»	»	5	Ὀδοπορικὰ ἐξοδα καὶ ἀποζημιώσεις ὑπαλλήλων καὶ μηχανικῶν ἐνεκα μεταβάσεως ἢ δι' ἐκτέλεσιν ἐκτάκτων ὑπηρεσιῶν, ὡς καὶ ἀποζημιώσεις λόγῳ ἐργασίας πέρας τῶν κεκλονισμένων ὁρῶν καὶ κατὰ τὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας	600,000
»	»	6	Ἐξοδα λειτουργίας ἐν γένει τηλεγραφικῶν σιγῶν, βιβλιοθηκῆς σιγῶν καὶ μουσείου καὶ ἐνοίκια	4,000

Κεφ. 14δς "Αρθρ. 1	Εξοδα διονύσεως ἐν γένει πάσης φύσεως τῶν εἰς τὰς στρατιωτικῶς κατέ- χομέναις χώραις ὑπηρεσιῶν ἀρμοδιότητος Ὑπουργείου Συγκοινωνίας	700,000
" 18 "	Εργασίας τοπογραφίσεως καὶ κατατογραφίσεως τῆς πόλεως Θεσσαλο- νίκης καὶ ἐκπονήσεως καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ νέου σχεδίου αὐτῆς	30,000
" 27 "	Μισθὸς προσωπικοῦ	100,000
" 28 "	Ἐπίδομα μνησίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἀρμοδιότητος ἐν γένει Ὑπουργείου δυνάμει τῶν νόμων 1004, 1087, 1121, 1412	600,000
	2,414,000	

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Κεφ. 1 "Αρθρ. 2	Ὑλικὸν ἀλληλογραφίας καὶ ὑλικὸν καταρτίσεως γραφείων κλπ. ὡς ἐν περ(σμῷ	15,000
" 14 "	Επιμίσθιον Γυμνασιῶν, Καθηγητῶν, Ἑλληνοδιδασκάλων καὶ Γυ- μνασίων διὰ τὴν παρ' αὐτῶν παρεχομένην πρόθετον ὑπηρεσίαν κλπ...	100,000
" " "	Εξοδα μεταθέσεως καὶ μετακινήσεως λόγῳ ὑπηρεσίας τῶν λειτουργῶν ἐν γένει τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως	100,000
" 28 "	Επιχορήγησις διὰ τὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Λονδίνου συσταθισμένην ἐδραν τῆς Νεωτέρας Ἑλληνικῆς Ἱστορίας καὶ Φιλολογίας	40,000
" 30 δς "	Ὁδοιπορικὰ ἐξόδα καὶ ἀποζημιώσεις λόγῳ ὑπηρεσίας μετακινουμένων ὑπαλλήλων	40,000
	235,000	

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Κεφ. 1 "Αρθρ. 3	Χάρτης, γραφικὴ ὕλη κλπ	40,000
" 6 "	Ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιώσεις ὑπαλλήλων, γραφικὴ ὕλη, ἐντυπα, βιβλία, γραμμο- γραφίσεις καὶ δεκτικὰ βιβλίων, ὡς καὶ ἐξοδα ἐξορύξεως καὶ συγκεντρώσεως μολο- πτῶν καὶ γύψου	6,000

Κεφ. 7 "Αρθρ. 5	Μικρὰ ἐπισκευὰ καὶ συντηρήσεις κτιρίων ἀλικίων καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἔργων, ἔργα βελτιώσεως καὶ ἐπεκτάσεως τῶν ἀλικίων κλπ. ὡς ἐν προϋπολογισμῷ	200,000
" 8 "	Μισθὸς προσωπικοῦ διὰ τὴν διαχείρισιν μὴ ἐνοικιασθέντων ἱθυστοφρείων	5,000
" 11 "	Εξοδα προφῆς προσωπικοῦ ἐν γένει	50,000
" " "	Επιμίσθιον τοῦ ἐν τῷ λιμεναρχεῖῳ Πειραιῶς ἐνεργούντος τὴν ἐγκαθάρσιν τῶν φραγμῶν τελῶν Ἀξιοματικοῦ	60
" " "	Ἀμοιβὴ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ ἐπόπτου Σχολῆς λιμενικῶν ἀξιωματικῶν ..	5,000
" " "	Ἀποζημιώσεις μαθητῶν Σχολῆς λιμενικῶν ἀξιωματικῶν	12,000
" " "	Γραφικὰ καὶ μικρὰ ἐξόδα τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ	1,000
" " "	Ἰμπετισμὸς λιμενφυλάκων	20,000
	339,060	

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Κεφ. 1 "Αρθρ. 7	Γραφικὴ ὕλη καὶ ἐν γένει ταπεινούμενα διὰ τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ Ὑπουρ- γείου εἰδη κλπ. ὡς ἐν προϋπολογισμῷ	7,000
" " "	Μίσθωμα καὶ συντήρησις αὐτοκινήτου καὶ ἐνοικίων ἀποθήκης	10,000
" 2 "	Ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιώσεις ὑπαλλήλων καὶ ἐκτεκτων ἐργατῶν γεωργ. ὑπηρεσίας ..	15,000
" " "	Ἡμερομίσθια ἐκτεκτων ἐργατῶν γεωργικῆς ὑπηρεσίας	60,000
" 4 "	Γραφικὰ διευθυντῶν σταθμῶν ἐπιβιτηρίων	250
" " "	Εξοδα διατροφῆς ἐπιβιτηρίων ζώων, πεταλωτικῶν, προμήθεια εἰδῶν σακῆς κλπ. ὡς ἐν προϋπολογισμῷ	7,000
" 5 "	Εξοδα γραφικῆς ὕλης, φωτισμοῦ, θερμάνσεως, καθαριότητος καὶ νοσηλείας κλπ.	15,000
" " "	Ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιώσεις τῶν δασικῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐξωτερικῆς ὑπη- ρέσιος καὶ τῶν μελῶν δασικῶν ἐπιτροπῶν	60,000

εφ. 6	Αφθ.	6	Εντυπα καὶ βιβλία τῆς κτηματικῆς ὑπηρεσίας, ἐκτύπώσεις, γραμμογράφησις, βιβλιοδέτησις καὶ ἀφίθρησις αὐτῶν, προμήθεια ὑλικῶν ἐν γένει πρὸς ἰρῆσιν τῶν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ἀγορὰ ἐπιστημονικῶν βιβλίων	15,000
»	»	8	Ὀδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιώσεις διὰ τὴν καταμέτρησιν καὶ σφειδαρχίαν δημοσίων κτημάτων ἢ ὑπὸ τοῦ Διμοσίου διοικουμένων, ὡς καὶ ὁδοιπορικὰ ἐξόδα καὶ ἀποζημιώσεις ὑπαλλήλων ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας	80,000
»	»	14	Ἀμοιβὴ γραφῶν διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν, κατάρτισιν καὶ συμπλήρωσιν τῶν παραχωρητηρίων	1,000
»	7	4	Ὀδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιώσεις	50,000
»	8	2	Κανονικὰ ἐπιχορηγήσεις ἀφρονόμων δι' ἐνόμιον γραφείων, γραφικὴν ὑλὴν καὶ ἐξόδα μετακινήσεως ἐντὸς τῆς περιφερείας τῶν	6,000
»	9 δις	1	Εξόδα διοικήσεως ἐν γένει πάσης φύσεως τῶν εἰς τὰς στρατιωτικῶς κατεργημένας γῶρας ὑπηρεσιῶν ἀρμοδιότητος Ὑπουργείου Γεωργίας	1,000,000
»	16	3	Ἡμερομίσθια ἐργατικῶν προσωπικῶν	7,000
»	17	2	Πρόσθετον μισθὸν ἐπιδόμη ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἀρμοδιότητος ἐν γένει Ὑπουργείου	310,000
				<u>1,643,250</u>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ

εφ. 1	Αφθ.	3	Ὀδοιπορικὰ ἐξόδα καὶ ἀποζημιώσεις τοῦ λόγῳ ὑπηρεσίας μετακινουμένου προσωπικοῦ τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας, τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου τῶν προσφύγων καὶ τῶν ἐπιστῶν ἀγαθοεργῶν ἰδρυμάτων	60,000
»	»	4	Ενόμινα, ζωτισμός, θερμανσις, ὑδρευσις, κλιματισμός καὶ ὑλικά καθαρῶτα καὶ	»

εφ. 1	Αφθ.	5	Εξόδα συντήρήσεως τοῦ καταστήματος τοῦ Ὑπουργείου καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ	6,000
»	»	5	Γραφικὴ ὑλὴ, ἐντυπα, βιβλία, συγγραμματα, γραφομηχαναὶ, διάφορα εἶδη ἡραρίων, παχυδρομικὰ καὶ τηλεγραφικὰ ἐξόδα, ἐξόδα δημοσιεύσεως εἰς ἐφημερίδας κλπ. ὡς ἐν προϋπολογισμῷ	30,000
»	»	6	Μίσθωμα καὶ ἐξόδα λειτουργίας ἀποκινήτου ἢ ἀμάξης Ὑπουργίου	14,000
»	2	2	Εἰσφορά εἰς τὸ Πάτριωτικὸν ἱδρυμα Περιθάλψεως	250,000
»	»	4	Δαπάναι Ἑμπειρικῶν ἀσύλων ἀστέγων παίδων	36,000
»	»	5	Δαπάναι Ἀσύλου ἀστέγων ἀνηλίκτων	20,000
»	»	2	Ἀποζημιώσεις ἱατρῶν, μισθῶν καὶ φαρμακασίων	25,000
»	»	4	Ἡμερομίσθια βοθητικῶν γραφῶν καὶ ἐργατῶν	220,000
»	»	8	Ενόμινα ἢ ἀποζημιώσεις λόγῳ ἐπιτάξεως τῶν διὰ στέγασιν τῶν προσφύγων χρησιμοποιοῦμενων ἰδιοκτητῶν οἰκημάτων ὡς καὶ ζωτισμός, θερμανσις, ὑδρευσις τῶν συνοικισμῶν προσφύγων καὶ τῶν πρὸς στέγασιν τῶν προσφύγων χρησιμοποιοῦμενων ἰδιοκτητῶν οἰκημάτων	40,000
»	»	11	Επισκευαὶ καὶ λοιπὰ ἐξόδα συντήρήσεως τῶν συνοικισμῶν τῶν προσφύγων καὶ τῶν πρὸς στέγασιν αὐτῶν χρησιμοποιοῦμενων ἰδιοκτητῶν οἰκημάτων	50,000
»	5	1	Μισθὸν καὶ ἐπιδόματα προσωπικοῦ τῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὑπηρεσιῶν περιθάλψεως οἰκονομικῶν στρατευομένων ἀνδρῶν	36,000
»	»	2	Ἡμερομίσθια βοθητικῶν γραφῶν καὶ ἐργατῶν προσλαμβανόμενων δι' ἐκτέλεσιν ἀνάγκης καὶ ἀποζημιώσεις οἰκονομικῶν ἐφόρων, νομαρχῶν ἢ ὑποδιοικητῶν, εἰς οὗς ἀνατίθεται ἡ διεξήγησις τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐπιδομάτων	200,000
				<u>987,000</u>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΠΙΣΤΙΤΙΣΜΟΥ

Κερ.	1	Αφθ.	3	Μισθὸν ἐκτάκτου προσωπικοῦ Ὑπουργείου καὶ προσωρινῷ προσωπικοῦ Διοσέως Μεταφορῶν ὡς καὶ ἀποζημιώσεις τῶν ἐξ ἀποστάσεως Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν καὶ Τραπεζῶν	100,000
»	2	»	1	Ἀποζημιώσεις ὑπαλλήλων παραλαβῶν καὶ ἀποθρηκεύσεων	70,000
»	5	»	4	Ἐνοίκια, φωτισμός, θέρμανσις καὶ καθαριότης	10,000
»	8	»	2	Τραπεζονόμισμα ἐπὶ δόμα δημοσίων πολιτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν καὶ ἐργατῶν	20,000
					200,000

ὑποῤῥεῖον στρατιωτικόν

Κεφ. 20	* Αφθ. 1	Διπλάναι πύσσις φύσεως, προσωπικού και ύλικού, εκ τής διατήρησης υπό τή επιμέλ άνδρων υπό την οργανικήν δύναμιν και τών άλλων άναγκών τής έμπειρίας καταστάσεως	200.000.000
---------	----------	---	-------------

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

Κεφ. 4	Ἄρθρ. 10	Ἐκ τῆς ἀποζημιώσεως λόγῳ ὁδοπορικῶν ἐν γένει ἐξόδων. Ἡμερήσια ἐπιδόματα καὶ ἔξοδα μεταπηγῶν ἐνεργουμένων ὑπὸ ναυτικῶν ἢ λιμενικῶν Ἀρχῶν. Διακαστικὰ ἔξοδα καὶ ἔξοδα νοσηλείας καὶ κηδεύων	500,000
»	»	Ἐξοδα ναυτικῶν δοκίμων πλὴν ἀποζημιώσεως διδακτικῶν προσωπικῶν	50,000
»	»	Ἡμερομίσθια ταχυιτῶν ἢ ἐργατῶν συνεργείων Ναυσταθμῶν	300,000
»	2	Ἐξοδα γραφείων, γραφικὰ, μικρὰ ἔξοδα καὶ εἰδικὰ ἔξοδα τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Ναυτικοῦ	100,000
»	»	»	50,000

3	Αφθ.	1	Μισθώματα κτηρίων καὶ μεταχωριζῶν μέσων ἰσίων ὑπηρεσίας	30,000
"	"	2	Φωτισμός (πλὴν ηλεκτροφωτισμοῦ), θερμανσις, ὑδρευσίς καὶ καθαρισμός, ἐπιπλο- καὶ καλύμματα, τοποθετήσεις, ἐπισκευὴ καὶ καθαρισμός αὐτῶν ὡς καὶ συντή- ρησις τηλεγραφικῆς καὶ τηλεφωνικῆς συγκοινωνίας	"
4	"	2	Μικρὰ ταχυτικά ἐπισκευαί, κατασκευαί, μεταφουθώσεις, συμπληρώσεις, καταδα- ρίσεις, ἐγκαταστάσεις, ἐργαλεῖα, μηχανήματα καὶ ὅλκα συντηρήσεως ὡς καὶ ἐκ- σκαφὴ λιμένας Ναυστάθμου, λιμενίσκων Κεντρικοῦ Προϋμιναστηρίου καὶ διωρυγῶς Ἀγίου Γεωργίου	300,000 50,000
6	"	10	Ὑλικά, ἐργαλεῖα, ὄργανα κλπ. ὡς ἐν προϋπολογισμῷ	"
12	"	1	Ἀποδοχὰ καὶ ἀποζημιώσεις μελῶν Βρετανικῆς Ἀποστολῆς καὶ τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς	400,000
13	"	1	Πρόσθετος μισθὸς καὶ ἐξοδα παραστάσεως ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν, ναυ- τῶν καὶ τῶν τούτοις ἐξομοιουμένων τερνιτῶν καὶ ἀγγελιαφέρων καὶ προσω- σωπικοῦ ἐν γένει φάρων καὶ φανῶν	300,000 100,000
"	"	13	Μισθώματα πλωτῶν μέσων καὶ ἀποζημιώσεις ἐπιτεταγμένων πλωτῶν μέσων...	2,400,000

"Apostasy 2.

Ἐπομένως, πρὸς πληρωμὴν ἐξόδων παρελθουσῶν χρήσεων, χορηγούνται εἰς θάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς ἡμέρας 1920—1921 πιστώσεις δραχμῶν εἴκοσι δύο εκατομμυρίων ἑννεακοσίων τριᾶκοντα ἑπτά χιλιάδων καὶ ἐξακοσίων πενήτηκοντα πέντε (22.937, 655) ἀναλογιζόμεναι εἰς τὰ κάτωθι κερφάλια καὶ ἄρθρα τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐν ἐξόδων τῶν ἐξῆς ὁπορεύμεναι:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Κεφ. 52	Αρθρ. 1	Απαιτήσεις ἐκ κεκλεισμένων χρήσεων	2,984,290
"	"	"	"
"	"	ἐκ διαχειρισμένων χρήσεων	36,886
"	"	"	"
"	"	ἀγνωρισθεῖσαι διὰ δικαστικῆς ἀποράσεως ἢ συμβιβαστικῆς πρὸς- ξως	6,500
			<u>3,027,676</u>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Κεφ. 17	Αρθρ. 1	Απαιτήσεις ἐκ κεκλεισμένων χρήσεων	60,929
"	"	"	"
"	"	ἐκ διαχειρισμένων χρήσεων	21,741
			<u>82,670</u>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Κεφ. 18	Αρθρ. 1	Απαιτήσεις ἐκ κεκλεισμένων χρήσεων	216,441
---------	---------	------------------------------------	---------

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Κεφ. 34	Αρθρ. 1	Απαιτήσεις ἐκ κεκλεισμένων χρήσεων	188,427
"	"	"	"
"	"	ἐκ διαχειρισμένων χρήσεων	2,909
			<u>191,336</u>

Συνεδρία ΑΕ.

— 638 —

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Κεφ. 18	Αρθρ. 1	Απαιτήσεις ἐκ κεκλεισμένων χρήσεων	44,176
"	"	"	"
"	"	ἀγνωρισθεῖσαι διὰ δικαστ. ἀποράσεων ἢ συμβιβ. πράξεων	6,026
			<u>47,202</u>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ

Κεφ. 7	Αρθρ. 1	Απαιτήσεις ἐκ κεκλεισμένων χρήσεων	198,059
--------	---------	------------------------------------	---------

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

Κεφ. 21	Αρθρ. 1	Απαιτήσεις ἐκ διαχειρισμένων χρήσεων	70,714
"	"	"	"
"	"	ἐκ κεκλεισμένων χρήσεων	18,862,768
"	"	ἀγνωρισθεῖσαι διὰ δικαστικῆς ἀποράσεως ἢ συμβιβ. πράξεως	3,846
			<u>18,937,328</u>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Κεφ. 11	Αρθρ. 1	Απαιτήσεις ἐκ κεκλεισμένων χρήσεων	235,716
"	"	"	"
"	"	ἐκ διαχειρισμένων χρήσεων	1,250
			<u>236,966</u>

* Αρθρον 3.

Ὡσαύτως χορηγούνται εἰς θάρος τοῦ αὐτοῦ Προπολιτισμοῦ τῶν ἐξῆδων τῆς χρήσεως 1920-21 τῶν κατωθι
Υπουργείων καὶ ἐξῆς πιστώσεις:

— 639 —

Συνεδρία ΑΕ.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

5	Αρθρ.	3	Τόκοι δανείου 40 εκ. φρ. τοῦ 1914 συναφθέντος διὰ συναλλαγματιζών	Δρ.	125,000
6	»	5	Τόκοι προκαταβολῶν δανείων	»	150,000
10	»	3	Ἐτήσια χορηγία εἰς τὸν Διάδογον	»	200,000
29	»	10	Ἐκτάσεις διὰ μειοδοτικῆς δημοπρασίας τῶν πλεονάζουσών ἐργασιῶν τοῦ Ἐθν. Ὑπογράφειον κλπ.	»	200,000
42	»	9	Δαπάναι συντήρησεως ἐν γένει καὶ διοικήσεως τῶν ἐκ τῆς ἐκτελέσεως τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιών ἐπιδιαισθηθέντων τῇ Ἑλλάδι πλοίων τοῦ Ἐμπορικοῦ Γερμανικοῦ Ναυτικοῦ	»	365,000
»	»	12	Καθυστέρουμένη χορηγία τοῦ Διαδόγου ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1917-τέλους Μαρτίου 1920	»	566,667
				»	<u>1,806,667</u>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

9	Αρθρ.	1	Ἀποζημιώσεις καὶ ὁδοιπορικὰ ἐξόδα Προέδρων τῶν Συνέδρων καὶ τῶν Εἰσαγγελέων τῶν Κακουργοδοτικῶν καὶ ἀποζημιώσεις ἀνακριτῶν καὶ ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων κλπ.	»	50,000
»	»	6	Γραφικὴ ὕλη ἐν γένει Κακουργοδοτικῶν	»	1,000
10	»	2	Ὀδοιπορικὰ ἐξόδα δικαστικῶν ὑπαλλήλων ἐν τολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τῶν ἀνωτέρων Εἰσαγγελέων, ἐξόδα ἐπιθεωρήσεως δικαστικῶν γραφείων καὶ ἀποζημιώσεις δικαστικῶν λειτουργῶν καλουμένων ἐκ τῆς ἐδρας τῶν εἰς Ἀθήνας ἑκτὸς μετὰ χροῖσι Συμβουλίων	»	100,000
				»	<u>151,000</u>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

4	Αρθρ.	1	Μισθοὶ ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς καὶ ἐξόδα παραστάσεως Ἀρχηγοῦ	Δρ.	500,000
»	»	6	Νοσητεία	»	15,000
»	»	9	Τιμησιμὸς. Τιμημα ἐν γένει καὶ πληρωμὴ πιστώσεων	»	400,000
»	»	10	Ὀδοιπορικὰ ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαιτῶν, ἐξόδα μεταφορᾶς ὀνείων ὡς καὶ ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιώσεις μεταβατικῶν ἀποστασμάτων	»	300,000
»	»	16	Ἐξόδα γραφείων ἤτοι: προμήθεια γραφικῆς ὕλης, βιβλίων, χάρτου, ἐντύπων, γραμμῶν κλπ.	»	200,000
»	»	22	Ἐπιμίσθια καὶ ἀντιμίσθια καθηγητῶν καὶ διδασκάλων Σχολείου Χωροφυλακῆς	»	1,200
48	»	1	Μισθοὶ ἐκπαιδευτικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ Ἀστυνομικῆς Σχολῆς Κερκυρας, ἀποζημιώσεις ἀλλοδαποῦ Διοικητοῦ τῆς Σχολῆς, ἐπιμίσθια Καθηγητῶν καὶ μισθοὶ δοκίμων ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων	»	30,000
»	»	2	Ἐξόδα τροφῆς δοκίμων ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ	»	30,000
»	»	3	Ὀδοιπορικὰ ἐξόδα καὶ ἀποζημιώσεις κινουμένων λόγω ὑπηρεσίας καὶ ὁδοιπορικὰ ἐξόδα μετακινήσεως ἀλλοδαποῦ Διοικητοῦ τῆς Σχολῆς	»	10,000
»	»	4	Ἐξόδα γραφείου, ἤτοι προμήθεια γραφικῆς ὕλης, βιβλίων, χάρτου, ἐντύπων, προμήθεια καὶ ἐπισκευὴ ἐπίπλων καὶ σκευῶν, ἐξόδα φωτισμοῦ καὶ θερμάνσεως κλπ. συναρτῇ ἐξόδα ὡς καὶ ἐξόδα δημοσιευσεως	»	25,000
17	»	7	Ἐπίδομα μελῶν Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν αἰτήσεων ἀποζημιώσεως τῶν ὑποστάντων ζημίας ἐκ τῶν γεγονότων τῆς 31 Ἰουλίου 1920, ἀποζημιώσεις βοηθητικοῦ προσωπικοῦ, δικαιώματα μισθίων καὶ παραχρησμάτων κλπ. ὁδοιπορικὰ ἐξόδα μελῶν Ἐπιτροπῆς	»	50,000
				»	<u>1,561,200</u>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ρ. 29	Αρθρ.	1	Απειρήσεις ἐκ κεκληρισμένων λήσεων	237,674
»	»	2	Απειρήσεις ἐκ διανεγραμμένων λήσεων	18,085
				<u>256,359</u>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ρ. 5	Αρθρ.	6	Δις ὕποτροφιαι πριτητῶν Ἀνοτέρως Δασολογικῆς Σχολῆς (νόμος 2488, §20ρ. 47) ..	25,80
------	-------	---	---	-------

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

ρ. 21	Αρθρ.	4	Ἐξόφλησις ἀπειτήσεων ἀναγνωριζομένων δι' ἀπορρίψεως τῶν κατὰ τοὺς νόμους 2100 καὶ 2539 ἐπιτροπῶν	300,000
				<u>4,101,026</u>

Προειρημένου μετὰ τούτο νὰ ψηφισθῇ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἐκλογικῶν βιβλιακρίων κατὰ τὸ ἔτος 1921, ὡς **Ν. Δ. Λεβίδης** παρατηρεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ψηφισθῇ κατὰ τὸ σύνολον τὸ νομοσχέδιον μετὰ τῆς μικρᾶς καὶ μετὰ-μερεῖς παρατηρήσεις ἐκς ὅπουκις εἶχε κάμει ἐν ἄλλῃ συνεδριάσει περὶ τῶν πλαστογραφικῶν καὶ τῶν πλαστοπροσωπίων χίτινες ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ πρώην καθεστῶτος εἰς βάρος τῶν γνησίων ἐκλογικῶν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πειραιῶς, καὶ κατόπιν τῶν ὁπίων ἀνέμενε νὰ υποβληθῇ νομοσχέδιον πρὸς ἀναθεώρησιν τῶν ἐκλογικῶν κατὰλόγων καὶ πρὸς ἐκκαθάρισιν τοῦ ἔργου ἐκείνου.

Φρονεῖ διὰ τούτο ὅτι πρέπει ν' ἀνέλθῃ τὸ νομοσχέδιον καὶ νὰ γίνῃ μελέτη πρὸς καταρτιστὴν νέου τινος τοῦδ' οὗ νὰ ὁρισθῇ ὅπως ἀκυρωθῶσιν οἱ παλαιοὶ καὶ συνταχθῶσι νέοι ἐκλογικοὶ κατάλογοι, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει εἰς μελλούτα ἐκλογὰς θὰ ψηφίσωσι χίτινες ψηφοφόρων κακῶς καὶ ἀκύρως ἐγγραφέντες. Ἐάν, λέγει, δὲν ὑπῆρχον οἱ μανδρίσκυλλοὶ χωρικοὶ τῆς Ἀττικῆς, οἵτινες καταψήφισαν τὸν βενιζελικὸν συνδυασμὸν, θὰ ἐξηκολούθει νὰ ὑπαρχῇ ἀλόγη ἢ τυραννία ἐν Ἑλλάδι. Μᾶλλον ἐν τέλει τὸν πρώην Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν διότι δὲν ὑπέβαλεν ὡς εἶχεν υποσχεθῇ, νομοσχέδιον σύμφωνον πρὸς τὰς συστάσεις αὐτοῦ καὶ προτείνει ὅπως προσκομισθῇ ὁτιον τάχιστα καὶ ψηφισθῇ τοιοῦτον νομοσχέδιον.

Ὁ **κ. Π. Τσαλδάρης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας) ἀπαντῶν λέγει ὅτι εἶχεν ἐτοιμον τὸ νομοσχέδιον πρὸς υποβολήν, δὲν ἐπράξεν ὅμως τούτο λόγῳ τῆς ἐπελευθύνσεως ὑπουργικῆς μετεκφυθίσεως.

Ὁ **κ. Σ. Στάης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι κατὰ τὴν πρώτην συνεδριάσιν μετὰ τῆς ἐστῆς θὰ προσκομίσῃ πρὸς ψήφισιν τὸ νομοσχέδιον. Δηλοῖ ὅμως ὅτι δὲν δύναται ν' ἀνέλθῃ ἢ κατὰ τὸ σύνολον ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ εἶναι ὅλως ἀσχετον πρὸς τὸ υποβληθησόμενον.

Ὁ **κ. Δ. Τσουκαλῆς** ἀνυφέρων τίποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920 καὶ ἀπαριθμῶν τὰς ληρηθείσας κατὰ τμήματα ψήφους ἐν Ἀθῆναις καὶ Πειραιεὶ ὑπὸ τῶν βενιζελικῶν καὶ τῆς τότε Ἀντιπολιτεύσεως καταδεικνύει ὅτι οἱ πλαστογεγραμμένοι ἐν τοῖς καταλόγοις Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς ἀνέρχοντι εἰς 80 περίπου ἐπὶ τοῖς 700 Συνιστᾶ ἐπομένως νὰ υποβληθῇ νομοσχέδιον πρὸς ἐκκαθάρισιν τῶν ἐκλογικῶν κατὰλόγων. Προδύοις, λέγει,

ὅργανα πλαστοπροσωπίας ἐτελέσθησαν καὶ ἐν τῷ Μετώπῳ καὶ δηλοῦν ὅτι προτίθεται νὰ ὑποβάλῃ πρότασιν νόμου περὶ καταργήσεως τοῦ νόμου ἐκείνου.

Ὁ κ. **Α. Μάτεσις** λέγει ὅτι διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἰδιαιτέρας ψηφοφορίας ἐν τῷ Στρατῷ δέον νὰ προβλέψῃ τὸ Σύνταγμα. Ἐπειδὴ δὲ τῷ ἀνετέθη ἐν τῇ Συνταγματικῇ Ἐπιτροπῇ ἡ εἰσήγησις ἐπὶ τῶν σχετικῶν θεμάτων, ἔχει ὅψι νὰ ὑποβάλῃ σχετικὴν πρότασιν, ὅπως μὴ ἐπαναληφθῶσιν ἐν τῷ μέλλοντι τοιαῦται ἀσχημαί.

Γίνεται κατόπιν δεκτὸν τὸ σύνολον τῶν σχεδίων νόμου.

«Περὶ παραιήσεως τῶν προθεσμιῶν ἐγγραφῆς εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους καὶ τοὺς καταλόγους βιβλιαρίων κατὰ τὸ ἔτος 1921 κλπ.»

(ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ) ἔχον οὕτως.

Ἄρθρον 1.

Αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νόμου 1075 τῆς 23 Νοεμβρίου 1917 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ ἐκλογῆς Βουλευτῶν» καὶ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ νόμου ΓΣΚΑ' τοῦ 1917 «περὶ ἐκλογικῶν βιβλιαρίων» τασσόμεναι προθεσμίαι παρκατείνονται διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος μέχρι τέλους Ἀπριλίου 1921, δυνάμεναι νὰ παραταθῶσιν ἐπὶ δύο εἰσέτι μῆνας διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος ἐκδιδόμενου τῇ προτάσει τῶν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργῶν.

Ἀπὸ τῆς λήξεως δὲ τῆς προθεσμίας ταύτης λογίζονται αἱ ἐπόμεναι νόμιμοι προθεσμίαι.

Ἄρθρον 2.

Ἐνστάσεις περὶ ἐγγραφῆς εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους ἐκλογέων ἐχόντων τὴν νόμιμα προτόντη καὶ περὶ διαγραφῆς τῶν μὴ νομίμως ἐγγραφέντων ἢ ἀποβαλόντων τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλογέως δύναται νὰ ὑποβάλῃ κατὰ τὴν ὡς ἄνω προθεσμίαν ἐν ταῖς Νέαις Χώρας καὶ ἡ κατὰ τοὺς διοικητικῇ Ἀρχῇ (νομάρχῃς, ὑποδιοικητῇς, δήμαρχοι, πρόεδρος Κοινότητος).

Αἱ ἐνστάσεις αὗται, δυνάμεναι νὰ περιλαμβάνωσι καὶ πλείονας ὁμοῦ ἐκλογεῖς, ἐπιδίδονται δι' ἐγγράφου πρὸς τὸν ἀρμόδιον εἰρηνοδίκην, δι' οὗ ἡ ἐνστάμενη Ἀρχὴ διαβιβάζει συνάμα οἷς ἂν ἔχῃ ἐγγράφους ἀποδείξεις καὶ προτείνει

τοχὸν ὑπάρχοντας μάρτυρας, ἀπὸ ἀλλοτρίων οὐστὶς τῶν διατυπώσεων προσωπικῆς καὶ ἐνόρκου βεβαιώσεως τῆς ἐνστάσεως.

Ἄρθρον 3.

Μέχρι τῆς καταρτίσεως ἐν Ὁρχῇ ὁριστικῶν ἐκλογικῶν καταλόγων κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ νόμου ΔΝΖ' «περὶ Δήμων καὶ Κοινοτήτων», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 1075, διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ οἱ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2485 συνταχθέντες ἐκλογικοὶ καταλόγοι, ἀναθεωρούμενοι κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος νόμου προθεσμίαν καὶ ἐν γενεῇ κατὰ τὰς προθεσμίας καὶ τὴν λοιπὴν διαδικασίαν τοῦ γενικοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου 2485 προσίντων τοῦ ἐκλογέως.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ ἐκλογικῇ περιφέρειᾳ τῆς Ὁρχῆς, οἱ αὐτόθι ἐκλογικοὶ σύλλογοι καὶ τὰ τμήματα παραμένουσιν ὡς καθωρίσθησαν διὰ τοῦ νόμου 2485, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὁποῦ δύνανται νὰ γίνῃ καὶ πᾶσα ἐφεξῆς τροποποίησις αὐτῶν, τρεῖς τοῦλάχιστον μῆνας πρὶ τῆς ἐνεργείας ἐκλογῶν.

Διὰ τὴν συγκρότησιν τῶν ἐπικρατικῶν ἐπιτροπῶν ἐν Ὁρχῇ ἐφαρμόζονται οἱ ὁρισμοὶ τοῦ ἄρθρου 26 τοῦ νόμου 1075.

Διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ τὸ ἄρθρον 18 τοῦ νόμου 2485.

Καταργεῖται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ νόμου 641 τοῦ 1915.

Ἄρθρον 4.

Τὰ πληρεξούσια περὶ ἐγγραφῆς εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους ἢ καταλόγους ἐκλογικῶν βιβλιαρίων διὰ τοὺς ἀπόντας ἐκ τοῦ Δήμου ἢ τῆς Κοινότητος καὶ εὐρισκομένους ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἢ τῇ ἀλλοδαπῇ, περὶ ὧν προβλέπουσι τὰ ἄρθρα 10 § 2 τοῦ νόμου 1075 καὶ 6 τοῦ νόμου ΓΣΚΑ' τοῦ 1907, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 2486 τοῦ 1920, συντάσσονται ἐνώπιον συμβολαιογράφου ἢ εἰσαγγελοῦ δικαστικῆς ἢ διοικητικῆς Ἀρχῆς, ὡς καὶ ἐνώπιον τῶν Ἑλληνικῶν Προξενικῶν Ἀρχῶν, ἐφ' ἀπλοῦ χαρτῶν.

Πρόεδρος. 6' κατ' ἄρθρον συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου «Περὶ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου».

Ἄρθρον 1ον (ἀναγινώσκειται).

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1 ἀναγινώσκειται τροπολογία τοῦ κ. **Ἀν. Χρηστομάνου**, καὶ ἦν οὕτως ἀναπτύσσει προφορικῶς, διὰ τῆς ὁποίας προτείνεται ὅπως τὸ Ὀδοντιατρικὸν Σχολεῖον, παρὰ

τημα ἐν τοῦ Πανεπιστημίου, εἶναι αὐτοτελὲς ἄλλ' ἐν ὀργανικῇ πρὸς τὴν Ἱατρικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου ἐνότητι, τὸ δὲ ἐκ Καθηγητῶν προσωπικῶν αὐτοῦ ἀποτελεῖ ἴδιον Σύλλογον, οὗ προέστανται ὁ Διευθυντὴς τοῦ Σχολείου... κλπ. ὡς ἔχει ἐν τῷ ἄρθρῳ.

Ἀπορριφθεῖσας τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Χρηστομάνου, γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 1ον.

Γίνεται ἐπίσης μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Σ. Κουμουνοδούρου** δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 2ον.

Ἐπὶ τοῦ 3ου ἄρθρου ὑπάρχει ἡ ἐξῆς τροπολογία τοῦ κ. **Χρηστομάνου**:

«Ἐν τῷ Σχολεῖῳ διδάσκουσιν ἐπὶ ἐπιμίσθιῳ οἱ ἐκαστοτε τακτικοὶ Καθηγηταὶ τῆς Ἀνατομικῆς, τῆς Φυσιολογίας, τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς, τῆς Μικροβιολογίας καὶ Ὑγιεινῆς, τῆς Φαρμακολογίας, εἰς Καθηγητῆς τῆς Παθολογικῆς Κλινικῆς (Προπαιδευτικῆς) καὶ εἰς τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς, ὁ τῶν Ἀφροδισίων καὶ Δερματικῶν νόσων διδάσκων ἐν τῷ Νοσοκομείῳ Συγγραφεὺς καὶ ὁ τῆς Ἀνουργίου Χημείας, ἐκ δὲ τῶν ἐκτάκτων Καθηγητῶν ὁ τῆς Στοματολογίας καὶ Ὀδοντιατρικῆς. Ἡ διδασκαλία τῶν ἠνωτέρω μαθημάτων τελεῖται εἰδικῶς διὰ τοὺς φοιτητὰς τῆς Ὀδοντιατρικῆς, εἰς ἴδια μαθήματα, τὸ πρόγραμμα τῆς ὁποίας καὶ πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια κανονισθῇσονται διὰ Β. Διατάγματος μετὰ γνώμην τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν τοῦ Σχολείου.

«Οἱ ἐν τῷ Ὀδοντιατρικῷ Σχολεῖῳ κατὰ τῆν ἠνωτέρω διδάσκοντες τακτικοὶ Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου λαμβάνουσιν ἐκ τοῦ Ταμείου τοῦ Πανεπιστημίου δι' ἐκάστην ὥραν ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας μηνιαῖον ἐπιμίσθιον δαχμῶν 100, ὅπερ ὅμως δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς δαχμὰς 200 ἐν συνόλῳ κατὰ μῆνα.

«Τὰ μαθήματα ἄρχονται τῇ 10 Ὀκτωβρίου καὶ λήγουσι τῇ 20 Μαΐου ἐκαστοῦ ἔτους».

Ὁ κ. Χρηστομάνος ἀναπτύσσει καὶ προφορικῶς τὴν τροπολογίαν του ἐπιμένει ὅπως γίνῃ αὕτη δεκτὴ.

Παίεῖται παρατηρήσεις τινὰς ἐπ' αὐτῆς ὁ κ. **Κ. Κουγτιδης**, ὁ δὲ κ. **Θ. Σκοῦφος** ζητεῖ νὰ καθορισθῇ ὅπως γίνηται ἐπὶ ἐξάμηνον τοῦλάχιστον ἡ διδασκαλία, νὰ λαμβάνωσι δ' ἐπὶ ἑξ μῆνας τὸ ἐπιμίσθιον οἱ Καθηγηταί. Ἀποκρούων δὲ μετὰ τοῦτο τὰς κατὰ τοῦ κ. Διευθυντοῦ τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου κ. Κόλλρη ἐπιρριφθεῖσας ἐν προηγουμένῳ συνεδρι-

σει μομφὰς ἐξίκασι τὴν ἱκανότητά τοῦ κ. Καθηγητοῦ.

Ὁ κ. **Ἀν. Βιτάλης** λέγει ὅτι θὰ ἦτο εὐτύχημα ἂν τὸ Πανεπιστήμιον εἶχε καὶ δευτέρον τοιοῦτον καθηγητὴν.

Ὁ κ. **Θ. Ζατμης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἑκπαιδεύσεως) ἀποκρούων τὴν ὑποβληθεῖσαν τροπολογίαν δεχεται ὅπως καθορισθῇ ὁ χρόνος τῆς διδασκαλίας τῶν Καθηγητῶν ἐπὶ ἐξάμηνον, δηλαδὴ δὲ προσέτι ὅτι οἱ διδάσκοντες θὰ λαμβάνωσι τὸ ἐπιμίσθιον τῶν ἑξ μηνῶν καθ' ὅς θὰ διδάσκωσι.

Γίνεται εἰς δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 3ον.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4 ὁ κ. **Γ. Καρπετόπουλος** ζητεῖ νὰ καθορισθῶσι τὰ προσόντα τοῦ εἰδικοῦ Καθηγητοῦ, συνιστᾷ δ' ὅπως λαβῇ πρόνοιαν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ καὶ περὶ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐξασκούντων εἰς βάρεις πόλιναις τῆς ὑγείας τοῦ κόσμου τὸ ὀδοντιατρικὸν ἐπάγγελμα, ὡς ἐγένετο τοῦτο καὶ διὰ τοὺς ἐν ταῖς Νέαις Χώραις πρακτικούς ἰατροὺς, ὑποχρεωθέντας νὰ δώσωσιν ἐξετάσεις.

Πρόεδρος. Ἐπὶ τοῦ 4ου ἄρθρου ὑπεβλήθη τροπολογία τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. (Ἀναγινώσκεται ἡ τροπολογία).

Ὁ κ. **Ν. Γερμανὸς** εὐρίσκειν ἀνεπαρκῆ τὴν τροπολογίαν ζητεῖ ὅπως οἱ μέλλοντες νὰ γίνωσι Καθηγηταὶ ὡς διδάκτορες τῆς Ἱατρικῆς, ὑπάρχουσι δὲ, λέγει, πολλοὶ τοιοῦτοι.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιοῦνται καὶ οἱ κ.κ. **Σ. Κουμουνοδούρος**, **Θ. Σκοῦφος** ὡς καὶ ὁ κ. **Κ. Κουγτιδης**.

Ὁ κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος** ἀναγινώσκων ὑπόμνημα τῶν ἐν τῇ Παλαιᾷ Ἑλλάδι ὀδοντιάτρων, ἐρωτᾷ τί θὰ συμβῇ διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἐξασκούντας τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο καὶ ζητεῖ ἵνα ἐπεταθῇ καὶ ἐπ' αὐτῶν ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου 2194.

Ὁ κ. **Ἀλ. Ἰωαννίδης** παρατηρεῖ ὅτι οἱ μετὰ εἰκοσθεταῖον ἐξασκούντες τὸ ἐπάγγελμα τῶν δὲν πρέπει νὰ θιγῶσι.

Ὁ κ. **Ἀν. Χρηστομάνος** ζητεῖ ν' ἀναγνώσθῃ ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου ὑποβληθεῖσα τροπολογία του περὶ τῶν προσόντων τοῦ μέλλοντος νὰ καταλάβῃ τὴν ἑδραν τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου, ἣν καὶ προφορικῶς ἀναπτύσσει.

Ὁ κ. **Θ. Ζατμης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἑκπαιδεύσεως) λέγει ὅτι ὑπεβαλεν ἤδη τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ 4ου ἄρθρου, δίδει δὲ καὶ ἐξηγήσεις πρὸς τοὺς κ. κ. Γερμανὸν καὶ Καρπετόπουλον διὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν ὡς ἐμπροποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τὸ ἄρθρον 4.

Γίνεται ἐπίσης δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 5ον,

ἀποσυρθείσης τῆς ὑποβιβλημένης ὑπὸ τοῦ κ. Χρηστομάνου τροπολογίας, ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 7ον.

Πρόεδρος. Ἄρθρον 7ον (ἀναγινώσκεται).

Ἐπὶ τοῦ ἁρθρου τούτου ὑπάρχει ἡ ἐξῆς τροπολογία τοῦ κ. **Ε. Χατζιδάκη**:

«Οἱ κεκτημένοι τὸ δικαίωμα τοῦ μετέρχεσθαι τὸν ὁδοντάτρυν, συμφώνως πρὸς τοὺς μέχρι τῆς κατὰ τὸ 1915 καταργήσεως τῶν Διοικήσεων νόμους τῆς Σκωτικῆς καὶ Κροτικῆς Πολιτείας, δικαιούνται ν' ἀσκῶσι τὸ ἔργον αὐτῶν ἐν ταῖς νήσοις ταύταις καὶ ἄλλοις τοῦ Κράτους ἄνευ ἄλλης τινὸς ἀδείας».

Ἡ τροπολογία αὕτη γίνεται δεκτὴ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Δοθείσης μετὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἰς τὸν ἐρωτήσαντα κ. **Ε. Χατζιδάκη** τῆς ἐξηγήσεως ὅτι καὶ οἱ ἐπιστήμονες ἱατροὶ δύνανται νὰ ἐπιλαμβάνωνται τῆς θεραπείας ὁδόντων, χωρὶς εἰς οὐδεμίαν νὰ ὑπόκεινται εὐθύνην, ὑπονοουμένου ὅτι ὡς ἐπιστήμονες ἔχουσι γνῶσιν τῆς θεραπείας ἣν ποιοῦνται, γίνεται δεκτὸν τὸ ἄρθρον 7ον μετὰ τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Χατζιδάκη.

Ἐπὶ τοῦ 8ου ἁρθρου ὁ κ. Ὑπουργὸς δηλοῖ ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 2124 ἐπεκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν ἐν τῇ Παλαιᾷ Ἑλλάδι ὁδοντιάτρων, μεθ' ἵναι γίνεται δεκτὸν τὸ ἄρθρον τοῦτο.

Ἐπίσης γίνεται δεκτὴ ἡ ὑπὸ τοῦ κ. **Γ. Καρπετοπούλου** ὑποδειχθεῖσα Μεταβατικὴ Διάταξις τοῦ νομοσχεδίου, ἀναβάλλεται δ' ἡ ἐπιψήφισις τοῦ συνόλου λόγῳ τῶν ἐπενεχθεισῶν τροποποιήσεων.

Πρόεδρος. Ἐ' κατ' ἄρθρον συζήτησις τοῦ σχεδίου νόμου «Περὶ καθορισμοῦ τῶν στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀνυποτάκτων καὶ λιποτακτῶν».

Ὁ κ. **Γ. Καρπετόπουλος** ζητεῖ τὴν ἀναβολὴν τοῦ νομοσχεδίου καὶ δι' ἄλλους λόγους καὶ διότι προβλέπει ὅτι τοῦτο, ἀντὶ νὰ βελτιώσῃ, τοῦνκντιον θὰ συγκλονίσῃ τὴν κατὰστασιν τῶν μαχομένων ἐν τῷ Μετώπῳ, καθόσον διὰ τοῦ νομοσχεδίου δημιουργοῦνται διακρίσεις μετὰ τῶν καλουμένων νὰ προσέλθωσιν εἰς τὴν θυσίαν τοῦ αἵματος. Ποιούμενος δὲ διακρίσεις παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν καθεκαστὰ διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου λέγει ὅτι δι' αὐτοῦ χαρίζεται εἰς τοὺς ἀνυποτάκτους, ἡ ἐφεδρικὴ ὑπηρεσία.

Δοθείσων ἐξηγήσεων εἰς τὰς παρατηρήσεις ταύτας

τοῦ κ. Καρπετοπούλου ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ὡς καὶ εἰς τὰς παρατηρήσεις τῶν κ. **Γ. Πάπ, Π. Ρεδιάδου** καὶ **Γ. Ἀλεξάνδρου**, ὅτι ἡ ἐννοία τοῦ νόμου εἶναι ὅτι οἱ ἀνυπότακτοι τοῦ τε ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὡς καὶ οἱ λιποτάκται ἀπαλλάσσονται συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ παρόντος νόμου τῶν συνεπειῶν λιποταξίας, διὰ τὰς ἐφειλουμένας ἐν τῷ παρελθόντι ὑποχρεώσεις, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὰς παρούσας ὑποχρεώσεις, ἀναγινώσκεται καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 1ον ὡς καὶ τὸ 2ον μετὰ παρατηρήσεων τῶν κ. κ. **Κ. Σταῖκου** καὶ **Ἀντ. Μάτεσι**.

Ἐπὶ τοῦ ἁρθρου 3 ὁ κ. **Ν. Στράτος** παρατηρεῖ ὅτι προεπεινὰ καταπονηθῇ ἡ σειρὰ τῶν ἁρθρῶν, διότι ἡ ἀπαξία αὐτῆς, λέγει, ἐγέννησε τὰς ἀνησυχίας καὶ τὰς συζητήσεις τῶν προκαταρκτικῶν.

Οἱ κ. κ. **Ι. Χριστοδουλιᾶς, Γ. Βαρβούτης** καὶ **Ι. Χατζῆς** ζητοῦσι νὰ καθορισθῇ ὁ χρόνος τῆς προσελεύσεως τῶν ἐξ Ἀμερικῆς, νὰ κληθῶσι δὲ τηλεμαχικῶς, οὗτοι, ὥστε νὰ μὴ ἐγκαταλείπωσι τὰς ἐκεῖ παρουσίας αὐτῶν, ἐξ ὧν μεγάλᾳ κέρδι ἔχει ἡ Χρηματαγορὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ κ. **Δ. Παναγιώτου** ζητεῖ νὰ ἐξαιρεθῶσι τῆς λιποταξίας ἄπαντες οἱ ἐπὶ τοῦ βενιζελικοῦ καθεστώτος λιποτακτῆς ἄνθρωποι, καθόσον δικαίως εἶχον λιποτακτήσει τότε.

Ὁ κ. **Ν. Θεοτόκης** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν) παρατηρεῖ ὅτι ἔχει καθορισθῇ ὁ χρόνος τῶν ἐξ Εὐρώπης προσερχομένων, εἰς αὐτὸν δ' ἀπόκειται νὰ ἐπιμηκύνῃ τὸν χρόνον, ποιεῖται δὲ μετὰ τοῦτο φρασολογικὴν διόρθωσιν ἐν τῷ ἁρθρῳ 3.

Γίνεται εἴτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 3ον, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἐπὶ τοῦ ἁρθρου 4 ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δέχεται ὅπως τοῦτο ὡς καὶ τὰ ἄρθρα 5 καὶ 6 συγχωνευόμενα γίνωσιν ἐδάφια τοῦ ἁρθρου 3, προστιθεμένης ἐν τέλει τοῦ ἁρθρου τῆς λέξεως «ἢτοι».

Γίνονται δι' ἀναστάσεως μετὰ τοῦτο δεκτὰ τὰ ἄρθρα 4, 5, 6 συγχωνευθέντα καὶ γινόμενα ἐδάφια τοῦ ἁρθρου 3. Γίνονται εἵματα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 4 (πρῶτον 7), 5 (πρῶτον 8) καὶ 6 (πρῶτον 9) μετὰ παρατηρήσεων τοῦ κ. **Π. Ἰαν. Ἀργυροπούλου**, προτείνοντος νὰ μειωθῶσι τὰ καθοριζόμενα ἀντιστηκόμενα, καὶ **Ν. Κаланτζάνου**, τὸ 7ον (πρῶτον 10) μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. **Α. Σκιαδαρέση**,

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Περὶ δανείου 75,000.000 δραχμῶν.

Μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἐκπροσωπούμενης ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ κ. Πέτρου Πρωτοπαπαδάκη ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἐκπροσωπούμενης ὑπὸ τοῦ Συνδιοικητοῦ αὐτῆς κ. Γω. Δροσποδίου, συνεφωνήθησαν τὰ ἑξῆς:

"Ἀρθρον 1.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος χρηγεῖ τῇ Ἑλληνικῇ Κυβερνήσει προσωρινὸν δάνειον δραχμῶν ἑβδομήκοντα πέντε ἑκατομμυρίων.

"Ἀρθρον 2.

Τὸ δάνειον θέλει συνομολογηθῇ κατ' ἐπιλογὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς δι' ὁμολογιῶν ἢ συναλλαγματικῶν, ἢ καὶ ἐξ ἀφοτέρων, ἐκδοθησομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐν δραχμῶν 500 ἑκάστης, πληρωτέων εἰς τὸν κομιστὴν καὶ ἐξοφλητέων τὸ βραδύτερον τῇ 15 Μαρτίου 1926.

Οἱ ἐκδοθησόμενοι τίτλοι: θὰ φέρωσι τὰς ὑπογραφὰς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ Τμηματάρχου τοῦ Δημοσίου Χρέους ἢ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ.

Ἡ ὑπογραφή τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δύναται νὰ τεθῇ διὰ σφραγιστήρος.

Ἐπιτρέπεται ἡ ἐκδοσις τίτλων παριστάντων πλείονας τῆς μιᾶς ὁμολογίας ἢ συναλλαγματικᾶς.

Αἱ ὁμολογίαι ἢ συναλλαγματικαὶ θ' ἀποφέρωσι τόκον πρὸς 6 ο/ο ἐτησίως, πληρωτέον διὰ τοκομεριδίων ἑξαμήνων, τῇ 15 Μαρτίου καὶ 15 Σεπτεμβρίου ἑκάστου ἔτους, καὶ προσηρτημένων εἰς τοὺς τίτλους.

Τὸ πρῶτον τοκομερίδιον ἐξοφληθήσεται τῇ 15 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ.

Ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον τὸ δάνειον πραγματοποιηθῇ πρὸ τῆς 15 Μαρτίου ἐ. ἔ. θέλει κρατηθῇ παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ὁ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πραγματοποιήσεως μέχρι τῆς 15 Μαρτίου ἐ. ἔ. ἀναλογίων πρὸς 6 ο/ο τόκος.

Διὰ δὲ τὸ πραγματοποιηθῆσόμενον μετὰ τὴν 15 Μαρτίου ἐ. ἔ. τμήμα τοῦ δανείου θὰ ἐκπεσθῇ τὸ μὴ δουλευθὲν μέρος ἐκ τοῦ α' τοκομεριδίου, τοῦ πληρωτέου τῇ 15 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ.

Τὰ ἔξοδα τῆς κατασκευῆς τῶν τίτλων βαρύνουσι τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν.

Ἡ καταβολὴ τῶν τόκων καὶ ἡ ἀπόδοσις τοῦ κεφαλαίου ἀπαλλάσσονται παντὸς ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι φόρου, τέλους ἢ κρατήσεως.

Ἡ Κυβέρνησις ἐπιφυλάσσει: ἑαυτῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἐξοφλήσεως εἰς πᾶσαν στιγμὴν μετὰ προειδοποίησιν ἐνὸς μηνός,

τοῦ κεφαλαίου τοῦ παρόντος προσωρινοῦ δανείου ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει πρὸ τῆς λήξεως αὐτοῦ.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ τόκος παύει ἀπὸ τῆς ὀρισθείσης διὰ τὴν ἐξοφλήσιν ἡμέρας. Ἐν περιπτώσει μερικῆς ἐξοφλήσεως θέλει κληρωθῇ ποσὸν ὁμολογιῶν ἀνάλογον τῷ ἐξοφλητέῳ ἐκ τοῦ δανείου ποσῶ.

"Ἀρθρον 3.

Παρέχεται τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ τὸ δικαίωμα τῆς διαθέσεως πρὸς τρίτους, εἴτε ἐν τῷ ἐσωτερικῷ εἴτε ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, μέρους ἢ τοῦ ὅλου τῶν ὁμολογιῶν ἢ συναλλαγματικῶν τοῦ παρόντος δανείου, εἴτε διὰ δημοσίας ἐγγραφῆς εἴτε καθ' οἰονδήποτε ἄλλον τρόπον.

"Ἀρθρον 4.

Τὰ τοκομερίδια καὶ αἱ ἐξοφλητέαι ὁμολογίαι θέλουσι πληρῶνεσθαι παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ ἡλλοδαπῇ δὲ παρὰ τοῖς Τραπεζικαῖς οἰκίαις, ὡς ἤθελον ὀρίσει ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἡ Κυβέρνησις θέλει καταβάλλει τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ προμήθειαν 1)1 ο/ο ἐπὶ τῶν πληρωνομένων τοκομεριδίων.

"Ἀρθρον 5.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἐπὶ τῇ καταβολῇ τοῦ δανείου, θὰ θέσῃ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος τοὺς ἐκδοθησομένους τίτλους, ἀντιπροσωπευομένους ὑπὸ γενικῆς ὁμολογίας, ἥτις θέλει διαλαμβάνει τοὺς ὅρους καὶ τὰς συμφωνίας τὰς ἀπορρέουσας ἐκ τῆς παρούσης συμβάσεως. Ἡ γενικὴ ὁμολογία αὕτη θὰ μείνῃ κατατεθειμένη εἰς τὰ ταμεία τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ δανείου.

Τὸ ἔξοδον τυχόν ἡλλοδαποῦ χαρτοσήμου βαρύνει τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ἥτις ὅμως δι' ἐνὸς μόνον ἡλλοδαποῦ χαρτοσήμου καθ' ὁμολογίαν δύναται νὰ ἐπιβαρυνθῇ.

"Ἀρθρον 6.

Πρὸς μείζονα ἐξασφάλισιν τῆς πλήρους ἐξοφλήσεως τοῦ ὑπὸ τῶν εἰρημένων συναλλαγματικῶν ἢ ὁμολογιῶν ἐκπροσωπούμενου δανείου, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις παραδίδει εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἑκατὸν χιλιάδας ὁμολογίας ἐκ δραχμῶν χρυσῶν 500 ἑκάστην ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου δραχμῶν χρ. 50,000.000 φερούσας τοὺς ἀριθμοὺς 878.001—978.000 τοῦ μήπω ἐκδοθέντος μέρους τοῦ δευτέρου τμήματος τοῦ δανείου, δραχμῶν χρυσῶν 500 ἑκατομμυρίων 5 ο/ο 1914.

Ἐν τῇ περιπτώσει δὲν ἤθελον πληρωθῇ κατὰ τὴν λήξιν αἱ ὁμολογίαι ἢ αἱ συναλλαγματικαὶ αἱ παριστώσαι τὸ διὰ τῆς παρούσης συμβάσεως συνομολογούμενον δάνειον, ἡ Ἑλληνικὴ

Κυβέρνησις εξουσιοδοτεί την Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ἵνα, ἂν οἱ διὰ τῆς ἀπὸ 2 Φεβρουαρίου 1914 (ν. ἡ.) συμβάσεως μετὰ τῆς Κυβερνήσεως συμβληθέντες δὲν ἤθελον ἀναλάβει τοὺς τίτλους ἐπὶ τῇ τιμῇ εἰς ἣν ἤθελε προσφέρει τοὺς αὐτοὺς ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, δυνάμει τοῦ διὰ τοῦ ἄρθρου 16, παρ. γρ. 2, τῆς ρηθείσης συμβάσεως παρεχόμενου αὐτοῖς δικαιώματος, προδῇ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐπὶ τῇ προσφερθείσῃ εἰς τοὺς ὡς ἄνω συμβληθέντας τιμῇ ἡ καὶ ἀνωτέρω διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου καθ' ὃν τρόπον, χρόνον καὶ τόπον ἤθελεν ἐγκρίνει καὶ δι' ὧν ἤθελεν ἀποφασίσαι προσώπων εἰς τὴν πώλησιν τῶν παραδοθεισῶν αὐτῇ ὡς ἄνω 100,000 ὁμολογιῶν τοῦ ἐκ δραχ. γρ. 500 ἑκατομμυρίων 5 οἱ 1914 δανείου ὅφ' οὗς ὅρους, ἐξαίρεσει τῆς τιμῆς, ἐγένετο ἡ ἐκδοσις τῶν ἡ ἑν κυκλοφορῶν 500,000 ὁμολογιῶν τοῦ πρώτου τμήματος καὶ τῶν 170.148 ὁμολογιῶν ἐκ τοῦ δευτέρου τμήματος.

Τὸ προῖον τῆς ἐκποιήσεως ταύτης ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος θέλει κρατήσῃ, ἄγιστα τοῦτο εἰς πίστωσιν τοῦ διὰ τῆς παρούσης συμβάσεως συνομολογουμένου δανείου καὶ τῶν σχετικῶν τόκων καὶ ἐξόδων.

Τὸ ὑπόλοιπον θέλει πληρωθῇ παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐξ ἄλλων αὐτῆς πόρων.

Ἐὰν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἤθελε προδῇ εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ ὑπολοίπου μέρους τοῦ β' τμήματος τοῦ δανείου τῶν 500 ἑκατομμυρίων 1914, πρὸ τῆς λήξεως τοῦ διὰ τῆς παρούσης συμβάσεως συνομολογουμένου δανείου, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὑποχρεοῦται νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν τὰς παραδιδόμενας αὐτῇ 100,000 ὁμολογίας, ἐπὶ τῇ καταβολῇ τοῦ ἰσοτίμου αὐτῶν, ὅπερ θέλει χρησιμοποιηθῇ πρὸς ἐξόφλησιν ὁμολογιῶν ἢ συναλλαγματικῶν οὐ παρόντος προσωρινοῦ δανείου ἴσου ποσοῦ.

Ἄρθρον 7.

Διὰ τὴν ταχέειν ὑπηρεσίαν τοῦ παρόντος προσωρινοῦ δανείου καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν μετὰ τὴν λήξιν ἐξόφλησιν τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν τυχόν τόκων κατὰ προσθήκην εἰς τὸ προῖον τῆς ἐκποιήσεως τῶν 100 χιλιάδων ὁμολογιῶν τοῦ δανείου τῶν 500 ἑκατομμυρίων (1914) χρησιμοποιηθῶσιν ὡς ἀμεσῶς ἀσφάλεια τὰ πλεονάσματα τῶν Δημοσίων Προσόδων, τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Διεθνούς Οἰκονομικῆς Επιτροπείας τῶν κατατιθεμένων παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ.

Ἄρθρον 8.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀναγνώριζει ἀπὸ τοῦδε ὡς ὀριστικὸν καὶ ἀμετάκλητον τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος δικαίωμα, ἵνα ἐκ τῶν κατατιθεμένων παρ' αὐτῇ πλεονασμάτων κρατῇ τὸ ἀναγκαῖον ἐκάστοτε ποσὸν

πρὸς πληρωμὴν τῶν τόκων, προληθειῶν καὶ βαρυνουσῶν τὴν Κυβέρνησιν δαπανῶν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ παρόντος δανείου, ἀμέσως μετὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν πάντων τῶν μέχρι τοῦδε συνομολογηθέντων καὶ ἐξαρχλισθέντων διὰ τῶν ἐν λόγῳ πλεονασμάτων δανείων.

Ἄρθρον 9.

Ἡ παρούσα σύμβασις ὡς καὶ πᾶσαι αἱ σχετικαὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς πράξεις ἀπαλλάσσονται παντὸς Ἑλληνικοῦ χαρτοσήμου, τὸ δὲ παρὸν προσωρινὸν δάνειον δὲν δύναται νὰ ὑποβληθῇ εἰς οὐδεμίαν φορολογίαν παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ παρούσα σύμβασις ἰσχύει ἀπὸ τῆς υπογραφῆς τῆς, ὑποβληθήσεται δὲ εἰς τὴν κύρωσιν τῆς Βουλῆς. Ἐγένετο εἰς διπλοῦν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαρτίου 1921.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν

Π. Πρωτοπαπαδάκης

Ὁ Συνδισκότης

τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος

Ι. Δρσόπουλος

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

«Περὶ ἀναθέσεως καθηκόντων Γενικοῦ Διοικητοῦ εἰς μέλος τῆς Κυβερνήσεως», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον.

Τὸ καθήκοντα Γενικοῦ Διοικητοῦ ἐπιτρέπεται ν' ἀνατεθῶτι καὶ εἰς μέλος τῆς Κυβερνήσεως, Ὑπουργὸν ἐκ τῶν διευσυνήτων ἐν τῶν Ὑπουργείων.

Ἐπίσης δύναται νὰ διορισθῇ Ὑπουργός, ἀποτελὼν μέλος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἔχων ὡς μόνον δικαιοδοσίαν τὴν Γενικὴν Διοίκησιν εἰς ἣν διορισθῆται.

Τὰ ἐξῆς, πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦτου ὀρίζονται συμπῶνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου ΔΡΑΔ' (ὁπ' ἀριθ. 4131) τοῦ 1913.

«Περὶ παρατάσεως τῶν προθεσμιῶν τῶν ἄρθρων 1, 3, 4 καὶ 5 τοῦ νόμου 2431 τοῦ 1920 περὶ ἀναθέσεως τῶν βιβλίων ὑποθηκῶν κλπ.», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον.

Αἱ ἐν ἀρθροῖς 1, 3, 4 καὶ 5 τοῦ νόμου 2431 «περὶ ἀναθέσεως τῶν βιβλίων ὑποθηκῶν καὶ ἄλλων τινῶν συναφῶν διατάξεων» ὀριζόμεναι προθεσμίαι παρατείνονται ἐπὶ τρεῖς μῆνας

ἐκάστη, ἀρχομένους ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς παρατάσεως αὐτῶν τῆς γενομένης διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ Β. διατάγματος τῆς 24 Σεπτεμβρίου 1920 καὶ διὰ τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 26/28 Δεκεμβρίου 1920. Δύνανται δὲ νὰ παραταθῶσι διὰ Β. Διατάγματος καὶ ἐπὶ ἑτέρους τρεῖς ἐτι τὸ πολὺ μῆνας.

«Περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ νόμου „ΒΤΜΓ“ τοῦ ἔτους 1895 περὶ διοικήσεως τῆς ὑπὸ τοῦ Ἐνταγγέλου Ζάππα καταλειμθείσης εἰς τὸ Ἔθνος περιουσίας», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ νόμου „ΒΤΜΓ“ τοῦ ἔτους 1895 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπηρετεῖ ἀμισθί, τὰ μέλη δ' αὐτῆς διορίζονται δι' ἐν ἔτος διὰ Β. Διατάγματος. προτάσει τῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργῶν».

«Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Οὐασινγκτῶν ὑπογραφείσης τῇ 5/18 Ὀκτωβρίου 1920 Συμβάσεως, τροποποιούσης τὸ ἄρθρον XVII τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς Συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς συνυπογραφεῖσα καὶ ἐν Οὐασινγκτῶν τῇ 5/18 Ὀκτωβρίου τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ εἰκοστοῦ ἔτους ὑπογραφείσα Σύμβασις περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου XVII τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας τοῦ 1837, ἐξ ἄρθρων 2, καὶ ἥς τὸ κείμενον ἔπεται ἐν γαλλικῷ πρωτοτύπῳ καὶ ἑλληνικῇ μεταφράσει, ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Ἡ Κυβέρνησις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἡ Βασιλικὴ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἐπιθυμοῦσαι νὰ τροποποιήσωσι τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου XVII τῆς μεταξὺ αὐτῶν τῇ 22 Δεκεμβρίου 1837 συνυπολογηθείσης Συνθήκης περὶ ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας κατὰ τρόπον ὥστε ν' ἀποφύγῃσι διακοπὴν συνεχείας ἐν ταῖς ἑκπαλαὶ ὑφισταμέναις μεταξὺ τῶν δύο Κυβερνήσεων συμβατικαῖς σχέσεσιν ἐξουσιοδότησαν τοὺς ὑπογεγραμμένους, ἦτοι:

Τὸν Κύριον Μ. Τσαμαδὸν, Ἰππότην τοῦ Χρυσοῦ Στεφυροῦ τοῦ Βασιλικοῦ Τάγματος τοῦ Σωτῆρος, Ταξιάρχην τοῦ Βασιλικοῦ Τάγματος τοῦ Γεωργίου Α', Ἐπιτετραμμένον τῆς Ἑλλάδος ἐν Οὐασινγκτῶν, καὶ Κύριον Norman H. Davis, Προσωρινὸν Γραμματέα τῆς Ἐπικρατείας τῶν Ἡ-

νωμένων Πολιτειῶν, ὅπως συνυπολογήσωσι τὴν ἀκόλουθον συμφωνίαν:

Ἄρθρον I.

Συμφωνεῖται μεταξὺ τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν ὅπως τὸ ἄρθρον XVII τῆς Συνθήκης ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας, τῆς συναρθείσης μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ τῆς Βασιλικῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τῇ 22 Δεκεμβρίου 1837, ἀντικατασταθῇ διὰ τοῦ ἀκόλουθου:

«Ἡ παρούσα Συνθήκη θὰ παραμείνῃ ἐν ἰσχύϊ μέχρι τῆς 26 Ἰανουαρίου 1921 καὶ ἐφεξῆς, μέχρις οὗ ἤθελε συνολο-λογηθῇ πρὸς ἀντικατάστασιν αὐτῆς νέα Συνθήκη ἢ μέχρι τῆς παρελεύσεως τριῶν μηνῶν ἀφ' ἧς τὸ ἐν τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν ἤθελε γνωρίσει τῷ ἑτέρῳ, διὰ ρητῆς κοινοποιήσεως, τὴν πρόθεσιν αὐτοῦ ὅπως καταγγεῖλῃ τὴν Συνθήκην».

Ἄρθρον II.

Ἡ παρούσα συμφωνία θέλει ἐπικυρωθῇ ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῦ Προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, τῇ ἐπὶ τούτῳ συγκαταθέσει τῆς Γερουσίας, καὶ ἀποκτήσει ἰσχὺν ἕνα τῇ ἀνταλλαγῇ τῶν ἐπικυρώσεων, ἥτις θέλει λάβει χώραν ἐν Οὐασινγκτῶν ὡς οἷον τε τάχιστα.

Ἐγένετο εἰς διπλοῦν ἐν Οὐασινγκτῶν γαλλιστί καὶ ἀγγλιστί τῇ δεκάτῃ ὀγδόῃ Ὀκτωβρίου τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ εἰκοστοῦ ἔτους.

M. ΤΣΑΜΑΔΟΣ

NORMAN H. DAVIS

CONVENTION

Le Gouvernement Royal Hellenique et le Gouvernement des Etats-Unis d'Amérique, désireux de modifier les dispositions de l'Article XVII du Traité de Commerce et de Navigation conclu entre eux le 22 Décembre 1837, de façon à prévenir toute interruption des relations traditionnelles de traité existant entre les deux gouvernements, ont autorisé les soussignés, savoir:

Mr. M. Tsamados, Officier de l'Ordre Royal du Sauveur, Commandeur de l'Ordre Royal de Georges I., Chargé d' Affaires de Grèce à Washington, et Mr. Norman H. Davis, Secrétaire d'Etat par intérim des Etats-Unis, à conclure l'arrangement ci-après:

Article I.

Il est convenu entre les Hautes Parties Contra-

clantes que l'Article XVII du traité de Commerce et de Navigation, conclu entre le Gouvernement Royal Hellenique et le Gouvernement des Etats-Unis le 22 Décembre 1837, sera remplacé par ce qui suit:

«Le présent traité continuera à sortir ses effets jusqu' au 26 Janvier 1924, et après cette date jusqu' à ce qu'un nouveau traité ait été conclu pour le remplacer ou à l'expiration des trois mois suivant l'avis formel donné par l'une des Hautes Parties Contractantes à l'autre de son intention d'y mettre fin».

Article II.

Le présent arrangement sera ratifié par sa Majesté le Roi des Hellenes et par le Président des Etats-Unis d'Amérique sur l'avis et avec le consentement du Sénat des Etats-Unis et il sortira son plein effet dès l'échange des ratifications auquel il sera procédé à Washington aussitôt que faire se pourra.

Fait double, en langues Française et Anglaise, à Washington le 18 Octobre, mil neuf cent vingt.

M. TSAMADOS

NORMAN H. DAVIS

«Περὶ ἐφαρμογῆς τῶν διεθνῶν ταχυδρομικῶν τελῶν τῶν διαλαμβανομένων ἐν τῇ κυρίᾳ Συνθήκῃ τῆς Μαδρίτης», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται ἵνα πρὸ τῆς ὁριστικῆς κυρώσεως κῆς ἐν Μαδρίτῃ διομολογηθείσης κυρίας Ταχυδρομικῆς Συνθήκης τεθῶσιν εἰς ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 6 (παράγρ. 1), 7 (παράγρ. 2 καὶ 3), 11 (παράγρ. 1 καὶ 2), 12, 15 (παράγρ. 1 καὶ 2) καὶ 30 αὐτῆς καθὼς καὶ τῶν ἄρθρων II καὶ III τοῦ προσηρητημένου αὐτῇ τελικοῦ πρωτοκόλλου.

Ἄρθρον 2.

Διὰ Βασιλικῷ Διατάγματος ὁρισθήσεται ἡ χρονολογία τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν.

Ἄρθρον 3.

Διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων ὁρίζονται ἐκάστοτε εἰς δραχμὰς καὶ λεπτὰ τὰ ἰσοδύναμα τῶν ἐν τοῖς μνημονευθεῖσιν ἄρθροις τῆς ρηθείσης κυρίας Ταχυδρομικῆς Συνθήκης ὁριζομένων τελῶν.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Ἄρθρον 6 § 1.

1. Τὰ τέλη ἐπὶ τῇ μεταφορᾷ τῶν ταχυδρομικῶν ἀντικειμένων ἐπ' ὅλης τῆς ἐκτάσεως τῆς Ἑνώσεως, συμπεριλαμβανομένης τῆς παραδόσεως κατ' οἶκον τῶν παραληπτῶν ἐν αἷς χώραις τῆς Ἑνώσεως ἢ ὑπηρεσία τῆς διανομῆς εἶναι ὡριζομένη ἢ ὁργανοθήσεται, ὁρίζονται ἐν περιπτώσει προπληρωμῆς ὡς ἑξοχολούως:

α') διὰ τὰ γραμματὰ εἰς 50 ἑκατοστὰ διὰ τὸ πρῶτον βάρος 20 γραμμαρίων καὶ εἰς 25 ἑκατοστὰ δι' ἑκαστον βάρους 20 γραμμαρίων ἢ κλάσματος 20 γραμμαρίων ὑπὲρ τὸ πρῶτον βάρους 20 γραμμαρίων.

β') διὰ τὰ ἐπιστολικά δελτάκια εἰς 30 ἑκατοστὰ διὰ τὸ ἀπλοῦν δελτόριον ἢ δι' ἑκαστον τῶν δύο μερῶν τοῦ ἐπιστολικοῦ δελτορίου μετ' ἀπκνήσεως πληρωμένης.

γ') διὰ τὰ ἐντοπα πάσης φύσεως, τὰ ἐγγράφα ὑποθέσεων καὶ τὰ δελτάκια ἐμπορευμάτων εἰς 10 ἑκατοστὰ ἀνὰ πᾶν ἀντικείμενον ἢ δέμα φέρον ἰδίαν ἐπιγραφὴν καὶ ἀνὰ πᾶν βάρους 50 γραμμαρίων ἢ κλάσματος 50 γραμμαρίων, ὑπὸ τὸν ὅρον τὸ ἀντικείμενον ἢ δέμα τοῦτο νὰ μὴ περιέχῃ γράμμα ἢ χειρόγραφον σημείωσιν ἔχουσαν χαρακτῆρα ἐνεστώσης καὶ προσωπικῆς ἀλληλογραφίας· νὰ εἶναι δὲ συνεσκευασμένον κατὰ τρόπον εὐκολύνοντα τὸν ἔλεγγον αὐτοῦ.

Τὸ τέλος τῶν ἐγγράφων ὑποθέσεων δὲν δύναται νὰ εἶναι κατώτερον τῶν 50 ἑκατοστῶν κατ' ἀποστολὴν· τὸ τέλος τῶν δελτημάτων δὲν δύναται νὰ εἶναι κατώτερον τῶν 20 ἑκατοστῶν κατ' ἀποστολὴν.

Ἐξαιρετικῶς αἱ πρὸς εἰδικὴν χρῆσιν τῶν τυφλῶν ἀναγκαστικαὶ ἐκτυπώσεις γίνονται δεκταὶ ὑπὸ τὸ τιμολόγιον τῶν 5 ἑκατοστῶν κατ' ἀποστολὴν καὶ ἀνὰ ἑκαστον βάρους 600 γραμμαρίων ἢ κλάσματος τῶν 500 γραμμαρίων.

Ἄρθρον 7. § § 2 καὶ 3.

2. Πᾶτα ἐπὶ συστάσει ἀποστολῇ ὑποβάλλεται εἰς ἔλεγχον τοῦ ἀποστολέως:

α') εἰς τὸ κεκλιμένον τέλος προπληρωμῆς τῆς ἀποστολῆς ἀναλόγως τῆς φύσεως αὐτῆς·

β') εἰς μόνιμον τέλος συστάσεως 50 ἑκατοστῶν κατὰ μέγιστον ὅρον, συμπεριλαμβανομένης τῆς ἀποδείξεως καταθέσεως τῆς διδομένης εἰς τὸν ἀποστολέα.

3. Ὁ ἀποστολεὺς συστημένου ἀντικειμένου δύναται νὰ λάβῃ ἀπέδειξιν παραλαβῆς τοῦ ἀντικειμένου πούτου προκαταβάλλων κατὰ τὴν στιγμήν τῆς καταθέσεως μόνιμον τέλος 50 ἑκατοστῶν κατ' ἀνώτατον ὅρον. Τὸ διπλάσιον τοῦ τέλους τούτου δύναται νὰ εἰσπραχθῇ διὰ τὰς ἀποδείξεις παραλαβῆς πάς ζητούμενας εἰς χρόνον μεταγενέστερον ἀπὸ τῆς καταθέσεως τοῦ ἀντικειμένου.

νου και διὰ τὰς αἰτήσεις πληροφοριῶν περὶ τῆς τύχης ἀπλῶν καὶ συστημένων ἀντικειμένων. Ἐὰν πρόκειται περὶ αἰτήσεων πληροφοριῶν ἀφορῶν εἰς συστημένα ἀντικείμενα, οὐδὲν τέλος εἰσπράττεται, ἐφ' ὅσον ὁ ἀποστολεὺς ἔχει ἤδη προκαταβάλῃ τὸ εἰδικὸν τέλος τῆς ἀποδείξεως παραλαβῆς.

Ἄρθρον 11 § § 1 καὶ 2.

1. Ὁ ἀποστολεὺς ἀντικειμένου τινὸς ἀλληλογραφίας δύναται νὰ τὸ ἀποσύρῃ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἢ νὰ μεταβάλλῃ τὴν ἐπιγραφὴν αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον τὸ ἀντικείμενον τοῦτο δὲν παρεδόθη τῷ ἐπιγραφομένῳ.

2. Ἡ πρὸς τοῦτο αἴτησις διαβιβάζεται ταχυδρομικῶς ἢ τηλεγραφικῶς δαπάναις τοῦ ἀποστολέως, ὅστις ὀφείλει νὰ καταβάλῃ·

α') διὰ πᾶσαν ταχυδρομικῶς πεμπομένην αἴτησιν τὸ τέλος ἀπλῆς συστημένης ἐπιστολῆς·

β') διὰ πᾶσαν τηλεγραφικῶς διαβιβαζομένην αἴτησιν τὸ κατὰ τὸ σύνθηρες τιμολόγιον τέλος τοῦ τηλεγραφήματος.

Ἄρθρον 12.

Τὸ ὡς βάσις διὰ τὰ ταχυδρομικὰ τέλη ληφθέν φράγκον νοεῖται ὡς χρυσοῦν φράγκον σύμφωνον ὡς πρὸς τὸ ἔαρος καὶ τὴν ἀναλογίαν τοῦ περιεχομένου εὐγενοῦς μετάλλου πρὸς τὰ χρυσᾶ νομίσματα τὰ νομίμως ἰσχύοντα ἐν ταῖς διαφόροις χώραις. αἱ τινες παρεδέχθησαν τὴν νομισματικὴν αὐτὴν μονάδα.

Εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς Ἑνώσεως τὰ τέλη καθορίζονται εἰς ἰσοδύναμα ἀναλογοῦντα, ὡς οἷόν τε ἀκριβέστερον, ἐν τῷ κυκλοφοροῦντι ἐν ἐκάστῃ χώρᾳ νομίσματι, πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ χρυσοῦ φράγκου.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν διακανονισμόν τοῦ τρόπου τῆς ἐξολήσεως τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τῆς παρούσης Συμβάσεως ἀμοιβαίων μεταξύ τῶν ταχυδρομικῶν ὑπηρεσιῶν τῶν διαφόρων χωρῶν λογαριασμῶν, οὗτος γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ χρυσοῦ φράγκου.

Ἄρθρον 15 § § 1 καὶ 2.

1. Τὰ ἀντικείμενα ἀλληλογραφίας πάσης φύσεως παραβίδονται καὶ οἶκον, τῇ αἰτήσῃ τῶν ἀποσπλῶν, δι' εἰδικοῦ κομιστοῦ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀφίξιν, ἐν ταῖς χώραις τῆς Ἑνώσεως ταῖς συναίνουσιν νὰ ἐπιφορτισθῶσι μετὰ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτήν.

2. Τὰ ἀντικείμενα ταῦτα, ἅτινα χαρακτηρίζονται ὡς «κατεπεύγοντα» (expres), ὑπόκεινται εἰς εἰδικὸν τέλος διὰ τὴν κατ' οἶκον παράδοσιν· τὸ τέλος τοῦτο ὀρίζεται εἰς ἓν φράγκον ἐπὶ πλέον τοῦ κανονικοῦ τέλους καὶ προκαταβάλλεται ὁλόκληρον παρὰ τοῦ ἀποστολέως ἐπὶ πλέον τοῦ συνήθους τέλους. Κρατεῖται δὲ πρὸς ὄφελος αὐτῆς ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τῆς γῶρας τῆς κατὰγωγῆς.

Ἄρθρον 30.

Ἡ παρούσα Σύμβασις θέλει τεθῇ ἐν ἰσχύϊ ἐκτελέσεως τῇ 1 Ἰανουαρίου 1922 καὶ διακινῇ ἰσχύουσα ἐπὶ χρόνον ἀπροσδιόριστον· ἀλλ' ἐκάστη συμβαλλομένη χώρα ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀποσυρθῇ τῆς Ἑνώσεως, γνωστοποιούσα τοῦτο ἐν ἔτος πρότερον διὰ τῆς Κυβερνήσεως αὐτῆς πρὸς τὴν τῆς Ἑλβετικῆς Δημοσπονδίας.

Ἐν ταῦτοις καὶ ὅταν ἀφορᾷ εἰς τὰ ταχυδρομικὰ τέλη, ἐκάστη χώρα δύναται νὰ τὰ θέσῃ ἐν ἰσχύϊ πρὸ τῆς ρηθείσης χρονολογίας ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ πληροφορήσῃ περὶ τοῦτου τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον τοῦλάχιστον ἐν μῇνᾳ πρότερον, καὶ, ἐν ἀνάγκῃ, τηλεγραφικῶς.

Τελικὸν Πρωτόκολλον.

II

Ἐκάστη χώρα τῆς Ἑνώσεως, εἴτε ἔχει εἴτε μὴ τὸ φράγκον ὡς νομισματικὴν μονάδα, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὀρίξῃ ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς νομίσματι καὶ ἐκ συμφώνου μετὰ τῆς Διευθύνσεως τῶν Ἑλβετικῶν Ταχυδρομείων τὰ ἰσοδύναμα τῶν τελῶν τῶν προβλεπομένων ἐν τῇ παρούσῃ Συμβάσει.

Τὰ ἰσοδύναμα ταῦτα δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνώτερα τοῦ ἀντίτιμου τῶν ὑπὸ τῆς παρούσης Συμβάσεως ὀρισθέντων τελῶν, οὔτε κατώτερα τοῦ ἀντιτίμου τῶν τελῶν ἅτινα εὕρισκοντο ἐν ἰσχύϊ τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1920. Δύνανται ἐν ταῦτοις νὰ ὑφίστανται τροποποιήσεις ἀναλογούσας πρὸς τὴν ὑψώσιν ἢ ὑφασίν τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος τῆς οἰκίας χώρας, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴ κατέρχωνται κατώθεν τῶν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς Συμβάσεως τῆς Ρώμης παραδεδεγμένων τελῶν.

III

Ὅταν τὰ ἐν ἰσχύϊ ἐν τινὶ χώρᾳ τέλη εἶναι, ἐν σχέσει πρὸς τὸ χρυσοῦν φράγκον, μέχρι τοιοῦτου σημείου κατώτερα ἀπὸ τὰ τέλη ἄλλης χώρας ὥστε νὰ καθίσταται πλεονεκτικὸν ν' ἀποστέλλωνται ἀποπλήρωτα ἢ ἀνεπαρκῶς προπληρωμένα τὰ ἀντικείμενα τῆς ταχυδρομικῆς ἀλληλογραφίας εἰς τὴν Διεύθυνσιν τῆς πρώτης χώρας, ἡ Διεύθυνσις τῆς δευτέρας χώρας δύναται νὰ καθιστᾷ υποχρεωτικὴν τὴν πλήρη προπληρωμὴν τῶν ἀντικειμένων τούτων.

Ἡ Διεύθυνσις τῆς χώρας, ἐναντὶ τῆς ὁποίας τὸ μέτρον τοῦτο ἔχει ληφθῇ, δύναται νὰ ἐφαρμόξῃ λόγῳ ἀμοιβαιότητος καὶ διὰ τὴν αὐτὴν χρονικὴν περίοδον τὸ μέτρον τοῦτο εἰς τὰ ἀντικείμενα τῆς ἀλληλογραφίας τὰ διευθυνόμενα πρὸς τὴν ἄλλην χώραν.

Ἐπιφυλάσσεται εἰς ἐκάστην χώραν τὸ δικαίωμα νὰ μὴ θέτῃ εἰς χρῆσιν τὰ μετ' ἀπαντήσεως πληρωμένης ἐπιστολικὰ δελτάρια ἐν ταῖς σχέσεσι μετὰ τῶν ἄλλων χωρῶν, ὅταν ἡ διαφορά μετὰ τῶν τελῶν τῶν δύο χωρῶν εἶναι τοιαύτη ὥστε ἡ

γρήσις των δελταρίων τούτων να γίνεται άρκετά καταχρήταιν εν μέρους του κοινού.

«Περί τροποποιήσεως του νόμου 2406 «περί λιμένων, λιμενικών ταμείων κλπ.», έχον ούτως:

*Άρθρον 1.

Το άρθρον 5 του νόμου 2406 της 2 Ίουλίου 1920 καταργείται.

*Άρθρον 2.

Η τρίτη παράγραφος του άρθρου 9 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η εφαρμογή της διατάξεως ταύτης άρχεται από του προσεχούς οικονομικού έτους, επιτρέπεται εν τούτοις ίνα διά Β. Διαταγμάτων, τη προτάσει του Υπουργού της Συγκοινωνίας εκδοθέντων, παρατείνηται ή ισχύς επιβεβλημένης φορολογίας υπέρ των λιμενικών ταμείων, ως αυτή όρίζεται διά των μέχρι της ισχύος του νόμου τούτου Β. Διαταγμάτων ή νόμων και επί προθεσμία όριζομένη εν τοις εκδοθησόμεναις Β. Διατάγμασιν.

Αί από της εφαρμογής του νόμου 2406 καθ' οσονδήποτε τρόπον γεγονέναι είσπράξεις εκ λιμενικών φόρων νομιμοποιούνται.

Η ισχύς του παρόντος νόμου άρχεται από της δημοσίευσως αυτού εν τη Έφημερίδι της Κυβερνήσεως.

«Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του νόμου 964 «περί συστάσεως Νομοπαρασκευαστικής Έπιτροπείας προς σύνταξιν διοικητικών κωδίκων», έχον ούτως:

*Άρθρον 1.

Παρατείνεται ή ισχύς του νόμου 964 «περί συστάσεως Νομοπαρασκευαστικής Έπιτροπείας προς σύνταξιν σχεδίων διοικητικών κωδίκων» από της λήξεως αυτής μέχρι της 31ης Δεκεμβρίου 1921.

*Άρθρον 2.

Είς το άρθρον 2 προστίθεται τρίτον έδάφιον έχον ούτω:

«Επιτρέπεται, ίνα διά Β. Διατάγματος έράπαξ εκδοθησόμενου, προτάσει του Υπουργού των Έσωτερικών άντικατασταθώσι μέλη της Έπιτροπείας. Έν τοιαύτη περιπτώσει ο Υπουργός των Έσωτερικών μετά προηγουμένη γνώμην της Έπιτροπείας, όρίζει τόν σύνολον της καταβλητέας εις τά άντικατασταθησόμενα μέλη άμοιβής ανάλόγως της υπό τούτων συντελεσθείσης εργασίας, της άμοιβής των άντικαταστατών κανονιζομένης κατά την διάταξιν του πρώτου έδαφίου του άρθρου 10.

«Περί κυρώσεως του νομοθετικού Διατάγματος της 30 Ιεκεμβρίου 1920 «περί παρατάσεως προθεσμίας διά την κατοχήν σιγαροχάρτου του έλευθέρου έμπορίου εν ταίς Νέαις Χώραις», έχον ούτως:

*Άρθρον μόνον.

Κυρούται τόν από 30 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικόν Διατάγμα «περί παρατάσεως προθεσμίας διά την κατοχήν σιγαροχάρτου τόν έλευθέρου έμπορίου εν ταίς Νέαις Χώραις», δημοσιευθεν διά του υπ' αριθ. 297 της 30 Δεκεμβρίου 1920 φύλλου της Έφημερίδος της Κυβερνήσεως, έχον ούτω:

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει του Ήμετέρου Υπουργικού Συμβουλίου άπεφασίσαμεν και διατάσσομεν:

*Άρθρον μόνον.

Η υπό του άρθρου 1 του νόμου 2334 της 25 Ιουνίου 1920 «περί παρατάσεως προθεσμίας διά την κατοχήν σιγαροχάρτου του έλευθέρου έμπορίου εν ταίς Νέαις Χώραις» όριζομένη προθεσμία διά την κατοχήν εν ταίς Νέαις Χώραις σιγαροχάρτου του έλευθέρου έμπορίου παρατείνεται μέχρι τελους Άπριλίου 1921.

Τόν παρόν Διατάγμα, υποβληθητόμενον υπό την κύρωσιν της Συνελεύσεως, άμκ συνερχομένης, ισχύει από της εν τη Έφημερίδι της Κυβερνήσεως καταχωρίσεως αυτού.

Είς τόν Ήμέτερον επί των Οικονομικών Υπουργόν άνατίθειμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος.

*Έν Αθήναις τη 30 Δεκεμβρίου 1920.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

Ο Πρόεδρος

Δ. Γ. Ράλλης

Τά Μέλη

Π. Τσαλδάρης, Θ. Ζαΐμης, Ν. Καλογερόπουλος, Π. Κ. Μυρομιχάλης, Δ. Γούναρης, Ι. Δ. Ράλλης.

«Περί τροποποιήσεως του νόμου 1275 «περί προσωρινού διανομοισμού της ύδρονομής διά των άρδευτικών υδάτων του χειμάρρου Γλαύκου Λεύκας της μεσημβρινής πεδιάδος Πατρών», έχον ούτως:

*Άρθρον μόνον.

Τόν άρθρον 2 του νόμου 1275 αντικαθίσταται ως εξής: Η ένιαία και αποκλειστική διοίκησις των άρδευτικών

υδάτων τῆς ἀρκτικής καὶ μεσημβρινῆς πεδιάδος Πατρῶν ἀνατίθεται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἀρδεύσεως, ἀποτελουμένην ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τοῦ Συλλόγου τῶν Κηπουρῶν καὶ Ἀνθοκόμων Πατρῶν, ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τοῦ Γενικοῦ Κτηματικῶν Συνδέσμου «Ἁγίος Βασίλειος», ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τοῦ Συνεταιρισμοῦ πωλήσεως λαχανικῶν καὶ ὀπωρῶν Πατρῶν, ἀπὸ τοὺς Προέδρους τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν ἐν τῇ ὑπὸ τῶν υδάτων τούτων ἀρδευομένη περιφερείᾳ ὑπαρχόντων ἤδη γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν καὶ τῶν Προέδρων τῶν Κοινοτήτων ὅσοι περιλαμβάνονται ἐν τῇ ἀρδευομένη ἐκτάσει καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουσι συνεστημένοι γεωργικοὶ Συνεταιρισμοὶ ἐν τῇ περιφερείᾳ τούτων.

Ἐκτός τῶν ἀνωτέρω μελῶν τῆς ἀρδευτικῆς ἐπιτροπῆς δύναται νὰ διορίζῃ διὰ Β. Διατάγματος καὶ ἄλλα μέλη κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Γεωργικοῦ Συμβουλίου.

Γίνεται εἴτα δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1364 ἀπὸ 29 Μαΐου 1918», ἀναβληθείσης τῆς κατὰ τὸ σύνολον ἐπιψηφίσεως αὐτοῦ.

Γίνονται ἐπίσης δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ νομοσχέδια:

«Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 104 «περὶ προσόντων καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ προσόντων τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων νόμων», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον.

Ἐν τέλει τῆς παραγράφου πρώτης τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 104 «περὶ προσόντων καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ προσόντων τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων νόμων» προστίθενται τὰ ἐξῆς: «Ὁ Γραμματεὺς ὅπως τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπάγεται εἰς 8 καὶ οἱ Ἀρεοπαγῖται ὅριον ἡλικίας».

«Περὶ ἐπανορθώσεως ἀδικημάτων λαθόντων χώραν εἰς τὸ Στρατιωτικὸν Σχολεῖον Εὐελπίδων κατὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις καὶ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκπαιδεύσεως»,

Ἄρθρον 1.

Μαθηταὶ τοῦ Στρατιωτικοῦ Σχολείου Εὐελπίδων, παραιτηθέντες ἢ ἀπολυθέντες ἀπὸ 14ης Ἰουνίου 1917 μέχρι 1 Νοεμβρίου 1920, ἐπανερχόμενοι εἰς τὸ Σχολεῖον διὰ διαταγῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, στηριζομένης εἰς πρότασιν πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν, πρὸς συνέχισιν τῶν σπουδῶν αὐτῶν ἐν τῇ τάξει ἐν ᾗ διέκοψαν αὐτάς ἢ ὑφίστανται τὴν ἐξιτηρίον δοκιμασίαν συμφώνως τῷ νόμῳ 444 καὶ ταῖς ἐκτελεστικοῖς αὐτοῦ Διατάγμασιν.

Ἄρθρον 2.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ διατάξῃ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς βαθμολογίας τῶν γραπτῶν τῶν ἐπιλαχόντων κατὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις τοῦ Στρατιωτικοῦ Σχολείου Εὐελπίδων τῶν σχολικῶν ἐτῶν 1917-1921.

Διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς βαθμολογίας, τὸν κατάρτισιν τῶν πινάκων τῶν ἀποτελεσμάτων καὶ τῶν λοιπῶν λεπτομερειῶν θέλουσιν ἐφαρμοσθῇ αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 344 τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1914 καὶ τῶν ἐκτελεστικῶν αὐτοῦ Διαταγμάτων.

Ἄρθρον 3.

Ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον συνταχθέντων πινάκων ἀποτελεσμάτων τῶν ἐπιλαχόντων ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν διατάσσει τὴν εἰσχωρῆσιν εἰς τὴν 1ην τάξιν τοῦ Στρατιωτικοῦ Σχολείου Εὐελπίδων ἐκείνων ἐκ τῶν ἐπιλαχόντων τῶν ὁπίων ὁ τελικὸς ἀριθμὸς ἐπιτυχίης περιλαμβάνεται μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ ἐπιτυχίας τῶν ἤδη εἰσχωθέντων εἰς τὸ Σχολεῖον, κατὰ τὰ σχολικὰ ὡς ἂν ὦσιν.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἀρχαιότης τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 1 καὶ 3 εἰσχωρησμένων ἐν τῷ Στρατιωτικῷ Σχολεῖῳ Εὐελπίδων μαθητῶν, μετὰ τὴν ἐκ τοῦ Σχολείου ἐξοδὸν τῶν καὶ κατὰ τὴν τῶν εἰς τὸ στρατομα, κανονίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς βαθμολογίας ἣν θέλουσι λάβει κατὰ τὰς ἐξιτηρίους ἐξετάσεις τοῦ Σχολείου, καὶ ἐν παραβολῇ μὲ τὴν βαθμολογίαν τῶν ἐξιτηρίων ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν τῆς τάξεως εἰς ἣν ἀνήκον ὅτε παρητήθησαν ἢ ἀπελύθησαν ἢ τῆς τάξεως εἰς ἣν θὰ ἀνήκον, ἐὰν κατατάσσοντο εἰς τὸ Σχολεῖον.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἐφαρμόζονται κατ' ἐπέκτασιν καὶ εἰς ὅσους ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος νόμου εἰσῆλθον ἐν τῷ Σχολεῖῳ, λαβόντες μέρος εἰς τὰς μετέπειτα προκηρυχθέντας διαγωνισμοὺς τοῦ Στρατιωτικοῦ Σχολείου τῶν Εὐελπίδων.

Ἡ ἀρχαιότης τῶν μαθητῶν τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 3 εἰσχωρησμένων εἰς τὸ Σχολεῖον, ἐν ᾗ περιπτώσει παραλείπονται καὶ δεύτερον ἔτος εἰς τάξιν τινὰ, συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ νόμου 344, θέλει κανονισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τῆς α' παραγράφου, ἀλλ' ἐν παραβολῇ μὲ τὴν βαθμολογίαν τῶν ἐξιτηρίων ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν τῆς ἐπομένῃς τάξεως μεθ' ὧν ἐφύτουν τότε.

Ἄρθρον 5.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ προβῇ εἰς τὴν προκήρυξιν καὶ ἐνέργειαν εἰσιτηρίου διαγωνισμοῦ, συμφώνως τῷ νόμῳ 344 καὶ τῷ ἐκτελεστικῷ Β. Διατάγματι μετὰ τοῦ ἀποτυχόντων τῶν εἰσιτηρίων διαγωνισμῶν τῶν σχολικῶν ἐτῶν 1917-1921, εἰς ὃν δύναται νὰ συμμετάσχουσιν

καὶ οἱ υποβιβάσαντες αἰτήσεις κατὰ τὰ αὐτὰ σχολικὰ ἐστὶ μὴ μετασφύδοντες ἢ ἐν μέρει μετασφύδοντες τούτων.

Τῶν ἀνωτέρω ἢ ἀρχαιότερης καθιερώσεως ὡς ἐν τῷ ἄρθρῳ 4.

Ἄρθρον 6.

Ἡ ἐνέργεια τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεται ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου 1920.

Ἄρθρον 7.

Διὰ Β. Διευκρίνις καθιερώσεται πᾶσα λεπτομέρεια διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Πρόεδρος. β' κατ' ἄρθρον συζητήσας τοῦ νομοσχεδίου «Περὶ ἐτησίων χορηγίας εἰς τὸν Διάδοχον».

Ο κ. Γ. Πάπ πικρῶς ἀντιφρονεῖ ὅτι οὐδεὶς διαφωνεῖ δύνανται νὰ ὑπάρξῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν πρὸς ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου. Τὸ νομοσχέδιον ὅμως, λέγει, ἀντιτυπῶνται καὶ ἔχει εἰσχωθῇ καὶ περὶ τὸν Κανονισμόν τῆς Βουλῆς καὶ συνιστᾷ ὅπως ἀπορριφθῇ τοῦτο. Ἐπιφέρει μετὰ τοῦτο τὸ νομοσχέδιον καὶ διὰ τὰς γενομένας διπλᾶς διὰ τὰς ἐπιτακτικὰς τοῦ ἐνοικισθέντος ἀνακτόρου, αἵτινες ἐγένοντο ἀνατιτολογητικῶς.

Ο κ. Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός) ἀντιφρονεῖ τὰς γνώμας τοῦ κ. Πάπ δηλοῦν ὅτι τὸ νομοσχέδιον καὶ συνταγματικῶς καὶ ὑπὸ ἔποψιν Κανονισμοῦ ἔχει καλῶς εἰσχωθῇ πρὸς ψήφισιν. τοῦ Διαδόχου μὴ κατέχοντος τὴν θέσιν ἀπλοῦ ἀτόμου, περὶ ἀπλῶν δ' ἀτόμων ὁμιλεῖ καὶ τὸ Συντάγμα καὶ ὁ Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς. Λέγεται ἐν τούτοις πρὸς καθυσχύσιν τοῦ κ. Πάπ καὶ οἰουδέντινος ἄλλου ὅπως ἀπαλειφθῇ ἡ λέξις: «Γέωργιος» ἐκ τοῦ 2ου ἄρθρου.

Ἀντ. Μάτεσις. Ο Διάδοχος τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου ἔχει θέσιν προβλεπομένην ἐν τῷ Συντάγματι καὶ ἐπομένως ἢ ὑπὸ τοῦ Κράτους: περὶ αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸν Συνταγματικὸν Διάδοχον δὲν εἶναι προσωπικὴ χορηγία καὶ κακῶς ἐγένετο σύγκρισις πρὸς χορηγίας δοθείσας εἰς ἕτερας σεπτὰ μέλη τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας.

Προσθεται τινὰ μετὰ ταῦτα ὁ κ. Ν. Στράτος ἀντιφρονεῖ τὸν κ. Πάπ, ἐπιδεικνύοντα — ὡς λέγει — εὐφυῆ ἀνευλαβείαν, ἐν προκειμένῳ, πρὸς ὃν ἀπαντᾷ μετὰ ζωηρότητος ὁ κ. Πάπ καὶ γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον, ἀναβληθεῖς τῆς κατὰ τὸ σύνολον ἐπιψηφίσεως αὐτοῦ.

Πρόεδρος β' συζητήσας κατ' ἄρθρον τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Περικλείῳ ἀπογραφῆς τῆς

30ῆς 76ρίου—13 86ρίου ν. ἡμ., 1919 διενεργῆς συμβάσεως περὶ ἀεροπορίας.

Ἀναγινώσκεται καὶ γίνεται δι' ἀναστροφῆς δεκτὸν τὸ ἄρθρον 1ον τῆς Συμβάσεως.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2ου τῆς Συμβάσεως ὁ κ. Π. Ρεδιάδης, ποιούμενος παρατηρήσεις συνιστᾷ τὴν τροποποίησιν αὐτοῦ. ὑποστηρίζει ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρον τοῦτο, τῆς Ἑλλάδος εὐρισκόμενης ἤδη ἐν ἐμπολέμῳ κατιστατῇ πρὸς τὴν Τουρκίαν.

Ο κ. Δ. Τσουνκαλᾶς συμφωνεῖ πρὸς τὸν κ. Ρεδιάδην, ἀναφέρων δὲ τὴν ἀπογραφὴν συμβάσιν μεταξὺ τοῦ Κεμάλ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως περὶ ἀεροπορίας συγκαταστάσεως μεταξὺ Ρώμης καὶ Ἀγκυρᾶς, διὰ μέσου τῶν ἑλληνικῶν ἐδραίων, φρονεῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρον 2 τῆς συμβάσεως ταύτης ἀνευ κινδύνου τῶν πολεμικῶν συμφερόντων τῆς Ἑλλάδος.

Ο κ. Γ. Μπαλιτατζῆς (Υπουργός) ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν λέγει ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἄρθρου ἀρροῦ οὐκ εἶναι τὴν ἐμπόλεμον ἀλλὰ τὴν εἰρηνικὴν κατὰστασιν τῶν ἀπογραφῶν τῶν Συμβάσιν Κρατῶν. Συνιστᾷ δ' ὅπως ἡ Συνέλευσις κυρώσῃ τὴν Συμβάσιν ὡς ἔχει, καθύστερον ἕτερα συμπεριφερόντα ἀπαιτοῦσι ταῦτα. ἀποδεχομένη τὴν δήλωσιν αὐτοῦ, ἥτις νὰ καταχωρισθῇ καὶ εἰς τὰ Ἐπίσημα Πρακτικά ὡς ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως, ὅτι ἡ Ἑλλὰς εὕρεται ἐν ἐμπολέμῳ κατιστατῇ σήμερον.

Ν. Στράτος. Καλῶς ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, διότι τότε ἡ Κυβέρνησις δεσμευομένη ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως, ἔχει ὅλας τὰς ἐντάσεις κατὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς Συμβάσεως, ἐν ἐμπολέμῳ κατιστατῇ εὐρισκόμενης τῆς Ἑλλάδος.

Πρόεδρος. Θὰ καταχωρισθῇ ἡ δήλωσις τοῦ κ. Υπουργοῦ εἰς τὰ Πρακτικά.

Δ. Τσουνκαλᾶς Ως ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως βεβαίως.

Γ. Μπαλιτατζῆς (Υπουργός) ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν. Μάλιστα. Κάμνω τὴν δήλωσιν, ἥτις νὰ καταχωρισθῇ ὡς ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως εἰς τὰ Πρακτικά ὅτι «εὐρισκόμεθα εἰς ἐμπόλεμον κατὰστασιν καὶ ἐπομένως τὸ ἄρθρον 2ον θὰ ἐφαρμοσθῇ μετὰ τὴν λήξιν τῆς ἐμπολέμου κατὰστάσεως».

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστροφῆς δεκτὸν τὸ ἄρθρον 2ον μετὰ τῆς δηλώσεως τοῦ κ. Υπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν γενομένης ἀποφάσεως ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως ὡς ἀποφά-

σεως αὐτῆς, τὰ λοιπὰ ἄρθρα τῆς Συμβάσεως ὡς καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου.

«Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Παρισίοις ὑπογραφείσης τῇ 30 Σεπτεμβρίου—13 Ὀκτωβρίου 1919 Διεθνούς Συμβάσεως περὶ Ἀεροπλοΐας», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν λοιπῶν Κρατῶν συνυπογραφεῖσθαι καὶ ἐν Παρισίοις τῇ 30 Σεπτεμβρίου—13 Ὀκτωβρίου 1919 ὑπογραφείσθαι Διεθνὴς Σύμβασις περὶ Ἀεροπλοΐας, ἐξ ἁρθρων 43 καὶ τῷ προσθέτου αὐτῇ πρωτοκόλλου, ὑπογραφέντος τῇ 19 Ἀπριλίου—1 Μαΐου 1920, ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

Γίνονται κατόπιν δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ σχέδια νόμων.

«Περὶ διεξαγωγῆς τῶν ἐξετάσεων ἐν τῷ Ἐθνικῷ Μετσόβιῳ Πολυτεχνεῖῳ ἐν καιρῷ ἐπιστρατεύσεως», ἔχον οὕτω:

(ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν)

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπιτρέπεται ἐν καιρῷ ἐπιστρατεύσεως ὅπως διὰ Β. Διατάγματος, προκαλουμένου παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας μετὰ γνώμην τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσόβιου Πολυτεχνείου, καθορίζονται ὁ τρόπος καὶ χρόνος διεξαγωγῆς τῶν εἰσιτηρίων, προαγωγικῶν καὶ ἐπὶ διπλώματι ἢ πτυχίῳ ἐξετάσεων τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν καὶ τῶν προσηρημένων Σχολείων τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσόβιου Πολυτεχνείου, ὡς καὶ οἱ ὅροι προαγωγῆς καὶ ἀπονομῆς διπλώματος ἢ πτυχίου ἄλλως ἢ ὡς ἐν ταῖς κειμέναις νόμοις ὀρίζεται.

Αἱ ἐξετάσεις τοῦ ἔτους τούτου, κίτινες λόγῳ τῆς ἐπιστρατεύσεως ἐγένοντο χωρὶς νὰ τηρηθῶσιν αἱ κείμεναι διατάξεις ὡς πρὸς τὸν χρόνον καὶ τρόπον διεξαγωγῆς αὐτῶν καὶ τοὺς ὅρους προαγωγῆς καὶ ἀπονομῆς διπλώματος ἢ πτυχίου, θεωροῦνται νομίμως γενόμεναι καὶ ἔγκυρα τὰ ἐπὶ τῇ βᾶσει τούτων διπλώματα καὶ πτυχία.

Δύναται ὡσαύτως ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τῆς ἐπιστεύσεως τῶν ἐξετάσεων λόγῳ ἐπιστρατεύσεως νὰ προσδιορίζηται διὰ Β. Διατάγματος ἡ ἐναρξὶς τοῦ ἐπομένου σχολικοῦ ἔτους ἐνωρίτερον τοῦ διὰ τῶν κειμένων διατάξεων καθοριζομένου χρόνου.

«Περὶ ἐπαναφορᾶς παρανόμως ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων καὶ στοποποιήσεως τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ νόμου 1081», ἔχον οὕτω: (ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Περιθάλψεως μετὰ τὴν α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν).

Ἄρθρον 1ον

Οἱ ὑπάλληλοι οἱ ὑπηρετήσαντες παρὰ τῇ Κεντρικῇ Ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἐπιτροπῆς Προσφύγων Μακεδονίας τῆς συσταθείσης δυνάμει τοῦ νόμου 350 τῆς 7ης Νοεμβρίου 1914, οἱ ἀπολυθέντες μέχρι τέλους Ἰουνίου 1917 παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου, ἐπαναδιορίζονται, τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Περιθάλψεως, εἰς ἰσοδύναμους ὁργανικὰς θέσεις τοῦ Ὑπουργείου, καθοριζομένου τοῦ βαθμοῦ τῶν ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς μισθοδοσίας ἢ ἀπελάμβανον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπολύσεως τῶν, ἢ εἰς ἀνωτέρας θέσεις μέχρι τοῦ βαθμοῦ Τμηματάρχου α' τάξεως, συμπεριλαμβανομένου, ἐὰν ὑπηρετήσαν παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ Προσφύγων ὡς προϊστάμενοι τμήματος καὶ ἐν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τῶν παρὰ τῇ ὡς ἄνω Ἐπιτροπῇ μέχρι τοῦ κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρ. ἐπαναδιορισμοῦ τῶν ἔχῃ συμπληρωθῇ ἐξαιτία, μὴ ἐφαρμοζομένων τῶν ἁρθρων 1, 2, 3, 4, 5, 6 ὡς καὶ τοῦ ἐδ. α' τοῦ ἁρθρου 15 τοῦ νόμου 1081 τοῦ ἔτους 1917 «περὶ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Περιθάλψεως» καὶ λογιζομένου τοῦ χρόνου τῆς ὑπηρεσίας τῶν παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ Προσφύγων, ὡς καὶ τοῦ ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως τῶν μέχρι τοῦ ἐπαναδιορισμοῦ τῶν, ὡς χρόνου ὑπηρεσίας.

Οἱ βουλόμενοι νὰ ἐπαναδιορισθῶσι δέον νὰ ὑποβάλωσι τὰς πρὸς τοῦτο αἰτήσεις τῶν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρίντος νόμου.

Ἄρθρον 2ον

Ὁ ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ νόμου «περὶ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Περιθάλψεως» προβλεπόμενος χρόνος τῆς εὐδοκίμου ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἀπὸ βαθμοῦ εἰς βαθμὸν προαγωγὴν τῶν κεκτημένων ἅπαντα τάχαιτούμενα προσόντα ὑπαλλήλων συντέμνεται εἰς τὸ ἥμισυ.

«Περὶ τρόπου ἐξακριβώσεως τῶν ἡλικιῶν τῶν κητομένων τὴν ἐλληνικὴν ἰθαγένειαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1913», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1ον.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν νὰ παραπέμπῃ εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 167 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 425 νόμου περὶ Στρατολογίας τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ Ἐπιτροπῆς, πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ἡλικίας τῶν κητομένων καὶ κητομένων τὴν ἐλληνικὴν ἰθαγένειαν ἀπάντων ἢ ὥρισμένων κατηγοριῶν αὐτῶν.

"Άρθρον 2ον.

Οί άνωτέρω, έν έν προσέλθωσιν ένώπιον τών 'Επιτροπών τούτων έντός τής ύπό του 'Υπουργού τών Στρατιωτικών ταχθσμελής προθεσμίας, υπέχονσι τής στερέσεως τών άρθρων 22 καί 23 του Ποινικού Νόμου καί διχογραφούνται τών έκλογικών κατ'αλόγων.

"Άρθρον 3ον.

Έάν ό 'Υπουργός τών Στρατιωτικών κρίνη άναγκάσιν νά παραπέμπη τούτους καί εις έτέρως 'Επιτροπές, δύναται νά συγκροτήσει τοιαύτας καθ' όν τρόπον ήθελε κρίνει σκόπιμον.

"Άρθρον 4ον.

Διά διαταγής του 'Υπουργού τών Στρατιωτικών κανονισθήσονται αί λεπτομερείαι τής εκτελέσεως του παρόντος νόμου.

"Περί βελτιώσεως του μισθοῦ των δημοτικών στρατολόγων", έχον ούτως·

"Άρθρον 1.

Η α' παράγραφος του άρθρου 8 του νόμου 483 τής 16 Δεκεμβρίου 1914 αντικαθίσταται διά των εξής·

Οί δημοτικοί στρατολόγοι διαιρούνται εις τρεις τάξεις·

1) Εις δημοτικούς στρατολόγους α' τάξεως με μηνιαῖον μισθόν 260 δραχμῶν·

2) Εις δημοτικούς στρατολόγους β' τάξεως με μηνιαῖον μισθόν 210 δραχμῶν·

Εις δημοτικούς στρατολόγους γ' τάξεως με μηνιαῖον μισθόν 179 δραχμῶν.

"Άρθρον 2.

Ο κατὰ τὸ προηγούμενον άρθρον ἀρχικῶς μηνιαῖος μισθός των δημοτικῶν στρατολόγων προσαυξάνεται ἀνὰ πᾶσαν τριετίαν, καί μέχρι τριῶν τῶ πολὺ τριετίων, κατὰ δέκα τοῖς ἑκατόν.

Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης συνυπολογίζεται καὶ ὁ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου διενυθεῖς ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ δημοτικοῦ στρατολόγου χρόνος ὑπηρεσίας ἀλλὰ διὰ τὴν πρώτην μόνον τριετίαν.

"Άρθρον 3.

Διατηροῦνται τὰ κατὰ τὸν νόμον 1087 καὶ τὸν νόμον 1562, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 1817, χορηγούμενα εἰς τοὺς δημοτικούς στρατολόγους ἐπιδόματα, τοῦ δευτέρου λογιζομένου ἐπὶ τοῦ διὰ τοῦ παρόντος νόμου ὀριζομένου μισθοῦ αὐτῶν.

"Άρθρον 1.

Η ἑνκαρξίς τῆς ἰσχύος των διατάξεων των προηγούμενων άρθρων ὀρισθήσεται διὰ Β. Διατάγματος.

"Άρθρον 5.

Ἀναγομένης τῆς θέσεως τοῦ προϊσταμένου τῆς στρατολογικῆς ὑπηρεσίας δήμου δημοτικοῦ στρατολόγου εἰς ἀνώτερον βαθμὶν ἐνεκὸν αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτοῦ, λαμβάνει τὸν ἀνώτερον τοῦτον βαθμὶν ὁ προϊστάμενος τῆς στρατολογικῆς ὑπηρεσίας τοῦ οἰκείου δήμου δημοτικῆς στρατολόγος β' ἢ γ' τάξεως, ἐὰν ἔχῃ τετραετὴ τοιούχιστον ὑπηρεσίαν ἐν τῷ βαθμῷ ὃν τῶ; κατεῖται.

Πρὸς τοῦτο λογίζεται ὁ χρόνος τῆς ἰσχύος τῆς διατάξεως ταύτης διενυθεῖς χρόνος ὑπηρεσίας.

"Περί ὀργανισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ παρὰ τῷ 'Υπουργεῖῳ των 'Εσωτερικῶν τμήματος τῆς ἀστυνομίας των πόλεων, των γραφείων τῆς κεντρικῆς ἀστυνομικῆς σχολῆς, ἀρχηγείου ἀστυνομίας καὶ ἀστυνομικῶν διευθύνσεων".

"Άρθρον 1.

Τὸ παρὰ τῷ 'Υπουργεῖῳ των 'Εσωτερικῶν τμήμα τῆς ἀστυνομίας των πόλεων εἶναι αὐτοτελὲς τμήμα τελοῦν ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ 'Υπουργοῦ.

Εἰς τὴν ἀρμοδιότητά τοῦ τμήματος τούτου ὑπάγονται ἡ ἐποπτεία ἐπὶ τῆς διοικήσεως τῆς ἀστυνομίας των πόλεων, κατὰ τὰ διὰ Β. Διατάγματος εἰδικώτερον ὀρισθσόμενα, ὁ ὀργανισμὸς καὶ ἡ λειτουργία τῆς κεντρικῆς ἀστυνομικῆς σχολῆς, ἡ προμήθεια τοῦ εἰς τὰς ἀστυνομικὰς διευθύνσεις καὶ τὴν ἀστυνομικὴν σχολὴν ἀναγκασιούντος ἱακτισμοῦ καὶ ὀλικοῦ, ὁ ἐλεγχος τῆς διαχειρίσεως των ἀστυνομικῶν διευθύνσεων καὶ τῆς σχολῆς καὶ ἡ καθόλου ἐκτέλεσις τοῦ περὶ ἀστυνομίας των πόλεων νόμου.

"Άρθρον 2.

Τὸ προσωπικὸν τοῦ τμήματος ὀρίζεται ὡς ἐξῆς·

1) Τμηματάρχης α' ἢ β' τάξεως

1) Γραμματεὺς " " "

1) Λογιστὴς " " "

1) Ἀκόλουθος

2) Γραφεῖς

1) Διακυλογράφος καὶ

1) Κλητὴρ

Δύναται δὲ διὰ Β. Διατάγματος ν' αὐξηθῇ τοῦτο εἰς τὸ διπλάσιον, πλην τοῦ τμηματάρχου.

"Άρθρον 3.

Τὸ προσωπικὸν τοῦ ἀρχηγείου τῆς ἀστυνομίας τῆς κεντρικῆς ἀστυνομικῆς σχολῆς καὶ των συσταθσμένων ἀστυνομικῶν διευθύνσεων ὀρίζεται ἐν τῷ κατωτέρῳ πίνακι.

ΥΠΗΡΕΣΙΑΙ	ΥΠΗΡΕΤΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ									
	Κληρονομή- ται	Καθηκόντων	Τηλεφωνη- ται	Μετακιν- ται	Βοηθοί μαγεί- ται	Μηχανικοί	Βοηθοί μη- χανικοί	Θεωρη- τικοί		
1. Αρχηγ. Αστυνομίας	1								1	1
2. Αστυν. Σχολή.....									1	1
3. Αστυν. Διεύθ. Αθηνών	1									
4. Αστυν. Διεύθυνσις Θεσ- σαλονίκης.....	1									
5. Αστυν. Διεύθ. Πειραιώς										
6. Αστυν. Διεύθ. Πάτρων										
7. Αστυν. Διεύθ. Κερκίρας										
Τμηματάρχης α' ή β' τάξεως	3								23	2
Τμηματάρχης α' ή β' τάξεως	2	1	3	3	2	1	1	1	10	1
Λογισταί α' ή β' τάξεως										
Ταμία β' ή γ' τάξεως										
Τραπεζίται α' ή β' τάξεως										
Λογιστάρχης										
Βοηθοί λογιστάρχ.										
Διευθυντής										
Κληρονομή- ται	4	1	1	1	1	1	1	1	10	2
Καθηκόντων										
Τηλεφωνη- ται	1	1	1	1	1	1	1	1	6	1
Μετακιν- ται										
Βοηθοί										
Μηχανικοί										
Βοηθοί μη- χανικοί										
Θεωρη- τικοί										

"Αρθρον 4.

Τὸ κατὰ τὰ προηγουμένα ἄρθρα 2 καὶ 3 προσωπικόν, πλὴν τῶν ταμιῶν καὶ λογιστῶν, διορίζεται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΓΥΒ' καὶ τῶν τροποποιησάντων καὶ συμπληρωσάντων αὐτὸν μεταγενεστέρων νόμων, ὑπάγεται δὲ εἰς τὰς περὶ προαγωγῆς, πειθαρχίας καὶ μονιμότητος διατάξεις τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν.

"Αρθρον 5.

Εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 ῥιζομέννας θέσεις ταμιῶν β' ἢ γ' τάξεως διορίζονται ἢ προάγονται οἱ κατηγόμενοι κατὰ τὰς ἀντιστοίχους θέσεις τῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ὑπαγομένων ὑπηρεσιῶν προσόντα καὶ κατὰ τοὺς περὶ αὐτῶν νόμους. Ἀποτελοῦσι δὲ οἱ ταμίαι οὗτοι μέρος τοῦ προσωπικοῦ τῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ὑπαγομένων ὑπηρεσιῶν, προστιθεμένων πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἰσαριθμῶν θέσεων εἰς τὸ προσωπικόν τῶν ταμιῶν τοῦ Κράτους. Ἡ τοποθέτησις αὐτῶν εἰς τὰς ἀνω θέσεις γίνεται τῇ αἰτήσῃ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

"Αρθρον 6.

Λογιστὴς α' τάξεως ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ γραμματέως α' τάξεως διορίζεται ὁ ἔχων ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ διπλῶμα ἐμπορικῆς σχολῆς καὶ πενταετὴ λογιστικὴν ὑπηρεσίαν παρ' ἀνεγνωρισμένη Τραπεζίτῃ ἢ τριετὴ τοιαύτην δημοσίαν ἢ πενταετὴ παρ' ἀμφοτέρων ἐν συνόλῳ.

Λογιστὴς β' τάξεως ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ γραμματέως β' τάξεως διορίζεται ὁ ἔχων ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ διπλῶμα ἀνεγνωρισμένης ἐμπορικῆς σχολῆς καὶ τριετὴ λογιστικὴν ὑπηρεσίαν παρ' ἀνεγνωρισμένη Τραπεζίτῃ ἢ διετὴ τοιαύτην δημοσίαν ἢ τριετὴ παρ' ἀμφοτέρων ἐν συνόλῳ. Μετὰ διετὴ δὲ ὑπηρεσίαν δύναται νὰ προαχθῇ εἰς τὸν βαθμὸν λογιστοῦ α' τάξεως.

Ὁ διορισμὸς τῶν λογιστῶν γίνεται διὰ Β. Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν συμβουλίου τῆς διοικητικῆς ὑπηρεσίας.

"Αρθρον 7.

Εἰς τοὺς λογιστάς α' τάξεως δύναται ν' ἀπονεμηθῇ διὰ Β. Διατάγματος στηριζομένου εἰς γνωμοδότησιν τοῦ συμβουλίου τῆς διοικητικῆς ὑπηρεσίας, μετὰ διετὴ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ αὐτῷ βαθμῷ, ὁ βαθμὸς καὶ μισθὸς τμηματάρχου β' τάξεως καὶ μετὰ διετὴ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ βαθμῷ τοῦτῳ ὁ βαθμὸς καὶ μισθὸς τμηματάρχου α' τάξεως.

«Περὶ κατατάξεως εἰς τὴν Χωροφυλακὴν τῶν ἐκ τοῦ Ναυτικοῦ μεταφερθέντων ἀνδρῶν εἰς τὸν σιραιὸν τῆς ξηρᾶς», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν ὅπως τοὺς κριθησομένους ἱκανοὺς ἐκ τῶν μεταφερθέντων εἰς τὴν Στρατὶν τῆς Ξηρᾶς στρατευσίμους ἐργάτας, θιλάκτας, τῶν κάτωθι κατηγοριῶν, μεταθέσῃ εἰς τὴν Χωροφυλακὴν πρὸς διάνυσιν τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου Στρατολογίας ὀριζομένης υποχρεώσεώς των.

1ον. Τοὺς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 4999 τῆς 20 Ἰανουαρίου 1921 ἀποστάσεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, δημοσιευθείσης εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 15 τῆς 21 Ἰανουαρίου 1921 Πράξη τῆς Ἐπιμεριδῆς τῆς Κυβερνήσεως.

2ον. Τοὺς δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 5000 τῆς 20 Ἰανουαρίου 1921 ἀποστάσεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, δημοσιευθείσης εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 25 τῆς 1ης Φεβρουαρίου ε. ε. Πράξη τῆς Ἐπιμεριδῆς τῆς Κυβερνήσεως.

«Περὶ ἀπρόβλεπτων ἐξόδων σιραιῶν», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναγραφὴ ἐτησίως πιστώσεως 100,000 δραχμῶν εἰς τὸν εἰδικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν δι' ἀπρόβλεπτα ἐξόδα καὶ ὑπὸ ἔδιον ἄρθρον τοῦ Κεφαλαίου «Διάφορα ἐξόδα».

Ἐν πολέμῳ ἡ ἐπιστρατεύσει ἡ ἀνωτέρω πίστωσις δύναται ν' αὐξηθῇ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ νόμου 1555.

Ἄρθρον 2.

Αἱ δαπάναι ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον πρῶτον πιστώσεων ὀφείλουσιν ἐνεργεῖσθαι διὰ διαταγῶν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ἢ τοῦ Ἀρχιστρατήγου τῇ εἰσηγήσει τῶν ἡρμοδίων Ἐπιτελαρχῶν καὶ δικαιοδογεῖσθαι, δυνάμει τῶν διαταγῶν τούτων τῶν ἀποδείξεων τῶν ἀξιωματικῶν τῶν ἐκτελούντων τὰς διατάγας ταύτας καὶ καταστάσεων συντασσόμενων κατὰ τὰς ἐδηγίας τῶν Ἐπιτελαρχῶν, πρὸς ὧν θεωροῦνται.

Οἱ νόμοι 405 καὶ 1535 καταργοῦνται.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀνατρέχει μέχρι τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1920.

«Περὶ κανονισμοῦ ἐξόδων παραστάσεως τῶν ἐν τῇ Ν. Βάσει Κοινοσταντινουπόλεως ὑπηρετούντων ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν, ναυτῶν, καὶ περὶ κανονισμοῦ ἐξόδων παραστάσεως τῶν Γενικῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Κανονίζονται ὡς ἑξῆς παρυστάσεως τῶν ἐν τῇ Ναυτικῇ Βάσει Κοινοσταντινουπόλεως ὑπηρετούντων ἀξιωματικῶν, ὑπαξιωματικῶν, ναυτῶν καὶ τῶν τούτοις ἐξομοιούμενων ὡς ἑξῆς:

Ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν διουκιητῶν.....	Δρ. 150
Ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν	» 100
Κατωτέρων ἀξιωματικῶν	» 65
Ἀρχικελευστῶν πάσης τάξεως	» 30
Κελευστῶν καὶ ὑποκελευστῶν	» 20
Διόκων μονίμων, κληρωτῶν καὶ ἐφεδρῶν....	» 14

Ἄρθρον 2.

Τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἑξῆς παρυστάσεως δύνανται διὰ Β. Διατάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, νὰ ἐλαττωθῶσιν.

Ἄρθρον 3.

Εἰς τοὺς Γενικοὺς ἀξιωματικούς τοῦ Β. Ναυτικοῦ μεταβαίνοντας δι' ὑπηρεσίαν εἰς πόλεις ἢ χωρία καίμενα εἰς τὰς Νέας Χώρας ἢ ἐντὸς τῆς Προποντίδος, Εὐξεινίου Πόντου καὶ εἰς τὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας χορηγοῦνται ἡμερησίᾳ ἐξόδα παραστάσεως δρ. 200.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀνατρέχει ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1921.

«Περὶ ἐγκρίσεως πιστώσεως 10 ἐκατομμυρίων πρὸς περιβαλῆν τῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Πρὸς περιθάλψιν καὶ μετακίνησιν τῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐκ Μικεδονίης, Θράκης καὶ ἑλλήνων τῆς Ἑλλάδος ἢ τῆς στρατιωτικῆς κατεχόμενης ζώνης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας προτῖνον ἐγκρίνεται δαπάνη ἐκ δραχμῶν δέκα ἐκατομμυρίων (10,000,000) εἰς βάρυν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Περιθάλψεως ἀναγκασμένων δύο μὲν ἐκατομμυρίων (2,000,000) ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Περιθάλψεως τῆς χρήσεως 1920—21, ὅκτω δὲ ἐκατομμυρίων (8,000,000) ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1921—22.

Ἄρθρον 2.

Ἡ πίστωση τῶν 10,000,000 δύναται νὰ διατίθῃται καὶ διὰ χρηματικῶν ἐντάλματων προπληρωμῆς ἐκδιδόμενων κατὰ τοὺς κειμένους νόμους.

Προκειμένου περὶ δαπάνης ἀπορώσεως τοὺς ναύλους καὶ τὴν περιθάλψιν τῶν ἐν Ν. Ρωσίᾳ προσφύγων, ὡς καὶ τῶν ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ περιθαλπομένων τούτων, ὁ τρόπος τῆς διαθεσεως καὶ τὰ ὑποβλητέα δικαιολογητικὰ θὰ καθορίζωνται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἢ, τῇ ἐγκρίσει τούτου, δι' ἀποφάσεων τῶν Ἀρμοστῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Σμύρνης.

«Περὶ ἀνέξεως τῆς δαπάνης τῆς ὑποθέσεως διὰ τὰ νοστιθέντια Γραφεῖα Ζημιῶν ἐκ τοῦ κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν πολέμου», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον

Ἡ δαπάνη, ἡ διὰ τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου 2109 συσταθέντα Γραφεῖα Ζημιῶν ἐκ τοῦ κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν πολέμου ἔρριθαι, αὐξάνεται κατὰ δραχμὰς 720,000 διὰ τὸ Γραφεῖον Ζημιῶν ἐκ τοῦ κατὰ ξηρὰν πολέμου καὶ κατὰ δραχμὰς 90,000 διὰ τὸ Γραφεῖον Ζημιῶν ἐκ τοῦ κατὰ θάλασσαν πολέμου.

Διὰ τὴν διάθεσιν τῶν ὡς ἄνω ποσῶν ἀναγράφεται πίστωσης ὑπὸ ἴδιον κεφάλαιον καὶ ἄρθρον τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν τοῦ ἔτους 1921—22, τὰ δὲ σχετικὰ ἐντάλματα ἐκδίδονται κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ νόμου 2336 ὀριζόμενα.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ κατατακτηρίων ἐξετάσεων τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Βασιλόπαιδος Παύλου κλπ.» καὶ τοῦ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1920 νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ βαθμολογίας τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Βασιλόπαιδος Παύλου δοκίμων σημαιοφύρου», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον

Κυροῦνται τὰ νομοθετικὰ Διατάγματα ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1920 «περὶ κατατακτηρίων ἐξετάσεων τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Βασιλόπαιδος Παύλου διὰ τὴν δευτέραν τάξιν τῆς Σχολῆς τῶν Ναυτικῶν Δοκίμων», δημοσιευθὲν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 288 (Τεύχους Α') φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 17 Δεκεμβρίου 1920, καὶ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου 1920 «περὶ βαθμολογίας τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Βασιλόπαιδος Παύλου

δοκίμων σημαιοφύρου», δημοσιευθὲν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 290 (Τεύχους Α') φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 21 Δεκεμβρίου 1921.

Περὶ κατατακτηρίων ἐξετάσεων τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Βασιλόπαιδος Παύλου διὰ τὴν δευτέραν τάξιν τῆς Σχολῆς τῶν Ναυτικῶν Δοκίμων.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἐπιτρέπεται ὅπως ἡ Α. Β. Υ. ὁ Βασιλόπαις Παῦλος ὑποστῇ ἐνώπιον ἐπιτροπῆς ἐξ ἀξιωματικῶν τοῦ Β. Ναυτικοῦ, διορισθεσμένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, κατατακτηρίους ἐξετάσεις διὰ τὴν δευτέραν τάξιν τῆς Σχολῆς τῶν Ναυτικῶν Δοκίμων.

Τὸ παρὸν Διάταγμα θέλει ὑποβληθῇ πρὸς ἐγκρίσιν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν, ὅταν αὕτη συνέλθῃ.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν τοῦ παρόντος νομοθετικοῦ Διατάγματος δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Δεκεμβρίου 1920.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Δ. Γ. Πάλλης;

Τὰ Μέλη

Π. Τσαλδάρης, Θ. Ζαῦμης, Ν. Καλογερόπουλος, Π. Μαυρομιχάλης, Α. Γούναρης, Ι. Α. Πάλλης.

Περὶ βαθμολογίας τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Βασιλόπαιδος Παύλου δοκίμων σημαιοφύρου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἡ Α. Β. Υ' ὁ Βασιλόπαις Παῦλος βαθμολογεῖται δόκιμος σηματοφόρος καὶ θέλει ἀκολουθήσει τὰ μαθήματα τῆς Β', Γ' καὶ Δ' τάξεως τῆς Σχολῆς τῶν Ν. Δοκίμων, ἐπιτρέπεται δὲ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν νὰ καθορίσῃ διὰ διαταγῆς τοῦ τὸν χρόνον τῆς εἰς ἐκάστην τάξιν διδασχῆς βραχύτερον τοῦ ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Σχολῆς τῶν Ν. Δοκίμων ὀριζομένου.

Πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια τοῦ παρόντος νομοθετικοῦ Διατάγματος θέλει καθορισθῇ δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, προκλινομένης γνωμοδοτήσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Β. Ναυτικοῦ.

Μετὰ ἀποφοιτηρίου ἐξετάσεις θέλει ἐκτελέσει τὸν ὑπὸ τῶν Δοκίμων τῆς Δ' τάξεως ὀριζόμενον ἐξάμηνον ἐκπαιδευτικὸν πλοῦν καὶ ἀκολουθήσει τὰς εἰς τὰς σχολὰς τοῦ Ναυτικοῦ Πυροβολικοῦ καὶ Τορπιλλῶν σπουδὰς.

Τὸ παρὸν Διάταγμα θέλει ὑποβληθῇ πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Συνέλευσιν, ὅταν αὕτη συνέλθῃ.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ τοῦ παρόντος Διατάγματος δημοσίευσίς καὶ ἐκτέλεσις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Δεκεμβρίου 1920.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Δ. Γ. Ράλλης

Τὰ μέλη

Π. Τσαλδάρης, Θ. Ζαῦμης, Ν. Καλογερόπουλος, Π. Μαυρομιχάλης, Δ. Γούναρης, Ι. Δ. Ράλλης.

«Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1520 «περὶ τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ στρατεύματος», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ παράγραφος 3 τοῦ ἀρθροῦ 24 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1520 νόμου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Ἐπίσης ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως γενικῆς ἢ μερικῆς καὶ ἐξ μῆνας μετὰ τὴν λήξιν ταύτης ἀναστέλλεται ἡ ἐνέργεια τῶν ἐξετάσεων πρὸς προαγωγὴν τῶν μονίμων τεχνιτῶν εἰς τὸν ἀμέσως ἀνώτερον βαθμὸν, ὡς καὶ αἱ ἐξετάσεις τῶν κληρωτῶν, πλὴν τῶν πρὸς κατάταξιν ἐθελοντῶν τεχνιτῶν ἐξετάσεων.

Προσωριναὶ διατάξεις.

Ἐπιτρέπεται: εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν ὅπως προβῇ ἐφ' ὅσον εἰς τὴν ἀνακατατάξιν μονίμων τεχνιτῶν ὧν ἡ θητεία ἔληξεν ἀπὸ 14 Ἰουνίου 1917 μέχρι 1 Νοεμβρίου 1920 καὶ οὕτως δὲν ἐξήτησαν ν' ἀνακαταταχθῶσιν ἡ ἐξήτησαν δὲν ἀνακατετάχθησαν.

Οὗτοι ἀνακατατάσσονται ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας των, οἱ δὲ ἐκ τούτων τυχόν καταδικασθέντες διὰ πολιτικὰ ἀδικήματα ἀνακατατάσσονται καὶ οὗτοι ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν καλονικῶς θὰ ἔληγεν ἡ θητεία των, τοῦ χρόνου τῆς φυλακίσεως των λογιζομένου ὡς χρόνου ὑπηρεσίας.

Ἐπίσης δικαιούται τῶν αὐτῶν εὐεργετημάτων καὶ οἱ ἀποστρατευθέντες τῇ αἰτήσῃ των κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα. Ἄν οὗτοι ἔχουσι καταληφθῇ ἐν τῷ μεταξύ ὑπὸ τοῦ ὀρίου τῆς ἡλικίας δὲν ἐπανερχονται εἰς τὸν ἐνεργὸν στρατόν, ἀλλ' ἀπολαμβάνουσι παντὸς δικαιώματός των μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν κατελήφθησαν ὑπὸ τοῦ ὀρίου τῆς ἡλικίας.

Οἱ ἀνωτέρω καταλαμβάνουσι πῇν σειρὰν ἣν εἶχον τὴν ἡμέραν τῆς λήξεως τῆς θητείας των προαγόμενοι εἰς ὃν βαθμὸν ἔχουσι προχθῇ νεώτεροί των, ἀφοῦ ὑποστῶσι τὰς ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 8 καὶ 9 τοῦ νόμου κεκαλονισμένας ἐξετάσεις καὶ κριθῶσι προαχτέν.

Οἱ τυχόν ἐν τούτων ἀνακαταταγέντες ἢ ἀνακληθέντες ἤδη ἐξ ἀποστρατείας ἀπὸ 1 Νοεμβρίου δικαιούνται τῶν ἀνωτέρω εὐεργετημάτων.

Οἱ κατόπιν τῆς ισχύος τοῦ νόμου 1520 προβιβασθέντες εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀρχιτεχνίτου ε' τάξεως, πάσης εἰδικότητος, ἀνεῦ ἐξετάσεων θέλουσιν ὑποστῇ τὰς ὑπὸ τῶν ἀρθρῶν 8 καὶ 9 τοῦ εἰρημένου νόμου κεκαλονισμένας ἐξετάσεις. Οἱ δὲ τυχόν κριθοσόμενοι ὡς κακῶς προαχθέντες θέλουσι τεθῇ εἰς κατάστασιν στασιμότητος εἰς ὃν βαθμὸν ἤδη κατέχουσι μέχρις οὗ τεθῶσιν εἰς ἀποστρατείαν.

«Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1520 «περὶ τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ στρατεύματος», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον

Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, καὶ κατόπιν συγκαταθέσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, νὰ προβῇ ἐφ' ὅσον εἰς τὴν πλήρωσιν τοῦ 1)2 τῶν χηρευουσῶν θέσεων Ἀρχιτεχνιτῶν Μηχανουργῶν Πυροβόλων Δ' τάξεως ἐξ ὑπηρετούντων εἰς τὸ Ναυτικὸν Ἀρχικελευστῶν Πυροβολοτεχνιτῶν.

Οὗτοι τίθενται εἰς τὸ ἀριστερὸν τῶν ἤδη ὑπηρετούντων Ἀρχιτεχνιτῶν δ' τάξεως καὶ καθ' ἣν σειρὰν κέκτηνται πρὸς ἀλλήλους ἐν τῷ Ναυτικῷ.

«Περὶ ἀποζημιώσεως τῶν δημάρχων καὶ προέδρων κοινοτικῶν συμβουλίων», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1ον.

Οἱ κατὰ τὸν νόμον ΔΝΖ' Δήμαρχοι καὶ Πρόεδροι Κοινοτικῶν Συμβουλίων, οἱ παρὰ νόμῳ ἐκδιωχθέντες τῶν θέσεων τῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1917, δικαιοῦνται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὸν μέχρι τῆς ἐπαναρχοῦς εἰς τὴν θέσιν τῶν χρόνον, ὅστις διὰ μὲν τοὺς Δημάρχους δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίῃ τὸ μέχρι 1ης Νοεμβρίου 1920 χρονικὸν διάστημα, διὰ δὲ τοὺς Προέδρους Κοινοτικῶν Συμβουλίων δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίῃ τὸ ἔτος διὰ τὸ ὅποσον κατὰ τὸ ἄρθρον 30 τοῦ αὐτοῦ ΔΝΖ' νόμου ἐξελέγησαν.

Ἄρθρον 2ον.

Ἡ ἀποζημίωσις ἐπέχεται διὰ τῆς πρὸς αὐτοὺς πληρωμῆς τῶν ἐτήσιων ἐξόδων παρὰ τῆς, ὡς ταῦτα κατὰ ποσὸν ἀνταρῶνται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ δήμου ἢ τῆς κοινότητος διὰ τὸ ἔτος 1917, καὶ συμφώνως πρὸς τὰ ἄρθρα 34 καὶ 96 τοῦ ΔΝΖ' νόμου, ἀπὸ ἐξ αὐτῶν ἀρχισθῶσι τὰ τυχόν πληρωθέντα.

Ἄρθρον 3ον.

Ἡ παρὰ νόμῳ ἐκδίωξις, ἡ διὰ τῆς αὐτῆς, τὸ κατὰ τὸν οἰκείον προϋπολογισμὸν τοῦ 1917 ὠρισμένον ποσὸν ἐξόδων παρὰ τῆς, ἢ ἐξ αὐτοῦ πληρωμὴ ἢ μὴ μέρους ἢ τοῦ ὅλου, καὶ τὸ πληρωτέον ποσὸν βεβαιοῦνται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου Νομάρχου.

Ἄρθρον 4ον.

Τὴν πρὸς πληρωμὴν τῆς τοιαύτης ἀποζημιώσεως ὑποχρέωσιν ὑπέχουσιν οἱ οἰκτεῖοι Δήμοι καὶ Κοινότητες.

Ἄρθρον 5ον.

Ἡ κατὰ τὰ ἄνω ἀποφάσεις τοῦ Νομάρχου κοινοποιεῖται εἰς τὸ Δημοτικὸν ἢ Κοινοτικὸν Συμβούλιον τοῦ ὑποχρέου Δήμου ἢ Κοινότητος, ὑπὲρ μεριμνᾶ συμφώνως πρὸς τὸν νόμον περὶ τῆς πληρωμῆς τοῦ ὀφειλόμενου ποσοῦ.

Ἄρθρον 6ον.

Ἄν κατὰ βεβαιοσιν τοῦ ἀρμοδίου Νομάρχου τὸ Δημοτικὸν ἢ Κοινοτικὸν Ταμεῖον δὲν ἐπικρίῃ, μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1920—1921 ὑποχρεώσεων τοῦ εἰς πληρωμὴν τῆς τοιαύτης ἀποζημιώσεως, ὁ Δήμος ἢ ἡ Κοινότης ὑποχρεοῦται νὰ συνάψῃ δάνειον κατ' ἀπόφασιν τοῦ οἰκείου Συμβουλίου καὶ ἔνευ τηρήσεως

τῶν ὄρων καὶ διατυπώσεων τῶν ἄρθρων 129 καὶ 130 τοῦ αὐτοῦ ΔΝΖ' νόμου, ἀλλ' ὑπὸ τὴν κατὰ τὸ αὐτὸ 130 ἄρθρον ἐγκριτὴν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἄρθρον 7ον.

Ὁ παρὼν νόμος ἰσχύει ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως κατὰχωρίσεως αὐτοῦ.

«Περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας πρὸς εἰσαγωγὴν χάρτου ἄνευ ὕδατινων σημεῖων πρὸς τύπωσιν ἐφημερίδων καὶ ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπιτρέπεται εἰς μόνους τοὺς ἰδιοκτῆτας ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν ἢ διὰ τῶν τελωνείων α' τάξεως ἀτελεῖς εἰσαγωγὴ τυπογραφικοῦ χάρτου, μὴ φερντος τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ΓΡΠΑ' τῆς 20 Φεβρουαρίου 1907 ὀριζόμενα ὕδατινα σημεῖα, πρὸς τύπωσιν ἐφημερίδων καὶ ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν, μέχρι τέλους Ἰουνίου 1921 ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ διατυπώσεις τῶν ἄρθρων 2, 3 καὶ 5 τοῦ νόμου 2282 τῆς 23 Ἰουνίου 1920 «Περὶ εἰσαγωγῆς χάρτου ἄνευ ὕδατινων σημεῖων πρὸς τύπωσιν ἐφημερίδων καὶ ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν».

Ἡ ἰσχὺς τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου τούτου ἄρχεται ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 2282 τῆς 23 Ἰουνίου 1920 ὀριζομένης προθεσμίας, ἥτις παρετάθη διὰ τοῦ ἀπὸ 16 Αὐγούστου 1920 Β. Διατάγματος «Περὶ παρὰ τῆς προθεσμίας πρὸς εἰσαγωγὴν χάρτου ἄνευ ὕδατινων σημεῖων πρὸς τύπωσιν ἐφημερίδων καὶ ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν».

Διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάξει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐπιτρέπεται νὰ παρὰ τῆς μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1921 ἢ διὰ τῆς πρώτης παρὰ τῆς ὀριζομένης προθεσμίας.

Περὶ τροποποιήσεως τῶν νόμων 1054 καὶ 1312 περὶ οὐσιώσεως καὶ λειτουργίας νέων ἐκπαιδευτικῶν οὐλῶν ἐν ἐδρῶν ἀξιωματικῶν», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ 2ου ἄρθρου τοῦ νόμου 1312 τῆς 16ης Ἀπριλίου 1918 τροποποιεῖται ὡς ἑπείτα:

«Τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ νόμου 430 τῆς 21ης Νοεμβρίου 1918

εμβρίου 1914 προβλεπομένης γραμματικής γνώσεως, τῆς ἰσχύος τοῦ μνησθέντος ἔθρου ἀπεκτείνουμένης μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1922. Ἐκ τούτων οἱ τοῦ Ὑγειονομικοῦ κλάδου δέον νὰ ὦσι διδάκτορες τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ ἡμετέρου ἢ ἀλλοδαποῦ ὁμοεργοῦ Πανεπιστημίου.

Ἄρθρον 2.

Αἱ διατάξεις τῶν δύο πρώτων ἐδαφίων τοῦ θου ἔθρου τοῦ νόμου 1051 καὶ αἱ τοῦ θου ἔθρου τοῦ νόμου 1312 καταργοῦνται.

Γίνονται εἰς δακτὺν εἰς α' κατ' ἔθρον συνζήτησιν τὰ νομοσχέδια:

Περὶ ἐπαναφορᾶς ἐν ἰσχύι διατάξεων τοῦ Δ' Δ' νόμου καὶ προσηύκτης ἐτέρων, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Περὶ ἀποδογῶν τῶν ἀνακληθέντων ἀξιωματικῶν, ὑπάρχοντων κλπ. τοῦ Β. Ναυτικοῦ.

Περὶ προσηύκτης διατάξεως εἰς τὸ ἔθρον 87 τοῦ ἐν ἰσχύι Προξενικοῦ νόμου.

Περὶ ἀναπληρώσεως στρατευομένων ὑπὸ κλητῶν τῆς μεσσης ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Περὶ τοῦ παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου καὶ

Περὶ παρκαρστήσεως 50 % ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῶν ἐκ τῆς Γερμανίας εἰσπραγμένων ἐμπορευμάτων.

Γίνονται ἐπ.σης δακτὺν εἰς β' κατ' ἔθρον καὶ σύνολον συνζήτησιν τὰ νομοσχέδια:

«Περὶ προσόντων προβιβασμοῦ ἐπαξιωματικῶν τοῦ τε ἐνεργοῦ καὶ ἐφεδρου Στρατοῦ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυποασπιστοῦ τοῦ τε ἐνεργοῦ καὶ ἐφεδρου Στρατοῦ», ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Ἐπιλοχαί ηὗ λοχαί μόνιμοι ἢ ἀνακατατεταγμένοι δύνανται νὰ προαχθῶσι πρὸς πλήρωσιν χηρεουσῶν θέσεων εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυποασπιστοῦ τοῦ ἐνεργοῦ στρατοῦ, ἐὰν κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου 353 τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1914 «περὶ συστάσεως Σώματος μόνιμων ἐπαξιωματικῶν καὶ ἀνθυποασπιστῶν» ὑπηρετοῦν ὡς μόνιμοι ἢ ἀνακατατεταγμένοι, εἶχον μετὰ τῶν πολέμων 1912—1913, κέκτηνται τὰ πρὸς προβιβασμὸν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυποασπιστοῦ ἠθικὰ καὶ στρατιωτικὰ προσόντα καὶ συμπληρῶσι μέχρι τῆς 25 Μαρτίου 1921 ἐν τῷ

στρατῷ ὑπηρεσίαν πενταετῇ συνολικὴν ἢ τοῦλάχιστον τετραετῇ συνεχῇ.

Ἄρθρον 2.

Ἐπιλοχαί ηὗ λοχαί μόνιμοι, ἀνακατατεταγμένοι ἢ ἐφεδρου τοιοῦτοι, δύνανται νὰ προαχθῶσι πρὸς πλήρωσιν χηρεουσῶν θέσεων εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυποασπιστοῦ τοῦ ἐνεργοῦ ἢ ἐφεδρου στρατοῦ, ἐὰν συμπληρῶσι μέχρι τῆς 25 Μαρτίου 1921 πενταετῇ συνολικὴν ἢ τοῦλάχιστον τετραετῇ συνεχῇ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ, κέκτηνται τὰ πρὸς προβιβασμὸν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυποασπιστοῦ ἀπαιτούμενα ἠθικὰ καὶ στρατιωτικὰ προσόντα καὶ προσήνεγκον ἀναμφισβητήτως εὐδοκίμους κατὰ τὸν τελευταῖον Συμμαχικὸν πόλεμον ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 3.

Ἐπιλοχαί ηὗ λοχαί μόνιμοι, ἀνακατατεταγμένοι ἢ ἐφεδρου, υπηρετοῦντες ἤδη εἰς τὸν στρατὸν, δύνανται νὰ προαχθῶσιν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἐφεδρου ἀνθυποασπιστοῦ, ἐὰν ἔχωσι μέχρι τῆς ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένης χρονολογίας τετραετῇ ἐν ὅλῳ ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ, ἐξ ἧς διετῇ πραγματικὴν εἰς τοὺς βαθμοὺς τοῦ λοχαίου ἢ ἐπιλοχαίου, κέκτηνται τὰ πρὸς προβιβασμὸν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυποασπιστοῦ ἀπαιτούμενα ἠθικὰ καὶ στρατιωτικὰ προσόντα καὶ προσήνεγκον ἀναμφισβητήτως εὐδοκίμους κατὰ τοὺς πολέμους 1912—1913 ἢ τὸν Συμμαχικὸν τοιοῦτον ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 4.

Ἐπιλοχαί ηὗ λοχαί μόνιμοι, ἀνακατατεταγμένοι ἢ ἐφεδρου τραυματῆαι τῶν πολέμων, κρινόμενοι παρὰ τῆς Ἀνωτάτης τοῦ Στρατοῦ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἀνάπηροι ἢ ἀνίκαναι, δύνανται νὰ προαχθῶσιν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ, ἐὰν κέκτηνται τὰ πρὸς προβιβασμὸν ἀπαιτούμενα ἠθικὰ καὶ στρατιωτικὰ προσόντα καὶ προσήνεγκον ἀναμφισβητήτως εὐδοκίμους κατὰ τοὺς πολέμους ὑπηρεσίας, ὅποτε ἀποστρατεύονται λαμβάνοντες τὸν κατώτερον ὅρον τῆς συντάξεως τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρου βαθμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου 728 τοῦ 1916.

Ἐπιλοχαί ηὗ λοχαί μόνιμοι, ἀνακατατεταγμένοι ἢ ἐφεδρου τραυματῆαι πολέμων, κρινόμενοι παρὰ τῆς Ἀνωτάτης τοῦ Στρατοῦ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἱκανοὶ διὰ βοηθητικῆς ὑπηρεσίας, δύνανται νὰ προαχθῶσιν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυποασπιστοῦ, ἐὰν κέκτηνται τὰ πρὸς προβιβασμὸν ἀπαιτούμενα ἠθικὰ καὶ στρατιωτικὰ προσόντα καὶ προσήνεγκον ἀναμφισβητήτως εὐδοκίμους κατὰ τοὺς πολέμους ὑπηρεσίας, παραμένονσι δ' ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ προάγονται μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ ὑπολοχαγοῦ.

Εἰς τὰς διατάξεις τῆς α' παραγράφου τοῦ παρόντος ἄρθρου

υπάρχοντα· και οί ἤδη, ἐφεδρὶ ἀνθυπασισταὶ τραυματίαι τῶν πολέμων κρινόμενοι ἀνάπηροι ἢ ἀνίκανοι παρὰ τῆς Ἀνωτάτης τοῦ Στρατοῦ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐπιλοχίαι ἢ λοχίαι τοῦ ἐνεργοῦ καὶ ἐφεδρὸς στρατοῦ, κρινόμενοι παρὰ τῆς Ἀνωτάτης τοῦ Στρατοῦ Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου ἀνάπηροι ἢ ἀνίκανοι διὰ πᾶσαν ἐργασίαν, ἐνεκα τραυμάτων τῶν πολέμων 1912—1913 ἢ τοῦ Συμμαχικοῦ τοιοῦτου, προάγονται εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασιστοῦ, ὅποτε ἀποστρατεύονται λαμβάνοντες τὸν κατώτερον ὅρον τῆς συντάξεως τοῦ βαθμοῦ τῶν ἐπὶ τῇ βᾶσει τοῦ νόμου 728 τοῦ 1916.

Ἄρθρον 5.

Ἐπιλοχίαι ἢ λοχίαι μόνιμοι, ἀνακατατεταγμένοι, οἵτινες, καίτοι ἐκέκτηντο τὰ πρὸς προβιβασμὸν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασιστοῦ τοῦ ἐνεργοῦ Στρατοῦ προσόντα, προήχθησαν εἰς ἐφεδρὺς τοιοῦτους δύνανται νὰ μετενεχθῶσιν εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ ἀνθυπασιστοῦ τοῦ ἐνεργοῦ Στρατοῦ ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 καὶ 2 τοῦ παρόντος νόμου ὀριζόμενα προσόντα.

Οἱ ἀνωτέρω, ἐφ' ὅσον ἀνήκον εἰς κλάσεις ἀπολυθείσας καὶ ἀφυπερέστησαν, δύνανται νὰ καταταχθῶσι μετὰ τὸν βαθμὸν ὃν φέρουσιν ἤδη ὡς ἐφεδρὶ, ὅποτε θέλουσιν ὑπαχθῇ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου.

Ἄρθρον 6.

Πάντες οἱ δυνάμει τῶν ἄρθρων 1ου, 2ου καὶ 5ου τοῦ παρόντος νόμου προαγόμενοι εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασιστοῦ ἐν τῷ ἐνεργῷ Στρατῷ υπάρχουν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΧΨΕ΄ τῆς 16 Ὀκτωβρίου 1861 καὶ ὑπ' ἀριθ. 115 τῆς 30 Δεκεμβρίου 1913 τοιοῦτου περὶ τῆς περαιτέρω προαγωγῆς τῶν, ἐκτὸς ἂν δηλώσωσιν ἐγγράφως ὅτι προτιμῶσι νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ μονίμου ἀνθυπασιστοῦ συμφώνως τῷ νόμῳ 353, διὰ δὲ πρὶν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἐφεδρὸς ἀνθυπασιστοῦ προαγωγὴν τῶν μονίμων ἢ ἀνακατατεταγμένων ἐπιλοχιῶν ἢ λοχιῶν ἀπαιτεῖται καὶ ἐγγράφος συγκατάθεσις τοῦτων δεόντως ἐπικευρωμένη παρὰ τοῦ οἰκείου Σωματάρχου.

Ἄρθρον 7.

Ὁ χρόνος τῶν ἀπομακρυνθέντων τοῦ Στρατεύματος ὑπαξιωματικῶν ἀπὸ τῆς 14 Ἰουνίου 1917 καὶ ἐντεῦθεν προσμετρεῖται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας, μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὴν προαγωγὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 8.

Ἡ ἀρχαιοτῆς τῶν δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου προαχθέντων λογισθήσεται ἂν τῆς προήχθησαν ἕτεροι συναδελφοὶ τῶν ἔχοντες τὸν αὐτὸν ἢ κατώτερον μετὰ αὐτοὺς χρόνον ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 9.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος νόμου κανονισθήσονται διὰ Β. Διατάγματος, ἡ δὲ ἰσχὺς τοῦ ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

«Περὶ συγχωνεύσεως Λόχων Ὑποψηφίων Εὐελπίδων καὶ ἀπορρίψεώς του ὡς πρώτης τάξεως Στρατιωτικοῦ Σχολείου Εὐελπίδων», ἔχον οὕτως

Ἄρθρον 1.

Ὁ Λόχος ὑποψηφίων Εὐελπίδων συγχωνεύεται μετὰ τοῦ Στρατιωτικοῦ Σχολείου Εὐελπίδων εἰς ἓν Σχολεῖον.

Ἄρθρον 2.

Τὸ Στρατιωτικὸν Σχολεῖον Εὐελπίδων ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν (3) τάξεων.

Ἐν τῇ πρώτῃ τάξει θὰ φοιτῶσιν οἱ καταχθόντες κατόπιν τοῦ διενεργηθέντος κατὰ τὸ πρῶτον σχολικὸν ἔτος (1920-1921) διαγωνισμοῦ ἰδιῶται καὶ οἱ ὀπλῖται οἱ μὴ συμπληρώσαντες 10μηνον πραγματικὴν ὑπηρεσίαν.

Ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει οἱ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος εἰς τὴν 1ην τάξιν τοῦ Σχολείου καταχθόντες, οἱ προερχόμενοι ἐκ τοῦ Λόχου ὑποψηφίων Εὐελπίδων, καὶ οἱ καταχθόντες κατόπιν τοῦ διενεργηθέντος κατὰ τὸ πρῶτον σχολικὸν ἔτος 1920-1921 διαγωνισμοῦ ὀπλῖται, οἱ συμπληρώσαντες 10μηνον πραγματικὴν ὑπηρεσίαν.

Ἐν τῇ τρίτῃ τάξει οἱ Εὐελπίδες μαθηταὶ τῆς ἡδὴ 2ας τάξεως τοῦ Σχολείου.

Ἄρθρον 3.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ Στρατιωτικοῦ Σχολείου Εὐελπίδων θὰ συγκροτήσῃ Ἐπιτροπὴν ἐξ ἀξιωματικῶν ὑπηρετούντων καὶ διδασκόντων ἐν τῷ Σχολείῳ, ἵνα κανονίσῃ τὰ εἰς ἐκάστην τῶν τριῶν τάξεων τοῦ Σχολείου διδασκόμενα μαθήματα, ἀσκήσεις καὶ ἐφαρμογὰς, ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ νόμου 344 τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1914 καὶ τῶν ἐκτελεστικῶν αὐτοῦ Β. Διαταγμάτων.

Ἄρθρον 4.

Αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος κανονισθῶσονται διὰ Β. Διαταγμάτων καὶ διαταγῶν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν.

Ἄρθρον 5.

Ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1921-1922 ἅπαντες οἱ ἐπιτυχόντες ὑποψήφιοι μαθηταὶ τοῦ Στρατιωτικοῦ Σχολείου Εὐελπίδων θὰ εἰσέρχωνται εἰς τὴν 1ην τάξιν, κατ'αρχομένου τοῦ δεκαμήνου διὰ τὸ μέλλον.

Ἄρθρον 6.

Ἡ ἐναρξὶς τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ἄρχεται ἀπὸ τοῦ σχολιακοῦ ἔτους 1920-1921. Πᾶσα δὲ διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Γίνεται δεκτὴ εἰς α' κατ' ἄρθρον συζήτησιν ἡ πρότασις νόμου «Περὶ τοῦ ἐν Σόμφ ἄρχιεπισκοπείου».

Κατ' ἀρχὴν δέ, προτίθεται τοῦ κ. **Σ. Τσακοπούλου**, ἡ πρότασις νόμου «Περὶ ἰδρύσεως εἰδικοῦ ὁδοκατασκευῶν τεχνικοῦ Μαντινείας».

Μεθὺν αὐταῖς ἡ συνεδρίασις ὥρῃ 3 καὶ 10' π. μ. ἐν ἐπικυκληθῆ ἄρῃ 9 π. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Κρεστενίτης
Ν. Μοῦζίκης.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΑΓ'

Τῆς 13 Ἀπριλίου 1921.

Ὥρῃ 9 καὶ 55' μ. μ. ὁ κ. Πρόεδρος ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἑδρας κηρύσσει τὴν ἐναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ Πρακτικά τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Οἱ κ. κ. **Γ. Μπούσιος** καὶ **Ν. Στράτος** παρατηροῦσιν ὅτι κακῶς φέρεται ἐν αὐτοῖς ἐψηφισμένη ἡ πρότασις ψηφίσματος τοῦ κ. **Δ. Βοκοτόπουλου** «Περὶ τῆς ἐπαναστατικῆς νομοθεσίας», διότι ἐζητήθη ἡ πρόταξις αὐτῆς καὶ οὐχὶ ἡ ψήφισις ὑπὸ τοῦ κ. **Δ. Βοκοτόπουλου**. (1)

Ὁ κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** βεβαιοῖ τούτο καὶ λέγει ὅτι δὲν ἀντελήφθη ἴσως τοῦτο τὸ Πρωτόκολλον.

Πρόεδρος. Ὁ κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** ἐζήτησε τὴν πρόταξιν τῆς προτάσεως, ἥτις καὶ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Προέδρου ὑπὸ τὴν ἐννοίαν καὶ τῆς ψηφίσεως τοῦ ψηφίσματος καὶ ἐγὼ ἀπήγγειλα εἰς τὴν Συνέλευσιν τὸ ψήφισμα. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ἐκ τῶν Πληρεξουσίων ἐζήτησε ἰὰ λάβῃ τὴν λόγον τοῦ ψηφίσματος ἐψηφίσθη.

Ν. Στράτος. Δὲν εἶναι δυνατὸν, κ. Πρόεδρε, νομοθέτημα τοιαύτης σοβαρότητος νὰ ψηφισθῇ ἀσυζητητῇ.

Οἱ κ. κ. **Γ. Μπούσιος**, **Κ. Δουκουρέζος**, **Ν. Δ. Λεβίδης** καὶ ἄλλοι Πληρεξούσιοι ποιοῦνται τὰς αὐτὰς παρατηρήσεις.

Δ. Βοκοτόπουλος. Εἶναι ἀληθές, κ. Πρόεδρε, ὅτι ἐγὼ ἐζήτησα τὴν πρότασιν μόνον.

Πρόεδρος. Δέχεται ἡ Συνέλευσις νὰ διαγραφῇ τὸ ψήφισμα ἐκ τῶν Πρακτικῶν ὡς μὴ ψηφισθὲν καὶ ν' ἀναγραφῇ ἡ πρότασις ψηφίσματος ἐκ νέου εἰς τὴν σχετικὴν Πρακτικὴν Διατάξιν προταστέμενη;

Πλειστοὶ Πληρεξούσιοι. Μάλιστα, ἀλλιστε.

Ἐγερσεί τῆς Συνελεύσεως διαγράφεται θεωρούμενον ὡς μὴ ψηφισθὲν τὸ ἐν τοῖς ῥηθριστοῖς Πρακτικοῖς καταγεγραμμένον ψήφισμα «Περὶ τῆς ἐπικυκλικῆς νομοθεσίας», παραμένει δ' ἐν τοῖς Πρακτικοῖς μόνον ἡ ἀπόφασις τῆς Συνελεύσεως ὅπως προταχθῇ ἡ πρότασις ψηφίσματος.

Ὁ κ. **Ν. Δ. Λεβίδης** λέγει ἐπ' ἐκκινήσει ὅτι ἐν τῇ Συνελεύσει τοῦ 1863 ὑπάρχον ψηφίσματα ἐπύχοντα θέτιν νομοθετημάτων καὶ θεσπίσματα θεωρούμενα ὡς Βασιλικὰ ἐκτελεστικὰ Διατάγματα. Διὰ τούτο τὰ ψηφίσματα καὶ προστεσσόντα τῶν νόμων δημοσιεύμενα ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως. Συνιστᾷ ἵνα τοῦτο γίνηται καὶ σήμερον.

Ὁ κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι τὰ ψηφίσματα δὲν ἦσαν μόνον νομοθετικὰ ἀλλὰ καὶ συντακτικὰ. Συμφωνεῖ δὲ μετὰ τοῦ κ. **Λεβίδη** ὅπως τὰ ψηφίσματα δημοσιεύωνται προταστέμενα τῶν νόμων ἐν τῇ Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Ἀναστασόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι κακῶς διευσιμῶνται ἐν τοῖς Πρακτικοῖς ἡ παρατηρήσις τοῦ ἐπὶ τοῦ ὁδοναυτικοῦ νομοσχεδίου, συνιστᾷ δὲ τὴν διόρθωσιν συμφώνως πρὸς τὴν πρότασιν τοῦ κ. **Υπουργοῦ** ἀπεδελθῆ.

Ἐπικυροῦνται μετὰ τούτο τὰ Πρακτικά διαρθρούμενα συμφώνως πρὸς τὰς γενομένας παρατηρήσεις.

Ἀναγιγνώσκονται ἀκολουθῶς ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τὰ ἐξῆς:

— Ὁ Εἰσαγγελεὺς Χανίων ὑποβάλλει μῆνυσιν κατὰ τοῦ πληρεξουσίου τοῦ νομοῦ Χανίων Εὐστακίου Γεωργιλαδάκη καὶ παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως δοθῇ ἡ ἄδεια διὰ τὴν διώξιν αὐτοῦ.

Παραπέμπεται εἰς τὴν ἀρμοδίαν Ἐπιτροπὴν ὅπως ἀποφανθῇ.

— Ἡ Κοινότης Καστρίου παρακαλεῖται διὰ τὴν διατάχθεισαν ἐπίταξιν κτηνῶν.

— Ἡ Βασιλικὴ χήρα **Δ. Δημοπούλου** τεχνικτάρχειο αἰτεῖται αὔξησιν τῆς συντάξεώς της.

(1) 1921 π. μ. 1921.

Οι κάτοικοι τῆς περιφερείας Ἀντέρων τῆς Λοκρίδος αἰτοῦνται τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου 1803, σχετικῶς πρὸς τὴν διάθεσιν Βουλγάρων κίχμκλώτων εἰς ἐργασίας ιδιωτῶν καὶ τὴν ἐξίτησιν τῶν υποχρεώσεων των συμφώνως τῷ νόμῳ 1539.

— Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑλληνικῆς ἐν Βλαδιβοστόκ Κοινότητος υποβάλλει ἐκθεσιν καὶ παρακαλεῖ ὅπως τύχῃσι τῆς ἀναγκαιότητος υποστηρίξεως οἱ ἐκεῖ ὁμογενεῖς.

— Ὁ Ἀλκιβιάδης Σπυρίδης, διευθυντὴς τοῦ Ἐμπορικοῦ Λυκείου «Σάμου», αἰτεῖται ὅπως ἀναγνωρισθῇ τοῦτο ἱσότημον πρὸς τὰς ἐμπορικὰς Σχολὰς τοῦ Κράτους καὶ χορηγῇται αὐτῷ καὶ τὸ ἐπίδομα ὑπὲρ ἐλάμβανε καὶ ἐπὶ τῆς Ἡγεμονίας τῆς Σάμου.

Οἱ τηλεγραφικοὶ ὑπάλληλοι Θεσσαλονίκης αἰτοῦνται ὅπως διατηρηθῶσιν ἀκέραια τὰ δικαίωμάτῃ αὐτῶν, ἀναγνωριζομένης συνολικῶς τῆς ὑπηρεσίας χρόνου πρὸς προαγωγὴν.

— Ὁ Ἐργατικὸς Σύλλογος Βίλου αἰτεῖται ὅπως ἡ Συνέλευσις ἀποφασίσῃ μόνον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αἰτημάτων τοῦ ὑπομνήματος τῆς Γενικῆς Συνμοσπονδίας πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐργατικῶν συμφερόντων.

— Ὁ λαὸς τῆς Κοινότητος Καναλίων Καρδίτσας υποβάλλει ψήριμα διμαρτυρούμενος κατὰ τῆς ἀδίκου φορολογίας τοῦ καπνοῦ καὶ εὐχεται ὑπὲρ τῆς καταργήσεως αὐτοῦ.

— Τὸ κατώτερον προσωπικὸν τῶν Τ. Τ. Τ. υποβάλλει ὑπόμνημα δι' οὗ ζητεῖ βελτίωσιν τῆς θέσεώς του.

— Οἱ ὑπὸ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως ἀπολυθέντες τῷ 1917 ὑπάλληλοι τοῦ Λιμενικοῦ Τμήσιου Βόλου παρακαλοῦσι τὴν Συνέλευσιν ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἐπανάφορὰν αὐτῶν καὶ ἀποζημιώσιν των.

— Οἱ δεκατιστὰι τοῦ νομοῦ Κοζάνης δι' ὑπομνήματός των πρὸς τὴν Συνέλευσιν αἰτοῦνται τὴν ἄρσιν καὶ ἐξόφλησιν τῶν ἀμειψιμῶν ὑπολειμμάτων τοῦ φορολογικοῦ συστήματος τῆς δεκάτης.

— Τὸ Σωματεῖον κινητοτρόφων Ἡπείρου αἰτεῖται ὅπως παραταθῇ τὸ ἐνδικοστάσιον βοσκῶν ἐπὶ ἐν τοῦλάχιστον εἰσέτι ἓτος.

— Οἱ ἀπόστρατοι ὀπλῖται τῆς Χωροφυλακῆς αἰτοῦνται τὴν ἐπαναφορὰν εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν ἐνωμοταρχῶν ἀποστρατευθέντων ὡς ἀνθυπασιπιστῶν κατὰ τὸ 1914—1915.

— Ὁ Σύδεσμος τῶν ὑπαλλήλων Ξενοδοχείων ὕπνου πρὸς βελτίωσιν τοῦ ἐπαγγέλματός των υποβάλλει εἰς τὴν Συνέλευσιν μέτρον καὶ παρακαλεῖ ὅπως λάβῃσι ταῦτα τὸ κῆρος νόμου.

— Τὰ μέλη τοῦ Συνδέσμου τῶν ὑπαλλήλων Ξενοδοχείων ὕπνου υποβάλλουσιν αἰτήματα πρὸς ἀνακούφισιν αὐτῶν ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῆς ὑπηρεσίας των.

— Ὁ Σύλλογος τῶν Φοιτητῶν τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς υποβάλλει ὑπόμνημα περὶ μεταρρυθμίσεως τῶν ὡρῶν διδασκαλίας, ἐκδόσεως συγγραμμάτων ὑπὸ τῶν κυρίων Καθηγητῶν καὶ προνοίας ὑπὲρ τῶν ὑπὸ τὰ ὅπλα κληθέντων συνκδέλφων των.

— Οἱ χρυσοῦχοι Πατρῶν αἰτοῦνται τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου 2332 περὶ φορολογίας τῶν εἰδῶν τοῦ ἐμπορίου των.

— Καπνοπαραγωγοὶ Ἀγρινίου καὶ περιχώρων υποβάλλουσιν ὑπόμνημα, δι' οὗ αἰτοῦνται τὴν τροποποίησιν τῆς φορολογίας τῆς δεκάτης καὶ τὴν μὴ ἐξαγωγὴν ἀνεπεξεργαστων καπνῶν.

— Οἱ ἀδελφοὶ Τζαμκλή, κάτοικοι Γράβας τῆς Κοινότητος Ἡγουμενίτσας, αἰτοῦνται ὅπως τὸ ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἡγουμενίτσας χειμάδιον αὐτῶν περιελθὼν εἰς τὴν κατοχὴν των συνεπεῖα ἀγοροπωλησίας μὴ προσβάλληται ὑπὸ τῶν κατόικων τῆς ἀνω Κοινότητος, προξενούντων ζημίας.

— Δημοτικοὶ ὑπάλληλοι Πατρῶν αἰτοῦνται τὴν μονιμοποίησιν των ὡς καὶ τὸ δικαίωμα συντάξεως κατόπιν ὠρισμένου χρόνου ὑπηρεσίας.

— Ὁ Δημ. Εὐστ. Προβάτος, ὑπορχηματεὺς τοῦ δήμου Πλωμαρίου τοῦ νομοῦ Λέσβου, ἐξ ὀνόματος καὶ τῶν λοιπῶν συναδέλφων του, αἰτεῖται τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεώς των διὰ τῆς μονιμοποιήσεως, τῆς παροχῆς τοῦ δικαίωματος συντάξεως καὶ ἐν γένει τῆς ἀρμοσιώσεως των πρὸς τοὺς λοιποὺς δημοσίους ὑπαλλήλους.

— Οἱ ἐκ τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος καταγόμενοι ὀδοντίατροι υποβάλλουσιν ὑπόμνημα, δι' οὗ αἰτοῦνται ὅπως ἐπεκταθῇ καὶ ἐπ' αὐτῶν ἡ ἰσχὺς τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2124 Ν. Δικτάγματος τοῦ ἀφορώτος τὴν χορήγησιν ἀδείας πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν ἐκ τῶν Νέων Χωρῶν συνκδέλφων των.

— Οἱ κατὰ διαφόρους ἐθνικοὺς ἀγῶνας ὀπλοχρηγοὶ τῆς Κρήτης ἐκφράζουσι τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως ἐπὶ κεφαλῆς ἐθελοντικῶν Σωμάτων τεθῶσιν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου.

— Ο Έπκμ. Μκνούσος, αναφερόμενος εις την υποβλήθεισαν υπό του στρατηγού Λιμπέρτου αίτησίν του, παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, τῶν ὑπ' αὐτὴν ἀνδρῶν ἀνυπομονούντων νὰ ὑπηρετήσωσι καὶ πάλιν τὴν Πικτίδα.

— Ο ὑπενωματάρχης Γ. Τόλης, ἐπικαλεῖται ἐξ ἀπολύτως ἐπὶ τοῦ πρώην καθεστῶτος καὶ ὑπηρετῶν ἤδη παρὰ τῇ Μοιραρχίᾳ Καρδίτης, αἰτεῖται τὴν παραγωγὴν αὐτοῦ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀνθυποκασπιστοῦ.

— Οἱ ἐργαστασιάρχαι Σύρου αἰτοῦνται ὅπως χορηγηθῇ ἀναστολή προσελεύσεως εἰς τοὺς ἀρχιτεχνίτας καὶ τοὺς διευθυντάς τῶν ἐργαστασίων αὐτῶν, ἐρ' ὅσον τὸ μέτρον τοῦτο δύναται νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τοῦ ἀπὸ 23 Νοεμβρίου 1917 Β. Διατάγματος.

— Οἱ προσωρινοὶ δημοδιδάσκαλοι, τελειοφροντοὶ Γυμνασίου οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς ἐκπαιδευτικὰς περιφερεῖς Πρεβέζης καὶ Ἀρτης, αἰτοῦνται ὅπως ἀναγνωρισθῶσιν ὡς μόνιμοι δημοδιδάσκαλοι γ' τάξεως.

— Ο Γεωργιὸς Συνετακτισμὸς Κερκυραίου αἰτεῖται ἀποζημίωσιν δι' ἃς ὑπέστη ζημίαν ἐκ τῆς προμηθείας πλοστοῦ θεῖου ὑπὸ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως.

— Ἡ Στυλιανὴ γῆρα Χρ. Παρούση ἀποβιώσασκος ἐν τῷ στρατῷ καὶ μήτηρ δύο ἀνηλίκων θυγατέρων αἰτεῖται ἀπονομὴν περιθάλψεως.

— Τὸ Σωματεῖον καπνεργατῶν Σερῶν αἰτεῖται τὴν ἀποδοχὴν πάντων τῶν αἰτημάτων τῶν υποβληθέντων ὑπὸ τῆς Ἰεονικῆς Συνμοσπονδίας.

— Ο Σύνδεσμος τῶν παθόντων Λαμίας κατὰ τὸ πρῶην καθεστῶς υποβάλλει ψήφισμα, δι' οὗ αἰτεῖται ὅπως ψηφισθῇ νόμος δι' οὗ ὁ ἀπὸ πρώτης Ἰουνίου 1917 μέχρι πρώτης Νοεμβρίου 1920 χρόνος μὴ λογισθῇ ὡς χρόνος παραγραφῆς τῶν διαπραχθέντων ἀδικημάτων.

— Ο Σύνδεσμος Γυναικείων Ἀμφιέσεων λόγῳ τῆς εἰσπραγῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐτοίμων φορεμάτων παρακαλεῖ ὅπως ἐπιβληθῇ μεγαλύτερα φορολόγια, ἵνα μὴ μείνῃ χωρὶς ἐργασίαν.

— Ἡ Κοινότης Βυγατείου παρακαλεῖ τὴν Συνέλευσιν ὅπως τύχῃ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως πρὸς ἀποπεράτωσιν δικαιοπεισῶν ἐργασιῶν τοῦ κτιρίου τῆς ἐκπαιδευτικῆς αὐτῆς σχολῆς.

— Τὸ Σωματεῖον Σιγαροποιῶν καὶ Καπνεργατῶν Ἀθη-

τῶν αἰτεῖται τὴν ἀποδοχὴν τῶν αἰτημάτων τῶν υποβληθέντων διὰ τοῦ ὑπομνήματος τῆς Ὁμοσπονδίας Σιγαροποιῶν καὶ Καπνεργατῶν.

— Ο πληρεξούσιος Κυκλάδων κ. **Δ. Βοκοτόπουλος** υποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου 1920 νομοθ. Διατάγματος περὶ ἐπικυρώσεως τῶν ἀπολυθέντων μονίμων ὑπαλλήλων κλπ.»

Οἱ πληρεξούσιοι κ. κ. **Α. Μομφερράτος, Μ. Καβαλιεράτος, Α. Βιτάλης καὶ Ν. Καμπάνης** υποβάλλουσιν ὁμοῦτως τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ νομοσχεδίου.

— Ο κ. **Π. Κ. Μανρομιχάλης** (Ἵπουργός ἐπὶ τῶν Νηυτικῶν) υποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀναθεωρήσεως τῆς ἀποφάσεως τῶν ἀποστρατευθέντων ἀποπληρωτῶν ἀξιωματικῶν ἐπὶ τῇ βᾶσει τοῦ νόμου ΓΧΝΙ' 3653.

Ο πληρεξούσιος κ. **Δ. Τσιτσάρας** υποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ νομοθ. Διατάγματος περὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Στρατοῦ εἰς τὴν σειράν τῆς ἀρχιματείας τῶν».

Πάσκι αἱ τροπολογίαι αὐταὶ θέκουσι τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Πρόεδρος. Ἡ τεκνικὴ Ἐπιτροπὴ εἰς ἣν παρεπέμφθη τὸ νομοσχεδίον «περὶ κυρώσεως τοῦ ν. μεθετικῶν Διατάγματος περὶ ἐπικυρώσεως τῶν ἀπολυθέντων μονίμων δημοσίων ὑπ. ὑπ. κλπ.» ἐνισχύεται διὰ τῶν ἐξῆς προσέτι μελῶν **Σ. Σωτηριάδου, Ι. Κούσουλα, Π. Φαρμακοπούλου, Ν. Καμπάνη, Ν. Γερμανοῦ, Ἀντων. Μάτεσι, Κ. Λυκουρέζου καὶ Δ. Χαϊζίσκου.**

Ο κ. **Π. Τσαλδάρης** (Ἵπουργός ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας) υποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεων δικτάξεων ἀφωσῶν τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Τ. Τ. Τ.», ὅπερ θέλει τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Ο κ. **Κ. Λυκουρέζος**, λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ ἐπιγεγονότις ζητήμασι, ἀναιεῖ περὶ τῆς ἀκυρωθείσης ἐκλογῆς Ροδόπης, παρατηρῶν ὅτι κακῶς τὸ Ἵπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἐσπευσε νὰ ὀρίσῃ ἡμέραν πρὸς ἐπικυρήσιν τῆς ἐκλογῆς.

Ο κ. **Σ. Στάης** (Ἵπουργός ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν) παρακαλεῖ ν' ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις, ὅπως λάβῃ γνῶσιν τῶν ἐγγράφων, ἵνα ἀπαντήσῃ.

Ο κ. **Λυκουρέζος** λέγει ὅτι δὲν δύναται ν' ἀναβληθῇ

ή συζήτησις, διότι μετ' ὀλίγον θὰ ἐνεργηθῶσιν ἐκλογαὶ καὶ θὰ εἶναι ἀσκοπὸς αὕτη τότε. Συνεχίζων δὲ λέγει, ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν παρερμηνεύσαν τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐκλογοδικείου ὥρυσεν ὅπως αὐταὶ ἐνεργηθῶσιν ἐντὸς εἰκοσιν ἡμερῶν, χρόνου ὁ ὅποιος δὲν ἄρκεῖ διὰ νὰ γίνωσιν αἱ ἀνακηρύξεις. Ἀναγκινώτων δὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐκλογοδικείου καὶ ἐξάγων τὰ συμπεράσματά του ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ ἐνέργεια ἐκλογῶν διετάχθη παρὰ τὸν νόμον τῶν ἐκλογικῶν.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** (Πρωθυπουργός) ἀπαντᾷ ὅτι ἀρμόδιον νὰ κρίνῃ περὶ τῶν ἀνακηρύξεων τῶν ὑποψηφίων εἰναι τὸ ἀρμόδιον Δικαστήριον, λαμβάνον ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τὰ αἰτιολογικὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐκλογοδικείου, ὅπερ ἤκουσε τὴν ἐκλογὴν Ροδόπης.

Ο κ. **Ν. Στράτος**, ἀναλύων πῶς ἔχουσι τὰ τοῦ ἐκλογοδικείου ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἐκλογικὸν νόμον, περὶ τῆς ψηφοφορίας πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ μεταξὺ τῶν ἀρχικῶς ἀνακηρυχθέντων ὑποψηφίων, ὧν ἡ ἐκλογὴ ἠκυρώθη οὐχὶ δι' ἑλλειψιν προσόντων ἀλλὰ δι' ἄλλους λόγους. Κακῶς λοιπόν, λέγει, τὸ Ὑπουργεῖον ἐσπείρε νὰ ὀρίσῃ τὰς ἐκλογάς.

Ο κ. **Δ. Γούναρης** δευτερολογῶν λέγει ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον οὐδὲν ἄλλο ἔχει νὰ πράξῃ ἢ νὰ περιλάβῃ ἐν τῇ διατάγῃ αὐτοῦ περὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἐκλογῆς τὰ αἰτιολογικὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐκλογοδικείου, τὴν ἐννοίαν δὲ τῆς ἀποφάσεως θὰ ἐρμηνεύσῃ τὸ Δικαστήριον, ὅπερ καὶ θὰ ὀρίσῃ τὰς προθεσμίας τῶν ἀνακηρύξεων, ἂν νομίτῃ ὅτι πρέπει νὰ γίνωσιν ἀνακηρύξεις.

Κ. Λυκουρέζος. Αὐτὸ ζητοῦμεν καὶ ἡμεῖς· νὰ δεθῇ προθεσμία, ὥστε νὰ γίνῃ νομίμως ἡ ἀνακηρύξις.

Γ. Αναστασόπουλος. Ἡ λύσις τοῦ ζητήματος δεῖν ν' ἀναζητηθῇ ἐν τῇ Νομολογίᾳ τῆς Βουλῆς, ἣν ὡς Δικαστικὸν Σῶμα κατὰ τὰς ἐξελέγξεις τῶν ἐκλογῶν ὑποκκτέστησε τὸ ἐκλογοδικεῖον. Ἡ Βουλὴ κατὰ τὰς ἀποφάσεις της καθόριζεν ἂν δεόν νὰ ἐπαναληφθῇ, ἀκυρωμένης ἐκλογῆς, ἡ ἐκλογὴ ἢ ἀπλῶς ἡ ψηφοφορία. Ἐπαναλαμβανομένης τῆς ἐκλογῆς, ἐγίνοντο νέαι ἀνακηρύξεις, ἐπαναλαμβανομένης ὅμως τῆς ψηφοφορίας οὐχί.

Τὸ ἄρθρον 96 τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου καθορίζει σαφῶς τοῦτο, τὸ δὲ ἐκλογοδικεῖον, ἐνῶ ἐν τῇ αἰτιολογικῇ τῆς ἀποφάσεως ἀναφέρει ὅτι ἀκυροῖ τὴν ἐκλογὴν διὰ

πλημμελείας κατὰ τὴν ψηφοφορίαν ἀλλὰ καὶ διὰ παραβάσεις ριζικὰς περὶ τὴν ἀνακηρύξιν, διότι τινῶν μὲν ὑποψηφίων ἠμπόδισεν εἰς τοὺς δικαστὰς τὴν ἀνακηρύξιν εἰς ὑποστράτηγος, ἄλλους δ' ἐξεδίκασεν εἰς παραίτησιν ὑποψηφιότητος ἐν τοῦτοις τὸ ἐκλογοδικεῖον ἀπέφυγε νὰ καθορίσῃ ἐν τῇ διατακτικῇ ὅτι ἀκυροῖ τὴν ἐκλογὴν δι' ἐλαττώματα ὑπάρχοντα ἐν τοῖς προσώποις τῶν ὑποψηφίων, ὅτε ἐπιτακτικῶς ἐπιβάλλεται νέα ἐκλογὴ, ἥτοι νέα ἀνακηρύξεις ὑποψηφίων.

Ο ἐρμηνευτὴς τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου κ. Λυκούδης σαφῶς ἀποφκινεῖται ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δεόν νὰ γίνῃ νέα ἀνακηρύξις, ἄλλος δὲ συγγραφεὺς νομίζω ὅτι διαφωνεῖ.

Ἡ λύσις δίδεται, φρονῶ, διὰ τῶν ἐξηγήσεων τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Ἐὰν παρασχεθῇ προθεσμία δύο μηνῶν, τότε βεβαίως πρόκειται περὶ νέας ἐκλογῆς καὶ ἐπομένως θὰ γίνωσι νέαι ἀνακηρύξεις. Ἐὰν δὲ βραχυτέρᾳ προθεσμίᾳ, τότε θὰ ἐπαναληφθῇ ἡ ψηφοφορία ἀπλῶς ἄνευ ἀνακηρύξεων νέων. Τὸ ἄρθρον 96 τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου σαφῶς διατάσσει τοῦτο λέγον, ὅτι, ἀκυρωθείσης ἐκλογῆς, ἐντὸς δύο μηνῶν ἐνεργεῖται αὕτη, ἐὰν πρόκειται περὶ ἀκυρώσεως ἐνεκὰ ἐλλείψεως προσόντων. ἐντὸς δὲ μηνός, ἐὰν πρόκειται περὶ ἐπαναλήψεως ψηφοφορίας. Τὸ πρῶτον δηλαδὴ, ὅταν τὸ ἐλάττωμα ὑπάρχῃ ἐν τοῖς προσώποις τῶν ὑποψηφίων, τὸ δὲ δεύτερον, ὅταν ὑπάρχῃ ἐν τῇ ἐκνόμῃ ἐνεργεῖται τῆς ἐκλογῆς.

Δ. Τσουκαλὰς. Παρκακλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Νεωτικῶν νὰ πληροπορήσῃ τὴν Συνέλευσιν διὰ τίναν λόγον κατέπλευσεν ὁ «Ἀβέρωφ», καθόσον ποικίλαι διαδόσεις ἐκυκλοφόρησαν.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Περὶ οὐδενὸς ζητήματος πρόκειται. Κατέπλευσεν δι' ὑπηρεσιακούς ἀπολύτως λόγους.

Ν. Στράτος. Καὶ ἐγὼ παρκακλῶ νὰ πληροπορηθῇ ἡ Συνέλευσις ἂν ἔχεται ἀληθείας ἡ κυκλοφορήσασα διὰ τοῦ Παρκατορείου Χαβῆς πληροφορία, καθ' ἣν ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς μετὰ διήμερον μάχην εἰς τὸ Οὐσάκ ἡττηθεὶς ὑπεχώρησε. Ζητῶ ἐπίσημον δῆλωσιν, διότι αἱ ρῆμαι δύνανται αἰεὶ νὰ ἐργιάσωσι.

Δ. Γούναρης (Πρωθυπουργός). Τὰς ἐκ τοῦ Μετώπου εἰδήσεις ἀνακοινοῦμεν πάντοτε ἀμέσως. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔλαβον τηλεγράφημα περὶ τῆς γησινῆς καταστάσεως ἐντὸς Μετώπου. (Ἀνακινώται): «Ἐκ τοῦ Μετώπου οὐδὲν ἀξίωση μείωτον».

Ὅσον ἀρροῖ τὴν ρῆμην, ἐλάβομεν καὶ ἡμεῖς παρὰ τοῦ

ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλλάδος τηλεγράφικα, ὅτι καὶ ἐκεῖ ἑφημερίδες ἐδημοσίευσαν τοιαύτην εἰδήσιν, ἣν παρέλαβε καὶ μετέδωκε τὸ πρακτορεῖον Χαβάς. Διχθεζαίῳ ὅτι πρόκειται περὶ φήμης τελείως ἀνακριβούς.

Εἰσέρχεται κινύπιν ἡ Συνέλευσις εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν

τοῦ συντακτικοῦ καὶ νομοθετικοῦ αὐτῆς ἔργου.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σύνολον τῶν νομοσχεδίων:

Περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου.

ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Τὸ Ὀδοντιατρικὸν Σχολεῖον τοῦ Πανεπιστημίου εἶναι αὐτοτελὲς καὶ ἀποτελεῖ ἴδιον Σύλλογον ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ διδασκόντων καθηγητῶν, οὗ προΐσταται ὁ Διευθυντὴς τοῦ Σχολείου. Ἐφόσον δὲν ὁρίζεται ἄλλως, ὁ Σύλλογος τῶν Καθηγητῶν τοῦ Σχολείου ἀσκεῖ ἐπὶ τῶν ἀφορούντων εἰς τὴν διδασκαλίαν, τὴν φροντίσιν, τὰς ἐξετάσεις καὶ τὰ εἰς τὸ σχολεῖον προσήρτημένα παρορθήματα ὅλῃν ἀρμοδιότητα ἔχουσιν αἱ Σχολαὶ ἐπὶ παρομοίων περιπτώσεων.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Σχολείου, ὁ καὶ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου, διορίζεται διὰ Β. Διατάγματος ἐπὶ τρεῖς πανεπιστημιακὰ ἔτη. Ἐντὺς τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ μηνὸς Μαΐου ἐκάστου τρίτου ἔτους συναρχόμενος ὁ Σύλλογος τῶν Καθηγητῶν τοῦ Σχολείου ἐκλέγει ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ τακτικὸν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, τὸν διὰ τὰ ἐπόμενα τρεῖς πανεπιστημιακὰ ἔτη Διευθυντὴν, ἐφαρμοζομένων κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν περὶ ἐκλογῆς Κοσμητόρων διατάξεων τοῦ Ὁργανισμοῦ τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου. Ἐάν ὁ Διευθυντὴς ἐκλείπῃ ἢ παραιτηθῇ τοῦ ἀξιώματος τούτου, γίνεται ἐντὺς δέκα ἡμερῶν νέα ἐκλογή, τοῦ ἐκλεχθέντος διοριζομένου διὰ τρεῖς πανεπιστημιακὰ ἔτη, συνυπολογιζομένου καὶ τοῦ ἔτους τῆς ἐκλογῆς. Ἐάν ὁ Διευθυντὴς κωλύηται, ἀναπληροῦται ὑπὸ τοῦ ἀρχαιότερου τῶν τακτικῶν Καθηγητῶν.

Ἄρθρον 2.

Ὁ Διευθυντὴς ἐκπροσωπεῖ τὸ Σχολεῖον, ἐφαρμοζομένων τῶν περὶ ἐκπροσωπήσεως τῶν Σχολῶν ὑπὸ τῶν Κοσμητόρων διατάξεων τῶν πανεπιστημιακῶν νόμων. Ὁ Διευθυντὴς συμμετέχει τῶν συνεδριῶν τῆς Συγκλήτου, ἐφόσον πρόκειται περὶ ζητημάτων ἀναφερομένων εἰς τὸ Σχολεῖον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τῶν ἐν τῇ Συγκλήτῳ ψηφοφοριῶν, πλὴν ἐὰν εἶναι μέλος αὐτῆς.

Τὸ Σχολεῖον συνέρχεται εἰς συνεδρίας τῇ προσκλήσει·

τοῦ Διευθυντοῦ, ἐφαρμοζομένων κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν περὶ συνεδριῶν τῶν Σχολῶν διατάξεων τῶν πανεπιστημιακῶν νόμων. Τὸ Σχολεῖον ἔχει ἴδιον Γραφεῖον, οὗ προΐσταται ὁ γραμματεὺς τῶν Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἄρθρον 3.

Ἐν τῷ Σχολείῳ διδάσκουσι, προσαρτώμενοι ἐκ τῶν τακτικῶν ἐδρῶν τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς, οἱ καθηγηταὶ τῆς Ἀνατομικῆς, τῆς Φυσιολογίας, τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομικῆς, τῆς Μικροβιολογίας καὶ Ὑγιεινῆς, τῆς Φαρμακολογίας, τῆς ἐτέρας τῶν ἐδρῶν τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς καὶ τῆς ἑδρας τῶν Ἀφροδισίων καὶ Δερματικῶν Νόσων, ἢ Κλινικῇ λειτουργεῖ ἐν τῷ Νοσοκομείῳ Συγγροῦ, ἐκ τῶν ἐκτάκτων ἐδρῶν τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τῆς ἑδρας τῆς Σταματολογίας καὶ ἐκ τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς τῆς τακτικῆς ἑδρας τῆς Ἀνοργάνου Χημείας.

Καθηγηταὶ τοῦ Σχολείου διορίζονται διὰ Β. Διατάγματος οἱ ἐν ταῖς ἀντιστοιχίαις ἑδραις τῆς οἰκείας Σχολῆς τακτικοὶ ἢ ἐκτακτοὶ καθηγηταί. Οἱ ἐν τῷ Ὀδοντιατρικῷ Σχολείῳ διοριζόμενοι τακτικοὶ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου λαμβάνουσιν ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ Πανεπιστημίου δι' ἐκάστην ὥραν ἐβδομαδιαίας διδασκαλίας μηνιαῖον ἐπιμίσθιον δραχμῶν 100, ὅπερ ὅμως δὲν δύναται νὰ ὑπερβαῖν ἐν συνόλῳ τὰς 300 δραχμὰς κατὰ μῆνα. Ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων τούτων δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ πλέον τῶν 6 μηνῶν. Ἡ διδασκαλία θὰ εἶναι ἰδιαίτερα.

Ἄρθρον 4.

Πλὴν τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθροῦ 3 προσαρτωμένων τῷ Σχολείῳ ἐδρῶν λειτουργοῦσιν ἐν αὐτῷ καὶ δύο εἰδικαὶ ἑδραι τῆς Ὀδοντιατρικῆς, ἧτοι ἡ τῆς Ὀδοντικῆς καὶ ἀνωτέρρας Προσθετικῆς καὶ ἡ τῆς Ὀδοντικῆς Χειρουργικῆς Παθολογίας καὶ Θεραπευτικῆς, ἐν αἷς διορίζονται εἰδικοὶ καθηγηταὶ τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου, ἔχοντες ἐν τῷ Συλλόγῳ τοῦ Σχολείου τὰ αὐτὰ δικαιοῦματα μὲ τοὺς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἁρθρῷ καθηγητάς.

Εἰδικὸς καθηγητὴς τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου διορίζεται ὁ ἔχων ἀδειαν ἐξασκήσεως τῆς Ὀδοντιατρικῆς ἐν Ἑλλάδι καὶ ὑποβαλὼν ὑποψηφιότητα ἐνώπιον τοῦ Σχολείου, ἀπαιτεῖται ὅμως νὰ ἔχῃ μίαν τοὐλάχιστον πωρότυπον πραγματείαν τοῦ κλάδου τούτου, τὴν ὅποιαν ὀφείλει ν' ἀναπτύξῃ προφορικῶς ἐνώπιον τῶν καθηγητῶν τοῦ Σχολείου. Τὰ καθέκαστα τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τρόπου τοῦ διαγωνισμοῦ κανονισθῇσονται διὰ Β. Διατάγματος.

Οἱ εἰδικοὶ καθηγηταὶ τοῦ Σχολείου λαμβάνουσιν ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ Πανεπιστημίου μισθὸν ἐκτάκτου καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου.

Τὰ τῶν ἐπιμελητῶν καὶ βοηθῶν προσόντα κανονισθήσονται διὰ Β. Διατάγματος, ὡς καὶ ἡ διάρκεια τῆς θητείας αὐτῶν. Ὁ μισθὸς αὐτῶν εἶναι ὁ αὐτὸς μὲ τῶν λοιπῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου.

Ἄρθρον 5.

Τῷ Ὀδοντιατρικῷ Σχολεῖῳ προσαρτᾶται Ἱατρεῖον καὶ Ἐργαστήριον. Διευθυντὴς αὐτῶν καθίσταται ὁ ἀρχαιότερος τῶν εἰδικῶν καθηγητῶν τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου.

Τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν τοῦ Σχολείου ἀποτελεῖται ἐκ δύο ἐπιμελητῶν, ἑνὸς διχειριστοῦ, τριῶν βοηθῶν, τὸ δὲ ὑπηρετικὸν ἐξ ἑνὸς κλητῆρος καὶ τριῶν ὑπηρετῶν ἢ ὑπηρετριῶν, ὧν τὰ προσόντα, ὁ ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ Πανεπιστημίου καταβαλλόμενος μισθὸς καὶ ὁ τρόπος τοῦ διορισμοῦ καθορισθήσονται διὰ Β. Διατάγματος ἐφ' ἁπαξ ἐκδοθησομένου. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον θέλει καθορισθῇ καὶ τὸ εἰς τὴν Ταμίαν τοῦ Πανεπιστημίου καταβαλλόμενον πρόσθετον μηνεῖον ἐπιμίσθιον διὰ τὴν ἐκ τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου πρόσθετον ὑπηρεσίαν του.

Οἱ εἰδικοί καθηγηταὶ τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου, ὡς καὶ οἱ ἐπιμεληταί, ὑπάγονται κατὰ τὰ λοιπὰ εἰς τὰς διατάξεις τῶν νόμων περὶ Πανεπιστημίου.

Ἄρθρον 6.

Φοιτητὴς τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου ἐγγράφεται ὁ δυνάμενος νὰ ἐγγραφῇ φοιτητὴς ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἡ ἐν τῷ Ὀδοντιατρικῷ Σχολεῖῳ φοιτήσις ὀρίζεται τετραετής. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φοιτήσεως αὐτῶν οἱ φοιτηταὶ τοῦ Σχολείου ὑποβάλλονται εἰς ἐνιαυσίους τμηματικὰς ἐξετάσεις ἀντιστοιχοῦσας πρὸς τὰ ἔτη τῆς φοιτήσεως αὐτῶν, πλην τοῦ τελευταίου, καὶ περιλαμβανούσας τὰ ὑποχρεωτικὰ μαθήματα ἐκάστου ἔτους.

Τὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τμηματικῶν ἐξετάσεων καὶ τὰ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἐξεταστῶν ὀρίζονται διὰ Β. Διατάγματος ἐκδιδομένου μετὰ γνώμην τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν τοῦ Σχολείου. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον θέλουσι καθορισθῇ τὰ τῆς φοιτήσεως, διδασκαλίας καὶ ἐξετάσεων τῶν εἰς τὸ Ὀδοντιατρικὸν Σχολεῖον μεταγεγραφομένων φοιτητῶν τῆς Ἱατρικῆς ὡς καὶ τῶν πτυχιούχων αὐτῆς τῶν ἐγγεγραφομένων εἰς τὸ Ὀδοντιατρικὸν Σχολεῖον.

Τὰ ὑπὸ τῶν φοιτητῶν τοῦ Σχολείου καταβαλλόμενα εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Πανεπιστημίου δίδακτρα καὶ ἐξέταστρα ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἀσθενῶν καταβαλλόμενα ἐξὸς θεραπείας καὶ προσθήκης τεχνητῶν ὀδόντων καὶ ὁ τρόπος τῆς καταβολῆς αὐτῶν ὀρίζονται διὰ Β. Διατάγματος ἐκδιδο-

μένου μετὰ γνώμην τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν τοῦ Σχολείου καὶ τῆς Πανεπιστημιακῆς Συγκλήτου.

Ἄρθρον 7.

Τὸ Ὀδοντιατρικὸν Σχολεῖον ἀπονέμει τὸ πτυχίον τῆς Ὀδοντιατρικῆς μετ' ἐπιτυχίαν ἐν ταῖς ἐπὶ τούτῳ ἐξετάσεσι, διεξαγομέναις ἐνώπιον τῶν καθηγητῶν τῶν ἐξεταζομένων μαθημάτων ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Σχολείου.

Οἱ πτυχιούχοι τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου δικαιούνται νὰ ἐξασκῶσι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὀδοντιάτρου ἐν Ἑλλάδι.

Πτυχιούχοι τῆς Ὀδοντιατρικῆς ἀλλοδαπῶν ἀνεγνωρισμένοι ὑπὸ τοῦ οἰκείου Κράτους Πανεπιστημίου, Σχολῶν ἢ Σχολείων, ἐγγεγραμένους ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τῇ βᾶσει ἀπολυτηρίου ἀνεγνωρισμένου Ἑλληνικοῦ Γυμνασίου ἢ ἀλλοδαποῦ ἑμοταγοῦς, κτῶνται τὸ ἐν § 2 δικαίωμα, εἰς ὑπέστησαν εὐδοκίμως δοκιμασίαν ἐνώπιον ἐπιτροπείας, ἀποτελουμένης ἐκ καθηγητῶν τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου κατὰ τὰ διὰ Β. Διατάγματος ἐκδιδομένου μετὰ γνώμην τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν τοῦ Σχολείου ὀρίζόμενα. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὀρίζονται τὰ τῶν πτυχιακῶν ἐν γένει ἐξετάσεων καὶ τὰ τῶν ὑπὸ τῶν ὑφισταμένων αὐτὰς καταβαλλομένων ἐξετάστων καὶ τὰ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἐξεταστῶν.

Οἱ κεκτημένοι τὸ δικαίωμα τοῦ μετέρχεσθαι τὸν ὀδοντίατρον, συμφώνως πρὸς τοὺς μέχρι τῆς κατὰ τὸ 1915 καταργήσεως τῶν Διοικήσεων νόμους τῆς Σαμιακῆς καὶ Κρητικῆς Πολιτείας, δικαιούνται ν' ἀσκῶσι τὸ ἔργον αὐτῶν ἐν αἷς νήσοις ταύταις καὶ ἀλλὰ τοῦ Κράτους ἄνευ ὅλλης τιμῆς ἀδείας.

Ἄρθρον 8.

Ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου θέλουσι διορισθῇ, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθροῦ 3, οἱ καθηγηταὶ τοῦ Σχολείου, οἵτινες συνεργήσαντες ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν θέλουσιν ἐκλέξει, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθροῦ 1, τὸν Διευθυντὴν τοῦ Σχολείου διὰ τὴν πρώτην τριετίαν, συνυπολογιζομένου ἐν αὐτῷ καὶ τοῦ ἱσταμένου πανεπιστημιακοῦ ἔτους.

Ἡ ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου λειτουργοῦσα ἑκτακτος ἑδρα τῆς Ὀδοντιατρικῆς καὶ Στοματολογίας μεταβάλλεται εἰς ἑδραν τῆς Στοματολογίας, ὁ δ' ἐν τῇ ἑδρᾷ ἐκείνῃ διωρισμένος καθηγητὴς διατηρεῖ θέσιν ἐκτάκτου καθηγητοῦ τῆς Στοματολογίας τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου.

Οἱ κεκτημένοι πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου πτυχίον Ὀδοντιατρικῶν Σχολῶν τῆς ἀλλοδαπῆς, ἀνεγνωρισμέ-

νων υπό τοῦ οἰκείου Κράτους, δύνανται προσάγοντες τοῦτο ἐντὸς ἑτὸς ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου, δεόντως καυρωμένον, νὰ ὑποστώσι τὴν ἐν § 3 τοῦ ἄρθρου 7 δοκιμασίαν.

Κατὰ τὴν πρώτην πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου αἱ ἐκ νοσηλείων πρόσδοι τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου διατίθενται ἀποκλειστικῶς διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἰατρείου καὶ τοῦ Ἑργαστηρίου αὐτοῦ καὶ διὰ τὴν ἐπέκτασιν ἢ μεταρρύθμισιν τοῦ κτιρίου τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου, ἐν ᾧ ταῦτα λειτουργοῦσιν.

Ἡ φοίτησις τῶν ἤδη ἐγγεγραμμένων φοιτητῶν τοῦ Ὀδοντιατρικοῦ Σχολείου εἶναι τριετής.

Διὰ τὴν θεωρίαν τῶν πρώτων ἀναγκῶν τοῦ Ἰατρείου καὶ Ἑργαστηρίου τοῦ Σχολείου ἀναγράφεται ἐράκιξις πέντε ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἐκ δραχμῶν εἴκοσι χιλιάδων καταβληθησομένων εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦ Πανεπιστημίου.

Εἰς τὴν διάταξιν τῆς § 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 1817 περιλαμβάνονται καὶ οἱ ὁμιόβαθμοι ὑπάλληλοι τῆς ἀνωτέρας ὑπηρεσίας τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐν τῷ α' ἐδαφίῳ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 1324 μετὰ τὰς λέξεις (ἀπὸς τὸ ἡμῶν τὸν) προστίθεται ἡ λέξις (ἐκάστοτε).

Ἡ ἰσχύς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχει ἀπὸ τῆς δημοσίευσως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως, καταργουμένου τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ νόμου ΓΩΚΓ', πλὴν τῆς παραγράφου 4 τοῦ νόμου 2506 καὶ πάσης ἄλλης διατάξεως ἀντικειμένης εἰς τὴν παρόντα νόμον.

Μεταβατικὴ Διάταξις

Πρακτικοὶ ἱατροί, ἐξασκοῦντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὁδοντιατρικοῦ ἀνεῦ ἀδείας, δύνανται ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου νὰ προσέλθωσι καὶ ὑποστώσι πρακτικὰς ἐξετάσεις κανονισθησομένης διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος.

Περὶ καθορισμοῦ τῶν σιρατωτικῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀνυποτάκτων καὶ λιποταχίων.

(μετὰ παρατηρήσεις τοῦ κ. Γ. Πάπ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 5 ὡς πρὸς τοὺς τυχόντας ἀναστολῆς προσελεύσεως), ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου π. ἔ. νομοθετικὸν Διάταγμα περὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ πάσης καταδιώξεως ἀνυποτάκτων καὶ λιποταχίων.

Ἄρθρον 2.

Αἱ διατάξεις περὶ ἀνυποταξίας τοῦ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον κυρωμένου νομοθετικοῦ Διατάγματος ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ ἐφέδρων ἑξισωματικῶν.

Ἄρθρον 3.

Οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὸ ἀνωτέρω νομοθετικὸν Διάταγμα ἀνυποτάκτοι, τοῦ τε Ἑσωτερικοῦ καὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, καὶ λιποτάκται ὑποχρεοῦνται νὰ ἐκπληρώσωσι τὰς διὰ τοῦ παρόντος νόμου καθοριζόμενας ὑποχρεώσεις, ὅποτε καὶ ἀπαλλάσσονται πασῶν τῶν συνεπειῶν ἀνυποταξίας καὶ πάσης καταδιώξεως ἐπὶ λιποταξίᾳ, ἐὰν ᾗθελον καταβάλλει τὸ ἐν τῷ παρόντι νόμῳ καθοριζόμενον ἀντιστάκιον ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τυχθησομένης προθεσμίας, ἥτοι:

1) Ἐκ τῶν ἐπεχόντων ἐποχρώσειν τοῦ ἐνεργοῦ σιρατοῦ (θητείας).

α') Οἱ ἄγοντες ἡλικίαν ἀπὸ 20—23 ἔτους, συμπληρωμένου, ἥτοι οἱ γεννηθέντες κατὰ τὰ ἔτη 1901, 1900, 1899 καὶ 1898 διετῇ θητείας.

β') Οἱ ἄγοντες ἡλικίαν ἀπὸ 24—32 ἔτους συμπληρωμένου, ἥτοι οἱ γεννηθέντες κατὰ τὰ ἔτη 1897 ἕως 1889, ἐξάμηνον τοιαύτην καὶ καταβολὴν δραχμῶν 1000.

γ') Ἐπίσης οἱ ἄγοντες τὸ 33—40 συμπληρωμένον, ἥτοι οἱ γεννηθέντες κατὰ τὰ ἔτη 1888 ἕως 1881, τρίμηνον τοιαύτην καὶ καταβολὴν δραχμῶν 1000.

δ') Οἱ ἀπὸ τοῦ 41 ἔτους, ἥτοι οἱ γεννηθέντες ἀπὸ τοῦ 1880 μέχρι τῶν γεννηθέντων τῷ 1873, ὑποχρεοῦνται μόνον εἰς καταβολὴν δραχμῶν 1000.

ε') Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὅσοι κριθῶσι βοηθητικοὶ ἢ βοηθητικοὶ νοσοκόμοι, οἱ μὲν γεννηθέντες κατὰ τὰ ἔτη 1901—1894 υπέχουσιν ἀναλόγως τοῦ ἔτους τῆς γεννήσεώς των τὰς ὑπὸ τῶν ἀνω ἐδαφίων α' καὶ β' ὑποχρεώσεις, οἱ δὲ γεννηθέντες ἀπὸ τοῦ ἔτους 1893—1883 ὑποχρεοῦνται εἰς καταβολὴν μόνον ἀντιστάκιον δραχμῶν 600, καὶ οἱ γεννηθέντες κατὰ τὰ ἔτη 1882 μέχρι 1873 εἰς καταβολὴν ἀντιστάκιον δραχμῶν τετρακοσίων.

ς') Οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὰ ἐδάφια β' καὶ γ', ἐὰν δὲν καταβάλωσι τὸ ἀνωτέρω χρηματικὸν ποσόν, δὲν ἀπολύονται, ἀλλὰ κρατοῦνται πρὸς διάνοισιν τῆς διετοῦς θητείας, δυνατόν ν' ἀπολυθῶσιν ἅμα τῇ καταβολῇ τούτου, οἱ δὲ ὑπαγόμενοι εἰς τὸ ἐδάφιον δ' ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπηρετήσωσιν ἐπὶ διετίαν, ἐὰν δὲν καταβάλωσι τὸ ποσόν τῶν δραχμῶν 1000.

ζ') Ὁ χρόνος καθ' ὃν ὑπηρετήσαν εἰς Συμμηχινοῦς Στρατοὺς συνυπολογίζεται εἰς τὰς εἰς ἃς ὑπόκεινται ὑποχρεώσεις.

2) Υποχρεώσεις εκγυμνάσεως.

α') Οἱ ἀπαλλαγέντες διὰ λόγους οἰκογενειακοὺς καὶ οἱ πρὸς τοὺτους ἐξομοιούμενοι διαθεσίμοι, ἀναθεωρηθέντες καὶ κριθέντες ἱκανοί, μὴ ἀναθεωρηθέντες (καὶ συνεπῶς θεωρούμενοι ἱκανοί), ὡς καὶ οἱ ἀποκτήσαντες τὴν ἐλληνικὴν ἰθαγένειαν διὰ πολιτογραφήσεως μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 21 ἔτους τῆς ἡλικίας των, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξεπλήρωσαν τὰς κατὰ τοὺς σχετικούς πρὸς ἐκάστην κατηγορίαν ἰδίους στρατιωτικὰς υποχρεώσεις, υποχρεοῦνται εἰς τρίμηνον ὑπηρεσίαν καὶ καταβολὴν δραχ. 300, ἐὰν δὲν συμπλήρωσαν τὸ 40ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των μέχρι τῆς 1 Ἰανουαρίου 1921.

β') Οἱ γεννηθέντες ἐκ τούτων κατὰ τὸ ἔτος 1881 καὶ κατωτέρω, ἦτοι οἱ συμπληρώσαντες τὸ 40ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των, υποχρεοῦνται μόνον εἰς καταβολὴν δραχ. 300.

γ') Ἐπίσης ἐκ τῶν ἀπαλλαγέντων δι' οἰκογενειακοὺς λόγους καὶ διαθεσίμων, οἱ γεννηθέντες κατὰ τὰ ἔτη 1882—1884 δὲν υποχρεοῦνται εἰς τρίμηνον ὑπηρεσίαν, ἐὰν καταβάλωσιν ἀντιστάκωμα δραχ. 100.

δ') Οἱ καταγόμενοι ἐκ τῶν Νέων Χωρῶν καὶ ὑπαγόμενοι εἰς τὸν νόμον 231, ὡς καὶ οἱ τῆς νήσου Κρήτης οἱ πρὸ τῆς κλάσσεως 1912, συμπεριλαμβανομένης, μέχρι τοῦ 1903 τρίμηνον τοιαύτην καὶ καταβολὴν δραχμῶν 300, οἱ δὲ τῶν κλάσεων 1902, 1901 καὶ 1900 μόνον εἰς καταβολὴν δραχμῶν 300.

ε') Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν οἱ ἀνωτέρω δὲν καταβάλωσι τὸ καθοριζόμενον ἀντιστάκωμα, θὰ ὑπηρετήσωσιν ἐκτὸς τῶν ὡς ἀνωτέρω υποχρεώσεων των καὶ ἐπὶ τόσον χρόνον ὅσον ὑπηρετήσαν οἱ συνηλικιωταὶ των κατὰ τὴν ἐπιστρατεύσιν 1917-1920.

3) Ἐφεδρικὰς υποχρεώσεις.

α') Οἱ ἐφεδρὶ ἀνυπότακτοι ἐπιστρατεύσεως τῶν κλάσεων 1900 καὶ ἐντεύθεν υποχρεοῦνται νὰ ὑπηρετήσωσιν ἐπὶ τόσον χρόνον ὅσον ὑπηρετήσαν οἱ συνηλικιωταὶ των κατὰ τὴν ἐπιστρατεύσιν 1917—1920.

β') Ἐκ τούτων οἱ μὲν τῶν κλάσεων 1900—1905, ἦτοι οἱ γεννηθέντες κατὰ τὰ ἔτη 1879—1884, δὲν υποχρεοῦνται νὰ ὑπηρετήσωσιν, ἐὰν καταβάλωσιν ἐμπροθέσμως δραχ. 100 δι' ἑκάστον μῆνα ὑπηρεσίας, ὑπολογιζόμενων τῶν τυχόν ἡμερῶν δι' ἐλλείληρον μῆνα.

γ') Οἱ δὲ τῶν κλάσεων 1906 καὶ ἐφεξῆς, ἦτοι οἱ γεννηθέντες κατὰ τὸ ἔτος 1885 καὶ ἄνω, δύνανται, διαταγῇ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, ν' ἀπολυθῶσι τῶν τάξεων τοῦ Στρατοῦ μετὰ τρίμηνον πραγματικὴν ὑπηρεσίαν, καταβάλλοντες δραχ. 100 δι' ἑκάστον διανυθέντα ἐπὶ πλέον μῆνα ἐφεδρικῆς ὑπηρεσίας τῶν συνηλικιωτῶν των.

δ') Ἀμειωτέρων τῶν ἀνωτέρω δύο κατηγοριῶν τὸ ἀνώτατον καταβλητέον χρηματικὸν πᾶσιν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς 1000 δραχμὰς.

ε') Οἱ βοηθητικοὶ καὶ βοηθητικοὶ νοσοκόμοι, ἐὰν καταβάλωσιν ἐμπροθέσμως ἀντιστάκωμα δραχ. 600, δὲν υποχρεοῦνται νὰ ὑπηρετήσωσιν.

ς') Ἀπαλλάσσονται τῆς υποχρεώσεως τοῦ νὰ ὑπηρετήσωσιν οἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιστρατεύσεως 1917—1920 μὴ προτελόντες καὶ διαμένοντες ἤδη ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ἐφ' ὅσον ὑπηρετήσαν κατὰ τοὺς πολέμους 1912-1913, καταβάλλοντες ὡμὸς δραχ. 100 δι' ἑκάστον μῆνα ἐφεδρικῆς ὑπηρεσίας τῶν συνηλικιωτῶν αὐτῶν.

ζ') Οἱ ὑπηρετήσαντες εἰς Συμμαχικοὺς Στρατοὺς ἐπὶ δύο τοὐλάχιστον μῆνας δὲν υποχρεοῦνται νὰ ὑπηρετήσωσιν οὐδὲ νὰ καταβάλωσιν ἀντιστάκωμα· ἐπίσης οἱ ὑπηρετήσαντες ὡς πληρώματα εἰς ἐπίτακτα τοῦ Κράτους πλοῖα, καθ' ὃν χρόνον οἱ συνηλικιωταὶ των ὑπηρετοῦν ἐν τῷ Στρατῷ.

"Ἄρθρον 4.

Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ὑπάγονται καὶ οἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος καταταγέντες εἰς τὸν Στρατόν, ὡς καὶ ἐκεῖνοι ἐκ τῶν ἐφεδρῶν τῆς ἐπιστρατεύσεως 1917—1920 ὧν ἐδικαιολογήθη ἡ ἀνυποταξία διὰ διαταγῶν τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι εὕρισκοντο εἰς τὸ ἐφώτερον ἐπανεληθόντες μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς κλάσεώς των, ὑποχρεούμενοι καὶ οὗτοι εἰς τὰς αὐτὰς υποχρεώσεις τοῦ ἀνωτέρω 3ου ἁρθροῦ § 3.

"Ἄρθρον 5.

Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθροῦ 3 § 3 τοῦ παρόντος νόμου ὑπάγονται καὶ οἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιστρατεύσεως 1917—1920 τυχόντες ἀναστολῆς προσελεύσεως ἐφεδρῶν τῶν κληθεῖσων κλάσεων δι' οἰανδήποτε αἰτίαν, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπηρετήσαν ἐπὶ τρίμηνον.

"Ἄρθρον 6.

Οἱ σχόντες ἀδελφὸν φονευθέντα ἐν πολέμῳ ἢ ἀποβιώσαντα ἐν τῷ Στρατῷ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου ἀπαλλάσσονται τῆς καταβολῆς παντὸς ἀντιστάκωματος, εἰς οἰανδήποτε κατηγορίαν καὶ ἂν ὑπάγωνται.

"Ἄρθρον 7.

α') Οἱ ἐφεδρὶ λιποτάκται τῆς ἐπιστρατεύσεως 1917—20 ὑπέχουσι τὰς υποχρεώσεις τοῦ ἁρθροῦ 3 § 3, ὑπολογιζόμενης καὶ τῆς πρὸ τῆς λιποταξίας των ἐφεδρικῆς ὑπηρεσίας.

β') Οἱ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου λιποτάκται, ὡς καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες δὲν ἤθελον προσέλθει ἐκτὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ταχθησομένης προθεσμίας, ἐκτὸς τῶν ποινικῶν συνε-

πειδὴν ὑποχρεοῦνται εἰς ἐξάρτητον πρόσθετον ὑπηρεσίαν μὴ ἐξαρχωμένην.

Ἄρθρον 8.

Τὰ διὰ τοῦ παρόντος καθοριζόμενα ἀντισηκώματα καταβαλλόμενα ἐφ' ἅπας εἰσάγονται εἰς ὄφελος τοῦ ταμείου τῆς Ἑθνικῆς Ἀρμύνης, πλὴν τοῦ ἐνὸς δεκάτου, ὅπερ περιέρχεται εἰς ὄφελος τοῦ Μετοχικοῦ ταμείου τοῦ κατὰ γῆν Στρατῶ.

Ἄρθρον 9.

Οἱ μὴ συμμορφωθησόμενοι πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ὑπὸκεινται εἰς τὰς σχετικὰς διατάξεις περὶ ἀνυπατάκτων τοῦ νόμου περὶ στρατολογίας, ὑπέχοντες οὕτως ἀπ' αὐτῆς τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τοῦ νόμου τούτου.

Ἄρθρον 10.

Ἀπαλείφονται ἐκ τῆς 2ας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 51 τοῦ νόμου 425 περὶ στρατολογίας αἱ λέξεις «ἀλλὰ πρὸ τῆς μεταβάσεως τῆς κλιμάσεως τῶν εἰς τὴν ἐρεδρεΐαν».

Ἄρθρον 11.

α') Ἡ προθεσμία πρὸς ἐγγραφήν τῶν ἀνηλώτων περὶ τῆς μετὰ τὴν ἐξέλιξιν τῶν ἀντιπροσώπων εἰς τὸν νόμον 425 περὶ στρατολογίας αἱ λέξεις «ἀλλὰ πρὸ τῆς μεταβάσεως τῆς κλιμάσεως τῶν εἰς τὴν ἐρεδρεΐαν».

β') Αἱ ὑποχρεώσεις τούτων κανονίζονται συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 3 § 1 τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 12.

Οἱ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου ὑπαχθόμενοι ὡς καὶ οἱ ἐγγραφεύμενοι καὶ ἐγγραφισθέντες ἐν τῷ τῆς ἀντισηκώσεως μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω ὑποχρεώσεων τῶν ἀντιπροσώπων κλιμάσιν ἐπιστρατεύσεως τὴν εἰς τὴν ἐκ τῆς ἡλικίας τῶν ἀνέκων.

Ἄρθρον 13.

α') Ἡ ἡλικία τῶν ἀνηλώτων καθορίζεται τῶν μὲν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ διαμενόντων ὑπὸ τῶν πλησιεστέρων τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς τῶν εἰδικῶν στρατολογικῶν συμβουλίων, τῶν δὲ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 54 τοῦ στρατολογικοῦ νόμου.

β') Καθ' ὅμοιον τρόπον καθορίζεται ἡ ἡλικία τῶν στρατευθέντων τῶν Νέων Χωρῶν, πλὴν τῶν ἐκ Κρήτης καταχωμένων, οἵτινες εὐρίσκονται δις ἐγγεγραμμένοι, εἴτε εἰς τὰ μητρώα ἀρρένων τῆς αὐτῆς κοινότητος, εἴτε ἐν τοῖς βιβλίοις τῶν στρατολογικῶν γραφείων, περὶ τῆς ἐγγραφῆς τῶν ὁποίων δὲν ἐξεδόθη ἀπόφασις καθορισμοῦ τοιαύτης, ὡς καὶ ἐκείνων οἵτινες ἐνεγράφησαν εἰς τὰ μητρώα ἀρρένων ἐν ἀπουσίᾳ τῶν, εὐρισκομένων εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἄρθρον 14.

Ἐκλείψει στοιχείων πρὸς διακρίνωσιν παρὰ τῶν Σωματῶν

τῶν ὑποχρεώσεων ἀνυπατάκτων καὶ λιποτακτῶν τῆς παρούσης ἐπιστρατεύσεως, δύναται νὰ ληθῇ ὑπ' ὅψιν ὑπεύθυνος τούτων δὴλώσις τῶν στρατολογικῶν μεταβολῶν τῶν.

Ἄρθρον 15.

Οἱ ἀπολυθέντες ὡς ψευδῶς δηλώσαντες τὰς στρατολογικὰς μεταβολὰς τῶν ὑποχρεοῦνται, ἀνακαλούμενοι ἀράματα, εἰς διάνυσιν ἐν Μετώπῳ διπλάσιον χρόνου τῆς ὑπολειπομένης στρατιωτικῆς τῶν ὑποχρεώσεως, ὑποκείμενοι συνάμα εἰς ποινικὴν δίωξιν ἐπὶ ψευδεὶ βεβαιώσει ἐνώπιον Ἀρχῆς.

Ἄρθρον 16.

Πάντες οἱ μηδὲν ἀσκηθέντες ἐν τῷ Στρατῷ ἡ ἀσκηθέντες ἑλαττον τοῦ τριμήνου καὶ ἀνήκοντες εἰς κλιμάσεις 1905 καὶ ἐνταῦθα ἐκ τῶν ἐργασθέντων εἰς Συμμετοχικὰ ἔργα τοῦ Στρατοῦ τῆς Ἀνατολῆς, ὧν ἡ ὑπηρεσία ἐλογίσθη στρατιωτικὴ διὰ τοῦ ἀπὸ 27 Σεπτεμβρίου 1917 Β. Διατάγματος, τῶν διατελεσάντων ὡς ὁμῶν ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ τῶν Βουλγάρων ἢ ἐν ἐξορίᾳ, ὡς καὶ τῶν βίᾳ στρατευθέντων ἐν Τουρκίᾳ καὶ Βουλγαρίᾳ κατὰ τὸν παρόντα πόλεμον, ὑποχρεοῦνται εἰς φέρμηνον στρατιωτικὴν ὑποχρέωσιν, λόγῳ ἐκχυμνάσεως, τοῦ χρόνου καθ' ὃν διετέλεσαν ὑπὸ τῆς ἀνω κατηγορίας λογιζομένου ὡς ἐφεξῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 17.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

Περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1364 τῆς 29 Μαΐου 1918. (ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν β' συζήτησιν), ἔχον οὕτως:

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἐν τῇ § 1 τοῦ νόμου 1364 φράσις «καὶ ἐκ δύο ἀνωτέρων ἀξιοματικῶν καὶ δύο λοχαγῶν ὡς μελῶν» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἐξῆς: «καὶ ἐξ ἐξ ἀνωτέρων ἀξιοματικῶν ὡς μελῶν».

Ἡ § 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 1 ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἐξῆς: «Ἡ Ἐπιτροπὴ εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ καὶ τρισάκρων τοῦλάχιστον μελῶν».

Ἡ ἐν τῇ § 5 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 1 φράσις «ὡς ὑπεύθυνος ἀπέναντι τοῦ Προέδρου τοῦ Ταμείου» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἐξῆς: «καὶ ἐφ' ὅλων τῶν ὑπηρετούντων στρατιωτικῶν ἐν τῷ Ταμείῳ, ἀσκῶν ἐπ' αὐτῶν κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ἐκ τοῦ Καταστήματος ἀπασαν τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Προέδρου».

Ἡ § 6 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 1 μετὰ τῶν 5 ἐδαφίων αὐτῆς ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἐξῆς:

Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ταμείου ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν ἐξῆς :

1) Ἐξ ἑνὸς Λογχοῦ ὡς Γραμματέως, δύο ἀνθυπολοχαγῶν Διαχειρίσεως, ἑνὸς ἀρχαιοφύλακος, τριῶν ἀνθυπασπιστῶν γραφείων καὶ μιᾶς δακτυλογράφου, ὡς βοηθῶν αὐτοῦ.

2) Ἐξ ἑνὸς Λογχοῦ Διαχειρίσεως, ὡς Ταμίου, τριῶν Ὑπολοχαγῶν Διαχειρίσεως καὶ τριῶν ἀνθυπασπιστῶν γραφείων, ὡς βοηθῶν αὐτοῦ.

3) Ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ Ἐπιμελητείας ἢ Διαχειρίσεως ἢ ἰδιώτου, ὡς Διευθυντοῦ τοῦ Λογιστηρίου καὶ ἐξ ἑπτὰ ὑπολοχαγῶν Διαχειρίσεως, ἐπτὰ ἀξιωματικῶν ἀποστράτων τῆς Ἐπιμελητείας ἢ τοῦ Ἐλέγχου ἢ τῆς Διαχειρίσεως ἢ τοῦ διαλυθέντος Οἰκονομικοῦ Σώματος ἢ οἰουδῆποτε Σώματος ἢ Ὀπλου, ἐχόντων ὅμως ὑποσδῆποτε ὑπηρετήσει παρὰ τῷ Ταμείῳ τούτῳ ἢ διατελέσει ὡς μέλη τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς αὐτοῦ ἐπὶ ἐν τοῦλάχιστον ἔτος καὶ ἐκ δέκα ἰδιωτῶν, ἐχόντων δίπλωμα Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς, ἀπάντων ὡς λογιστῶν ἢ ὑπολογιστῶν, καὶ ἐκ τεσσάρων ἀνθυπασπιστῶν γραφείων, ὡς βοηθῶν αὐτοῦ.

4) Ἐκ δύο ἀνθυπολοχαγῶν Διαχειρίσεως καὶ δύο ἀνθυπασπιστῶν γραφείων, ὡς βοηθῶν τοῦ Ἐλεγκτοῦ.

5) Ἐξ ἑνὸς ἀξιωματικοῦ στρατολόγου καὶ ἑνὸς ἀξιωματικοῦ τοῦ Μηχανικοῦ.

Εἰς τὴν § 12 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 1364 μετὰ τὴν φράσιν «Τὸ ἐνοίκιον τοῦ Καταστήματος καὶ τὰ μηνιαῖα γραφικὰ βαρύνουσι τὸ Δημόσιον» καὶ πρὸ τῆς φράσεως «αἱ δὲ ἀντιμισθίαι τοῦ προσωπικοῦ βαρύνουσι τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον» προστίθεται ἡ φράσις «ὕποχρεούμενον ὅπως κατὰ μῆνα καταβάλλῃ τῷ Μετοχικῷ Ταμείῳ διὰ μηνιαῖον ἐνοίκιον δραχμὰς δισχιλίας καὶ διὰ μηνιαῖα γραφικὰ δραχμὰς πεντακοσίας, ἀδιαφύρως τοῦ καταβαλλομένου ἢ μὴ ποσοῦ ὑπὸ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου δι' ἀμφοτέρα ταῦτα».

Ἡ § 13 τοῦ ἄρθρου 1 μετὰ τῶν τριῶν (3) ἐδαφίων αὐτῆς ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς: «Ἡ ἀντιμισθία τῶν ἐξ ἰδιωτῶν προσλαμβανομένων ὡς Διευθυντοῦ τοῦ Λογιστηρίου, λογιστῶν καὶ ὑπολογιστῶν ὀρίζεται ἐκάστοτε ἀποφάσει τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, τῶν δὲ ἐξ ἀποστράτων ὀρίζεται μηνιαίως εἰς δραχμὰς 300 τοῦ λογιστοῦ καὶ 200 τοῦ ὑπολογιστοῦ».

Ἡ § 14 τοῦ ἄρθρου 1 ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς: «Ὁ μὴ ἰδιώτης Διευθυντὴς τοῦ Λογιστηρίου, ὁ Γραμματεὺς, ὁ Ταμίας καὶ οἱ ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικοὶ τοποθετοῦνται διὰ Β. Διατάγματος, τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, οἱ δὲ ἀνθυπασπισταὶ στρατιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ δακτυλογράφοι δι' Ὑπουργικῆς Διαταγῆς καὶ οἱ ἀπόστρατοι

καὶ ἰδιώται ἀποφάσει τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν».

Τὸ ἐδάφιον 4 τοῦ ἄρθρου 2 ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς: «Ἐκ τῆς κρατήσεως τῆς διαφορᾶς τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀξιωματικῶν, ἀνθυπασπιστῶν, ἀρχιτεχνιτῶν, ἀρχιμουσικῶν καὶ Στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους μῆνας τῆς ἀξίσεως τῆς μισθοδοσίας τῶν».

Εἰς τὸ ἐδάφιον Θ' τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 1364 μετὰ τὴν φράσιν «καὶ κανονικῆς» προστίθεται ἡ φράσις «ἢ ἀνθρωπικῆς».

Εἰς τὸ ἐδάφιον κη' τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 1364 τοῦ 1918, ὡς ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 § 4 τοῦ νόμου 2148 τοῦ 1920, καὶ μετὰ τὴν φράσιν «ἐκ τῆς κρατήσεως ἑνὸς ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν (1 %) ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῶν ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ» καὶ πρὸ τῆς φράσεως «ἀδ' ἐργολαβίας ἢ κατὰ παραγγελίαν» προστίθεται ἡ φράσις «ἢ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ».

Τὸ ἐδάφιον α' τοῦ ἄρθρου 5 ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς: «Εἰς τὴν ἀγορὰν ἐντόκων γραμματίων τοῦ Κράτους ἢ ὁμολογιῶν τῶν Ἐθνικῶν Δανείων καὶ Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, κατατεθειμένων πρὸς φύλαξιν, μετ' ἀπόφασιν τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ταμείου, παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος ἢ παρὰ τῷ Ταμείῳ Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων».

Εἰς τὸ ἐδάφιον β' τοῦ ἰδίου ἄρθρου 5 μετὰ τὴν φράσιν «παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος» προστίθεται ἡ φράσις «ἢ παρὰ τῷ Ταμείῳ Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων».

Ἡ ἀληθὴς ἐννοία τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου 1364 εἶναι ὅτι τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον, πρὸς ἀπόσβεσιν οἰασδῆποτε παρηγγεμένης ἤδη ἢ εἰς τὸ μέλλον παραχρησόμενης ὑφειλῆς πρὸς αὐτὸ τοῦ μετόχου, δικαιούται ὅπως παρακρατῇ ἀπ' εὐθείας ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἢ τὸ μέρος αὐτοῦ ἢ τὸ Μετοχικὸν Κεφάλαιον ἢ τὸ βοήθημα τῆς χήρας αὐτοῦ ἢ τὸ βοήθημα τοῦ τέκνου ἢ τῶν τέκνων αὐτοῦ ἢ καὶ τὸ λόγῳ προικὸς χορηγούμενον ὑπὸ τοῦ Ταμείου εἰς τὰς θυγατέρας αὐτοῦ ποσόν, ὡς ἐπίσης ὅτι, πρὸς ἀπόσβεσιν οἰασδῆποτε ὡς ἂν ὑφειλῆς χήρας ἢ τῶν τέκνων, ἐξ οἰουδῆποτε γάμου τοῦ μετόχου, δικαιούται τὸ Ταμεῖον ὅπως παρακρατῇ ἀπ' εὐθείας ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, ἢ τὸ Μετοχικὸν Κεφάλαιον, ἢ τὸ βοήθημα ἰδίας χήρας, τὸ τοιοῦτον τῶν τέκνων αὐτοῦ ἢ καὶ τὸ λόγῳ προικὸς χορηγούμενον ὑπὸ τοῦ Ταμείου εἰς τὰς θυγατέρας αὐτοῦ ποσόν.

Ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 15 § 14 φράσις «τέλους χαρτοσήμου» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἐξῆς: «οἰουδῆποτε τέλους χαρτοσήμου, ἢ γραμματοσήμου ἢ ἐνσήμου ἢ ταχυδρομικοῦ τέλους».

Ἡ τελευταία παράγραφος τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ νόμου 1364 ἀντικαθίσταται οὕτως: «Αἱ ὑπὸ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου κατα-

θέσεις εις τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν ἢ εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων χρηματικῶν ποσοτήτων, αἱ ἀναλήψεις αὐτῶν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὡς καὶ αἱ ἐκδιδόμεναι ἀποδείξεις περὶ τοιούτων καταθέσεων καὶ ἀναλήψεων, αἱ ἀποδείξεις καταθέσεως καὶ χρηματογράφων ἄλλων κινητῶν πραγμάτων τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου πρὸς φύλαξιν παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ ἢ τῷ Ταμεῖῳ Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων καὶ αἱ ἐξοφλήσεις τῶν ἀποδείξεων τούτων εἰς οὐδὲν ἀπολύτως ὑπὸ-κρίνται τέλος χαρτοσήμου ἢ ἐνσήμου».

Ἄρθρον 2.

Οἱ Σύμβουλοι τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης, οἱ Γραμματεῖς καὶ Ὑπογραμματεῖς τοῦ Στρατοδικείου καὶ οἱ Στρατιωτικοὶ Μηχανικοὶ καὶ Ὑπομηχανικοί, οἱ ὑπηρετοῦντες καὶ οἱ κατατασσόμενοι, ἐφ' ὅσον δὲν μετέχουσιν ὡς πολιτικοὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τῶν Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων τῇ αἰτήσῃ τὸν ἢ δυνάμει τῶν σχετικῶν νόμων περὶ ὑποχρεωτικῆς συμμετοχῆς τῶν δημοσίων λειτουργῶν εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο, ὑποχρεοῦνται νὰ γίνωσι μέτοχοι τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ, οἱ μὲν ὑποδεδεσμένοι μιᾷ, οἱ δὲ ἀνώτεροι δύο μετοχῶν, ὑπαγόμενοι ἅμα καὶ εἰς ἀπάσας τὰς διατάξεις τοῦ περὶ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τούτου νόμου 1364 καὶ λοιπῶν.

Ὑποχρεοῦνται δὲ πρὸς τούτοις ὅπως, διὰ μὲν τὸν χρόνον τῆς πολιτικῆς δημοσίας ὑπηρεσίας τῶν καταβάλλωσιν ἀπάσας τὰς χρηματικὰς καταθέσεις τὰς ἐπιβαλλομένας ὑπὸ τῶν ἤδη ἰσχυουσῶν διατάξεων λόγῳ κρατήσεων ὑπὲρ τοῦ Ταμείου τούτου εἰς ἀξιοματικούς καὶ ἀνθυπασισταὺς ἀναλόγως πρὸς τὸν εἰς ὃν ἡ θέσις αὐτῶν ἐξομοιοῦται βauxμόν ἀξιοματικοῦ ἢ ἀνθυπασιστοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐν τῷ Στρατῷ κατατάξεώς των, διὰ δὲ τὸν χρόνον τῆς στρατιωτικῆς αὐτῶν ὑπηρεσίας, πλὴν μόνον τῆς τοῦ κληρωτοῦ ἢ ἐφέδρου ἀξιοματικοῦ ἢ ἀνθυπασιστοῦ, ἀναλόγως πρὸς τὸν βauxμόν ὃν ἐκαστοτε κατὰ ταύτην ἔφερον.

Τὸ σύνολον τῶν κρατήσεων τούτων ὀφείλουσι νὰ καταβέσωσιν εἰς τὸ ἄνω Ταμεῖον ἐντὸς δύο ἐτῶν οἱ μὲν ὑπηρετοῦντες ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, οἱ δὲ κατατασσόμενοι ἀπὸ τῆς κατατάξεως των μετὰ τόκου πρὸς 6 % ἐτησίως ἀπὸ τῶν προσημειωθεῶν ἐποχῶν μέχρι τῆς καταβολῆς.

Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 1706 τοῦ 1919 ὑπάγονται καὶ οἱ δικαιούμενοι νὰ γίνωσι μέτοχοι τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου καὶ τελέσαντες τὸν γάμον των μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἔνευ τῆς προτέρας ἐκδόσεως ἀδείας νυμφεύσεως διὰ Β. Διατάγματος ἢ Διαταγῆς τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ ἢ τῆς πληρωμῆς πρὸς τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον τῆς κατα-

βολῆς ἐνεκα γάμου πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου των, ὡς καὶ τὰ τέκνα καὶ χῆραι ἀποβιωσάντων στρατιωτικῶν καὶ τελεσάντων γάμον οὕτω μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καὶ αἰτινες ὁ ἀπελάμβανον συντάξεως ἐκ τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν ὀφελιμάτων τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων διατάξεων. ἐὰν ὁ ἐν λόγῳ γάμος εἴη τελεσθῇ κατόπιν τῆς προσημειωθείσης ἀδείας καὶ τῆς πληρωμῆς καταβολῆς ἐνεκα γάμου πρὸ τῆς τελέσεως αὐτοῦ, τῆς ἐν τῷ ἀναρθεῖντι νόμῳ 1706 ὀριζομένης προθεσμίας ἀρχομένης ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Αἱ οἰκογένειαι αὗται δικαιοῦνται ἀπολαύειν συντάξεως καὶ βοηθήματος ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, προκίσεως δὲ αἱ θυγατέρες αἱ μέλλουσαι νὰ τελέσωσι γάμον, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ τελέσαντι πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Αἱ καταβαλλόμεναι ἀντιμισθίαι ὑπὸ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου πρὸς τοὺς προσληφθέντας καὶ προσλαμβανόμενους ἱερὴ οἰκονομία ἰδιότητι, ἀπορᾶσαι τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτοῦ καὶ τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν, αὐξάνουσιν αὐτοδικαίως ἀνὰ ἐκάστην συνεχῆ διατῇ ὑπηρεσίαν αὐτῶν κατὰ δραχμὰς πενήκοντα (50).

Ἀπὸ τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1920 καὶ ἐφεξῆς τὸ κατὰ μετοχὴν μέρος ἀρίζεται κατ' ἀνώτατον ὅριον εἰς δραχμὰς ἑκατὸν (100) κατὰ μῆνα, τὸ δὲ τριμηνιαῖον βοήθημα δὲν δύναται νὰ υπερβῇ τὰ κατωτέρω ὀριζόμενα ὅρια δι' ἕνα ἑκάστον βαθμόν.

Ἀντιστρατήγου	δραχμ. 700
Ὑποστρατήγου	» 700
Συνταγματάρχου	» 600
Ἀρτισυνταγματάρχου	» 600
Ταγματάρχου	» 550
Λοχαγῶ	» 450
Ὑπολοχαγῶ	» 350
Ἀνθυπολοχαγῶ	» 300
Ἀνθυπασιστοῦ	» 250
Ὑπαξιοματικοῦ	» 150
Στρατιώτου	» 100

Αἱ λεπτομέρειαι πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος κανονισθίσονται διὰ Β. Διατάγματος.

Κ α τ α ρ ρ ο ῦ ν τ α ι

Τὸ ἄρθρον 11 τοῦ νόμου ΣΕ' τῆς 7ης Ἀπριλίου 1867. Ὁ § 1 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 1762 τῆς 7ης Δεκεμβρίου 1919 «Περὶ κυρώσεως νομοθετικοῦ Διατάγματος ἀφορῶντος τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου 462» καὶ πᾶσα προηγουμένη διάταξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὸν παρόντα νόμον ἢ τροποποιουμένη ὑπ' αὐτοῦ.

Περὶ ἐτησίου χορηγίας εἰς τὸν Διάδοχον.

(ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ κατὰ τὴν β' συζήτησιν), ἔχον οὕτως :

"Ἀρθρον 1.

Εἰς τὸν ἐκάστοτε Διάδοχον ὀρίζεται, ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ δεκάτου ὀγδόου ἔτους τῆς ἡλικίας του, ἐτήσια χορηγία τετρακοσίων χιλιάδων δραχμῶν, ἀπαλλασσομένη τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς καθαρᾶς προσόδου καὶ παντὸς τέλους. Ἡ χορηγία αὕτη ἄρχεται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ.

"Ἀρθρον 2.

Μέχρις οὗ διευθετηθῇ τὸ ζήτημα τῆς ὀριστικῆς κατοικίας τοῦ Διαδόχου, τὸ Δημόσιον ἀναλαμβάνει τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐνοικίου τῆς κατοικίας Αὐτοῦ. Ἡ περὶ τούτου πίστωση ἀναγράφεται ἐν τῇ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου τῆς χρήσεως 1920—21 ἐγκρίνεται πίστωσης δραχμῶν ἑβδομήκοντα χιλιάδων (70,000) διὰ τὴν δαπάνην ἐπισκευῆς ἢ μεταρρυθμίσεως τοῦ χρησιμοποιουμένου πρὸς κατοικίαν μεγάρου. Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου 498 τοῦ 1914 δὲν ἰσχύουσιν ἐπὶ τῆς προκειμένης ἐπισκευῆς, τὸ δὲ ἐγκρινόμενον ὡς ἄνω ποσὸν τῶν ἑβδομήκοντα χιλιάδων καταβάλλεται εἰς τὸν ὑποδειχθέντα ὑπὸ τοῦ Διαδόχου Γεωργίου ἀντιπροσώπου Αὐτοῦ.

"Ἀρθρον 3.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου ΑΥΛΗ' τοῦ 1887 καταργεῖται.

«Περὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2125 περὶ καταργήσεως τῶν εἰσοδῶν τῶν δήμων καὶ κοινοτήτων διὰ τὰς δαπάνας τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως κλπ.».

(ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ κατὰ τὴν α' συζήτησιν), ἔχον οὕτως :

"Ἀρθρον 1.

Δι' οὗς δήμους καὶ κοινότητας τῶν Νέων Χωρῶν ἤθελε κριθῇ ὑπὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 2125 Ἐπιτροπῆς δυσχερῆς ἢ ἐξακριβώσις τῶν κατὰ τὸ πρῶτον τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 τοῦ ἰδίου νόμου ὀριζομένων ἐτῶν καταβληθέντων ἐξόδων στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, δύνανται νὰ ἐξυρεθῶσι ταῦτα ἐκ τῶν ἐξόδων τοῦ ἔτους 1919, ὡς εἶχον πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου 2145, ἀφαιρουμένου ἐκ τούτων ποσοστοῦ ἀνκλόγου πρὸς τὰ κατὰ τὰ ἔτη 1917, 1918 καὶ 1919 χορηγηθέντα ἐπιδόματα, ἐφ' ὅσων κατεβλήθησαν, ὅπερ ποσοστὸν ὀρίζεται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐν ἡ δὲ περιπτώσει καὶ τῶν τοῦ ἔτους 1919 ἐξόδων ἢ ἐξακριβώσις ἤθελε κριθῇ δυσχερῆς, καὶ δαπάναι ἐκτέρου τῶν δύο ἐτῶν καθορίζονται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, κρινούσας ἐκ τῶν ἐνόντων.

"Ἀρθρον 2.

Προκειμένου περὶ κοινοτήτων τῶν νομῶν Σερρῶν καὶ Δράμας σχηματισθεῖσιν ἐκ πρώην δήμων, οἵτινες εἶχον ἐπιβάλλει τὸν φόρον τῶν ὠνίων καὶ ἐμπορευμάτων κατὰ τὸ ἐτος 1919, πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 2125, λαμβάνονται, ἀντὶ τῶν εἰσπράξεων τοῦ εἰρημένου φόρου καὶ τῶν ἐξόδων στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως τοῦ ἔτους 1919, αἱ εἰσπράξεις καὶ τὰ ἐξόδα ἐκπαιδεύσεως ἑτέρου ἔτους. Δύνανται δὲ νὰ ληφθῶσιν αἱ εἰσπράξεις καὶ τὰ ἐξόδα ἐνὸς καὶ μόνου ἔτους κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Αἱ εἰσπράξεις ἀνάγονται εἰς τὸ ποσὸν εἰς ὃ θὰ ἀνῆρχοντο ἐπὶ φορολογικῇ ποσοστῇ 4^ο%, ὡς ἐξόδα δὲ στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως λαμβάνονται τὰ πράγματι καταβληθέντα, μὴ προστιθεμένης αὐξήσεώς τινος.

Πρὸς ἐφαρμογὴν δὲ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ αὐτοῦ νόμου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν κοινότητα, θέλει ληφθῇ τὸ ποσὸν ὅπερ εἰσέπραττον ὡς καθαρὸν ἔσοδον ἐκ τοῦ φόρου ὠνίων καὶ ἐμπορευμάτων κατὰ τὸ μᾶλλον προσοδοφόρον ἔτος.

"Ἀρθρον 3.

Διὰ τὸν δήμον καὶ τὴν κοινότητα τῆς νήσου Σάμου πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 2125 λαμβάνονται αἱ εἰσπράξεις τοῦ κατὰ τοὺς νόμους τῆς πρώην ἡγεμονίας τῆς Σάμου ἐπιβαλλομένου καὶ εἰσπραττομένου δημοτικοῦ δασμοῦ εἰσγωγῆς καὶ ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τῷ εἰρημένῳ ἄρθρῳ ὀριζόμενα, πλὴν τῆς διατάξεως περὶ ἀναγωγῆς τῶν εἰσπράξεων εἰς τὸ ποσὸν εἰς ὃ θὰ ἀνῆρχοντο αὗται ἐπὶ φορολογικῇ ποσοστῇ 4^ο%.

Διὰ δὲ τὴν κοινότητα Ἀγίου Κηρύκου τῆς νήσου Ἰκαρίας λαμβάνονται αἱ εἰσπράξεις τοῦ κατὰ τὰ ἐπὶ τοῦ πρώην αὐτονομικοῦ καθεστώτος κρητοῦντα ἐπιβαλλομένου καὶ εἰσπραττομένου δημοτικοῦ δασμοῦ εἰσγωγῆς.

Δικαίωμα ἐπιχορηγήσεως κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 2125 καὶ τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ παρόντος ἄρθρου ἔχουσι καὶ αἱ κοινότητες αἱ σχηματισθεῖσαι ἐκ τῶν

πρωτευουσών των τριών ετέρων τμημάτων της νήσου Σάμου.

Πρὸς ἐφαρμογὴν δὲ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου 2125 λαμβάνεται τὸ ποσὸν ὅπερ οἱ ἐν λόγω δῆμοι καὶ κοινότητες εἰσπράττων ὡς καθαρὴν ἰσοδυνὰ τοῦ κατὰ τοὺς νόμους τῆς πρώτης ἡγεμονικῆς τῆς Σάμου ἢ τοῦ κατὰ τὰ ἐπὶ τοῦ αὐτονομισμοῦ καθιερωθέντος τῆς νήσου Ἰακύνθου κρατοῦντος δαπμοῦ εἰσχωγῆς.

Ἄρθρον 4.

Αἱ διατάξεις τῶν παραγράφων 1-3 τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου 2125 ἐφαρμόζονται καὶ προκειμένου περὶ τῶν δανείων ἢ ἄλλων ὑποχρεώσεων τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένων δῆμων καὶ κοινοτήτων, πρὸς ἀσφάλειαν τῶν ὁποίων ἔχουσιν ἐκχωρηθῆ αἱ εἰσπράξεις τοῦ δαπμοῦ εἰσχωγῆς.

Ἄρθρον 5.

Αἱ διατάξεις τῶν προηγούμενων ἄρθρων ἐπ' αὐτοῖς καὶ καὶ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ νόμου 2125.

Ἄρθρον 6.

Ἡ πρώτη περίοδος τῆς παραγράφου 5 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2125 ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἐξῆς: «Ἡ Ἐπιτροπὴ εὐρίσκειται ἐν ἀπαρίτι παρίντων τριῶν τῶν μελῶν αὐτῆς καὶ ἀποφασίζει διὰ πλειονοψηφίας, ὑπερισχυούσης ἐν ἰσοψηφίᾳ τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου».

Ἡ ἐν τῇ παραγράφῳ 9 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2125 ὁριζούμενη προθεσμία παρατείνεται μέχρι 31 Μαρτίου 1922.

Ἄρθρον 7.

Δι' οὗς δῆμους καὶ κοινότητες δὲν ἐξεδύθη ὁριστικὴ ἀπόφασις τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου 2125 Ἐπιτροπῆς, ἐπιτρέπεται νὰ χορηγηθῶσι προκαταβολαὶ κατὰ τοὺς ὅρους τῆς παραγράφου 11 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 2125 καὶ διὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1921-22.

Πρόεδρος. Ὁ κατ' ἄρθρον συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «Περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος συναρθείσης τῇ 31 Μαρτίου 1921 Συμβάσεως περὶ παρατάσεως τοῦ προνομίου τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς ἑκδοτὴν καὶ κυκλοφορίαν τραπεζικῶν γραμματίων καὶ περὶ χορηγίας ὑπ' αὐτῆς τῷ Ἑλληνικῷ Δημοσίῳ δανείου 550,000,000 δρ.».

Ὁ κ. Βασιλακάκης ἔχει τὸν λόγον.

Ὁ κ. **Χ. Βασιλακάκης**, ὁμιλῶν διὰ μακρῶν, ἐξετάζει κεφαλαιωδῶς τοὺς ὅρους τῆς Συμβάσεως. Εὐρίσκει ὅτι ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα λαμβάνει πολὺ πλεόνον τῶν ὅσα αὐτὴ παρέχει εἰς τὸ Δημόσιον. ἢ μάλλον, λέγει, εἶναι εἰκονικὰ ὅλα ὅσα αὐτὴ παρέχει, διότι δίδει 550 ἐκτομωμένα δρχμῶν δάνειον. λαμβάνει ὅμως δικαίωμα ἐλδοτέως ἔσπου ποσοῦ νέου χαρτονομίσματος. Παρεχει συμμετοχὴν τοῦ Δημοσίου εἰς τὰ ἐκ τῆς ἐλδοτέως τοῦ νέου χαρτονομίσματος κέρδη, ἀλλὰ τοῦτο ἀποτελεῖ δικαίωμα τοῦ Κράτους ἀνεγνωρισμένον πρὸ πολλοῦ ἤδη δι' ἄλλης προγενεστέρως Συμβάσεως. Παρεχει τέλος συμμετοχὴν τοῦ Δημοσίου εἰς τὴν διανομὴν τοῦ καθαρῶ μερίσματος, ὅταν τοῦτο εἶναι ἀνώτερον τῶν 250 δρχ. κατ' ἐξουηνίαν, ἀλλ' οὐδέποτε μέχρι τοῦδε τὸ μερίσμα τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ὑπερέβη τὰς 420 δρχ. κατ' ἔτος. Καθότιον ἀφορᾷ τὴν διὰ τοῦ 7ου ἄρθρου τῆς Συμβάσεως πρόβλεπόμενην διανομὴν τῶν ἀπὸ τοῦ 1923 καὶ ἐφεξῆς ἀποθεματικῶν μεταξὺ Τραπεζῆς καὶ Κράτους, ὁ ῥήτωρ εὐρίσκει καὶ ταύτην τὴν πρὸς τὸ Κράτος παροχὴν εἰκονικὴν, ἐρ' ὅσον ἡ διανομὴ δὲν πρόκειται νὰ γίνῃ εἰμὴ κατὰ τὴν λήξιν τοῦ προνομίου τῆς Τραπεζῆς, τίθεται δὲ συγχρόνως ἐν τῷ ἄρθρῳ ἡ διατάξις περὶ καλύψεως ἐνδεχόμενων ζημιῶν εἰς τὸ μετξὺ μελλούσης νὰ γίνῃ διὰ τῶν ἀποθεματικῶν τούτων. Γενικῶς ὁ κ. Βασιλακάκης τονίζει ὅτι ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα ἐτυνήθησε νὰ μὴ δίδῃ εἰς τὸ Κράτος εἰμὴ ψυχρὰ μόνον ἐκ τῶν μεγίστων κερδῶν τῆς, τὰ ὅποια ἐρέτω, ἀνῆλθον εἰς 40%, ἐπὶ τοῦ κεφαλαιῶν τῶν μετόχων, τὸ ὅποῖον σήμερον εἶναι κατὰ ἑπτὰ καὶ ἡμίσειαν πορὸς περισσύτερον τοῦ ἀρχικοῦ τῶν τοιούτων.

Π. Πρωτοπαππαδάκης (ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν). Τὸ κεφάλαιον τῶν μετόχων τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ἐπὶ τούτῳ καὶ ἀνχτοκισμῷ κατατεθειμένον ἀλλοχρῶ θὰ ἠδύνατο νὰ ἦτο σήμερον πολὺ μεγαλύτερον.

Ὁ κ. **Βασιλακάκης** ἐξακολουθῶν εὐρίσκει ἀδίκους ὅλας τὰς μέχρι τοῦδε παροχὰς ἐκ μέρους τοῦ Κράτους εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν. ἤτις οὐδὲν μέχρι σήμερον γενικώτερον κοινωθελεῖ ἐπραξεν, ἐμποδίσαντα ἴσως μάλιστα καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηματικῆς καὶ γεωργικῆς πίστεως ἐν Ἑλλάδι. Περαινῶν ὁ ῥήτωρ ὁμιλεῖ καὶ περὶ τοῦ διδομένου καλύμματος τοῦ νέου ποσοῦ τραπεζογραμμάτιων, ὅπερ εὐρίσκει πρωτοφανὲς καὶ ἀκατανόητον.

Ἐπίσης εὐρίσκει ἐπικίνδυνον τὴν τρίτην παράγραφον

τοῦ βου ἄρθρου, καταργεῖται τὸν κρατικὸν ἑλεγχον ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς.

Π. Πρωτοπαππαδάκης (Υπουργός). Μετ' συγχωρεῖτε. Ὁ ἑλεγχος τοῦ Κράτους δὲν καταργεῖται. Λέγομεν ἁπλῶς ὅτι τὸ Δημόσιον ὡς μέτοχον εἰς τὰ κέρδη δὲν δικαιούται εἰς ἐπέμβασιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαχείρισιν τῶν τραπεζικῶν ἐργασιῶν ἢ τὸν τρόπον τῆς κατεχίσεως τῶν ἱσολογισμῶν.

Ν. Στράτος. Μεθ' ὅλην τὴν διάκρισιν Κράτους καὶ Δημοσίου, τὴν ὁποῖαν ποιεῖται ὁ κ. Υπουργός, νομίζω ἐπ' ἀναγκῆς νὰ δηλώσω ὅτι συμφωνῶ πρὸς τὴν κ. Βασιλακάκη. Κάτι ἄτοπον ὑπάρχει πράγματι ἐν τῷ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρῳ, τὸ ὅποῖον ὁφείλει νὰ ἀρθῇ ἐφόσον ἔχομεν ἐν ἰσχύϊ τὸν νόμον περὶ ἐλέγχου τῶν ἀνωνόμων ἐταιρειῶν. Τὸ Κράτος θὰ ὤφειλε μᾶλλον νὰ ἐπιζητήσῃ συμμετοχὴν εἰς τὴν Διοίκησιν, ὡς ἐγένετο καὶ κατὰ τὴν ψήφισιν τῆς μετὰ τῆς Προνομιοῦχου Ἐταιρείας τῆς Σταφίδος Συμβάσεως.

Ὁ κ. **Βασιλακάκης** συνεχίζων τονίζει ὅτι ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα κατὰ τὴν παρούσαν ἐθνικῶς κοίσιμον στιγμὴν δὲν ὤφειλε νὰ δεχθῇ νὰ λάβῃ τίσον μεγάλαν παροχὴν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, ὑπὸ συνθήκας λίαν δυσκόλους διεξάγοντος τὸν ὑπὲρ πάντων ἀγῶνα. Περιμένον ὁ ῥήτωρ ζητεῖ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τὴν λήψιν μέτρων κατὰ τῆς κερδοσκοπίας ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος, τὸ ὅποῖον κατήντησε νὰ ὑψώνηται ἀκόμη καὶ τὴν ἐπομένην δηλώσεων αἰσιοδοξοτάτων αὐτοῦ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς.

Α. Ἰωαννίδης. Εὐρισκόμεθα ἐν πολέμῳ, κύριε συνάδελφε. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, δὲν δυνάμεθα δὲ νὰ ἔχωμεν, δυστυχῶς, ἐξησφαλισμένον τὸ ἀναγκαιὸν χρήμα.

Ὁ κ. **Βασιλακάκης** περὶ τῶν τὴν ἀγύρευσιν τοῦ ἀποδίδει μόνον εἰς κερδοσκοπίαν τὴν ὑψώσιν τοῦ συναλλάγματος καὶ ζητεῖ ταχεῖαν λήψιν μέτρων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, καθύστερον τὰ συμβαίνοντα ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ ἐξακτουῖσι, λέγει, φοβερὰν ἐπίδρασιν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ εἰς βάρυν τῆς οικονομικῆς πίστεως τῆς Ἑλλάδος.

Αθ. Εὐταξίας. Δικαιολογῶν τὴν ἐκδοσιν χαρτονομίσματος διαρκούντος τοῦ πολέμου καὶ εὐρίσκων ὡς φυσικὴν συνέπειαν τὴν ἔκπτωσιν τῆς πρὸς ἡμῖν ἀνταλλακτικῆς ἀξίας τοῦ τοιοῦτου νομίσματος φοβεῖται μὴ ὑπερφαλαγγισθῇ ἡ δραχμὴ ἡμῶν καὶ ὑπὸ τῆς ἰταλικῆς λιρέττας, ἢ μὴ ὑπὸ τοῦ γερμανικοῦ μάρκου καὶ τοῦ ρουμανικοῦ λέι, διότι ὁ πόλεμος δὲν ἔληξεν ἐτι δι' ἡμᾶς. Ἐκθέτων δὲ

μετὰ τοῦτο διὰ μακρῶν τοὺς λόγους δι' οὓς δὲν ἔπαυσε τίσον ταχέως νὰ ἐκπέσῃ τὸ νόμισμα ἡμῶν εἰς ὃ ἐξέπεσε σημεῖον καὶ ἀποδίδων τοῦτο εἰς τὴν κακίστην ἀρ' ἐνὶ διαχείρισιν τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ πιστώσεων ἡμῶν, αἵτινες ἦσαν μέγισται ἐν καιρῷ πολέμου καὶ ἡδύναντο νὰ καλύψωσιν ἐπὶ μακρὸν τὰ ἐλλείμματα τοῦ ἐμπορίου μας ἰσοζυγίου, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν κερδοσκοπίαν τοῦ συναλλάγματος, λέγει ὅτι τὴν τοιαύτην κερδοσκοπίαν ὑπέσχεψε καὶ προήγαγε κατὰ πολὺ ἡ δημοσιονομικὴ ἡμῶν πολιτικὴ, καθ' ἣν ηὐξήθησαν ἀλογίστως τὰ ἐξοδα τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους, σχεδὸν εἰς τὸ διπλάσιον, τὰ δὲ ἐλλείμματα αὐτοῦ ἐκαλύφθησαν διὰ δανείων, συνομολογηθέντων κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς ἀναγκαστικῶς κυκλοφορούντα τραπεζικὰ γράμματα. Πρὸς τοῦτο ἐδεῖτε νὰ ὑπονομιθῇ ὁ νόμος ΓΧΜΒ', οὗτω δὲ νὰ συνομολογηθῶσιν ἐπὶ διαστροφῇ αὐτῶν αἱ διάφοροι προκηταὶ δι' ἐγγυησῆς, εἰ ἀνελθούσαι εἰς 928 ἑκατομμύρια δραχ., ἐξ ὧν 78 ἑκατομμύρια τῆς Γερμανίας, ἀνὰ 300 ἑκατομμύρια τῆς Ἀγγλίας καὶ 250 ἑκατομμύρια τῆς Ἀμερικῆς, ἀπέναντι τῶν ὁποίων ἐξεδόθησαν ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς ἡμῶν Τραπεζῆς καὶ ἐδαπανήθησαν ὑπὸ τοῦ Κράτους τραπεζικὰ γράμματα.

Ἀφοῦ δ' ἐξηντλήθησαν αὐτά, ὡς καὶ τὰ ἔσονται γράμματα ἐκ 200 ἑκατομμυρίων, προσέτι δὲ τὰ ἐσωτερικὰ δάνεια τῶν 100, τῶν 75 καὶ τῶν 300 ἑκατομμυρίων, ἡ Κυβέρνησις προσέφυγεν εἰς τὴν συνομολόγησιν προσωρινῶν δανείων πρὸς τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς εἰς τραπεζικὰ γράμματα ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ, συμποσθέντα μέχρι σήμερον εἰς 1000 ἑκατομμύρια, εἰς ταῦτα δὲ προστίθενται τῶρα διὰ τῶν ὑπὸ συζήτησιν Συμβάσεων ἑτέρα 675 ἑκατομμύρια.

Ἐξαιρέτων δὲ μετὰ ταῦτα τὰς Συμβάσεις τῶν προσωρινῶν τούτων δανείων μετὰ τῆς Τραπεζῆς, καθὼς καὶ τοὺς ἔρους τοῦ νέου δανείου τῶν 550 ἑκατομμυρίων, ὅπερ συνάπτει τὸ Κράτος μετὰ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, ἀπορεῖ, λέγει, πῶς, προκειμένου περὶ καθαράς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, ὡς ἐπὶ τῶν προηγουμένων ἐκ 1000 ἑκατομμυρίων καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐκ 500 ἑκατομμυρίων δανείων, ἀναλαμβάνει τὸ Κράτος νὰ πληρῶνῃ ἐτήσιον τοκοχρεολύσιον ἐξ 80 ἑκατομμυρίων περίπου. Τὸ Κράτος ἐξουσιοδοτεῖ κυρίως εἰπεῖν τὴν Τράπεζαν ν' ἀναλάβῃ τὴν εἰς λογαριασμὸν τοῦ ἐκτύπωσιν καὶ παράδοσιν τῶν σχετικῶν τραπεζογραμ-

μακτίων, πρὸς τοῦτο δ' ἀρκεῖ ἀπλῆ προμήθεια εἰς 1 1/2 %, ὅτε ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ θ' ἐπεδωκρύνετο ἐτησίως μὲ 7 καὶ 1/2 ἑκατομμύρια μύλια.

Καὶ ἐνῷ ἄνευ λόγου ἀναλαμβάνει τὸ Κράτος νὰ καταβάλῃ εἰς τὴν Τραπεζῇ ἐτησίως 72 1/2 ἑκατομμύρια περίπλεον διὰ πιστωτικῶν νόμισμα, οὗτινος ἡ ἐκδοσις εἶναι ἀποκλειστικὴν κυριαρχικὴν τοῦ δικαίωματος καὶ μόνον κατὰ συγκατάθεσιν τοῦ ἐνασκει αὐτὸ ἡ Τράπεζα, οὐχ ἥττον παρέχει εἰς αὐτὴν καὶ τὰ ἄλλα ἐκείνα πλεονεκτήματα, εἰς ὧν μόνον ἡ ἐπὶ εἰσοδατικῶν παρτάσις καὶ ἀπὸ τοῦδε ἐπέντασις τοῦ ἐκδοτικοῦ τῆς προνομίου καὶ εἰς τὰς Νέας Χώρας, τὰς παραχωρουμένας εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τῆς Συνθήκης τῶν Σεδρῶν, ἰσοφαρίζει πρὸς πολλὰ διτεκατομμύρια.

Ἐξετάζει εἰτα τὰνταλλήματα τὰ παραχωρουμένα ὑπὲρ τῆς Τραπεζῆς εἰς τὸ Δημόσιον καὶ ἀποδεικνύει αὐτὰ ἀνάξια λόγου. Θεωρεῖ ἰδίως καθαράν εἰρωνεῖν τὴν συμμετοχὴν τοῦ Δημοσίου εἰς τὰ κέρδη τῆς Τραπεζῆς.

Ἀπὸ τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1923 ἐπὶ διανομῆς κληροῦ μερίσματος ἔνω τῶν 500 δραχ. κατὰ μετοχὴν ἡ Τράπεζα ἀναλαμβάνει νὰ καταβάλῃ εἰς τὸ Δημόσιον ἕσον ποσὸν πρὸς τὴν διανενομένην καθαρὰν ἐπὶ πλεόν διφορὰν τοῦ ποσοῦ τῶν 500 δραχ., ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ μὴ ἔχῃ αὐτὸ τὸ δικαίωμα νὰ ἐπεμβάλῃ εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν τραπεζικῶν ἐργασιῶν ἢ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποτελούντων τὸν ἰσολογισμὸν τῆς Τραπεζῆς στοιχείων καὶ τοῦ τρόπου τῆς κατάρτεως τῶν ἰσολογισμῶν.

Τὴ σημαίνει τοῦτο, λέγει ὁ κ. Εὐταξιάς, θὰ ἐννοήσῃ ἕκαστος ἀναλογιζόμενος τί ἀπέρεσε μέχρι τοῦδε ἡ καθ' ὅμοιον τρόπον συμμετοχὴ τοῦ Κράτους, δυνάμει τῆς συμβάσεως τοῦ 1914 κατὰ 25 % εἰς τὰ κέρδη τῆς Τραπεζῆς εἰς τῆς εἰς λογαριασμὸν τῆς παραγωγικῆς κυκλοφορίας τραπεζογραφηματικῶν καὶ 30.50 % ἐκ τῆς ἐντόκου διανομῆς τῶν δυνάμει τοῦ ΓΧΜΒ νόμου κυκλοφορούντων τραπεζικῶν γραμματίων ἔνω τῶν 50 ἑκατομμυρίων. Τὸ Δημόσιον ἀπεκόμισε τῷ μὲν 1919 ἔτει ἐπὶ κερδῶν 64 ἑκατομμυρίων δραχ. τῆς Τραπεζῆς ἐκ τῆς εἰρημένης συμμετοχῆς του καὶ τῶν παντοειδῶν ὁρῶν 6 ἑκατομμύρια μόνον, τῷ δὲ 1920 ἐπὶ κερδῶν 100 ἑκατομμυρίων μύλια 5 ἑκατμ. δραχμῶν!

Περαιτῶν δὲ τὴν ἀγύρευσιν του λέγει ὅτι κατόπιν πάν-

τῶν τούτων συνιστᾷ ὅπως ὁ ὅρος περὶ παρατάσεως τοῦ προνομίου τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς μὲ ἐπέκτασιν εἰς τὰς Νέας Χώρας ν' ἀπορροφῇ, λαμβανόμενου ὑπ' ὅλιν ὅτι ἐν τῷ μεταξύ τὰ οικονομικὰ τῆς Ἑλλάδος θὰ λάβουσιν εὐχάριστον τροπὴν καὶ δὲν πρέπει νὰ εἶναι αὐτὴ ὑποχείριος εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν.

Πρόεδρος. Συμψώνω: τῇ ἐν προηγουμένη συνεδρίᾳ σαι ληφθεῖσα ἀποφάσις ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, τὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην τοῦ ὑποβληθέντος ὑπὸ τῶν Μακεδόνων καὶ ἄλλων ὀπλαρχηγῶν ὑπομνήματος πρὸς τὴν Συνέλευσιν κατητήρια ἐκ τῶν ἐξῆς κυρίων Πληρεξουσίων: **Ἀδ. Ἀργυροῦ, Γ. Χατζηγεωργίου, Ἀρ. Ζάχου, Ν. Κωνσταντοπούλου, Σίμου Λιούμπη, Γ. Μερκούρη, Ἀγ. Σλήμαν, Κ. Μαρούλη, Σ. Γκοτζαμάνη καὶ Γ. Μπουσίου**, πρὸς ἣν καὶ παραπεμπεται τὸ ἐν λόγῳ ὑπόμνημα, ἵνα μελετηθῇ καὶ ὑποβληθῇ ἡ σχετικὴ Ἐκθεσις πρὸς τὴν Συνέλευσιν.

Ἀνακρινῶν ἐπίσης ὁ κ. **Πρόεδρος**, ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς Διακρίσεως Ἐπιτροπὴ ὑπέβαλε τὴν Ἐκθεσὶν τῆς ἐπὶ τῆς ζητηθείσης ἀδείας ποινικῆς διώξεως τοῦ πληρεξουσίου Κοζάνης κ. **Ι. Ἀντωνιάδου**.

Ἡ Ἐπιτροπὴ προτείνει νὰ μὴ δοθῇ ἡ ἄδεια.

Ὁ κ. **Ἀντωνιάδης**, παρέχων τὴν ἐξηγήσιν ὅτι ἡ ἐγκρίσις τοῦ μῆνυσις εἶναι ἐπὶ ἐξουσίᾳ διὰ τοῦ Τύπου, κατόπιν ἐπερωτήσεώς του, ἐν ᾗ ἀνεφέρετο τὸ ὄνομα Μεταξῆ τινος, ὁ ὁποῖος ἐλάμβανε χρήματα παρὰ τοῦ ἄλλοτε Γενικοῦ Διοικητοῦ Ἠλικῆς, παρακαλεῖ νὰ δοθῇ ἡ ἄδεια τίς Συνελεύσεως καὶ περιμένει, προσθέτει, ὅπως ἡ εὐθυμία τοῦ εἰσκαγγελεύοντος Κοζάνης, σπεύσαντος νὰ τὸν διώξῃ, θὰ ἐπεκταθῇ καὶ μέχρις ἐκείνων οἱ ὁποῖοι καίτοι ἐτυράνουν ἐπὶ τοῦ καταλυθέντος καθεστώτος καὶ ἐφόνευον τὸν λαόν Κοζάνης, ὅμως περιφέρονται ἀκόμη ἐλεύθεροι.

Συναχθεμένης κατόπιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς Συμβάσεως μετὰ τῆς Τραπεζῆς, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κύριος **Γ. Μπούσιος**, ὅστις ὁρνεῖ ὅτι ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ὑποβολῆς τῆς Συμβάσεως ἔπρεπε νὰ δοθῇ γενικὴ ἀπεικόνισις τῆς οικονομικῆς ἡμῶν καταστάσεως, ἀντιθέτως πρὸς τὴν γνώμην τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ κηρυχθέντος ἐκκρίσιν πάσης συζητήσεως ἐπὶ τῶν οικονομικῶν λόγῳ τῆς βευστότητος τῆς καταστάσεως. Λέγει ὅτι καὶ αὐτὸς εἶναι αἰτιόδοξος διὰ τὴν οικονομικὴν ἀντοχὴν τῆς Χώρας, ἀλλὰ νομίζει ὅτι

οὐδύλως βλέπτει ἡ γνώσις τῆς σημερινῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως, καθόσον ἡ ἑλλειψὶς ἐπιστήμων ἀνταγωνιστῶν ἀφήνει τὴν φαντασίαν ἐλευθέραν εἰς δημιουργίαν ἀνακρίβειων καὶ ὑπερβολῶν. Φέρει ὡς πρᾶξαι γὰρ τὸ σημείωμα τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου, καὶ ὁ τὸ λογιστικῶς πιστοποιημένον δημόσιον χρέος τῆς Ἑλλάδος ἀνέρχεται εἰς 4,200,000 000 δραχμ. χωρὶς ν' ἀναφέρεται καὶ τὸ κυμαινόμενον χρέος μετὰ τὰ ἐλλειμματικά των χρήσεων, πᾶς τις δ' ἕνεκα τούτου ἀναβιβάζει τὸ σύνολον τοῦ χρέους κατὰ βούλησιν εἰς 6, 7, 8 δισεκατομμύρια.

Π. Πρωτοπαππαδάκης (Υπουργός ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν). Τὸ ποσὸν αὐτὸ εἶναι τὸ δημόσιον χρέος μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1920.

Γ. Μπούσιος. Δὲν δύνασθε ὁμῶς νὰ ἰσχυρισθῆτε ὅτι πλὴν αὐτοῦ τοῦ ποσοῦ δὲν ὀφείλομεν τίποτε ἄλλο κατὰ τὴν εἰρημένην ἐποχὴν. Σχετικῶς πρὸς τὴν Σύμβασιν τοῦ δανείου ἀναφέρει ὅτι ὑπάρχουσιν ἤδη ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζογραμμάτια διὰ λογαριασμὸν τῆς παλαιᾶς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας δρ. 48,951,905, διὰ λογαριασμὸν τῆς Τραπεζῆς δρ. 863,405,000 (ἐξ ὧν δρ. 486,573,223 ἔμεινον εἰς τὰ ταμείων τῆς τῇ 15 Φεβρ. 1921) καὶ δυνάμει τοῦ νόμου ΓΧΜΒ' δρ. 1,097,281,095, ἥτοι ἐν συνόλῳ δρ. 2,009,638,010. Ὡς ἀντίκρουσμα τῶν διὰ λογαριασμὸν τῆς Τραπεζῆς κυκλοφορούντων ὑπάρχουσι καταθέσεις εἰς αὐτούσιον χυτὸν δρ. 47,5000,000 καὶ εἰς ὁμολογίας ἐθνικῶν δανείων εἰς χυτὸν δρ. 47,5000,000, ἐν ὅλῳ δρ. 95,000,000. Ἀπέναντι δὲ τῶν δυνάμει τοῦ νόμου ΓΧΜΒ' κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ὑπάρχουσι μόνον πιστώσεις ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐκ λιρ. ἀγγλ. 7,734,000, ἥτοι ἐν ἰσοτιμίᾳ δρ. 193,350,000, δολλ. 53,300,000, ἥτοι ἐν ἰσοτιμίᾳ δρ. 172,494,000 καὶ φρ. 380,000,000 ἐν Γαλλίᾳ διὰ λ/σμὸν τοῦ δανείου 850 ἑκατ., ἔτερα φρ. 267,000,000 ἐν Γαλλίᾳ διὰ δαπάνας τοῦ ἐν Μακεδονίᾳ Στρατοῦ καὶ φρ. 120,000,000 εἰς διαφόρους Χώρας, ἐν ὅλῳ δρ. 1,124,844,000. Ὅλα αὐτὰ τὰντικρύσματ' αὐτοῦ νενικά, οὕτω δὲ ὁ νόμος ΓΧΜΒ' κατ' οὐσίαν καταργεῖται. Εἰς τὸ τέλος τοῦ 1917 ὑπῆρχον ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζογραμμάτια ἐν ὅλῳ δρ. 852,570,095, ἐξ ὧν τὰ 650 ἑκατ. περίπου δυνάμει τοῦ νόμου ΓΧΜΒ' ἔχοντα πρᾶγματικὸν ἀντίκρουσμα εἰς καταθέσεις ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, αἱ ὅποιαί τὴν ἔχουσιν ἐξαντληθῇ μέχρις ὀβολοῦ. Ἐν γένει ἡ κυκλοφορία τραπεζογραμμάτων ἀνῆλθετο τῷ

1915 εἰς δρ. 377,057,200, τῷ 1916 εἰς δρ. 553,063,219, τῷ 1917 εἰς δρ. 852,570,095, τῷ 1918 εἰς δρ. 1,289,400,559, τῷ 1919 εἰς δρ. 1,437,726,411. Τῇ 15 Φεβρουαρίου 1921 ἡ κυκλοφορία συνεποσώθη εἰς δρ. 2,009,638,010. Ἐν εἰς τὸ ποτὸν αὐτὸ προσθέσωμεν τὴν διὰ τῆς παρούσης Συμβάσεως κυρουμένην νεὰν ἑκδοσιν εἰς δρ. 500 ἑκατ., τὰ γραμμάτια Ἑθνικῆς Ἀμύνης ἀνεργόμενα εἰς δρ. 200 ἑκατ. καὶ τὰ διδραχμ., μονόδραχμ., πεντηκοντάλεπτα κέρματα ἐκ δρ. 40 ἑκατ., θὰ ἔχωμεν σύνολον χρεονομίσματος ἐκ δρ. 2,750,000,000.

Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα ἔχει δανείσει πρὸς τὸ Ἑλλ. Κράτος τὰ ἐξῆς ποσά: φρ. χρ. 55 ἑκατομ. πρὸς 6 % τῷ 1915-17. Δρ. 999,985,350 τῷ 1919-20 διὰ διαφόρων Συμβάσεων, ἐξ ὧν τὰ 400 ἑκ. μετὰ τόκον 5 1/2 %, τὰ δὲ 600 ἑκ. μετὰ τόκον 1 %. Δρ. 12,000,000 διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν συναροποιῶν. Εἰς αὐτὰ πρέπει νὰ προστεθῶσι δρ. 49 ἑκατ. διὰ τὸ δάνειον τῆς παλαιᾶς καταναγκαστικῆς κυκλοφορίας, δρ. 211 ἑκατ. χρέος τοῦ Ὑπουργείου τοῦ Ἐπισιτισμοῦ, δρ. 25 ἑκατ. τῆς Ἀνωτάτης Διευθύνσεως Μεταφορῶν, δρ. 200 ἑκατ. δι' ἐγγυήσιν των γραμματίων Ἑθνικῆς Ἀμύνης. Μαζὶ δὲ μετὰ τὰ δάνεια τῶν δύο τελευταίων Συμβάσεων ἐξ 75 καὶ 555 ἑκ. ἔχωμεν σύνολον ἐκ δρ. 2,177,000,000 ἐκτὸς ἄλλων ἐγγυήσεων τοῦ Κράτους διὰ παροχὴν δανείων εἰς πρόσφυγας καὶ εἰς γεωργικοὺς συνεπιχειρηματοὺς κλπ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τοπικὴν καὶ χρονικὴν ἐπέκτασιν τοῦ προνομίου τῆς Τραπεζῆς ἀναγνωρίζει ὅτι αὕτη ἐγένετο πρὸς τῶνσιν τῆς πίστεως τῆς Τραπεζῆς, ἵνα δυναθῇ αὕτη νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους, θὰ προτιμᾷ ὁμῶς νὰ μὴ γίνῃ αὕτη διὰ τῆς κινήσεως Συμβάσεως, διότι κάμνει ἐντύπωσιν ὅχι καλὴν. Θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ προσηγηθῇ ἡ ἐπέκτασις τοῦ προνομίου καὶ ἔπειτα νὰ ἔλθῃ ἡ Σύμβασις τοῦ δανείου.

Π. Πρωτοπαππαδάκης. Δὲν ὑπάρχει ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος.

Γ. Μπούσιος. Καὶ ὁμῶς ἀπὸ πολλοῦ χρόνου εἶχε καταφαντῇ ἡ ἀνάγκη αὕτη. Ἐγὼ τοῦλάχιστον ἀπὸ τῆς 1ης Νοεμβρίου ἐσχημάτισα τὴν γνώμην ταύτην. Διὰ τῆς παρατάσεως τοῦ προνομίου παρατείνεται καὶ ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ἐν κυκλοφορίᾳ τραπεζογραμμάτων, τὰ ὅποια ὑπόκεινται εἰς φθοράν ἐκ τῆς χρήσεως, ἐκ πυρκαϊῶν, ἐκ νευαγίων, θὰ ἔπρεπε δὲ νὰ τεθῇ ὅριον, πέρα τοῦ ὁποίου ν' ἀποσύ-

ρωνται τὰ κυκλοφορούντα καὶ ν' ἀντικαθίστανται διὰ νέων, οὕτω δὲ νὰ φαίνεται τὸ ἐκ τῆς φθορᾶς κέρδος.

Ο κ. **Πρωτοπαππαδάκης** ἀναγινώσκει στατιστικὰν ἀπωλείας τραπεζογραμμάτων ἐκδόσεως τοῦ 1818 ἀποσυρθέντων ἐκ τῆς κυκλοφορίας, ἐξ ἧς ἐμφαίνεται μικρὸς ἀριθμὸς ἀπολεσθέντων, προσθέτει δ' ὅτι ἡ ἐπανελάδοις στοιχίζει.

Ο κ. **Γ. Μπούσιος** λέγει ὅτι ἡ φθορὰ καὶ ἡ ἀπώλεια τῶρα μὲ τὰ πεντάδραχμα, δεκάδραχμα, εἰκοσιπεντάδραχμα καὶ τὴν πενηκονταπλάσιον κυκλοφορίαν θὰ εἶναι ἀσυγκρίτως μεγαλύτερα, καλύπτουσιν ὅλας τὰς δαπάνας τῆς ἐπανεκδόσεως καὶ ἀρῆνουςα μέχρι περιθώριον. Εὐρίσκει ὡς ὅλως εἰκονικὴν τὴν κάλυψιν τῶν ἐκδοθησμένων τραπεζογραμμάτων διὰ βραχυπρόθεσμων ἐμπορευμάτων πιστώσεων ἢ ὑπολογίων ἐθνικῶν δανείων, ἀναφέρει δὲ τὸ μηδενικὸν ποσὸν τῶν 72 ἐκ. δρ. εἰς ὃ ἀνέρχονται καὶ ἐμπορικαὶ προεξορλήσεις τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς. Ἐριστῶς τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ θεσμοῦ τῶν Βασιλικῶν Ἐπιτροπῶν, οἱ ὁποῖοι οὐδόλως ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς ἐκ τοῦ νομοῦ προσδοκίας, ἰδίᾳ δὲ ὁ παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ ἀπεσπασμένος Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἑθν. Οἰκονομίας, καὶ συνιστᾷ τὴν κατάρτησιν τῆς εἰσπράξεως ποσοστῶν διὰ τὴν παρ' αὐτοῦ τελουμένην σφράγισιν τῶν τραπεζογραμμάτων. Εὐρίσκει μικρὰ τὰ ποσὰ τὰ ὅποια εἰσπράττει τὸ Κράτος ἐκ τῆς συμμετοχῆς του εἰς τὰ κέρδη τῆς Τραπεζῆς, ἀναφέρειν ὅτι τῷ 1919 εἰσέπραττε μαζί με τοὺς φόρους 6 ἐκκτ. δρ. ἐπὶ ὀλικῶν κερδῶν ἐξ 61 ἐκ. καὶ τῷ 1920 ἐπίσης μαζί με τοὺς φόρους 5 ἐκ. δρ. ἐπὶ κερδῶν ἐξ 100 ἐκ. δραχμῶν.

Ο κ. **Α. Τσουκαλᾶς**, ἀναλύων τὰ διάφορα κοινὸν τῆς Συμβάσεως, λέγει ὅτι ἔχει μόνον ἐλάχιστην δίδει ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα εἰς τὸ Κράτος, ἀλλὰ καὶ λαμβάνει μεγάλαν ἐγγυήσιν διὰ τὸν τόκον, ἐκτὸς τοῦ ποσοστού καὶ τὰ πλεονάσματα τῶν δημοσίων προσόδων τῆς Διεθνούς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ, ἐν ἀνεπαρκείᾳ τούτων, τὸ Κράτος ὑποχρεοῦται εἰς συμπλήρωσιν ἐκ τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Οὕτω δέ, ἐνῶ δίδει οὐχὶ δάνειον ἀλλὰ νὰ τραπεζογραμμάτια, λαμβάνει τόκον, ἐξασφαλίζει, ἀπολύτως αὐτὴν καὶ ζητεῖ καὶ τὴν παράτασιν τοῦ προνομίου τῆς, οὐ μόνον διὰ τὰς Νέας Χώρας ἀλλὰ καὶ διὰ 20 ἔτη, ἥτοι ἀπὸ τοῦ 1930 μέχρι τοῦ 1950. Ταῦτα πράττουσα πιέζει, λέγει, τὸ Κράτος, ἐνδεδειγμένον εἰς ἀνάγκας, ὡς ἐπράξε καὶ κατὰ τὸ 1916, ὅτε

καὶ πάλιν ἐπέσεν αὐτὸ διὰ τὸ αὐτὸ προνόμιον, δίδουσα ὡς ἀντάλλαγμα τὸ ψιγίον ἐκείνο τοῦ δανείου τῶν 50 ἐκκατομμυρίων.

Παρατῶν δὲ τὴν ἀγόρευσιν του, λέγει ὅτι καθ' ὃν χρόνον ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς χύνει τὸ αἷμα του ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα ἐκμεταλλεύεται αὐτὸ κατὰ τὸν χειρότερον τρόπον.

Π. Πρωτοπαππαδάκης. Συμβάλλει ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα εἰς τὸ Κράτος; δὲν τὸ ἐκμεταλλεύεται.

Α. Τσουκαλᾶς. Ἡ μεγάλη τιμὴ τοῦ συναλλάγματος εἶναι προϊόν κερδοσκοπίας; τῶν ἄλλων Τραπεζῶν, αἰτίνας μετεξέχον τὰς καταθέσεις τοῦ λαοῦ εἰς συναλλάγμα ξένων Κρατῶν. Ἡ Κυβέρνησις δεῖν νὰ λαβῇ τὰ πατατούμενα μετρητὰ, διὰ νὰ συγκατήσῃ τὸ συναλλάγμα.

Π. Πρωτοπαππαδάκης. Ἡ ἐργατικὴ αὐτὴ εἶναι ἐν ἐνεργείᾳ, ὥστε μὴ προβάνατε περαιτέρω, σὺς περκαλῶ.

Λαμβάνει μετὰ τοῦτο τὸν λόγον ὁ κ. **Ν. Στράτος**, ὁ ὅποτος ἀγορεύων διὰ μικρῶν καὶ ἀνελύων τὰς μέχρ' αὐτοῦ συναρθεύσας Συμβάσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους μετὰ τοῦ Δημοσίου εὐρίσκει ὅτι ἡ μὲν ὠφέλεια τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἐκ τῆς παρούσης Συμβάσεως, ἥτις εἶναι ἡ καλυτέρις τῶν μέχρι τοῦδε συναρθεύσων, εἶναι ἐν ἀνοιγμῷ πιστώσεως εἰς τὰ ἐκ τοῦ ἀποθευματικοῦ κέρδη πληρωτέα μετὰ εἰκοσθετίαν. Ἡ Τράπεζα δὲν παρέχει δάνειον, ἀλλὰ συνδράμῃ πρὸς δάνειον εἰς τὸ Κράτος.

Π. Πρωτοπαππαδάκης. Ἡ Τράπεζα μὰς δανείζει πράγματι 50 ἐκκατομμύρια.

Ν. Στράτος. Εἴθετα σύμφωνοι. Τὰ ὑπόλοιπα 500 δανείζει ὁ Ἑλληνικὸς λαός, διὰ τὸν ὅποτον δεῖν νὰ ληρθῇ πρόνοια ὥστε νὰ ἴδωμεν πῶς θὰ χωνεύσῃ ὅλον αὐτὸ τὸ νέον χρηματονέμισμα.

Αἰτῆσει τοῦ κ. Στράτου καὶ ἐγκρίσει τῆς Συνελεύσεως γίνεσθαι ἐν αὐτῇ διακοπὴ τῆς συνεδριάσεως ἐπὶ 5 λεπτά.

Μετὰ τὴν διακοπὴν.

Ὡρὰ 1 καὶ 40 τοῦ μεσονυκτίου.

Ἐπαναλαμβάνουμένη τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. **Ν. Στράτος**, συνεχίζων τὴν ἀγόρευσιν αὐτοῦ, λέγει ὅτι ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε ἐξετάσεως τῶν μετὰ τῆς Τραπεζῆς Συμβάσεων ἐμφάνισε τὴν Τράπεζαν ὑπὸ τύπον κατηγορουμένου, ἐρωτᾷ δὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἂν ἡ ἐπεκτασις τοῦ προνομίου τῆς Τραπεζῆς ἐν ταῖς Νέαις Χώραις περιλαμβάνει καὶ τὴν Σιρόνιν.

Π. Πρωτοπαπαδάκης (Υπουργός επί των Οικονομικών). Καλύτερον νὰ μὲν ἀκκοῦσται τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ν. Στράτος. Κατὰ τὴν συνθήκην τῶν Σεβρῶν ἡ Ὄρηκη περιλαμβάνεται ἀνακρισιθῆναι. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Σύμωρην, δὲν δύναται παρὰ ν' ἀφομοιωθῇ οἰκονομικῶς σὺν τῷ χρόνῳ μετὰ τῆς Ἑλλάδος, καίτοι τὸ τουρκικὸν νόμισμα ἐξακολουθεῖ νὰ κυκλοφορῇ ἐκεῖ καὶ νὰ ἰσχύῃ. Ἡ ἐκμετάλλευσις ἐν ταιούτῃ περιπτώσει, ἡ ὁποία θὰ γίνηται ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, θὰ εἶναι πολὺ μεγάλη καὶ πέραν τοῦ ὁρίου τὸ ὁποῖον θέλει νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν ἡ Συνέλευσις. Τὰ θετικὰ ἐντεῦθεν κέρδη τὰ ὁποῖα ἡ Τράπεζα δίδει εἰς τὸ Δημόσιον δὲν εἶναι ἀνάλογα πρὸς τὰ παρεχόμενα εἰς αὐτὴν προνόμια, ἀντὶ τοῦτο δὲ τὰ ποσοστὰ τὰ ὁποῖα θὰ λαμβάνῃ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον.

Π. Πρωτοπαπαδάκης (Υπουργός επί των Οικονομικών). Ἡ Τράπεζα θὰ εἰσπράττῃ ἐκ τῶν 500 ἐκτομμυρίων $1/2$ τοῖς $\frac{1}{100}$.

Ν. Καλογερόπουλος. Τοῦτο μόνον καλύπτει τὰς δαπάνας τῆς ἐκδόσεως.

Π. Πρωτοπαπαδάκης. Κυρίως δανειζόμεθα ἀπὸ τὴν Τράπεζαν 125 ἐκτομμύρια μαζί με τὰ ψηφισθέντα χθὲς 75. Τὰ λοιπὰ δανεῖζει ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς πρὸς τὸ Κράτος.

Ν. Στράτος. Εἴμεθα σύμφωνοι. Αὕτη εἶναι ἡ καθαρὰ εἰκὼν. Τὰ ἄλλα 600 ἐκτομμύρια περίπου δὲν δανεῖζει ἡ Τράπεζα, ἀλλ' ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Ἀναφερόμενος δὲ εἰς τὰς Συμβάσεις τὰς ὁποίας συνῆψεν ἡ Κυβέρνησις Βενιζέλου ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἡ παρούσα Σύμβασις πλεονεκτηεῖ ἐκείνων καὶ ἀναλύων τούτην τύσσεται ὑπὲρ τῆς ψηφισέως τῆς.

Διχάσω ὅμως εἰς αὐτήν, προσθέτει ὁ κ. Στράτος, τὴν ἐφαρμογὴν γενικῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας. Ἀπὸ τῆς σήμερον, λέγει, ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἀναγνωρίζει ὅλον τὸ ἐν τῷ Κράτει τραπεζικὸν γραμματίον ὡς ἀναγκαστικῶς κυκλοφορῶν. Ὡς πρὸς τὴν κερδοσκοπίαν, ἔχω καὶ σήμερον ἀκριβὴ παραστάσεις ἐμπνευσμένων, ὅτι αὕτη μάλιστα. Ἡ κατάσταση αὕτη δὲν δύναται νὰ μείνῃ ἀνεξέλεγκτος. Τὸ μέτρον τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως περὶ κληρονομίου τοῦ συναλλάγματος ἐγένετο πρόξενον μεγάλης ζημίας τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Κοινωνίας. Τὸ μέτρον τῆς προσχωγῆς δικαιολογητικῶν διὰ τὴν ἐξάγωγὴν τοῦ συναλλάγματος δὲν θεωρῶ ἄνευ ἀποτελεσμάτων.

Ὁ κ. Π. Ἰακ. Ἀργυρόπουλος λέγει, ὅτι Τράπεζα τις ἠγγόρασε προκαταβολικῶς ἐκτομμύρια δέκα ἑκατὸν συναλλάγματος καὶ ἐδωκερῶν περισσότερον τὴν κατὰ τὴν.

Π. Πρωτοπαπαδάκης. Ἀπὸ γὰρ ἡ Κυβέρνησις ἐπέληθη τῆς ἐργασίας νὰ μὴ ᾖ ἡ παρὰ τὴν ἑλπίδα τὸ συναλλάγμα εἶναι φυσικὴ ἡ κερδοσκοπία. Ἀπετάθη ἤδη σπουδὴ πρὸς δικαίωσιν, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ εἰπῇ τι ἐπὶ πλέον κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην.

Ὁ κ. Ν. Στράτος ἐξετάζει εἰς τὰ Συμβατικὰ δάνεια ἢ τινες ἐδόθησαν πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν πύξιν. Δὲν δύναται, λέγει, νὰ εἰσθῇ τὰς εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅταν δὲ προσθέται, καὶ τὰ δικανονισθῶν, ἡ κερδοσκοπία θὰ ὑποστή τὸ δεινότερον τῶν πληγμάτων. Ἐξαιρῶν κατὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐνστάσιν τῆς Ἑλλάδος, συνιστᾷ ὅπως τεθῇ τελικὴ διάταξις ἐν τῇ Συμβάσει, ἵνα ἀναθεωρηθῇ ἡ παρούσα Σύμβασις, ὡς πρὸς τὰ παρεχόμενα εἰς τὴν Τράπεζαν προνόμια, ὥστε, ὅταν καὶ οἰκονομικὰ χεῖρε, τῆς Ἑλλάδος, ὥσιν ἐλευθεροῖ, νὰ δύνῃται αὕτη νὰ δικανονίσῃ τοὺς λογαριασμοὺς αὐτῆς μετὰ τῆς Τραπεζῆς, συμφωνῶν πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους.

Ὁ κ. Π. Πρωτοπαπαδάκης (Υπουργός επί των Οικονομικών) λέγει, ὅτι ὁ κ. Μπούσις καὶ ὁ κ. Στράτος, ἀνέπτυξαν εἰς τὴν Βουλὴν εὐγλωττοτερον ἀπὸ ὅσον αὐτὸς θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναπτύξῃ τις ὁ σκοπὸς τῆς παρούσης Συμβάσεως. Ἀπὸ τῶν ὅμως, προσθέτει, εἰς τὸν κ. Τσουκαλᾶν. Ζητοῦμεν ὑπὸ τὴν Τράπεζαν νὰ μὴ δώσῃ δάνειον 550,000,000. Ἡ Τράπεζα μὲν εἶπεν ὅτι «ἐκ τῶν ἰδικῶν μου ἀποθεμάτων ἔχω ἤδη δώσει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν 300,000,000. Πράγματι ἔδωκα εἰς σὲς προχθὲς 75,000,000 δύνامي νὰ σὲς δώσω τώρα 50,000,000. Καθ' ἣν στιγμὴν ὅμως, ἐγὼ θὰ λάβω 475,000,000 ἀπὸ τὰ ἀποθέματα, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σὲς δώσω τι περισσώτερον».

Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ εἰπώμεν ὅτι θὰ γίνηται ἐκδοσις τραπεζικῶν γραμματίων 500,000,000. Αὕτη ἡ ἐκδοσις ἠδύνατο νὰ γινῇ διττῶς ἢ νὰ τὰ ἐκδώσῃ τὸ Κράτος ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ, ἢ ἡ Τράπεζα, ὡς ἡ Σύμβασις προβλέπει. Καὶ ἐρωτῶ ποία θὰ ἦτο ἡ κατάσταση τῆς ἀγορᾶς καθ' ἣν στιγμὴν τὸ Κράτος θὰ ἐξέδιδεν ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ 500,000,000; Δὲν θέλω τὸ ἐξετάσει. Καθ' ἣν στιγμὴν ὅμως ἡ Τράπεζα ἐπρόκειτο νὰ ἐκδώτῃ 500,000,000 καλυπτόμενα καθ' ὃν τρόπον καλύπτονται ἐν τῇ Συμβάσει, εἶχεν ἀνάγκην ταιούτης

τινός συμβάσεως διὰ νὰ δυνήθῃ ν' ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τῆς ἐντυπώσεως ἢ ὅποια θὰ παρήγατο ἡμέσως ἐκ τῆς κυκλοφορίας τῶν 500,000,000 ἐπὶ πλέον τῶν μέχρι τοῦδε κυκλοφορούντων. Εἶχεν ἀνάγκη ν' ἤ Τράπεζα τοιαύτης συμβάσεως πρὸς τίνωσιν καὶ αὐτὴν διδόμεν διὰ τῆς προεκτάσεως τῆς παροχτάσεως τοῦ προνομίου, τὴν ὅποιαν προβλέπει ἡ παρούσα Σύμβασις.

Ἀπαντῶν δ' εἶπε εἰς τὴν κ. Στράτον λέγει, ὅτι τὴν τελευταίαν αὐτὴν προέκτασιν τοῦ προνομίου καὶ ἂν τὴν ἐδίδομεν εἰς τὴν Τράπεζαν ἀνεξαρτήτως τοῦ δανείου, δὲν βλέπω ὅτι θὰ ἡδυνάμεθα νὰ ζητήσωμεν περισσότερα ἀπὸ τὰ ὠρελήματα τὰ ὅποια προβλέπει ἡ παρούσα Σύμβασις, ἥτις δεόν νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποτελούμενη ἀπὸ δύο μέρη, ἀπὸ τὴν παροχὴν προνομίου εἰς τὴν Τράπεζαν, ἀνεξαρτήτως τοῦ δανείου· αὐτὸ εἶναι ἓν μέρος καὶ ἕτερον μέρος τὸ τοῦ δανείου. Ἀποκρούει μετὰ τοῦτο τὴν πρότασιν τοῦ κ. Στράτου περὶ προσθήκης διατάξεως πρὸς ἀναθεώρησιν ἐν εὐθέτω χρόνῳ τῆς συμβάσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν προέκτασιν τοῦ προνομίου τοῦ χορηγούμενου σήμερον τῇ Τράπεζῃ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ συνκλάγγματος, περὶ οὗ ὠμίλησεν ὁ κ. Εὐταξίας, ὁ κ. Ὑπουργὸς λέγει ὅτι ὁ κ. Στράτος ἀπήντησε καὶ οὐδὲν ἔχει νὰ προσθήῃ εἰς ὅσα ἐκεῖνος εἶπε. Τὸ μόνον τὸ ὅποιον δύνανται νὰ προσθέσω εἶναι ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ὁ κ. Στράτος προσεῖδεν ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ συμβῇ ἡμέραν τινά, εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ συμβῇ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν.

Ν. Στράτος. Ἀκόμη καλύτερα.

Π. Πρωτοπαππαδάκης. Λέγω τοῦτο καὶ ἐπιμένω, διότι εἶναι ἐνδεχόμενον καταστροφικὴ κυριολεκτικῶς νὰ ἐπέλθωσιν εἰς πολὺν χρηματιστικὸν κόσμον ἐκ μιᾶς φανταστικῆς πτώσεως τοῦ συναλλάγματος, ἢ ὅποια δύναται νὰ ἐπέλθῃ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι καὶ ἐν Εὐρώπῃ πιστώσεις, αἱ ὅποιαι ἀνέρχονται εἰς 600 ἑκατομ. καὶ αἱ ὅποιαι σήμερον ἐκ παρανότητων τινῶν δὲν εἶναι ἐλεύθεραι, δύνανται νὰ κατὰστῶσιν ἐλεύθεραι.

Ἐξετάζων κατόπι λεπτομερείας τινὰς τῆς Συμβάσεως λέγει, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τῆς Συμβάσεως ἡ Τράπεζα ὑποχρεοῦται ὅπως ἐντὸς διετίας ἀναβιβάσῃ τὰ κεφάλαια αὐτῆς, μετοχικὸν καὶ ἀποθεματικόν, εἰς δραχμάς 100,000,000. Ὁ κ. Βασιλακάκης εἶπεν ὅτι τοῦτο εἶναι ἐπικίνδυνον, διότι ἐνδεχόμενον αἱ μετοχὶ αὐταὶ νὰ πληγπλάσισθῶσι, νὰ πληρώσῃ συνεπῶς ἡ Τράπεζα μερίσματα πολλά, νὰ μὴ ἀπομείνῃ ἀποθεματικόν, νὰ μὴ φθάσῃ καὶ εἰς 300 δραχμάς

τὸ μέρισμα, καὶ τοιοῦτοτρόπως τὰ κέρδη, ἂν καὶ ὑποτίθεται ὅτι δίδονται εἰς τὴν Κυβέρνησιν, νὰ εἶναι ἀπλύτως ἐκονικά. Τὸ τοιοῦτον εἶναι ἀδύνατον, διότι τὰ μετοχικὰ κεφάλαια τῆς Τράπεζας εἶναι 20,000,000, τὰ δὲ ἀποθεματικὰ εἶναι 50,000,000. Μετοχικὰ καὶ ἀποθεματικὰ εἶναι 70,000,000. Τὸ ἀπομένοντι μέχρι τῶν 100,000,000; Μόνον 30,000,000. Ἡ χειρότερα περίπτωση, ἣν δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν, εἶναι ὅτι τὰ 30,000,000 αὐτὰ θὰ ἐκδώσῃ ἡ Τράπεζα εἰς μετοχάς. Πόσας μετοχὰς θὰ ἐκδώσῃ; Μετὰ τὴν τιμὴν τὴν ὅποιαν ἔχουσι σήμερον, διότι δὲν φανταζομαι ὅτι ἡ Τράπεζα θὰ ἐκδώσῃ εἰς τιμὴν μικροτέραν, θὰ ἐκδώσῃ 4,000 μετοχῶν· συνεπῶς τὸ κεφάλαιόν της τὸ μετοχικόν ἀπὸ 20,000,000 θ' ἀνέλθῃ εἰς 24,000,000, καὶ θὰ ἔχῃ 100,000,000 ἀποθεματικόν καὶ μετοχικόν. Πληροφόρηται δ' ἀπὸ τοὺς διοικοῦντας τὴν Τράπεζαν ὅτι δὲν θὰ ἐκδώσῃ μετοχὰς, διότι τὸ ἀποθεματικόν της θ' αὐξηθῇ, διότι οἱ νῦν μέτοχοι δὲν ἔχουσι σήμερον νὰ ἐκδώσωσι νέας μετοχὰς, εἰς τρόπον ὥστε τὸ μέρισμα νὰ ἐλαττωθῇ διανεμώμενον ἐπὶ μεγαλύτερου ἀριθμοῦ μετόχων. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἔχωμεν ὅπ' ὅψει ὅτι ἐπὶ 20,000,000 μετοχῶν θὰ δίδηται τὸ μέρισμα αὐτὸ τῶν 500 δραχ. ἐτησίως καὶ συνεπῶς τὸ μέρισμα τὸ ὅλον θὰ εἶναι 10,000,000. Τὰ 10,000,000 ἐπὶ τῶν 100,000,000 θὰ εἶναι 10% ἐπὶ τῶν κεφαλαιῶν αὐτῆς. Αὕτη εἶναι ἡ βῆσις.

Χ. Βασιλακάκης. Ναι, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Τράπεζα δὲν θὰ εἶναι δεσμευμένη κατὰ τίναν τρόπον νὰ ἐκδώσῃ καὶ ν' αὐξήσῃ τὸ μετοχικόν της, πιθανόν τὰ 70,000,000, τὰ ἑποῦ ἀπικριζόνται ἀπὸ 50 ἀποθεματικὰ καὶ 20 μετοχικὰ νὰ μετασχηματισθῇ εἰς μετοχὰς τῶν 1000 δραχμῶν.

Π. Πρωτοπαππαδάκης. Ὅχι· αὐτὸ δὲν γίνεται. Σὺς πληροφορῶ ὅτι τὸ μετοχικόν κεφάλαιον δὲν εἶνε δυνατόν ν' αὐξηθῇ πλέον τῶν 4,000 μετοχῶν τὸ πολὺ. Εἰς τὴν λοιπὴν τῶν κερδῶν, τὰ ὅποια ἔχει ἐκ τῆς κυκλοφορίας τῶν τραπέζι-γραμμάτων, προστίθενται σήμερον τὰ κέρδη ἐξ ὅσων τὸ μέρισμα ἤθελεν ὑπερβῇ τὰς 500 δραχμὰς· τὸ ἐπὶ πλέον διανέμεται μεταξὺ Κράτους καὶ Τράπεζας. Ἐπὶ πλέον σημειώσατε καὶ τὸ ζήτημα τῆς αὐξήσεως τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου. Σημειώσατε ὅτι ἡ συμμετοχὴ αὕτη δὲν ἀρχίζει ἀπὸ τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὅποιαν παρατείνεται τὸ προνόμιον αὐτὸ, ἀπὸ τοῦ 1913, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1923, ἥτοι μετὰ δύο ἀκριβῶς ἐτη. Δὲν νομίζω, Κύριοι, ὅτι ἔχω ἄλλο τι νὰ παρατηρήσω, διότι, ἂν δὲν ἀπικριζομαι καὶ κα-

ὅσον μὴ ἐπιτρέπεται ἡ ὥρα, θὰ ἡδυνάμην ν' ἀπενεργήσω εἰς ὅλας τὰς παρατηρήσεις.

Α. Τσουνκαλῆς. Δύναται ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα νὰ ἀυξήσῃ τὴν κινήσιν τῶν μετοχῶν καὶ νὰ τὰς ἐκδώτῃ εἰς μικροτέραν τιμὴν, νὰ προτιμηθῶσι δὲ οἱ μέτοχοί της.

Π. Πρωτοπαππαδάκης. Ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῶν 100.000.000 δραχμῶν, διότι πέρα τοῦ ποσού αὐτοῦ ἀπαγορεύεται νὰ ἐκδώτῃ. Καὶ ὁ περιορισμὸς αὐτὸς σχεδὸν ὑπάρχει, διότι αἰτῶνται συμφέροντα τῶν μετόχων δὲν ἐπιτρέπεται τοῦτο. Σχεδὸν ἔχουμεν ἐξηγήσῃ μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ὅτι τὸ πᾶν θὰ ἐκδώτῃ 4.000 μετοχῶν Περικτῶν ὁ κ. Ὑπουργός, προσθέτει ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα οὐδυνάμει ἐπιστῇ τὴν Κυβέρνησιν, ὡς τινες εἶπον, διὰ νὰ προεκτείνῃ τὸ προνόμιον.

Οὐδενὶα τοιαύτη πίστις ἐπῆλθε καὶ ἐάν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐπέμενε, θὰ ἡδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ τὸ δάνειον αὐτὸ καὶ ἀνευ παρατάσεως τοῦ προνομίου, δὲν ἐνόμισεν οὐμὸς ὅτι ἔπρεπε νὰ κινή τοῦτο, διότι ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ τονώσῃ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἵνα μὴ ἐπὶ λησθῶσιν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐροῦνθῆσαν οἱ κύριοι συνάδελφοι.

Κηρύσσεται μετὰ ταῦτα περικτωμένη ἡ συζήτησις, γίνεσθαι δὲ δεκτὴν εἰς 6' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον. ἔχουν οὕτως.

Περί κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος συναφθείσης τῇ 31 Μαρτίου 1921 Συνθάσεως περὶ παρατάσεως τοῦ προνομίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς εἰς ἔκδοσιν καὶ κυκλοφορίαν τραπεζικῶν γραμματίων καὶ περὶ χορηγίας τῷ Ἑλληνικῷ Δημοσίῳ δανείου δραχμῶν 550.000.000.

(ὡς ἐξοποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ).

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται ἡ μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος συναφθεῖσα τῇ 31 Μαρτίου 1921 Σύμβασις περὶ παρατάσεως τοῦ προνομίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς εἰς ἔκδοσιν καὶ κυκλοφορίαν τραπεζικῶν γραμματίων καὶ περὶ χορηγίας ὑπ' αὐτῆς τῷ Δημοσίῳ δανείου δραχμ. 550.000.000, ἔχουσιν ὡς κάτωθι :

Σ Υ Μ Β Α Σ Ι Σ

Μεταξὺ ἀφ' ἑνὸς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἐκπροσωπούμενης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Πέτρου Πρωτοπαππαδάκη καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ. Ἰω. Δ. Ράλλη, καὶ ἀφ' ἑτέρου τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἐκπροσωπου-

μένης ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς κ. Δημητρίου Μαντζιῶρου, συμφωνήθησαν τὰ ἑξῆς :

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς ἔκδοσιν καὶ κυκλοφορίαν τραπεζικῶν γραμματίων, ὡς καὶ ἡ ἰσχὺς τῶν ἀπορρίπτων εἰς τὴν Τράπεζαν Νόμων Β. Διαταγμάτων καὶ Συμβάσεων παρατείνονται ἐπὶ εἰκοσὶν ἔτη ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧτοι ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1931 μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1950, καὶ ἐπικτείνονται ἀπὸ τοῦδε καὶ ἐπὶ τῶν προσαρτωμένων Νομῶν ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν ὑπογραφεισῶν Συνθηκῶν καὶ συμφωνιῶν.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δὲν δικαιούται νὰ κυκλοφορῇ δεκάδραγμα καὶ πεντάδραγμα τραπεζικὰ γραμματία, ὧν τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον κτήσεται κατὰ ποσοστὴν ἑνὸς τοῦ 12 οἴο ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς κυκλοφορίας. Ὁ ἑνὸς τοῦ 12 οἴο δύνανται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου νὰ περιορισθῇ, πάντως ὅμως οὐχὶ κάτω τοῦ ποσού τῶν δραχμ. 40.000.000.

Ἄρθρον 2.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ν' αὐξήσῃ τὰ διὰ λογαριασμὸν αὐτῆς κυκλοφοροῦντα τραπεζικὰ γραμματία κατὰ δραχμὰς 500.000.000, πέρα τοῦ ποσού, ὅπερ δικαιούται αὕτη νὰ κυκλοφορῇ ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν Συμβάσεων ἀπὸ 6 Δεκεμβρίου 1914, 27 Μαΐου 1920 καὶ 21 Σεπτεμβρίου 1920.

Ἄρθρον 3.

Ἡ ἐκ δραχμῶν 500.000.000 πρόσθετος αὕτη κυκλοφορία θέλει ἔχει ὡς κάλυμμα βοχυπροθέσμους ἐμπορικάς χορηγήσεις ἢ ὁμολογίας ἐθνικῶν δανείων.

Ἄρθρον 4.

Ἡ συμμετοχὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου εἰς τὰ προκύπτοντα ἐκ τῆς διὰ λογαριασμὸν τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος παραγωγικῆς κυκλοφορίας τραπεζικῶν γραμματίων κέρδη ρυθμίζεται ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 5 τῆς ἀπὸ 6 Δεκεμβρίου 1914 Συνθάσεως, τῆς κυρωθείσης διὰ τοῦ νόμου 656 τῆς 20 Φεβρουαρίου 1915.

Ἄρθρον 5.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ὑποχρεοῦται ὅπως, ἐντὺς διατίξεως ἀναβιβάζῃ τὰ κεφάλαια αὐτῆς, μετοχικῶν καὶ ἀποθεματικῶν, εἰς δραχμὰς 100.000.000.

Τὰ κέρδη τὰ προκύψοντα ἐκ τῆς ὑπὲρ τὴν ὀνομαστικὴν ἀξίαν ἐκδόσεως νέων μετοχῶν ἀχθήσονται εἰς πίστωσιν τῶν ἀποθεματικῶν κεφαλαίων τῆς Τραπεζῆς.

Διὰ πᾶσαν ὑπὲρ τὸ ποσὸν τῶν δραχμ. 100.000.000 αὐξήσιν τῶν κεφαλαίων δι' ἐκδόσεως μετοχῶν ἀπαιτεῖται ἐγκρίσις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

9. 6603A

Ἐν τῷ δὲ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ κυροῦντος
τῶν παροῦσων νόμων ἡ Εὐνοική Τράπεζα τῆς
Ἑλλάδος συλλογεῖται καὶ συστήσῃ ἐνὶ ἐκείνῃ ὕψους
ὡς τὰς.

"Αρθρον 10.

Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοσίᾳ δάνειον ὑποχρέωσιν, ὅπως χορηγήσῃ τῷ Ἑλληνικῷ Δημοσίῳ δάνειον δραχμῶν 550.000.000, ἐν συντάξει τοῦ ποσοῦ ὑπολογιστῶν, διανομὴν, μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 50.000.000, τῆς τοῦ 1900 καὶ χροστῆτον 1901) οὐ ἐτήσιως, ἐπὶ δὲ τοῦ υπολοίπου ἐκ δραχμῶν 500.000.000, μέχρι τῆς διαθέσεως αὐτοῦ πρὸς τοῖτους, προμηθείας μὲν πρὸς 1) 2) οὐ κατ' ἔτος, χροστῆτον δὲ πρὸς 4 1) 2) οὐ ἐτήσιως.

Μέχρι τῆς διαθέσεως πρὸς τοὺς τρεῖς τῶν ὁμολογηθῶν τοῦ δευτέρου ἐκ δραχμῶν 500.000.000 τμήματος τοῦ δανείου, τὴν παρὰ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κεχορηγημένον ἔναντι αὐτοῦ ποσὸν δὲν συνυπολογίζεται εἰς τὴν παρὰ τῆς κλῆς κυκλοφορίας, καὶ κατὰ συνέπειαν τὴν Ἑλληνικὴν Δι-
μήσιον δὲν συμμετέχει ἐπὶ τῶν σχετικῶν κερδῶν.

² Αριθμὸν 7.

Μέχρι της εξορίσεως και του ἐπὶ τῇ βάσει τῆς πα-
ρουσῆς Συμβάσεως χορηγηθέντων αὐτῷ δανείων,
ὡς καὶ τῶν χορηγηθέντων αὐτῷ δανείων,
συμφώνως ταῖς ὑπὸ χρονολογίαν 27 Μαΐου 1920 καὶ 21 Σε-
πτεμβρίου 1920 Συμβάσεσι δὲν δύναται νὰ ἀρθῇ ἡ ἀναστολή-
της ἐξαργυρώσεως τῶν τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Ἐθνι-
κῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ὑπηρεσία (τόκος, προμήθεια καὶ χρυσόβυστον) τοῦ διὰ τῆς παρούσης Συμβάσεως συνολογούμενου δανείου ἀσφαλίζεται ἀπ' ἐνὸς ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ κατ' ὃ τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον συμπεριφέρει εἰς τὰς ὠφειλάς τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἀπ' ἐτέρου ἐκ τῶν πλεονασμάτων τῶν δημοσίων πρὸς ὅδον, τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Διεθνoῦς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς, τῶν κατατιθεμένων παρὰ τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος, ἐν ἀνεπαρκείᾳ δὲ τούτων, ἡ διαφορά καταβάλλεται ἐκ τῶν τακτικῶν εἰσπράξεων τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους.

"Αρθρον 8.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀναγνωρίζει ἀπὸ τοῦδε ὡς ὀριστικὸν καὶ ἀμετάκλητον δι-
καίωμα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἵνα, τόσον
ἐκ τῆς συμμετοχῆς τοῦ Δημοσίου εἰς τὰ κέρδη τῆς Τραπε-
ζῆς, ὅσον καὶ ἐκ τῶν κατατιθεμένων παρ' αὐτῇ πλεονασμά-
των, κρατῇ ἐκάστοτε τὰ ἀναγκαῖα ποσὰ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν
κατὰ πρῶτον λόγον τοῦ α' τμήματος τοῦ δανείου ἐκ δραχ.
50 ἑκατομμυρίων, καὶ μετὰ ταῦτα τοῦ β' τμήματος ἐκ δραχ.
500 ἑκατομμυρίων.

Ἡ ὑπογραφή τοῦ Ἐπιτρόπου ἐπὶ τῶν ἐκδιδόμενων
τραπεζικῶν γραμματίων τίθεται διὰ σφραγιστῆρος.

Ὁ τύπος, ἡ ὑπογραφή, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁμολογιῶν, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη σχετικὴ λεπτομέρεια τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος δανείου, κανονισθῶσιν διὰ Β. Διατάγματος.

Ἐν ἡ περιπτώσει αἱ ἐκδοθησόμεναι ὁμολογίαι διατεῶσιν πρὸς τρίτους, τὸ ποσοστὸν τοῦ τόκου καὶ τοῦ χρεολύτρου, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια, κανονισθῶσιν δι' εἰδικῆς Συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.

Αἱ ἐκδοθησόμεναι ὁμολογίαι εἰς ἀντιπροσώπευσιν τοῦ παρόντος δανείου, ἡ καταβολὴ τοῦ τόκου, ὡς καὶ ἡ ἀπόδοσις τῶν κεφαλαίων, ἀπαλλάσσονται παντὸς ἐν τῷ παρόντι καὶ τῷ μέλλοντι φόρου, τέλους καὶ χαρτοσήμου.

Ἄρθρον 11.

Τὸ κῶρος τῆς παρούσης, ἀπαλλασσομένης τελῶν χαρτοσήμου, ἤρτηται ἐκ τῆς νομοθετικῆς κυρώσεως.

Ἐγένετο εἰς διπλοῦν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Μαρτίου 1921.

Ὁ Ὑπουργὸς

Ὁ Ὑπουργὸς

ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν

ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας

Π. Πρωτοπαππαδάκης

Ι. Δ. Ράλλης

Ὁ Διοικητὴς τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος

Δ. Μάξιμος

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀναγινώσκονται εἴτα καὶ ἐπικυρῶνται τὰ Πρακτικὰ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦ κατόπιν εἰς τὴν Συνέλευσιν ὁ κ. Πρόεδρος ἐκ λόγῳ τῶν ἐορτῶν τοῦ Πάσχα διακόπτονται αἱ ἐργασίαι τῆς Συνελεύσεως, ἀπορριζίζεται ὁ ὅπως ἐπαναληφθῶσιν αὐταὶ τῇ 29ῃ Ἀπριλίου ἡμέρᾳ Πέμπτῃ καὶ ὥρα 5 μ. μ.

Μεθὺν λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρα 3 καὶ 30' π. μ.

Ὁ Πρόεδρος

Οἱ Γραμματεῖς

Κ. Ἀργ. Λομβάρδος

Σ. Τσακόπουλος

Γ. Κρεατ...

